XXXII. évf. 1183. sz.

ELŐFIZETÉS

Egy évre . . 24.— P
Negyed évre . 6.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületek, amelyek nek hivatalos lapja, tagjai *féláron* kapják

Budai Napló

1935 január 6

HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 fill. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint.
A hirdetés dija mindenkor **előre fizetendő.**
Állandó hirdetőknek nagy kedvezmény

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VIRÁG BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: II, Batthyány u. 63.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4- 6-ig.

Minden magyarnak boldogabb uj esztendőt!

Uj esztendő,
uj emberek, uj feladatok

Váratlanul úgy fordult, hogy a székesfőváros élére azok kerültek, akik a multban is igazolták hivatottságukat és akiktől sokat vár a nagy bizonytalanságban élő polgárság.

Tagadhatatlanul a legfontosabb szerepe van Budapest gazdasági életében a fürdőügynek és avval kapcsolatosan az idegenforgalomnak. Gyógyvizünk van bőséggel, talán sehol a világon ily sokféle alakban. E kérdés művelésére, szolgálatára alakult és alakított tényezők működésének köre azonban eddig még nem bontakozott ki. Ma az a látszat, hogy azok munkája — plakát-tervezésekben, propagandafüzetek szerkesztésében merül majd ki, amit pompásan intéz ma már a Kovácsházy Vilmos tanácsnok vezetése alatt álló ügyosztály, az odatartozó Idegenforgalmi Hivatal és technikájában a külfölddel versenyző házinyomda.

Az új embereket itt várják az új feladatok.

A Királyhágón-túli bocskoros sajtó lepocskondiázta Budapest külső képét, mert egyenrangunak véli ezt a várost a maga balkáni fővárosaival. Azok feltörekvő irama, meglepő szaporodása, hamarosan megközelíti majd a magyar metropolist, amely kicsinyes megokolással kerülte eddig a vele összenőtt városok és községek bekapcsolását, ami erősen túlemelné a másfélmillió lakóson, sőt elérheti a két milliót is. Ez imponálna a külföldinek és nemcsak a Nyugat, de a Kelet figyelmét is módfelett felkeltené iránta, — ebben a városban látva Kelet-Európa központi vezető világvárosát. A város régi vezérei ezt nem értették meg, nem érezték ki, de a mai politikai helyzet, a kialakulásban levő országok viszonyai ráirányítják, rákényszerítik erre az új, nagy feladatra az új emberek gondolatvilágát.

A zavaros viszonyok között rossz szokássá vált a nyaralás, üdülés a külföldön, elsősorban Ausztriában. A statisztikai adatok szerint, az évenkint külföldre vitt pénz meghaladja a 120 milliót. Felét budapesti polgárok viszik külföldre, holott itt van a budai hegyvidék és a Dunántúl, amely minden tekintetben tudná nyujtani — talán jutányosabban — azt, amit a külföld nyujthat, csak megszervezni kellene ezt a kérdést. Ha csak a kivitt összeg felét, hatvan milliót tudunk itthon tartani, óriási szolgálatot teszünk a budai oldalnak és a vele kapcsolatos Dunántúlnak. A Balaton, a Velenczei tó, a Vértes, Mecsek és sok más, szépségekben dúsgazdag vidék gyarapodnék ettől a jólétben.

Nem hisszük, hogy Budapest vezérférfiai ne foglalkoztak volna evvel a kérdéssel, aminek oly nagy jelentőséget tulajdonít Fabinyi Tihamér miniszter is, aki elismerten gyakorlati ember.

De a fontos kérdések közé tartozik Budapest környékének 30—40 kilométer körzetben való átalakítása, elsősorban a futóhomoknak termő húmusszá való átalakítása. Egyrészt Budapestet kell ettől a portól megmenteni, de megműveive, ez a futó homokos talaj olcsó élelemmel látná el a fővárost, ami kenyérhez juttatna sokezer családot. Berlin 15 év alatt megváltoztatta sivatagos környékét. Ma egészséges, portalan és zöldségben, halban, baromfiban bővelkedő város. Nem csinált egyebet, mint csatornáinak ürülékét trágyaképen használta a futó lisztes homok megkötésére.

Érdemes feladat új emberek számára.

Budán egész városrészek tespednek, belső területek — mutatják a Tabán, a Viziváros, Óbuda egyes részei, az elhanyagolt Szépvölgy, a déli medence, — amelyeknek megvan a létjogosultságuk, hivatásuk, fekvésük a megfelelő fejlődéshez és polgárai, a ház- és telektulajdonosok mégis az órára kiszámítható, biztos pusztulás előtt állanak.

Ezek megmentése talán a legszebb, a legnemesebb feladata az új korszakot megalkotni hivatott új embereknek.

DUBONAI PÁL

A Városmajor környékén mind élénkebb az érdeklődés az iránt, hogy megvan a lehetőség arra, mely szerint ez a park, amely ma már — csak kis részek híján — modern parkká alakult át és idegeneket is megkapó szép részletekben bővelkedik, gazdagítható-e földtani rétegeződése révén gyógyerejű forrásokkal, ami jelentőségben emelné ezt a sétányt, értékben pedig a parkot övező házakat. Január folyamán értekezletre gyűlnek majd az érdekelt háztulajdonosok és valószinüleg egyesületté alakulnak, amelynek legfőbb célja e vidék gazdasági föllendülésének előmozdítása volna. Lehetséges, hogy a polgárságnak ilyen mozgalma egész más irányba tereli azt a kusza elgondolást, amelyet sokan a fürdőváros szóval kapcsolatosan félreértenek és félremagyaráznak.

Uj érdekeltség van alakulóban Budán, amely esetleg párttá alakul át, mert erős a hite azoknak, akik ezt az érdekeltséget igyekeznek összetoborozni annak a nagy célnak az érdekében, hogy a Viziváros elhanyagolt részét új életre keltsék, — hogy mint városi párt, amely fölkarolná az ilyen budai elhanyagolt részek gazdasági kérdéseit, hamarább tudna boldogulni a Városházán, esetleg a képviselőházban is. A Budai Napló legutóbb megjelent „Az elátkozott városrész" című cikke alapján mintegy 26-an gyűltek össze az érdekelt háztulajdonosok s elhatározták, hogy érdekeltséggé alakulnak át, amely igyekszik az összes érdekelteket megnyerni s így megerősödve pártot alakítani, nem annyira politikai, mint városgazdasági alapon, megkeresve azokat a városi és országgyűlési képviselőket, akik érdekeiket fölkarolnák. Ebben az elmaradt városrészben, ahol minden ház mái derékig áll az adótartozások hullámaiban, vagy az adó révén nőtt adósságokban, — a sürgős segítség ma száz és száz családot mentene meg a végleges pusztulástól. Az új érdekeltség küldöttsége megkereste lapunkat, hogy ezt az ügyet tegyük a magunkévá, mint ahogy kezdeményeztük is, és igyekezzünk megoldást keresni azok révén, akiknek a kérdés rokonszenves, mert úgy látják, hogy a Városházán is megvan ennek a pátronusa, Szendy Károly dr. polgármester személyében, akit a szervezkedés befejeztével küldöttségileg keresnek fel, hogy szerencsétlen helyzetük megoldásához kérjék az ő hathatós támogatását. — Az új alakulás legközelebbi értekezlete a II. ker. Iparoskör nagytermében lesz és meghívókat küldenek szét.

A tűzfalak rakpartja éppen az a része a dunai rakodópartnak, amely a tulajdonképeni fürdőváros nagy sétánya volna, ha a Margit-rakpart aszfaltját föl szednék és ezt az örökké üresen álló közlekedésmentes nagy utat parkiroznák. Akár a Lánchidról, akár a Margithídról nézi az ember a budai vár aljának ezt a csipkés peremét, mind a két oldalról tűzfalak csúfítják annak látóképét. Államnak, városnak itt kellene egy kicsit segítenie az érdekelt telektulajdonosokon és különféle kedvezmények révén fölébreszteni hajlandóságokat, hogy régi ócska házaikat építsék át. De módot kellene keresni, hogy külföldi nagy hoteltulajdonosokat, vagy hotelérdekeltségeket nyerjenek meg annak az eszmének, hogy itt, a világfürdőben gyógyszállodákat építsenek a Dunapartra. Ez még világreklámnak is jó, mert ezek a külföldi hotelérdekeltségek azután gondját viselnék, hogy idegenek kellő számban látogassák a szállodájukat. De föltétlenül emelné a Margit-rakpart szépségét és ezzel a fürdőváros szépségét is, mert akármilyen furfangosan csavarják is a fürdőváros elgondolását, a tény azt bizonyítja, hogy ez a fürdőváros megvan és Buda legszebb részén terül el, a Császárfürdőtől a Gellértfürdőig terjedő dunaparton.

A Boráros téri híd budai környékén megélénkült a telekforgalom. Megindult a telkek parcellázása, különösen a Horthy Miklós körtéren kivül eső részeken. Több kisebb bank néhányezer négyszögöles telektömb parcellázását és eladását kezdi meg az ujév első napjaiban.

Pávai Vajna Ferenc

főbányatanácsos, főgeologus előadása a Baross-Szövetségben:

Az uj gyógyforrások mint az idegenforgalom propagandája.

Eltékozolt kincsek

A háború után egy kiránduló csoporttal Olaszországba és Rómába ment, hogy gyönyörködjék annak műemlékeiben és természeti csodáiban. A gimnáziumi tananyag valóságos idegenforgalmi propaganda Róma számára. Ott a Forum Romanum-on eszmélt rá, hogy nekünk, megcsonkított, kifosztott magyaroknak magunknak kell olyan nagyszerű dolgokat előteremtenünk, amelyek kedvéért érdemes az idegeneknek idejönnie. Ezt az alkalmat is felhasználja, hogy

forráskutatások eredményeit, mint idegenforgalmi attrakciókat bemutassa.

HAJDUSZOBOSZLÓ

Hajduszoboszló sós, jódos, 74 és 78 fokos gyógyvize mellett a fürdő még nincs kiépítve; ott most csak nagyobbszabású strand készült, s így egész éven át állandó fürdőzés nincs. És mégis ebben a városban, ahol bizonyára tíz év előtt senki sem gondolt arra, hogy idegenek özönöljenek oda,

az elmult szezonban 151.000 fürdőjegyet adtak el.

A kimutatás szerint ezeket 23%-ig hajduszoboszlóiak, 77%-ban pedig vidékiek és külföldiek vették igénybe.

Egy ilyen alföldi városka soha sem remélhette azt, hogy oda az idegenek ezrei fognak özönleni.

Ez a tény mindenesetre olyan biztató jelenség, hogy az Alföldön hasonló kutatásokat érdemes végezni.

A másik

DEBRECEN

esete!

Debrecenben még egy kis patakocska

sincsen, ahol meg lehetett volna fürdeni. Ki gondolta volna, hogy valaha Debrecenből gyógyfürdőhely lesz? Most Debrecennek nemcsak strandja és népfürdője van, hanem gyógyfürdője is, amelyre joggal büszke lehet. Debrecen adatai szerint:

a fürdő 1932-ben nyilt meg és az idei év októberéig 829.000 fürdőjegyet adtak el.

Ebből kiszámítható, hogy a mult évre kb. 250.000 fürdés esett. A legmeglepőbb, hogy amíg Hajduszoboszlón vidéki a fürdőzők zöme, addig Debrecen fürdőzőinek nagyobb tömegét maga a város adta. Ott az idegenek csak 9%-kal voltak képviselve.

Hajduszoboszló nagyon büszke volt gyógy-kútjára s más városok is akartak hasonlót, de a debreceni fürdő megnyitása azt a hitet keltette, hogy a nagyobb város el fogja vonni fürdőközönségét. A statisztika az ellenkezőjét bizonyítja. 1931-ben, amikor Hajduszoboszlón a fürdőt létesítették, 87 ezer fürdőzés volt, 1932-ben 78 ezer, 1933-ban, amikor már Debrecenben is megvolt a fürdő, felugrott megint 84 ezerre s az idén, amikor Debrecen már teljes pompájában virágzott, felszökött 151 ezer fölé. Tények bizonyítják, hogy

a hajduszoboszlói fürdőt nem befolyásolta a debreceni fürdő.

Hasonló eredményeket értek el több helyen is az Alföldön, ő maga Karcagon, Szolnokon, Szegeden dolgozott.

Budapest székesfőváros megbízásából Bánlaky Géza központi igazgató és Becsey Antal közreműködésével a Rudasfürdőnél három új fúrást vezetett, s ezzel

egy régi babonát döntött meg,

mely szerint a régi források közelében semmiféle fúrás vagy mélyépítés nem engedélyezhető, mert ezzel a régi forrásokat károsan befolyásolhatják. A Rudasfürdőnél mélyesztett három fúrásnak az a különös eredménye, hogy

mind a három fúrás felszálló, magasabb hőmérsékletű és kémiailag is jobb összetételű vizet adott

s így bebizonyosodott, hogy ezek nincsenek szoros összefüggésben a régi forrásokkal és nem befolyásolták károsan a Rudas- vagy Rácfürdő forrásait. A három új kút közül az Attila és Juventus források hamar váltak közismertté erősen kénes és rádiumos vizük révén. A Rudasfürdő csak 9 kádban használja most a Juventus vizét és mégis alig

egy év alatt közel tízezer fürdőt vettek ott és a bevétel már is fedezte a kut kiképzés és az uj fürdő berendezési költségeit.

Amióta az Attila és Juventus forrás vize felszökött,

kereken 857 ezer ivókurát használó beteg kereste fel ezeket a forrásokat alig egy év alatt.

Filléres áron kerül forgalomba a gyógyvíz s mégis 70.000 P-t jövedelmezett...

Hogy idegenforgalmi szempontból mit jelentenek ezek a források, azt abból a kimutatásból látjuk, amely szerint Ausztriából, Nemetországból, Franciaországból, Belgiumból, Svájcból, Romániából, Albániából, Törökországból, Mexikóból, Kanadából, Egyiptomból, Marokkóból, és Japánból voltak fürdővendégei

a Juventus forrásnak, amely hazánk legrádiumosabb vize s ezek mind huszonegynapos egész kurát használtak.

Nem valószinű, hogy Budapest többi fürdői ily széleskörű külföldi látogatottsággal dicsekedhetnének s így idegenforgalmi szempontból nagy horderejü ez az eredmény.

Zsigmondy Vilmosnak sikerült annakidején a Margitszigeten és a Városligetben értékes gyógyvizeket feltárnia és talán nem utopia, hogy a székesfővároskörnyéki geologiai felvételek alapján Budán és Pesten megvan a lehetősége még több hasonló forrás feltárásának, rövidesen már nem volna szabad, hogy

a fővárosban mesterségesen melegitett vizü fürdőink legyenek.

Ha a Juventus és Attila forrásoknak az értékesitése már egy év alatt is ilyen nagyszerű perspektivát nyujtott, akkor

ezeknek a furásoknak a folytatása szép és hálás feladatként háramlik azokra, akik ezzel a kérdéssel foglalkoznak.

A székesfőváros közelében 1932-ben a kincstár és a Földtani Intézet közreműködésével Pestszenterzsébeten is feltártak egy forrást. Ennek a forrásnak

a vize sós.

Nem a Budadesten megszokott **keserűsós,** hanem **konyhasós** víz. Ez azért fontos, mert Trianon után erdélyi és más konyhasós fürdőink nagyszerü sorozatát elveszitettük.

A hajduszoboszlói kutak megfurása előtt Csonkamagyarországon konyhasós fürdő nem is volt.

A pestszenterzsébeti konyhasós viznek literenként majdnem 12 gramm a konyhasó tartalma. E sós viz kihasználására vitéz **Földváry János,** aki nem is gazdag ember, máris kád és medence fürdőt épitett, ami megbecsülendő a mai viszonyok mellet, és a lefolyt első évben 19.023 fürdővendége volt, azok közül 20% pesterzsébeti, míg 80%-át, úgy mint Hajduszoboszlón, a vidék adja. Balneologiai feladat, hogy ennek a konyhasós víznek gyógyászati jelentőségét kellőképpen értékeljük. A publikum már az első esztendőben felkarolta ezt a fürdőt.

Hosszu évek óta felszinen mozog

a városligeti második kut furásának ügye.

Erre azért volna szükség, hogy most amikor tudunk e sósvizről Pesterzsébeten, Pestujhelyen, Rákospalotán, és Őrszentmiklóson,

ezt a Városligetben is feltárandó sósvizet a meglévő 74 fokos régi vizzel kombinálva, alkalmazhassák

s a Széchenyi fürdő új balneológiai jelentőséget kapjon, ami ma már el nem odázható feladat, mert ezeken az ösvényeken tovább haladva, ugy a fővárosnak, mint a vidéknek olyan természeti kincsek kihasználására nyilik alkalma, amelyek úgy idegenforgalmi, mint üzleti szempontból — különösen a mai gazdasági viszonyok között — nem lekicsinylendők.

Rákóczi Ferencz halálának 200 éves évfordulóját üli a nemzet 1935. április 8-án. Az emlékünnep országos jelentőségét a Kormányzó által kezdeményezett lovasszobor felállitása biztositja. A különböző nemzeti szervezetek az egész év folyamán emlékünnepélyekkel és kiadványokkal hódolnak a nagy fejedelem történelmi szerepének.

Sylva Varescu (Vereczkey Szilvia) néven szerepel az oláhoknál a magyar „Csárdáskirálynő". Csodálatos, hogy a Csárdáskirálynő című Kálmán-operett mostanában futó filmváltozatának bírálásakor sem a sajtó, sem a közönség nem emelt szót ama botrányos hamisítás ellen, amelyet a német „producer"-ek a magyarság ellen elkövettek azzal, hogy a nagyvilág előtt (mert hisz e különben ügyes film nemzetközi nézőközönségre számíthat) elrománosította úgy a színmagyar ízű Csárdáskirálynő, mint pedig Bonifácz nevű barátjának Cancianu-ra változtatott nevét. Amikor a jobb román elemek, mint pld. Bibescu herceg, vagy Titulescu külügyér idegenben Bibesco-ra és Titolesco-ra enyhítik nem éppen széphangzású nevüket, amelyet különben a franciák pld. Titülescü-nek ejtenének, addig e német filmtársaság a színmagyar szereplőket is úgy tünteti fel, mintha Varescu-nak, vagy Cancianu-nak hivhatnának egyáltalán magyar embert! Kérdjük, minek van a filmcenzura, ha ilyet nem vesz észre s miért türi a magyarságnak ilyetén arculcsapását? Ha a német Kemp nevű színész nem is tiltakozott a Cancianu ellen, legalább a magyar Eggerth Mártának nem lett volna szabad tűrnie, hogy őt, mint magyar Csárdáskirálynőt, Sylva Varescu-nak csúfolják majd szerte a világon! **(dr. M. R.)**

A Közmunkatanács koncessziót kapott a polgármestertől a margitszigeti autóbuszjárat üzemére 1937 október 15-ig. Legalább két autóbusznak napi 90 menetével kell lebonyolitania a szigeti forgalmat, a viteldij azonban személyenként és kilométerenként 20 fillérnél több nem lehet

A 3-as autóbuszt ujévtől a Széna-térig járatják. Ezzel kapcsolatban uj szakaszt nyitnak, amelyen a viteldij a Krisztina-tér—Széna-tér között 24 fillér. Ez a távolság a teljes szakaszdijat nem indokolja, mert ugyanez a táv villamoson csak egy kisszakasz. Legalább is 16 fillérre kell leszállitani a szakaszon a jegy árát, hogy tényleg akadjanak, akik azt igénybe is vehetik. — Változás lép életbe a 19-es autóbusz vonalán is, amely a Királyhágó utca és Böszörményi út sarkától az Orbánhegyi út és Istenhegyi út sarkáig fog közlekedni a Királyhágó utcán és az Orbánhegyi úton át. A vonal megrövidülése folytán ezen a szakaszon csak 6 filléres tantusszal lehet közlekedni. Az átszállójegyek nem érvényesek... De miért nem? — A 3-as autóbusz végállomásának áthelyezését a Délivasút érkezési oldaláról a Széna térre nagy ellenszenvvel fogadták. Nemcsak a Délivasut környékének lakói, hanem a balatoni fürdőhelyeken rokonaikat látogatók hozzátartozói is úgy vélik, hogy ez az egész intézkedés az autótaxitulajdonosok érdekeit szolgálja. Sajnos, már többször megtörtént, hogy az autóbuszüzem anyagi érdekeit kielégitő autóbuszvonalakat ok nélkül megváltoztatták. A Délivasuton tul fekvő, most rohamosan fellendülő környék érdekében történt • felszólalás arra késztet bennünket is, hogy figyelmeztessük az autóbuszüzem vezetőségét, hogy a Vérmező-uton áthaladó autóbusz, mely a Krisztinából jön, nem teljesitheti feladatát, ha legalább föltételesen nem áll meg a Várfok-utca és Vérmező-ut kereszteződésénél fent a dombon, ahol — főleg télen — nagyon sok volna a leszálló, aki a B.B.T.E. sportklubbá igyekszik, vágy a postapalotába, esetleg a várbel miniszteriumokba, itt találkozván a 16-ossal. Ez a megálló tehát föltétlenül szükséges volna, mert most le kell utaznia az illetőnek a Széna térre, hogy ott szálljon át a 16-osra és így jöjjön ismét fel a hegyre.

KAKASKAPU SÖRÖZŐ
II., PÁLFFY-TÉR 4. SZ.
Családi menü P 1,60
Nagymenü P 1.20
Ebédet házhoz szállit

Furcsa,

hogy a székesfőváros közgyűlésén komoly tényezők sürgetik új gyógyforrások feltárását, újabb fúrások révén, de — sem szakértő geológusa, sem furásszakértő mérnöke nincs a városnak.

Furcsa,
hogy a Rádió kereskedőellenes propagandát fejt ki ahelyett, hogy jobban megrostálná a mikrofón elé kerülő protekciósok műveit.

Furcsa,
hogy senki nem hajlandó az egész közéleti szereplés értékmérőjéül elfogadni a tehetséget.

Furcsa,
hogy a Bedő-rendszer bevezetésével egyes helyeken kritika nélkül veszélyeztethetik a munkásság bérérdekeit.

Furcsa,
hogy a kisipar és kereskedelem megsegítése nem fontos annyira, amennyire a kisgazda-társadalmat védi a törvény.

Furcsa,
hogy a turistavédelmi intézkedésekkel csak éppen a turisták nincsenek megelégedve.

Furcsa,
hogy a furcsaságok közlésére egy lapnak sincs elég helye.

HIREK

Nász. December hó 29-én, szombaton este a budavári Koronázó Főtemplomban haraszti Bernolák Nándor dr. ny. miniszter, egyetemi m. tanár és neje Antalffy Zsiross Erzsébet leányát, Erzsébetet vezette oltárhoz verbói Szluha Benedek szkfv. tisztviselő, verbói Szluha Dénes földbirtokos és neje lovasi Szakáll Ilona fia. Az esketési szertartást meleg atyai szivvel végezte Hász István dr. tábori püspök. Tanukként Mouillárd Viktor ny. altábornagy és Bernolák Károly ny. tábornok állottak a fiatal pár mögött, amelyet az arisztokrácia és közélet csaknem minden számottevő egyénisége üdvözölt ez alkalommal. Az esküvői lakomát a kiterjedt rokonság a krisztinavárosi „Öreg diófa" vendéglőben ülte meg, ahonnan az ifju házaspár az osztrák hegyekbe ment nászutra. — A Bernolák-Szluha házaspárt táviratban üdvözölték: Albrecht királyi herceg, vitéz jákfai Gömbös Gyula miniszterelnök, Vargha Imre államtitkár, Térfi Béla ny. miniszter, Hegedüs Lóránd, Balogh Jenő a tud. akadémia elnöke, Schandl Károly, az OKH igazgatója, Wolff Károly a főudvarnagyi bíróság elnöke, Bessenyei Zenó a képviselőház alelnöke, Mendelényi László a pestvidéki törvényszék elnöke, Kelemen Krizostom, pannonhalmi főapát, Scholz Kornél b. ü. államtitkár, Mészáros János érseki helynök, Pataky Tibor miniszterelnökségi osztályfőnök, Gadó István a bpesti törvényszék elnöke, Torday Lajos a II. kerület elöljárója stb.

A Mária Dorottya Egyesület tanitónői szakosztálya decemberben a III. kerületi polgári leány és női ipariskolában összejövetelre gyűlt össze, amelyen Berta Ilona nagyhatásu elnöki megnyitója után Gaár Vilmos igazgató mondotta el az iskol fejlődésének érdekes történetét. A műsor befejezéséül a női ipariskola növendékei szebbnél-szebb magyar ruhákat mutattak be.

Modern kávéház Budán. A kávéházak városának nevezik Budapestet. Méltán kiérdemelte ezt a jelzőt szép fővárosunk, mert talán sehol a világon nem tartozik annyira az ember életéhez a kávéház, mint éppen nálunk. Érdekes azonban, hogy amig a pesti oldalon egymást érik az elegánsnál-elegánsabb kávéházak, addig itt Budán alig van néhány számbajöhető „második otthona" a publikumnak. A jobbpart lakossága amely pedig több mint egynegyede a főváros össznépességének, mindössze tiz kávéház között válogathat. Ezek egyrésze is még mindig a régi, konzervativ elveket vallja. Pedig Buda állandóan fejlődik, épül, lakossága gyarapodik s különösen a jobbmódú pesti polgárok költöznek át hozzánk, akik haladó szellemüek és nem elégszenek meg a patriarchálisan vezetett, ósdi berendezésü kávéházakkal. Ezt a tényt józanul mérlegelte Tihaméry Kálmán, a Szeiffert kávéház tulajdonosa, akit a polgárság meg is szeretett és a mai viszonyok között bámulatraméltó áldozatkészséggel és agilitással átépíttette, ujjá alakíttatta kávéházát. Néhány nap mulva ujra elfoglalhatja megszokott törzsasztalát a Szeiffertben az a disztingvált budai közönség, amely évtizedeken át hűen kitartott mellette. Ujra megtalálja a legfigyelmesebb kiszolgálást, az igazán elsőrendü konyhát; ezen a téren nem változik semmi, de megváltozott a kávéház egész beosztása, berendezése. Ragyogó, diszkrét elegáncia a tökéletességig fejlesztett kényelem, a fütés és szellőztetés zseniális megoldása jellemzi az ujjáalakitott Szeiffert-kávéházat, amely igy nemcsak „második" hanem „igazi" otthona lesz a budaiaknak.

A Kékestetőn felállitandó „Patrona Hungariae" Magyarország Nagyasszonya szobra és kápolnája javára január 5-én esti 8 órakor a Zenemüvészeti Főiskola nagytermében hangversenyt rendez a Ferencrendi tartomány főnöksége. A kiváló gonddal összeválogatott műsorban többek között Zadravecz István OFM. püspök, Országh Tivadar hegedümüvész, Dán Norbert hangversenyénekes, ifj. Csirszka Konrád zongoramüvész, Kerpely Jenő főiskolai tanár, gordonkamüvész, Rajter Lajos a rádió karnagya és Szakolczay Riegler Ernő orgonamüvész szerepelnek. Jegyek elővételben kaphatók a budai és pesti ferences zárdákban.

A Böszörményi úti polg. leányiskola tanulói szép sikerrel vettek részt a Magyar Ifjusági Vöröskereszt kiállitásán. Emlékalbumot készitettek, amelyet Norvégia gyermekeinek szántak. Szines gazdasággal sorakoznak a könyv lapjain a napilapok mellékleteiből kivágott fotográfiák, amelyek mind a magyar föld egy-egy táját mutatják be. Az Ifjusági Vöröskereszt minden egyes csoportja készitett ilyen albumot, amely hivatva lesz idegen államok fiatalságával megismertetni a kis magyar glóbust.

Uj tulajdonos kezébe került a II. ker. Fő u. 22. sz. házban lévő mészáros és hentes üzlet. Biliczky Ambrus régi budai hentesmester vette át, aki szolid alapon vezeti tovább.

Nász. Szentkirályszabadjai Márffy Mária Saroltát eljegyezte seprősi Paikert Géza.

Sycambria karácsonya és Szilvesztere. Egészen szük, családias körben rendezte meg a „Sycambria" Corporatio hagyományos karácsonyestjét december hó 27-én, Pálffy téri otthonában. A Corporatio tagjai hasznos és tréfás ajándékokkal halmozták el egymást a hangulatos estén, amelynek nivóját Schuh Ottó lelkész beszéde, Imre Vincéné Réthy Eszter, Milinkovich Klári és Imre Vince dr. szereplése emelte. Utána éjfél utánig tánc következett. — A szilveszter estet a Budai Katholikus Körrel karöltve rendezte meg a Sycambria, amelyen a két előkelő egyesület tagjai és vendégeik a legjobb hangulatban, sok tréfával várták be az esztendő első reggelét. — Ilyen előzmények után sok reménnyel tekint a budai közönség a Sycambriának immár hagyományossá vált jelmezestélye elé, amelyet február 9-én rendez meg a Budai Vigadó összes helyiségeiben és amelynek rendezésén már hatalmas rendezőgárda dolgozik.

Ötven uj autóbuszt vásárol a Beszkrt. Ezzel kapcsolatban új közlekedési tervekről is van szó. A 11-es kocsi a Vilmos-császár útról Budára a Török utcáig fog közlekedni. Igen nagy jelentősége volna, hogy ezt a vonalat Óbuda felé messzebb is kiépitsék, kényelmesebbé és gyorsabbá téve ennek a nagyon elhanyagolt városrésznek a közlekedését.

Budai orvosbált rendez a Csaba bajtársi egyesület január hó 5-én a Budai Polgári Kaszinó Krisztina-téri termeiben.

Buda-Alsóvárosiak kedves és hangulatos Szilveszter estét rendeztek a Lukács Gyula vendéglőjében előkelő közönség részvétele mellett. Kedélyes beszélgetések közben szivesen hallgatták a megjelentek Mócsy László ny. iskola-igazgató, Gömöry Győző igazgató és Miskolci Géza dr. ny. posta-igazgató tréfás felszólalásait és utóbbinak alkalmi költeményeit. A társaság vidám hangulatban éjféli 1 óra után oszlott szét.

Fligl József estéinek jubileuma volt az a magas szinvonalu, sikerült karácsonyi jubiláris házi kultur-est, amelyet Fligl József, a kiváló zongoravirtuóz és neves zenei iró, esztétikus rendezett abból az alkalomból, hogy 25 esztendő óta nagy sikereket aratott népszerű házihangversenyeivel. A gazdag műsor során szerepeltek: Bárdi Éva és Tasnády András páros szinijelenettel, Csiszér Ágnes és Csermely István klasszikus zenéju táncszámokkal, Sz. Solymos Bea és Gárdos Kornélia szavalatokkal, Perlaky Lajos dr. bölcsészeti iró, A házasság életművészete c. essayjének előadásával. Pártos Erzsébet hegedü-, Fligl József zongoraszámokkal, Klebelsberg Mária, Pilinszky Ödön és Vági Ödön ének-, Bella Tivadar gordonkaszámokkal. A müértő nagyszámu közönség nem fukarkodott a tetszésnyilvánításokkal.

A Filoxera volt Budán a városszabályozó. Kipusztította a szőlőket és igy az értékét vesztett telkek helyén tiz-tizenöt évvel hamarabb fejlődhetett ki Buda lejtőinek villavárosa. De a Rózsadomb hiába épült ki szép villavárossá, mindenütt és konzekvensen valami érthetetlen kőfal veszi körül. A Városmajort is kár volt a Vérmező felől elfalazni. Ezzel az összefüggő zöld periódust a Vérmezővel kapcsolatosan egészen a Krisztináig elhúzhattuk volna. Budát, mint fürdővárost kell kezelni és valósággal lomb és pázsit mögé kell épiteni a várost. Minden irányban gondoskodni kell széles parkszerü utakról, fasorokról, hogy el lehessen jutni mindenhova — anélkül, hogy kiesnénk abból a hangulatból, mely egy szép gyógyfürdőben fogja el az embert. A Városmajor vérmezei kapcsolata azért fontos, mert ezeken át vezet az út a Hüvösvölgybe, a Zugligetbe és fel a hegyekbe. A Krisztina háztömbjei aránylag csak vékony sávban szakítják meg ezt a zöld periódust, amely a Horváth-kerten és a szabályozandó Tabánon át a Gellérthegyre felfutna.

A japán park a Döbrentei téren ritkaság még Budapest ültetvényei között is. Azonban ez a romantikus kertecske nem ide való, ide egy nagyobb vonalu, épitészetileg is megkonstruált park kellene. E téren, ahol egymás mellett van a Duna, Európa második folyója, az Erzsébethid, a kontinens legnagyobb egynyilásu hidja és a Gellérthegy monstruózus sziklafala, nem lehet mesterséges tavacskával, barlanggal, tekervényes játszi utakkal és mesterséges vizcsepegtetéssel, amely a feljáró legnagyobb effektusának készült, hatást elérni. De rontja a képet a sok apró kő, amellyel ezt körülrakták s az igy nyert kép nagyon is elüt a természetes szikláktól.

A Balatoni Muzeum államositásának kérdése foglalkoztatja az illetékeseket. A Balatoni Társaság, élén elnökével József Ferenc dr. főherceggel, Izeri Izsák Gyula min. tanácsossal és Lendl Adolf dr.-ral foglalkozott a Balaton-kultura fejlesztésével. Dornyai Béla gimn. tanár és Lendl Adolf hozzászólásával Balatoni Akvárium létesitését vették tervbe, elhatározva azt is, hogy a muzeum állami átvétele érdekében eljárnak illetékeseknél.

Adó- és pénzügyi tanácsadó.

A mai nehéz és bonyolult adó és pénzügyi törvények, rendeletek és utasitások utvesztőjéből óhajtja kisegiteni előfizetőit a „Budai Napló" azzal, hogy pontosan közli az összes egyenes-, forgalmi-, községi, bor és husfogyasztási, szesz, sör, cukor, ásványolaj, gyujtószer, szivarkahüvely és papir, villamos fényforrás és rádiócső, és közuti adókra vonatkozó

lejárati időket és eljárásokat.

A halászat, vadászjegy, és fegyverigazolvány illeték, bélyeg és jog illetékekre, fényjelzés, italmérés, lottó, vám és postajövedékek, dohány, mesterséges édesitőszer, robbantóanyag, és lőpor és sóegyedáruságra vonatkozó tudnivalókat.

Érdekli ez feltétlenül a ház- és telektulajdonosokat, nagykereskedőket, kereskedőket, gyárosokat, iparosokat, autósokat, italmérőket, dohányárusokat, nagy és kisvállalkozókat és az alkalmi üzleteket kötő magánosokat is.

A rovat vezetésére sikerült megnyernünk

Hirst Vilmos
ny. pénzügyőri felügyelőt,

aki minden a szerkesztőséghez intézett ilyenirányu megkeresésre levélben válaszol. Hirst Vilmos munkatársunk 30 éven át állami szolgálatban állott és a gyakorlatban sajátította el az adó- és pénzügyi törvények és szabályok könnyen félreérthető rendelkezéseit. Nemcsak Budapesten, de vidéken is működött a pénzügyigazgatóságoknál és látta el sulyos felelősséggel dolgozó ügyosztályok vezetését. Hét éven át a mai I. és XI. kerületben vezette a pénzügyőri kerületet, mindig méltányosan összeegyeztetve az állam, város és az adózó közönség érdekeit.

Személyes eljárást igénylő ügyekben hajlandó vállalni az elintézést is.

Iparosok és kereskedők:
Az általános forgalmi adó havi 48-tól 240 P-ig terjedő adóátalányának utolsó hatodrészét január 10-ig bélyegben rójják le. Január 1-től 31-ig naponta rovandó le bélyegben egyenlő napi részletekben a havi 48 P-ig terjedő általányozott forgalmi adó. — Bevételi feljegyzések alapján adózók másnap rójják azt le bélyegben — Iparos csak saját készitményét árusithatja külön megadóztatás nélkül. — Számlák és nyugták akkor is bélyegkötelesek, ha „jegyzék" vagy más címen adatnak ki. Nem bélyegköteles azonban az a jegyzék, amelyen nem szerepel a vevő neve és lakcime.

Gyógyszerészek:
január elején a mesterséges édesitőszerekről új beszerzési könyvet tartoznak nyitni és csak az 1—5 rovatot töltik ki.

Tombola és sorsolás
föltétlenül bejelentendő, mert kihágás esetén a jegyek árának 2 %-a és a tárgyak értékének 20 százaléka kettő- esetleg négyszeresen rovatik ki birságul.

(Jövő számunkban folytatjuk.)

Ujévi ajándék lesz a BUDAI ALMANACH

amelyet önköltséges áron juttatunk előfizetőinkhez, pedig értékes tükre Budának, — multja, jelene és jövője — e hó folyamán végleg elkészült. Hogy ez a mű még nem készül. Hogy ez a mű még nem van annak, hogy a sok helyről kért felvilágositás és adat nagyrésze mai napig se érkezett be hozzánk. Éppen ezért nagyon kérjük m. t. Olvasóinkat és külső Munkatársainkat, akikhez adatokért fordultunk a multban: — kérdéseinket megválaszolva és a szükséghez képest kiegészítve, hozzánk visszajuttatni sziveskedjenek. Az ő gyors elintézésüktől függ elsősorban, hogy a BUDAI ALMANACH, budai életünk minden jelentős társadalmi, történelmi, városfejlesztő és családi vonatkozásával rövid időn belül olvasóink és az érdeklődők igaz örömére, a könyvpiacon megjelenhessen, mert értékes könyve lesz minden budai család könyvtárának.

A SZERKESZTŐSÉG.

A föld és a csillagok világa

Gróf Berényi János előadássorozata

I. Bevezetés.

Budán volt, Budán van és Budán lesz a csillagvizsgáló

Csillagos éjszakában szálljunk a gondolat szárnyán a magasba, hagyjuk itt a siralmak völgyét, kutassuk át a végtelen világegyetemet, hogy annál jobban beláthassuk, mily parányi porszem az ember s mily hatalmas fegyvert adott néki az isteni Gondviselés, az *elme* megismerő erejével.

Az emberi elme is, mint minden, történt az örök változás útján a tökéletesedés felé, ámde az az igyekezete, hogy a megismerés szomjuhozását a *végső ok* forrásánál csillapitva, sosem valósulhat, mert a végső okot megismerni annyit jelentene, mint elveszíteni az élet varázsát: a *küzdelmet*. — „Ember küzdj és bízva bízzál!" — mondotta Madách s ez a küzdelem nemcsak a mindennapi élet kisebb-nagyobb bajait igyekszik legyűrni, nemcsak a könnyen alkalmazkodó, beletörődő átlagember fegyvere, hanem fokozott mértékben lelhető a nagy, szüntelenül kutató, vagy bölcs elmék hatalmas tárházában is, — de megnyugtató sikerre csak akkor vezet, ha párhuzamosan működik vele *a bizakodás*, — a vallás — örökértékü segitsége. Tudomány és vallás megfér a legnagyobb elmében s egyik sem csökkentheti a másiknak értékét.

A világegyetem jelenségeivel foglalkozva, mindenek előtt arra kell törekednünk, hogy *megértsünk* néhány *elvont* fogalmat, amely szorosan összefügg e tanulmánnyal és alapja minden kozmikus tudásnak. Ezek a *végtelen* és *örökkévaló*, az *idő*, a *tér* és a *viszonylagosság* (relativitás) fogalma.

A *végtelen* és *örökkévaló* fogalomra szokás mondani, hogy a véges emberi elme nem tudja megérteni. Lehet, de a filozófia segitségével megérthetjük, ha azt mondjuk: ahol valaminek vége van, ott valami másnak kell kezdődnie, mert a „semmi" az valójában nincs és csupán a relativitást kidomborító fogalom. Miként a végtelen a térre vonatkoztatva jelenti az örökkévalóságot, úgy az örökkévalóság az időben jelenti a végtelent.

Az *idő* és *tér* fogalmát Kant, a nagy gondolkodó határozta meg a legmegérthetőbben: „Zeit und Raum sind nur Formen unseres Anschauens." Idő és tér a mi szemléletünknek kifejezési módja. Vagyis, a végtelenségben lefolyó örök változásnak egy viszonylagosan elképzelt része a *tartamra* vonatkoztatva adja meg az *idő* fogalmát; a *helyre* vonatkoztatva pedig a *tér* fogalmát.

Mindezekből *a viszonylagosság* (relativitás) fogalma máris megérthető. Itt meg kell említeni, hogy a relativitásnak nem Einstein a „felfedezője", mert ő csak matematikai levezetésekkel bebizonyította ezt a régi bölcselkedő igazságot.

A csillagászatnak segítő tudománya a matematika, a fizika és a chémia. Mindannyi eleven, fejlődő tudomány; e két utóbbinál különösen tapasztalható ez a jelenség. Gondoljunk csak Galileire, akinek háromszáz év előtt azért kellett tűrnie és megalázkodnia, mert védte és *terjesztette* a kopernikuszi tant, hogy a föld kering a nap körül és akinek távcsövön elsőizben végzett csillagászati megfigyeléseit az inkvizició fekete mágiának minősitette. Ma az egyházban is vannak világhirű csillagászok, mint volt *Fényi* páter Kalocsán és mai utóda, Páter *Angel* Tivadar.

Az egyes tudományágak fejlődését legjobban jellemzi a chémia roppant haladása és az ezzel járó, olykor kétségbe ejtő tétovázás, mely elfogja az elméletileg is haladó nagy chemikusokat. Itt van például a chémia alapja, az *elemek* tana, melyet néhány évtizede *Mendelejeff* állitott fel. Ő volt az, aki az ú. n. periódusos rendszerrel megállapította, hogy az addig ismert 91 elemen kivül még 1 elem van hátra, melyet még fel kell fedezni és tovább *nincs semmi uj elem a világmindenség végtelen tárházában*. A 92. elemet valóban fel is fedezték, — de ma az atomrobbantás kisérleti korában már ott tartunk, hogy a nagy chémikus elmék mihamarább sutba dobják az egész elem-elméletet és visszatérnek az *ógörög* bölcs természetfigyelők felfogásához, mely szerint *csak egy őselem van* és a különböző strukturájú halmazállapotok adják meg a többi elemet. Az utóbbi napokban minden ujságolvasónak feltünhetett az a rövid hir, hogy egy olasz vegyész professzor felfedezte a 93. elemet. Minden egyéb hozzászólás nélkül csupán annyit említek, hogy az ilyen napihirek közötti „tudományos" közleményt bizonyos óvatossággal kell fogadni, legyen az akár az orvostudomány egy uj vivmánya, akár pedig a csillagászaté, mely szerint például „felfedeztek egy uj égitestet, melynek nagysága ötszázmilliószorta nagyobb, mint a mi hatalmas napunk." Vagy pedig szó szerint ezt olvasom: Londonból jelentik: „Harlow Shapley tanár, az amerikai Harvard egyetem csillagvizsgálójának igazgatója „kijelentette", hogy a világegyetem határa tizmillió fényév, azon túl nincs más, mint az *átlátszó űr*, mert a legtávolabbi tejutakról vörösöntúli sugarak segitségével készitett fényképekből megállapította, hogy a lebegő csillagpor 10 millió fényév — 10 millió fényévet kiszámitottam *kilométerekben* és a következő 20 számjegyből álló mennyiséget kaptam: 94,608,000,000,000,000,000 — távolságon túl eltünik." — Ezt igy nem mondhatta, mert neki is kell tudnia, hogy a *végtelen* világürben, az átlátszó űr után ismétlődnek a tejutak a megszámlálhatatlan naprendszerekkel, stb., stb.

Egyelőre maradjunk annál, amit láthatunk és tudunk, az is oly lélekemelően gyönyörű és érdekes, hogy az ember szinte elhagyja a földtekét, bánatának és ezernyi bajának rögös szülőanyját.

(Folytatom.)

SIPOSNÁL BUDÁN MINDENKI BOLDOG
A TÉLIKERTBEN ESTÉNKÉNT A LEGJOBB ZENÉT HALLGATJA
III., Lajos-utca 46.

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért zenekarával egész télen naponta
GUNDEL-GELLÉRT
ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

Vig esték
ÓBUDÁN
Az ujjáalakított, fővárosi nivóju
Központi-kávéházban, III., Főtér
Nagyszerű konyha!
RADICS BÉLA jazzenekara

Keller Pál
bádogos-, gáz-, vizvezeték szerelési vállalata
I., Attila-utca. 15 — Telefon: 62-2-72
Hadirokkant vállalkozó

KIZÁRÓLAG TERMELŐI SZEKSZÁRDVIDÉKI FÁJBOROK KIMÉRÉSE
II., Lövőház-utca 16.
Új bor 1 l. 60 fill. Óbor 1 l. 50 fill.

76 ÉVE A LEGJOBB FÉRFI ÉS NŐI KALAPOK
FOJT ISTVÁN ÉS FIAINÁL
I., KRISZTINA-KÖRÚT 139.
FESTÉS JAVÍTÁS

RIESE ÁRMIN utóda
STOCKER MIHÁLY
BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ
II., RETEK-UCCA 14.

ECKER JÓZSEF
HENTES ÉS MÉSZÁROS
II., FŐ-UCCA 77. SZ.
Állandóan friss húsok!

Nyitás reggel 3 órakor
A VÉRMEZŐ KÁVÉZÓ ÉS ÉTKEZŐBEN
I., Krisztina-körút 77. sz.
Külön billiárd-terem!
Két kirakat kiadó!

Parfüm, manikür és fésűkazették legszolidabb elárusitó helye
Viziváros-illatszertár
II. Corvin-tér 6. sz.
Tulajdonos: KAMENICZKY MIKLÓS

FŐVÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR BUDAPEST

JUSZT GYULA
optikus, kizárólag
II., Margit-krt. 6.
ZSIGMOND-UCCA SAROK
SZEMÉLYES FŐNÖKI VEZETÉS

SZEMÉLYI HIREK

LIBER ENDRE nagy személyi értékeit ismeri el a főváros, amikor a polgármester-választásnál tanusitott nemes gesztusát szolgálati kitüntetéssel akarja meghálálni.

KOVACSHÁZY VILMOS tanácsnok „Hogyan lehet Budapest világfürdő" címmel értékes tanulmányt adott közre az Idegenforgalmi Könyvtár sorozatában. A mű ismertetésére még visszatérünk.

SCHULLER DEZSŐ tanácsnok üdvözölte a Kormányzónét a TÉBE karácsonyfa-estjén, amelyen 3.000 gyermeket láttak el téli ruhákkal.

BERNÁT ISTVÁN Dr.-t, a Nemzeti Bank alelnökét melegen ünnepelték a különböző társadalmi szervek abból az alkalomból, hogy 40 évvel ezelőtt kezdte meg közéleti működését a „Hazánk" cimü lap megindításával.

WEISS FÜLÖP, a Kereskedelmi Bank elnöke, Szilveszter napján töltötte be 75-ik életévét. A magyar közgazdasági élet népszerű vezérét a közélet számos kitünősége üdvözölte, a szük családi körben rendezett ünnepség alkalmából.

PAPP FERENC folyamőrkapitányt választották meg a fővárosi Vizmüvek uj vezérigazgatójának. Az uj vezérigazgató Ujévkor foglalta el hivatalát.

HINDY ZOLTÁN DR.-t, az OTI vezérigazgató-helyettesét nevezték ki a MABI uj vezérigazgatójának.

FATTINGER SÁNDOR Dr., a Dohányjövedék központi igazgatója, érdemes közszolgálati működése elismeréséül miniszteri osztályfőnöki címet és jelleget kapott.

GEGUS DÁNIEL ny. főkapitányhelyettes költeményeiből olvasott fel a Magyar Nemzeti Irodalmi Társaság január 6.-i ülésén.

WIRTER LÁSZLÓ DR. v. nemzetgy. képviselő, most a Beszkárt ügyésze a viszonyokkal számolva, belépett a Ker. Gazdasági Pártba.

MASSÁNY ERNŐ DR. az ismert nevű főmeteorológus súlyos imfluenzával került a Szent János kórház Wodianer osztályára, de ma már túl van minden veszélyen.

REINER EDE DR. orvost a fürdőügy évtizedeken át uttörő harcosát a Pázmány Péter Tudományegyetem aranydiplomával tüntette ki, amelyet december 30-án délelőtt nyujtottak át ünnepélyes keretek közt a kiváló jubilánsnak az Orvos Szövetség helyiségében.

HUBERT VILMOS a Budai Iparosok és Kereskedők Köre elnöke néhány heti szabadságra külföldre utazott, és január 7-én tér vissza.

SZOMBATHY KÁLMÁN aki huzamosabb ideig szerepelt a budai közéletben — saját kívánságára megvált a Községi Takarékpénztártól és az Ingatlan-Bank által létesitett ház és telek tuljdonosok egyesületében vállalt vezető pozicióit.

SCHMADERER OSZKÁR DR. előljáró mondott beszédet az I. kerület „Mindenki Karácsonyfájának" ünnepségén, meleg szavakkal köszöntve a polgárság nemes áldozatkészségét.

PAULOVITS VIKTOR a vizmüvek vezérigazgatója és HAFNER KÁROLY igazgató nyugalomba vonultak.

ANGYAL KÁLMÁN Dr. tabáni apátplébános előrehaladott korára való tekintettel nyugdijazását kérte. A hercegprimás a lemondást elfogadta.

DR. DOBÁKNÉ TROZONYI KATÓ szép sikerrel szerepelt a Gyóni Géza irodalmi társaság január 2-i irodalmi délutánján.

PÓSCH GYULA DR. kormányfőtanácsost, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár ügyv. igazgatóját Kistarcsa pestmegyei nagyközség legutóbbi közgyülésén, mint jótevőjét, diszpolgárrá választotta.

ZAJTI FERENC a kiváló India-kutató olvas fel a Magyar Nemzeti Irodalmi Társaság január 6-iki ülésén. A felolvasás helye: VIII. Esterházy utca 4. Vendégeket szivesen látnak.

BERNÁT ISTVÁN DR.-t örökös főgondnokának, BOÉR ELEK dr.-t főgondnokának választotta a budahegyvidéki református egyházközség.

GUTTMANN JENŐ DR.-t, a Mezőgazdasági Ipar rt. ügyvezető igazgatóját közhasznu tevékenysége elismeréséül kormányfőtanácsosi cimmel tüntették ki.

KULCSÁR RICHÁRD az Attila-nyomda vezérigazgatója egészségügyi okokból Abbaziába utazott.

CSÁSZÁR ELEMÉR egyet. tanárt egykori hallgatói kedves módon lepték meg, midőn a most megjelent „Irodalomtörténeti dolgozatok" cimü müvüket neki ajánlották.

MILBICH TAMÁS lelkészt ünnepelte a kelenföldi „Szent Adalbert" egyházközség és Liber János dr. méltatta áldásos működését.

LENGYEL ENDRE DR. kormányfőtanácsos, Bszkrt. igazgató most ünnepelte 25 éves szolgálati jubileumát. Ebből az alkalomból tisztviselői, és munkatársai melegen ünnepelték.

FARAGÓ SÁNDOR DR.-t, a Magyar Tisztviselők Takarékpénztárának igazgatósága vezérigazgatóvá nevezte ki.

FEHÉR JENŐ DR. a BSzKRT. 24 éven át volt főtisztviselője és h. igazgatója nyugalomba vonult. Ebből az alkalomból meleg szeretettel üdvözölték kartársai, akiknek szívében még sokáig él aktivan főnökük hivatali működése.

GERGELY ERNŐ DR. tanácsjegyzőt bizta meg a polgármester a III. kerületi előljáró állandó helyettesítésével.

PETHŐ SÁNDOR DR.-t a „Magyarság" igazgatósága főszerkesztővé, Hegedüs Gyulát felelős szerkesztővé nevezte ki. Ajtay József dr. mint főmunkatárs jegyzi ezután a lapot.

Buda ünnepe

lesz ezentúl évenkint — vörössel aláhúzva — január hó 4-ike, amely napon iktatták székébe

SZENDY KÁROLY
polgármestert

ünnepélyes keretek között a Városházán. Régen került e díszes helyre olyan egyéniség, akit oly egyforma lelkesedéssel és szeretettel üdvözölt a székesfőváros közgyűlésének minden tagja és akinek működése elé oly rendületlen hittel tekint a város minden polgára: de elsősorban mi budaiak, akik között boldog családi életét éli és amely ősi városrész iránt oly lelkes szeretettel viseltetik. Az a pesti harangszó, amely esküvését kisérte, visszhangot vert Budán és Óbudán is, a dunántúli rész minden becsületes, igazlelkű polgára szivében, lelkében. És száll visszha onnan az áldás minden emberszerető, polgártársait segitő, nemes, magyar tettére és kiválasztott személyére. Ámen!

Az ujév Budán hagyományosan ott csucsosodik ki, hogy Ripka Ferenc dr. udvari tanácsos ny. főpolgármester lakásán gyülnek össze hivei és azoknak az egyesületeknek, társaságoknak és testületeknek a képviselői, amelyek vele kapcsolatban állanak. Ezévben szokatlanul nagyszámban jelentek meg mindazok, akik az ujév alkalmából üdvözletüket és jókivánságaikat hozták el s közülük elsőnek Knébel Miklós dr. plébános, pápai prelátus köszöntötte a ház urát a krisztinavárosi egyházközség nevében és az ő kiváló szónoki képességével. Ezután Hoór Tempis Móritz dr. a Budai Társaskör, — Baranszky Gyula dr. a Klotild szeretetház, — Juhász Margit a női tábor, — Oszoly Kálmán a budai hegyvidék, — Korányi Márton az I. kerületi Iparoskör, — Váli Gábor a II. kerületi Iparoskör, — Koch Nándor dr. a „33-as Futbal Klub" és Dunay Jenő a Budai Dalárda és a Palestrina-kórus nevében üdvözölték lelkes szavakkal és odaadó hűséggel Ripka Ferencet, mint jó barátot és Buda lelkes polgárát. Rendkivül meghatottan, szinte könnyes szemekkel köszönte meg a baráti hűség e megnyilatkozásait Ripka Ferenc, mert azok mintegy szép régi szimfónia zengenek át a mai durva jazz disharmoniáján. Kivánja, hogy a szép melódia kisérje tovább is utjaikon barátait, mert a rossznak mondott mult esztendőben még nem pusztult el minden nemes érzés. Ugy érzi, hogy őt nem mint volt főpolgármestert, hanem mint Buda egyszerű polgárát köszöntötték és a mocsár lecsapolói, felszáritói nagy munkájáról, az így televénnyé vált föld gyümölcseit aratókról mondott hasonlatával fejezte be szavait, mely után a dalárda énekelte el az ő kedves dalait és vidám hangulatban eltöltött tizórai mellett mindenkihez volt jószava az ünnepelt házigazdának.

Rendjel viselés engedélyét adta meg a Kormányzó Gömbös Gyula miniszterelnöknek a pápai Pius rend nagykeresztje és a lengyel Fehér Sas rendjel; — Fabinyi Tihamér dr. kereskedelemügyi miniszternek pedig a lengyel Polonia-Restituta rendjel elfogadására és viselésére.

Az első bál Budán. Strauss János müveiből összeválogatott műsorral ünnepelte a „Budapesti Szimfónikus Zenekar" Szilveszter napját. A müsort tánc követte, s az első „Budai bál"-t a legnagyobb sikernek könyvelhetik el Buda körülrajongott muzsikusai. Az est fővédnökei József Ferenc kir. herceg és Anna kir. hercegasszony voltak, a fenséges párral együtt Sipőcz Jenő dr. főpolgármester és Szendy Károly polgármester is megjelentek előkelő közönség élén, a kitünő budai zenekar estjén.

Ékszerjavitás Szerafin Gy. I. Roham u. 8

Legfiatalabb kerületünk a Szent Imre város (Kelenföld) is állitott Mindenki Karácsonyfáját. A XI. ker. mozgalmát Duday Alajos dr. tanácsnok-előljáró irányitotta, és az ünnepség keretében 20-20 fiut és leányt és 40 leventét ajándékoztak meg élelemmel és ajándékokkal. Az ünnepségen nagy számmal vettek részt a kerület előkelőségei és ajándékozói Becsey Antal, Csilléry András és Saly Árpád vezetésével.

Ezüst nász. Karácsony másodnapján nagyszabásu ünneplésben részesült Óbudán Orova Zsigmond dr. törv. hat. biz. tag és neje szül: Bodó Klára házasságának 25 éves évfordulója alkalmával. Ezt a jubileumot felhasználta az óbudai izr. hitközség, hogy szeretet elnöke személyét és müködését is méltassa. Este 250 terítéku vacsora keretében leplezték le a diszterem számára festett arcképét, amely Frank György festőművész sikerült műve. Az ünnepélyt Kozma Gyula alelnök nyitotta meg, majd Neumann József dr. főrabbi mondotta el zengzetes szép szóval ünnepi beszédét, amelyben különösen kiemelte azokat az érdemeket, amelyeket az elnök kulturális téren, az óbudai zsidó muzeum megnyitásával szerzett. Stern Samu az Országos Iroda és a Pesti izr. hitközség elnöke, Kriszhaber Adolf a budai hitközség elnöke, Arányi Adolf ujpesti elnök, Herskovics Mihály hitk. alelnök, Weisz Lipót szentegyleti elnök, Káldor Gyuláné nőegyleti alelnök Kemény Lajos kormányfőtanácsos és Eckstein Ignácz méltatták az ünnepelt és müvész lelkü nejének érdemeit és emberi kiválóságaikat. Orova Zsigmond dr. köszönő beszédével fejeződött be a mindvégig lelkes, jól rendezett ünnepély. (G. S.)

BUDAI VIGADÓNÁL Corvin-tér 5. Tel. 53—5—32. KOTSIS ERZSÉBET művészi FÉNYKÉPÉSZ.

Teret alkotnak a Hunyadi János út és Csónak utca sarkán, ahol a főváros egy 230 négyszögöles ingatlant vett meg 64.000 pengőért. Ezen a helyen létesitik a közteret, amelyre forgalmi szempontból már régen szükség volt. Hasonló, szabályozási célra a Pacsirtamező és a Viador utcák sarkán, a Lenke úton, a Hóvirág úton és a Bonyhádi uton vásároltak ingatlanokat.

A Baross Szövetség emlékirattal fordult a Magyar Nemzeti Bank vezetőségéhez, amelyben a zároltpengő-követelésnek idegen forgalmi célokra való felszabaditását kéri. Habár a Nemzeti Bank saját elhatározásából (bizonyos esetekben) eddig is engedélyezte a zároltpengő-követelések felszabaditását; gyakorlati szempontból a tett intézkedések lényegesen a kivánságok alatt maradtak. A felszabaditás, illetve az utazási pengőcsekk-forgalom megerősödése az egész magyar ipari és kereskedelmi életnek fontos szükséglete. A mód rendelkezésre áll, hogy a könnyitések hasznosithatók legyenek gazdasági életünkben.

Emlékezés Gyóni Gézáról. A lövészárkok közdelmes éjszakáinak csodálatos tollú poétája ötven esztendővel ezelőtt született Gyón községben. Tizenhétéve már, hogy a Szaján hegység titokzatos néma tájain örök álomra hunyt le szemét. De a magyar irók minden évben meggyujtják az emlékezés szent fáklyáit és legutóbb

KARAFIÁTH JENŐ

ny. kultuszminiszter, orsz. gy. képv. mondott költői szépségü emlékbeszédet a Gyóni Géza Irodalmi Társaság emlékünnepén. — Gyóni Géza életutjára — mondotta többek között — erősen kihatott atyjának meleg szive és alázatosan nemes egyszerüsége s amikor a szegény öreg pap sirjára teszi le a harcos dicsőség legelső koszoruját, meghatóan bensőséges kegyelettel adózik emlékének: Mig meszsze észak gyilkos éjszakáin fiai fölött égtek a faluk, szegény öreg pap lenn a sirban, az én apám, tudom, hogy nem aludt. — A Gyóni Géza Társaság tárgyilagossággal rajongja körül Gyóni Géza nemes emlékét. Senkit nem állit vele szembe, de igenis állitja, hogy az ő irodalmi munkássága a világháború forgatagában valóban hézagpótló volt és szükségszerü, mely diszére vált volna minden idegen ország irodalmának, mert benne rezgett az izzó fajszeretet, mert veszélyekkel nem törődő, bátor harcosok izgatott és hányt-vetett különös lelki világának Gyóni Géza megértő lantosa volt, akiben szent tűz égett és akire szintén ráillenek a nagy magyar természettudós sírjára vésett klasszikus szavak: — Beata Hungaria, quae talem tulisti. —

RAVASZ cukrász
I., Krisztina körút 75. Telefon: 50-2-32.
ELŐKELŐ CUKRÁSZ SZALON

Gyász. Risztics Lázár dr. ny. rendőrtanácsos 58-ik életévében, hosszas szenvedés után elhunyt. Az utolsó években mint az életvédelmi osztály vezetője sok sok könnyet és nyomoruságot törölt le. Gyakran vett részt különböző budai kulturális megmozdulásokban. Temetésén igazi részvéttel vettek részt, akik munkásságát ismerték.

A Dunántúl szebb jövőjét igyekezett megalapozni a „Dunántuli Közművelődési Egyesület" december hó 28-án rendezett közgyűlése, mely a Császárfürdő Hollós Mátyás termében folyt le az érdeklődők nagy látogatása mellett. A közgyűlést Sziklay János dr. kormányfőtanácsos, a kiváló iró és az ujságirás egyik kimagasló alakja, mint elnök nyitotta meg és bejelentette megnyitó beszédében, hogy az ügyvezető elnöki tisztségéről lemond, amit azzal honorált a közgyülés, hogy egy fokkal magasabb polcra, az elnöki székbe emelte őt lelkes ovációk közben. Viraág Béla alelnök inditványára Sziklay

MEGNYILT GÜL-BABA SÖRÖZŐ-ÉTTEREM
A BUDAI MARGIT-HIDFŐNÉL. ◆ II., MARGIT-KRT. 2. ◆ TEL.: 57-6-05.
Művésziesen megtervezett termek. — Magyar, francia konyha. — Polgári sörök. — Menürendszer. — Hangulatos zene. — 10 % borravaló.

János elnöknek, botfai Hüvös Iványt pedig ügyvezető elnöknek választotta meg egyhangulag a közgyülés. Beválasztotta az alelnökök sorába Petracsek Lajos dr. orsz. gyülési képviselőt és Geguss Dániel ny. főkapitányhelyettest. Kiegészitette továbbá a közgyülés az igazgató választmányt, amelynek tagjai közé felvette Párniczkyné Szederkényi Anna, dr. Illés Józsefné, gróf Berényi János, Spur Endre, csikszentmihályi Sándor Ákos, Pávai Vajna Ferenc dr. Szilágyi Károly, és Ujj Gyula fővárosi tagokat, a Dunántulról pedig tagok lettek: Lendl Adolf dr. (Keszthely), csikszentmihályi Sándor István (Zalaapáti), Kenessey Pongrác dr. főispán (Veszprém), Berky Miklós dr. alispán (Veszprém), Radocsay László dr. főispán (Esztergom), Frey Vilmos dr. alispán (Esztergom), Glatz Gyula dr. polgármester (Esztergom), felsőeőri Nagy Pál főispán (Győr), Skultéty Miklós alispán Győr Havranek József alispán (Székesfehérvár) Nagy elismeréssel vette tudomásul a közgyülés Rákosi Gyula dr. főtitkári jelentését az elmult két esztendőről, mely után az új ügyvezető elnök, Hüvös Iván mondotta el lelkes székfoglaló beszédét, amelyben áhitatos szeretettel emlékezett meg Rákosi Jenőről, akinek szellemében vezeti tovább az egyesületet. Lelkes taps és éljenzés kisérte az uj elnök szavait, aki a Dunántuli Közmüvelődési Egyesület jövőjére vonatkozó inditványok meghallgatása után zárta be a közgyülést.

Árvák impozáns ünnepe minden esztendőben a „Klotild szeretetház" karácsonyi ünnepe, amely most, december 22-én volt és részt vett azon Auguszta főhercegasszony is. Megjelent ott a főváros képviseletében Szendy Károly polgármester, továbbá Nemes Antal budavári c. püspök és a budai társadalom számos előkelősége. Az ünnepet Ripka Ferenc dr. udvari tanácsos, elnök nyitotta meg, aki a szent karácsony áhitatával köszöntötte a vendégeket és Auguszta főhercegnőt, aki családjával ötven év óta kedves kapcsolatban volt az egyesülettel Klotild főhercegnő személye révén. Üdvözölte Szendy Károlyt, a főváros uj polgármesterét, aki Budapest polgárságának jutott kedves karácsonyi ajándékképen és hálás szóval emlékezett ugy a Tébe, az Előljáróság, mint a szeretetház minden jótevőjéről. Azután a növendékek négyszólamu énekkara elénekelte a „Mennyből az angyal . . . " cimü karácsonyi éneket, ezt követte a gondosan összeállitott müsor, amelyben váltakoznak a szavaló, köszöntő és éneklő számok. Az ünnepet a Himnusz hangjai zárták be.

Élet a Bibicz-telepen

A „Kelenföldi gazdasági és közmüvelődési Egyesület" alig egy éve hogy megalakult s működésével máris nagy átalakulást eredményezett Buda ama részén, melyet lapályos területeinél és az egyesület léte előtt még talajvizes, süppedékes voltánál fogva „Bibic-telep"-nek neveztek s mely ma már, a talajviztől való mentesítése és utainak, járdáinak feltöltése s járhatóvá tétele, valamint egyes utcáinak kőburkolattal való ellátása óta a jóhangzásu „Kelenföld-Kertváros" nevet kapta, ahol ma már nem félelmes az idejövetel még bársony cipőkben sem. És amily gyorsan kialakultak az utcák, oly gyorsan teremtett itt az egyesület kulturéletet is. Az elmult évben megünnepelte március idusát, Kossuth Lajos halálának 40 éves évfordulóját, a trianoni gyásznapot, a magyar szabadság harc vértanuinak emléknapját, a Nemzeti Hadsereg bevonulásának 15-ik évfordulóját és a Kormányzó névnapját. Most karácsonykor pedig rendezte mesedélután keretében, ajándékok kiosztásával kapcsolatosan az első karácsonyfa-ünnepélyét, melyen a bevezető beszédet Sziklay János dr. író, kormányfőtanácsos, az egyesület társelnöke mondotta és pompás énekszámok, szavalatok s gyermek-szindarab előadása kapcsán Bánhelyi Ferenc tanár, ügyv. elnök érdekfeszítő mesével gyönyörködtette a gyermekeket, akikhez végül Mikola Géza dr. postaigazgató egyesületi elnök intézett meleghangú szavakat. A fiatal egyesületnek máris többszáz tagja van. A legutóbbi szombati összejövetelen a tagok nemeslelkü adakozása a Jugoszláviából kiüldözött magyar testvérek javára 60 pengő adományt juttatott.

Orajavitás: Szerafin Gy. I. Roham u. 1

Uj iskolákat épitenek, illetve alakitanak át az 1935. év folyamán Budán. Különösen a XI. kerület szerepel az épitési programban: a Horthy Miklós út 27. számban levő épületre emeletet épitenek, a 167. szám alatt uj iskola épül. A Sopron-Bánát utcai elemi és ovóda felépitése a Hengermalom úti barakokat pótolja. Sürgősen felépitik még Budán az I. ker. Koronaőr utca sarkán a Szilágyi Erzsébet leánylyceumot és befejezik a II. kerület Fenyves úti elemi iskola épitését.

A Budai Izraelita Hitközség közgyülésén Kriszhaber Adolf dr. elnöki megnyitójában Horthy Miklós kormányzó jubileumáról emlékezett meg. Szántó Jenő alelnök ugy a saját mint hat társa nevében bejelentette lemondását a vezetőségben elfoglalt tisztségükről. Ismertették a fuzióra és adómegosztásra vonatkozó javaslatokat, de azokat a közgyülés nem fogadta el. Auer Róbert pénzügyi előljáró költségvetési javaslatát viszont elfogadták és Fahn Fülöpöt, Kádár Dezsőt és Róna Ignácot választmányi tagoknak választották meg.

Szépművészeti kiállitást rendeztek a Szent Imre város képzőművészei a Kelenföldi Társaskörben. A kiállitást Kállay Tibor ny. miniszter és Kovács József ny. tábornok nyitották meg. A nagyszámú, előkelő közönség nagy élvezettel szemlélte a bemutatott műveket, amelyeknek szerzői Áldor J. László, Háry Gyula, Udvary Pál, Undi Mária, Kárpáthy Jenő, Paál Ákos, Péchi Pilch Dezső, Wagner József, Kurtapataky László és más jeles művészek.

RUHÁK
II., FŐ-U. 57. Tel. 55-3-85
Mérték szerint olcsón, izlésesen készülnek, átalakitások, forditások jutányos áron. Ruhakarbantartás teljesen garantálva 2 öltöny P 2.50
Első Budapesti Ruhakarbantartási Vállalat

OLEUM
MŰSZAKI KERESKEDÉS
Telefon: 69—0—10. — XI. ker., Horthy Miklós-út 32, Autócikkek, Bosch cikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF lerakat, gépszij, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont és padlóolajok, kocsikenőcs, gépzsir, autógumi. Házhoz szállitással.

Állitsunk emléket — ma, amikor aktuálissá teszi ezt, hogy a polgárság uj polgármestert választott lelkes bizalommal Budapest élére — e pár sorban azoknak, akik százegynéhány év előtt a még külön álló Budát kormányozták s uttörői voltak a mai világvárosi színvonalon álló Budapestnek, a Duna királynőjének. Meleg szeretettel tisztelgünk nevük előtt, amely legtöbbször a kemény munkának dicséretes jelképe. Alább adjuk Buda biráit, majd polgármestereit az 1700—1800 közötti évekből: Birák voltak Budán: — 1707—1711. Zaunackh János kereskedő, 1711—1713-ig Sauttersheimbi Sauttermeister Frigyes kereskedő. 1719—1722-ig. Kepeller Rüdiger Gáspár városi tisztviselő 1722—1724-ig Vánosy Ferenc Kristóf Gáspár, városi szindikus és apostoli itélőmester. 1724—1739-ig ismét Kepeller Rüdiger Gáspár. 1730—1737-ig Depré Xav. Ferencz városi alkamarás. 1738—1739-ig Christen Antal sebész. 1739-1741-ig Cettó Antal Jakab helyettes. 1741-1751-ig Cettó Antal Jakab kereskedő. 1751—1754-ig Neuhauser Ferenc Tamás városi tisztviselő. 1754—1755-ig Perger János Benedek helyettes. 1755—1765-ig Klinglmayer József városi tisztviselő. 1765—1769-ig Balásy Ágoston városi tisztviselő. 1769—1770-ig Szlatinyi Ferencz helyettes. 1770—1782-ig Szlatinyi Ferencz pestmegyei esküdt. 1782-1788-ig Piánovics János városi tisztviselő. 1788—1789-ig ismét Szlatinyi Ferencz. 1789—1790-ig Margalics János pestmegyei főszolgabiró. 1790—1792-ig Krammerlauff (Kalmárffy) Ignácz városi tisztviselő. 1792—1795-ig Laszlovszky Ferencz városi tisztviselő. 1795—1797-ig Balásy Ferencz városi tisztviselő. 1797—1825-ig Kalmárffy Ferencz
(Folytatása a tuloldalon.)

TAKARÉKOS HÁZIASSZONY
az új esztendőben is csak
gázon főz,
mert a gáz a legjobb, a legtisztább és a legolcsóbb tüzelőanyag.
Látogassa meg bemutató helyiségeinket és gyakorlati főzőelőadásainkat.
VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 3. I. emelet.
Nyitva: reggel 9-től este 6-ig.
Előadások: kedden és pénteken délután 5 órakor.
BELÉPÉS DÍJTALAN
TANFOLYAMOK:
Kezdők főzőtanfolyama.
Különleges főzőtanfolyam.
Garson tanfolyamok.
Hogyan főzzünk betegeinknek?
Diétás főzőtanfolyam.
Cserkészlányok főzőtanfolyama.
Budapest Székesfőváros Gázművei

Bq 0411/29

THE TWO SINGING FOOLS A
BELLEVUEBEN
REGGELIG TÁNC

városi tisztviselő. — Polgármesterek voltak Budán: — 1687—1688-ig Ebenhoffeni Prenner Farkas Endre Lipót cs. kapitány és városi főkapitány. 1688 Küchl Miklós és Leink Henrik helyettes. 1688-1692-ig Salgáry Salgáry Péter cs. postamester. 1692—1695-ig Ungar (Unger) János György kereskedő. 1695—1698-ig Bősinger Ferencz Ignácz patikus. 1699—1701-ig Sattersheimbi Sauttermeister Frigyes kereskedő. 1701—1702-ig Bősinger Ferencz Ignácz. 1702 Sauttermeister Frigyes. 1703—1705-ig Bősinger Ferencz Ignácz. 1705—1710-ig Sauttermeister Frigyes. 1710—1712-ig Baitz János Keresztély. 1712—1723-ig Zaunack János keresk. 1723—1727-ig Sauttermeister Frigyes. 1727-1730-ig Vánosy Ferencz Kristóf városi szindikus. 1730—1737-ig Dillmann János Sebestyén ismeretlen foglalkozás. 1737-1739-ig Perger János Benedek ismeretlen foglalkozás. 1739—1741-ig Schultz Lőrincz helyettes. 1741—1751-ig Sauttersheimbi Sauttermeister József kereskedő. 1751—1754-ig Cetto Antal Jakab keresk. 1755—1768-i Sauttermeister József Manó. 1768-1786-ig Klinglmayer József városi tisztviselő. 1786—1787-ig Pavianovics János helyettes. 1787—1789-ig Szlatinyi Ferencz. 1789—1795-ig Margalics János helyettes. 1795—1800-ig Laszlovszky József.

Gyász. Pathó István, a Budapesti Mészáros Ipartestület v. alelnöke, az I. ker. iparoskör diszelnöke december 24-én tevékeny munkásságban eltöltött életének 64-ik és boldog házasságának 35-ik évében sulyos szenvedés után elhunyt. Temetése 26-án volt a farkasréti temetőből.

Végleg megalakult és törvényes alapon működik a „Budai Kertészeti Egyesület," amennyiben a belügyminisztérium jóváhagyta az alapszabályait és az Egyesület ez alapon hivta össze a mult év végére a közgyülést.

Gyász. Sterez István, a III. ker. Raktár utcai elemi fiuiskola igazgatója dec. 26-án váratlanul elhunyt. Óbuda egyik lelkes, munkás harcosát vesztette el vele.

A Nemzetközi Vásár május 3-án nyilik meg, a szokottnál is fényesebb keretek között. Előkészitésén már most is teljes üzemmel dolgoznak a gazdasági és idegenforgalmi szervek. Örvendetes, hogy a Vásár propagandájában és felépitésében végre erőteljes magyar jelleg érvényesül. Fokozottan szükségünk van több nemzeti öntudatra, amikor Kelet és Nyugat érdeklődése felénk fordul s a magyar gazdasági és ipari élet erőpróbája egyúttal kitünő alkalom lehet népi jellegzetességeink bemutatására. A vásár rendezősége mégis tudomásul vette, hogy az idegen elsősorban is arra kiváncsi nálunk, ami speciálisan magyar s amit sehol másutt a világon nem talál meg.

GYERMEKKÉPEK Blahosnál II., Fő u. 18

A Budavári róm. kath. egyházközség szerdán, dec. hó 26-án rendezte meg Karitász karácsonyi ünnepét a Budavári gimnázium termében. A megnyitó beszédeket mondották Nemes Antal dr. cimzetes püspök plébános és Lampel Vilmos egyházközségi világi elnök. Az ünnepély fényes sikere érdekében fáradoztak: gróf Zichy Rafaelné, gróf Apponyi Albertné, Zichy Gabriella grófnő, Radnai Árpádné, özv. báró Bornemissza Gyuláné, Böhmné Sztojanovics Adrien, Herczog Mária, Korének József dr. lelkész Karitasz igazgató és Szervánszky Jenő tanár egyházközségi főtitkár.

Az ujlaki kulturházban bensőséges karácsonyfa-estét rendeztek december 0-án a kerület szegényei részére. A lelkes hölgygárda élén — a multhoz híven — Andréka Károlyné nagyasszony buzgólkodott. Megjelentek: Andréka Károly ny. főkapitányhelyettes és neje, Haidecker János előljáró, Bärtl Tivadar tanácsjegyző és Pálffy Lajos dr. plébános és Ujlak jónevű polgársága. Télikabát, felső- és alsóruha, élelmiszercsomag adományban részesült 89 család apraja nagyja. A rengeteg mardékból még a Stefánia Szövetség III. kerületi csoportjának is sok jutott, 38 gyermek részére. A megajándékozottak mélységes hálával köszönték meg Andréka Károlyné fáradhatatlan jóságát, amellyel a téli szűkös napokban egész szivével segitségükre sietett.

Karácsonyi ünnepségek. A fehérsas-téri iskolában karácsonyfa ünnepet rendeztek a menekültek számára, akiket szeretetadományokkal halmoztak el. — A II. ker. Nemzeti Egység szervezete karácsonyi estjén 70 gyermeket ajándékozott meg. Az ünnepi beszédet Szilágyi Ferenc mondotta. — Az Orsz. Frontharcos Szövetség III. kerületi főcsoportjának ünnepségén 130 hadviselt családot láttak el ajándékokkal. Megjelentek: Takách Tolvay gróf és Lukacich Géza báró ny. altábornagy. — A BSzKRt. ünnepén Usetty Béla elnök, Verebély Jenő, Bódy László is részt vettek. Horváth Zoltán főtitkár beszédet mondott. Márkus Jenő vezérigazgatóhelyettes pedig átadta az ajándékokat.

A budai ferencesek ifjusága karácsony másodnapján rendezte teaestjét a Kulturházban. A szinesen összeállitott műsor Kubányi Piri, Trenczinkij Éva, Dán Norbert, Kalmár Mihály, Rossa Ernő és Szügyi Kálmán művészetével volt kellemes meglepetés. Hálásan tapsolt a többszáz főnyi fiatalság és az ünneplésből sok jutott a förendező Sólyom-Fekete József nek is. Tea és műsor után pompás hangulatban kezdődött a tánc, amely a késő órákig együtt tartotta a ferences fiatalok lelkes nagy családját. (R. E.)

Felruházó ünnep. A Szent Ferencrendi Pasaréti Kath. Karitász és a Pasaréti Kápolna Bizottság dec. hó 23-án délután a volt Kápolna helyiségben felruházó ünnepélyt rendezett. Kiosztottak: 200 méter barchetet, 100 m. flanelt 40 pár uj cipőt, 6 darab uj télikabátot, 18 drb. uj fiuruhát, 18 drb. uj férfi inget, 100 pár uj harisnyát, 36 drb. uj zsebkendőt, 40 női ruhát, 30 férfi ruhát, 990 kg. élelmiszert és 25 q tüzelőfát. A jól sikerült karácsonyi ünnepély megrendezésében részt vettek: Bónert Valér Atya, rendházfőnök és Józsa László elnök vezetése mellett: Zseltvay Elemérné alelnök, Józsa Lászlóné, Kolozsváry Endréné, Szegő Gyula Istvánné, Cziráky Zoltánné, Dr. Dussemasin Albertné, Dr. Ujhelyi Henckel Lajosné, Hajós Mihályné és Schütz Magda. A nagyszámú előkelőség között jelen voltak Szendy Károly dr. polgármester édesanyja és Kozma Jenőné. Az ünnepély boldog megelégedettséggel ért véget.

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I., Attila utca 8

A karácsonyi vásárokon évek óta nem volt sok köszönet. Kétségtelen gazdasági javulás jele, hogy a mult hetekben ismét felszökött a vásárlási kedv és egészséges forgalom jelentkezett a ragyogóan felkészült üzletekben. Legyünk annyira optimisták, hogy ez a vásár az uj lendület első jele és a magyar kereskedelem, a vásárló közönséggel együtt, uj lehetőségek távlatába lép. Ugy szeretnénk, ha ez a karácsonyi forgalom állandósulna a közönség tudna egész évben is vásárolni, a kereskedő pedig eladhatná minden portékáját. A közönségre és kereskedőkre is ráférne egy kis javulás ebben az uj esztendőben.

Szilveszter délutánján a budai Auguszt cukrászdából adott közvetitést Budapest II. A müsor érdekessége volt Bodó Auréi, Magyar József és Weninger Ernő „Angol tanár . . . " c. operettjének nyitánya. Másnap, Ujév délutánján Budapest I. a fiatal szerzők „Agglegényleány" operettjének nyitányát hallottuk a Koncert szalónzenekar előadásában. Weninger Ernő bájos muzsikája ismét megérdemelt sikert aratott.

A 90 éves Ganz-gyár háromezer munkásának állitott ez évben is karácsonyfát. A hatalmas gyár gépműhelycsarnokában ünnepelték annak évfordulóját is, hogy Ganz Ábrahám az ipari vállalkozást megalapitotta. Tolnay Kornél ny. Máv. elnök méltatta a jubileum jelentőségét, amely után az igazgatóság 150 tisztviselőt és munkást részesitett jutalomban. 30, 40 és 25 éves működésük alkalmából. A vendégek sorában a magyar Állami Gépgyár képviseletében Wels Jenő vezérigazgató és ifj. Horthy Miklós igazgató jelentek meg. Jelen volt még: Lucich Károly ellentengernagy is. A szép ünnepély a Himnusz eléneklésével ért véget.

Esti kereskedelmi szaktanfolyam. A Budapesti Kereskedelmi Akadémia január 15-én nyitja meg uj öthónapos esti tanfolyamát. Tantárgyak: könyvvitel, mérlegszerkesztés, és más gyakorlati szaktárgyak. Beirás: V., Alkotmány utca 11. sz. I. em. d. e. 8—1-ig és este fél 7-től fél 8-ig. Tájékoztató a kapusnál is kapható. A beirások megkezdődtek.

Jól sikerült Szilveszter-estét rendezett a budaiak népszerű Vogl bácsija II. Medve utca 6. szám alatti szép termében. Itt emlitjük meg, hogy a Vogl iskola február 16-án a Budai Vigadóban rendezi hagyományos jelmez estélyét, amely minden évben kedves hangulatot jelent a résztvevőknek. — A Szilveszter este kedves varázsából kivette részét a Budai Polgári Lövészegyesület is. Sok vidámság áradt szét a rengeteg résztvevő között, derüs órák vezették be a budaiak aranyos fiatalságát az 1933-ik esztendőbe.

A gázgyári szinházteremben december 22-én karácsonyi ünnepséget rendeztek az ottani elemi- és ovóda ifjusága részére. Az ünnepi beszédet Szabó Jenő hitoktató mondotta, a kedves müsor keretében magyar népi játékok, karácsonyi énekek és versek szerepeltek.

GYORSIRÁST havi 8 pengőért tanulhat a KOZMA iskolában, II. Iskola-u. 27

Gyász. Fuchs Emil, a Budai Zeneakadémia tanára december 25-én elhunyt. Mély zenei kulturájával, pedagógiai hivatottságával jelentős szerepet töltött be a budai nemzedékek oktatásában.

A karácsonyi asztaltársaság Ujlakon. XII. hó 19-én, este a „Sipos" féle vendéglőben 25 családot részesitett természetbeni adományokban (élelmiszer, ruhanemű). Jelen voltak: Andréka Károly, Haidekker előljáró, az óbudai plébános és az asztaltársaság elnöke: Tichler Ferenc fakereskedő.

Modern fűszer és csemege üzletet nyitott XI. Horthy Miklós út 54. alatt **Zajicsek és Ivots**, két régi szakember, akik 15 éve ismerik a Kelenföld-Lágymányos úri közönségének igényeit s üzletüket úgy rendezték be, hogy ezeket az igényeket száz százalékosan kielégitsék.

A magyar nyelv az Európában élő 120 nyelv közül nagyságra a tizenegyedik helyen áll. Megelőzi a portugált, a norvégot, csehet, szerbet és horvátot, a svédet, a bolgárt, a dánt, a finnt. Az egész világon beszélt 2296 nyelv sorában a 29-ik helyen vagyunk. — Ezek a számok nem azt jelentik, hogy a kiváltságos világnyelvek sorába tartozunk, de jelentik nagy nyelvkulturánkat, jelentik azt, hogy nyelvünk rugalmasságával a környező szláv és germán nyelvtenger közt komoly hivatást tölt be. Sziget vagyunk az óceánban, de ez a sziget nagyobb, keményebb, mint sokan gondolják. Ez a tudat nem lemondásra, hanem bátorságra és hitre kötelez. (Zsirai Miklós egyet. tanár tanulmányából.) — Meg kell még várnunk Melczer Jenő nagy magyar szógyüjteményét, hogy végleges helyet biztositsunk a magyar nyelvnek a világ nyelvei között.

Si, ródli, kormányozható szánkók és versenybobok egyenkint és egy tömegben jutányos áron eladók. Keller Pál, I. Attila u. 15, vagy I. Felhő u. 2. T: 652-72

Közgazdaság

— 1,200.000 pengőért vásárolta meg a „Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Rt." nyugdijintézete a Kossuth Lajos tér és a Nádor utca sarkán levő bérházat, amely Budapestnek egyik legértékesebb ingatlana. A házat eredetileg a Blitz és Braun cég épittette.

— A MFTR tudvalevően felmondotta az üzemközösséget a többi hajóstársasággal. A DGT, a Bajor Lloyd és a Délnémet Dunagőzhajózási Társaság maguk közt az üzemközösséget az 1935. esztendőre is meghosszabbitották.

— A magyar kábelgyárak első próbaszállitmánya megérkezett Dél-Afrikába. A szállitmány alapján máris újabb megrendelések érkeztek. Kábelgyáraink a kivitelből befolyó valuták egy részének nyersanyagot, főleg rezet vásárolnak.

— Egymillió bizonylatot kell felülvizsgálni a háztatarozások ellenőrzésénél. Külön munkaerőkre van szükségük az adóhivataloknak.

— Osztalékemelésre és tőkeleszállitásra készül a Magyar Cukoripar — ezzel magyarázzák az erős tőzsdei versengést, amely mögött, hir szerint, egy budapesti nagybank áll.

— Szelvény nélkül is változatlanul keresik a fővárosi kötvényeket.

— Sok milliót takarit meg a Dohányjövedék a Bartók-Smirnov-féle uj szárító és fermentelő eljárás bevezetésével, amelynek próbái kitünően sikerültek.

— A sopronmegyei Kapuváron az angolok megkezdték az olaj- és földgázfurásokat.

— Olaszország betiltotta a sertésbevitelt.

— Sürgős rendezést kiván a tőzsdei lisztárjegyzés kérdése. A mai jegyzés nem fejezi ki a tényleges helyzetet.

— Előnyös külföldi kölcsönnel rövidesen megindul az Orczy-ház átépitése, amihez a pénzügyminiszter megadja az adókedvezményt.

— Elsősorban a vidéki bankok földjén telepitenek.

— A pénzügyminiszter értekezletre hivta a bankvezetőket, az uj mérlegrendelet ügyében.

— Csehszlovákiával januárban megindulnak a tárgyalások hosszabb lejáratú kereskedelmi szerződések kötéséről.

— Budapest idegenforgalma 1934-ben több mint 200.000 vendég.

— A Kereskedelmi Bank 150.000 fontot hozott be az országba egy nagy ezüsttranzakció révén.

— Megkezdődött a Közönséges Tömör Falitéglákat Árusító Rt. felszámolása.

— Budapesten 52.404, vidéken 31.142 telefonelőfizető van.

— A gazdasági javulás biztató jele, hogy emelkedett a dohányfogyasztás.

— A leölt baromfi kiviteléhez kötik ezentúl az élő baromfi kivitelt.

— Közvetlenül újév után már összehivják a világitási szakbizottságot, ahol az Elektromos müveknek a tarifareformra vonatkozó javaslata tárgyalásra kerül. Ez lényegesen eltér az eddigi javaslatoktól és nagy engedményeket tartalmaz a fogyasztók javára. Ezután a gáztarifa módositása is tárgyalásra kerül.

— Emelkedett a sörtermelés és fogyasztás.

— Az idei hagymakivitel meghaladta az 1200 vagont.

— Svájcban és Oroszországban akarják elhelyezni a magyar húsfeleslegeket.

— Február 4.-én lesz a Magyar Nemzeti Bank közgyülése. Nyolc százalék osztalékra számitanak.

— A Gazdaságkutató Intézet megállapitásai szerint a különböző államok valutájának stabilitása és az illető országok árindexének visszaállitása azt mutatja, hogy amikor az illető országokban emelkedett az árnivó, akkor egyidejüleg drágultak a fizetési eszközök, tehát veszitett értékéből a belföldi pénz. Amikor viszont olcsósági hullámot mutat a statisztika, akkor feltünő a stabilitás, sőt esetleg javulás is konstatálható az illető állam pénzénél is.

— Kartonlemezgyárat létesit a Nagybátony-Ujlaki.

— Az uj gyapjú ára előreláthatólag két pengő lesz az idei aukción jelentkező 2.80—2.90 pengős árral szemben.

— A magyar búzatermésnek 70 százalékát a kisbirtok állitja elő.

— Románia nemes valutát követel az exportált fáért. St. A.

Menczer Oszkár vezérigazgatót a „Providentia" Biztositó Társaság érdemes vezetőjét nagyvonalu közéleti és közgazdasági munkássága elismeréseül kormányfőtanácsosi cimmel tüntette ki a Kormányzó. Személyében a magyar gazdasági világ egyik legkitünőbb szakemberét érte a közhasznu szolgálatokkal megérdemelt kitüntetés.

Kallós-kompasz

Kallós János, a kitünő közgazdasági iró szerkesztésében és a Pesti Tőzsde kiadásában most jelent meg a „Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz" második része. A hatalmas kötet a budapesti és vidéki ipar, kereskedelem, mezőgazdaság minden ágazatáról hő áttekintést nyujt. Szervesen egésziti ki a kompasz juniusban megjelent első részét, amellyel együtt most már egyetlen megbizható feldolgozása Magyarország gazdasági üzemeinek. Minden vállalatnak, amelynek jelentősége van, mérlegét közli. Adataiban a legujabb kimutatásokból indul ki, éppen azért nélkülözhetetlen minden részvénytársaság, üzleti érdekeltség és minden gazdasági szakember részére. A négykötetes teljes mű, terjedelme ellenére is a legbiztosabb iránytű azok számára, akik a magyar gazdasági élet bármely kérdése, vagy üzeme iránt érdeklődnek. A kompasz eddigi kötetei biztositják az ujabb évfolyam sikerét. Különös hangsullyal kell kiemelnünk azt a gondosságot, amellyel Kallós János köteteiben még a laikust is eligazitja. — A négy kötet ára 60 pengő, megrendelhető a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában: VI. Anker köz 2. I. em. 4.

Laptulajdonos: VIRÁG ÉS TÁRSA
Felelős szerkesztő: Virág Béla.
Kiadásért felel: Virág Béla.

Neufeld Zoltán (Pannonia) nyomda Budapest, VII., Rombach-u. 8. Tel. 42-3-09

Ön szép de még szebb lesz, ha özv. ILLYÉS SÁNDORNÉ HÖLGY és URIFODRÁSZ üzletét látogatja II. VÉRMEZŐ UT 14. szám VÁRFOK UTCA SAROK TELEFON: 50—2—1
Tartós ondolálás géppel és gép nélkül. Festés, szőkités. Egyéni frizurák modell után.
10 százalék engedmény, ha hivatkozik a Budai Naplóra

CIMFESTŐ
Első budai, legrégibb cimtáblafestészet
VÁLI GÁBOR, II., Iskola ucca 18.
Alapitási év: 1895.

MARGIT-KONYHA
XI., LÁGYMÁNYOSI-UTCA 5. és II., OSTROM-UTCA 29.
Kitünő házikoszt
2 személyes házikoszt 1'20 Pházhoz szállitva

KIRÁLY FÜRDŐ
Épittette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.
Budán, II., Fő ucca 84. sz.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas kiornátriumot, magnéziumot tartalmazó hévviz köszvény, csúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1, nőknek hétköznap d. u. 2-7.- Ivókúra

MENCZER
TISZTITÓ
mos, fest, tisztit
Központ:
II. TÖRÖK-U. 3.
Margit krt. sarok.
(Admiral mozinál)
Tel. 50-4-93.
Fiókok:
I., Győző-u. 5. (Pálya-u sarok)
Tel. 54—9—71
IV., Duna-u. 6. (Belvárosi kávéháznál) Tel. 83—0—03
Háztól és házhoz mindent szállit vidékre is!

Épitkezési és kertépitési anyagokat olcsón szállit
Obermeyer Tamás
fuvarozó vállalata, II. Fillér-u. 4
SAJÁT KŐ-, SÓDER ÉS HOMOKBÁNYA

Éhgyomorra
naponta igyék egy pohár
Kristály
vizet

HALLÓ! FIGYELEM!
Szerezze be borszükségletét idejében az ünnepekre a torlódás elkerülése érdekében. Kóstolja meg nagydijjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhirü
SZEKSZÁRDI SAJÁT TERMÉSÜ BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállitunk. Tegyen próbát!
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése.
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19.
TELEFON: 32—0—63.
Ügyeljen a cimre!

Kadarka, fanyarkás vagy édeskés, könnyü	—.60
Asztali fehér, zamatos izü, könnyü fajta	—.70
Ó-rizling, nehéz zamatos ómor	—.80
Vörös „Bikavér", igen nehéz, fanyarkás	—.90
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor	1.—
Vörös ürmös, édes, füszeres „Vermouth"	1.40
Csemege fehér, édes nehéz	1.50

A TESZ nagydijját és aranyérmét nyerte el.
Minden budai polgárt szivesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető.

MAGYAR LÁSZLÓ FESTÉKKERESKEDÉSE
III., KÓRHÁZ-UTCA 19.. Telefon: 62-9-08.
Fiók: III., KISKORONA-UTCA 42.
Festék-, háztartási-, kefe- és ecsetáruk

Speciális téli sportfelszerelések
SI, KORCSOLYA, PULLOVEREK
SPORT-BOLT
I., Alagut-u. 4.

KISKŐRÖSI SZŐLŐGAZDASÁG TERMELŐI BORMÉRÉSE
II. Margit körut 64/b
Termelői minőség! Termelői árak!
Kizárólag utcán át!
Házhoz szállitás!

A betegségek egész sora
így: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vese medence betegségek, alkati kövérség, stb stb. eseteiben a
HUNYADI JÁNOS
keserűvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló eredménnyel használhatja. Az orvosok ezrei irják elő betegeiknek és a betegek tízezrei írnak róla elismerő nyilatkozatot.

MEGNYILT A RÓZSADOMBON
A VISONTAI SZŐLŐTELEP RT.
TERMELŐI BORPINCÉJE
II. ker., Buday László ucca 10.

LÁTVÁNYOSSÁG
A MAGYAR STILUSBAN ÁTALAKITOTT
BALTA (HAKLI)
söröző és vendéglő
Vár, Tárnok u. 20
Speciális BALTA vacsorák
Halkülönlegességek
Házi disznótor. — Menürendszer
Polgári árak!
Társaságoknak külön termek.
Tulajdonos: Helcz József és neje

LEGSZEBB MEGLEPETÉS
ELEGÁNS
FÉRFI és NÖI CIPŐ
A
FAVORIT-CIPŐÁRUHÁZBÓL
II. MARGIT-KÖRUT 9

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhirü céghez
I., Logodi u. 19. Telefon: 53-0-33 Béres Márton

SCHUSTER LAJOS
elektrotechnikus-müszerész
bat. eng. villanyszerelő
II., FŐ-UTCA 58.

SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi és női osztály.
A legmodernebb berendezés.
Szakképzett személyzet.

ILKOVITS J. V., József-tér 11
KÖZPONTI FŰTÉS VIZVEZETÉK
Telefon 81-1-54

XXXII. évf. 1184. sz.

ELŐFIZETÉS
Egy évre . . 24.— P
Negyed évre . 6.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületek, amelyek nek hivatalos lapja, tagjai *féláron* kapják

Budai Napló

1935 január 19

HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 fill. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint.
A hirdetés díja mindenkor **előre fizetendő.**
Állandó hirdetőknek nagy kedvezmény

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VIRÁG BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: II, Batthyány u. 63.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig.

Drang nach — Ofen!

— Veszedelmes izgatás Buda környékén —

Pünkösdi tüzek gyúltak lelkünkben, amikor alig félszázad alatt az ősi magyar Buda visszamagyarosodott, és most némán vesszük tudomásul, hogy a környék svábságának vezetői expanziv lendülettel akarják visszafoglalni ezt a nemrég visszahódított területet.

Német járást vélnek felállíthatni Budán s a járás hivatalos nyelve a községi és járási közigazgatásban is a német volna. Német volna az egyházak hivatalos nyelve is, elemi fokon az alsó és másodosztályban *kizárólag* német nyelven folyna az oktatás. Németnyelvű polgári iskola felállításáról is szó van, sőt Buda székhellyel ilyen tannyelvű középiskolát is terveznek a jövő évtől. Az új járás községeinek nemzetiségi vezetői azt is kívánják, hogy a posta és vasut helyi szolgálataira lehetőleg német anyanyelvű alkalmazottakat helyezzenek a községekbe. Bíró, jegyző, csak kimondottan német lehet, — itt a magyar nemzet központjában, a székesfővárosban. Az „Offner Gau", a német járás Buda nagy eseménye. Ez a szemérmetlen tervezés a torkunkat fojtogatja. Egy pillanatra eláll a lélekzetünk. A magyarság mindig toleráns volt nemzetiségeivel szemben. Nyugodtan gazdagodhattak, szaporodhattak és települhettek kedvük szerint. A Bánffy-féle nemzetiségi törvény még a leghaladottabb kultúrtársadalmakban is példa nélkül álló kedvezéseket nyujtott a magyarországi kisebbségeknek. És mindezekért a köszönet, a hála a legújabb merénylet a magyarsággal szemben. A germán hatalmi terjeszkedés már régen kisért és a jugoszláv affférban Németország hivatalos sajtója is rútul ellenünk fordult. Térképek igazolják 10—15 év óta, hogy Németország „Ostraum"-nak tekinti ezt az országot és gyűrűt szervez Ausztria körülzárására. Nincs közünk hozzá, ha svábok egymást falják, de követeljük, hogy Budapest székesfőváros a legkeményebb ökölcsapással tiltakozzék e pángermán törekvések ellen, a magyar állam segítségével, ha csak nem akarja a magyar fővárost hídnak beállítani, amelyen a Kisalföldről a Dunántúlon át a Temes vidékéig vonul a nagynémet gondolat.

Uj telepítési és parcellázó törvény kell, amely ezeket a nemzetiségi telepeket elosztja a magyar községek és városok között, helyükbe pedig magyarokat telepit. Uj kataszter, amely méltányosan, igazságosan telepíti át a sváb és más nemzetiségű falvak lakóit, jobb körülmények közé téve át őket, egyúttal ártalmatlanná is teszi azokat.

Addig is a sötétben bujkáló, a magyar állam ellen izgató fanatikus nagynémet agitátorokat könyörtelenül le kell fogni és büntetésük leteltével áttenni a határon, figyelmeztetve őket, hogy megismétlődés esetén, mint kémeket kezeljük őket. Azokat a magyarországi svábokat pedig, akik vendégül látták őket, azonnal át kell telepíteni büntetésül erős magyar vidékre.

A „Drang nach Osten" ne valósulhasson meg, a „Drang nach Ofen" formájában sem. A Budai Naplót már többször megfenyegették az óbudai svábok, de hiába, mert aki ellensége Buda magyarságának, az a mi ellenségünk is. Vagy-vagy! A magyar sors, a magyar jövő nem türi tovább az itteni nemzetiségek bujtogatását és térfoglalását a magyarság rovására.

A most újonan szervezett „budai járás", amelynek székhelye Buda lesz, föltétlenül magyar nemzeti alapon épül, de nagy gonddal kell kezelnie a nemzetiségi kérdést. Az ős-magyar méltányosság legyen mérvadó. Mindenki egyenjogú, — amíg hűsége a magyar állam iránt nem válik kétségessé. De a legszigorúbban toroljunk meg minden nemzetiségi kilengést.

A budai járás legyen a magyar nemzet hűséges őre, anélkül, hogy az idegenajkú, becsületes és a magyar uralmat hűségesen elismerő lakosság poroszlója volna. Így kívánja ezt Buda jövője és nemzeti önérzete.

A budai várfalon megtörik a „Drang nach Ofen".

DUBONAI PÁL

Változások történtek a budai előljáróságok vezetőinek személyében. Igy — Farkas Lajos dr.-t bizta meg a polgármester az I. kerület vezetésével. Nem új ember került Buda szívében az előljárói helyre Farkas Lajossal. Hosszú időn át működött a kerületben, mielőtt az új XI. kerület helyettes vezetőjének küldték ki. Az I. kerület lakossága nagy örömmel fogadta érdekeinek és törekvéseinek régi harcosát, aki egész működésével Buda és a budaiak törekvéseit szolgálta. — Duday Alajos dr. tanácsnok utóda a várban, a XI. kerület megalkotása után — Schmaderer Oszkár tanácsnok-előljáró volt, aki most a VII. kerület vezetését vette át. — De talán változás lesz a III-ik kerületben is, amelynek közszeretetben álló előljárója, Haidekker János pályázik a tanácsnoki állásra. 29 éve szolgálja a fővárost és 9 éve főjegyző. Lehet, hogy mint tanácsnok vezeti tovább a III. kerület előljáróságát, mert szolgálati ideje legnagyobb részét az előljáróságokon töltötte. Mindenütt szeretették és megbecsülték, így Óbudán is, ahol élénken vesz részt mindama mozgalmakban, amelyek túlmennek az előljáró ügykörén, de szolgálják a kerület érdekeit. Nagyrésze van az óbudai Dunapart rendezésében, sürgetésére épül át a Kolozsy-téri piac a szénatérihez hasonloan. A római part és fürdő érdekében kifejtett munkássága közismert. Az óbudai hegyvidék, főleg a Bécsi út mentén áldozatul esett az ott rendszertelenül folytatott téglagyári bányászatnak s e vidék érdekeinek állandó gondozása az előljáró egyik legfontosabb teendője. Az óbudai lövészegyesületnek új lőteret szerzett, de résztvesz — pártkülömbség nélkül — a kerület minden kultúrális, egyházi és társadalmi mozgalmában, ami egyéniségét rendkivül rokonszenvessé tette a III. kerületben.

A városfejlesztési bizottság új elnöke Harrer Ferenc dr. ny. alpolgármester programmjában a fővárosi kereskedelem és a fürdőváros érdekeit kívánja összhangba hozni. Budán a Dunapartot, a Gellért-tértől az új óbudai hid feljárójáig az idegenforgalmi célok szolgálatába akarja beállítani. Tabánelgondolása későbbi, kedvezőbb időkre szól, amelyben figyelembe veszi a Krisztinaváros és Pest összeköttetésének problémáit. Célkitűzésében a tervszerű épitést, a városgazdasági és szépitési törekvések egyeztetésével akarja szolgálni.

A Batthyány-téri vásárcsarnokot az árusitás megszüntetésével sportcélok szolgálatába akarják állitani. Ha már a még ma is ott árusító 42 kisember érdekeit máskép akarja kielégiteni a főváros, akkor is hasznosabb volna az épületben állandó virágkiállitást létesiteni, amely nemcsak kertészeti kultúránk bizonysága volna, hanem idegenforgalmi szempontból is újat és elérhetőt nyujtana.

A Tabán jövőjéről irja Márkus László operai főrendező és a „Pesti Hirlap" publicistája a következőket: — Egyhanguan megállapitották, hogy a Tabán völgyébe a gyógyforrásokat kihasználó fürdőtelepet kell megépiteni. Ebből jövedelme lehet a városnak, tehát ebbe pénzt is költhet, sőt valószinű, hogy ha pontosan feltárnák az áldott völgykebel balneológiai kincseit és megfelelő hangossággal világgá trombitálnák, hogy itt miacsoda rádiumos, reumagyógyitó és gyomor-, máj-, vesederitő vizek, mekkora mennyiségben buzognak, vállalkozó tőke is jelentkeznék, hogy keressen azon az üzleten, amely e világváros kellős közepén felépült paradicsomi gyógyfürdőben adódik. — Tehát mindenki úgylátja, hogy szükség van szakemberre, aki ért a gyógyvizekhez. De akkor miért késik az intézkedés, hogy az arra legérdemesebb geológus elfoglalhassa helyét a városházán, szolgálva vele a fürdőügyet és Budapest legjobban értelmezett gazdasági érdekeit? Csakhogy szakitani kell a régi rossz szokással, és nem valami protekciós alakot egyszerűen kinevezni, azon a címen, hogy — akinek hivatalt ad az Isten, annak tudást is adott, — hanem fordítva: — a legnevesebb, a legtöbb eredményes kutatást végzett geológust kell ide beállitani, — nehogy drága tandíjat fizessen a város az olcsón szerzett geológusért.

A 3-as autóbusz végállomása, Szendy Károly polgármester intézkedésére január 12.-től ismét a Délivasut érkezési oldalánál van, az eredeti szakaszbeosztás meghagyásával. Buda fejlődésképes részének, a Délivasut környékének érdekében irt cikkünk a legilletékesebb helyen visszhangra talált és itt is megnyilatkozott az a követlenség, amely Szendy Károly polgármestert hivatalbalépésétől jellemzi. A Várfok utca és Vérmező út sarkán általunk javasolt megállóhely ügyében is jó elintézésre van remény, mert a polgármesteri határozatban utalás történt arra, hogy továbbra is szükség van a Krisztina körút és Széna tér összekapcsolására, talán a 18-as vonalának a Széna térig való meghosszabbításával, vagy a 12-es végállomásának a Déli vasútig való kihelyezésével.

KÉRELEM
A MAGYAR ASSZONYOKHOZ!

Könyörgő szóval fordulunk Buda magyar hölgyközönségéhez, hogy kedves jóakarattal és igyekezettel segítsenek megmenteni, megtartani Buda immár visszaszerzett magyar jellegét. Évszázadokon át, a magyar nemzet élet-halálküzdelmei közepette, a felsőbb hatalom, a német császároktól kezdve az idegen lelkű generálisokig, minden kormánytényező azon igyekezett, hogy a magyarság közmondásos várát, — Budát elnémetesitse. A Budát környező, egykor színmagyar községeket, amelyek a különféle hódítók elleni harcokban kipusztultak, mesterségesen telepitették be ráczokkal, svábokkal és tótokkal. Budán is, Pesten is németajkú polgárságot növeltek naggyá és csak a mult század elején merte Boráros János városi tanácsnok elrendelni, hogy Pesten az elemi iskolákban magyarul kell tanitani. Budán még a mult század 70-es éveiben is németül tanitottak. Ötven éve folyik a visszamagyarositás nehéz munkája és harca a családi hagyományokkal, régi szokásokkal és a bécsi ragaszkodással. Nehezíti ezt a munkát az erősen nemzetiségi környék. Ráczok, tótok, svábok és bolgárok, akik bejárnak Budára vásárolni és árusítani. A kereskedő szivesen beszél ezeken a nyelveken, ha üzletet köthet. Más a piaci árusító, ahol mi vásárolunk és megkövetelhetjük viszont, hogy itt is alkalmazkodjék az árusító és magyarul kínálja piaci áruját.

Kérelmünk ezt a célt szolgálja.

Buda magyar asszonyai

a piacon csak attól az árusítótól vásároljanak, aki magyarul kínálja áruit.

Tudnak azok mindnyájan magyarul, csak nem szivesen beszélik a mi nyelvünket. Ha majd azt látják, hogy ez az ő üzletüket rontja, megszokják a magyar szót. Tegyük ezzel Buda piacait magyarrá, hogy betetőzzük igy Buda magyar jellegét.

A budai hölgyközönség magyar lelkéhez, magyar szivéhez intézzük ezt a kérelmünket.

A Hűvösvölgy jövője — az autobusz

Évtizedek óta kevés változás történt abban az irányban, hogy a Hüvösvölgyet, Budának ezt a felbecsülhetetlen szépségű üdülőhelyét közelebb hozzák a fővároshoz. A 83-as villamos volt hosszu időn át a polgárság számára az egyetlen közlekedési eszköz, amellyel ezt a környéket, vagy innen a várost elérhette. A megoldás jó lehetett addig, amig nem állott rendelkezésre a közlekedés modernebb lehetősége, ma azonban az olcsó és gyors autóbuszjáratok korában mindenesetre modernebb kivánalmak is jelentkeznek. Nagyon jogosnak és méltányosnak kell elismerni a hüvösvölgyi villatulajdonosok és érdekképviseletek kérsét, amely jobb közlekedést kér a külső budai részek számára. Beadványt nyujtottak be a Polgármesterhez, amelyben a visszásságokat feltüntetik és helyesebb megoldásra is javaslatot tesznek. A 23-as autóbusz a sürün lakott üdülőtelepen óránként csak egyszer és akkor is (a város politikai határain belül) 50 filléres tarifával közlekedik. Ugyanakkor Pestujhely határáig 32 filléres átszállóval lehet közlekedni. Hogy mit jelent a jó közlekedés valamely városrész fejlődésében, annak kiáltó példája az 5-ös autóbusz nagy szerepe, amely a Pasaréti út nemrég még lakatlan környékét pár perces távolságra hozta a belső részekkel. Tagadhatatlan nagy érdeme Kozma Jenőnek, hogy az általa erőszkolt közlekedés nyomán megindult az intenziv épitkezés és rövid időn belül az autóbusz üzem is megtalálta számitásait. Az érdekeltek azt kérik, hogy az 5-ös autóbuszvonalat

hosszabbitsák meg a Pasaréti úton a „nagy híd" alatt a Hidegkúti útig.

Ennek az útvonalnak a nagy-hídig terjedő szakasza már elkészült, a további szakasz aránylag kis költséggel volna keresztülvihető. Természetes azonban, hogy a tarifát is a polgárság teherbirásához képest kell megállapitani. Az életrevaló és igazságos beadványt aláírták: Casino Pensió, (dr. Szegőné), Hüvösvölgyi Parkszanatórium rt. (Ligeti Lajos), Hüvösvölgyi üdülőtelep rt. (Lehotay), Nemzeti Park Pavillon (Ney), Balázs üdülő (Balázs Ferenc), dr. Szegő Sándor ügyvéd, dr. Mauthner István orvos, Tóth József vendéglős, Sholtz Endre gyógyszerész, János Szilárd füszerüzlet, Kiss György uri és női fodrász, Molnár Bertalan cukrász, Margittay Szaniszló fogorvos, ifj. Balázs Antal vendéglős, Bánszky Mihály épitész, Trombitás János mészáros, — Szendy Károly polgármester bizonyára méltányolja majd ezt a közérdekü kivánságot.

TÁBORI KORNÉL
előadásából a Baross-Szövetségben:

A „Souvenir" szerepe az idegenforgalomban

— Milliókat vesztenek a kereskedők főleg Budán —
— Az idegenforgalom, mint valutaszerző —

Egyáltalán nem kielégítő nálunk az a kapcsolat, amely az idegenforgalom és a kereskedelem között mutatkozik. A régi tamáskodók, akik fölényes mosollyal kisérték az idegenforgalmi úttörést, most

már belátják a gazdasági értéknyerés, de a nemzeti propaganda szempontjából is

ennek a nálunk még új munkásságnak a fontosságát. Nem jutottunk el azonban még addig, hogy magyar kereskedők, iparosok és általában gazdasúgi vérkeringésünk — csak félig-meddig is annyira, mint a külföld számos államában történik,

közvetlenül érezzék az idegenforgalom sokirányú hatásait.

Maguk a kereskedelmi és ipari körök sem foglalkoztak eléggé az ilyenfajta jelenségek vizsgálatával. Számítást sem próbáltak csinálni arról, hogy voltaképen mi az idegenforgalom konkrét eredménye és őket illető irányvonala. A székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal alapos jelentése kimutatta, hogy az idegenforgalmi bevétel nálunk körülbelül 28 és egynegyed millió pengő. Ennyi esik, mint aktív tétel az egész magyar idegenforgalomból az 1933. évi fizetési mérlegbe.

Más exportágakkal egybevetve mindjárt állat- és búzakivitelünk után harmadik helyen áll valutaszerző erőben.

A magyarok külföldi költekezése 30 millióra tehető, úgy, hogy a passzivum most már — legalább egyelőre — 2 milliónál alig több.

Ami külön az ipart és kereskedelmet illeti, ennek az idegenforgalmi részesedéséről Európa legtöbb államából személyesen igyekeztem adatokat szerezni az idegenforgalom irányitóitól. Most csak egyetlent idézek: Albert *Junod*, a Schweizerische Verkehrs-Centrale vezetője, a hivatalos idegenforgalmi szervek kongresszusának elnöke és a világ egyik legkiválóbbnak elismert szakértője, hozzámintézett levelében részletezi, hogy az állam, a város, a vasut, és a többi számbavehető üzleti és társadalmi réteg, testület és vállalat milyen arányban részesedik az idegenforgalom jövedelmeiből.

21%-ra teszi azt a tételt, amely vásárlás útján jut külföldi kézből az ipar és kereskedelem használ.

Ne feledjük azonban, hogy Svájcban aránylag sokkal kevesebbet vásárolnak, mint például Párisban, vagy Londonban, mert hiszen legfőkép üdülés végett utaznak Svájcba. Ha a Buckingham-palotában fogadás készül, a londoni *season* egyetlen hetében divatszalónok és egyéb üzletek több rendelést kapnak, mint Svájc az egész esztendő alatt.

A budapesti kereskedők eddig nem tudták elérni azt, hogy igazán megfelelő módon kontaktusba jussanak az idegenekkel. Nem sikerült megoldani azt a problémát, hogy a külföldi — főképp a társasutazások alkalmával

elég időt kapjon az üzleti uteákban való széttekintésre az önálló és zavartalan szemlélődésre és a vásárlásra.

Pedig ma már akárhány olyan magyar árucikk van, mit nyugodt lélekkel ajánlhatunk hivatalosan is az idegennek. A volt francia követ neje rendszeresen visszatér Budapestre és 8—10 pár cipőt csináltat. Ugyancsak Budapesten volt követ annak a ladynek férje, aki még toalettjeit is itt csináltatta, évekkel a távozásuk után vissza-visszatérve.

Ez ma már nem elszigetelt jelenség. De viszont a rövidebb ideig nálunk tartózkodók nem értesülnek kellő módon arról, hogy mennyi és miféle érték van nálunk kereskedelmi vonatkozásban. Nem hívja fel erre semmi a figyelmet.

Még csak igazi souvenir sincs.

Általános, magyar specialitás volna bőven, de különleges budapesti nincs, amilyen például

a velencei gondola, vagy a Márk-oroszlán.

A gondolából például készítenek a legfinomabb cizellált ezüsttől kezdve, márvány-, bronz-, vas-, alabástrom-, üveg-, üvegkristály-, bőr- és még többféle anyagból ötvenféle méretben, nagyságban, sőt aranyból és gyémánttal kirakott brossok is láthatók az árkádüzletek, vagy a Merceria kirakataiban.

A velencei souvenirek évente körülbelül 14 millió lirát jövedelmeznek.

Ha egyik-másik kezd a divatból kimenni, mint például a tükörféle, Murano és Murano üvege vagy csipkéje, gondoskodnak újabbról.

A többi közt készült olyan művészi szimbólum is, amely bennünket különösen érdekelt: a doge-palota világhírű faragott oszlopfőiről.

A világ leggazdagabb népeit örökítették meg és volt idő, amikor közöttük volt a magyar is.

A világnak öt leggazdagabb népe között. Nálunk még soha senkinek nem jutott eszébe, hogy ezt a szimbólumot okos propagandára fölhasználja.

Firenzében a bőrdíszmunka (a Signoriától a Palazzo Pitti-ig 34 boltot számláltam meg), — *Pompéjiben* az ásatások kis szobrai és egyéb álpatinás tárgyai, — *Ostendében* és *Brugesben* a finom belga bronz-tárgyak és csipkék, — *Bruxellesben* a *Maeneken pis* bájos másolatai rengeteg sok példányban kelnek el. De épp így végigmehetnénk Európa legtöbb országán,

hogy kiemeljük a souvenir fontosságát.

Nálunk csak *vidéki* souvenirt ismernek meg úgy, ahogy: — *halasi* csipkét, (de megesett, hogy óraszámra hiába keresték a beszerzési forrást), — *mezőkövesdi* himzést, (de kiderült, hogy többször is csak silány gépmunkát kaptak a kívánt kézihimzés helyett), — *tokaji bort*, (de üvegje 4 pengő helyett 16-ba került a kávéházban), — *pécsi* eozinvázát (csakhogy 250%-kal drágábban adták azzal a megokolással, hogy a Zsolnay-gyár olyant már nem gyárt, csupán porcellán-szigetelőket, stb.), — *szegedi* paprikát, vagy pillangós papucsot, pusztai

KAKASKAPU SÖRÖZŐ
II., PÁLFFY-TÉR 4. SZ.
Családi menü P 1,60
Nagymenü P 1.20
Ebédet házhoz szállit

árvalányhajat, — *tihanyi* kecskekörmöt, — *mezőtúri* Badár-kerámiát és még százféle más kedves, sőt részben értékes holmit.

Mindenesetre érdemes volna végre egyszer komolyan tanácskozni arról, hogy

miféle rendes, tetszetős és kifejező erejű budapesti souvenir képviselje méltó módon a fővárosi kereskedelmet.

Aminthogy — valljuk be: külföldi kívánságra és nagysokára — elkészültek a silány ,s rikító képeslevelezőlapok után a művészi metszetek is, mert például az angolok szive, sen fizetnek többet az artisztikus rajzért, — épp úgy lehetne gondosan kitervelt más produkciókkal is szolgálni. A kijelölt árucikkek *márkázása* is megtörténhetnék diszkrét módon.

A nívós kereskedőknek jogos panaszai közé tartozik az, hogy

idegent alig látnak,

Ennek nem rosszindulat vagy akármilyen célzatosság az oka, hanem a rendszertelenség vagy a régi *elavult* külföldi példákat utánzó beosztás. Kongresszus vagy társasutazás alkalmával nem marad elég idő arra, hogy a külföldiek csakugyan megismerjék iparunk és kereskedelmünk értékeit.

Budai kereskedő pedig, — hacsak nem véletlenül és exponált helyen történik — jóformán nem is álmodhatik arról, hogy komolyszámú idegen vetődjék be hozzá.

Az idegenvezetők külön jóindulata kell olyasmihez, hogy pl. a Koronázó-templom és a Halászbástya megtekintése után bejusson az idegen egy kis *aperitif*-re a régi kedves Ruszwurm-cukrászdába. Lehetne Budán akárhány ilyen apró specialitásra fölhívni a figyelmet olyan helyiségben, ahol élvezetesebb különlegességhez juthatnak, mint amilyen a baseli *Lekkerli*, a nürnbergi *Leibkuchen*, a marseillei *Bouillebaise*. Nem lokálpatriotizmus kérkedő megnyilatkozása, hanem külföldiek abszolut dicsérete döntötte el, hogy az erdélyi fatányérost, a barackpálinkát, a halpaprikást és egész sor más tisztaanyagú és kitünő zamatú magyar ételt-italt érdemes ajánlani.

Londonban az angol király szakácsa (Viola Károly) magyar ember; a Christmas-pulykát javarészt innen szállítják egész Angliába, a Nemzetközi Szálló-kongresszuson, mint a világ legjobb itala a tokaji bor volt a főünnepségen egy magyar iparművész serlegében. Ilyen adatunk is sok van együtt annak bizonyítására, hogy

Európa legtöbb országában elismerik a gasztronómiai és iparművészeti értékeket,

amelyek azonban idehaza nem jutnak kellő módon a külföldi vendégek szeme elé.

Angliában 430 ezer olyan reumás beteget írtak össze tavaly, aki munkaképtelen. Ha csak tíz percentjét, sőt ha csak egyetlen százalékát tudnók kellő agilitással idevonzani a fürdővárosnak nevezett Budapestre, és meg tudnók velük ismertetni a magyar ipar és kereskedelem értékeit, kezdetnek már ezzel is beérhetnénk. De addig is legalább az idejövő osztrák, német, holland, amerikai és más látogató kapna módot arra, hogy

valóban megismerje a budai és pesti boltok holmiját.

De nemcsak a megismerésre, hanem a vásárlásra is kapjon módot.

A Nemzeti Bank rendszere sokszor megakadályozza azt, hogy a külföldi nagyobb értékű árukat vásároljon.

Megtörtént, hogy egy igen jelentős angol vállalat tulajdonosa 18 ezer pengőnyit vásárolt, illetve egyelőre félretétetett azzal, hogy másnap kifizeti az árát. Londonban a bankja előbb biztosította őt arról, hogy itt a szokásos magasabb árfolyamon beváltják a csekkjét s ez meg is történt, de csak 100 pengő értékig, mert a pesti bank a többire nézve a Nemzeti Banktól tette függővé a csekk beváltását. Összeköttetésbe lépett a Nemzeti Bankkal, de ott nem intézték el a dolgot és annyi akadály merült föl, hogy az angol — csapot-papot itthagyva — dühösen elutazott.

Buda és Pest kereskedői számos ilyen szomorú esetet gyűjtöttek össze számunkra azzal a konzekvenciával, hogy

különösen fontos volna a pengőcsekkekkel kapcsolatos napi kifizetések összegének fölemelése,

A hatóság végre kegyeskedjék megengedni, hogy a külföldi a pénzét itt elkölthesse.

Ez ügyben javaslatot is nyujtottam be a Baross Szövetség idegenforgalmi és fürdőügyi szakosztályához, amelynek sürgetését ajánlom ezúton is a kereskedők és iparosok figyelmébe, főleg a budaiaknak.

HIREK

A mai magyar fürdőhelyek az 1934. évben nagyobb forgalmat jelentettek, mint Nagymagyarország összes fürdőhelyei 1913-ban. Siófok vezet a statisztikában, 49.301 vendég kereste fel az elmult évben. Hévizen 14.295, Keszthelyen 13.208 idegen fordult meg. B.-Almádi 9.241, Lelle pedig 9700 vendéggel dicsekedett. A budapesti gyógyfürdőknek összesen csak 3000 állandó vendégük volt, köztük 1100 külföldi.

Megható karácsonyfa ünnepélyt rendezett a II. ker. Nemzeti Egység szervezete december hó 23-án este a Szász Károly utcai helyiségében, ahol nincstelen szegény tagjai gyermekeinek a feldiszitett karácsonyfa alatt 60 szeretet csomgot osztottak ki. Munkanélküliek, hadirokkantak, hadiözvegyek gyermekeit ajándékozta meg a szervezet gazdagon ruhaneművel, játéktárgyakkal, élelmiszerekkel és édességekkel. Boldog gyermekek örömteljes kacagásával telt meg a terem és az egybegyült szülők örömkönnyekkel a szemükben vettek részt kicsinyeik örömében. A ker. Szervezet vezetője Sz. Szilágyi Ferenc érzésektől áthatott szavakban emlékezett meg a Szeretet ünnepének jelentőségéről kérve és intve a szülőket, hogy gyermekeiket neveljék Istenfélelemben, haza és nemzet szeretetben igaz magyaroknak. A szépen sikerült ünnep a magyar Himnusz magasztos hangjai mellett ért véget.

Az Országos Közegészségügyi Egyesület előadássorozatában a Közegészségügyi Intézet termében (VIII. Eszterházy utca 9. sz.) január 22-én délután 6 órai kezdettel a következő előadásokat rendezik: Szviczsényi Zoltán dr: a Kurkomisszióról. Bánlaky Géza központi igazgató a fürdők fejlődési lehetőségeiről. — Benczur Gyula dr. egyet. tanár a budapesti fürdők gyógyhatásáról és Nemes I. György dr. a budapesti ivókurákról.

Előadásokat rendez Óbudán a székesfővárosi népművelési bizottság, amelyeknek sorrendje a következő: Polgár Gy. Ödön dr.: Fogalmazási gyorsírás (kezdőknek) jan. 16-tól tíz szerdán este 6—8-ig; Irodai gyorsirás (haladóknak), jan. 18-tól pénteki napokon este 6—8-ig. — Mesterházy Jenő: Óbuda története és művészi emlékei csütörtök ½7—8-ig — Gulácsy Béla: Virágkertészet, pénteken ½7—8-ig, Gyümölcstermesztés, szerdán ½7—8-ig. — Sulyok Zoltán: Méhészet (kezdőknek), hétfőn, ½7—8-ig (haladóknak) kedden ½7—8, Baromfitenyésztés, csütörtökön ½7—8, — Georgi Ilona: Ruha és lakásdiszités néphimzéssel, hétfőn ½7-8-ig, — Halász Anna: Nőiruha szabásrajz, — Dullien Edith: Kesztyüvarrás, szerdán 5—8, — Vargha Ilus, Kalapkészités, csütörtökön 5—½7, — Szőllősy István: Angolnyelv, hétfőn és csütörtökön (kezdőknek) ½7—½8, (haladóknak fél 8-tól fél 9-ig. — Czéhmester István: Német társalgás, szerdán (kezdőknek) 6—7, (haladóknak) 7—8, — Divinyi Mihály: Francia társalgás, szombaton (kezdőknek) ½7—8, pénteken (haladóknak) ½7—8. — Az előadásokat a felsőmezőgazdasági iskolában rendezik, III. Kiskoronа utca 10. Beiratási dij 1 P., tandij tanfolyamonként 2 P., angol nyelv, kalapkészités és gyorsirás 3 P., kesztyüvarrás 8 P. Beiratkozni ugyanott köznapokon este 6—7-ig lehet.

Budai diákok sikere. A decemberi országos gyorsiróversenyen a III. ker. Árpád reálgimnázium a II. legjobb intézetnek bizonyult. Az intézet gyorsirástanára Polgár Gy. Ödön. dr.

Fillérekért vásárolhat bármit. Lim-lomot veszek. Mindennemü üvegekért a legmagasabb árat fizetek. Ócskásbolt, I. Bors utca 24.

A Budai Klubban január 8.-án Bródy Lily, a népszerü irónő olvasott fel „A művész elhallgat" címmel. — Január 9-én kedves zenedélutánra gyültek össze a tagok, a Sásdyné Schack Manka vezetésével lefolyt müsor sok szépséget hozott. — Érdekes előadás volt 15.-én is, amikor Gartner Pál dr. idegorvos psychoanalitikai megvilágitásban beszélt a nevettetés eszközeiről.

A BBTE által rendezett és mindig hangulatos keddi esték sorozatában is számottevő esemény volt a jan. 17-én lezajlott est. Biztató előjele ez a siker a március 2-án rendezendő „Álarcos estély"-nek, amely Buda kiemelkedő farsangi eseményének igérkezik.

Uj igazgatót kapott az óbudai Kisfaludy szinház, Róna László személyében, aki régi társulatot uj tagok bevonásával szervezte át. Az uj rezsim a „Nápolyi-kaland" cimü operettel mutatkozott be. A darab kiállitása meglepően jó volt. Az uj tagok közül Réthy Piri ügys táncaival és kellemes hangjával, Ecseghy Lajos pedig egyéni humorával aratott sikert. A régi tagok közül nagyobb szerepekben Lilla Mária, Madarász László, Sándor Ferenc, Gárdos Pál, és Piller Ferenc vitték még sikerre a darabot. Basa György egy pincér szerepében tünt ki. — Jan. 11-óta egy hétig eredeti revü-operett kerül szinre „Irány Óbuda" cimmel. A darab szerzői Sándor Ferenc és Dégen Rezső, a Kisfaludy-szinház müvészeti igazgatója és karmestere.

A BSzKRT—HÉV egységes átszállójegyeket bocsájt a közönség rendelkezésére. Ezzel kapcsolatban tarifareformot tervez. Márkus Jenő h. vezérigazgató szerint a főváros politikai határain belül a BSzKRt-HÉV átszállójegyeinek ára sem lesz drágább 24 fillérnél.

Harc a közszállitások körül

Jogosan büszke a magyar ipari élet a *Ganz-gyárra*, amely világviszonylatban is méltó módon képviseli technikai kultúránkat. Természetes, hogy mikor a székesfővárosnak *iszapelgázositó* berendezésre volt szüksége, *erre a hatalmas magyar üzemre gondolt*, ajánlattételre szólitva fel a gyárat. Csodálatos módon akadtak olyanok is, akik a közszállitási szabályzatra hivatkozva kifogásolták a versenytárgyalás mellőzését és a csatornaépitési szakbizottságban keresztülvitték, hogy a szállitásra szabályszerü pályázatot irjanak ki. Pedig közismert az a nagy propaganda, amelyet Közép- és Kelet-Európában éppen a *Ganz-gyár* fejt ki technikai fölényével. *Kairóban* például az angolok minden megrendelésükkel a *Hochstein Rudolf* kitünő vezetésével működő *Ganz vezérképviseletéhez fordulnak*. Ugylátszik azonban, hogy a fővárosi szakbizottságban ezt még nem tudják, pedig a gyár bizonyára *lelkiismeretes munkájával, megfelelő áraival* hódította meg a kritikátlanoknak éppen nem mondható angol piacokat. A kiirt pályázathoz komoly városházi körökben *semmi reményt* nem fűznek, mert az előzetes tárgyalások során is a *Ganz-gyár* nyujtotta egyedül a megfelelő garanciákat és az 583.640 pengős, *legolcsóbb ajánlatot*. Bizonyos, hogy a harcból most is a gyár kerül győztesen; a betükhöz ragaszkodó egyes bizottsági tagoknak azonban sikerült az iszapgázositó berendezés létesitését *fél évre elodázni*.

RAVASZ cukrász
I., Krisztina körút 75. Telefon: 50-2-32.
ELŐKELŐ CUKRÁSZ SZALON

Academia Sacra cimmel a „Kath. Nőegyesületek Orsz. Szöv." Vizkereszt napján a városmajori templomban egyházi hangversenyt rendezett. A müsoron a magyar egyházi népzenekutatás legujabb eredményei szerepeltek vegyeskari feldolgozásban. Bárdos Lajos, Kodály Zoltán, Kerényi György, Deményi Dezső és Deák-Bárdos György szerzeményei mutatják, hogy az új katholikus egyházi népének művészi szempontból ma már egyenrangú a protestáns felekezetek gyönyörü zsoltárkincseivel. A kutatás és feldolgozás munkájában egyaránt vezérszerepe van a budai Cecilia-kórus impozáns tehetségü karnagyának Bárdos Lajosnak. Az ősi népi dalformák és szövegek korszerü feldolgozásai igazi eseményei Buda igényes művészi életének.

Az óbudai Dalkoszoru január 17-én esti 7 órakor III. Fő téri előljárósági épületben lévő helyiségben évi közgyülésre hivja meg tagjait és az érdeklődőket Tóth Ferenc igazgató, az Egyesület elnöke.

A Soroptimista Club e hó 9-én Rozsnyayné Simonffy Margó szavalóművésznőnél rendezte összejövetelét, amely alkalommal Révész Margit dr. idegorvos saját pályáját és fejlődését ismertette lebilincselően érdekes előadásban. Az Igazgató Tanács ez alkalommal Ritoók Emma dr. irót, Solti Kató fotóriportert, Csernyánszky Mária mütörténészt, Ráth Véghné Zipernovszky Fülöpke hegedütanárt, Zsedényi Margit könyvkötőt vette fel uj tagoknak a Soroptimista Clubba. Az érdekes összejövetelen a Rotary Clubot Kresz Károly dr., a TÉBE igazgatója, a Rotary Club multévi elnöke képviselte.

Naplójegyzetek

— **A Mátyáshegyen** és a zöldmáli dülőben csak a Közmunka Tanács előzetes engedélyével lehet épitkezni.

— **Huszmillió** pengős beruházó kölcsönt akar felvenni a polgármester. Ebből az összegből sürgős közmunkákat indítanak; legelőször is a Rudasfürdőt épitik át.

— **Kovácsházy** Vilmos és bilkei Papp Lajos reformtervei szerint 40 ágyas gyógyosztályt rendeznek be a Gellért Szállóban.

— **12 millió** pengős deficittel kell számolni a Tabán újjáépitésénél.

— **A budapesti rendőrség** tavalyi statisztikája: 1526 razzia, 52,802 közlekedési feljelentés, 87,702 előállitás, 76.000 bünelselekmény és 60,000 nyomozás.

— **A Buda-országúti** Ferences Énekkar január 6.-i estjén sokat kacagott a többszáz főnyi publikum. A müsort hangulatos tánc követte. Rossa Ernő, Siposs László, Kenderessy Béla számai nagyon tetszettek. Komolyigényü tehetséges rendező **Halász Károly.**

— **Az orvostanhallgatók** Csaba B. E. január 5-én rendezte a Budai Polgári Kaszinóban budai orvosbálját, amelyen előkelő közönség élén Bakay Lajos, bilkei Papp Lajos és Pelláthy Béla egyetemi tanárok vettek részt.

— **A Duna alagútak** építésénél naponta 2 méter és 62 centimétert haladnak előre.

— **Egy munkást** sem bocsátanak el a fővárosi szanálás során. Szendy polgármester kijelentette, hogy minden munkás tisztességes megélhetéséről gondoskodni kíván.

— **A Szent Gellért fürdő** személyforgalma 22%-al, bevétele 24%-al, a Rudas fürdőé 8, illetőleg 6%-kal emelkedett december hóban.

Keller Pál
bádogos-, gáz-, vizvezeték szerelési vállalata
I., Attila-utca. 15 — Telefon: 62-2-72
Hadirokkant vállalkozó

76 ÉVE A LEGJOBB FÉRFI ÉS NŐI KALAPOK
FOJT ISTVÁN ÉS FIAINÁL
I., KRISZTINA-KÖRÚT 139.
FESTÉS JAVITÁS

Vig esték
ÓBUDÁN
Az ujjáalakitott, fővárosi nivóju
Központi-kávéházban, III., Főtér
Nagyszerü konyha!
RADICS BÉLA jazzenekara

Parfüm, manikür és fésükazetták legszolidabb elárusitó helye
Viziváros-illatszertár
II. Corvin-tér 6. sz.
Tulajdonos: KAMENICZKY MIKLÓS

MEGNYILT A Margit-híd mellett BUDÁN
SZEIFFERT a legragyogóbban berendezett modern, kényelmes, uri KÁVÉHÁZ
mint CAFÉ RESTAURANT

A föld és a csillagok világa

Gróf Berényi János előadássorozata

Budán volt, Budán van és Budán lesz a csillagvizsgáló

Az égitestek és a föld keletkezése.

Nemcsak a hivatásos csillagászokat és geológusokat, hanem mindazokat, akik megfelelő alapismeretekkel felfegyverkezve és a szükséges belső, sugallatszerü szemlélőképességtől (intuiciótól) mintegy megszállottan figyelik a világmindenség jelenségeit, — elsősorban is az érdekli, hogy miképen keletkezik és alakul egy égitest (csillag) és főleg a **Föld**, amelyen élünk.

Ez a legközvetlenebb kérdés egyuttal a legnehezebb problémák közé tartozik, de a mai rendkivül fejlett tudományágak segitségével és a helyesen irányitott észlelésekből levont következtetéseket is latba vette, az u. n. **genezis** folyamata, vagyis annak története, egy bizonyos pontig elfogadhatóan és érthetően megmagyarázható. Nehéz kérdések megoldásánál egyedüli út, mely a boldogulás felé vezet az u. n. felvezető (inductiv) előadás pedig szinte kézzelfoghatóvá teszi a dolgot.

Igy például 45 évvel ezelőtt a csillagászatot kedvelő közönséget nagyban foglalkoztatta a Saturnus gyűrűinek keletkezése. Mint gimnázista Fiumében, tagja voltam az ottani Természettudományi Társaságnak és segédje Riegler fizikai tanáromnak. Egy előadáson bemutattuk az igen látogatott társaságnak az u. n. Laplace készüléket, mely akkor a közönség előtt még ujdonság volt. Négyszögletes kis üvegtartály közepén függőleges, kézzel forgatható tengely haladt keresztül. A tengely közepén egy kis rögzitett korong emelkedett ki. Az üvegedényt a korongig megtöltöttük vizzel, azután a korongra megfelelő mennyiségü olajat csöpögtettünk. A korong forgatásával az olaj lassnként gömbalaku lett, majd mindjobban forgatva, a gömbről — a centrifugális erő következtében egy, később két gyűrű is levált és az olajgömbbel együtt forgott. Ime szemléltetően meg volt magyarázva a Saturnus gyűrűinek keletkezése.

A Föld keletkezésének folyamata is elképzelhető, ha a chémia legujabb felfogásait vesszük segitségül. Az elemezések deduktiv módon magyarázzák meg a vizsgálatok eredményét. Amint már az első közleményben emlitettem, az atomkutatások mindinkább a régi, görög felfogáshoz látszanak vezetni, mely szerint **csak egy őselem van** s a különböző struktura halmazállapotok okozzák a 92 elem eltérő lényegét.

A felvezető módszer szerint már most ugy magyarázzák a föld és az **égitestek** keletkezését, hogy a — 270 Celsius fokos hidegségü végtelen világürt az u. n. **világéter** tölti be. Ez a rendkivül hig, de materiális éter a hőkisugárzás és fényrezgés megfigyelt, tüneményeiből következtetve 1278-szorta rugalmasabb, mint a levegő. (Tehát ennyivel kisebb is a benne keringő anyag ellenállása, ami később majd fontos lesz!)

A föltevés szerint ebben a világürben az ősanyagnak (őselemnek) többé kevésbé sürü, de **mérhetetlen nagyságu ködtömegei** keringenek. Ennek a ködtömegnek anyaga olyan finoman (ritkán) eloszlott és olyan könnyü fajsúlyú, hogy a távolabbi csillagok fénye is veszteség (gyengülés) nélkül hatolhat azon keresztül. Valamilyen oknál fogva, mint például a torlódás, vagy a különböző sürüségü részek összeütközése következtében egyes ködtömegek összezsugorodnak.

A keringési sebesség és az összeütközés okozta ellenállás eredményeként ezen sürübbé vált részek most már saját tengelyük körül is forognak, mindjobban összezsugorodnak és mintegy önálló testté alakulva **hőfokuk** emelkedni kezd. Ez a folyamat növekedik, mig egyszerre csak kialakul egy vörösen izzó hatalmas **nap**, mely azonban még mindig könnyü fajsúlyú. A fejlődés ilymódon tovább halad a maga kétmozgásu utján, amig **sárgaizzóvá**, majd pedig **fehérizzóvá** sürüsödik. Egyszer azonban a hőemelkedés mégis csak kimerül, az égitest tömege sürübb és sürübbre zsugorodva a kisugárzás (hőveszteség) következtében visszakapja sárga, majd vörös szinét, mig végül teljesen kihül s az óriási napból egy láthatatlan (elsötétült) kis égitest lett. Sok ilyet figyeltek meg a csillagászok. Megtörténhet az is, hogy zsugorodás közben a tengely forgási gyorsasága annyira növekedik, hogy testéből kisebb-nagyobb tömegek kiválnak, vagyis a napot **bolygók** veszik körül, melyek az anyacsillagot (napot) addig addig keringik körül, mig a surlódás következtében csökkent mozgásuk, végül is lehetővé teszi, hogy anyanapjuk magábarántsa őket. Az óriási ütődés következtében előállott meleg pótolja az anyanap hőfokveszteségét és **erejét évmilliárdok** tartamára. Előfordulhat az is, hogy a kihült égitest összeütközik egy másikkal, vagy behatol egy ködtömegbe, ami által, vagy újból izzóvá válik, vagy pedg maga is köddé esik széjjel és újra kezdi az **átalakulás** és **elmúlás** örökös útját.

Minthogy a világmindenség szempontjából nincs sem idő, sem tér és az örök változásnak ezek a folyamatai szinte felfoghatatlan távolságokban történnek, mégis találnunk kell egy olyan **mértéket,** amely érzékelteti velünk annak a színpadnak a mélységét, amelyen ezek a nekünk szabadszemmel, nagyobbrészt pedig a legerősebb műszerekkel látható események végbemennek. (Az eljövendő legnagyobb csillagászati távcső is **csak** jelentéktelen részecskéjét szemlélteti a világürnek, a szabadszemmel és a fejlődő távcsövekkel kimutatható csillagok száma ijesztően emelkedik.)

Ez a mérték a **fénymásodperc,** vagyis az a távolság melyet a fény egy másodperc lefolyása alatt tesz meg, ami **háromszázezer kilométernek** felel meg. A fényév pedig ebből kiszámitva — egy 13 számjegyből álló mennyiség: 9,460 milliárd és 800 millió kilométer!

A Nap távolsága földünktől 500 fénymásodperc = 150 millió kilométer. Földünkhöz legközelebbi állócsillag a Déli féltekén látható Proxima Centauri 4⅓ fényév távolságra van. A Tejút csillagai a Ködfoltok (Spirálködök) távolsága kb. **150 millió fényév.**

Ebből az következik, hogy vannak csillagok amelyek már réges régen megváltoztatták helyüket, vagy állapotukat, — de mi még ugyanúgy látjuk őket; **láthatunk olyat is amely már nincs, vagy láthatunk egy olyan fénylobbanást,** amely Napoleon életében keletkezett, de ő még nem gyönyörködhetett benne tábortűz mellett, mert fénye csak most érkezett földünkhöz, viszont ő **láthatott** olyat, mly ma már nincs, stb. stb. Bizonyítéka annak, hogy a fény is anyag.

A mi Földünk is eredetileg ilyen izzó tömeg volt. Csillagászati szempontból korát **nem lehet** megállapitani, de azt az időt, amely attól kezdve, hogy kihülő felületén az **első szilárd réteg képződött** — mai napig múlt el, vagyis **geologiai korát** pontosan meg tudja határozni a mai tudomány. — Minthogy **minden** fokozatosan, szinte lépésről lépésre **halad,** úgy ennek első lépése volt a **Rádium** felefedezése. (Curie házaspár, később az özvegyasszony, legujabban leányuk a rádium kisugárzások kutatásának terén.)

Ugyanis a Föld **legősibb** eleme az **uránérc,** mely a legnagyobb atomsúlyú ásvány. (Urán: 92, legkisebb a hidrogén: 1.) Az uránércből kisugárzás útján keletkezik az uránólom. Ennek a kisugárzásnak megfigyeléséből megállapitották, hogy Földünk [illegible] esztendő.

Szédületes látókör nyilt az emberi elme részére, de csodálatos az, hogy az izzó égitest fokozatosan szilárduló felületén egyszerre csak megjelenik a **szerves élet,** mely 1850 millió év alatt a mai kulturához vezetett s amely kultura ura kétségtelenül megállapította ezt, hogy már 120 Celsius fok meleg mellett **minden szerves élet csirája elpusztul.** Pedig hol van ez az elenyészően csekély hőfok a Nap és az izzó égitestek hőfokától!

Ime a gondolkodó ember nem merítheti ki a megoldandó kérdések végtelen tárházát, — mert sosem múlhatja felül önmagát. **(Folytatom.)**

Selymes, sűrű hóhullásban...

Selymes, sűrű hóhullásban,
Istenem, de jó is volna
Bús szivemmel csöndben, titkon
Ráborulni ablakodra.
S hogyha néma fájdalomtól
Megremegne sírva lelkem,
Hinnéd, hogy a fák zokognak
A zimankós téli kertben.

Selymes, sűrű hóhullásban,
Istenem, de jó is volna,
Szomjas ajkkal, lopva, lágyan
Befonódni két karodba.
S míg harangja zúg a szélnek,
Sóhajtása téli fáknak:
Megmondanám csöndben néked,
Hogy szeretlek, hogy imádlak.

PÁPAI TÓTH GÉZA

SZEMÉLYI HIREK

FABINYI TIHAMÉR DR. kereskedelmi miniszter megalakitja a világ energia-konferencia magyar bizottságát, amelynek elnöke Verebélyi László műegyetemi tanár lesz.

SIPŐCZ JENŐ főpolgármester tiszteletére a fővárosi kereskedők kétszáz teritékes vacsorát rendeztek, amelyen báró Madarassy Beck Gyula üdvözölte a város első őrtállóját.

SIPŐCZ JENŐNÉRŐL, a főpolgármester nejéről nevezik el az új felsővizivárosi gyermekotthont, amelyet MOLNÁR LÁSZLÓ dr. esperes-plébános létesített.

SZENDY KÁROLY dr. polgármester január 12.-én tisztelgő kihallgatáson jelent meg Esztergomban Serédi Jusztinián dr. hercegprimásnál.

ANTAL ISTVÁN DR. min. tanácsos, a miniszterelnökségi sajtóiroda főnökét egyhangulag képviselőjének jelölte a jászberényi egységes párt.

PETRACSEK LAJOS DR. orszgy. képviselő borgazda-estjét rendezte 17.-én a III. ker. Egységes Polgári Társaskörben, mint az ottani Borgazda Társaság tagja, amely alkalommal felszólalt Pávai Vajna Ferenc dr. főgeológus is és markáns vonásokban ismertette a gyógyforrások ügyét.

leveldi KOZMA MIKLÓS felsőházi tagnak a MTI elnök igazgatójának közéleti működése elismeréseül a kormányzó a II. osztályu magyar érdemkereszthez a csillagot adományozta.

LAMOTTE KÁROLY dr.-t, a főváros új alpolgármesterét a tanácsnoki testület ülésén Szendy Károly dr. polgármester és Liber Endre alpolgármester üdvözölték.

FARKAS ÁKOS DR. az elnöki ügyosztály vezetője két napon át Nyiregyházán tárgyalt Miklóssy István dr. hajdudorogi gör. kath. püspökkel a Budán létesitendő uj gör. kath. plébánia ügyében.

PATAKY TIBOR dr. miniszteri osztályfőnöknek érdemei elismeréseül a Kormányzó az államtitkári címet adományozta.

DEMJANIVICH EMIL DR. kormánytőtanácsos a kiváló magyar gyermekorvos tiszteletére aranydiplomájának átadása alkalmából január 17.-én este a Budapesti Gyógyszerész Kaszinóban (Aggteleki utca 8.) ünnepi vacsorát rendeztek orvostársai.

LINDENMEYER ANTÓNIA, a Magyar Cserkészleány Szövetség országos elnöke a Nemzeti Kulturegyesület felolvasó ülésén érdekes előadással emlékezett meg a Cserkészleányok Világszövetségéről.

KOVÁCSY DÉNES osztály-vezetőt, aki a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank sajtó-osztályát hosszu éveken át vezette, a bank igazgató-helyettesének nevezik ki, amely kitüntetés értékes egyéniségének és munkásságának méltó elismerése.

SAS ELEMÉR DR. miniszteri tanácsosi cimmel felruházott min. osztálytanácsosnak a Kormányzó a miniszteri tanácsosi jelleget adományozta.

KÁLLAY SÁNDOR-t a Szent Gellért szálló főtisztviselőjét a polgármester a fővárosi gyógyfürdők és gyógyforrások központi helyettes igazgatójának nevezte ki.

OKOLICSÁNYI KUTHY DEZSŐ DR. főorvos az Ujszentjános kórház tüdőbeteg osztályának hosszu időn át volt vezetője, nyugalomba vonult.

PATZ SÁNDOR dr. Beszkárt-igazgató a kisszakasz-rendszer megteremtője kormánytanácsosi címet kapott.

MAYER KÁLMÁN tanácsjegyzőt a polgármester a III. kerületi előljáró másodhelyettesitésével bizta meg.

SCHLEICHER FRIGYES karnagyot ünnepelte január 6.-án kultúrest keretében a Budai Ferencrendi Egyházközség 15 éves karnagyi jubileuma alkalmából.

BENCZUR GYULA DR. egyet. rk. tanár változott viszonyok mellett is tovább rendel bel-, ideg, reumás betegeinek mindenkori lakásán. Most a Szent Gellért-gyógyfürdő szállóban (Tel: 68—8—00) csütörtök kivételével délután 4—6-ig.

KOZMA BERNÁTNÉT a „Magyar Gyorsirónők Országos Egyesülete" alelnökének választotta meg. SZLABEY GÉZÁNÉ lett az új számvizsgáló.

DOHNÁNYI ERNŐ DR. kiváló magyar karmester és zeneszerző, aki huzamosabb ideig betegen feküdt budai lakásán, már a javulás utján van és remélhetőleg februárban már ő vezényli a budapesti filharmónikusok zenekarát.

SCHÄCHTER IMRÉ-t a budai izr. hitközség 311.-es Vörösmarthy cserkészcsapatának közkedvelt parancsnokát a Pázmány Péter Tudományegyetemen az orvostudományok doktorának felavatták.

BÁRCZY ISTVÁN dr. v. igazságügyminiszter és főpolgármester január 22-én, a Budai Klub keddi estjeinek sorozatában visszaemlékezéseket ad elő.

LENDL ADOLF dr. aki most Kesztheleyen él, a mult héten Budán töltött néhány napot és főképen muzeum-tervét igyekezett előbbre vinni.

HUSSZEIN HILMI budai nagymuftí e hó 10-én tért vissza Bécsen át, ahol nagybeteg feleségét látogatta meg. — Triesztből, ahol szerb \kémek besugásai alapján letartóztatták, de az olasz biróság minden vád alól fölmntette.

GY. CZIKLE VALÉRIA elnök a Nemzeti Kultur Egyesület irodalmi délutánján bejelentette, hogy az egyesület fővédnökségét József Ferenc királyi herceg és Anna királyi hercegasszony elfogadták.

TASS ANTAL dr., a svábhegyi csillagvizsgáló állomás igazgatója nyugalombavonulása alkalmából a Kormányzótól Signum Laudist kapott.

KLAUDY JÓZSEF, a székesfővárosi házinyomda főfelügyelőjét eddigi eredményes müködése elismeréseül nyomdaigazgatói cimmel tüntette ki a polgármester.

NEUSCHLOSS-KNÜSLI KORNÉL-t, az ismert nevű műépitész-tanárt betegen ápolják lakásán.

RÁKOSY GYULA dr.-nak, a Zsófia Gyermekszanatórium főigazgatójának megválasztásához meleg szivvel gratulált Rothermere lord, Rott Nándor veszprémi püspökhöz, az egyesület elnökéhez intézett levelében.

CSÁNKY DÉNES-t, a Fővárosi Képtár eddigi igazgatóját az összes fővárosi muzeumok központi igazgatójává nevezte ki a polgármester.

RIHMER LÁSZLÓ-t, a Községi Takarékpénztár biztositási osztályának kitünő igazgatóját választotta meg magyarországi vezérigazgatójává az „Astra" olasz állami biztositó.

LAMOTTE KÁROLY

megválasztásával Budapest nagy értékeinek régi lelkes őre került az alpolgármesteri székbe. Nemcsak Lamotte Károly kiváló személyének megbecsülését jelenti ez a választás, hanem annak a nagyvonalu pénzügyi és gazdaságpolitikai látókörnek is, amellyel az uj alpolgármester még mint az elnöki osztály vezetője és pénzügyi tanácsnok gondoskodni tudott a milliós főváros életérdekeiről. Alig 47 éves korban nagy megtiszteltetést jelent számára a főváros közönségének bizalma, ami azonban mindenesetre jól megérdemelt megtiszteltetés. A „főváros pénzügyminisztere" hűséges sáfárja volt a legválságosabb időkben Budapest kincseskamrájának. Azok a nagy tervek, az a bőséges invenció, amely még fiatalon az alpolgármesteri székbe emelte, csak kiváló képességének és tehetségének elismerése. Budapest polgársága a főváros gazdasági jövőjét emelte fel Lamotte Károly fölemelésével.

Kedves estje volt a Pénteki borgazda társaság legutóbbi borgazda estje, amelyen a borgazda tisztét

RIPKA FERENC dr.
udv. tanácsos, ny. főpolgármester

töltötte be. Szokás szerint, ő volt az első felszólaló és a barátság hajójának nevezte ezt a bizalmas társaságot, üdvözölve a hajó régi, kipróbált parancsnokát, Kozma Jenőt. De üdvözölte Lendl Adolf dr. volt állatkerti igazgatót, régi barátját és a mai viszonyokra vonatkoztatva, kellemesen és kedves humorral beszélt a balatoni rianásról, a csődöt mondott tihanyi visszhangról. Kijelentette, hogy ebben a társaságban nincs rianás és minden szép eszme visszhangot ver. Itt őrzik a régi budai hagyományokat és hűséggel vannak egymás iránt a tagok. Az örökös jegyző, Zboray Gyula dr. bejelentései és a multra való reflexiói után Kozma Jenő dr. szólalt fel és köszöntötte Benedek Sándort, a közigazgatási biróság II. elnökét, megköszönte Ripka Ferenc kedves megemlékezését és üdvözölte Lendl Adolfot, aki elfogultan köszönte meg az üdvözléseket és boldognak mondotta magát régi barátai körében. Meghívta egyuttal a társaságot április 3.-ére, az ő borgazda estjére.

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I.. Attila utca 8

Aranydiplomás orvos lakik az óbudai Üröm utcában. Reiner Ede dr. orvos, akinek az udvarán három kút ontja a budai áldásos források gyógyvizét, amely „Mária-viz" névvel kerül forgalomba. — Reiner Ede dr. mindig házi kincsének tekintette a három kutat és hosszu évtizedek munkájával akarta Buda forrásait, azoknak áldásos hasznát a magyar közönséggel megszerettetni. Több mint 40 évvel ezelőtt kezdte el felvilágosió munkáját, amely végre is a közönség általános érdeklődésében és a fürdőügy mai szervezödésében ért el megérdemelt sikert. Most a Pázmány Péter Tudomány Egyetem arany diplomával tüntette ki Reiner Ede dr.-t s a szép jubileum reflektorfénye megérdemelt glóriával ragyogia körül az ősz orvos fejét. A kitüntetés hirére barátainak nagy köre a legilletékesebb helyről jövő elismeréshez a budaiak őszinte jókivánságait is csokorba kötötte.

A Budai Ingatlantulajdonosok Egyesülete és a Kissvábhegyi Egyesület népes küldöttségét vezette Nagy Emil dr. ny. igazságügyminiszter a polgármesterhez, hogy a Kissvábhegy autóbuszközlekedésének hiányaira rámutasson. A v. miniszter, Tárnok Béla dr. ügyvéd, Kossinszky min. tanácsos a Siesta szanatórium képviselőjének meghallgatása után, Szendy polgármester kijelentette, hogy az 50 új autóbuszból elsősorban a kissvábhegyiek autóbuszügyét kivánja rendezni.

Hollós Mátyás Társaság

legutóbbi ülésén Szilágyi Károly inditványára megvitatta a

két Kisfaludy szobrának

ügyét és azt határozta, hogy illetékes helyen előterjeszti, hogy Kisfaludy Sándornak Budán, — Károlynak Pesten állitsanak szobrot. Hennyei Vilmos elnök ismertette Polakovits Zsigmond közgazdasági iró tervét, amely szerint évenkint kellene megrendezni a

Budai ünnepet,

amely ez évben Attila ünnep volna és minden esztendőben Budának valamely nevezetes történelmi eseményét avatná nemzeti ünneppé. A Társaság Pávay Vajna Ferenc dr. inditványára fölvette

BEKE MÓZES

iskolaigazgatót a rendes tagok sorába annak a nagy munkának elismeréséül, amit Buda idegen ajku polgárságának gyermekei utján való megmagyarositása terén kifejtett.

Stein Aurél dr. a világhirű magyar ősiséget kereső tudós Budapestre érkezett. Margitszigeti Palatinus szállóbeli lakásán felkeresték az ujságirók abból az alkalomból, hogy több lap szép történeteket tálalt fel legutóbbi „Expediciós útjáról". — Most nem Kasmirból, az én havasomból, hanem debreceni „expediciós" utamról érkeztem Budapestre, — mondotta a kiváló kutató. — A magyar tudományos élet számos kitünősége látogatja állandóan a kiváló Ázsia-kutatót a margitszigeti Palatinus szállodában.

Régi panasza a budai ház- és telektulajdonosoknak, hogy az új utak építésével kapcsolatos csatornafektetés dijai szükségtelenül magasak. Most az ut és csatornaépitési szakbizottságban Király Kálmán tanácsnok jóindulatú kezdeményezésére szóba került a közönség panasza és elhatározták, hogy egyelőre a Duna partjain s általában ott, ahol a közcsatornák mentén csak az egyik oldalon vannak ingatlanok, a járulékot mérsékelik. Nagy örömmel fogadták Király Elemér tanácsnok közérdeket szolgáló, azóta már határozatra emelt javaslatát.

Csillaghegyen a fővárosi vizmüvek megkezdték a csőfektetés munkálatait. Mindinkább szükség volt arra, hogy a fővárosból ideáramló nyaraló és kiránduló közönség kényelme teljes legyen és a kezdő munkálatok ezt a célt szolgálják. Csillagheggyel együtt Békásmegyer is részesül a székesfővárosi vizhálózat kiépitésének kedvezményében.

Ékszerjavitás Szerafin Gy. I. Roham u. 8

Gyász. Darvai és kricsfalusi Kricsfalussy Mihály, ny. h. államtitkár 68 éves korában e hó 6.-án elhunyt és 8.-án temették nagy gyászkiséret mellett a Bécsi úti óbudai temetőben. Halálával igazi, régi magyar úr költözött el Budáról. Szerette ezt a várost nagy hegyeivel és kis hibáival, részt vett minden megmozdulásában és a közélet első vonalában is megmaradt Buda hűséges rajongójának. Legutóbb az aranyhegyi stadion ügyében fejtett ki rendkivüli tevékenységet. Elszomorodott szivvel állták körül koporsóját tisztelői és barátai mélységes részvéttel kisérve éreztünk a mély gyászba borult Kricsfalussy családdal. Élőkelő, kiterjedt rokonság, a Chopey, Badics, Horváth, Kilényi; Knébel, Bernáld és Leopold családok gyászolják az elhunytat.

Az idegenforgalom demokratizálásáról adott elő a „Belvárosi Polgárok Gazdasági Egyesületében" Sós Endre a Reggeli Ujság felelős szerkesztője. Egy évben kb. 72 ezer külföldi fordult meg Budapesten, — mondotta többek között — s ez ép eléggé tekintélyes szám, ha hozzá vesszük a belső idegenforgalomból és az utódállamokból ideözönlő 120 ezer magyart. Hogy a kereskedelem mégsem találja meg számitását, abban főrésze van annak, hogy az idegen nagyon rövid ideig tartózkodik a fővárosban. Hivatkozott Bársony Oszkár IBUSz vezérigazgató számitásaira amelyek szerint csak három itt töltött éjszaka esik egy-egy idegenre. London, Páris és Bécs kedvezőbb adatai mutatják, hogy a külföldiek és vidékiek itt tartózkodását megfelelő programmal kell huzamosabbá tenni.

GYORSIRÁST havi 8 pengőért tanulhat a KOZMA iskolában, II. Iskola u. 27

Ravasz László a „Budai Iparosok és Kereskedők Köre" elnöke, a közismert cukrász-szalon tulapdonosa, aki egyuttal a Budapesti Cukrász Ipartestület alelnöke abban a megtiszteltetésben részesült a TESz részéről, hogy a Nemzeti Munkahéten feltünést keltő rendkivül izléses kirakata révén az ezüst éremmel jutalmazta a kiváló mestert.

Nagysikerü kulturestjét e hó 5-én rendezte a budavári rom. kath. egyházközség védőszárnya alatt álló Actio Catholicának kulturális szakosztálya, az Országos Katholikus Népszövetség budavári szervezetével együtt, a budavári leánygimnázium zsufolásig megtelt termében. Közreműködtek: Pálffy Mária, a budavári koronázó főtemplom szólóénekesnője; Lettner Vilmosné, Lettner Vilmos, Tőkés Antal, Pesznecker Károly, Tóth László, Balogh János. Zongorán kisért: Várhelyi Antal. A hagyományos szokáshoz hiven a kedves estét Lampel Vilmos egyházközségi elnök konferálta.

Köszönetnyilvánítás. Felejthetetlen férje és édesapjuk elhunyta alkalmából tanusitott őszinte részvétükért összes barátaiknak és ismerőseiknek hálás köszönetet mondanak özv. Pathó Istvánné és gyermekei.

Orajavitás: Szrerafin Gy. I. Roham u. 1

Gyász. Sulyos csapás érte vitéz nemes Juhász Jenő dr.-t és felesége Ráth Olgát, akinek Adorján fiuk 15-ik évében, hosszas szenvedés után, e hó 13-án a budakeszi szanatóriumban elhunyt. E hó 16-án temették Győrött. Gyászolják a Borcsiczky Keresztessy és Ráth családok.

BIK-Bál. A 4. ősz. BIK, cserkész csapat február hó 2-án esti 9 órai kezdettel rendezi szokásos évi „BIK táncestélyét" a Budai Polgári Lövészegyesület székházában, II. Marczibányi tér 6 alatt. Meghivóigénylés a következő cimen: 4. ősz. „BIK" cserkészcsapat táncestély rendezősége, II. Zárda utca 4 sz.

Barlangvendéglőt akar létesiteni Saly Árpád a Gellérthegy'e,n. A fővároshoz intézett beadványa szerint az Ásványvizüzem épületével szemben levő egyik barlangban nyitná meg helyiségeit, amely érdekes különlegesége volna Budának. Mivel a hatóságok a barlangvendéglő gondolata ellen nem emeltek kifogást, a polgármester a szükséges terület-foglalás engedélyét megadta.

A vendég-járók kalauza

Cicerone

— Baján Gyula könyve —

Napról-napra több és több eredménye mutatkozik, annak az évtizedes munkának, amelyet a főváros idegenforgalma érdekében illetékesek és rajongó magánemberek kifejtettek. Legutóbb végre megalakult a Kurkomisszió, amely hivatva volna Budapest fürdőváros igazi érdekeit különösképpen szolgálni. A fürdőváros és idegenforgalom fejlődési fokán nagy jelentőségü az a könyv, amelyet Baján Gyula, a Fővárosi Közlöny szerkesztője, magyar, német, angol, francia és olasz nyelven Cicerone címmel közreadott.

Ez a könyv szakit az eddigi idegenvezetés hagyományaival. Magunk is elhisszük, hogy az ideforgó idegeneket nem elégiti ki az a kevés magyarázat mit egy autókörséta alatt kapnak. Baján Gyula segitett a bajon. Könyvében minden nevezetesség számot kapott. Különböző nyelvű kiadványaiban a megfelelő számok alatt ismerteti a leglényegesebb tudnivalókat minden művészeti objektumról, emlékről, kultúrális alkotásról. Mindenhol kiemeli a jellemzőt és a fontosat. Kiegészíti a látottakat és maradandó értékké emeli a budapesti látogatást.

A szerző nem kereste a kényelmes megoldást. Minden nyelvű kiadványában az illető nemezt magyar vonatkozásait külön is kiemeli. A nemzeti lelkuletnek megfelelő, politikai célú utalásokkal találkozunk, amelyek a különböző mentalitásokat más és más, magyar szempontból mégis egyformán hasznos módon elégitik ki. A könyvek reviziós propagandája nagyon komoly jelentőségü. szükségesnek látnók, hogy most, amikor a magyar-lengyel testvériség történelmi kapcsolatainak újraéledését éljük, a megfelelő szempontok kiemelésével a Cicerone lengyel nyelven is napvilágot lásson.

Baján Gyula munkája szépségével, hasznosságával megérdemli, hogy minden fővárosi ember könyvespolcának dísze legyen és minden idegen kezében ott lássuk, aki közénk jön megismerni történelmi nemzetünk multját, jellemét, kultúráját.

(mj)

ESTÉLYI
cipőkülönlegességeink
elkészülnek
Nagyon olcsó árak
DIOSI cipőszalon
VI., Teréz-körút 1/b.
Budaiaknak árengedmény!

1935. V. 3—11.
B. N. V.

A 25 ÉVES
GUTTMANN ÁRMIN
ÓRÁS ÉS ÉKSZERESZ ÜZLET UJ HELYISÉGE
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 37.

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért zenekarával egész télen naponta
GUNDEL-GELLÉRT
ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

RUHÁK
II., FŐ-U. 57. Tel. 55-3-85
Mérték szerint olcsón, izlésesen készülnek, átalakitások, forditások jutányos áron. Ruhakarbantartás teljesen garantálva 2 öltöny P 2.50
Első Budapesti Ruhakarbantartási Vállalat

OLEUM
MŰSZAKI KERESKEDÉS
Telefon: 69—0—10. — XI. ker., Horthy Miklós-út 32, — Autócikkek, Bosch cikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF lerakat, gépszij, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont és paulóolajok, kocsikenőcs, gépsir, autógumi. Házhoz szállitással.

VÁKÁR P. ARTHUR dr.:

A budai álmodozók között...

Valahányszor a Budai Napló, e szükreszabott ország legnagyobb méretü lapja a kezembe kerül s a nagy lepedő mögött elringatom magam a zsongitóan jóleső ábrándozásokban; az Óperencziás tengeren is túl érzem magam, mert „Budun" imádói úgy viszik az embert Kelenföldtől, a Tabánon át Óbudára, hogy lábát kőbe nem ütheti, mert a fellegekben járván, a gyarló embernek e lap szellemszárnyain lába sem éri a földet. És ha valamiért hálásnak kell lennünk a Budai Napló iránt, akkor azért kell hálásnak lennünk, mert ebben a tenger búvalbajjal bélelt világban, forró fantáziával mennyországi képeket sző s jó szándékkal, álomvilágba tudja ringatni az embert, aki pedig karácsonytájt még a szent éneket is úgy dúdolja manapság: — Genfből az angyal . . .

Amely ujságban csak egyetlen egy oldalon ilyen cimeket olvashatunk. „Buda jövője." Az elátkozott városrész.„ A Genfi siralomházban", „Eltékozolt kincsek", „Buda multja", s a cikkek szerzői és szereplői: a finoman cizellált törékeny ember, Hennyey Vilmos és a Centaurus fejű, robusztus erejű és tudású Bevilaqua, a föld közepének titka után kutató Pávay Vajna Ferenc, a szókimondó Berényi János gróf, Viraág Béla regőse és szerelmese Buda csodás forrásainak és ha ezek mind összeférnek a Budai Napló nagy lepedőjén, óh, akkor miért ne jönnék én a hegyek közé, Buda virányihoz, — én: Erdély gyermeke!? Jó nekem itt lenni. S ha nem volnának ott túl a Királyhágón (ahonnan már egyszer, végre valóban el kellene hozni a huszárcsákóm) ősi házaim, síró kapufélfáim: Óh de mennyire szeretnék épiteni három hajlékot, mint ahogy a bibliában irva vagyon: Jó nekünk itt lennünk. Épitsünk három hajlékot, egyet Péternek, egyet Neked Uram és egyet magamnak — Budán.

Álmodozó én . . . Budai álmodozó. Ime, nemcsak titeket kaplak rajta az álmodozáson, budai barátaim, hanem jómagamat is . . .

A Tabánban, — irja Hennyey Vilmos barátom — irredenta telepet kellene létesiteni, amely Nagy-Magyarország minden vidékének néprajzi különlegességeit, életmódját és művészetét mutatná be.

Hát csak álmodozzunk tovább. Ne zavarjanak. Én is a budai álmodozók között álmot álmodok. Álmodtam s úgy ahogy álmodtam papirra vetettem. Egy augusztusi forró nyári éjszakán álmodtam.

A királyi vár s körülötte Nagy-Magyarország vármegyéi.

A Budai Napló állandóan irja. Napirenden tartja s Buda álmodozói ,Hennyey Vilmostól Dubonai Pálig mind-mind irnak, álmodoznak Buda jövőjéről. A kacsalábon forgó tündér palotáról. A fürdővárosról. Királyi vár és a vármegyék. Ilyen és hasonló városgazdasági, épitkezési, és idegenforgalmi problémák forognak szőnyegen, de — sajnos — megoldásuk és valóraválásuk késik, mert a jól átgondolt eszmék mellé nem társulnak a — tőkék. A tőkék, amelyek a vajudó problémákat ki tudnák ragadni a tervezgetések köréből s közelebb tudnák vinni a megvalósuláshoz.

Buda csodatevő forrásai, mikor érik el igazi értékük szintjét? Mikor jönnek a tőkék és a tőkések az álmodozók segitségére? . . .

Ifju éveim egy kedves emléke jut eszembe. Az ásványvizekben dús Székelyföld egyik történelmi pontján, a bucsujárásáról híres Csiksomlyón, a Kálvária tövében, felséges szénsavdús ásványviz bugyog. Reggeltől-estig zúg, pezseg, szakadatlanul folyik az Istenáldása.

Már a törökverő székelyhadak itt vertek tábort, ide hozták vissza a törökök által elrabolt Szüz Mária szobrot, amelyen még most is látszik a fejszecsapás, amellyel elakarták pusztitani a csodatevő szobrot.

A zengő, pezsgő, szénsavdús forrás egy fa törzsébe volt foglalva, mignem egy Ferences-barát kőbe foglaltatta az áldott ásványvíz forrást.

Latinos hexametert vésetett rá a kegyelet.

„Rég fa valék. Darvas Vénánsz változtata kővé.
Most vigan lobogok, hogy ki-ki vágygyal igyék."

A multak emlékének és értékének megbecsülése s a jövendőbe vetett hit vezérelte a Ferences atyát, amikor maradandó kőbe foglalta a gyógyitó forrást. Azóta milliók és milliók fogyasztják a borvizet s áldják a gondos Páter emlékét.

Erre a csodatévő forrásra gondoltam akkor, amikor Pest-Buda csodatevő forrásainak jövendő sorsáról, a budai forrásokról (Pávay Vajna uj dicsőségeiről is) Budapest fürdővárosról s Tabán problémájáról olvasok és hallok nap-nap után tervezgetéseket, véleményeket, ellenvéleményeket, álmodozásokat.

Én is tervezgetek. Én is álmot álmodom. A történelmi Budát, a történelmi Várat és királyi várat, — történelmi foglalatba kell helyezni. Sokat romboltunk és keveset épitettünk — helyesen. Törté-

MEGNYILT **GÜL-BABA** SÖRÖZŐ-ÉTTEREM
A BUDAI MARGIT-HIDFŐNÉL. ◆ II., MARGIT-KRT. 2. ◆ TEL.: 57-6-05.
Müvésziesen megtervezett termek. — Magyar, francia konyha. — Polgári sörök. — Menürendszer. — Hangulatos zene. — 10 % borravaló.

SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi és női osztály.
A legmodernebb berendezés.
Szakképzett személyzet.

nelmet romboltunk, de nem edifikáltunk történelmet. Történelmet a jövendő számára.

A magyar vármegyék helye, e szentelt történelmi múlt, a történelmi jövendő, Klenodiumok helye, — ott van a királyi vár miliőjében, a Tabánban. A történelmi királyi-vár foglalatát az ősi magyar vármegyék címerpajzsaitól körülvéve álmodjuk.

Képzeljük el a magyar vármegyék vármegyeházait Buda történelmi miliőjében?

Örök kiállitás. Örök műcsarnok. A jóvátételért. Memento. Ott volna minden vármegye, minden értéke. Valósága. Természeti csodája. Mindene, ami a magyart és az idegent egyaránt hívja, csábítja. Idegenforgalom és belső vándorforgalom...

A jövendő, ahogy ezután akarjuk látni és tudni hazánkat. A történelmet, a jövőt s az igérvényes jelent. Szabad-e feltünni a fenséges királyi-vár környékének másképen, minthogy ott ne álljanak a történelmi Magyarország vármegyeházai? Szabad-e nagy idegenvárásunkban elhagynunk ezt a csábitóan csábos milliót? A vármegyét! Kincseik ismertetésével, vendéghívó látványosságaikkal . . .

Tőke, kamat, profit? A jövendő évek, évtizedek morzsáiból lehet letörleszteni az aranyértéket őrző objektumokat.

A hivő, hegyeketmozditó hitével s a Csiksomlyói Ferenczrendi-barát jövendőbelátásával foglaljuk történelmi keretbe a királyi-várat.

Buda álmodozói mellé telepszem le én is. Jó nekünk ott lenni s jó volna a bibliai mondás szerint hajlékot épiteni magunknak valahol a Tabánban, mert bizony-bizony mondom néktek, hogy nagy volt és nagy lészen még ujra — Buda...

A magyar Karlsbad: — Buda gyógyforrásainak jelentőségéről irt figyelemreméltó kis cikket Bucsányi Gyula dr. egészségügyi tanácsos a kiválóan szerkesztett Nemzeti Ujság január 6-iki számában. Cikkében kitér Kovácsházy Vilmos tanácsnoknak a napilapokban megjelent nyilatkozatára, amelyben a tanácsnok a magyar orvosi renó támogatását kéri fürdőügyi propagandánkhoz. Bucsányi dr. kiemeli, mennyire fontos, hogy penzióink és vendéglőink dietikus étlapokkal is szolgáljanak, ami Kovácsházy tanácsnok, hogy Budapest re Karlsbadban már nagyon régen rájöttek. — Nagyon helyesen irja tehát fürdőváros kialakulásánál is a szakszerű orvosi vezetésnek irányító szerepet kell vinnie. Ezt a programmot örömmel üdvözlik a magyar orvosok is. — zárja be cikkét Bucsányi Gyula dr.

Két várospolitikai hetilap jubileumi évéhez érkezett 1933 küszöbén. A B. Virágh Géza által szerkesztett Független Budapest 30.-ik, a Dacsó Emil felelős szerkesztésében megjelenő Fővárosi Hirlap 25. évfolyamába lépett. Mindkét lapot a magyar közélet és a főváros vezető társadalmának számos kitünősége üdvözölte a jubileum alkalmából. Értékesnél értékesebb irások és visszapillantások a multra avatták igazi sajtóünneppé az évfordulókat. Az elismerés szólt a szerkesztők nemes egyéniségének, amely mindenkor a polgárság érdekeit kivánta szolgálni. A jubiláns szerkesztők ünnepében meleg szivvel osztozik a Budai Napló.

Revizió a művészet körül cimü tanulmányában erős támadást intézett a magyar müvészi élet legkiválóbb vezetői ellen Kőszegi László és személyében támadja meg Hekler Antal egyetemi tanárt, a világszerte ismert műtörténetirót. Személyeskedésében odáig megy a szerző, hogy egy attikai siremlék megvásárlásával kapcsolatban hozzá nem értéssel vádolja meg a professzort, holott az attikai emlékekről kiadott nagy német publikáció a leghitelesebben és legfényesebben igazolja Heklert. A kis sárga füzet egyéb állításait is hasonló tendenciájuak és természetes, hogy Petrovits Elek dr. múzeumi főigazgatóra is ráfogja, hogy Zichy Mihályt, a kiváló magyar grafikust elsikkasztotta a közönség elől. Kőszegi László másik cikkében Gerevich Tibor egyetemi tanárt, Szekfü Gyulát, a magyar történelem legmodernebb kutatóját, rajtuk kivül az Egyetemet és a Tudományos Akadémiát egészében is megtámadja. Ugy tudjuk, hogy Kőszegi László az esztétikai tanszékre pályázott és valószinü, hogy az őt ért csalódás késztette e támadásokra, de a nagy magyar közönség nem hajlandó a tudományos élet legragyogóbb kitünőségeit áldozatul dobni a sértett személyes ambicióknak. (M. J.)

GYERMEKKÉPEK Blahosnál II., Fő u. 18

Inségmunka keretében kezdődtek meg az első kapavágások a Tabán területén. A Szent Imre fürdő körüli terület rendezésére vonatkozó terveket a Közmunka Tanács is magáévá teszi, éppen ezért a főváros vezetősége elrendelte a terepegyengető munkák megindítását. 400 munkás fogott a szépítő rendzéshez s ezt a létszámot rövidesen 1000-re emelik fel. A munkálatokat a kertészeti hivatal irányítja és bizonyos, hogy tavasszal a Tabán helyén már hatalmas gyepszőnyeg élénkíti Buda e letarolt részét.

Közgazdaság

Ifj. HORTHY MIKLÓS-t, a Magyar Egyiptomi Kereskedelmi rt. ügyv. igazgatóját meghivták a Goldberger-gyár igazgatóságába.

VIDA JENŐ felsőházi tag, a MÁK vezérigazgatója január hó 16-án a kecskeméti Városháza diszermében „A hazai szén szerepe a magyar gazdasági életben" cimmel adott elő.

BUDAI GOLDBERGER LEÓ Dr.-t melegen ünnepelte a gazdasági élet vezető társadalma, abból az alkalomból, hogy 15 évvel ezelőtt választották meg a Goldberger rt. elnökének.

ERDŐS ALADÁR-t nevezte ki az „Adriai Biztositó Társulat" központi vezérigazgatója a magyarországi ügyvezető igazgatónak.

BERGER GYULA DR. a Pénzintézeti Központ érdemes igazgatója szük családi körben ülte meg 25 éves házassági évfordulóját.

SZIKRA KÁROLY, a Magy. Általános Ingatlanbank igazgatója az újév küszöbén nyugalomba vonult. Távozásával a gazdasági élet egyik kiemelkedő tekintélyét vesztette el.

PÖLKING KÁROLY, a Magyar Szövőgyár vezérigazgatója és felesége e napokban avatták fel uj otthonukat Fürj-utcai villájukban, amelyen megjelent teljes számban a budapesti német követség.

Popovics Sándort, a Nemzeti Bank elnökét felmentette magas tisztségétől és helyébe

IMRÉDY BÉLA
pénzügyminisztert

nevezte ki a kormányzó. Popovics Sándor dr. v. b. t. t., a Nemzeti Bank elnöke, egészségi állapotára való tekintettel már hónapokkal ezelőtt kifejezésre jutatta azt az óhaját, hogy visszavonul. A miniszterelnök úgy határozott, hogy Imrédy Bélát felmentik a pénzügyi tárca vezetése alól és a Magyar Nemzeti Bank elnökének nevezik ki. A javaslatot a legfelsőbb helyen elfogadták és az erre vonatkozó elhatározások már meg is jelentek. Dr. Popovics Sándor, a jegybank európai hírű elnökének távozása után megnyugvással fogadja a közvélemény azt, hogy a nagy elöd helyére a legalkalmasabb és a legkitünőbb szakember, Imrédy Béla dr. került.

A Magyar Nemzeti Bank már összehivta az intézet tizenegyedik üzletévéről beszámoló közgyülését február 4-re, a jövő héten pedig közzé teszi mérlegét, mely lényegében a tavalyi keretek közt mozog.

A Községi Takarékpénztár igazgatósági ülését a legközelebbi napokban hivják össze és előterjesztik az 1934. év üzleti eredményeit. A mult év adatai az egész vonalon számbavehető fejlődést mutatnak ki. A mérleget **Reményi-Schneller** Lajos vezérigazgató terjesztette elő, aki valószinüleg a közgyülésig vezeti tovább az ügyeket és csak azután veszi át az „Altruista Bank" irányitását.

A Kereskedelmi Bank nyereségmérlege elkészült és az igazgatóság jövő heti ülése elé kerül. A mérleg eredményei a tavalyiak körül mozognak és előreláthatólag 3 pengő osztalék kerül kifizetésre.

A Hermes Váltóüzlet Rt. junius 30-án zárta legutolsó évi mérlegét és most volt a közgyülése. A Hermes 124.000 P. tiszta nyereséget mutat ki a tavalyi 83.000 pengővel szemben, de most sem fizet osztalékot. A bank eredményes irányításáért elsősorban **Halász** Ferenc dr. és **Lukács** Antal dr. ügyvezető igazgatókat illeti meg az elismerés. **Huber** Elemér dr. igazgatót a vállalat jogtanácsosává, dr. **Gervay** József cégvezetőt az intézet ügyészévé, **Váradi** Zoltán cégvezetőt helyettes igazgatóvá nevezte ki.

Az Óbudai Fehérítő-, Festő és Impregnálógyár igazgatósága Fischer Pált, a vállalat eddigi cégvezetőjét igazgatóvá nevezte ki. A kinevezés mindenütt osztatlan örömet keltett, mert Fischer Pál, aki a szakmának régi ismerőse, az alatt az ötnegyed év alatt, amióta az Óbudai Fehérítő szolgálatában áll, új pozíciójában is sok barátot szerzett. Igazgatói működése elé nagy nagy várakozással néz az egész textilszakma.

MEGJELENT A
KALLÓS JÁNOS-féle
„GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI
ÉS TŐZSDEI KOMPASZ"
1934—1935. évi évfolyamának második része két kötetben.
TARTALMAZZA: az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, biztositó, stb. vállalatok legújabb adatait. A már előzőleg megjelent két kötettel együtt — amely a budapesti és vidéki pénzintézetek adatait közölte — most már négy kötetből áll a nagymérvben bővitve komplett Kompasz
Mind a négy kötet ára együtt
60 pengő
Megrendelhető: a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában Budapest, VI., Anker-köz 2. I. 4. Telefon: 22-0-96 és 21-3-86

Adó- és pénzügyi tanácsadó.

Folytatja utmutató és tájékoztató közléseit az alábbiakban munkatársunk **Hirst** Vilmos ny. pénzügyőri felügyelő, aki ilyirányu megkeresésekre levélben válaszol.

Az általános forgalmi adó 48—240 P. átalányára január 21-ig a negyedik, — 26-ig az ötödik és 31-ig a hatodik hatodrész esedékes bélyeg lerovással.

Nagyadózók,

akiket 10.000 P-t meg nem haladó jövedelem, illetve 150.000 P-t meg nem haladó vagyonérték alapján terheltek meg a multban általános kereseti, jövedelmi- és vagyonadóval, az idevonatkozó szabályok értelmében az így megrögzitett adót újabb kivetés nélkül fizetik a folyó és a következő években. Ha azonban az adózó jövedelmében vagy vagyonában csökkenés állott be, vagy a kivetés már eredetileg magasabb volt ezt bélyegmentes beadványban felmondhatják, de csatolandó a megelőző évről készült számszerű általános kereseti adó ill. jövedelem és vagyonadó bevallás és azt az illetékes kerületi adófelügyelőségnél vagy adóhivatalnál kell benyujtani január hó folyamán.

Magánalkalmazottak

10.000 P-t meg nem haladó jövedelem után, ha járandóságuk csökkent, szintén január hónapban mondhatják fel adójukat és kérhetik az újabb megállapitást.

Autósokat

érdekli, hogy az autók, motorkerékpárok közúti adója negyedévenkint esedékes és csekklapon január hó 15-ig kell befizetni. Egész évi adó befizetésénél 30% a kedvezmény. A havi közúti adó fizetését irásban kell kérni és az adójegy csak az illetékes pénzügyőri szakasznál ragasztható fel. Budán az I. és XI. kerületbeliek a Bors-utcában, — a II. és III. kerületbeliek a Zsigmond-téri szakasznál.

Intézetek, társaságok és nyilvános számadásra kötelezett vállalatok az alkalmazottak és a szervezeti tagok 1934. évi járandóságai után járó 0.6% nyugtailletéket január hó végéig a Központi díj- és illetékkiszabási hivatalnál (V. ker. Szalay utca 12—14.) beszerzendő esekken fizethetik felhivás beváras nélkül.

Vadászok. Általános vadászati tilalom január 1—julius 31-ig. Hasznos vadra fényszóró alkalmazásával minden időben tilos vadászni, — szarvast, dám-vadat, muflont és őzet csak golyóval szabad lőni. Január hóban lőhető még: szarvastehén és borjú, dámtehén, vaddisznó, nyúl, fácán, erdei szalonka, nyári lúd, tőkés kacsa és vizi madár.

Gazdasági tükör

— A Kereskedelmi Bank egybeolvasztja két vasipari érdekeltségét, a Budapest-Salgótarjáni Gépgyárat a Radiátorgyárral.

— Az ipari numerus-clausus kérdését olykép oldja meg a kormány, hogy külkereskedelmi érdekből nem engedélyez nyersanyagbehozatalt egyes iparágak ujalakulatainak és elsősorban a textil és papiriparban érvényesitik ezt az uj elvet.

— 1500 vagon orosz nyersvasat hozott be a MÁV. gépgyár, amelynek ellenértékét cséplőgépekkel és más gyártmányaival fizeti.

— Magyar-Palesztinai Kereskedelmi Kamara alakul Bud János elnökletével.

— A háztulajdonosok 1934-ben mindössze 55—60 millió pengő értékü uj tatarozást jelentettek be adókedvezményre.

— A tojástőzsdét január hó első felében a budapesti árutőzsde keretében nyitják meg. Ezt követi majd a liszttőzsde.

— A mult évben 366 ezer kat. holdra rugott a szőlőterületeink nagysága, melyekből 301 ezer hold az öt holdnál kisebb szőlőbirtokokra esett.

— Az Égisz Egyesült Gyógyfürdő Ingatlan és Szálló Rt. az Andrássy út 29 sz. alatt utazási irodát létesitett, amelyet a napokban adták át a forgalomnak.

— A világ buzakészlete december elején 472 millió bushel volt, azaz 128 millió mázsa, ami 28 millió bushellel kevesebb, mint a tavalyi és mintegy 50 millióval kisebb mint a két év előtti készlet.

— A savanyitott kaposztát mázsánkint 60—70 fillérjével sem tudják eladni, mert ez idén rekord termés volt. Most a Külkereskedelmi Hivatal Angliában próbálja elhelyezni a magyar sávanyitott káposztát.

— Gyümölcskivitelünk 1934-ben 111.700 mázsát tett ki 2,217.000 pengő értékben.

— Az ország sertésállománya egy év alatt 600.000 darabbal növekedett.

— A makói hagymapiacról csaknem teljesen eltünt a fokhagyma, amely iránt a külföldi érdeklődés rendkivül megnövekedett, úgyhogy minden piacra került tételt kiszállitottak.

— A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank, Nemzetközi Árucsereforgalmi kft. néven 50.000 pengő alaptőkével a magyar-jugoszláv árucsereforgalom előmozditására kompenzációs vállalatot létesitett, amelynek részére a Külkereskedelmi Hivatal 25 millió dináros keretet engedélyezett.

— A Postatakarékpénztár, amely 340 ezer kisember pénzét kezeli, 1934-ben a csekkforgalmát 9, a betétforgalmát 33 százalékkal növelte.

— Weiss Manfréd gyár után a Lámpagyár is berendezkedik a porszivógépek gyártására.

— A Nemzeti Bank értékkészlete évzárlatkor tiz millió pengővel nagyobb, mint volt egy évvel ezelőtt, mig a pengőbankjegyek fedezeti aránya rendszerint 27—28 százalék.

— A nemzetközi devizaforgalomban az angol font javulása folytatódott a dollár szintén felfelé irányuló áralakulást mutatott. A francia frank irányzata igen szilárd. A többi aranyvaluta a svájci frank kivételével alig változott.

— Az uj költségvetési évben már további 10 százlékkal emelkedett a forgalmi adók bevétele. Sz. A.

Megjelent a Kallós-Kompasz 1934—1935. évfolyamának második része, Kallós János szerkesztésében és igy most már teljes a 4-kötetes kompasz. A Kallós-féle „Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz" második része az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági, közlekedési részvénytársaságok és bztositó intézetek stb. legújabb és legpontosabb személyi- és mérlegadatait tartalmazza. A junius havában megjelent első rész leközölte a kormányzóság, az országgyülés, a minisztériumok, Budapest székesfőváros, az állami, községi és magánkölcsön kibocsátások, a TÉBÉ, a Budapesti Áru- és Értéktőzsde, a Magyar Bankárok és Értékpapirkereskedők Országos Egyesülete, az Értéüzleti Egyezmény, a budapesti bankok és takarékpénztárak, a magánbankházak, a kamarák, a szakegyesületek és testületek, az Országos Társadalombiztositó Intézet és Magánalkalmazottak Biztositó Intézete, a budapesti szövetkezetek, a vidéki városok és vidéki pénzintézetek, a vidéki hitelszövetkezetek legújabb adatait az 1932. és 1933. évi mérlegekkel és az utolsó békeév aranymérlegével. Igy most már komplett a négykötetes kompasz, mely pontos beszámolója a Magyarország gazdasági életében szerepet játszó vállalatoknak. A mű nagy terjedelme biztositéka annak, hogy a Kallós-féle kompasz, dacára a súlyos gazdasági viszonyoknak, valóban valamennyi működő magyar részvénytársaság, szövetkezet, stb. legújabb adatait is az eddigi változatlanul nagy terjedelemben — költséget és fáradtságot nem kimélve — közölte le. A kompasz mind a négy kötetének ára csak 60 pengő, és igy a legolcsóbb magyar kompasz. Megrendelhető a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában, Budapest, VI., Anker-köz 2. I. 4. Az uj kompasz praktikus összeállitása és áttekinthetősége biztositja a Kallós-féle kompasz döntő sikerét és megmagyarázza, hogy évről-évre miért népszerűbb ez a kompasz.

Laptulajdonos: VIRÁG ÉS TÁRSA
Felelős szerkesztő: Virág Béla.
Kiadásért felel: Virág Béla.
Neufeld Zoltán (Pannonia) nyomda Budapest, VII., Baumbach-u. 8. Tel. 42-3-09

THE TWO SINGING FOOLS A
BELLEVUEBEN
REGGELIG TÁNC

HALLÓ! FIGYELEM!
Szerezze be borszükségletét idejében az ünnepekre a torlódás elkerülése érdekében. Kóstolja meg nagydijjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhiru
SZEKSZÁRDI SAJÁT TERMÉSÜ BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállitunk. Tegyen próbát!
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése.
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19.
TELEFON; 32—0—63.
Ügyeljen a cimre!
Kadarka, fanyarkás vagy édeskés, könnyü —.60
Asztali fehér, zamatos izü, könnyü fajta —.70
Ó-rizling, nehéz zamatos óbor . . . . —.80
Vörös „Bikavér", igen nehéz, fanyarkás —.90
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor . . 1.—
Vörös ürmös, édes, füszeres „Vermouth" 1.40
Csemege fehér, édes nehéz 1.50
A TESZ nagydiját és aranyérmét nyerte el
Minden budai polgárt szivesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető.

MAGYAR LÁSZLÓ
FESTÉKKERESKEDÉSE
III., KÓRHÁZ-UTCA 19.. Telefon: 62-9-08.
Fiók: III., KISKORONA-UTCA 42.
Festék-, háztartási-, kefe- és ecsetáruk

KISKŐRÖSI SZŐLŐGAZDASÁG TERMELŐI BORMÉRÉSE
II. Margit körut 64/b
Termelői minőség! Termelői árak!
Kizárólag utcán át!
Házhoz szállitás!

Építkezési és kertépitési anyagokat olcsón szállit
Obermeyer Tamás
fuvarozó vállalata, II. Fillér-u. 4
SAJÁT KŐ-, SÓDER ÉS HOMOKBÁNYA

Éhgyomorra
naponta igyék egy pohár
Kristály
vizet

Ön szép de még szebb lesz, ha
özv. ILLYÉS SÁNDORNÉ
HÖLGY és URIFODRÁSZ
üzletét látogatja II. VÉRMEZŐ UT 14. szám
VÁRFOK UTCA SAROK TELEFON: 50—2—1
Tartós ondolálás géppel és gép nélkül. Festés, szőkités. Egyéni frizurák modell után.
10 százalék engedmény, ha hivatkozik a Budai Naplóra

CIMFESTŐ
Első budai, legrégibb cimtáblafestészet
VÁLI GÁBOR, II., Iskola ucca 18.
Alapitási év: 1895.

KIRÁLY FÜRDŐ
Épitette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.
Budán, II., Fő ucca 84. sz.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot, magnéziumot tartalmazó hévvíz köszvény, csúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, méh-, hügyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1, nőknek hétköznap d. u. 2-7.- Ivókúra

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő ucca 9.
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot téritünk.
Akár venni, akár eladni óhajt ingatlant, forduljon bizalommal újonnan bevezetett ingatlan osztályunkhoz
Mindennemü bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésére.
Safe deposit

A betegségek egész sora
így: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség, stb stb. eseteiben a
HUNYADI JÁNOS
keserűvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló ereedménnyel használhatja. Az orvosok ezrei irják elő betegeiknek és a betegek tízezrei írnak róla elismerő nyilatkozatot.

LÁTVÁNYOSSÁG
A MAGYAR STILUSBAN ÁTALAKITOTT
BALTA (HAKLI)
söröző és vendéglő
Vár, Tárnok u. 20
Speciális BALTA vacsorák
Halkülönlegességek
Házi disznótor. — Menürendszer
Polgári árak!
Társaságoknak külön termek.
Tulajdonos: Helcz József és neje

LEGSZEBB MEGLEPETÉS
ELEGÁNS
FÉRFI és NŐI CIPŐ
A
FAVORIT-CIPŐÁRUHÁZBÓL
II. MARGIT-KÖRUT 9

MENCZER
TISZTITÓ
mos, fest, tisztit
Központ:
II. TÖRÖK-U. 3.
Margit krt. sarok.
(Admiral mozinál)
Tel. 50-4-93.
Fiókok:
I., Győző-u. 5. (Pálya-u sarok) Tel. 54—9—71
IV., Duna-u. 6. (Belvárosi kávéháznál) Tel. 83—0—03
Háztól és házhoz mindent szállit vidékre is!

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhirü céghez
I., Logodi u. 19. Telefon: 53-0-33 Béres Márton

XXXII. évf. 1185. sz.

ELŐFIZETÉS
Egy évre . . 24.— P
Negyed évre . 6.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületek, amelyek nek hivatalos lapja, tagjai *féláron* kapják

Budai Napló

1935 január 28

HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 fill. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint.
A hirdetés dija mindenkor előre fizetendő.
Állandó hirdetőknek nagy kedvezmény

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VIRÁG BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: II, Batthyány u. 63.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig.

NEM ÁLOM, KÜZDELMES VALÓSÁG
az uj honfoglalás
— Válasz Vákár P. Arthur cikkére —

Kedves Barátom!

„A budai álmodozók között . . .“ című legutóbbi kedves és hangulatos cikkedre van nehány megjegyzésem mert az „álmodozás“ nem fejezte ki azt, amit mi akarunk, vagy — még szükebbre fogva, — amit én csinálok. Ez nem álmodozás, amint nem volt az Hanibál átkelése az Alpokon — hogy mindjárt egy régi kedvenc hasonlatommal kezdtem — és nem álmodozott Bolyai János, amikor azt írta, hogy uj világot teremtett a geometriában, de nem álmodozott Petőfi sem, amikor azzal vigasztalta az édesanyját, hogy — „dicső neve költő fiadnak, anyám, soká, örökkön él“.

Kedves Barátom! Az emberiségnek ezek a kiválasztottjai próféták voltak, önmagukból a jövőbe láttak: — ezek tudták, hogy mit és hogyan kell csinálni, tudták, *hogy mit akarnak s azt meg is csinálták* akkor, amikor a kortársaik sokszor még felfogni sem voltak képesek elgondolásukat, nagyakarásuk hatalmas cselekedeteit.

Álmodozhatott-e Verne, vagy Jókai — *bár az ő álmodozásuk is ott járt a jövőbelátás keskeny csapásain* —, de ők nem tudták és nem is akarhatták megcsinálni a tatrangidávidi elgondolásaikat! De nézd az előbbieket: s Cézáron át a Duceig, Puskás Tivadartól Zsigmondy Vilmosig és Semmelweisig, ezek nem álmodoztak, ezek tudtak, mert erősen akartak, teremtettek is. Gáncsolták, gúnyolták Zsigmondy Vilmost s ma mégis az ő szobra áll a Városligetben és nem az ellenfélé. Semmelweist megőrjítették, mégis őt faragták kőbe a hálás utódok s azok a gyönyörű márvány gyerekek ma is reá tekintenek ott az Erzsébet-téren!

Álmodozók voltak-e Árpád, a hét vezérrel együtt, amikor elindultak az őshazából, hogy visszaszerezzék ősapáik földjét?

Kedves mégis, hogy Te — és néha mások is — meglátjátok a mi sok akarásunkat s olyik méltányolja egy-egy kedves megemlékezéssel, bár — ha megharagszol is — a magam részéről tiltakozom az ellen, hogy azt, — amit én akarok és akarva csinálok — „álmodozásnak“ nézzed és hirdesd, mert az kevesebbet mond, mint amit Magad is mondani akartál.

Miről is „álmodozom“ hát én? Lássuk, csak úgy kapásból!

Arról, hogy vannak még Pest-Budán s a csonka országban olyan gyógy- és hőforrások a magyar föld mélyében, amelyekről senkisem álmodott s azokra uj fürdőket, gyógyhelyeket, uj ipari és gazdasági lehetőségeket építhetünk: — inni, fürödni, gyógyulni, idegenforgalmat csinálni, fűteni, melegházi növényeket termeszteni, ujfajta energiát fejleszteni lehet, és kell is belőlük csinálnunk. Ez nem álmodozás, kedves Vákár Arthur barátom és földim, már azért sem, mert Hajduszoboszló, Debrecen, Karcag, Szeged, Szolnok, Pestszenterzsébet s a Rudasfürdő uj forrásai mind olyan gyógy, hő és ásványvizek, amelyekben ma már százezrek fürödnek, gyógyulnak, s ezek helyére a föld mélyén tudva — én mutattam reá. Fűtik velük a szolnoki és debreceni fürdők épületeit, virágot, primőrt termesztenek a debreceni városi kertészetben. Vidékiek, idegenek özönlenek oda, ahová különben sohasem mentek volna: Hajduszoboszlóra, Debrecenbe, Pestszenterzsébetre.

Hiszem, tudom, hogy még sok ilyen és jobb forrást fogok ennek a kifosztott, megnyomorított hazának, ennek a megmaradt magyar földnek a felszínére hozni, mert akarom, hogy pótoljuk, — amit egyelőre elveszítettünk: a Hargita, a Mezőség, Herkulesfürdő, Félixfürdő, Pöstyén, Daruvár, Lipik, Csíz, és a többi gyógyforrásaiban. Többet jobbat, különbet, csinálunk: fürdőország, olcsó energiaország leszünk, mert tudom — megmutattam — hogy lehet s akarom, hogy legyen!

Aztán „álmodozom“ gőzbányászatról, földigázról ugye? Hát igen, de vajjon álmodozás volt-e a 127.5 fokos hőség ott Hajduszoboszlón kétezerharminckét méter mélyen — s álom volt-e az, hogy a karcagi ezerkétszáz méteres furásban megsütöttem a krumplit, tojást, szalonnát, kolbászt? Ezt bizony tíz év előtt még magam sem álmodtam volna! Ha már megcsinálták a gőzbányászatot Toszkánában és Kaliforniában, miért ne akarnók itt nálunk is megcsinálni? Mert vannak, akik nem akarják — mondhatnád! De megcsináljuk, mert akarja ez az itteni kilenc millió és a másik szétszórt tízmillió magyar, mert akarja majd kétezermillió ember, mert ez a föld ingyen melege, a legolcsóbb energia, több: a megvalósult utópia! Akard Te is Pajtás!

Vagy ne emlékeznél a mi Erdélyünk sok földigázára? Hát ez sem álmodozás, hogy itt a főváros környékén is eleresztettünk már az ősz óta háromszázezer köbmétert belőle, ugyanolyant, mint Kissármáson anynyi milliót. De az sem álom — ugye, — hogy Debrecen világítógáz szükségletének a felét a debreceni földigáz pótolja már, hogy Hajduszoboszlón egy járás villamosságát állítják elő az ottani földigázból s még marad annyi, hogy a vasuti kocsijainkat is az világítja.

Majd megvilágosítja az az elméket is.

Csak többet kell utazni arrafelé, ahol ilyen olcsó energiaforrásokat terem az alföldi szikes s a turáni lelkű libapásztorgyerek magyarázza majd meg a fővárosi uraknak, hogy nem álom ez a sok kincs, hanem munkaalkalom, gyár, kenyér, jólét, gazdagság, áldás és békesség: nagy krisztusi akarás, szent, kárpótló magyar megvalósulás.

Ez nem álmodozás, Kedves Barátom és földim, én tudom, hogy valóság! — s Neked és minden magyarnak — ha még nem is tudná — meg kell tanulnia, hogy ez a megvalósult ígéret: — az új honfoglalás!

PÁVAI VAJNA FERENC dr.

Uj tervek, uj eszmék

merültek fel azoknak az előadásoknak a révén, amelyeket a fürdőügy két kiváló tényezője: — Bánlaky Géza, mint a székesfővárosi fürdők központi igazgatója és — Szviezsényi Zoltán mint az Országos Fürdőügyi és Gyógyhelyi Bizottság ügyvezető igazgatója fejtettek ki a balneológiai társaságok körében. Akciók ezek, amelyek lehetnek tévesek is de mindenesetre életet jelentenek, ami növeli a közönség bizalmát. Nehezen hihető, hogy a zeg-zugos, régen épült Rácfürdőben ujabb építkezések nélkül 40—50 ágyas kisérleti kórházat lehetne berendezni. A kurkomisszió működése elé nagy várakozással tekint a közönség, de elsősorban azt várja, hogy a bizottságot megfelelő szakemberekkel egészítsék ki, mert mostani összeállításában együttese ugyan mindazon tényezők képviselőinek, amely tényezők döntő befolyással vannak az idegenforgalomra és fürdőügyre, de mégsem képzelhető el a fürdőkérdésnek olyan döntő hatáskörü szervezete, amelyben eddig még nincsen sem orvos, sem hydrológus, sem pedig geológus. A tekintély mellé ezek a szakemberek adják a gyakorlati tudást és nyugtatják meg a közönséget, hogy itt nem egy teoretikus testület áll a lüktető élet egyik nagy kérdése élén, hanem gyakorlatilag is nagyképességü szakemberek szolgálják ezt a nagy ügyet. A kurkomisszió ügyrendje nem merülhet ki csupán propagandában, mert azt ma kiválóan intézi a székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala, élén Zilahy Dezsővel, — az idegenforgalom kérdését némi reformálás után elvégzi az IBUSz, lemondván arról a belső, házi forgalomról, amely legutóbb is kellemetlen botrányokba keverte ezt a vállalatot, amelynek élén azonban olyan kiváló szakember áll, mint Bársony Oszkár, — vagy gyógyvizeink kivitele, amelyet nagyon ügyesen szolgál számos keserűvízvállalatunk, elsőhelyen a világszerte ismert Saxlehner cég. Ezeket legfeljebb ellenőrizni, segiteni ujabb területek meghódítására serkenteni volna hivatva a kurkomisszió és feladata tulajdonképpen abban merül ki majd, hogy az emlitetteken kívül, felölelje a fürdőügy még oly nagyszámban megoldatlan kérdéseit oldja meg a legsürgősebben.

Uj gondolatok vetődtek fel a Kereskedelmi és Iparkamara idegenforgalmi bizottságában is, ahol Gyömrei Sándor titkár a külföldiek által behozott nemes valutának pengőre való átváltásának nehézségeit tette szóvá, — amit Balkányi Kálmán azzal foldott meg, hogy e célból vasárnapi inspekciós szolgálatot kell bevezetni a Nemzeti Banknál. — Bársony Oszkár azt kívánta, ahogy a mult számunkban Tábori Kornél kifejtette, hogy a „pesti souvenir“-nek alkalmas csecsebecsékről és cikkekről készítsenek jegyzetet, — Hollósy István pedig erősebb propagandát vár az utazási pengőcsekkfüzetek terjesztésénél. — Lassan-lassan mégis csak megindul a munka az idegenforgalom és fürdőügy érdekében, ahogy azt évtizedek óta követeli a Budai Napló.

Hollós Mátyás Társaság

legutóbbi értekezletén Hennyey Vilmos dr. államtitkár inditványára fölkérte Pávai Vajna Ferenc dr. főbányatanácsos, főgeologust, hogy tájékoztassa a társaságot emlékiratszerüen összefoglalt tanulmányban azokról a már föltárt, vagy a mai tudás szerint megállapitható gyógykincsekről, amelyek Budán a vizfürdő fejlesztését előnyösen szolgálják. Tájékoztatást kért ebben arról is, hogy a Tabán domboldala és völgye igér-e uj gyógyforrásokat és lehetséges-e, hogy a Városmajorban is föltárható olyan forrás, mely ezt a gyönyörű parkot használná fel keretül, de egyuttal összekötő láncul szolgálna a hegyvidéken feltárható gyógyforrásokhoz, — amit a kiváló geologus rövid időn belül hajlandó a társaság elé terjeszteni.

A budai ünnep tervébe talán szerencsésen beleilleszthető „táltosjátékok“ ügyét ismertette Remsey György festőművész, rámutatva azok világhirre érdemes és páratlanul álló érdekességére, amit már a Kormányzó úr őfőméltósága is elismert és azok rendezésére a gödöllői park egy részét engedi át. Beilleszthetők ezek azonban ama nemzeti ünnepek keretébe is, amelyekkel Buda történelmének kiemelkedő eseményeit készül megünnepelni a Hollós Mátyás Társaság.

Az óbudai téglagyárak agyagbányászatával kapcsolatban több izben előfordult, hogy a térképen feltüntetett utakat egyszerűen elbányászták a turisták elől. Mivel ez a megoldás igen sulyos városgazdasági érdekeket sértett, a hatóság ismételten foglalkozott a kérdéssel. A sokat hánytorgatott probléma most lezárásához közeledik, mert maguk a gyárak is belátták, hogy lassubb termelés esetén tiztizenöt esztendeig (?) békésen folytathatják működésüket. A kitermelés lejtősen, tehát nem falszerűen történik, s igy a későbbi rendezés elé nem kerülnek lekűzdhetetlen akadályok.

A hegyi drótkötélpálya ügyét, mely a Jánoshegyre közlekedne, tette szóvá a Budai Társaskör legutóbbi ülésén Hoór-Tempis Móritz, ami a hegyvidék fejlődését rendkivül szolgálná. Az ülés felkérte Petracsek Lajos dr. orszgy. képviselőt és Oszoly Kálmán szőv. biz. tagot, hogy az ügyet a polgármesternél szorgalmazzák.

A főváros rendezi a svábhegyi fogaskereküvasut környékét. Az uj szabályozás során a vasut mentén három méter széles gyalogjárót építenek az alsó pályaudvartól a svábhegyi megállóig. Sürgősen sor kerül az egész környék szabályozására is.

Uj adókerületi beosztás lépett életbe a fővárosban januárban. Az I. kerületi adófelügyelőség alá tartozik a I. közigazgatási kerület ujonnan megállapitott területe (a régi I. kerületnek az Orom utca, Csend utca, Sashegyi út, Erdi út, Ördögorom és Farkasvölgy vonalától északra a II. köz. ker. határig terjedő része) A II. kerületi adófelügyelőséghez az egész II. közig. kerület; a III. kerületi adófelügyelőséghez pedig a III. közig. kerület egész területe tartozik.

A budai panoráma szép pontja lehetne a Kis-Svábhegy, melynek nagy domborulatáról szép kilátás nyilik, azonban Pest felől nem érvényesül, beolvad a mögötte lévő Svábhegybe. A teteje még beépitetlen. Ha valami szerencsés emlékművet tudnának ráállítani, rögtön kiválnék a háttérből, a panoráma gazdagabb lenne egy sziluettel és tágasabb a nyert kép, mert a Svábhegy is megkapná a kellő perspektivát. Erre különben is szükség van, mert a Svábhegy gerincén épült zárda a hegy perspektiváját rontja. Ugyanis belerajzolódik a hegy körvonalába, azonban ennek az épületnek a formája nem monumentális, csak, nagy. Hozzáképest minden látott épület eltörpül. Ez megzavarja a nézőt, hogy vajjon azok tul kicsinyek-e, vagy ez abnormálisan nagy. A hegy nagysága megbecsüléséhez is előnytelen mértéket ad. Pár méterrel lejebb a sziluett megzavarása nélkül kellett volna építeni. Lám az uj szanatórium van akkora, de szerencsés elhelyezésével nem zavar, hanem disziti a hegyet. Mind aggasztóbb lesz a városkép a Déli-vasut mögött, ahol egyremásra épülnek a 4 emeletes bérkaszárnyák. Ezek az ottani régebbi villarayon környezetét tették tönkre, tűzfalaikkal az egész vidék képét s kilátását megzavarva.

Politikai „Stillhalte“

szóval jellemezte a pártélet helyzetét ma Budán, — e hó 17-én az óbudai Egységes Polgári Körben rendezett borgazdaestén

PETRACSEK LAJOS dr.
országgyülési képviselő

kijelentve, hogy éppen ezért most a politikáról beszélni nem akar. Van azonban Óbudának sok más kérdése és első helyen talán éppen a forrásügyek kérdése és némi szatirával megjegyezte, hogy a mai pénztelenség mellett talán majd „egy amerikai pénzcsoport„ oldja meg ezt az életbevágó kérdést és feltárja a Buda alatt lévő kincseket. Általános tiltakozást váltott ki a bejelentése, hogy az óbudai híd, amely életszükséglete ennek a városrésznek és enélkül Óbuda fejlődése nem várható,

8 év alatt épül fel a főváros hozzájárulásából és majd csak 1942-ben fognak hozzá az építéséhez.

A politikusokat igy ferde helyzetbe hozzák, mert nem lesz mit igérniök a választóknak. A maga részéről azonban igéri, hogy ebbe bele nem nyugszik és mindent elkövet, hogy a híd mielőbb elkészüljön. Azután udvarias, kedves szavakkal a hölgyeket köszöntötte.

Andréka Károly fejtette ki azután, hogy a III. kerület fejlesztése egyuttal az egész főváros érdeke is és üdvözölte a Budai Naplót és a Keletről visszatért főmuftit is. Majd Bede József r. tanácsos köszöntötte Andrékát, aki lankadalanul küzd Buda érdekeiért és fölemlítette, hogy már 1902-ben törvény biztositotta a budai hidat, de 32 év alatt mégsem épült fel. A kedves rokonszenvvel fogadott beszéd után Philipp Kálmán a borgazdákat köszöntötte, elsősorban Petracsek Lajost, aki hiába tiltakozik, mert Óbuda benne látja az uj pártvezért továbbá köszöntötte szellemesen Rózsa Zsigmond, Frankendorfer és Téri Miklós dr. specialista orvost, akik kedves szavak kiséretében köszönték meg az üdvözlést.

Még Pávai Vajna Ferencet kivánta hallani a közönség, aki azzal kezdte szavait, hogy hasznára akar lenni a fővárosnak, csakhogy itt nem mindenki csinálhatja azt ami szép, jó és hasznos. Ő keresi a természet kincseit a föld mélyén és kudarcaképpen emlegetik Lillafüredet, ahol azonban mégis van meleg viz és olyan csodásösszetételű gyógyvíz is, amely a gyöngecsontú gyermekek páratlanul álló gyógyvize. Azt is felhozzák ellene, hogy Hajduszoboszló adósságba verte magát mélyfurásai miatt, csakhogy ott is olyan forrásokat tárt fel, amelyek értékesítésére tőkecsoport alakult s ez átvállalta a város adósságait. Debrecen is híres gyógyfürdő lett a fúrások révén. Óbudán már kétezer év előtt olyan fürdők álltak, aminők ma nincsennek. Pedig Budapest környékén, ahol patakokban folyik az értékes gyógyvíz a Dunába, számos uj sós, jódos forrás vár feltárásra ahogy azt a legujabb források bizonyítják. A gyógyvizek kellő felhasználásában sincs köszönet, amit az bizonyít, hogy a világhirű keserűvizek területén ma sincs ivókúra. A budai hegyekben szinte veszedelmes a karsztvíz nagy tömege és mégsem ezt használjuk fel ivóvíznek, hanem a piszkos dunavizet. A földigáznak is oly tömegei tárhatók föl, amelyek ellátnák Budapestet világitógázzal. Pénzt is lehet szerezni minderre s ezért ő nem veszti el a hitét, mert a főváros is megkapja majd az ellenértéket, de nem maradhat el Karcag mögött. Lelkesen hisz abban, hogy az ő akarása átragad minden tényezőre, amivel naggyá és gazdaggá tesszük a fővárost. A jelenlévők lelkes ovációban részesitették a nagy népszerűségnek örvendő főgeológust.

CUKOR MIKLÓS dr.:
Hogy lehetne Budapest világfürdő
— Kovácsházy Vilmos tanácsnok előadásához —

A fürdőügyi nagygyülésen Kovácsházy tanácsnok értékes előadása után, felszólalásomban örömmel adtam kifejezést, hogy végre az illetékes körök is felösmerték: Budapest fürdővárosi fejlődése elsősorban orvosi probléma, — de Budának legfontosabb legsürgősebb kérdése is. Budapestnek természeti adottsága megvan arra, hogy gyógyfürdőhely lehessen, de csak az orvosokon és geologusokon múlik, hogy azzá fejlődik-e, vagy sem. Mit érnek a fényes fürdőpaloták s mit ér a fürdő hirneve, ha az orvosok nem küldik el oda betegeiket. Karlsbadot valóban az orvosok tették naggyá. Egyrészt a karlsbadi orvosok tudományos és egyéni munkájukkal, másrészt a fürdőn kivül álló orvosok, akik betegeiket Karlsbadba, jobbanmondva karlsbadi orvosokhoz küldték. Orvos csak akkor küld fürdőre beteget, ha annak feltétlenül szükségét látja. Beteg csak akkor megy fürdőbe, ha az orvosa azt gyógykezelés szempontjából kivánja.

Budapestet Karlsbaddal összehasonlítani nem lehet mindenben. Nem pedig azért, mert a tapasztalat bizonyítja, hogy

csak azok a fürdők fejlődnek, amelyekben szabad verseny van: az úgynevezett nyilt fürdőkre, aminő Karlsbad.

Budapest azonban „zárt“ fürdő mert itt fürdőrendelést

csak a fürdőkben alkalmazott hivatalos orvosok végeznek.

Ezeknek meg igazán nem lét érdekük, hogy saját irodalmi munkásságukkal, tőkebefektetés és fáradozás által megszerezzék más orvosokkal azt a kapcsolatot, amelynek révén a beteg fürdőbe kerül. Budapestnek van több jeles fürdőorvosa, de állásuk **sine curát jelent.** Karlsbadnak 250 orvosa van, akik egy emberéletre való munkássággal teremtették meg

sokezer orvossal a kapcsolatot a világ minden táján.

Budapest egycsapással

igazi fürdővárossá lehetne, ha Budapest orvosai befolyhatnának rendeléseikkel a fürdőkkel való gyógykezelésbe. —

Ez a dolog **punctum saliense.**

De a kérdés megoldása nem is olyan egyszerű. Az orvosok részéről a balneologia sohasem részesült kellő értékelésben. Az orvosvilág skepticizmusa a fürdők hatását és eredményét illetőleg mindig fennállott. Tapasztalatuk ezen a téren vajmi kevés volt és hajlandók voltak a gyógyeredményeket minden más körülménynek (beteg kikapcsolódása az otthonból stb.) csak épen nem az ivókuráknak és fürdőknek tulajdonitani. De a legfontosabb, hogy érdeküknek ellen van: a betegeket elküldeni távoleső fürdőkbe, ahol más orvosok érdekkörébe kerülhetnek. Magyarán mondva: el is veszhetnek.

Az orvosi tudomány a legszebb tudomány. Az orvosi pálya a leghálátlanabb hivatás. Minden hivatás önzésen alapulhat, de legkevésbbé az orvosi. Az egész társadalom az orvosok érdekei ellen cselekszik, amikor az orvosok érdeke ellen biztosításokba tömörül. Igazságtalan dolog az orvosoktól azt kivánni, hogy maguk is érdekeik ellen cselekedjenek s küldjék betegeiket fürdőbe.

Össze kell tehát a beteg és az orvos érdekeit egyeztetni, hogy az orvos betegeit fürdőbe küldhesse.

De hogyan? Ha a budapesti fürdők és az orvosok között olyan kapcsolat létesül mint a fürdőorvosok és fürdők között, akkor minden orvos szivesen küldi betegeit a fürdőbe. Ez pedig abban áll, hogy a kezelőorvos a fürdőkura alatt is orvosa marad a betegnek, a fürdő nemét, s a kurát ő szabja meg és ellenőrzi. A **fürdők rendelésének jogát át kell származtatni a hivatalos fürdőorvosokról a kezelőorvosokra.** A hivatalos fürdőorvos a beteg fürdőkezelésében semmikép se vegyen részt, nem vizsgálhatja, tanáccsal el nem láthatja, vele kontaktusba sem léphet. Hivatása csak abban állhat, hogy ellenőrzi: az orvosok által előirt és rendelt fürdőket a rendelésnek megfelelően elkészitették és dosirozták-e, egyáltalán a betegek az orvos intenciójának megfelelően használták-e a fürdőket? Ennek igen egyszerű a módja. Amint a gyógytár csak receptre szolgálhat ki gyógyszert, úgy a beteg is csak rendelésre kaphat fürdőt. Sőt még

ivókúránál a forrásvizet sem volna szabad orvosi rendelés felmutatása nélkül kiszolgáltatni.

Amint a fürdő, ha valóban gyógyfürdő, nem közömbös, úgy a forrásvíz sem közömbös dolog. Csak előzetes orvosi vizsgálat állapithatja meg, hogy ez a nagymennyiségü forrásvíz nem ró-e **túlnagy feladatot a szivre,** nem terheli-e meg az organizmust és képes-e a szervezet azt a mennyiséget egyáltalán kibirja-e.

Fürdőhelyeken kötelező, az előzetes orvosi vizsgálat, a beteg rendelés nélkül fürdőt nem kaphat. A felelősséget valakinek viselnie kell és a fürdőben előfordult hirtelen halálesetek és ezekből származott kártérítési perek folytán lépett életbe a **fürdőleirás kényszere.** Az összes német és csehországi fürdőkben megvan ez a kötelezettség. Miután minden betegnek fürdőorvosa van, a forrásvizek használatához fürdőhelyen külön rendelőlap nem szükséges, de sok helyen ezt is föl kell mutatni.

Tehát fürdőket, ivókurákat csak a fürdőn kivül álló orvosok rendelhessenek. De hogyan rendeljenek, amikor ezen a téren tapasztalatuk nincs? Hát ez épp nem nagy baj. A fürdő-rendelőlapokat az orvosok a fürdőtől kaphatják, a rendelés lehet akár sablónos, ha a beteg a kezelőorvos ellenőrzése alatt marad, aki a fürdőket óvatosan fokról-fokra adagolhatja és hamar reá fog jönni arra, hogy a fürdő a beteg javára, vagy ártalmára szolgál-e. Az orvosok hamar tapasztalatot szerezhetnek, lassanként minden budapesti orvos balneológussá fejlődnék. Meggyőződhetnek a fürdők hatásáról és lelkes ajánlói lesznek a fürdőknek.

Amint a páciensnek hinnie kell orvosában, ugy az orvosnak is hinnie kell a gyógymódban. Ha az orvosok eredményt érnek el a fürdőkkel, akkor ez hamar

MEGNYILT SZEIFFERT A Margit-híd mellett a legragyogóbban berendezett modern, kényelmes, úri BUDÁN KÁVÉHÁZ mint CAFÉ RESTAURANT

ösmertté válna a publikum körében és csak az olyan orvosokat keresné fel, akik hivei a fürdőgyógymódoknak. Miután a publikum bizalma a természet gyógyerejében mindig nagy volt, hamar nyert ügyük volna az orvosoknak. A fürdők gyógyértékének hire hamar elterjedne és

ha az eredményt kifogástalan statisztikai adatok igazolják, azokat, joggal lehet külföldön is ösmertetni és akkor a külföldiek is idejönnek. Budapest minden más fürdőhellyel szemben óriási előnyben van, mert itt a beteg mindenkor kiváló orvosi, klinikai szaktekintélyekkel konzultálhat és ha szükséges, itt mindenkor operációban is részesülhet.

Hogy tehát Budapest fürdőit külföldiek látogassák, ahhoz legelőször publikálni kell saját eredményeinket, mert

az orvosi tudományban csak a klinikai statisztikának van hitele.

Sajnos, ezzel még nem értünk el mindent, mivel számos olyan fürdő van, mely hasonló eredményeket tudna felmutatni, mint Budapest. Ezért az akvizició és propaganda dolga, hogy

külföldi orvosok betegeiket ide es ne máshová küldjék.

Itt különösen hangsúlyozni kell, hogy miután mindenkor a beteg életéről van szó, az nem ad semmiféle propagandára, reklámra, hanem csak **annak az orvosnak tanácsára, aki őt vizsgálta és akiben bizik.**

Ha meg is van, vagy meg is lenne külföldön Budapestnek, mint gyógyfürdőnek a hirneve, az nagyon sok körülménytől függ, hogy **külföldi orvos ide beteget küldjön.** Kell, hogy bizalma legyen nemcsak a fürdőhöz, hanem elsősorban a fürdőorvoshoz. Betegéről, hogy ugy mondjam — tőkéjéről van szó. Ha már fürdőbe küldi, ő viseli a felelősséget a kura eredményéért és kell, hogy garanciája legyen, hogy **a beteg hozzá vissza is kerül.** Sohasem küld orvos fürdőbe beteget bizonytalanra, orvosi ajánlás nélkül. **Csak kézből-kézbe adhatja betegét.**

Ezért kell, hogy a budapesti orvost hirneve, tehát tudományos munkássága révén ismerje, vagy pedig személyes ismeretség révén.

Természetesen nagy előnyben van az a fürdőorvos, akit személy szerint és jó orvosi nevéről ismernek. Vezető **nagykapacitások** bizony elvárják, hogy az orvos náluk be is mutatkozzék és a fürdőorvos, — ha költséges és fáradságos is — kell, hogy meghozza ezt az áldozatot. Az irodalmi munkásság, személyes ösmeretség is csak **előlegezett** bizalmat jelent. Hogy ez maradandó érték lesz-e, csak attól függ, hogy **az otthonába visszatért beteg meg lehetett-e elégedve a fürdők eredményével és meg volt-e elégedve a fürdőorvosával.**

Szóval: nem éppen egyszerü dolog a fürdővendéget megszerezni és meg is tartani. De a megelégedett fürdővendég a fürdőnek és az orvosnak leglelkesebb hive, partfogója, ajánlója lesz.

Tehát meg kell teremteni a kapcsolatot a budapesti orvosoknak a külföldi orvosokkal.

Sok magyar orvosnak biztos egzisztenciát nyujtana a külföldi páciensek itteni gyógykezelése. Egészen uj fürdőorvosi nemzedéket kell felnevelni.

De hogyan nevelődjék ez a fürdőorvosi nemzedék?

Ha Magyarországnak nemzeti érdeke a gazdasági akadémia létezése éppen úgy érdeke a fővárosnak, az országnak, hogy az orvosok a fürdőgyógyászati tudományokra kitanitassanak és pedig külön **erre a célra szolgáló intézetekben.** Minden nevesebb fürdőnek van balneológiai intézete, de ezek csak a források kutatását, vegyelemzését végzik és további céljuk a fürdők hatásainak megfigyelése. Hasonló intézet az **Institut für Rheumaforschung** Berlinben. A moorfürdőkre vonatkozó kutatásokat egyetemi intézetek végzik, mint a frankfurti női klinika kapcsolatban Pyrmont-fürdővel. A balneologiának tanszéke még Németországban sincs, csak magántanári képesités alapján adják elő és hallgatása sok helyen nem is kötelező. Vannak egyes fürdőhelyeken kórházak, alapitványi intézetek, amelyeknek célja a balneológiai tudományok fejlesztése. Németországban kitünően szerkesztett balneológiai folyóirat is van, ahol minden kérdésről szaktekintélyek tollából jelennek meg közlemények egyes intézetekről, klinikákról, vagy fürdőkről. Az évente egyszer Berlinben vagy más helyen ülésező német balneológiai kongresszus épp ugy a magyar Balneológiai Egyesület, különböző balneológiai kérdésekről számos szaktekintély közreműködésével tudományos előadásokat és vitákat rendez. A fürdőorvos tudását tehát sok helyen gyarapithatja, de orvosokat **fürdőorvosokká sehol ki nem képeznek.** A tervezett reumakórház felállitását nem tartom szerencsés gondolatnak. A kórháznak nincs klinikai jellege. Nagyon is egy bántalomra szoritkoznék s a kórházban köztudat szerint csak sulyos betegeket gyógyitanak. **A fürdőkórház** sem szerencsés elnevezés. A tanitás és tudományok müvelése klinikák és akadémiák feladata.

Balneológiai klinika vagy akadémia lehet novum, de itt Budapesten nagy jelentősége volna.

Vezetésére **kiváló szaktekintélyt** kellene meghívni. Semmi sem emelné jobban a külföldi orvosok előtt Budapestnek mint fürdővárosnak tekintélyét, mint az a tény, hogy itt a balneológiát balneológiai klinikán, vagy akadémián tanítják és a magyar orvosok igazi balneológiai kiképzésben részesülnek.

A balneológia fejlesztéséből Magyarország ki is vette a részét, mert épp Than Károly, a nagy kémikus volt az, aki alapvető kutatásokat végzett a fürdőtani tudományokban. A balneológia az ő kémiai megállapításain épült fel. A **magyar orvosokat mindeddig nem érdekelte a fürdőügy.**

Ez mind másként lesz, ha a fiatal orvosnemzedék balneológiai oktatásban részesül és tudatára jön annak, hogy minden orvos létérdeke a velejáró foglalkozás.

Elmult az az idő, amikor a fürdőorvost csak másodrendű orvosnak tartották. A német, osztrák és cseh fürdőhelyeken nagyszámú egyetemi tanár, titkos és egészségügyi tanácsos folytat fürdőorvosi gyakorlatot. A balneológia nemcsak igen fontos orvosi tudományág, hanem sokoldalubb is, mint bármi más. Felöleli a kémiát, fizikát, geológiát, klimatológiát, hidrológiát, a fizikális gyógymódokat és a fürdőorvosnak jártasnak kell lenni az összes kémiai, mikroszkópiai, laboratóriumi eljárásokban. Foglalkoznia kell anyagcserevizsgálatokkal, elektrokardiographal, röntgennel. A tulajdonképeni balneológia a források, gyógyvizek, fürdők ismeretének tana és ennek gyakorlati alkalmazása — egyes betegségcsoportoknál — nagyon sokoldalú képzettséget kiván meg.

Általában mondhatni, hogy minden fürdőnemmel számos egyéb bántalom is gyógyítható és hibás Budapestnek olyan beállítása, hogy itt csak reumás betegeket kezeljenek, amikor **hasonló források más bántalmak:** gyomor, bél, máj, epehólyag, női bántalmak, anyagcseremegbetegedések gyógykezelésére is alkalmasak. Hogy egyes fürdőhelyek specializálódnak, annak csak gyakorlati jelentősége van. De épp a balneológus gyógyító-művészete abban rejlik, hogy **fürdővel meg ivókúrával a szervezetet befolyásolni és a bántalmakat gyógyitani tudja.** Valóban sok hely gyógyértékét nem is annyira a források adják meg, mint inkább a gyógykúrákkal foglalkozó orvosok. Látjuk ezt pl. a Lahmann-intézeteknél.

Miután tehát Budapestnek megvan az adottsága, hogy komoly fürdőhellyé váljon,

csakugyan világfürdővé is fejlődhet, ha balneológus orvosi nemzedéket nevel és ezek a balneológusok megteremtik a kapcsolatot a világ minden táján az orvosokkal.

Nem lehet háborút nyerni képzett hadsereg nélkül. Hogyan akarna Budapest fürdővárossá lenni, ha katonái nincsenek a hadjárat megindításához. A propaganda feladata csak olyan, mint a tüzérségé. Előkészíti a harcteret, de a csata sorsa a közelharcban dől el és ennek békés katonái az orvosok, akiknek tudásukkal, hírnevükkel lépésről-lépésre kell tért hódítaniok, hogy a világfürdő célját elérjék.

Nemzetmentő kötelesség:

A pajzstetü elleni védekezés

Valóságos veszedelem homályosítja el a világhirű magyar gyümölcstermelést. Egy apró élősdi: a kaliforniai pajzstetű (Aspidiotus perniciosus Comst) fenyegeti nemcsak fáinkat, kertjeinket, hanem külkereskedelmi mérlegünk aktivitását is. Szerencsére a kiváló magyar növényvédelmi szolgálat hosszú évek kisérleteivel sikeresen szállt harcba gyümölcstermelésünk apró ellenségével és a Földmívelésügyi Minisztérium a budapesti és a vidéki hatóságokkal karöltve, mindent elkövet, hogy gátat állítson a veszedelemnek. Még

KÁLLAY MIKLÓS dr.
v. földmívelésügyi miniszter

83.000/1934.—VII. 3. F. M. számú rendeletével sietett legutóbb a komoly bajba jutott gyümölcstermelés érdekeit megóvni s a sokszorosított végrehajtási utasítást

FELKAY FERENC dr.
tanácsnok,

a főváros gazdasági érdekeinek hű őre megküldte mindazoknak a magánosoknak és egyesületeknek, akiknek fásításai és faiskolái vannak és elsősorban alkalmasak a veszedelem terjedésének megakadályozására.

A teljes másolatban szétküldött miniszteri rendelet hivatkozik az előző rendeletek végrehajtása során tett észleletekre, a védekezést célzó tudományos kutatásokra, amely szerint:

— „Ha a pajzstetűfertőzés leküzdése terén még nem is értük el a teljes és mindenképen megfelelő eredményeket, mégis leszögezhető ama tény, hogy a fertőzés továbbterjedésének jórészt *sikerült gátat vetni* és annak lehetősége is fennforog, hogy erélyes rendszabályok maradéktalan végrehajtása útján sikerül nemcsak a továbbfertőzést teljesen megakadályozni, hanem a meglévő fertőzéseket is a minimumra csökkenteni."

Nagyon szigorú intézkedéseket sorol fel a rendelet, amelyek *az élőfaforgalomból kizárják* mindazokat a telepeket és faiskolákat, amelyek a növényvédelmi szolgálat által előírt intézkedéseket nem tartják be. Sokszor tájékozatlanságból, vagy felületességből mód adódott, hogy a fertőzött telepekről a pajzstetűt széthurcolják, ami tiszta telepek megfertőzését vonta maga után. Éppen ezért mindenütt, ahol

1. *pajzstetű előfordul, s ezért zárlat van;*
2. *előfordult, de a zárlatot feloldották;*
3. *nem fordult elő, de 50 méteres körzetben (egyéb fásításban) a fertőzést megállapitották;*

a pajzstetűvel tényleg fertőzött termesztvények megsemmisítése után egy téli (mészkénlé) és három ú. n. nyári (nikotinos) permetezést kell elvégezni.

A permetezéseket a növényvédelmi szolgálat által rendelkezésre bocsátott permetező anyag, gépek és irányító szakközegek segédletével kell végrehajtani.

A permetezés végrehajtásához szükséges egyéb segédeszközöket és anyagokat, valamint munkaerőket és szállítási eszközöket a szakközeg utasítása szerinti mennyiségben és időben a telep (fásítás, gyümölcsös) tulajdonosa (bérlője, kezelője) köteles kiállítani.

A telep fertőtlenítéséhez szükséges védőanyagoknak területre kiszámított *kétharmad* költségét a rendelkezésre bocsájtott csekklapon előre kell a minisztériumi Növényvédelmi Iroda „F" jelű 18.533 számu csekkszámlájára befizetni.

A rendelet végrehajtási utasítása háromféle (A, B, C) mintát csatol a telep (fásítás, stb.) tulajdonosa részére, amelyből a megfelelőt — a rendelkezés kézbesítésétől számított 10 napon belül — kell az illetékes elsőfokú hatóságnak elküldeni. Akik a rendelkezések pontjait nem tartják be, azokat a termelésből és értékesítésből kizárják.

Buda gyümölcsösei pompás termésükről századok óta voltak nevezetesek. A gondos budai gazdák sok fáradozással és szeretettel védték meg a budai gyümölcsök jó hírnevét. Most, amikor a gyümölcsértékesítés nemcsak kértészkedést, hanem hasznothajtó értékesítést is jelent, meg kell hallani mindenkinek *Kállay* miniszter és *Felkay* tanácsnok védekezésre hívó szavát. Meg kell tisztítani telepeinket a kaliforniai pajzstetű megújuló veszedelmétől, hogy a magunk, a főváros és a nemzet vérkeringését és gazdasági gyarapodását segítsük elő az undok élősdiek elpusztításával.

HIREK

Az óbudai híd ügyében a kereskedelmi minisztériumban értekezlet volt, ahol elfogadták a Közmunka Tanács javaslatát, amely szerint a híd nem fogja érinteni a Margitszigetet.

A Nagyasszonyunk Sziklatemplom Bizottsága fennállásának 10 éves jubileumát ünnepelte január 22-én. Ezzel kapcsolatban a bizottság beszámolt munkásságáról, a templom- és zárda építéséről és a Pálosok hazahozataláról. A bizottság munkásságát most megszüntette, köszönetet mondva József Ferenc kir. herceg, Mészáros János érseki helynök és különösen Pfeiffer Gyula min. tanácsosoknak és P. Przedzicky Pius rendi generális elnöknek kiválóan értékes és lelkes munkásságukért.

Száz telket ajánlott fel a főváros a mult évben a Vitézi Rendnek. A megejtett szemle során a budai telkek egy része nem bizonyult házépítésre alkalmasnak; éppen ezért Budán csak 20, Pesten pedig 80 uj telket jelöltek ki. A legujabb tervek szerint az egy lakásos kertes házak építését tavasszal feltétlenül elkezdik.

A rák elleni küzdelemben szerepet vállalt az Orsz. Közegészségügyi Egyesület is, január 29.-i tudományos ülésén Kisfaludy Pál, Kubányi Endre és Büben Iván ismertetik a kérdést. Az ülés a Közegészségtani Intézetben, január 29.-én este 6 órakor lesz.

A Magyar Külügyi Társaság V. Markó utca 18—20 sz. alatti helyiségében uj angolnyelvi „filléres kezdő" tanfolyamot rendez. A négyhónapos kurzus beiratási dija 8 P. Tandíj nincs. Beiratkozni január 30-tól február 4-ig délután 5—8 óra közt lehet ugyanott.

Külföldi sajtó-árjegyzéket bocsájtott közre az IBUSZ. A gondos, több havi munkával elkészített füzet beszámol a világ valamennyi számottevő lapjának előfizetési áráiról. A jegyzék után érdeklődők díjtalanul kapják meg a kiadványt, ha az IBUSZ-hoz (V., Kádár utca 4.) fordulnak kérésükkel.

A budai Kapucinus Atyák plébániatemplomában január 30-án egyházi hangversenyt rendeznek, amelyet a Rádió is közvetít. Közreműködnek: Koudela Géza dr. egyet. egyházzenei igazgató, Weninger Ernő karnagy vezényletével a kórus, a pesti teológusok gregoriánokkal. Orgonaműveket játszik: Szakolczai-Riegler Ernő zeneakadémiai tanár. A nagyszabású est megrendezése Veremund plébános érdeme.

A népszerű uj polgármester: Szendy Károly már kiírta a pályázatot az uj budai vízmű építését bevezető vizszállító csatorna elkészítésére. A nagyméretű csövet a Duna alatt helyezik el és a szentendrei sziget tiz kútjának vizét — napi kb. 30 ezer köbmétert, később 100 ezret is, — fogja Budára szállitani. A csatorna hossza 300 méter, az építkezés költsége pedig 320 ezer pengő. A pályázat február 1-én jár le s az építési munkák még február hóban megindulnak. — Az uj Duna alagutakat is megtekintették a fővárosi főtisztviselők Szendy Károly polgármester vezetésével. Az alagutból 100 méter már teljesen elkészült. A polgármester, aki maga is leszállt az aknába, meg volt elégedve a munka haladásával.

Az autóbuszpark fejlesztése és a vonalak kiépítése régi kívánsága Buda közönségének. Még mindig sok fontos budai útvonalnak nincsen megfelelő közlekedése. Ugy értesültünk azonban, hogy a közlekedési ügyosztály tárgyalást folytat a Ganz gyárral együttműködő Állami Gépgyárral, hogy a jól bevált Benz-Mercedes típusból megfelelő számú kocsit készítsen el. Az említett szakadalom különösen a budai hegyijáratokon vált be és az uj kocsik elsősorban ezeket a jogos budai igényeket fogják kielégíteni.

„A pesti magyarságra kár szót vesztegetni" — mondja Szinnyei József egyetemi professzor, a kiváló nyelvész. Elsősorban a német hatást kifogásolja, de hibáztatja az írókat is, hogy kevés ötlettel segítenek a nyelvkincs szükségletein. Pedig a magyar nép számos idegen szó helyett talált megfelelőt. Az automobilt robogónak; a röntgenezést megsugarazásnak; az óraingát pedig sétálónak nevezi. Az ébresztőóra uj neve: serkentő; a gyufáé pedig: villantó. — Nagyon idején sürgeti a kiváló nyelvész, hogy gondoskodjunk tőről metszett magyar szavakról, amelyeket örökségül hagyhatunk a következő nemzedéknek, de kutassuk át a mult nyelvmaradványait az egyes vidékeken, ahol sok ős szó él még ma is.

A metapsychikai társaság, Hennyey Vilmos dr. elnökletével a Gellért-szállóban felolvasó ülést rendezett. Békefiné saját okkult élményeiből adott elő, amit vita követett.

A család védelme tárgyában harmadik előadását rendezte az Actio Catholica egyházközségi kultúrális szakosztálya január 20-án, vasárnap délután 5 órakor az egyházközség dísztermében. A műsoron szerepeltek: az egyházközség ének- és zenekarán kivül: E. Rády Elza operaénekesnő, Strecke Ernő hittanárnak előadása: „A gyermek a családban"; — Edvi Illés István operaénekes, — C. Baán Jolán szavalóművésznő.

Az egri főkáptalan monori erdőparcellázása igen nagy érdeklődést keltett Budán is. A társasági élet számos kitünősége szándékozik megtelepedni a gyönyörü vidéken. Most „Erdőnyaralói Hirek" cimmel külön ujság tájékoztatja az érdeklődőket a telep keletkezéséről, földtani felépitéséről és épitési viszonyairól. Cikket irtak az első számba: Manchen Mariska, Majer István dr. egyet. adjunktus, Lázár Szilárd dr. festőmüvész-tanár, Boczonádi Szabó Imre szerkesztő, Fispan Jenő dr. főorvos, Vargha Klára és Szabó Ilonka operai tagok és Rostoványi György. A lapot ifj. Komjáthy Kázmér szerkeszti kitünően. Szerkesztősége: Budapesten a Kecskeméti u. 19. sz. alatt van.

Az öltözködés kódexe cimen ügyes és hasznos kis útmutatót szerkesztett a divat és elegáncia hívei számára Mangold Béla Kolos, a budapesti férfidivat vezérkari főnöke. Megtudjuk a kis könyvből, milyen alkalomra milyen ruhát, kalapot, nyakkendőt, inget, stb. visel a jómegjelenésü úr. A kiadvány komoly gonddal minden öltözködési problémát megold. Legföljebb azt a kérdést hagyja nyitva: jó, jó, de miből?..:

Naplójegyzetek

— **25 német turistavonat** érkezik 1935-ben Budapestre.

— **A Beszkárt** hivatalos közlönye többszáz alkalmazott nevét közli, akik legutóbb névmagyarosítási kérelemmel fordultak a belügyminiszterhez.

— **A trolleybuszt** az elmult évben közel félmillió utas vette igénybe.

— **Egyelőre csak négy** tanácsnoki állást töltenek be. Az ötödiket csak későbbi hetekben kívánja betölteni a polgármester.

— **Több mint 600.000** pengőbe került az OTI-választás. Az előirányzott 450.000 pengőt még 200.000 pengővel „kerekitették ki".

— **Nem változtatják meg** az autóbuszok szinét. A próbafestések juttatták erre az elhatározásra a Beszkárt igazgatóságát.

— **Mióta olcsóbb** lett a bor, erősen szaporodik a balesetek száma — a Beszkárt megállpítása szerint.

— **Szigorított** alkoholrazziákat rendeznek a fővárosi gépkocsivezetők között.

— **Kék-könyvet** adott ki a Közmunka Tanács az óbudai uj hídról. Budapestnek ez a leghosszabb hídja egyforma hídívekre tagozódik a tervek szerint.

— **A kórházak** dologi kiadásait 12.6 %-kal csökkentik, de még igy is 600.000 pengő deficitet irányoznak elő.

— **Feltünően sok** köszönő levelet kap a Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala külföldről a több nyelven kiadott naptár ottani kedves fogadtatásáról.

— **Versenytárgyalást** hirdetnek az útak portalanitására. Amennyiben az olajgyárak nem adnak megfelelő ajánlatot a főváros más módon gondoskodik anyagszükségletéről.

— **A gerincelferdülésben** szenvedő 5000 fővárosi tanuló részére gyógytornatanfolyamot nyitottak.

— **Az elmult** hónapban a főváros 3.066,000 pengő értékü közmunkát és közszállitást adott vállalatba.

Buda multja

A budai vár sorsába az 1800-as évek elején még József nádor sem tudott beleszólni, mert az katonai uralom alatt volt. Erre csak sokkal később a Közmunkák Tanácsa vállalkozott, amely már kezdettől szabályozni kivánta a várat. Igaz, hogy mindaddig, amig nem sikerült megszüntetnie a vár erőd-jellegét, csak a vár külső perifériás részére korlátozta munkásságát. Ez a magyarázata annak is, hogy József nádor miért nem szervezett budai Szépitő Bizottságot és ezért nem készült Budán „épitési szabályzat." A vár volt akkoriban „minden", itt volt csak kultura, ideszorult mindaz, ami csak valaminek is számitott s ezért a külvárosok épitkezésével senki sem törődött, azok élték a maguk szük, falusias ösztönös életét. De azért valami kis hatása mégis volt a pesti Szépitő Bizottságnak Budára. A lelkiismeretes budai polgárok az épitési engedély kérésükhöz 1810 körül homlokzatrajzot is mellékeltek, ahogy azt Pesten megkivánták. De mikor látták, hogy azzal senki sem törődik, azt a hatóság nem kívánja, — ők is leszoktak róla. Ez az oka annak, hogy a 120 éves házak legnagyobb része ma már megérett a lebontásra.

Hajóhidat már a törökök épitettek Buda és Pest között, Buda elfoglalása után s azon kelt át a török sereg. Ez a híd 1686-ig állt fenn, de elpusztult Buda visszafoglalása alkalmával. Az ujjépités idejében 1735-ig a két testvérváros között kompon jártak. 1736-ban repülőhidat készitenek, ezt azonban csak nyáron lehet használni s télen, napokon át nem volt közlekedés. De ha a Duna befagyott, akkor az arra kijelölt helyen megindultak a csilingelő szánok s ujra helyre állt Buda és Pest között az érintkezés, mely Budáról a mai Rudasfürdő irányából indult. Az első hajóhíd 1767-ben épült, ív alakban, körülbelül 47 hajóból. De nem felelt meg a kivánalmaknak és ezért 1788-ban a hidat elbontották és 43 hajóból megépitették az első tulajdonképeni erős hidat, amely a Nagyhíd utca (a mai Deák Ferenc utca) és Várkert irányában egyenesen haladt. A hidat árendába adták, amelynek egyrészét a királyi kincstár, másik részét Buda és Pest városa kapta. A hidat tetszetős szinre festették és éjjel az akkori fogalmakhoz képest erősen világitották. Hajók, kötelek, csavarok segitségével nyitottak utat a napnak bizonyos órájában az átkelő hajók számára. Ez a híd 1830-ig állt fenn, amikor a Lánchidat megnyitották. Tulajdonképen a Lánchid alapkövét 1842 augusztus 24-én tették le. Az ünnepélyes megnyitás pedig 1849 nov. 20án volt. A Margithidat 1872-ben, az alsó összekötő vasúti hidat 1873, az esztergomi vasuti hidat 1890-ben, a Ferenc József hidat 1894, az Erzsébet hidat 1897-ben, a Margitszigeti szárnyhidat 1900-ban kezdték épiteni.

Mária királynő és Zsigmond is részt vett Szent László szobrának leleplezésén 1390-ben, amit a hires „kolozsváriak" alkottak. Evlia Cselebi szerint a szobor értéke felért Rum tartomány adójával és a szultánnak is nagyon megtetszett.

Ötszáz évnél idősebb terv Budapest megfelelő rendezése s az akkor különálló Buda és Pest hiddal való összekötése. Történelmi tény, hogy Zsigmond király (meghalt 1437-ben) a budai királyi vár épitése után a pesti oldalon vár-jellegü hidfőt épittetett, mert az volt a szándéka, hogy a két várat állandó hiddal köti össze, amely Trajan hídját is felülmulta volna. E hidfőt látta Fülöp burgundi herceg követe: Bertrandon de la Broguire, de megirja a híd tervet a XVI.-ban ujból Heltai Gáspár s a külföldön is tudnak róla, ahogy azt Brown Ede angol orvos 1673-ban megjelent utleiró könyvében is emliti. Zsigmond tervét Mátyás király fejlesztette tovább. Szabályozási terve az volt, hogy Budavárából a legmüvészibb királyi székhelyet formálja, a Vár aljában szabályos és „modern" városrészt létesitsen, Pestet rendezze, rendes várfalakkal vegye körül s a két várost állandó hiddal kösse össze. Ezzel a tervvel amelyet rajzban megmutatott Heltainak (a nevezetes erdélyi nyomdász és történetirónak.) Bradarics István II. Lajos király kancellárja irása szerint Mátyás király első helyen áll, mint középkori elgondolója Budapestnek, a magyar nemzet nagy és szép fővárosának. Heltai (meghalt 1575-ben) különben maga is látta a pesti oldalon a faragott kövekből temérdek főfalakkal, nagy töltéssel, boltokkal (boltozat) tervezett híd hatalmas fundamentumait, amelyekről érdekes szavait idézve . . . „nem tudja minden ember, micsoda és mit akart evvel elindítani." De sajnos ma sem tudja minden ember Budapest városrendezésének legelső tervét s a török kiüzése utáni osztrák „gondoskodás" következményének gondolja.

RAVASZ cukrász
I., Krisztina körút 75. Telefon: 50-2-32.
ELŐKELŐ CUKRÁSZ SZALON

Vig esték
ÓBUDÁN
Az ujjáalakitott, fővárosi nivóju
Központi-kávéházban, III., Főtér
Nagyszerű konyha!
RADICS BÉLA jazzenekara

KAKASKAPU SÖRÖZŐ
II., PÁLFFY-TÉR 4. SZ.
Családi menü P 1,60
Nagymenü P 1.20
Ebédet házhoz szállit

SZEMÉLYI HIREK

JÓZSEF FERENC dr. királyi herceg a Magyar Tőzsdeklub kérésére február 2-án „Idegenforgalom és nemzetgazdaság" cimmel olvas fel.

GÖMBÖS GYULA miniszterelnök január 29-ére összehívta az Egységes párt értekezletét amelyen hosszabb idő után először jelenik meg **Btehlen** István gróf volt miniszterelnök is.

BÁRCZY ISTVÁNNÉ vezetésével előkelő háziasszonyok rendezték a „Magyar Nők Szentkorona Szövetsége" legutóbbi kitűnően sikerült műsoros teáját.

FABINYI TIHAMÉR dr. keresk. és pénzügyminiszter e hó 25.-ére tervezett borgazda estjét május hóra halasztotta és helyette Zboray Gyula dr. rendezte most pénteken borestjét.

SZENDY KÁROLY polgármester hosszu magánkihallgatáson tisztelgett JÓZSEF királyi herceg, tábornagynál.

MÁRKUS JENŐ dr. lesz a Bszkrt. uj vezérigazgatója, aki mint helyettes már érdemes működést fejtett ki és az ő nevéhez fűződik egész sereg olyan megoldás, eszme, terv, amelyekkel a budapesti közlekedés ügyét fejlesztette.

HENNYEY VILMOS dr. ny. államtitkár, elnök képviselte a Hollós Mátyás Társaságot az Irodalmi Társaságok Országos Szövetsége szervező ülésén.

GLÜCKSTAHL SAMU dr. ellen összeférhetetlenségi bejelentést tett Krivoss Árpád dr. és a szfőv. igazoló választmánya kimondotta, hogy Glückstahl esetében nincs kizáró ok s így nem összeférhetetlen.

BARLA-SZABÓ JÓZSEF dr., az OTI igazgató főorvosa előadás keretében ismerteti a „társadalompolitikai kérdéseket" e hó 30-án este 7 órakor a Kelenföldi Társaskör előadóestjén. XI. Horthy Miklós út 15d. félemelet 42.

NÉMETHY KÁROLY dr. székesfővárosi tanácsnoknak a Kormányzó megengedte, hogy a spanyol Köztársasági Rend középkeresztjét viselhesse.

THORDAI LAJOS II. ker. tanácsnok előljáró ad elő január hó 30-án a Pasaréti Egyesület társas estjén.

KOÓS ZOLTÁN dr. a Magyar Földhitelintézet vezérigazgatója pompás hangulatú coctail partyt rendezett pasaréti villájában, amelyen a budai társaság számos kitünősége vett részt.

REICH SAMU vezérigazgatónak aki a Községi Élelmiszerüzemet a fővárosi üzemek egyik legértékesebb üzemévé fejlesztette, szerződését e- évre meghosszabbították.

HUBERT VILMOS fémárunagykereskedő, Buda lelkes polgárát ünnepelte névnapja alkalmából a Budai Társaskör. Ripka Ferenc dr. v. főpolgármester méltatta mint a polgár mintaképét, Kapcza Imre pedig z önfeláldozó barátot köszöntötte.

OREL GÉZA dr. kir. főigazgatót a Székesfőváros Tanácsa munkásságának elismerése fejében az állami V. rangosztálynak megfelelő fizetési fokozatba léptette elő.

VÉGH GYULA, a megszünt Iparművészeti Múzeum utolsó igazgatója nyugalomba vonulása alkalmából kormányzói elismerést kapott. Ezután csak a festészetnek él, aminek elismert művésze volt eddig is.

DARÓCZY ZOLTÁN genealógus szerkesztésében most jelent meg a „Nemesi Évkönyv" 1929—34 évi legujabb kötete. A mű megjelenése 40 évi szorgalmas levéltári kutatás eredménye.

KUZSINSZKY BERNÁT dr. a Fővárosi Muzeum és Akvinkumi Gyüjtemény igazgatója hosszu érdemes munkássága után nyugalomba vonult. A Fővárosi Múzeum élére Horváth Henrik, az Akvinkumi Muzeumba pedig Nagy Lajos dr. kerül.

BODÓ JUSZTIN dr. kiváló történetírót nevezték ki a főváros uj levéltárnokának. Bodó „summa cum laude„ végezte bölcsészeti tanulmányait és elsőrendű szaktekintély a magyarországi és fővárosi kegyuri jog terén.

RIESZ ÁRMIN gyógyszerész, a szénatéri Szent János gyógyszertár volt társtulajdonosa, társasviszonyba lépett dr. Nagy Istvánnal, a „Nagy Kristófhoz" címzett, IV. Váci utca 1. szám alatt levő reáljogú gyógyszertárába.

A fővárosi erdőöv kiszélesítésének kérdése eyformán fontos egészségügyi és turisztikai szempontból. Az összefüggő erdőségek éppen olyan fontos tényezői a fürdővárosnak, mint a belterületi parkok. Ez a kérdés most állandóan foglalkoztatja az illetékeseket. A főváros erdőmérnöki hivatalának terveit Kovácsházy Vilmos tanácsnok átvizsgálta és így remélhető, hogy 3—4000 holddal kibővülnek a fővárosi erdők. Budapest határa mentén mindenütt összefüggő erdőöv fogja tisztítani a város levegőjét, alkalmat adva ezzel üdülő és nyaralótelepek létesítésére.

BERÉNYI JÁNOS gróf érdekes cikksorozatát: — „A föld és a csillagok világa" — a legközelebbi számban folytatjuk.

Drágaköveket és törött nemes fémet vásárol: SZERAFIN GY. I. Roham u. 8

KÉT VALLOMÁST

olvasunk az Egyetemi Nyomda Diariumában. A két vallomás akkor is érdekes volna, ha nem **Sipöcz** Jenő és **Szendy** Károly mondják. Igy azonban még érdekesebb. Az autonómia két legfőbb őre nyilatkozik meg bennük ifjukori olvasmányairól.

SIPŐCZ JENŐ
főpolgármester

ezeket mondja:

— Az ifjukori olvasmányok ma is eleven hatásként, felejthetetlen emlékként élnek bennem. Korán kerültek kezembe a magyar költők s végig kísértek az életúton. Ma is gyakran találkozom velük: **Vörösmarty, Petőfi, Arany, Tompa, Madách** szellemi kincsesházam maradt mindenkor, műveikből a legszebb részeket nagyrészt könyv nélkül tudom A regényírók közül **Jósika, Kemény** és **Jókai** műveit olvastam a gimnázium padjaiban. A legnagyobb hatással **Jókai Uj földesura** volt reám, évekig foglalkoztatott a nagyszerű regény izzó magyar szelleme.

SZENDY KÁROLY
polgármester

így nyilatkozik:

— Ifjukorom legkedvesebb könyve volt **báró Eötvös József: Magyarország 1514-ben.** Történelmi gondolkozást oltott belém. Megtanított arra, hogy meg kell becsülni a magyar multat és hogy a multból a jelenre milyen tanulságokat kell levonni. Az ifjuság kezében ma főképen a magyar klasszikusokat szeretném látni. Természetesen nem szabad elhanyagolni a modern irókat sem, ha megfelelő, szakszerű kiválogatást végeztünk.

Orajavitás: Szrerafin Gy. I. Roham u. 1

Divatbemutató — a lövöldén. A Budapesti Polgári Lövészegyesület tisztikara fényesen sikerült házidisznótoros borgazda estét rendezett e hó 17-én. A kellemes hangulatot fokozta a rendezőség figyelmessége egy pompásan sikerült divatbemutató megrendezésével. Buda előkelő közönsége ismét meggyőződött arról, a már fogalommá vált tényről, hogy Buda a budaiaké! Már nem kell Pestre menni kényes igényeket kielégitő toalettekért, mert figyelemmel nézte Steller-Nővérek I. Attila u. 23. bámulatraméltó toalett és kalap költeményeit, fokozva érdeklődését Csery Gyula udv. szűcsmester I. Vár, Uri u. 4: patinás cégének szolid és előkelő szőrme bundái. Kepn és pelerinjeinek sok nézője kedves emlékkel és tanulsággal lett gazdagabb. Nagy hatást értek el Wamoscher és Társa cég fűzői V. Dorottya utca 12. Valamint a közismert Ráda- cég cipői IV. Kossuth Lajos utca 11.

A keresztény hadirokkantak küldöttsége tisztelgett a Ker. Községi Part elnökségénél Szőke Gyula felsőházi tag és Müller Antal szkfőv. biz. tag vezetésével, ahol bejelentették, hogy belépni óhajtanak a pártba. Göndör Sándor dr. a H. O. N. Sz. társelnöke mondta, hogy e szervezeten kivül álló hadigondozottak, akik keresztény alapon állanak szintén keresik a pártban való beszervezés lehetőségét, — amely kéréseket a Ker. Közs. Párt elnöksége örömmel vette tudomásul és külön „tanácsadó" bizottságot létesit, megbízva Göndör Sándor dr. társelnököt, hogy kerületenkint is szervezze meg ezt a tábort.

„Művész-Tea" estjeinek sorát uyitotta meg e hó 19-én J. Viraág Ilus, amelyen kedves társaság jelent meg és széppé tették az estét: — Keményné Bellovics Margit, aki elismert tökéletességgel adta elő Chopin és Schumann legszebb alkotásait, — Karlovitz Béláné a Svájcban nagyra értékelt szavaló művésznő, aki Geothe és Schiller költeményeit, szavalta egészen új modorban, — Poics Sárika, aki elragadó egyszerűséggel és finomsággal önmagát kisérve gitáron, énekelt francia, angol és olasz dalokat. Viraág Ilus néhány új költemény kreációt mutatott be. A vendégek között voltak: Kemény Zoltán műszaki tanácsos, Meszéna Ferenc, a Hitelbank főfelügyelője és neje, Józsa László dr. és neje (Szófia), Karlovitz Béla mérnök, Ecker Gyula és neje, özv. Fischer Emilné, Haspel Lujza dr. orvos, Fürtsner József dr. főegorvos, Andor Endre író, Cholnoky István, Krompholz István, Riva József főmérnök és Dániel Béla százados.

MENYASSZONYI képek Blahosnál Fő-u. 18

I. kulturmatinéját rendezte nagy sikerrel a „Budapest-Szentimrevárosi Kultúregyesület" január 27-én, délelőtt 11 órakor a Szent Gellért Szálló II. emeleti hangversenytermében. Kovács József egyesületi elnök megnyitó beszéde után Nemes Jenő György dr. főorvos „Szent Imre város gyógykincsei" címen tartott érdekes előadást. A szünetekben a Szent Imre kórus énekelt.

Árpád táncestély. A 138. sz. Árpád cserkészcsapat tisztikara 1935. évi február hó 2-án, este 9 órai kezdettel rendezi meg herceg Esterházy László fővédnöksége alatt jótékonycélu „Árpád táncestélyét" a III. kerületi Korona Vigadó termeiben (III. Korona tér 2). A rendezőség a megjelent hölgyeket izléses táncrenddel lepi meg. — Meghivóigénylés: III. Hunor utca 16. Telefon: 555—12.

MEGNYILT **GÜL-BABA** SÖRÖZŐ-ÉTTEREM
A BUDAI MARGIT-HIDFŐNÉL. ◆ II., MARGIT-KRT. 2. ◆ TEL.: 57-6-05.
Művészies megtervezett termek. — Magyar, francia konyha. — Polgári sörök. — Menürendszer. — Hangulatos zene. — 10 % borravaló.

Evangélikus Szeretetotthont avattak Budán a Batthyány utca 61. számu házban, a Vöröskereszt Egylet támogatásával. A felavatáson részt vettek: Raffay Sándor dr. püspök, Thordai Lajos dr. II. ker: tanácsnok, előljáró és Lukács Sarolta a Vöröskereszt képviseletében. Varsányi Mátyás dr. lelkész és Demel Aladár dr. felügyelő mondottak beszédet.

74-ik közgyűlését rendezte az „Óbudai Dalkoszorú" e hó 17-én, amelyet Andréka Károly ny. főkapitányhelyettes, mint díszelnök vezetett. A szép számmal megjelent pártoló és működő tagok előtt Tóth Ferenc ügyv. elnök, Bassi Rezső titkár és Klein Leó pénztáros terjesztették be évi jelentéseiket, különösen kiemelvén karnagyuk: id. Zöld Károly önzetlen munkálkodását és a működő tagok kitartó fáradozásait. Hálával emlékeztek meg továbbá a pártoló tagok szives támogatásáról is, s ezért a Budai Napló útján mondanak tiszteletteljes köszönetet. Megejtették a választást, s a régi vezetőséget újból megválasztották Az elnök buzdijó szavaival s a Hymnus eléneklésével fejezték be a példás rendben lefolytatott közgyűlésüket. — Itt említjük meg, hogy a dalárda február 16-án rendezi hagyományos jelmezes estjét, a „Korona Vigadó"-ban.

Bárczy István — a nagy multról

beszélt a „BUDAI KLUB" társasestjén

Nagyon kedves előkelő társaság gyűlt össze e hó 22-én este a Budai Klub helyiségében arra a meghivásra, amelyet a kör elnöksége küldött szét, bejelentve, hogy

BÁRCZY ISTVÁN
v. miniszter és v. főpolgármester

„visszaemlékezések" címén a multról, Budapest nagy multjáról fog megemlékezni. Az estén megjelentek az ünnepelt Bárczy Istvánon kivül Ripka Ferenc dr. udv. tan. v. főpolgármester, Harrer Ferenc elnök, Lugmayer József, Vadász Mihály, Beke Manó, Éber Antal, Schack Béla, Müller Ernő, Scheuer Róbert, Thordai Lajos, Vezér Károly, Rózsás Pál, Münich Aladár, Bárdos György, Árvátfalvi Nagy István, Krisháber Adolf, Sós Ármin, Bársony Oszkár, Nádas Béla, Hegedüs Miklós, Beke József, Pichler Gyula, Párnátzky Elemér, Spanyol Sándor, Politzer Sándor, Klein István, Vágó József, Orbók József, és Porter Paula a kiváló festőművésznő és sokan mások a Budai Klub renres tagjai és vendégei. A vendégeket, az uj tagokat és Bárczy Istvánt az elnöklő Harrer Ferenc ügyv. elnök üdvözölte. Bárczy Istvánról szerinte Budapestnek egy korszakát nevezték el, sajnos ez a szép kor elmúlt és annak örül, hogy Bárczy mégis megmaradt nekünk. Meg is köszönte már előzetesen az előadást, amelyet Bárczy István azzal kezdett, hogy polgármester korában Feszty Árpád festőhöz volt hivatalos vacsorára, amelyen részt vett Rákosi Jenő is és ahol mindenki azon csodálkozott, hogy miképpen lehetett ilyen bohém embert, mint ő megválasztani polgármesternek. Ráhibáztak. Azután elmondotta, hogy ő milyen különös körülményeknek köszönhette, hogy polgármesternek megválasztották és a legkülönösebb az, hogy azok választották meg, akik ellenfelei voltak tulajdonképpen és akikkel ő soha egy táborban nem volt, mert ő is, édesapja is mindig a 48-as pártra szavaztak és ő maga sohasem állott semmiféle pártpolitika szolgálatában. Ennek a polgármesterválasztásnak elmondotta minden intimitását és mint érdekes momentumot felemlítette az akkori pártviszonyok és pártalakulások kulisszatitkait, hogy ellene éppen az a demokrata párt dolgozott, és nehezítette megválasztását, amelynek vezérével Vázsonyi Vilmossal utóbb kedves viszonyban állott. Az is érdekes volt, hogy őt szinte kényszerítették, hogy a polgármeter választással kapcsolatosan egyuttal a főpolgármesterségre is pályázon. A végeredményben igy lett ő a szabadelvű párt polgármestere, amely hivatalát 12 évig töltötte be, azután 4 évig helyettes főpolgármeser volt, s végül rövid ideig valóságos főpolgármester. Az ő lelki dispoziciónak rendkivül megfelel a Budai Klubban találkozó társaság, s ha ily alapon lehetne megszervezni az ország társadalmát, akkor a nemzet közérdekét szolgálnánk. — Zajos hangulatban éltették soká a kiváló kozőrnek bizonyult főpolgármestert.

Ékszerjavitás Szerafin Gy. I. Roham u. 8

Zárdaavatás Budán. Árpádházi boldog Margit nevét viseli a Szent Imre herceg útján épült hatalmas leánynevelő intézet, amelynek megépítéséről, megnyitásáról s legutóbb a hercegprimás által történt fölszenteléséről több izben megemlékeztünk. Árpádházi Boldog Margit emlékjegyében rendezte az intézet január 19, 20 és 21-én házmegnyitó ünnepélyét. Akik a Redemptorissza Nővérek meghívására résztvettek az ünnepségen, meghatva, de egyben büszkén látták megnyilatkozni a nevelésnek azt a módszerét, amely a mai leánynemzedék szívében a hitnek, az áldozatkészségnek és honleányi buzgalomnak szép virágait hintette szét. Amilyen díszben, fényárban fogadta a meghivottakat a diszterem, s amilyen káprázatos szépségű, korhű ruhákat öltöttek magukra a szereplők, annyira mélységes egyszerűség, nemesség csendült ki a kicsiny szereplők minden mondatából. A meghivó nem árúlta el az alkalmi tündérjáték és az Árpádházi Boldog Margit életéből vett képek szerzőinek nevét, mindenesetre a szerencsés dramatizálás a magyar történelem igen szomorú korszakából csak fokozta a hatást. A kis Margit királyleány búcsúja egy szemet sem hagyott szárazon. Előkelő közönség töltötte meg mindhárom délután a termet. Az egyházi előkelőségek és hivatalos városi notabilitások előtt Anna királyi hercegasszony , Hóman Bálint miniszter felesége, Imrédy Béla, a Nemzeti Bank elnöke és felesége, Széchenyi Aladár főispán és felesége, és sok-sok társadalmi kitünőség gyönyörködött a leánykák játékában, amelyet szerencsésen díszített egy önálló zeneszám és két kiváló karének is. A sok kedves gondolat, történés és mondás közül minket, budaiakat, talán legjobban az kapott meg, hogy majdminden jelenésben egy-egy csokor gyöngyvirágot szórtak szét kedves kezek a szinpadon. Boldog Margit kedves virágait. **Sz. I.**

Az autóbuszjárat ügyében rendezte e hó 12-én választmányi ülését Oszoly Kálmán biz. tag elnöklete alatt a Wendl-féle vendéglőben a Virányos-Kútvölgyi Egyesület, amelyen megállapították annak a memorandumnak szövegét, amelyet a városhoz nyujtanak be aziránt, hogy a BART a Kútvölgyi és Szarvas Gábor úton járassa a 22-es utóbuszt.

A Budai Izraelita Hitközség képviselő testülete legutóbb Kriszhaber Adolf dr. elnökletével ülésezett. Több tag javasolta a pesti hitközséggel való gazdasági fuziót az inditványt azonban visszavonták. Az új tisztikarba megválasztották Csobádi Samu dr. ügyvédet, Vető Sándor MÁV igazgatót, Fáhn Fülöp bornagykereskedőt Lőrincz Géza csillárgyárost és Sebők Zsigmond nagykereskedőt.

Gyász. Szamek Zsigmondnak a Leipziger gyár igazgatójának felesége a budapesti társaság kedvelt tagja végzetessé vált csontnyelés következtében elhunyt. Hosszu szenvedés után következett be a nem várt tragédia. A körülrajongott kedves asszony emlékét férje, 13 éves leánykája Panni és a közgazdasági társadalom széles rétegei gyászolják.

A Kelenföldi Polgári Kör e hó 4-én a Keppler vendéglő különtermében rendezett kulturösszejövetelén Salamon Ernő dr. a kiváló közkórházi sebész-adjunktus „Sebészet és technika" cimmel érdekes fejezeteket adott elő az orvostudományból. A nagyszámu előkelő közönség nagy figyelemmel hallgatta, hogy már az ókorban is voltak sebészeti eszközök, a görögöknél és rómaiaknál. Az ókori orvosok elsősorban azonban filozófusok voltak és a sebészeti tudomány kialakulásához hosszu századokra volt szükség. Salamon dr. szólt ezután a műtő berendezéséről és részletesen ismertette a modern orvostudomány összes technikai segédeszközeit. — Az értékes előadásért Devecis Mihály elnök mondott köszönetet, amely után a kör tagjai társasvacsorához ültek.

A rózsadombi autobusz

ügye fájó pontja Buda egyik legszebb vidékének. A rózsadombi lakósok és a „Rózsadombi Egyesület" hosszú idő óta sürgetik, — lapunk útján is, — hogy a 11-es autóbusz vonalába, — a kétirányú forgalom egyidejű bevezetésével és a jól bevált kisszakasz-rendszer meghagyásával, — a Zárda utcát és Szerpentin utat is kapcsolják be; lehetővé téve a Rózsadomb elérését a Margithíd felől is. A rózsadombiak kérése voltaképp a régi, 17-es autóbuszvonal feltámasztását jelenti, amely jobban szolgálta a környék közlekedésügyét, mint a mai, rövid ingajárat.

Előkelő küldöttség tolmácsolta a „Rózsadombi Egyesület" kérését Szendy Károly dr. polgármester előtt, akiről köztudomású, mennyire hűséges gondozója a budai polgárság érdekeinek. A polgármester megértő jóindulattal fogadta a Harrer Ferenc dr. elnök vezetésével megjelent küldöttséget, amelynek tagjai: Almási Balogh Lóránd, Vály Ernő dr. alelnökök, Nádas Béla dr. főtitkár, Hoffmann Károly pénztáros, Bánlaky Adorján, Bársony Oszkár, Harsányi Jenő, Jónás Géza dr., Münich Aladár, Rogátsy Kálmán, Sásdy János voltak. A memorandumot Nádas Béla dr. szerkesztette.

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I., Attila utca 8

A farsangi évádban a „Sycambria corporatio is beleilleszkedik a közönség szórakozni vágyó hangulatába. E hó 20-án fényes keretek között avatott hat uj kisasszonyt a corporatió tagjaivá. Az avatást Bitter Illés commendator képviseletében Csatth Béla ny. postafőigazgató végezte, majd pedig Moizer Imre prior, Bárány Béla cancellár, és Böszörményi Nagy Emil senior fogadták be az uj avatottakat a corporatioba. — A január hó 26-án rendezett teaest egyik előkészítő monumentuma a február hó 9-én a Budai Vigadó összes termeiben rendezendő nagyszabásu jelmezestélynek. A Budán immár hagyományossá vált estély rendezésén Bernolák Jenő dr. és Mindel Herbert vezetésével nagyszámu rendezőgárda dolgozik, amely Buda előkelő társadalmának hölgyeit beszervezte már a háziasszonyok sorába. Sok modern és kedves ötlettel igyekszik a fáradhatatlan rendezőség az est sikerét biztositani. (Rendezőségi iroda: II. Fő utca 83. Telefon szám 54—3—36.)

GONDOLATOK

Ha a nő hideg, csak fedezzél fel rajta néhány szépséghibát, mindjárt melegebb lesz.

Egy nagyvilági hölgy elveiből: Hazudni és hazudni hagyni!

Önimádást az atheisták is üznek.

A mosoly a legkiválóbb szépitőszere az egész kozmetikának.

A társaság sok embernek csak arra való, hogy saját énjét megsétáltassa.

Jó könyvet olvasni annyi: mint beszélgetni egy kivételes szellemmel.

Megérdemlik a büntetést, akik nem olvasnak ,de sokszor megérdemelnék azok is, akik írnak.

FLIGL JÓZSEF

GYORSIRÁST havi 8 pengőért tanulhat a KOZMA iskolában, II. Iskola u. 27

Snapszliversennyel egybekapcsolt disznótoros vacsorát rendez 26-án este 8 órakor saját helyiségében a II. ker. Iparoskör (Batthyány tér 4.) Vacsora ára 1.20 P. A budai iparos társadalmat szivesen látják a szombati esten.

(Hirek folytatása a 4-ik oldalon)

ESTÉLYI
cipőkülönlegességeink
elkészültek
Nagyon olcsó árak
DIOSI cipőszalon
VI., Teréz-körút 1/b.
Budaiaknak árengedmény!

1935. V. 3—11.
B. N. V.
(Budapesti Nemzetközi Vásár)

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért zenekarával egész télen naponta
GUNDEL-GELLÉRT
ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

RUHÁK
II., FŐ-U. 57. Tel. 55-3-85
Mérték szerint olcsón, izlésesen készülnek, átalakitások, forditások jutányos áron. Ruhakarbantartás teljesen garantálva 2 öltöny P 2.50
Első Budapesti Ruhakarbantartási Vállalat

OLEUM
MŰSZAKI KERESKEDÉS
Telefon: 69—0—10. — XI. ker., Horthy Miklós-út 32. — Autócikkek, Bosch cikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF lerakat, gépszij, csiszolópapir, autó, gőzhengér, gép, dynamo, csont és padlóolajok, kocsikenőcs, gépzsir, autógumi. Házhoz szállitással.

A Gellérthegy egykori „Szent Iván" barlangja a mostani „Sziklatemplom"

Irta: **Bevilaqua Borsody Béla**

Budapest amerikás város, régi, polgári családjai, hagyományai elvesztek, a városba szakadatlanul felözönlő vidéki falusi elemek — mikorra már maguk is városiak lettek — a régiektől már nem vehették át a város régi hagyományait, mert sem a régiek, sem a hagyományok, sem a „régi város" nem volt már sehol. A „régi várost" ma már többnyire csak levéltári irott, vagy könyvtári nyomtatott betük halott adalékain át lehet tanulmányozni, már alig meríthetünk az élő hagyomány forrásából.

Mindez magyarázata annak, miért veszett el oly sok minden a régi nemesvéretű polgári Pestből és Budából lett frissen mázolt vakolatvárosban, Budapesten? Igy van ez a Gellérthegy barlangjával is. Szép, helyes és jó dolog, hogy ott ma kápolna van. Jó dolog, hogy a kereszt ott ragyog az embertelen küzködésbe, tülekedésbe vesző városi nyomor fölött, kedves és jó dolog, hogy a Pálosok is visszatértek Budára, bár felesleges volt a Gellérthegy természetadta vonalainak szétrobbantása a kolostor számára, mely bárhol, máshol felépülhetett volna. De miért tünt el a barlang neve: a Szent Iván Barlangja neve? Kevesen tudják már, hogy ez volt a neve, hogy miért volt ez a neve, és hogy micsoda kedves népszokás fűződött hozzá?

*

Szent János ma azonos Szent Iván nevével. Iván a déliek nyelvén János. Annyi, mint Johanan, Jahja, Havhanész., Giovanni, Juan, Jéhan, Jean, Jan, John, János. Shakespeare „Szentiványéji álma" is Szent Jánosra vonatkozik, bár ezt a fordítások elmossák.

Sok Szent János van: Keresztelő János, Evangélista János, az apostol, Alamizsnás János, Keresztes János, Istenes János és végül Nepomuczinosi János.

Ez az utóbbi szent, akinek neve a barlang névadója lett. Régebbi városi krónikáink a Szentiványéji Tűzzel kapcsolják össze a nevét. Arról írnak, hogy „Buda német polgárai itt tartották meg a Szentiványéji tűzön való átugrálást".

Ez nem áll. Szent Iván budai barlangjának a neve Nepomuczénosi Szent Jánosra vonatkozik. A Szent 1340-ben született a német Sternberg grófok birtokán a cseh Pomuc faluban, a pzseszticzi ke

SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi és női osztály.
A legmodernebb berendezés.
Szakképzett személyzet.

rületben. Prágai kanonok, majd érseki helynök volt. IV. Václáv cseh király 1393 március 20.-án fojtotta az Ultava vizébe a máig álló hídról bőrzsákban dobatta le az érseki helynököt, aki a királyi fokegyúri jog megkerülésével erősített meg egy apátválasztást. A legenda szerint azért ölette meg a szentéletű kanonokot, mert ez nem akarta elárulni a királyné gyónási titkait. 1729 május 16-án avatták szentté, ünnepnapja azóta ez a nap.

A legenda szerint, ott, ahol teste elsüllyedt a folyóban, hét csillag jelent meg és követte a később a víz színére vetődött zsákot. Azóta lett a Szent egész Középeurópában, így Pesten, Budán és Óbudán is a vizi emberek és vizi céhek pátrónusa. Molnárok, dereglyések, hajósok, halászok, hídverők, hídőrök, hídvámosok, dunai naszádosok vallották patrónusukul. A pesti-budai Margithíd közepén állott a szobra 1849-ig, fölötte hét lámpás: a hét csillag ragyogott. Máig ott áll eldugva, elfelejtve egy lipótvárosi ház udvarán.

A barlanggal szemben a Dunában volt egy sziklazátony, a Molnár-sziget. Ez okozta a sok jégtorlást. Csak igen alacsony vizállásnál bukkant fel. Az 1838.-i árvíz után búvárral robbantották szét. A halászok és a többi dunaiak minden május 16-án hét meggyujtott szurkos kosarat eresztettek le a Dunán a barlang előtt. A szokás érintetlenül él máig Ráckevén is. Egyes budakörnyéki, dunamenti falvakból máig zarándokmenetek jönnek fel Budára a Szent Iván barlangjához, az ősi hagyomány útját követve.

A kegyesség a francia Lourdes barlangjáról nevezte el Szent Iván budai barlangját és idetelepítette a lengyelföldi Pálosokat, a magyar Pálosok utódait. Ez rendjén van. De jó dolog volna, ha huszharminc pengő kölséggel felhozatnák a Mária Valéria utca egyik udvarán rejtezkedő régi hídőrző szobrot, 100 pengő költséggel talapzatra állítanák, belevésetnék a Szent Iván barlang nevét és az 1767-től 1849-ig a Margithídon állt szobor történetét és tíz pengő költséggel újra festetnék azt. Így, mint kedves pest-budai emlék őrizhetné a polgári hagyomány emlékét, egy kis budai hagyományt, szint és romantikát, helytörténetet, stilust, kegyeletet, hangulatot, nagyvárosi hagyománytiszteletet, ami mind elkél itt mifelénk, Pest-Budán.

A magyar Grác fogalma kezd kialakulni Keszthely társadalmi életében. Sokan költöztek ide Budáról is. Az állandóan megtelepedettek közt Lendl Adolf dr ny. állatkerti igazgató vesz részt élénken ebben a szervező munkában. A mozgalom programmba vette az új halászcsárda és a keszthelyi kiállítás megvalósítását. Érdekes, hogy a Keszthelyen megtelepedettek nyugdíjának összege, amelyet a fővárosból és máshonnan kapnak, meghaladja havonkint a 190 ezer pengőt.

A Császárfürdőben hosszabb idő óta folynak a modernizáló munkálatok. Aki egy hét mulva meglátogatja Budának ezt a pompás, régi fürdőjét, nem fog ráismerni a megújított folyósók, épületszárnyak friss szépségeire. Ilyen még nem volt, mióta ezt a fürdőt ismerjük. Az Irgalmasrend nagy bőkezüsége s a fürdőigazgatóság gondos stilusérzéke valóban csodát művelt!

A kisiparért szállott sikrá az Ipartanács legutóbbi ülésén Éber Antal, aki adókedvezményeket és a társadalombiztosítási hátrálékok elengedését kérte a kisemberek javára. Az Ipartanács a kérést

MEGJELENT A
KALLÓS JÁNOS-féle
„GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TŐZSDEI KOMPASZ"
1934—1935. évi évfolyamának második része két kötetben.
TARTALMAZZA: az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, biztosító, stb. vállalatok legújabb adatait. A már előzőleg megjelent két kötettel együtt — amely a budapesti és vidéki pénzintézetek adatait közölte — most már négy kötetből áll a nagymérvben kibővített komplett kompasz
Mind a négy kötet ára együtt
60 pengő
Megrendelhető: a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában Budapest, VI., Anker-köz 2. I. 4, Telefon: 22-0-96 és 21-3-86

nem találta teljesíthetőnek, mert mellette mindössze öten szavaztak: Éber Antal, Sándor Pál, Papp József, Ring Gyula, és Müller Antal. Kialakult azonban olyan vélemény, amely lehetővé teszi, hogy a kisipar méltányos kérését — Éber Antal javaslatának megfelelően — szakértekezleten tárgyalják.

A tandijak mérséklését határozta el a főváros. A tanév kezdetén a miniszter külön utasitására egyes iskolatipusokban fel kellett emelni a dijakat, ami a mai gazdasági viszonyok közt érzékeny megterhelést jelentett a szülőknek. Most ugyancsak a miniszter utasitására az állami középiskolák tandíjait is revizió alá veszik s a főváros szociális érzékű vezetősége a dijak leszállitásával a maga részéről is sürgős és méltányos reformot hajt végre.

BUDAI VIGADÓNÁL Corvin-tér 5. Tel. 53—5 32. KOTSIS ERZSÉBET művészi FÉNYKÉPÉSZ.

A Cipészipartestület tavaszi tisztujitásakor Németh Jánost, a budai iparosok minden mozgalmának agilis résztvevőjét választották meg elnöknek. Németh Jánost az Ipartestület ügyeinek vezetése annyira lekötötte, hogy mesterségét nem gyakorolhatta. Ezt használták ki ellenfelei, amikor megválasztását peticióval támadták meg. A polgármester most csakugyan kénytelen volt a választást megsemmisiteni. Németh János távozása nagy vesztesége a fővárosi iparosok testületi életének.

A Nemzetközi Vásár igazgatósága azoknak, akik kiállításra január 15-ig jelentkeztek, előzékenyen a 10%-os helyfoglalási kedvezményt nyujtotta. A kedvezményért eddig több mint 500 kereskedő és iparos jelentkezett. A Vásár keretein belül különös sullyal láthatjuk idén az élelmiszeripar és a borszakma képviselőit s igy remélhető hogy a magyar termelés az idei Vásáron ismét megérdemelt sikert arat.

Az építéssel kapcsolatos ügyek intézése sok bosszuságot okozott eddig az építtetőknek. Szendy Károly polgármester most intézkedett, hogy a városrendezés magánépitési ügyosztályának iktatása, és pénzkezelése egy helyen: — az ügyosztály segédhivatalában történjék.

A budavári törökpincék s a gázvédelem. E hó 21-én délután a Ker. Községi párt Városház utcai helyiségében mondott érdekes adatokat Petróczy Aladár ezredes a gázháboru kiváló ismerője. Előadásában kifejtette, hogy hazánk a polgári gázvédelem terén mennyire elmaradt a külföld mögött. Ismertette azt a beadványt, amelyet a fővároshoz intézett és amelyben felhivta a törvényhatóságot arra, hogy oktassa iskoláiban és külön tanfolyamokon a főváros lakosságát a célszerű gázvédelemre és hogy a budavári szövevényes alagutakat építse át gáztámadás ellen biztos védelmi fedezékké. A rendkivül érdekes és aktuális előadást nagyszámu érdeklődő hallgatta végig.

98 inségkonyha napi 55.000 meleg ebéddel siet segitségére a főváros rászoruló lakosságának. Ezen a létszámon belül 22 ezer gyermek kap meleg ebédet, 1—3 esztendős apróságok közt mindennap 6000 félliteres tejadagot osztanak ki. A főváros 1200 saját és 842 bérelt szükséglakással támogatja a hajléktalanokat. 1932 óta négy éjjeli menedékhelyet létesitettek a M. Vöröskereszt Egylet ker. választmányai 1150 férőhellyel. A főváros által fenntartott menedékhelyek férőhelye 1049. 1933-ban 54 ikerházzal (108 egyszobakonyhás lakással) a főváros inditota meg az ország első telepitését. (Schuller Dezső szőv. tanácsnok tanulmányából.)

GYERMEKKÉPEK Blahosnál II., Fő u. 18

Mészkénlé legegyszerübb készitési módjáról a gyümölcsfák permetezésének gyakorlati fogásairól, a különféle oltásmódokról, a fák metszéséről, a mult évi rovarkártevőkről, a Seres Olivér körtéről, a bor barnatörésének javításáról, a legjobb őszibarackfajtákról és még számos gyakorlati tudnivalóról ir a Magyar Gyümölcs legujabb száma, melyből — lapunkra hivatkozva, — ingyen mutatványszámot küld a kiadóhivatal, Budapest VI. Andrássy út 8.

Közgazdaság

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK igazgatósága e hó 21-ére hívta össze mérlegülését, amely az elnöklő Weiss Fülöp meleg ünneplésével kezdődött. A napirend előtt Teleszky János dr. alelnök az igazgatóság egyhangú helyeslése mellett emlékezett meg Weiss Fülöp hetvenötödik születésnapjáról és az igazgatóság háláját fejezte ki az elnöknek azért a sikerekben bővelkedő, fáradhatatlan munkásságáért, amelyet egy emberöltőn át a Kereskedelmi Bank szolgálatában és érdekében kifejtett. Weiss Fülöp meghatottan mondott köszönetet a meleg üdvözlésért s egyben bejelentette az igazgatóságnak azt az elhatározását, hogy korára való tekintettel a szorosan vett elnöki hatáskörén kivül eső eddig vállalt teendőkkel tovább nem kíván foglalkozni és elnöki minőségében csak a bank ügyeinek legfelsőbb irányitását és ellenőrzését vállalhatja, amit az igazgatóság a legnagyobb sajnálattal vett tudomásul, de kiterjesztett munkakörrel, továbbra is megbízta Stein Emil dr. vezérigazgatót, aki az elnök intenciói szerint, az ügyvezető igazgatókkal együtt intézi az ügyvezetést. Az igazgatóság ezekután megállapította, hogy az 1934. üzletév 3,284.589.96 pengő tiszta nyereséggel zárult, az előző évi 3,337.162.49 pengővel szemben. A nyereségáthozattal együtt a nyereség 4,640.654 pengő 15 fillér, míg az 1933 üzletévben 4,686.746.94 pengő volt. Elhatározta egyben az igazgatóság, hogy a február 5-én, délután fél 5 órakor megtartandó 93. rendes évi közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az 1934. évi osztalék kifizetésére, ugyanúgy, mint tavaly, 1,500.000 pengő, vagyis részvényenkint 3 pengő fordittassék, továbbá, hogy a rendes tartalékalap 1,000.000 pengővel, az intézeti épületek értékcsökkenési alapja 200.000 pengővel, az alkalmazottak jóléti intézményei pedig 60.000 pengővel javadalmaztassanak, míg az 1935. üzletévre 1,319.136.05 pengő nyereséget vigyenek át.

A Községi Takarékpénztár ujéve. A kormány a létesitendő uj altruista bank vezérigazgatására

REMÉNYI SCHNELLER LAJOS Dr.t, a kiváló gazdasági szakembert hívta meg. Távozásával megüresedik a Községi Takarékpénztár vezérigazgatói széke, amelyre

LIPTAY LAJOS Dr.

eddigi ügyv. igazgató a legkomolyabb jelölt. Liptay Lajos nagy szakképzettséggel, gonddal és szeretettel intézte eddig is a főváros bankjának életbevágó ügyeit és mindenki tudja róla, hogy igazgatása alá tartozó ingatlan kölcsönöknél és jelzálogos követeléseknél a főváros polgárságának az érdekeit tartotta elsősorban szem előtt.

FURTKOVITS BÉLA

lesz a helyettes vezérigazgató, akinek szerepe gazdasági életünkben kellő garancia, hogy vezérigazgatójával harmónikusan szolgálja Budapest házi bankjának fejlődését. Az ügyv. igazgatói székre

VOIGT RUDOLF

az intézet kiváló képességű aligázgatója a legkomolyabb jelölt.

A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa január 18.-án mérlegállapító ülésre ült össze. Schober Béla dr. vezérigazgató előterjesztése alapján elfogadták a mérlegjavaslatot, amely annyiban különbözik a december 31.-én kiadott státusztól, hogy a tartozások tételeitől különválasztja a tiszta nyereséget. A Nemzeti Bank ezidén is 8% osztalékot fizet. — A közgyűlést, — mint megírtuk — február hó 4.-ére hívták össze. Addig a főtanács mégegy ülésen vesz részt, hogy megállapítsák a Papp Elek és Berná,t István lemondásával megüresedő alelnöki tisztségek új jelöltjeit.

BALOGH ELEMÉR-t, a Hangya fogyasztási szövetkezet elnökét 33 évvel ezelőtt nevezték ki ügyvezető igazgatónak. A vezető pozicióban eltöltött harmadfél évtized fordulóján meleg szeretettel köszöntötték alárendeltjei és barátai.

OREL GÉZA dr. tanker. főigazgató nagyszámu közönség előtt adott elő az árusitás technikájáról a szegedi kereskedelmi és iparkamarában.

HAVAS KÁROLYT, a kiváló kerámia ipari Nagybátony Ujlaki Egyesült Iparművek rt. főtisztviselőjét, igazgatónak nevezték ki.

QUIRIN LEÓ dr.-t a Rimamurány Salgótarjáni Vasmű rt. központi műszaki igazgatóját, a bányászattal kapcsolatos kohászat terén kifejtett érdemes működése elismeréseül a Kormányzó „bányaügyi főtanácsosi" cimmel tütette ki.

BÁRÁNY BÉLÁT, a Máv műszaki főtanácsosát igazgató helyettetesé léptették elő.

BLÖCKH BÉLA lett a Siemens-Schukkert művek uj vezérigazgatója. Megválasztásával magyar gazdasági élet egyik kiváló szakemberét tüntették ki, aki Nemeskoltai Stromszky Sándor vezérigazgató oldalán hosszu időn át működött ott már előzőleg is, mint helyettes és megérdemelten jutott az előkelő pozicióba.

A Kereskedelmi Bank legutóbbi igazgatósági ülésén Borovi András, Dániel Ernő, Howlett Károly és Kempfer Jenő cégvezetőket aligazgatókká nevezte ki. Cégvezetők lettek: Gullya László dr., Madary Ferenc, Meszéna Ferenc, Rosner Ervin báró, Vadász Árpád, Hazai Miklós báró és Kubinyi Ernő dr. titkárok lettek.

A Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár R. T. igazgatósága folyó évi január hó 16-án tartott ülésén dr. Reményi-Schneller Lajos vezérigazgató előterjesztése alapján megállapította a takarékpénztár 1934-ik üzletévére vonatkozó mérlegét, úgyhogy a székesfőváros illetékes tényezőinek módjában áll azzal a vonatkozó törvényes rendelkezéseknek megfelelően a közeljövőben foglalkozni. A takarékpénztár 1934-ik üzletévének eredményei közül a legjelentősebb betétállományának újabb nagyméretű emelkedése. A takarékkönyvekre és folyószámlára elhelyezett betétek összege az előző évi 62.9 millióval szemben csaknem 9%-os emelkedéssel 68.3 millióra növekedett. Ez az emelkedés kizárólag magánosok betéteiből áll és minthogy az egyéb jellegű betétek csökkentek, az emelkedés ezen a téren tulajdonképen meghaladja a 21%-ot. Ujabb bizonyítéka ez annak a mind szélesebb körben megnyilatkozó és egyre fokozódó bizalomnak, amely a főváros lakossága részéről a takarékpénztárral szemben megnyilvánul. A takarékpénztár által mindenkor követett óvatos és körültekintő üzletpolitika eredményeképen ez évben is teljes mértékben sikerült a takarékpénztárnak mobilitását nemcsak megőrizni, de még fokozni is. A takarékpénztár hitelezési tevékenységének a viszonyok természetesen korlátokat szabtak, váltótárcájának állománya mégis az előző évi 47.9 millióról 49 millióra emelkedett. A rövidlejáratú jelzálogilag biztosított kölcsönök és a Budapest Székesfőváros intézményeinek nyujtott hitelek és egyéb fedezett hitelek tételei szinén emelkedtek. Külön kell kiemelnünk, hogy a takarékpénztár a Boráros téri Horthy Miklós híd építésére 1.3 milliós hitelt bocsátott a kereskedelmi kormány rendelkezésére, hogy így a főváros közlekedése és gazdasági élete szempontjából egyaránt nagy jelentőséggel bíró híd építkezése meggyorsítható legyen. Ugyanilyen közérdekű elgondolástól és a városrendezési tervek előmozditásának fontosságától vezéreltetve, nagyobb hitelt nyujtott a takarékpénztár a Fővárosi Közmunkák Tanácsának is, hogy az Andrássy-út tervezett meghosszabbítása szintén mihamarább keresztülvihető legyen. Ez év folyamán is mindenkor kielégítette a takarékpénztár Budapest Székesfőváros átmeneti hiteligényeit. A hosszúlejáratú törlesztéses kölcsönök állománya 20.9 milliót tett ki, amelynél külön kiemelendő az, hogy az év végén fennálló hátralékos annuitások összege, dacára a fővárosi ingatlanok értékében és jövedelmezőségében a mult év folyamán is még fokozódó rosszabbodásnak, most sem haladta meg a normális mértéket. Aktiváit a takarékpénztár a viszonyoknak minden tekintetben megfelelően, gondos értékeléssel szerepelteti mérlegében. Ez évben sem vette egyáltalában igénybe az értékpapírok értékelésénél a kormányintézkedésekkel a mult években is megadott és erre az évre is kilátásba helyezett azt a kedvezményt, amely szerint az értékpapírok a tényleges forglmi áraknál magasabban is értékelhetők, sőt ezzel szemben a kimutatott értékekben jelentős tartalékok is rejlenek. Ugyancsak nagymérvű tartalékok vannak a takarékpénztár érdekkörébe tartozó vállalatok részvényeiben is.

Gazdasági tükör

— A gépkocsibiztosítás kedvezőtlen üzletága volt az elmult évben a biztosító intézeteknek.

— A tőzsde vezetősége ismét életbeléptette a fixkamatozású értékpapírok hivatalos jegyzését.

— A szállitmányozó cégek az orosz üzletek megindulására számitanak.

— Uj adó és illetékügyi kódex kiadását tervezi a kormány.

— A Hangya Szövetkezet nagyobbarányú olasz pamutfonal-üzletet készül lebonyolitani.

— A budapesti selyemkereskedők a kiskereskedelmi árusitás megszüntetését követelik a selyemgyáraktól.

— A kereskedők és gazdák exportbizottsága megalakult.

— 267 vagon cirokszalmát exportáltunk Amerikába s ezzel megelőztük az olaszok akcióját.

— Felfüggesztik a behajtási eljárást az elintézetlen tatarozási ügyekben, az elsőfoku határozat meghozataláig.

— A tatarozási hiteligénylések határidejét április 30-ig meghosszabbitották.

— A magyar biztositásügy uj esztendejében a valorizáció, a felügyeleti szabályok reformja és az életbiztositási üzlet kieséseinek pótlása foglalkoztatja az illetékeseket.

— Exportlehetőségek nyiltak a kisebbségi magyarság számára a romániai állat és husexportban.

— Az elmult év külkereskedelmi aktivuma 57.8 millió pengő volt.

— Az elektromosművek fogyasztóinak száma elérte a 236.000-t, 1933-ban az elektromosművek tiszta haszna 8.3 millió pengő volt.

— A rézgálickartel 25 fillér haszonért 30 pengő pönálét köt ki bizományosainál.

— A Hangya és a Rádió Rt. közös megállapodásával a Hangya vidéki fiókjai terményekben inkasszálják ezentul a rádió előfizetési diját.

— Svájci tőkecsoport a magyar gázgyárak modernizálására effektiv valutát hajlandó az országba hozni.

— Párisban az uj francia jegybankpolitika nyomán a magyar kötvények további árfolyamjavujására számitanak.

— Engedélyhez kötik ezentul az aranytárgyak behozatalát.

— Anglia kereskedelmi mérlege 1934-ben növekvő passzivumot mutatott.

— Lisztkivitellel egyenlitjük ki az alasz magyar kliring passzivitását.

— A sertéshizlalás csökkentését tervezik az alacsony árak miatt.

— Az ásványolajtermékek árának stabilizálását megkezdik.

Laptulajdonos: VIRÁG ÉS TÁRSA
Felelős szerkesztő: Virág Béla.
Kiadásért felel: Virág Béla.
Neufeld Zoltán (Pannonia) nyomda Budapest, VII., Rombach-u. 8. Tel 42-3-09

Építkezési és kertépitési anyagokat olcsón szállit
Obermeyer Tamás
fuvarozó vállalata, II. Fillér-u. 4
SAJÁT KŐ-, SÓDER ÉS HOMOKBÁNYA

CIMFESTŐ
Első budai, legrégibb cimtáblafestészet
VÁLI GÁBOR, II., Iskola ucca 18.
Alapitási év: 1895.

KIRÁLY FÜRDŐ
Épittette 1556-ban KÁRA MUSZTAFA budai basa.
Budán, II., Fő ucca 84. sz.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot, magnéziumot tartalmazó hévvíz köszvény, csúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1, nőknek hétköznap d. u. 3-7.- ivókúra

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhirü céghez
I., Logodi u. 19. Telefon: 53-0-33 Béres Márton

HALLÓ! FIGYELEM!
Szerezze be borszükségletét idejében az ünnepekre a torlódás elkerülése érdekében. Kóstolja meg nagydijjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhirü
SZEKSZÁRDI SAJÁT TERMÉSÜ BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállitunk. Tegyen próbát!
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése.
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19.
TELEFON: 32—0—63.
Ügyeljen a cimre!

Kadarka, fanyarkás vagy édeskés, könnyü	—.60
Asztali fehér, zamatos izü, könnyü fajta	—.70
Ó-rizling, nehéz zamatos óbor	—.80
Vörös „Bikavér", igen nehéz, fanyarkás	—.90
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor	1.—
Vörös ürmös, édes, fűszeres „Vermouth"	1.40
Csemege fehér, édes nehéz	1.50

A TESZ nagydiját és aranyérmét nyerte el
Minden budai polgárt szivesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető.

KISKŐRÖSI SZŐLŐGAZDASÁG TERMELŐI BORMÉRÉSE
II. Margit körut 64/b
Termelői minőség! Termelői árak!
Kizárólag utcán át!
Házhoz szállitás!

A betegségek egész sora
igy: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség, stb stb. esetében a
HUNYADI JÁNOS
keserűvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló eredménnyel használhatja. Az orvosok ezrei irják elő betegeiknek és a betegek tízezrei írnak róla elismerő nyilatkozatot.

LEGSZEBB MEGLEPETÉS
ELEGÁNS
FÉRFI és NŐI CIPŐ
A
FAVORIT-CIPŐÁRUHÁZBÓL
II. MARGIT-KÖRUT 9

MENCZER
TISZTITÓ
mos, fest, tisztit
Központ:
II. TÖRÖK-U. 3.
Margit krt. sarok.
(Admiral mozinál)
Tel. 50-4-93.
Fiókok:
I., Győző-u. 5. (Pálya-u sarok) Tel. 54—9—71
IV., Duna-u. 6. (Belvárosi kávéháznál) Tel. 83—0—03
Háztól és házhoz mindent szállit vidékre is!

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő ucca 9.
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk.
Akár venni, akár eladni óhajt ingatlant, forduljon bizalommal újonnan bevezetett ingatlan osztályunkhoz
Mindennemü bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésére.
Safe deposit

Éhgyomorra
naponta igyék egy pohár
Kristály
vizet

XXXII. évf. 1186. sz.

ELŐFIZETÉS
Egy évre . . 24.— P
Negyed évre . 6.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületek, amelyek nek hivatalos lapja, tagjai *féláron* kapják

Budai Napló

1935 február 2

HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 fill. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint.
A hirdetés dija mindenkor előre fizetendő.
Állandó hirdetőknek nagy kedvezmény

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VIRAÁG BÉLA

zerkesztőség és kiadóhivatal: II, Batthyány u. 63.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig.

Fekete hó

Lehullott reggelre szép fehéren, lágyan és estére fekete fátyollal vonta be a nagyváros pora, füstje, piszkja, koromja. A gyilkos por, a gyilkos füst és korom. Ezzel a fekete fátyollal vonja be a tüdőnket is, mert itt kavarog köröttünk, mint az emberiség ellen háborút viselő tüdővész ágyufüstje. Cseppekbe szűrt orvosságokkal hiába küzd ellene az együgyü ember, amikor minden lélekzetvételnél orrán, száján, szemén, fülén, minden pórusán szívja magába ezt a gyilkoló piszkot.

A fekete hó.

Ha az egész világon fekete, — nálunk maradhatna fehér. Alattunk a túlhevített víznek tengere dübörög, a megfurt föld robbanásszerűen adja a gőzt, a tiszta fehér párákat, amivel fűteni lehet az ember hajlékát és nem ontaná százezer kémény a füstöt, a kormot. Alattunk van az elképzelhető legolcsóbb energia, az az áldott erőforrás, amelyet a túlhevített víz nyujt és fölöslegessé tesz minden szenet, minden fát, mindent — ami kormol és füstöl. Csaknem ingyen hajtja a vasutat, világít, feltolja a vizet a magasba, emeli a liftet, végzi a gépek munkáját, minden felesleges korom és füst nélkül. Ettől fehér maradna a hó, tiszta maradna a tüdő és vesztett csatája volna a tüdővésznek.

És ez a tüdővésszel viaskodó város akar világfürdő lenni ?

*

Amikor az országnak nem volt egyebe, mint búzája és zsírja, akkor a világon első volt, a pesti liszt és a pesti zsír. Amikor a mult század derekán Európa népei annyira meggazdagodtak, hogy lakásaikat festményekkel tudták díszíteni és hálás kenyérré vált a festőművészet, akkor Párisban, a világ egyik első, nagynevű festőművésze, a magyar Munkácsy Mihály volt; az orosz cári udvar festője Zichy Mihály, — és Európa legelső festőakadémiájának, a müncheni akadémiának három magyar igazgatója : Wagner Sándor, Litzenmayer és Benczúr. Amikor virágzásnak indult az operettirodalom és évenkint nemcsak két nyugati származású operettet adott a világ szinpadjainak, egyet Bécsből és egyet Párisból, hanem minden héten új és új operettek kellettek és nagy volt világszerte a kereslet operettdívák iránt is, akkor New-Yorktól Bombay-ig, magyar operettekben, magyar operettdívák énekeltek a világ minden valamirevaló szinpadán.

A turáni magyar őserő mindenben első helyre küzdötte magát, amit ösztönszerűen előnyösnek érzett népe számára.

Pedig a magyar egy ezredéven át csak a kardot forgatta és nem az ecsetet, — a tárogató nem táncba csalogatta, hanem a szabadság véres csatamezőire, — és vidám nóták helyett vérrel írta a történetét.

*

A háború utáni világ, amely számokban ki nem fejezhető vagyont pusztított el lőporban, lövegekben, hadifelszerelésekben, — nagy vérszegénységében nem bírja el a termelés költségeit. Az emberi munka bérén nem takarékoskodhat, csupán csak a termelőenergia költségein. A szén, a fa, az olaj, ma már drága energiaforrások, rosszul kihasznált energiaforrások, mert az így termelt hő 75%-a elszáll a kéményen át és válik az ember gyilkosává, mint por és piszok, füst és korom.

Más energiára van szükség. A természet ama rejtett titkait kell megkeresni, amelyek a villámokat szülik, a volfáramot fűtik és a lávát ontják a föld mélyéből. Azokat a titkos erőket, — amikkel olyan pazarul bánik a természet, — kell az emberi munka igájába fogni.

Ezeket az új erőket mi nem kereshetjük fent a magas levegőben, mert a győztes Nyugat eltiltott minket a levegőtől, megnyirbálta szárnyainkat. Nem kereshetjük ezeket az erőket a föld szinén sem, mert a búzánk itthon rothad a magtárakban, szőlőhegyeink leve a pincéinkben és gyümölcsünk a kertet trágyázza.

Nincs más módunk, csak egy — le a földbe ! — az anyaföld mélyébe, hogy ott keressük a jövendő boldogulást.

Csakhogy a föld belsejének titkai csak azok előtt tárulnak föl, akik áhítatos összeretettel vannak a föld iránt. Széles e világon nincsen olyan hely, ahol a földet oly végtelen szeretettel illetné az ember, mint nálunk. És ahogy az egész világon a kutató elme a föld felé fordult és a mélyfúrások technikája oly annyira kifejlődött, hogy már két kilométernyi mélységen túl is lehatol a fúró — a magyar őstehetség volt az első, mely csodálatraméltó szerszámot adott a mérnökök kezébe — az Eötvös-féle ingát, — amely rámutat a helyre, ahol érdemes a mélységbe hatolni, hogy felszinre hozzuk az ember vágyta kincset.

A mélyfúrások lehetőségeit ezzel a magyarság adta meg a világnak.

Sajnos, a hozzávaló fúrógépeket élelmesebb, gazdagabb népek gyártják. A lehetőséget megadtuk, de az önbizalmunkat nem birtuk hozzánevelni. Nem bíztunk és nem hittünk önmagunkban. Idegen szakért:kért kiabált állandóan a hitetlen, a bizalmatlan tőke. Pedig akkor már itthon vértezetten állt a gárda, amely ma az egész világon vezeti a mélyfúrásokat.

A mélyfúrások nagymesterei, a modern Gráll-lovagok, — a világ urai !

Akik előtt meghajolt a világszerte elsőnek elismert *Conningham Graig* főgeológus is, Anglia egyik legnagyobb tekintélye e téren, akit rokonság fűz az angol királyi családhoz.

Mint világtekintély jött, azzal a tudattal, hogy a mélyfúrások terén itt csak törpéket talál. Elmenni azonban úgy ment el, mint aki törpének érzi magát a magyar óriások mellett.

A külföld szakértő tudósai és mérnökei pedig ekkor ismerték meg és becsülték nagyra ezeket a magyar óriásokat, hogy aztán az általuk megoldhatatlannak tartott feladatok megoldására elvigyék őket Ázsiába, Afrikába, Délamerikába, — ahol azok minden reájuk bízott feladatot bravurosan oldottak meg.

A fekete hó — a magyar alkotó őserő és a föld titokzatos mélyét fúró óriások révén válhat ismét — fehér hóvá.

*

Takarékosságból egyes ügyosztályokat feloszlat a főváros. Bizonyára azokat, amelyek csak emésztik a főváros vagyonát, jövedelmét, hogy helyet adjon azoknak az új ügyosztályoknak, amelyek gyarapítják a vagyont, fokozzák a jövedelmet.

Örökös gúnytárgya, de megalázó tudat is, hogy azokat a nagyértékű gyógyforrásokat, amelyek e város talaját mérhetetlen értékké fokozhatják — mert a föld alatt jár a gyógyító vizük — a csatornaügyosztály kezeli.

Szinte hihetetlen, hogy ennek a városnak már 93 gyógyforrást adott a magyar nemzet sorsát intéző Gondviselés és a magyar tudás, — sokan ezt nem tudják — s ezekre alapítják a világfürdő terveit a város urai. De még hihetetlenebb, hogy ezt a megbecsülhetetlen kincset nem a mi kiváló geológusaink egyik ekezeli, — hanem egy opálbányász. Igen, igen, azért talán mert ez az ártatlan ember, a rengeteg gyógyforrás dacára, kevés vizet kever.

A megoldás tenyéren fekvő.

Állítson ezeknek a kincseknek külön ügyosztályt a város és kincstartónak hívjon meg egyet azok közül az óriások közül, akiket ilyeneknek ismer a világ csodás eredményeik révén. De ne a látszat-tudósok közül, akik csak teoretikusok, csak papiros-tudósok és eredményesen csak „irodai" mélyfúrásokat végeznek egymás ellen.

Kiváló képzettségű, nagy arányokat mutató új egyéniségek állanak a város élén, szakmájukban nagyok. Ne rösteljék, hogy szakmájuk nem a geológia. Emeljenek maguk közé olyan egyéniséget, a gyógyforrások új ügyosztálya élére, velük egyenrangú egyéniséget, aki minden takarékosság dacára új jödelmeket, új vagyont termel ki a föld mélyéből a város számára.

E nélkül nincs fürdőváros, e nélkül a szanálás nagy terve is csak kicsinyes pemecselés, kispolgári próbálkozás, garasos gazdálkodás.

És fekete marad tőle továbbra is — a fehér hó.

Viraág Béla

A Városmajor jövője

Évtizedeken át a maláriának veszedelmes melegágya volt ez a vidék, ahol a túlsűrün nőtt, dúslombú fák miatt sohasem érte napsugár a nyirkos földet. Kettészelte a mély és meredek kőpartok között folydogáló „Ördögárok", amelynek vize lassan ringatta a Dunába a hegyvidék csatornáinak minden piszkját. Sokszor tettük ezt szóvá, mert az itt játszadozó gyermekek között terjedt a malária és szedte áldozatait. A felnőttek kerülték nyirkos-gyilkos lehellete miatt. Senkinek sem volt örömére. Aztán beboltozták az árkot, de ez nem sokat használt. Végre mégis akadt kertészeti igazgató, *Morbitzer* Dezső személyében, aki felsőbb ellenkezés dacára, megritkította a nyirkos erdőrészleteket, rést nyitva a napsugárnak, — parkozta a szabad részeket és ma már az elsők között áll a Városmajor parkja. Még nem kész, de lassan-lassan mégis elkészül. Talán ez lesz Buda legszebb sétánya, leglátogatottabb parkja. Megindult környékén az építkezés is. Mindenesetre egyik fontos összekötő parkja annak a zöld vonalnak, amely a Gellérthegytől indul és a Horváth-kerten, Vérmezőn át kapcsolja ezt a parksorozatot a Pasaréthez, a hegyvidékhez. Buda-világfürdő egyik legszükségesebb föltétele ez, mert sétáló, lombos, virágos területek nélkül fürdőhely el sem képzelhető. Ami pedig legfontosabb, — az, hogy Budapest mai polgármestere jóindulattal segíti a fürdőváros kialakulását újabb fúrások révén és tudtunkkal a fúrások egész sorát indítja meg a Tabántól kezdve, a Hűvösvölgyön végig. Ebbe a sorozatba esne bele a Városmajor parkja is, ahol sikeres fúrás esetén megfelelő parkkörnyezetben épülne fel az új fürdő. Ez rendkivül emelne minden értéket a park környékén és felépithető itt egy uj fürdőtelep a megfelelő szállodákkal. Telek, ház, lakás értéke emelkednék, uj üzletek nyilnának, — megindulna az élet. — A *Hollós Mátyás Társaság* legutóbbi értekezletén megbizta a háznagyot, hogy a Társaság nevében kérje fel tagtársunkat: — *Hubert* Vilmost, aki mint háztulajdonos közvetlenül is érdekelt fél, hogy a Városmajor környékének háztulajdonosait gazdasági szervezetbe tömöritse, amely szervezet ezt a megindult fejlődést ápolná és előbbre vinné. (D. P.)

Souvenir de Budapest

— Az idegenforgalom titkaiból —

Tábori Kornél szerkesztő, aki a budapesti Souvenirokról egyik legutóbbi számunkban írt cikket, a Baross Szövetséghez beadványt intézett, amely életrevaló új javaslatokat sorol föl. Ezek az elgondolások eltérnek az annyiszor hallott és már régen alkalmazott módszerektől, éppen ezért szükségesnek látjuk, hogy rájuk a közfigyelmet felhívjuk.

A javaslat szövegét itt adjuk:

Kereskedők ne csak külföldre szóló leveleikben csináljanak propagandát a magyarországi idegenforgalomnak, hanem

vigyenek is magukkal prospektusokat, ha külföldre utaznak,

különösen, ha fürdőhelyre, vagy olyan városba mennek, ahol sok idegen fordul meg.

Történjék intézkedés — aminek részleteit külön iratban pontosan kifejthetjük — arra nézve, hogy

külföldön és vidéken rendszeresítsenek kereskedelmi körökben, klubokban előadásokat

és ott a helyszinén a fővárost és a fürdőket ismertető füzetek is legyenek szétoszthatók, praktikus céllal, az utazási föltételek ismertetésével.

Kereskedelmi, ipari és művészeti szakértők állapitsák meg uj, tetszetős magyar, illetve

budapesti souvenirek lehetőségeit,

anyagát, készítési módját, alakját és propagáló módszereit.

Igyekezzenek valami márkázó-rendszert kialakítani és a hamisított,

értéktelen, álmagyar specialitásokat megbélyegezni.

Szervezzenek újabb ipari és kereskedelmi kongresszusokat a szakmabeliek idevonzása céljából.

Szervezzék meg

a budapesti boltok és gyárak látogatását

külföldiek számára. Iktassák be külön programmpontul a külföldi utascsoportok műsorába, de úgy, hogy elég idő maradjon a megtekintésre és vásárlásra is.

A magyar művészek rendkivül súlyos helyzetén kissé enyhíthet az, hogy vidékről és külföldről érkezők számára

műtermi látogatásokat szerveznek

a Székesfővárosi Népművelési Bizottság jól bevált rendszerével. Hasonló módon szervezhető meg az Iparművészeti Múzeum és Társulat, valamint a Műcsarnok aktuális kiállításainak megtekintése.

Kérjék föl Budapest uj Gyógyhelyi Bizottságát, hogy helyiségében állitsa ki a Magyarországról eddig megjelent idegennyelvü könyveket, albumokat, metszeteket, plakátokat, prospektusokat és állandó iparművészeti, illetve népművészeti kiállitást is szervezzen, az ott megforduló idegenek számára.

Kérjék

idegenforgalmi turaautó járatását,

amint azt Ausztria már kitünő eredménnyel megtette, főképp a nyugati országokban. Az autón egész kis mintakiállitás van a nemzeti specialitásokból. Azonkivül kitünő vetitő-készle, amely szines lemezeket és hangosfilmet is képes vetiteni. Végre sokféle prospektus és másfajta ismertető nyomtatvány.

Állitsanak össze olyan jegyzéket, amelyből kiderül, hogy a jobb budapesti

üzletek közül, hol és milyen idegen nyelven beszélnek.

Ezt a jegyzéket juttassák el a szállókba, penziókba, utazási irodákba.

A külföldiekkel érintkező személyek elsősorban az idegenvezetők számára tartsanak előadásokat az idegenforgalom és kereskedelem összefüggéseiről a magyar árucikkek jelentőségéről, speciális értékeiről.

„Ceterum Censeo": Ujra, meg újra tegyék meg a kellő lépéseket, — amíg csak sikerre nem vezetnek —

a vizumkényszer megszüntetése céljából,

legalább azokkal az országokkal szemben, amelyeknél súlyos politikai okok nem akadályozzák a vizum eltörlését.

Sophokles — Akvinkumban

Három hosszu esztendő kellett hozzá, hogy *Sophokles* a pesti Nagykörúttól kiballagjon — Óbudára. Rosszmájuak erre bizonyára azt mondják, hogy tantuszokkal utazott; mi azonban az igazság védelmében megállapithatjuk, hogy nevezett ur a halhatatlanság trollybuszát vette igénybe. Nem kevesebbről van szó, minthogy ezer évek után Akvinkum római kori amfiteátrumában ujra csendüljenek az Antigone dialógusai. A pesti Nemzeti Szinház igazgatósága rendezőkkel — fő és alulvilágositókkal fölszerelve — terepszemlét rendezett a nevezetes romok közt és ráébredt arra, hogy pompásabb keretet elképzelni se lehet görög tragédia számára, mint amilyenek az amfiteatrum öreg kövei. Igaz viszont, hogy a déli lap, amelyik a terepszemlét lefényképezte és megirta, elfelejtkezett róla, hogy a Budai Napló 1931 december 24-i számában kitünő munkatársunk: *Margittay* Rikárd dr. vetette fel az eszmét, hogy Sophokles Antigoneját itt adják elő, de mi sose szoktunk panaszkodni amiatt, ha az elsőséget (három évvel később ugyan) mások vindikálják. Csak annak örülünk, hogy a terv végre valóra válik és egy akció (ha nem is a miénk!?) ismét Budára hoz szinházat, életet és kulturát.

Táltosjátékok

— Képek a nagy magyar multból —

Minden nemzet megbecsüli a maga multjából, ami szép. A népek lelke a történelem ködös messzeségeiben is csodálatos dolgokat produkált. Könnyű ma a rádió, a kényelmes élet korszakában megmosolyogni ezeket a mégis nagyszerű kezdeményezéseket, amelyek elhatároltan újat adtak a különböző társadalmak lelki szükségletei szerint. Öntudatra ébredt nemzetek egymás után rehabilitálják mitológiájukat, nagy multjuk mondai szépségeit; halhatatlan költők gazdag fantáziával épitik tovább a hagyomány ősi motivumait.

Csak éppen nekünk, magyaroknak nem jutna eszünkbe, hogy megbecsüljük a szépségeket, a multat: ami sajátosan miénk, amivel különbözünk az európai népek nagy többségétől !

Sok szó esett mostanában ünnepi játékokról, amelyekről mégsem tudunk egyebet, mint valami ködös elképzelést, összefüggő gerinc és programm nélkül. Ha megvalósulnak ezek a játékok, talán művészi szempontból tökéletes, de össze nem függő részteljesítményeket kapunk, amelyek épp úgy lehetnének művészi események Kamcsatkában, vagy a zulukaffereknél, mint amennyire semmi különös közük nem lenne a mi magyarságunkhoz. Talán a tizenkettedik órában mégis homloktérbe került egy terv,

REMSEY GYÖRGY

gödöllői festőművész elgondolása, amely

„Táltosjátékok" címmel nagy keretet ad a játékoknak, összefoglalva történelmi hagyományt, mesevilágunk megannyi ragyogó emlékét, a legmaibb magyar művészettel és irodalommal.

Hatalmas szabadtéri játékokat tervez, amelyeken az egész magyar szellemi teremtőerő megnyilatkoznék. Pár órára az ősi nép Ázsiából idehozott bőséges invenciója csillogtatná történelmi lelkének minden báját. Uj volna, magyar volna, miénk volna maradéktalanul az idejövő idegenek szive, mert a magyarság felsőbbrendűsége nemcsak irott malaszt, hanem kinyilatkoztatás. Valami nagy drámai akcióval peregne le a nézők szemei előtt: mennyi lelket, mennyi akciót, menynyi kultúrát tudtunk adni mi, Kelet fiai az emberi fejlődésnek.

Történelmi képek szines pompájában látnánk

Attila lakomáját, Mátyás vadászatát, a diadalmas magyar katonatipusokat, a magyar szentek glóriás históriáit.

Önbizalmat, mosolyt, művészetet hintenének közénk az őstalajból fakadt népi levegőjü

matyólakodalom, vízkereszti és karácsonyi misztériumok, mohácsi farsang, arató és szüreti ünnepek.

A táltosjátékok fénypontja volna az avar-hun-magyar mitológia több képe:

a két testvér, Emese álma, magyarok bejövetele, a vérszerződés bemutatása.

Óriási zenekar festené alá a bemutatásokat a gyönyörű szabadtéri keretben :

Liszt rapszódiái, Kodály Psalmusa, Dohnányi Ruráliája, ezeken kivül a magyar ősi dallamok Bartók, Kodály és Bárdos feldolgozásaiban csendülnének.

Megfelelő formában a képzőművészetet, a magyar stilust is látnánk és jellemző hatalmas arányú irodalmi alkotások megjelenítésére is alkalom volna.

Szinte önmagától kínálkozik a *„Táltosjátékok"* rendezésére az óbudai Bécsi-úton, a téglagyár által a hegyből kibányászott amfiteátrumszerű terület, amely kis kiképzéssel ilyen előadásokra a legalkalmasabb. Képzeljük el, mit jelentene a Himnusz és Szózat óriási kórusaitól körülölelt magyar programm, milyen nagy megmozdulása volna a magyar szellemnek, amely egyedül hívatott, hogy valóban merészet, szépet, multat és jelent: történelmi

KAKASKAPU SÖRÖZŐ
II., PÁLFFY-TÉR 4. SZ.
Családi menü P 1,60
Nagymenü P 1.20
Ebédet házhoz szállit

magyarságot mutasson magunknak és a külföldieknek.

Merjünk hát akarni, merjünk hát szembeszállni a konvencionális programmokkal, merjük elhinni, hogy nemcsak többet várnak tőlünk, mint amennyit máshol is látnak, hanem mi ezt a többet meg is adhatjuk.

Ezt a többet, ezt a magyarságot, ezt a mi szivünket programmnak hisszük és *Remsey* György gyönyörű elgondolásával az illetékesek figyelmébe ajánljuk.

Magyar József

A beteg társadalom

— Barla-Szabó József előadása a Kelenföldi Társaskörben —

A társadalom minden kenyéradó rétegét, de főleg az iparosokat erősen nyomja az „Országos Társadalombiztositó" és a „Magánalkalmazottak Biztosító Intézete" súlyos adója, amely talán nincs is arányban a közönség mai teherbiró képességével. Nagy szolgálatot tesz ezeknek az intézményeknek, de szolgálja a köznyugalmat is, aki okos szóval tud rávilágitani erre a kérdésre és megértetni a teherviselőkkel, hogy nagy nemzeti és felebaráti szolgálatot tesznek vele, még ha nehéz áldozatokba kerül is.

Ezt a kérdést világitotta meg élvezetes előadásban

BARLA SZABÓ JÓZSEF dr.

egyetemi tanár, az Országos Társadalombiztositó Intézet igazgatója a Kelenföldi Társasakör előadóestjén, január 30-án.

A előadó elsősorban a világszerte jelentkező gazdasági bajok okairól emlékezett meg. Az alapokokat szolgáltatják a munka minőségének és elosztásának megváltozása, ezenkivül a munkavállalók feltünő megszaporodása. A bajok részletes okai közt első helyen áll az ipar gépesitésének állandó fejlesztése, aztán az emberi munkaerő végsőkig való kihasználása (racionalizálás), a nők és fiatalkoruak olcsóbb munkaerejének túlzott arányban való igénybevétele.

A világ minden nemzete keresi a bajok gyógyitását s ezekkel hivatalosan a népszövetségnek igen jól bevált intézménye: a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal is állandóan foglalkozik. A leggyökeresebb intézkedéseket az Egyesült Államok léptették életbe, ahol általánosan bevezetett már a 40 órás munkahét akként, hogy a munkások órabére általában nem változott. Itt az egyes államok odáig mentek, hogy az üzemekbe beállitható gépek számát is pontosan meghatározták. Ezt az intézkedést az Egyesült Államok munkáslakosságának a nyomoruságig fokozódó elszegényedése váltotta ki. A genfi Nemzetközi Munkaügyi Hivatal is köriratban szólította fel a Népszövetség tagállamait, hogy a 40 órás munkahét bevezetésével foglalkozzanak.

A bajok átmeneti megoldását elősegitő intézkedést több állam tett. Ezek: közmunkák szaporitása, telepitési akciók, pénzsegélyek megállapitása, biztositás a munkanélküliség esetére, szegénygondozás, menedékházépitkezések, élelmiszersegélyek, az iskolaköteles kor felemelése, a foglalkozási életkor kezdő időpontjának kitolása, a főiskolába lépő ifjuság szelektálása, a férjes nők alkalmazásának megszüntetése, házassági segélyek, stb. Az előadó szerint a heti munkaidő lecsökkentése nem tartóztatható fel.

A kérdés megoldásával a társadalom minden rétegének foglalkoznia kell; ezért is a társadalmi mozgalom biztositása érdekében a kérdést minél szélesebb rétegben kell megismertetni.

Élénk tetszés kisérte végig az előadást és nagyon kedvesen ünnepelték az előadót már a társasvacsora előtt, az asztalnál pedig elsőnek Becsey Antal elnök köszöntötte az előadót és méltatta előadását. Utána Petracsek Lajos dr. országgyűlési képviselő, az ő kiváló gazdasági képzettségéből kifolyólag számos érdekes és szakszerü megjegyzést tett, sok tekintetben cáfolva és helyreigazitva a Társadalombiztositó Intézetben uralkodó véleményeket és szokássá vált eljárásokat, amit élénk érdeklődéssel kisért a nagyszámu társaság. A felszólalók sorát Székely Vladimir fejezte be az ő kedves humorával, megadva ezzel a hangulatot a további együttmaradáshoz.

A kolduskérdés

— Thordai Lajos tanácsnok előljáró előadása a Pasaréti Egyesületben —

Az élet mindennapi keserűségét fokozó, szinte égető kérdéssel foglalkozott legutóbbi előadóestjén, január hó 30.-án a „Pasaréti Egyesület" és előadónak meghivta

THORDAI LAJOS

tanácsnok-előljárót, aki már huzamosabb ideje foglalkozik ezzel a kérdéssel, megoldásokat is talált és már is annyira fejlesztette ezt a kérdést, hogy jogtalanul kolduló egyének közül ma már alig egykettőt kell a rendőrség elé állitani naponkint, holott néhány héttel ezelőtt még mindennap 30—40 került a rendőrkapitánysága.

Az előadóestét

KOZMA JENŐ dr.
országgyűlési képviselő,

mint elnök nyitotta meg és bevezette az illusztris előadó témáját.

A KOLDUS-PROBLÉMÁT

meg kell oldani, hogy a kerület polgárságát a koldusok szemérmetlen tolakodásától megmentsük. A koldusoknak legtöbbje nem is kerületi lakó, nagyrésze vidéki is, nagyon sok nincs is rászorulva, csak notórius munkakerülő.

A kerületben ezidőszerint 2100 családban 4900 szegény egyént tartunk nyilván, akik csak hatósági segélyezés mellett tudják megélhetésüket biztositani. Ezeket részint havi, részint rögtöni segélyekben részesitjük, ezenkivül tej, kenyér, hentesáru, és ebédjegyeket, valamint tüzelőszer utalványokat kapnak. A kerületben ezidőszerint hét szeretetotthon van, ahol a különféle egyházközségek támogatásával összesen 92, az élet küzdelmében elesett embertársunk nyer teljes ellátást. A főváros nehezen birja e terheket, azért most már a társadalomra hárul az a feladat, hogy a valóban rászoruló inségeseknek a megélhetése lehetővé tétessék. A kerületben 38 koldusnak van a rendőrségtől koldulási engedélye, mégis százszámra van ajtóról-ajtóra járó koldus.

A koldulást megakadályozhatjuk, ha azoknak, akiknek koldulási igazolványuk van, teljes ellátásáról gondoskodunk. Aki ezt elősegiti, az megszabadul attól, hogy az utcán és a lakásán állandóan a koldusok zaklassák, mert igy a koldusok teljes ellátásáról gondoskodhat az előljáróság és a hatósági segélyben részesülőket is hathatósabban támogathatja. A koldulási engedéllyel birókat

szeretetotthonokban kivánom elhelyezni,

akik pedig családosak, azokat a lakbérrel, valamint tej, hentes és ebédjegyekkel segitem s erre 770 pengőre volna havonta szükségem. Elszegényedett kispolgárokkal van itt dolgunk, akiket egy-két pengő segéllyel nem lehet elintézni, hanem a kerület vöröskereszt választmányával együtt közösen

középosztály-otthont létesitünk,

egyelőre körülbelül 26—30 személyre, ahol ilyen elszegényedett kispolgárok vagy pedig nyugdijas kistisztviselők nyugdijuk fejében ellátást kapnának és ezen középosztály-otthon megteremtésével megoldást nyerne a

középosztály-konyha felállitása

is, ahol egyelőre 200 elszegényedett kispolgár jutna díjtalan, izletes, tápláló házi koszthoz. Ez a konyha már is a megvalósulás előtt áll és rövidesen meg is nyilik a Batthyány-téren. Ennek fenntartása, 200 személyt számitva, havonta körülbelül 400 P-be kerülne. Tehát összesen havi 2500—3000 P-re van szükség. Azok, akik a koldus-alamizsnát a ker. előljáróságon megváltják, kapnak egy zöld hatósági cédulát és arra kérem azokat, hogy semmiféle koldusnak sem az utcán, sem a lakásban ne adjanak semmit, hanem utasitsák őket az előljáróságra, ahol a szegényekről gondoskodnak, mert ha a koldusok azt fogják tapasztalni, hogy a hatósági zöld cédula ellenére is kapnak alamizsnát, akkor soha meg nem tudunk a koldusoktól szabadulni.

A kerületet a koldusoktól meg kell szabadítani. A koldusokat egyelőre 4 koldus-ellenőrrel ellenőriztetem, akik 25 százalékos rokkantak és e munkájukért fokozottabb segélyben részesülnek. Azonkivül 4 polgári ruhás rendőr is ellenőrzi a koldusokat és ha tiltott kolduláson érik, haladéktalanul a rendőrkapitányság elé állitják.

A kerület minden egyes házába és lakójának küldtem ismertető körlevelet és megajánlási ivet és ez reklamálható a házmesternél. E felhivásnak már is van szép eredménye, mert a mai napig havi 1121 pengő megajánlás történt. De a koldusok is eltüntek máról-holnapra a figyelmeztetés után — 39 koldus-előállitás történt a rendőrkapitányságon, azóta naponta csak 2—3 van.

Végül arra kérte a figyelmesen hallgató közönséget, hogy propagálják ezt az ügyet az ismerőseik körében is a nagyobb eredmény érdekében.

Az előadónak lelkes ünneplésben volt része és Kozma Jenő is hálás szóval mondott köszönetet, kiemelve azt, hogy végtelenül örülne, ha a mai rossz gazdasági viszonyok súlya alatt nyögő minden társadalmi réteg — orvosok, ügyvédek, művészek, kereskedők és iparosok megtalálnák a maguk Thordai Lajosukat. De külön figyelmébe ajánlotta azt a rettenetes csekkostromot, amivel most posta útján árasztanak el mindenkit, különböző jótékony és másféle célok érdekében.

Élénk vita tárgyát képezte azután az előadás, amelyhez elsősorban Bayer Antal törv. hat. biz. tag szólott hozzá, az előadó figyelmébe ajánlva a kereskedőket, akik a legerősebben vannak kitéve a koldusok zaklatásának. Hozzászóltak még Faller Mihály ny. Beszkártigazgató, Szász Dezső és Halász Manó bankigazgatók. Az előadáson számos hölgy is részt vett, ügyszintén az estét befejező társasvacsorán.

MEGNYILT **GÜL-BABA** SÖRÖZŐ-ÉTTEREM
A BUDAI MARGIT-HIDFŐNÉL. ◆ II., MARGIT-KRT. 2. ◆ TEL.: 57-6-05.
Müvésziesen megtervezett termek. — Magyar, francia konyha. — Polgári sörök. — Menürendszer. — Hangulatos zene. — 10 % borravaló.

HIREK

A nagy üzemek egyesitése most végleg lekerült a napirendről. Illetékes helyen belátták, hogy a fuzió nem jelentene lényegesebb megtakaritásokat és csak egynéhány szerényfizetésü alkalmazott foglalkoztatását tenné fölöslegessé. Most már egy hivatalos tényező sem foglalkozik a gáz- és elektromosmüvek fuziójával, ezzel a Borvendég-féle terv végleg elintézést nyert.

A kelenföldi pályaudvar környékének rendezése hosszú idő óta késik. Most végre a MÁV és a rendőrség részvételével helyszini szemle volt, amelyen a pályaudvarhoz irányuló forgalom érdekében a villamos megállóhelyek áthelyezését határozták el. A pályaudvar előtti kis kertek eltávolitásával az úttestet kiszélesitik és annak megfelelő burkolását is tervbe vették. Az igazi megoldás azonban az volna, ha a kelenföldi elavult állomás helyére modern pályaudvart épitenének, megfelelő épületekkel, megszüntetve azt a vidéki „indóház"-jelleget, amely csöppet sem világvárosi formában fogadja Budapest kapujában az idegeneket.

A Hegyvidéki Asztaltársaság tervezi a „Claridge" étterem megvásárlását. Ezt a kérdést beszélték meg a Hoffmann vendéglőben a február 1-én rendezett összejövetelen. A csődbejutott Claridge megvásárlásával a hegyvidék kulturélete uj lendületet nyerhet és sor kerülhet a régóta tervezett hegyvidéki kaszinó elhelyezésére is.

Uj tanácsnokok. Uj beosztást kapnak a főváros vezető pozicióiban lévő kiváló főtisztviselői, akik közül

BÓDY LÁSZLÓ dr.

tanácsnok a főváros háztartásának régi szakértője teljes joggal veszi át a pénzügyi osztály vezetését. Évtizedet meghaladó, ügyosztályon belül töltött munkássága komoly garancia, hogy a Lamotte Károly távozásával megüresedett pozicióba ismét a legkitünőbb ember került.

FELKAY FERENC dr.

a közgazdasági ügyosztály élén szerezte meg a város vezérkarának és polgárságának őszinte bizalmát. Most a tanügyi osztályt veszi át. Nagy képességeivel, kitünő érzékével mindenképen hivatott a főváros nemzetnevelő munkájának legfőbb irányitására.

báró BABARCZY ISTVÁN dr.

Felkay tanácsnok közvetlen elődje volt a közoktatásügyi osztályban. Ismételten bebizonyitotta, hogy kiváló főtisztviselő minden resszortban és sokirányu képességei jogositják fel Budapest közlekedésügyének központi irányitására.

VILLANYKÖRTÉKET
220 voltos alig használtakat **átcserélnék** 110 voltos körtékre
Cim: **I., FERY OSZKÁR U. 32/b. II. E. 4. SZÁM**
TELEFON: 61-1-42

Az uj lakbér-szabályrendelet májusban lép életbe. A főváros szociálpolitikai és jogügyi osztálya a miniszteri rendelkezések értelmében elkészitette javaslatát, amely bizonyára nagy vitákra ad még alkalmat. Sem a lakók érdekeltségei, sem a háztulajdonosok nem hajlandók álláspontjukból engedni, pedig a főváros, a rendőrség és a biróság ügyvezetése egyaránt megkivánja a liftpénzek, házmesteri és segédházfelügyelői járulékok kérdésének sürgős rendezését.

Gyász. Dános László kormányfőtanácsos, a Fehér és Dános cég zseniális vezetőtagja 50 éves korában hirtelen elhunyt. A temetésen Becsey Antal mondott mindenkit megindító gyászbeszédet.

MENYASSZONYI képek Blahosnál Fő-u. 18

Uj kör-helyiséget rendezett be a „Kelenföldi Polgári Kör", még pedig a Horthy Miklós út 29. szám alatt, ahová a Sós-fürdőből költözött át. Az uj, 4 szobából álló helyiséget február hó 5-án avatják fel. A kör most nagyszabású programmot dolgozott ki. Minden hét keddjén a kör hölgyeinek vezetésével tea-estét, minden szombaton kultürális összejövetelt rendeznek. Az iparos szervezeeket is kibővitik. Vivó-, nyelv-, és zenei szakosztályt is szerveznek. Baráth Lajos épitészmérnök vette kezébe, az átszervezést, hogy igy szolgálhasson a polgári kör Kelenföldön a városi politikát és kulturéletet.

A föld és a csillagok világa

Gróf Berényi János előadássorozata

Budán volt, Budán van és Budán lesz a csillagvizsgáló

III.

Földünk pusztulása.

Az előbbi előadás végén felmerült az a kérdés, hogy mily módon keletkezett a kihülőben levő égitest felületén a szerves élet és honnan jött annak csirája az imént még izzóan forró égitestre, amikor a gyakorlati tapasztalatok szerint 120 fok Celcius mellett minden csira és őslény megsemmisül, amint azt a sebészetben az ú. n. sterilizálás (csirátlanitás 120 fokos gőzben) bizonyitja.

A kisérletek ugyan bebizonyitották, hogy vannak olyan baktériumok, melyek 300 C fokig főzhetők anélkül, hogy elpusztulnának, mások pedig kibirják a 250 C fok hideget, de mégis csak kérdés, marad az, hogy hogyan jutottak annak idején a földre? Azt is tudjuk, hogy a magasabbrendű lények s azoknak egyes szervei nem egyebek, mint megszámlálhatatlan sejtekből álló és határozott rendeltetésü, sajátságos tulajdonságú sejtköztársaságok (látás, hallás, szaglás, agy, stb.) Az is bizonyos, hogy a sejt önmagában véve szinte örökéletünek mondható, de a szerv s a szervek összetételéből alakult test már csak kedvező életkörülmények között tud fennmaradni és szaporodni. Mentül bonyolultabb a test összetétele, annál kényesebb (akár a gépezet).

Megkapjuk a magyarázatot ezekre a nehéz kérdésekre is. Ha az embernek nem is sikerül soha rakéta-repülővel idegen égitestekre jutnia, a természet gondoskodott arról, hogy az égitestek közötti „közlekedés" biztositássék egyes parányi élőlények részére, még pedig a fénysugár szédületes gyorsaságával és erejével. A fénynyomás hatása alatt, a fénysugár hátán utaznak és szóródnak szét ezek a láthatatlan élőlények, hogy aztán a földünkön vendégszerepeljenek. Innen a magyarázata annak, hogy olykor egészen uj és ösmeretlen tünetü betegségek kezdenek terjedni az emberek között, vagy rég nem tapasztalt betegségek felújulnak. A közlekedés gyorsasága, a fénysugár gyorsaságával egyenlő, vagyis másodpercenkint 300 ezer kilométer.

Ennek a tetszetős teóriának segitségével megérthetjük, hogy a kihülőben levő földfelületen egyszerre csak megjelent a szerves élet, amelyből aztán a természet koronája, az ember fejlődött azzá, ami.

A végtelen világűr szédületes szinpadán történő események szinváltozásainak tekinthetjük azokat a különböző fejlődési fokokat, melyek az égitestek keletkezése és elmulása között váltakoznak. Az időtartam, amelyben az egyes fázisok lefolynak, mérhetetlen és az a néhány évezredes emberi művelődés (kultúra), amelyre a történelem szemüvegén át pillanthatunk multunkra, a mindenség szempontjából jelentéktelen csekélység. És mégis ebben a csekélységben lelhetjük meg a nagy csodát, — azt a képességet, mely a teremtmény koronájában, az emberben lakózik, hogy t. i. meglátja és elméje erejével felfogja nemcsak a körülötte történő eseményeket, hanem a végtelen messzeségben rejtőző titkokat is.

A széles látókör és nagy mélységű értelem nem minden agyban székel, sőt ez a kivételesek adománya. A nagy többség, jóllehet ma már iskolázottsága kielégitőnek mondható, azért mégis sok esetben az érthetetlen titokzatosság felé sandit és a csillagos égboltot holmi szépséges diszletnek tekinti, melynek rendkivüli eseményei azonnal felébresztik benne az ösmeretlentől való félelem (babona) szorongató érzését. — Egy üstökös megjelenése az égiekre tereli figyelmét, majd előtérbe tódulnak a mindennapi élet küzdelmei közepette már-már elfelejtett régi dolgok: a vizözön, a jégkorszak s a hajdani elsüllyedt Atlantisz. . . és sok-sok millió ember szivszorongva várja a világ végét.

Lássuk tehát, mi ebben a tudományos érték és mi is az a bejgért világ vége?

Minthogy a világmindenség szempontjából is egyetlen való igazság az a mondás, hogy semmi sem tart örökké, vagyis helyesebben: a változás az egyetlen örökkévaló, örökkétartó folyamat, — földünknek is egyszer vége lesz. Mielőtt azonban ez a vég bekövetkeznék, egyéb részleges katasztrófák is fenyegetnek bennünket. Ilyen veszély lehet a nagytömegü meteorhullás. Égitestek kisebb-nagyobb részei bolyonganak a világűrben, földünk vonzóereje magához ragadja őket, a kisebb darabok a levegőréteg súrlódása következtében izzóvá válnak és szétporladnak. A nagyobb darabok földünkre hullanak és nagy szolgálatot tesznek a tudománynak, mert ezekből állapitották meg a vegyészek, hogy az égitestek anyagstruktúrája azonos a föld alkatrészeivel. (92 elem s most állitólag a 93., de még nincs döntően bebizonyitva.) Az ú. n. robbanó tűzgolyók is meteorok. A legnagyobb vasmeteor Délafrikában esett a földre (Grootfonteinnál) és súlya 30 ezer kilógramm. A legnagyobb meteortömeg, mely egy helyre esett, Lengyelországban, Pultusknál tisztelte meg földünket, 1868-ban és még nagyobb Szibériában, feneketlen mélységbe fúródva és maga körül elpusztitva minden emberi, állati és növényi életet, ez utóbbi egy akkora területen, mint egy magyar vármegye.

Ezektől az égi kobakkoppantásoktól eltekintve, melyek egyike (vagy egy holdesés) pusztította el a hajdani Atlantisz világrészt, mely Afrika és Amerika között húzódott kelet-nyugat irányában, — olykor-olykor még a földrengés is okozhat nagyobb veszélyt, ámbár a föld dísze, az ember sem rest és elméje erejéből igyekszik a pusztitás terén tekintélyes rekordokat teremteni, amint azt a világháború bebizonyította.

A világháború utáni tudományos elmélyedés hovatovább kezdi megfigyelni az égitestek állásának hatását a földre és horoszkópszerű beállitással igyekeznek egyesek a földrengés bekövetkezését előre „megjósolni", ami az utóbbi japán és indiai földrengéseknél feltünően sikerült is. Sőt, még tovább mennek ezen a téren és földünk meteorológiai viszonyait is ebből vélik jóelőre megállapithatni. (Asztrometeorológia.) Mindenesetre van valami a dologban s ha elgondolom, hogy 40 évvel ezelőtt a hivatásos meteorológusok 60%-os biztonsággal jósolták meg a következő 24 óra helyi időjárását s ma már 95% megbizhatósággal adják le időjárásjelentéseiket, akkor mindenkinek kötelessége megkülönböztetett nagy tiszteletet érezni egy ilyen szerénymodoru, ösmeretlenül kutató természetbúvár önzetlen munkálkodása iránt, aki többet használ az emberiségnek, mint sok nagyszájú és népszerű politikus, végeredményben üres locsogásával.

Az elkerülhetetlen veszély, mely földünket fenyegeti — igaz, hogy csak sok millió esztendő mulva, amikor a háboruskodó emberiség már rég kiciánozta magát — abban a fényesképű, néma vándorban lakózik, akit derült éjszakákon szerelmesek bámulnak, költők megénekelnek. A ragyásfelületű holdban kell keresnünk végzetünket.

Amint már tudjuk, a végtelen világűr nem üres térség, hanem azt az ú. n. kozmikus éter tölti be. Bármennyire könnyű fajsúlyú, roppant hig anyag ez a világéter, a benne keringő égitestek mégis csak ellenállásra találnak. A földünk körül futó hold, nem marad mindig egyenlő távolságban, hanem spirális vonalban éppen úgy, mint a peremétől megkezdett gramofónlemez, közelebb és közelebb kerül a földhöz. Természetesen, évezredek mulnak el, mig ez a közeledés már mérésekkel kimutatható.

Holdunk jelenlegi távolsága földünktől 385.280 kilométer és 27 nap, 7 óra 43 perc, 11 másodperc alatt futja körül földünket. Ebben az adottságban okozza vonzóerejénél fogva a tenger apályát és dagályát. Néhány évmillió mulva a hold már csak 200.000 kilométernyi távolságra lesz földünktől és keringési ideje (holdnap = hónap) már csak 10 nap lesz. Hörbiger elmélete szerint, akkor már a dagály az egyenlitő táján tizszerte magasabbra emeli a tenger vizét, minek következtében a két földteke vizei az egyenlitő felé húzódnak. A vizszegénnyé vált féltekéken akkor már az éghajlat s vele a vegetáció, szóval a szerves élet is megváltozik. (Véleményem szerint akkor pusztul ki lassanként az emberiség és az állatvilág.)

Amikor a hold már csak 76.536 kilométer távolságra lesz a földtől, akkor már csak 1 nap alatt futja körül földünket és vonzóereje ötszázszorta nagyobb lesz, mint ma.

Elképesztően szörnyű dolgok történnek akkor már a földön. A vizek magassága az egyenlitő körül a sztratoszférán túl terjed és a kilyukasztott levegőrétegen át behatol a világ —270 Celsius fok hidege. Uj jégkorszak kezdődik a mostani mérsékelt égövek helyén; az egyenlitő körül pedig a földnél most már háromszorta gyorsabban futó hold elképzelhetetlen vizierőket hoz mozgásba, melyek hegyet, földet és mindent, ami a földön volt, irtózatos összevisszaságba kever, mig legvégül földünk magába vonzza a holdat és annak tömegével egyesül.

A megnövekedett földön a vizek lassanként lecsillapodnak, uj szilárd földrészek, hegységek alakulnak és csodálatosképen újra kezdődik a vegetáció és megjelenik az ember, hogy ismét felvegye a küzdelmet a természet erejével. Kezdődik minden elölről, a föld pedig elrabolja a Naptól a legközelebbi bolygót, a Marsot, mely 6745 kilométeres átmérőjével és két kis holdjával átveszi földünk körül a régi, beszippantott hold szerepét, nagy örömére az eljövendő szerelmeseknek és költőknek, akik majd fokozott mértékben gyönyörködhetnek az éjszaka nagyképű, néma vándorában, amint két kis, keringő pajtásával végigsiklik a csillagos égbolton.

De nehogy az öröm hosszúranyult gyökeret verhessen, a születéssel újra kezdődik az elmulás és végeredményben az éltető Nap is magához ragadja a Földet, a már ismert módon, hogy felfrissitett hőfokával uj életet sugározzon magakörül.

(Folyt. köv.)

Három királyok...

Három királyok szent napján
A lelkemben emlék derül . . .
. . . Mint kisdiák kántáltam én
Ez ünnepnapon emberül.

Vittem elől a csillagot,
A vállamon fehér talár
S királyok jöttek mögöttem:
Gáspár, Menyhárt és Boldizsár.

Megálltunk minden ablaknál,
Fujtuk szépen és igazán
A három szent király dalát,
Hogy szebben nem lehet talán.

S mikor a nóta véget ért,
Mi boldog lett a kicsi nyáj:
— Krajcárt kapott a csillagos
És krajcárt a három király!

Nagy szerencsénk csak egyszer volt:
„Kétgarasost" dobtak nekünk,
De úgy elkapta más gyerek,
Hogy elállt a lélegzetünk.

„. . . Nem is daloltam — szólt felénk —
S enyém lett mégis a garas,
Ha nektek is kell — rajta hát! —
Te csillagos tovább ugass."

Eszembe jut ez mindenkor
„Három király"-ok reggelén,
S azóta — ha kántáltam is —
A díj másé lett, —nem enyém.

UDVARHELYI K. IMRE

SZEMÉLYI HIREK

SIPŐCZ JENŐT mint fővédnökét ünnepli a Magyar Sakk Szövetség februári estjén a Városi Szinházban.

ANTAL ISTVÁN dr. min. tanácsos, sajtófőnököt Jászberény egyhangulag képviselőjének választotta.

KOZMA JENŐ dr. orszgy. képviselő meleg szavakkal emlékezett meg a fővárosi tanszemélyzet érdemeiről, a közoktatásügyi bizottság legutóbbi ülésén és azt kívánta, hogy az eddig élvezett kedvezményeket ne vonják meg tőlük.

LAMOTTE KÁROLY alpolgármester megválasztása ellen egy volt fővárosi mérnök panasszal fordult a Közigazgatási Birósághoz. A panaszt most elutasitották.

NÉMETHY KÁROLY dr. székesfőv. tanácsnok „A fővárosi kultúrpolitika nemzeti jelentőségéről" értekezett a Szabadegyetem január 31-i megnyitásán.

HATVANY LAJOS báróéknál valóságos „Budai Helikon" jött össze a Thomas Mann tiszteletére rendezett vacsorán.

DUDAY ALAJOS dr. tanácsnok előljáró mondott beszédet a belvárosi polgárság Goreczky Zsigmond emlékünnepén.

CSELÉNYI PÁL dr.-t jelölte az elnöki tisztségre a Magánalkalmazottak Nemzeti Blokja. Az eddigi elnököt, Frühwirt Mátyást kibuktatták.

MARKOS BÉLA dr. a Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal h. igazgatója nagysikerű vetitett képes előadásokon ismertette Bázelban és Münchenben a magyarság multját és jelenét. A beromünsteri rádióban pedig budapesti képeket mutatott be.

ZBORAY GYULA DR. ügyvéd érdekes tanulmányt olvasott fel borestjén a pénteki Borgazda Társaságban, amelyben a Budai Polgári Kör multját ismertette.

GERŐ ÖDÖN író és hirlapíró, a Pester Lloyd szerkesztője „Művészet és közönség" címmel ad elő a Budai Klub február 26-iki, keddi estjén.

PREZDZIECZKY PIUS a pálosrend főnöke, a hitbuzgalmi egyesületek gyűlésén nagy beszédben mondott köszönetet a magyar nemzetnek a rend visszatelepitéséért.

ZSÁMBOKY MIKLÓS dr.-t, az újonan létesített csillaghegyi egyházközséghez plébánosnak nevezte ki a hercegprimás.

TEASDALE OTTO tűzoltó-főparancsnokot az orsz. tűzoltótisztképző tanfoyam parancsnokának nevezte ki a belügyminiszter.

Ifj. LECHNER JENŐ nagysikerű tervpályázatokkal szerepelt a Ciszterci Diák Szövetség budai művészcsoportjának képzőművészeti kiállításán. Lechner Ödön bútortervei ugyancsak komoly sikert arattak.

MESSIK GÉZA műszaki főtanácsost a városrendezési ügyosztály helyettes vezetőjének nevezte ki a polgármester.

RAVASZ ÁRPÁD az iskolai sport tulhajtásai ellen nyilatkozott a közoktatási szakbizottságban.

1935. V. 3—11.
B. N. V.
(Budapesti Nemzetközi Vásár)

Vig esték
ÓBUDÁN
Az ujjáalakitott, fővárosi nivóju
Központi-kávéházban, III., Főtér
Nagyszerű konyha!
RADICS BÉLA jazzenekara

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért
zenekarával egész télen naponta
GUNDEL-GELLÉRT
ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

Impozáns közgyűlés keretében alakitotta meg a XI. ker. „Szent Imre" város társadalma január 25-én a Magyar Vörös Kereszt Egylet helyi fiók egyletét. Duday Alajos dr. fővárosi tanácsnok, kerületi előljáró, a fiók egylet elnöke üdvözölte a megjelent elokelőségeket, köztük vitéz Simon Elemért, a Magyar Vörös Kereszt Egylet országos elnökét és vitéz Gátföldy Egonné úrasszonyt. Az elnöki megnyitó beszéd után vitéz Simon Elemér a Vörös Kereszt célkitűzéseit vázolta, vitéz Gátföldy Egonné pedig a helyi szükségleteknek megfelelő intézmények felállitásáról beszélt, majd Meszlényi Márton Elemér, a X. ker. Vörös Kereszt fiókegylet választmányának elnöke hivta fel kitartó munkára a megjelenteket. A közgyűlés Duday Alajos dr. tanácsnok záró szavaival ért végett. A Szent Imre város társadalmának ez az ujabb megmozdulása élénk bizonyitéka a kerület nagyarányu fejlődésének.

Az óbudai Kisfaludy Szinház legutóbb a „Karneval" c. operettet mutatta be. Móary Lucia mindjárt a belépésekor feltünést keltett szép alakjával, bájos játékával, kellemes, csengő hangjával. A régi tagok közül Lilla Mária, Madarász László, Pillér Ferenc, Alszeghy Lajos, Sándor Ferenc, Szántó Klári, Németh Jenő és Basa György voltak a siker részesei. Nagy sikere volt az „Előre megfontolt szándékkal" c. szinműnek is. A vádlott szerepében Pillér Ferenc olyan kiváló alakitást produkált, amellyel bármelyik fővárosi szinpadon is megállotta volna helyét. Az ő érdeme a gondos rendezés is. Egy gyilkos leány szerepében Szántó Klári tünt ki s egy fegyháztöltelék cinikus szerepében Sándor Ferenc volt nagyon jó. Gáti József, Verő Imre, Gárdos Pál, Kovách Andor, Német Jenő, Basa György és Alszeghy Lajos járultak még hozzá jó alakitásaikkal a sikerhez.

Orajavitás: Szerafin Gy. I. Roham u. 1

Jóvá kell tennünk azt a hibánkat, amelyet ott követtünk el, hogy beszámolva a Redemptorissza apácarend házavató ünnepéről, megfeledkeztünk e kivalóan sikerült épitészeti remekmű alkotójáról: — Fábián Gáspár dr. műépitészről, aki egyike Magyarország legkiválóbb templomépitőinek. Mint Magyarország legnagyszerübb iskoláját, a Redemptorissza apácák Szent Imre-úti zárdapalotáját mutatta be Hóman Bálint miniszter az itt látogatást tett Schuschnigg osztrák kancellárnak, aki el volt ragadtava ettől a gyönyörü intézettől és ki is jelentette, hogy ehhez fogható ma nincsen Európában. Elhelyezése, remekművü architekturája, pompás beosztása, csodálatos finomságú kápolnája és páratlan kiképzésü, ragyogó dísztermében az intézetet a kor legmagasabb nivóján álló alkotásnak nevezte az előkelő látogató, amikor gratulált ehhez a magyar miniszternek és a szerzet főnökasszonyának. Másnap Magyarország bíboros hercegprimása szentelte fel a nagyszerü iskolapalotát és örömének adott kifejezést a katholikus egyházépitészet eme remekbe készült bástyája láttán. Minket, Budánk krónikásait az örvendeztetett meg, hogy Magyarország, sőt Európa egyik legszebb iskolája Budán áll, de még inkább az, hogy a gyönyörü iskola-palota Budán élő épitőművészünk, lapunk illusztris munkatársának, dr. Fábián Gáspárnak alkotása. **(M. I.)**

A pesti Vigadóba városi hivatlokat telepitenek a legujabb elgondolások szerint. A Vigadóban olyan ügyosztályokat helyeznek el, amelyek nincsenek szoros összefüggésben a városigazgatás mindennapi ügyeivel.

Drágaköveket és törött nemes fémet vásárol: SZERAFIN GY. I. Roham u. 8

Különös versenystilust honosított meg az Ügetőverseny Egyesület, amely talán egyedül álló az egész világon. A budapesti uj ügetőpálya méltó a világvároshoz, közel van, egy kisszakasszal elérhető a belső körútról és a közönség meg is szerette. A lóversenysportot kedvelő közönségnek egyetlen téli szórakozása. Ezt meg kellene tartani, sőt fejleszteni. Csakhogy valami különös rendszer éppen az ellenkezőjét szolgálja. Nem nagy befektetésre volna szükség télire. Üvegfalakra, amelyek a versenyek közötti szünetek alatt lehetővé tennék az ott tartózkodást. A kapubejáratot, a totalizatőr és a vendéglő előtti területet el kellene ilyen falakkal zárni. Ez iránt fent az igazgatóságban kevés az érzék, úgylátszik, kevés a pénz is. Azután ügyelni kellene a versenyek lefolyására, mert lassan az a vélemény kezd kialakulni, hogy a budapesti ügetőpályán háromszor kell megnyerni egy versenyt. Először az indításnál, másodszor a célnál és harmadszor — a versenybiróságnál. Ez okozza azután, hogy a közönség mértéken túl beleszól a versenyekbe. Először ki kell erőszakolnia az indítást, azután befolyásolni a beérkezés sorrendjét, lehurrogni a beérkező startert, lepiszkolni a sikert nem ért hajtót, végül terrorizálni a versenybiróságot. Igy nevelte közönségét az Ügető-Egyesület. Aztán tetézi ezt a versenybiróság sok ferde intézkedése, ítélete, ami ujabb zúgolódásra ad alkalmat. Ha ezen mielőbb nem segitenek, lejáratják ezeket a kedves, közvetlen, családias jellegü versenyeket.

Gyász. Ulmer Ágoston dr. ny. vasuti tanácsost sulyos csapás érte azzal, hogy e hó 30-án éjjel váratlanul elhunyt a felesége. A szomoru hir általános részvétet keltett főleg a Kelenföldön, és a család nagyszámu ismerősei osztoztak abban a gyászban, amely az elhunyt férjét és leányát Ilonát érte. Február 2-án temetik.

Uj jegytipust vezet be a legközelebbi időben, valószinüleg már februárban a BSZKRT. Bizonyosra vehető, hogy az átszálló jegyek ára egy fillérrel drágul, ami azonban bizonyos viszonylatokban mégis olcsóbbodást jelent, mert a 25 filléres átszállójeggyel a város politikai határain belül a HÉV-et is igénybe lehet venni. A tarifareformmal kapcsolatban a BSZKRT uj menetrendet is készit, ami viszont a gyorsabb közlekedés érdekében történik.

Kulturestjei sorozatában február hó 7-én este 8 órakor a Gellértszállóban rendezi első nyilvános hangversenyét a Budapest Szent-Imre városi Kulturegyesület. Megnyitó beszédet Kállay Tibor ny. pénzügyminiszter, elnök mond. — Molnár Antal a Zeneművészeti Főiskola tanára, az egyesület művészi és kulturális célkitűzéseit ismerteti, — Molnár Imre dr. főiskolai tanár, a régi magyar nótakincs kiváló interpretálója — Radóczy Jolán zongorakiséretével énekel. A közreműködő budai művészgárdából kiemeljük Sztojanovits Lili és Plán Jenő műsorszámait. Hangverseny után a Gundel étteremben társas összejövetel lesz.

Harc a Keletért

— Kémek és besúgók munkája —

Durics Husszein Hilmi főmufti vezetésével a budapesti mohamedánok népes küldöttsége tisztelgett Szendy Károly polgármesternél, a Gül-Baba templom felépitése érdekében kérve támogatását. Szendy Károly a küldöttségnek megigérte, hogy minden tekintetben segitségére lesz a magyar-mohamedánok mozgalmának, amely hivatva volna idekötni a Keletet. — Ez alkalommal ismét föl kell vetnünk a kérdést, hogy a Kelettel való kapcsolatok kiépitését, melyen idegen érdekek gátolják? Legutóbb is megtörtént, hogy e nemzeti és idegenforgalmi szempontból oly fontos cél érdekében a Keletre utazott Germanus Gyula tudóst és Husszein Hilmi nagymuftit, hamis és aljas besugások és vádak alapján utjukban feltartóztatták. Germanust Egyptomban, Husszein Hilmit Triestben és csak áttartalanságuk kideritése után folytathatták utjukat. Ki a fizetett kém? Ki az áruló? Ezt a kérdést tisztázni kell mielőbb. A Germanus esetben a följelentő, a besugó kém személye ismert, itt tartózkodó kisázsiai egyén, akit mielőbb ki kell utasitani.

RAVASZ cukrász
I., Krisztina körút 75. Telefon: 50-2-32.
ELŐKELŐ CUKRÁSZ SZALON

Bukméker-irodát kap Buda, még pedig a budai Margithidfő környékén, a Zsigmond utca elején, ami talán nem a legszerencsésebb hely, de lehet, hogy a Gellért-szálló közelében is nyitnak hasonló irodát.

„A magyarok őshazája„ cimmel rendezte előadását vitéz Ferenczy István dr. szőv. tanár, az Orsz. Polg. Isk. Tanáregyesület Budapesti Köre irodalmi és sajtó szakosztályában. Vetitett képeken mutatta be a magyarok őshazájának mai életét. Turkesztán, Taskend, az oroszkinai határ vidékét láttuk szép felvételekben. Simon Lajos mondott bevezetőt az előadáshoz. Különös érdekessége volt az előadásnak, hogy az ottani népek zenéjét helyszini lejegyzés szerint hallottuk Kenderessy Béla, és a Rottenbiller uccai polg. fiuiskola növendékeinek előadásában. (r. e.)

A Dalosszövetség vezetésében változások lesznek, mivel a tagegyesületek egy része nincs megelégedve a mai ügyvezetéssel. Erőteljes akciót kezdtek az elnökség ellen, amelybe a Budai Dalárda nevét is belekeverték. A világhirü budai dalegyesület vezetősége nyilatkozatában kijelentette, hogy nem hajlandó személyi hajszát inditani és csupán elvi kérdésekben kiván változásokat. Ezt az álláspontot Baránszky Gyula tolmácsolta a választmány legutóbbi ülésén. Frühwirt Mátyás valószinüleg távozik a szövetség éléről, utódjául Téglássy Béla dr. országgyűlési képviselőt emlegetik.

A gáz és légvédelmi berendezések elhanyagolása polgári szempontból is káros a házépitéseknél és tatarozásoknál. Ezzel kapcsolatban Szendy Károly polgármester és Felkay Ferenc tanácsnok értekezletet hivtak össze, amely megállapitotta, hogy az épitési és tatarozási kedvezmények mai formája nem alkalmasak ilyen hasznos beruházások végrehajtására. A hatóságnak több kedvezményt kell nyujtania és akkor az épitőiparban 10 milliő pengő értékü munkaalkalomra lesz kilátás, nem is szólva a biztonsági berendezések morális értékéről, amely lassanként Budapest szükséges légi és gázvédelmét megszervezi.

BUDAI VIGADÓNÁL Corvin-tér 5. Tel. 53—5—32. KOTSIS ERZSÉBET müvészi FÉNYKÉPÉSZ.

A budai Molnár László gyermekotthon nagysikerü jótékonycélu hangversenyt rendezett január 31-én a Zeneakadémiában. Ladányi Ilona operaénekesnő, Szörényi Éva, a Nemzeti Szinház tagja, Ákom Lajos főiskolai tanár és Kerpely Jenő gordonkaművész, Koncz János és Závodszky Zoltán avatták művészi élménnyé a műsort. Az árvák gyermekkara Kézdi-Krén Géza karnagy vezetésével vett részt a sikerben. Pető Imre operai karmester stilusosan kisérte zongorán a szólistákat.

A Budai Mária Dorottya Evangélikus Jótékony Nőegylet a legutóbbi vasárnapon a Deák-téri iskolában névadója emlékünnepét rendezte meg. Közreműködtek: Varsányi Mátyás budai lelkész, Kerpely Jenő, Koromzay Dénes, Greiner Béláné, Mikus-Csák István és Szabó Lajos. A közönség az előadókat lelkesen ünnepelte.

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I., Attila utca 8

Hirek a vakok világából cimmel egy vak mérnök: Bánó Miklós dr. érdekesen szerkesztett havi ujságot ad ki. Látó emberek, akik ismerítek az Isten napsütését, olvassátok el a betük világosságában a sötétség szerencsétlenjeinek életét. A szerkesztő címe: III. Végvár utca 2.

MEGNYILT A Margit-híd mellett BUDÁN
SZEIFFERT a legragyogóbban berendezett modern, kényelmes, uri KÁVÉHÁZ
mint CAFÉ RESTAURANT

270.404-1935—XV. szám **Budapest, 1935. január 25**

A gazdasági cselédek szolgálati idejének rendezése

Az éves gazdasági cselédek szolgálati, illetve költözködési idejének az egész ország területén való egységes rendezésére vonatkozó törvényjavaslatot úgy az országgyülés képviselőháza, mint annak felsőháza már elfogadta és annak kihirdetése a közeli időben várható.

Minthogy az uj törvény életbelépésével egyes gazdasági cselédek szerződése már február hó 1. napján felmondható március hó 31-re, az életbelépő törvény főbb rendelkezéseiről az érdekelteket a m. kir. földmüvelésügyi miniszter úr 31.300-1935. VI. 3. rendeletére a következőkről értesitem:

A gazdasági éves cselédek szolgálati idejének végződési pontját az uj törvény az egyes gazdasági ágazatok különleges követelményeinek figyelembevételével az ország egész területére egységesen március hó 31-ében, mig a juhászra (bojtárra) nézve pedig szeptember hó 30. napjában, a túlnyomóan szőlő- vagy kertgazdaságban (dohánykertészetben) teljesitendő szolgálatokra szerződött gazdasági cselédekre nézve pedig december hó 31. napjában állapitja meg.

Március hó 31-ével végződik a szolgálati idő akkor is, ha azt a gazdasági cseléd éves szerződés alapján április hó 1. napja után kezdte meg.

Ezeket a rendelkezéseket már azokra az éves szerződésekre is alkalmazni kell, amelyek 1935. évi március hó 31. napjánál később járnak le, vagyis ennek megfelelőleg, ha a gazdasági éves cseléd szerződése, a megállapodás szerint pl. 1935. évi április hó 24. napján, vagy 1935. évi szeptember hó 29. napján jár le, a szerződés 1935. február hó 1. napjáig már 1935. március hó 31-ére felmondható. Ha a felmondás jogával február hó 1. napjáig egyik fél sem él, azt az eredeti feltételekkel április hó 1. napjától számitott további egy évre meghosszabbitottnak kell tekinteni.

Abban az esetben, ha a gazdasági éves cseléd szolgálati ideje a szerződésben megállapitott időtartamnál a törvényjavaslat törvényerőre való emelkedése folytán rövidebb lesz, a cseléd a bérét és minden más járandóságát (konvenció) természetesen csak a törvény által meghatározott végződési időpontig igényelheti.

Szendy s. k.
polgármester

Első kultur-matinéját január hó 27-én rendezte a „Budapest Szentimrevárosi Kulturegyesület", amely Kállay Tibor ny. pénzügyminiszter elnöklete alatt mult év decemberében alakult. A matiné keretében Kovács József ny. tábornok, az egyesület ügyv. elnöke, tartalmas, költői szépségekben gazdag megnyitó beszédet mondott; Nemes Jenő György dr. főorvos „Szentimreváros gyógykincsei" cimen a kerület gyógyforrásairól és fürdőiről tartott igen értékes és élvezetes előadást. Utánuk Pávai-Vajna Ferenc dr. főgeológus és Felber Lipót igazgató a kerületben levő gyógyfürdők és ivókurák fejlesztésének lehetőségeiről értekeztek. A műsort Sugár Jenő karnagy vezetésével a Szent Imre kórus férfikarának precíz énekszámai egészitették ki. A termet teljesen megtöltő előkelő közönség nagy tetszéssel fogadta az uj kultúregyesület első nyilvános szereplését, amelyet február hó 7.-én ugyancsak a Gellért szállóban tervezett nagyszabásu hangverseny követ.

Régi magyar káromkodások

Rendkivül érdekes tanulmányt olvasott fel a Pénteki Borgazda Társaság borestjén a magyar szókincsnek évtizedek óta lelkes kutatója,

MELCZNER JENŐ

és ez alkalommal a káromlásról, átkozódásról, szitkozódásról és válfajaikról értekezve, kiemelte, hogy az általános durvaság, káromkodás, soha nem volt sajátja a nemzet igazi lelkének. Éppen olyan jövevények, mint a nyugati áfium egyéb kitünőségei. A pogány táltosoknak a rossz emberre és ellenségre csak korholó vagy lebecsülő szavuk volt és csak 1563-ban volt szükség elsőizben a csunya szavak és Isten káromlás elleni törvényes védekezésre. A felvidéki német városokból szivárgott le a „Hergott, Himmel, Krucifix és Sakrament!" szavait kisérő sok egyéb zamatos, de éppen nem magyar népi lélekből fakadó kifejezés. Az izléstelen, förtelmes káromkodás csak egyes rétegek sajátja volt és az ma is. A magyar huszárság cikornyás mondásaiban mindig kevés volt a sértő és istentelen elem és sok volt a szellem. A zártan élő bukovinai csángó nép ma sem ismeri a káromkodást. Melczner Jenő érdekes előadását fejezetekre osztott idézetekkel illusztrálta a hallgatóság élénk érdeklődése közt, felolvasva mintegy 500 kevésbbé ismert káromkodást és átkozódást. Az egybegyült társaság szeretettel ünnepelte az előadót.

GYORSIRÁST havi 8 pengőért tanulhat a KOZMA iskolában, II. Iskola u. 27

A Sycambria jelmezestjét e hó 9-én, rendezi meg a Budai Vigadóban. Ez a magasnivójú budai mulatság egy évtizedn át már olyan hirt szerzett, hogy az idén már január közepe óta arról folyik a szó a budai családok szalónjában, hogy ki milyen jelmezben fogja kápráztatni ezen a napon a világot. Az estély védnöki tisztjeit Wenckheim József grófnő és Esterházy László herceg és neje vállalták el, a háziasszonyok sorában pedig ott látjuk társadalmi életünk minden számottevő nevét. Az eredetien modern meghivó egy kis izelítő abból a sok leleményes ötletből, amellyel a rendezőgárda élén dr. Bernolák Jenővel és Mindel Herberttel, kedveskedik majd az estély közönségének. A rendezőségi iroda a Corporatio otthonában, II. Fő utca 83. működik. Telefonszám: 54—3—36.

A Budai Katholikus Legényegyesület január hó 27.-én saját szinpadán Martos-Bródy-Kálmán: „Zsuzsi kisasszony" cimü operettjét mutatta be nagy sikerrel. A közönség sokat tapsolt, lámpák elé hiva többször is Harmath Lajos karmestert és Garami István rendezőt a kitünő női és férfiszereplőkkel együtt.

Árpád táncestély. — A 158. sz. Árpád cserkészcsapat tisztikara február hó 2-án, este 9 órai kezdettel rendezi meg herceg Esterházy László fővédnökségével jótékonycélu „Árpád táncestélyét" a III. kerületi Korona Vigadó termeiben (III. Korona tér 2.) Urak szmokingban jelennek meg.

Gyász. — Rössler Nándorné, a Pénzintézeti Központ igazgatójának közttiszteletben álló felesége elhunyt. A megboldogult jótékony szivvel vett részt a főváros társadalmi mozgalmaiban. Halálát férjén kivül Endre fia, a M. Kir. Operaház művésze és kiterjedt rokonság gyászolja.

ESTÉLYI
cipőkülönlegességeink
elkészültek
Nagyon olcsó árak
DIOSI cipőszalon
VI., Teréz-körút 1/b.
Budaiaknak árengedmény!

OLEUM
MŰSZAKI KERESKEDÉS
Telefon: 60—0—10. — XI. ker., Horthy Miklós-út 32, — Autócikkek, Bosch cikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF lerakat, gépszij, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont és padlóolajok, kocsikenőcs, gépzsir, autógumi. Házhoz szállitással.

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA — AKVINKUM Késő őszig
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálvíz
A szentendrei HÉV vasúlnak a MFTR hajóknak és az UJPESTI átkelő propellernek állomása

RUHÁK
II., FŐ-U. 57. Tel. 55-3-85
Mérték szerint olcsón, izlésesen készülnek, átalakitások, forditások jutányos áron. Ruhakarbantartás teljesen garantálva 2 öltöny P 2.50
Első Budapesti Ruhakarbantartási Vállalat

FARSANG

Vitézi Bál

A szokottnál is fényesebb ünnepélyességgel rendezik az idei Vitézi Bált, annak emlékére, hogy most telt el 15 év azóta, hogy vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország Kormányzója, a mai magy. kir. Honvédség magvát alkotó, példásan fegyelmezett sereg élén, mint Fővezér bevonult a fővárosba. Szivek mélyéből fakadó ragyogó ünneplése ez a legfőbb Hadurnak, a legelső magyar embernek és fenkölt lelkületü nejének. A Vitézi Bál megnyitásának sorrendje a következő:

Miután Magyarország Főméltóságú Kormányzója és a Főméltóságú Asszony a diszemelvényen helyüket elfoglalják, vitéz Garamszeghy Sándor, a Nemzeti Szinház örökös tagja bemutatja az első bálozó leányokat a Főméltóságú Asszonynak. A m. kir. honvédelmi miniszterium regős csoportja a „Vitézség dicsérete" cimü regőséneket adja elő. Társaságbeli leányok előadják Riedl Margit „Májusi tánc" cimü táncjátékát, amelynek zenéje Bartók Béla „Magyar parasztdal" cimü szerzeménye. A magyar télben az eljövendő magyar, virágos tavasz táncát lejtik a szép magyar leányok, kezükben a májusfáról hozott szalag, egy mézeskalács szív, vagy papucs — lobogó vallomás attól, aki őket legjobban szereti, — szivbéli mátkájuktól. Mindezt összerakják és szivük ajándékaként felajánlják a mindnyá-

THE TWO
SINGING FOOLS
A
BELLEVUEBEN
REGGELIG TÁNC

juk felett szeretettel és aggodalommal őrködő legelső magyar Asszony, a Főméltóságú Asszonynak. Utána a Ludovika Akadémia növendékei a „Vitézi Toborzó"-t mutatják be, amelynek tánckompoziciója Riedl Margittól, zenéjét Csermák és Lavotta műveiből Hajdu István állította össze. Végül Liszt Ferenc II. magyar rapszódiája zenéjére tüncol Kálmán Etelka, az egyik hősi halált halt százados tizenötéves leánykája. Betanította Brada Ede, a M. kir. Operaház ny. balettmestere. A M. kir. „József Nádor" 2. honv. gyalogezred zenekarát Seregi Artur főkarmester vezényli. — Kóczé László cigányprimás és bandája muzsikál. A multban is oly sikereket elért Vitézira közel háromezren váltották meg jegyüket.

Gróf Berényi János

A budai Szent Imre Kollégium hagyományos táncestélyét február 16-án rendezik a székházban. (Meghívók Horthy M. út 17. Telefon 68-4-82.)

A BIK táncest február 2-án 9 órakor kezdődik a Lövöldében.

Az óbudai Dalkoszoru jelmezestje február 16-án lesz a Korona Vigadóban.

Az Árpád cserkészcsapat tisztikara február 2-án rendezi estjét a Korona Vigadóban (VIII. Korona tér 2.)

A BBTE március 2-i farsangi estjére készülődik a budai társasági élet.

Elkészült a főváros zárszámadása 1934-ről, amely örvendetes javulást mutat a főváros pénzügyi igazgatásának minden vonalán. Az évvégi zárlat egyetlen fillér deficittel sem zárul. Jogosan merülhet fel tehát a kérdés, hogy szükség van-e a szanálási törvény további fenntartására, amikor az autonómia saját kezdeményezéséből is lefaragja a főváros kiadásainak nem fedezhető tételeit?

MOSOLYGÓ BUDA

ARANY JÁNOS

a szerelmes ziget szerelmese a mult század végén kinn ült egyszer a százados fák alatt. Kezében ceruza, papir és szálltak a sorok a halhatatlanság felé. Megszületett a „Tölgyek alatt". Még egy pillantást vet a kéziratra, amikor megszólal mögötte egy hang:

— Az Istenért poétám, hiszen ezek nem tölgyek, hanem platánok . . .

A költő hátranéz, ott áll az öreg József főherceg.

— Most már az se baj, fenséges uram. Múlnak az évek, a költő halála után a hálás utódok emléktáblát állitanak a helyre igy:

„Ezen tölgyek alatt irta
Arany János a „Tölgyek alatt"
örökszép versét."

Megint kiderül, hogy a tölgyek platánok. Mi most a megoldás? Sietve keresnek a szigeten egy pár tölgyet, oda állitják a költő szobrát és az emléktáblát is: **Ezen tölgyek alatt . . .**

Pedig... se tölgyek alatt, se „ezen" tölgyek alatt.

BÁRDOS LAJOS,

zeneakadémiai tanár, a népi dalformák kutatója, sokszor megnevetteti közönségét. Egyik óráján két hallgatója lázasan nézte az órát. Látszott, hogy sietnek valahová. A tanár figyelmesen megkérdezi:

— Randevu, randevu?

— Nem, á, dehogy. Csak az Operába megyünk.

— Na, ez szép. Hát aztán mit néznek meg, kolléga urak?

A titánok szeme felcsillan:

— A Parsifalt!

Bárdos végignéz rajtuk, aztán résztvevően szól:

— Hát otthon nem tudnak aludni?

FRIEDRICH ISTVÁN

ellenzéki politikus, zuhogó, pocsolyás időben szónokolt a kormány ellen a Sós-fürdőben. A közönség élénk csöpögései közben szidta az útépítő politikát:

— Mit gondoltok, testvéreim, miért van az, hogy ide sártengeren át vezet ma is az út! Miért. . .?

Mire hátulról egy konstruktiv hang közbeszól:

— Azért, mert Friedrichnek csak a szája nagy. . .

SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi és női osztály.
A legmodernebb berendezés.
Szakképzett személyzet.

MEGJELENT A
KALLÓS JÁNOS-féle
„GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI
ÉS TŐZSDEI KOMPASZ"
1934—1935. évi évfolyamának második része két kötetben.
TARTALMAZZA: az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, biztosító, stb. vállalatok legújabb adatait. A már előzőleg megjelent két kötettel együtt — amely a budapesti és vidéki pénzintézetek adatait közölte — most már négy kötetből áll a nagymérvben kibővített komplett kompasz
Mind a négy kötet ára együtt
60 pengő
Megrendelhető: a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában Budapest, VI., Anker-köz 2. I. 4, Telefon: 22-0-96 és 21-3-86

IGYUNK HARMAT VIZET
Megrendelhető a székesfővárosi Ásványvízüzemnél, I, Gellért rakpart 1. Tel.: 58-0-08.

KÖNYVEK FÜZETEK UJSÁGOK

Hegytetőkön. — „És az Ige testté lőn" E két kis füzetben gyűjtötte össze Huszár Elemér dr. zugligeti templomában 1933-ban és 1934-ben tartott nagybőjti szentbeszédeit. Az illusztris egyházi szónok a hívek lelkét magasságokba vezeti és mélységeket tár föl előttük. Megismerjük a természetfölöttiség, az isteni világrend hatalmas hegyormait és a lelki élet csodálatos mélységeit. A füzetek tartalma retorikailag is tökéletes. A művek a Korda könyvkereskedésben kaphatók. Áruk: 1—1 Pengő.

„Tabán és Budapest fürdőváros" címen Lichtmann Győző főmérnök nagyon érdekes könyvet irt erről a kérdésről. Nemcsak teljes áttekintést ad a Tabán fürdőváros pályázatról és annak díjnyertes terveiről, hanem értékes tájékoztatást nyujt a város-szabályozásról általában és Budapest-fürdőváros mikénti kialakításáról különösen is. Nézete szerint ilyen nagy városban és a fürdők szétszórtsága mellett nem célszerű fürdőközpontot nagy költséggel felépiteni, hanem inkább a budapesti összes fürdők decentralizált fejlesztéséről és kiépitéséről kellene gondoskodni. Egységes becses tervezetet nyujt a tabáni kérdés, Budapest fürdőváros és a Budapest idegenforgalmi központ végleges megoldására. **(H. V.)**

Az Uj Gazdaság, Siebert Gyula kitünő hetilapja karácsonykor fejezte be 25-ik évfolyamát. Ebből az alkalomból a lap ünnepi számot adott ki, amelynek vezércikkét Kállay Miklós dr. m. kir. földmivelésügyi miniszter irta. Irtak és nyilatkoztak az Uj Gazdaság jubileumi számában: Lázár Andor dr., Ernst Sándor dr., Hegedüs Lóránt, Schóber Béla, Szendy Károly és mások. Az üdvözlések közt találjuk a magyar közélet és közgazdaság számos kitünőségének nevét, köztük Ilovszky János, Friedrich István, Balkányi Kálmán, Domony Móricz, Horváth István leveleit. A 40 oldalas szép szám sikeréhez és a munkás évfordulóhoz szivből gratulál a „Budai Napló."

A Pest-budai kávésipar 250 éves története cimmel lapunk munkatársa: Bevilaqua-Borsody Béla dr. és Mazsáry Béla dr. saját kutatásaikat irták meg. A mű legközelebb megjelenik és kultúrtörténeti szempontjaival bizonyára eseménye lesz a könyvpiacnak. A mindvégig érdekfeszitő munka 15 pengős kedvezményes előfizetési áron megrendelhető a Budapesti Kávések Ipartestületénél, Budapest, VIII., Józsefkörút 38.

Hogyan lehetünk mindnyájan gazdagok? — kérdi a közönségtől Bródy Ármin dr. közgazdasági kék füzetében. Erre a kérdésre mi nem tudunk válaszolni, de úgy látszik ő is csak reménységekkel akar minket táplálni. Valami államszocializmus-kísérlet tünik elénk, hallunk korlátlan munkaalkalmakról. Közönség, állam egyformán kap jó tanácsokat, amelyek egyes lapokon csakugyan jók. Fájdalmasan érezzük: nem kaptunk többet igen érdekes gondolatoknál. És szomorúan látjuk, hogy nem tudjuk megtanulni — miként lehetnénk mindnyájan gazdagok.

Aragoniai Beatrix címmel Mátyás király fejedelmi hitveséről szól Bodrogh Pál verses szinjátéka. Történelmi tudással és irói hivatottsággal rajzolja Bodrogh e művében a nagy renaissance asszony meddőségének tragikumát. — A szép kiállitású mű a Corvin Mátyás Egyesület kiadásában jelent meg.

W. C. FÜRDŐKÁD, kályha mosdó stb. szabott áron
HUBERT, Liszt Ferenc-tér 4
Telefonszám: 22—2—67

Közgazdaság

POPOVICS SÁNDOR, a Nemzeti Bank ny. elnöke megtartja a MFTR elnöki állását.

FLEISSIG SÁNDOR eddigi vezérigazgató az Angol-Magyar Bank igazgatósági elnöke lesz a lemondott Károlyi gróf helyett.

MÁCS JÁNOS, a Pesti Hazai Takarékpénztár rt. kitünő igazgatójának neve sürün szerepel a Községi Takarék vezérigazgatói székére jelöltek sorában.

KRESZ KÁROLY kincstári főtanácsost, a TÉBÉ igazgatóját a MABI igazgatóságába beválasztották.

RIHMER LÁSZLÓ vezérigazgató átvette az Astra biztositó rt. ügyvezetését.

LUGOS JÁNOS lesz a Biztositó Intézetek Országos Szövetsége uj alelnöke, aki mint a Generali vezérigazgatója lett népszerű a magyar közgazdasági életben.

KENDE ARTUR dr. vezérigazgatót alelnökké, BALABÁN GYÖRGY ügyv. igazgatót pedig vezérigazgatóvá léptetik elő a Magyar Francia Biztositónál.

HEGYI ISTVÁN ny. MÁV h. igazgató, igazgatói rangban az Ibusz kötelékébe lépett. LUKA ISTVÁN főtanácsos ugyancsak a vállalat vezetőségében foglal helyet, mig BENE LÁSZLÓ főfelügyelő a MAVART-nál került vezető pozicióba.

FLEISCHMANN SÁNDOR lesz a Magyar Kender- és Lenipar rt. uj vezérigazgatója.

FREUDIGER DÁVID m. kir. korm. főtanácsos a pamutcikkek útját a magszáltól a konfekcionált pamutárukig ismertette rendkivül érdekes előadásban a Kereskedelmi Csarnok szemináriumában január 31-én.

A TÉBÉ-ben legutóbb a budapesti és Budapest-vidéki bankok megvitatták a mérlegrendeletet, majd szóbahozták az épitő tartalékok ellenőrzését. Szende Péter Pál dr., a HÁTOE ügyv. elnöke erős kontrollt sürgetett ezekkel a takarékokkal szemben és követelte, hogy ebben az üzletágban csak megbizható vállalatok, általában pedig a Pénzintézeti Központ olyan tagjai vehessenek részt, akik erre a célra rezervált tőkével rendelkeznek.

A Magyar Tisztviselők Takarékpénztárának betétállománya 11.5%-kal emelkedett, ami elsősorban Faragó Sándor dr. hatalmas munkakészségének köszönhető. A betétállomány 3 millió pengőhöz közeledik a bruttó bevétel közel 300 ezer pengő volt. A gazdasági életünkben kiváló érzékü Faragó Sándor dr. mindenképen óvatos, körültekintő politikája a kedvező üzletmenetben igazolódott s az 1934. évi mérleg nagyvonalú eseményszerűsége az ő gazdasági elhivatotságának jele.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület igazgatósága folyó hó 28-án tartott ülésében megállapitotta az 1934 üzletévi mérleget és nyereség- és veszteség-számlát és elhatározta, hogy a február hó 12-ére egybehivandó 95. rendes közgyülésnek az 1,192.-4999.05 P nyereség felosztására nézve a következő javaslatot terjeszti elő. Fizettessék osztalékra minden részvény után 3.— P, 200.000 drb. részvény után tehát 600.000 P, fordittassék a rendes tartalékalapra 100.000 P, az ingatlanértékcsökkenési tartalékalapra 10.000 P, jótékony és alapitványi célokra 22.000 P, a felügyelőbizottság és a választmány tagjainak tiszteletdijára 16.780 P, a tisztviselők külön jutalmazására 7000 és az alapszabályszerü jutalékok levonása után megmaradó 227,720.45 P az 1933 évi nyereség- és veszteség-számlára irassék át. Az egyes üzletágakban az előző évhez képest az általában észlelhető bizonyos mérvü javulás következményeként emelkedés állapitható meg, mig egyes üzletágakra e javulás még nem volt kihatással és ezeknél az álladékok még nagyjában változatlanok, egyeseknél pedig még csökkenő irányzatuak. A betéti könyvecskére elhelyezett betétek 71,928.531.34 pengőről 72,453.021.59 P-re, a folyó és csekkszámlára elhelyezett betétek pedig 39,545.688.03 P-ről 40,496.065.67 P-re emelkedtek, ami az intézettel szemben megnyilvánuló általános bizalmon kivül a takarékossági hajlam feléledésének örvendetes jele. Különösen emlitésre méltó ez évben is a kisebb betétek számának és összegének további növekedése. Az egyesületnél elhelyezett összes betétek álladéka, az egyéb átmeneti természetü hitelezőket is ideszámitva az 1933 évi 119,645.540.28 P-vel szemben 120,984.457.53 P-t tesz. A váltótárca álladéka is emelkedést mutat és a tavalyi 73,329.077.35 pengővel szemben 75,346.725.78 pengőt tesz. Ezen emelkedés kifejezésre juttatja a takarékpénztárnak azt a törekvését, hogy uj hitelek engedélyezésével a maga részéről is hozzájáruljon a megdermedt hitelélet ujraélesztéséhez, amely törekvést fokozni kivánta azzal is, hogy a pénzintézeteknél és bankcégeknél fenálló követelések egy részét is a fentemlitett célzattal a jelentkező legális hitelszükségletek kielégitésére forditotta. Az adósok valamint az értékpapirelőlegek tétele a lefolyt évben számottevően nem változot és a 29,046.073.15 P multévi álladékkal szemben az 1934 év végén 28,915.878.39 pengőt tüntet fel. A jelzálogkölcsönök álladéka 32,343.962.62 pengőre szállt alá, a két szövetkezetre engedményezet jelzálogkölcsönök álladéka is 9,198.445.66 pengőre csökkent, mig a forgalomban levő egyesületi záloglevelek változatlanul 13,507.000 sv. frankot és 3,125.400 dollárt tesznek. Ugyancsak alig változott a községi kölcsönök álladéka, amely 8,859.651.98 P-re rug.

Gazdasági tükör

— A sörérdekeltségek hatalmukba kerítették a szikvíz frontot is.

— Fokozott mértékben javult a devizaellátás a mult évben, a Nemzeti Bank szerint.

— A biztositási társulatok életbiztositási forgalmában az utóbbi hónapokban nagy fellendülés mutatkozott.

— Az OTI és MABI tartalékjainak kezelését a Pénzintézeti Központra bizzák.

— A fővárosi Elektromosművek telepibe eddig összesen 200 millió pengőt invesztáltak.

— Az OMTK osztja szét Budapesten a legnagyobb mennyiségü tejet, ami a gazdák bizalmának jele.

— Óriási arányban történnek jelentkezések a tavaszi mezőgazdasági kiállitásra.

— A Magyar Általános Kőszénbánya a legkomolyabb pályázó Tolna megye villamositásának megszervezésére, ha csak nem valósul meg az a terv, hogy mélyfúrások útján keresnek megoldást.

— A MÁV által nyujtott kedvezmények elérik az évi 20 millió pengőt.

— A sörfogyasztás 40%-kal emelkedett, a cukorfogyasztás azonban jelentősen csökkent 1934-ben.

— Sem Ausztria, sem Olaszország nem vették át teljes egészében a római egyezményben kikötött búzamennyiséget.

— Az üzemi munkások 36%-ának atyja önálló kisiparos volt Éber Antal adatai szerint.

— Két hónap alatt 110 millió pengővel növekedett a tőzsdei részvényvagyon.

— A biztositók be akarják vezetni a sport-, az export-, hitel- és az értékcsökkenés biztositási ágazatait.

— A részvénytársaságok birtokállománya 340 ingatlan 200.000 hold területtel.

— Csehország (mit tehet egyebet?) csatlakozik a magyar-olasz-osztrák kereskedelmi egyezményhez.

— A kisérleti telepeken termesztett magyar gyapot kitünően bevált.

— Az olcsóbb autótaxi az első 500 méterért 40, minden további 250 méterért 10 fillért számit.

— A Weiss Manfréd gyár komoly érdekeltséget vállal a Bauxitnál. A vállalat idén 1 svájci frank osztalékot fizet.

— A Hazai Bank, — szem előtt tartva a szociális szempontokat is — szanálja a Kühne gépgyárat.

— Nem lesz alaptőkeleszállitás a Novánál. A közgyüléssel kapcsolatban sem kerül sor erre.

Adó- és pénzügyi tanácsadó

Olvasóink szives figyelmébe ajánljuk, hogy a kereseti-, jövedelmi- és a vagyonadó bevallások nagy gondot és körültekintést igényelnek, hogy se önmagát, se az államot meg ne kárositsa. Szivesen szolgál jó tanáccsal munkatársunk, Hirst Vilmos ny. adóellenőr, sőt kivánságra el is jár ily ügyekben.

Általános forgalmi adó 48—240 Pengő átalányára február 5-én az első, — 11-én a második, és — 15-én a harmadik hatodrész esedékes, de bélyeggel rovandó le.

Általános kereseti adó, jövedelem- és vagyonadó kivetése végett minden adózó február hónapban tartozik az előző évről vallomást adni. Az az adózó, akinek 10.000 pengőt nem haladja meg a jogerősen megállapitott általános kereseti adó, illetve jövedelemadó alapja, — továbbá a vagyonadó alapja a 200.000 pengőt — vallomást adni nem köteles.

Január 1-től július 31-ig terjedő általános vadászati tilalom alatt hajtó kutyákkal nem szabad vadászni, mig ellenben kotorék ebekkel, vizslákkal, pórázon vezetett vérebekkel, a friss disznó (medve) nyomra vezetett — disznós kutyával — ebben az időszakban is lehet. — Február 15.-éig szarvastehén és szarvasborjú, dámtehén ás borjú, erdei szalonka és vizi madárra szabad vadászni.

A dohányjövedék a korlátolt dohánykisárusokat: kávéház, vendéglő és mulató, stb. dohányárú szükségletük beszerzése végett névszerint megnevezendő kizárólagos dohánykisárusokhoz való beosztását rendelte el és e rendelkezés teljesitését a m. kir. pénzügyőri biztosi kerület vezetői most intézik. Ez azért fontos, mert eddig bármely kizárólagos dohánykisárusnál vásárolhatták, de ezentúl csak annál a dohányárusnál, aki névszerint lesz feltüntetve engedélyükön. Ezentúl is a rendes fogyasztói áron és helyiségeikben a vendégeknek 10 százalék felárral adhatják el.

Laptulajdonos: VIRÁG ÉS TÁRSA
Felelős szerkesztő: Virág Béla.
Kiadásért felel: Virág Béla.
Neufeld Zoltán (Pannonia) nyomda Budapest, VII., Rombach-u. 8. Tel. 42-3-09

Építkezési és kertépitési anyagokat olcsón szállit
Obermeyer Tamás
fuvarozó vállalata, II. Fillér-u. 4
SAJÁT KŐ-, SÓDER ÉS HOMOKBÁNYA

CIMFESTŐ
Első budai, legrégibb cimtáblafestészet
VÁLI GÁBOR, II., Iskola ucca 18.
Alapitási év: 1895.

KIRÁLY FÜRDŐ
Épittette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.
Budán, II., Fő ucca 84. sz.
45 fokos [redacted] szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot, magnéziumot tartalmazó hévviz köszvény, csúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, mák-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1, nőknek hétköznap d. u. 2-7.- Ivókúra

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhirü céghez I., Logodi u. 19. Telefon: 53-0-33 Béres Márton

HALLÓ! FIGYELEM!
Farsangi borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében. Kostolja meg nagydijjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhirü
SZEKSZÁRDI SAJÁT TERMÉSÜ BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállitunk. Tegyen próbát!
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése.
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19.
TELEFON: 32—0—63.
Ügyeljen a cimre!
Kadarka, fanyarkás vagy édeskés, könnyű —.60
Asztali fehér, zamatos izü, könnyü fajta —.70
Ó-rizling, nehéz zamatos óbor . . . . —.90
Vörös „Bikavér", igen nehéz, fanyarkás —.90
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor . . 1.—
Vörös ürmös, édes, fűszeres „Vermouth" 1.40
Csemege fehér, édes nehéz 1.50
A TESZ nagydiját és aranyérmét nyerte el
Minden budai polgárt szivesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető.

KISKŐRÖSI SZŐLŐGAZDASÁG TERMELŐI BORMÉRÉSE
II. Margit körut 64/b
Termelői minőség! Termelői árak!
Kizárólag utcán át!
Házhoz szállitás!

A betegségek egész sora
igy: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség, stb stb. eseteiben a
HUNYADI JÁNOS
keserűvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló ereedménnyel használhatja. Az orvosok ezrei irják elő betegeiknek és a betegek tízezrei irnak róla elismerő nyilatkozatot.

LEGSZEBB MEGLEPETÉS
ELEGÁNS
FÉRFI és NŐI CIPŐ
A
FAVORIT-CIPŐÁRUHÁZBÓL
II. MARGIT-KÖRUT 9

MENCZER
TISZTITÓ
mos, fest, tisztit
Központ
II. TÖRÖK-U. 3.
Margit krt. sarok.
(Admiral mozinál)
Tel. 50-4-93.
Fiókok:
I., Győző-u. 5. (Pálya-u sarok) Tel. 54—9—71
IV., Duna-u. 6. (Belvárosi kávéháznál) Tel. 83—0—03
Háztól és házhoz mindent szállit vidékre is!

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő ucca 9.
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk.
Akár venni, akár eladni óhajt ingatlant, forduljon bizalommal újonnan bevezetett ingatlan osztályunkhoz
Mindennemü bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésére.
Safe deposit

Éhgyomorra
naponta igyék egy pohár
Kristály
vizet

XXXII. évf. 1187. sz.

ELŐFIZETÉS

Egy évre . . 24.— P
Negyed évre . 6.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületek, amelyek nek hivatalos lapja, tagjai *féláron* kapják

Budai Napló

1935 február 9

HIRDETÉSEK

Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 fill. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint.

A hirdetés dija mindenkor **előre fizetendő.**

Állandó hirdetőknek nagy kedvezmény

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VIRÁG BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: II, Batthyány u. 63.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig.

Mi lesz Budával?

Budán különleges pártéletet élnek a polgárok. Megszokták, hogy pozitív pártkeretek között fejtsék ki óhajaikat, kívánságaikat és minden kérdést a párt elé vittek. Régi rendszer szerint csak két párt volt Budán: — a kormányé és — ellenzéké. De erősen körülhatárolt pártkeretekkel.

Nagy politikai válságok változtattak csak ezeken a megszokott, vérré vált viszonyokon, de a külső keretek mindig megmaradtak. Élő példák erre a „Budai Polgári Kör" és a „Budai Polgári Kaszinó".

Másfél esztendeje, hogy ez a helyzet meglazult, de nem követte olyan kialakulás, mely a polgárság elhelyezkedését lehetővé tette volna.

A „Polgári Egység", vagy helyesebben az „Egységes Polgári Párt"-mely a magyar természettel nehezen összeegyeztethető, de a politikába le sem rántható vallási alapokon való szervezkedést megállította és nem a vallást, hanem a polgári mivoltot igyekezett nemzeti alapon a budapesti közélet iránytűjévé tenni, — kénytelen volt önállóságát a nagy nemzeti egységnek alárendelni, — most, mint az oldott kéve, széthullóban van.

A kormány tudtával hárman is igyekeztek ezt a pártot átszervezni: — Tabódy Tibor, Mecsér András és Bénárd Ágoston. A polgári párt vezére, Kozma Jenő, a maga pártját fölajánlotta és vissza is vonult, hogy minden felesleges gesztus nélkül bizonyítsa e válságos külpolitikai helyzetben az oly rendkivüli módon szükséges nemzeti egység előtt való meghódolását.

Csakhogy a párt átszervezése mindezek dacára neeezen ment, megfelelő eredményeket az új szervezők elérni nem birtak a polgárság bizalmát teljes egészében megnyerni nem tudták s így felsőbb helyen más megoldást kerestek. De az országosan erős Nemzeti Egység Pártja nem vállalhatta megbizottai kudarcát és tabula rázát csinált. Elejtette a maga embereit, de elejtette a régi vezéreket is. Ne legyen igaza senkinek.

Karácsonykor azután új helyzet alakult ki. A kormány Zsitvay Tibor volt minisztert bízta meg a maga részéről a fővárosi pártszervezet megalakításával, aki az egyik, Budán rokonszenves politikust, Petracsek Lajos országgyűlési képviselőt és fővárosi bizottsági tagot hívta meg a feloszlóban levő Polgári Párt részéről, hogy a szervezés munkájában, — mint a régi párt minden belső ügyét ismerő városi politikus — vegyen részt. Hogy a régi keretek se állják az átszervezés útját, feloszlatták az Akadémia utcai központi párthelyiséget és átköltöztették azt az Esterházy utcai központi párthelyiségbe. Szerepet szánt ott az új intézőség Becsey Antalnak is, aki Kelenföldön vezére ma is még a régi keretek között mozgó „polgári" szervezetnek.

A „budapesti" egységes polgári párt ezzel hivatalosan megszünt.

De itt maradt Buda!

Itt állanak még a régi pártkeretek, mert a „Budai Polgári Kört" a budai Vigadóból nem lehet Pestre áthelyezni. Minden budai kerületben még megvannak a régi keretek: a Krisztinában, Óbudán és Kelenföldön.

Az erős tempóban megindult új szervezkedés, illetve átszervezés egyre lassúbb lépésben halad, ami nem vált ki valami különösebb lelkesedést a komoly polgárság körében, de sorvasztja azokat az új alakulásokat is, amelyek hivatva volnának arra, hogy felszívják a régi polgári pártot, de az általános bizonytalanságban nem tudják meggyőzni a polgárság tömegeit, megszerezni azok teljes bizalmát.

Tanácstalanul áll ez a polgárság régi keretei között, — az új törekvésekkel szemben.

A lassú szervezkedés mellett az **új pártvezetőség nem tudta eddig** lelkesedést kiváltó formák között felszinre vetni azokat a vezéreszméket, amelyek a budai polgárság jobb jövőjét szolgálhatnák. Uj csoportosulások alakulnak ki Buda minden részén, zászlójukra írva a maguk kívánságait, amelyek távol állanak minden országos politikától, — gazdasági, városfejlesztő, kenyéradó kérdések, amelyek azt a politikai irányt keresik, amely ezeket írja a zászlajára és igyekszik azokat megvalósítani. Ezeket felkarolva, szivesen szolgálják az országos pártérdekeket ezek az uj csoportok.

Itt kell a polgárságot megfogni és vezetni, nem pedig titkos, zárt ajtók mögötti tárgyalások sovány eredményeivel elkedvetleníteni.

Nem tesznek jó szolgálatot a kormánynak azok, akik elzárkóznak a polgárság elől és immár két hónap óta nem tudják megtalálni az utat ennek a becsületes, hagyományokat tisztelő, de az új eszmék elől el nem zárkózó polgárságnak a szívéhez.

DUBONAI PÁL

A bécsi-úti Amfiteátrum-ot a véletlen szülte azzal, hogy a téglagyárak kibányászták az értékes agyagot a téglaégetéshez és ezzel amfiteátrumszerüen kibányászták a Mátyás hegy alját. *József Ferenc* főherceg is ámulva nézte ezt a nem ismert, óriási arányu, romantikus környezetü alakulatot, amikor az Aranyhegyre tervezett Stadion ügyében járta ezt a vidéket. Akadt zseniális építész, aki ide tervezte a Stadiont, amelynek az lett volna az előnye, hogy éppen ide torkollana az az út, mely egyenesen az uj óbudai hídra vezet. Ez az előnye akkor is megvan, ha más célra használja ki a város. Néhányezer pengő költséggel gyönyörü hellyé alakítható, ahol strandfürdő is épülhet, ha *Pávai Vajna* Ferenc egy kissé megfúrja a talajt. Lehet. Parkot olyat teremt ide *Morbitzer* kertészeti igazgató, amelynek talán párja nem volna fél Európában. Ha tényleg volna ott melegforrás, hamar akadna magánvállalkozó, aki fürdőt, szállót építene oda és megmozdulna az északi fürdőváros fejlődése Csillaghegyig, amely vidék ma a legfüsttelenebb városrésze Budapestnek. Az érdekelt téglagyár a feltöltés költségeitől szabadulna a terület átengedésével, sőt megbocsátanák bűneit is, amiket ezzel a szerencsétlen bányászattal elkövetett. Nagyot fejlődne a Mátyáshegy vidéke és uj élet költözne óbuda e részére, ha ott gyógyfürdő épülne. Ezt a romantikus helyet meg kell menteni még akkor is, ha csak park épül oda, vagy valami sportpálya.

Az érdekeltség megalakulását tervező bizottság arra kérte lapunkat, hogy hívjuk fel az ottani polgárság figyelmét a megindult szervezkedésre és kérjük fel az érdeklődőket, hogy címüket levelezőlapon küldjék meg mielőbb a szerkesztőségnek: II., Batthyány u. 63. A II. ker. Iparoskör ingyen átengedte körhelyiségét, hogy az értekezleteket ott rendezhessék.

Az elátkozott városrész, az a halott háromszög, amelyet a Fő utca, Batthyány utca és Királyhegy utcán át a Margit körút határol, — végre megmozdult és értesülésünk szerint legközelebb értekezletre jönnek össze a kétségek közt vergődő háztulajdonosok. Meg kellett mozdulniok, mert így folytatva, néhány év mulva mindenükből kifosztva, koldus módon lesznek kénytelenek otthagyni ősi házaikat. Pedig nagy jövőre hivatott ez a városrész. Még a „fürdőváros" címén is van jövője, mert a Királyfürdőben, régi, szép, török építményű fürdője van. Most kisérleteznek tulajdonosai azzal, hogy megkeressék a fürdő régi forrását, amely valami földrétegcsuszamlás révén más irányt vett és még a török uralom idején kénytelenek voltak a Lukácsfürdő udvaráról az egyik forrást ide vezetni, ami a víz gyógyerejének rovására esett, de a vízátemelő szerkezete — amelyet annak idején *Becsey* Antal tanulmányozott, amikor a Szent Lukács fürdő fűtését saját forró forrásával megépítette, — olyan mintha ma épült volna. Ennek a városrésznek van szép Duna partja is és csak az a baja, hogy a Fő utcával párhuzamos utcái nem torkolnak főutvonalra és a keresztutcákkal együtt, kigyózó vonalu sikátorok.

József Ferenc főherceg — az idegenforgalomról

A Palatinus-család közszeretetben álló tagja, József Ferenc főherceg, nemes egyszerüséggel vesz részt állandóan a jobb jövőért folytatott életharcunkban és hosszu idő óta vezeti a fürdőügy megszervezését. Február 5.-én, a Magyar Tőzsdeklub meghívására ismét mint előadót üdvözölhette a közönség, amelynek nevében Reményi Schneller Lajos dr. vezérigazgató üdvözölte lelkes szavakkal, akinek megnyitóbeszéde után nagy érdeklődés közben József Ferenc kir. herceg állott szólásra, többek közt ezeket mondva: — „Budapest csak akkor lesz igazán fürdőváros, ha a külföldiek fogják annak elnevezni. Egyik célkitűzésünk, hogy mi legyünk, — gyógyfürdőink és üdülőink révén, — Európa nagy egészségügyi reperatur műhelye. A fürdő- és gyógykérdés olyan, mint a hitelkérdés: bizalmat kell keltenünk, tehát nem szabad túlzott reklámmal dolgozni, hanem csakis az orvosok és üzletemberek által előírt propagandát helyes megcsinálni." — A kir. herceg rendkivül érdekes fejtegetéseit mindvégig feszült figyelemmel hallgatta az előkelő szakközönség, majd Szviezsényi Zoltán, a Kurkomisszió igazgatója, az idegenforgalom nemzetgazdasági jelentőségét ismertette. Miklós Arnold dr. határozati javaslatot nyujtott be, amely szerint az érdekképviseletek tagjai a rendelkezésükre bocsájtott idegennyelvű propagandairatokat hajlandók külföldi levelezésükhöz mellékelni. Ezt a javaslatot, amely Tábori Kornélnak, a Budai Naplóban és a Baross Szövetségben felvetett eszméjével teljesen azonos, nagy örömmel fogadta el az értekezlet, amely kitünő hangulatban, a királyi herceg éltetésével ért véget.

Az agrár-érdekeket is fölkarolta most a főváros és megfelelő szakembert állitott ide, aki gondját viseli, hogy a hegyvidéken és a várost környező síkságokon megindulhasson tervszerüen megfelelő gyümölcs- és primőr-termelés. Eddig ennek nem volt megfelelő szakértője a fővárosnál, most azonban szerződtették *Horusiczky* Henrik *agrárgeologust*, akit nyugalomba vonulása alkalmával mint igazgatót nyugdíjaztak a Földtani Intézetnél. Már nem fiatal ember, de foglalkozott Budapest talajviszonyaival, és ez alapon mint *agrárgeologus* bizonnyára ellátja jó tanáccsal a gyümölcstermelőket és kertészeket s így megbocsátható ez az álláshalmozás. Ezzel meg indult a szakemberek bekapcsolódása a fővárosnál s remélhető, hogy — ha már a Curcomissio nem egészítette ki önmagát orvos, hydrologus és geologus szakértőkkel — a főváros pótolja ezt a mulasztást és a tervbe vett mélyfurásokhoz és forráskutatásokhoz megfelelő hydrologust és geologust is szerződtet, jóvá téve ezzel a fürdőügy egy régi szépséghibáját.

Meg kell nyitni a Szépvölgyet, még nagyobb áldozatok árán is, mert most hiányzik a kapocs az óbudai hegyvidékhez. A Rózsadomb már beépült, csak az elhanyagolt Szépvölgy felé eső része épül lassan. Csodálatos, hogy Budán minden romantikus völgy *kívülről* fejlődik befelé, mert torkolatánál valami fojtogatja. A Hűvösvölgy is így épült, amíg idelent a temető és a téglavető csúfította, fojtogatta. Csakhogy a Pasarétnek *Kozma* Jenőben volt pátrónusa, aki megindította az első rész fejlődését és ma a Pasarét Buda terjeszkedésének egyik legkedvesebb terrénuma. Igy járna a Szépvölgy is, ha valaki felkarolná ügyét. *Király* Kálmán tanácsnok minden fejlődést szuverén szolgál és segít elő és a polgármester a hegyvidék szerelmese. Oda is költözött, annak a domboldalnak az aljára, amelyen túl a titokzatos Szépvölgy kanyarog, hogy uj, gyönyörü tájakra vezesse a főváros közönségét. Csak éppen lent ennek a völgynek a torkát is szorongatja valami gyártömeg hét kéménnyel. Ugy tudjuk, hogy üzemét már beszüntette. Szabad az út!

Attrakció nélkül nincs idegenforgalom

Irta: Lukáts Elemér, a „Magyar Közélet" felelős szerkesztője

Mottó:
„A főváros idegenforgalma nem merülhet ki Szent István hetének rendezésében." (Leszögezték a Közigazgatási Bizottság ülésén, 1935. január 14.-én.)

Az igazi szakembert nem tévesztik meg azok a statisztikák, amelyek idegenforgalmunk emelkedéséről a közelmultban beszámoló célzattal képet nyujtottak. Kétségtelen, hogy bizonyos emelkedés idegenforgalmi számainkban észlelhető volt. Ha azonban mélyrehatóan vizsgálom azokat az okokat, amelyek ezt az emelkedést előidézték, arra jövök rá, hogy az emelkedés okai olyan tényezők, amelyek a magyar idegenforgalom szempontjából

állandónak nem tekinthetők.

Külpolitikai helyzetre és viszonyokra célozva, amelyek a magyar idegenforgalom malmára hajtották a vizet és bármilyen örvendetes ez a „ma" szempontjából, éppen ezen a területen döntően fontos, hogy messzebb tekintsünk a jövőbe, amikor talán vagy biztosan

ezek az okok már nem forognak majd fenn.

Vitathatatlan, hogy hazánk természeti kincsei is az idegenforgalom elsőrendű alapjainak tekinthetők.

Ámde az idegenforgalom analitikusa jól tudja, hogy ezen a téren is komoly a verseny. Ebben a versenyben pedig

mi meglehetősen súlyos handicappel indulunk

még akkor is, ha az erők különben egyenlőek, ami alatt azt értem, hogy van eset, amikor például Svájc vagy Olaszország természeti szépségeivel kell mérkőznünk. A handicap abban rejlik, hogy

nálunk bizonyos dolgok hiányoznak,

amelyek amott már megvannak. Ezek a hiányok a nyugatról idekerülő ideegeneket, legelsősorban pedig a legbővebb pénzűeket, — angolokat, amerikaiakat, — kiváltképen befolyásolják (fürdőszoba, W. C.).

Mindezekből tehát arra kell következtetnem, hogy mindaddig, amíg ilyen űr tátong a magyar adottságoknál nem szabad vakon bíznunk eme forrásaink feltétlen erejében.

Ha az idegenforgalom áramlásának és eredményeinek útjait vizsgálom, meggyőződök arról, hogy komoly nemzetgazdasági szempontból jelentős értékké az idegenforgalmi számok csak ott válnak, ahol az idegenek a természeti adottságokon kivül

valamilyen különleges csemegét is kaptak,

akár az illető ország egyéni sajátosságaiból (népi-művészet, stb.), akár pedig valami külön attrakciós látványosságot nyujtottak az exotikumra és szórakozásra éhes globetrottereknek.

Ebből vonom le azt a következtetésemet, amit címéül adtam, hogy

attrakció nélkül nincs idegenforgalom.

Tehát látványossággal kell elsősorban idevonzani az idegent. És milyen legyen ez a látványosság?

Röviden válaszolok: szórakoztató és műveltető, de úgy, hogy a magyar föld és nép egyénisége hassa át, a mi sok, exzotikumszámba menő és éppen ezért az érdeklődést eddig is kiváltott, számos ősi szokásunk zamata, bája tegye frissé, szinessé és ami a fő, rendkivülivé. Nem sorolom fel ezeket a lehetőségeket, mert fölös munkát végeznék. Mindenki ismeri őket. Minek újra felsorakoztatni matyóékat, a Hortobágyot és a többit. Már most az a feladat tehát, hogy

ezeknek az elemeknek a felhasználásával készüljön el a látványosságok programmja.

A programm tartalma: ünnepségek, kiállítások. Ámde nemcsak a mi exotikumaink nyujtanak anyagot a programm pontjainak színes keresztülviteléhez.

Itt van az ezeréves magyar munka kultúrális és szociális eredményeinek tömege. Ez a téma kimeríthetetlen. A magyar zene, képzőművészet óriási tárház, de milyen nagyszerű anyagot szolgáltathatnának a mi szociológusaink, paedagógusaink, orvosaink és mások. Ez a kettő:

exotikumunk és kultúránk olyan programmra nyujt lehetőséget,

hogy bátran állítjuk:

az év minden szakának

meg lehetne teremteni a maga ilynemű olyan attrakcióját, amelyért idesereglene a világ. Ehhez azonban (és most tessék csodálkozni, nem a montecuccolizmussal jövök először: — pénz, pénz, pénz) elsősorban „akarás"; másodsorban is akarás, s harmadsorban is csak ez szükséges!

Ki meri azt állítani, hogy ma, amikor minden józan magyar, elsősorban pedig a közvetlenül érdekelt gazdasági faktorok előtt teljesen világos az idegenforgalom jelentősége, nem teremtődne-e áldozatkészség abban a pillanatban, amikor a fentebb szükségelt primär kellék és létfeltétel, az okos akarás megnyilatkoznék. A gazdasági érdekeltségek ezen már túlvannak és mérlegelés nélkül hajlandók a befektetésre, ha a kezdeményezés olyan perspektívákat sejtet, amelyek reálisak.

Egyetlen példával szolgálok:

Évek óta áldoz súlyos summákat a magyar szállodás- és vendéglős-ipar az idegenforgalom céljaira.

Nincs a kongresszus, ahol ez a két szakma ne eszközölne befektetéseket, pedig nagyon sok esetben, legutóbb pedig éppen a mult év kongresszusánál fizetett rá alaposan az üzletre. Ugyanis a beharangozott számok nem stimmeltek, s néhányszáz vendéggel kevesebb érkezett. Lehet, hogy lelkiismeretlenség is közrejátszott, de inkább

a programmtalanság rovására írjuk a történteket.

Mi lenne azonban, ha ezt az áldozatkészséget úgy hívnák csatasorba, hogy már

százszázalékosan átgondolt programmal szolgálnának.

Ebben az esetben a befektető készség hatványozottabb lenne, sőt állandósulna.

Először tehát akarásra van szükség, olyan energiára, amely ezt célozza. Ez hozza létre azokat az előfeltételeket, amelyeken az idegenforgalom a mi praedestinációnknak megfelelően itt kiépülhet. Az előfeltételek előljárója pedig — ismételjük. — az

attraktiv látványosság.

Miért ne lehetne például az ezeréves magyar népi művészet kiállítását megrendezni?

Ismét felülök a vesszőparipára, a programmra. Ezt kell megteremteni. Itt adódik a kérdés, hogyan és ki, vagy mi kreálja ezt a sokat, de joggal hánytorgatott programmot. Elsősorban természetesen — a főváros. Hiszen szerve is van hozzá. Az Idegenforgalmi Hivatal, amely ma teljesen a helyzet magaslatán áll és an-

---

A polgármesterek

közül mindazok, akiket mint „nagyokat" emleget a polgárság, új utakon, új, nagy célokat igyekeztek megközelíteni, ezeknek a céloknak az útját egyengetni és naggyá vált az, aki lehetővé tette azok megvalósítását. *Boráros János* neve ma is él. Megvalósította azt a nemzeti gondolatot a mult század elején, hogy az akkor erősen elnémetesedett Pestet, visszavezette a magyar világba azzal, hogy elrendelte a magyar nyelven való tanitást azelemi iskolákban. Ma már talán nem is megy ez érdemszámba, de akkor nagy nemzeti cél volt. Nyolcvan évvel utóbb utóda, *Bárczy István* modern palotákat épített ezeknek az iskoláknak és betetőzte a célt. Azok a *Gerlóczyak, Kammermayerek* és *Halmosok* emberfeletti munkát végeztek annak a nagy célnak az érdekében, hogy három apró városka helyett, a nemzethez méltó, *hatalmas székváros* alapjait vetették meg és megteremtették a mai Budapestet. Ez a város szükre szabott keretei között azonban már *nem fér el.* **És ha az elmult félszázad ragyogása elegendő volt és meg is felelt a mult nemzetközi viszonyainak, betöltve a „második" főváros szerepét, a Habsburgok monarkiájában, — ma a teljes önállóságát visszanyert nemzet nagyságát — megcsonkított országterület mellett — sem reprezentálja eléggé, mert a szomszédos új államok mesterségesen felfujt székvárosai közül nem emelkedik lakossága létszáma miatt a „keleteurópai metropolis" magaslatára. A nagy elődök munkáját a polgármesteri székben, a hivatott utódnak kell betetőznie. Nagynak ismeri el és örökké hálás lesz ez a nemzet annak, aki *a már meglévő* Nagy-Budapestet megszervezi és *két milliós* magyar kultúrközpontot teremt itt, Kelet-Európában, amely nagy nemzeti létünk, kultúránk, történelmi multunk, hivatásunk mellett tesz tanúbizonyságot *Nyugat* felé, — de ragyogásának fénysugarai átvilágítanak *keleti* testvéreinkhez is, az ős, turáni hazába, hirdetve, hogy: — „Áll Buda, él magyar még!"**

FŐVÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR BUDAPEST

SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi és női osztály.
A legmodernebb berendezés.
Szakképzett személyzet.

nak a kommerciális szellemnek az útjait járja, amelyre egyrészt hivatott is, másrészt amelyhez megfelelő felkészültséggel is rendelkezik.

Évekkel ezelőtt már feldobtam ezt a kérdést, amikor ajánlottam, hogy

az Idegenforgalmi Hivatalt kiállítást-rendező szervvé is fejlesszék.

Példaképen a berlini mintára hivatkozom.

Fremdenverkehr und Ausstellungsamt Stadt Berlin.

Azóta a probléma még időszerűbb lett. Tehát az Idegenforgalmi Hivatal feküdjön neki ennek a munkának, amely

végre a programmhoz vezet.

Miután pedig ebbeli munkáját összhangba kell hoznia a dolgok természeténél fogva a vidékkel is, építse ki idevonatkozó összeköttetéseit, hogy a munka egységes és az eredmény biztos legyen.

Mert ma még helytálló a főherceg mondása, hogy „idegenforgalmunk gyermekcipőben jár". Majd a kellő akarat megszüli a kellő programmot!

Székelyfonó vagy Walhalla?

Az elmult héten ujitotta fel Bartók Béla „Fából faragott királyfi" című pantomimjével Kodály Zoltán „Székelyfonó"-ját a m. kir. Operaház. Jövünk hazafelé, Budára és jönnek velünk mások is: budaiak. Megszólal mellettem egy úr. (Talán az V. fizetési osztályból). A feleségének mondja:

— Na, ez a Székelyfonó megint jó vitatémája lesz a zenei nagyfejüeknek.

— Miért, hisz egész szép volt, — így az asszony.

— Hát kérlek az én gyomrom nem tudja bevenni ezt a Kodály-hodály zenét, — harsogja férjuram.

— De kérlek, hisz Gyurinak is tetszik.

— Szerencse, hogy Gyurinak nincsen hallása! — Eddig a párbeszéd. Ha ezzel az úrral négyszemközt találkoznék, azt mondanám neki:

— Kedves Uram! ön magyarul beszélt, tehát nyilván magyarnak vallja magát; ön operalátogató, tehát nyilván szereti a zenét. Már pedig Operánknak olyan darabja, mely tisztán magyar és tisztán zene csak egy van és ez a: Székelyfonó. Nagyon szomorúnak találom, hogy ön magyar ember létére így vélekedik saját faji zenéjéről. Látott ön már német embert, aki nyilvános helyen így beszélt volna Wagnerről? Pedig . . .

Minden egyes ütem, amelyet ön a Székelyfonóban hallott: színtiszta erdélyi magyar népi zene, eredeti népdalok. Bartók és Kodály gyüjtötte őket e század elején.

Nemrég jelent meg Bartóknak egyik tanulmánya, amelyben azt bizonyítja a magyar és szomszéd népek zenéjében található némely hasonlóságról, hogy ezek a rokonelemek a magyarból kerültek a szomszédnépek zenéjébe, pl. az oláhba! Kell Önnek nagyszerűbb magyar propaganda? Többet ér ez mint harminckilenc reviziós vezércikk!

Ugyanezt a témát ismertette tavaly előadás keretében Kodály Zoltán és bár a magyar igazság fontossága megkövetelte volna, hogy az egész világ hallja, a rádió mégsem közvetítette „műsortorlódás" címen. Érdekes, hogy ugyanekkor egy orosz balalajka zenekar cincogott a mikrofonba!

Nemcsak az aranyáért, szenéért, sójáért és egyéb gazdasági termékéért kell nekünk Erdély, de elsősorban azért, mert ott magyarul dalolnak az ajkak, — mert ott az évszázadokon át apáról fiura szállott népdalkincs a napnál fényesebben hirdeti a magyar igazságot.

És pont ez a népdalkincs nem fér az ön gyomrába; de Puccini, Lehár, Wagner, és Brodszky, az igen! Nem csodálnám, ha ön történetesen gyomorbajos lenne ezekután.

Viszont az is igaz, hogy ön minderről nem tehet. Mert, ha ifjukorában zenét tanult: Heller, Chován, Czerny, Cramer, zongora-gyakorlatokat játszott, ha pedig hegedűs volt: Kayseren, Blochon, Danclán keresztül szívta magába a német cseh zene szellemét. Vagyis zeneileg ön német anyanyelvű, hogy is értené meg egyszerre a sulyos, vaskos, de annál tartalmasabb székely-magyar nyelvet.

Örvendetes, hogy a fiatal magyar generáció már magyar szellemben nevelkedik, a kis iskolás gyermekek rajonganak a Kodály-gyermekkarokért és az uj zeneszerző-generáció gondosodni fog uj magyar operatermésről, hogy Wotanok helyett jóképü székely paraszt-alakok vonuljanak be a Wallhallából székelyfonóvá alakított magyar operaszínpadra!

(r. e.)

1935. V. 3—11.
B. N. V.
(Budapesti Nemzetközi Vásár)

Vig esték
ÓBUDÁN
Az ujjáalakított, fővárosi nivóju
Központi-kávéházban, III., Főtér
Nagyszerű konyha!
RADICS BÉLA jazzenekara

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért zenekarával egész télen naponta
GUNDEL-GELLÉRT
ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

HIREK

A Budai Dalárda mánciusban rendezi ezredik hangversenyét. A kiváló együttes amely 79 éves mult után is a magyar kórusművészet vezető poziciójában maradt, Szegő Sándor karigazgató távozása után a zseniális fiatal Ádám Jenő kipróbált vezetésével készül a nevezetes jubileumra. A jubileumi hangverseny harmadik kiemelkedő állomása lesz a dalárda uj renaissanceának, az amsterdami és londoni világsikerek után.

Az új Szilágyi Erzsébet leányliceumot mégis felépitik. Most kiirták a nyilvános tervpályázatot, mely április 6-án jár le. Az első pályaművet 3500, a másodikat 2000.— a harmadikat 1500. pengővel jutalmazzák. Az uj épületet a Mészáros és Koronaőr utcák sarkán épitik fel és az épitkezés még tavasszal megkezdődik.

A Rómaipart lakói bizonyára örömmel veszik tudomásul, hogy Szendy Károly polgármester magáévá tette a környék problémáit és megfelelő megoldást keres, hogy a Nánási út kiépítése, később pedig azon villamosvasút létesítése ügyében javaslatot tegyen. Addig is megfelelő autóbusz forgalommal kivánja a közlekedés ügyét megoldani.

A Vármegyék és Városok Orsz. Mentőegyesülete gyönyörü székházat rendezett be Budán a Lánchíd utca 19. számu házban. Az egyesület, amely a fővároson kivüli balesetek első segitségnyujtását szervezte meg 1926 óta közel 2 millió pengő értékben 93 metőautót, egy motorhajót és egy motorcsónakot szerzett be. Eddig 56.847 esetben nyujtott első segitséget és sok betegszállitást bonyolitott le. Éry Márton dr. ügyv. alelnök és Kovács János igazgató főorvos mutatták be az új székházat a sajtó képviselőinek.

A budapesti tisztiorvosok kifogásolják az üzlethelyiségeknek lakás céljára való bérbeadását. Hosszu gyakorlat mutatja, hogy a háztulajdonosok szívesen adják bérbe az igénybe nem vett bolthelyiségeket szegénysorsú, de fizetőképes polgároknak. E szokás ellen lépnek fel a hatósági orvosok a ker. elöljáróságok utján, ami egészségügyi szempontból talán helyes is. Mindenesetre gondoskodni kellene arról, hogy megfelelőszámu kislakás álljon rendelkezésre a legszerényebb polgári igények számára.

Embervédelmi Bizottságot alakított a főváros, Szendy Károly polgármester kívánságára. A bizottság fővédnökének a Kormányzónét kérték föl, aki a meghivást elfogadta. Az Embervédelmi Bizottság havonkint az elöljáróságok és társadalmi szervek bevonásával közös munkaértekezleten fogja eljárását és munkásságát ismertetni, lehetővé téve a különböző karitatív szervek régóta szükséges harmóniáját.

A budakörnyéki csendőrörsök kitünő hatósági szervek a rendcsinálás szempontjából és tőlünk igazán ne várja senki, hogy egynémely adott esetből kifolyólag munkájukat nehezitsük. Az igazság kedvéért azonban itt is meg kell állapitani laptársunk: a „Reggeli Ujság" hirét, amely szerint éjszaka háromkor tévedésből vasraverve állitottak elő a derék solymári csendőrök egy tüdőbeteg fiatalembert, akit másnap 39-fokos lázzal, tüdővérzéssel szállitottak haza. Valószinüleg egynémely bocsánatkérések között. Ezzel kapcsolatban föll kell említenünk, hogy ugyanazon a környékről a túlbuzgó kakastollasok B. E. jónevü festőművészt, okleveles müépitészt valószinü elfogadható ok nélkül, ugyancsak vasraverve kisértek be fényes délelőtt a Vármegyeházára, Budapestre. — Nem vagyunk tulságos barátai az analógiáknak, de hallottunk arról is, hogy a budai hegyekben a turisták is tanui olykor némely kellemetlenségeknek. Nagyon időszerű volna, ha az illetékes kerületi parancsnokságok ilyen esetek után alaposan megbüntetnék és áthelyeznék tulbuzgó és hivatalos hatalommal visszaélő alárendeltjeiket.

Gyász. Esterházy és kapuvári Odor Imre dr. ny. magy. kir. posta és távirda főigazgató a hadiékitményes Ferenc József rend lovagja elhunyt. A megboldogultban a budai társadalmi élet előkelő tagját vesztette el, aki nemes szivével mindenki szeretetét kivivta. Gyászolják: az Odor, Dér, Rácsay, Voit és Czacher családok.

GYORSIRÁST havi 8 pengőért tanulhat a KOZMA-iskolában, II. Iskola-u. 27

A balatonfüredi világhirü gyógyfürdőt január 1-én saját kezelésébe vette vissza a fürdőtulajdonos Rend. Ez alkalomból több ujitást vezettek be, vizzel a Siske forrás látja el most az épületeket. Az egész üzemet nemcsak gyógykezelésre szoruló betegek, hanem üdülésre vágyó nyaralók részére is megnyitják az uj szezonban.

A Nemzetközi Vásárnak az utolsó tíz év alatt 11.940 kiállitója és 4,463.000 (köztük 118.580 külföldi) látogatója volt. 75 milliónyi létrejött üzletből 25 millió az idegenforgalomra esett. A vásár tíz év alatt 2.5 millió munkanapot biztositott a magyar iparnak. A vásár rendezési költségei a decennium alatt mindössze 5,374.661 pengőt tettek ki. — Ezek a számok világosan mutatják, milyen fontos szerepet tölt be az évről évre megrendezett vásár sovány gazdasági életünkben.

Felfordul a világ! Sárvári András úr úgy is mint feltaláló, azon „tisztelettel-jes kéréssel" volt bátor „n. b. közkedvelt" lapunkat felkeresni, hogy „találmánya némi lényegét n. b. olvasóinkkal megismertessük. — Némi lényegre áttérve sietve közöljük olvasóinkkal, hogy a világrend veszedelemben forog, ha a tizenkettedik óra 59-ik percében nem vesszük tudomásul, hogy pár év alatt Sárvári úr hajlandó alagutat fúrni Európa és Amerika között bagatell költséggel. Módjában van olyan vonatot is készíteni, ami cca 1000 kilométeres sebességgel néhány óra alatt eléri Amerikát. Természetesen a Budai Napló összes munkatársai és előfizetői (tiszteletpéldányosok nem!) az első kéjutazásra szabad jegyet kapnak. Kisiklás akkor is kicsukva, ha véletlenül közben egy sín eltörik. — De ne tessék azt gondolni, hogy csak ilyen távoli problémák foglalkoztatják Sárvári András feltalálót. Hídpilléreket is jutányosan szállit a filléres kor igényei szerint. Alig pár pengő költséggel meg lehetne építeni az Óbudai hidat, amelynek építésére ugylátszik ugyis Sárvári feltaláló úr találmánya az egyetlen megoldás. — Mélységesen köszönjük Sárvári András feltaláló úr szives kitüntetését és nem fogunk megfeledkezni róla, hogy Sirius csillagjóssal együtt a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagjai sorába ajánljuk.

LÁTOGATÁS...

Itt járt a házban és fölszaladt egy percre, mert ő az öreg budai polgár fia, az öreg kárpitosé, akit ismerünk és szeretünk, akiről rég hallottuk, éle, hal-e? Dalol-e még? Hát följött most és árad belőle a szó, mert nagy családja van és eddig munkanélkül volt. Hanem a jó Isten megkönyörült rajta és bejutott egy temetkezésihez, — gondolom — ügynöknek; dehát ez is két pengő fix és jutalék! Egyáltalán micsoda főnyeremény, hiszen eddig két pengő se volt és állás sem, pedig talán nem is a két pengő a fontos, hanem hogy van valahol, hogy tartozik valakihez ebben a nagy idegenségben! A ruhája egy rongy, de azért: most már legalább valahogy egyenesbe jutott és talán pénzbeszedő lesz egyszer, érettségivel, hét gyerekkel, asszonnyal és tenger nyomorusággal. Uristen! pénzbeszedő, napi háromötvenért, akkor rugják ki amikor akarják, de ő optimista és már megy is, mert a gyerekek éhesek és a mai két pengőt csak most adta oda a titkár ur. A drága, aranyszívü titkár ur, aki akkor is utalványoz, ha nem csinál boltot, pedig most ugyancsak kevés ember biztositja magát halál esetére. Valahogy a halál már megoldásnak számit inkább, mint balesetnek és alig védekezik ma valaki ellene. És hallgatjuk a hangját, végigharcolta a háborut és megmutatja a gyerekek fényképét: pedig ma a gyerek majdnem bűn és ha kilakoltatják, mert nem tud fizetni, hát az uj háziur első kérdése vane gyerek? Hét! Szentséges Ég, akkor nem adok lakást, tönkreteszik a kertet és ordítanak. Sajnálom jóember, házfelügyelő se lehet, hogyan gondolja, hét gyerekkel, de már menjen is mert rendőrt hivok. És ő megy, görögös, gyilkos életutakon és boldog, hogy a hét kis Istenakaratát nem tagadta le és örül, hogy nagy gondja van, mert ember, mert magyar, mert az utána következő nemzedékben a faját erősiti . . . És nézem ezt az embert és valahogy belül nagy keserűség szoritja a torkomat. Kiáltani szeretnék utána, ember, állj meg, hogy megöleljelek. Megmutassam neki a szivemet, hogy lesimitsam a redőt gondos homlokáról: — ember, te szegény, szenvedő, megrugdalt ember, te ujra ideloptad ebbe a telefonos, rádiós, rossz hirekkel elárasztott szobába a magasabbrendű élet, az Isten törvényének hitét. Ember, a te csunya arcod ennek a magyarságnak minden ereje és a te optimizmusod a mi imakönyvünk. Csókold meg helyettem a hét kis magyart és amikor elfogy a két pengő, amikor síró hangok kérnek még egy kis kenyert, meséld el nekik az Isten költőjének nagy reménységét: „lesz még egyszer ünnep a világon" és akkor bennük dicsőül meg az ezeréves nagyböjt, hét szép gyermek hétszeres vigasságában.

(—)

VILLANYKÖRTÉKET
220 voltos alig használtakat átcserél-ném 110 voltos körtékre
Cim: I., FERY OSZKÁR U. 32/b. II. E. 4. SZÁM
TELEFON: 61-1-42

Baumgartner Alajosnak, a Werbőczy István reálgimnázium aranyszívű néhai tanárának emlékére február 16.-án, este 8 órakor a Krisztina téri Zöldfa vendéglő különtermében emlékvacsora lesz, amelyen ünnepi beszédet Prém Lóránd dr., az OTT főtitkára mond. A kiváló pedagógus volt tanítványait és tisztelőit szivesen látja a Volt Növendékek Köre.

A főváros pénzügyi bizottságában Kozma Jenő dr. tiltakozott az ellen, hogy a tisztviselők természetbeni járandóságait elvonják. Ilovszky János hasonló értelemben szólalt fel.

Fölépitik Pusztaszert! A délvidéki menekültekből, akik most nagyobb részt a fehérsastéri polgári iskolában vannak elhelyezve, vitéz Endre László dr. gödöllői főszolgabíró mintaközséget óhajt szervezni és erre megoldásul ajánlja Pusztaszer ujjáépítését. Pusztaszerhez különben is közel van a trianoni határ és ilyen mintatelepnek felbecsülhetetlen propagatív jellege volna. A terület ma a Pallavicini hitbizományhoz tartozik. A nemzeti cél érdekében talán nagyon olcsón, vagy ingyen is megszerezhető. — Endre László dr. elgondolása eddig a legjobb megoldás a menekültek számára.

Egyetlenegy esetben találkozott II. Rákóczi Ferenc vezérlő fejedelem az ellene harcoló császári seregek vitéz fővezérével, gróf Pálffy Jánossal Vaja községben, a Vay család ősi kastélyában 1711 évi január hó 31-én. Romhány óta folytatott a két ellenfél béketárgyalásokat, mert az eldöntetlen romhányi csatát a kurucok is, a császáriak is győzelemnek hirdették és Felsőmagyarország fővárosában Kassán éppugy tartottak nagy katonai pompával Tedeumot, mint a német birodalom fővárosában Bécsben. A békekötés érdekében gróf Károlyi Sándor találkozást közvetitett a fejedelem és a császári fővezér között. Vaján, a kastély előtt várta a fejedelmet gróf Pálffy János és megkezdődött egy négynapos tanácskozás, melynek folyamán Pálffy Rákóczinak oly levelét kérte a császárhoz, melyben a fejedelem jószágainak és birtokainak biztositását kéri. II. Rákóczi Ferenc azonban oly levelet irt az uralkodónak, melyben az alkotmány visszaállitására és a vallásszabadság biztositására helyezte a fősulyt. Ennek a levélnek a tárgyalását a császár bécsi nagytanácsa aként folytatta le, hogy a császár elnöklésével megtartott ülésre, 1711 február 14-ére Magyarországnak nagytanácsbeli képviselőit: Magyarország nádorát és a magyar kancellárt meg sem hivták, vagyis egyszerüen kirekesztették az ülésből.

MEGNYILT A Margit-híd mellett BUDÁN
SZEIFFERT a legragyogóbban berendezett modern, kényelmes, uri KÁVÉHÁZ
mint CAFÉ RESTAURANT

A Baross Szövetség XVI. évi rendes közgyülését február 10-én este fél 7 órai kezdettel rendezi a pesti Vigadóban, amelyen Hóman Bálint dr. miniszter Sztranyavszky Sándor dr. ny. államtitkár, orszgy. képviselő, Szendy Károly a főváros polgármestere, Légrády Ottó dr. főszerkesztő, Király Kálmán tanácsnok, és Petrovácz Gyula korm. főtanácsos veszik át a levelező tagságról szóló díszokmányokat. Az ülést követő estebéden József Ferenc kir. herceg, Fabinyi Tihamér dr. miniszter, Sipőcz Jenő és Szendy Károly, valamint Almássy László a képviselőház elnöke mondanak beszédet.

A Budavári Róm. Kath. Egyházközség Lampel Vilmos egyházközségi elnök kiváló főrendezésében február 3-án a vári leánygimnáziumban kulturestét rendezett, amelynek műsora méltó folytatása az eddigi sikereknek. Ének, zene és magánszámokkal komoly művészettel működtek közre: Ritter Irén, Köri Erzsébet, Várhelyi Antal, Lettner Vilmos, Polyák Mici, Oberhauser Ica, L. Knapp Mária, Peszlecker Károly, Tóth László, Kulich Jenő, Balogh János és Sipos László.

A 158. sz. Árpád cserkészcsapat tisztikara február 2.-án rendezte hagyományos jótékonycélú táncestélyét herceg Esterházy László légfőbb védnöksége alatt, a III. kerületi Korona Vigadóban. A bál sikere érdekében tevékenyen közreműködtek: Hanser László, Hanzély Jenő, Kopf Károly. Az estélyt, számos előkelőség megjelenése után, a „Tizenkettő, tizenhárom..." kezdetű csárdással nyitották meg.

Családias estjeinek sorozatában e hó 7-én este Petracsek Lajos dr. orszgy. képviselőt ünnepelte a Budai Iparosok és Kereskedők Köre. A budai társegyesületeket Grenyó Bertalan, Korányi Márton és Hubert Vilmos elnökök képviselték. Résztvettek az estén Hoor-Tempis Móric, Gegus Dániel, Husszein Hilmi, Kovácsek Ferenc, Farkas János, Jany Árpád, Kollár Gábor és sokan mások. Az üdvözlésekre válaszolva Petracsek Lajos dr. kétszer is felszólalt, kifejtve értékes meglátásait, valamint gazdasági nézeteit. Érdekes fejtegetéseit nagy figyelemmel és tapssal honorálta a két termet zsúfolásig megtöltő budai közönség.

Az Országos Balneologiai Egyesület 40-ik kongresszusát és közgyülését április hóban rendezi meg Budapesten. Részvételre és előadásokra előzetes jelentkezéseket elfogad Frank Miklós főtitkár: I. Attila körút 19.

Gyász. Drucker Leó az óbudai Központi Kávéház közismert tulajdonosa, a magyar kávésipar élet agilis fiatal tagja, 39 éves korában váratlanul elhunyt.

Budapest idegenforgalma az elmult esztendőben 70.5 millió pengő volt. A budai oldalon 835 ingatlan 18,280.350 pengő vételárral cserélt gazdát. A viszonyok örvendetes javulásának jele, hogy az 1933-as év kisebb pénzforgalmat jelentő, de nagyobbszámu objektumaival szemben 1934-ik év kisebb házforgalma, 20 millióval többet juttatott az eladóknak.

A Buda Alsóváros Egyesület e hó 6.-án hivta össze ezidei első választmányi ülését, amelynek első tárgya a 14.-i közgpülés előkészitése volt, második és fontos tárgya pedig Gömöri Győző ügyvezető elnök lemondása, amelyet élénk tiltakozással fogadtak, de mivel Gömöri Győző — betegségére való hivatkozással — elhatározása mellett megmaradt, a közgyülésen részleges tisztujitás is lesz. A további tárgysorozat fontosabb közérdekü ügyekről szólt: A Bártfai utcát a Sárbogárdi úttal salakozott gyalogjáróval kössék össze; töltsék fel és épitsék ki a rossz útakat; létesitsenek a Mohorai út tengelyében, a vasúti töltés alatt vasuti aluljárót és rendezzék a Fehérvári úti HÉV és a 41-es villamosközlekedés ügyét. Az ülést dr. Mikola Géza alelnök vezette. Felszólaltak: Szigethy Lajos főtitkár és vitéz Zilahy Balogh Gyula főjegyző.

Nagy Sidó gyűlésre jöttek össze Nagyidán, az 1650-ik évben a különb-különb nemzetü sidók, mert hogy el kellett volna dönteni: a megigért Messiás megszületett volna, vagy hogy nem? És némelyek nem átallották mondani, hogy megszületett és az vagy Jézus, vagy Illés lett volna. A cronicák most nagy viharokról rabbi, — az ki igyen szólott, — püspök akarna lenni? Hát leszavazta őtet a nagy többség, pedig föl sem vették a bizalmi kérdést. Azonban a nagy „Sidó gyülésnek" hamar bé fellegzett, mert 10-ik Intze pápa hat barátot kzldött az Sidó agyak megvilágositására, mire azok nagy-gyorsan eliramodtak. Igy végződött vala az 1-sö és ut-só nagy Sidó, vagy Rabbinus koncilium.

W. C. FÜRDŐKÁD, kályha mosdó stb. szabott áron
HUBERT, Liszt Ferenc-tér 4
Telefonszám: 22—2—67

Terités — zsúrnapján

— Gundel Károly könyvéből

A vendéglátás müvészete —

Nem is kell külön hangsúlyoznom azt, hogy az asztal igazán szép, csak egyöntetu terités esetén lehet. Egyforma mintáju, az abrosz az asztalkendővel, egy készletből való az ezüstnemü, egyfajta a porcellán s egyazon tipusu a többfajta pohár. E használati tárgyakból ne rakjunk túlsokat az asztalra. Tányérból egy laposat s rajta, ha levest adunk, a csésze alját. Ha tányérba adunk levest, egy lapos tányért azért terítsünk a asztal helyes képe kedvéért. Ilyenkor a tálalón kimért levest egy másik lapos tányérra helyezve tesszük a vendég elé, miután az eredetileg terítettet leszedtük.

Az evőeszközökre ugyanez áll. A maximum egy pár nagy és egy pár halevőeszköz s ha levest adunk, leveskanál, a terítéktől jobbra-balra (természetesen a kanál jobboldalon) elhelyezve s előtte keresztben egy pár kis evőeszköz s 1—2 kis kanál. Pohárból annyifélét rakunk fel, ahányfajta italt adunk és ezenfelül mindenesetre — mondjuk a gyengébbek kedvéért — vizes poharat is. Nem előírás a pohárfajtákat az italok felszolgálásának sorrendjében felteriteni. Inkább magasságukra legyünk tekintettel, a jobboldalról történő betöltésre gondolva, nehogy egy magasabb poháron a palack nyakával átnyúlva legyünk kénytelenek egy alacsonyabb pohárba tölteni. A feldöntés veszélyét is kiküszöböljük ezzel, amelynek szomorú következményeire csak lúdbőrös háttal tudok gondolni.

Sót, paprikat tegyünk minden terítéknek mellé, vagy kettő-kettő közé.

Nehezebb kérdés a fogpiszkálóé! Nem vitás, hogy a fogaknak piszkálása, akárcsak orrunk kifúvása, az asztalnál nem izléses. De izléstelenségnek mértéke főkép attól függ, ki hogyan végzi ezt a néha elkerülhetetlen müveletet. Fogpiszkálóra sok embernek szüksége van s ha van benne annyi tapintat, hogy az asztalbontást bevárja használatával, nem vétünk az etikett ellen, ha a szükséges eszközt terítéke árnyékában, kis papirhüvelyben rendelkezésére adjuk. A kézmosó maradt csak meg az asztalnál végzett tisztálkodásból, mely azonban — ha rákot adunk vagy gyümölcsöt — elmaradhatatlan szükséges rossz. Kétségtelen, hogy használata sokkal kevésbé kelthet a legkényesebb ízlésüeknél is visszatetszést vagy ellenérzést, mint a szépnemnek a legujabban felkapott szokása, a rúzsnak és púderpamacsnak használatával a terített asztal mellett. Nem tudom mit szólnának nagyapáink, akiknek az asztalnál való szájöblítését ma gúnyolódva emlegetjük, ha késő leányunokájukat levesevés után láthatnák, amint kis tükörbe nézve, rúzspálcikával reparálja ajka pirján esett defektust vagy akár kárminpiros ajklenyomatukat (v. ö. ujjlenyomat) a levesescsésze pereme alatt.

A hölgyek ne használjanak erős illatu parfümöket, ha asztalhoz készülnek. Van eset, hogy a legfinomabb, de túlzottan használt illatszer a legnemesebb asztali örömök elrontója.

Ne felejtsük, hogy ugyanez áll az asztalnál használt virágdiszre is. Virág és pedig élővirág nélkül ne terítsünk asztalt. Olyan az, mint a tolldiszétől megfosztott madár. Ne használjunk sem erős illatú virágot, sem könnyen hervadót, mely a vacsora végére lankadtságával az elmulásra, a pusztulásra emlékeztet, ha csak tudat alatt is.

Nem hallgathatom el, hogy az asztal vágott virágokkal való diszitésének is vannak jogos ellenzői.

Télidején, ha elfogyott az őszi lomb, fenyőgalyat alkalmazhatunk. Kora tavasszal melegvizben kihajtott fűzfa-barka segithet át a virágtalan időszakon.

Nagyon szép asztaldisz a gyümölcs is. Gyümölcséréstől kezdve — de legfőképen ősszel szines lombbal vegyitve, nagyon mutatósan és színesen lehet a középen elhelyezett gyümölcsgarmadával az asztalt diszíteni, egy-egy színes virágot tűzve közbe, a mezei virágokból, búzavirággal, margarétával, árvalányhajjal és búzakalásszal.

KAKASKAPU SÖRÖZŐ
II., PÁLFFY-TÉR 4. SZ.
Családi menü P 1,60
Nagymenü P 1.20
Ebédet házhoz szállit

MEGNYILT GÜL-BABA SÖRÖZŐ-ÉTTEREM
A BUDAI MARGIT-HIDFŐNÉL. ◆ II., MARGIT-KRT. 2. ◆ TEL.: 57-6-05.
Müvésziesen megtervezett termek. — Magyar, francia konyha. — Polgári sörök. — Menürendszer. — Hangulatos zene. — 10 % borravaló.

ESTÉLYI
cipőkülönlegességeink
elkészültek
Nagyon olcsó árak
DIOSI cipőszalon
VI., Teréz-körút 1/b.
Budaiaknak árengedmény!

SZEMÉLYI HIREK

JÓZSEF királyi herceg nagy beszédet mondott a székesfehérvári Vitézi szék ünnepségén.

HÓMAN BÁLINT dr. kultuszminisztert értékes tudományos munkássága elismeréseül a Kormányzó a Corvin-láncot adományozta.

SIPŐCZ JENŐ dr. főpolgármester érdekes előadásban ismertette „A fővárosi parlamentárizmus" rendszerét a Piarista Diákszövetség Gellért szállóban rendezett február 7.-i estjén.

SZENDY KÁROLY polgármester pártlátogatásai során a Központi Demokrata Körben kijelentette, hogy nem egy párt, hanem egész Budapest polgármestere akar lenni.

LIEBER ENDRE dr. alpolgármestert, a polgármester választásnál tanúsított önzetlen magatartása elismeréseül a főváros polgármesteri fizetéssel tüntette ki.

BÓDY LÁSZLÓ tanácsnok kijelentette, hogy a szürketaxi díjhátrálékát nem engedik el.

SCHULLER DEZSŐ dr. tanácsnok inditványára elhatározta a város hogy a Marcibányi téri községi szeretetházat megszüntetik.

KARÁTSONYI IMRE gróf, néhai Karátsonyi Jenő örököse fényes megnyitó estélyén a Krisztina körúti palotában előkelő, nagy vendégsereg jelent meg.

BECSEY ANTAL az Egységes Párt értekezletén sürgette a HÉV közlekedési reformjának és az egységes viteldíj kérdésének mielőbbi napirendre tűzését.

USETTY BÉLA dr. érdekes beszédet mondott a fiatal önálló mesterek testületében a zárt számrendszer bevezetéséről.

PETRACSEK LAJOS dr. országgyűlési képviselő ismertette a Nemzeti Egység Pártja törvényhatósági csoportjának értekezletén a legközelebbi közgyűlés napirendjét, előterjesztve a párt végrehajtó bizottságának javaslatait, amelyeket egyhanguan tudomásul vettek.

HUBAY JENŐ és felesége Gyertyaszentelő ünnepén budai palotájukban kiváló művészek közreműködésével zenedélutánt rendeztek.

TATAR ISTVÁN, a budai sporélet kedvelt ügyvezetője, mint a Magyar Si Szövetség főtitkára, a Mátrában rendezett honvédségi síbajnokságok versenybíróságában ismét nagy elismerést vívott ki kiváló képességeivel.

NÉMETH BÉLA dr. kormányfőtanácsos, a Háztulajdonosok Orsz. Szövetségének népszerű elnöke, tisztségéről lemondott.

HAVAS ISTVÁN, a Petőfi Társaság főtitkára „Eötvös a magyar éjszakában" című költeményét olvasta fel az Eötvös Alap közgyülésén.

ILOVSZKY JÁNOS-t választotta ismét elnökének a Baross Szövetség. Méltó elismerése ujraválasztása annak a buzgó munkának, amellyel Ilovszky a magyar kereskedelem jobb jövőjét szolgálja.

WOLF JENŐ a NOVA elnöke 30.000 ingyenebédet ajánlott fel az Almásy téri ebédakció céljaira.

ZILAHY KISS LÁSZLÓ borgazdaestjén, a Pénteki Borgazda Társaságban, nagy érdeklődés közben „Hajdan és most" címmel mondott el kedves várostörténeti visszaemlékezéseket.

MEZŐ FERENC dr. az amsterdami szellemi olimpiász győztese vállalta el a most létesült Toldi Torna Egylet elnökségét, amelynek díszelnöke SÜMEGI VILMOS kormányfőtanácsos lett.

BARCZA KÁROLY és neje EDELSHEIM-GYULAY ILONA grófnő kitünően sikerült estélyén közel kétszáz vendég jelent meg disztéri palotájukban.

BENEDEK SZABOLCS dr. előljáróhelyettest Szendy Károly polgármester a II. kerületből a VII. kerületbe helyezte át.

IMRE JÓZSEF dr. egyet. tanárt választotta meg elnökének a Budapesti Orvosi Kör.

TRUNKHAHN LIPÓT vállalati vezérigazgató a jeruzsálemi Szent Sir rendjel viselésére kapott engedélyt a Kormányzótól.

BEKEY IMRE GÁBOR elbeszéléséből olvasott fel a Gyóni Géza Irodalmi Társaság február 6-i ülésén.

DEÁK BÁRDOS LAJOS ny. min. tan. „Az élet lényege és örök forrása" címmel metafizikai kutatásainak értékes eredményeit ismertette a Budai Társaskör február 7-i előadóestjén.

SZÉKELY IMRE dr., a János Szanatórium volt orvosa átvette a „Siesta Szanatórium" belgyógyászati osztályának vezetését.

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA — AKVINKUM Késő őszig
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálvíz
A szentendrei HÉV vasútnak a MFTR hajóknak és az UJPESTI átkelő propellernek állomása

A Hollós Mátyás Társaság

legutóbbi estjén e hó 4.-én Hennyey Vilmos elnök ismertette Karl Neuper német tudós óriási feltünést keltett csillagászati tanulmányát, amely szerint az eddigi csillagászat csupán hallatlan optikai csalódás és a milliós fényévek csak föltevések. Ez a tanulmány megfordítja a mai világrendet és ezt számításokkal, megfigyelésekkel, sőt őskori bizonyítékokkal támasztja alá, — minden gondolkodó embert különös elmélkedésre késztetve. Ezt az új művet külön nyilvános előadóestén is méltatja a Társaság.

Ezentúl minden hó második hétfőjén rendes havi összejövetelt rendez a Hollós Mátyás Társaság, tehát e hó 11.-én is este 8 órakor, a Császárfürdőben.

Orajavitás: Szerafin Gy. I. Roham u. 1

Ünnepre készül a „Budapest Fürdőváros Egyesület" abból az alkalomból, hogy

v. JÓZSEF FERENC dr.
királyi herceg

tíz éve tölti be az egyesület elnöki tisztét. Az ünnepet e hó 12.-én este 6 órára tervezik, az évi rendes közgyűlés keretébe,n amikor díszplakettet nyujtanak a nagytiszteletben és közszeretetben álló, de teremtő nagy munkát is kifejtő főhercegnek. Közgyűlés után a Szent Gellért szálló márványtermében társasvacsorát rendez az egyesület a főherceg tiszteletére.

Az igazságos polgármesterről beszélt a Nemzeti Egység Pártja székesfővárosi törvényhatósági csoportjának értekezletén Szendy Károly polgármester: — „A polgármester attól a pillanattól kezdve, amikor az esküt letette, kell, hogy pártokon felül a főváros minden polgárának igazságos polgármestere legyen. A polgármesteri székben a lelkiismereten kivül, csak a fennálló törvények tisztelete és a közérdek fognak vezetni. Ebben a munkában mindig ki fogom kérni a kormányzópártok véleményét." — Szeretettel üdvözölte Zsitvay Tibor ny. minisztert, akihez ifjukori barátság fűzi és örömmel látta, hogy csupa régen ismert kiváló férfit lát az értekezlet soraiban. A polgármester lelkes szavait éljenzéssel fogadták.

Lendl Adolf dr. Budán cimmel irja a Keszthelyi Hírlap január 27-i száma: „Ne ijedjen meg senki, Lendl Adolf dr. nem költözik Budára, pedig közel félszázad emlékei vonzzák oda. Csak néha-néha keresi fel a régi budai helyeket és régi embereket. Január 18-án Budán járt Lendl Adolf dr. és ott volt a Pénteki Borgazdatársaságban is, amikor Ripka Ferenc volt főpolgármesternek volt a borestje. Amint a Budai Napló irja, a volt főpolgármester kitörő örömmel üdvözölte Lendl Adolfot, akinek borestje a Borgazdatársaságban április 5-én lesz, amely alkalommal előadást is tart." — A Keszthelyi Hírlap kedves megemlékezése mutatja, hogy Lendl Adolf dr.-t a Balaton népe is szivébe zárta.

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I., Attila utca 8

Uj élet a Kelenföldön. A „Budapest Szentimrevárosi Kultúregyesület" február 7.-én fényes sikerű hangversenyt rendezett a Gellért-szálló II. emeleti hangversenytermében. Előkelő közönséggel teljesen megtelt a terem. Kállay Tibor elnök ny. miniszter nyitotta meg mélyreható beszéddel, amelyben a gazdasági és társadalmi élet és a művészet összehangolásáról mondotta el értékes elgondolásait. A megnyitóbeszéd után Plán Jenő művészi hegedüjátéka következett Ragyóczy Jolán kitünő zongorakiséretével. Nagy tetszéssel fogadta a közönség Kreszné Sztojanovits Lili pompás énekszámait és figyelemmel hallgatta ezután Plán Jenő és Ragyóczy Jolán művészi előadásában Liszt-Hubay szerzeményét. A legméltóbban fejezte be ezt a ragyogó műsort Molnár Imre dr. énekszámai és a Szent Imre kórus feltünő precizitással előadott karéneke. A kitünő rendezés Kovács József tábornok, ügyvezető elnök, Plán Jenő és Kurtapataky Jenő festőművészek érdeme. A hangversenyt társasvacsora követte a Gellértszálló I. emeleti termében, a legkedvesebb hangulatban.

Gejzirkupok törnek föl Tihanyban, a „Belső tó" mélyedésétől délre. Rengeteg turista keresi fel évenkint a csodálatos természeti tünemény szinhelyét, de idáig kevés eszközzel segítették elő ezeknek a tájjáróknak a kényelmét. Publikáció sem igen jelent meg a gejzirkupokról, egyáltalán nem volt fontos, hogy ilyenek magyar földön is vannak. Margittay Rikárd dr. az elmult nyáron szép felvételt készített a jelenségről, amelyet kitünő, népszerű földrajzi folyóiratunknak, a „Földgömb"-nek rendelkezésére bocsátott, feljegyzéseivel együtt. A folyóirat most megjelent, februári számában Cholnoky Jenő egyetemi tanár foglalkozik kimerítően a gejzirkupok természetrajzával, fölhasználva Margittay dr. ideáját és fölvételeit. A rendkivül érdekes cikkből és a fényképek alól is, sajnos, kimaradt kitünő munkatársunk neve, amit ezennel helyreigazítunk, remélve, hogy az illő megemlékezés más oldalról sem fog késni.

MENYASSZONYI képek Blahosnál Fő-u. 18

A szociálpolitika feladatairól mondotta Liber Endre alpolgármester: — A helyes szociálpolitikának meg kell akadályozni az életnivó süllyedését, a családok felbomlását, a társadalom erkölcsi és anyagi erőinek további pusztulását. Nekünk minden alkalmas eszközt meg kell ragadni az emberibb élet feltételeinek megteremtésére. A közigazgatás is úgy alakuljon át, hogy középpontjában mindig a szenvedő, érző, gondolkodó embert lássa.

Szinház Budán. Könnyű igényesnek lenni, könnyű követelni azt, ami nincs, de sokkal hálásabb megbecsülni a meglévő értékeket akkor is, ha azoknál talán különbet is elképzelünk. Kimentem Óbudára a Kisfaludy Szinházba. Talán azért, hogy mosolyogjak, talán nem hittem el, hogy filléres közönség előtt is, mindennapi gondok között is — lehet művészetet csinálni. Kötelességünk az őszinteség és jólesően állapitom meg, hogy sokkal többet kaptam, mint amit vártam. Vadnay és Eisemann: „Ma éjjel szabad vagyok" című zenés játékban oly pompás előadást láttam, hogy a szokásos komünikék és udvariassági megemlékezések után szeretettel gondolok azokra, akik nemcsak könnyü operettekkel hanem komoly drámai művekkel is szinházi közönséget tudtak szervezni Buda periferiális részén. Az élőszó közvetlen hatása a legegyszerűbb társadalmi osztályokat is a „Kisfaludy Szinház" nézőterére vonzza. — Ne gondoljunk másra, csak a külvárosi mozik kétes műsoraira és már akkor is bebizonyosodik, hogy az óbudai Szinház nemcsak néhány vergődő szinész ügye, hanem olyan kulturszerv, amely méltó a vezető társadalmi rétegek és a hatóság támogatására is. Büszkék vagyunk Óbudára, hogy szinházat tudott teremteni és fenntartani a legmostohább körülmények között is.

A mikrofon Budán

Január 30-án délután a Kapucinus Atyák Fő utcai templomából kétórás egyházi hangversenyt közvetitett a rádió. Ez a közvetités nivójával, műsorszámaival és közreműködőivel egyaránt komoly művészi eseménye volt Budának. Gyönyörü csokorban láttuk együtt mindazokat, akik a magyar zenei kultura életében előkelő szerepet játszanak: részben mint szerzők, részben mint előadóművészek. Első helyen kell kiemelnünk Sugár Viktor korm. főtanácsos, a Mátyás templom karnagyának művészi tökéletességű orgonajátékát, amellyel a kitűnő Rieger hangszerből minden finomságot és szépséget kihozott. Óriási meglepetés volt a Weninger Ernő egyh. karnagy vezényletével közreműködő templomi kórus minden száma. A Bárdos és Koudela szerzemények fölséges dinamikáju interpretálása nemcsak a közönséget fogta meg, hanem a jelenlevő művészek komoly elismerését is kivivta. Tibor Zoltán, Imre Vince dr. az Egyetemi Énekkarok szólókvartettje igényes, modern szemléletü számokkal működött közre. Felvinczy-Takács Aliz játékában a hegedüjátszás legszebb megnyilatkozását hallottuk. Csirszka Konrád, aki szivvel, tehetséggel és tudással látta el az összes szólószámok orgonakiséretét, ujból bebizonyitotta, hogy művészi életünkben minden szerénysége ellenére is érvényesülni fog. Koudela Géza dr. a Weninger karnagy által előadásra készitett műveit dirigálta a templom nagyszerü kórusának élén. Kozáky István dr. vezetésével a Piarista kispapok gregorián kórusa énekelt, szinte megdöbbentő hanghatással. Az Angol Kisasszonyok ének kara régi dalkincsünk feldolgozásaiból adott elő, szép sikerrel. A műsort Sugár Vilmos orgonaművész csillogó orgonajátéka fejezte be. A műsor első részét részben rádión hallgattuk végig, azonban sem a műsor, sem a közönség nem érdemelte meg azt a krákogást, nyöszörgést és kalapálást, amit a rendkivül értékes számok helyett a hullámok közvetitettek. Látszott a mikrofon-f,ő,p,r,ó,b,a hiánya, pedig a közben végrehajtott mikrofon-csere bebizonyitotta, hogy a templom akusztikája kitünő, talán a legjobb szinhelye lehetne templomi közvetitéseknek. Remélhető, hogy a Kapucinus templom kitünő kórusát legközelebb a Studió nagyobb műszaki készültségü helységéből viszonthalljuk, ami ismét eseménye lesz Budának, amint eseménye volt a január 30 iki műsor. (M. J.)

RAVASZ cukrász
I., Krisztina körút 75. Telefon: 50-2-32.
ELŐKELŐ CUKRÁSZ SZALON

Kultur estét rendezett nagy sikerrel a Budavári róm. kath. egyházközség, valamint az Országos Katholikus Népszövetség és az Acto Catholika budavári szervezeteivel egyetemben, Lampel Vilmos egyházközségi világi elnök és az Országos Katholikus Népszövetség kormányzótanácsa tagjának irányitása mellett, vasárnap e hó 3-án, a Budavári Leánygimnázium zsufolásig megtelt termében. Közreműködtek és nagy tetszést arattak: Ritter Irén a koronázó templom szólistája, Köri Erzsébet (hegedű), Várhelyi Antal (zongora kiséret), továbbá: Lettner Vilmos vezetésével: Polyák Mici, Oberhauser Ica, L. Knapp Mária, Lettner Vilmosné, Tőkés Antal, Peszneker Károly, Tóth László, Kulih Jenő, Balogh János és Sipos László.

A Budai Polgári Lövész Egyesület kitünő versenyzői nagy ambicióval készülődnek a római világbajnoki versenyekre. A népszerű egyesület, amely társadalmi téren is Buda legjobbjait gyűjtötte soraiba, nagyszerű versenyzőivel legutóbb Berlinben, a magyarok által nyert 18 bajnokságból 14-et a budaiak számára hozott haza. A nemzetvédelmi szempontból oly fontos sportág komoly munkásai felkészülten várják az időt, amikor a római versenyen ismét öregbíthetik a B. P. L. E. régi, jó hírnevét.

Gyász. Ugron Gábor dr. v. b. t. t. orsz. gy. képviselőt sulyos gyász érte. Édesanyja, a néhai nagy függetlenségi politikus özvegye 81 éves korában Budapesten elhunyt. A megboldogult Nagyasszonyt résztvevő szívvel a magyar társadalom szine-java kisérte utolsó útjára. A főváros életének vezetői Szendy Károly, Ripka Ferenc, Lamotte Károly, Karafiáth Jenő, Tormay Géza, Wekerle Sándor, Scitovszky Béla, Dési Géza, és Erney Sándor vezetésével vettek részt a temetésen. Ravasz László református püspök mondott megható gyászbeszédet.

A Fehérsas téri menekült otthon egyik lakójának Paulik Lajosnénak, aki öt gyermekével menekült a borzalmas napokban, most gyermeke született és a „Magyarság" című napilap ajándékozta meg kelengyével a kedves apróságot. Minden héten akad egy pár ujszülött, apróság, akit keresztelni visznek a Fehérsas térről és hiába akarták a szivtelen szerbek a halált; hangosan dörömböl a szebb jövő kapuján — síró és kacagó csöppségek bájos arcocskájával — a magyar élet.

A Keresztényszocialista vasutasok február 16-án a Vasuti és Hajózási Klubban táncmulatságot rendeznek, amelynek megkezdése előtt pompás műsorral várják a résztvevőket. A kitűnő gonddal összeállitott műsor majdnem csupa budai nevet hoz: Novotny Angyalka a bájos gyermekprimadonna, Pálffy Mária operaénekesnő, Weidinger Ede hegedűművész, és Sóváry Béla karnagy vezetésével a Máv budai dalárdája gondoskodnak a szórakoztatásról. A rendezés fáradtságos munkáját a közszeretetben álló budai rendező Dénes János vállalta.

A ház és telektulajdonosok Országos Egyesületének budai fiókja legutóbb a Philedelphia kávéházban rendezett gyülésén Várady Miklós dr. gyakorlati szempontok honorálását követelte, elsősorban a Vöröskereszt és Délivasút környékének megszabadítását a füsttengertől; ezenkivül a budai észak-déli tranzverzális autóbuszvonal bevezetését kérte. A felvetett tárgysorozathoz élénk érdeklődés közben többen szóltak hozzá.

A Klotild Szeretetház az elmult évben 38-ik munkás évét fejezte be, amint azt Ripka Ferenc dr. elnök, Szabó Árpád titkár és vitéz Kapuváry Kálmán dr. jegyző szerkesztésében megjelent évi jelentésben olvassuk. A társadalom legszélesebb rétegeinek és a főváros szociális érzékü vezetőségének felbecsülhetetlen érdeme hogy a közel száz nagyobbrészt árva gyermek mindennapi szükségletéről gondoskodik. Egész életükre megérdemlik ezért a magyarság őszinte háláját. Kiemeli a jelentés Liptay János intézeti igazgató és Krocsek Ambrózia főnökasszony vezetésével működő tan és nevelőszemélyzet érdemeit és közli a volt főpolgármester elnök megrázóan szép ünnepi beszédét, amellyel a közgyülésen az egyesület emberbaráti feladatait ismertette.

BUDAI VIGADÓNÁL Corvin-tér 5. Tel. 53—5—32. KOTSIS ERZSÉBET müvészi FÉNYKÉPÉSZ.

A királyi palota érdekes épitészeti birálatát adja Jeszenszky Sándor dr., elmondva, hogy az épitész szabadsága itt erősen korlátozott volt. Nemcsak a meglévő rész stilusában kellett az uj részeket felépiteni, hanem a meglévő részt a kompozicióba ugy kellett beleilleszteni, hogy az annak szerves darabja legyen. Vagyis a körülményeknek megfelelően nagyobb területen ismételni kellett a régi palotát. Ez a feladat sik területen könnyebben lett volna keresztülvihető, azonban ott, ahol a hegy különböző nivókat mutat, rögtön nehézségek keletkeznek, főleg a főpárkánynál. A főpárkány azonban adva volt. Igy történt, hogy a főfront a Szent György tér felé kiterjesztve nem követhette a hegy emelkedését, hanem mint egy nagy felső kiegyenlitő vonal haladt s alatta az épület mindig alacsonyabb lett s könnyen elképzelhető, sőt kinálkozó képzeleti meghosszabbitással a földbe furodik. A meglévő palota rizalitját észak felé a kompozició egysége érdekében meg kellett ismételni, igy adódott egy középpont, ahová a kupola került. Pest felől egy hosszan elnyuló vonalat kaptunk. Épp ezért a régi palota, amely elhatároltabb volt, sokkal magasabbnak látszott. Ezt érezte Hauszmann is, mert első tervén a régi palotát hagyja meg centrumnak, de lényegesen felemelve és az észak felé eső hosszu vonalon két különálló palotát tervezett. Ez a terv azonban, miután a régi palotán változtatni nem volt szabad, meghiusult. Kétségtelen, hogy sokkal alkalmasabb stilus lett volna ide a hegyre a gótika, már Zsigmond király Friss palotájának tradiciójából is, mely függőleges vonalaival magasbanyuló végződéseivel megsokszorozza azt az effektust, melyet az ilyen magasra emelt épületek keltenek s ugy stilusra, mint szerkezetre könnyebben simul a változó szinvonalu terephez, viszont a királyi palota stilusa jobban hatott volna lent a Duna partján a Parlament helyén. A királyi palota tabáni homlokzata annál egységesebb és monumentálisabb. A déli oldal nincs frontszerüen kiképezve, itt csak a két főfront oldalszárnyai találkoznak. Ha azonban Budapesttel szemben csak ilyen kifogások merülnének fel, mint a királyi palotával szemben, akkor Budapest nemcsak a legszebb, de esztétikai szempontból is kifogástalan város volna.

IGYUNK HARMAT VIZET
Megrendelhető a székesfővárosi Ásványvízüzemnél, I, Gellért rakpart 1. Tel.: 53-0-08.

OLEUM
MŰSZAKI KERESKEDÉS
Telefon: 69-0-10. — XI. ker., Horthy Miklós-út 32. — Autócikkek, Bosch cikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF lerakat, gépszij, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont és padlóolajok, kocsikenőcs, gépszir, autógumi. Házhoz szállitással.

RUHÁK
II, FŐ-U. 57. Tel. 55-3-85
Mérték szerint olcsón, izlésesen készülnek, átalakitások, forditások jutányos áron. Ruhakarbantartás teljesen garantálva 2 öltöny P 2.50
Első Budapesti Ruhakarbantartási Vállalat

Az Orsz. Társadalombiztositó Intézet választási március 31-én és április 1-én lesznek. A választásokra a hazafias érzelmü munkásság a „Magyar Munkások Nemzeti Blokkjába" tömörült, amelynek Tóbler János orszgy. képviselő a vezetője.

Naplójegyzetek

— **A vidéki dologkerülőket** elriasztotta a fővárosból a kötelező munkaszolgálat.

— **Az uj balatoni műut** a Budaörsi uton és Kamaraerdőn át éri el Budapest határát.

— **Az épitkezések megindítása** mellett foglalt állást Rakovszky Iván a Közmunka Tanács elnöke.

— **A tantuszárúsitást** a jövőben „automata" rendszerrel fogják lebonyolitani.

— **Magánmérnököket** is bekapcsolnak a városfelmérés munkálataiba.

— **A rendőrség ellenzi** a közterületen való autóőrzés megszervezését a tervezett módon.

— **A taxitulajdonosoknak** területfoglalás hátrálékaiból 45 ezer pengőt engedett el a polgármester.

— **1000 méter mélységben** sem találtak petróleumot Tardon. Ugy látszik rosszul működtek az „irodai" fúrók.

— **Amerika kormányengedélyhez** köti a hadianyaggyártást. Szóval lőttek a magánhadiiparnak.

— **Az orvosi rend** mégis részt vesz az OTI önkormányzati választásokon.

— **Orrkeztyű** a legujabb sláger a nőidivatban.

— **Az egyetemi ifjuság** a kormány reformtörekvései mellett foglalt állást.

— **A székely hadosztály** felmenthette volna Erdélyt, ha Károlyi Mihályék lőszert adtak volna.

— **1938-ban Budapesten** rendezik az eucharisztikus világkongresszust.

— **A „dákóromán"** huncutságokat leplezi le a „Székelység" folyóirat most megjelent februári száma.

— **Szabolcska Mihály** a Hollós Mátyás Társaság elhunyt költő elnökének emléktábláját készittette el a debreceni Csokonai Kör.

— **A tabáni szabályozási** terveket a Közmunkák Tanácsa szerint, csak akkor lehet elkészíteni, ha a próbafúrásokat elvégezte a főváros.

— **A városi vámok** sürgős revizióját várja a kereskedelmi miniszter a fővárostól.

— **A vízellátás** megoldását tekinti programmjának Pap Ferenc az uj vezérigazgató.

— **220 állásra** hirdetett pályázatott a főváros.

— **A posta vezérigazgatósága** összel a rádió útján mutatja be a televiziós rendszert.

Haspelné BALÁZSY LUJZA:

Miért éppen Délamerika?

~ Bangha Béla dr. könyvéről ~

Mint aki a magaslatra megérkezett és pihenni ül a legfelső sziklára, hogy visszanézzen a megtett útra, úgy vagyok én — elolvasván és a végére érvén „Bangha Páter" könyvének, a: — „Dél keresztje alatt".

Ha már ekkora útra indul valaki, miért nem megy inkább keletnek: a csodás India, Kina, Japán, vagy a kultúráltabb Észak-Amerikába, miért a primitivebb Délamerikába?

— Számomra, — mondja Bangha Béla dr. — Délamerikának van valami különös varázsa, amely Keletnek nincsen meg. Az már kivénült, keletiesen egykedvű lomhaság húzódik végig rajta.

Itt semmi sem vén, itt nincs is ősi kultúra (?), itt minden civilizációt a kereszténység teremtett meg. A keresztény civilizáció előrehaladását sehol a világon nem lehet oly élesen szemlélni, mint itt. Ennek a kontinensnek a művelődési élettartama mindössze négyszáz év. Itt vannak még európai lábtól teljesen érintetlen őserdők, pusztaságok, mérhetetlen pampák.

— Páratlanul gazdag föl, a világnak természeti kincsekben talán a legdúsabb része. Kiterjedése jóformán akkora, mint Európa, ugyanakkor lakossága alig egynegyednyi, mint Európáé.

— Délamerika az egyetlen kontinens, amely csaknem százszázalékosan katolikus, ennek a földrésznek egész kultúráját a katolicizmus teremtette meg, erre vall az is, hogy itt a legtöbb város neve vallásos vonatkozásu: Santa Maria, San José, San Francisco, Sao Paulo, Concepción, Santa Cruz (Szent Kereszt), Todos Santos (Mindenszentek), Buenos Aires (eredetileg: SS. Trinidad y Nuestra Senora de Buenos Aires), stb.

— A hódító kardja s a hithirdető keresztje csodálatosan fonódott egybe az uj élet megteremtésében ezeken a kannibálok lakta hegyeken és pusztaságokon.

— Bangha Bélát jellemző, csendes derü vonul végig az egész könyvön. Látom jellegzetes mosolyát, amint olvasom: „Argentina ujjlenyomatot is követel a vizum mellé és igy meg kellett érnem fehéredő fővel, hogy ujjlenyomatokat vettek fel rólam. . .

— Délamerikában nemigen tudnak angolul, franciául, olaszul, vagy németül. Egészen komolyan meg kellett tanulnom spanyolul. . .

Utazzunk az utazóval: Barcelona, Ma-

THE TWO
SINGING FOOLS
A
BELLEVUEBEN
REGGELIG TÁNC

drid, Toledo, Cordova, Sevilla, — „Sevilla csak egy van a világon": székesegyháza kőhimnusz, márványcsoda . . . A házak, az emberek; — főleg az udvarok egy-egy tündérkert. Kacaj, dal, Sevilla levegőjének tartozéka. Lány itt nem marad pártában. . . Szép Sevilla, — de sietni kell tovább. Tengeren túlra megyünk, négy évszázad tömérdek kivándorlója után — új hazát keresni indult magyarok nyomában.

Kedves, öreg Európa, — Isten veled!

— Tenger, tenger, néha napokig nem látunk partot, máskor meg közel, a legpazarabb brazil tájak mellett megy el a hajó. „A csodák csodája azonban csak Rio de Janeironál kezdődik," — „nem járt itt az, akitől az a mondás: „Nápolyt kell látni s aztán meghalni". — Nápoly, Konstantinápoly: szerény kis látványosságok Rióhoz képest."

Argentinai magyarok. Az ideköltözött magyarok száma 40—50 ezer. Nincs egységes vezetés. Magyar a magyarnak gyakran nem segítője, hanem vetélytársa, kerékkötője. . .

— Mindjárt a megérkezés után a lengyelből magyarrá lett és kintélő Wodarka páter, — aki a legtöbbet törődik szegény kivándorolt magyarjainkkal — Bangha Béla dr., Nyisztor Zoltán dr., összeültek megbeszélésre a magyar misszió programmját illetőleg, a roppant kiterjedésű országban kisebb-nagyobb telepekbe verődve élő magyarok összehozására. A „Magyar Szó", a „Délamerikai Magyarság" a legnagyobb készséggel állt a misszió szolgálatára.

Az első magyar szentbeszéd Buenos Airesben. Lehetetlen megindulás nélkül nem emlékezni eme sorokra: „Előbb én szóltam hozzájuk, azután Nyisztor atya. A magyar haza és az Anyaszentegyház köszöntését hoztuk nekik. . ."

— „A szemekből csodálatos várakozás meredt felénk. Valami hangtalan meleg, simogatóan hálás köszönet vibrált a padsorok fölött. A régen nem hallott hazai hangra hevesen, görcsösen tört elő a honvágy fájdalma, a lélek sóvárgása az otthon melegebb hitélete után. Ugy éreztem, hogy sehol oly fontos és nehéz feladat előtt nem álltam és nem vállalkoztam, mint idekünn. . ."

Érdekes könyv, mint útleírás a legelsőrangúbb. A fáradságot nem kímélő vállalkozás csodálatra méltó, — az elszakadt véreinknek juttatott lelkivigasz síró, mosolygó balzsam. — Ha csak címeit említjük az egyes fejezeteknek: Magyar telepesek a Pampán. A misionesi rengetegben. A teaültetvényeken. Patagóniában. Montevideoban. A magyar Virág Péter, — az öreg Tóth bácsi . . . Tárogató sír fel a pampák világában: „Nagyasszonyunk hazánk reménye." „Krasznahorka büszke vára" majd egy régi dal: „Kitárom reszkető karom, ölelni földedet, s reá meghatva hullatom fiui könnyemet."

Igen sok elsőrangú fénykép, térkép díszíti az értékes könyvet amelyet mindenkinek el kellene olvasni.

Buda multja

Cserélődtek a háztulajdonosok

Budán a középkorban is a levéltárakban rában a középkorban is a levéltárakban megőrzött adatok szerint. Az első házeladásnak a nyoma 1318-tól származik, amikor egy Péter nevű lenvászon kereskedő özvegye a Várban fekvő udvaros és pincés házát a kapun való ki- és bejárás jogával (úgylátszik közös volt a kapu egy másik házéval), s más haszonélvezettel együtt tíz ezüst márkáért, negyven régi forintért eladja Benth flának, Dénes budai polgárnak. Ennek az összegnek duplájáért kelt el egy földszintes kis kunyhó 1322-ben a Szombat piacon, a fél-kapu-joggal együtt. Gyelet fiai Miklós és János hatvan ezüst márkán vesznek házat 1341-ben János kovácstól, míg a következő évben Váli Imre a Szombattéri piacon fekvő telkét már 480 régi forinton adja el. Hatalmas összegen, háromezerháromszáz arany forinton vásárol Péter tótországi bán a Várban 1370-ben Stor Jakabtól házat. A következő évben Heuslin cseh polgár 650 forinton veszi meg Kun Péter várbeli polgár házát a Szent György kápolnával szemben Pazzai Ottilia asszony szomszédságában. A hatalmas Gara nemzetség is sok házat vett Budavárában. Valóságos palotát vásárolt Gara Miklós nádor és János temesi gróf 1403-ban. Két kapuja is volt, amelynek egyike a Mindszent, a másik pedig az Olasz-utcára nyílott. Az adás-vételi szerződést a városi hatóság előtt kötötték s ebben a vételár tízezerszáz forintban van megállapítva. Ez a legnagyobb összeg, amelyet okleveleink ebből az időből felemlítenek. A ház tulajdonképpen polgári származású egyéné volt, mert Szerecsen budai polgár volt az eladó, aki Nagy Lajos alatt kamaraispánságot viselt. Ötvös Mihály, a budavári főtemplommal szemben fekvő házát, amely a margitszigeti apácák, másfelől pedig a néhai Kont Miklós nádor háza mellett volt, eladta florenci Onofriusnak 400 frtért, aki azonban már két év mulva ezer frtos haszonnal eladja azt Kinizsi János tárnokmester fiának, aki 1393-ban, mint esztergomi érsek ugyanezt a házat örökös bérben átadja Bernhardi Ferencnek. Onofrius különben a híres Bardiák bankházból való volt sokat kereskedett házakkal itt Budán. Erről több szerződés is maradt fenn. Így ismerünk 1413-ból egy házbérszerződést, amit a Florenci, aki budai polgár és később bajmoczi nemes is lett — a pesti plébánossal kötött egy budavári ház örök bérletével kapcsolatban. Ez a ház 1486-ig az Onofrius családé, de mivel az utódok nem fizették már hat éven át a 14 frtos évi bért, a királyi Kúria András pesti plébános panaszára visszaadja a plébánosnak, aki azonban azt hamarosan elcseréli Báthory István pesti Búza-utcai házával.

71.079 ember fizetett jövedelmi és vagyon adót 30 millió pengő jövedelem és 3 milliárd vagyon után az elmult esztendőben. Beszédes számok ezek a milliós főváros vagyoni viszonyairól. Körülbelül azt is jelentik, hogy a lakosság nem egészen egy tizede keresi az összjövedelem 90 százalékát, míg a népesség 90 százaléka a pénzforgalom 10 százalékával kénytelen beérni. Mikor ezt megállapitjuk, csak azt sajnáljuk, hogy nem a szerencsés 10 százalék soraiba tartozunk.

A Balaton forgalmának lényeges emelkedése nem fog addig bekövetkezni, amíg a már bevált filléreseken kívül a MÁV igazgatósága legalább a főidényben lényegesen mérsékelt árú, 3 napos érvényű menettértijegyeket nem ad ki, mégpedig a balatonparti nyaralóhelyek egymásközötti forgalmában is. Ez feltétlenül szükséges, mert enélkül lehetetlen helyzetek állanak elő. Zamárdin nyaralni szokott fürdővendég ismerősünk kijelentette, hogy sohasem a Zamárdin való nyaralás idején látogatja meg Keszthelyen lakó ismerőseit, hanem csak tavasszal, vagy ősszel a Budapestről induló filléres-vonattal, mert Zamárdiból Keszthelyre a legolcsóbb jegy ára oda-vissza 6.20 pengő személyenként, még hozzá a legkényelmetlenebb idejű vasúti összeköttetéssel, — viszont Budapestről oda-vissza csak 4.50 pengőbe kerül, tehát a háromszor oly hosszú út egyharmad résszel olcsóbb! Ezt az anomáliát a Balatoni Intéző Bizottságnál már tavaly is szóvátette, de hiába s így itt ismétli meg, most az előkészületek idején, remélve, hogy 1935-re mégis csak sikerül ezt is megoldani. Éppen Keszthellyel kapcsolatban annál is inkább érezhető ennek hiánya, **mert míg a jól elgondolt Keszthelyi Hetek** idején Budapestről meg volt az olcsó vasúti kedvezmény, addig a balatonparti fürdőhelyek a szomszédos forgalomban ezt nem kapták meg, s így nagyon sokan meggondolták, hogy Keszthelyre utazzanak.

Drágaköveket és törött nemes fémet vásárol: SZERAFIN GY. I. Roham u. 8

A TESZ kőszegi szervezetének elnöksége beadványt nyujtott be a Pénzügyminiszterhez és a Földtani Intézethez természeti kincsei feltárása ügyében. Az eddigi mérnöki megállapitások mangánt sejtetnek. Ennek kikutatására és a város körül 30 kilométeres körzetben előforduló ásványtartalmu források felderitésére sürgős szükség volna. A város minden érdeke követeli a szakmunka és furások megindítását. A Földtani Intézet legközelebb napirendre tűzi ezt a kérdést.

A 13 aradi vértanú földi maradványait akarja a trianoni magyar földre hozatni a vitéz Raits Károly vezetésével működő Magyar Kultúr Liga. Ugy érezzük, minél drágábbak nekünk ezek a hamvak, annál kevésbé helyeselhetjük a Liga akcióját. Meg kell őriznünk emlékeinket és történelmünk nyomait az elszakított részeken, mert minél több kimutatható jogunk van a régi Magyarországhoz, annál több reményünk lehet, hogy ezek a jogok egyszer ismét valóságot jelentenek.

Közgazdaság

SCHOBER BÉLÁNAK a Nemzeti Bank ny. vezérigazgatójának nehéz időkben teljesitett kiváló munkássága elismeréseül a Kormányzó az I. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta. A kitüntetés híre az egész társadalomban osztatlan örömet keltett.

WEISS FÜLÖPÖT a Kereskedelmi Bank köztiszteletben álló elnökét meleg ünneplésben részesitették a bank közgyülésén. TELESZKY JÁNOS ny. miniszter mondott ünnepi beszédet. amelyben az igazgatóság és a magyar közgazdasági élet bizalmáról biztositotta a magyar bankvilág 75 éves vezérét.

ERNEY KÁROLY felsőházi tag, kincstári főtanácsost a Pesti Hazai vezérigazgatóját kiválóan értékes szolgálati elismeréseül, 40 éves szolgálati jubileuma alkalmából a Kormányzó az I. osztályu magyar érdemkereszttel tüntette ki.

POLDER M. JÁNOS-t nevezték ki a Nemzeti Bank uj ügyvezető igazgatójának. Kitünő közgazdasági szervezőképessége és nagyvonalu bankpolitikai készsége tették méltóvá a felelősségteljes munkakör vállalására.

ZALÁN ISTVÁN dr. min. tan. a MABI igazgatója február 1-én nyugalomba vonult. SCHÁG KÁROLY dr. elnöki titkár vezetésével megható módon bucsuzott tőle az intézet tisztviselői kara.

A **Nemzeti Bank** közgyülését követő ülésén a főtanács sajnálattal vette tudomásul, hogy a bank vezérigazgatója, dr. Schober Béla udvari tanácsos, nehéz viszonyok között teljesített hosszú szolgálatára való tekintettel közös megegyezés alapján nyugalomba vonul. Miután az elnök és dr. Iklódy-Szabó Andor kormánybiztos meleg szavakkal méltatták a távozó vezérigazgató érdemeit, a főtanácsosok nevében dr. Scitovszky Tibor fejezte ki köszönetét dr. Schober Bélának a bank alapítása óta kifejtett, eredményekben gazdag működéséért. A főtanács ezután

a vezérigazgatói teendők ellátásával Lenk Adolf kincstári főtanácsos-igazgatót bizta meg

és őt vezérigazgatóhelyettesi címmel ruházta fel. Tudomásul vette a főtanács, hogy a Jogügyi osztály vezetésével megbizott dr. Gesztessy Ferenc kincstári tanácsos, egészségi állapotára való tekintettel, nyugdíjaztatását kérte és a kérést, a távozó igazgató érdemeinek elismerése mellett, teljesítette. A Jogügyi osztály ideiglenes vezetését dr. Thallmayer Alfréd kincstári főtanácsos, igazgató vette át. A főtanácsos Polder M. János igazgatói címmel felruházott igazgatóhelyettest és dr. Baranyai Lipót igazgatóhelyettest igazgatókká nevezte ki és őket az üzletvezetőség tagjaivá hívta meg. Továbbá igazgatóhelyettessé nevezte ki dr. Judik József jogtanácsost és tudomásul vette, hogy Polder M. János igazgató a Hitelügyi osztály, dr. Baranyai Lipót igazgató a Bankosztály és dr. Judik József igazgatóhelyettes a Közgazdasági, Tanulmányi Statisztikai osztály vezetésével bizatott meg.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 93-ik rendes évi közgyűlésén Weiss Fülöp elnökölt és a közgyűlés megnyítása után Teleszky János alelnök az igazgatóság megbízásából és nevében bejelentette a közgyülésnek az intézet elnökének, Weiss Fülöpnek azt az elhatározását, hogy tekintettel előrehaladott korára, megválik a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank folyó ügyeinek intézésétől. Az igazgatóság nevében javasolta, hogy a közgyülés Weiss Fülöp őexcellenciájának nemcsak a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, de az egész magyar hitelélet érdekeinek szolgálatában nemzetközi vonatkozásokban is hosszú éveken át kifejtett kiválóan eredményes és üdvös működéséért jegyzőkönyvileg szavazzon elismerést és köszönetet. A közgyűlés, amelyen a részvényesek igen nagy számmal vettek részt, egyhangú helyesléssel fogadta Teleszky János beszédét. Ezután Stein Emil vezérigazgató terjesztette elő az igazgatóság évi jelentését, amely bevezetésében utal arra, hogy a világgazdasági válság már áthaladt a mélyponton, bár a javulás nem terjedt ki az összes mértékadó országokra. Hazánk gazdasági helyzete az elmult évben aránylag megfelelő volt. Bár a fejlődés több vonatkozásban nem egészen kielégítő, nagy általánosságban mégis határozott javulás állapítható meg a magyar gazdasági életben. A jelentés és a zárszámadások tudomásulvétele után a közgyülés az igazgatóság összes javaslatait elfogadta és így a részvényenkénti 3 pengő osztalék folyó hó 6-tól kezdve került kifizetésre. Végül a közgyülés az igazgatóságba uj tagként a banknak érdemekben gazdag. évtizedes működés után nyugalomba vonuló jogtanácsosát, dr. Mezei Pált, a felügyelőbizottságba pedig uj tagként Balonyi Ágostont választotta be.

A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Bank igazgatósága Madarassy-Beck Marcel báró elnöklete alatt tartott ülésén állapította meg az 1934. üzletév mérlegét és zárószámadását. A tiszta nyereség 1,162.278.29 pengő, az előző évi 1 millió 163.273.59 pengővel szemben. Az igazgatóság elhatározta, hogy a február 20.-án megtartandó 65. rendes közgyülésnek 1.50 pengő osztalék kifizetését (tavaly szintén 1.50 peng) fogja javasolni, továbbá, hogy az elmult évivel egyenlő összegek, vagyis 200.000 pengő a tartalékalap növelésére, 400.000 pengő a nyugdíjtartalék javára, 50.000 pengő pedig a Madarassy-Beck Miksa báró segélyalap javára fordíttassék és az 1935. év számlájára 119.370.75 pengő (tavaly 116.704.45 pengő) vitessék elő. A zárószámadás ismét bizonyságát szolgáltatja annak, miként lehet kedvezőtlen körülmények között is állandó fejlődést elérni. A betétállomány 11 millió pengővel, 116.5 millió pengőre növekedett és így a százalékszerű gyarapodás jóval meghaladja az országos betétállomány-szaporulatot. A váltótárca 17 millió pengővel lett nagyobb és a tavalyinál nagyobb összeget képvisel az adósok tétele is. Az 1934. évi zárószámadás az 1933. év adataival összevetve, a következő eltéréseket tünteti fel. A mérlegszámla adatai szerint a könyvecskékre elhelyezett betétek összege 60,492.174.17 pengő, míg az előző évben 52,550.280.96 pengő volt, a folyó- és csekkszámlán elhelyezett betétek összege pedig 36.094.418.56 pengő a tavalyi 53.015.548.54 pengővel szemben. Ilyképen az intézetre bízott betétek az idén 116,586,592.73 pengő összeget tüntetnek fel.

Gazdasági tükör

— Jelentékenyen emelkedett a Pesti Hazai betétállománya.

— A Hermes Biztosító beolvad a Phőnisz konszernbe.

— Bojkottot indítanak a budapesti kereskedők a kisárúsítással foglalkozó gyárak ellen.

— A pékkartelről megállapította a bíróság, hogy erkölcstelen alakulat.

— Egymillió pengős keretben uj Duna tengerjáró hajót építenek.

— Nincs szó a malomkartel feltámasztásáról.

— A devizaellátás reformjával foglalkoznak illetékes körök.

— Meggátolják az aranyspekulációt.

— Megalakult a sörkartel.

— Hétmillió uj kölcsönt folyósított a Kereskedelmi Bank vidéki intézeteinek.

— A trafikosok akciót kezdenek a tantuszautomaták felállitása ellen.

— Jó közepes buzatermés igérkezik az idén.

— A Községi Takarék, a Nova, az Óbuda Ujlaki Takarék és a Magyar Tisztviselők Takarékpénztára Búdafokon, Rómaifürdőn és Cinkotán parcelláznak a tavasszal.

— Imrédy Béla valutapolitikai kijelentéseit osztatlan örömmel fogadták a tőzsdén.

— Erősebb mezőgazdasági exportot követelnek a gazdák.

— Legközelebb megindul a hazai aluminiumgyártás.

Adó- és pénzügyi tanácsadó

Olvasóink szives figyelmébe ajánljuk, hogy a kereseti, jövedelmi és a vagyonadó bevallások nagy gondot és körültekintést igényelnek, hogy se önmagát, se az államot meg ne károsítsa. Szívesen szolgál jótanáccsal munkatársunk, Hirst Vilmos ny. adóellenőr, sőt kívánságra el is jár az ilyen ügyekben.

Általános forgalmi adó havi 48—240 pengő átalányára 5-éig az első 11-ig a második hatodrész bélyeggel lerovandó. — Havi 48 pengőig terjedő átalányára február 1—28-ig egyenlő napi részletekben bélyeggel történik a lerovás. — Bevételi feljegyzés alapján adósok, az előző napi bevétel után, a hó hétköznapjain bélyeggel rójják le a forgalmi adót.

— **Adóbevallást** adnak február végéig:

— Akik tevékenységüket amelyből tiszta jövedelmük volt 1934. évben kezdték meg, akik a már megadózott foglalkozás mellett más foglalkozást is kezdtek, továbbá akiknek a vagyonuk 1934. évben keletkezett.

— Akik 1934. évre 10.000 P meghaladó adóalap után voltak megadózva keresetiilletve jövedelemadóval és akik 200.000 P meghaladó adóalap után fizették a vagyonadót.

— Akik a fentieknél kisebb adóalap után fizetnek, de adójuk nem kerül rögzités alá — mert megelőző évi adójuk nem emelkedett jogerőre — mert foglalkozásukat illetve lakásukat más községbe helyezték át — mert 1934. évben foglalkozást változtattak és végül, — mert 1934. évben nem teljes év után adóztak.

Általános kereseti adó tárgya a közkereseti és betéti társaság, egyéni cég és személy foglalkozásából eredő jövedelem, továbbá találmányokból, gyógyszertárakból, járadékokból, bérletekből stb. származó tiszta jövedelem, (az adókulcsa: 5 százalék.)

Laptulajdonos: VIRÁG ÉS TÁRSA
Felelős szerkesztő: Virág Béla.
Kiadásért felel: Virág Béla.
Neufeld Zoltán (Pannonia) nyomda Budapest, VII., Rombach-u. 8. Tel. 42-3-09

MEGJELENT A
KALLÓS JÁNOS-féle
„GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TŐZSDEI KOMPASZ"
1934—1935. évi évfolyamának második része két kötetben.
TARTALMAZZA: az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, biztositó, stb. vállalatok legújabb adatait. A már előzőleg megjelent két kötettel együtt — amely a budapesti és vidéki pénzintézetek adatait közölte — most már négy kötetből áll a nagymérvben kibővitett komplett kompasz
Mind a négy kötet ára együtt
60 pengő
Megrendelhető: a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában Budapest, VI., Anker-köz 2. I. 4. Telefon: 22-0-96 és 21-3-86

Építkezési és kertépitési anyagokat olcsón szállit
Obermeyer Tamás
fuvarozó vállalata, II. Fillér-u. 4
SAJÁT KŐ-, SÓDER ÉS HOMOKBÁNYA

CIMFESTŐ
Első budai, legrégibb cimtáblafestészet
VÁLI GÁBOR, II., Iskola ucca 18.
Alapitási év: 1895.

KIRÁLY FÜRDŐ
Épittette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.
Budán, II., Fő ucca 34. sz.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot, magnéziumot tartalmazó hévvíz köszvény, csúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, méh-, hügyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1, nőknek hétköznap d. u. 3-7.- Ivókura
Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhirü céghez
I., Logodi u. 19. Telefon: 53-0-33 Béres Márton

HALLÓ! FIGYELEM
Farsangi borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében. Kostolja meg nagydijja és nagy aranyéremmel kitüntetett világhirü
SZEKSZÁRDI
SAJÁT TERMÉSÜ
BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállitunk. Tegyen próbát!
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése.
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19.
TELEFON: 32—0—63.
Ügyeljen a cimre!
Kadarka, fanyarkás vagy édeskés, könnyü —.70
Asztali fehér, zamatos ízü, könnyü fajta —.80
Ó-rizling, nehéz zamatos óbor . . . . —.90
Vörös „Bikavér", igen nehéz, fanyarkás 1.—
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor . . 1.20
Vörös ürmös, édes, fűszeres „Vermouth" 1.50
Csemege fehér, édes nehéz 1.50
A TESZ nagydiját és aranyérmét nyerte el
Minden budai polgárt szivesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető.

KISKŐRÖSI SZŐLŐGAZDASÁG
TERMELŐI BORMÉRÉSE
II. Margit körut 64/b
Termelői minőség! Termelői árak!
Kizárólag utcán át!
Házhoz szállitás!

A betegségek egész sora
így: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség, stb stb. eseteiben a
HUNYADI JÁNOS
keserűvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló ereedménnyel használhatja. Az orvosok ezrei irják elő betegeiknek és a betegek tízezrei írnak róla elismerő nyilatkozatot.

LEGSZEBB MEGLEPETÉS
ELEGÁNS
FÉRFI és NŐI CIPŐ
A
FAVORIT-CIPŐÁRUHÁZBÓL
II. MARGIT-KÖRUT 9

MENCZER
TISZTITÓ
mos, fest, tisztit
Központ:
II. TÖRÖK-U. 3.
Margit krt. sarok.
(Admiral mozinál)
Tel. 50-4-93.
Fiókok:
I., Győző-u. 5. (Pálya-u sarok) Tel. 54—9—71
IV., Duna-u. 6. (Belvárosi kávéháznál) Tel. 83—0—03
Háztól és házhoz mindent szállit vidékre is!

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő ucca 9.
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk.
Akár venni, akár eladni óhajt ingatlant, forduljon bizalommal újonnan bevezetett ingatlan osztályunkhoz
Mindennemü bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésére.
Safe deposit

Éhgyomorra
naponta igyék egy pohár
Kristály
vizet

XXXII. évf. 1188. sz.

ELŐFIZETÉS
Egy évre . . 24.— P
Negyed évre . 6.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületek, amelyek nek hivatalos lapja, tagjai *féláron* kapják

Budai Napló

1935 február 16

HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 fill. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint.
A hirdetés díja mindenkor előre fizetendő.
Állandó hirdetőknek nagy kedvezmény

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VIRÁG BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: II, Batthyány u. 63.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4–6-ig.

A miniszterelnök mondja:

A munkát piedesztálra kell emelni!

„ . . . Meg kell becsülni azokat, akik *kezük munkájával, eszük tehetségével,* a szent munka jegyében élik mindennapi életüket, mert ők a nemzetnek azok a tényezői, akik állandóan *szaporítják az erkölcsi és anyagi javakat.*"

Mondotta pedig ezeket az ország miniszterelnöke a Baross Szövetség ünnepi közgyűlésén.

Kevés olyan száma lehet az immár harminc éves Budai Naplónak, amelyben ne a munka megbecsülése mellett törtünk volna lándzsát s ne követeltük volna *a dolgos kezeknek* és *a tehetséges fejeknek* megbecsülését és tiszteletben tartását, annak tudatában, hogy ezzel az elismeréssel önmagunkat becsüljük meg. Ennek a megcsonkított országnak ma kétszeresen szüksége van a dolgos kezek és a tehetséges fejek munkájára, s ha a multban meg is engedhette magának ez a javaiból kiforgatott szegény nemzet, hogy olyan nagyjai, mint *Bólyai* János mindenkivel és önmagával meghasonulva pusztuljon el erdélyi magányában, — *Petőfi Sándor* korgó gyomorral és lyukas csizmával kóboroljon Pápától Debrecenig, vagy — *Semmelweis Ignác* orvost a meg nem értés és meg nem becsülés az őrültek házába kergesse, — *Puskás Tivadar* tragikus módon fejezze be életét, — ma igazán eljött az ideje, hogy a miniszterelnök szavait parancsnak tekintsük és

> *piedesztálra emeljük a munkát és megbecsüljük azokat, akik szaporítják a nemzet erkölcsi és anyagi javait.*

Évtizedek óta kérjük és követeljük, hogy úgy Buda, mint a főváros és a megcsonkított ország földje kincseit: — a hőforrásokat, a sósvizeket, földigázt, a hőenergiákat és sok egyéb, már nem is ismeretlen, csak éppen kellően meg nem becsült értékeit termeljük ki mélyfúrások útján és kapcsoljuk be azokat lerongyolódott gazdasági életünkbe. Hitünk és meggyőződésünk, hogy ez a „szent munka" a nemzet erkölcsi és anyagi javait szaporítja.

Sokáig majdnem hogy egyedül álltunk e hitünkkel. Mondhatnánk, hogy a napisajtó csak úgy sátoros ünnepeken adott a főváros és az ország e nagy ügyének hangot. Inkább csak akkor, ha új forrásokat szült az élni-, a fejlődniakarás, a *Rudasfürdőnél,* vagy messze *Debrecenben, Hajduszoboszlón;* azt is a legtöbbször csak a napi hirek rovatában. Egyetlen napilap, — de annak is már néhány éve — egyetlen egyszer szentelt vezércikket ennek a nagy ügynek, de azután soha többet. Ezért meglepő, hogy a napokban ismét vezércikkben foglalkozik ezzel a „Magyarország":

> „Mi lehetne, — írja vezető helyen, — ha feltárnánk a magyar medencében rejlő hőforrásokat, a földgáz tömegeket, a petróleumot, a szenet s ki tudja még mennyi kincsét a mélységnek? Ha gyógyfürdőket varázsolnánk a szikesekre, nemcsak külföldi, hanem elsősorban a magyar nép számára; ha távfűtéses vezetékek kanyarognának villamos kábelekkel együtt a települések között; ha új és új gépek indulnának munkára a földgázzal s ha mindezt kedves és üdítő karjai közé ölelhetnék az új erdők és pázsitok."

Ezek az új gyógyforrások, ezek az új energiaforrások: — uj munkaalkalmak, új keresetforrások, új balneológiai és ipari lehetőségek, a testi és lelki gyógyulásnak felbecsülhetetlen jövedelmű tárházai a magyar tudásnak, életrevalóságnak, — az önmaga erejéből való megélniakarásnak olyan lehetőségei és bizonyítékai, amelyek még a mostani megcsonkítottságunkban és letörtségünkben is az eljövendő újabb ezredév nemzeti létének biztosítékai.

Ha van munka ebben az országban, amit piedesztálra kell emelni: — ez a munka az. Ha van munka, amelyik szaporítja a nemzet erkölcsi és anyagi javait: — ez az, — de hol van a piedesztál, hol van a nemzet erkölcsi és anyagi javai szaporításának megbecsülése?

Budapest Fürdőváros Egyesület József Ferenc királyi herceg vezetése alatt tíz évi munkával elérte azt, hogy Budapest-Fürdőváros ma már nemcsak szép gondolat, hanem meggyökeresedett, terebélyesedő fa. A nemzet javait szaporító munka gyümölcsöt is termett. A tíz éves elnöklésért, a tízéves becsületes, önzetlen és termékeny munkájáért a székesfőváros főpolgármestere, az érdekelt országos és társadalmi faktorok képviselői köszöntötték, ünnepelték: — a munkáját piedesztálra emelték.

A Budai Naplónak, amely évtizedek óta harcol Buda fürdőéletének jövőjéért, de egyúttal egész Budának ez volt a lélekemelő elismerés ünnepnapja. Ünnepnap, mert a magas származású elnök önzetlen, hazafias, eltántoríthatatlan, nagy akarású munkája, — az ő fenkölt egyénisége révén, — megtörte a közöny jegét és példát statuált a nemzet javait szaporító munka elismerésére, piedesztálra emelésére. Az ő lebilincselő modorával és önzetlen szeretetével, az őt megillető elismerés oroszlánrészét áthárította az ő munkatársaira és arra a kivételes képességű tudósra, akinek Buda máris új forrásokat köszönhet és akitől ő, az ünnepelt elnök, de vele együtt mi mindnyájan a föld mélységeinek felkutatását, Budapest Fürdőváros végső kialakulását várjuk.

A Rudasfürdő nem is remélt sikerekkel megkezdett forráskutatásai azonban megakadtak. A Tabán forrás-kutatásainak ügye már egy éve ide-oda leng, de sehogyan sem jut nyugvópontra. A Széchenyi-fürdő második kútjának kérdése — úgylátszik — el is tévedt az illetékesnek vélt ügyosztályok útvesztőjében az elmult évtized alatt. Uj balneológiai tényezők, sós-jódos vizek, mindennél olcsóbb energiaforrások: földigáz, hőenergia, fűtésre szolgáló termális vizek problémái kopogtatnak hiába a Városháza és a Minisztériumok megnyilni nem akaró kapuin.

József Ferenc főherceg pedig azt, aki a szent munka jegyében ezen a téren máris jelentékenyen szaporította a nemzet erkölcsi és anyagi javait, — *többszörösen magához emelte a munka piedesztáljára.* Ezt az igazán fenséges gesztust azonban olyan egyhanguan hallgatta el a sajtó és minden komünikéje, hogy önkéntelenül visszhangot ver bennünk, ugyancsak a miniszterelnök bölcs szavai:

> „ . . . abban a pillanatban, amikor a reformok jegyében cselekedni is akarsz, magyar testvérem, az az érzésed, hogy hínárba jutott a te mozgáshoz szokott kezed és a karod nem tud elég erőt kifejteni."

— ahogyan ugyancsak a Baross Szövetség közgyűlésén mondotta.

Nincsen elgondolás és munka, amely a nemzet erkölcsi és anyagi javait jobban szaporíthatná, mint a magyar föld még ki nem aknázott természeti erőinek, kincseinek felkutatása, feltárása, és a nemzetgazdaság életébe való bekapcsolása. Bízunk és hiszünk abban, hogy a miniszterelnök az az államférfiú, aki tényleg munkába állítja — a tizenkettedik órában — azokat a

> „kotrógépeket, amelyek elsöprik a nemzet javait szaporítani akaró és tudó karok útjából"

azt a bizonyos „hínárt", s ezzel piedesztálra emeli a magyar nemzet erkölcsi és anyagi javait szaporító munkát és annak hivatott munkásait.

VIRÁG BÉLA

A Tabán föltámadása

Irta: dr. KENEDY GÉZA

Hogy a nagy Tabán-kérdéshez én is hozzá merek szólni, ahhoz nemcsak abból merítem a bátorságot, hogy én is voltam valaha székesfővárosi képviselő, hanem abból is, hogy immár több, mint húsz éve vagyok budai lakós, de meg szabad vándorlásaim közben nagy szeretettel jártam be Görögországot is és itt leginkább Athén, Olympia és Delphi stadionjai kötötték le figyelmemet.

Ezzel az érzelmi és tudásbeli terheltséggel jártam be az ősszel többször is a budai Tabán területét, romjait és „lehetőségeit". És mindig azt a valamit éreztem, amit rendesen úgy szoktunk kifejezni, hogy „itt nincs rendben valami". Nyomasztott az a gondolat, hogy most itt is

> *olyan nagyvonalú hibák fognak elkövetődni,*

amilyeneket most 68—70 éve a Duna mind a két partvonalán, a most kihalóban levő nemzedék a partok agyonépítésével elkövetett.

Most tehát ezt a Tabánt, — az egykori Kelenvölgyét — meg kellene menteni ugyanettől a balsorstól és általa vissza kellene szerezni azoknak az előnyöknek legnagyobb részét is, amelyeket Buda népe az akkori rendezésnél elveszített.

Fokonkint alakult ki bennem az a meggyőződés, hogy

> *a mai Tabán kettős völgyhajlása helyén kellene elhelyezni a Nemzeti Stadiont,*

a Gellérthegy, a Naphegy, és a Várhegy lankáinak, továbbá a hatalmas gyógyforrás centrumnak és vizi versenyekre kínálkozó Dunapartnak gondos fölhasználásával. Meg kellene ezt tenni, még azon az áron is, hogy a már talán elfogadott intézkedéseket még az utolsó percben is visszacsináljuk, amivel nemcsak Budának adnánk vissza az ú. n. *fürdőváros* veszendőbe menő lehetőségeit, hanem a fővárosnak is egy hellén szépségű és nemességű körünneplési (szentistvánnapi) központot adhatnánk, az országnak pedig olyan híres olympiai ünneplő helyet, ahol a három hegyoldalból talán egész millió néző közönség láthatná nagy nemzeti ünnepeinket. Aminek híre röpülne az egész világon és

> *nekünk nemcsak dicsőséget, hanem olyan idegenforgalmat és fürdőközönséget is szerezne, amiről ma még álmodni is alig merünk.*

Tisztán tapasztalataimra támaszkodva és a fővárosi technikai szakértők véleményét előre is tisztelettel várva, vázolom ide azt a tervet, amelyet képzeletemben a görög földön látottak körvonalakban fölidéztek.

A tabáni (kelenvölgyi) terület három részből áll:

1.) A dunaparti Döbrentei tér felső részéből és a vele egy síkon levő területből, amelyen ma a gör. keleti szerb templom, a városi iskola épülete és az ú. n. Rácfürdő áll.

2.) Ehhez csatlakozik a nyugati irányban fölfelé emelkedő szorosabb völgy, föl a Naphegy magasságáig.

3.) A stadion szempontjából legfontosabb az északra dülő terület a Naphegy és a Várhegy között, a budai tornaintézetig.

Ezt a területet, amennyire a szemmérték mutatja, a lejtők lenyesésével és a mélyedések feltöltésével a stadion kettős kitervezésére használhatóvá lehetne tenni s a körülvevő hegyoldalak épitését ugy rendezni, hogy onnan minél nagyobb közönség nézhesse az ünnepi játékokat. (A lóversenytér Megyeren marad.)

A görögkeleti templomot és a beljebb fekvő iskolát természetesen el kellene tenni az útból. A Rácz-fürdő és Rudasfürdő forrásai és fürdőépületei pedig szerves kapcsolatba jönnének az új alkotással.

Ime, ezek a futólagos körvonalak.

*

Bajosabb a pénzügyi nehézségekhez hozzászólani, mivel itt a szemmértéknek szerepe alig van. Sokak véleményének adok azonban azzal kifejezést, hogy a túlsó parton

> *a belvárosi templom problémás odább tologatási tervéről le kellene mondani végképpen.*

Helyesebben el kellene azt halasz-

A föld és a csillagok világa

Gróf Berényi János előadássorozata

Budán volt, Budán van és Budán lesz a csillagvizsgáló

IV.

A láthatatlan világ rejtelmei.

A kutató elmének igazi célja az ismeretlen dolgokat megtalálni és megérteni, legyenek azok akár a természet tárgyai, anyagi jelenségei, akár pedig elméleti, szellemi összefüggések. Hogy ez mennyire való, annak bizonyítékai az ú. n. „szórakozott" tudósok. Egyedül csakis a kitűzött célt látják maguk előtt, külsőségekre, saját magukat illetően nem sokat adnak. Nagyon mulatságos volt például az angol Davy Humphry (1778—1823), aki kémikus, fizikus és technikus volt egyszemélyben, még pedig világhírű. Kutatásai közben bezárkózott laboratóriumába és néhány napig ott is pihent — és öltözködött is. Mikor aztán megtalálta a kitűzött célt, ismét megjelent családja körében, de oly puffadt kövéren, mint egy vizibeteg, mert bele lévén nevelve, hogy naponta tiszta alsónadrágot és harisnyái kell felvenni, — annyi harisnya és villogó gatya volt rajta, ahány napig dolgozott, mert a régieket elfeledte levetni. De volt is eredménye szórakozottságának, hisz hihetetlenül sok vívmánnyal és tudományos irodalmi munkával gazdagította az emberiséget.

A tudományos kutatások legmesszebbható eseménye volt az a pillanat, amikor 1590-ben Janssen János Zachariás borbélysegéd, a magakonstruálta találmányával, az első mikroszkóppal meglátta egy vízcseppben az addig ismeretlen, láthatatlan világ titokzatosságait. Megjegyzem, a mikroszkóp párhuzamos találmány, mások is foglalkoztak vele, mint Lewenhoek, de eleinte, sőt majdnem két évszázadon át csak amolyan vásári látványosság — bolhabámuló — volt.

Nagy tér nyilt meg akkor az emberiség számára és ez folytatódott távcsövek révén a csillagászatban, majd a fényképezés segítségével, legújabban az ú. n. Wilson-féle ködkamrában, a fizikai kutatások terén. A csillagászatban a fénykép rögzíti a szemmel észre se vehető égi változásokat, a Wilson-kamra pedig túltelített gőzökben lehetővé teszi, hogy a fényképező lemezen az alfa-sugarak által bombázott atommagokat megrögzítsük.

Ugyanis az eddig ismert 92 elem mindegyike atomokból (a legparányibb egyéni alkatrész) áll. Az atom belsejében van a pozitív villamos töltésű atommag, amely körül a fénynek másodpercenkint 300 ezer kilométeres sebességével keringő negatív töltésű elektronok száguldanak. Az elektrónok számától függ az elem mibenléte. A hidrogénban 1 elektrón kering, legtöbb az uránban, melyben 92 elektrón. — Az atom nagyságáról fogalmat alkothatunk magunknak, ha azt tudjuk, hogy egy 2 milliméter átmérőjű vízcseppben 420. . . és 18 nulla, vagyis egy 21 számjegyből álló mennyiséget képzelünk, ennyi atom van a 2 mm. átmérőjű vízcseppben!

Tudvalévő azonban, hogy maga az anyag (hidrogén, urán, arany, stb.) nem villamos, de hogy az atomban keringő negatív elektrónok egyensúlya állandó maradjon, az ú. n. atommag pozitív töltésében annyi pozitív villamosságú energiaegységnek kell lenni, ahány negatív töltésű elektrón kering körülötte. Ha csak egyetlen egy ilyen pozitív töltésű elektront sikerül onnan eltávolítanunk, akkor az anyag összetartóságának egyensúlya megbomlik és maga az anyag átváltozik a 92 elem valamelyikévé. (Például: higanyból — arany.)

Csodálatos ösztönszerüséggel érezte, sejtette ezt a régi alkimisták komoly és tisztességes szándékú része. Erősen szított tűzzel és különféle anyagok hozzáadásával igyekeztek aranyat előállítani, de hiába, mert eljárásukkal az egész anyagot tönkretették, illetőleg egybeolvasztották.

A negatív töltésű elektronok ugyanis nem állanak szorosan egymás mellett, mint csapatban a katonák, hanem — 200 kilométernyire egymástól, — ami azonban csupán aránylagos hasonlat akar lenni. Ezeket a nagy távolságra álló elektrónokat kellett valamivel bombázni, hogy az egyes atomokban legalább egyetlen egyet valahogy eltaláljunk. Erre alkalmas a radioaktív sugárzású elemek, ú. n. alfasugara, ami nem egyéb, mint a héliumnak atommagja.

A Wilson-féle ködkamra segítségével sikerült az ilyen atombombázást érthetően és szemléltetően leféynképezni. Világosan látni az alfasugarak szétágazó pályáját és azt a pontot is, ahol egy ilyen alfasugár beleütközik egy nitrogénatomba, mely széjjelrobban.

Az első lépés mindenesetre megtörtént. Sok türelemre és kitartó munkára van szükség, hogy ezen a téren közelebb juthassunk az anyag belső, láthatatlan szerkezetének alapos megismeréséhez, s hogy ezt az új titkot ott használhassuk ki, a hol leghamarabb szükségünk lesz rá, hogy az olcsó és kiapadhatatlan energiaforrásokat megtalálhassuk.

Az utat, mely idáig vezetett, egy zseniális lengyel származású asszonynak köszönhetjük, akit a kifürkészhetetlen sors nem a konyha takaréktűzhely uralta vegyi laboratóriumába, hanem jövendő férje mellé, az egyetem chemiai laboratóriumába vezényelt, ahol Curie Péter tanár mellett dolgozott, és vele együtt fedte fel a láthatatlan világ titokzatosságait, sok-sok vagón csehországi, joachimsthali szurokföldet főzve, szűrve, kristályosítva, amíg 1898-ban sikerült egy fél miligram sugárzó rádiumot előállítani. Ez az új elem, a rádium lett mintegy mikroszkópja az anyag legparányibb részeinek, az atomoknak, melyeket, igaz, hogy még senki sem látott, de amelyek tüneteit már nemcsak tanulmányozhatjuk, hanem fényképen meg is tudjuk örökíteni.

Az eredmény azonban nem kétes, mert van már az emberiségnek egy olyan felfedezése, amelyet az ókori görögök is ismertek, sőt nevet is adtak neki: elektron, villamosság, s amely a XIX. századig csak laboratóriumi kisérleti célokat szolgált, s amelynek gyakorlati értékét 1789-ben Volta, majd 1820-ban Oerstedt, 1831-ben Faraday, 1860-ban Reis és vele párhuzamosan Bell (telefon), 1867-ben Siemens (dinamo), 1879-ben Edison (villanykörte), 1888-ban Herz (elektromagnetikus sugárzás), 1896-ban Marconi (a mai rádió első megjelenése), . . . indította tovább a haladás útján, hogy az egész emberiség közkincsévé váljék, holott még ma sem tudjuk, hogy mi a villamosság, csak megnyilvánulásait ismerjük és használjuk.

Mostanában gyakran olvasunk Piccard tanár sztratoszféra repülésének követőiről. Ezek nem hiába költekeznek és kockáztatják életüket. Keresik a világűrnek légtértől mentes sugarait, az ú. n. kozmikus sugarak hatását. Azt már tudjuk, hogy ezeknek a sugaraknak óriási energiája mindenhová behatol, az atomok magvába, a tenger legmélyebb fenekére és ezek a sugarak oly munkát végeznek, mint a több millió voltos villamos áram. (Villám: 100 millió Volt, 100 ezer Ampér.) Még néhány felszállás és ezt a titokzatos fátylat is fellebbenti az örökké kutató elme.

Atomtöltés, rádiumsugárzás, kozmikus-sugarak, . . . röntgensugarak . . . vajjon mi is az a villamosság? Nem maga az ősanyag?

(Folytatom.)

SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi és női osztály.
A legmodernebb berendezés.
Szakképzett személyzet.

tani akkorra, amikor a belvárosi templom helyett méltóbb helyet és szebb templomot adhat a főváros az ország első plébániájának.

Az igy fölszabaduló milliók az ugyis Tabánra szánt milliókkal és a gör. kel. püspökség joggal elvárható előzékenységével párosulva (másutt ujabb és szebb templomot építhetnének) megadná a szükséges tőkét, amihez országos segitség is járulna, de még a külföldi tőke is szivesen feküdne itt bele nagyszerü építésekbe.

Dixi et salvavi animam.

Vegyék ezeket a gondolatokat azok, akiket illet, annyi szeretettel, amennyivel én őket, tisztán csak a nagy közérdek szemmeltartásával szárnyrabocsájtottam.

HIREK

A Várhegy parkozásának és szabályozásának kérdésével foglalkozott február 12-én a Közmunkatanács, Rakovszky Iván elnökletével lefolyt ülésén. Elfogadták a Horthy Miklós bástyasétánynak tervét, amely szerint az új sétaút a Bécsikapu tértől az Ibolya utcáig terjed. A Jezsuita lépcső környékének rendezése is szóba került, mert ez a környék ma egyáltalán nem illik bele a Halászbástya idegent vonzó esztétikai keretébe. Most a Jezsuita lépcső középső szakaszából öt méter széles gyalogutat nyitnak a Király lépcsőig és a terület sétauttal közvetlen összeköttetésbe kerül a Király lépcső mellett lévő árnyékos parkkal.

A Margithid és Óbuda közt kiszélesítik a dunaparti útvonalat Király Kálmán tanácsnok elgondolása szerint. A polgármester rendeletére az ujlaki Dunaparton, az Ustökös utcától a Dara utcáig részben már kiépített útvonalat a tavasz folyamán teljes szélességben megépítik, ami első állomása lesz a Pálffy tér és Zsigmond tér közt létesülő új dunaparti műútnak. Ez az út, mint ismeretes, a nemzetközi forgalom szempontjából nagyon fontos, mert idáig az volt a helyzet, hogy a bécsi út országúti szakaszai lényegesen jobbak voltak, mint a város belső részén átvezető útrészletek.

Koronaőr utca sarkán épülő Szilágyi Erzsébet leányliceum építése tervét és az erre vonatkozó javaslatot Szendy Károly polgármester még mint tanügyi tanácsnok készítette el, amelyet most végrehajtanak. A kormány jóváhagyása az elmult napokban érkezett meg és a tervpályázatot április 6-i lejárattal már ki is irták. A liceumnak 16 tanterme és összesen 67 helyisége lesz. Színház és tornaterem, zuhanyfürdő, öltözők, zene- és rajztermek, tanári és ifjusági könyvtárak, cserkész otthon, orvosi szoba, hét különféle szertár, tanári és fogadószobák és igazgatói iroda létesül az uj épületben, amely tetőkerttel és terasszal épül, közös udvarral a polgári iskola felé..

Gyermektelen házaspár takarításért lakást kap Budán. Telefon: 51-5-14.

A Budai Művészek hangversenyei mindig eseményei Budának. Közel egy esztendeje, hogy a Budai Művészek a Nemzeti Egység III. kerületi táborának művészi csoportjába tömörülve hatalmas kultúrmunkát fejtenek ki. Céljuk a nemzeti irodalom, zene, művészet népszerűsítése. Hangversenyeik Budán kivül vidéki városainkban is kedveltek, ahol gyakran megfordulnak. Az eredményes sikerekben gazdag mozgalom élén Koncz Dezső ismert iró és zeneszerző, K. Votisky Alice zeneszerző dalénekesnő és Mengay Emil zeneszerző állanak. A III. ker. Korona Vigadóban rendezett műsoros estjeiken Buda szine-java tapsol művészi számaiknak. Legutóbbi estjüket 15.-én rendezték. A nagy siker részesei K. Votisky Alice dalénekesnő, M. Végh Erzsébet előadóművésznő, Szabó I. hegedűművésznő, Tóth Lia cimbalomművésznő, Bálint Árpád előadóművész, Frey Emil gitárművész, Pozdora Pál dr. dalénekes, Sanek Péter tilinkóművész és Kelemen Angyalka gyermekprimadonna voltak. Szellemesen konferált Koncz Dezső. Losonczi Rácz Laci és cigányzenekara hangulatosan kisért. A közönség sokat tapsolt ünnepelve a kitünő művészgárdát.

Családvédelmi előadását az Actio Catholica országuti szervezete legközelebb február 17-én d. u. 5 órakor rendezi a Zárda utcai kulturházban. Csinos István ker. szoc. szervezeti titkár ad elő: „Krisztus a munkáscsaládban" cimmel. Schleicher Frigyes vezényletével ének és zenekar működik közre. Belépődij nincs.

Uj élet indult — Kelenföldön

— Kedélyes halvacsora — a keserüvizek földjén —

Már mi budaiak — ilyenek vagyunk. Szeretjük a komoly szót, de jó, ha egy kis humor is vegyül bele. Szivesen tanácskozunk, de legszivesebben a fehér asztalnál. A pestiek nevetnek minket, a mi borgazdaestéink miatt, pedig Budának sok kérdése jutott tető alá ilyen borgazdaestéken. A bor feljogosítja a kis embert is, hogy őszintén szóljon.

A Kelenföldön, — vagyhogy Szent Imre városban — a bor mellé halat is adnak. Egy kissé messze esik még ma ez a része Budának, ahol még a Hév is ritkán jár, — a Bártfai utca és ott a Lukács-féle „Budai Rózsakert". De közel esik a Dunához — friss a hal és kívánja a bort.

A legutóbbi halest e hó 8.-án volt és várakozáson felül sikerült, mert tréfás és komoly felszólalások váltakozva fűszerezték a vacsorát, — előkészítve a 14-ikére összehívott közgyűlést. A megjelent vendégeket

MIKOLA GÉZA dr.

üdvözölte, elsősorban a hölgyeket, mint a „Budai Rózsakert" viruló rózsáit, majd pedig „Hal-melodráma" paródiáját olvasta fel. Utána

DUDAY ALAJOS dr.
tanácsnok-elöljáró

Kelenföldről, a főváros legmostohább gyermekéről beszélt, ismertetve ennek a kerületnek elmaradottságát, s egyben rámutatva

Kelenföld nagy fejlődésképességére és gyönyörű jövőjére.

Ő szereti ezt a városrészt, látja nagyrahivatottságát és szivesen dolgozik érte, azonban sajnálattal jegyzi meg, hogy munkáját nagyon megnehezíti, illetve gátolja a mai súlyos gazdasági helyzet. Kívánatosnak tartja, hogy

az épülőben levő Horthy Miklós-híd és a Szentimrevárosi pályaudvar közti „sugárút" megnyilna és ennek mentén már most megkezdődjék az épitkezés,

hogy mire a híd elkészül, az állomáson ideérkező idegenek igazán szép és a legrövidebb útirányban juthassanak Budapest fürdőváros belsejébe. A balatoni útvonal is ezen a sugár-úton érhető el a leggyorsabban, ami az idegenforgalomnak határozottan javára szolgál. De maga a

pályaudvar átépítése és környékének rendezése

is elodázhatatlan. A sugárút és az ennek mentén levő utcák csatornázása is sürgős. A szentimrevárosi villamosközlekedést is meg kell javítani, mert a Hév, mint közlekedési eszköz, az itteni lakosság igényeinek már régen nem felel meg. Poharát Alsóváros fejlődésére üriti. Az előljárót lelkesen megéljenezték.

BECSEY ANTAL

szólalt fel ezután és kedves humorral vezetve be szavait, ismertette az alsóvárosiak legfájóbb ügyét a Hév-kérdés jelenlegi állását, jelezve, hogy az egységes villamostarifa mégis csak meglesz, habár ezért a polgárságnak áldozatot is kell hoznia, mert a pénzügyi aggodalmak miatt ezidőszerint 26 fillérben kell az átszálló jegyek árát megszabni. Szóba hozta még

az Örmezőn Pávai Vajna Ferenc által már megindított földgáz és melegviz-mélyfúrásokat.

Előnyeinek méreteit ma el sem képzelhetjük. Több érdekes közgazdasági kérdés után újból rátért a közlekedésügyre, tréfásan kijelentvén, hogy mindaddig nem jön el újra az alsóvárosiak halvacsorájára, míg a közlekedés meg nem javul. Becsey Antal után

GÖMÖRI GYŐZŐ

szólalt fel, bár betegsége miatt még az Alsóvárosi Egyesület ügyvezető elnökségéről is le akar köszönni. Mégis, mikor az ő évtizedes harca tárgyáról, a Hévről van szó: őt is elfogja a friss fiatalos hév és igy nem állja meg szó nélkül. És el is mondotta mindazt, amit ez ügyben sérelmesnek vél.

Mikola Géza válaszolt ezután szellemesen Becsey és Gömöri felszólalására, arra kérve utóbbit, hogy vezesse tovább az Egyesület ügyeit és csak azok intézését hárítsa tisztviselő társaira, akik azt szivesen is vállalják.

ZSÓRY BARNABÁS

vezérigazgató, mint alsóvárosi földtulajdonos az alsóvárosiak összetartását éltette és törekvéseikre kívánta Isten áldását.

A beszédek sorát szellemes hasonlataival és ügyes anekdotájával Szigethy Lajos fejezte be. A jelenvoltak közt ott láttuk a felszólalókon kivül: dr. Barlay Szabó Józsefet, Kovács Józsefet, Sánci Józsefet, Marosváry Gergelyt, Bukács Kálmánt, vitéz Zilahy Balogh Gyulát, vitéz Hajas Istvánt, Schopp Jánost, ifj. Hárnigáts Károlyt, Szondy Józsefet, Fléger Dezsőt, nagyobbrészt feleségükkel. A társaság éjfélutánig együtt maradt.

Itt említjük meg, hogy az alsóvárosiak minden pénteken összejönnek Lukács Gyula „Budai rózsakertjében", s ezzel ápolják az összetartást és ügyes-bajos dolgaikat is megbeszélhetik.

A közgyülés

Buda-Alsóvárosi Egyesület ez évi rendes közgyűléséről részletes tudósitást a legközelebbi számban közlünk, térszűke miatt, mert **Becsey** Antal elnök megnyitó beszédében rátért a XI. kerület, azaz Kelenföld, ma Szent Imre város minden kérdésére, valóságos kerületépítő programot adva — **Szigethy** Lajos évi jelentése most is kedves, kellemes eseménye volt a közgyűlésnek, — de nagy kérdése volt az ügyvezető elnök álásának betöltése, mert aki 25 éve vezette a legnagyobb elismerést érdemlő módon ezt az egyesületet s még tartalékvagyont is tudott gyűjteni: — **Gömöri** Győző lemondása, örökös tb. elnökké való megválasztása — helyébe **Mikola** Géza dr. megválasztása, olyan események e városrész életében, hogy azokról röviden megemlékezni vétek volna azok ellen, akik nagy munkával tudták megteremteni ezt a gyönyörű uj várost, ott ahol nemrég még mocsaras réteken futkostak a bibicek.

József Ferencz

Nem írjuk oda, hogy császári főherceg és királyi herceg, hogy vitéz, hogy doktor, mert egymagában ez a név ma már a **Palatinus család** minden szép emlékét idézi föl e nemzet előtt. Történelmi értékü érdemekkel koronázott név, amely varázserejével diadalra vitt olyan eszmét és tette azt elsőrendűvé, amely fölött nem is olyan régen még mosolyogtak azok is talán, akik ma már ennek az eszmének megvalósitását tekintik főfeladatuknak. A magyar gyógyvizeket emelte világ piedesztálra, a magyar föld mélyén pihenő őserőket hozza segitségül a magyar nemzet létküzdelmében. A nagyvilág elé teriti ezt a magyar földet rengeteg kincsével, a magyar népet kivételes kulturájával, — vissza az ezredévek kábulatos távlatába. Most, hogy alapitása 10 esztendős évfordulóját ünnepelte díszközgyűlésén a „Budapest-Fürdőváros Egyesület" meghódolt annak elnöke, vitéz dr. József Ferenc főherceg, kir. herceg előtt az ország és minden tényezője: a kormány, a székesfőváros, a tudomány és a társadalom. Nemes nagy lelke két embert emelt magához különös kitüntetésképen: **Szviezsényi Zoltánt**, aki hűséges munkatársa, — eszmékben, tervekben, nehéz küzdelmeket vívó testőre és — **Pávai Vajna** Ferencet, akit rendkivüli tudása, képzettsége és végzetszerű hivatottsága, mint a magyar föld mélységeinek, titkainak ismerőjét és tudóját állitott a jobb magyar sors a főherceg által oly fejedelmi módon képviselt eszmék szolgálatába. Az ünneplő közgyűlés tagjai, ha minden tapsukat e napon a főhercegnek szánták is, — a magyar királyi herceg fenkölt szívvel megosztotta azt két munkatársával e szép ünnepnapon.

A „lángos" esték

mind lelkesebb és nagyobb tábort vonzanak a „Budai Iparosok és Kereskedők körébe," amely esték közönségét ma már alig birja fölvenni a „Pozsony vendéglő" két terme. Ilyenkor sajnálják is, hogy Jány Árpád a kör alelnöke hűtlen lett Budához és igy ritkábban áll módjában, hogy az ő — máris nagy hírre szert tett — „lángos" csemegéjével lepje meg a köri esték vendégeit. Az e hó 7-én rendezett estét még Kollár Gábor, a Mészáros Ipartestület elnöke is emelte azzal, hogy száznál több pár virstlit tálaltatott fel. Ami szintén csemege, és amit kettőjüknek meg is köszönt a kör elnöke Ravasz László. Az estét

PETRACSEK LAJOS DR.
országgyülési képviselő

tiszteletére rendezték, résztvettek azon többek között: Hoór Tempis Móritz dr. egyetemi tanár a Budai Társaskör elnöke, Geguss Dániel ny. főkap. helyettes, a „Bohémia" koronázatlan királya, Piazza Győző biz. tag, Husszein Hilmi nagymufti, Pásztélyi Vilmos, Kovacsek Ferenc, és Farkas János, mint iparosérdekeltségek vezetői, továbbá Granyó Bertalan a II. kerületi, Korányi Márton elnök, és Tóth István az I. kerületi Iparoskör részéről, Halwa Sándor a Frontharcos csoport vezetője és mások, összesen mintegy százötvenen. A vendégeket és Petracsek Lajost a kör ügyvezető elnöke

HUBERT VILMOS

köszöntötte meleg szóval, meleg szívvel, akit viszont Piazza Győző üdvözölt abból az alkalomból, hogy a budapesti Bronz-Kézmüves stb. és rokonszakmák örökös díszelnökének választották meg. Azután Husszein Hilmi budai nagymufti mondotta el keserves kálváriáját keleti utja alkalmával, amelyet budapesti kémek és besúgóknak köszönhet, akik Belgrádban megvádolták a szerb király elleni merénylet részességével, de az olasz hatóságok e vád alól teljesen tisztázták. Beszédje során a Keletet ajánlotta, mint idegenforgalmi célt Petracsek Lajos országgyülési képviselő figyelmébe, aki azután érdekes és értékes beszédében fejtegette a belső politikai meglátásait, amiket most rendkivül megzavart a külpolitika, — valamint gazdasági nézeteit, lekötve a hallgatóság figyelmét, kiérdemelve annak lelkes tapsait. Kedvesen fogadták még Geguss Dániel, Pásztélyi Vilmos, Halwa Sándor és Tóth István felszólalását. A nagy társaság éjfél után oszlott szét.

1935. V. 3—11.
B. N. V.
(Budapesti Nemzetközi Vásár)

Vig esték
ÓBUDÁN
Az ujjáalakitott, fővárosi nivóju
Központi-kávéházban, III., Főtér
Nagyszerü konyha!
RADICS BÉLA jazzenekara

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért zenekarával egész télen naponta
GUNDEL-GELLÉRT
ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

GYORSIRÁST havi 8 pengőért tanulhat a KOZMA-iskolában, II. Iskola-u. 27

RAVASZ cukrász
I., Krisztina körút 75. Telefon: 50-2-32.
ELŐKELŐ CUKRÁSZ SZALON

MEGNYILT A Margit-híd mellett BUDÁN
SZEIFFERT a legragyogóbban berendezett modern, kényelmes, uri KÁVÉHÁZ
mint CAFÉ RESTAURANT

A Magyar Pedagógiai Társaság február 16-án a M. Tud. Akadémia heti ülésteremében tárgyalja a mindennapi iskolai tetstnevelés jelentőségét Demény Károly ny. államtitkár és Szukováthy Imre dr. érdeklődéssel várt előadásában.

A budai Bem szobor előtt a budapesti Bem tüzérezred emlékünnepet rendezett február 9-én a piski csata évfordulóján. Diszes katonai és polgári közönség jelenlétében vitéz Magasházy László ezredes mondott szárnyaló emlékbeszédet, amely után a katonai és polgári hatóságok képviselői megkoszorúzták a szobrot.

Gyász. Horváth Edéné szül. thimai Horváth Julianna február hó 9-én hosszas szenvedés után 74 éves korában meghalt. Nagy részvét mellett február 12-én temették a farkasréti temetőben. Az elhunytban Horváth Ede az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre választmányi tagja feleségét gyászolja.

Gyümölcsfák metszéséről, a legjobb kereskedelmi őszibarackfajtákról, legmodernebb permetezőgépről, a kecskeláb oltásáról, a Batul almáról, a télvégi permetezésekről, a gyümölcsfatelepítés szabályairól, a bor kezeléséről és még számos aktuális kérdésről képekkel bőven illusztrálva ir „A Magyar Gyümölcs" legujabb száma, melyből szívesen küld mutatványszámot a kiadóhivatal Budapest, VI. Andrássy út 8.

A nagyvásártelep és a vásárcsarnokok

A vásárcsarnokok jelentősége a gazdasági válság következtében egyre csökken. 1930 óta Budapestnek ezek az élelmiszerkamrái elvesztették igazi fontosságukat, mert lemorzsolódtak azok a különbségek, amelyek a kiskereskedelmi és csarnok árak közt addig fennállottak. A termények értékesítésénél a fővárosi kereskedők is csak a legesekélyebb hasznot biztosithatták s az árak alig-alig fedezték a gazdálkodással járó költségeket.

ROSTA JÁNOS DR.
ügyosztályvezető főjegyző,

aki Budapest ellátásának leghivatottabb vezetője, érdekes cikkben tanulmányozza ezt a kérdést a Baross Szövetség lapjának egyik legutóbbi számában.

A közönség fogyasztóképességének a munkanélküliség növekedésével, valamint a fixjövedelmű köz s magánalkalmazottak illetményeinek leszállításával kapcsolatos csökkenése a kerületi csarnokok és zárt vásárok, kisebb mértékben a nyilt piacok forgalmát lényegesen befolyásolta azzal kapcsolatban is, hogy a közönség igen nagy része még mindig csökkenő és a munkapiac helyzete szerint kisebb-nagyobb megszakításokkal befolyó jövedelmei következtében mind nagyobb és nagyobb mértékben rászorul a hitelben való vásárlásra.

Áruhitel nyujtására pedig csak az állandó jellegű megfelelő tőkével rendelkező kereskedők alkalmasak, ami végül is a vásárcsarnokok jelentőségének csökkentését eredményezte.

A kisvásártelepek helyett tehát a főváros létrehozta a csepeli nagyvásártelepet, amely most már nem közvetlenül a budapesti fogyasztóközönség, hanem a viszontárusító kiskereskedelem legfontosabb érdekeit szolgálja. Kétszeres haszna ennek a nagyüzemnek, hogy a környékbeli és vidéki árut a gazdákra legelőnyösebb áron veszi át, lehetővé téve egyben azt is, hogy a fogyasztó közönség igy is legföljebb másodkézből: olcsón juthasson a legfontosabb élelmi cikkekhez.

A csepeli nagyvásártelep árszabályozó hatása nemcsak Budapest, hanem az egész ország áralakulásaira is jótékony hatást gyakorol. Központi üzemi jellegénél fogva egyedül alkalmas a régi vásárcsarnok intézmény menthető értékeinek megóvására, kizárva az áru és áruuzsora lehetőségét.

Sokszor támadták Budapest vezetőségét a csepeli nagyvásártelep létesítésével kapcsolatban, a kiscsarnoki eladók állitólagos szociális helyzetére hivatkozva, de Rosta János főjegyző kimutatja, hogy a centralizálás nem oka, hanem következménye volt az egész gazdasági életünkre jellemző depressziónak. Nagyvonalu gazdaságpolitikai és tárgyismerete biztató igéret arra is, hogy az ügyosztály élén gondoskodni fog a csepelihez hasonló, a Buda-környéki termelésre oly fontos óbudai, vagy kelenföldi telep mielőbbi életrehivásáról és megoldást talál a Batthyány téri vásárcsarnok számára is.

Éhgyomorra naponta igyék egy pohár
Királyvizet
VILLANYKÖRTÉKET
220 voltos alig használtakat átcserélnem 110 voltos körtékre
Cim: I., FERY OSZKÁR U. 32/b. II. E. 4. SZÁM
TELEFON: 61-1-42

KAKASKAPU SÖRÖZŐ
II., PÁLFFY-TÉR 4. SZ.
Családi menü P 1,60
Nagymenü P 1.20
Ebédet házhoz szállit

OLEUM
MŰSZAKI KERESKEDÉS
Telefon: 69—0—10. — XI. ker., Horthy Miklós-út 32. — Autócikkek, Bosch cikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF lerakat, gépszij, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont és padlóolajok, kocsikenőcs, gépzsir, autógumi. Házhoz szállitással.

RUHÁK
II., FŐ-U. 57. Tel. 55-3-85
Mérték szerint olcsón, izlésesen készülnek, átalakitások, forditások jutányos áron. Ruhakarbantartás teljesen garantálva 2 öltöny P 2.50
Első Budapesti Ruhakarbantartási Vállalat

Megszünik-e a „Mátyás király" reálgimnázium?

Ez ügyben az egyik aggódó anyától az alábbi levelet kaptuk:

Én csak egy egyszerű budai asszony vagyok, közel lakom a Mária térhez s az egyik fiamat a Mátyás király reálgimnáziumban nevelik. „Több ez, mintha azt irnám, hogy tanitják." Tanárait személyesen ismerem és meggyőződtem, hogy a sok jó hazai középiskola között az elsők között kell említeni a Mátyás király reálgimnáziumot, és ezen a nézeten van a szülők igen nagy része.

Most a mélységes nagy gondom adta a kezembe a tollat. Köztudomásu, hogy a „Mátyás-király" reálgimnázium szeptemberben közös vezetés alá került a vele egy épületben levő kir. kath. egyetemi gimnáziummal. Amig az intézkedések nem nyultak bele mélyen a, — bátran állithatom — szép családi életünkbe, hanem csak nagyobb teherviselést róttak sok megpróbáltatásnak kitett vállainkra, addig az volt nálunk a megnyugtató jelszó, hogy lehetne ez még rosszabb is. De most marcangolja a lelkemet a bizonytalanság. Még nem állott elő a felsőbb intéző hatalom azoknak az okoknak a közhirré tételével, hogy miért is kell a 16 éve közmegelégedésre tanitó és nevelő, temérdek sikert felmutató s több mint ezer érett ifjut a szárnyai alól kibocsátó szeretett iskolát megszüntetni vagy más intézetbe beleolvasztani. Csak feltevések-e és kósza hirekre vagyok utalva. Mit tegyek? Okosan tenném-e, ha már most „orientálódnék" más iskolat felé, kiragadva a fiamat abból a környezetből, amelyet úgy mi, mint a fiam is olyan nagyon megszerettünk. Lehet-e reményem arra, hogy a fiú zökkenő nélkül tud majd az uj talajhoz alkalmazkodni? S mit csináljak a második kis fiammal, aki most végzi év végén a negyedik elemi osztályt és már most megvette a Mátyás sapkát és titokban büszkén hordja is. A gyereknek könny pergett le az arcán, amikor a bátyja azt ujságolta neki, hogy év végére megszününk létezni. De úgy értesülök, hogy 250—300 kis és nagy diáknak ma nincs is helye abban a nagysárga-vörös büszke épületben.

Kemény küzdelmembe sőt protekció igénybe vevésébe került évekkel ezelőtt az, hogy a fiam Mátyás diák lehessen s most az a kétes értékű szerencse érheti, hogy szeptembertől kezdve mehet át Pestre a nem tudom hányadik kerületbe. Mehet szélben, viharban, hidegben, melegben, többszöri átszállással, életveszedelmek között az iskolába. És engem otthon, — mert ezentúl idegesebb leszek, — megölhet az aggódás. Hát az igen tisztelt főfőintéző urak nem családapák és nem adófizetők? Hát nincsen nekem ahoz jogom, hogy Budán valahol a Városmajor környékén a Pasaréten vagy az Országut mellett a Kacsa és Kapás utcai ház helyén épült „állami" reálgimnáziumba járathassam a fiaimat?

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! gondoljon ki valami nagyon okos megoldást hétszáz családot, hétszáz aggódó anyát tesz vele boldoggá és visszaadja nekik — legalább e téren a nyugalmat. Boldoggá tenne, ha olvasnám a budaiak komoly lapjában, hogy a Mátyás király reálgimnázium folytathatja müködését itt Budán nekünk budaiaknak. (Aláirás)

Egy kétségbeesett budai anya.

MENYASSZONYI képek Blahosnál Fő-u. 81

MEGNYILT GÜL-BABA SÖRÖZŐ-ÉTTEREM
A BUDAI MARGIT-HIDFŐNÉL. ◆ II., MARGIT-KRT. 2. ◆ TEL.: 57-6-05.
Művésziesen megtervezett termek. — Magyar, francia konyha. — Polgári sörök. — Menürendszer. — Hangulatos zene. — 10 % borravaló.

Lamotte Károly

beiktatása az alpolgármesteri székbe, várospolitikai életünk nagy eseménye. A főváros gazdálkodásának vezére szervezte meg ennek a milliós világvárosnak pénzügyi életfeltételeit. Gondoskodott a folytatólagos munka lehetőségeiről. Nehéz helyzetekben is hitelképesen vezette a pénzügyi igazgatást. Elsősorban az ő érdeme, hogy Budapest soha nem jutott más világvárosok mélypontjáig, amikor nem tudták fizetni alkalmazottaikat és munkásaikat. Emelt fővel mondhatta el Lamotte Károlyról Sipőcz Jenő főpolgármester: — „Nem csalatkoztam Lamotte Károlyban és hogy a közönsége sem csalatkozott benne, azt legjobban bizonyítja egyhangú megválasztása." — Pénzügyi expozéja egy új Budapest napsugarát igéri s a szebb élet hajnalát Lamotte Károly zseniális pénzügyi elgondolásai garantálják.

SZEMÉLYI HIREK

SERÉDI JUSZTINIÁN dr. bibornok, febr. 12-én délben a városházán meglátogatta SZENDY KÁROLY dr. polgármestert, visszaadva ezzel bemutatkozó látogatását.

SIPŐCZ JENŐ dr. főpolgármestert február 11-én háromnegyedórás kihallgatáson fogadta budavári palotájában SERÉDI JUSZTINIÁN bibornok, Magyarország hercegprimása.

SZENDY KÁROLY polgármester tiszteletére vacsorát adott a MAC régi gárdája a Gellért szállóban. — A Nemzetközi Klub pedig Vigadóban lévő helyiségében adott teát. Mindkét estén a magyar közélet számos kitűnősége üdvözölte a polgármestert.

PETRACSEK LAJOS dr. országy. képv. erős láz kíséretében megbetegedett és orvosai influenzától féltik.

DUDAY ALAJOS dr. tanácsnok-előljárót, a Kelenföld fejlesztése körül szerzett érdemeiért a Buda Alsóvárosi Egyesület tiszteletbeli tagjának választották meg.

NEMES ANTAL, Budavár ősz püspöke, a Hollós Mátyás Társaság illusztris tagja, február 13-án töltötte be életének 80-ik esztendejét. 1898-ban lett a Vár plébánosa és sok jótéteményével hódította meg Buda polgárságának szívét. Munkás életének e nagy évfordulóján Budavár előkelő közönsége és hivei megható módon üdvözölték.

ÉBER ANTAL-t a Kamara és a Nemzetközi Vásár elnökét meleg ünneplésben részesítette az őt felkereső 200 főnyi iparosküldöttség abból az alkalomból, hogy a Vásár megrendezésével évről-évre sok komoly munkanapot biztosít a magyar iparnak és kereskedelemnek.

HUBAY JENŐ dr. a Zeneművészeti Főiskola nyugalombavonult elnök-igazgatója a Kormányzótól I. osztályu érdemkeresztet kapott, amellyel a „kegyelmes" cím jár. — A kiváló zeneszerző Milói Vénusz című dalművét február 22.-én, bérletszünetben mutatja be a m. királyi Operaház.

PUREBL GYŐZŐ dr. elnökölt a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt február 13-i ülésén, amelyen Szukováthy Imre dr. a Testnevelési Főiskola igazgatója ismertette az egyesület közhasznú működését.

ANGYAL KÁLMÁN dr. v. tabáni apátplébános helyére Molnár Frigyest Tille Gyula budavári segédlelkészt és Bojér Gézát jelölte a hercegprímás.

CSELÉNYI PÁL dr. az agilis főv. biz. tag erős mozgalmat indított, hogy véglegesen intézzék el a budai XII. (hegyvidéki) kerület ügyét, mert ma valóságos turistakirándulás a hegyek közt például Nagykovácsi közelében lakók számára a várbeli elöljárósághoz bejönni nem is szólva a költségről és időveszteségről.

MIKOLA GÉZA dr. ny. postaigazgató két hétre San Remo-ba utazik, nejével e hó 17.-én.

SCHWARZ SAMU vezérigazgatót beválasztották a Budai Alsóvárosi Egyesület választmányi tagjai sorába.

HEKLER ANTAL dr. egyetemi tanár mindvégig lebilincselő előadásban ismertette a barokművészetet Carttierné Almássy Jaqueline grófnő várbeli palotájában adott irodalmi estjén.

PATZ SANDOR dr. Bszkrt. igazgatót kormányfőtanácsosi kinevezése alkalmából február 14-én a Gellért-szállóban rendezett vacsorán ünnepelte a villamostársaság forgalmi igazgatásának tisztikara.

DOBROSZLÁV PÉTER dr. a Magyar Bolgár Társaság ü. v. igazgatója február 22-én 6 órakor a TESz dísztermében „A bolgár kertészet a telepítés szolgálatában" cimmel ad elő.

HALWA SÁNDOR az I. Iparoskör népszerű ü. v. elnöke, egészsége helyreállítására, 6 hétre Mátraházára utazott.

BIERBAUER ISTVÁN nagy érdeklődés mellett „A római katholikus templomok kétezredéves építésztörténetéről" sorolt fel érdekes adatokat a február 14-én a zárdautcai kulturházban rendezett előadásán.

GLÜCKSTHAL SAMU dr. felsőházi tag február 13-án a Fővárosi Kereskedők Egyesületében „a főváros pénzügyi politikájáról" adott elő.

GEGUSS DÁNIEL ny. főkapitányhelyettes ismertette a Teleia február 10-i első nyilvános előadásán a gyermekvédelem és az egyesület összefügéseit.

BENEDEK SZABOLCS dr. elöljáróhelyettest nem — ahogy azt a napisajtó közölte — a II-ből a VII-be, hanem a IV-ből a XI. kerületbe, Kelenföldre helyezte át a polgármester.

KENESSEY GIZI, Szendy Károly polgármester titkárnője képviseli a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségét a dolgozó nők tavaszi new-yorki világkonferenciáján.

CSORNAI JÁNOS adóhivatali főtisztet a polgármester az I. adókerület számviteli osztályának helyettes vezetésével bízta meg.

WENDL ALADÁR dr. műegyetemi tanárt választotta ismét elnökének a Földtani Társulat, aki a 83. évi közgyülésen kegyeletes emlékbeszédet mondott Kövesligethy Radóról, folytatólag lebilincselően értekezve a geológia és rádióaktivitás közötti összefüggésekről.

HÉVEY GYULA dr. pápai kamarás, érsekhelynökségi titkár a legvalószínűbb jelöltje a terézvárosi plébániának.

HALMI MIKLÓS a Magyar Olasz Bank vezérigazgatója Zürichbe és Milánóba utazott intézetének és a magyar bankpiacnak szolgálatában.

LUZSA LÁSZLÓ adóhivatali számtanácsost az I. adókerületből a X. ker. adószámviteli osztályhoz helyezte át a polgármester.

MÜLLER ANTAL szőv. biz. tag a főpolgármester tanácsadására rendelt 17-es bizottság ülésén javaslatot nyujtott be, hogy a törvényes kötelezettségen felül fentartott iskolatipusokban is tandijcsökkentést hajtson végre a főváros.

A Hollós Mátyás Társaság

legutóbbi értekezletén több fontos ügyet tárgyalt meg, így a március hó folyamán összehivandó közgyülés ügyét, a tagokhoz intézendő felhivást és a felvételre ajánlott új tagok ügyét. Betöltötte egyuttal a jegyzői tisztet, fölvéve tagjai sorába az ifjabb irodalmi generáció tagját: Magyar József hirlapírót és megbizta a háznagyot, hogy az értesítéssel együtt kérje őt fel a régen megüresedett jegyzői teendők intézésére, amig a közgyülés e tisztségben véglegesiti.

BUDAI VIGADÓNÁL Corvin-tér 5. Tel. 53—5- 32. KOTSIS ERZSÉBET müvészi FÉNYKÉPÉSZ.

Ünnepelték 50-ik születésnapja alkalmából Szántó Jenő bankigazgatót, mint a Magy. Orsz. Izraelita Iroda alelnökét, e hó 12.-én a budai Vigadóban rendezett társasvacsorán. Székely Jenő mérnök, Balkányi Kálmán, Kiss Arnold dr., Stern Samu, Baracs Károlyné, Baracs Marcelné, Nagy Andor, Gosztonyi Emil dr., Bakonyi Kálmán és Orova Zsigmond dr. üdvözlő szavait köszönte meg végül az ünnepelt.

Tizenöt szakbizottságot alakított a Nemzeti Egység pártjának fővárosi szervezete s azok élén Budán közismert közéleti férfiak közül a következők állanak: Harrer Ferenc, Becsey Antal, Usetty Béla, Dorner Gyula, Barla-Szabó József, Glückstal Samu és Árvátfalvy Nagy, István.

Az Országos Frontharcos Szövetség III. ker. főcsoportja február 16-án 9 órai kezdettel az Esplanade szálló helyiségeiben tánccal egybekötött frontharcos vacsorát rendez, amelyen a III. ker. Frontharcos zenekar szolgáltatja a zenét. Vacsora után tánc reggelig.

Uj tervek és megoldások a Batthyány-téri vásárcsarnok ügyében

Érdemesen szolgálja a budai hegyvidék gyümölcstermelőinek eddig nagyon elhanyagolt, magára maradt érdekeit a Budavidéki Gyümölcstermelők Egyesülete, amely Huszár Aladár v. főpolgármester akadályoztatása miatt verbói Szluha Dénes földbirtokos elnöklésével vezetett ülésén elhatározta, hogy Budapest egész határára és Pestmegye északi nyolc járására kiterjeszti működését, amit hivatalosan is jóváhagytak. Az alapszabályok módosítására vonatkozó javaslat elfogadása után elhatározták az országos kiállításokon való további szereplést. Az egyesület új címét a tisztujító közgyülésen határozzák el. Ezután a közgyülés sokoldalu kivánságának eleget téve, a Batthyány téri csarnok ügyével foglalkozott, amelyet, tekintettel ezidőszerint nem kielégítő hozadékára és aránylag gyenge igénybevételére a polgármester, mint a sport lelkes barátja tudvalevőleg 30 évre a Testnevelési Tanácsnak kiván átengedni minthogy átitólag mostani rendeltetésének nem bir megfelelni. A közgyülésen több érdekelt szervezet köztük a Budai Képesített Kertészek Egyesülete, a Vásárcsarnoki Árusok Szövetsége, stb. vett részt az élénken kifejlődött vitában, az előadó a közérdekü megmozdulás indokolására többek között hangsúlyozza, hogy nemcsak a jelenlegi **vásárcsarnoki árusok nehéz megélhetésének további biztosításáról,** hanem arról is szó van, hogy a kerület fogyasztói gyakorlati szempontból csak hátrányos intézkedésekkel ne legyenek megfosztva egy immár 33 éve ismert és megszokott bevásárlási forrástól, mely hogy nincs jobban kifejlődve és igénybevéve, ehhez részben a főváros maga is hozzájárult azzal, hogy **élelmiszerüzleteit szomszédos bérházakban helyezi el,** ahelyet, hogy saját csarnokában foglalna el hasonló terjedelmü, vagy nagyobb helyet, továbbá a főváros semmi intézkedést sem tett, hogy a Széna téren már el sem férő őstermelők legalább egy részét a csarnokba telepitse, nem is tett soha semmit a csarnok propagálására, holott ennek a mindenféle közszükségleti cikkeknek a fogyasztóhoz juttatása lenne rendeltetése, nem pedig oly részben sportágak problematikus eredményü támogatása, amelyeknek ott csupán egy kb. 15-ször 20 négyzetméter terjedelmü gyenge megvilágitásu porond állhatna rendelkezésére. De a városrész fejlődésével új vásárcsarnokot kellene épitenie a fővárosnak. Sokan szóltak a kérdéshez, felvetették az ott rendezendő állandó gyümölcs- és virágkiállitás eszméjét, megállapitva, hogy a csarnokot eredeti céljai szolgálatában meg kell hagyni, odatelepitve esetleg a széna téri nyilt piac kereskedőinek egy részét is. Ebben a szellemben küldöttséget vezetnek a polgármesterhez, kérve a budai képviselők és bizottsági tagok támogatását. Az ülést nagy érdeklődés mellett szakelőadás követte.

A vári Kapisztrán templomban a buzgón vallásos Apponyi Albert gróf emlékére márványtáblát helyeztek el a következő felirással: „Emlékül Apponyi Albert grófnak, Egyházunk és Hazánk nagy Fiának, a magyar Feltámadás dicső Bajnokának a templom buzgó Látogatójának. Isteni fény s diadalmas erő áramlik a Házban. Gyász Trianon ellen innen indultam el én. Most az örök halmokról hirdetem ime a szent hirt. Él az Igaz Isten, Feltámad Nemzetem!" — Helyét a templomban bronzplakettel jelölték meg, amelyen gróf Apponyi szavait olvassuk: Érzem, hogy Isten kegyelméből abban az erősségben lakom, amelyen a pokol kapui sem diadalmaskodnak! — E két emlékmüvet február 10-én Haász István tábori püspök áldotta meg, gyönyörű beszéd kiséretében.

Értékes irodalmi délutánt rendezett a „Nemzeti Kultúr Egyesület" előkelő és nagyszámú közönség jelenlétében, a Pátria-Klub dísztermében. Gy. Czikle Valéria elnök mondotta a megnyitó beszédet, ezután a műsor szereplői: Sándor Jenő dr. és uri zenekara, Simon Lajos, Kóródi-Katona Mária, Lovas's'y Edith, Párniczky Mihály, Cz. Baán Jolán, tibai Takács Erzsi, Gárdonyi László, Urbányi Jenő dr. és Áts Tivadar arattak sikereket.

A Budai Klub február 6-án rendezte 12. teadélutánját amelyen pompás műsorral kedveskedett az egybegyült előkelő közönségnek. Polgár Tibor a rádió karnagya zongorázott, Tóth Erzsi és Matolcsy Margit énekszámokkal működtek közre. Szedő Miklós, Sásdyné Schack Manka finoman alkalmazkodó kiséretével ért el művészi sikert. Melha Armandné, dr. Borsodyné Guthy Anna szintén kitűnő részesei voltak a művészi sikernek. Járossy Jenő dr. tanár, szellemesen konferált.

Orajavitás: Szerafin Gy. I. Roham u. 1

A züllés elől mentik a budai iparosifjuságot a budai Kalazantinusok és rendkivül értékes munkásságot fejtenek ki P. Dittrich Imre C. op. rektor vezetésével ez irányban. Magasztos, szociális céljaik szolgálatára „Kalazantinus Tudósító" cimmel időszaki lapot adnak ki, amely a szociális tagozódásu társadalom legfontosabb életkérdéseivel foglalkozik.

Harc a füst ellen. Az épitési övezetek átcsoportosítása lényeges pontja annak a városfejlesztési programmnak, amelyet Harrer Ferenc dr. elnök vezetésével dolgoztak ki. A tervezet megszünteti az épitkezési anarchiát és övezetek szerint határozza meg a telkeken épülő házak arányát. Legfontosabb újitás, hogy gyáripitési engedélyt csak a főváros déli részére adnak ki, ahova idővel áthelyezni kívánják a várost füsttel elárasztó északi gyártelepeket. — Eddig szól a tudósitónk jelentése, de tudtunkkal a székesfőváros már a háború előtt is döntött ebben a kérdésben és határozatot is hozott, csakhogy a háborús évek ezt elmosták. Bizonyitják a tények: A háború előtt a Margithidról tekintve északnak, végig a Dunaparton, összesen 16 gyárkéményt látott füstölni az érdeklődő, köztük a Szépvölgyi cementgyár hét kéményét. Ez a hét kémény azóta leállt, nem füstöl, de azokon kivül most 14 év után éppen 21 gyárkémény ontja füstjét, — Ujlaktól kezdve a budai Dunapart mentén a Római fürdőig. És húzódik ez a füst és korom a vízfolyás okozta légáramlattal délfelé, hogy elárassza ezt a várost. Rendelet, határozat lesz tehát kettő is, de a gyárkémények szaporodnak.

Kiadó II. Káplár utca 7. szám alatt 2 szoba hallos modern lakás május 1-re. Központi fütés és melegvíz.

Si-paradicsommá változott a budai hegyvidék az elmult hetekben. Az Annakápolna környékén, a Normalejtőn és Farkastorokban vidám csuszkálások közben adott találkozót egymásnak Buda és Pest közönsége. A sport adta demokratikus közelség csillogó kacagással érvényesült a napsütött havas lejtőkön és sokezer ember vasárnapi szórakozását találta meg a téli fehérségbe öltözött Budán. Dicséret illeti a kirándulók kényelméről gondoskodó Fogaskerekü vasut igazgatóságát, megemlékezve a rendőrségről is, amely a hegyi autó és kocsiforgalom okos szabályozásával a közlekedési baleseteknek vette elejét a tömegforgalom napjaiban.

A Rómaifürdő egyházközsége ifj. Csirszka Konrádot, művészi életünk fiatal résztvevőjét hivta meg karnagyának. Csak legutóbbi számunkban fejeztük ki reményünket, hogy értékes közreműködése valamilven formában érvényesülni fog s most Rómaifürdővel együtt, Zugló is magának akarja megszerezni a kiválóképességü fiatal művészt.

Gyász. Skultéty Ferenc érdemes budai kárpitosmestert sulyos gyász érte felesége: Sipos Mária elhunytával. Nagy részvéttel kisérték ki gyermekei, unokái és iparostársai február 12-én a farkasréti temetőbe.

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA — AKVINKUM Késő őszig
Kitünő konyha. — A források napi hozama **160.000 hektoliter rádioaktiv thermálvíz**
A szentendrei HÉV vasútnak a MFTR hajóknak és az UJPESTI átkelő propellernek állomása

Magyaros vacsoraversenyt rendeznek a hires régi budai kocsmák tulajdonosai. Az Istenszem vendéglőben hófehéren terített asztalok mellett foglalt helyet a meghivott közönség és a zsüri, a legkitünőbb magyar vendéglős: Gundel Károly elnöklésével. Aranysárga csigaleves, kevert tojás cimü ránttottacsoda, „földesúr módra" készített báránygerinc és kapros turóslepény volt a menü, amelyet a régi Tabánból ideköltözött hires gazdaasszony Pehr Józsefné készített el a vendégek örömére. Természetesen a hangulathoz az Istenszem pókhálós borai sem hiányoznak, ami ugyancsak legjobb kedvre derítette a közönséget. Még a fizető vendégek is elhatározták, hogy a kitünő főszakértővel, Gundel Károllyal sorra látogatják a többi nevezetes kiskocsmákat, élvezve a körmérkőzés inyizgalmait. Szerkesztőségünk már is elhatározta, hogy a további mérkőzésekre testületileg zászló alatt vonul ki.

Veszteség érte

a magyar közéletet, amelynek egyik világotjáró tagja tragikus módon hunyt el január 14-én Pilis-dolnai birtokán. Világotjárt, nagyképzettségü ember volt, aki ösztönszerüleg a Kelet felé vonzódott és elvégezve Budapesten a műegyetemet egész fiatalon vállalta a Trans-Szibériai vasút épitését. Vannak, akik nevére is emlékeznek, mert számos tanulmánya és leirása jelent meg a lapokban.

GUBÁNYI KÁROLY

mérnök volt az egyetlen vállalkozó ennél a szibériai vasutnál, akit munkásai, az Ural tövében szerződtetett jakutok és osztyákok, kirgizek és tatárok elkisértek az Uraltól kezdve az egész Szibérián át Wladivosztokig. Itt szerzett jövedelméből palotát vásárolt Port-Arturban, de rövid idő mulva, a japán ostrom alatt romma lőtték a házát. Mégis vonzották a japánok, ahová át is ment és mint mérnök ujból nagy jövedelemre tett szert, de egyuttal nagyon megszerette a japán kertészetet is. Valami nagyobb vállalkozás ekkor Ausztráliába szóllitotta, ahol farmot szerzett és a japán kertészetet akarta meghonositani. Melburne-ban szintén palotát vásárolt, de a világháboru kitörése előtt kénytelen volt hazajönni tízévi ott tartózkodás után és vagyonát átmentette Svájcba. Ő pedig visszavonult a pilisi hegyvidékre és dolnai birtokán kastélyt épitett és régi vágyának engedve, kertészettel foglalkozott. Amellett állandóan irt a szaklapokban és napilapokban is.

Több könyvet is adott ki, de itt a kertészet — talán a talaj miatt — nem úgy sikerült, mint Ausztráliában, ami fölemésztette vagyona nagy részét, és e miatt lassan elvesztette életkedvét, amit fokozott az egyedüllét, mert agglegény maradt és kerülte az embereket. Süket szakácsnéja hiába várta egy napon ebédre, hiába szólt szólt át a másik szobába, ahol az iróasztal mellett látta őt és csak későn vette észre, hogy gazdája valami kis csillogó tárgyat szorit a markában és élettelenül ül, mert az a kis golyó azonnal megölte. 67 évet élt és nagy lendülettel indult az életnek. Lapunk szerkesztője egyik ifjukori barátját vesztette el benne.

FOTOCIKKEK Zibriyinél I., Attila utca 8

A 22-es autóbuszon új kisérleti díjszabást léptettek életbe, amely szerint egy szakasz viteldija 16 fillér, két szakaszé 24 fillér, három szakaszé 32 fillér, négy vagy több szakasz viteldija 40 fillér. Átszállójegyek árai 32, 40, 48 és 58 fillér. Az új szakaszokról a kocsikban kifüggesztett hirdetmények tájékoztatnak. — Csakhogy ezek a hirdetmények olyan keresztrejtvényszerüek. Ez a 22-es autóbusz a Széna-térről indul és megy a Budakeszi úton át egészen Budakeszig. A főváros közönsége nem igen ismeri ezt az autóbuszvonalat, csak az érdekeltek tudják, hogy új, nagy költséggel tudnák használni. Évek óta harcolnak érte a különféle egyesületek és érdekeltségek, hogy a Kuruclesi úton túli részre valami méltányos kedvezményt harcoljanak ki a Bart-nál. A mostani szakaszbeosztás a városi embernek nem igen használ, mert csak a Kuruclesi úton túl felszálló közönség jut kedvezményhez.

A Nemzetközi Vásárról kijelentette a polgármester, hogy teljes mértékben átérzi ennek az óriási arányú magyar ipari és kereskedelmi megmozdulásnak jelentőségét, amely az állam érdeke mellet a főváros idegnforgalmának is jelentős tényezője. Éppen ezért hajlandó a vásár számára biztositani mindazokat a kedvezményeket, amelyeket az előző években megállapitottak. Ezen kivül a park helyreállitási költségeiből 7400 pengőt vállal át a főváros s a vásár területére a borfogyasztási és vigalmiadó megfelelő mérséklését kilátásba helyezi. A készpénztámogatásról később dönt a polgármester, akinek ipar- és kereskedelempártoló fejtegetéseit nagy örömmel vették tudomásul a vásár vezérei.

Kossuth Lajos a legendák hőse állandóan foglalkoztatja kiváló történetirásunk egész sorát. Kuszkó István az Orsz. Történelmi Ereklyeműzeum alapitó igazgatója, aki nagy gonddal gyüjti az 1848—49-i szabadságharc szent ereklyéit, a nagy politikus ellen indult hajszának egy egészen ismeretlen epizódját közli velünk: Kovács Lőrincz egykori komáromi várőrnagy mondta el Kuszkónak 1899-ben a fehéregyházai csata 50 éves évfordulójakor, hogy Kossuth Lajost „in effigie" a munkácsi várban is felakasztották. A vár egyik szárnyában az ott tanyázó osztrák katonák megkerítették Kossuth mellszobrát és pökdösve, káromolva az egyik teremben zsinegre kötötték. Kovács megkérte Riegli Ignáczot (Jeszenszky felsőbányai bányabirtokos vejét, ha legközelebb, mint vaskereskedő árukért utazik Munkácsra, szerezze meg a nevezetes mellszobrot. A terv sikerült: Riegli elhozta a szobrot, amit Kovács azután Kuszkó János múzeuma részére ajánlott fel. Kuszkó az adományozónak és Nagybánya városának is köszönetet mondott, utóbbit kérve, hogy az átvételnél képviseltesse magát és a történelmi becsü jegyzőkönyvet hitelesitse. Mielőtt azonban az átvétel megtörtént volna Kovács Lőrincz őrnagy meghalt. Kuszkó a kiszállásra Konrádi Dániel dr. főorvos személyében alkalmas embert talált, közben pedig Nagybánya városhoz intézett megkeresésére Thordai Imre, akkori polgármesterhelyettes (II. ker. érdemes előljárójának édesatyja) és id. Kuszkó József bányakerületi épitőmester jelentkeztek. Számos példányban sokszorositották ezt a szobrot, amelyet ma széltében ismernek egész Magyarországon

ESTÉLYI
cipőkülönlegességeink
elkészültek
Nagyon olcsó árak
DIOSI cipőszalon
VI., Teréz-körút 1/b.
Budaiaknak árengedmény!

Naplójegyzetek

Az óbudai híd tengelyének sorsát február végéig eldöntik. Egy kis sajtóhibával így lehet szedni: feldöntik.

— **Budapest** a 19.-ik a milliós nagyvárosok sorrendjében. De lehetne 8-ik, ha megcsinálnák nagy Budapestet.

— **Rablónak nézett** a rendőrség egy szegény hólapátoló férfit, akiről később kiderült, hogy sem nem férfi, sem nem rabló, — hanem asszony, aki férfiruhában akart munkához jutni.

— **Az én ideálom** nem a tízezerágyas szegényház, hanem a füstölgő gyárkémények és a saját erejükből megélni tudó munkások és polgárok — mondotta Lamotte Károly beiktatásakor.

— **Nem tulságos hévvel** állapitjuk meg, hogy a HÉV-vel való fuzió következtében 26 fillér lesz a villamos átszállójegy.

— **Hogy a vári** gimnáziumot felépitsék a Krisztinában, ahhoz előbb le kell bontani a tabáni iskolát.

FARSANG

A családi esték igen jól sikerültek a Budai Torna Egylet keddi összejöveteleinek sorozatában, így a február 6-i „Családi est" is, amelynek alapján az agilis rendezőség biztosan számithat a március 2-án rendezendő hagyományos „Jelmezbál" sikerére. A megjelent hölgyek közül a következők neveit sikerült följegyeznünk: — Asszonyok: Dr. Lázár Jenőné. Szendrey Józsefné. Forwald Józsefné. vitéz Bokor Béláné. Udvardy Ferencné. Dian Ferencné. Katona Ernőné. Wönsch Gusztávné. Balassa Béláné. Bartalics Aladárné. Dr. Radometzky Adámné. Kubányi Kálmánné. Király Sándorné. Kmetykó Jánosné. Simonfay Gézáné. Kölbig Gyuláné. Dr. Tavy Kálmánné. Leányok: Gönczy Olga, Badacsonyi Magda, Roszner Stefánia, Lázár Éva, Dian Sziszi, Kemény Vali, Kemény Gabriella, Liebhardt Tilly, Katona Klára, Szirch Magda, Wojtha Éva, Mátray Margit, Mátray Piroska, Balassa Magda, Frisch Magda, Lévay Ágnes, Kövessy Margit, Márkus Erzsébet, Bartalics Ilonka, Radometzky Viola, Pap Vilma, Kubányi Piroska, Dr. Mészöly Zelenka, Misuray Ica, Pericht Myra, Pericht Irén, Király Klári, Fóris Aliz, Kmetykó Irén, Simonfay Kata, Kölbig Baba.

A Sycambria jelmezestje. A fővárosi, — de kiváltkép a budai farsang kiemelkedő eseménye volt február 9.-én, a Budai Vigadóban rendezett „Sycambria Jelmezestély". Az Americanának ez a corporatiója, mely Buda társadalmának előkelő tagjait gyüjti egy táborba, immár egy évtized óta tette a farsang hagyományosan vidám napjává a jelmezestjét. Már 9 óra után sürü sorokban állottak meg az autók a Budai Vigadó fényesen kivilágitott palotája előtt és az érkező vendégeket, — közöttük a Vezérség képviseletében Wenckheim Friderika grófnőt és Bernolák Nándor dr. ny. miniszter, egyet. tanárt, — a diszes rendezőgárda élén fogadta Moizer Imre kir. ítélőtáblai tanácselnök, prior, Bernolák Jenő dr., Mindel Herbert és Böszörményi-Nagy Emil az elnökség részéről. A nagyszámú közönség reggel hat óráig maradt együtt igen vidám hangulatban. A megjelentek diszes sorából közöljük a következőket, akiknek nevét sikerült följegyezni:

Asszonyok: dr. Bernolák Nándorné, Kalamenovits Aladárné, Jakubik Lajosné, Vondruska Györgyné, Váradi Oláh Józsefné, Jakubek Antalné, Fülöp Gyuláné, Preiszner Károlyné, Kiss Károlyné, Rácz Vincéné, Gyárfás Kálmánné, Vikár Elemérné, Báthory Györgyné, Papp Istvánné, dr. Bozóky Ádámné, Touteouy Tiborné, Bányay Györgyné, Lajos Lajosné, vitéz Tömössy Miklósné, dr. Szabó Györgyné, dr. Orbók Józsefné, Katona Imréné, Zöldy Béláné, Kiss Ödönné, Lehmann Ágostné, Németh Mihályné, Bárány Béláné, vitéz Papp Béláné, Halmay Ernőné, Alliquander Ödönné, Zechmeister Dezsőné, Gazsi Benőné, dr. Laczkovich Elemérné, dr. Szövényi Lászlóné, dr. Flesch Istvánné, Brézits Istvánné, Beck Gézáné, Kendoff Antalné, Zalány Istvánné, dr. Frey Józsefné, Hlavathy Imréné, dr. Szilvássy Kornélné, Palka Ödönné, Moizer Imréné, Szluha Benedekné, Lénárth Edéné, Ehrmann Vilmosné, dr. Fricsovszky Józsefné, Suszter Lászlóné, Doross Gáborné, Sztoyka Józsefné, Mikus Istvánné, Baumholzer Edéné, Bagaméry Józsefné, Bagyik Árpádné, Mayerffy Istvánné, Sey Ödönné, Haumann Györgyné és még sokan mások.

Leányok: Kalamenovits Melanie, Zartler Edit, Vondruska Bözsi, Váradi Oláh Juci, Roemer Manci és Ili, Szepessy Éva, Jakubek Alice, Buzás Éva, Fülöp Ica, Fekete Éva, Balázsy Manci, Bósa Irma, Gyárfás Erzsébet, Vikár Magda, Kaupa Hermin, Tininszky Margit, Frisch Vali, Báthory Baba, Bagaméry Joli, Bozóky Magda, Daubner Ibolya, Szász Katalin, Kempelen Márta, Reischl Manci, Coriolan Käte, Lajos Sárika, Garamszeghy-Géczy Magda, Mikus Valéria, Baumholzer Lonci, Seye Ica, Parck Böbe, Orbók Zsuzsánna, Géczy Magda, Höcher Ila, Zachradniczky Adrienne, Szabó Nusi, Bagyik Ditta, Bollinger Márta, Szigeti Éva, Katona Erzsébet, Zöldy Margit, Németh Annus, Lehmann Ali, derzés Pap Ildikó, Doris Berelein, Alliquander Iti, Zechmeister Éva, Mayerffy Baba, Gazsi

THE TWO
SINGING FOOLS
A
BELLEVUEBEN
REGGELIG TÁNC

Magda, Wenczel Emília, Szövényi Irén, Kendoff Babsi, Parlay Erzsébet, Parlay Mária, Egry Éva, Brezits Viktória és Ica, Iványi Blanka (Gyoma), Bánky-Beck Kató, Szalay Magda, Zala Mária, Szentkirályi Magda, Hlavathy Erzsébet, Szilvássy Lili és Edit, Moizer Manci, Lénárd Etelka, Ehrmann Anci és Mici, Kovács Teruska, Perlaky Sári, Kutass Mädy, Moizer Ili, Sztoyka Magda és még sokan.

Kitűnően sikerült teaestét rendezett az alsóvárosi róm. kath. egyházközség e hó 10-én a Budai Zeneakadémia nagytermében, amelyen kedves farsangi műsorral lepték meg a Viziváros nagy és kis művészei a megjelenteket.

Farsangi táncestét rendez Zárda utcai székházában a Budai Országuti Ferencrendi Plébánia énekkara február 23.-án tarka esttel egybekötve. A gonddal összeállított műsorban az énekkaron kívül Koncz Jolán, Bartos Irén operai tagok Pécsi Gizi, Forgács Jancsi, Hofmeister József, Királyfi Miklós, Gesztes Gabi, és Jeszenák Dódika működnek közre. Konferál Rossa Ernő, rendező Halász Károly. A műsort reggelig tánc követi.

Az óbudai Katholikus Bált hagyományos külsőségek közt rendezték a Korona Vigadó termeiben. Kitűnő hangulatban múlatott a fiatalság kora reggelig s a jubiláris „tizedik" estére a védnökök és a pártfogók hosszú sora látogatott el Óbudára, élén József Ferenc dr. kir. herceggel. Az elökelőségek sorában megjelentek Haidekker János elöljáró, Andréka Károly fökapitányhelyettes, Párkányi Sándor tábornok, Bede József rendőrtanácsos, Kocsán Károly orszgy. képviselő, Kuncze Lajos dr. föv. biz. tag, Szörényi Rezső igazgató, dr. Georgi István, Dóró István, és sokan mások. Pompás hangverseny szórakoztatta a megjelenteket, Szederkényi János vezetésével a Szent Alajos kör zenekara, Petri Kató operai tag, Dullien Klára hegedűművésznő, Kazacsay Lázár Jolán előadóművész és a HÉV tiszti dalkörének tánccsoportja aratták szép sikert.

Nagyszabású álarcos jelmezestét rendeznek Vogl Imre tánctanár és tanítványai február 16-án este 9 órai kezdettel a Budai Vigadó termeiben. A népszerű Vogl bácsival és Czobor István dr. főrendezővel az élén négyszáz tagból álló rendezőgárda gondoskodik a Vogl-estély évek óta nevezetes sikerének megismétlődéséről.

Mit ne viseljünk! Az öltözködésről adott ki Mangold Béla Kolos az uridivat kitünő ismerője kis kódexet, amiből itt adunk rövid szemelvényt. — Mit ne viseljünk tehát: Esti inghez színes kézelőgombot. — Szmokinghoz keménykalapot. — Fekete kabáthoz felhajtott nadrágot. — Lakkcipőt színes zakóöltönyhöz. — Sportöltönyhöz bokavédőt. — Frakkhoz fekete mellényt. — Esti öltönyhöz színes sálkendőt. — Sportöltönyhöz testhez álló felöltőt. — Sportöltönyhöz esernyőt. — Sávos nyakkendőben nyakkendőtűt. — Barna öltönyhöz fekete cipőt. — Fehér nadrághoz színes sapkát. — Sötétszínű v. kék öltönyhöz sárga vagy világosbarna cipőt. — Fekete zsakethez vagy zakóhoz kockás nyakkendőt. — Magas v. sovány termethez erősen sávozott öltönyt. — Alacsony v. kövér termethez nagykockás ruhát. — Széles archoz csokornyakkendőt. — Alacsony v. kövér termethez kétsoros zakót. — Bővebb gallért, mint amilyen a nyakbőségnek megfelel. — Szürke flanell öltönyhöz vagy fehér nadrághoz fekete cipőt. — Szürke öltönyhöz barna harisnyát. — Utcai ruhát a munka vagy az étkezés ideje alatt. — Olyan sportegylet színeiből összeállított, sávos nyakkendőt, melynek nem vagyunk tagjai.

A kerületi elöljáróságok

Budapestnek vérerei, amelyek szervezik és igazgatják a milliós főváros mindennapi életét. Szinte észre sem vesszük, hogy vannak; de éppen ez bizonyítja legjobban, hogy a kor igényeit mindenben kielégítik, szolgálva egyidejüleg a magasabb szervezet és polgárság közös érdekeit.

Legutóbb a Statisztikai Közlemények Illyefalvy I. Lajos szerkesztésében megjelenő kitünő könyvsorozatában adtak közre hatalmas kötetet, amely nemcsak uttörő, hanem hézagpótló kezdeményezés is szakirodalmunkban.

„A kerületi elöljáróságok szerepe Budapest székesfőváros közigazgatásában" címmel jelent meg Flaxmayer József dr. és Medriczky Andor dr. munkája,

részletekig menő aprólékossággal kiterjedve a szerveződés minden fontos pontjára. Óriási anyag állott a szerzők rendelkezésére, mégis emberien nagy munka volt az adathalmazból értékes összefüggéseket, szemmel kisérhető fejlődéstörténetet összefogni.

A szerzők az elöljáróságok kialakulását

Pest városának 1736-ban létesített külvárosi bírósága intézményéből

származtatják. Rendkivül módon játszott szerepet a fejlődés folyamán

Pest, Buda és Óbuda 1872. évi XXXVI. tc.-évvel elrendelt egyesitése, ami megalapozta Budapest mai nagyságát.

A törvény intézkedik a ker. elöljáróságok szervezéséről is, kezdetben a laikus polgárság soraiból választva a vezetőket. Ekkor még az elöljáróságnak

nem volt hatósági jellege, csak egyszerű végrehajtó szerve a központi igazgatásnak.

1880 után lendületes iparosodás határozta meg a későbbi világváros jövőjét, ami túl nagy terhet rótt a központi adminisztrációra. Megszületett az önálló hatáskörrel rendelkező

elöljáróság szervezéséről szóló 1893. évi XXXIII. törvénycikk, kielégítve a szükséges decentralizáció igényeit.

A modern közigazgatás fogalmának tisztázása, az óriási összehasonlító anyag szakszerü és lelkiismeretes feldolgozása kiemelkedő nagy érdeme a szerzőknek, akik munkásságukkal tanujelét adták, hogy a főváros közigazgatásának szolgálata mellett, várostörténetünk multjának kutatásával is hivatottan foglalkoznak.

(—r.—f.)

Budapest a thermák metropolisa

— Gyógyfürdőinek és gyógyforrásainak javallati táblázata —

Összeállította: **dr. Nemes Jenő György.**

Budapest joggal viselheti a „Thermák Metropolisának" nevét. A magyar korona gyöngyét, a magyar székesfővárost gyönyörű fekvéséért, hegyeinek panorámájáért, kultúrépítményeiért, Dunahídjaiért és királyi váráért méltán nevezhetik a Duna királynőjének és Veneziájának — egyúttal számos pompás fürdőjével, gyógykútjával, — melyek 90 gyógyforrásból tápláltatnak cca napi 60 milliónyi liter gyógyvizzel, nemkülönben modern gyógyberendezései és orvosegyetemeinél fogva is a legméltóbb a téli-nyári világfürdő elnevezésre!

A magyarok Istene igen áldó bőkezüséggel látta el Budapest milliós lakosú fővárost, kultúr- és kereskedelmi központot a gyógytényezők sokaságával. Budapest klimatikus gyógyhelynek épp úgy alkalmas váltakozó erdőségü hegyvidéke, sporttereinél fogva, mint fürdői és ivógyógyforrásai számtalan féleségével a beteg emberiség csaknem mindenfajta megbetegedéseinek enyhítésére.

Gyógyforrásait illetőleg büszke multra tekinthet vissza, mert a Kr. u. II. században itt élt rómaiak idején 9, a XVI. századbeli török megszállás alatt pedig 16 híres — és belőlük még ma is fennálló — fürdőépítménye volt. Ujkora azonban fürdőinknek csak most kezdődik voltaképen, mikor újabb kútfúrások mindennél bővebb, kén- és rádiumdúsabb vizeket hoznak felszinre, melyek a budapesti fürdőkultusz gigantikus arányait vetítik előre!

*

Tájékoztatásúl áttekinthető táblázatba foglaltuk úgy a budapesti gyógyfürdők, mint az ivógyógyforrások gyógyjavallatait. Általánosságban ismertetjük a gyógyvizek legfőbb gyógysajátságait. Hőfokuk 20—74 C fok közt van. A hőforrások literjében átlag 1—2 gr. oldott ásványi alkatrész lelhető, a budai dolomithegységnek megfelelő meszes-földes (kalcium-magnézium karbonátot, lithium-, szulfát-ionókat) tartalmazván. Gázok szerint szénsavtartalma ¼—½ gr., kénesgáz ½—2 mg. Rádium emanáció: 2—108.5 Emán (azaz 0.5—26 Mache elektromos egység). A Gellért-csoport vizeiben gázalaku emanáción kivül Rádium sók is vannak: 60—245 billiomod, Thorium sók 6—44 milliomod gramm literenkint. — A világhírű kelenföldi hideg keserüvizek 20—50 gr. glauber- és keserüsót tartalmazván, a világ legtöményebb hashajtóvizei.

A budapesti gyógyfürdők gyógyjavallati táblázata

Természetes hévvizek		A gyógyfürdő jellege	A gyógyfürdő neve	Főbb gyógyjavallatok (Orvos által irandók elő)
Természetes hévvizek	Radioaktivak	Kénesek	Szt. Gellért	I. Rheumás és köszvényes izületi-, izom-, inbántalmak (idültebb formái)
			Szt. Imre	Izzadmányok, Hegek
			Rudas (Rádiumos)	Korai öregedés (Érelmeszesedés)
			Széchenyi	II. Zsábák, gyulladások
			Szt. Margitszigeti	In-, izom, ideg-fájdalmak
			Szt. Lukács (Iszaptó)	III. Keringési zavarok (pangások, viszér stb.)
			Császár	IV. Anyagcsere-rendellenesség (köros elhizás)
			Király	Egyes bőr- és női bajok
Thermális	Uszodák		Szt. Gellért Széchenyi Palatinus Szt. Lukács Császár Római	Idegesség, kimerültség
Therm.	Pezsgő		Szt. Gellért Erzsébet-sós	Gyengeségek
Keserü-sós			Erzsébet-sós	Női bajok. — (Némely csont- és bőrbántalom)

A budapesti ivógyógyforrások javallati táblázata

Kalciumos hévvizek		Az ivógyógyforrás jellege	Az ivógyógyforrás neve	Főbb gyógyjavallatok (Orvos által irandók elő)
Kalciumos hévvizek	Radioaktivak	Kénesek	Hungária	Vese és hugyutak bántalmai, kövei
			Szt. Imre	Idült gyomorhurutok (gyomorsavtultengés).
			Árpád Szt. Gellért)	Mész-, anyagcsere-zavarok . . .
			Juventus	Rheuma, köszvény, Érelmeszesedések, (korai öregedés) Hegek-duzzanatok . . .
			Attila	Epe-, májbajok (kövek)
			(Park)	Idült gyomor- és bélhurutok (gyomorsav- és fermenthiány).
			Margitszigeti	Bélpangások (sérv, aranyér).
			Császárfürdői (Szt Antal-Mária) Szt Lukács	Orr-, garat-, hörghurutok
			Széchenyi-Artézi	Bőrbántalmak, zsábák
				Elhizások,
				Mérgezések . . .
Hideg keserü vizek			Hunyadi János Erzsébet-Sósfürdői Ferenc József Atenta, Herkules stb.	Hashajtók

Közgazdaság

REMÉNYI-SCHNELLER LAJOS vezérigazgató február 16-án bucsuzott a Községi Takaréktől.

ÉBER ANTAL a magyar gazdasági élet hivatott vezére 45 évvel ezelőtt lépett bankszolgálatba. Jubileuma alkalmából egész közéletünk melegen ünnepelte.

LEWIN MIKSA a nyugateurópai színvonalú Corvin-áruház ügyv. alelnöke közhasznú, érdemes gazdasági tevékenysége elismeréseül kormányfőtanácsosi cimet kapott.

HALMI MIKLÓS, a Magyar Olasz Bank vezérigazgatója Zürichbe és Milánóba utazott intézetének és a magyar bankpiacnak szolgálatában.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület Ernyey Károly alelnök-vezérigazgató elnöklete alatt és nagyszámu részvényes részvételével tartotta meg 93-ik rendes közgyülését. Köveess Béla dr. megemlékezett Ernyey Károly alelnök-vezérigazgató 40 éves szolgálati, 10 éves vezérigazgatói jubileumáról, valamint az őt az I. osztályú magyar érdemkereszttel legfelsőbb helyről ért kitüntetésről, elismerő szavait a közgyülés osztatlan helyesléssel fogadta és az elnöklőt meleg ovációban részesitette. A közgyülés az igazgatóságnak minden javaslatát egyhangúan elfogadta és elhatározta, hogy az 1,192.499.05 pengőt tevő kimutatott tiszta nyereségből részvényenkint 3 pengő osztalék kerüljön kifizetésre. A látható tartalékalapokhoz további 200.000 pengőt csatolnak és az alapszabályszerű járulékok és díjazások levonása után megmaradó 227.720.45 pengőt az 1933. évi nyereség- és veszteség-számlára viszik át. Az igazgatósági jelentés bevezető részében érdekesen mutat rá a lefolyt évben észlelhető bizonyos fokú javulásra. Az intézet egyes üzletágaira vonatkozóan különösen a takarékkönyvecskékre és folyószámlákra elhelyezett betétek álladéka tüntet fel szimptomatikus voltánál fogva örvendetes emelkedést. Az egyesület résztvett az 1932-ben kibocsátott állami pénztárjegykölcsönnek és az ugyanezen évben kibocsátott kincstári váltókölcsönből átalakitott pénztárjegykölcsönnek, nemkülönben a tavalyi jelentésben már említett 20.000.000 pengős pénztárjegykölcsönnek többszöri meghosszabbításában; az állami költségvetés hiányainak pótlására ugyancsak a társintézetekkel 20.000.000 pengős hitel nyujtásában. A közgyüléshez beérkezett négyrendbeli indítványt az igazgatóság, — a közgyülésnek nyujtott, kimerítő felvilágosítások után — mint tárgytalanokat elvetette. A közgyülés a felügyelőbizottság új tagjaiul Erdődy Rudolf gróf, Papp Antal dr. és Sárkány Béla eddigi választmányi tagokat választotta meg. A választmány mandátumának lejárta folytán, mint új tagok Dalmady Ödön, Debreczeni Sándor dr., Hoványi Géza, Lénárd János dr., Mészöly László dr., Procopius Béla dr., Than Károly báró, Verebély Tibor dr. és Verzár Kálmán kerültek megválasztásra.

Az Angol-Magyar Bank igazgatósága megállapította az 1934. üzletév mérlegét, mely az előző évről áthozott 243.618.11 pengő betudásával, a folyóüzletben eszközölt 538.000 pengő (tavaly 320.000 pengő) leirás, valamint a mérlegen belül keresztülvitt jelentékeny rendkivüli tartalékolások után 1,929.425.64 pengő tiszta nyereséget tüntet fel (az előző évi 1 millió 143.618.11 pengővel szemben). Bárha a lefolyt évben a gazdasági válság némi enyhülésének jelei mutatkoztak és az intézet alanti mérlegadatai számottevő fejlődésről tesznek tanuságot, az igazgatóság a nagyrészvényesekkel egyetértően, ezidén is kitart azon álláspontja mellett, hogy az elért tiszta nyereség az intézet saját erejének növelésére használtassék fel. Ezért azt az indítványt fogja a február 28.-ára egybehivandó 44. évi rendes közgyülés elé terjeszteni, hogy osztalékfizetés mellőzésével a rendelkezésre álló összegből 700.000 pengő a tartalékok, 350.000 pengő a nyug- és kegydíjalapok dotálására fordittassék, míg a fennmaradó 242.423.64 pengő az 1935. üzletév számlájára vitessék át. Mint az alábbiakból látható, a legtöbb mérlegadat és az eredményszámla a bank üzleteinek fejlődéséről tanuskodik. Rendkivül figyelemreméltó a belföldi betétek 7 és fél millió pengőnyi, vagyis 12%-os növekedése. Ezzel kapcsolatban az intézet nem tévesztette szem elől a mobilitás követelményeit. Mobilitását a bank nemcsak megőrizte, hanem még fokozta is, amennyiben a likvid eszközök (pénzkészletek, váltótárca, stb.) nagyobb arányban szaporodtak. A mérleg tételei közül kiemelendő, hogy a betétek állománya lényegesen szaporodott, amennyiben a takarékbetétek 28.9 millió pengőről 33.7 millió pengőre, a folyószámla-betétek pedig 38.2 millióról 40.1 millió pengőre, az összes betétállomány tehát 67.1 millió pengőről 73.8 millió pengőre növekedett.

A Hazai Bank rt. igazgatósága Széchi Pál kincstári főtanácsos elnökletével megállapította az 1934. üzletév zárszámadását, amely a bank üzleteinek erőteljes fejlődéséről számol be. A betétek mintegy 2 millióval való növekedése, a jutalékjövedelmek növekedése, a regie-költségek csökkenése és az új hitelek folyósítása arra vallanak, hogy a Hazai Bank — élén Rapoch Jenő vezérigazgató üzletpolitikájával — alkalmazkodik az ország természetes gazdasági szükségleteihez. A mérleg 344.126.93 pengő (előző évben 263.506.04 pengő) leirás után az előző évi 345.845.49 pengővel szemben 378.448.43 pengő nyereséggel zárul. Az igazgatóság elhatározta, hogy a február 23-án tartandó közgyülés elé javaslatot terjeszt, mely szerint részvényenkint a tavalyival azonos összegü 1.— pengő osztalékot fizessenek. A jutalékok és egyéb jövedelmek 515.733.17 pengő az előző évi 468.977.68 pengővel szemben. A takarékossági intézkedések eredménye az 1934. évi mérlegben: az 1932. üzletévben 762.508.83 pengő tisztviselői illetmények a lefolyt évben 492.470.01 pengőre csökkentek. A dologi kiadások az előző év színvonalán mozognak. Az adó- és illetékterhek összege 347.869.93 pengő (előző évben 388.730.73 pengő). Az intézettel összeköttetésben álló vidéki pénzintézetek hiteleit megfelelő mérsékelt kamatok mellett továbbra is fenntartották. A bank a lefolyt üzletévben is új, rövidlejáratú hitelek folyósításával hozzájárult a gazdasági élet élénkítéséhez. A betétkönyvekre elhelyezett 8,870.030.21 (előző évben 8,629.934.57), mint a folyó- és csekkszámlákon kezelt 14.520.452.77 (előző évben 13,100.946.53) pengő betéteknél ezidén is az intézet állandó fejlődésére mutató örvendetes emelkedés (21.730.881.10 pengőről 23,390.482.98 pengőre) észlelhető.

A Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. igazgatósága legutóbbi ülésében megállapította az 1934. évi zárszámadásokat és elhatározta, hogy a f. évi február hó 25.-ére egybehivandó rendes évi közgyülésnek részvényenkint 1 pengő osztalék kifizetését fogja indítványozni.

Gazdasági tükör

— A nagy borkereskedő cégek bortőzsde felállitását követelik.

— Az útügyi kongresszus egységes úthálózat kiépítése mellett foglalt állást.

— A mezőgazdasági statisztikához husz vagon nyomtatványt készítettek.

— Borsodmegyében a mezőkövesdi barlanglakók földhöz juttatásával készül az első telepítés.

— Óriási sikert értek el a Ganz motorkocsijai Spanyolországban.

— Kina Irán, Kisázsia és Afrika több állama sok milliós rendelést adott a magyar vas és gépiparnak.

— Közös exportvállalatot terveznek a textilgyárak.

— Negyedévvel meghosszabbítják a hitelrögzítő egyezményt.

— Hatmillió pengőbe kerül a Margit híd kiszélesítése.

— 70.000 munkás dolgozik a vas és a gépiparban.

— Dominókocka alakú magyar faszén gyártását kezdik meg.

— Stabilizációs kölcsönt kapnak a középeurópai államok.

— Uj pályázatot irnak ki 30 autóbusz szállitására.

— Ujból szállit Németország Magyarországnak tranzitó árukat.

— Monopóliumot kér egy társaság buzavetőmag kivitelére.

— Magyar exportlehetőségek nyilnak az amerikai piacon.

— A magyaróvári Bauxit ipar elkészitette az első darab magyar alluminiumot.

— Fabinyi miniszter harmincmillió pengőt engedélyez tatarozási munkákra.

— A megalakult benzinkartell tagjai 3 fillérrel drágábban adják a benzint, mint a kivülállók.

— Tízezerpengős költséggel garázst épitenek a tőzsdepalotában.

Adó- és pénzügyi tanácsadó

Olvasóink szives figyelmébe ajánljuk, hogy a kereseti, jövedelmi és a vagyonadó bevallások nagy gondot és körültekintést igényelnek, hogy se önmagát, se az államot meg ne károsítsa. Szívesen szolgál jótanáccsal munkatársunk, Hirst Vilmos ny. adóellenőr, sőt kívánságra el is jár az ilyen ügyekben.

— **Általános forgalmi adó** havi 48—240 pengő átalányára február 20.-án a negyedik hatodrész bélyeggel rovandó le.

— **Fényűzési** forgalmi adó vallomás benyujtandó január hóról és az adó fizetendő.

— **A vállalatok** az 1934. évben kifizetett ügynöki díjakról kimutatást küldenek a pénzügyigazgatóságnak.

— **Az általános kereseti adó,** jövedelem- és vagyonadó céljára a bevallások rendes határideje február 28.

— **Kétpengős okmánybélyeggel** ellátott kérvényre, az adóhivatal (Budapesten az adófelügyelőség) március végéig adhat halasztást. Fellebbezésre a pénzügyminiszterium adhat a feltétlen szükséges időtartamra újabb halasztást.

— **Aki a bevallást** később nyujtja be, annak terhére %-os bírságot állapítanak meg s ettől csak akkor állnak el, ha a késedelem okát igazolni tudja, illetve halasztást kapott.

Hirst Vilmos

Laptulajdonos: VIRÁG ÉS TÁRSA
Felelős szerkesztő: Virág Béla
Kiadásért felel: Virág Béla
Neufeld Zoltán (Pannonia) nyomda
Budapest, VII., Rombach-u. 8. Tel. 42-3-09

HALLÓ! FIGYELEM!
Farsangi borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében. Kostolja meg nagydijjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhirü
SZEKSZÁRDI
SAJÁT TERMÉSÜ
BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállitunk. Tegyen próbát!
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése.
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19.
TELEFON: 32—0—63.
Ügyeljen a cimre!
Kadarka, fanyarkás vagy édeskés, könnyü —.70
Asztali fehér, zamatos izü, könnyü fajta —.80
Ó-rizling, nehéz zamatos óbor . . . . —.90
Vörös „Bikavér", igen nehéz, fanyarkás 1.—
Nemes Kadarka, édes nehéz vörösbor . . 1.20
Vörös ürmös, édes, füszeres „Vermouth" 1.50
Csemege fehér, édes nehéz 1.50
A TESZ nagydiját és aranyérmét nyerte el
Minden budai polgárt szivesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető.

A betegségek egész sora
igy: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség, stb stb. eseteiben a
HUNYADI JÁNOS
keserüvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló ereedménnyel használhatja. Az orvosok ezrei irják elő betegeiknek és a betegek tízezrei írnak róla elismerő nyilatkozatot.

LEGSZEBB MEGLEPETÉS
ELEGÁNS
FÉRFI és NÖI CIPŐ
A
FAVORIT-CIPŐÁRUHÁZBÓL
II. MARGIT-KÖRUT 9

MENCZER
TISZTITÓ
mos, fest, tisztit
Központ
II. TÖRÖK-U. 3.
Margit krt. sarok.
(Admiral mozinál)
Tel. 50-4-93.
Fiókok:
I., Győző-u. 5. (Pálya-u sarok)
Tel. 54—9—71
IV., Duna-u. 6. (Belvárosi kávéháznál) Tel. 83—0—03
Háztól és házhoz mindent szállit vidékre is!

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő ucca 9.
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk.
Akár venni, akár eladni óhajt ingatlant, forduljon bizalommal újonnan bevezetett ingatlan osztályunkhoz
Mindennemü bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésére.
Safe deposit

Építkezési és kertépitési anyagokat olcsón szállit
Obermeyer Tamás
fuvarozó vállalata, II. Fillér-u. 4
SAJÁT KŐ-, SÓDER ÉS HOMOKBÁNYA

CIMFESTŐ
Első budai, legrégibb cimtáblafestészet
VÁLI GÁBOR, II., Iskola ucca 18.
Alapitási év: 1895.

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhirü céghez
I., Logodi u. 19. Telefon: 53-0-33 Béres Márton

KIRÁLY FÜRDŐ
Épitette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.
Budán, II., Fő ucca 84. sz.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas kiőrnátriumot, magnéziumot tartalmazó hévviz köszvény, csúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, mák-, hügyhólyagbántalmak, gyomorbaj és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők egész napon át.
Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1, nőknek hétkösnap d. u. 2-7.- Ivókura

XXXII. évf. 1189. sz.

ELŐFIZETÉS
Egy évre . . 24.— P
Negyed évre . 6.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületek, amelyek nek hivatalos lapja, tagjai *féláron* kapják

Budai Napló

1935 február 26

HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 fill. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint.
A hirdetés dija mindenkor **előre fizetendő.**
Állandó hirdetőknek nagy kedvezmény

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VIRÁG BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: II, Batthyány u. 63.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig.

BECSEY ANTAL:
Kelenföldi kérdésekről

A mult évben életbeléptetett úgynevezett szanálási törvény alkalmas arra, hogy úgy indokainál, valamint céljainál fogva riasztó képet fessen a székesfőváros háztartásáról. Ám a dolog nem így áll. Igaz, hogy a székesfőváros háztartása az utóbbi években állandóan deficittel küzködött és az 1934. évi költségvetés már 10 millió pengőt meghaladó deficittel zárult, ennek oka azonban nem a gazdálkodás módszerében, hanem egyéb, a fővároson kivül álló körülményekben rejlik.

A kormányzat a tázisadó életbeléptetésével, a borfogyasztási adó leszállításával és egyéb fejlesztésre alkalmas adónemekben annyit vont el a főváros háztartásától, hogy azok összege többszörösen meghaladja az említett deficitet.

Kétségtelen, hogy a székesfővárosnak az üzemekben fekvő kb. félmilliárdnyi vagyona nincs kellően gyümölcsöztetve; az üzemek összes hozadéka ugyanis készpénzben és további természetbeni szolgáltatásokban csak 8.5 millió pengő, vagyis a beruházott tőkének 1.7%-a. De nem lehet ezért csak az üzemeket hibáztatni, mert bár a fővárosi üzemek monopolisztikus jellegüknél fogva kivételes helyzetben vannak, mégis annyi szociális és gazdasági követelmény kíván kielégítést az üzemek részéről, hogy az eredményen nem lehet csodálkozni. Közismerten túldimenzionált személyzet, a tisztviselők és munkások aránylag jobb dotációja, különböző kedvezmények stb. erősen megtépázzák a jövedelmezőséget. Mindezek figyelembevételével érthető, ha a szanálási törvény főleg az üzemek jövedelmezőségének fejlesztésével reméli a székesfőváros pénzügyi helyzetét feljavítani.

Azt azonban az autonomia és városvezetés javára teljes objektivitással meg kell állapítani, hogy a székesfőváros kiadásait az 1930-as években jelentkezett gazdasági depresszió óta erőteljesen igyekezett redukálni; ennek tudható be, hogy 4 év alatt a székesfőváros költségvetése 209 millió pengőről 153 millió pengőre csökkent, amely a kiadások több mint 30%-os csökkentésének felel meg. A deficit oka tehát nyilván nem a túlköltekezésben, hanem a fent vázolt körülményekben keresendő.

A székesfővárosi közigazgatás ezen tág keretébe illesztette bele a *XI. kerület problémáit.* Ez a városrész, amely a mult évben kapott önkormányzatot és nevében is újjászületett, a székesfőváros területileg egyik legnagyobb kerülete, amelynél csak Óbuda és a X. kerület valamivel nagyobb; fekvése, geografiai helyzete és természeti adottságai pedig sok kivételes jelentőségű probléma megoldására utalják.

Érdemes a kerület intelligens polgárságának e problémákhoz közelebb férkőznie és azokra irányítólag befolynia; mert nem az az egészséges városfejlődés vonala, amelyet csak a hivatalokban állapítanak meg; a megoldásnak magából az életből kell kisarjadzania. Elismerés illeti *Duday* Alajost, a kerület első elöljáróját, akinek népszerü személye és közismert ügyszeretete záloga lehet a polgárság ezirányu sikereinek.

A Boráros-téri hidat két év mulva átadják a közhasználatnak. Ezzel kapcsolatban a város rendezés egy sereg összefüggő problémája is okvetlenül megoldandó. Nemcsak a híd környékén, ahol végre már nyugvópontra kell hozni az eddigi bizonytalanságokat, hanem **a híd folytatásában** meg kell oldani az érdekelt városrész megoldásra váró problémáját:

a pályaudvar kérdését,

a dobogódombi keserüforrásokhoz füződő különböző telepitási elgondolásokat,

és halaszthatatlanul a HÉV. **problémát is, amire nézve a város** illetékes tényezői záros határidőre szóló terminust is helyeztek kilátásba.

A Szent Gellért-téri HÉV. végállomást azonban meg kell hagynunk jelenlegi helyén mindaddig, amig az uj híd létesitésével a Pestről átjövő villamos vasut ügye is megérlelődik.

Véleményem szerint a HÉV. végállomása a Fehérvári-ut és az uj hidról jövő utvonal találkozása helyén volna létesitendő, ahogyan a Buda-Alsóvárosi Egyesület közgyülésén is kifejtettem.

BUDÁRÓL ÉS A BALATONRÓL

mondott nagyhatásu beszédet a Felsőháznak február 14-i ülésén
RIPKA FERENC dr.
ny.. főpolgármester
aki bevezető szavaiban az Alföld fásításának kérdéséhez szólt hozzá.

— ...Belátom az üzemtervszerüség és a szakszerü kezelés általános kötelezettségének nagy fontosságát, továbbá a közérdekü erdőtelepítések és az Alföld befásításának szükségét. Ez utóbbi rendelkezéshez én csupán egy tisztelteljes kérést vagyok bátor fűzni. Arra kérem a földmivelésügyi miniszter ur ő nagyméltóságát, hogy a budai hegyvidéknek kopár területeit is, amelyekre az előadó ur a maga nagyszerü beszédjében szintén rámutatott, vegye a befásítás programjába (Helyeslés.) mert azoknak sivársága szinte állandóan kötelességmulasztással vádol bennünket (Ugy van! Ugy van!) Meg vagyok róla győződve egyébként, hogy a kiváló magyar erdőmérnöki kar az erdészeti közigazgatás keretében valóra fogja váltani azokat a nemes intenciókat, amelyeket ennek a kiváló törvényjavaslatnak előkészitői kivántak szolgálni.

A szükséges természetjáró propagandával kapcsolatban hivatkozott Zsitvay Tibor ny. miniszter beszédére, hozzáfűzve a maga részéről is, hogy a falu népét és a természet rajongóit közel kell hozni egymáshoz.

Uj honfoglalást sürget: karoljuk fel a mai ország szépségeit s azok közt is első helyen a Balatont. A nemzeti öntudat kötelessége a magyar tenger kultusza. A Balatont a külföld megszerette, de még le kell törni a fürdők néhol tűrhetetlen drágaságát, habár általánosítani itt sem szabad. Szükség van olcsó és jó közlekedésre, elsősorban a budapesti viszonylatban. De a Bécs—Balaton müút is még mindig csak álom. Rossz a balatoni körforgalom, rendszertelen az autobusz és ritka a hajóközlekedés. Az ivóvíz hiánya is komoly akadálya a telepek kívánatos fejlődésének. Közegészségügyi kultura, megfelelő szállók kellenek a nagyobb lendülethez.

A Balatoni Intézőbizottságnak biztositsanak hatáskört, végre is meg kell kezdeni a Balaton kérdésének előkészitett, programszerü megoldását. De védjük meg a tómenti tájszépségeket, meghatározva az idegenforgalom komoly szempontjait. A Badacsony-rombolásnak szakadjon vége, Gulács és Tihany szépségei maradjanak meg mocsoktalanul, a lehetőségig megvédve azonban a dolgozó nép és a kőbánya tulajdonosok érdekeit is.

— Meg kell mutatnunk, — mondotta, — hogy nagyon tudjuk szeretni ezt a földet és a mi szeretetünket tetteinkkel igyekszünk a jövő nemzedékek lelkületébe és szivébe átüttetni.

Ripka Ferenc dr. felsőházi tag fejtegetéseit élénk helyesléssel és tapssal fogadta a Felsőház előkelő testülete.

Az utak portalanitása idáig vízzel és olajjal történt. Az olaj eljárás egyes helyeken kitünően bevált és hosszu időre feleslegessé tette a locsolást. Most ismét kiirta a főváros a pályázatot 600 ezer négyzetméter portalanitására s a feltételek szerint csak szagtalan anyagokkal lehet pályázni. Igazolni kell azt is, hogy az alkalmazandó anyagok Magyarországon készülnek és meg kell jelölni a telepet, ahol a kivánt mennyiséget tárolják. Bebizonyosodott, hogy egyes utak olajozás utján való pormegkötése nem vált be s ezért idén a „vízüveg" nevü nátrium silicat oldatot is használják. Hasonló célra kátrányozást is alkalmaznak, ami legutóbb Pécsett jól bevált. Az uj eljárásokkal elsősorban a külső budai utakat és utcákat portalanitják, amelyeknek állandó öntözése nehézkes volna.

Bécsi huncutság
— Törvényesen védve —

A velszi herceg látogatásának napjaiban, a nyugati kultúra 1935-ik dicsőséges esztendejében, idegenforgalmi propagandánk reményteljes pirkadása közben az ember megáll egy-egy papirkereskedés kirakata előtt, rábámul egy képsorozatra, amely állítólag Budapestről készült és valami összeszaladt keserüséggel a torkában megkérdezi: — mi ez?

Hosszú idő óta a legelőkelőbb budapesti papirkereskedő cégek levelezőlapokat árusitanak amelyek

a legszemenszedettebb valótlansággal, a legrosszindulatúbb hamisitással mutatják be Budapest tájképi szépségü részeit, kinos egyvelegbe kotyvasztva Budapesten soha nem látott gatyás parasztokat, sátoros cigányokat a főváros mai panorámájával.

Munkatársunk: Margittay Rikárd dr. hívta fel a Budai Napló figyelmét ezekre a tendenciózus csemegékre, amelyeket kétségtelen művészi formában

egy Jenvay (?) nevü rajzoló munkája nyomán a Nedomansky bécsi rézmetsző cég, úgynevezett szép, szines kiállitásban hozott forgalomba, s amelyeknek egy-egy példánya Budapesten 60 fillérbe kerül.

Nyilvánvaló, hogy ezek a lapok elsősorban az ittjáró idegenek számára készülnek. Magyar ember látja a valóság és a kép közötti különbséget és talán könnyen napirendre tér a szándékosság fölött. De minket még ma is

propagandánk, kiadványaink után ítélnek meg a külföldön és minden jó érdekünk azt diktálja, hogy Budapest nehezen megszerzett világhírnevét ne lehessen elcsúfitani egy még népszinműben is valószinütlen parasztváros konturjainak elhitetésével.

A sorozatból két képet őrzünk. Az egyik a Hunyadi János út részletét mutatja be háttérben a Halászbástya finom csipkéivel.

A járdanélküli, poros budai úton mindnyájunk épülésére lobogó fehérneműs, helvretyutyutyus lovas tsikoschok száguldanak, jobboldalt a jó öreg Hunyadi János szobra nézi szomoruan a szüreti mulatságot.

Propaganda óh! Mégis csak szerény ibolyaszálak vagyunk mi magyarok, hogy ilyen művészi képecskék lóghatnak kirakatainkban. Nekünk már semmi sem árthat. Mi már semmit se veszünk észre. Nekünk egyáltalán nem fontos, hogy végre egyszer kijelentsük:

az ezeréves magyar kultúra és a népszinházi dísztelek közt lényeges különbségek vannak és, hogy az ilyen hazug művészi produkcióra semmi szükségünk nincs.

A másik kép körülbelül az Erzsébethid helyéről budai „panorámát" nyujt.

Látható ezen a királyi Vár háttterével a pesti fövenyre kirakodott sátoros cigánytruppon kivül a nagy röcsögei majális, ezenkivül pedig Szaharához hasonlító pesti sikság.

Hogy Európa legszebb hídja, az Erzsébethíd, kimaradt, hogy szabad ezért, Istenem, egy szót is szólni? Hogy a Dunapartot már régen kikövezték s a nagy pesti campagnán azóta egy pár palota is épült, minek ezt fölhánytorgatni? Fogadjuk el, amit a művész mond és essünk hasra azelőtt a modern hajó előtt, amit a Dunára pingált és amin még Kolumbus sem ért volna soha Amerikába. A többi képekről nem is beszélünk, a derék tót tutajosokról, akik tudvalevőleg itt a világvárosi forgalmat megteremtették, s akiknek egyedül köszönhető, hogy a velszi herceg tábort ütött a dunamenti pusztán.

De azért megkérdezzük,

ki az oka annak, hogy ezt a lázító ostoba képeslapsorozatot Budapesten „törvényesen védve" megjelöléssel lehet forgalombahozni és hajlandók-e az illetékesek tudomásul venni, hogy mérhetetlen erkölcsi kárt jelent a magyar fővárosnak az ilyen „propaganda"?

Jenvay úr művészetének és a bécsi furfangosság uj jelentkezésének: ennek a képeslapsorozatnak eltüntetése elsőrendü nemzeti érdek. Bizalommal várjuk, hogy az illetékes hatóságok sürgősen rehabilitálják a meghamisitott magyar kultúrát, rehabilitálva a világhirü főváros tájszépségeit is. **Magyar József**

A főváros költségvetéséről nyilatkozott Szendy Károly polgármester, kijelentve, hogy a belügyminiszteri jóváhagyásnak nincs különösebb akadálya. Hosszú idő óta szó van már beruházási kölcsön felvételéről, amelyet a kormányhatóság valószinüleg engedélyez is. Összegszerűség tekintetében eredetileg 15 millióról volt szó, most azonban a Margit híd kiszélesitésének ügye ujabb 5 milliót igényel. A szükséges 20 millió pengő kétharmad részét az OTI és MABI bocsájtják rendelkezésre, további 5 millió pengőt pedig hazai pénzintézetek.

A Batthyányi téri vásárcsarnokot mint ismeretes, az OTT sportcélokra kívánta igénybevenni. Szendy Károly polgármester meghallgatva a testnevelési fórum kivánságát, természetesnek találta, hogy az átalakitással járó költségeket — a kérdés ily megoldása esetén — az OTT viselje. Ez a szinte magától értetődő szempont sportkörökben nem talált visszhangra, mert kedvezőbbnek tartották volna, ha a szükséges munkákat a város végezteti el. Egyelőre az a helyzet, hogy a mindkét részről érthető álláspont nem közeledik egymáshoz, ez viszont talán mégis a közönség álláspontját igazolja: hagyják meg a vásárcsarnokot mai formájában és bocsássák azt állandó kertészeti és virágkiállitás céljaira.

A Tabán rendezésére külön kölcsönt vesz fel a főváros 7.5 milliós összegben. Ebből a pénzből még tavasszal hozzákezdenek a közművek és utak építéséhez, végrhajtva a szükséges terepegyengető munkákat is. A Rudas fürdő átépitéséhez szükséges 800.000 pengőt az ismert 20 milliós kölcsönből hasitják ki, ugyanebből a kölcsönből fedezik a budai iskola épitkezések és az Uj Szent János kórház ui pavillonjainak költségeit.

Budának köszönhetik a szerbek és oláhok mai irodalmukat

Valamikor, réges-régen a magyar honfoglalás idejében még erősen küzdött a nyugati egyházzal Bizánc kulturája. Mikor a nyugati keresztény salzburgi és passaui püspökök hegemóniája megzavarta Szvatopluk merész nagyszláv álmait, a bajor püspökökkel szemben Mihály bizánci császár küldte a mai felsőmagyarország területére Method és Cyrill szerzeteseket, akik megérkezésük után szlovén abc-t szerkesztettek és ó-szlovén nyelvre ültették át a Bibliát. Csakhogy Method halála után — 885-ben — Szvatopluk megint maga kereste a kapcsolatot Rómával és az általa szervezett szlovén egyházat megtagadta. Ez a szlovén egyház különben sem volt szláv kultureredmény, mert a bizánci egyház fiókjának tekintehető. Az ó-szlovén ritusnak azonban hivei maradtak az inkább bizánci érdekkörhöz tartozó Dunán túl lakó bolgárok közt, a magyar honfoglalás után is.

A cirill irás tehát nem szerb, de nem is szláv, hanem bizánci kultureredmény, amely másodlagosan a bolgárok útján jutott a szerbek birtokába. A szerbek, akárcsak az oláhok, semmiféle magasabb kulturának vagy szervezetnek nem voltak részesei, csak olykor, a magyar hódoltságok alkalmával tanulhatták meg a társadalmiasodás egynémely feltételeit.

A török hódoltság nem kedvezhetett a szerbek vagy oláhok esetleges müvelődésének és Mayarország nyujtotta a szellemi élet első mankóit is ezeknek a maguk hegyeiből kizavart, ide vendégszeretettel befogadott népeknek. Az oláhok első nemzeti Bibliája 1641 után I. és II. Rákóczi György és Apaffi fejedelmek költségén jelent meg. A szerbek nemzeti irodalma a XIX. század elejéig egy kiadóvállalatot ismert és ez a budai Egyetemi Nyomda volt. Nemzeti nyelvük, helyesirásuk pallérozása itt kezdődött Budán s a román irodalmat a budai nyomda három korrektorának működése indította el. A görög katolikus és görög keleti püspökök valamennyi egyházi kiadványukat itt készittették, de Sztratimirovics István karlócai metropolita 1813 április 23-án titokban felségfolyamodványt küldött az udvarhoz, kérve, hogy ő is állithasson nyomdát. Ez már a későbbi nemzetiségi ébredés erőszakos jelentkezése volt, de még a bécsi udvar se merte egy szerb nyomda lehetőségét elképzelni.

Tehát Budáról indult el az a kultura, amelynek latin rokonságát kutatja a bukaresti Cuza, nem szólva a szerb disznópásztorok valószinüleg kínai császárokkal való közeli kapcsolatairól. Éppen ezért egy kicsit büszkén olvassuk az Egyetemi Nyomda Történetének, Czakó Elemér szerkesztésében megjelent lapjain, hogy ami kevés kultura mégis letévedt a dicső utódállamokba, az is innen jutott oda, kis napsütésnek az éjszaka sötétjébe.

A budai Dunapart rendezésének kérdésével foglalkozott legutóbb a Közmunka Tanács szakbizottsága. Azt tervezik, hogy a budai Lánchídfőt környező útvonalakat fölemelik a Clark Ádám tér színvonalára, a villamossineket pedig az alsó parton fogják vezetni. Ezzel kapcsolatban sürgős szükség volna a budai Dunapar villamos pályájának átrendezésére, esetleg végig az alsó-rakparton vezetve, ami a budai Dunakorzó területét megszabaditaná a folytonos csilingeléstől.

Rákóczi éve

az 1935-ös esztendő. Április 8-án lesz 200 éve annak, hogy a számüzött vezérlőfejedelem: II. Rákóczi Ferencz Rodostóban lehunyta szabadságról álmodó szemét. Az önzetlen hazaszeretetnek, mély vallásosságnak, hűségnek és szervezőképességnek ragyogó példáját ünnepli a nemzet az emlékezés öröktüzeivel és az első szent láng ot Magyarország Kormányzója

vitéz nagybányai HORTHY MIKLÓS

gyujtotta meg a magyarság mai fájdalmas éjszakájában. Elnémult minden kishitűség, fölcsillantak a szemek a Kormányzó szavára s a mult nagyságában megfürödve, testületek, iskolák, magánosok versengenek a szebb emlékezés dicsőségéért. Részt kért az ünnepségből az

ORSZÁGOS RÁKÓCZI SZÖVETSÉG

és javasolja, hogy II. Rákóczi Ferencz és Horthy Miklós kormányzó domborművü képmásával Rákóczi pengőket adjon ki az állam, Rákóczi bélyegsorozatot a posta; a Nemzeti Múzeum rendezzen kuruczkori kiállitást. Iskoláink és ifjusági intézményeink Rákóczi ünnepségekkel; a magy. kir. Operaház és Nemzeti Szinház pedig korhü alkotásokkal hódoljon a nagy magyar szabadsághős emlékének.

Ajtay Jenő ny. miniszteri tanácsos ü. v. társelnök, Szabó Sándor dr. ny. főispán elnök és Pálos Ödön szfv. gazdasági főfelügyelő, főtitkár hivatott vezetésével propagálja a hatalmas szervezet, hogy a Rákóczi ünnepség ne csak a történelmi kegyelet, hanem a magyar katona hősiességének is méltó himnusza legyen. Javaslataik szerint a megyék és törvényhatóságok diszközgyüléssel ünnepeljék az évfordulot s ezért a főváros tanácsát is fölkérték, hogy 1935. április 8.-án esetleg néhány nappal előbb az ősi magyar közigazgatás szellemében áldozzon történiánk ragyogó férfiának.

Ez az év legyen Rákóczi éve s az ő élete legyen a nemzet számára a fáklya, amely a sötét éjszakából kivezeti szebb napok hajnalához.

Az Alsó-város problémái
— Buda-Alsóvárosi Egyesület közgyülése —

Minden nagyváros, elsősorban az országok székhelyei oly módon fejlődnek, hogy a népesség gyarapodásával a közigazgatási kerületek külső részei önálló városrészekké válnak. Ez nem megállás, mert az ilyen külső részekről ismét leválik egy uj rész, hogy folytassa a terjeszkedéssel kapcsolatos városi szervezkedést. Igy jár majd egy-két évtized mulva a székesfőváros legújabb kerülete, a XI-ik — Kelenföld, uj nevén: Szent Imre-város.

Fejlődése oly hatalmas méretü, hogy hamar túllépi a vasúti töltést, ahol máris szervezkednek — egyelőre a mostani keretek között — és a fejlődésnek indult Alsóváros lesz a jövendő kapocs Albertfalva és Budafok között.

Ennek a városrésznek éltető szervezete a „Buda-Alsóvárosi Egyesület" rendezte e hó 14.-én ez évi rendes közgyülését

BECSEY ANTAL

elnök vezetésével, hogy ünnepelje egyúttal lemondó ügyvezető elnökét, aki az egyesület megalakitója és az alsóvárosi érdekek rendületlen harcosa:

GÖMÖRI GYŐZŐ,

aki ugyan gyöngélkedése miatt mondott le, de ez nem jelenti azt, mintha ő a Buda-Alsóvárosi Egyesülettől el akarna távolodni, mert hiszen a közgyülés Gömöri Győzőt örökös tiszteletbeli elnökének megválasztotta. Ez alapon mindig módjában fog állni, hogy továbbra is irányító tevékenységet fejtsen ki. Gömöri Győző kéri tehát jóbarátait és az egyesület összes tagjait, hogy mindenki továbbra is tartson ki az egyesület mellett, mert az egyesület, különösen a jövőben fontos tényező lesz, tehát mindenkinek jóakaratú közreműködésére az egyesületnek szüksége van.

Becsey Antal elnök megnyitó beszédében, amelyet a lap élén közlünk, ismertette az Alsóváros problémáit, — üdvözölte Mikola Gézát házassága 30-ik — Mócsy Lászlót pedig házassága 40-ik évfordulója alkalmából, — Szigethy Lajos igazgatót pedig a Vásárpénztárnál eddig értékes munkában eltöltött 25 éves szolgálata alkalmából, melegen megemlékezve Gömöri Győző alapvető és közhasznú működéséről. A kerület problémáival foglalkozva, azzal fejezte be szavait, hogy az uj kerületnek ezekbe a nagyvonalu feladataiba kell beleilleszkednie a Buda-Alsóvárosi Egyesület célkitüzéseinek. Meg kell állapitania, hogy ez az Egyesület 8 esztendős hivatalos fennállását megelőző több évtizedes multra tekinthet már vissza, amely idő alatt a polgárság egyetértése és erőinek megszervezése csodálatos fejlődést inditott meg. Ha meggondoljuk, hogy ott, ahol ma bérpaloták és pompás villatelepek állanak,

még másfél évtizeddel ezelőtt szántóföldek voltak, akkor kalapot kell emelnünk annak a polgárságnak szervező munkája előtt, amely ebből a kulturátlan városrészből egy közművekkel és a nagyvárosi kenyelem minden eszközével ellátott kulturvárost: Buda-Alsóvárost teremtett meg.

Ne felejtsék el azonban az egyesület tagjai, hogy a problémák tárháza egy nagy város légkörében szinte kimeríthetetlen és ha a fentebb vázolt problémák megoldása egymás után valóra válik, ne feledkezzünk meg arról, hogy ez még nem azt jelenti, hogy a tétlenség korszaka következett be. Ellenkezőleg uj problémák, uj feladatok újszerű követelményeket támasztanak a polgárság kipróbált szervezete: Buda-Alsóvárosi Egyesületével szemben.

A lelkes ünneplés után

SZIGETHY LAJOS

olvasta fel évi jelentését, amely minden évben a közgyűlés kedves eseménye. Most is felölelte a Kelenföld mult évi életének jelentős mozzanatát, kiemelve Becsey Antal elnök és Gömöry Győző

ügyv, elnök fáradhatatlan buzgalmát, amely elsősorban az ingatlantulajdonosok megszervezésére törekedett. Az egészséges közszellem eredménye, hogy a csatornák tisztitásának költségét az érdekeltek 15 P-s megajánlással maguk vállalták s így ez a dániai illatú ügy Mikola Géza dr. és az elnökség ügybuzgalmából elintézést nyert. A kerületi egyesületek és polgárok, felekezeti különbség nélkül, lelkesen fogadták az Árpád-házat idéző Szent Imre-város elnevezést.. Az egyesület és Duday Alajos előljáró közös munkájának eredménye, hogy a Szent Imre-város amerikai tempóban fejlődik s a Boráros téri hiddal és a Budai Naplóban kezdeményezett sugárúttal legmodernebb része lesz Budapestnek. Több heylen, Simkó Pál alelnök javaslatára, talajvíz lecsapolására árkok épültek s a sósfürdői „Józanok útját" is kiszélesítették Lukács Gyula közkedvelt vendéglője felé. A Bártfai utca mellékutcáit burkolták. A HÉV-hez vezetett küldöttségjárás eredménye lett, hogy a közönség gyalogjárásra szokott. Valkó Gyula ügyv. igazgató közbenjárására a Fehérvári utat a Hengermalom útig fásították. A HÉV-ügyben bizalommal fordultak Usetty Bélához, a Beszkárt nagykoncepciójú elnökéhez, aki a kívánt reformokat részben máris végrehajotta. Kívánatos, hogy a HÉV tizpercenkint járjon, valamint, hogy a 10-es autóbusz, amely a Gellért tértől Albertfalva felé közlekedve, visszafelé a Hengermalom és Fehérvári úton járjon kisszakasszal. A Bártfai utca egyik mellékutcáját Gömöry Győző 25 éves munkája megörökítésére Buda-Alsóvárosi utcának kellene elnevezni. Az egyesület komoly szociális tevékenységet fejtett ki, Kelenföld nagyasszonya: Becsey Antalné vezetésével s a teadélutánok is a gyermekfelruházó célt szolgálták. Duday előljáró hasonló akciójában és a jugoszláviai menekültek megsegítésében is részt kértek. A heti összejöveteleken és a választmányi üléseken a kerület minden fontos ügyét megtárgyalták. A jelentés megemlékezik a tisztikar lelkes munkájáról és a Budai Naplóról, amely mindig hűen szolgálja a Kelenföld ügyét

Nagy és lelkes elismerés fogadta a jelentést.

A pénztári jelentést tudomásul vévc, a lemondó Gömöri helyére

MIKOLA GÉZA

ny. postaigazgatót választották meg egyhangulag, aki már évek óta fejt ki élénk tevékenységet az egyesület és Alsóváros érdekében, — amit meleg egyszerű szóval köszönt meg az új ügyvezető elnök, — mint ahogy megköszönte Gömöri is örökös tiszteletbeli elnöknek történt megválasztását.

Duday Alajos dr. tanácsnok-előljárót tiszteletbeli tagnak, Simkó Pált pedig alelnöknek választották meg.

Bukács Kálmán üdvözlő szavai után az elnök berekesztette a közgyűlést.

Kedves, szép estéket tölt a közönség a Tihaméry tulajdonát képező „Seiffert" kávéházban, amely nemsokára új magyar nevet is kap. Pataky Vili jazzzenekara kitünő és kedvesen egészíti ki azt Dalmady Erzsi sok szép énekszáma, dalos huncutkodása.

Megalakult a Demokratakör a II-ik kerületben, amikor Fábián Béla orszgy. képv. mondott megnyitó beszédet és üdvözölte a tisztikart: — Sós Endre szerkesztő elnök, társelnökök: Aczél Gyula, Román Ernő és dr. Weisz Károly; — főtitkár: Perl Jenő; titkár: Gelléri Miklós.

KAKASKAPU
SÖRÖZŐ
II., PÁLFFY-TÉR 4. SZ.
Családi menü P 1.60
Nagymenü P 1.20
Ebédet házhoz szállit

RUHÁK
II., FŐ-U. 57. Tel. 55-3-85
Mérték szerint olcsón, izlésesen készülnek, átalakitások, forditások jutányos áron. Ruhakarbantartás teljesen garantálva 2 öltöny P 2.50
Első Budapesti Ruhakarbantartási Vállalat

NEMZETES CSALÁDOK

MAGYAR NEMESI CSALÁDOK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

Szerkeszti: gróf BERÉNYI JÁNOS

Nemzetes Testvéreim!

A *„Magyar Nemesi Családok Országos Egyesülete"* célja a régi magyar családok erkölcsi, szellemi és anyagi érdekeit védeni és minden alkalmas eszközzel arra törekedni, hogy tagjai példás életükkel az ország javát, továbbá igazi és teljes magyarosodását is előmozditsák. Könyörtelen kör közepén áll maroknyi nemzetünk, senkire se számithatunk, nincs más választás, mint megmutatni, hogy nemcsak multunk van, de erőtől és *józanságtól* duzzadó lelkünk, testünk és ezzel akarjuk a nemzet jövőjét biztositani.

Hivatása továbbá az Egyesületnek az ősmagyar lélekből fakadó művelődést és művészetet védeni, fejleszteni, — az ősmagyar tehetségeket felkarolni és ezzel a magyarság értékét az őt megillető helyre emelni.

Ezeknek az elgondolásoknak népszerűsitésében hathatós támogatást jelent részünkre a *Budai Napló*, amely lap felajánlotta *„Nemzetes Családok"* címen rovatot, amely csak a mi Egyesületünk ügyeivel foglalkozik. Ebben a rovatban leközöljük a hivatalos hireinket, összejöveteleinket, összejöveteleink, üléseink napját. *Rendelkezésére áll az egyes családoknak, hogy ebben a rovatban dijtalanul leközöljék a bennünket érdeklő eseményeket, családi ünnepeik hireit.* Erre vonatkozó közlemények közvetlenül a *Budai Napló* szerkesztőségéhez, II. Batthyány utca 63. sz. alá küldendők.

Ezek a hétköznapok.

De nekünk ünnepnapokat is kell teremteni a nemzet számára. Uj eszméket vetni fel a magyarság kell sürgetnünk. Az élniakarás, a nemzet fennmaradásának erős biztosítása nem lehet csupán jelszó, — ezt tetteknek kell követniök. És éppen ezért van szükségünk a Budai Napló nyilvánosságára, hogy azokat az illetékes tényezők elé vigyük.

Ez a mi hivatalos lapunk, minden számában új és új eszméket vet fel a nemzeti eszme erősítése és Buda fejlődése érdekében és olvasóközönsége bizonyára szivesen veszi mindazokat az elgondolásokat, terveket és eszméket, amelyeket a Magyar Nemzeti Családok Egyesülete felszinre hoz, mert nem lesznek kételyei az iránt, hogy nem rejtenek-e azok valami más célokat.

Alkalmat kell adni a közvéleménynek, hogy győződjék meg arról, miszerint ezekben a magyar nemzetes családokban lobogó lánggal ég a szeretet nemzetünk és hazánk iránt.

A politikai meggyőződésekhez kevés a közünk, — mindenki szabadon kövesse és nyilvánitsa e téren a maga meggyőződését a megfelelő helyen, — de itt, e lap hasábjain ne politizáljunk, ami csak elválasztja az embereket egymástól és csak a legritkább esetben egyesiti azokat. De álljunk bármely párt zászlaja alatt, — egy-egy nemzeti nagy eszme, gazdasági terv, vagy a jövőnek szóló meglátás, minden zászlót felénk fordit.

A nemzetes családok nagyközössége járjon a nemzet élén és vezérelje a népet, ahonnan a sors és a hivatás kiemelte őket. Ez a nemzetmentés egyetlen és egyenes útja.

Ezt a célt vagyunk hivatva szolnagy multjához méltó jövendő érdekében és azok megvalósitását gálni és megafonunk lesz a *Budai Napló*, amelynek XXXII. éves multja szeplőtelen és minden betűje ezt a célt szolgálta.

Üdvözlöm nemzetes testvéreimet:

Gróf BERÉNYI JÁNOS

A régi magyar nevek megmentése képezi az egyesület egyik főcélját, mert ezzel mentjük meg az ősi származást, ez a magyar jövő biztosítása. Nagy nehézségekbe és súlyos költségekbe kerül valamely régi nemesi nevet előnévvel, ypszilonnal az anyakönyvben, vagy a doktori doplomában elismertetni. Nagy utánjárást is követel ez, a költségen kivül. Szemünk láttára fogynak és pusztulnak a régi, valódi, történelmi nevek, mert sokan nem győzik se pénzzel, se idővel, se utánjárással. Ezért mielőbb megvalósitjuk a hiteles és hivatalos „Magyar Nemesi Családok Anyakönyvét" úgy, ahogy azt a régi főrendiház a jogosult főrendi családokról vezette. Az adatok ügyében legközelebb bocsátjuk ki a felhivást.

A magyar családok veszte volt régi idő óta a kártyajáték és minden hazárdjáték. Ezért úgy határozott alapszabályaiban az Egyesület, hogy helyiségeiben nem engedélyez semmiféle kártyajátékot, de még a sakkjátékot sem lehet pénzbeli díj ellen játszani.

Tagdíj, amely a Budai Napló, hivatalos lap előfizetésével együtt 16.— pengő, évenkint fizethető éves, féléves és negyedéves részletekben az alkalomadtán mellékelt csekklapon, vagy a pénzbeszedéssel megbizottunk útján. Postautalványon is beküldhető a Budai Napló kiadóhivatalának, Budán: II. Batthyány utca 63.

MEGNYILT A Margit-híd mellett BUDÁN
SZEIFFERT a legragyogóbban berendezett modern, kényelmes, uri KÁVÉHÁZ
mint CAFÉ RESTAURANT

OLEUM
MŰSZAKI KERESKEDÉS
Telefon: 69-0-10. — XI. ker., Horthy Miklós-út 32. — Autócikkek, Bosch cikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF lerakat, gépszij, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont és padlóolajok, kocsikenőcs, gépzsir, autógumi. Házhoz szállitással.

1935. V. 3—11.
B. N. V.
(Budapesti Nemzetközi Vásár)

A velszi herceg Budán

A kitzbüheli és bécsi napok után a magyar székesfőváros is megismerhette a világ legnagyobb birodalmának trónörökösét, aki egy előkelő úr szerénységével elhárított magától minden ünnepélyes fogadtatást és mint

CHESTER GRÓFJA

eljött közénk megismerni a magyarság lelkét. Az első napon még kevesen tudták, hogy a magyar ügy szempontjából oly fontos látogatás

JÓZSEF FERENC
kir. herceg,

a Budapest Fürdőváros Egyesület elnökének meghivására történt, aki még Kitzbühelben kereste fel *pendégül hivó szives soraival* az angol trón várományosát.

Mindnyájunk öröme, hogy Budapest közönsége tapintattal és mégis túláradó szeretettel rajongta körül a velszi herceget. Nekünk, budaiaknak, külön is kedves, hogy ittartózkodása második napján már megismerte Buda hangulatát. Látogatás a Gellért-fürdőben, séta a Margitszigeten, a Kis Royalban és Kakukban eltöltött órák egy életre maradnak kedves emlékei, amelyek akkor is kísérni fogják, amikor a londoni Buckingham palota csodálatos termeiben, mint dicső ősök méltó utódja kormányozza majd a világ első birodalmát. Mérhetetlen kincs és érték számunkra ez a látogatás, amelyet József Ferenc kir. herceg gondoskodása juttatott nekünk, történelmünk komor napjaiban. De föltétlenül érdekel minket az, hogy *Bánlaky* Géza, a fürdők központi igazgatója és azok főorvosa, *Bilkey Papp* Lajos dr. előtt a herceg nagy elismeréssel nyilatkozott a „Gellért" modern és szinte egyedülálló fürdőberendezéséről és fejcsóválva vette tudomásul *Techert* főtitkár magyarázatából, hogy naponta nem kevesebb, mint *6 millió liter gyógyviz vész kárba* megfelelő berendezés hiányában és ismételten hangsúlyozta, hogy a budapesti gyógyvizekre mindenképen fel kell hívni a nagyvilág figyelmét.

Üzenet a nemzetnek!

József Ferenc főherceg beszéde a Budapest-Fürdőváros áldomásestjén

Izzó magyar szóval, lángoló magyar érzéssel és szívvel köszönte meg vitéz JÓZSEF FERENCZ dr. főherceg, magy. kir. herceg azt a meleg ünnepeltetést, amellyel Budapest Fürdőváros Egyesület, az állam és székesfőváros képviselői és minden, a fürdőügy és idegenforgalom iránt érdeklődő tényező őszinte örömmel, hálával és tisztelettel köszöntötte ezeknek a kérdéseknek lovagját, vezérét, a főherceget.

A közgyűlést követő áldomáson néhány értékes felköszöntő hangzott még el, mire a főherceg poharát emelve a következőkben válaszolt:

A sok meleghangú és annyi szeretettel elmondott köszöntőkre, nagy meghatottsággal tudok csak felelni. Az a sok elhangzott elismerés részemre nem jelenthet egyebet, mint a bizalomnak a megnyilvánulását: nem lehet egyéb, mint előlegezés, amely az elkövetkezendő feladatok elvégzésére szólit.

Minden hozzám intézett szóban ott kopogtat a szeretet. És válaszképen mondom, hogy minden szív dobogásában, úgy az enyémben is, lobog a szeretet, a szeretet mindannyiuk iránt, szeretet a feladatok elvégzése iránt.

Ma tulajdonképen Budapest forrásai körül elvégzett közös munkánk egyik évfordulóját ünnepel. jük. Ezek a források hívnak: idegent hívnak, sok-sok idegent. Még sok forrás szunnyad Budapest föld-

je alatt. Hivatásunk mindezeket felébreszteni, megnyitni. És üdvözlöm *Pávai Vajna* Ferenc főgeológus urat, aki beigazolt rendkivüli tudása révén hivatott arra, hogy azokat a forrásokat feltárja. Minden új forrás, egy-egy megnyiló új száj, amelynek megnyilatkozása hangosan kiáltó szó, a magyar nép, a magyar kultúra érdekében. Mindenki idejöhet Budapestre, legyen az jó barát, de lehet ellenség is, mert az orvos keze alatt mindakettő csak ember.

Szép legenda az, amelyik az istenek véréről szól, avagy a Siegfried monda, amely a sárkány véréről állitja azt, hogy aki benne megfürdik, sebezhetetlenné válik. De fürdés közben odahullott a fürdőző Siegfriednek lapockájára a hársfalevél és ott megsebezhető maradt. Akik itt meggyógyulnak, azok — a felhozott példa szerint — a szivük táján megsebezhetők maradnak. Iparkodjunk ezen az úton hozzájuk férkőzni, hogy barátaink, vagy legalább is semleges jóakaróink legyenek. A szivüket meghódítjuk és magunknak tartjuk fenn. Köszöntöm mindazokat, akik valaha itt találták meg elvesztett egészségüket, bárkik is legyenek azok és bárhonnan is jöttek.

És köszöntöm ez alkalommal nagyértékű és kedves munkatársaimat, élükön *Szviezsényi* Zoltán igazgató urat.

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért zenekarával egész télen naponta
GUNDEL-GELLÉRT
ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

Vig esték
ÓBUDÁN
Az ujjáalakított, fővárosi nivóju
Központi-kávéházban, III., Főtér
Nagyszerű konyha!
RADICS BÉLA jazzenekara

A föld és a csillagok világa

Gróf Berényi János előadássorozata

Budán volt, Budán van és Budán lesz a csillagvizsgáló

V. Az ember, a levegő és a viz.

A csillagos égre tekintve, gyakran felmerül a kérdés, hogy vajjon más égitesteken is laknak olyszabásu emberek, mint amilyenek mi vagyunk. Valóban, a kérdésnek lényege a „szabás" (nem schneideri értelemben), mint ahogy az embert a gondolat, az elme képességének lényege különbözteti meg minden egyéb szerves lénytől.

Ne feledkezzünk meg arról, hogy az emberi testnek, csakúgy, mint más állatnak is, minden egyes szerve az adott körülmények állandó hatása alatt fejlődött olyanná, mint amilyen. Szoros összefüggésben áll nemcsak a földön, hanem az egész végtelen világegyetemben, minden adottság egymással.

Olyan az egész, mint egy igen bonyolultnak látszó óraszerkezet, amelynek végeredményben ismerjük minden egyes különleges rendeltetésű részét, tudjuk, hogy azok igen egyszerű és könnyen megérthető természeti törvényeknek engedelmeskednek, sőt az anyagi részek működésén kivül figyelembe vesszük a láthatatlan erők behatását is, mint például a föld vonzóerejének befolyását az egészre, a hőokozta tágulás-zsugorodás következtében keletkezett egyensúly változások ingadozásait, az elektromagnetikus hatásokat is, — a különbség csupán az, hogy a végtelenségben keringő égitestek egymásra hatásának nagyszerű színjátékában még igen sok olyan apró, de rendkivül nagy fontosságú epizód van, amelyet egyelőre nem ismerünk. Itt van például a kozmikus sugarak hatása, amelyre oly kíváncsiak a sztratoszférarepülők. Rövidesen ezt is megismerjük és akkor ismét egy óriási lépéssel haladhat a tudomány, mint ahogy szinte megdöbbentő méretekkel jutott előbbre az emberi elme az utóbbi négy évszázad alatt.

Visszatérve már most a „csillagokban lakó emberek" kérdésére, a választ ismét csak a filozófia segítségével kapjuk meg, ha azt mondjuk: a természettudomány nem ismer semmiféle olyan különleges okot, amely indokolná azt, hogy csupáncsak a mi földünkön lehetnek gondolkodó lények, vagyis emberek, — mert elsősorban a mi sártekénk, mint égitest, igen jelentéktelen alkotmány, sőt határozottan silánynak nevezhető portéka, amely a világmindenség megszámlálhatatlan sok égiteste között, semmi körülmények között sem monopolizálhatja az embert.

Másodsorban pedig semmi akadálya annak, hogy égitesteken élhessenek olyan gondolkodó lények, melyeknek testi szerkezete (strukturája) és részleges szervi összetétele eltér a mienktől.

Hiszen a mi legnagyobb hibánk éppen az, hogy ismeretlen, új dolgok elképzelésénél, a mi megszokott külsőségeink és adottságaink formáiból indulunk ki és azoktól nehezen tudunk szabadulni. Igy például a vallás elgondolásaiban az Isten magasztos fogalmát egy fehérszakállas, öreg bácsinak szoktunk szimbolizálni.

A mi szervezetünk első kelléke a levegő, amely nélkül nem élhetünk. Ezért terelődött a figyelem a Marsra, mert azt is levegőréteg, de a mi földünk levegőjénél jóval ritkább veszi körül. A levegőben is az oxigén a legfontosabb, mely nélkül nincs élet, nincs égés (oxidálás). A hal is ettől él, mert a vizben is van 2 rész hidrogén mellett 1 rész oxigén. A halhártályokba még levegőt is szoktak benyomni, amitől bugyborékol a viz és növeli az oxigéntartalmát.

Földünk légburkolatának magasságát nem lehet pontosan meghatározni, mert a legmagasabb rétegekben oly ritka, hogy észrevétlenül megy át a világűrbe. Tizenegy kilométer magasságban látjuk azokat a ritka, lepelszerű felhőket, amelyek parányi vízburborékokból, nagy jégkristályocskákból keletkeznek. Az u. n. hullócsillagok 80—200 kilométer magasságban, földünk felé száguldó, idegen égitestek szilárd részei, melyek ebben a magasságban lévő hig levegőréteg surlódása következtében izzóvá lesznek és legtöbbször szétporlanak, de olykor le is esnek a földre. (Meteorok.)

Az északifény (sarkifény, introgénfény) tüneménye kb. ezer kilométer magasságban keletkezik.

A levegő sulyának mértéke a barométer skálája szerint milliméterekben lesz meghatározva egy higanyt tartalmazó üvegcsőben. Legnagyobb nyomás (suly) a tenger felszinén 760 milliméter. Legkisebb, kiindulási pont, nyomása 60 kilométer magasságban 0.1 vagyis 1 milliméter. Ennek az ingadozása adja meg a légnyomás változást. Legutóbb 1929-ben nemzetközileg megállapították az egységes légnyomásmérést „millibarban", mely szerint 1000 millibar = 750.1 higanyoszlopnyomás.

A föld kétharmadának felületét viz (tenger) borítja, melynek sótartalma a félszázaléktól (keleti tenger) 4 százalékig (vörös tenger) váltakozik. A viz szinvonala is változik a hold vonzóereje következtében 12 óra 25 perces időközökben, melynek fokozatos emelkedése a dagály és süllyedése az apály. Magasságkülönbözet 7 centiméter és 4 méter között van. Amikor a hold és a nap egyidejüleg áll a meridiánban, vagyis telihold és ujholdkor, akkor keletkezik a szökőár, melynek megfigyelt legmagasabb mérete huszonnégy méter volt Északamerikában, az ujskóciai Tundbay öbölben. (Kanada).

Ime ez is a nap hatása a Földre. Annak az égi tüneménynek, melyből eredtünk s amely most is szabályozza földi életünket. Valóban nincs mit csodálni azon, ha még manapság is ünnepélyesen köszöntik sokan ragyogó megjelenését, akár a multban oly nagy műveltségű népek, mint az aztékek a régi Mexikóban, akik istenükként imádták.

(Folytatom.)

SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi és női osztály.
A legmodernebb berendezés.
Szakképzett személyzet.

SZEMÉLYI HIREK

HORTHY MIKLÓS kormányzó annak a legfelsőbb óhajának adott kifejezést, hogy március 1.-én, kormányzása 15. évfordulóján, minden ünneplés mellőztessék.

HÓMAN BALINT dr. kultuszminisztert az olasz király a Koronarend nagykeresztjével tüntette ki, a bolognai egyetem pedig díszdoktorának választotta.

SIPŐCZ JENŐ dr. főpolgármester belépett a Nemzeti Egység Pártjába és sasköri elnökségét a kör rendelkezésére bocsájtotta. A Saskör a lemondást nem fogadta el, mert nem összeférhetetlen a pártállás és a köri ügyvezetés.

SZENDY KÁROLY dr. polgármester Lamotte Károly alpolgármester kíséretében 18.-án fontos tárgyalást folytatott a pénzügyminiszteriumban Jakabb Oszkár dr. államtitkárral az új fővárosi kölcsön és költségvetés kérdésében.

LAMOTTE KÁROLY dr. alpolgármester 19.-én tisztelgő látogatáson jelent meg Esztergomban, Serédi Jusztinián hercegprimásnál.

BERÉNYI JÁNOS gróf erős hülés következtében néhány napig nem hagyhatta el lakását, de láza már megszünt.

BECSEY ANTAL, a járványos influenza egyik betege már ismét folytatja javuló egészséggel közéleti tevékenységét.

PAVAI VAJNA FERENC dr. főbányatanácsos, főgeológus lázas tünetek közt megbetegedett és napokon át feküdt lakásán. Egészsége ápolására három heti szabadságra ment.

PAPP JÓZSEF dr. az Ügyvédi Kamara elnöke, akinek nevéhez fűződik az ügyvédtársadalom számos érdekének felkarolása és megvédése, a kamara új ciklusára nem vállalt jelöltséget.

HINDY ZOLTÁN dr.-t akit a MABI vezérigazgatójának hívtak meg, a Pannonia pálmacsarnokában rendezett vacsorán búcsuztatták az OTI tisztviselői.

REMÉNYI SCHNELLER LAJOS febr. 16.-án félórás búcsúlátogatáson jelent meg Szendy Károly polgármesternél.

VIDA JENŐ felsőházi tag elnökségi tagságot vállalt a tatajárási Idegenforgalmi Szövetség vezetőségében.

BUDÓ JUSZTIN dr., a kiváló tudós, az egyetlen jelölt a megüresedett főlevéltárosi állásra.

HALÁSZ MANÓ kormányfőtan., a Magyar Ált. Tkpénztár vezérigazgatója családias estén látta vendégül barátait e héten.

SCHWARZ SAMU vezérigazgatót választotta meg az elhunyt Sümeghi Vilmos helyére választmányi tagnak a Buda-Alsóvárosi Egyesület.

DUDAY ALAJOS dr. tanácsnok-előljáró február 23-án a Kelenföldi Gazdasági és Közművelődési Egyesületben népszerű formában értekezik az előljárósági törvényről.

GÖMÖRI GYŐZŐ, a Buda-Alsóvárosi Egyesület volt ügyv. elnöke, aki megtámadott egészsége miatt köszönt le, már ismét folytatja igazgatói tevékenységét a Magy. Ált. Biztosító Rt.-nál és a teljes felgyógyulás útján van.

KONKOLY-THEGE GYULA min. osztályfőnök, a Központi Statisztikai Hivatal alelnöke élvezetes előadásban ismertette a sajtó képviselői előtt, a mezőgazdasági statisztikai felvételeket.

PATZ SÁNDOR dr., Beszkárt forgalmi igazgatónak, ünneplése alkalmából, a tisztikar nevében Pildner Ottó igazgatóhelyettes színaranyból vert tantuszt nyujtott át.

SPUR ENDRE dr. vármegyei tb. főügyész érdekes előadásban ismertette a „Cigánykérdést a magyar zenekultúrában" a Népműv. bizottságban, febr. 21-én.

SZABOLCSKA LÁSZLÓ dr.-t, Szabolcska Mihály nagyhírű költőnk fiát hívta meg lelkészének a budahegyvidéki református egyházközség.

TÓTH GÁBOR volt törv. hat. biz. tag a Keresk. és Ipark. tagja, a „Kereskedelem és ipar helyzete" cimmel adott elő érdekesen, a Budai Társaskör február 21-i estjén és számosan üdvözölték.

JUTASSY ÖDÖN főszerkesztő, a Magyar Szaklapok Orsz. Szövetségének ü. v. elnöke, közhasznú munkásságának elismeréseül kormányfőtanácsosi címet kapott.

BOKOR MIHÁLYT az érdemes pedagógust nevezte ki a polgármester a Szentendrei úti polgári iskola igazgatójának.

KABAKOVITS REZSŐ, aki mint a II. ker. városbírója szerzett érdemeket a János-kórházban fekszik betegen, de állapota már javul.

Orajavitás: Szerafin Gy. I. Roham u. 1

A kisemberek sorsát meleg szóval és érzéssel intézi Szendy Károly polgármester és kijelentéseit komolyan fogadja a polgárság és érzi, hogy az ő szavai nemcsak szavak, mert a gondolatok mögött hatalmas aktivitás rejtőzik: — a férfi energiája, aki minden hitével, minden tudásával a kicsinyek, az elesettek gondját akarja viselni. Az élet polgármesterének egyik első útja a gyermekek közé vezetett, megsimogatta őket a szívével és arról is gondoskodott, hogy a rászorulók, ha talán csak egy pohár tejben, csak egy falat kenyérben is, de mégis érezzék a főváros gondviselését. — A városházi ügyvitel tengelyében a szanálás problémája foglalkoztatja elsősorban a polgármestert. Aki tudja, hogy a szanálás mit jelent: — kiadások lecsökkentését, kisemberek egzisztenciájának megbolygatását, az elképzelheti, milyen lélek, milyen gond kellett hozzá, hogy a polgármester kijelentse:

— egyetlen munkást, egyetlen kisembert sem bocsátunk el a szanálás során.

A kényszerű redukciókat ma — a holnap lehetőségének biztosítása követeli és ha az áldozatok fájnak valakinek, először a város első polgárának fájnak. A szanálás programmja kényszerű örökség, amelynek végrehajtása Szendy Károly polgármesterre hárult. Ez a legközelebbi idők programmja, amely után azonban a gazdaságilag erős főváros élén hajthatja végre a polgármester az építés nagyszerű munkáját, mindenki szive és a milliós város legjobb érdekei szerint.

JÓZSEF FERENC kir. hercegnél kedves családi ünnepséget rendeztek a kis József Árpád Benedek főherceg második születésnapja alkalmából.

A Pálos rend lengyelországi generálisa P. Przezdziecki Pius egy hónapi magyarországi tartózkodása alatt megvizsgálta a budai és pécsi rendházakat. A rend vezetésében P. Izdebski Kelemen római perjelt Budapestre, Zembruski Mihály budapesti perjelt és P. Galambos Kálmánt Pécsre helyezte át.

Rákosi Jenő, az Ujságkiadótisztviselők nyugdijegyesülete alapitója, a Hollós Mátyás Társaság néhai illusztris t. b. elnöke emlékére az Ujságkiadók Otthonában (VII. Erzsébet krt. 49.) február 25-én fél 6 órakor ünnepséget rendeztek, amelyen a legnagyobb magyar publicistáról Márkus Miksa udv. tanácsos az Ujságírók Egyesületének elnöke mondott magasan szárnyaló emlékbeszédet.

A budai sport fellendítésének kérdésével foglalkozott legutóbb a főváros sportügyi bizottsága. A testnevelés, főleg a tömegsport számára kevés alkalmas terület áll rendelkezésre Budán is. Éppen ezért szükségesnek látszik, hogy a Budagyöngye környékén és a Lágymányoson megfelelő telepek létesüljenek, a melyek a polgárságnak régi kivánságai. A vízisport számára a budai Dunaszakaszt jelölte ki a bizottság, amely foglalkozott még a már meglévő telepek felszerelésének és berendezésének megújításával.

BUDAI VIGADÓNÁL Corvin-tér 5. Tel. 53—5—32. KOTSIS ERZSÉBET müvészi FÉNYKÉPÉSZ.

A budai lövészegyesület főlövészmestere, Kozma Jenő dr. országgyűlési képviselő február hó 28.-án este 8 órai kezdettel borgazda estét rendez, amely alkalommal osztják ki az 1934. évben nyert díjakat és ünnepelik a mult évi bajnokokat. Menü 1.60 P. Vacsora után reggel 5 óráig farsangzáró tánc. Belépődij nincs. Ruhatár 1 P. Tekintettel a nagy érdeklődésre, kéri az egyesület, hogy a vacsorán való részvételt e hó 26-án déli 12-ig jelentsék be a résztvevők.

A járdafoglalási díjak kezelését egy legujabb polgármesteri rendelet a városgazdasági ügyosztályból a közlekedésügyibe utalta át. A jelenlegi kiszabás munkáját még a városgazdasági ügyosztály végzi.

A Budai Zeneakadémia nagy termében február 23-án esti 8 órai kezdettel az egyesület tagjai és az intézet növendékei vidám farsangi estet rendeztek. Három kis színdarabban Korcsek Endréné, Kertész Erzsébet, Domokos Magdi, Winkler Margit és Rózsi, dr. Clauser Mihály, Cseffalvi Vilmos, és Seregélyes Éva értek el sikert. Szarvas Béla műszaki tanácsos konferált; a műsort tánc követte. A gonddal összeállított programm Clauser Mihály igazgató, Ruszkabányai Hoffmann Elemér, Haller Pál, és Szarvas Béla főrendezők érdeme. p. e.

RAVASZ cukrász
I., Krisztina körút 75. Telefon: 50-2-32.
ELŐKELŐ CUKRÁSZ SZALON

A MABI igazgatóságába a Budán ismert személyek közül Kresz Károly Tébe igazgatót, Becsey Antal korm. főtanácsost, Vida Pált, Haller Kálmánt, Gundel Károlyt és Cselényi Pált választották.

Manno Miltiades halálával az egész magyar sporttársadalom gyászba borult. Nemcsak mint festőművész aratott sikereket, mikor plakátjai feltünést keltettek, hanem ifjabb korában, mint aktiv versenyző is sok babért szerzett a magyarságnak. Gyorskorcsolyázó, evezős, kerékpáros, lovas és más versenyekről szóló díjai és kitüntetései bizonyítják, hogy mindenütt első volt, aki hivatottságával, tehetségével szerezte meg a legjobb társadalmi körök érdeklődését a sport iránt. Ez a sokoldalu, kiváló férfi itthon volt Budán és mindnyájan igazi értéket vesztettünk el halálával. Február 16-án, 56 éves korában hunyt el néhány napi betegség után az Alkotás utcai kórházban.

A Várhegy és Gellérthegy panorámájának népszerüsitését szolgálta a Baross Szövetség legutóbbi idegenforgalmi előadásán Várhidy Lajos, a városok országos kongresszusának ügyv. igazg. előadása, aki sürgette a Citadella környékének rendezését. Az értékes előadásért József Ferenc dr. kir. herceg elnök mondott köszönetet.

MENYASSZONYI képek Blahosnál Fő-u. 18

Gyász. Simonyi Béla dr. főorvos, az Országos Társadalombiztosító Intézet s a Szent Gellért gyógyfürdő röntgenologusa folyó hó 19-én Budapesten, 65 éves korában elhunyt. Évek hosszu során át volt a magyar Államvasutaknak röntgenologusa. Ebben az orvostudományi szakmában közel negyven éven át dolgozott, ő volt Magyarországon a legelső gyakorló röntgenorvos. Halálát is e szakma gyakorlása okozta, kínos és hosszas betegségének okozója a röntgen méreg volt. Az utóbbi években Budán telepedett le, a Németvölgyi úton lakott. Közvetlen modoru, kedves, jószívű ember volt, akit patiens és barát egyaránt szeretett. Felesége, egyetlen testvére: Geguss Dániel ny. főkapitányhelyettes felesége, a rokonok és a barátok serege gyászolják. Végakaratához képest puritán egyszerüséggel e hó 17-én temették.

Világbajnokságok a műjégen

Budapest méltán lehet büszke arra a modern műjégpályára, amelyet a „Budapesti Korcsolyázó Egyesület" teremtett meg a magyar főváros egyik legszebb pontján. Most a világbajnokságok megrendezése ujból a BKE régi jó hírnevét öregbítette. Még a hirtelen késő tavasziasra fordult időjárás se tudott komoly akadályt gördíteni az egész város által érdeklődéssel várt nemes küzdelmek lebonyolitása elé és zsufolt tribünök óriási közönsége tapsolt a mult szombati és vasárnapi világversenyek kiváló résztvevőinek. Káprázatos látvány volt a bajnokok és bajnoknők bemutatkozása. Élmény volt mindenki számára a gyakorlatok és bemutatók hosszu sora, amelylyel a korcsolyázó világ legjobbjai mutatták be művészetüket Budapest közönségének. Hogy ezt az élményt a magyar fővárosban láthattuk, hogy a verseny megrendezésével ismét magyar földre látogatott el a sportvilág egyik elit csoportja, ezért az egész társadalom hálával gondolhat a BKE áldozatkészségére, szervezőképességére és kiváló rendezői gárdájára, amely élén gr. Hunyady Ferenccel, a népszerű sportvezérrel, sikeres jó munkát végzett. Elég baj nekünk itt Budán, hogy a Budai Torna Egyletnek nem sikerült mesterséges jéggel való butonitása e téli sportnak és igy a külföld Pesten marad. T. I.

LEVÉL...

„ . . . Buda az egészen más világ és a budaiak egészen más emberek. Tavasszal feszülő ruhás, pompázó fiatalok árnyékos parkok, nagy hegyek útján, — nyáron feketére sült szerecsenek a fürdőkben, meg a Duna mellett, — ősszel übercihere, méltóságos öregurak a kávéházi kis terraszokon és — télen ezek mind egy nagy család: szerelem, sport, méltóság és jóság. Itt nem hal éhen senki, itt nem lövöldöznek bankrablók, itt mindenkinek jut valami falat kenyér, és itt közelebb van hozzánk az Isten. Gondolkoztatok-e rajta, hogy a Vár öreg köveinek históriája, a hegyek buja erdei, Hűvösvölgy eleganciája, vagy a Viziváros patinás házai hogyan hatottak erre az aranyos közszellemre, erre a szebb, emelkedettebb lélekre? Hogy nemcsak az szép itt Budán, ami mult: Viziváros és Tabán, hanem minden kis arcon ott ragyog a nyári hegyek, virágok, erdők csókja és ez a szép fényesség választja el egymástól Pest-Budát. És amikor újra tavaszok jönnek, mikor megint kitárt karokkal öleljük a kacagó májust, lássátok meg a simuló párok csókjában a fény és a végtelenség köszöntését, ami télen is szivünkben dalol, megsimogatja gondos homlokunkat és csillogó üvegorgonán muzsikálja Buda lelkének örök szépségeit." (—)

Az óbudai egyházközségben Leiner Mihály s. lelkész a szülők és gyermekek viszonyát ismertette, rendkivül érdekes adatokat sorolva fel a társadalom életéből. Emperger Lajos mély szociális érzékkel foglalkozott a munkáskérdéssel. Mindkét előadás lebilincselte a hallgatóság érdeklődését.

Budai frontharcos körökből indult ki a terv, hogy frontharcos muzeumot létesítsenek Budán. Majd minden frontharcosnak van olyan emléke, ami nemcsak értékénél és érdekességénél fogva méltó muzeumi elhelyezésre de amit egy ilyen magánjellegü gyüjtemény részére szivesen rendelkezésre is bocsátana. Ez a muzeum méltó módon egészitené ki a Hadimuzeum és Hadtörténelmi Levéltár vitéz Aggházy Kamill ezredes igazgató által gondosan szervezett gyüjteményét.

Műsoros teadélutánt rendez február 28.-án a Magyar Nemzeti Szövetség (V. Géza utca 4.), amelyen Szendrey Julia József Ferenc dr. kir. herceg költeményeiből ad elő. Dr. Bárvig Ödönné amerikai élményeit ismerteti, Pásztor Mária operaénekesnő Domonkos Nándor zongorakiséretével énekel. J. Viraág Ilus mozdulatművésznő Babits, Kaffka, Tóth Á., Maria Rilke és Maeterlinck költeményeit interpretálja. Konferál: dr. Krepuska Istvánné.

Werbőczy István reálgimnázium ifjúsága február 14-én kitünően sikerült hangversenyt rendezett a Budai Vigadóban. Hermann Tibor ügyesen szavalt, Kelemen Endre zongoraszerzeményei nagy hatással érvényesültek. Korpás Valéria, Korpás Ferenc kiváló pedadógusunk lánya kellemesen csengő szopránjával Puccini: Bohéméletéből és Lehár: Mosoly országából adott elő, művészi hivatottsággal. Pompás hatást ért el az intézeti szavalókórus Végváry költeményeinek interpretálásával. Hegedüs Miklós, Eichler Pál nivós számai után Debreceny Barnabás kis kórusát énekelte a vegyeskar. A sikerült műsort a fúvószenekar játéka fejezte be. Komoly szép siker volt, a rendező tanári kar élén Korpás Ferenc igazgató a kis művészek közreműködésével, kedves estét szerzett a budaiaknak.

A III. ker. Polgári Társaskör február 21-én borgazda estet rendezett, amelyen kitünő hangulatú társasvacsora közben a kerület problémáit beszélték meg az egybegyültek.

A Budapesti Soroptimista Club e hó 18.-án, hétfőn, Spurné, Bárdos Féltoronyi Magda dr. elnök lakásán rendezte e havi összejövetelét, amelyen Lindenmayer Antonia országos cserkész elnök tartott érdekes előadást. Az Igazgató-tanács új Soroptimista tagként Szmrecsányi Denesnét, a Tubusz rt. cégjegyzőjét választotta be.

Az uri közönség találkozóhelye
GÜL-BABA SÖRÖZŐ-ÉTTEREM
A BUDAI MARGIT-HIDFŐNÉL. ◆ II., MARGIT-KRT. 2. ◆ TEL.: 57-6-05.
Müvészlesen megtervezett termek. — Magyar, francia konyha. — Polgári sörök. — Menürendszer. — Hangulatos zene. — 10 % borravaló.

Sakkversenyeit a „Budai Katolikus Legényegylet" ez évi január 23-tól február 12-ig rendezte dr. Simon Béla vezetésével, amelyen 18 versenyző közül az 1935. évi házi bajnoki címet Szigeti Antal, a II., III., IV., V. dijat pedig Váncsa Géza, Paschinger Antal, Reiter Árpád, Stollár József egyleti tagok nyerték el. — Március 6.-ától kezdődően az előző verseny 10-es döntőjéből kimaradtak és az újonan szép számban jelentkezők részére megrendezik a II. osztályú versenyt.

Diplomás teát, rendez e hó 28-án, csütörtökön este fél 7 órai kezdettel a Budai Polgári Kör helyiségeiben a Budai Diplomás Csoport. Különlegessége lesz ennek a mulatságnak az, hogy szük, szinte családias körben tartják meg, de éppen ez a körülmény az oka annak a nagy érdeklődésnek, amely az estély iránt megnyilvánul. Amint értesülünk, a rendezőség a legeredetibb ötletekkel igyekszik majd kedveskedni a gondosan kiválogatott közönségnek.

GYERMEKKÉPEK Blahosnál II., Fő u. 18

A MOVE Budavári Sport Club XIV. rendes közgyülését február 17.-én, vasárnap délelőtt tartotta meg, az I. Szentháromság téri barakiskolában, amelyen a főtitkár jelentése beszámolt az 1934. évi működésről.

Az óbudai evangélikus egyházközség Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter elnökletével számadó ülésre jött össze, amelyen Mohr Henrik lelkész ismertette az új templom ügyét. Fabinyi miniszter továbbra is lelkes támogatását igérte meg, egyben megköszönve a lelkész és az egyháztanács agilis munkáját. A templomot valószinüleg még a tavasz folyamán befejezik; a megáldást Raffay Sándor püspök vállalta.

A budai Istenszem vendéglőben rendezték meg a magyaros vacsoraverseny első fordulóját, mint arról a B. N. megemlékezett. Régi jegyzeteink alapján, tévedésből a volt tulajdonosnő nevét dicsértük meg, a feltálalt pompás ételekért. Kedves kötelességünk helyreigazítani a mult hírt azzal, hogy az Istenszem uj tulajdonosa: Román János volt a főszakács és az ő konyhaművészete érdemelte ki mindazokat az elismeréseket, amelyekkel a budapesti sajtó képviselői és Gundel Károly vezetésével a zsüri, a vacsora készítőjét elhalmozták.

Elkivánások és más effélék

A magyar ember, ha nagyon megmérgesedik, káromkodásokban kapcsolja össze a világ és a teremtmények egyes részeit. Rengeteg ötlet, változatosság és szellem van a népi elszólásokban, káromkodásokban és átkozódásokban és

MELCZNER JENŐ,

a Hollós Mátyás Társaság illusztris tagja, aki hatalmas szógyűjtő munkája közben nagyon sok jellegzetes népi kifejezéssel ismerkedett meg, csoportosítva dolgozta fel az egyes tájakra jellemző mondásokat. Munkásságát febr. 2-i számunkban már ismertettük, most gyüjteményéből közlünk néhányat a szalónképesek közül:

Tehát kezdjük el: „Azt a rézfán klarinétozó árkángyélusát az öreganyádnak!" ami talán beköszöntésnek elég jó és mindig kellemesebb, mintha a kifakadások közül: „Te Illava gyöngye" megszólítást idézzük. A Hajdúságban se nagyon szerethetik a pángermánokat, mert ismerős kifakadás „A Heródesét a németjének". Népünk annyira szereti földjét, hogy még káromkodásában is a gazdára tolja a bajt: „Faggyon meg a harmatod" vagy „A dér lepjen el". Szellemesen vonatkozik a nebulókra: „Mogyorófa oktasson ábécére". Debreceni rosszkivánság: „A persely nyűjje el a májada!" (a debreceni református egyház szegényházában ápolt öregek régebben nyakukba akasztott persellyel jártak házalni és koldulni. A mondás értelme: kerülj a szegényházba). Cigány mondja a társának „hogy fehéredj meg!" Nem utolsó az se: „A pók szőjje be a kend száját!" Kurucok mondták a németre: „Mert nincs abba semmi virtus — verje meg a Jézus Krisztus!" Székely mondás: — „Bár maradtál volna zápon!" Ugyancsak székely: — „Ülj a pap erszényibe!" (kerülj a halotti anyakönyvbe). Régi irásokból került elő ez az átok: — „Az Isten tartsa távol tűztől, víztől, kártól, jó szerencsétől, két szeme világától és mennyek országától!" Befejezésül álljon itt a régi magyar diákélet hexameteres köszöntése: — „Ostoba tökfilkó, neveletlen kölyke apádnak, a fene vagy megegyen, vagy kalodába tegyen!"

Rákóczi Szövetség I. és a XII. kerület fiókjai február 22-én közös taggyülésre jöttek össze, amelyen Okolicsányi László elnök, Orbán István dr. központi titkár és Kőrösi György ker. titkár hangsúlyozták a meg nem alkuvó nemzeti gondolat szolgálatát.

Az Eötvös-inga Indiában. A budapesti II. ker. Toldy Ferenc-Reáliskola volt iskolatársainak egyesülete e napokban rendezte Ripka Ferenc dr. ny. főpolgármester elnöklete mellett választmányi ülését, amely után érdekes vetített képekkel illusztrált előadást tartott Szecsődy Miklós főgeofizikus „Petróleumkutatás Eötvös-ingával Indiában" címen.

Műsoros családi estélyt rendez a Nemzeti Egység II. ker. szervezete március 1-én 1/2 9 órakor a Budai Vigadóban. Az esten a budai művészvilág kitünőségei: Sándor Böske, Gárdos Kornélia, vitéz Garamszeghy Sándor, Matány Antal és Köpeczi-Bócz Lajos szinművészek, Cselényi József, a népszerű dalénekes, Pálffy Mária és Laurisin Lajos operaénekesek, Hidass Hédy és Kőszeghy József operai balettművészek, Bognár Elek és Dán

ESTÉLYI
cipőkülönlegességeink
elkészültek
Nagyon olcsó árak
DIOSI cipőszalon
VI., Teréz-körút 1/b.
Budaiaknak árengedmény!

Éhgyomorra
napcala igyék egy pohár
kristály
vizet

Norbert előadóművészek működnek közre. A tiszta jövedelmet a kormányzóné jótékony akciójára fordítják. Megjelenés sötét ruhák.

Magyar estét rendezett február 21.-én a III. ker. Iparoskör a Korona Vigadó sárga termében. A családias jellegü vacsorán a kerület iparostársadalmának vezetői és azok családtagjai vettek részt.

A csendőrnapot február 14-én az egész országban megünnepelték. A budai csendőrkerület részére Hász István dr. tábori püspök celebrált főpapi misét a helyőrségi templomban, amelyen a tisztikar és legénység vett részt. Protestáns csendőrök részére Bátorkeszi Kiss Sándor táb. alesperes prédikált. Az egyházi ünnepségek után a csendőrség felügyelője a Böszörményi úti csendőrlaktanya udvarán megszemlélte a csapatokat, majd küldöttség élén megkoszoruzta a budai tanitóképző intézet falán Ferry Oszkár és vértanú társait megörökitő emléktáblát.

Naplójegyzetek

— **Négy japán tengerésztiszt:** Tokuji Bannai, Sadas és Tsuruo lemondták balkáni utjokat és az erre szánt időt Budapesten töltik.

— **Elhalasztották** a tabáni plébánosválasztást.

— **A sanghai polgármester** a tanácsal együtt végigseperte a város főutcáját, hogy tisztaságra szoktassa az embereket.

— **Saját házaiba** költözteti hivatalait a főváros.

— **Három gyár** pályázik a kisszakaszautomaták szállitására.

— **A rádió műsorára** mult évben negyedmillióval többet költöttek, mégis emelkedett a bevétel.

— **8000 tonnás** uj dunajáró tengerhajót épitenek.

— **Reklámcélokra** szolgáló pályázatokkal árasztja el a középiskolákat a Müller Testvérek tintagyára.

— **A német biztosítók** 33 millió márkát biztositanak uj munkaalkalmak részére.

— **Felsőbányán** elloptak 90 hold erdőt.

A Pasaréti

neve is történelmi idők illatát hozza, de a pasarétiek nem is feledkeznek meg a multról és a történelmi magyarságról. Legutóbb kedden, február 19-én rendezte a „Pasaréti Egyesület" szokásos társasvacsoráját, amelyen előkelő közönség jött össze és az estét Kozma Jenő dr. orsz. gy. képv., elnök nyitotta meg, köszöntve a szép számmal összegyűlt tagokat, majd üdvözölve az előadót, Viraág Béla szerkesztőt, aki előadásában ismertette az okokat, amelyek miatt a magyar kultura ősisége idáig nem mehetett át a köztudatba. Bennünket több mint ezeréven át idegenszellemü gyűrű vett körül, amely a lovasnemzet kulturájában csak nomádságot látott. Pedig a magyarság lelkisége a távolkeleti világhódító népek rokonságával dicsekedhet, nyelvünk felépitése is arra mutat, hogy ősi törzse valamikor világuralomra tett szert. Nagyon sok érdekes adat felsorolásával bizonyította a magyar nyelv és kultura ősiségét, mindvégig lekötve hallgatói érdeklődését. Az előadást Kozma Jenő dr. keresetlen meleg szavakban köszönte meg, a hálás közönség pedig lelkes tapssal ünnepelte az elnököt, aki tréfásan sürgette a források megemlítését, — és az előadót.

Erre vonatkozik az alábbi levél:

Egy elmaradt hozzászólás

Kedves Béla Bátyám!

Én is ott voltam. Meghallgattalak. Ott ültem az asztal végén, s lelkes, érdekes előadásodat követő taps csillapodtával szót akartam kérni annak ellenére, hogy nem vagyok nyelvtudós jól tudván azt, hogy az állattan és barlangtan — amelyekkel foglalkozom — igen messze esik a nyelvtantól. S bizony nem vitattam

THE TWO SINGING FOOLS A BELLEVUEBEN

REGGELIG TÁNC

volna, vajjon rokonságban van-e egymással a vér, ér és a ver, a szív mint ige és mint főnév. Elfogadom, hogy a „te", szógyöke a tehén, teve stb. szavainknak. Melléd akartam állani, megakartam mondani, hogy a sít bizony ismerték őseink s aki kételkednék benne, az olvassa el Pap László: A sisport története c. tanulmányát, vagy ha idegen nyelvűt akar, Oleus Magnus feljegyzéseit; hogy a tibeti kapcsolatok sem légből kapottak, lásd az angolok 1903—4 évi lhassai katonai expediciójának Waddel L. Austine tollából ismert vonatkozásait; hogy néptörzseknek „fehér és fekete" jelzőkkel való megkülönböztetése igen gyakori jelenség a keleti népeknél (orosz, török, bolgár, stb.) még ma is, amint azt Gombócz, Vámbéri, Karácsonyi, Németi, Réthy, stb. kimutatták; hogy szavaink igen nagy része alapjaiban megegyezik az onogur, eseremisz, csagatáj, stb. egyazon értelmű szavaival; hogy az állatvilág, sőt a növényvilágnak igen sok szava ázsiai eredetű; hogy Fadrusz tanulmánya az Arch. Értesítőben is megjelent; hogy pl. az Etnographia régebbi évfolyamainak csaknem minden egyes számában találunk előadásodra vonatkozó részletes tanulmányokat; hogy . . . de nem is folytatom, hisz e néhány példából is látható, hogy szavaid még akkor is helytállók, ha a forrásmunkákat, a tudósok ily irányu munkáit tanulmányozzuk. Én is köszönöm Neked, Béla bátyám az elmondottakat s azt a mindenkit magával ragadó fanatikus hitet, amelyet csak írigyelni tudunk Tőled. S én is kérlek, hogy irtsad továbbra is azokat, akiknek szemét ami magyar, akiknek szégyen magyar voltuk, s akiknek szent mindaz és mindenki, ami és aki „külföldi!" Mi, fiatalok követni fogunk.

Tisztelettel üdvözöl
ifj. Sebős Károly

HIREK

Öröktüzek a cime Csillag Károly dr. Bács-Bodrog megye v. tb. ügyésze és volt bácskai szerkesztő verskötetének, amelyben a hazafias fájdalom és a szebb jövő reményének biztató fénye csillog. Mély gondolatok szántják végig az értékes költeményeket, amelyek megmutatják, hogy régi tollforgató ember a szerzőjük. A kötet bevezető versét itt közöljük:

ÖRÖKTÜZEK.

Apáról a fiura száll
A láng, mit Isten gyujta meg, —
Az emberszívben gyulnak ki
E folyton égő mécsesek,
A szív nem bírja el soká
E perzselő tűzlángokat,
És egy-egy csillag égbe száll
Ahányszor egy szív megszakad;
Ezekkel telt meg az egünk,
Ezek vigyáznak mireánk:
Hogy megmaradj s örökkön élj
Szegény, meggyötört szép hazánk!

A Budai Szépművészeti Társulat Budai Klubban rendezett új kiállítása meglepő fejlődést mutat. A budai képzőművészet izmosodása a belső, építő kritika szerepét igazolja. Feltétlenül el kell jutni ennek a hasznos és nívós társulatnak arra a pontra, amikor a budai művészet ismét fogalommá válik, lehetetlenné téve dilettáns próbálkozásokat, amelyek különben kétségtelenül megritkultak az új kiállításon. A hangulatos, lelkes művészi munkák szerzői közül emeljük ki a következő neveket: B. Barabás Anna, Boda Gábor, Csík Benedek, Eschenbach Jenő, Haálay Andrea, Lötz Éva, Metykó Gyula, Mezey Arthur, Németh Kálmán, vitéz Pataky Ferenc, Páriss Elza, Tóth István József, Tobitsch Erzsébet és Vecsey József.

A Kisfaludy Szinház nagy sikerrel hozta színre a „Becsületes megtaláló" c. vígjátékot. A címszerepben Madarász László mint prózai színész is kitűnően megállotta helyét. Az együttesből még főleg Szántó Klári és Lilla Mária váltak ki. Szép sikere volt a „Mosoly országa" c. Lehár-operettnek is. A két vezető szerepben Nagy Anci mint vendég és Madarász László, úgy kellemes hangjukkal, mint pompás játékukkal nagyszerű hangulatban tartották a közönséget.

GYORSIRÁST havi 8 pengőért tanulhat a KOZMA-iskolában, II. Iskola-u. 27

A budahegyvidéki református egyházközség febr. 17.-én, a Márvány-utcai felsőkereskedelmi iskolában rendezett istentisztelete után közgyűlésre ült össze, amelyen Muraközy Gyula lelkész prédikációja után Tasnádi-Nagy András dr., mint az egyházmegye kiküldött tanácsbírája ismertette a lelkészválasztásra vonatkozó szabályokat.

„Valamicskét a szivemről" a címe Kacsmári Imre költő jelentéktelen külsejű füzetben kiadott verseinek. Kacsmári verseit mély lélekből fakadó lira, technikai problémákon felülemelkedő formakészség és az invenció bőséges tüze jellemzi. A magyar lirának számottevő nyeresége ez a kis füzet, amelynél sokkal szebb kiállítást is megérdemelne irásművészete. Mutatóul közöljük címversét:

VALAMICSKÉT A SZIVEMRŐL.

Mindig örülök, hogyha kérnek
szegény szivemből adni, adni:
valami sebet betakarni.
A gazdagok, és a szegények
jöjjenek hozzám, mert én adok,
adok mindent, mit odaadhatok.
Kár: csak szivem van. Szegény. Póri.
De, ha úgy érzed, hogy szivem gazdag, tőle:
bármit kérhetsz, és bármit kaphatsz.

A influenzáról nyilatkozott Csordás Elemér dr. tisztifőorvos a közigazgatási bizottságban. Szerinte valóban több influenzás megbetegedés történt az utóbbi napokban, mint megelőzőleg, azonban semmi ok sincs az aggodalomra. Járvány esetén a Szent László kórház betegstatisztikája a legérzékenyebb szeizmográf, amely egyelőre semmilyen komolyabb emelkedést nem mutat.

A Budai Dalárda március 4-én rendezi jubiláris ezredik hangversenyét a Zeneművészeti Főiskolán. A nagyarányu ünnepséget Koudela Géza dr. egyházzenei igazgató beszéde vezeti be, amelyel az egyesület 70 éves multját ismerteti. az egyesület 70 éves multját ismerteti. Schmidhauer Lajos, Európa hírű orgonaművészünk és Palló Imre dr. a kiváló kamaraénekes, mint vendégek működnek közre. A nagymultú kórust Ádám Jenő vezényli.

A megszálló cseh légionárusok 1919. február 12-én Pozsonyban hét ártatlan magyart gyilkoltak meg. A vértanuk lelkiüdvéért minden esztendőben gyászmiséket mondanak. Az idei emlékezést Folba János dr. tábori főesperes pontifikálta február 12-én délelőtt 10 órakor a királyi várkápolnában. A misén az irredenta alakulatok képviselői vettek részt.

Gyermektelen házaspár takarításért lakást kap Budán. Telefon: 51-5-14.

A postás kürtje zeng fel minden délelőtt a Rózsadomb oldalán. Honnan ez a romantika, talán a régi postakocsik késő emléke csillog a sárga kürtben? Nem, itt vagyunk a XX. század kellős közepén, lent csilingelnek a villamosok, elegáns szirénázással rohannak az autók s a kürtszónak sincs már századok előtti kedves értelme: cask éppen a különböző Marikat és Jutkákat csalja le a domb oldalakról a kert aljába nem is holmi kis trécselésre, hanem levelek és csomagok átvételére. A postakürt sárga csillogása mégis valami multat, valami lelket trombitál, amiből egyre kevesebb lesz itt Budán.

A budai görögkatholikus egyházközség szervezési munkáiról több izben irtunk. Február 17-én a megalakulás utolsó állomásához érkezett. A Fő-utcai templomban ünnepélyesen beiktatták Balogh Bálint szervező lelkészt, akinek kinevezését a hajdudorogi püspök előzőleg megerősítette. A tizórai ünnepélyes szentmisén a budai görögkatholikus élet számos kitünősége vett részt, élén Farkas Ákos tanácsnokkal, akinek elsősorban köszönhető az uj egyházközség megalakulása.

Az uj budai vízmű és a szentendrei sziget nyugati partja közt létesitendő harmadik Duna-alagut épitésére nyolcan pályáztak. A legolcsóbb ajánlat: 169.327 P, a legdrágább pedig 433.000 pengőről szól. Az alagut épitését sürgősen megkezdik és annak üzembehelyezésére még a nyár előtt sor kerül.

A III. kerületi frontharcosok az elmult napokban jöttek össze negyedik közgyülésükre az Esplanade szállóban. Megjelentek: Takách-Tolvay József grőf altábornagy, orsz. elnök, Kertész Elemér alelnök, Bede József dr. rendőrtanácsos a III. ker. kapitányság vezetője és a vitézek képviseletében Móra Mihály vitézi hadnagy. Komárnoky Gyula társelnök vezette az ülést, őt választották meg elnökké is. Sasváry Arthur társelnök, Pólya Antal dr. és Gebhardt József alelnök, Hörcher Elemér és Riesz Jakab titkár, Nagy Lajos pénztáros lett.

A II. ker Kath. reálgimnázium diákjaból alakult KEG cserkészcsapat 16-án rendezte táncestélyét az országuti egyház község disztermében. Az esten a budai közönség szine-java a hajnali órákig a legjobb hangulatban maradt együtt.

Kiadó II. Káplár utca 7. szám
alatt 2 szoba hallos modern lakás május 1-re. Központi fűtés és melegvíz.

Hatvanharomezer iparos érdekét képviseli a „Magyar Iparoskörök Központja" amely országos szervezet az I. ker. Iparoskör buzgalmából jött létre. Az iparosérdekek védelmére most kerületközi elnöki értekezleteket rendeznek. A legutóbbi elnöki ülésen Tóth István ügyv. elnök ismertette a munkarendet és az Ipari Miniszterium megvalósulását. Hódolatát fejezte ki az érdekképviselet a Kormányzónak és háláját a miniszterelnöknek, az ipari ügyek gondos védelméért. Korányi Márton elnök javaslatára elhatározták, hogy a céhek korára emlékeztető aranyláncot adományoz az iparosság Szendy Károly polgármesternek, amihez hasonló London, Bécs, Berlin első polgárait századok óta disziti. A munkaszerzés és épitkezések ügyének tárgyalása élénk vitára adott alkalmat, amelyben a budaiak közül Piazza Győző, Perlaky György, Bartha Arthur és Farkas András ker. elnökök vettek részt. Itt emlitjük meg hogy az I. ker. Iparoskör az Ipari Miniszterium megvalosulása alakalmából, aminek gondolatát a Kör elnöke két évtizede propagálja febr. 23-án saját helyiségében vacsorát rendezett. A vacsorán az iparosélet számos kitünősége vett részt.

Honi Ipar Magyarország egyik legrégibb és legszebb kiállitásu közgazdasági folyóirata, amely Sugár Ottó kitűnő szerkesztésében 28-ik évfolyamában jelenik meg. A folyóirat minden száma laikus számára is közérthető nyelven ismerteti ipari fejlődésünk állomásait, mindig tárgyilagos, hűséges krónikát mondva gazdasági életünk napjairól. Nyugodt, komoly hangia; szép kiállitása egyaránt érdeme a szerkesztőnek és munkatársaknak. A „Honi Iparra", amelynek szerkesztősége V. Sas utca 23. sz. alatt van, felhivjuk gazdasági problémák iránt érdeklődő közönségünk figyelmét.

A Budapesti Szimfónikus Zenekar február 21-én a Budai Vigadóban rendezett estjén Stefániai Imre magyar zongoraversenye bemutatásával Lászlóffy Margit ért el szép sikert. Gajáry István dr. Ördögcsertő cimű suitje szellemes hangszerelésével hatott. Eisen Irén néhány áriával csillogtatta ismét szép hangját. Liszt: Az ideálok c. zenekari fantáziája emelkedett még ki a műsorból. Ismét megállapitottuk, hogy ez a pompás együttes inventiózusabb karmester kezében komoly tényezője lehetne Budapest művészi életének.

Gyász. Haják Albert, a Budai Zeneakadémia hét éven keresztül volt tanára, a kiváló klarinét-művész 44 éves korában Budán, február 16-án elhunyt. Nagy részvét mellett temették. Sirjánál a Budai Zeneakadémia Egyesület elnöksége nevében búcsúztatták.

Iparostanonc tehetségversenyt rendeznek a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara kezdeményezésére. A kézmüvesipar és az üzleti élet fontos követelménye, hogy minden ponton megfelelő szakemberek szolgálják a köz érdekét. A tanitómesterek és tanonciskolai előadók munkássága nem elégséges a legjobb eredmények elérésére, szükséges, hogy az ifjak maguk is invencióval, szakmájuk szeretetével és technikai felkészültséggel vegyenek részt gazdasági életünkben.

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I., Attila utca 8

Termosz autókat helyez üzembe legközelebb a Szent János kórház. Szükség van az újrendszerű ételszállitásra azért, mert a nagykiterjedésű kórház területegyes pavillonjaiban eddig kihülve érkeztek a központi konyháról szállitott ételek. Az ujrendszerű szállitás gondoskodik az ételek melegen tartásáról.

18.000 szegény gyermek kap január óta meleg tejet és kenyeret reggelire a fővárostól. Szendy Károly polgármester emlékezetes iskolalátogatásai alkalmával maga győződött meg arról, hogy a gyermekek nagyrésze eddig reggeli nélkül járt iskolába. Most mindennap kap a fővarosi gyermekek jóságos gondozója irkalapra irt hálálkodó leveleket, amelyből már egész doboz gyült össze a polgármesteri hivatalban. Az egyik gyermek igy ir: „Kedves polgármester bácsi, nagyon szépen köszönjük, hogy tetszett mireánk is gondolni. Mikor bejövünk az osztályba már ott vár a jó meleg tejecske. Ezért nagyon hálásan mondunk köszönetet a polgármester bácsinak." Egy másik levélből, amely ennek az áldott jó embernek a nemes szivéről szól: — „Ahová lépsz virág nőjjön, bánat elmuljon, az arcok ragyogjanak." — A sok ákom-bákom levél a legszebb kitüntetés, amit magyar ember a magvar jövőtől kaphat.

Vasutas táncestélyt rendezett 16-án a VOGE. Kitünő műsorban a MÁV budai dalárdájával az élén, sok budai névvel találkoztunk. Pálffy Mária operaénekesnő számai, Novotny Angyalka a bájos gyermekprimadonna, Wanek Béla bűvészmutatványai nagyon tetszettek. Kitünő rendezőnek bizonyult a Budán kzkedvelt Dénes János. Az est közönsége Ney Ákos min. tan. és Bárány Béla igazgatóhelyettes vezetésével, a kora hajnali órákig élvezte a kedves hangulatot.

Postakürt és hárfa húrja cimmel csokorra való kedves költeményt adott ki Balik Ferenc II. osztályu postaaltiszt. A mindennapi postásmunka száguldásában észreveszi az élet játékos apró eseményeit, és az egyszerű ember különös adottságával, levelek sorsán át figyelve az emberek és dolgok arcát irja meg költeményeivel. Izelitőül adjuk egyik kedves versét a most megjelent füzetből:

ISMERŐS SOROK.

Ezer levél, ezer lap egy halomban.
E sok irás közt' miért ismerek
a kézvonásra és miért lobban
szememben fény, amikor rámered?
Miért lüktet hevesebben a vérem,
zajong szivem és feszül idegem?
Miért merengek rég lehullt reményen,
irása — óh! — mért nem idegen?

Közgazdaság

IMRÉDY BÉLA a Nemzeti Bank elnöke élesen állást foglalt az aranyspekuláció ellen.

Ifj. HORTHY MIKLÓS, az Angol-Magyar Bank igazgatója visszatért Zsürzsből, ahol a téli sportnak hódolt.

HOLLÓS ÖDÖN a Kereskedelmi Bank ügyvezető igazgatója és japán főkonzul lett a Poschner Rt. elnöke.

SZENDE PÉTER PÁL dr., a HÁTOE ügyv. elnöke, figyelemreméltó emlékiratot intézett a pénzügyminiszterhez a tatarozási rendelet és a rendkivüli házadópótlék ügyében.

JUDIK JÓZSEF dr. lett a Nemzeti Bank jogügyi osztályának új vezetője. Munkakörében elsősorban a gazdaadóságok végleges rendezése lesz feladata.

Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. igazgatósága az 1934. évi zárszámadások elfogadása után közgyülését febr. 27-re hivta össze. A közgyülésnek az igazgatóság részvényenkint 1 pengő osztalék kifizetésére tesz javaslatot.

Georgia mult üzletévét ismét kedvező eredménnyel zárta és a mult évi 80 filléres osztalékkal szemben ez évben részvényenkint 1 pengőt fizet. Itt említjük meg, hogy a Georgia nyugdijintézete megvette a Rákóczi úti Fehér Hajó szálló épületét, amelynek helyére hatalmas bérpalotát épit.

A Szent Lukácsfürdő rt. 388.668 P. bruttó bevétel mellett 80.777 P tiszta nyereséget ét el. Értékcsökkenési tartalékját 68.000 P-vel dotálta. Beruházásainak értéke — 4.386.723 P — tavaly 400.000 P-vel emelkedett Porzsolt Béla igazgató alkotó tevékenysége következtében.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár igazgatósága 1935 február 12-én tartott ülésében megállapitotta az 1934 év mérlegét. Az eredményként mutatkozó nyereség 786.982.58 pengőt tesz ki, 64.543.10 pengővel többet, mint az1933 évi mérlegében. A takarékpénztár üzletmenete 1934-ben is haladásról tanuskodik. Az intézet összforgalma 3 milliárd 553 milliót tett ki, 283 millióval többet mint tavaly. A takarékpénztárra bizott idegen tőkék összege az év végén 79.597.000 P volt, ebből a könyvecskékre és pénztárjegyekre elhelyezett betétek 1.377.700 P-vel haladják meg az egy év előtti átlagot, amit az általános közgazdasági helyzet szempontjából örvendetesnek kell mondanunk. A folyószámlán elhelpezett betétek 2.042.600 pengő csökkenést mutatnak, ami kedvező jelenséggel van összefüggésben. Az egyéb hitelezők tétele 1.148.400 pengővel növekedett. A forgalomban levő záloglevelek 16.746.500 pengő, kevesebb, mint tavaly, 2 millió 419.700 pengővel. Az üzleteredmény számlán nyereségképpen kimutatott 786.982.58 P-ből az igazgatóság a február 26-ára egybehivott közgyülésnek, ugy mint az előző évben részvényenkint egy pengő osztalék kifizetését, 1.000 pengővel a külön tartalék dotálását, továbbá 60.000 pengőnek a takarékpénztár elismert nyugdijpénztárába való átutalását és 30.000 P-nek a hivatalnokok külön jutalmazására való fordítását, végül 381.889.49 penőnek uj számlára való vitelét fogja javasolni.

A Belvárosi Takarékpénztár RT. igazgatósága február 15-én tartott ülésén megállapitotta a takarékpénztár 1934 évi mérlegét, amely 308.870.45 pengő tiszta nyereséggel zárul az előző évi 304.722.08 pengővel szemben. Az igazgatóság azt a javaslatot fogja a közgyülés elé terjeszteni, hogy az intézet belső erőinek gyarapitása érdekében ezidén is mellőztessék az osztalék fizetés és a tiszta nyereségből 100.0000 pengő a tartalékalap növelésére, 50.000 pengő az Elismert Vállalati Nyugdijpénztár gyarapitására, 3000 pengő a tisztviselői jóléti alapok javára fordittassék, a fennmaradó 133.870.45 P pedig az 1935 üzletévre vitessék át.

Gazdasági tükör

— Kibővitették a fehérüvegkartelt.

— Piacra kerül a Nagybátony Ujlaki papirlemez gyártmánya.

— Nyersbőrt és méhviaszt importálunk Törökországból.

— A mezőgazdasági kamarai választásokat márciusra halasztották.

— A telekárak ölcsőbodtak, a házárak emelkedtek.

— A főváros után a vidéki városok is kölcsönt kérnek az OTI-tól.

— Mérséklik a tűz és betörésbiztositás dijtételeit.

— Az Urikányinak 83 millió leit törlesztett a román államvasút.

— A magyar gyapjutermelést függetlenitik a világpiaci árak ingadozásaitól.

— Kedvező eredménnyel zárult az inségmunka próbaideje.

— Meghiúsult a bortőzsde.

— Félmillió métermázsával csökkentették a magyar cukorrépa termelést.

— Nyolcmilliárdos forgalmat bonyolított le tavaly a Pesti Hazai Első Takarékpénztár.

— Ötnegyedmillió az Angol Magyar Bank tiszta nyeresége.

— A sörkartel és a Mérai tehertaxi pályáznak az Ásványvizüzem bérletére.

— Közel három millió pengővel emelkedett a Belvárosi Takarék betétállománya.

Adó- és pénzügyi tanácsadó

Általános forgalmi adó havi 48—240 P átalányára február 25.-én az ötödik. 28-án a hatodik hatodrészt kell bélyegben leróni.

A kereseti, jövedelem- és vagyonadót első fokon az adóhivatalok, Budapesten az adófelügyelőségek vetik ki és erről az adózókat fizetési meghagyással értesitik. A kivetés ellen 15 nap alatt lehet fellebbezni az adófelszólamlási bizottsághoz, melynek határozata ellen 15 napon belül panasz adható be a közigazgatási birósághoz. A jövedelemadó alap újbóli megállapitását a kivetés jogerőre emelkedése után kérheti az adózó.

Az adók négy egyenlő részben esedékesek, — de havonta is fizethetők.

Hátralékos adókért az adózó bárhol lévő vagyona végrehajtás alá esik és pedig megintés. zálogolás és árverés útján.

Az adóbehajtási költség zálogolásnál 3 %, árverés megkisérlésénél vagy megtartásánál 5%.

Részletfizetést vagy halasztást lehet kérni az adóhivatalnál, illetve Budapesten az adófelügyelőségeknél 2 P bélyeggel ellátott kérvényben. Részben — vagy nem teljesített kérelem esetén 4.— P-s bélyeggel ellátott fellebbezési adható be.

Hirst Vilmos

Laptulajdonos: VIRÁG ÉS TÁRSA
Felelős szerkesztő: **Virág Béla**
Kiadásért felel: **Virág Béla**

Neufeld Zoltán (Pannonia) nyomda Budapest, VII., Rombach-u. 8. Tel. 42-3-09

Épitkezési és kertépitési anyagokat olcsón szállit
Obermeyer Tamás
fuvarozó vállalata, II. Fillér-u. 4
SAJÁT KŐ-, SÓDER ÉS HOMOKBÁNYA

CIMFESTŐ
Első budai, legrégibb cimtáblafestészet
VÁLI GÁBOR, II., Iskola ucca 18.
Alapitási év: 1895.

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhirű céghez
I. Logodi u. 19. Telefon: 53-0-33 **Böres Márton**

W. C. FÜRDŐKÁD, kályha mosdó stb. szabott áron
HUBERT, Liszt Ferenc-tér 4
Telefonszám: 22—2—67

HALLÓ! FIGYELEM!
Farsangi borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében Kostolja meg nagydijjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhirü
SZEKSZÁRDI SAJÁT TERMÉSÜ BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállitunk. **Tegyen próbát!**
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése.
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19.
TELEFON: 32—0—63.
Ügyeljen a cimre!

Kadarka, fanyarkás vagy édeskés, könnyü	—.70
Asztali fehér, zamatos izü, könnyü fajta	—.80
Ó-riziing, nehéz zamatos óbor	—.90
Vörös „Bikavér", igen nehéz, fanyarkás	1.—
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor . .	1.20
Vörös ürmös, édes, füszeres „Vermouth"	1.50
Csemege fehér, édes nehéz	1.50

A TESZ nagydijat és aranyérmet nyerte el
Minden budai polgárt szivesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető.

A betegségek egész sora
Igy: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség, stb stb. eseteiben a
HUNYADI JÁNOS
keserüvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló ereedménnyel használhatja. Az orvosok ezrei irják elő betegeiknek és a betegek tízezrei irnak róla elismerő nyilatkozatot.

LEGSZEBB MEGLEPETÉS
ELEGÁNS
FÉRFI és NÖI CIPŐ
A
FAVORIT-CIPŐÁRUHÁZBÓL
II. MARGIT-KÖRUT 9

MENCZER
TISZTITÓ
mos, fest, tisztit
Központ
II. TÖRÖK-U. 3.
Margit krt. sarok.
(Admiral mozinál)
Tel. 50-4-93.
Fiókok:
I., Győző-u. 5. (Pálya-u sarok) Tel. 54—9—71
IV., Duna-u. 6. (Belvárosi kávéháznál) Tel. 83—0—03
Háztól és házhoz mindent szállit vidékre is!

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő ucca 9.
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk.
Akár venni, akár eladni óhajt ingatlant, forduljon bizalommal ujonnan bevezetett ingatlan osztályunkhoz
Mindennemü bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésére.
Safe deposit

KIRÁLY FÜRDŐ
Épitette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.
Budán, II., Fő ucca 84. sz.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas kiérnátriumot, magnéziumot tartalmazó
hévvíz köszvény, csúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, mér-, hágyhólyagbántalmak, gyomorbaját és alkati pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1, nőknek hétfőnap d. u. 3-7.- ivókura

XXXII. évf. 1190. sz.

ELŐFIZETÉS
Egy évre . . 24.— P
Negyed évre . 6.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületek, amelyek nek hivatalos lapja, tagjai *féláron* kapják

Budai Napló

1935 március 9

HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm magas sor egyszeri közlésnél 30 fill. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint.
A hirdetés dija mindenkor előre fizetendő.
Állandó hirdetőknek nagy kedvezmény

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VIRÁG BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: II, Batthyány u. 63.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig.

SZILÁGYI KÁROLY:

Vizet, jó vizet Budának

— Belügyminiszterünknek is figyelmébe —

(Sz. K.) Most, hogy a székesfővárosi vízművek élére uj vezérigazgató állíttatott, még pedig egy olyan katonaember személyében, aki eddigi helyén is bebizonyította, hogy érti a dolgát, természetesnek találhatja mindenki, ha azok az érdekeltségek, amelyek eddig hiába küzdöttek a vízvezetéki hálózat kiépítéséért: nemcsak felfigyelnek, de ujból kifejezésre juttatják idevágó gondolataikat.

Az a sok panasz, ami különösen nyáron a vízszolgáltatás elégtelensége dolgában elhangzik, gondolkodóba kell, hogy ejtse még a felületes embert is; felfokozottabban természetesen azokat, akiknek idegeire és egészségére hat a dolog. Vagy a másik: ezzel majdnem egyenlő horderejü kérdés, a vízvezetékkel még el nem látott, fővárosi lakott területeknek a hálózatba történő bekapcsolása sem hagyhatja nyugton azokat, akiknek szivén fekszik, hogy ne csak Budapest környéke fejlődjön, *hanem maga a székesfőváros.* Ha egy pillantást vetünk a három egyesült városnak 1872 óta történt épitkezési fejlődésének térképére, rögtön szembetünik, hogy a székesfőváros környéke szinte nyakára nőtt városunknak. Legfőbb oka ennek persze, az az épitkezési és városrendezési szabályozás volt, amely bizonyos épitkezési övezetekben olyan nagyságu telkeket irt elő, amelyeket az a feltörekvő és takarékos népréteg, amely vidékről felhozott igényeit és veleszületett természete folytán is, saját otthonra törekedett, megfizetni nem tudott. Természetszerüleg szerepet játszott ezek mellett az a szigoru ellenőrzés is, amellyel Budapesten az épitkezéseket kezelték stb.

A közlekedési viszonyoknak egyes vonalakon — Hév. —való drágasága azonban ennek a határainkon kivül való fejlődésnek is nemcsak irányt, de határt is szabott, mikor pedig az adó különbségek is lassan-lassan eltünték, fővárosunkban is megindult azokban az épitkezési övezetekben a fejlődés, amelyekben időközben történt ujabb rendelkezések következtében most már kisebb telkeken is meg lehetett oldani a családi ház felépítését. Igy került a sor a budai hegyvidék ama övezeteire is, amelyek a legutóbbi évtizedekig évszázados elhanyagoltság képét mutatták. Voltak a budai hegyvidéken területek, amelyeket Mátyás királyunk óta nem érintett szabályozó kéz, bár el kell ismernünk, hogy éppen most említett nagy királyunk elhunyta óta, a *„magyarok századai"* kevés békés korszakot tüntetnek fel és igy — folytonos háboruság közepette — alig is nyilt mód és alkalom, a békességet megkövetelő alkotó munka elvégzésére.

Menekült véreinknek a világháboru elvesztése után történt befogadása, majd ezt követőleg a tisztviselők házépitési kedvének „LÁB" kölcsönökkel való előmozdítása is elősegítette a külső területek fejlődését is anélkül, hogy azokat a város előzőleg közműveivel ellátta volna. Az élettel azonban mégis valamennyire számolni kellett és igy keletkeztek a város mindkét felének külsőbb részein uj utak, majd villamos világitás, sőt egyes részeken — Sasad, Pasarét, stb. — még rendszeres villamos és autobusz közlekedés is.

Nem tartott azonban lépést a való élet fejlődésével a közmüvek közül a viz és a gáz. Mindkét közmünek hálózatfejlesztése ugyanis lényeges tőkebefektetést igényel — a csöveknek elég magas kartelára miatt is — és sem a kikötött jövedelmezőségi szavatosság pl. a vízműveknél, sem pedig a Gázműveknek az a törekvése, hogy a vezeték csöveit az épitkezésekben anyagilag amugy is kimerült uj tulajdonosokkal fizettesse meg, nem váltak be és ma ott tartunk, hogy a székesfőváros lakott területének nagy része nincs ellátva sem vízvezetékkel, sem gázvezetékkel, sem pedig csatornázással.

Ezek közöt a hiányzó közművek között a lakosságra nézve kétségtelenül legnagyobb jelentősége a vízvezetéknek van. Nem csupán ivás-élelmezés hygiene és öntözés szempontjából, hanem azért is, mert ennek az üzemnek kiterjesztését mindezeken kivül tűzrendészeti és köztisztasági szempontok is indokolják. A székesfőváros törvényhatósága be is látta a hálózat kiterjesztésének szükségességét és 1928-ban a szokottnál lényegesen nagyobb összeget szavazott meg, különösen a budai hálózat kifejlesztésére, amely a középbudai külső részeken részben keresztül is vitetett, ellenben a legnagyobb hegyvidék — az óbudai — legnagyobb részében ma is nélkülözi ezt a fontos közművet.

Mi, a közönség ugy látjuk, hogy még ha az ujpesti és Szent Endreszigeti telepek mind rendben is fognak működni és ha a Duna alatt vezetett alagutakkal most már semmi baj sem történik, akkor is igénybe kellene venni azt az adottságot, amelyet a Pilis-budai hegyvidéken minden szakértő viszonylag kevés költséggel megvalósithatónak tart: az u. n. triasviz — karsztviz — feltárását és a budai vizvezeték egy részének az ilyen módon feltárt vizzel történő ellátását. Bár a budapesti vizvezeték mostani vize ugy ivási, mint háztartási célokra — ritka kivételektől eltekintve — egyike a legjobbaknak, mégis csábító a gondolat, hogy Budapesten is legyen — talán még a bécsi Hochquelle vizénél is jobb forrásviz.

Hallottam idevágólag *Pávai-Vajna* Ferenc m. kir. főbányatanácsosnak egyik előadását, amelyben t ngerszint feletti mintegy 130 mtr mélységből véli feltárhatónak ezt a fogyasztásra feltétlenül alkalmas vizfajtát, amely, szerinte korlátlan mennyiségben hozható felszinre — hivatkozva itt azokra a viztömegekre, amelyek olykor-olykor magukból jelentkeznek s amelyek állandó rémei a buda-pilisi, hegyvidéki kőszénbányáknak.

Minden egyébtől eltekintve, már a vizvezetéki tartalék ellátás miatt is fel kellene ezt a fajta forrásvizet tárni, hiszen nem tudjuk, hogy miképpen alakul hazánk legközelebbi története, de azt mindenesetre tudjuk, hogy mostani helyzetünkben nem maradhatunk és ezen okok miatt számolnunk kell olyan megpróbáltatásokkal is, amelyek szükségessé teszik pl. a vizszolgáltatás zavartalanságának szempontjából ennek, az ezt biztositó víztömegnek a feltárását.

A nehéz százezrek, amiket a vizvezetéki célokra szolgáló Duna-alagutak furására fordítanak, ha nem is egészen feleslegesek, de mindenesetre roppant költségesek. Az ezeken történő vizszolgáltatás nem kevésbé az. Indokolt volna a tizenkettedik órában megoldani ezt a pénzügyileg is fontos kérdést, különösen most, amikor sajnos még mindig lefelé megyünk azon a pénzügyi lejtőn, amely az 1931-ik évi bankzárlattal vette szemünk előtt kezdetét. *Mi ugy tudjuk ezt a leckét, hogy a trias vizek feltárása sokkal kevesebbe kerül az eddig követett rendszerrel szemben és az üzemben tartás is lényegesen kisebb költségegyüttható val é hető el itt, mint amannál.*

Mi, a főváros polgársága tapasztaltuk azt az idők folyamán — pl. a honalapitó Árpád Dunahid, vagy az Attila-park létesitésének kérdésénél is, — hogy csupán azok a tervek valósulnak meg, amelyek nem terhelik meg tulságosan a közület költségvetését. Már pedig mi azt akarjuk, hogy a budai hegyvidék vizvezetéki vizet kapjon. Ezt — ahogy mi látjuk — csak ugy kaphatjuk meg, ha a befektetett költségek arányban állanak a pénzügyi lehetőségekkel. Ezt az arányt mi a forrásvizek feltárásánál látjuk olyarányunak, amilyet a székesfőváros elbir és amelynek jövedelmezőségét az érintett lakosság biztosithatja anélkül, hogy elbirhatatlan terheket kelljen vállára vennie, aminek most amugy sem lehet ideje.

Minden polgár nemcsak adófizető robotosa, hanem többek közt *szeme is a köznek.* Ott van jó közigazgatás, ahol a polgárság nemcsak lát, hanem rész is vesz az ügyek intézésében ugy, miként ez pl. Angliában is történik. De ha már nálunk *ez ma kevésbbé* van meg, mint *volt a közelmultban is,* abból nem az következik, hogy a polgárság mindent hagyjon hivatalos szerveire, hiszen ezek nagy része ugy oda van rögzítve iróasztala horizontjához, hogy helyettük is azoknak kell látni, — a hivatali szobákon kivül persze — akik benne vannak a mindennapi életben és látják magát a *járó,* terhét cipelő polgárt is, nem csupán azt, aki a rendesnél jobban megfésülve *áll* a hivatalos iróasztalok elé.

A mi szemünk igy látja ezt a nagyfontosságu kérdést és emiatt a köz érdekében kötelességünk volt elmondani a fentieket már azért is, hogy a vezetők vigyázzanak, nehogy hiba legyen a kréta körül.

Vereslik az égalja!

Szélvész, vihar készül, hogy végigsöpörjön az egész világon. A küszöbön álló nagy változásokat érzi minden: — az államok, a nemzetek, azok minden régi alkotása, de érzi egyedenkint is mindenki.

Keletről indul ez a szélvész, mintahogy minden világmegmozdulás onnan indult. Onnan származott minden kultúra, onnan indult a nagy történelmi multban minden népvándorlás, amely az általánossá vált erkölcstelenedés helyére uj, nagyerkölcsü népeket tolt.

Az uj népvándorlás megindult. Ma még csak előjeleiben rémíti vagy biztatja a népeket, — de a kiindulásában, ott távol Keleten, már remeg a föld és megmagyarázhatatlan izgalom vesz erőt a nyugati embereken.

Ahogy a kulturák vándorolnak keletről nyugatra, és visszatérnek évezredekig tartó körforgás után oda, ahonnan elindultak, — úgy követi ezt a népek vándorlása. A kultúra sok-sok ezer év előtt megmozdult Kinában, átment Indiába, onnan Perzsiába, és igy tovább Görögországba, Itáliába, Párisba, Londonba és szemünk láttára kelt át a tengeren, hogy átmenve Amerikába, visszatérjen Japánba, Kinába.

Japán már felkészült a fogadására és — ha kell — fegyverrel kényszeríti erre Kinát is. Ennek a két népnek kell majd egész Ázsia és kiszorítják onnan a turáni népeket, Oroszországon át — Európába.

Oroszország egyengíti ennek a világfelfordulásnak az útját és déli részein — nemzetileg — már szabadabban lélegzenek turáni testvéreink, akiket ezelőtt a kancsuka, a ciril betű, az orthodox orosz vallás és a hivatalos orosz nyelv szorítottak igába, de most a szovjet — kivéve a kancsukát — mindenben szabadjára eresztette a leigázott népeket és úgy a litvánok, mint ukránok, már ősi turáni dalokat énekelnek és kapcsolódnak vissza ősi kulturájukba.

A szovjetnek kellett jönnie, hogy a nagy orosz birodalom önmagától hulljon szét, önálló nemzeteket alkotva egyes részeiben, — mintegy világraszóló országutat, amelyen át Ázsiából átömlik a turáni nép és elárasztja Európát. A hún származásu turániakat segitik ebben a régi testvérek: — a han népek: — Japán és Kina.

Öntudatlanul áll ennek a bekövetkező világtörténeti ténynek a hatása alatt Európa minden népe. Ma még csak ösztönszerűen, lassú ütemben keres uj gyarmatokat délen — Afrikában és nyugaton — Amerikában. Sarkalják erre gazdasági és szaporodási körülmények, de néhány évtized mulva meggyorsul ez az ütem, amikor majd mind erősebb körvonalakban kirajzolódik keleten az uj népvándorlás réme.

Ez a keleti nagy megmozdulás fogja eldönteni évezredekre a világ sorsát. Ez a száz és száz milliós népáradat kiszorítja Európa népeit a maguk helyéről és átszorítja őket a tengeren, — áttolva velük innen minden erkölcsi züllést, panamát és a mai élet minden bünét, hogy helyet adjon az újonan települő népekkel együtt azok ősi, romlatlan erkölcsének, nemes életbölcsességének, magasabban szárnyaló hitének.

Megromlott Európát 1500 év előtt a hunok fenyegették meg, mint az Isten ostora, — most százszoros erővel jönnek. Ez elől nincs kitérés, — ez a világ rendje.

Addig még tobzódhat az elfajult élet, — apró játékaiban kiélhetik magukat a népek, — próbálkozhatnak a fasizmussal, hitlerkedéssel, — szervezhetnek belső forradalmakat, — alakíthatnak kis és nagy ántántokat, — gyárthatnak országokat elpusztító ágyúkat, repülőgépeket, — megelőzhetik ezt a népvándorlást különféle háborúk, — jöhetnek földindulások, tengeráradások, — történhetnek soha el nem képzelt események, — ez mind csak előkészíti a nagy pusztulást, amely a tisztultabb jövő számára teremt helyet és alkalmat.

És ha reszketve nézi, várja ezt Európa minden népe, — mi magyarok nyugodtan várjuk testvéreinket, mert nagyobb csalódás senkit sem ért a „müvelt" Nyugat részéről, mint bennünket, akiknek kultura öt-hat ezer esztendővel régibb, mint nyugati szomszédaink textiles, plakátos, külsőleg átmázolt kultúrája.

Szomorú tapasztalataink alapján a magyarság vezérei már egy évtized előtt kereshették volna a kapcsolatokat keleti testvéreinkkel, mert a magyarság nagy tömegének ma már szent az a meggyőződése, hogy az ellenünk intézett trianoni csalfa merényletet már régen elintézte volna Japán, ha csak egyszer, egyetlen egyszer csapott volna le öklével a hires Népszövetség genfi asztalára.

Trianoni ellenfeleink diplomáciai brutalitása, amely a mi husunkkal hizlal alantas, kultúrellenes, most kialakuló országokat, — átvilágit Ázsiába is, ahol összeszorított ökölllel látjuk a turáni testvér nép megrontását. A magyarok Istene megsegíti addig ezt a népet, amíg újra itt lesznek a tatárok, akiket — tárt karokkal várunk.

DUBONAI PÁL

Választás előtt áll ismét Buda!

Az előzményeket méltóztatik ismerni.

Napok óta a napisajtó ennek a kérdésnek szenteli a lapok felét. Mi azonban, akik ennek a dunántúli városrésznek az érdekeit szolgáljuk, talán másképen látjuk itt a helyzetet, mint a pestiek.

A mi kispolgári élettapasztalataink kialakitották itt Budán azt a felfogást, hogy jóbarátunk az, aki a mi nagy érdekeinket szolgálja. Mi nem a plakátokat nézzük, nem a pártlapok programmját böngésszük, nem a választási lobogó szineit bámuljuk; — mi előtérbe viszszük a mi nagy, életbevágó kérdéseinket, föltárjuk sebeinket, és várjuk a megváltó szót és tetteket.

Nekünk létkérdés a fürdőügy, gyógyforrásaink kellő kihasználása, hogy a pusztuló polgárság ezek révén uj életlehetőségekhez jusson. Az ezzel kapcsolatos kérdések között első helyen áll a

VÉRMEZŐ

hetven év óta vajúdó kérdése. A velünk kapcsolatban élt, de idegen népek szolgálatában állott katonai kormányzatok ebben az ügyben nem engedtek. Nekünk tűrnünk kellett, hogy a virágzásnak, fejlődésnek indult város közepén, közvetlenül a királyi vár szomszédságában, 20 holdas kaszáló rét terpeszkedjen, ahol reggelenkint gyakorlatoznak a katonák. Ez a husz hold a világ legszebb parkjának van szánva, vizesésekkel, szökő kutakkal, mint a fürdőváros délutáni központja. Enélkül nem képzelhető el a fürdőváros.

Második nagy városrendező kérdésünk a

GELLÉRTHEGY.

Párisban külön Eiffel-tornyot építettek, hogy tiszta levegőre juthasson az, aki vágyik utána. Nekünk a jó Isten adta és idetette a város közepére. Csak feljutni reá nehéz. A mult század végén nagy viták folytak a városházán, hogy az odavezető liftet gőz, viz, vagy villany hajtsa, — de amíg idegen katonai érdekek uralták ezt a várost, szó sem lehetett arról, hogy ezt az erődöt az emberiség gyógyulására engedjék át, holott tövében fakadnak legjobb gyógyvizeink.

Száz éve tengődik Óbuda egyforma sorsban és számos utcáján most is még végig folyik a csatornába való lé. Egyetlen egy kívánsága volna, a

DUNAI HID.

Csakhogy azt kortesfogásokkal, igéretekkel, frázisokkal fölépíteni nem lehet.

Hegyeink szinültig telve állanak pompás

KARSZT-VIZZEL,

amely elönti a bányákat és patakokban folyik a Dunába és nekünk mégis fertőzött ujpesti vizet kell innunk, aminek kedvéért drága alagutakat furkálnak a Duna alatt.

És a többi. . . . .

Itt a kész programm. Ki vállalja?

*

Az előzményeket méltóztatik ismerni. Nézzük hát a mostani helyzetet. Budának hat mandátum jut. Ebből a régi kormánypárt, az „Egységes Polgári Párt", amely „polgári" iránya miatt nehány év alatt annyira megerősödött, hogy két mandátumot tudott szerezni. Ezt a kettőt föltétlenül megtarthatja a kormány pártja, ha alkalmas jelölteket állit, — de hódithat is még egyet a megfelelő jelöltek révén. Nem egészen biztos, de kettőre számithat a Keresztény Gazdasági Párt is. Marad még két mandátum, amely megoszlik a Rassay-féle liberális párt és a szociális pártok között.

Természetesen döntő befolyással lesz a választásra, ha Gömbös Gyula mn. elnök és Bethlen István gróf valamely listák élére állanak, de patinás név Budán Fabinyi Tihamér miniszter neve, aki Budáról indult nagyot ivelő politikai pályájára.

A végleges kialakulásnál sok függ attól, hogy a Buda régi vezéremberei közül kik és hol vállalnak szerepet. Nagy egyéni pártja van Ripka Ferencnek, aki egyházi téren, a közjótékonyság terén és az árvák ügyének kiváló eredménnyel való felkarolása révén fűzte magához a polgárság szeretét és bizalmát. Elhatározása sok budai polgár számára lesz mérvadó. Ez a Krisztina.

Harminc esztendő erős munkájával fűzte magához ezer és ezer vállal a Viziváros polgárságát Kozma Jenő, aki végig verekedte e 30 év minden politikai küzdelmét és olyan eredményeket ért el, hogy végre is vezérének vallotta őt a Viziváros keretein is túlmenő budai polgárság. A küzködő polgárság között kevés gitő kézzel ne nyult volna. Buda polgársága pedig hálás és a jót nem felejti el. olyan család van, amelynek sorsába se-Az utolsó évtized magasra emelte Kozmát. Híveinek száma az életben nagyobb, mint a papiron.

Túl a Gellérthegyen közszeretetben áll Becsey Antal. Régi, nagyképességü harcosa Budának. Nagyon sokat köszönhet neki a Kelenföld, de jóhangzásu, rokonszenves a neve egész Budán. Kitünő szónok, pedig — mint mérnök — inkább a tettek embere. Összeköttetései, főleg az iparosság körében — erősek, de az intelligencia nagy tábora is szivesen vallja vezérnek.

A fiatalok közül kimagaslik Petracsek Lajos. Kedves, közvetlen modora miatt megszerették Budán. Szivesen vesz részt a polgárság minden összejövetelén, minden megmozdulásában. Szivesen is hallgatják, mert mindig van mondanivalója. Gazdasági kérdésekben szaktekintély. Kozma Jenő mellett kezdte pályáját és mellette küzdve fejlődött ki azzá, ami ma.

Az óbudai hegyvidéken uj várost teremtett Szilágyi Károly, akinek népszerüsége Óbudán nagy. Képviselőnek is beválasztották a Nemzetgyűlésbe. Tisztaagyú, jóllátó, szépszavú, gyakorlati politikus és szinmagyar érzésü.

Sok hálával és a szebb jövő iránt

TAVASZI
cipőkülönlegességeink
elkészültek
DIOSI cipőszalon
VI., Teréz-körút 1/b.
BUDAIAKNAK
ÁRENGEDMÉNY!

való reménykedéssel öleli magához a budai polgárság Pávai Vajna Ferencet. Nem politikus, de Buda nagy jövőjét talán csak annyiból érdekli, ami a gazdasági élettel, a magyar jövővel összefügg és az, hogy mint képviselő nagy forrásgazdasági céljait jobban tudná szolgálni. De a neve ma már zászló és híveinek száma seregszámba megy.

Itt van Lendl Adolf, aki ugyan elköltözött Keszthelyre, de bárhová költözik, mégis csak budai marad. Egyszerű modora, a jóbarátok és tisztelők nagy táborát füzi hozzá. Lehet, hogy lemondott a politizálásról.

Ma jó nevek még: Hennyey Vilmos, Hoór-Tempis Móritz, Morvay Zsigmond, Oszoly Kálmán, Széplaky György, Andréka Károly, Orova Zsigmond, Hubert Vilmos, Juhász Jenő, Zeöke Gyula, Lugmayer József.

Ezek a polgári elgondolás hivei, — eltekintve azoktól, akiknek jóhangzású nevük van Budán, de távol állanak ma a politikától.

Kiegészíti ezt a névsort Wolff Károly és Csillér'y András, a Ker. Gazdasági Párt két Budáért szívósan küzdő vezérének a neve, továbbá a Vár patrónusa, Lampel Vilmos és a nagyagilitású Cselényi Pál, akik a keresztény irányzat révén szereztek nagy tábort a budai konzervativ polgárság körében.

Különben minden pártnak van egy-két kimagasló alakja, akiket szivesen hallgat a polgárság, de ezek a táborok már nem olyan erősek.

Uj emberek itt nehezen boldogulnak és nagyon jócsengésű, nagymultú nevek legyenek, akik után a budai polgárság elindulna. Láttuk a közelmultban, hogy nem tudtak megfelelő tábort toborozni.

*

A választás eredménye tehát azon fordul, hogy hat-nyolc ember, merrefelé fordul, hová áll, mert a budai polgárok szeme azokat kiséri és azokat követi.

Talán már a holnap megadja a választ az itt fölvetett kérdésekre.

Ezredik hangversenyét
rendezte a Budai Dalárda
nagy ünnepséggel

Mindig boldog büszkeség számunkra megemlékezni a budai művészet és kultúra ünnepeiről, de valahogy még inkább büszkeségünk, ha beszámolhatunk arról az egyesületről, amely nevével is világhírt hozott Budának. A Budai Dalárda hét évtizede nemcsak multba néző pillanatállomás, hanem az egész magyar zenei élet és dalkultúra emlékezetes évfordulója is. Akik 1833-ben, az elnyomatás éjszakáján dalolni mertek: egy boldogabb Magyarország hitét zengték szivükkel s a Medve utcai „Fácán" vendéglő németajkú kórusa nagyon hamar a magyar ének első és legnagyszerűbb együttese lett. Az 1864 decemberében formailag is megalakult „Ofner Sängerhort" már egy évvel később nevét magyarra cseréli és a „Budai Dalárda" elindul az úton, amelyen babért babérra halmoz hetven év alatt.

Az évtizedek káprázatosan csillogó és komoly előkészületekkel megmunkált művészi sikereit méltatta a hangversenyt követő társasvacsorán

RIPKA FERENC dr.
udv. tanácsos, ny. főpolgármester,
a dalárda fáradhatatlan elnöke.

Hála, szeretet, a legmagasabb művészi munka megbecsülése övezi a magyarság kórusművészetének legrégibb és legfontosabb egyesületét és a március 4-én, hétfőn rendezett ezredik hangversenyre a társadalmi élet minden kitünősége eljött, hogy meghódoljon karének-kultúránk világhírű reprezentánsa előtt. A kormányzó, a királyi hercegek megjelenése avatta országos ünneppé ezt a díszhangversenyt, amelynek közönségében ott láttuk a pápai nunciussal Serédi Jusztinián bibornok hercegprimással, Rott Nándor püspökkel az élén a főpapságot, Kozma Jenő dr., Liber Endre, Petracsek Lajos dr. vezetésével pedig városi és politikai életünk minden számottevő kitünőségét. Művészi életünk sok képviselője közt feltünt Kodály Zoltán és Bárdos Lajos nemes profilja. Díszegyenruhában jött el a legutóbbi külföldi sikerek mestere, a Dalárda volt karnagya: Szeghő Sándor.

Ádám Jenő zeneakadémiai tanár, a jelenlegi karnagy vezetése alatt sorakozott fel zsúfolt terem pódiumán a kórus s a rengeteg frakk pompás látványt nyujtott a szikrázó lámpák százainak ömlő fényességében. Imádságos lélekkel csendült fel a Himnusz, valami szinte emberfelettien ívelt crescendoval és mint hatalmas orgona hangját verték vissza a falak: — „Megbűnhödte már e nép. . ." És következett az a capella kórusművészet halhatatlan mesterének, Palestrinának himnusza, Herz Mihály, Litassy György és ifj. Veres Endre felejthetetlen szóló-terzettjével. Ez a szám a következő J. Handl négy motettájával a karéneklés legfelsőbb szinvonalát mutatta. A harmadik motettát előadó kis kórus külön is élmény volt, de az egész dalárda a fegyelmezettségnek, dinamikai kifejezőképességének, a dirigens elgondolását vetítőkészségének minden műsorszámban adta tanujelét. Az új olasz zeneköltészetet Veneziani „Leggenda Italica"-ja képviselte reánk talán különösen ható, de Itália vidékeinek forró hangulatát tökéletesen bemutató hatásokban. Székelyhidy F. és Witkovsky E. tenor s baritonszólója volt az előadóművészet aranykoronáján a gyémánt.

Schmidthauer Lajos orgonaművész J. S. Bach: D-dur preludium és fugáját adta elő, a díszterem hatalmas orgonáján. Szédületes manuál és pedáltechnikája, minden szinházi hatástól mentes komoly tónusválasztása értékes változatosságot nyujtott e szép kórusszámok közt.

Szünet után a vezénylő Ádám Jenő, Petőfi „Falu végén kurta kocsma" és két somogyi népdalt feldolgozó kórusai mutatták meg igazán, hogy amilyen szuggesztiv erejű karmester, ugyanolyan alkotó szerző is, aki a modern zene formanyelvén tősgyökeres magyar hangulatot szór szét gazdag kézzel. Basilides Mária, aki a beteg Palló Imre dr. elmaradt számai helyett lépett pódiumra, a kollegialitás lelki előkelőségein kivül, Bartók és Kodály dalainak nagyvonalú előadásával szerezte meg a közönség hódolatát. Utána a Dalárda befejező három száma közül főleg Kodály kórusra, dobra és trombitára irt katonadala ért el tomboló sikert. Kaminsky, bécsi zenefőigazgató: A katona c. hatszólamú kara fúvós zenekari kisérettel egészen különös, kellemes izgalmat keltett a nézőtéren.

A szivek, lelkek várát a Budai Dalárda ismét meghódította ezen a forró estén, ami elsősorban Ádám Jenő művészi érdeme, de érdeme mindazoknak, akik szivükkel, énekükkel, szervező készségükkel a „Budai Dalárda" szinvonalát a multban biztositották és a jövőre garantálják. Köszönet és hála nekik: a magyar dal ezer ünnepe az ő lelkes, becsületes, művészi munkájuknak elévülhetetlen érdeme. Ezekre az érdemekre, a „Budai Dalárda" nívójára büszke Buda és a magyarság.

Hangverseny után az egész társaság, a Budai Dalárda tagjai, csaknem kivétel nélkül, átvonultak a közeli Fészek-Club nagy éttermébe, amely csaknem szűknek bizonyult. Vacsora után Ripka Ferenc dr. elnök nagyszabású beszédben méltatta a dalárda multját, az itthon és a külföldön aratott nagy sikereket, amelyek a magyar nemzet iránti rokonszenvet keltették fel, — meghajtotta a zászlót Szeghő Sándor karnagy előtt, aki ennek mestere volt és ünnepelte Ádám Jenő mostani karnagyot, akinek az 1000-ik siker köszönhető. Szatmáry Károly főtitkár, Ádám Jenő karnagy, Baránszky Gyula dr. és Petracsek Lajos dr. orszgy. képviselő felszólalása után a dalárda énekével ért véget a feledhetetlen, szép est.

Magyar József

Meghalt a török vályogház —éljen az üvegpalota!

A francia királyság idejében volt divatban, hogy a király elhunytát mindjárt az uj király éltetése mellett adták hirül a népnek, mondván: „Le roi est mort, vive le roi!" Mintahogy mostanában a Margit-körúton azt látjuk, hogy egyik igen öreg földszintes ház miként tünik el a csákányozók bontó csapásai alatt, hogy helyet adjon, — értesülésünk szerint — Buda egyik legmodernebb 7 emeletes *üvegfalu palotájának*. De álljunk csak meg egy percre ez öreg ház romjai előtt, mert volt valami, ami kedvesen különböztette meg ezt a Margit-körút 55. sz. kis házat a többi vén társától, melyeket a csákány még eddig megkímélt. Bizonyára mindannyiunknak feltünt a ház oromzatán látható *Mária-relief*, amelynek azonban már csak konturjai látszottak,a annyira befedték az évszázadok alatt rárétegződött vakolatborítások és festések. Mert csakugyan évszázados patina borította e reliefet, mely a földgömbön álló Madonnát ábázolta, lábainál 3 angyalfejjel. A bontás alkalmával kiderült, hogy a házat 270 év előtt építették, még a törökök budai uralma alatt és pedig tiszta vályogból, amely azonban oly kemény volt, hogy magától még ma sem omlott volna össze. A reliefet is meg akarták menteni a múzeum számára, de kiderült, hogy ez is csak agyagvakolatból készült, amely a hosszú idő alatt 42 cm. vastagságot ért el, úgyhogy magától levált a falról és izzé-porrá törött. Figyelmes szemlélés mellett e Madonna-relief sok hasonlóságot mutatott Murillo: „Mária mennybemenetele" c. híres képével, s mivel e világhírű festő 1617-től 1682-ig élt, nincs kizárva, hogy a török kiüzetése után 1686-ban, a ház uj tulajdonosa, aki talán piktor is lehetett, talán egy bugyogós török kép helyébe e kép mintájára illesztette háza falára a Mária-reliefet. Őszre már állni fog e ház helyén — mint első Budapesten — az uj *üvegfalú*, központi fütéses, forgóablakos, loggiás palota, de azért bánatosan szögezzük le, hogy nem várt hirtelenséggel, máról-holnapra tünnek el nyomtalanul a regényes multnak emlékei. (M. R.)

Az uj kormány

Miniszterelnök és honvédelmi miniszter: Gömbös Gyula. Külügyminiszter: Kánya Kálmán. Belügyminiszter: Kozma Miklós. Pénzügyminiszter: Fabinyi Tihamér. Kereskedelmi miniszter: Bornemissza Géza. Földmivelésügyi miniszter: Darányi Kálmán. Vallás és közoktatásügyi miniszter: Hóman Bálint. Igazságügyminiszter: Lázár Andor.

Belügyi államtitkár: **Preszly Elemér.** Pénzügyi államtitkár: **Temesváry Imre.** Kereskedelemügyi államtitkár: **Winchkler István.** Igazságügyi államtitkár: **Antal István.**

Fürdőügynökségeket állit fel a Kurkomisszió Varsóban, Stockholmban, Londonban és más külföldi nagyvárosokban. Az ügynökségek feladata Budapest fürdő-város-jellegének propagálása és erre a célra 390 pengős árban kedvezményes jegyfüzeteket árusitanak. Már eddig is élénk érdeklődés nyilatkoott meg a budai gyógyfürdők iránt és tavasszal lengyel és olasz orvos-csoportokon kivül százötven amerikai orvos is ide irányitja tanulmányutját. Budapestre jön Van Bremen a nemetközi reumabizottság elnöke aki az itt létesitendő Nemzetközi Reumaintézet lehetőségeit kivánja tanulmányozni. A Kurkomissió egyébként a közeljövőben a Vigadó térre költözik, a megszünt Pilseni sörcsarnok helyére. Uj helyiségében, hét hatalmas kirakatablakával állandó kiállitása lesz Budapest fürdőinek és forrásainak.

A városi vámok ügyét revizió alá veszik, mert az eddig fennállott 14 kategoria sok kényelmetlenséget okozott a gyakorlatban. Idáig a 200 kg áru után pl. ugyanannyi vámot kellett fizetni, mintha 1000 kg árut hoztak volna be. A nagy suly kategoriák helyett most kisebb csoportokat állapitottak meg és igy bizonyos árucikkeknél olcsóbbodá's várható.

A budavidéki őszibarack feleslegének nagy része a téli hónapokban a legelőkelőbb angol, svéd, lengyel és más külföldi hotelek asztalait diszitette. Ez a szép siker komoly érdeme a termelőknek, de érdeme a Gazdálkodók Egyesülete különböző helyi csoportjainak is, amelyek minden alkalmat megragadtak, hogy a magyar gyümölcs megfelelő kezelésére és nemesitésére oktassák a gazdákat. Szükség van ebben az irányban még nagyobb propagandára, mert hogy csak egyet említsünk, a londoni piac tizszer annyit is átvett volna gyümölcsfajtáinkból, mint amennyit feleslegünkből exportálhattunk.

Pest városáról a legutóbbi időkig hirdették a németek, hogy az ő alapításuk. Budára ezt már nehezen foghatták volna, mert Akvinkumban a rómaikori épitmények tanúsága jó pár évszázaddal megelőzi Wotán kemény koponyájú nemzetét. Nagy Lajos árcheológus nemrég a pesti oldalról is kimutatta, hogy a germán történetirás alaposan téved, amikor itt német városkultúra nyomait keresi. Az eskütéri ásatásoknál előkerült egy toronysisak, amelynek kötési összetétele (habarcs anyaga) ugyanaz, mint a Rómaifürdő-környéki épületeknél. Pest tehát római alapitás. De az Árpádkorban sem a németeknek, hanem az izmaelitáknak jutott itt városépitő szerep. Azok pedig mohamedán vallású, volgai bolgár települők voltak. Ők teremtették meg itt a kereskedelmi életet, amiből nyilván következik, hogy a német alapitás föltevése — hóbort.

A Budáról érkező nagykörúti villamoskocsikat a Beszkárt új terve szerint, a Berlini téren vissza akarták fordítani a Lipót körút felé. Ez a megoldás semmiesetre se volt szerencsés elgondolás, mert a jó közlekedés célja az, hogy nagy távolságokat, lehetőleg rövid idő alatt: tehát a legkevesebb átszállással, lehessen áthidalni. A Közmunka Tanács magáévá tette a közönség részéről megnyilatkozó felszólalásokat és a Beszkárt igazgatóságát új közlekedési tervek elkészítésére szólította fel.

A velszi herceg látogatásának emlékére a Kereskedelmi és Iparkamara elismerő leveleket küld azoknak a kereskedőknek, szállodásoknak, iparosoknak és vendéglősöknek, akiknek elsősorban köszönhető, hogy Chester grófja jól érezte magát körünkben. A budai fürdőkön kivül megérdemlik ezt a kitüntetést a Palatinus Hotel, Kis Royal és Kakuk éttermek tulajdonosai, akik világvárosi szinvonalu, kedves estéket tudtak szerezni a hercegnek. Nagy propagandát jelentett munkásságuk és figyelmük Budának, Budapestnek és az országnak.

Hubay Jenő: A milói Vénus. Nagy művészi és társadalmi eseményszámba ment Hubay Jenő dr. legujabb egyfelvonásos operájának „A milói Vénus"-nak bemutatója. Elismerésreméltó az a fiatalos tetterő, amely Hubay Jenő legutolsó partiturájában is kifejezésre jut. A modern zenekari eszközöket művészi ökonomiával izlésesen állitja az operát átható kettős alapeszme: az emberi hiuság perszifiázsa és a magasbatörő ideálizmus szolgálatába. A szöveget Góth Sándor és Farkas Imre irták d'Assas színműve után amely legendaszerű magyarázatát adja a világhírű remekmű csonkaságának: Praxiteles maga zuzta szét a szobor karjait. Az ötletes librettóra szervesen fonódnak a zenei témák, szépen sikerült a kórusok hangulatkifejező funkciója, amely sok elevenséget visz az előadásba. Márkus László főrendező monumentális elgondolásból fakadt rendezése, Fleischer Antal lendületes vezénylése az előadás szilárd pillérei. Kitünőek a szereplők: Halmos János, Tutsek Piroska, Dobay Livia, Maleczky Oszkár, Palló Imre dr. Ney Dávid, Koréh Endre. A bemutatón a szerzőt az összes szereplőkkel együtt melegen ünnepelték. **V. M. dr.**

A pesti Benbuldás asztaltársaság e hó 2-án rendezett naggyűlésén diszelnöknek megválasztotta Fejér Jenő igazgató indítványára szombathelyi Posch Antalt.

MEGNYILT A Margit-híd mellett BUDÁN
SZEIFFERT a legragyogóbban berendezett modern, kényelmes, uri KÁVÉHÁZ
mint CAFÉ RESTAURANT

A tekintélyrombolás ellen tiltakozó nagygyűlést

hívott össze a „Budai Társaskör" elnöksége, amelyen mintegy 25, egyßmással kapcsolatot fenntartó egyesület és társaskör képviselői jelentek meg, köztük a Budai Polgári Kör, Budai Club, a III. ker Polgári Társaskör, Pasaréti Egyesület, Budai Polg. Lövészegylet, Budahegyvidéki Társaskör, Pénteki Borgazda Társaság, az I. és a II. ker. Iparoskör, Hegyvidéki Polgári Lövészegyesület, Farkasvölgy és Környéke, Virányos Kutvölgyi Egyesület, Budai Fotball Club, Mártonhegyi Egyesület, Budai Sport Egylet, Budai Iparosok és Kereskedők Köre, Németvölgyi Egyesület és még mintegy tiz-tizenöt asztaltársaság és szakegyesület. Megjelentek ott: Kozma Jenő, Ziegler Géza, Morvay Zsigmond, Husszein Hilmi, Lugmayer József, Baránszky Gyula, Széplaki Tabakovits György, Janernik Nándor és számos előkelő polgár Budán lesz.

A naggyülést, amelynek tagjai teljesen betöltötték a társaskör nagytermét

RIPKA FERENC dr.

udv. tanácsos, ny főpolgármester, mint elnök nyitotta meg üdvözölve testvéri meleg szóval Buda egyesületeinek képviselőit, akik a nemzeti méltóság érdekében tiltakoznak a tekintélyrombolás ellen. Budán melegen ápoljuk a hagyományokat, tiszteljük a tekintélyeket és politikamentesen tiltakozunk azok lerombolása ellen. A reform bár elmaradt, dohos köröknek nevez minket, pedig ablakaink nyitva állanak a napfény számára és csak kórokozó bacillusok ellen védekezünk, nehogy megfertőzzék közéletünket. Bethlen Itvsán grófot, a Társaskör elnökét, aki felemelte ezt a porbatiport nemzetet, támadták szokatlan durvasággal. Gömbös Gyula miniszterelnökkel összefogva igyekezett a mai helyzetet megoldani, így bűn az ilyen tekintély lebecsülése. Indítványozza, hogy levélben biztositsák Bethlen Istvánt a budai társadalom bizalmáról.

A levél felolvasását éljenzéssel fogadták az egybegyültek és az egyes társaskörök és egyesületek nevében külön-külön járultak hozzá: Hoor-Tempis Móritz dr., Zboray Gyula dr., Kovács Alajos, Hubert Vilmos, Grenyo Bertalan, Erdei Henrik, Pyber Ignácz, Martin Gyula, Korányi Márton és befejezésül Petracsek Lajos dr. orszgy. képviselőt, aki meleg hangon méltatta Bethlen érdemeit. Azzal az üzenettel fejezte be szavait: Bethlen István ne hagyd magad!

Ripka Ferenc meleg szóval köszönte meg ezeket a szolidáris megnyilatkozásokat és a budai erkölcsök ápolására hivfel az egybegyülteket — rekesztette be a naggyülést, amelyet népes társasvacsora követett.

GYERMEKKÉPEK Blahosnál II., Fő u. 18

Szegénysorsu tanulói felsegélyezésére a marcibányitéri elemi iskola március 9-én, délután 3 órakor vidám délutánt rendez, amelyen kedves játékok és kis jelenetek szórakoztatják a közönséget. A műsor ára 1 pengő.

Az elnöki ügyosztály mellé rendelt sakbizottság február 12-i ülésén Horony-Pálffy Aurél h. tanácsi főjegyző ismertette a tárgysorozatot, amelyben szó volt arról, hogy a XIV. kerület sorszámát XII.re, viszont a XII. kerület sorszámát XIV-változtassák meg. Harrer Ferenc ellenzése után a javaslatnak ezt a részét elejtteétk.

Gyász. Rajkai Keömle'y Nándor ny. min. tan., a várbeli Credo elnöke, aki hosszú időn át vezető szerepet vállalt a budai egyesületi életben, hosszas szenvedés után, 77 éves korában elhunyt.

Mély tisztelettel értesíti Sirius mester a mi budai csillagjósunk és idődoktorunk a budapesti sajtó olvasóit, hogy március 14.-ig kevés szép idő lesz várható. Egyes helyeken eső és hó fog esni, máshol viszont nem. 8.-a körül néhány szép napra van kilátás, de a dátum nem biztos, 10., 11., 12., 13. a legkritikusabb négy napnak igérkezik; a tévedés jogát mindenesetre fenntartva. A márciusi zivatarnak különös hatása nem lesz, tavasz felé az idő kitavasziasodik. Nyáron meleg lesz, ősszel hűvös és télen hideg. Jobb időre van kilátás, ha az emberek leveszik a kabátjukat és ha meginf fölveszik, akkor roszszabbra. Egyáltalán, semmi sem biztos, csak az adóemelés és a halál.

A **Kisfaludy-Szinház** Óbudán nagy sikerrel hozta szinre a „Muzsikusok" című énekes vigjátékot. Az előadás legnagyobb meglepetése Alszeghy Lajos volt, aki a részeges muzsikust még az eredeti Magyar Szinházi alakitásnál is jobban játszotta. Lilla Mária a muzsikusok gazdaasszonyának szerepében volt nagyon kedves. Szántó Klári beugrásával a vasárnap esti előadást ügyesen mentette meg. A másik két muzsikust Madarász László és Pillér Ferenc, az őszerest Basa György, a detektivet Németh Jenő alakította hatásosan.

Magyar történet c. köteteivel összefoglaló könyvsorozatot adott ki az elmult években az Egyetemi nyomda Hóman Bálint és Szekfű Gyula szerkesztésében. A első kiadás az utolsó példányig elfogyott, éppen ezért most olcsóbb kiadást adnak közre, hogy a művelt közönség kevésbbé tehetős rétegei is hozzájuthassanak e sokat vitatott műhöz. Az első kiadás óta felszínre került ujabb kutatások eredményeit is ismerteti az uj kiadás, amely pehelykönnyű papiron, félbőrkötésű öt kötetben jelenik meg. Az uj kiadás husvét körül kerül ki a sajtó alól, ára az eredeti 40 pengővel szemben most 78 pengő és 4 pengős részletekben fizethető. Akik március hó 15-ig megrendelésüket beküldik, 70 pengőért kapják meg az öt kötetet. A mű a Egyetemi Nyomda könyvesboltjában rendelhető meg.

A Pesti Városháza legszebb folyóirataink között is kitünik azzal az átfogó, patinás szellemmel, amelyet György Endre szerkesztése jelent. A lap tartalma, cikkei és képei mindig a legmodernebb városfejlődési szempontokat szolgálják, beszámolva egyuttal a főváros akcióinak, munkásságának fázisairól. Várostörténeti visszaemlékezései a legjobb szakirók tollából ismertetik a magyar főváros multját.

Irredenta előadást rendezett a rómaifürdő telepi elemi iskola tantestülete és ifjusága a III. Keve utca 41. sz. alatti iskolában, február 24-én délután 4 órakor. A műsorban egy kisleány üdvözlőt mondott, „Álmodnak a magyar babák" c. kis jelenetet mutattak be a növendékek. Vegyeskari népdal feldolgozásokat énekelt az énekkar. „Vendégvárás" és „Vicuska tündérországban" jelenetek után egy elsősosztályos kisfiú búcsúzott a közönségtől. A Hiszekegy és Himnusz szép keretébe illesztett ifjusági előadás a gyermekszíveknek az ezeréves Haza iránti hűségét bizonyítja.

MENYASSZONYI képek Blahosnál Fő-u. 18

A Duna és a budai hegyvidék szerepéről beszélt Prém Lóránd dr., az OTT főtitkára, a Baross Szövetség legutóbbi idegenforgalmi előadásán, amelyen József Ferenc kir. herceg elnökölt. Prém dr. a főiskolai világbajnokságok speciális idegenforgalmi attrakciójának tekinti Buda szépségeit és bizonyosra veszi, hogy az ideözönlő sportemberek lelkes hívei és propagálói lesznek tájszépségeinknek.

Óbuda érdekében emelt szót a főváros közgyülésén Vörösvári Miklós dr. Felszólalásában kifogásolta, hogy Óbudán évek óta egyetlen épitési engedélyt sem adtak ki és az egész városrészben csak egyetlen utcára vonatkozott az adókedvezmény. Óbuda szabályozási tervei még mindig nem készültek el, ennek sürgős elkészítése a legelső feladat, amely után az épitkezés végre Óbudán is megindulhat.

A Rákóczi Szövetség I., XII. kerületi fiókegyesületei 12.-én Bozzai Imre vendéglőjében (Attila utca 39.) taggyülésre jönnek össze.

OLEUM
MŰSZAKI KERESKEDÉS
Telefon: 69—0—10. — XI. ker., Horthy Miklós-út 32, — Autócikkek, Bosch cikkek. Müszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF lerakat, gépszij, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont és padlóolajok, kocsikenőcs, gépzsir, autógumi. Házhoz szállitással.

1935. V. 3—11.
B. N. V.
(Budapesti Nemzetközi Vásár)

KAKASKAPU SÖRÖZŐ
II., PÁLFFY-TÉR 4. SZ.
Családi menü P 1,60
Nagymenü P 1.20
Ebédet házhoz szállit

Vig esték
ÓBUDÁN
Az ujjáalakított, fővárosi nivóju
Központi-kávéházban, III., Főtér
Nagyszerü konyha!
RADICS BÉLA jazzenekara

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért zenekarával egész télen naponta
GUNDEL-GELLÉRT
ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

Éhgyomorra
naponta igyék egy pohár
Kristály
vizet

RUHÁK

II., FŐ-U. 57. Tel. 55-3-85
Mérték szerint olcsón, izlésesen készülnek, átalakitások, forditások jutányos áron. Ruhakarbantartás teljesen garantálva. 2 öltöny P **2.50**

Első Budapesti Ruhakarbantartási Vállalat

SZEMÉLYI HIREK

ANNA királyi hercegasszony február 13-én gyönyörű rádiószózatot intézett a cserkészlányokhoz abból az alkalomból, hogy tíz éve fővédnöke a mozgalomnak.

GÖMBÖS GYULÁNÉ, a miniszterelnök felesége avatta fel február 27.-én a MOVE „Karakán" nevű új nagyteljesítményű vitorlázó repülőgépét.

TORMAY GÉZA dr. államtitkárt a kegyelmes címmel tüntette ki a kormányzó.

SIPŐCZ JENŐ dr. főpolgármester lemondott a Magyar Városok Orsz. Kongresszusa elnökségéről, amelyet a mindenkori budapesti polgármester tölt be, helyére Szendy Károly polgármestert választották meg.

SZENDY KÁROLY polgármester idegenforgalmi szervezeteink kibővítése érdekében március 9.-én Bécsbe utazik.

KOZMA JENŐ dr. a pénzügyi ügyosztályban határozottan állást foglalt a tisztviselők kedvezményeinek megvonása ellen.

ÉBER ANTAL dr., a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke nyitotta meg a Budapesti Kőművesmesterek és Kőfaragómesterek székházában a családi ház terv- és épitőanyag kiállítását.

SCHULLER DEZSŐ dr. székesfővárosi tanácsnoknak sokévi érdemes közszolgálata elismeréseül a Kormányzó a kormányfőtanácsosi cimet adományozta mely kitüntetés hirét örömmel vette tudomása főváros polgársága.

PETRI LAJOS szobrászművész 25 éves művészi munkásságát ünnepli a Nemzeti Szalon termeiben rendezett kiállításon, amely március 25.-ig van nyitva.

SENN OTTÓ dr. min. tanácsosnak, a MÁV elnökének a Kormányzó az államtitkári cimet adományoza.

OSZOLY KÁLMÁN ny. isk. igazgató, a törvényh. bizottság ismertnevű tagja influenzából fejlődött középfülgyulladásban feküdt betegen s így e hó 7-ikére jelzett előadása: „A városi és falusi polgárság közhangulatáról" elmaradt és e hó 14-én lesz.

CSORDÁS ELEMÉR dr. tisztifőorvos a Margitszigetről szólva kijelentette, hogy a fő ut elején levő isállók miatt nem lehet valóban gyógyhely a Sziget. A lehetetlen állapot orvoslását kérte a közigazgatási bizottságtól.

DUDAY ALAJOS dr. előljáró-tanácsnokot melegen ünnepelte a XI. ker. társadalma abból az alkalomból, hogy most egy éve alakult önálló kerületté a Szent Imre város, amelynek ő hivatalból is az első polgára és gondviselője.

FISCHER JÓZSEF kir. tanácsos, műépitész, Szász Ágoston dr. társaságában „Pénz" cimen érdekes közgazdasági tanulmányt irt, amelynek ismertetésére visszatérünk.

SZIGETHY LAJOS dr., a Vásárpénztár igazgatója, napokon át magas lázban feküdt betegen, de ma már túl van a veszélyen.

AGGHÁZY KÁMIL ezredes, a Hadimuzeum igazgatója a B.S.E. fotószakosztályában érdekes előadásban ismertette a fényképezés történetét.

DURICS HUSSZEIN HILMI budai mohamedán lelkész, a budai mufti, március 5-én nagy érdeklődés mellett adott elő a Magyar Nemzeti Szövetségben „Utinaplóm és beszámolóm indiai utamról" címmel.

HAYPÁL BÉLA budai református vezető lelkészt az egyházi fegyelmi biróság felmentő ítéletével rehabilitálta s visszahelyezte állásába. Ez alkalomból hivei melegen ünnepelték.

SEBŐS KÁROLY-t, a jeles magyar barlangkutatót a Hollós Mátyás heti ülésén rendes tagjai sorába megválasztotta.

SZAKÁLY K. KÁLMÁN rendőrfőtanácsos, a II. ker. kapitányság népszerü vezetője nyugalomba vonult. A kapitányság uj vezetőjének GULOVICS ANDRÁS dr.-t, a főkapitányság elnöki osztályának volt vezetőjét nevezte ki a belügyminiszter.

TAMÁSSY BÉLA dr. tisztiorvos a Vöröskereszt Szentimrevárosi fiókegyletében március 1.-én nagy érdeklődéssel kisért előadásban számolt be gázmérgezés elleni első segélynyujtások módozatairól. Értékes előadásáért a megjelent nagyszámu és előkelő közönség melegen ünnepelte.

VASS TAMÁS dr. ny. miniszteri tanácsost a Budai Polgári Kör 30 év óta tagját melegen ünneplik a Körben és a Pénteki Borgazda Társaságban a nevezetes évforduló alkalmából. Meghitt baráti ünneplésén KOZMA JENŐ dr. és BENEDEK SÁNDOR dr. köszöntik.

GALLNER FERENC dr. főjegyzőt a polgármester KOVÁCSHÁZY VILMOS tanácsnok állandó helyettesítésére a közlekedési ügyosztályból a városgazdasági ügyosztályba helyezte át.

LUX GÉZA épitészmérnök, a Közmunkák Tanácsának előadója, az óbudai hid ügyét és a környék városrendezését ismertette a Nemzeti Liga február 28.-án, az óbudai kulturházban rendezett ülésén, amely után fehér asztal mellett ünnepelték az előadót.

BALOGH-BEÉRY LÁSZLÓ előadása „A rutén föld és jelentősége" cimen volt a programm főpontja a II. Rákóczi Ferenc Orsz. Kurucz Egyesület e hó 8.-ára összehivott előadó-estjének.

TAHY LÁSZLÓ a miniszterelnökség uj politikai államtitkára az elmult héten csütörtökön d. e. Szendy Károly polgármestert, majd pénteken Sipőcz Jenő főpolgármestert látogatta meg hivatalában.

GANGHARDT ÁGOSTON dr. p. ü. főtanácsos kerül a Dohányjövedék most létesített propaganda-osztályának élére.

KIRÁLY KÁLMÁN tanácsnok 30 éves szolgálati jubileumán büszkén tekinthet szét az új Budapest utain, mert ő inditotta el Városi utak cimü művével 1918-ban a korszerü uthálózat megteremtését. Hatalmas ivben feltörő karrierje 1933-ban érte el a tanácsnoki rangot és ma mint az ut és csatorna hálózatnak és a fővárosi kertészetnek legfőbb irányitója világvárosi szinvonalra emelte közreműködésével a fővárost. A barátok s munkatársak szerető megemlékezése mellett ott lüktet minden budai polgár szerető köszöntése is és ez a köszöntés szól a munkának, az alkotókészségnek, a tehetségnek, amely maradéktalanul jellemzi Király Kálmán egyéniségét.

Orajavitás: Szerafin Gy. I. Roham u. 1

A **polgármester** hivatalbalépésétől kezdve foglalkozik a polgári iskola fejlesztésének gondolatával. Szendy Károly elgondolásai mindig a főváros társadalmának fő igényeit fedik. Ennek az iskolatipusnak tanulói 85 százalékban az alsóbb néposztályokból kerülnek ki s igy szükséges a tananyag nemzeti célu megreformálása. Éppen ezért kivánja a polgármester, hogy a polgári iskolák felszerelése, az ifjusági lapok és könyvek beszerzése, a különböző egyesületek lüktető élete, otthont adjanak az ifjuságnak, amely igy kiegészíti az oktatást és kielégiti a nemzeti irányu nevelés kivánalmait.

A **Mátyás templom tornyának** ujjáépitését márciusban megkezdik. Ezzel kapcsolatban a város bizottságot küldött ki a süttői bányába, ahol közel 100 munkás bányássza az épitéshez szükséges anyagot. Az egyszerü mérnöki idomokat még a bányában kifaragják, az ornamentika finomabb részeit pedig budapesti kőfaragók Budán, a templomnál végzik. Tiz vagon kőanyagot már felszállitottak a Mátyás templomhoz és amint az idő enyhül, az épitést megkezdik. Érdemes megemliteni, hogy az állványozás 30.000 pengőbe, a torony ujjáépitése 290.000 pengőbe kerül. A templom külső restaurálásának költségeire az 1935. évi költségetésben 100.000 pengő szerepel.

Gyermekjátszóteret létesit a Horthy Miklós körtéren a főváros. Van ott egy telek ugyanis, amely eddig külvárosias jellegével nem tudott beleilleszkedni a rohamosan fejlődő Kelenföld modern környezetébe. Most ezt a területet befásitják, vizmedencét létesitenek rajta s a friss pázsiton torna- és játszószerek fogadják majd a budai apróságokat. Hasonló játszótér bizony el kellene még egynéhány helyen, elsősorban Buda perifériális részein, főleg Óbudán.

A **Kelenföldi Társaskör** március hó 14-én délután 5 órakor Becsey Antal és Dorner Gyula elnökletével rendezi 4. évi rendes közgyűlését, amelyen uj tiszikart választ és a jelentéseket veszi tudomásul.

Szabadtéri hangversenyt tervez a Mátyás templom dunai frontján Szent István napjára Kovácsházy Vilmos tanácsnok. Ezzel a tervvel már előző évben is foglalkozott, azonban a restaurációs munkák miatt azt nem lehetett keresztülvinni. Egész sor uj ötlet vár megvalósitásra a Szent István ünnepségekkel kapcsolatban és a fővárosi házinyomda már készíti azokat az évek óta meglepetés erejével ható meghivókat, amelyek az ezévi ünnepségek programját viszik szét a világ minden pontjára.

Tizemeletes weekendtornyot épitenek a römaifürdői Dunaparton Ember Sándor dr. ismert budapesti ügyvéd birtokán, amint a Pesti Tőzsde irja. Ezen a helyen egy év előtt 26 fokos kénes forrást találtak, amely percenkint 22 hektolit. gyógyvizet szolgáltat. A telektulajdonos két 50 méteres fürdőmedencét épittet, amelyek közül az egyik már el is készült. Sportpályák létesülnek, de a thermálfürdő igazi szenzációja az a hatalmas toronyszálloda lesz, amelynek épitését már megkezdték és amelynek terveit Hajós Alfréd a Nemzeti Sportuszoda nemzetközi hirnvü kiváló tervezője készitette. Nyárra az uj szállóban 60 minden kényelemmel felszerelt szoba várja a vendégeket. Az uj fürdő vonzó érdekessége lesz Budapest fürdővárosnak.

A **budai Dunapart** Margithíd feletti része nem kapott annakidején adómentességet. Alaposan meglátszik ez, az elhanyagolt terület ma is századok előttihez hasonló állapotán, pedig ugyancsak fontos érdek volna, hogy az idegenforgalmi szempontból oly jelentős Margitszigettel szemben modern épitőkultura jelentkezzék. Megértjük a érdekeltek kivánságát, akik igy foglalják össze óhajtásukat:

„Aki a főváros közműveivel ellátott vidéken épit, minden egyéb feltételtől menten, részüljön 30 éves adómentesség kedvezményében." Ez a Dunapart kiépülésének és Buda fejlődésének is nagy érdeke.

RAVASZ cukrász
I., Krisztina körút 75. Telefon: 50-2-32.
ELŐKELŐ CUKRÁSZ SZALON

Teadélután Óbudán. A jótékonyság és a kultura ügyét karöltve szolgálja a Somló Sándorné elnöklete alatt működő, — fennállásának századik évéhez közeledő Óbudai Izr. Nőegylet. A vasárnap délutáni összejövetelen Huszár Jenőné és Orova Zsigmondné töltötték be a háziasszonyi tisztséget. A megjelent nagyszámu közönséget és az előadókat Káldor Gyuláné egyl. alelnöknő üdvözölte szives, meleg szavakkal. Patai József dr., a „Mult és Jövő" főszerkesztője ismertette nagy tetszéssel fogadott előadásában a palesztinai aktualitásokat és a szentföldi épitőmunka fejlődését. Azután Molnár Anikó, Rados Dezső tanár növendékének hegedüjátéka következett, aki fiatalsága dacára, kiforrott művészettel adta elő Vieuxtemps balladáját és polonaise-ét. Várady Klárika szinművésznő szép énekhangját és előadását mutatta be, végül Gelléri Andor, a fiatal iróñemzedék Baumgarten-dijas, jeles tagja aratott egyik novellájával sikert. Tarján Tiborné és Tänczer Olga zenetanárnő látták el a zongorakiséretet. A műsoros rész rendezése Stern Ede nőegyleti titkár érdeme.

25 évet töltött el magyar karrierek és sorstragédiák s ezzel a magyar dicsőség kutatásában Pálóczi Edgár tanár és szakiró, a Dardanellák szorosától (Báró Tóth Ferenc), Marokkóig (Dombay Ferenc), Svédországban vitézkedett magyar huszároktól Egyptomig vetett magyar rabokig megénekelje a magyar sorsok véres könnyektől és annyi dicsőségtől terhes útját. . . Irói működésének negyedszázados évfordulóján meleg ünnepséget rendezett a Magyar Miczkiewicz Társaság. Lukács György ny. miniszter méltatta a jubiláns érdemeit, különösen hangsúlyozva külpolitikai szempontból is értékes irói munkásságát. A Magyar Lengyel Társaságban Okolicsányi László dr. elnök üdvözölte Palóczi Edgárt, aki a „Magyar Lengyel Könyvtár" megindításával értékesen szolgálja történelmi kapcsolataink kimélyitését. Pálóczi Edgárt jubileuma alkalmából mint munkatársát, a „Budai Napló" is szeretettel üdvözli.

A virágos ablakok, erkélyek és kertek szép ügyét akarja szolgálni a „Virágkedvelők Egyesülete", amelynek alapszabályait a belügyminiszter most jóváhagyta. Valahogy mégis csak aszfaltkertészetize van ennek a — bizonyára jószándékú — társulásnak. Budán és környékén sülyt kell helyezni arra, hogy ilyen megmozdulás bizonyos félhivatalos, komoly intézményhez fűződjék, mint amilyen a „Budapesti Gazdálkodók és Kertészkedők Egyesülete", ahol megvan a szaktudás, de megvan a mód és tekintély is, amit a nagyközönség keres. Pusztán egyletesdit játszani, igazán felesleges és ártalmára van a szép célnak, amit különben is régen és jól szolgál a „Virágos Budapest" cimen alakult mozgalom.

BÖJTÖK LELKE

Csak por és csak hamu. . . a többi mind káprázat, rossz lidérc a Végtelenség komor kárpitja alatt. Tegnap, ma holnap — Istenem, egyszer mind mult lesz és mi is lemegyünk oda, ahol hatvanhét quadrillió ember álma, vágya, akarása, bomlott porrá és hamuvá. Ma még talán integet szép csókok tavasza, talán még várjuk a fényarcu élet szép igéreteit. Irigyelnek, vagy irigyelünk, nem akarunk rágondolni, hogy nagy titkok küszöbén járunk. Technika, hírnév és kultúra szeszélyes apróságok csak a történelmi erők napsütésében, egy orkán kell csak és vége, örökre vége mindennek. . . Böjti harangok zúgnak, egy percre álljunk meg az irtózatos, pogány rohanásban, csókoljuk meg az Isten kezét, aki poézist, hitet, szeretetet prédikál Nagypéntek áldozati keresztjéről is. Szenvedő arca legyen a mi erősségünk és Husvétvasárnap diadalmas Allelujája hozza meg nekünk végre, magyar böjtök után a feltámadás magyar virradatát. (—)

BUDAI VIGADÓNÁL Corvin-tér 5. Tel. 53—5—32. KOTSIS ERZSÉBET művészi FÉNYKÉPÉSZ.

Juniusi ünnepi hetekről nyilatkozott Fellner Alfréd, az Operabarátok alelnöke: — Az ünnepi hetek és ünnepi játékok gondolatát az Idegenforgalmi Tanács hívta életre, mert az egyes események csak együttesen jelentenek teljes egészet. A juniusi hetek programmjában magának a városnak a propagálása a főszempont. Éppen ezért teniszversenyeket, operaelőadásokat és sportjátékokat rendeznek, időt hagyva az idegennek arra is, hogy délelőttönkint fürdőéletet élhessen. Gondoskodás történt, hogy a meghívók kvalitásos külföldi címekre menjenek szét. A külföldi városok magyarbarát vezető köreiből többek közt Rohan Mária hercegnő, és Lady Snowden vállalták a propaganda irányitását. Remény van rá, hogy az értékes idegenforgalmi jelentőségű juniusi heteket a rádió is közvetíti.

Madách-ünnep. A budapesti II. ker. áll. tanitónőképző intézet március 1.-én és 2.-án meghatóan szép ünnepségen hódolt Madách Imre szellemének, akinek a magyar nemzet, sőt az egész emberiség királyi ajándékot köszönhet: — Az ember tragédiáját. Az intézet száztagú énekkara Mihó Ernő három szólamú „Zsoltárá"-val már áhitatos hangulatot teremtett. Szőke Aranka és Skribák Magda V-ik éves növendékek tanulmányai: Madách élete és költészete — Madách Imre liráját; Vági Ilona V. éves növendéknek „Nem féltelek hazám. . ." és Kiss Márta V. éves növendéknek „Dalforrás" című szép szavalata képviselte. Előadták a növendékek Az ember tragédiája I. szinét. Kég egű aranycsillagú háttérből emelkedett ki az angyaloknak az I. és II. éves növendékekből alakított festői szavalókara, hódoló dicsérettel adózva az Urnak. Ezt tette a szinfal mögött elhelyezett énekkar is Koudela Gézának gyönyörű négyszólamú kórusát énekelve. Az Urat Lakatos Marianne, az arkangyalokat Dési Ilona, Horváth Margit és Dési Ilona V. éves növendékek személyesitették meg. Lucifer szerepét Feiszt Hedvig IV. éves növendék játszotta. Az énekkar Halmos erőteljes, harsogó Zsoltárával szépen fejezte be az előadást, amelynek műsorát Barabás Erzsébet IV. éves és Hansághy Margit III. éves növendéket zongoraszámai tettek még változatossá. A komoly, de költői és művészi szépségekben gazdag ünnepség rendezése körül az intézet tanári testületéből különösen Jelitainé Lajos Mária dr., Sebestyén Erzsébet, Gyimesyné Csaba Etelka, Meskóné Veverka Edit és Deméné Wunder Ilona tanárnők fáradtak sokat. A siker és elismerés az ő buzgalmuk, művészi tudásuk és nevelő munkájuk jutalma.

Az uri közönség találkozóhelye
GÜL-BABA SÖRÖZŐ-ÉTTEREM
A BUDAI MARGIT-HIDFŐNÉL. ◆ II., MARGIT-KRT. 2. ◆ TEL.: 57-6-05.
Művésziesen megtervezett termek. — Magyar, francia konyha. — Polgári sörök. — Menürendszer. — Hangulatos zene. — 10 % borravaló.

Fent a bástyás Budavárának, a régi Nádor-kaszárnyából átalakitott, impozáns külsejü hadimuzeumnak sok-sok tenger kincse közül a daguerreotyp-képanyaga hazai viszonylatban páratlan. A zseniális francia Niepce és Daguerre 100 év előtt találták fel a rögzithető tükörképet s igy a mozgalmas 1838—1848 közötti időkből éppen ezen találmány által a magyar szabadságharc szereplői közül is számosan megörökültek. A Hadimuzeum őrzi pl. a vértanu Ormai-Auffenberg Norbert ezredes, Tornszek, Myck őrnagyok, Duka, Kempelen századosok, Jaskula főhadnagy — akihez gyermeki szeretet füzi lapunk szerkesztőjét — Gaál Sándor ezredes, Móga altábornagy, Guyon tábornok és családja, Görgey Ármin ezredes és családja, Görgey Kornél őrnagy, Görgey Gusztáv százados, Damjanich tábornok és felesége, Kossuth Lajos, Pulszky Ferenc, Görgey Artur, Petőfi stb., róluk fennmaradt 1848-iki daguerreotypjeit. Erről a ritka nagyértékü, nagybecsü gyüjteményről, sajnos kevesen tudnak, azért szenzációs élményként hatott most vitéz Aggházy Kamill ezredesnek, a Hadimuzeum igazgatójának a Budapesti Sport Egyesület fotószakosztályában tartott nagysikerü, élvezetes, tanulságos előadása, melyen a páratlan daguerreotyp-anyagot a vásznon vetített képek hosszu sorozatával bemutatta.

Gyász. Felsővisói Fináczy Ernő dr. m. kir. udvari tanácsos, a II. osztályu Magyar Érdemkereszt, a Lipót-rend és III osztályú Vaskoronarend lovagja és a II. osztályú polgári hadi érdemkereszt tulajdonosa, a budapesti kir. m. Pázmány Péter Tudományegyetem ny. nyilv. r. tanára és volt rector magnificusa, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja és ostálytitkára, az Orsz. Közoktatási Tanács másodelnöke, a Magyar Pedagógiai Társaság tiszteletbeli elnöke és számos más tudományos társaság tagja, február hó 26-án, hosszú szenvedés után, életének 73-ik évében elhunyt és 28-án délután a Magyar Tudományos Akadémia előcsarnokából helyezték a farkasréti temetőben örök nyugalomra nagy dísszel. Gyászolják nején született Weiss Jozefán kivül testvére, Finászy Béla dr., leányai unokái, továbbá a: Nagy, Paleta, Döme, Teőke, Vári és Zachár családok. — Lakáscim: I. Csaba utca 7c.

A különböző sporttestületek és a Nemzetközi Vásár vezetősége közös értekezleten határozták el, Vértes Emil alelnök javaslatára, hogy nagyarányu propagandát fejtenek ki, amelynek keretében minden sportág képviseletén kivül a cserkészet és levente intézmény bemutatására is sor kerül. Pluhár István az OTT képviseletében javasolta a magyar sport muzeális anyagának bemutatását, amihez a jelenlevők hozzájárultak. Sport intézményeink bemutatása bizonyára érdekesen egészíti majd ki a magyar alkotó készség Nemzetközi Vásárokon megnyilatkozó értékeit.

Az új budai vízműről nyilatkozott Papp Ferenc, a vezérigazgató: az első rész megépitéséhez nyolc hónapi munkaidő szükséges. Az eredeti tervet háromszor módositották, hogy minél előbb, minél több vizet adhassanak Budának. Egyelőre 10 kút vizét egy 800 milliméteres nyomócső segitségével Duna alatti bujtatón hozzák a jobbparti szivattyutelepig, amely a vizet a krisztinavárosi medencébe nyomja át. Kijelentette még a vezérigazgató, hogy a budai oldalon nagyobb vizszállitó alagutra egyelőre még nincs szükség. Tehát mégis csak dunavizet kapunk és a pompás karsztvizről egyelőre szó sincs.

A Műegyetemről délre fekvő terület — ahogy Czakó Zsigmond dr. irja a kitünően szerkesztett „Budai Ingatlan Ujság"-ban, — teljesen rendezetlen, amelyen gyalog is csak üggyel-bajjal lehet közlekedni. A budai oldalon az új hidhoz vezető Verpeléti út csak a Budafoki útig terjed, azontúl hepehupás mezők és feltöltött, rendezetlen területek fekszenek. Mivel az utakat kétszer kell megépiteni, egy évet hagyva a töltés megülepedésére, nyilvánvaló, hogy a hidhoz vezető utak épitésének ütött az utolsó órája. A híd megnyitásáig már csak két esztendő szükséges, visont a jó közlekedés csak úgy biztositható, ha az útépitésre vonatkozó intézkedések sürgősen megtörténnek.

A Budai Diplomás Csoport február hó 28.-án rendezte teaestjét a Budai Polgári Körben. Az est, amelyen Kozma Jenő dr., Nagyőszi Ferenc és Pataky Ferenc is megjelent, a mulatságok szokott zajosságától eltérően bensőséges, családi hangulatban telt el. A kisszámú, de elit közönség hangulatára jellemző volt, hogy a zárórát sokáig nem akarták tudomásul venni.

SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi és női osztály.
A legmodernebb berendezés.
Szakképzett személyzet.

Budapesti Szimfónikus Zenekar március 7.-én, a Budai Vigadóban rendezett estjén Vivaldi négy hegedüre és vonószenekarra irt művét szólószerepekben Végh Sándor, Koromzay Dénes, Pártos Ödön és Csilléry Béla mutatták be. A modern francia zenét Ravel rapszódiája képviselte. Palotai Vilmos gordonkaművész meleg tónusokkal, kissé talán temperamentum nélkül játszotta Dohnányi költői szépségű versenyművét. A zenekar Malipiero velencei mester: Armenia cimü művével újra bemutatót hozott. A merész ötletek, szellemes variációk kellemesen meglepték a közönséget, általában a műsor egész összeállitása jó hatást váltott ki. Még Sámy Zoltán karnagy is szép fejlődést, több melegséget mutatott a kitünő zenekar élén. (M. J.)

A Kék Golyó

Az Istenhegy lankájára felkapaszkodó Kékgolyó utca sarkán áll az ütött-kopott régi földszintes ház, a homloka a Városmajor utcára néz. A ház sarkán nagy kőgolyó befalazva, kopott kék a szine. A golyóbis kék, vagy „kék golyó". Az utca neve Kékgolyó utca. Mi ez a kék golyó? Miért golyó és miért kék? És mi volt ez a régi ház, amely hamarosan bontócsákány alá kerül és vele eltünik a Kékgolyó, de ideig-óráig megmarad az utcanév, hogy értelmetlenségbe sülyedjen, vagy valamely helyi kis potentátumocska nevét halhatatlanitsa a budai Örökkévalóságban.

Mielőtt e kérdésekre válaszolnék, előbb azt lássuk, mi nem e kékgolyó. Sokak szerint, régi török mozsárgolyóbis, kőgolyó, amit mozsárból hajigált a török Buda falairól, avagy az ostromlók hajitották azt mozsárból Budun vára felé. Lehet, hogy valóban mozsárgolyóbis e golyó, bár ez nincsen ráirva. A kő hallgatag. Lehet, hogy középkori, vagy römaikori kőhajító masina golyóbisa. Lehet, hogy nem is török, bár Budán minden „török", ami régi, mint a Levante-ban minden „antica", ami ócska és vacak, amit az „antik" iránt rajongó idegen nyakára lehet sózni. Ócska kaucsukgallér és vaksi macskakölyök, amit a korfui vagy patrasi kikötőkben árul a villogószemü Levantino: — „Un cosa antuca Sior!" — kiáltással.

Jól van, török mozsárgolyó, amit a falba illesztett az emlékezés. Lehet: de miért kék? Csak azért, mert kékre mázolták és nem veresre?

A felelet egyszerü: „La palla azzurra": a kék golyó a régi fűszerárus kalmárok ősi lombardiai cégére. Jelentette az indigó golyócskáit, amit máig „kékgolyó" néven árulnak a fűszeres és festékes boltosok. A vízben felolvasztott kékitő már újabb holmi. Minden festékes boltos ezt a kék golyót használta cégérül. De használták a keleti drógakereskedők is, sőt, a kékfestőmesterek is, akik a „kékbéli" vásznakat kékitették. Fűszerárusok, festékesek, kékfestők cégére volt a kékgolyó. A Dohányutcában máig ott gömbölyödik a kékgolyó egy vásznas üzlet fölött. Hogy valami római, középkori, török, vagy spanyol hajitógépbe, vagy mozsárba való golyót festettek kékre a fenti cégéres okon: az lehetséges.

Igen ám, de a mult őszig korcsma volt a régi házban. „A kék golyóhoz" — volt a cégére. E sorok irója kicsike budai gyerekkora óta emlékezik rá. Régi irások szerint, ott volt már száz esztendeje is. Kékgolyó, mint korcsmacégér? Miért kék? A felelet egyszerü: a régi Jus Regale, a Kisebb Királyi Haszonélvezetek Joga, illetőleg az italmérési jog régi jelvénye egy kék erszény volt. Ennek neve Bursa. Az erszény golyóalakot vett fel. Mint golyóalakú erszény — olaszul Borza vagyis Bolza — ott van a szarvasi gróf Bolza család olaszeredetü beszélő cimerében is. Ez a kék golyó a király pénzeszacskója, a Chatuille, a Schatulla, az iskátulya, vagyis a Jus regale, a „Királyadó" jelképe. Egész Európában, mint Bierkegel, vagyis sörgolyó lett a királyadót fizető sermérőcsapszékek nemzetközi cégére. Kékgolyó: sercsapszéket jelent mindenütt: Budán is. És valóban: régi beszálló vendégfogadó, paraszti Einkehrwirtshaus volt a Kékgolyó vendégfogadó.

De másról is nevezetes volt. Blaumontag: neve szerint kék hétfő. Magyarul: korhelyhétfő, heverdelhétfő, Szent Heverdel Hétfője, heverő hétfő, henyehétfő. Mért kék? Felelet: nem is kék, hanem bolondos. Blue: régi francia nyelven bolondos. Bleu: kék. Blueelte: bolondos szindarab. Blau: németül kék. Bluff: csalás. Jus Blaue hineinreden: bolondot beszélni. Jus blaue fahren: bolond fővel menni valahová, vaktában menni. Blöd: buta. A szó eredete kapatos, kótyagos. Régi magyarországi németséggel a Szepességben Plabun-Montag: bolondok hétfője. Hétfőn délelőtt a céhbéli mesterlegények serrel kurálták a vasárnapi boritalt, a hétfő délelőtt szabadnap volt. A budai Helytartótanács még az 1840-es években is rendeletileg tiltja a Blaumontag-ot.

És itt belekerültünk az egyenesbe. A bolondhétfősök szerettek távol lenni a várostól. A régi pesti Király utcán hemzsegtek a „kék", vagyis a „Blaumontag"-os hétfődélelőtti serkorcsmák. Kék kakas, Kék kutya, Kék macska, Kék flaska: ilyen korcsmák voltak ott. A Laudon-utca neve Kék kakas utca volt. A Kék Macska háza máig áll a Kisdiófa utca sarkán. Ez a hirhedt „Blaue Katz" ahol még a mai Walesi herceg nagyapja is mulatott. A „Két flaskó" máig megvan. A Ráday utca sarkán máig látható a régi „Kék Bakok" cégére emlékére készült „Kék Bak" az uj ház kapuja fölött.

Kék Golyó: régi budai Blaumontagos hely volt. A Németvölgyi uton, a Ferry Oszkár utca torkolatával szemben még tiz éve ott volt a Blaumontaghoz cimzett nyári korcsma. Itt üdült a Blaumonta-

KITÜNŐ EBÉDJÉT PONTOS IDŐBEN HÁZHOZ KÜLDI a
BELLEVUE
Telefon: 52-8-84

got ugyszólván máig megtartó szabó, cipész és szobafestő céh. „Duort war'n Schuster und Schneider zusammen!" mondják a mai budai vének. A Blaumontag-on ugyanis különböző céhbeli ifjak egy asztalnál is ülhettek, ami egyébként tilos volt a számukra. A régi „Felállás"-ok, a sztrájk ősei e hétfőn összesugások alkalmával beszéltettek meg.

Nos: A Kékgolyó el fog tünni. Már a régi korcsma is eltünt. Ha a házat lebontják, tisztelettel kérjük tanácsbéli jó uraimékat: hagyják meg a Kékgolyót. Szoritsák rá az uj háztulajdonost, épitse bele házfalába a régi Házjegyet. Mert Hausmarke, Signet de Maison, Házjegy az ilyesmi neve, ha ezt kevesen tudják is. Szint ad egy fertelmes berlini Bauhaus stilben odaéktelenitendő uj háznak, valami orosz-berlini stilustalanság mis-másnak is. Kék szint ad. Elvégre a „Boldogság Madara" „Kék Madár" Maeterlinck gyönyörü szindarabjában. Kék a kökény és kék az ég. És Budára kék egy kis Helyi Szin.

Budai Hárombék Effendi.

HIREK

A Vár multjáról adott elő legutóbb a Nemzeti Klubban Ney Ákos min. tan. Máv-igazgató. Pest-Buda müemlékei közül a legtöbb ma is a Várban van, de egész Buda tele van épitéstörténeti érdekességekkel. A Rudas, Király és Császárfürdők, a legendáshirü Gül Baba sirja, a török hódoltság emlékeit hirdetik. A Batthyány-téri Grassalkovich palota a rokokó nemes hagyományait őrzi. Müemlékekben leggazdagabb városrészünk a Vár, amely a Koronázó templom, az Uri utcai paloták hangulatában félezerév müvészi hagyományait őrzi. Fejlődésének jó része barokk hagyományokkal bir, sajnos a régi Vár kedves hangulatát kinosan zavarják az újabb épitkezések. Szükség volna a szabályozás és épités új feltételeire, amelyek a menthető mütörténeti vonatkozású épületek fennmaradását és hatását megvédenék. Sürgette a régi utcanevek visszaállitását és előadását ezekkel a szavakkal zárta: „Metropolis Buda in pace floreat!" (Virágozzék békén Buda városa!)

A Margithid kiszélesitésének ügyében február 28-án délelőtt a Kereskedelmi Minisztériumban ankét volt, amelyet Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter nyitott meg. Közlekedési, rendészeti és városfejlesztési szempontból sürgette az átépités azonnali megkezdését, amihez Szendy Károly polgármester a város nevében közreműködését lelkesen felajánlotta.

A Kelenföldi Gazdasági és Közművelődési Egyesület február 28.-án rendezett társasvacsoráján Sziklay János dr. kormánytanácsos méltatta Duday Alajos dr. tanácsnok-előljáró érdemeit, átnyujtva az egyesület diszoklevelét a népszerü előljárónak. A szép oklevelet Peitler István festőművész készitette, akinek müvészi munkájáért Bánhelyi Ferenc ügyv. elnök mondott köszönetet. Ravasz Ferenc a Bibic-telep 5000 lakójának közbiztonsági és rendészeti kivánságait tette szóvá. Bartha Géza rendőrfőtanácsos és Bosnyákovics rendőrfőfelügyeő megigérték, hogy a kérést Ferenczy Tibor főkapitány elé terjesztik.

Farsangi délutánt rendezett a Szociális Missziótársulat központi „Szent Erzsébet" leányklubja, február 24-én, vasárnap, a Társulat Krisztina-körúti székházában. A tarka müsorban csak leányok szerepeltek. Kiemelkedett Laurenszky Margit bevezető beszéde és Ilosvay Eszter énekszáma. A legnagyobb sikert Németh Klára hegedümüvésznő aratta, akit a termet zsufolásig megtöltő közönség háromszor kényszeriett tapsával ráadásra. Zongorakiséretét Goszleth Ervin karmester látta el.

A Katholikus Hölgyek sajtóbizottsága március 5-én a Zárda utcai kulturházban kitünően sikerült 5 órai teát rendezett, amelynek hangulatát pompás müsorszámok emelték. Bozóky Magda csillogóan szép szopránja néhány áriával ért el müvészi hatást, vele együtt ünnepelték Weninger Ernő karnagyot, aki zongorakiséretével finoman illeszkedett a müvésznőhöz. A rádióból közismert Ilosvay trió ez alkalommal is frappáns hatást ért el bájos és fegyelmezett számaival. A müsorról elmondhatjuk, talán kevés volt, de biztosan jó.

A Budapesti Nemzetközi Vásár tartama alatt Bécs—Budapest közt közvetlen sinautójáratok indulnak. A különjárat Bécstől Budapestig megállás nélkül jön és a Városligetben, a vásár szomszédságában áll meg. A két főváros közti ut 3 óra alatt megtehető. Itt emlitjük meg, hogy a Kisázsiából Görögországba telepitettek földhöz és fedélhez juttatása nagyarányu munkaalkalmat teremtett, amihez a mezőgazdasági cikkeket a Budapesti Nemzetközi Vásáron fogják beszerezni. éppen ezért a vásár vezetősége Görögországból külön társasutazásokat irányit Budapestre.

A Budai Evangélikus Ifjusági Egyesület február 24-én a deáktéri leánygimnázium disztermében Herczeg Ferenc „Gyurkovics lányok" c. vigjátékának előadásával aratott szép sikert. A sok jó szereplő közül Baky Ilus, Tőkés Antal és Siposs László vigjátéki alakitó képessége tünt ki. A jó müsort hangulatos tánc követte, amelyen a budai és pesti fiatalság csillogó szemmel élvezte a farsang örömeit.

A magyarsághoz ragaszkodó zsidóság képviselői március 4-én kongresszusra ültek össze Budapesten, amelyen korszerü alkotmányuk megállapitásán fáradoztak. A kongresszus összehivásában vezetőszerep jutott a budai izraelita hitközségnek. Az ő képviselőjüknek előadása vezette be február 27-én az alkotmányozó ülést.

„Budai Müvészek Csoportja" március hó 8-án Attila trónralépésének 1500-dik, II. Rákóczi Ferenc halálának 200-dik és Március Idusának 87-dik évfordulója alkalmából a Korona Vigadó termeiben magyar estét rendezett. Koncz Dezső iró és zeneszerző, K. Votisky Alice dalénekesnő és Mengay Emil főrendező lelkes munkáját dicséri a kitünő müsor, amelyenek keretében az „Óbudai Dalkoszoru" Zöld Károly vezetésével kuruc dalokkal, Dirner Gusztáv dr. saját szerzeményeivel, Csejthey Lili pedig énekszámokkal tünt ki. Nagy taps fogadta Sanek Péter, Lugossy István és Tóth Lia tilinkó-tárogatócimbalom hármasát. Frey Emil gitármüvész, Votisky Alice és Csiszár Lajos énekművészek is szép sikert arattak.

Magyar estét rendez március 10-én d. u. 5 órai kezdettel a Ref. Theologia nagytermében IX. Ráday u. 28. Uray Margit magyar zongoratanfolyama, amelyen többek között Balázs Árpád, Sárossy Mihály, Utry Anna, Cselényi József, Uray Margit és Sándor Jenő dr. müködnek közre.

A Rómaifürdő-telepi iskola tantestülete március 15-én d. u. 5 órakor a Keve utcai iskola nagytermében előadást rendez, ahol Rév Sándor az agilis igazgató, Porsász Nándorné, Flóry Győ tanitó kiséretével magyar dalokat énekel; Szabó Jenő rk. itoktató tárogató számot ad elő, akit Dubrovay László tanitó kisér. Petróczy István repülőezredes a Gáz és Légvédelmi Liga igazgatója a polgári légvédelemről ad elő.

A **Családi Iskola** a Naphegyen Larssonnak, a nagy pedagogusnak iskola-álmát akarja megvalósitani: házat a napsütésben! Nemes Aurélné igazgatásával az apró budai emberkék egész seregét neveli fel ez az intézet, azonban régi panasza szülőknek és tanitóknak, hogy a városrendezési munkákból érthetetlenül kifelejtetett Tigris utca nagy kátyui és sártengerei téli időben lehetetlen görönygyösre fagyott burkolata szegény kis apróságoknak megnehezitik az iskolalátogatást. Megérdemelné az iskola és a Naphegy adófizető polgársága is, hogy a Tigris utcát burkolják, amivel elejét vennék nagyon gyakori és nagyon jogos panaszoknak.

A Budai Katholikus Kör elhatározta, hogy néhai elnöke Apponyi Albert gróf emlékére minden esztendőben estebédet rendez, amelyen a magyar közélet kitünőségei serlegbeszédet mondanak. Az első ilyen — serlegavatással kapcsolatos — estebédet március 9-én rendezik a kör disztermében.

Jótékonycélu teadélutánt rendez Thordai Lajos tanácsnok előljáró vezetésével a II. ker. Ált. Közjótékonysági Egyesület, amelyre József Ferenc dr. kir. herceg is megigérte megjelenését.

GYORSIRÁST havi 8 pengőért tanulhat a KOZMA-iskolában, II. Iskola-u. 27

A B.B.T.E. jelmezbálja. A hagyományos sikerekhez méltóan sorakozik a Budai Tornaegylet ezidei bálja amelynek fényes külsősége és bensőséges hangulata felejthetetlen emléke marad Buda ezidei farsangjának. Az est nagy sikere Hajnóczy Vilmos és agilis rendezőgárdájának fáradhatatlan munkájához fűződik.

A megjelent hölgyek közül a következők neveit jegyeztük fel: asszonyok: br. Piret-Bihain Antalné, Hajnóczy Vilmosné, Koranek Lambertné, Tatár Istmosné, Koranek Lambertné, Tatár Istvánné, Bodrossy Dénesné, Holzheim Béláné, Dr. Dax Albertné, Szecsődy Miklósné, Terletter Tivadarné, Prokisch Vilmosné, Nagy Gyuláné, Dr. Babó Tivadarné, Ujhelyi Ferencné, Merényi Andorné, Gleviczky Gyuláné, Wonnesch Frigyesné, vitéz Szánthó Lászlóné, Hevessy Lászlóné, Seiler Nándorné, Ráthvégh Káolyné, Subay Józsefné, Budaváry Gyuláné, Harsányi Sándorné, Somogyi Mihályné, Mészáros Zoltánné, Pédery Attiláné, Zapka Gyuláné, Józsa Györgyné, Horváth Lászlóné, Dr. Dobokay Lajosné, Horváth Emilné, Jankó Ferencné, Véder Lajosné, Németh Jánosné, Dr. Szendrey Józsefné, Király Sándorné, Dr. Radimetzky Béláné, Braun Béláné, Schulz Györgyné, Gerhardt Antalné, Merényi Andorné, Bersuder Ervinné, Frank Emilné, Hajós Antalné, Marton Lajosné, Szedlák Emilné, Dr. Felkay Ödönné, Dr. Szabó Györgyné, Foit Gáspárné, Kmettykó Jánosné, Győri Istvánné, Toperczer Ernőné, Linn Sándorné, Ujhelyi Ferencné, Dr. László Zoltánné, Köhler Andorné, Kontz Istvánné, Rörich Ernőné, Meyer Miklósné, Márkus Jenőné, Dr. Telegdy Attiláné, Halász Pálné, Mart Ferencné, Nagy Gyuláné, Tarján Ferencné, Holzheim Béláné.

Leányok: Badacsonyi Margit, Németh Klári, Frank Hédy, Müller Marianne, Mammert Mariska, Papp Vilma, Halász Antónia, Terletter Lia, Obermayer Mária, Mészáros Gabi, Schmidt Margit, Gittinger Erzsébet, Kövessy Margit, Tergovits Edit, Szász Lenke, László Judit, Haris Hedvig, Budaváry Ica, Hazai Vera, Rácz Ágnes, Stettner Györgyi, Lévay Ágnes, Somogyi Ágnes, Márkus Erzsébet, Monori Kovács Andrea, Péderi Dóra, Martini Gréte, Jankó Erzsébet, Kirják Erzsébet, Kassai Margit, Szilágyi Ilonka, Horváth Kató, Horváth Margit Véder Bözsi, Véder Lulu, Virág Magda, Oláh Irén, Cserák Manci és Anna, Heincz Magda, Király Klári, Radimetzky Viola, Mallina Márta, Gittler Mária, Radimetzky Márta, Rónay Szylvia, Néma Mária, Németh Judit, Nőszel Mária, Gomár Erzsébet, Schulz Baba, Faith Bébi, Foris Alice, Szedlák Médy, Kmettykó Irénke, Katona Klári, Bibó Eszter, Rosztner Erzsébet, Bohnert Renée, Somogyi Magda, Szabó Györgyi, Czelláth Baba, Heller Magda, Tarpay Erzsi, Szecsődy Kató, Hofhauser Edit és Erzsébet, Rörich Misi, Rökk Sári, Kenedy Etelka, Somogyi Margit, Ádám Eleonora, Bersuder Manci, Hajós Klári, Sass Márta, Papp Vilma, Tarján Lili.

Szegényei javára március 11.-én d. u. 6 órakor a Budai Kath. Körben nagyszabásu hangversenyt rendez a zugligeti r. kath. egyházközség, amelynek keretében a kiváló egyházi szónok: Huszár Elemér dr., rajta kivül Fleischer Antal operai karnagy, Sebeők Sári, Melles Béla, és Svéd Sándor operai tagok, Márkus Emilia, a Nemzeti Szinház örökös tagja müködnek közre. Konferált: vitéz Vadkerty Jenő dr.

Hung Yü a címe vitéz Garamszeghy Sándor kinai drámájának, amelyet Perger Ferenc rendezésében márc. 9.-én mutat be az Óbuda-Gázgyári Önképzőkör mű kedvelő csoportja, esti 7 órai kezdettel saját szinháztermében. A müsorban szerepel még Csiszár Lajos és Vrábel Sándor szólóéneke, Flory Viktor kiséretével. Az egyesület ének és zenekarát Zöld Károly és Müller Antal vezénylik. ß

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I., Attila utca 8

A Budai Szépmüvészeti Társulat mókacsináló szakosztálya a rózsás anyagi helyzetre való tekintettel zártkörü álarcos jelmezestét rendezett március 5.-én a Budai Klubban, ahová ingyen csalogatták be a közönséget, csak éppen a ruhatári jegyet kellett megváltani csupa tréfából. — Igy olvastuk ezt az aranyos budai müvészek meghivóján és az est pompás sikere bebizonyitotta, hogy Buda közönsége szivén viseli müvészei sorsát. Reméljük, az ötletekben gazdag müvészek máskor is meglepik hangulatos összejöveteleikkel közönségüket.

Szent Imrevárosi Kulturegyesület az egyesületi élet élénkitése céljából minden hó 10-én este 8 órai kezdettel helyiségében, nyáron pedig kertjében (XI. Horthy M. ut 15b) kulturestét rendez, amelyen a müvésztagok szórakoztatják a közönséget. Ha 10-ike varásnap vagy ünnepnapra esik, a kulturestet a következő napon rendezik. Az első ilyen estére március hó 11-én jönnek össze a körtagok.

A Gellérthegy Barátainak Egyesülete minden évben tartalmas beszámoló jelentést ad közre, amely a vezetőség, a tagok s az egyesületi év adatain kivül ismerteti azokat a javaslatokat, amelyeket ennek a fontos és gyönyörü budai tájrészletnek, a Gellérthegynek érdekében az illetékes hatóságokhoz intéztek. A gondos kiállitású jelentés szempontjai bizonyára hozzájárulnak, hogy Buda új arcát az igények és kivánságok és az igazság szerint rajzolják meg a városfejlődést irányitó hatóságok.

A Gárdonyi Társaság március hó 9-én (szombaton) d. u. fél 6 órakor a Tanitók Ferenc József Háza disztermében (VIII., Szentkirályi u. 47. III.) felolvasó ülést rendez, melyen gróf Teleky Sándorné (Szikra) és Czikle Valéria is szerepelnek.

Perspektiva cimmel a „Vállalkozás és épitkezés" pompás kiállitású havi szemlét bocsátott közre, amely a szerkesztés szempontjaival és igényes müvészi kiállitásával többek közt Kozma Lajos, Bonta Jenő, Virágh Pál, Baráth és Novák, Antal Dezső, Hamburger István, Kocsis Iván terveit és cikkeit közli. Kiemelkedik a cikkek közül Kertész K. Róbert terve gróf Klebelsberg Kunó siremlékéről, amellyel a nagy magyar kultuszminiszter emlékét örökiti meg finom müvészi elgondolással. A lapot Möller Károly dr. és Weichinger Károly müépitészek szerkesztik, kitünő gonddal. (VII., Rákóczi út 6.)

Közgazdaság

LIPTAY LAJOS dr-t vezérigazgatói tendőkkel megbizott vezérigazgató-helyettesnek nevezte ki a Községi Takarékpénztár igazgatósága. Személyében nagyképességü közgazdasági szakember vette át Budapest házibankjának irányitását.

CHORIN FERENC dr. Bukarestben résztvett a Petrosáni mérlegmegállapitó ülésén.

MOLNÁR ANDRÁST, a Nemzeti Hitelintézet Rt. új vezérigazgatóját melegen ünnepelték abból az alkalomból, hogy pozicióját elfoglalta.

—Egy hónapra meghosszabbitották a hitelrögzitő egyezményt.

— Tizéves az autonom magyar vámtarifa.

— Uj magyar gépipari alakulások létesülnek Romániában.

— Készül az élelmiszerkódex.

— Panaszkodnak a gazdák a tenyészállatvásár magas helypénze miatt.

— Egy magáncég olcsó telefonfülkéket ajánl a postának.

— Megnyilt a betegbiztositási pool új központi irodája.

— Két évvel a kitüzött idő előtt, elkészül a Boráros téri Dunahid.

— Idén elmaradt az autókiállitás.

— Törölni akarják a tőzsdéről a „Hangya Ipar" részvényeit.

— Romlik Németországban a magyar mag ára.

— Másfélmilliónyi vagyont értékesit a Kohner-család.

— Magyarország fürdőügynökségeket állit fel külföldön.

— Winter Sándor vállalkozásai közel kétmillió pengővel tartoznak a hitelezőknek.

— A Külföldi Hitelek Pénztárába kell befizetni a külföldre szóló fizetéseket.

— A GyOSz. elégedetlen az Ipari Munkaszervező Intézet tevékenységével.

— A Dunagőzhajózási Társaság pécsi bányája iránt állami és olasz érdeklődés jelentkezik.

A Magyar-Olasz Bank igazgatósága a február 25-án tartott ülésén előterjesztette az 1934. üzletévi mérleget, amely 1,043.832.40 pengő nyereséggel zárult (szemben az előző évi 1,030.452.47 pengővel). Megállapitható, hogy a takarékbetétek összege 36,731.589.15 pengő, a folyószámlán elhelyezett betétek összege 40,940.150.44 pengő, a betétállomány tehát összesen 77,671.739.59 pengő, míg a nem betétjellegü kötelezettségek összege 7 millió 392.590.22 pengő. A váltótárca összege az előző évi 50,453.539.19-ről 57.280.329.97 pengőre emelkedett. Az értékpapirok és érdekeltségek a bank mérlegében 3 millió 492.486.42 pengővel szerepelnek. Az elért üzleteredmény alapján az igazgatóság a március 11.-ére egybehivandó közgyülésnek osztalék fejében részvényenkint 1.50 pengő, összesen 600.000 pengő kifizetését fogja javasolni, míg a tartalékalap és a nyugdijasok tartalékának megfelelő dotálása és az alapszabályszerü levonások után fennmaradó nyereségtöbbletnek az 1935. üzletév számlájára való átvitelezését hozza javaslatba.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület igazgatósága február 18-án tartott ülésében Fábry Géza dr. cégvezetőt igazgató-helyettessé, Segesváry Béla cégvezetőt pénztári-főigazgatóvá, Reiner Artur pénztári-aligazgatót pénztári igazgatóvá, Szalay István, Euler Rezső, Wudler Tivadar és Rieger Gyula főtisztviselőket pedig cégvezetőkké nevezte ki.

Magyar Általános Hitelbank zárszámadása a tartalékolások és a két millió pengőt meghaladó leirások keresztülvitele után a tavalyi 2.547.650 P-vel szemben 2,891.648 P tiszta nyereséget tüntet fel, amelyből az igazgatóság javaslata szerint 700 ezer pengő a tartalékalapok és 1 millió pengő a nyugdijalapok javadalmazására fordittatik és a fennmaradó 1.191.648 pengő az 1935. üzletévre vitetik elő. Osztalék az idén sem fizettetik, mert az igazgatóság alapos megfontolás után arra a meggyőződésre jutott, hogy dacára az utolsó években, különösen pedig 1934-ben elért kedvező üzleteredménynek, még nincsenek adva azok az előfeltételek, melyek az osztalékfizetés újbóli megkezdését indokolttá tennék, úgyhogy ezúttal is az intézet belső erősbitésének szempontjai voltak irányadók. A tavalyi mérlegadatokkal összehasonlitva a takarék- és folyószámlabetétek állománya 168 millióról 181.5 millió pengőre emelkedett. Az egyéb hitelezők tétele 16.2 millió pengővel, az adósok állománya 3.3 millió pengővel csökkent, amivel szemben a váltótárca 1.3 millió és a pénztári készletek és girókövetelések 800 ezer pengő emelkedést mutatnak. Az üzleti költségek terén közel félmillió pengő megtakaritás volt elérhető. Az intézet érdekkörébe tartozó iparvállalatok forgalma emelkedést mutat és általában üzleteredményük is javult. E vállalatok — az államközi kereskedelmi forgalomban fennálló számos korlátozás ellenére — gyártmányaik számára új kiviteli lehetőségeket biztositottak és még a legjelentékenyebb nemzetközi viszonylatokban is versenyképeseknek bizonyultak.

Az Angol-Magyar Bank részvényeseinek február 28-án Fleissig Sándor alelnök elnöklésével tartott 44. évi rendes közgyülése jóváhagyta az 1934. üzletév mérlegét, mely a leirások és tartalékolások után 1,292.425.64 pengő tiszta nyereséggel zárul. A közgyülés megáévá tette az igazgatóság javaslatát, mely szerint — tekintettel a gazdasági helyzet bizonytalan voltára — a fenti nyereség teljes összege az intézet saját erejének növelésére fordittassék. A közgyülés elhatározta, hogy a fenti összegből a rendes tartalékalap gyarapitására 100.000 P. különféle tartalékolásokra 60.000 pengő és a nyugés kegydijalapok dotálására 350.000 P fordittassék, a fennmaradó 242.425.64 P pedig az 1935. üzletév számlájára vitessék át.

A Hazai Bank Szécsi Pál m. kir. kincstári főtanácsos elnöklete alatt megtartott XL. üzletévi rendes közgyülése az igazgatóság jelentését az üzletévre vonatkozó mérleget, valamint az igazgatóság összes javaslatait elfogadta és elhatározta, hogy a kimutatott 378.448.43 pengő tiszta nyereségből — az alapszabályszerü levonások, a tartalékalap és a vállalati nyugdijintézet javadalmazása után — osztalékra részvényenkint 1 pengő, vagyis 250.000 pengő fordittassék, mig 56.364.43 pengő az 1935. üzletév számlájára vitessék át. Az osztalék a XL. számu osztalékszelvény beszolgáltatása ellenében a társaság pénztáránál február 25.-étől kezdődőleg került kifizetésre. A részvényesek nevében dr. Dabasi Halász Bálint részvényes, a nehéz viszonyok között elért eredményért, úgy az igazgatóságnak, mint a tisztviselőkarnak meleg szavakkal fejezte ki köszönetét és elismerését.

A Gschwindt-féle szesz-, élesztő-, likőr- és rumgyár mérlege a tavalyi áthozattal együtt 863.277.25 pengő tiszta nyereséget mutat. A társaság március 2.-án tartotta közgyülését. Az összevont részvények osztaléka 30 pengő.

Laptulajdonos: VIRAÁG ÉS TÁRSA
Felelős szerkesztő: Viraág Béla
Kiadásért felel: Viraág Béla

Neufeld Zoltán (Pannonia) nyomda Budapest, VII., Rombach-u. ß. Tel. 42-3-09

Épitkezési és kertépitési anyagokat olcsón szállit
Obermeyer Tamás
fuvarozó vállalata, II. Fillér-u. 4
SAJÁT KŐ-, SÓDER ÉS HOMOKBÁNYA

CIMFESTŐ
Első budai, legrégibb cimtáblafestészet
VÁLI GÁBOR, II., Iskola ucca 18.
Alapitási év: 1895.

KÁLYHÁS!
Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhirü céghez
BÉRES MÁRTON
I., Logodi-u. 19. Telefon: 53—0—33.

W. C. FÜRDŐKÁD, kályha mosdó stb. szabott áron
HUBERT, Liszt Ferenc-tér 4
Telefonszám: 22—2—67

HALLÓ! FIGYELEM!
Farsangi borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében Kostolja meg nagydijjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhirü
SZEKSZÁRDI SAJÁT TERMÉSÜ BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállitunk. Tegyen próbát!
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése.
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19.
TELEFON; 32—0—63.
Ügyeljen a cimre!

Kadarka, fanyarkás vagy édeskés, könnyü	—.70
Asztali fehér, zamatos izü, könnyü fajta	—.80
Ó-rizling, nehéz zamatos ábor	—.90
Vörös „Bikavér", igen nehéz, fanyarkás	1.—
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor	1.20
Vörös ürmös, édes, füszeres „Vermouth"	1.50
Csemege fehér, édes nehéz	1.50

A TESZ nagydiját és aranyérmét nyerte el
Minden budai polgárt szivesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető.

A betegségek egész sora
igy: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség, stb stb. eseteiben a
HUNYADI JÁNOS
keserüvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló ereedménnyel használhatja. Az orvosok ezrei irják elő betegeiknek és a betegek tízezrei irnak róla elismerő nyilatkozatot.

LEGSZEBB MEGLEPETÉS
ELEGÁNS
FÉRFI és NÖI CIPŐ
A
FAVORIT-CIPŐÁRUHÁZBÓL
II. MARGIT-KÖRUT 9

MENCZER
TISZTITÓ
mos, fest, tisztit
Központ
II. TÖRÖK-U. 3.
Margit krt. sarok.
(Admiral mozinál)
Tel. 50-4-93.
Fiókok:
I., Győző-u. 5. (Pálya-u sarok)
Tel. 54—9—71
IV., Duna-u. 6. (Belvárosi kávéháznál) Tel. 83—0—03
Háztól és házhoz mindent szállit vidékre is!

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő ucca 9.
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk.
Akár venni, akár eladni óhajt ingatlant, forduljon bizalommal újonnan bevezetett ingatlan osztályunkhoz.
Mindennemü bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésére.
Safe deposit

KIRÁLY FÜRDŐ
Épitette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.
Budán, II., Fő ucca 84. sz.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot, magnéziumot tartalmazó hévviz köszvény, csúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1, nőknek hétköznap d. u. 2-7.- Ivókúra

XXXII. évf. 1191. sz.

ELŐFIZETÉS
Egy évre . . 24.— P
Negyed évre . 6.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületek, amelyek nek hivatalos lapja, tagjai *féláron* kapják

Budai Napló

1935 március 21

HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 fill. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint.
A hirdetés dija mindenkor **előre fizetendő.**
Állandó hirdetőknek nagy kedvezmény

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VIRÁG BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: II, Batthyány u. 63.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig.

Végre egy budai programm!

Az idők nagy fordulása idején, amelyet a küszöbön álló választás van hivatva a jobb jövő nagy talpkövének felavatni, — eddig csak országos társadalmi és gazdasági célkitüzéseket hallottunk, de városi kérdés csak néhány nagy vonásban, — speciálisan budai kérdés csak apró töredékekben szerepelt a programmbeszédekben.

Pedig minden párt előtt ott feküdt a budai polgárság kívánsága, mely lehet részleteiben és az országos politikához mérten — talán — kicsinyes kérdés, de számunkra Buda csupa létkérdés.

Most szükebb körben, az Egységes párt jelöltjei vitatták meg ezeket a kérdéseket, hogy legközelebb a választók előtt nyilatkozzanak ezekről, érintve a budai polgárok szivét-zsebét.

Igen fontos kérdés

Buda közigazgatási rendezése,

mert tarthatatlan állapot, hogy apró ügyekben a Svábhegyről és Orbánhegyről a Várban levő előljáróságra legyen kénytelen följárni az adózó közönség, sokszor — a kis ügyet meghaladó költséggel és időveszteséggel. Le kell hozni sürgősen a Várból az előljáróságot,

meg kell alkotni a XII. kerületet,

mert a példa — a XI. kerület — bizonyítja, hogy ily rendezés nyomán fejlődés jár. Az új kerület erőteljesebben lát a függő kérdések megoldásához, mint ahogy az várható a régi nagy kerülettől, amelynek adminisztrációja szétforgácsolódik.

Nagyon fontos

Buda vizellátásának

olyirányú megoldása, mely lehetővé tenné, hogy még a vízvezetéki csapokból is

gyógyító erejű forrásvíz csurogjon

és nem szolgáltatná ki ezt a városrészt háború esetén, a vízhiány szörnyüségeinek, amikor a nyiltan fekvő megyeri víztelepet felrobbanthatja az ellenség. A budai hegyek telve állanak áldott

karsztvizzel,

amely millió köbméter forrásvizzel önti el sokszor e hegyvidék bányáit és olyan hatalmas patakokban ömlik e hegyekből a Dunába, mint az Árpádforrás patakja. Néhány rejtett vízmű biztosítaná Buda, — sőt még Pestnek is — vizellátását, bármily támadások esetén. És ha már megvan a megyeri viztelep, sőt bővítik azt a szentendrei-sziget viztelepével, lássuk el akkor

Buda kertjeit öntözővizzel,

ami ma sokszor tilalmas.

Előtérben áll

a dunai hidak építése.

A kormányban megvan a jóindulat, de megvan a város tanácsánál is és talán csak a nehéz gazdasági viszonyok hátráltatják, hogy a két tervezett híd Kelenföldön és Óbudán egyidőben felépüljön. Módot kell találni arra, hogy a két városrész nagy érdekében ez a két híd mielőbb felépüljön. Óbuda sorsa tisztán ettől függ. Az óbudai híd bekapcsolná a modern városba és megszünne az a szomorú állapot, hogy

Óbuda számos utcájának még ma sincs csatornája,

belső telkei értéktelenek, holott fekvése, mint Buda legészakibb részének fekvése, a legelőnyösebb.

E jobb sorsra érdemes városrész fölött a

Mátyáshegyen háromszáz holdas gyönyörű park épült ötven éven át

és a pesti polgár nem is gyanítja, hogy ilyen szépségekkel rendelkezik ez a város. A hegy lejtőjén *Szlágyi* Károly buzgósága révén új telep épült, amelynek lámpái mintegy új csillagcsoport ragyognak a hegyoldalban, — és mégis

egységes elgondolás nélkül fejlődik ez a hegyvidék.

Bizonysága ennek, hogy a

Szépvölgy,

amely a Hűvösvölgynél romantikusabb, nem tud a pesti polgárság nyaralótelepévé feplődni.

Nincs útja, vize, világítása,

— pedig ennek a völgynek a fejlődésétől függ a

Rózsadomb

folytatólagos kiépülése, amely hivatva volna arra, hogy a Lukács- és Császár-fürdő révén a legkeresettebb üdülő és nyaralóhellyé valjon.

A Kelenföldi híd

elhanyagolt nagy pusztaságot mentene meg Buda számára, amely ma fertőzött talajával, fertőzött mocsarával csak ártalmára van Kelenföldnek, de az új hídfő modern új városrészt kapcsol Pesthez, amelyen át

a pesti Nagykörút vérkeringése ömölne át Budára.

Minden módon sürgetni kell a főváros ama tervének megvalósítását, hogy

északról mielőbb helyezzék át az összes gyártelepeket délre,

a Budafoki út mentére, ami egy csapásra

fülttelenítené Budát

a fürdővárost és természetes, egészséges életet vinne a kelenföldi dunapartra, amelyet rövid időn belül össze kell kapcsolni Csepel szigetével egy

új híd révén,

amely a pesti gyárvárost kapcsolná a budaihoz és mind a kettőt Europa legnagyobb belföldi kikötőjéhez, a csepelihez. Ez a budai gyárváros megköveteli, hogy a vasuti hidon át érkező vonatok már a Fehérvári út előtt lekanyarodjanak a Dunapart felé és szolgálják az ottani gyáripar érdekeit.

A mozdonyok füstjére semmi szüksége nincs a sashegyi nyaralótelepnek, se a Sósfürdőnek

és a vasúti töltés lebontása, amely ma választófal, bekapcsolná a kerülethez a nehezen fejlődő

Alsóváros

és a nemrégen keletkezett

Bibictelepet.

Ez a keserű sók földje. Itt szűrődnek a kutakba

a világhírű keserűvizek,

amelyek ma nem szolgálják ennek a városnak érdekeit. Ezt a nagynevű gyógyvizet csak megfelelő ivókúra beredezkedés alapján tudjuk kihasználni lehetőleg összekapcsolva azt az Erzsébet sósfürdővel, amely így

a női betegek Mekkája lehetne.

Kelenföld egyik legfontosabb kérdése

a téli kikötő,

amelyet a csepeli kikötőhöz méltóan és hasonlóan kell kiépíteni, táplálva azt

a budai fürdőkben elhasznált és fölösleges vízzel,

amelyet egy külön csatorna vezetne a Duna mentén a kikötőbe, hogy télen is jégmentes maradjon, amely fontos körülmény idevonzaná a Dunát járó hajók ezreit. Nemcsak mint propaganda volna ez fontos, de anyagilag is hasznára válna Budának és néhány év alatt új városrészt

kikötővárost teremtene a kelenföldi Dunaparton.

A budai polgárság anyagi jólétét adhatja Buda mint *gyógyfürdő.* Nem nehéz feladat. Ez a gyógyfürdő évszázadok óta él és áll, csak rendszert kell vinni bele és pótolni azt ami még hiányzik.

Elsősorban hiányzik az ivókura csaknem minden előfeltétele,

pedig világhirre csak ivókúra révén emelkedhetik a gyógyfürdő. Hiányzik az a

központi nagy park,

ahol a beteg délutánjait töltheti. Ez máshol el sem képzelhető, csak a minden oldalról fedett

Vérmezőn.

Ezt kell a világ látványos parkjává kifejlesztei, amit a mi kertészetünk bravurosan képes megoldani — ide kell tó, szökőkut, vizesés és történelmünk valamely nagy emléke. Keresni kell a módot, hogy a Vérmező kérdése mielőbb megoldassék, az Budapest tulajdonába visszaszármazzon, mert oly gazdagok mégsem vagyunk, hogy a város kellős közepén huszholdas kaszálórét terpeszkedjék, mint kevéssé használt katonai gyakorlótér. Régen az osztrák soldateska uralom idején, amely Budában csak egy vidéki garnizont látott, nehéz kérdés volt. Ma, amikor a kormány céljául tűzte ki a főváros fejlesztését, — nem lehet továbbra is megoldhatatlan feladat. A gyakorlóteret tegyék át az Etele térre.

Visszatolva az elavult, kicsinyes, vidékies délivasuti pályaudvart a gellérthegyi alagut torkolatához

szabad kilátást nyernénk a budai hegyek felé és egyuttal szabad fejlődést is, amely itt termelné ki Buda legszebb és legértékesebb részét. Az Orbánhegy, Mártonhegy, Svábhegy alja szélmentes része Budának és már igy is erősen fejlődésnek indult. Ez a

Krisztinaváros

jövője.

A Vérmező — mint központi park — kifejlesztendő délnek a Gellérthegyig, északnak pedig a *Városmajoron* át a *Hűvösvölgybe.* Ez a parksáv alkalmat ad furásokra, amelyekhez már birja Buda *Szendy* Károly polgármester hálával fogadott jóakaratu igéretét és a már meglévő parkok — a Városmajor és a Pasarét mentén kialakult park — talán rövid időn belül nagyértékü gyógyteleppé válnak.

Igy kapcsolódik Buda fürdővároshoz a budai hegyvidék és a Pasaréttel szemben fekvő immár megszüntetett vizivárosi temetőn át vezető Kutvölgyi uttal a budai hegyvidéknek olyan része, amely eddig elég árván állott —

a Zugliget.

A Kutvölgyi utat mielőbb végleg ki kell épiteni, mert az idetervezett autóbuszjárat egy uj vidék számára nyitna közlekedési lehetőséget, de még gyógyügyi lehetőséget is, mert az ut épitésekor *dus sósforrást* találtak és

a Szarvas vendéglő helyén száz év előtt forró kénes fürdő állott.

A Zugliget Budának legszélmentesebb része és a Zalai ut kiépitésével közlekedésre is alkalmas területté válna.

A teleknagysághoz kötött épitkezés ma már tulhaladott álláspont s a nagy területek szigoru betartása lehetetlenné teszi egyes vidékek megfelelő fejlődését. Ezen változtatni kell. Ez nemcsak az egyes hegyvidéki részeknek árt, de árt a fürdőügynek is, mert üdülőtelepek nélkül hatalmas fürdővárost el sem lehet képzelni.

A budai oldal történelmi hagyományokkal biró városrészei között első helyen áll

a Vár.

Nehéz kérdés, nem a mai szegény viszonyok közt megoldható kérdés. De föltétlenül rendezni kell a Hunyadi ut felső részének környékét, amely mai állapotában nem méltó a várhoz.

A Viziváros

visszaesett, népe tengődik, sőt vannak olyan részei, mint a Fő utca, Batthyány utca, Királyhegy utca és Margit körut által határolt rész, ahol a háztulajdonosok helyzete szinte

katasztrófális.

Ezeken segiteni *kell.* Ez a vádosrész a két fő fürdőcsoportot — a felső és alsó hévizeket — kapcsolja össze, dunapartja parkositva a legszebb parkot adja és összeköthető a *Királyfürdő* révén ivókurával, csak az ősforrást kell megkeresni.

Ezt a kérdést még apró részletekben is szolgálni kell.

De lehetelen, hogy egy *Pávai Vajna* Ferenc ne találna rá módot, hogy a *Corvin* téren kutat furva az ott álló szép vizöntő szobrot ivókura céljaira felhasználhassuk, mint ahogy a Gelérthegy alján furt uj források egyikének „Gül Baba" forrás elnevezése már is megindította a nagyarányu érdeklődést a

vizhiányban szenvedő Keleten

ahova óriási arányu export irányulhat, mert minden lehtősége meg van. Alkalmas ivókura hely a Lukács és Császárfürdővel szemben levő, ma

mesterségesen elrejtett Ostó a Rózsadomb alján,

csak méltó szépen kell kialakitani ezt az elvadult hegyoldalt közvetlenül a forrás fölött. A fürdőügyet szolgálnánk azzal is, hogy olyan különlegességeket teremtenénk a fürdővendégek számára, mint aminő volna egy

állandó virág és gyümölcskiállitás

hatalmas vendéglő és kávéházzal kapcsolatosan az amugyis halálraitélt

Batthyány téri vásárcsarnokban.

Napirendre kell vinni a budai gyógyfürdők szent hegyének

a Gellérthegynek nagy kérdését,

amelyet számunkra a párisi Eiffel torony mintájára a jó Isten állitott ide a város kellős közepébe, valóságos

templomot is állitva a sziklabarlangban

melyről már most is bizonyitja az orvosi tudomány, hogy

gyógyitóerejü rádió-emanációja van,

sőt thorium is gyógyitja itt a beteget. A negyven éve vajudó liftkérdést végre mégis meg kell oldani és lehetővé tenni a reumás betegnek is, hogy feljusson a hegyre, a tiszta levegőre. A hegy tetején mint óriási csarnok épülne 2—3 emeletes nagyságban

a szent korona mása.
Nagy Budapest

kérdése beláthatatlan fejlődésnek tárja elénk a távlatot, mert ma is már egy város ez azzal a 20—22 szomszédos településsel, ahova ma Budapest népe menekül a nagyobb adó és a nehezebb megélhetés elől.

Buda is csaknem összeforrott már Albertfalvánál Budafokkal a Római telep révén Csillagheggyel és a hegyvidéke révén Budakeszivel.

Ideális elgondolás egy hatalmas

transzverzális ut

kiépitése a Duna mentén Szentendrétől Nagytétényig, amely a Budapest felé irányuló nyugati autóforgalomnak egyik gyönyörü utja lesz és rendkivül módon fejlesztené az ipart és kereskedelmet Budán.

Igy összefoglalva a kérdéseket látjuk azokat a hiányokat, szükségleteket, terveket és elgondolásokat, amelyek megoldása tűrhetőbbé tehetné a budai polgárság folyton omló, hanyatló helyzetét — minden rendkivüli természeti tünetei dacára, amelyek önként kinálkoznak fel, a Magyarok Istene jóvoltából.

Mindent elhanyagoltunk, de azért

áll Buda, él magyar még!

Viraág Béla

Választás!

— Jelölések Budán —

NEMZETI EGYSÉG PÁRTJA:

Jelöltek: Zsitvay Tibor dr. ny. igazságügymin., v. orszgy. képv., Petracsek Lajos dr. ügyvéd, v. orszgy. képv., főv. biz. tag, Terbócz Imre igazgató, vitéz Árvátfalvy Nagy István dr. ügyvéd, a HONSz. elnöke, vitéz Komárnoky Gyula frontharcos csoport-elnök, Tóth Gábor kereskedő, szfőv. biz. tag. — Pótjelöltek: Szilágyi Ferenc, Orova Zsigmond, Porcs István, vitéz Szemlaky György, Szántay András, Gavora Jenő.

Országos és városi központ: VIII. Esterházy u. 30. (T: 38-9-27), — Budai központ: I. Attila utca 11. (T: 52-1-89). — Kerületi irodák Budán: I. Pauler u. 10. (T: 60-9-34), II. Szász Károly u. 4. (T: 57-4-49), III. Hajógyár u. 2. (T: 62-3-89), XI. Verpeléti út 4. (T: 68-3-14), XII. Márvány utca 40. (T: 60-9-45).

KERESZTÉNY PÁRT:

Jelöltek: Wolff Károly dr., a főudvarnagyi bíróság elnöke, Csilléry András dr. fogorvos, főv. biz. tag, Toperczer Akosné szfőv. biz. tag, Bocsáry Spur Kálmán dr. **mérnök,** szfőv. biz. tag, Vaály (Schnassel) Ferenc, Puskás István.

Városi központ: IV. Városház utca 10. (T: 85-4-21), — Budai központ: I. Krisztina tér 1. (T: 60-9-13), — Kerületi irodák Budán: I. Krisztina tér 1. (T: 60-9-13), II. Tölgyfa u. 11. (T: 50-1-29), III. Lajos utca 183. (T: 62-3-06), III. Ürömi utca 66. (T: 54-3-71), XI. Mészöly u. 1. (T: 68-3-24). XII. Csaba u. 5. (T: 61-0-39).

KER. ELLENZÉK és NEMZETI NÉPPÁRT:

Jelöltek: Friedrich István ny. miniszterelnök, v. orszgy. képviselő, Grieger Miklós prelátus, v. orszgy. képv., Hüttl Károly dr., ifj. Tóth Ernő, Csapó Ferenc ny. rendőrkap., Abi Albin.

Városi központ: VIII. Szentkirályi u. 2. (T: 34-9-02), — Budai központ: I. Attila utca 14. — Kerületi irodák Budán: I. Attila u. 14. II. Fő utca 49. III. Lajos utca 61. (Sipos halászkert) (T: 62-8-47), XI. Horthy Miklós út 46., XI. Vásárhelyi Pál utca 7. XII. Hollós u. 2. (Páll J. vend.) (T: 65-4-50).

SZEBADELVŰ és DEMOKRATA ELLENZ.:

Jelöltek: Rassay Károly főszerk., v. orszgy. képv., Apponyi György grőf v. orszgy. képv., Pfeiffer Ignác, Hanacsievitz Hajnády Oszkár, Országh Sándor dr., Varranai Aurél.

Városi központ: VII. Erzsébet körút 49. (T: 30-8-84), — Budai iroda: III. Lajos u. 101. (Winkler vend.) (T: 62-5-36).

NEMZETI RADIKÁLIS és KOSSUTH PÁRT:

Jelöltek: vitéz Bajcsi-Zsilinszky Endre szerk., v. orszgy. képv., Nagy Vincze dr. ügyvéd, v. orszgy. képv., Rékey Ödön mérnök, Csathó Pál szövetkezeti igazgató, Szimonidesz Lajos ny. evangélikus lelkész, Jankovich Sándor dr. állatorvos.

Városi központ: VIII. Szentkirályi utca 6. (T: 35-8-49), — Budai központ: XI. Budaörsi út 18. (56-6-31), — Kerületi irodák Budán: I. Alagut u. 5. (Szt. István étt.) (T: 52-2-88), II. Fő utca 8. (Három veréb étt.) T: 53-9-29), II. Margit körút 14. (Budai Kis Pipa), XI. Horthy Miklós út 40. (T: 58-2-52), XI. Horthy Miklós út 144. (Keppler étt.) (T: 59-0-40).

NEMZETI SZOCIÁLISTA PÁRT:

Jelöltek: Meskó Zoltán v. orszgy. képv. Bozóky Lajos dr. magántisztv., Kalmár Mihály kereskedő, Bodnár István dr. ügyvéd, Gavora Zsigmond építőmester, mérnök, Fekete Adorján nyomdász.

Városi központ: Rákóczi út 6. (Tel: 30-6-11). — Budai központ: I. Pauler u. 19. (Perity vend.)

SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT:

Kéthly Anna v. orszgy. képv., Büchler József v. orszgy. képv., Bánóczy László dr. főv. biz. tag, Bechtler Péter, Blaskó Arthur, Milók Sándor.

Városi központ: Conti utca 4. (Tel.: 35-8-18), — Kerületi irodák Budán: I. Mészáros u. 13. (Herczig vend.) (T: 52-3-87), II. Csalogány u. 21.)Munkásotthon), III. Selmeczi út 14—16. (Munkásotthon), III. Szentendrei út 44. (Winckhardt vend.) (T: 62-3-08), XI. Fehérvári út 42. (Munkásotthon), (T: 58-6-49), XI. Budafoki út 115. (Nagy vend.), XII. Vádosmajor utca 15. (Munkásotthon.)

A Tabán sorsáról

oly sokszor esett már szó aBudai Napló hasábjain és nekünk adott igazat a mai helyzet, amikor már husz év előtt sürgettük oly módon való beépitését a Tabánnak, hogy ott az akkor még egész Magyarország törvényhatóságai épitsék fel a maguk házait, abban a stilusban, amely az illető megyében szokásos. Ezek a megyei paloták adtak volna lakást a törvényhatóság fejeinek, de jutott volna hely a vármegye kiváló szegény diákjanak, hogy egyetemi tanulmányaikat itt befejezhessék. Egyuttal módja lett volna az illető törvényhatóságnak, hogy a területén gyártott, termelt, vagy kézimunkával előállitott különlegességeit kiállitásszerüen a házak boltjaiban elhelyezze, ami külön idegenforgalmi látványosság lehetett volna. Akkoriban hatvan-hetven miniszteri átirattal és a székesfőváros tanácsának levelével lehetett volna elintézni ezt a kérdést és a királyi vár hátterében ott állott volna egész Magyarország, ami hatalmas érvül szolgálhatott volna a trianoni béke ellen. Talán még most sem késő, de volt egy más elgondolásunk is, mint Budapest egyik kirakatrészét a fürdőügy és idegenforgalom érdekében kihasználhatta volna azzal, hogy a Keleten élő rokonnépek fejedelmei számára egy-egy telket ajánlott volna föl a vá-

BUDAI GYERMEKRUHAHÁZ
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 23. ALATT
MEGNYILT!
Speciális gyermekruha üzlet. Babi kelengyék, felöltők, leány és fiuruhák nagy választékban.

ros s azok a maguk építészeti stílusában építették volna fel nyaralóikat, olyan különleges városrészt teremtve itt, amely különleges életet is hozott volna, de föltétlenül érdekelt volna minden európai világjárót és exotikus látványa volna ma a fürdővárosnak. A mostani nagy pénztelenségben leghelyesebbnek véljük *Szendy* Károly polgármester elgondolását, mely szerint a kiegyengetett területet parkirozzák és bevárják a külföldi vállalkozók által itt tervezett gyógyszállók, vagy fürdők építésére vonatkozó ajánlatokat. Ugy tudjuk, hogy ily irányu megkeresés már több is érkezett a fővároshoz. Érdekes, hogy azért a Tabán kérdése állandóan izgatja azokat, akik szeretik Budát. Legutóbb *Kenedy* Géza, a nagymultu publicista tisztelte meg lapunkat azal, hogy a Tabán kérdését ennek hasábjain fejtegesse. Az ő elgondolása, hogy ide épitsük a „Nemzeti Stadiont" a régi görög városok mintájára, amely gondolatot *Kaffka* épitész a maga elgondolása szerint egy szabadtéri szinházzal vél helyettesíteni, ahogy azt *Bethlen* Margit grófnő is melegen pártolja a „Pesti Hirlap"-ban megjelent egyik cikkében. Szerintünk mind a két terv azon mulik, hogy a tabáni telkeknek tulságosan nagy az értéke s igy a város aligha engedi azt át ilyen célokra. Bethlen Margit grófnő fölveti azt az eszmét is, amely szintén kedves eszméje a Budai Naplónak, hogy a Gellérthegytől kiinduló parksávot kell épitenünk, amely idekapcsolná a Vérmezőn és Városmajoron át a budai hegyvidéket. Az illusztris irónő ezt egy hetven méter széles Avenue-szerü hatalmas utvonallal véli megoldhatni, amely a Rácfürdőtől kiindulva a Széna térig vezetne. Ez a terv az egész Krisztinaváros átalakitását vonná magaután és rendkivüli nagy költséggel volna csak keresztülvihető, ha csak nem azt a tervünket valósitanák meg, hogy az Attila körutat és az Attila utcát szélesitenék ki ilyen hatalmas sugáruttá, amit azonban nehezit a talaj emelkedése és lejtése. Minden esetre örvendetes, hogy Budának e nagy kérdései foglalkoztatják ma kiválóságainkat s igy remélhető, hogy az ujjáépülő Buda méltó lesz azokhoz a kincsekhez, amiket gyógyvizeiben a magáénak mond ez a város.

Március ünnepe

Budán a hagyományokhoz hiven csaknem minden egyesület, társaskör, asztaltársaság, iskolák és társasintézmények ünnepies keretek között emlékeztek meg hazafias kegyelettel a szabadságharcot megelőző március 15-ikéről.

BUDAI TÁRSASKÖR

nagy közönség előtt Ripka Ferenc elnök nyitotta meg lelkes szóval az ünnepet és Petracse'k Lajos dr. v. orszgy. képviselő mondott lelkes ünnepi beszédet.

KELENFÖLDI TÁRSASKÖR

közgyülését követő társasvacsorán ülték meg március ünnepét, ahol Früstök Kató szavalta el Kiss Menyhért egyik lelkes költeményét és Petracsek Lajos mondotta el az ünnepi szózatát, összehasonlítva a mult század elejét e század elejével. Utána Kovács József tábornok mondotta el poétikus beszédét, a nemzeti szellem egységét emelve ki, mint a jövő biztositékát.

BUDA ALSÓVÁROSI EGYESÜLET

idén is megünnepelte március idusát s a nagyszámú közönség előtt a Hiszekegy után Mikola Géza dr. alelnök hangsúlyozta megnyitójában az igazi lelkes nemzeti összefogás szükségét. Mócsy László ny. tanitóképzőintézeti igazgató mélyrehatható ünnepi beszédében a márciusi tanulságokkal foglalkozott, leszögezve a jogok és kötelességek egyensúlyát, amely a helyes öncélúság útján vezérli Kelet népét. A meleg ünnepléssel fogadott beszédeket Szigethy Lajos igazgató konferálta be emelkedett szavakkal, majd Mikola Géza dr. „Márciusi szózatát" Früstök Kató adta elő nemes művészettel. Ivanits Mihály hegedün játszott, Puskás József és Nevitzky József 48-as tárgyú költeményeket szavalt. A műsort, amelynek minden számát tüntető taps fogadta, a Himnusz eléneklése zárta be. A gyönyörüen sikerült márciusi ünnepség után a tagok és a közönség társasvacsorához ültek, amelyen a kerület vezető polgárai vettek részt, köztük az előadókon kivül: Petracsek Lajos dr., Sziklay János dr., Gömöri Győző, Ulmer Agoston dr., Sánczi József, Szántay István, Sinkó Pál, Bajesy Lajos, Lantos Béla dr., Kisperjéssy Károly, Früstök Tivadar, ifj. Háringáts Károly, Richter Ferenc, Bánhelyi Ferenc, Szirt Miklós, id. Schopp János, Vidosfalvy Gyula és mások, részben feleségeikkel és családjukkal együtt.

PÉNTEKI BORGAZDATÁRSASÁG

zártkörü összejövetelén a „Szabadság ünnepét" Fekete Géza igazgató méltatta, aki párhuzamot vont a szabadságharc után következő elnyomatás és Magyarország trianoni keresztje közt. A lelkes emlékezést a társaság tagjai nagy figyelemmel hallgatták s az előadó fáradságos szép munkáját szivből jövő tapssal honorálták.

HEGYVIDÉKI ASZTALTÁRSASÁG

márciusi ünnepén nemzeti ébredésünk rugóit ismertette rendkivül élvezetes előadásában vitéz Juhász Jenő dr. gazdasági főtanácsos. A liberális ébredés és a nemzeti különállás gondolata 1848-ban parancsoló szükség volt, azóta azonban már valóság lett. A régi jelszavak helyett az olasz és német társadalmak már új világnézetet produkáltak. Nekünk is szükségünk van megújult életfelfogásra és ha pillanatnyilag szegények vagyunk is: gondoljuk meg, hogy a bethlehemi jászolhoz először nem a királyokat, hanem a szegény pásztorokat vezette a csillag. Mi is a csillagot keressük, mert különben eltévedünk a vándorúton. Az értékes előadást nagyszámú közönség hallgatta végig, amelynek sorában ott láttuk a kerület képviselőjelöltjét: Petracsek Lajos dr-t is.

GYERMEKKÉPEK Blahosnál II., Fő u. 18.

Az irodalmi társaságok szövetségbe tömörültek, amely alakuló ülését márc. 9-én rendezte Simon Lajos a Gárdonyi Géza Irodalmi Társaság elnökének ügyvezetésével. A budai „Hollós Mátyás Társaság"-ot Hennyey Vilmos dr. ny. államtitkár, a főtanács elnöke képviselte, akit az uj társaság megválasztott társelnökének. A megejtett választások szerint a Szövetség elnöke Preszly Elemér dr, belügyi államtitkár. Ügyv. alelnök Simon Lajos polg. isk. igazgató, alelnökök: F. Szabó Géza, Leopold Antal dr. prelátus, Vándor Iván iró, balásfalvi Kiss Endre dr. kecskeméti polgármester és mások. A szövetségben az Akadémia, a Kisfaludy- és Petőfi Társaságok képviselői nem foglalnak helyet.

Márciusi ünnepet rendezett a jugoszláv menekült-tábor iskolája e hó 15-én. Furcsa és mégis megkapó volt, amikor ezek a hazájuk-vesztett apróságok ünnepelték a magyar szabadság felvirradásának napját, különös volt elszerbesített nyelvükről hallani a „Talpra magyart" és szomorú volt hallani a szülők aggódását, hogy „bár felejtené el a fiam ezt a szép verset, meg a magyar himnuszt mert ha visszamennénk — amit valamennyien szent hittel remélnek — és eltalálja mondani ott, jaj mi vár ránk." Tanitónőjük érthető egyszerű szavakban ecsetelte a magyar multat, de amikor lelkesítő beszédében a jelenhez ért, zokogásba csuklott a hangja és sirtak vele a sorsüldözött gyermekek és szüleik. Az ünnep rendezésével két fiatal tanitónő: Zartler Edit és Faludi Erzsébet szerzett érdemet hősiesen küzdve a járványok által fertőzött iskolában, a szerb pedagógia népbutitó tevékenységével.

A magyar szabadság ünnepén vetitett képes előadást rendezett a III. ker. Keve utcai iskola tantestülete és ifjusága, amelynek keretében kis elemisták és énekkar működtek közre, szép számokkal.

A III. ker. kath. kör március 14.-i közgyűlésén uj tisztikart választott, amelynek tagjai: — díszelnökök: somorjai br. Lukachich Géza, Szokolay Antal és Andréka Károly; — világi elnök: Gáldy Béla; — egyházi elnök: Pálfi Lajos dr. — egyházi alelnökök: Leiner Mihály, Borbás Sándor és Tóth József; — társelnökök: Morvay Győző dr., Reisinger Gyula, Lopos Gyula, Padányi Andor, Haidekker János dr. — ügyvezető alelnök: Brunekker Lajos; — alelnökök: Kereszthegyi I. Ágoston, Oderszky Ferenc, Semptey Károly, Král Ferenc, Káposztássy Géza, Gergelyi Ernő dr., id. Reisz Péter, Olgyai István dr. és Hazay Árpád dr. — igazgató: Polgár Gy. Ödön dr. — főtitkár: Willer József dr. — titkárok: ifj. Temesi István és Hanser László; — jegyzők: Rankó Jenő és Pelz Vilmos; — pénztáros: ifj. Reisz Péter; — ellenőrök: Borbély Béla és Palla Ferenc; — számvizsgálók: Bacher Antal, Stachmann Alajos és Mészáros János; — háznagy: Haffner Béla; — helyettese: Bernáth Lajos; — könyvtáros: Reisz Mihály; — ügyész: Kuncze Lajos dr. — vigalmi bizottság elnöke: Várnai Vilmos. — Választmányi tagok: Ackermann János, vitéz Bátorffy Vilmos, Dörre Sándor, Dinka Ferenc, Dangai Róbert, Held János, Hanser József, Katzer József, Kuszenda Gyula, Kékessy Imre, Kaszap Béla dr., Láng Lipót, Molitorisz Gyula, Németh Béla, Németh János, Németh Alajos, Pászthy Ferenc, Petróczy János, Piazza Győző, Reisinger Gyula dr., id. Szaitz Elemér, Szedlák Rezső dr. és Neravits Antal.

MEGNYILT A Margit-híd mellett **BUDÁN**
SZEIFFERT a legragyogóbban berendezett modern, kényelmes, uri **KÁVÉHÁZ**
mint CAFÉ RESTAURANT

NEMZETES CSALÁDOK

MAGYAR NEMESI CSALÁDOK ORSZÁGOS EGYESÜLETE
Szerkeszti: gróf BERÉNYI JÁNOS

A Nemzetes Családok anyakönyve

Fogynak, pusztulnak és eltűnnek nemzeti életünk szinpadáról a régi, törzsökös magyar családok. Viszi őket a természet kérlelhetetlen parancsa, mely végezetül előbb-utóbb pontot tesz egy ősi név után. Ebben ugyan a magyarok kivételes kegyeltjei a sorsnak, mert nálunk még van nehány, 7—800 éves család. Franciaországban átlag három évszázadon át virágzott egy történelmi név.

Manapság az elszegényedés és *egy belügyminiszteri rendelet veszélyezteti leginkább a multat*, amelyből, hála Istennek, *mindinkább kivész a hagyományos vétkes könnyelműség*. Ma már a régi nevek viselői igen komoly állásokban és tekintélyes szakképzettséggel vonják magukra a figyelmet, különösképen excellálnak a pozitiv tudományok terén, ami a régi, országos és helyiérdekü politikával ugyancsak ellentétes foglalkozás.

Az 1886. VIII. törvénycikk elrendelte a főrendiházi tagságra jogosult családok neveinek hivatalos közzétételét és az u.n. *családi könyvek* vezetését, amelyekbe a születés, halálozás és a házasság eseményeit pontosan és hivatalos ellenőrzés mellett bejegyezték. Az ilyen családok leszármazottjainak manapság könnyű a *nemesség igazolása*. Ezeknek nem kell a belügyminiszteri igazoló végzés, mert a „Magyar országgyülés főrendiháza" igazolta hitelesen a leszármazását.

Nem így van ez a magyar nemesi családok neveivel, akiknek a régi időkben is csak akkor tűnt ki nemesi voltuk, ha családi nevük elé az előnevet, vagy a „nemes" jelzőt irták. Sokan *hiuságból* visszaélték ezekkel az előnevekkel a régi hangzásu nevük elé nemesi előnevet biggyesztettek s ez után valahogyan belekerült a keresztevélbe stb. Ma már csak belügyminiszterileg elösmert nemességet lehet keresztlevélbe, házassági, születési, stb. anyakönyvi kivonatban feltüntetni. — Ez eddig rendben volna, de mit tegyen az olyan, akinek leszármazását igazoló okiratai — mondjuk, — megszállott területen vannak, és akivel az történik meg, mint a mult héten egy konkrét esetben, hogy t. i. a pozsonyi dóm plébánia hivatal arról értesiti a személyesen érdeklődő ügyvédet, hogy az 1777 évből való anyakönyveket, „mint felesleges régiségeket" a csehek elvitték a Plébániáról és ösmeretlen helyen eldugták. Nem találják azokat se a városházán, se a megyeházán, se a többi hatóságnál. Igy szeretnék a csehek a régi családok aktáit eltüntetni, mert ők *ma* arra büszkék, hogy valamennyien *parasztoktól* származnak, miután a régi cseh nemesi úricsaládokat a Habsburgok a fehérhegyi-ütközet után (1620) kiirtatták.

Vagy pedig mit csináljon az olyan kétségtelenül valódi, magyar nemesi ivadék, akinek nincs 3—4 száz pengője a genealógus részére, aki a kutató munkát végzi, amint azt például egy ősmagyar név viselőjénél tapasztaltuk, amikor orvosi diplomájában úgy irták a nevét és még hozzá előnév nélkül. Még egy két nemzedék és senki se veszi le erről az ősmagyarról az idegen származást.

Ezernyi hibán, hiányon és mulasztáson szeretnénk segíteni amikor a *Magyar Nemesi Családok Országos Egyesülete* a *Belügyminisztérium* közreműködésével s annak ellenőrzése mellett meg akarja honosítani a *Magyar Nemesi Családok Anyakönyvét*. Ezért kell most tömörülni minden magyar nemzetes családnak Egyesületünk kötelékében, hogy egyesült erővel keresztül vigyük a kitűzött célt.

Budapest, 1935. március havában.

Hazafias üdvözlettel:

Gróf Berényi János
ügyvezető elnök.

Családi összejövetel. A nógrádmegyei Karancsberényből származik az ország egyik legrégibb törzsökös magyar családja, a Berényi grófi nemzetség, melynek ma már csak egyetlen élő sarja van János, aki a Budai Napló munkatársa. A Karancsberényi templomban őrzik a család legrégibb siremlékét, a XIII. században élt Lóránt sirkövét. A családi levéltárban több mint tizezer darab középkori okmány és ennél sokszorta több ujkori tanúskodik a család hajdani nagyságáról. A legrégibb ösmert ősök magukat a „szent király" katonáinak nevezték és a XVII—XVIII. században is több magasrangú katona tagja szerepelt az akkori háborús időkben. — A család nagyságát és óriási birtokait nem hazafiatlan magaviseletének köszönhette, hanem a higgadt gondolkodású és józanul spekuláló Berényi György bárónak 1601-1678) aki korának legnagyobb aranypénz kölcsönzője volt. Ebben a tevékenységében átvette a hajdani Fuggerek, majd a Thurzók működését és a család rövidesen 12 vármegyében volt közel 200.000 holdon birtokos. — Berényi György báró második feleségével, Esterházy Zsófiával inditja virágzásnak a családot, mely házasságok és leszármazottak révén összeköttetésbe került a Rákóczi, Zrínyi, Báthory családdal és később a Cóburg-Koháryakkal, a Liechtenstein és Rohan családdal. — A külföldön élő idegen családok különös kegyelettel ápolják ezt a Berényi köteléket és az idén nyáron Magyarországra jönnek az egyetlen és utolsó Berényi látogatására. A kedves eszme felvetője Liechtenstein Gabriella hercegnő Berényi gróf unokahuga, aki férjével Kesselstatt gróffal és két gyönyörü gyermekével jön a Rajnavidékről Budapestre. Részt vesz az összejövetelen több magyar családon kivül a bajorországi Preysing grófi család is.

Egy esztendő a XI. kerület történetéből

— Az elöljáróság érdekes jelentéséből

Az elöljáróság fennállásának most volt egy éve és ez alkalommal a kerület közönsége részéről tapasztalt érdeklődés indította arra, hogy beszámoljon a kerület egy éves életének több mozzanatáról. Ezekből az adatokból közöljük az alábbiakat.

Az 1934 március hó 1-én megalakult XI. kerület területe 3.018.24 hektár. Csak a harmadik és tizedik kerület nagyobb. Az uj kerületben 190 utca és 6 tér van. A Szent Gellért hegy környéke még a főváros központjához tartozik, viszont a kamaraerdei és gazdagréti vidékek egész beépítetlen külterület jellegével birnak. Gyógyfürdői, kivált a Gellért, sokoldalúságával: hullám-, pezsgő- és thermálfürdői; a Rudas hasonló sokoldalúságával: thermál fürdői, fedettuszodája, ivókúra-csarnoka, rádiumos forrásával és ligetszerü adottságu strandjával, amely körülmények felsorolása képet nyujt arról, hogy e területen a természet világjelentőségű fürdőváros kialakulásának lehetőségét adta.

Kiválik a kerület nevelő tanintézetei révén úgy a székesfővárosi, valamint a szerzetesrendi tanintézeteivel.

Az új kerület lakosságának száma (53.632) és nagy területe miatt népsűrűsége messze alatta marad a főváros legtöbb kerületének, de nagy fejlődést igér az új Dunahíd bekapcsolódása.

Az új kerületben egy éves fennállása alatt 371 házasságot kötöttek; 120-an születtek; és 291-en haltak meg a kerületben. Szülőintézete nincs és hiányzanak a kerületben a kórházak is, azért születnek és halnak meg itt oly kevesen.

Az általános egészségügyi állapot főképpen a még mindig nagyszámú ellátatlan szegények gyakoribb megbetegedései sulyosbbitják. Az elmult évben 3846 új szegény beteget kezeltek a kerület orvosai — tüdőbeteggondozó intézetében 2300 volt az új betegek száma, — 748 fertőző megbetegedés is volt. A kerületnek három orvosi körzetbe osztott iskoláiban az egészségi állapot megfelelő. A kerület nagyrészén a lassan előre haladó csatornázás miatt még számos lakott terület közegészségügyi állapota kifogásolható (pöcegödrös árnyékszékek, kutak, stb.) 144 árnyékszék, pöcegödör csatorna és — 85 istálló vizsgálat.)

A kerület lakosságának az élelmiszer ellátását a kerületben levő nagyszámú őstermellőkön kivül egy élelmiszerpiac és 456 nyilt élelmiszerüzlet végzi. A nyilt élelmiszerpiac látogatottságát, jelentőségét központi elhelyezése is elősegíti, amely nagymértékben csökkentene tervbevett áthelyezése, de azért szükség volna az Alsóváros nyugati részén uj piacra. Az uj 142 élelmiszerüzlet bizonyitja a kerület nagymértékü fejlődését. Az élelmiszer kellő ellenőrzését a megvizsgált élelmiszerek 25 százalékos kifogásoltsága igazolja.

A kerület állatállománya (521 ló, 408 szarvasmarha, 196 sertés, 51 kecske és 1900 eb) és mindössze veszetség 4, sertéspestis 2 és baromfikolera 2 esetben fordult elő.

A kiadott iparjogosítványok száma 423 volt. Ipari szempontból 40 gyári üzemet számlálhatunk össze. Fejlődést mutat fel a Franck, Felten és Guilleaume, Hydroxigén, Goldberger, stb. gyárak. Uj alakulat a Tres és még 16 uj ipartelep.

Kiadtak az első évben 191 építési engedélyt, viszont használhatási engedélyt uj épületekre és átalakításokra 357-et.

Kő- és aszfaltutak, gyalogutak fenntartása, 32 útvonalon 5057 fm. szegély, 1135.53 m² gyalogút, 16.581.73 négyszögméter kocsiút fektetés vagy javítás; összesen 78 vállalkozó útján. 24 útvonalon történt teljes ágyazás 37.834.55 m² területen 3210 köbméter anyag felhasználásával, továbbá 12.100 négyszögméter gyalogút salakozása és javítása, valamint 1020 fm. vízlevezető árok ásatása. Inségmunkások alkalmazásával: 7000 folyóméteren folyt útépítő munka. A Kisgellérthegyi kőbánya 4.914.25 m³ murvát termelt ki.

A XI. kerületben nyilvántartott (6—15 éves) összes tankötelesek száma 6586 volt. A beiratkozáselmulasztása miatt 93 szülő ellen indult kihágási eljárás.

A kerület népjóléti osztályának gondozása alatt 1460 család áll (3800 lélekszám) és állandó havisegélyben 58 öreg munkaképtelen részesül, míg a többiek állandó ebédjegy, élelmiszerjegy, a tél folyamán ruhanemű és tüzelő segélyben, esetenként pedig pénzsegélyben részesültek. A vallásfelekezetek által fenntartott szeretetotthonainak száma is szaporodott eggyel, s igy 5-re emelkedett.

A legnagyobb szociális feladat volt az oly sok panaszra alkalmat adó úgynevezett „Jeruzsálem telep" megszüntetése, aminek során 106 bódélakót telepitettünk át. A kerület másik teljsen elhanyagolt rész a Lenke úti állami lakótelep, mely egyik részének megszüntetése az elöljáróság legközelebbi feladata.

Az új kerület elöljárósága központi elhelyezésének köszönhető, hogy a közigazgatásilag iktatott ügydarabok száma az első évben már 22.510 volt, azonkívül 11.494 hatósági és vagyoni (szegénységi) és 494 hatósági orvosi bizonyitványt adott ki az elöljáróság.

2657 kihágási eljárás indult meg az első évben, ezek közül közegészségügyi 205, ipari kihágás 384, mezőrendőri 347, erdőrendőri 208, ebkihágás 224, tanonciskolai 146, iskolalátogatási 220, egyéb 923 (házalás, hirdetés, záróra túllépés, péktermények korai kihordása, korai szüretelés).

Nem egészen kielégitő a közönség kiszolgálása az elöljáróság épületében az egyes helyiségeknek elégtelensége miatt. Nincsen megfelelő anyakönyvi hivatal és házasságkötési terem. A betegek számára a vizsgálatra alkalmatlan és magas II. emeleten elhelyezett tisztiorvosi osztály. Kivánatos volna az is, hogy az adófelügyelőség is az elöljáróság épületében, a rendőrség pedig a közelében nyerne elhelyezést.

A kerület életének fenti megnyilvánulásai igazolják azt, hogy mennyire szükséges volt ennek az uj közigazgatási egységnek a felállitása.

A Magyar Cserkészleány mozgalom 15-ik évi közgyülését rendezte márc. 10-én az Akadémián. József Ferenc dr. kir. herceg és Anna kir. hercegasszony fővédnökök is résztvettek a mozgalom szép ünnepségén, amelyen Lindenmayer Antónia orsz. elnök mondotta el beszámolóját. A kir. hercegi pár aranyból készitett „Turul" emlékjelvényt kapott a mozgalom elnökségétől, majd tarcai Felicidesz Román a kormány, Boross dr. a főváros, Papp Antal pedig a m. cserkész szöv. üdvözletét tolmácsolta. A leánycserkészetnek ma már 6000 tagja van, amint József Ferenc dr. kir. herceg nagyvonalu záróbeszédében megemlitette.

Árvagyermekek érdekében küzd közel hat évtizede a Klotild Szeretetház, amely most felhivással fordul a közönséghez azzal a kéréssel, hogy minél többen segitség tagságukkal az egyesület nemes gyermekvédelmi hivatását. Ripka Ferenc dr. udvari tanácsos, ny. főpolgármester, egyesületi elnök irja körlevelében: „Az egyesület nem riad vissza a nehézségektől, de küzdelme csak úgy eredményes, ha minden tag más tagok gyüjtésével is hathatósan támogatja az árvák ügyét. Buda közönsége mindig megértette a szociális kötelességek hivó szavát és bizonyára meghallja most is száz árva gyermek segélykiálltását." A belépés feltételeiről készséggel nyujt felvilágositást az igazgatóság: I. Budakeszi út 8. Telefon: 64-2-21.

A budai Margit körúton lebontották a 270 éves török vályogházat — cimmel a Budai Naplóból Margittay Rikárd dr. munkatársunk cikkét ismerteti a „Magyarság" márc. 14-iki száma, amely kedvesen foglalkozik a Kékgolyóról közölt cikkünkkel is. Ha az egyetemes magyar sajtó gyakrabban érdeklődne igy Buda multja, szépségei és jövője iránt, talán már nem volna falrahányt borsó mindaz, amit ennek a városnak érdekében irtunk.

TAVASZI
cipőkülönlegességeink
elkészültek
DIOSI cipőszalon
VI., Teréz-körút 1/b.
BUDAIAKNAK ÁRENGEDMÉNY!

OLEUM
MŰSZAKI KERESKEDÉS
Telefon: 69—0—10. — XI. ker., Horthy Miklós-út 32, — Autócikkek, Bosch cikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF lerakat, gépszij, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont és padlóolajok, kocsikenőcs, gépszij, autógumi. Házhoz szállitással.

1935. V. 3—11.
B. N. V.
(Budapesti Nemzetközi Vásár)

KAKASKAPU SÖRÖZŐ
II., PÁLFFY-TÉR 4. SZ.
Családi menü P 1,60
Nagymenü P 1.20
Ebédet házhoz szállit

SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi és női osztály.
A legmodernebb berendezés.
Szakképzett személyzet.

SZEMÉLYI HIREK

JÓZSEF FERENC kir. herceggel az élen a Balatoni érdekeltségek küldöttsége meg jelent Hóman Bálint miniszternél, hogy a keszthelyi muzeum érdekében lépjen közbe a kormánynál. A miniszter megígérte támogatását.

GÖMBÖS GYULA m. kir. miniszterelnök lesz az első egyhangulag megválasztott képviselője a parlamentnek, az abádszalóki kerületében.

BETHLEN ISTVÁN gróf v. miniszterelnököt egyhangulag választja képviselőjének Nagykanizsa.

HÓMAN BÁLINT dr. vallás és közoktatásügyi miniszteren Verebély Tibor dr. egyetemi tanár tályogműtétet hajtott végre. Felépüléséhez két hét szükséges.

SZENDY KÁROLY dr. polgármester elrendelte, hogy a fegyelmi ügyeket gyorsan és soronkivül intézzék el a fegyelmi hatóságok.

LIBER ENDRE, évtizedeken át kifejtett közhasznu működése elismeréseül a Kormányzótól a II. osztályu magyar érdemkeresztet kapta.

SZVIEZSÉNYI ZOLTÁN min. tan. a Kurcomisszió igazgatója értékes előadásban ismertette a Baross Szövetség fürdőügyi főcsoportjában a budapesti fürdők gazdasági jelentőségét.

BAUER ALADÁR az ismert nevü bukméker budai otthonában ünnepies formák között avatták fel az uj házi kápolnát.

SZOMBATHY KÁLMÁN v. tkpénztári igazgatót, ny. örnagyot csaknem végzetessé válható autóbaleset érte az Ócsára vezető országúton, ahol Rothauser László gyáros által vezetett autó összeütközött egy paraszt-szekérrel.

RÁKOSY GYULA dr.-t választotta háznagyának a Magyar Ujságirók Egyesülete.

SZÁNTAY ISTVÁN Máv. felügyelőt, a kelenföldi állomás főnökét választotta meg alelnöknek e hó 14-én a Kelenföldi Társaskör közgyülése.

vitéz MÓRA MIHÁLY szfőv. tanítónak a Vitézi Rend érdekében kifejtett önzetlen működését legfelsőbb helyen a Signum Laudissal jutalmazták.

SZILASSY GÉZA ny. huszárezredes, IBUSz. igazgatónak az idegenforgalom terén kifejtett érdemeiért a Kormányzó a kormányfőtanácsosi címet adományozta.

SZEMERE JÁNOS dr. a Magyar Mérnök és Építészegylet március 14-iki ülésén a BHÉV cinkotai kisérleti pályája és a hegesztett sinillesztésre vonatkozó vizsgálatokdól adott elő nagy érdeklődés mellett.

Orajavitás: Szerafin Gy. I. Roham u. 1

A budai hegyvidék szépen fejlődő jelentékeny részei a Sashegy és Guggerhegy. A természetjárás és idegenforgalom szempontjából is sokáig káros volt, hogy ezeket a természeti szépségeket nem lehetett megfelelő utakon megközeliteni s a legutóbb megépitett főutak mellékutcáinak kiképzése sürgős és kivánatos problémája a főváros utépitési programjántk. A Sashegyen főleg a Dajka Gábor utca további kiépitése a legsürgősebb feladat, amelyet ideiglenesen makadámmal burkolnak. A Zöldmáli ut és Szépvölgyi ut jó közlekedése viszont a Guggerhegy forgalmát növelné. A két ut épitési költségeire egyelőre még nincs fedezet, azonban a főváros mégis hozzáfog az épitéshez, abban a reményben, hogy a beruházási kölcsön egy részét erre felhasználhatja.

Husz vitézi ház épül a XI. ker. Bánát utca és Nándorfehérvári ut mentén, amelyeknek épitéséhez a főváros is hozzájárult. Ez a husz kertes családi villa száz budapesti vitézi ház programjából került Budára, mert mint ismeretes, egyelőre ennyit szavazott meg Budapest közönsége a legvitézebb frontkatonák jutalmazására. A tiz év alatt feltétlenül felépülő 100 vitézi házat közművekkel is ellátják és örök időkre a Vitézi Rend rendelkezésére bocsájtják. A telkek területe összesen 14.900 négyszögöl, mai értéke pedig 440 ezer pengő, de a közművek kiépitése is 450.000 pengőjébe kerül a fővárosnak.

Két és fél gramm rádium van a főváros birtokában, amelynek értéke kb. félmillió pengő. Most elhatározta a főváros, hogy egy éven belül rákgyógyító kórházat állit föl, esetleg valamelyik meglévő kórházunk keretén belül. A rákkutatás terén London, Páris, Brüsszel, Stockholm Milano, Roma és Koppenhága megelőzték Budapestet és itt az ideje annak, hogy alkalmazkodjunk a korszerü gyógyitási igényekhez. Salamon Géza dr. tanácsnok, a közegészségügyi osztály vezetője vette kezébe a megvalósitás tervét, ami kellő biztosiék, hogy az uj korház korszerü berendezésével a fürdőváros megvalósulásának is értékes segitőtársa lesz.

Római part kérdéseiről nyilatkozott Szendy Károly dr. polgármester és kijelentése szerint az autobusz ezévben sürübb járataival szolgálja a dolgozó polgárok érdekeit. A szabályozási tervek elkészitése küszöbön áll, a cél egy városképileg is szép vikend-telep és csónakház sorozat kiépitése. Csillaghegy utjainak kiépitésével Pestmegye foglalkozik és remény van a környéket érintő összes problémák sürgős megoldására.

Rózsadomb: — Buda szive. A csönd, az elegancia, árnyékos utak és szebbnél szebb paloták, városrészek, ahová áhitatos lélekkel megyünk madárdalért, poézisért. Hang nélkül, szó nélkül is beszél a Rózsadomb lelke és Csákányi Lajos, aki összefotografálta a házak, utcák és tájak festői szépségeit, ezt a lelket állitja elénk abban a 145 képben, amit „Rózsadomb és vidéke" címmel közreadott. Komoly művészi érzék vezette a szerzőt témái megválasztásában és szeretettel válogatta össze ennek a gyönyörü vidéknek épitészeti és természeti szépségeit. A stílusok, hangulatok finom variációi egységes képbe fonódnak össze, amelyet minden fénykép külön hangsúlyoz egyéniségével, bájával vagy fenségével. Kedves emlék lesz ez minden rózsadombi lakónak, de mint propaganda is komoly értékelésre számithat ez a könyv, amelyet a Globus-müintézet pompás kiállitása avat könyvsikerré.

Az élelmezés diktátora

— Rosta János dr. tanácsnok megválasztása alkalmából —

A legzajtalanabbul működő városi ügyosztályok egyike a közélelmezési, VIII ügyosztály, amelynek feladata, hogy Budapest milliónyi népét élelmezze. Talán egyszerünek látszik ennek az ügyosztálynak az ügyvitele és rendes körülmények között simán le is bonyolítható, de bármily gazdasági nehézség már oly zavart idézhet elő ennek a városnak élelemmel való ellátásában, ami katasztrófához vezethet. Csendes magábazárkózott ember volt Vajna Ede tanácsnok és annak előde is, min ahogy minden felesleges zajt került méltó utódjuk

ROSTA JÁNOS DR.

tanácsnok is, akit március hó 8-án állitott e nehéz helyre a székesfőváros közgyülése. Csaknem egyhangulag választották meg ismerve rátermettségét és nagy gyakorlati tudását, amelyet, mint a tanácsnok első segitőtársa és helyettese szerzett. Egyszerű modorú, minden méltányos kivánságot jóakarattal felölelő egyéniség, aki immár 25 éve áll a székesfőváros szolgálatában, amely évfordulót ünnepé avatta az ügyosztály. 1889-ben született Rosta János és a piaristáknál járta a gimnáziumot. Az egyetemet 1913-ban végezte el, ahol megszerezte a jogtudományi doktorátust. 1910 március 13-án lépett a székesfőváros szolgálatába és pályafutását az adószámviteli osztálynál kezdte. 1913-ban a közjogi és anyakönyvi ügyosztályhoz osztották be, ahonnan az elnöki ügyosztályba került és 15 éven át végezte ott közmegelégedésre a teendőit. Innen került a közélelmezési ügyosztályhoz, mint a tanácsnok helyettese és egy év óta önállóan vezeti ezt az ügyosztályt, most pedig mint tanácsnok értékesiti ugyanott tapasztalatait és tudását, a kérdések egész sorát intézve el, amelyek a polgárság anyagi érdekeit szolgálják előnyösen. Rosta János dr. budai lakos és szorosan összeforrott az itteni társasággal, kedves modorával megnyerve mindenki szeretetét és tiszteletét. Boldog családi életet él a Csopaki úti villájában és régi budai család leányát Magirius Margitot bírja feleségül, aki két gyermekkel ajándékozta meg.

RAVASZ cukrász
I., Krisztina körút 75. Telefon: 50-2-32.
ELŐKELŐ CUKRÁSZ SZALON

Sasadi küldöttség kersete fel Szendy Károly dr. polgármestert, amelynek vezetője Papp Géza dr. államtitkár és a Sasadi utra autobusz körjárat beállitását kérte. A Sasad Budapestnek egészségi szempontból egyik legfontosabb része és kiválóan alkalmas — déli fekvésénél fogva — téli-nyári üdülőhelynek. A polgármester őszinte érdeklődéssel hallgatta a küldöttség kivánságait s megigérte, hogy Sasad vidékének további fejlesztését szivén viseli.

A budai mohamedánok márc. 17-én d. e. 10 órakor az Esplanade szálló diszermében Istentiszteletre jöttek össze a Kurbán Bajrám ünnep alkalmából. Az Istentisztelet után Husszein Hilmi mufti vendégül látta a megjelenteket, majd 1/212 órakor felvonulás következett Gül Baba sírjához, ahol a Kurbán áldozatot mutatták be. Este 8 órakor a Gül Babáról elnevezett budapesti aut. magyar hitközség az Esplanade diszteremében kulturestét és vacsorát rendezett.

Nagysikerű kulturestét rendezett a budavári róm. kath. Egyházközség az Orsz. Katholikus Népszövetség és az Actio Catholika budavári szervezeteivel egyetemben Lampel Vilmos egyházközségi világi elnök és az Orsz. Kath. Népszövetség kormányzótanácsa tagjának irányitása mellett, vasárnap márc. 10-én a budavári leánygimnázium zsufolásig megtelt termében. Közreműködtek Lettner Vilmos rendezése mellett: P. Ligeti Mária Pesznecker Károly, Varga Ilona, Lettnerné Knapp Mária, Tőkés Antal, Polyák Mici, Palágyi Béla, Kulich Jenő, Tóth László, Ormai Ica, Széchenyi László, sz. Tőkés Lulu, Péchy Dénes, Saukál Terike, Tőkés Kálmán, ifj. Pesznecker Károly, Horváth Jenő és Király Jenő.

Gül Baba rózsáskertje volt a Rózsadomb és azzá akarja tenni ismét a „Rózsadombi Egyesület" amelynek választmánya Harrer Ferenc dr. felsőházi tag elnöklésével ülésre gyűlt össze a tanácstagok nagy érdeklődése mellett. Az elnöki megnyitó után Nádas Béla dr. ügyész főtitkár jelentésében a Rózsadomb és környéke fejlesztését és szépitését szolgáló, átfogó programot terjesztett elő és e téren jelentős eredményekről számolt be: igy különösen a közel jövőben a rózsadombi 11-es autóbusz járatnak Zárda utcai meghosszabbitásáról a két irányu forgalom bevezetésével, a rendkivüli házadómentességnek a Rózsadombra és körzetére kiterjesztése iránti akcióról, a Rózsadombnak üdülőhellyé kijelöléséről, a rózsadombi szép kilátás megvédéséről, a Kavics utcai szerpentin út s a Törökvész úti bécsi autóstráda tervéről, a folyamatban lévő rózsadombi útépitésekről, parkirozásokról, fásitásokról és a rózsadombi közbiztonság s közvilágitás megjavitásáról. A választmány az előterjesztett programpontokat mindenben magáévá tette, a bejelentett eredményeket pedig megelégedéssel vette tudomásul, majd a környék csendje és a lakók nyugalma érdekében állást foglalt a jó idő beálltával nyitott ablakoknál a kertekben történő, hangos rádiózás és zenélés ellen, végül a közgyülés elkészitésével foglalkozott. Az ülésen részt vettek: az elnökön és főtitkáron kivül, almási Balogh Lóránd alelnök, Tholt József dr. Jónás Géza dr. Abos Brunó, Frank Richard, Luspay Mihály, vitéz Marton Andor dr. Bartha Antal dr. Leiszter Ferenc, Bánlaky Adorján, Gerenday Tivadar, Csiki Ernő, Liszka Károly, és Politzer Sándor.

A zugligeti szegények javára márc. 11-én a Budai Katholikus Körben hangversenyt rendeztek, amelyen Huszár Elemér dr. plébános a családi szentély cimmel mondott költői szépségű megnyitót. Az Operaház és Nemzeti Szinház legkiválóbb művészei működtek közre, akiknek értékes számai, valamint Vadkerty Jenő dr. konferálását őszinte tapssal köszönte meg az egybegyűlt előkelő közönség.

Balatoni fürdők egymás közti forgalmában rendkivül kedvezőtlenül alakult a vasuti díjszabás, ami régi panasza azoknak, akik nemcsak egy-egy filléres kirándulás, hanem többhetes nyaralásuk révén a Balaton-kultusz legértékesebb támogatói. A „Keszthelyi Hirlap" egyik utóbbi száma ismerteti Margittay Rikárd dr. munkatársunknak a „Budai Napló"-ban is több izben kifejtett gondolatát, hogy valamennyi fürdőhely közös mozgalmat indítson az egymásközti forgalomban bevezetendő, legalább 50%-os kedvezmény érdekében.

A Svábhegyen uj egyházközség alakult, amelynek területe eddig a krisztina városi plébániához tartozott. A Svábhegy fejlődő igényei, szaporodó népessége és egyre nagyobb beépülése teszik szükségessé, hogy szervezetei és hatóságai elérhető közelségben legyenek. Ezt a célt honorálta a hercegprimás,mikor a trentoni (Amerika) plébánost, Szabó Jánost, aki Budára érkezett, nevezte ki oda lelkésznek. Az uj egyházközség Budapest 43-ik ilyen szervezete.

Budai Művészek Rákóczi estje

A Nemzeti Egység III. kerületi táborának művész csoportja (Budai Művészek) amely hivatottságának már eddig is számos tanujelét adta, magasszinvonalu művészestét rendezett Attila trónrajutásának 1500, II. Rákóczi Ferenc halálának 200 és március idusának 87 éves évfordulóján. Az óbudai Korona Vigadó különtermeiben előkelő és szépszámu közönség jelenléte mellett, amelyet zászló és virágdisz fogadott. Az emlékestén számos testvéregyesület képviseltette magát, élükön az Országos Rákóczi Szövetséggel. A nagy gonddal és művészi érzékkel összeállított müsort Rácz Laci cigányzenekarának Rákóczi-indulója nyitotta meg, majd Koncz Dezső művészeti vezető és rendező az Országos „Gárdonyi"- és „Gyóni Géza" irodalmi társaságok r. tagja mondott el nagyhatású, lelkes ünnepi beszédet. Az „Óbudai Dalkoszoru" régi kuruc dalokat és Trozsonyi Kató — Koncz Dezső Kurucz kesergő-jét énekelte hatásosan Zöld Károly karnagy művészi vezetése mellett. Lebilincselő és lélekemelő hatást ért el a tilinkó-tárogató-cimbalom hármas, Sanek Péter tilinkóművész, Lugossy István tárogatóművész és Tóth Lia cimbalom-művésznő közreműködésével. A három kitünő rádióművész együttese páratlan a maga nemében és az egész világon egyedülálló. K. Votisky Alice zeneszerző, dalénekesnő kulturált csengő hangján magyar dalokat adott elő nagy sikerrel. A müsor többi szereplője is egytől-egyig mind hálás tapsviharban részesült, igy Dirner Gusztáv dr zeneszerző, Cz. Baán Jolán előadóművésznő, Csiszár Lajos operaénekes, Csejthey Lili dalénekesnő, Kelemen Angyalka és Majthényi Lea gyermekprimadonnák. Az est ünnepi hangulatát emelte Rácz Laci cigányzenekarának finom muzsikája. Ügyesen konferált Mengay Emil zeneszerző.

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I., Attila utca 8

Budai Klub e hó 19-én rendezte X-ik rendes közgyülését, a tagok élénk részvétele mellet és Harrer Ferenc elnöklete alatt. Az évi jelentést Orbók József dr. főtitkár terjesztette elő. A tisztujitás során egyhangu lelkesedéssel elnökké Harrer Ferencet választották meg újból: elnökhelyettesek: Kozma Jenő, Éber Antal; alelnökök: Sásdy Béla, Beke Manó, Vadász Mihály dr., Klein István; ügyv. alelnök: Hegedüs Miklós; főtitkár: Orbók József dr. Közgyülés után társasvacsorán megjelentek Petracsek Lajos dr. v. orszgy. képviselő és Terbócz Imre és barátságos eszmecsere folyt a választással kapcsolatos eshetőségekről.

Közös idegenforgalmi bizottságot alakitott Budapest Béccsel, amely hivatva lesz hasznos cserék utján a két fővárosban megforduló idegeneket a másik felé irányitani. Mai helyzetünkben sokat várhatunk a kezdeményezéstől, amelynek gondolatát Sipőcz Jenő dr. főpolgármester, Szendy Károly dr. polgármester, Tormay Géza államtitkár vezetésével értékes összeállitásu bizottság munkálja. A bizottság tagjai: Kovácsházy Vilmos, Babarczy István báró tanácsnokok, Éber Antal, Friedmann Ernő, Mutschenbacher Emil és Szviezsényi Zoltán.

Az uri közönség találkozóhelye
GÜL-BABA SÖRÖZŐ-ÉTTEREM
A BUDAI MARGIT-HIDFŐNÉL. ◆ II., MARGIT-KRT. 2. ◆ TEL.: 57-6-05.
Müvésziesen megtervezett termek. — Magyar, francia konyha. — Polgári sörök. — Menürendszer. — Hangulatos zene. — 10 % borravaló.

A Gyümölcskezelés Utmutatója. Egészséges, féregmentes gyümölcstermést csak úgy biztosithatunk, ha a gyümölcsfák tavaszi permetezését azonnal a fák elvirágzása után elvégezzük. A Földmivelésügyi Minisztérium Növényvédelmi és Növényforgalmi Irodája (Budapest, V. Földmivelésügyi Minisztérium) most adta ki újból a gyümölcsös tavaszi és nyári kezeléséről szóló útmutatóját, amely a védekezés és faápolás összes munkálatait, ugyszintén a permetezéshez szükséges permetező anyagok elkészitésének módját is részletesen ismerteti. Ezt az útmutatót a Növényvédelmi Iroda minden érdeklődőnek díjtalanul megküldi és azonkivül készséggel szolgál válaszbélyeg beküldése ellenében a hozzáfordulóknak szaktanáccsal minden gyakorlati növényvédelmi és kertészeti kérdésben.

Budai Zeneakadémia 1935 évi március 20-án szerdán este fél 8 órai kezdettel az egyesület nagytermében (II. Fő utca 30.) Bach és Haendl születésének 250-ik évfordulója alkalmából hangversenyt rendez, amelyet Clauser Mihály zeneigazgató vezényel. A hangversenyre vendégeket szivesen lát az Akadémia igazgatósága.

Nemzeti Kultur Egyesület előkelő és nagyszámu közönség jelenlétében kitünően sikerült irodalmi délutánt rendezett a Pátria klub dísztermében. Gy. Czikle Valéria elnök „Márciusi Emlékezéssel" nyitotta meg a gazdag müsort. Szerepeltek: Áts Tivadar, Kalmár Sándor, Gergelyffy Gábor, Vághy Panni, Uray Margit, Bakó Lászlóné, Weigand Irén, Geőcze Anna, Farcády Gizella, Kanizsay E. László, Kiss Károly és Pagonyi László.

POLITIKA

Harc kezdődik, harc a voksért, harc a bizalomért. Hányan harcoltak már csúnya fegyverekkel, hányan hazudtak már, hogy uj napok munkásai? És pusztult miattuk az Urvetése és züllött miattuk a magyarság. Ha látni lehetne a szivekbe, ki ne tudná, hogy kit válasszunk. Hinni is lehet, merni is lehet és mégis sokan vannak, akik az élet napsütését akarják ide csókolni a magyar földre. Akikben ég a vágy, hogy ne rohanjon többé tiz évszázad ragyogó történelme a halottak élén, akiknek program, hogy felépitsék itt a boldogság palotáját. Emberek, nézzünk a szivekbe és nézzünk a magunk szivébe is: uj tüzhelyek szent békéjét akarjuk-e, vagy, hej rá érünk arra még? Márciusi szellők hozzák a szabadság igéit s akinek csak frázis az ige, az idegen tőlünk. A politika ne legyen többé kiskocsmák eseménye: legyen program, amely kivezet végre az egyiptomi éjszakából és meggyujtja uj, büszke századokra a magyarság élet-mécsesét.

GYORSIRÁST havi 8 pengőért tanulhat a KOZMA iskolában, II. Iskola-u. 27

Pénteki Borgazdatársaság március 8.-án nagy érdeklődés mellett ünnepelte 50 év óta tagját, Vass Tamás dr. ny. miniszteri tanácsost. Nagy emberi értékeit emelte ki gyönyörüen szárnyaló beszédben Benedek Sándor dr., a Közigazgatási Bíróság ny. másodelnöke, akinek szavai után Kozma Jenő dr. v. orszgy. képv., a barátok nevében méltatta fél évszázados tagságát a Pénteki Borgazda Társaságban.

Milyen legyen a jó családiház? Az ember rendszerint csak egyszer épit családiházat az életben és megfogadja, hogy másodszor — a tapasztalatokon okulva — már másképen: olcsóbban, szebben és jobban épitene. A Vállakozás Épitkezés most megjelent Perspektiva cimü diszes mümelléklete kiváló magyar tervező és épitőművészek legsikerültebb épületeinek fényképeit, tervrajzait közli úgy hogy abból mindenki — tandij fizetés nélkül — kiválaszthatja a neki megfelelőt. Nem csak az épittető közönség, hanem maguk az épitőipari körök is sok tanulságot merithetnek ezekből a példákból, valamint a lap másik mellékletéből az Épitőgyakorlat-ból, amely a családiház épités müszaki kérdései mellett foglalkozik a legaktuálisabb kérdések egyikével a polgári légvédelmi épitkezéssel. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal: Budapest VII. Rákóczi út 6.

Hargitaváralja Jelképes Székely Község folyó évi április hó 6-án délután egynegyed 6 órakor a Zeneművészeti Főiskola nagytermében „Székely müvészest"-et rendez. Bevezető beszédet mond: Ravasz László ref. püspök; a müsorban szerepelnek Sándor Erzsi cs. és kir. kamaraénekesnő, Osváth Julia m. kir. Operaház tagja, Ignátz Rózsi a Nemzeti Szinház müvésznője, felvinczi Takács Alice hegedümüvésznő, dr Székelyhidy Ferenc, a m. kir. Operaház örökös tagja, Palló Imre dr. és Koréh Endre a m. kir. Operaház tagjai, Hosszu Zoltán dr. a Nemzeti Szinház, Sala Domokos a Kamaraszinház tagja és ditrói Csiby József zongoramüvész. A zongorakiséretet Ferencsik János, az Operaház karmestere látja el. Jegyek a Községházán (IV. Ferenciek tere 7. V. lépcső, I. emelet) Konczert R. T.-nál (IV. Váci utca 23) és a Zeneművészeti Főiskola portásánál kaphatók.

BUDAI VIGADÓNÁL Corvin-tér 5. Tel. 53—5—32. KOTSIS ERZSÉBET müvészi FÉNYKÉPÉSZ.

Magyaros vacsora verseny pályázat legközelebbi kiemelkedő állomása lesz a Démusz János kitünő nyugati pályaudvari éttermében (VI., Teréz krt. 47) márc. 18-án rendezendő vacsora, amelyen bizonnyára a Gundel Károly vezetésével működő jeles zsűrin kivül a budapesti társaságok legkiválóbb tagjai vesznek részt. Ez a vacsora a Démusz étterem közismert hangulatával részt kér a kivánható legnagyobb érdeklődésből.

Építkezési és kertépitési anyagokat olcsón szállit
Obermeyer Tamás
fuvarozó vállalata, II. Fillér-u. 4
SAJÁT KŐ-, SÓDER ÉS HOMOKBÁNYA

CIMFESTŐ
Első budai, legrégibb cimtáblafestészet
VÁLI GÁBOR, II., Iskola ucca 18.
Alapitási év: 1895.

SPOLARICH KÁVÉHÁZ
RÁCZ BÉLA muzsikál
SPOLARICH GRILL
ÖTÓRAI TEA, TÁNC
ANTÓK FERENC, ÉVA, WILRE énekel
GUTTENBERG JAZZ
REGGELIG NYITVA

SASHEGYI-UTON a 8-as autóbusz Korompai-uti megállójánál 9 drb. 300□-öles közmüves telek jutányosan eladó.
Tulajdonos:
PATHÓ ISTVÁN
I., Roham-ucca 6. Telefon. 53-5-28.

Elfünő régi budai kapásházak

Hatvan évvel ezelőtt még fogalom volt a budai Kapás, a „Hauer", akit magyarosan hávornak is neveztek. A régi Buda szőlőmüvesei voltak ők azokban a z időkben, amikor a régi Budán egy egész külön szőlőmüves társadalom is élt. Neveik máig élnek a budai családok nevei között. Ragadványnevek ezek, mesterséges nevek, az ősök szőlőmives kapás, bortermelő kenyérkeresetére mutatnak. Weinreb, Weinstock, Weinzierl, Weinberger, Weinbauer, Weinhuber, Weinzeller, Weinmeier, Weinwirth, Weinhauer, Weinwurm, Hauer, Hauermeier, csak olyan német kapás nevek, családnevekké lett mesterségnevek, mint a magyar Borbiró, Borzsák, Borvendég, Boros, Szőllős, Tőkés, Pincés nevek. Olyan, mint az olasz Tagliavini, vagyis Borkeverő.

A régi Buda nemzetiség és mesterség szerinti városnegyedekben lakott. Quaritier, vagyis kovártály, Viertel, vagyis fertály, azaz negyed volt ezeknek a neve. Ma már csak ideig-óráig élő utcanevek őrzik e városnegyedek emlékeit. Nevük még él, de üresen kong: a mai nemzedék számára semmitmondó, elveszett mellőzék a tartalom: a Helyszin. Ki tudja már ma Budán, hogy a Viziváros neve a Viziművesek: csávázó timárok, molnárok, dereglyések, kékfestők, serfőzők fertályát jelentette a középkor óta: amikor Civitas, Aquatica, vagyis Viziváros volt ennek a neve. Csak a tudományosok és az öregek tudják, hogy a Halász utca és Ponty utca a Halászfertály emlékei. A Rácváros a Török Hódoltságot túlélt és az 1699-ben Csernojevics Arzén ipeki patriarka által Budára is feltelepitett vegyes délvidékiek fertálya volt. Rácz: ez csak gyüjtőnév, mert közöttük ott voltak az igazi hódoltsági óhitü rácok, a katolikus boszniák, a katolikus albánok, az óhitü hercegócok és a Fekete hegyek országából való crnagorcok, akik közül szintén sok volt a katolikus. A Crnagorác családnév egy nemzedékkel ezelőtt még élt Budán, az Arbunás, Arbanás és Harbunás családnév is élt és Albánt jelentett. Ilyen rácvárosi albánnév volt az Arnót is. A horvátok utcája, a Horvát utca, a Krobótok, vagyis a dunántúli vendek fertálya volt.

Ilyen volt a mai Kapás utca környéke, a Kapás fertály. A mai Zárdautcától kezdve végig a Margit-körúton a Széna-térig, az Országút nevü széles utat Kapások lakták. Ők laktak a Kapás és Csapláros utca apró házaiban is.

A Kapás ház jellegzetes budai dolog volt. Máig is látunk kis oromháromszöges házakat. A ház maga kis gunyhó, de hatalmas nagy kapuja van, hogy azon beférjenek az óriási hordók. A ház kicsi, de pincéje sok száz akónyi bor befogadására való. A házak oromháromszögében a szőlőkertek védő pátronusának, Szent Orbánnak, vagy Szent Noénak szobrocskája díszlett. A kapukon szőlőgerezd volt kifaragva. Sok régi ház kapuja fölött még nem is olyan régen látható volt a vaskarika, amibe egy ősrégi budai cégért, a borászat, vagyis a gyalogfenyőágat dugták ki akkor, amikor a kapuk alatt már mérték jóféle

RUHÁK
II., FŐ-U. 57. Tel. 55-3-85
Mérték szerint olcsón, izlésesen készülnek, átalakitások, forditások jutányos áron. Ruhakarbantartás teljesen garantálva. 2 öltöny P 2.50
Első Budapesti Ruhakarbantartási Vállalat

KITŰNŐ EBÉDJÉT PONTOS IDŐBEN HÁZHOZ KÜLDI A
BELLEVUE
Telefon: 52-8-84

karcos budai borát, a „Henczigert" a borgazda, vagyis a Kapás. Ma már csak a Bécs melletti Grinzing-ben látjuk a hagyományos cégért, de ott él az a régi hagyományait ápoló Sopronban is. A Budai Napló legutóbbi számában Margittay Richárd emlékezett meg a Margit körúton, a régi Országúton volt régi ház pusztulásáról, amelyben egy bájos Mária-dombormű volt látható. Ez is kapás jelkép volt, a félholdon álló Mária a Sarlós Boldogasszony, a kapások sarlóalakú venyigemetsző kacorjára emlékeztet.

Eltünnek a régi kapásházak s udvaraikon este nem teszi le a kapát válláról a kékköténves kapás „Pendül a kapa most, leteszi a gazda, amikor tarisznyáját a szögre akasztja", írta Arany János valamikor régen a Családi Körben. A budai kapás az 1870-es években, a nagy filoxera idején már letette kapáját, amikor tarisznyáját a szögre akasztotta, ő maga pedig átalakult más mívet üző budai polgárrá.

Üres a tarisznya, nincs is tarisznya már Budán, nincs benne madárlátta cipo már régen. Budai Hárombék Effendi is csak budai gyermekkori emlékeinek üres álomtarisznyájából kotorássza ki a budai kapások emlékeit. Még akkor élt a gyalogfenyőág, a borág, a „filoxéria bogárról" még gúnyverseket énekeltek a budaiak. Lassankint fehörpintették utólsó budai boraikat és ezzel eltüntek a kapások a régi Budáról.

Budai Hárombék Effendi.

A budai sport bajnokai

— A Budai Polgári Lövészegyesület ünnepelte Kozma Jenőt —

Marcibányi téri székházának disztermében február 28-án, csütörtökön este köztiszteletben álló fölövészmestere

KOZMA JJENŐ Dr.

rendezte hagyományos évi borgazda estjét, amelyen minden évben a budai közélet és sporttársadalom vezérférfiai vesznek részt.

Sztudinka Béla dr. trvh. biz. tag szárnyaló beszédben üdvözölte az elnököt, mint a budai polgárság közszeretetben álló vezérét, aki mindig tudott időt szakítani a céllövészet nemes sportja és az egyesület hagyományos célkitüzései számára. **Kozma** Jenő dr. nevét aranybetükkel irta az egyesület történetébe és ugy vezérlő, mint pedig kivételes emberi tulajdonságai mindenképpen diszére válnak a lövészegyesület összetartó, nagy családjának. A közvetlen hatásu szónoklatot a megjelentek szünni nem akaró tapsa követte és lelkes hangulatban ünnepelték a borgazdát, aki válaszában kitért azokra a nagyszerü sporteredményekre és társadalmi eseményekre, amelyek az egyesület mult évi működését jellemzik. A budai lövészek, — beszámolója szerint — egy világrekordot, egy nemzetközi győzelmet és 12 országos rekordot állitottak; 15 országos bajnokságot, 11 országos versenyt és vándordijat soroztak a mult évben régebbi győzelmeik sorozatába. Külön kiemelte a fölövészmester **Tarics** Tibor csapatkapitány kiváló érdemeit, majd részletesen megemlékezett a rekorderekről.

Berzsényi Ralph világrekordot ért el és 4 országos bajnokságot nyert. **Buday** László és **Haraszti** János egy-egy országos bajnokságot hoztak a budaiaknak. Az egyesület bajnokcsapatának tagjai: **Bartha** László, **Bencze** József, **Jakab** Albert és Árpád, **Jármay** János, **Duronelli** László dr., **Pedányi** Pál, **Keresztes** Vilmos, ifj. **Selmeczy** Miklós, **Szilágyi** Virgil dr., **Tarits** Tibor és **Vratarics** György nagy lelkesedéssel vettek részt kisebb versenyeken is.

Kozma Jenő dr. beszéde végén az egyesület **fiatalságának** kötötte lelkére, hogy az utánpótlás az ő kötelességük és az is, hogy a Budapesti Polgári Lövészegyesület hirnevét minden erejükkel növeljék és hagyományait ápolják.

A fölövészmester bensőséges szavait nagy lelkesedéssel fogadta a közönség, amelynek soraiban megjelentek: **Harrer** Ferenc ny. alpolgármester, **Schara** Béla és **Király** Kálmán főv. tanácsnokok, lovag **Sternád** István, **Sztudinka** Béla dr., **Kempelen** Ágoston, **Rosta** János dr. tanácsi főjegyző, **Kölbig** Ferenc dr., **Almási Balogh** Lóránd, **Szilágyi** Viktor dr. és neje, **Petzrik** Jenő dr. és neje, **Remete** Viktor dr., **Széchy** Ernő dr., **Kundt** Ernő dr., **Karczag** László dr., **Péter** Miklós dr., és sokan mások

Kedélyes társasvacsora közben folytatódott **Kozma** Jenő dr. ünneplése és a hangulatos budai társaság a késői órákig maradt együtt.

KIRÁLY FÜRDŐ
Épitette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.
Budán, II., Fő ucca 84. sz.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot, magnéziumot tartalmazó hévviz köszvény, caúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1, nőknek hétköznap d. u. 2-7.- Ivókúra

Reformnemzedék

A véleményszabadság modern társadalomban mindig szentség, a fiatalság pedig ősidők óta szinte külön jog, amig nem jelent meggondolatlanságot, amig nem jelenti a már meglévő keretek felrugását. Uj szempontokra, haladottabb felfogásra igenis szükség van és honnan várjuk a kezdeményezést, ha nem a nemzet folyton ujraszülető, legfrissebb, akcióképes rétegeitől.

Fogalomzavar volna, ha mi a multkor a Vigadóban rendezett nagygyülés különös, zavaros ideáiból nem egy aránylag szük réteg hatalmi törekvésére, hanem a mai magyar fiatalság összességére következtetnénk. Ezen a gyülésen különben is enyhe izgatások hangzottak el a fennálló gonzdoságri rend ellen, amely rend pedig kormányintenciókat fed, mert ha nem fedné, már régen a multé volna bizonyára.

Azt senki nem mondja, hogy gazdasági és társadalmi életünkben nincs ezer és egy alkalom okos ujitásokra, de olyan ujitásokra, amelyek államszocializmus kisérletet jelentenek, a vállalkozás és tőke kezét a magántulajdon megsértése utján is béklyóba kötik, pillanatnyilag semmi szükség. A gazdasági élet komplikált kialakulása lehet idejétmult, lehet rossz is, — a radikális reformok azonban csak azt jelentik, hogy a kipróbált formák helyett ujakat igyekszünk hozni, amelyekről csak a jó Isten még egy néhány angyal tudja, milyen közel járnak 1919. népbolonditó eszméihez. Amikor a magyar gazdasági élet keserves verejtékezéssel fáradozik a holnap és a többi holnapok pénzügyi feltételeinek előteremtésén, akkor a Reformnemzedék gazdasági ötletei a legrosszabb utmutatók.

Népszerüséget lehet úgy is szerezni, lehet ugy is sikert elérni, hogy fölboritjuk a multat és naiv elképzelések lejtőjére visszük az országot. Ettől azonban éppen az ujabb nemzedékek fiatalsága irtózik legjobban, mert nálunk a hordóról szavaló hazafiságnak már régen befellegzett.

m. j.

Tavaszi Ünnepi Hetek rendezéséről több izben adtunk hirt, most az ünnepi játékok prospektusa elkészült és a propagandával kapcsolatban Ugron Gábor v.b.t.t. ny. miniszter az ügyvezető bizottság elnöke a márc. 13-iki sajtóteán tájékoztatta a sajtót.

A Virágkedvelők Egyesülete szobanövény és kiskert ápolásának tanfolyamát nyitotta meg március 14-én csütörtökön, délután az Esterházy u. 4. sz. alatt, ahol a szakelőadó vetített képekkel kisért 4 hónapos előadássorozatban szolgálják az egyesület célját, hogy igy a növények iránti szeretetet növelje, Budapest nagykiterjedésü városának ablakait, erkélyeit és kertjeit széppé és kedvessé tegyük, az itt lakók és a külföldieknek is. Minden érdeklődőt szívesen látnak. Felvilágositással szolgál a központi iroda VI. Podmaniczky u. 29. II. 11. (Tel: 16-3-33.)

II. Rákóczi Ferenc szabadságos levelét találták meg az abaúji határszélen fekvő Gönc nagyközség levéltárában, amely különben is nevezetes kortörténeti hűségü relikviáiról. Károli Gáspárnak a bibliafordítónak hagyatéki könyve is előkerült, de talán legérdekesebb Mátyás király egy levele és Ali budai basa fenyegető felhivása, amely durva formájával és tartalmával különös érdeklődésre számithat. Nyilvánvalóan Ali még nem ismerte a nyugati diplomácia finomabb eszközeit, irásban is gorombán megmondta, ha valami óhajtása volt. Amiből nyilván következik, hogy nagyot fejlődött a világ párszáz év óta.

Hollandia iránt érzett hálánkat tolmácsolja ragyogó szépségü cikkeiben Tábori Kornél szerkesztő, aki állandóan napirenden tartja azt a fenséges missziót, amelyet Németalföld lelkes polgárai töltöttek be a háboru utáni magyar fiatalság érdekében. Tábori Kornél száznál több előadásban ismertette iskoláinkban a magyar-holland kulturális kapcsolatok jelentőségét, ébrentartva a nemzet emlékezését olyan időkre, amikor sötét éjszakánkban egyedüli mentség volt a hollandusok meleg szive. Nagyszámu cikkeiben ápolta a közös vonatkozások kultuszát és ha sikerült Hollandia érdeklődését továbbra is ébrentartani szerencsétlen nemzetünk iránt, az elsősorban a kiváló magyar ujságiró érdeme. Müködését melegen méltatja a Vidor Marcel szerkesztésében megjelenő „Magyar Holland Szemle" legutóbbi száma.

Volt háziezredünk tagjainak III. ker. csoportja az óbudai Ádám-féle vendéglőben ünnepélyes keretek közt rendezte alakuló ülését, amelynek tanácskozásait Zsifkovics Illés ny. ezredes vezette. Részt vett az ülésen a Frontharcos szövetség küldöttsége Stephani Alajos őrnagy és Komárnoky Gyula ker. szervező tiszt vezetésével. A választások során díszelnöknek Kollet József épitészt, elnöknek Binder Ferencet, társelnöknek Kiss Tibor és Sziebert Ferencet választották meg.

Fehér álmok címen Balogh Eszter tatabányai irónő szerkeszti az asszonyok antológiáját, amelyben a ma élő reprezentatív magyar női gárda irásai szerepelnek. Az asszony és leányirók az antológiában való közlésre március végéig küldhetik be kéziratikat a következő címre: Balogh Eszter irónő, Tatabánya.

A budai királyi palota III. Károly alatt történt újjáépitéséről irt értékes tanulmányt Bánrévy György. A Vár viszszafoglalása után csak 30 évvel kezdték el a rombadőlt palota fölépitését. Az akkori várparancsnok: Regal báró a régi romokat a várfalak és az erőd építésénél kívánta felhasználni. Közbelépett azonban a Haditanács, amely az építési anyagokat az új palotához rendelte. Höldling János budai épitőmester kezdte el a munkát Prati Fortunatus kamarai építész tervei szerint. Az épitkezést a folytonos hadviselés költségei miatt soha nem fejezték be. 1749-ig a palota lakatlan volt, ebben az évben pedig egy részét le is bontották. Mária Terézia új palotája a megmaradt résszel összeépült s ez az építkezés hozott újból fényt és életet Budára.

A virágok és cserjék kezeléséről és ápolásáról mondott hasznos utbaigazitásokat Jonke Kálmán okl. műkertész és kertépitő „Tavasz a kertben" cimmel a Pasaréti Egyesület március 6-án rendezett előadóestjén, hasznos tájékoztatást nyujtva a szép számban megjelent villatulajdonos tagoknak, a virágkertészet modern szempontjairól. Az előadást családias jellegü társasvacsora követte.

KÁLYHÁS!
Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhirü céghez
BÉRES MÁRTON
I., Logodi-u. 19. Telefon: 53—0—33.

A pénz

címen gyakorlati érzékkel megirt közgazdasági tanulmány jelent meg Fischer József kir. tanácsos, műépitész és Szász Agoston dr. ügyvéd tollából. A szerzők megállapitása szerint — nem csak nálunk, de az egész világon — válságban van a pénzügyi helyzet, aminek természetes következménye a termelés pangása, a foglalkoztatás és az ijesztő mérveket öltő munkanélküliség. A termelt javak elosztásának igazságtalansága okozza azt, hogy az árak csökkenésének megakadályozása végett javakat pusztitanak el, olyan időkben — mikor (csak 1934. év folyamán) 2 millió és 300.000 ember halt éhen a világon. Nem csoda tehát, hogy a munka és kereseti lehetőségek napról-napra való korlátozásai, kartelek, privilegizált kereseti módok, a kapitalizmus kinövései aggódásba ejtik azokat, akik az emberiség sorsát egy nyugodt békés fejlődés irányában szeretnék látni.

A „Pénz" cimü tanulmány találó példákkal mutat arra, hogy a gazdasági válság legnagyobb baja a helytelen pénzügyi rendszer. Ennek a pénzügyi rendszernek megváltoztatásától függ az egész emberiség sorsa.

Irwing Fischer és Heynes amerikai pénzügyi szakértők és más jeles pénzügyi szakemberek gondolatai nyomán irták meg Fischer József és Szász Ágoston dr. a maguk mondanivalóját azzal a céllal, hogy a mai pénzrendszer hibáival kapcsolatos témakör iránti érdeklődést felkeltsék és ezzel elősegitsék olyan közfelfogás kialakulását, amely egy emberségesebb jövő lehetőségét, egy jobb pénzrendszer felépitésében látja. Ma, amikor a politikai jelszavak útvesztőjébe került a társadalmunk, Fischer József és Szász Ágoston dr. hasznos és dicséretremélto munkát végeztek azzal, hogy „Pénz" cimü tanulmányukkal gyakorlatilag mutattak rá azokra a lehetőségekre — amelyektől a szebb és boldogabb magyar jövő kialakulása függ.

Dr. Rétyi Székely Miklós

Naplójegyzetek

— **60.000 ajánlása** van már a Nemzeti Blokknak az OTI választásokra.

— **A Tabán helyén** angolkertet létesitenek. Az új park 125.000 pengőbe kerül.

— **Szabadtéri előadáson** kerül színre a Margitszigeten a Szentivánéji álom.

— **Az Oedipus királyt és Antigonét** akarták színrehozni Akvinkumban. Az előadást szakértők szerint nem lehet megrendezni.

— **A budapesti trafikosok** nagyobb jutalékot követelnek a Beszkárt-tantuszok árusitásáért.

— **A magyar ipar** fontos vegyészeti anyagok gyártását kezdi meg.

— **Alpár Gitta** Párisban tárgyal a fizetésképtelenné vált budapesti filmvállalkozó érdekében.

— **A 800 éves** Mészáros Ipartestület nem akar fuzionálni a hentesekkel. Azt mondják, a jó hentes nem ért a marhához.

— **A bookmakerek** kölcsönt adtak az Ügetőegyesületnek, pedig az egyesület már régen adósa, jobb versenyrendezéssel a közönségnek is.

— **Hatos ikreket** hozott világra egy néger anya az afrikai aranyparton.

— **A Hoffmann-csepp** 250 éves.

— **Mussolini** igy búcsúzott Abesszíniába induló csapataitól: — „Inkább egy percig éljetek oroszlánként, mint egy évszázadig birkamódra."

— **A Beszkárt szerint** a 24 filléres villamosjegy árát 30 fillérre kellene felemelni.

— **Egy bajtársi szövetség** kenyérüzemet helyezett üzembe. Kérdés, mi lesz akkor az iparral, ha mindenki maga süti kenyerét, varrja ruháját és foltozza lukas cipőjét?!

— **Csak 47 olyan képviselője** volt az országnak, aki nem vállalati igazgatóság tagja.

— **Gömbös Gyula mondta:** „Nincs a magyar közéletnek, a magyar kultúrális életnek olyan területe, ahol ne látnék könnyeket."

Közgazdaság

Gazdasági vezérek a politikában

Kereskedelmi, ipari és bankéletünk vezetői az uj választási küzdelem során teljes felkészültséggel vesznek részt a küzdelemben. Fontos gazdasági érdek, hogy a tőke és vállalkozás képviselői is helyet kapjanak a magyar törvényhozás csarnokában s az a névsor, amely alább következik, mindenben garantálja, hogy hivatott emberek felelősséggel és előrelátással kivánják szolgálni a gazdasági ujjászületés gondolatát.

ÉBER ANTAL dr.

a Magyar Olasz Bank elnöke pártonkivüli programmal indul Nyiregyházán. Mint a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnöke országos jelentőségü munkásságot fejtett ki, mint pedig a Nemzetközi Vásár spiritus rectora világhirevet szerzett a magyar versenycikknek.

FENYŐ MIKSA dr.

a GYOSZ igazgatója ugyancsak pártonkivüli programmal a nagykaposi kerületben harcol manádtumért. Hatalmas akcióképesége, irányitó tehetsége, szervezőkészsége olyan érték, amely bizonyára méltó helyet biztosit neki a parlamentben.

KRESZ KÁROLY dr.

a TÉBE igazgatója a szikszói kerületben indul a Nemzeti Egység Pártja hivatalos támogatásával. A bankélet terén szerzett megbecsülendő érdemeket.

Reményi-SCHNELLER LAJOS dr.

az Altruista Bank vezérigazgatója Baján lép fel, szintén Egységes Párti programmal. Budapest házibankjának megerősödése értékes közgazdasági képességének eredménye s az ország politikai élete sokat nyer indulásával.

BIRÓ PÁL

a Rimamurányi rt. elnöke, ipari életünk egyik legkitünőbb vezére pártonkivüli programmal az ózdi kerületben jelöltette magát. Munkásságának méltó elismerése hogy hivatalos jelöltet nem inditanak meg vele szemben.

SÁNDOR PÁL

OMKE elnök szabadelvű demokratikus elvekkel a budapesti északi kerületben harcol. Nagy tájékozottsága, komoly kritikai készsége a mult ciklusban is megbecsülést szerzett nevének. Vele indul hűséges munkatársa

BALKÁNYI KÁLMÁN dr.

OMKE-igazgató is, aki nagyvonalu, népszerű tagja a magyar gazdasági világnak.

HARDY DREHER BÉLA DR.

a Dreher művek ig. tagja a váli kerületben lép fel pártonkivüli programmal. Mint a Kereskedelmi Bank ig. tagja gazdasági életünknek.

SZURDAY RÓBERT

a Magyar Pamutipar vezérigazgatója Budapest északi kerületében nagyon esélyes helyen veszi fel a küzdelmet, mint hivatalos Egységespárti jelölt. Hosszú időn át kifejtett érdemes közgazdasági tevékenysége olyan érték, amely nélkül a magyar törvényhozásban hiányt éreznénk.

A gazdasági élet kiváló vezéreinek küzdelmét az egész ország érdeklődéssel kiséri. Bízunk benne hogy értékes munkásságuk a haza javát szolgálja.

HUNYADY FERENC

a Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézetének vezérigazgatója a Nemzeti Egység Pártja hivatalos jelöltje a szalárdi kerületben. Ő ma a telepitési kérdésnek talán legkitünőbb ismerője, aki gyakorlatilag is sokat foglalkozik a kisgazdák problémáival.

ILOVSZKY JÁNOST

a Baross Szövetség munkás elnökét a Nemzeti Egység hivatalosan jelölte az abonyi kerületben. Különösen mint a kisipar és kereskedelem vezére szerzett országos népszerüséget.

KNOB SÁNDOR DR.

GYOSZ titkár a dorogi kerületben ugyancsak hivatalos programmal indul. Kiváló szónok, aki azonban még legutóbb is komoly lázzal ágybanfekvő beteg volt. Megválasztása nyereség lesz az ország gazdasági életének.

DIMBEK BÉLA felügyelő a Nemzeti-Bank devizaosztályának vezető tisztviselője képviseli ezentúl a Nemzeti Bankot a tőzsdén.

PICKER FRIGYES dr.-t jelölték a Koós Zoltán dr. lemondásával megüresedett igazgatósági tagságra a Községi Takarékpénztárnál

A Hungária Műtrágya, Kénsav és Vegyiipari Rt. igazgatósága március 11-én megtartott ülésén megállapította az 1934. üzletév mérlegét és oly javaslatot tett a március 28-ára összehivandó közgyülésnek, hogy az értékcsökkenési alapnak 245.000 pengővel való javadalmazása után fenmaradó 70.421.26 pengő nyereségből a tisztviselői nyugdijalaphoz 30.000 pengő adassék, míg a fenmaradó 40.421.26 pengő az 1935. üzletév számlájára vitessék át. Elhatározták a már korábban tervezett üzemkibővítések megvalósitását.

Gazdasági tükör

— Svájc kötött le elsőnek jelentős tételt a magyar búzatermelésből.

— Numerus clausust kér a kormánytól a malomipar.

— Biztatóan haladnak az áruforgalomra vonatkozó magyar-lengyel tárgyalások.

— Nem akar a kormány monopóliumot a búza értékesitésénél.

— Engedély kell a töltőtoll behozatalához.

— A csehszlovák ipar sürgeti a magyar szerződés megkötését.

— Németország szakit a kliring-rendszerrel.

— Országos tiltakozás készül a tollszindikátus ellen.

— A szállítók új szervezete legközelebb megalakul.

— Nem töltik be a salgótarjáni gépgyár vezérigazgatói állását.

— A Német-Magyar Kamara vezetését új tisztikar vette át.

— Gyorsjáratú siklóhajó vállalat létesül.

— A posta legfeljebb 50 kg-os csomagok kizárólagos szállitására akar berendezkedni.

— A Hungária Műtrágyagyár ipari üzemeit ötmillió pengővel ujjáalakitja.

— Nyersanyagbehozatalra egyre több devizát utal ki a Nemzeti Bank.

— A DGT a szanálás folytán teljesen az osztrák kormány kezébe került.

Laptulajdonos: VIRAÁG ÉS TÁRSA
Felelős szerkesztő: Viraág Béla
Kiadásért felel: Viraág Béla
Neufeld Zoltán (Pannonia) nyomda Budapest, VII., Rombach-u. 8. Tel. 42-3-09

HALLÓ! FIGYELEM!
Farsangi borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében. Kostolja meg nagydijjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhirü
SZEKSZÁRDI SAJÁT TERMÉSÜ BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállitunk. Tegyen próbát!
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése.
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19.
TELEFON; 32—0—63.
Ügyeljen a cimre!

Kadarka, fanyarkás vagy édeskés, könnyü	—.70
Asztali fehér, zamatos izü, könnyü fajta	—.80
Ó-rizling, nehéz zamatos óbor	—.90
Vörös „Bikavér", igen nehéz, fanyarkás	1.—
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor	1.20
Vörös ürmös, édes, füszeres „Vermouth"	1.50
Csemege fehér, édes nehéz	1.80

A TESZ nagydiját és aranyérmét nyerte el
Minden budai polgárt szivesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető.

A betegségek egész sora

így: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség, stb stb. eseteiben a

HUNYADI JÁNOS

keserüvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló ereedménnyel használhatja. Az orvosok ezrei irják elő betegeiknek és a betegek tízezrei írnak róla elismerő nyilatkozatot.

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért zenekarával egész télen naponta
GUNDEL-GELLÉRT ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

Vig esték ÓBUDÁN
Az ujjáalakitott, fővárosi nivóju
Központi-kávéházban, III., Főtér
Nagyszerü konyha!
RADICS BÉLA jazzenekara

Éhgyomorra naponta igyék egy pohár
Kristály vizet

MENCZER
TISZTITÓ
mos, fest, tisztit
Központ:
II. TÖRÖK-U. 3.
Margit krt. sarok.
(Admiral mozinál)
Tel. 50-4-93.
Fiókok:
I., Győző-u. 5. (Pálya-u sarok) Tel. 54—9—71
IV., Duna-u. 6. (Belvárosi kávéháznál) Tel. 83—0—03
Háztól és házhoz mindent szállit vidékre is!

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő ucca 9.
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk.
Akár venni, akár eladni ónaji ingatlant, forduljon bizalommal ujonnan bevezetett ingatlan osztályunkhoz
Mindennemü bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre.
Safe deposit

XXXII. évf. 1192. sz.

ELŐFIZETÉS
Egy évre . . 24.— P
Negyed évre . 6.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületek, amelyek nek hivatalos lapja, tagjai *féláron* kapják

Budai Napló

1935 április 1

HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 fill. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint.
A hirdetés díja mindenkor előre fizetendő.
Állandó hirdetőknek nagy kedvezmény

Buda erdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és müvészet terén szolgáló ujság

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VIRÁG BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: II, Batthyány u. 69.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig.

Változik-e a helyzet a községi politikában?

Irta: PETRACSEK LAJOS dr.

A magyar kormány a háboru után először megy küzdelembe a saját pártjával a fővárosban. A háború után egy évtizedig a keresztény párt uralta a fővárosi politikát és ez a párt támogatta a kormányt, később azonban indokolatlanul ellenzékbe ment.

A régebbi kormányoknak a keresztény párttal kötött megállapodása megakadályozta, hogy a kormánynak a fővárosban saját pártja legyen és ezért az „Egységes Községi Polgári Párt", mint községi párt vett részt a legutóbbi országgyűlési választásokon. Ez a párt, mint másodrendűnek degradált kormánypárt fokozatosan aratott sikereket és míg első fellépése alkalmával a budai szavazatok 9 és fél százalékát érte el, addig az 1931. évi országgyűlési választáson már a szavazatoknak több mint 28 százalékát szerezte meg s ezzel a budai politikában egyenrangú tényezővé vált a keresztény párttal.

> Amikor a miniszterelnök a Nemzeti Egység Pártját Budapesten életre hívta és midőn az „Egységes Községi Polgári Párt" a Nemzeti Egység Pártjába beolvadt, nyilvánvaló lett, hogy a kormánynak most már a fővárosban csak egy pártja lehet: a Nemzeti Egység Pártja. Pártja.

Igy a most folyó választás különös jelentőséget kap abból a szempontból, hogy a kormány immár saját pártjával kivánja a többséget megszerezni.

A milliós metropolisok általában ellenzékiek és igy Budapesten is azt láttuk, hogy túlságban volt az ellenzéki politika. Sajnos, a keresztény pártot is ellenzékinek kell tekinteni, mert előfordult ugyan, hogy sajátszerű nomenclaturájuk szerint kívülről támogatták a kormányt, ameddig az érdekeik kivánták, amikor azonban a népszerűtlenséget is kellett volna vállalni, a keresztény párt ismételten ellenzékbe ment. Természetes tehát, hogy a fővárosnak ellenzéki jellege rányomta bélyegét a főváros közönségének politikai sorsára. A jelenlegi, most megindult választási küzdelem kétségtelenül rendkivül nehéz viszonyok között folyik le. Magyarország külpolitikai helyzete pillanatnyilag nem látszik a legmegnyugtatóbbnak. Gazdasági helyzete nagyon súlyos az évek óta tartó gazdasági világválság miatt. De éppen a nehéz viszonyok kívánják azt, hogy erős kormányzati párt létesüljön, csak ilyen szilárd alapon álló kormány tudja elhárítani kifelé és befelé a nemzet boldogulását hátráltató akadályokat.

A most folyó választások keretében a miniszterelnök reformokat igért, a reformok közül a titkos választójog Budapesten már megvalósult. A reformprogramm további részei is főleg a vidéket és a mezőgazdasági foglalkozású lakosságot érintik. Kétségtelen azonban, hogy a különböző foglalkozási ágak közötti gazdasági összefüggések nem fogják megengedni, hogy a főváros közönségének érdekében is ne hozassanak olyan reformok, amelyek aránylagosan segitik és megkönnyitik a fővárosi közönség megélhetését is.

A Budapesten kialakuló pártnak lesz tehát hivatása és kötelessége, hogy a magyar kormányt figyelmeztesse azokra a reformokra, amely reformok a fővárosi vonatkozásban égetőek és a fővárosi közönségnek megélhetése szempontjából szükségesek.

A fővárosi politika tekintetében főelvként kivánom kitüzni, hogy a fővárosi politikának hozzá kell simulnia az országos politikához. Amennyiben a főváros politikája nem egy vonalban halad az országos politikával, ha a főváros közönsége állandóan szembehelyezkednék az ország és kormány érdekeivel, ha a felesleges elenzékiség alapján állana tovább, kétségtelen, hogy ennek hátrányát csak a főváros és közönsége viselné. Az ország és a főváros érdekeinek összeegyeztetése azonban csak erős fővárosi kormánypárt révén lehetséges. De a fővárosi politikától véleményem szerint távol kell tartani az országos politikának erősebb hullámverését is. A fővárosi politika ugyanis lényegileg nem más, mint gazdálkodás a polgárság adófilléreivel és a főváros adminisztrativ vezetőire és a városi politikusokra legelsősorban az a kötelezettség hárul, hogy a főváros közönségének minél kisebb megterhelésével a közérdek szempontjából a legnagyobb teljesitményt szolgáltassák. Felesleges tehát a főváros politikáját, az adófillérekkel való gazdálkodásnak menetét világnézeti csaták szinhelyévé tenni.

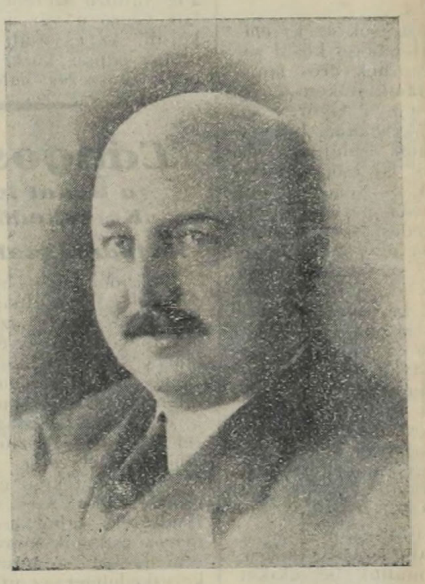

PETRACSEK LAJOS dr.
Buda volt országgyűlési képviselője

Ellenben a főváros közönségének az volna az érdeke, hogy a kormányzat figyelme felhivassék azokra a körülményekre, amelyek a főváros polgárságát megélhetésében a legsúlyosabban érintik. A főváros közönsége a választás során nem zárkózhatik el a valóságos helyzet feltárásától és igyekezni kell a kormányzat segitő kezét megnyerni azokban a kérdésekben, amelyekben az utóbbi évek alatt a fejlődés menete egészségtelenül alakult ki.

A főváros közönségének jövedelme a világkrizis során 1929 óta körülbelül a felére csökkent. Ennek ellenére a főváros polgársága 1933-ban, 1934-ben és 1935-ben is évente 68 millió pengővel fizet több adót, mint fizetett 1931-ben és azelőtt a prosperitás boldog éveiben. De károsodás éri a fővárosi polgárságot közvetve is, mert a főváros által beszedett adókból a főváros saját céljaira az uj intézkedések következtében 28 millió P-vel kevesebbet fordithat mint amennyit azelőtt fordított és a 28 millió pengős különbözetet a kormányzat más célokra használja fel. De sujtja a főváros közönségét bizonyos burkolt fogyasztási adóknak bevezetése is, mint például a tejrendelet, a fakartell, a szénárak megállapitása stb. Mindezek a körülmények élénken mutatnak arra, hogy mndenekelőtt oly adóreformra van szükségünk, amely adóreformot nemcsak a főváros, de a mezőgazdasági lakosság érdekében is szükséges és indokolt keresztülvinni.

Az elszegényedésnek súlyos mérve azt teszi szükségessé, hogy a főváros közönségének sem kellene aránytalanul drágábban élnie, mint a vidéki közönségnek. Hibásak és eltörlendők volnának azok a vámok, illetékek és adók, melyek a főváros közönségének megélhetését drágítják. Szegény ország fővárosa csak olcsó árak mellett tud megélni, teljesen indokolatlan tehát, hogy egyes vonatkozásokban a gazdasági viszonyokkal nagy ellentétben magas árakat iparkodnak fenntartani. Németország 4 évvel ezelőtt, Lengyelország pedig 1934-ben rendelkezéseket hozott az olcsó élet megvalósítása érdekében. Hasonló intézkedések Magyarországon is szükségesek, ami egyrészt az ország belső fogyasztását emelné, másrészt a vámok csökkentésével az agrárolló szűkítését is eredményezné.

Felülvizsgálat alá kellene venni az OTI, a MABI biztositási rendelkezéseit és azokat az indirekt közterheket, amelyeket az öregségi biztositási ág bevezetése jelent, a rossz gazdasági viszonyok idején szüneteltetni kellene.

> *Minden vonatkozásban az igazságos megoldásokra kell törekedni és igazságos jövedelem- és teherelosztást kell keresztülvinni.*

Amikor a magángazdaság nem tud munkát adni, előtérbe lép a közületek kötelessége s igy az államnak és a fővárosnak törekednie kell minél több munkát létesiteni. Ezenkivül a magángazdaságot is olyan helyzetbe kell hozni, hogy minél több munkaalkalom adódjék, még annak ellenére is, ha a pénzügytechnikai szempontok szerint a munkaalkalmak adása nem is volna kivánatos.

> Elsősorban a házadómentesség és tatarozási kedvezmény megfelelő kiterjesztésére kell a kormányzatnak gondolnia.

Az épitőipar foglalkoztatása 42 iparágnak ad kenyeret és munkát, de rajta keresztül százhúszezer ember talál megélhetést, kenyeret. Elő kell mozditani a családi ház és villa építésének kérdését. A családi otthon a családvédelem legtökéletesebb eszköze. Ezért megfelelő kölcsönökkel, de a 600 négyszögöles telekminimumnak 300 négyszögölre való leszállításával is elő kell mozditani a polgárság e törekvéseit.

Megnyugvással hallottuk, hogy a kormány sürgősen befejezi a Horthy Miklós-híd építését, hogy még ez évben hozzá kezd a Margit-híd kiszélesítéséhez és hogy egyidejűleg folyamatba teszi az óbudai híd építésének előkészitő munkálatait oly módon, hogy legkésőbb 1938-ban az óbudai híd építése is megkezdhető. Ezek az intézkedések a közgazdasági életbe mozgást és uj erőt visznek és módot adnak arra, hogy a gazdasági válság mélypontjáról a felfelé emelkedés meginduljon.

A fővárosnak gondoskodnia kell, hogy elavult csatornázási és útburkolási szabályrendelete a változott viszonyoknak megfelelően átalakittassék és a polgárság megváltozott anyagi helyzetéhez közelebb hozassék. A közszolgáltatások olcsóbbitása, a közlekedés egységesitése és olcsóbbitása beletartozik abba a gondolatmenetbe, amelyen keresztül a nagyobb forgalom megindítása lehetséges, amely módokon a megváltozott gazdasági viszonyokhoz való alkalmazkodásban a válság további elmélyülését meg lehet akadályozni.

Buda közönségét kölünösen érdeklő budai problémák tekintetében a leglényegesebb kérdésnek látnám a tabáni kérdés megoldását. Nemcsak munkaalkalmak szempontjából, de egy modern és remélhetőleg hamarosan világhírre szert tévő fürdőváros létesitése felfokozná a főváros idegenforgalmát, de ezenkivül állandó keresetet és jövedelmet juttatna a főváros közemelése nemzetgazdasági előnyökön zönségének. Az idegenforgalom felül a fővárosnak is lényeges kereseti forrást jelentene s örömmel látjuk a törekvést, hogy a bécsi és balatoni országutakat uj vonalakon kapcsolják be a főváros közlekedésébe.

Speciális budai problémaként vetődik fel a Déli-vasút kihelyezésének kérdése. A Déli-vasútnak a Kelenföldre való kihelyezése az államvasutaknak az uj pályaudvar megépitésének költségein felül is hasznot hozna. A magam részéről meggondolandónak tartom, hogy a személypályaudvart, mint Buda-fürdőváros állomást nem volna-e célszerű a Gellérthegy alatt lévő alagút északi torkolatánál felépiteni, hogy igy a közönség Buda szivében szállhasson ki a vonatokból anélkül, hogy a főváros fejlődését ez a megoldás zavarná.

A fővárosnak telekpolitikáját is élénkebbé kell tenni és a főváros telkeinek felhasználását sürgősen programmba kell venni. A HÉV-vel kapcsolatosan a Svábhegyen nagykiterjedésű telkeket kaptunk, mely telkeknek jórésze a hegyvidéki vikend-telep létesitésére volna felhasználható s ezzel ezer és ezer családnak lehet megadni a módot arra, hogy külföld helyett a főváros közvetlen közelében egészséges klimatikus viszonyok között tölthesse el a nyarat. A Viziváros elavult részeinek és Óbuda még nem szabályozott részeinek uj szabályozása ezeken a területeken modern város létesitésének lehetőségét adja meg.

A legközelebbi időben sor kerül a hegyvidék (XII. kerületi) előljáróság felállitására és felvetődik ujra a Várban elhelyezett I. ker. előljáróságnak a Krisztinába való áthelyezése.

Buda fejlődésének és az idegenforgalomnak megfelelően megkivánt kialakitásának útjában van a vizivárosi és tabáni temető. Ezeknek megszüntetése és parkirozása remélhetőleg ugyancsak hamarosan megoldható és ily módon Buda fürdőváros gondolata a megoldáshoz közelebb jut.

Fentiekben csak a leglényegesebb problémákat említettem meg. Ezeken kivül van bőven rendezendő kérdés s szükség van rá, hogy hozzáértő politikusok segitsenek a problémákat kimunkálni.

A feladatok e sokaságát nem lehet egy ember vállaira rakni, de viszont az irányitás kötelezettségét és a felelősséget nem lehet több párt között megosztani.

A kétpártrendszernek meg kell szűnnie. A nemzeti egység gondolatában fel kell olvadni a multnak, s fel kell adni a külön utakon járás, személyeket talán kiemelő, de a közt talán kevésbbé szolgáló gondolatát.

> *Erős kormányzattal — boldog Budapestet, boldog országban — ragyogó fővárost.*

a programm. Ennek előfeltételeit az országban már megvalósitotta a miniszterelnök erős akarata; a fővárosban a polgárságnak meg kell értenie, hogy a kormányzati politika erejében találhatja meg az ország fővárosa a maga boldogulását!

Buda választ!

A választási harc első része március 29-én, az ajánlások benyujtásával véget ért a fővárosban is. A Budán beérkezett ajánlások közül

A NEMZETI EGYSÉG PÁRTJA

29.000 aláirást nyujtott be. A Keresztény Párt 16.400, a Szabadelvű Párt 7.970, **Keresztény Ellenzék** 7.514, **Nemzeti Szocialisták** 6.300, és a **Szociáldemokrata Párt** 8.000 ajánlást szerzett. Összesen: 81.370 ajánlást nyujtottak be, ezzel szemben a szavazók száma csak 80.588 Budán.

Saly Árpád elnök és Bernáth Gusztáv dr. jegyző a választási bizottság nevében hirdetményben tájékoztatják a közönséget:

MIKOR ÉS HOL KELL SZAVAZNI?

A választás ideje április 6 és 7, szombat és vasárnap. A szavazás az egyes küldöttségek előtt április 6-án reggel 8 órakor kezdődik és 2 napig tart. Az első napon a küldöttségek munkájukat este 8 órakor megszakitják, második nap reggel 8 órakor folytatják és este 8 órakor egész Budapesten befejezik.

SZAVAZÓHELYISÉGEK ÉS SZAVAZATSZEDŐ KÜLDÖTTSÉGEK:

1. sz. szavazókör helyisége: I. Iskolatér 1. Reálgimnázium. — **2.** I. Attila-u. 103., iskola. — **3.** I. Krisztina-tér 4., Iskola. — **4.** I. Attila-u. 1. Reálgimnázium. — **5.** I. Koronaőr-u. 3. polgári iskola. — **6.** I. Czakó-u. 6, iskola. — **7.** I. Döbrentei-tér 6., kávéház. — **8.** XI. Avar-u. 31a, vendéglő. — **9.** XI. Nagyboldogasszony-u. 45, internátus. — **10.** XI. Horthy Miklós-út 27, iskola. — **11.** XI. Horthy Miklós-út 28, iskola. — **12.** XI. Lenke-út 97—99, iskola. — **13.** XI. Budaörsi-út 17, asztalosmühely. — **14.** Kende u. 3. Lammel mühely. — **15.** XI. Budafoki-út 10c, üzlethelyiség. — **16.** XI. Bicskei-út 4, alagsori műhely. — **17.** XI. Fehérvári-út 8—10, polgári leányiskola. — **18.** XI. Tétényi-út 12—16, Erzsébet sósfürdő. — **19.** XI. Kelenföldi út 19, iskola. — **20.** XI. Budaörsi-út 64, üres lakás. — **21.** I. Márványutca 32, elemi iskola földsz. — **23.** I. Ferry Oszkár-utca 40, tanitóképző. — **24.** I. Németvölgyi-út 46, ovoda. — **25.** I. Diana-utca 4, iskola. — **26.** I. Virányos út 9, iskola. — **27.** I. Labanc-út 31, iskola. — **28.** I. Városmajor-u. 59, iskola. — **29.** I. Ráth György-u. 20, internátus. — **30.** I. Attila-u. 103, polgári isk. — **31.** II. Fő-utca 8, vendéglő. — **32.** II. Toldy F.-u. 9, reáliskola. — **33.** II. Szalag-u. 15, iskola — **34.** II. Vérmező-út 1—3, BBTE. — **35.** II. Donáti-u. 46, gyermekotthon. — **36.** II. Jurányi-u. 1—3, iskola. — **37.** II. Medve-utca 5, iskola. — **38.** II. Fő-utca 68, lev. lövölde. — **39.** II. Görgey A. utca, iskola. — **40.** II. Margit körút 19—21, iskola. — **41.** II. Margit-körút 2, Gül Baba-sörözö. — **42.** II. Zárda-u. 2, óvoda. — **43.** II. Kelety K. utca 37, gimnázium. — **44.** II. Fillér-utca 29, óvoda. — **45.** II. Fenyvesutca 1—3, iskola. — **46.** II. Pasaréti-u. 25, vendéglő. — **47.** III. Lublói-u. 1, iskola. — **48.** III. Zöldmáli-út 2, iskola. — **49.** III. Zsigmond-utca 31, Csirszka Konrád vendéglő. — **50.** III. Bécsi-út 33, iskola. — **51.** III. Bécsi-út 52, volt korcsma. — **52.** III. Lajos-utca 71, óvoda. — **53.** II. Templom-utca 11, iskola. — **54.** III. Timárutca 13, óvoda. — **55.** III. Kiscelli-út 78, iskola. — **56.** III. Vörösvári-u. 19, óvoda. — **57.** III. Kórház-utca 9, polg. iskola. — **58.** Raktár-utca 1, iskola. — **59.** III. Kórház-utca 33, óvoda. — **60.** III. Vörösvári-út 53, iskola. — **61.** III. Keve-út 41, iskola — **62.** III. Szentendre-úti iskola.

A szervezkedés nagy munkája

Petracsek Lajos dr., Buda volt országgyűlési képviselője, lapunk élén ismerteti azt a ferde helyzetet, amelyben eddig Budapest székesfőváros állott a magyar kormánnyal szemben. Rámutatott azokra is, amelyekben főszerepe volt a főváros községi politikájának, illetve a vezető párt különös viselkedésének a kormánnyal szemben. A folytonos tyukszemrelépés ilyen politikája nem vezethetett jóra s ezt átérezte a budai közönség már akkor, amikor tömegesen állott a „Községi Polgári Párt" zászlaja alá. Csakhogy ez sem volt kimondottan kormánypárt s igy az adott helyzetekkel állandóan meg kellett alkudnia.

Félhivatalosan már másfél esztendeje megindult az átszervezés munkája, de azt nem a legszerencsésebben megválasztott kezek intézték. Az egyes kerületekben, igy az I. és II. kerületben lelkes, buzgó ügyvezető elnökök akadtak, akik lankadatlan munkával nagy eredményeket értek el, de a mozgalom fővezetőit nem fogadta a budai közönség teljes bizalommal, s igy nehéz vált a kerületi vezetőszervezők helyzete.

Komoly és nagy sikerrel biztató fordulat akkor állott be, amikor a kormány

ZSITVAY TIBOR

volt minisztert bizta meg a Nemzeti Egység Pártjának Budapesten való megszervezésével; őt jelölve ki listavezetőnek, **aki viszont**

PETRACSEK LAJOS dr.
v. orszgy. képviselőt

kérte fel, hogy a budai szervezkedést intézze, mint aki a budai viszonyokkal **teljesen tisztában van és birja már a bu-**

TAVASZI
cipőkülönlegességeink
elkészültek
DIOSI cipőszalon
VI., Teréz-körút 1/b.
BUDAIAKNAK
ÁRENGEDMÉNY!

dai polgárság bizalmát, amelyet a hála is erősen kapcsol hozzá, mert néhány ezer család nyomorán segített néhány év alatt.

A szervezkedés és a képviselőjelöltek listáján lehetőleg minden társadalmi osztály képviselve van. A nagyvállalkozást Terbócz Imre, — a hadirokkantakat Árvátfalvy Nagy István, — a tanügyet Komáromy Gyula, — a kereskedelmet és ipart Tóth Gábor, — a budapesti gazdálkodó és kertészkedő társadalmat Szemlaky (Szibinkits) György, — a tisztviselőkkel Gavora Jenő és — a vasutasokat Szántay István, a hegyvidéket Porcs István képviselik.

A jelöltek közül régebben tagja a székesfővárosi bizottságnak

TÓTH GÁBOR
kereskedő,

aki Budán végezte iskoláit és 22 éve vezeti, mint tulajdonos a családja által 1896-ban alapított Pauler-utcai csemegeüzletet. Ma 43 éves, de már 20 éve élénk részt vesz a budai közéletben. A 17-es székesfehérvári honvédezreddel küzdötte végig a nagyháborút, előbb a Kárpátokban, később a doberdói rettenetes harcvonalon. Visszatérve egész működését szakmájának szentelte és a szakma érdekképviseletének vezető tagja lett rövid időn belül. Így került a Kereskedelmi és Iparkamara képviseletébe, ahol méltányolták szaktudását és a kereskedelem érdekében kifejtett működését. Az adófelszólamlási bizottságban már 13 éve képviseli az I. kerületet és becsületes, érdemes szolgálatokat tett iparos és kereskedő társainak. Öt éve tagja a Mabi igazgatóságának és szívesen vállal közmunkát mindenhol, ahol kartársainak szolgálatára állhat. Fiatalos energiája ma még bírja ezt a nagy munkát, amiben erős segítőtársa Petracsek Lajos dr.

A szervezés munkájából nagy részt vállaltak és nehéz feladatokat sikerrel oldották meg a III-ik kerületben, mint ügyvezetők: — Sárközy Sándor dr. kir. közjegyző; — a XI-ik kerületben Szántay István állomásfőnök; — a XII-ik kerületben Rátvay Imre tábornok.

Tanulmányozva a kormánypárt kifejtett munkásságát, elismeréssel bizta meg továbbra is

alsócsernátony
DAMOKOS TIBORT

az I. kerület folytatólagos szervezésével, új erőket osztva be melléje, akik viszont a Községi Polgári Párt szervezését intézték sikerrel.

Damokos Tibor az erős akarású magyarok közül való, azok közül, akik mindig tettekben szolgálják a közügyet. Így szolgálta a hazát is a világháborúban karddal a kezében, mint huszártiszt, — a háború után pedig minden vagyonától megfosztva jött föl Erdélyből a fővárosba, ahol mint a Frontharcosok I. kerületi főcsoportjának az elnöke kezdette el azt a szervező munkásságot, amely a budai oldalon sok-sok ezer lelkes hívet szerzett a nemzeti egység gondolatának. Meleg kapcsok fűzik a miniszterelnök és Zsitvay Tibor pártelnökhöz, akik méltányolják önzetlen munkásságát.

A II-ik kerületben nehezen ment az új szervezkedés, de minden nehézséget szívós munkával leküzdött

székelyföldvári
SZILÁGYI FERENC,

aki mint jelölt is vállalt szerepet a képviselők listáján. Mint a Nemzeti Egység Pártja II. kerületi ügyvezető elnöke, számost alkalommal fejtette ki nézeteit és igazolta hivatottságát. Szilágyi Ferenc mint aktív katonatiszt, később mint állami tisztviselő szolgálja a közt. Csak két esztendővel ezelőtt kezdte politikai pályafutását, amikor a nemzeti egység gondolatának Budán még alig volak hivatott harcosai. Törhetetlen erővel látott a II. kerületi Nemzeti Egység Pártja szervezetének felépítéséhez a magyar faj szeretetét Erdélyből hozta magával, ahol a nemzeti életért való küzdelemben évszázadok harca acélozta meg a lelkeket. Iskoláit Budapesten a Piaristáknál végezte és egyike volt azoknak, akik a pécsi hadapródiskolát akkor járták, amikor annak Gömbös Gyula miniszterelnök is növendéke volt, s innen ered az a bajtársi ragaszkodás és az a határtalan tisztelet is, amely az élet útjain mind a mai napig Gömbös Gyulában látta a jövőnek azt a hivatott vezérét, aki a nemzeti egység magasztos eszméjének a megteremtésével váltja meg ezt a golgotás országot. Szilágyi Ferencnek a II. kerületben végzett közéleti szervezői tevékenységét jellemzi és adja politikai programmját röviden a következő: „. . . . A becsületesen dolgozni akaró s a nemzet egyetemes, de polgárainak egyéni érdekeit is törhetetlen erővel felkaroló nemzeti munka a cél, azalatt a zászló alatt, amelyre glóriás betűkkel írta a vezér, hogy nemcsak a kötelességnek kell egyenlőnek lenni, hanem a végzett munka megbecsülésének is. Tisztakezű vezetők által irányított nemzeti összefogás teremtheti csak meg a feltámadó, boldog Magyarországot. . ."

Nők az alkotmányban

A választás mozgalmaiból a budai nők is ugyancsak kiveszik a részüket. Bizonyságul ismertetjük azt a tartalmas beszédet, amelyet

alsócsernátony
DAMOKOS TIBORNÉ,
a Nemzeti Egység Pártja budapesti női szervezetének elnöknője,

a Palota mozgó termében, március 28-án elmondott a Nemzeti Egység Pártjának gyűlésén, a budai magyar nők nevében, amely szervezet élére a kormány bizalma állította:

„ . . . Európa ma beláthatatlan kimenetelű erkölcsi válságban vajudik, mert politikai téren olyan jogos gyűlöléseket termeltek ki Versailles, St. Germain és Trianon, amilyenre nincs példa a világtörténelemben. A gonosz lelkiismeretlen helyzetnek legsötétebb pontja az a gonosztett, amellyel Magyarországot megcsonkították. De bármilyen megpróbáltatást is hozzon ránk a holnap, a végcél csak a magyar feltámadás lehet. Széchenyi mondja: „Áldozatban van hazafiság!" Ezt az áldozatot kell, hogy meghozzák most a magyar asszonyok is, azok az asszonyok, akik a „Nemzeti Egység Pártjába" tömörülve, lemondanak a kényelműkről és szórakozásaikról, csakhogy összefogásukkal biztosíthassák a boldogabb magyar jövőt a gyermekeik: — a jövő generáció számára. A magyar anyáknak, asszonyoknak csalódni nem szabad, mert ez a csalódás ásná meg a magyar nemzet sírját. A lét és nem lét kérdése dől el, most s helyénvaló-e ily nehéz helyzetben a pártoskodás s az egyenetlenkedés? A bajok megelőzésében a középosztályra különösen fokozott szerep vár, mert ez az osztály volt minden megpróbáltatás idején a nemzeti gondolat letéteményese, a kiegyensúlyozó erő. Azért mindent el kell követnünk a középosztály megerősítésére, de ugyanakkor lehetővé kell tenni a termelő munka megindítását is, hogy ezáltal a munkásosztályt is beállíthassuk a nemzeti élet összhangjába. Ezért küzdenek most a magyar asszonyok a nemzeti egység fenséges gondolatát szolgálva." Hosszan tartó taps köszöntötte Damokos Tiborné nagyhatású beszédét.

Az e hét folyamán, tehát még a választások előtt megjelenő legközelebbi „Budai Napló" mindezeket a most oly nagy munkát végző és a választást a „NEMZETI EGYSÉG PÁRTJA" javára eldöntő vezető egyéniségeket részletes melegebb képben mutatja be, hogy a budai polgárságot tájékoztatással ellássa ez irányban és bizalmát a pártvezetőség iránt erősítve.

Erős hittel bizzunk a jobb jövőben!

BUDAI GYERMEKRUHAHÁZ
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 23. ALATT
MEGNYILT!
Speciális gyermekruha üzlet. Babi kelengyék, felöltők, leány és fiuruhák nagy választékban.

Petracsek Lajos dr. Buda volt országgyülési képviselőjét és nagy agilitása városatyát ünnepelte az emult héten Budának csaknem minden társasköre és egyesülete. A Budai Társaskör, a Kelenföldi Társaskör, az Alsóvárosi Egyesület, a Kelenföldi Polgári Kör, az Óbudai Egységes Pogári Társaskör az óbudai Korona vigadó nagytermében, a Hegyvidéki Társaskör és számos más kisebb-nagyobb társaság. Följegyzésre méltó, hogy 107 beszédet mondott, minden alkalommal más-más alakban, elgondolásban, az adott helyzethez mérten. E munkához olyan sportedzett fizikumra volt szüksége, amilyen az övé, amely semmi fáradság nyomát nem árulta el, de eredménye valószínűleg az lesz, hogy magával ragadja a megválasztottak sorába a budai harmadik jelöltet is, ami föltétlenül biztosítja számára a bajnokságot ebben a mandátumversenyben.

A budai jelöltek közt sok az új ember és a mult ciklus új emberei közül sokan mint „öregek" végeznek erős munkát a különböző pártokon. Rokonszenvesen fogadták Apponnyi György gr. jelölését, de kifogásolták sokan, hogy e válságos világviszonylatok idején, oly távol áll a kormánytól. Uj csoportosulás Budán a Ker. Ellenzék és Nemzeti Néppárt, illetve a legitimista párt együttes fellépése, ami elkeseredést szült a legitimista párton, mert ha egy jelölt be is jut a legitimista párt szavazatai révén, akkor éppen az jut be, aki a forradalom megindításával üldözte ki a királyi családot. Rokonszenves szerepet visz a kereszténypárti Cselényi Pál, aki közvetlen modorával sok olyan hibát tett itt jóvá, amit a párt túlságos magasra felállott vezetői követtek el, apasztva ezzel a régi nagy tábort. A hegyvidéken erős szerepet vállaltak Porcs István dr. ügyvéd és Szemlaky György, ami Petracsek Lajos nyilatkozatai alapján is szebb jövő elé viszi a hegyvidéket.

Különös közönsége volt e hó 28-án a „Palota"-mozgónak, ahová komoly tudású, idősebb politikusok vonultak be, akiket Hoor-Tempi,s Móricz dr. egyetemi tanár fogadott és vezetett a vászon helyén alakított színpadi dobogóra. Ott helyet foglaltak élükön Zsitvay Tibor dr., volt miniszterrel, akik a színültig intelligens közönséggel megtelt moziban ismertették — a választás küzdelme utolsó napjain — a Nemzeti Egység Párt politikai programmját Sövényházy Ágoston ny. államtitkár Gömbös Gyula miniszterelnök eddigi sikereire és érdemeire utalt, köztetszést váltva ki. Zsitvay Tibor klaszszikus beszéde után Petracsek Lajos mondott rendkívül kemény beszédet, amelyben a Ker. Gazdasági Párttól kezdve minden többi párt programmját tette bírálat tárgyává. Utána Damokos Tiborné, a budapesti női szervezetek központi elnöke mondotta el lapunk más helyén ismertetett, áhitattal hallgatott beszédét. Majd v. Komárnoky Gyula szólt lelkesen és az előadók sorát Gavora Jenő, a délivasúti pályaudvar főnöke a tisztviselő társadalom érdekében mondott beszéddel zárta le.

A Fehérsas-téri menekültek ügyében egyes orgánumok kiélezve foglalkoznak a főváros gondoskodásával mintha az illetékesek és a beosztott felügyelők nem tennének meg mindent a Jugoszláviából kiűzöttek érdekében. Az igazság érdekében kell lleszögezni, hogy a hatóságok és a beosztottak is egész szívükkel és minden rendelkezésükre álló eszközzel enyhítik a szerencsétlen magyar testvérek nyomorúságát. Minden szükségessel ellátják a menekülteket, a betegek és gyermekek helyszínen kapják meg élelmezésüket is. Azt senkisem kifogásolhatja, hogy az egészségeseknek naponta egyszer, délben a Krisztina-téri konyhára kell menni étkezni, mert a lebontásra ítélt Fehérsas-téri iskolából még a korasz folyamán elszállítottak minedn olyan berendezést, mely nagyobb arányú helyi konyha létesítését elősegítette volna. A gondnok, tan- és segédszemélyzet támadása pedig csak a szívükkel dolgozó tisztviselők munkáját nehezíti, amire semmi szükség nincs.

Önkéntességi jogot kért a polgármester a fővárosi kertészképző iskola végzett növendékei számára. Ennek az intézetnek munkája nyomán lettek Budapest parkjai világhirű nevezetességek és az intézetből kikerült okleveles kertészek képzett szakembereink sorában egészen különleges helyet foglalnak el. A hivatalosan is támogatott kérés régi kívánságot és sérelmet tolmácsol, mert a Kertészképző Iskola évfolyamszámával és felvételi feltételeivel különben is a felsőipariskolák képesítésének megfelel. A polgármester kezdeményezése a társadalom érdekelt köreiben őszinte örömet keltett.

Gellérthegyi vízesés az utóbbi években már csak sátoros ünnepek alkalmával működött. Ezzel a vízzel táplálták — mint a Pesti Városháza írja — az Erzsébethíd melletti mesterséges tavat is, ami ilyen módon szintén szárazra került. Legutóbb felmerült az a terv, hogyha már vízesés, hát essen is a víz. A Rudasfürdő hőforrásait idáig dunavízzel hűtötték s most ezt a hűtést úgy akarják megoldani, hogy csöveken felnyomják a magasba s a sziklákon lecsurgatva vezetik vissza a fürdőbe. Ezzel elérik azt is, hogy a víz eredeti kémiai összetétele nem változik. De ott van a Pávai Vajna Ferenc irányítása mellett fúrt harmadik forrás is, amely táplálhatná a tavat és adna vizet a vízeséshez. Egyúttal reklám is volna télen át a gőzölgő melegvíz.

Lángos esték
a Budai Iparosok és Kereskedők Körében.
- Az Iparos szakmák sérelmei -

Tulajdonképen borgazda estéket rendez a „Budai Iparosok és Kereskedők Köre", csakhogy azokat „lángos esték"-nek nevezik a kivételesen pompás ízű lángos kedvéért, amellyel a kör alelnöke Jány Árpád sütőmester — vagy inkább talán köztiszteletben álló bájos felesége — látja el a társaságot, megkönnyítve ezzel Ravasz László és Huber,t Vilmos elnökök helyzetét.

Mult pénteken, e hó 29-én a lángosestét Petracsek Lajos dr. tiszteletére rendezték, ahol a megjelent különféle iparos szakmák képviselői — a jobb jövő reményében — mutattak rá a kisipart és kereskedelmet az utóbbi években ért sérelmekre. Az estét Hubert Vilmos nyitotta meg, méltatva az ünnepelt érdemeit és az építkezés megindítását s az ezzel kapcsolatos nagy munkaalkalmaknak megnyitását kérve tőle. Korányi Márton, az I. ker. Iparoskör elnöke üdvözölte azután Petracseket, nem mint jelöltet, hanem már mint képviselőt. Majd Koracsek Ferenc, a kőműves szövetség elnöke tiltakozott a 19 pártra való szétszakadás ellen. Orvoslást kért a közelmult hibáira. Pronyó Bertalan szerint a különféle pártok a kormány programmjának egyes részeit sajátították ki s így okosabb az egész programmra szavazni, megteremtve így a nemzeti egységet. Wiesner Ferenc, a III. ker. Iparoskör elnöke Óbuda magyarságát dícsérve esküdött hűséget Petracseknek. Mátray Ferenc ny. tanfelügyelő pedig a polgári egyenlőséget sürgette. Általános figyelem között szólalt fel Petracsek Lajos és kedves humorral válaszolt az egyes felszólalóknak, kijelentve, hogy vállalja a parádés kocsis szerepét Budán. Tóth Gábor, Ráskai Alfonz dr., Hallfer Zsigmond, Tóth István felszólalása után mint utolsó, mint pont, lapunk szerkesztője szólalt fel, mire mint második pont élt zárószavaival Henz László körzeti elnök és mint harmadik pont: — Petracsek Lajos bejelentette, hogy a 19-es autóbusz ügyében eljárt, az autóbuszt nem szüntetik be és tovább jár. Ezzel a kedves hírrel zárult az est.

GYERMEKKÉPEK Blahosnál II., Fő u. 18.

Budapest élete számokban. Félévi jelentését terjesztette elő márc. 11-én a polgármester, amely szerint februárban a Gellértfürdő forgalma 2524 látogatóval volt több mint mult évben. A Rudasfürdő forgalma viszont csökkent. A BSzKRt bevétele 0.4 százalékkal több volt, az autobuszüzemé 3%-kal kevesebb. A vízművek alagutjáról szólva kijelentette, hogy naponta 6 méter készül el. Február 25-én már 233 méternél tartottak. 63.000 ember kap naponkint ingyen ebédet s a forgalmat száz főzőhely bonyolítja le. 13 melegedőszoba rántottlevessel és ingyenkenyérrel segitett a nélkülözőkön.

Rendkivül érdekes két előadásban volt része a magyar épitőmesterek két testületének előadóestjein: Tausz Béla dr., a régi budai fürdők történetét ismertette, föltárva e téren talán egyedülálló tudását, — Tábori Kornél szerkesztő az idegenforgalom furcsaságait tette szóvá kedves humorral. Bírjuk a két illusztris előadó igéretét, hogy előadásuk anyagát a Budai Napló s így olvasóinak is rendelkezésére bocsátják.

A balatoni akváriumról, — amelynek gondolatát Lendl Adolf dr. ny. állatkerti igazgató propagálta a „Balatoni Kurir" hasábjain — és ezzel kapcsolatban pedig a „Balatoni Muzeumról" is szó volt a „Balatoni Társaság" legutóbbi értekezletén, amely egyuttal foglalkozott a Tihanyba tervezett Hősök Orgonájának felállításának tervével is. József Ferenc dr. kir. herceg vezetésével Ripka Ferenc dr. ny. főpolgármester, Varsányi Emil dr. Gonda Henrik dr. Végh János dr, Tövisi Ernő dr. izeri Izsák Gyula és Stepán Ferenc küldöttségileg vonultak Hóman Bálint dr. miniszter elé, aki készséges támogatását igérte meg a Keszthelyen létesítendő Balatoni Múzeum ügyében. A Hősök Orgonájának terve is meleg visszhangra talált és ha ez a két érdekesség megszületik, körülrajongott Balatonunk még több szépséggel és kulturális alkotással hódítja meg a tájjáró magyarokat és idegeneket.

Bajrám-ünnep Budán. Az autonom magyar mohamedán hitközség Kurbán-Bajrám ünnepe az idén is széleskörű érdeklődés mellett folyt le Budán. Délelőtt 10 órakor ez Esplanade-szálló nagytermében Huszein Hilmi effendi nagymufti istentiszteletére nagyszámú nem mohamedán is összegyűlt. Istentisztelet után a nagymufti megvendégelte a társaságot és a mintegy 200 főnyi csoport Gül Baba üzbégéhez vonult, ahol az előírt imát mondták el. Este 8 órakor az Esplanade szálló éttermében társasvacsora következett, amelyen mintegy 100-an vettek részt. A társaságban képviselve voltak a távol keleti országok, mint India, Perzsia, Törökország, Egyiptom, Hedzsasz, Jemen, Irak, Szíria, és a magyar mohamedán testvéreink. A jelen volt szép magyar hölgyek között általános feltűnést keltett két keleti szépség, az egyik egy georgiai, kaukázusi hercegnő, aki egy magyar úrnak a felesége és egy fiatal szíriai mohamedán leány, aki egyiptomi ujságírónő Kairóból és tanulmányúton van Európában. A vacsorán felszólalt Ormándlaky Waisbecker Antal. Utána a muezzin és a nagymufti ismertette viszontagságos, de eredménnyel kecsegtető keleti utazását, majd gróf Berényi János, lapunk főmunkatársa, köszöntötte fel a nagymuftit és a feleségét, akik a keleti rokonnemzetek és Magyarország barátságát hivatottak megerősíteni. (Gr. B. J.)

Budapesti Soroptimista Club március havi összejövetelét Spurné, Bárdos-Féltoronyi Magda dr. elnök lakásán rendezte, ahol a nagyszámú soroptimista és azoknak barátai jelenlétében Magyaryné, Techert Margit egyet. m. tanár magasszinvonalu előadásban ecsetelte pályáját. Farkas Éva dr. papirkereskedőt ez alkalommal beválasztották a soroptimista tagok közé.

Idegenforgalom rémhírterjesztői cimmel érdekes és tanulságos előadást hallottunk szombaton este dr. Csák Zoltán kollégánktól, a 8 órai Ujság munkatársától. A vérbeli ujságíró éles megfigyelésével mutatta be nekünk dr. Csák Zoltán azt a kártékony embertipust, amely eltelve a maga ostoba, hiu külföld imádatával, legtöbbször puszta kérkedési visszketegségből minden alkalmat megragad a külföld fürdőügyi intézményeinek, idegenforgalmi berendezéseinek dicsőítésére s ugyanekkor a sárga földig rántja le azt, amit e téren a magyar ész, magyar ötlet, magyar munka fel tud mutatni. Nemcsak gazdasági, hanem sulyos erkölcsi kárt okoz szépen fejlődő idegenforgalmunknak az emberek e fajtája, akik ellen az előadó hatásos szavakkal hívta fel harcra az egész magyar társadalmat. Előadása végén gyakorlati ötletek egész sorát vetette fel annak az ujszerű idegenforgalmi propagandának érdekében, mely e tipus ellen sikerre vezethet. Meg kell köszönnünk ezt az előadást, amelyért igazán hálás lehet az annyit küzködő magyar vendéglátó ipar minden ágazata is. Hiszen elsősorban ők a károsultjai a bemutatott embertipus nyegleségének. A rádió a maga nagy nyilvánosságával bizonyára jó szolgálatot tett a problémának, amelyet a világosan látó ujságíró a közönség elé tárt.

OLEUM
MŰSZAKI KERESKEDÉS
Telefon: 69—0—10. — XI. ker., Horthy Miklós-út 32. — Autócikkek, Bosch cikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF lerakat, gépszij, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont és padlóolajok, kocsikenőcs, gépszij, autógumi. Házhoz szállitással.

IGYUNK HARMAT VIZET
Megrendelhető a székesfővárosi Ásványvízüzemnél, I, Gellért rakpart 1. Tel.: 53-0-03.

1935. V. 3—11.
B. N. V.
(Budapesti Nemzetközi Vásár)

KAKASKAPU SÖRÖZŐ
II., PÁLFFY-TÉR 4. SZ.
Családi menü P 1,60
Nagymenü P 1.20
Ebédet házhoz szállit

MEGNYILT A Margit-híd mellett BUDÁN
SZEIFFERT a legragyogóbban berendezett modern, kényelmes, uri KÁVÉHÁZ
mint CAFÉ RESTAURANT

PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi és női osztály.
A legmodernebb berendezés.
Szakképzett személyzet.

SZEMÉLYI HIREK

JÓZSEF FERENC dr. kir. herceget, 40-ik születésnapja alkalmából forró szeretettel ünnepelte a magyar társadalom és nagy arányokban méltatta a főhercegi családnak a magyarság iránt megnyilvánított szeretetét.

SIPŐCZ JENŐ dr. főpolgármestert melegen ünnepelték a Saskörben, ahol ismét nagy lelkesedéssel választották meg elnöknek. A Magyar Sakkszövetség pedig nagysikerű műsoros estét rendezett tiszteletére 15 éves vezetői jubileuma alkalmából.

USETTY BÉLA dr., a Bszkrt. elnöke kijelentette, hogy a szükséges valószínű utasforgalom esetében megépítik a Római parti villamost, amire vonatkozóan a HÉV belső szakaszain állandóan folynak az adatgyüjtő utasszámlálások.

PÁVAI VAJNA FERENC dr., a nagynevű geológus e hó 24—25-én Bécsben járt, hogy tanulmányozza az ottani új hatalmas gázkitörést. E hó 30-án pedig Székesfehérvárra utazott, hogy ott kitüzze a fúrás helyét és szénsavas víz után kutasson.

CSORDÁS ELEMÉR dr. tisztifőorvost a belügyminiszter az Országos Közegészségügyi Tanács rendes tagjának nevezte ki.

OROVA ZSIGMOND dr. egységespárti képviselőjelölt gége tályoggal fekszik a Grünwald-szanatóriumban, ahol megoperálta Réti Aurél dr. főtanácsos és így rövid időn belül gyógyultan hagyhatja el a szanatóriumot.

PORZSOLT BÉLA alelnök-vezérigazgató két hét óta betegen fekszik a lakásán gyomorbajjal.

KAPY BÉLA dr. dunántúli evangélikus püspök március 28-án a nagy német énekszerzőről: Gerhardt Pálról mondott emlékbeszédet a kelenföldi evang. templom böjti sorozatában.

GEGUS DÁNIEL ny. főkapitányhelyettes a Gyöni Géza Társaság április 3-i délutánján saját verseiből ad elő.

KUNCZE LAJOS nagy érdeklődés mellett szólalt fel a ker. tanügyi bizottság március 29-én az óbudai kultúrházban rendezett ülésén.

NAGY FERENC törvényhatósági biz. tagot a Saskör ügyvezető elnökét a kormányzó kormányfőtanácsosnak nevezte ki és tiszteletére április 4-én este 8 órakor a Tiszti Kaszinóban társasvacsorát rendeznek.

PAIKERT ALAJOS nyug. államtitkár mondott nagyhatású ünnepi beszédet a Turáni Társaság március 26-iki jubileumi Kalevala ünnepségén.

MANNINGER VILMOS dr. főorvos, egyetemi tanár lessz az új fővárosi rádiumkórház igazgatója.

OSZOLY KÁLMÁN székesfővárosi biz. tag állapota rosszabbodott és még mindig orvosi kezelés alatt áll.

KONSTANTIN ARNAUDOFF, a Nemzeti Szöv. Magyar Bolgár Bizottságának tagja április 2-án 6 órakor a Géza-utcai díszteremben „A bolgár keleti egyház" címmel ad elő. Vendégeket szívesen látnak.

GUNDEL KÁROLY a Gellért-szálló éttermeinek bérlőjének szerződését Kovácsházy Vilmos tanácsnok javaslatára 2 évre meghosszabbitja a főváros, különös tekintettel azokra az érdemekre, amelyeket a bérlő az idegenforgalom terén szerzett.

KULCSÁR RICHÁRD, az Attila-nyomda Rt. igazgatója Balatonkenesén üdül.

RAVASZ cukrász
I., Krisztina körút 75. Telefon: 50-2-32.
BLŐKELŐ CUKRÁSZ SZALON

Közkutak álltak azelőtt a kevésbbé beépült utvonalakon, főleg Buda külső részein. Ezek a kutak pár év alatt mint a kámfor, úgy eltüntek. Pedig nálunk állatvédő egyesület is működik, amely legutóbb még az Erzsébet-téri verebek gauno-pottyantásait és az operai galambok hasonló tevékenységét is védelmébe vette. Kár, hogy arra senki nem gondol ebben a nagyvárosban, hogy szegény igáslovakat most csak nagyon kevés helyen lehet utközben megitatni. Annyi hasznot mindenesetre jelentenek a lovak is, mint a verebek, sőt talán még arra is hivatkozhatnánk, hogy a tájjáró emberek is megszomjaznak olykor-olykor. Ezeknek a közkutaknak eltüntetése senkinek sem lehet komoly érdeke. Talán még menthető, ami megmaradt.

SIPŐCZ JENŐ DR.

Budapest székesfőváros főpolgármestere 15 éve áll a parancsnoki hídon. Talán volt idő, amikor a polgárság még nem ismerte teljes mértékben rendkivüli képességeit, de a munka harcaiban tanultuk igazán megbecsülni invenciós közéleti tehetségét. A szív, a melegség, a rendkivüli időkben kifejlett szociális érzék, ezenkivül a főváros gazdasági és kulturális érdekeinek buzgó szolgálata jelölik munkásságának bekövetkezett eredményeit. Nemcsak mint polgármester, hanem mint ember is méltónak bizonyult a legnagyobb tiszteletre és bizalomra. A hosszú, valóban kiváló működést emelte ki a kormányzói kegy Sipőcz Jenő dr. főpolgármesteri kinevezésével.

KÉT JUBILEUM

meleg ünnepsége ragyogott fel a mult napokban a városházán. Rosta János dr. tanácsnok nagy érdemeit és 25 éves feltörő pályafutását mult számunkban ismertettük és most meg kell emlékeznünk arról a másik kiváló férfiuról is, aki vele együtt kezdte közéleti müködését.

FELKAY FERENC dr.

negyedszázados szolgálati jubileuma bensőséges ünnep mindazok számára, akik a között való munkát becsülni tudják. A főpolgármester hozzáintézett leveléből idézzük: „Példaszerű köztisztviselő voltál, nemes gondolkozásu személyeddel és ernyedetlen munkásságoddal a székesfőváros tisztviselőtársadalmának értékét emelted, a magad ügykörében pedig hozzájárultál ahhoz, hogy a fővárosi közigazgatás az uj idők fokozott igényeit kielégithette.„ A szeretet minden oldaláról körülfonja nemes egyéniségét, amely hozzánőtt Budapest és a polgárság minden ünnepéhez és hétköznapjához.

Uj légikikötőt terveznek Budapest számára az illetékes hatóságok, mert a Mátyásföldi repülőtér a korszerű igényeket napról-napra kevésbbé elégíti ki. Az állam és főváros közösen építi meg az új légikikötőt, amelynek létesítésével kapcsolatban az óbudai Rómaipart, Csepel, Tétény határa és Albertfalva is szerepelt. Legvalószinűbb, hogy Albertfalva közelében, a budai oldalon valósul meg a régóta szükségletet jelentő terv, ami a Gellért tértől pár perces közelségbe hozza a repülőteret. Nagy jelentősége van ennek a megoldásnak azért is, mert a közeli Duna hidroplánok kikötésére is alkalmas. Az új repülőtér megvalósítása rövid idő kérdése és remélhető, hogy Budapest világvárosi légikikötőjével megfelelően illeszkedik az aviatika világhálózatába.

Gellért-szálló terasza valóban világvárosi közönség találkozó helye volt mindig. Gundel Károly gondoskodott róla, hogy a hullámfürdő mellett igazi mondain hangulatot teremtsen s erre a hangulatra mindnyájan büszkék lehetünk. Sajnos, most el akarják tiltani a zenét a terraszon, pedig muzsika nélkül nincs hangula és az a fáradság, amivel Gundel Károly Budának ezt az elegáns találkozó helyét idegenforgalmi értékké emelte, elveszti minden varázsát.

Budai Dalárda április 5-én este fél 7 órakor Márvány-utca 32. szám alatti felsőkereskedelmi iskola tantermében rendezi LXX. évi rendes közgyülését, amelyre a tagokat Ripka Ferenc dr. udvari tanácsos, elnök és Szatmáry Károly főtitkár meghívják. Az ülés tárgysorozatán a jelentések tudomásulvétele után a költségvetés, dícsérő oklevelek kiosztása, tisztikar megválasztása és esetleges indítványok szerepelnek.

Lenke út és Fehérvári út sarkára helyezik át azt a piacot, amely eddig a Fehérvári úti BEAC sportpálya mellett volt.

Az uri közönség találkozóhelye
GÜL-BABA SÖRÖZŐ-ÉTTEREM
A BUDAI MARGIT-HIDFŐNÉL. ◆ II., MARGIT-KRT. 2. ◆ TEL.: 57-6-05.
Müvészlesen megtervezett termek. — Magyar, francia konyha. — Polgári sörök. — Menürendszer. — Hangulatos zene. — 10 % borravaló.

Kelenföldi Társaskör Becsey Antalné vezetésével működő Női Választmánya április 1-én a kör helyiségében (IX. Horthy Miklós-út 15d) teadélutánt rendez délután 5 órai kezdettel, amelyen jótékony célra fizetendő 1 P-ért uzsonnát kapnak és bridgezhetnek a résztvevők. Az agilis háziasszonyok névsora: Becsey Antalné, dr. Barla Szabó Józsefné, Gigler Jenőné, Goldberger Sándorné, dr. Mikola Gézáné és dr. Lantos Béláné.

Döbrentei tér közelében a terepegyengetési munkák során Trajan császár korabeli sajtolt téglákat találtak. A kútfő bizonysága szerint a császárnak Aqinkumban és környékén öt téglából épített, megerősített tábora volt s a most harmadfél méter mélységben feltárt tabáni alapépítmények bizonyítják, hogy a tábor kiterjedése szinte az egész Buda területére kiterjedt. Az ásatásokat, amelynek keretében 20 métert már föltártak, tovább folytatják.

Rózsadomb és Vidéke Egyesület választmánya ismételten foglalkozott a lapjainkon is tárgyalt 11-es autóbuszjárat Zárda-utcai meghosszabításával, amely maga után vonná a kétirányú forgalom bevezetését. Hasonlóképen időszerű kérdés a Rózsadombnak üdülőhelyé nyilvánítása s a közbiztonság és közvilágítás megszervezése Budának ez értékes részén.

REDŐNY készítés, javítás, karbantartás
NAPELLENZŐ
szakszerű, olcsó készítése és javítása
FÜRSTNER LÁSZLÓ gépészmérnök redőny-karbantartási vállalata
II., BATTHYÁNY-U. 12. TEL.: 56-6-81.

olyan szegény és elaggott él Budapesten, akiket már felvettek az otthonokba, de csak papiron. Ha ezeket elhelyezhetik, a szegényházi ápoltak száma 1330-ra a menhelyi férőhelyek száma pedig 1400-ra emelkednék. A kiadások fedezésére 252 ezer pengő póthitelre volna szükség.

A család szemefénye a gyermek s még a legszegényebb ember is igyekszik szépen járatni gyermekeit. Horthy Miklós-út 23. alatt most nyilt meg az új **Budai Gyermekruhaház,** ahol mindenféle gyermekruházati cikk jól és olcsón szerezhető be.

Utolajozásra kiírt versenytárgyalást megsemmisitik, mert a **Köztisztasági Hivatal** véleménye szerint a benyujtott árak elfogadhatatlanul magasak. A pályázó cégek több mint 40 %-al emelték a tavalyi olajárakat, ami nem áll arányban a nyersanyagok áralakulásaival. Épen ezért rövid határidőre új pályázatot irnak ki.

Gyász. — Neuschloss-Knüsli Kornél dr. épitészmérnöknek a Siesta szanatoriumban március 26-án, 71 éves korában bekövetkezett halála gyászbaborította Budát. Munkássága, közszereteben álló egyénisége elsősorban ebben a városrészben volt közismert, de a Lendl Adolf dr. elgondolása szerint épitett állatkerttel valóban nagy nevet szerzett magának s a magyar műépitészetnek. Sok budai épület között a Bethlen-udvart is ő tervezte. Tevékenysége a társadalmi és emberbaráti intézmények vezetésében is érvényre jutott, 30 év óta volt presbitere a budai református egyházközségnek és egyik megalapitója a Mentőegyesületnek. Budáért való lelkesedése elismeréséül választotta tagjai sorába a Hollós Mátyás Társaság, amelynek a legutóbbi időkig minden nagy tervét közreműködésével támogatta. Március 29-én Haypál Béla bucsúztatta a Farkasréti-temetőben. Felesége és fiai: Neschloss-Knüsli Konrád dr. és Neschloss-Knüsli Péter dr. (Cleveland) orvosok gyászolják, de a részvétben Buda nagy családja is osztozik.

Szépvölgyi dülőben 67.000 négyszögöles erdőterületet vásárol Ruzicska Páltól a főváros. A tulajdonos négyszögölenkint mindössze 2 pengőt kér a területért, amely fővárosi tulajdonban levő erdők közé van beékelve és igy megszerzése elsőrendű városgazdasági érdek. A vásár kérdése végső fokon az illetékes szakbizottságtól függ, amely bizonyára megfontolja a természetjáró közönség igazi érdekeit.

Uj honfoglalás

— Teremtsünk munkaalkalmakat. — Az épitőmesterek mozgalma. —

Míg a Kárpátok bérceit a magyar élet uralta, Felvidéken és Erdélyben a hévforrások és az ásványvizek olyan nagy számban és változatos formában állottak rendelkezésre, hogy a világ egyetlen állama sem versenyezhetett velünk. Ma az új honfoglalás küszöbén szabad-e, lehet-e a föld gyomrában hagyni azokat a kincseket, amelyek a Teremtő jóvoltából azért dübörögnek a lábunk alatt, hogy a magyar jövő és megerősödés szent céljait szolgálják.

Ez a gondolatkör vezette

PÁVAI VAJNA FERENC DR.-t

azon az előadásán, amelyben a Gellérthegy körüli hévforrásokat ismertette. A lelkes közönség, amely a budapesti épitőmesterek Irányi utcai székházának a dísztermét március 21-én este megtöltötte, mindvégig feszült figyelemmel hallgatta Pávai Vajnát, aki a nála megszokott közvetlenséggel és a reális témakör ellenére is lebilincselő módon mutatott rá azokra a termális értékekre, melyek a Gellérthegy körül nemcsak a főváros, de az egész országra nézve nemzetgazdasági szempontból valóságos kincseket jelentenek.

Pávai Vajna kegyeletes szavakkal emlékezett meg Zsigmondy Vilmosról, aki a margitszigeti és a mai Széchenyi fürdő hévforrásait tárta fel. Ez a visszaemlékezés egyuttal alkalom volt annak a megállapitására is, hogy az előbb emlitett hőforrások feltárása óta 60 esztendő telt el és ha történtek is újabb fúrási próbálkozások, csak meddő kisérletezéseknek bizonyultak. Mikor az illusztris előadó az új honfoglalásról kezdett beszélni, a hallgatóság zúgó tapssal köszöntötte Pávai Vajnát, aki nemcsak az akarások, de a pozitiv tudás és a tettek embere is Tizenöt év munkásságáról számolt be, azokról a kutatásokról és fúrásokról, amelyeket a háború után a csonka országban végzett. A föltárás időbeli sorrendjében mutatott rá a hajduszoboszlói, szegedi, szolnoki, karcagi és debreceni fúrásokra, valamint a pestszenterzsébeti sós-jódos gyógyvízre, de egyuttal hangsúlyozta azt is, hogy fürdőügyi és nemzetgazdasági szempontokból mit jelent az, hogy az elrabolt fürdők helyett amazokkal gyógyhatásaikban is versenyző új fürdők keletkezhettek. Előadása további során ismertette a Gellérthegy tövében fakasztott újabb gyógyforrásokat is, és hathatós érvekkel bizonyította, hogy az eddigi geológiai tanulmányok alapján Buda és a Dunától keletre eső kb. 30 km körzetben lévő terület az, amely geológiai felépitése és szerkezete alapján újab hévforrások feltárására alkalmas. Ezen a területen nemcsak új hévforrások, hanem

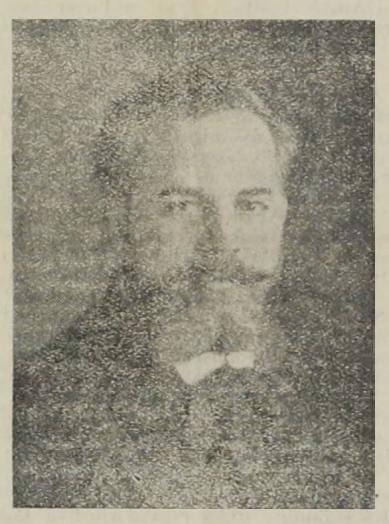

PÁVAI VAJNA FERENC dr.

földgázkutak megnyitása is kecsegtet. Bizonyság erre nézve az örszentmiklósi gázkút is, amelyet ezelőtt 20 évvel véletlenül nyitottak meg, azután megfeledkeztek róla, eldugult és csak egy pár hónappal előbb fedezte fel ismét Pávai Vajna. Most a szabadba ömlik az Isten áldása, amellyel az elmúlt őszön téglát égettek, a télen át pedig egy csomó szegény munkáscsalád otthonát fűtötte, ebédjét főzte. De ugyancsak Örszentmiklóson, Rákospalotán és Pestszenterzsébeten a sós-jódos vizeknek a feltárása lehetővé teszi, hogy a városligeti Széchenyi fürdőnek a jövő fúrásaival kapcsolatban egészen új hézagpótló balneológiai jelentőséget lehessen adni.

Az előadó felhivta a hallgatóság figyelmét ara is, hogy a Rudas fürdő mellett általa feltárt ujabb három forrás még nem jelenteti azt, hogy a budai oldalon lépten-nyomon minden forrás kutatás eredményes lehet, amint sajnos, az Alföldön sem minden ezer méteres fúrás hozott hajduszoboszlói gázos-forróvizet, ahogy azt más szakértők gondolták.

A legelső teendő az volna, hogy a fővárosnak a már ismeretes balneológiai kincseit kombinálni kellene Budának az egész világon közismert keserűvizeivel Csak egy pár ujabb kutat kellene Kelenföldön fúrni, s a keserűvizet, kénes, rádiumos, konyhasós, jódos meleg forrásokkal lehetne keverni, a különböző betegségeknek megfelelően. És ha így lesz, mint ahogy így kell lennie, akkor annyiféle betegséget győz le majd a budai ivókúra, mint ahányféle uj hőforrás föltárásának a reménységét csillogtatta meg Pávai Vajna a hallgatóság előtt. És Buda lesz az a hely, amely nemcsak versenyre kel Karlsbaddal, hanem itthon tartja azt a rengeteg pénzt is, amelyet betegeink oda és más külföldi gyógyitó helyekre visznek. Az uj Juventus forrás rádiumtartalmú, mint Gastein vize. A barackfavirágos budai hegyek tövében Kelenföld, mint ivókúra helye, különbnek igérkezik Karlsbadnál. Buda kénes, rádiumos termái, Pest konyhasós, jódos vizei együtt adják majd a sokféle gyógyvizű Budapestet, amely földgázzal is rendelkezik, de főváros és gyárváros ellenére is füstnélküli fürdőváros lehet a jövőben és kell is, hogy az legyen.

A közönség lelkes éljenzéssel és tapssal köszönte meg Pávai Vajna Ferenc dr. lebilincselő előadását.

E sorok irója elgondolkozva a hallottak fölött, gyalog indult a langyos tavaszi estén haza, Budára. Az útvonal mindkét oldalán a házak falain választási plakátok színeskednek. Csupa biztatás! Uj hang! Reformpolitika! Hátha igaz? Hátha igaz, hogy eljön Pávai Vajnának ideje is, amikor minden akarás, minden tudás az uj magyar honfoglalás jegyében indul majd el a szebb jövő felé.

Rétyi Székely Miklós dr.

Budai apró holmi

Egy valamikor megírandó Budai Furcsa Lexikon számára szolgáljanak az alábbi budai apró holmik. Aprók ezek, holmi kis csip-csup semmiségek, de talán kedvesek azok számára, akiknek Buda kedves.

A PEST-BUDAI KRINOLIN.

Krinolin: vastag hosszú kolbász, mely ecettel jeles étel és budai hentesmestereknél kapható. Olyan, mint a hengeralakú francia párna, mely lószőrrel vagyon tömve. Ennek neve Crinoline. Ez adta a krinolin-kolbász és a csipő táján lószőrrel tömött egyébként abroncsos szoknya, a krinolin nevét is, mely az 1850-es években volt divat. Abroncsai halcsontból, vagyis cethalszálkából, néha vékony nádból készültek. Nagyanyáink hordták. A faabroncsokról szólt az alábbi pest-budai gúnyvers.

Pest-Budában mi a hír?
Fún terem a krinolin!
Ne rijjatok leányok:
Lesz krinolin szoknyátok!

BUDÁBA'-BÉCSBE' ÉS BUDÁN-BUDÁBAN

Régi budai magyar gyermek mondóka, mellyel a károgó varju madarat szokás csúfolni.

Kár, kár, Varga Pál!
Varjál nekem kis csizmát!
Tudom hol lakik apád!
Budába'-Bécsbe',
Lukas kemencébe!

Budában? Miért nem Budán? Miért mondjuk azt, hogy Debrecenben és nem Debrecenen és miért mondjuk azt, hogy Győrött, Kolozsvárott és miért nem azt, hogy Veszprémett? Miért mondják Győrött, hogy „Győrré megyek", nem pedig azt, hogy „Győrbe megyek." Mi jobb, nyáron vagy nyárban? „Péter és Pál a naptárban jól meg férnek együtt nyárban." Nem tudjuk melyik jobb: Budában vagy Budán. Arany János szerint: „Iza-

Csatornajárulékok ügyében elrendelte a polgármester, hogy a kivetett összeegek behajtásáról rövid időn belül gondoskodni kell. De ide kell irni, hogy a telek és villatulajdonosok nagyobb része anyagi helyzete miatt méltánylást és dijmérséklést érdemel. Ugy értesülünk, ezeknek a fontos polgári szempontoknak honorálását maga polgármester kezdeményezte az illetékes miniszteriumnál. Buda polgárságának legértékesebb, legrégibb rétegeinek óhaja a méltányos döntés.

Kutvölgyi úti panaszokról hallunk. A főváros nagyon helyes érzékkel megépittette Budának ezt a páratlan szépségű autóútját, amelynek utolsó szakaszát a régi Vizivárosi temetőn belül tavaly nyitották meg. Az első nyár óta a burkolat feltörött, ami nem építési hiba ugyan, de ami minden autó után hatalmas porfelhőt jelent. Autók pedig másodpercenként robognak a kitünő uton. Az Uj Szent János kórházat a fölötte lévő villákkal ilyenkor ellepi a fehér por, amit nem irhatunk az egészségügy javára. Nem hisszük, hogy a Köztisztasági Hivatal ne akarna ezen a lehetetlen állapoton változtatni. Sürgősen javitani, vagy olajozni kell a Kutvölgyi és a szerpentin utat,, amíg pedig ez megtörténik, sűrű locsolással is segíteni lehet a bajon.

Utépitési programmjában április első napjaiban több munkát kezd el a főváros Budán. Megépitik a Hegyalja útnak a Csend utca és a Nagyboldogasszony útja közti szakaszát, mely a Naphegy és Krisztinaváros forgalmába kapcsolja be a Gellérthegy déli lejtőjének közlekedését. A 460 méteres út épitési költsége 120.000 pengő. A Németvölgyi utat a Sasadi úttal kötik össze 500 méteres makadám burkolat létesítésével. Épitési költsége 50.000 pengő. A Kelenföldi út egyik szakaszát a Horthy Miklós út és Etele tér közt ugyancsak rendezik s a 320 méteres új út költségeire 33.000 pengőt irányoztak elő. A BEAC pályán rendezendő főiskolai világbajnokságok miatt 63.000 pengős költséggel a pályához vezető Lenke útnak a Fehérvári és Bercsényi utak közti részét is sürgősen megépitik.

Hegyvidéki Asztaltársaság lüktető erővel kíván részt venni a közügyek intézésében. Összejövetelein sok aktivitással foglalkozik a budai társadalom kérdéseivel, legutóbbi 22-ki, Hoffmann-féle „Öreg diófában" rendezett hangulatos estjén Konkoly Thege Pál keresk. akadémiai tanár üdvözölte vitéz Rátvay Imre tábornokot, abból az alkalomból, hogy a Nemzeti Egység Pártja népszerű személyére bízta a hegyvidéki kerület elnöki tisztjét. A komoly programmot a kitünő vendéglőben eltöltött néhány kedélyes óra követte, amelyen a vezetők és polgárok, mint nagy család maradtak fehér asztal mellett.

Gáztámadások ellen ajánlja a Magyarság a nagytétényi óriási pincék biztonságát: ügyszintén akadnak más tájak lakossága számára is elég alkalmas ilyes boros meg söröspince rejtekek. Az is inkább megoldandó, hogy kinek-kinek osszuk be, melyik pince legyen az ő legalkalmasabb rejtekhelye. Mert van, aki a kadarkát szereti, másik a furmintot, sőt akadhat olyan is, aki csak is az asszúborban lel gáztámadás ellen kellő erkölcsi megerősitést. Jó lesz hát a pincéket minél előbb beosztani, aztán megkezdeni a gázvédelmi gyakorlatokat mint öntudatos polgárokhoz illik. A nők bizvást elmaradhatnak e gyakorlatokról, hiszen egyrészt úgy sem tételezhető fel, hogy a gáztámadások a nők ellen irányuljanak, másrészt meg ha komoly baj lesz, egy-egy nőt csak mindenki menthet magának. Addig is fődolog, hogy a férfiak szorgalmasan gyakoroljanak, mihelyt egy kis szabadidő akad, minden napszakban, hiszen bármikor jöhet egy-egy ilyen gyalázatos támadás. Persze, volnának hiszen olyanok is, akiknek nincsen inyére az ilyen sűrű, esetleg féléjszakányi gázvédelmi pincei gyakorlatozás, de a hadiérdek minden kis házi ügynél előbbrevaló, ezt az asszonynak is meg kell értetni.

BUDAI VIGADÓNÁL Corvin-tér 5. Tel. 53—5—32. KOTSIS ERZSÉBET művészi FÉNYKÉPÉSZ.

Főváros tavaszi gondjáról a szegénygondozás uj feladatairól ir a „Nemzeti Ujság": 12 ezer olyan gyermeket irtak össze a főváros iskoláiban, akiknek feltétlen szükségük volna nyári üdülésre. Tízezer gyermek a fővárosi akció keretében elhelyezhető, míg a többiről a karitativ szervek gondoskodnak. Szendy Károly polgármester állandóan foglalkozik a szeretetotthonok kibővitésével. 800

RUHÁK
II., FŐ-U. 57. Tel. 55-3-85
Mérték szerint olcsón, izlésesen készülnek, átalakitások, fordítások jutányos áron. Ruhakarbantartás teljesen garantálva. 2 öltöny P 2.50
Első Budapesti Ruhakarbantartási Vállalat

Az osztálysorsjátékon
résztvevők nagy része sohasem volt olyan helyzetben, mint amilyenbe az utóbbi időben jutottak. A kereseti lehetőségek minden társadalmi osztályban csökkentek, de ilyen nehéz időben is 10—20 fillér terhet elbir naponta, aki okos és vesz egy osztálysorsjegyet, miáltal megszerzi a reménységet, amely buzdit, serkent egy jobb jövő és boldogulás felé.
Mindenkit érhet szerencse
MIÉRT NE ÖNT IS? Itt nincs protekció, nincs kiváltság, se rang, se kor, se érdem, hanem csak a véletlen szerencse dönti el, hogy melyik sorsjegyszám nyer! Nemcsak nálunk, hanem Európában alig van ember, akinek ne volna sorsjegye!
A sorsjegyek hivatalos ára: egész 24 pengő, fél 12 pengő, negyed 6 pengő, nyolcad 3 pengő az összes főárusitóknál.
A húzások április 13-án kezdődnek!

KITÜNŐ EBÉDJÉT PONTOS IDŐBEN HÁZHOZ KÜLDI A
BELLEVUE
Telefon: 52-8-84

bella királyné Budában, azt se tudja hova lesz búvában." Miért Budában és miért Budán?

FERENC JÓZSEF BUDAI CSIZMÁJA.

1867-ben a koronázáskor egy derék budai csizmadia mester gyönyörű rámás magyar csizmát varrt a királynak, annak talpát ezüst szögekkel verte ki. A csizma talpán a Mohácsból vett eme felírás díszlett: „Él magyar áll Buda még!" A mester a csizma párját elkészítette. Ezt apró budai gyerekkoromba láttam a Fő utcán. Az öreg mester holtáig kirakatában tartotta. Ha jól emlékszem, Schovanetz volt a neve.

HÁJ BUDA HÁJ!

Szirmai Antal 1803-ban jegyezte fel a „Háj Buda Háj!" szólást, megjegyezve, hogy eredetét nem tudja. A szólás török eredetű: Háj Buda Háj! annyi, mint Félj Buda félj! A spizai öbölben, Antivari fölött máig áll egy gyönyörű velencés romvár, a neve Háj-ne-háj. Törökül: Nem félek tőled! A régi váraknak és tornyoknak nevük volt: ilyen volt a lándorfehérvári, másként görögfehérvári az az nándorfehérvári, vagyis belgrádi „Nye Bojsza!" torony, a neve: Nefélj torony.

EGYSZER VOLT BUDÁN KUTYAVÁSÁR

Anekdotákat sokat írtak. A Budai Furcsa Lexikon csak ennyit tud erről, hogy 1795 körül olasz kutyanevelők árulták Budán az ebeket. Ezekről Csokonai Vitéz Mihály is ír. Buda alján, Érd és Tétény határában volt a Kutyavár. Romjai máig állanak. A neve Ebesvér is volt. A középkori királyi kutyások kutyatenyésztő telepe volt. Olyan, mint az erdélyi Kutyfalvi Ebesvár és mint a szepesi Kutyfalu, Hundsdorf, később Hunnsdorf, amiről Hunsdorffer János Hunfalvi ra magyarosította a nevét. A szólás talán arra vonatkozik, hogy mikor beszüntették a budaalji Ebesvár kutyatenyésztését eladták a fajkutyákat. E címen csakugyan csak egyszer lehetett Budán kutyavásár.

BUDAI MEGILLA.

Az angol Jewish enciklopédie írja, hogy a Buda 1686-i visszafoglalásakor, szeptember 2-án történt zsidómészárlás emlékét külön budai emléknappal ülték meg a budai zsidók. Ennek a gyászdala a Budai Megilla volt, olyan mint a bolognai zsidómészárlás emléke, a Bolognai Megilla. Állítólag a szokás egy-két nemzedékkel ezelőtt még élt.

Budai Hárombéki Effendi.

Kerületi előljárók a „Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége" helyiségében Liber Endre és dr. Lamotte Károly alpolgármesterek, dr. Farkas Ákos, dr. Felkay Ferenc, Király Kálmán tanácsnokok, dr. Szécsi Ernő t. főorvoshelyettes, dr. Budó Jusztin főlevéltáros és több főtisztviselő jelenlétében a nyugalomba vonuló és az új kerületi előljárók tiszteletére március hó 26-án este ünnepi társasvacsorára gyűltek össze. A vacsorán lelkes szavakkal méltatták a nyugalomba vonuló dr. Hamvasy István és dr. Bucsánszky Bertalan tanácsnokok, kerületi előljárók érdemeit és köszöntötték a helyükbe lépő Battlay Imre, dr. Schmaderer Oszkár, Zielinszky Tibor tanácsnokokat és dr. Farkas Lajos, dr. Vigyázó Géza tanácsi főjegyző, kerületi előljárókat. A búcsúzó tanácsnok-előljárók meghatódva mondtak köszönetet volt munkatársaiknak azért a lelki harmóniáért, amelynek nemcsak hosszú szolgálatuk alatt, de most nyugalomba vonulásuk után is, csaknem tradicionálisan, részesei lehetnek. Fővárosunk közigazgatási szempontjából sem közömbös, hogy a székesfőváros központi és kerületi vezetői között őszinte kollegális sőt baráti kapcsolat áll fenn, amelyet még a nyugalombahelyezés sem szakít meg. Ugyancsak a vacsorán emlékezett meg Liber Endre alpolgármester dr. Sipőcz Jenő főpolgármesternek 13 éves polgármesteri működéséről, mit a jelenlevő főtisztviselők lelkes örömmel fogadtak, s a főpolgármestert lelkesen ünnepelték.

Jönnek a japánok! A főiskolai világbajnokság előkészítő bizottsága levelet kapott Japánból, amelyben a japán keresztény diákszövetség sportosztálya bejelenti, hogy a budapesti kiküldetés ügyében már végleges döntések is vannak. Eszerint 7 tornász, 10 uszót és 2 teniszezőt küldenek Budapestre. Az atléták számáról csa májusban fognak véglegesen dönteni. — Levél érkezett a holland atlétikai szövetségtől is, amelyben bejelentették, hogy rendkivül szivükön viselik a budapesti világbajnokságok sikerét és mindent elkövetnek, hogy a még meglehetősen gyenge holland főiskolai atléták is résztvegyenek a versenyeken.

KIRÁLY FÜRDŐ
Épitette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.
Budán, II., Fő ucca 84. sz.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot, magnéziumot tartalmazó hévvíz köszvény, csúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1, nőknek hétköznap d. u. 2-7. - Ivókúra

Rudas fürdő átépítési terveit Pogány Móric és Hültl Dezső készítették el, részben modern, részben pedig a török időkre emlékeztető formában. Gyógyszállót is terveztek a fürdőhöz és gondoskodtak fedett sétányról is. A tervek most kerültek az illetékes zsüri elé, ámely április első napjaiban dönt, hogy melyik tervet fogadja el, mert esetleg a két tervezot újabb közös terv készítésére szólítják fel, amelyet azután a MABI-kölcsönből valósitanak meg.

19-es autóbusz, amely a Böszörményi-út és Istenhegyi-út között kisérleti jelleggel közlekedett, a kisszámú utasforgalom miatt megszünt volna. Petracsek Lajos dr. országy. képviselő mindent elkövetett, hogy a Bszkrt-nál keresztül vigye a vonal visszaállítását, ami azóta megtörtént.

Budapesti Polgári Lövész Egyesület április 3-án délután 6 órakor saját helyiségében (II. Marcibányi-tér 6.) rendezi 238-ik évi közgyűlését. A programm legérdekesebb része határozathozatal az egyesület 5040 négyszögöl nagyságú telekrészének a IX. Fővámtér és Mátyás-utca sarkán lévő fővárosi bérházra történő elcserélése ügyében. Ebben az évben négy lövészmestert és tíz választmányi tagot választanak. Amennyiben az április 3-ra összehivott közgyűlés nem lenne határozatképes, az ülést április 11-én ugyanott rendezik meg.

Budai Izraelita Hitközség néhai főrabbija Edelstein Bertalan dr. emlékére emléktáblát helyezett el az ujlaki izr. templom falába, amelyet ünnepélyes keretek közt március 24-én lepleztek le. Az avató beszédet Kiss Arnold dr. budai vezető főrabbi mondotta.

Budai Zeneakadémia ének- és zenekara március 20.-án este Fő-utcai dísztermében Bach és Haendl születésének 250-ik évfordulója alkalmából Clauser Mihály zeneigazgató művészi vezetésével nagysikerű díszhangversenyt rendezett, amelynek kiemelkedő számai voltak: Biscara Betta áriája a „Messiás" c. oratóriumból, Grimm Emil oboaművész versenyszáma és az ének- és zenekar számai. Fetl Tibor, Hoffmann Gábor, Szervánszky Judit és Kaszás Géza a kitünő műsor szóló-részeiben tüntek fel komoly készségükkel. Clauser Mihály zeneigazgató komoly hivatottsággal, invencióval vezényelte a régi budai zeneiskola zenekarát. A hangverseny szép közönsége hálás tapssal jutalmazta az együttest és a művészeket.

GYORSIRÁST havi 8 pengőért tanulhat a KOZMA-iskolában, II. Iskola-u. 27

BBTE a téli évad keddi estéinek sorozatát folyó év március hó 26-án lezárta. A megjelent előkellő közönség közvetlen hangulata méltó módon fejezte ki azt a hálát, amelyet a rendezőség figyelmes és fáradságot nem ismerő munkájával érdemelt ki. A részvevő hölgyek közül a következők neveit jegyeztük fel: Asszonyok: Tatár Istvánné, Hajnóczy Vilmosné, dr. Jeney Aladárné, Hähr Istvánné, dr. Mészöly Zoltánné, Röhrich Ernőné, Prókisch Lajosné, Tarján Sándorné, vitéz Balassa Béláné, dr. Krisztinkovits Antalné, dr. Stettner Odönné, Frank Ernőné, dr. Német Kálmánné, Zbunyovszky Lajosné, dr. Benich Arthurné, Kmetykó Jánosné, dr. Lendvay Jenőné, Horváth Lajosné, Russ Györyné, Trausenfels Ottóné, dr. Hódossy Lajosné, dr. Kováts Kálmánné, Macskássy Jenőné, Kövess Béláné, dr. Makay Imréné. — Leányok: Badacsonyi Magda, Jeney Margit, Bachr Sári, Obermayer Mária, Bánky Margit, Röhrich Nusi, Kováts Adrian, Tarján Lili, Balassa Magda, Krisztinkovits Aliz, Pericht Irma, Krisztinkovits Pici, Stettner Gigi, Németh Oli, Pericht Myra, Horváth Manci, Frank Hédy, Zbunyovszky Evelin, Simonfay Katalin, Benich Livia, Benich Szilvia, Kmetkó Irén, Lendvay Ági, Russ Tili, Tnausenfels Liza, Rottelheim Franciska, Hódossy Gizi, Kováts Livia, Macskássy Valéria, Kövess Babi, Nagy Ili, Makay Kató, Juharos Magdi.

Budai Vigadó vendéglő és kávéház bérlője Kaas Béla 13.500 pengővel tartozik a fővárosnak. Bérlete most lejárt és felajánlotta, hogy kiegyenlítésül fogadja el a főváros a helyiségének teljes berendezését. Az ajánlatot elfogadták és új pályázatot írtak ki a helyiség bérletére, amely április 12-én jár le.

Minden uj sorsjáték előtt általános szokás, hogy sokszázezer körlevelet küldenek a főelárusitók a közönségnek, sőt sokan az eredeti sorsjegyet is elküldik előzékenységből, különösen volt üzletfeleknek. Figyelmeztetjük a t. olvasóinkat, hogy csak a húzás előtt lefizetett sorsjegyeknek van nyereményjogosultságuk. Nagyon káros, sőt lényeges veszteséget okoznak, ha a sorsjegyeket idejében ki nem fizetik, vagy ha nem akarják megtartani, nem küldik azokat vissza AZONNAL az illetékes helyre.

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I., Attila utca 8

Szabadságharcunkban résztvett lengyel légiók emlékezetére szobrot emelt a Budapesti Lengyel Emlékbizottság a Hungária-körút és Simor-utca sarkán. Március 24-én délelőtt leplezték le az új emlékművet, amikor Usetty Béla dr. országgyűlési képviselő mondott szárnyaló szép emlékbeszédet lengyel testvéreinkről. Ady- és Zulawsky-verseket szavalt Makoldy-Zulawsky Andor dr. Lázár Andor dr. igazságügyminiszter a magyar és lengyel szabadságküzdelmek párhuzamát bizonyította s a testvérnép feltámadásából vonta le a magyarság nagy tanulságát is. Liber Endre alpolgármester a főváros nevében, Prazovski Vajda és Lipcsei Stejner Mihály százados a lengyelek nevében mondottak beszédet. A felemelő ünnepséget a Szózat hangjai zárták be.

Budai Hetesek, az Attila-utcai főgimnázium régi cserkészei május hóban találkozóra jönnek össze. Márkus Miklós dr., Bárdos Lajos és Kuti Loránd küldték szét az előzetes meghivókat, amelynek bájos hangját jellemzik e sorok: Bizalommal hozzád fordulunk, -öreg cimbora és felkérünk, közöld velünk, számíthatunk-e a baráti összejövetelünkön magas megjelenésedre, mert fényes ábrázatod nélkül — őszintén bevalljuk — nehéz volna a szedett-vedett társaságot teljesnek elképzelni. A nagy murit egyébként május elején az Öregcserkész Kaszinóban rendeznénk, ahol zenélni, dalolni, sőt jutányoson megszabott árért enni, inni is lehet. Mivel tudjuk, hogy szived belsejéből útálsz minden felesleges munkát, s különösen a kellemetlen felszólításokra való sajátkezű válaszirást, megszerkesztettük az alábbi szelvényt, melyet a kivánt szöveg aláhuzásával még elemista müveltséggel sem rendelkező kis öcséddel vagy fiaddal is kitöltethetsz. Csupán sajátkezű aláirásodat légy szives alul személyesen felrajzolni, esetleg lakáscimeddel és foglalkozásoddal is fűszerezve."

Márvány-utcai fiú elemi iskola márciusi ünnepélyén egymásután léptek pódiumra kipirult arcú, csillogó szemű gyerekek. Csilingelt a vékony hangokon a szent szó, mint az ezüst harang: Szabadság! Mi, akik már éltünk Nagymagyarország boldog idejében, a gyerekkori Hazára gondoltunk s arra is gondolnunk kellett, hogy a zászlótartó kis gyerekek mire felnőnek, ki ne ejtsék kezükből a hit lobogóját. Mennyi báj, mennyi szépség a műsorban. Az iskola igazgatója köszöni meg a láthatatlanul maradt rendező tanitónő munkáját. A drága Márta néninek, aki Késmárkról szakadt ide közénk. Büszkék vagyunk az ilyen tanerőkre, akik a hazafiság örök mécsét az orkánban sem hagyják kialudni. (P. M.)

Calderon a Tabánban. A Budapest — tabáni róm. kath. egyházközség vasárnap jótékonycélú eladást rendezett a Budai Polgári Kaszinó disztermében, mely alkalommal Calderon de la Barca, a világhírű spanyol papköltő „A szentmise titkai" c. misztériuma került bemutatóra, a Katholikus Müvészegyüttes játékában a Budai Kamara Kórus közreműködésével. Az előadás diszelnökségét József kir. herceg válalta, a fővédnökséget pedig Hász István, Mészáros János, dr. Sipőcz Jenő, Szendy Károly dr. Pataky Arnold dr., Preszly Elemér dr. és v. bádoki Soós Károly. A fönséges szárnyalásu és komoly értelmű misztériumot bensőséges átérzéssel, nivós előadásban mutatták be. A főbb szerepeket Vághy Panni, Pesty Kálmán, Kédly Gyula, Herczeg László és Szécsi Ferenc játszották. A misztérium előadásában a mozgásművészeti aláfestés Váry Éva mozdulatművésznő pantomim-játékában kitünően érvényesült. A Budai Kamara Kórus Rossa Ernő tanár kitünő vezényletével miscrészleteket adott elő. A jól sikerült előadást Baranyai Béla, a Katholikus Művészegyüttes rendezője készítette elő.

Orajavitás: Szerafin Gy. I. Roham u. 1

A grafológiáról halottunk érdekes adatokat a Budai Klub előadóestjén, amikor Fischoff Gyula irásszakértő és leánya Hanna mutatták be vetített képeken a különböző irásfajtákat, amelyekből ma már komoly tudományos módszerekkel értelmezik ki azok iróinak egyéniségét. A különböző iráshamisitások vizsgálatára kitünő segédeszköz a mikroszkóp, sőt a géppel irott anonym levelek összehasonlitása, szerzőjének felkutatása sem tartozik a megoldhatatlan problémák közé. Az egyéniség és irás összefüggése ma köztudomású, amiért nyugodtan lehet a grafológiát az irás pszychológiájának nevezni. Az előadókat a közönség lelkesen ünnepelte.

Balaton cimmel adta ki verseit Mátrai Ferenc Béla dr., aki Erdélyből származott ide közénk s aki a magyar tenger partján keres vigasztalást elveszett szükebb hazájáért. Közel 200 oldalon sorakoznak fel a rigmusok, amelyek kedves közvetlenséggel mesélnek benyomásokról, álmokról, emberekről. Olyan ez a kötet, mint egy csokor illatos virág: élet lüktet benne és vér, filozófia és végtelen. A költemények gazdag formakészséget, liraí tehetséget és igényes életművészetet mutatnak. (Szerző kiadása, Balatonfüred, 1935.)

Közgazdaság

LIPTAY LAJOS dr. vezérigazgatót üdvözölte a Községi Takarékpénztár közgyülésén Lamotte Károly dr, alpolgármester aki őszinte szavakkal bucsuzott a távozó Reményi Schneller Lajostól a főváros nevében.

WEISZ FÜLÖP elnökigazgatót közgazdasági életünk hivatott, régi vezérét választotta meg elnökének a TÉBE végrehajtóbizottsága.

DARÁNYI BÉLA dr.-t, a Futura vezérigazgatóját beválasztották a Magyar Távirati Iroda igazgatóságába.

A Községi Takarékpénztár Részvénytársaság folyó hó 22-én tartotta meg dr. Buzáth János ny. alpolgármester elnökletével 1934. évi közgyülését, amely egyhangúlag elfogadta az igazgatóság összes javaslatait. A közgyülés az igazgatóságba új tagként Picker Frigyest, a Haes & Sons londoni bankcég budapesti képviselőjét, az újjáalakult felügyelőbizottságba pedig Ascher Istvánt, Erősdy Sándort, dr. Dabasi Halász Lajost, dr. Pető Ernőt és Sebő Bélát választotta be. A napirend során dr. Lamotte Károly alpolgármester, mint a részvénytöbbség: Budapest Törv.-hatósági Bizottságának közgyülése részéről kiküldött megbizottja, elismerő szavakban emlékezett meg dr. Reményi-Schneller Lajos volt vezérigazgató érdemeiről, aki az intézetet aránylag rövid idő alatt az ország egyik számottevő pénzintézetévé fejlesztette és bizalommal köszöntötte dr. Liptay Lajost, a takarékpénztár legutóbb kinevezett vezérigazgatóhelyettesét, biztosítván őt a székesfőváros mindenre kiterjedő támogatásáról. A közgyülés az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak, az ügyvezetőségnek és tisztviselői karnak legteljesebb elismerését és köszönetét fejezte ki.

Creditanstalt-Wiener Bankverein az 1934-i üzletévet ugyan lényegesen kedvezőbb eredménnyel zárta, a közgyülés azonban osztalékfizetéstől mégis eltekintett.

Magyar Földhitelintézet március 20-án tartotta évi rendes közgyülését, amelyben az igazgatóság az elmult 72-ik üzletévről szóló jelentését és az 1934. évi mérleget terjesztette elő. Az 1934. év december 31-én fennálló törlesztéses kölcsönök átlaga kitett 92,869.065 pengő 53 fillért. A hitelezők — a takarékbetéteket beleértve — kitesznek 77,853.130 pengő 90 fillért. A mérleg egyik oldala 203,060.466 pengő 43 fillér végösszeget tüntet fel, az évi összforgalom pedig 1473,603.949 pengő 51 fillér volt. A közgyülés az igazgatóság elnökévé három évi időtartamra ujból gróf Zichy Jánost választotta meg. A felügyelőbizottság tagjaivá az újból megválasztott eddigi tagokon kivül részint a közgyülés, részint az intézet alapitóinak azt megelőzőleg tartott gyülése gróf Batthyány Gyula, gróf Hunyady József, dr. Jankovich Antal, dr. Kovách-Sebestény Endre, báró Orczy Lőrincz, Sztankovánszky Pál és dr. Voinovich Gézát választotta meg.

A Magyar Általános Takarékpénztár részvénytársaság dr. Horváth Lipót elnök vezérigazgató elnöklete alatt március 14-én tartotta meg 53. rendes közgyülését amely megállapította, hogy az 1034. üzletév tiszta nyeresége — miután már a nyugdijalapot 250.000 P-vel (1933-ban 151.000 P) dotálták, a leirásokra P 453.313.74-t (tavaly 352.000) fordítottak, valamint a 330—1935. M. E. sz. rendeletnek megfelelő leirásokat több esetben túlmenő mértékben eszközölték — P 306.902.48 (1933-ban 509.447.83 P.) A közgyülés elhatározta, hogy a tiszta nyereségből — úgy mint tavaly — P 100.000 az intézet tartalékalapjának növelésére fordítassék, miáltal az 13.850.000 pengőre az intézet összes saját tőkéi pedig 33.850.000 pengőre emelkednek, továbbá P 60.000 (tavaly 50.000 P) a nyugdijalap dotálására P 31.902.48 pedig átvitelre használtassék fel és osztalék cimén — mint tavaly — részvényenként 75 fillér = 300.000 P fizettesék március 16-tól kezdődőleg. Az igazgatóság uj tagjává választották Gr. Uff. Sulfina Michele-t, a Triesti általános biztosító társulat vezérigazgatóját. A felügyelőbizottság uj tagjai lettek: Comm. dr. Gentilli Camilló a Triesti általános biztosító igazgatója és Orova Károly, a takarékpénztár ny. igazgatója.

Gazdasági tükör

— Huszmillió pengővel esett tavaly vágóállat kivitelünk.

— Ausztria nincs megelégedve az importált argentinai buzával. Hálaistennek.

— Hoffher és Schrantz gépgyár az olasz gyarmatokon köt előnyös üzletet.

— Fixkamatozásu papirok árfolyamindexe 40 százalékkal javult.

— Papirgyártásunk 1933 év óta 50%-os emelkedést mutat és új papirgyárak alakulása várható.

— Pénzintézeti Központ közgyülése április második felében lesz.

— Burgonyaexportra eddig száz vagonnál többet jelentettek be a gazdák.

— A nyers és öcskavas behozotala 175 vagonról 1085 vagonra növekedett a mult évben.

— A Hungária műtrágyagyár öt millió pengő költséggel textilipari segédanyagok gyártására rendezkedett be.

— A magyar svájci kliring március 15-én élebelépett.

— Kőszivacs nevű uj szigetelőanyagot hoz forgalomba a Drasche-féle téglagyár.

— Az ötven új autóbuszt az Állami-gépgyár, a Ganz és a Láng gyárak szállitják.

— A csomagok szállitásának uj rendje lép életbe április végén.

— A villanyfelszerelési gyárak karteljét a kereskedelmi miniszter nem hagyta jóvá.

— A MÁK mérlegmegállapító ülését április 11-ére, közgyülését április 27-ére hivták össze.

Laptulajdonos: VIRÁG ÉS TÁRSA
Felelős szerkesztő: Virág Béla
Kiadásért felel: Virág Béla
Neufeld Zoltán (Pannonia) nyomda Budapest, VII., Rombach-u. 8. Tel. 42-3-09

KÁLYHÁS!
Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhirű céghez
BÉRES MÁRTON
I., Logodi-u. 19. Telefon: 53-0—33.

SPOLARICH KÁVÉHÁZ
RÁCZ BÉLA muzsikál
SPOLARICH GRILL
ÖTÓRAI TEA, TÁNC
ANTÓK FERENC, ÉVA, WILRE énekel
GUTTENBERG JAZZ
REGGELIG NYITVA

SASHEGYI-UTON a 8-as autóbusz Korompai-uti megállójánál 9 drb. 300□-öles közműves telek jutányosan eladó.
Tulajdonos:
PATHÓ ISTVÁN
I., Roham-ucca 6. Telefon. 53-5-28.

CIMFESTŐ
Első budai, legrégibb cimtóblafestészet
VÁLI GÁBOR, II., Iskola ucca 18.
Alapitási év: 1895

W. C. FÜRDŐKÁD, kályha mosdó stb. szabott áron
HUBERT, Liszt Ferenc-tér 4
Telefonszám: 22—2—67

HALLÓ! FIGYELEM!
Farrangi borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében Kostolja meg nagydijjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhirű
SZEKSZÁRDI SAJÁT TERMÉSÜ BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállitunk. Tegyen próbát!
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése.
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19.
TELEFON: 32—0—63.
Ügyeljen a cimre!

Kadarka, fanyarkás vagy édeskés, könnyü	—.70
Asztali fehér, zamatos izü, könnyü fajta	—.80
Ó-rizling, nehéz zamatos óbor	—.90
Vörös „Bikavér", igen nehéz, fanyarkás	1.—
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor	1.20
Vörös ürmös, édes, fűszeres „Vermouth"	1.50
Csemege fehér, édes nehéz	1.50

A TESZ nagydiját és aranyérmét nyerte el
Minden budai polgárt szivesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető.

A betegségek egész sora
így: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség, stb stb. eseteiben a
HUNYADI JÁNOS
keserűvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló eredménnyel használhatja. Az orvosok ezrei irják elő betegeiknek és a betegek tízezrei írnak róla elismerő nyilatkozatot.

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért zenekarával egész télen naponta
GUNDEL-GELLÉRT
ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

Vig esték
ÓBUDÁN
Az ujjáalakitott, fővárosi nivóju
Központi-kávéházban, III., Főtér
Nagyszerű konyha!
RADICS BÉLA jazzenekara

Éhgyomorra
naponta igyék egy pohár
Királyvizet

MENCZER
TISZTITÓ
mos, fest, tisztit
Központ:
II. TÖRÖK-U. 3.
Margit krt. sarok.
(Admiral mozinál)
Tel. 50-4-93.
Fiókok:
I., Győző-u. 5. (Pálya-u sarok) Tel. 54—9—71
IV., Duna-u. 6. (Belvárosi kávéháznál) Tel. 83—0—03
Háztól és házhoz mindent szállit vidékre is!

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő ucca 9.
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk.
Akár venni, akár eladni ónajt ingatlant, forduljon bizalommal újonnan bevezetett ingatlan osztályunkhoz
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésére.
Sale despeit

XXXII. évf. 1193. sz.

ELŐFIZETÉS
Egy évre . . 24.— P
Negyed évre . 6.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületek, amelyek nek hivatalos lapja, tagjai *féláron* kapják

Budai Napló

1935 április 12

HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 fill. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint.
A hirdetés dija mindenkor előre fizetendő.
Állandó hirdetőknek nagy kedvezmény

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VIRÁG BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: II, Batthyány u. 63.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig.

Választottunk

Buda ismét elrendezte a maga közéleti viszonyait oly módon, a-hogy azt minden józan budai polgár előre elgondolta. Buda hivatalnok város s így a kormány biztosan számíthatott azok szavazatára, — Buda keresztény jellegű s így az ezen az alapon megszervezett párt szintén tudta, hogy itt Budán a szavazatokban oly eltérés nem lesz, amely megrontja a párt helyzetét. A fennmaradó szavazatok a liberális elem és a munkásság között oszlanak meg s így azoknak jut egy-egy mandátum. Igy is történt.

Igaz, hogy Zsitvay Tibor tekintélyére, Petracsek Lajos agilitására volt szükség, hogy a Nemzeti Egység Pártja megtarthassa a multban bírt két mandátumot, mert a listán csak ez a pozitiv két egyéniség szerepelt. Nem mintha a többi nem volna érték, mert lehet budai érték, lehet gazdasági érték, de volt köztük országos érték. Sajnálják Budán, hogy Zsitvay Tibor a kecskeméti mandátumot tartotta meg és lemond Budán, ahol a polgárság benne látta Darányi utódát.

A többiek csak igéretek s mi hisszük itt Budán, hogy beválnak. A Rassay-listát föltétlenül Apponyi György gróf mentette meg.

A Keresztény párt két vezéréről mindenki tudta, hogy mandátumuk biztos, sőt sokan a tábor szaporodását várták. Talán ott is az erőszakolt lista okozta, hogy ez be nem következett.

A szocialista párt előre összeszámolta szavazatait és csak nagyon csekély volt az eltérés — a párt rovására.

Az egységes párt tábora föltétlenül gyarapodott volna, ha kellő szervezettel indul a harcnak, de voltak kerületek, ahol közvetlenül a választási mozgalom megindulásakor állitották fel a szervezés — kereteit. A két év óta folyó kisérlet sok olyan szervezőt vitt a párt élére, aki nem tudott Budán hatást kiváltani. A reform-nemzedék mindenhol alkalmas lehetett a szervezés lendületének emelésére, csak éppen — Budán nem. Mi vagyunk az öregek városa, a konzervativ város, és nagyon megnézzük alulról, felülről és minden oldalról a felénk dobott ujdonságot. A reform-nemzedék programmja nagyon bizonytalan formák közt mozog ma még. Inkább csak rombol, mint épit.

Maga a Nemzeti Egység sem lehet állandó munkaprogramm, mert csak alap, amelyen az új, az eljövendő Magyarországot kell és lehet fölépiteni!

DUBONAI PÁL

*

A választás eredménye:

Nemzeti Egység Pártja	20.007
Ker. Gazdasági Párt	22.870
Szociáldemokrata Párt	9.903
Liberális Párt	9.561
Érvénytelen szavazat	2.309
Összesen:	64.850

Buda képviselői ezek szerint:

Zsitvay Tibor dr., Petracsek Lajos dr.

Wolff Károly dr., Csilléry András dr.

Kéthly Anna,

Apponyi György gróf.

A furcsaságok városa

— Uj Budapest és idegenforgalom. —

Részlet TÁBORI KORNÉL előadásából.

Megdöbbentően furcsa az eredmény, ha Budapest kialakulását összehasonlítjuk akármelyik európai nagyvárosával. A mi fővárosunk területe sokkal nagyobb mint Berliné, vagy Párisé, de mégis meglepően kevesebb a tere és aránytalanul nagyobb a részenkint való zsufoltsága. Nálunk sehol sincs olyan gyönyörű tér, mint az Elisée előtt, a Tuilleriáknál, vagy a Place de Concorde, pedig a magyar főváros területe több mint háromszor akkora és Párisnak a fortificationok óriási gátat szabtak. Mégis napos, igen széles boulevardokat tudtak vágni, közte a szabályozás olyan remekművét, mint a Boulevard Hausmann. Nálunk még az olyan bájos kis tereket is beépitették, mint a Sebestyén tér, ahol a régi városháza nemes sziluetje állt. Valaha a Szerviták háztömbjének helyén, többi közt az általuk eladott nagy telken is, ahol most a főposta áll, füves térség volt. Félszázad alatt több mint harminc teret épitett be a spekuláció.

Viszont szép középületek oktalanul szűk utcákba kerültek, vagy legalább olyanba, ahol nem érvényesülnek. Szokássá vált, hogy a fővárostól kivánjanak ingyen telket az állami középületek számára is és feltünő, hogy az ilyen épületek tulnyomórésze mellék utcákba került. A Központi Városháza szép barokkomlokzata, Martinelli jeles müve egyáltalán nem érvényesül a szinte rátehénkedő postapalota miatt és ötvennél több ilyen épület listáját készítettük el.

Idegen szakértőknek feltünik, hogy a Dunaparton milyen kevés a középület, pedig a széles folyam partjain érvényesülnének a legimpozánsabban. A Királyi Vár, a Parlament és az Akadémia palotáin kivül alig látunk impozáns középületet.

Törik a fejüket azon, hogy a korzó táján mikép hozzák rendbe a város képét. Annak idején gróf Széchenyi István, sőt már előtte József nádor „szépészeti bizottmánya" úgy tervezte, hogy a Mária Valéria utca előtt semmiféle házsor ne legyen a Dunáig. Mennyivel szélesebb és tetszetősebb volna a Dunapart ott az Eötvös és Petőfi szobrok közt, ha a spekuláció el nem kalmárkodja ezt a részt.

Szinte humoros az Elevátor rövid története. Először a Tömő térre, amely most a Kossuth Lajos tér egyik része, akarták épiteni, jó messzire a viztől. Már alapoztak, amikor kiderült, hogy a dunai hajó forgalommal milyen távoli a kapcsolata. Földszintig rakták már a tömérdek téglát, de itt még szerencsére idejében közbeléptek és az Elevátort átvitték mai helyére.

Több viccet csak a pesti hidakkal csináltak, amelyekenek az a főtulajdonságuk, hogy hegynek futnak. De csak a bölcs Széchenyinek jutott eszébe, hogy az alaguttal jól megoldja a problémát. A pestiek azt mesélték, hogy a Boráros-téri hid épitése azért késik, mert nem találtak hegyet, amelynek nekivezessék. Hasonló anekdoták támadtak akkor, amikor a kedves régi kis várbeli házak elé kezdtek épitkezni, és az otromba bérkaszárnyák elvették a pesti kilátást a Hunyady úton és másutt is. A Porzsolt bérházak tömbje az Ilona és Hunfalvi-utca közt s még annyi hasonló épitkezés nemcsak a Vároldalban, hanem fönt a Várban is majdnem tönkretette a környék esztétikáját.

Különösen az 1896-os ezredévi kiállitás előtt kezdtek nyakra főre úgy épitkezni, hogy jóvá sem tehető vétek sort követtek el. Ha meggondoljuk, hogy ötven évvel ezelőtt a „Chicagó"-ban még nem volt ház s Buda és Pest egyesülésekor a Teréz körúton túl kifelé javarészt csak bolgár kertészet virult és illatozott, akkor bámulhatunk rajta, hogy ott és a többi nagy szabad területen minő hebehurgyamódon engedtek utat — a fejlődésnek. Megengedték azt is, hogy a város északi részén épüljenek nagy gyárak és alakuljon ki a „bűzös" övezet, hogy a budai hegyek és a Duna tiszta jó levegője helyett fojtó füst és bűzös korom árassza el a Váci út felől Budapest legnépesebb részeit. Budának igen fontos helyeit ugyanígy rontották el hosszú évtizedekre. Jól megmondta Jeszenszky Sándor, hogy a bérházak körül is csak frivol játék folyt a hirhedté vált 133 és 151 paragrafusokkal.

Nem szólva az uj Madách-sugárútról, hatalmas programmot állithatunk össze az expiáló épitészet körül. És amig végre nem hajtják, legalább arra kéne ügyelni, hogy a külföldieknek mit és hogyan mutatunk meg.

(Ezután következett az előadásnak az a vetitőképes része, amely szemléltetőn tárta fel, hogy mit és hogyan nem szabad az idegennek megmutatni és azt, hogy miképen tilos fotografálni.)

A külföldi sajtó ma már rendszeresen közöl Budapestről ismertetést, de még furcsa tévedések is jelennek meg. Egyik amerikai képeslap ugy mutatja be Savoyai Jenő szobrát, hogy abban a történelmi pillanatban ábrázolja, amikor a herceg lovastól a Dunába ugrik. Kiderült, hogy az iró hallott egyet-mást Sándor Móricról, aki a házából — a mai miniszterelnökségi palotából — tényleg lépcsőn lovagolt le a Dunáig. Aztán olvasott valamit Szent Gellértről s összekeverte a három alakot. Igy született meg a szenzáció a lovastól Dunába ugró hercegről.

Ismertette az előadó azokat a müemlékeket és szobrokat, amelyek valóban megérdemlik, hogy a külföldiek lássák. Kiemelte Liber Endre egészen kitünő uj könyvét, amely Budapest szobrairól szól s nagyon megérdemelné, hogy több külföldi nyelven is kiadják.

Viszont ma már londoni és más nagy utazási irodák tesznek ajánlatot Budapest, amely divatba jött, 1933-ban már egyedül Angliából 11 különvonat jön, Franciaországból 3, Itáliából 6, Németországból 14 különvonat és sok más társasutazás szervezése folyik. (Most részletes kimutatás következett arról, hogy autón, hajón, repülőgépen és vonaton, honnan-hányan jönnek.)

Budapesten 98 szálló van 4748 ággyal, ami nem valami sok, ha megfontoljuk, hogy nálunk magánlakásban aránylag kevés rendes kiadószoba van erre a célra. Amellett a szállóhelyek 30 százaléka álandó hónapos bérlőé. Münchenben 7500 szállóhely van 12.000 szobával. A Balatonnál 250 kisebb-nagyobb pensio és szálló 750 ággyal. A budapesti szállodások sulyos ádozatot hoztak és két jeles szakember is belepusztult abba, hogy modernizálta hotelét 7-800.000 P költséggel. De most már ott tartunk, hogy alkalmasint gondoskodni kell uj, modern férőhelyekről. Anélkül, hogy keresnők hol van még egy kis pesti tér, amelyet be lehet épiteni. Szerencsére már nem is beszélnek arról a tervről, hogy az Erzsébet-tér közelében és a lebontott piarista-gimnázium telkén nagyszállót épitsenek. Amikor a Széchenyi-fürdőből kijövő betegek a télen és ősszel szeles, nagy térségen, aránylag messzire gyalogolnak és szállónak nyoma sincs, ráadásul pedig köszénnel melegitik a fürdővizet, mialatt Budán naponta 30.000 hektoliter meleg gyógyviz folyik a Dunába használat nélkül. A Rudas-fürdő átépitésére 800 ezer pengőt tartottak szükségesnek, az ujabb belügyminiszteri leirat 1.325.000 pengőről szól és most ugy látszik, hogy időnek előtte kiépitik, noha közbe a Szent Imre-fürdő megvásárlása és az egész tabáni átrendezés merőben uj helyzetet és kivánalmakat teremt.

Ismerik a gegment? — Kérdezte az előadó. — Ötleteket ad, főképen Hollywoodban a filmekhez. Aféle mazsolákat helyez el, néha döntő sikerű ideákat is. A Gellért-heggyel és környékével összefüggő tervek, a régi Üdvlelde, Walhalla, Pantheon, Höstorony projektumai és másutt is egész csomó furcsasággal a régi ritmust juttatják eszünkbe:

Droben am Dach, da sitzt ein Greis
Der sich nicht zu helfen weiss

Helyette fiatalos, modern gegmen akadna Pesten is, az épitészet és idegenforgalom kapcsolataiban is. Amig jobbat nem találnak, talán érdemes volna legalább a következő szerény inditványokkal foglalkozni.

Hisszük, hogy az idegenforgalom mai irányitói támogatni fogják az épitészeket modern céljaik ügyében, amelyekre legközelebb rámutatnak. A Kereskedelmi Minisztérium uj VIII. Szakosztálya már igazán nivós, ujszerű plakátokról, prospektusokról és egyébb propagandaanyagról gondoskodott, külföldi akciói is modern koncepciókat mutatnak s a mezőkövesdi Vendégház, a halasi Csipkeház, a hortobágyi, bugaci és kalocsai fogadóhelyiségek igazolják, hogy az apróbb tennivalókra is ügyel. A „Főváros Idegenforgalmi Hivatala" ugyancsak nagyon messzeható terveket valósit meg (az előadó részletezte is müködését). A „Gyógyhelyi Bizottság" pedig külföldi orvosok százainak meghivása és széleskörü más akciók útján ismerteti világszerte Budapestet. (V. B.)

A prépostsági templom romjainál

— Pompás alapépitményeit most ássák ki —

Aki mostanában az óbudai főtértől nem messze fekvő református templom előtt jár, annak érdekes látványban van része. A templom előtt elvezető Calvin utca fel van szakitva, az utca két oldalán hatalmas földrakások állanak s lenn a mélyben egy pompázatos középkori templom falai és oszlopai ejtik bámulatba a szemlélőt. Valóban Óbuda ősi szent földjét csak néhány centiméterre kell megbolygatni és máris ontja a dicső magyar mult valaha oly káprázatos szépségű emlékeit.

Még a háború előtt történt, 1908-ban, hogy az 1785-ben épült óbudai református templom mellé uj parochiát épitettek, melynek alapozásánál kiderült, hogy a föld alatt hatalmas falmaradványok állanak. A régi felegyzésekből tudták ugyan, hogy 150 év előtt magát a templomot is e helyt talált régi faragott kövekből épitették fel, majdnem teljes egészében, különösen pedig az északi templom falat, de később ez feledésbe ment s a közbejött világháboru elterelte a figyelmet az ujabb leletekről is. Mult év őszén azonban *Lux* Kálmán dr. műépitész és *Nagy* Lajos dr., az akvinkumi muzeum igazgatójának figyelme ismét e rommaradványok felé fordult, próbaképen felásták a temlom előtti utcarészt és ime, csodálatos dolgok kerültek napvilágra!

Régi irásokból megállapitható, hogy Árpád-házi királyaink alatt a középkorban három különösen nevezetes egyháza volt Óbudának, amely akkor királyi székhely volt, mivel a mai várbeli Buda akkor még kisebb szerepet játszott. Éspedig a Szt. Péterről elnevezett óbudai prépostság és káptalan, amelyet — Turóczi krónikája szerint — maga Szent István alapitott 1022 táján, Kean bolgár fejedelem legyőzetése után nyert hadizsákmányból II. Géza építtette fel a templomot, s azt 1150-ben szentelte fel Márton egri püspök. — 1212-ben II. Endre kiváltságlevelet adott a prépostságnak, amelynek alapján uradalmának határa a Császárfürdőtől nyugatra egész a Pilis-hegységig terjedt onnan pedig a Dunáig, tehát igen gazdag donatioban volt része. Nagy Lajos nejétől Erzsébettől, Szilágyi Erzsébettől, valamint Zsigmond király feleségétől is számos adományban részesült, aki egyébként is az óbudai királynői várban szeretett leginkább lakni, amely a mai Határ- és Viador utca által határolt köralaku háztömb alapjain állott. A káptalan mint hiteles hely a jogtörténetben is fontos szerepet játszott, min Capitulium Ecclesiae Budensis. A török uralom alatt azonban elpusztult s 1648-ban névleg is beolvadt az esztergomi érsekségbe.

Az óbudai prépostsági templom fekvésének pontos helye éppenugy nem volt megállapitható, mint az 1301-ben keletkezett Assisi szent Ferenc-rendiek templomáé, mely szintén „Óbuda északi határán állott" s 1526-ig — míg szerzetesei a török elől menekülve, el nem hagyták — mint a rendi káptalanok tartására kijelölt hely, szintén jelentős szerepet játszott. Végül a Szent Ferencrendi apácáknak, a Klarisszáknak volt Óbudán a Boldogságos Szűzről elnevezett, Nagy Lajos neje, Erzsébet királyné pénzén 1334-ben épült művészi kivitelü temploma, amelynek csodálatos ékességeit Zsigmond király 1391-ben nem győzte eléggé magasztalni. A török közeledtének hirére azonban az itt tartózkodó apácák is elmenekültek Pozsonyba s a templom szintén rombadőlt.

A Calvin utcai ásatások azt teszik valószínűvé, hogy az óbudai prépostság árpádkori középkori templomának falai rejtőznek e helyen a föld alatt. Napfényre kerültek már: — a templom félkör alaku absisa — sok hófehér kőből faragott oszlop, — talicskaszámra apró leletek, nyilvégek, sarkantyuk, pénzek, kőoszlopfejek és mint egyedülálló unikum: egy a szent ostya sütésére szolgáló téglasütőkemence kerek boltozata. A romok legnagyobb része azonban még ma is épen a tempom alatt fekszik, mert annak épitésekor a rági falakat használták fel — általános akkori szokás szerint — fundamentumul.

Minthogy 150 év óta az óbudai református gyülekezet hivőinek száma 300-ról 7500-ra emelkedett, az egyház éppen a templom megnagyobbitásának kérdésével foglalkozik, amely kérdést azonban addig nem lehet eldönteni, amíg a főváros az ásatások további folytatása ügyében nem határoz. A tél folyamán a munkálatok szüneteltek s — úgy értesülünk — folytatják azokat és kívánatos csak az volna, hogy középkori műemlékekben oly szegény Budánk e hatalmas kiterjedésű ősi egyháza feltárásával új, általános érdeklődést keltő nevezetesség birtokába jusson.

Margittay Rikárd dr.

Huszonegymillió pengős fővárosi kölcsönről nyilatkozott Szendy Károly polgármester. A Margithíd kiszélesítésére 5 millió pengőt fordítanak, uj autóbuszokra 1 és fél milliót, az egyetem tüdőbeteg osztályát 800.000 pengős költséggel létesítik, az Ujszentjános kórház fülészeti és nőgyógyászati pavillonját 600.000 pengőből épitik fel. Tabán rendezésére és parkirozására 1.375.000 pengőt fordítanak. A Rudasfürdő újjáépitése és kibővítése 1.325.000 pengőbe kerül. 130.000 pengőből iskolákat épitenek: a római XII és XIII. kerületi előljáróságok felállitására pedig 300.000 pengőt irányoztak elő. A 21 millió pengős kölcsön első részletét, 4 milliót szeptemberben veszi igénybe a polgármester.

Érdekes megoldást találtak Frankfurt városában arra, hogy a műemlékekként kezelt sok évszázados házak megtartsák legapróbb részletekig régi külsejüket és ezzel Frankfurt különleges jellegét. E napokban tért vissza németországi körutjáról

BAJÁN GYULA

a Fővárosi Közlöny szerkesztője

aki Frankfurtban külön tanulmányozta azt a kérdést, amely nálunk sehogy sem tud kellő megoldást találni, holott a vár föltétlenül megköveteli, hogy annak minden érdemes és műemlékként bemutatható épületrésze megmenttessék. A Műemlékek Országos Bizottsága egyszerűen kijelölte azokat a házakat, amelyeknek gyakran csak egy harmadrésze hátul az udvrban műemlék, a többi pedig agyag tákolmány, mit az 1686-i ostrom után tákoltak össze hirtelen, igy toldva meg a megmaradt régi házrészt. Frnkfurtban hatvan épitész, iparművész, szobrász és festő állott össze, kaptak a várostól egy házat, ott berendezkedtek és ők keresik állandóan a külső restaurálásra szoruló házakat, oly beosztással, hogy husz ember egy hétig az irodában dolgozik, ugyanakkor másik husz ember a házakat restaurálja állványokon és létrákon, harmadik husz emberből álló csoport pedig gyüjt e célra anyagot: meszet, téglát, követ, homokot, festéket, pénzt és zsindelyt azoktól, akiknek házai előbb-utóbb művészi restaurálásra kerülnek. Egy hét mulva változik a rend és az első csoport dolgozik kint a harmadik csoport pedig tervez az első pedig gyüjti az anyagot és keresi a restaurálásra szoruló régi házakat. Igy nagyon olcsón jut a restauráláshoz a háztulajdonos. Frankfurt városa sem költ rá pénzt és hatvan jobb sorsra érdemes ember jól megél ebből.

Óbuda szabályozási tervei elkészültek s a Városi Ujság szerint a Szentendrei út mentén a Pacsirtamező-utca főutvonala lesz a városrésznek. A Bécsi út és Lajos utca szabályozásán kívül kiépül a dunaparti út. Az új híd torkolatában a Vörösvári út és a Kiscelli út folytatása kapcsolódik. A tölcsérformájú téren hatalmas középületet akarnak elhelyezni. Ezentúl Óbudán is szabadon lehet épitkezni a szabályozási tervek szerint. A tervek egyenlőre csak a Filatórigáttól a belső részek felé eső területekre vonatkoznak és remélhető, hogy az épitkezés az eddig mostohasorsú Óbudán még a nyár folyamán megindul.

Uj emberek, uj értékek

A lefolyt választási küzdelem alatt az új irányzat új embereket vetett felszinre, akik, mint társadalmi és a szakmájuknak diszére váló értékek, már régebben bírták a polgárság rokonszenvét, de nem vettek részt élénkebben a közélet mozgalmaiban.

A háború utáni években a kormány nagy súlyt helyezett a fővárosra és átengedte a teret a Ker. Községi Pártnak. Igy a fővárosi polgárságnak csak egy kis hányada állott a kormánypolitika mögé. E tekintetben különösen Budán volt nehéz a helyzet, ahol a Keresztény Párt uralma megdönthetetlennek látszott. Megtörte ezt a hitet az „Egységes Polgári Párt" megalakulása, Bethlen István gróf szózatára s most Gömbös Gyula a Nemzeti Egység megteremtését szolgáló megmozdulása.

Töretlen akarású embereket állitott a pártszervezkedés szolgálatába s a pártszervezetek elnökei közül különösen

SZILÁGYI FERENC

végzett a II. kerületben emberfölötti munkát. Házról-házra járt és gyüjtötte a híveket a Nemzeti Egység Pártja számára. Minden gondolatát, tettét átfüti a nemzeti egység gondolata s az ezzel kapcsolatos politikába vetett hite, igazolja ezt az a sok tartalmas beszéd is, amelyet Budán a választók előtt elmondott. Szilágyi Ferenc mögött lelkesedéssel sorakozik a II. kerületi polgárság tekintélyes része, amely úgyszólván a saját fillérei-ből teremtette meg a Szász Károly utcai párthelyiséget, ahol kultúrális szempontból is igen figyelemreméltó tevékenység folyik.

*

Érdekes egyéniség, kitünő szónok a

budai hegyvidék egyik lelkes vezetője és szervezője.

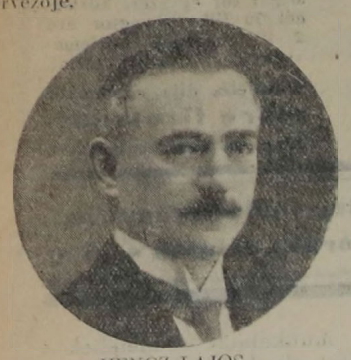

HENCZ LAJOS
postaigazgató,

aki Gyulán, Békés megyében született 1882-ben és az egyetemet Budapesten járta. Nagyváradon, mint ujságíró fejtett ki elismert munkásságot. A háborúban mint tábori postafőnök vett részt. Az Országos Postás Kaszinó egyik megalapítója s már a háború előtt ügyvezető elnöke volt, s mint ilyen, a postások érdekeinek lelkes szószólója, egy ideig az „A Posta" szerkesztője, majd a Postatisztviselőnők Országos Egyesületének egyik vezetője, hivatalos lapjunknak szerkesztője volt. Az Orsz. Postás Zene- és Kultúregyesület megalapitása az ő nevéhez fűződik s az egyesületnek 15 év óta ügyvezető elnöke. Közéleti szereplését 1919-ben kezdte, látva a polgári szervezetlenséget, amely nem tudta meggátolni a forradalmakat, 1926-ban már a pestkörnyéki választókerületben az Egységes Párt egyik jelöltje, majd 1931-ben mint a párt 2-ik jelöltje vezette a választásokat. A mult év őszén a központi pártvezetőség a XII-ik választókerület szervezésével bízta meg. A m. kir. postatisztképző tanfolyamon a postatörténet és politika rendes tanára 14 év óta.

*

Kelenföldön kezdetleges szervezet élén, a vezető politikusok tekintélyét latba vetve, nagy munkát végzett

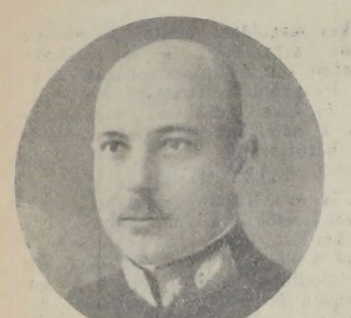

SZÁNTAY ISTVÁN
MÁV. főfelügyelő,

a kelenföldi pályaudvar állomás főnöke, aki zseniális szervezőnek bizonyult. Társadalmi és ujságírói munkáját Losoncon kezdte, és Salgótarjánban tizenöt évet szervezte nemzeti alapon a munkásságot tettel, szóval és tollal, mint „A Munka" című ujság szerkesztője. Szántay 1890-ben született Sajószentpéteren, Borsod megyében és iskoláit Pozsonyban, Sárospatakon és Budapesten végezte. Katonai szolgálatra Losoncra vonult, ahol első cikkeit írta. Budapestre 1935 május hó 1-e óta a Kelenföldi pályaudvar népszerű főnöke. Élénk társadalmi szereplése, szókészsége révén, alelnöke lett a Kelenföldi Társaskörnek, utóbb a Kelenföldi Polgári Kör társelnöke. Igy érte őt a megbizatás, hogy mint ügyvezető elnök szervezze meg a XI-ik kerületben a Nemzeti Egység Pártját. A választást megelőző napokban állitotta föl a pártkereteket, de kiváló szervezőképessége gyors tempóban fejlesztette a választás apparátusát és sikerrel állitotta csatarendbe Szent Imre városát.

*

A végzetes világháborút követő forradalom idején és utána sokan a magyarság összeforrásában, a nemzeti egységben látták a magyar jövő biztosítását s ezek a Nemzeti Egység leglelkesebb hivei ma. Ezek között már fiatalkorában szerephez jutott lelki fölkészültsége révén

PETROVICH FERENC dr.
főorvos,

aki már akkor szolgálta lendületes erővel az egyeséges nemzeti gondolatot, amikor még a kormányzati körökben se voltak ennek illetékes szószólói. Petrovich Ferenc dr. Vajdahunyadon született és a fajtája iránt való szeretetet is a bércek aljáról hozta magával, onnan, ahol évszázadokon át a nemzeti létért való küzdelemben acélosodott meg a magyar lélek. Mint tengerésztiszt szolgálta végig a világháborút és akkor szerezte meg Budapesten orvosi diplomáját, amikor a kommunizmus borzalmai csontig sebezték a magyar társadalmat. A magyar faj jövőjéért való aggodalom vezette a lipótmezei főorvost, amikor minden politikai és társadalmi alakulattól függetlenül a hegyvidék lakosságának nagyrészét a nemzeti egység gondolatának szolgálatába állitotta, még olyanokat is megnyerve az egység gondolatának, akik már évek óta lekötelezettjei voltak más politikai irányoknak.

*

A budai hegyvidék egyik népszerű és köztiszteletben álló vezető egyénisége,

PORCS ISTVÁN dr.
ügyvéd,

akinek mellét díszíti a bronz Signum Laudis a kardokkal, egyúttal az ezüst is és K. csapat kereszt. Miskolcon született 1876-ban és az egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. A világháborúban kezdettől végig szolgált mint az első vonal század- és zászlóaljparancsnoka a Kárpátokban, Wolhyniában és Erdélyben. Már a háború előtt tagja volt a Saskörnek, tíz évig adminisztrálta és ma alelnöke. A közéletben, mint iskolaszéki jegyző, az adókivető bizottság tagja, egyházmegyei ügyész, Baar Madas új székháza és temploma épitésének igazg. tagja. Egyik alapitója és gondnoka a hegyvidéki egyházközségnek és a Magyar Kalvin Szövetség igazgatója és a Hegyvidéki Társaság egyik szervezője. Évek óta küzd a XII. kerület felállitása érdekében és buzgón karolja fel a hegyvidék minden mozgalmát és törekvését. Éveken át az országos politikának csendes szemlélője volt és szivesen vállalt szerepet a Nemzeti Egység megszervezésében, amely téren nagy szolgálatokat tett a kormánynak, mert puritán egyénisége, a zajos szerepléstől való tartózkodása a hegyvidéki polgárság tekintélyes részét vonzotta a Nemzeti Egység tábórába.

HIREK

Hollós Mátyás Társaság

április 1-én rendezett összejövetelén élénk kommentárokkal tárgyalták a választások alkalmával az egész országban kiujult nemzetiségi bujtogatásokat, amelyeket a társaság tagjai megütközéssel vettek tudomásul. Kapcza Imre kincstartó jelentést tett a szétküldött tagdijbefizetési felszólító levelek eredményéről és ezuton kéri a társaság tagjait, hogy a hátrálékos évi tagdijakat lehetőleg e hó folyamán küldjék be. A társaság ezután is szivesen látja kulturális és irodalmi kérdések iránt érdeklődő tagokat és azok hozzátartozóit a Császárfürdő Hollós Mátyás termében minden hétfő este 8 órakor rendezendő értekezletein.

Az április 8-i heti összejövetelen Pávai-Vajna Ferenc főgeológus, főbányatanácsos ismertette a barlangok kialakulására vonatkozó teoriáját és a vitában aktivan vett részt Sebős Károly az ujabb kutatónemzedék tagja, aki legközelebb ily irányu szakmunkájával lép a nyilvánosság elé. Viranyi Béla inditványát, hogy a ezeréven át bevált „nemzetes családok" kezébe kell letenni a nemzet vezetését és ezt kell belevinni a köztudatba. Beke Mózes, Szilágyi Károly és Székely Miklós dr. hozzászólása után úgy módositották, hogy a „nemzetes családok" fogalma alá nem csak a nemes, de tisztességes polgári multu családok is beletartoznak és elhatározta a Társaság, hogy ily irányu társadalmi mozgalmat indit Budán, hogy utóbb országossá tegyék. A nemzetes családok ily irányu tömöritése a magyarság jövőjének volna biztos alapja és kizárná a nemzeti nagyeszme mellett, a másodrendu vallási és nemzetiségi kérdéseket, amelyek a régi „nemzetes" családok uralma idején nem is szerepeltek Magyarországon. — Az értekezleten Hennyey Vilmos dr. ny. államtitkár utalt arra a törekvésre, amellyel Fabinyi Tihamér miniszter igyekszik a befutó nagy autósztrádák útján Budát tenni a Magyarországot felkereső idegen autóforgalom központjává és bekapcsolni Buda gyógyfürdőihez a Balatont. Inditványozta, hogy ennek elismeréséül a társaság

FABINYI TIHAMÉR

minisztert tiszteletbeli tagjának válassza meg, felkérve őt egyuttal, hogy a további terveit a társaság legközelebbi nyilvános ülésén ismertesse.

RAVASZ cukrász
I., Krisztina körút 75. Telefon: 50-2-32.
ELŐKELŐ CUKRÁSZ SZALON

Főváros idegenforgalmi költségvetéséből 200.000 pengőt törölt a kormány. A törölt tételek közt szerepelnek a szentistvánnapi ünnepségek 25.000, az új Bécs-Budapest propaganda pedig 40.000 pengővel. 10.000 pengőt filmpropagandára, 40.000 pengőt pedig budapesti prospektusok készitésére szánt a főváros, azonban a miniszter — elismerve ugyan a tételek komoly hivatását — a főváros pénzügyei viszonyai miatt nem engedélyezhette a költségvetésnek ezt a részét.

Gyász. Asbóth Emil miniszteri tanácsos, müegyetemi tanár a Ganz Danubius volt alelnöke és vezérigazgatója 81 éves korában elhunyt. A magyar gyáripar fellendítésében aktiv részt vett, kiváló müszaki tudását hatóságok és vállalatok egyaránt igénybe vették. Személye köztiszteletben állott Budán s a gyászban az Asbóth, Friedrich, Havady, Kelemen, és Szily családokon kivül az egész társadalom részvéttel osztozott.

GYERMEKKÉPEK Blahosnál II., Fő u. 18.

Magyar nóta-estét rendez e hó 13-án este fél 8 órakor a Postás-Otthon dísztermében a „Postás Zene- és Kultúr Egylet" Hencz Lajos dr. postaigazgató, ügyvezető elnök irányitásával. Szerepelnek: Koncz Dezső iró, zeneszerző, Rózsa Zsigmond, Lovassy Edith operaénekesnő, Sanek Péter tilinkóművész, Pozdora Pál dr. dalénekes, Tóth Lia, Szabó Margit előadóművésznő, Bárdócz Dénes dalénekes, Majtényi Lea gyermekprimadonna, K. Votisky Alice zeneszerző -s dalénekesnő. Kiséretet adják: ifj. Roubal Vilmos és Mendl Ernő. Az estét Hencz Lajos dr. záróbeszéde fejezi be. Belépő dij nincs.

Költözködők figyelmébe. Májusi negyedben lakást változtató fogyasztóit Budapest Székesfőváros Elektromos Művei figyelmezteti, hogy a költözések nagy tömegére való tekintettel a folytatólagos áramszolgáltatást csak az esetben tudja biztositani, hogy a fogyasztók a költözködést legalább két héttel előbb személyesen jelentik be az Elektromos Művek Bejelentési osztályánál: V., Honvéd utca 22. sz. alatt. A helyes adatok könnyebb megszerzése végett célszerű, ha a fogyasztó az utolsó havi áramszámlái egyikét magával hozza. Ha a fogyasztó a bejelentések elvégzésére megbizottját küldi el, a megbizottnak irásbeli felahtalmazást kell felmutatnia.

A „Budai Tábor"

baráti köre kedves családi ünnep keretében ülte meg a tagok nagyszámú részvétele mellett az elnök,

PÁLYI GYULA dr.

ügyvéd, törv. hat. biz. tag

névünnepét, amely estén ott láttuk többek között: Felkay Ferenc szkfőv. tanácsnokot, Zombory József dr. táblabiró társelnököt, Tarcsay Pál igazgatót, Wirker Béla ezredest, Jagasich Pál dr.-t és a budai társadalomnak számos jelentékeny tagját. A közszeretetben álló elnököt elsőnek Zombory József dr. társelnök köszöntötte, kiemelve az elnök érdemeit, amiket Buda érdekében kifejtett működésével szerzett, mint a törvényhatóság tagja. A jelenlévők lelkes tapsa és éljenzése szolgált e mellett bizonyságul. Ezután Munkó Rezső, az I. ker. Frontharcosok nevében mondotta el nagy hatást kiváltó üdvözlő beszédét, méltatva itt azt a működést, amit a rokkantak és frontharcosok érdekében fejtett ki az elnök. Majd vitéz Kőszegi Béla üdvözölte Pályi Gyulát a „Csaba" lövészegylet nevében. — Brózik Félix pedig az ügyvédkartársak nevében tolmácsolta azok rokonszenvét és szeretetét. Végül Gamauf Károly főtitkár éltette meleg, kedves szavakkal a baráti kör nevében az elnököt és mindazokat, akiknek névünnepük összeesett az ő névnapjával. A szeretetnek ily nagyarányú és meleg megnyilatkozására Pályi Gyula dr. elnök hálás szóval mondott köszönetet és lelkesen szárnyaló beszédben emelte ki azokat a célokat, melyeket ez a baráti kör szolgál, sürgetve a lelkek reformját, az összetartást, ősziute barátságot, amelyek tulajdonképen alapjai a nemzeti egységnek. Az ünneplők lelkes ovációban részesitették az elnököt és kedves hangulatban a reggeli órákig maradtak együtt.

Magyar iparpártoló értekezletet rendezett a Katholikus Háziasszonyok Országos Szövetsége, amelyet Anna főhercegasszony nyitott meg. A háziasszony szempontjából Stumpf Károlyné, — a fogadalmi mozgalomról Irsai-Szabó Tiborné, — a honi ipar és az iskoláról dr. Orel Géza főigazgató tartott tanulságos előadást. Az előadás végén dr. Orel Géza határozati javaslatot terjesztett elő, miután előbb rámutatott a vevőközönség, a gyáros és a tankönyvek hibáira. A javaslat szerint: 1.) Vegyük revizió alá magyar szempontból iskoláinkban az olvasó könyveket, földrajzot és a kereskedelmi iskolákban az áruismeretet. 2.) A tankönyvekben csak azokat a termelő helyeket nevezzük meg, amelyek arra érdemesek. Ezt elérhetjük, ha a tankönyvet biráló két személy mellé egy harmadikat is rendelnek, aki a honi ipar szemszögéből ítéli meg a könyveket. 3.) Márkázzuk a honi ipar termékeit. 4.) Állitsanak fel kétéves női árusitó iskolákat a női kereskedelmi tanfolyamok keretében, az a) osztály képezzen irodára, a b) osztály árusitásra. Magyar nők nélkül a honi árut elterjeszteni megkedveltetni nem lehet, mondotta Kossuth Lajos egyik előadásában. Ez ma is aktuális, mert a vásárló közönség 85 százaléka a nők köréből kerül ki.

Olcsó sütés-főzés. Olyan olcsó a villamos főzés és olyan kitűnő minőségűek a villamos tűzhelyen készült ételek, hogy a háziasszonyok őszinte csodálatát és elismerését váltják ki az Elektromos Művek, V., Honvéd-utca 22. sz. alatti kiállításának főzőbemutatói. E héten délutáni főzőelőadást szerdán fél 6 órai kezdettel, délelőtti főzőiskolai gyakorlatot pedig hétfőn, csütörtökön és pénteken fél 10 órai kezdettel rendeznek. Kuglóf-, foszlóskalács-, vajastészta- és tortasütés. Részvétel díjtalan. Villamos forróvíztárolók és tűzhelyek részletfizetésre vásárolhatók. A kiállítás nyitva: hétköznap délelőtt 8—2 és délután 4—7 óráig.

Gyász. Nagy Pál, Fő-utcai bádogos és szerelőmester édesatyja, id. Nagy Pál, aki segitett vezetni fia üzletét, 70 éves korában hirtelen elhunyt és innen Celldömölkre szállitják, ahol eltemetik.

MEGNYILT A Margit-híd mellett BUDÁN
SZEIFFERT a legragyogóbban berendezett modern, kényelmes, uri KÁVÉHÁZ
mint CAFÉ RESTAURANT

Pálosrend is azoknak az örökösének sorában van, akik Schmidt Miksa, a legendásvagyonu gyáros hagyatékából részesülnek. A Mányoki út 11. számu házat és annak pompás parkját a mindenkori rendi generális rendelkezésére bocsájtja a végrendelet, amelynek felügyeletére az örökhagyó József Ferenc dr. kir. herceget kérte meg. Ha a rendi székhelyet nem helyezik Budapestre, a fiatal kir. herceg lesz az örökös. A Kiscelli uti kastélyt viszont Budapest székesfőváros örökölte a hatholdas ősparkkal és a kastélyban felhalmozott mükincsekkel együtt. A gyáros kivánsága volt, hogy a kastélyt muzeummá alakitsák át, amelynek gondnoka Koblarcsik János és felesége legyen, akiknek öröklakás és havi 300 pengő tiszteletdij jár életfogytiglan. A vagyonhoz tartozó budai házakat és kerteket is a főváros örökli, azzal a feltétellel, hogy a területeket a főváros közönsége használatára nyilvános parkká kell kifejleszteni. A mesebeli ajándékozás

KOZMA JENŐ DR.

v. országy. képviselő, örökös törv. hat. bizottsági tag nagy érdeme, aki minden alkalmat megragadott a néhai gyárossal szemben is, hogy a főváros polgárságának igazi érdekeit szolgálja.

MENYASSZONYI képek Blahosnál Fő-u. 18

Dalosok ünnepe

— A Budai Dalárda közgyülése —

Világsikerek után a magyar zenei élet és daikultura legfőbb reprezentánsai hajtották meg zászlójukat a jubiláló Budai Dalárda gárdája előtt. Az elismerés komoly müvészi munkát méltányolt, mert mai kórusmüvészetünk legszebb virágzásának kincstárnoka a budai egyesület. Az április 5-én este a krisztinavárosi egyházközség dísztermében rendezett 70-ik közgyülését

RIPKA FERENC dr.

udvari tanácsos elnöke

nyitotta meg, megemlékezve 7 évtized komoly munkásságáról és ragyogó müvészi teljesitményéről. A rádió nyilvánossága révén az egész ország igazi dalosünnepe volt az ezévben megrendezett 1000-ik hangverseny, amely Ádám Jenő zeneművészeti főiskolai tanár, karigazgató vezényletével az egész ország igazi dallünnepe volt. Köszönetet mondott a diszhangverseny két megjelent vendégművészének: Basilides Mária operaházi örökös tagnak és Schmidhauer Lajos orgonaművésznek, akiket inditványára Szekelyhidy Ferenc dr. operai örökös tagga- Koudela Géza ir. pápai kamarás, egyházzenei igazgatóval együtt a dalárda örökös tiszteletbeli tagjai sorába iktattak. A megejtett választások során ismét a régi tisztikar munkásságát emelte ki a közgyülés. Elnök: Ripka Ferenc dr., alelnökök: Véssei Ede dr., Schuller Lajos igazgató, Dunay Jenő és Nagy Béla dr. táblabiró, akit alapszabálymódositással választottak meg különös érdemeire való tekintettel, negyedik alelnöknek. Ügyvezető igazgató: vitéz Lánczos Károly, főtitkár: aki az egyesület ügyeit eddig is nagy agilitással vezette — Szathmáry Károly, titkár: Németh Gyula, pénztárnok: Eibel Antal, ellenőr: Knapp Antal, háznagy: Ligeti Pál, ügyész: Baranszky Gyula dr. — Ádám Jenő karigazgató továbbra is müvészi irányitója marad a dalárdának, mellette Endre Béla és Forrai Miklós karnagyok vesznek részt a betanitás munkájában. — Az egyesület évi működéséről költői szépségü jelentésben számolt be vitez Lánczos Károly ügyv. igazgató, amit a közgyülés egyhangú lelkesedéssel vett tudomásul. A jelentések meghallgatása után a tagok a Budai Társaskörben társasvacsorához ültek, melyen Dunay Jenő alelnök méltatta Wichmann Ede és Zöld Károly, a két legrégibb tag érdemeit. A kitünő hangulatban eltöltött órák emléke kisérje a Budai Dalárdát további évtizedek és jubileumok munkás utjain.

Rózsadombon eladó jutányos áron két lakással biró emeletes családi ház; egy 4 és egy 5 szobás lakással. Érdeklődni lehet: 10-7-66 telefonszám alatt. (Ügyvédi iroda.)

II. Rákóczi Ferenc

emlékezete lobogott föl most, halálának 200-ik évfordulóján, oly mértékben, mint eddig még soha. A mai anyagias, de lerongyolódott korban szinte elképzelhetetlen, hogy Európa leggazdagabb embere, ezt a mesés vagyont föláldozta hazája és nemzete függetlenségének és a török szultán kegyelem-kenyerén élt hosszu évekig számüzetésben. Inkarnációja a honszeretetnek és örök példaképe a magyarnak. Kegyelettel emlékeznek meg róla mindenütt, ahol magyar él.

*

Buda-Alsóvárosi Egyesület lelkes hangulatban, szép müsor keretében rendezte Rákóczi-ünnepét, e hó 8-án, nagyszámú, előkelő közönség jelenlétében. A müsor kimagasló pontja dr. Leber János főtitkár emlékbeszéde volt. A müsoron szerepelt a Felten dalkör dupla-kvartettje által előadott Magyar Hiszekegy, több kurucz-dal és a Himnusz, továbbá vitéz Somogyváry Gyula „Magyar szelek" című gyönyrü irredenta költeménye, amelyet Síma László, továbbá a „Váradi kávéházban" című és dr. Leber János főtitkár „Evangélium" című szép verse, melyeket Kiss Györgyné szavalt el nagy hatással. — Az elnöki megnyitót és zárszót Mikola Géza dr. ügyvezető elnök mondotta, a müsort pedig Szigethy Lajos alelnök konferálta be szokott szellemességével. Az ünnepély után társasvacsora volt, Lukács Gyula „Budai rózsakert" vendéglőjében, amelyen Becsey Antal mondott magas röptü, hazafias beszédet.

„Kossuth Lajos" fiú felső kereskedelmi iskola Rákóczi-ünnepélyén az ünnepi beszédet dr. Orel Géza főigazgató mondotta, aki bemutatta a jobbágyságnak, a szegény népnek az elnyomott magyarságnak védőjét; aki egyéniségével képviselte az egyenlőség és közteherviselés gondolatát. Utalt Petőfinek „Rákóczi" című gyönyörü versére is. Összehasonlította nagy Rákóczit Kossuth Lajossal. Ismertette Mikes törökországi leveleit és Rákóczi vallomásait, amelyből sugárzik az utolérhetetlen hazaszeretet és lemondás; a vallásosság s az emberfeletti önzetlenség. — Rákóczi újra idegen földön alussza álmait, de talán az isteni rendeltetés akarja, hogy igy legyen: ott őrködik a kuruc városért, bizva abban, hogy van még a megcsonkitott Haza részére a feltámadás, — fejezte be magas színvonalú előadását.

4-es autóbusz vonala Szendy Károly polgármester rendeletére megváltozik. A 4-es jelzésü kocsik, amelyek eddig a Budaörsi úton a Károly-kaszárnyáig közlekedtek, ezentúl a Szent Imre herceg út vasúti aluljáróján, Karolina-úton (amelyet most javitanak) és a Lenke-úton át a Lenke térig járnak. A Csend utcától Lenke térig 5 új megállóhely létesül, az új vonal jelentősége pedig az, hogy a Krisztina tér — ha kerülővel is — közvetlen összeköttetésbe kerül a Horthy Miklós út környékével.

Nyelvtanulók figyelmébe
Menyasszonyod fiatal, de nyelvmestered tapasztalt, idős legyen. — Bővebbet a
Gáspár Bernát féle nyelviskolában
I. Fillér-utca 62

MEGNYILT a
POZSONYI ÉTTEREM
KELLEMES TERRASZA!
Tulajdonos: TÖRÖK JÓZSEF

TAVASZI
cipőkülönlegességeink
elkészültek
DIOSI cipőszalon
VI., Teréz-körút 1/b.
BUDAIAKNAK ÁRENGEDMÉNY!

VILLATELEK ELADÓ

1000 négszögöles, előnyös feltételek mellett a hüvösvölgyi villanegyedben (I. Hidegkuti út 93) Érdeklődni lehet a tulajdonosnál: Palóczy, II. Keleti Károly utca 19. Telefonszám: 52-3-81.

OLEUM
MŰSZAKI KERESKEDÉS
Telefon: 69—0—10. — XI. ker., Horthy Miklós-út 32. — Autócikkek, Bosch cikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF lerakat, gépszij, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont és padlóolajok, kocsikenőcs, gépzsir, autógumi. Házhoz szállitással.

IGYUNK HARMAT VIZET
Megrendelhető a székesfővárosi Ásványvizüzemnél, I, Gellért rakpart 1. Tel.: 53-0-03

1935. V. 3—11.
B. N. V.
(Budapesti Nemzetközi Vásár)

KAKASKAPU SÖRÖZŐ
II., PÁLFFY-TÉR 4. SZ.
Családi menü P 1.60
Nagymenü P 1.20
Ebédet házhoz szállit

BUDAI GYERMEKRUHAHÁZ
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 23. ALATT
MEGNYILT!
Speciális gyermekruha üzlet. Babi kelengyék, felöltők, leány és fiuruhák nagy választékban.

ZEIDL R.-T.
HUSVÉTI NAGY SONKAVÁSÁR
Főüzlet és gyár: VIII., Romanelli-u. 14.
FIÓKÜZLETEK:
IV., Városház-u. 16. VII., Thököly-ut 4.
VI., Teréz-krt. 56-58. XI., Horthy Miklós-ut 23.
VI., Hunyadi-tér 15. XI., Horthy Miklós-ut 54.

Bőrös kötött (mellső) sonka kg.-ként	P 1·70
Bőrnélkül, kötött (mellső) sonka „	P 1·70
Hátsó sonka 3 és fél kg.-ig	P 2·—
Hátsó sonka 3 és fél kg.-tól 5 kg.-ig	P 1.90
Hátsó sonka 5 kg.-on felül	P 2·40
Füstölt tarja	P 1·50

SZEMÉLYI HIREK

FABINYI TIHAMÉR pénzügy. és LÁZÁR ANDOR igazságügyminiszterek nagy beszédben foglaltak állást az ügyvédtársadalom érdekei mellett az budapesti ügyvédek április 3-án a Brittania Szállóban rendezett vacsoráján.

HÓMAN BÁLINT vallás és közoktatásügyi miniszter, akit a Verebély klinikán megoperáltak, betegségéből felépült.

KOZMA MIKLÓS belügyminiszter kijelentette, hogy a szállodások idegenforgalmi illetékét továbbra is fenntartják.

TORMAY GÉZA dr. kereskedelmi államtitkárnak a II. fizetési osztállyal a kegyelmesi címet adományozta a Kormányzó.

BÁRCZY ISTVÁN volt főpolgármester a Fészek Klubban április 11-én este 9 órakor a „Tegnap és mai Budapestről" adott elő.

SZENDY KÁROLY polgármester április 3-án kétórás kihallgatáson jelent meg Gömbös Gyula miniszterelnöknél.

LIBER ENDRE alpolgármesternek ünnepélyes keretek között nyujtotta át Sipőcz Jenő dr. főpolgármester a magyar érdemkereszt II. osztályát, amellyel a Kormányzó tüntette ki a város egyik legérdemesebb főtisztviselőjét.

PINTÉR JENŐ dr. tankerületi főigazgató a közművelődési és művészeti ügyosztályban javasolta, hogy Dériné szobrát a Horváth kertben úgy helyezzék el, hogy hátterét az ottlévő tejcsarnok ne zavarja.

NÉMETHY KÁROLY DR. tanácsnok, a székesfőváros kultúrpolitikájának nemzeti jelentőségéről értekezést adott közre, amelynek ismertetésére visszatérünk.

ILOSVAY BÁLINT ny. h. államtitkár a Hegyvidéki Társaság április 12-én este 8 órakor az „Öreg diófa" vendéglőben rendezett estjén József császár és reformjairól adott elő.

LECHNER JENŐ dr. műegyetemi tanár rendkivül érdekes előadásban ismertette Budavár régi krónikáit legutóbbi Rádióelőadásában.

KOVÁCSHÁZY VILMOS tanácsnok 144 oldalas díszes angolnyelvű albumban hivta fel a britt társadalom figyelmét Budapestre, amelyet a székesfőváros az angol klubboknak és India vező köreinek küldött el. A Bécs-Budapest propagandájáról is szép kiállitású komoly gondal készült füzetben számolt be, amelynek ismertetésére visszatérünk.

PÁVAI VAJNA FERENC dr. m. kir. főbányatanácsos, főgeológus, a magyar földgáz- és hővizkutatás legkiválóbb szaktekintélye, az Országos Baross Gábor Kör központja (IX. Ráday utca 31.) felkérésére április hó 15-én (hétfőn(este 7 órakor „A földgáz és hőforrások szerepe jövőnk gazdasági életében" címen ismerteti ezt a nagyhorderejű kérdést.

CONRÁD OTTÓ a Kereskedelmi Bank vezérigazgató helyettese Párisba utazott. Visszaérkezését husvét utánra várják.

KISS ARNOLD dr. főrabbit a 40 év előtt történt rabbiválasztás évfordulóján nagyarányú ünneplésben részesitik kollégái és hívei.

SZIKLAY JÁNOS dr. író és hirapíró, kormányfőtanácsos, a Balaton régi patrónusa érelmeszesedés okozta betegségét lakásán, a Bibicz-telepen igyekeznek gyógyítani az orvosok.

KRISZHABER ADOLF dr. ügyvédet, a budai izr. hitközség elnökét tömegesen üdvözölték levélben és táviratban is 75-ik születésnapja alkalmából.

NAGY FERENC törvényhatósági bizottsági tagságát megszüntette a Közigazgatási Bíróság. A bíróság itéletét Ereky Károly összeférhetetlenségi bejelentése következtében hozta.

HAVAS ISTVÁN terjeszti elő főtitkári jelentését a Petőfi Társaság április 14-én, az Akadémián rendezendő közgyülésén, amelyen KONCZ DEZSŐ mint vendég működik közre.

THOROCZKAI WIGAND ajánlatot tett a fővárosnak, hogy értékes gyüjteményét átengedi, ha a város megfelelő helyiséget bocsájt rendelkezésére. Erre a célre a Szentháromság u. 3 számu házat adják át.

PÁSZTOR JÁNOS szobrászmüvész Kazinczy kutját a közeljövőben állitják fel a Bécsikapu téren. A müvész Rákóczi szobra csak 1936 tavaszára készül el.

HUCK ANTAL igazgató vette át ideiglenesen a Községi Élelmiszerüzem irányitását, amelynek vezetésében az eddigi vezérigazgató mellett is komoly elhivetottságról tett tanuságot.

MARGITTAY RICHARD dr. lapunk belső munkatársa a Rádióban április 24-én délután 6.10 órakor „Feltáratlan romterületek a budai hegyvidéken" cimmel olvas fel.

RAUSCH ZOLTÁN dr. főorvos, egyetemi magántanár a Pasaréti klímájáról adott elő nagy érdeklődés mellett legutóbb a Pasaréti Egyesület április 3-i estjén.

SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi és női osztály.
A legmodernebb berendezés.
Szakképzett személyzet.

PLENCZNER SÁNDOR dr. belgyógyász szakorvost a Magyar Vöröskereszt, az egyesület érdekében kifejtett rendkivül kiemelkedő közegészségügyi munkássága elismeréseül, főorvosának nevezte ki. A kinevezés hire a fővárosban osztatlan örömet keltett.

KOTÁL HENRIK műépitész a Gellérthegy és környéke fürdővárossá való alakitásáról emlékezett meg érdekes előadásban az épitőmesterek fürdőváros ankétjának április 2-i estjén.

KONCZ DEZSŐ és VOTISKY ALICE működtek közre a Nemzeti Egység III. ker. Budai Művészek Csoportjának április 12-én este 8 órakor az Óbudai Korona Vigadóban rendezett zártkörű estjén.

VIRÁG BÉLA lapunk felelős szerkesztője a Baross Szövetség idegenforgalmi előadásai sorozatában április hó 10-én szerdán este 8 órakor a magyar ősiségről adott elő.

FELKAY FERENC DR.

tanügyi tanácsnok 8-án mutakozott be új tisztségében a tanügyi bizottságban. Meleg érdeklődés fogadta a kiváló főtisztviselőt, aki minden munkásságával a tanszemélyzet és a fővárosi ifjúság életviszonyainak megjavitásáért küzd. Budai programmjában az új iskolaépitések és szociális alkotások közül a Szilágyi Erzsébet leányliceum felépitése és a városmajori iskolai tenniszpályák megvalósitása szerepel első helyen. A hivatás szeretete, a vezetői készség minden szerénységen áttörő lelkesedése jellemzik bemutatkozását. Nagy és komoly elhatározásokkal jött és tanügyi politikájában a vallásosság és hazaszeretet nemcsak frázis, hanem lobogó programm, amellyel napsugárarcú kis magyarok légióját vezeti kézenfogva az új Magyarország virradata felé.

XII. kerület régen kéri az önálló előljáróság létesitését, amelyet egy már meglevő épületben kivánnak elhelyezni. A „Vállalkozás és Epitkezés" ehez hozzáfüzi, hogy a pangó magyar épitészet talán megérdemelné, hogy az új középületet ne megvegyék, hanem felépitsék. A tapasztalat úgyis azt mutatja, hogy a vétel és épités közt kevés költségkülönbözet van a szükséges átalakitás miatt. Itt említjük meg, hogy a tabáni temető környékére uszodát és strandfürdőt is kiván a környék polgársága.

Budai alagutban évtizedes por, piszok van lerakódva a falakon, járdaszéleken, a falak tövében. Az utcaseprő ugyan időről-időre felkavarja, de ujra leülepszik. Amit a gyalogjárók tüdeje és ruhája el nem vitt, tovább gomolyog az autók áramlásában. Ha valaki napsütéses időben keresztül néz az alaguton, azt a benyomást nyeri, mintha a túlsó végen teljes napfogyatkozás volna. Jellemző a sötétség és lárma. Próbálkoztak ugyan erősebb lámpással, de hamarosan leszerelték. Pedig a bejáratoknál az erősebb megvilágitásoknál feltétlen szükséges volna. A gyalogjárók érdekében okvetlenül tenni kell valamit a por, lárma és sötétség ellen. (S. J.)

Rómaipart rendezési terveit fogadta el a Közmunka Tanács, amely szerint a Dunaparton 20 öl szélességű terület az evezősök és közönség számára áll rendelkezésre, ezenkivül 9 méter széles gyalogút és fasoros parksáv létesül. Főközlekedési vonal lesz a Dunával párhuzamos Nánási út, amelyet később Szentendréig kiépitenek. A Nánási út és a Duna közt elterülő nagy kiterjedésü telkek közlekedését 15 méter széles forgalmi úttal bonyolitják le. A Szentendrei út és esztergomi vasut találkozásánál pedig teret létesitenek, amelyen idővel templom épülhet. Az üzleti élet számára a Nánási út környékén jelöltek meg két helyet.

Az uri közönség találkozóhelye
GÜL-BABA SÖRÖZŐ-ÉTTEREM
A BUDAI MARGIT-HIDFŐNÉL. ◆ II., MARGIT-KRT. 2. ◆ TEL.: 57-6-05.
Müvésziesen megtervezett termek. — Magyar, francia konyha. — Polgári sörök. — Menürendszer. — Hangulatos zene. — 10 % borravaló.

Királyi vár kupoláját és egyik szárnyát is megvilágitják reflektorfénnyel a nyár elejétől. A Budapesti Kereskedelmi Kamara idegenforgalmi osztálya vetette fel az ötletet, hogy a budapesti diszvilágitások sorába a királyi várat is kapcsolják be s most Szendy Károly polgármester válaszolva a memorandumra elhatározta, hogy több város képet lát el fénnyel Budán.

Próbafurások kezdődnek a Tabánban, amellyel kapcsolatban Kovácsházy Vilmos tanácsnok kijelentette, hogy Wendel és Weszelszky egyetemi tanárok utbaigazitása mellett elsősorban Pávai Vajna Ferenc dr. főgeologus nagy szakképzettségét és kiváló gyakorlati tudását fogja igénybe venni. Egyelőre két furás helyét jelölték meg a Fehérsas téri iskola és Ráczfürdő környékén. A Rudas és Gellértfürdők 45—46 hőfokú vizénél melegebb, kb. 70 fokos források felkutatása a cél, ahogy az a Lukácsfürdővel már meg történt. Igy a Gyógyhelyi Bizottságnak nem kell a Tabánban furatnia s a rendelkezésre álló pénzből a keserüviz források környékén végezhet hasznos munkásságot

Budai szinházak közül a Budai Szinkör, a Vigszinház társulatával, Büsfekete és Brodszky Mariola c. operettjével husvétkor nyitja meg kapuit.

Különleges ételek olcsó elkészitése

Érdekes újitást vezettek be a *Gázmüvek* a főzőelőadásokon. Eddig a polgári háztartásokban általánosan használatos nyersanyagokból állitották össze az étrendet, s bizonyitották be gyakorlatilag, hogy egy négyszemélyes család napi ellátása gáztüzelés mellett a legolcsóbb. A jövőben, hogy háziasszonyaink ismeretét bővitsék és hogy az étrendet még változatosabbá tegyék, a tavaszi friss zöldségfélék és böjti ételek *változatos elkészitési módját*, anyagérték és tápérték (kalória) számitással is bemutatják **háziasszonyainknak.** — A főzőelőadásokat *minden kedden és pénteken* VI. Vilmos császár út 3. sz. I. emeleten rendezik, délután 5 órai kezdettel, s azokon mindenkit szivesen látnak. Belépődij nincsen, ruhatár díjtalan.

BUDAI VIGADÓNÁL Corvin-tér 5. Tel. 53—5—32. KOTSIS ERZSÉBET müvészi FÉNYKÉPÉSZ.

Gyász. Óbudával együtt egész Budát gyászba borította Sagmüller József apátplébános 78 éves korában történt elhalálozása. 1881-ben szentelték pappá, 3 év mulva a fővárosba került az ujlaki, majd az óbudai plébániára. Közhasznu működését ismerte el a törvényhatóság plébánosi kinevezésével. Utóbb esperesi, majd cimzetes apáti kinevezéssel tüntették ki. A pápa 1929-ben prelátusi rangra emelte Sagmüller Józsefet, aki 33 évig volt plébános Óbudán. A hitélet és a társadalmi szervezkedés mélyitése volt az ősz plébános munkásságának igazi eredménye, aki most hosszú szenvedés után tért örök nyugalomra. Április 6-án Mészáros János dr. érseki helytartó vezetésével a gyászszertartáson Buda és a főváros számos előkelősége bucsuztatta és fájdalmas szivvel kisérték utolsó utjára a nemesszivü főpapot Óbuda polgárai.

Dunai hajóállomásokat az új Horthy Miklós hídtól délre eső területre kivánják áthelyezni, amivel Budapest tájképi szépségét egy sereg rakodó kellemetlen benyomásától kimélik meg. Csak a reformok korában el ne felejtsék, hogy a személyhajóknak a város szivében való kikötése ellen senkinek nincs kifogása és kiváló idegenforgalmi érdek is, hogy az idegen lehetőleg belső területen érje el a várost. Amit sajtó és közönség kifogásol, az a belső területek képének megrontása, stilustalan hosszú raktárbódék és külvárosi jellegű rakodások szemet, lelket elborító maradisága.

BUDAI ÉRTÉKEINK:
Uj látványosságot Budának
— Lendl Adolf dr. ismertette a lágymányosi dunapartra tervezett természetrajzi muzeumot. —

Ha a balatonparti Keszthelyre költözött is Lendl Adolf dr., valójában mégis budai érték marad. Ezt igazolják a ténykedései, különösen pedig az a beszéde, amelyet április 3-án mondott el, a „Pénteki Borgazda Társaság" összejövetelén, ahol nemcsak barátai és tisztelői jelentek meg, hanem Buda társadalmának igen sok vezető embere is. Lendl Adolf dr. meleg szavakkal emlékezett meg a Társaságnak a közelmultban elhunyt két tagjáról: Neuschloss Knüsli Kornélról és Frommer Zsigmond dr.-ról, akiknek emlékezetére Zboray Gyula dr. indítványára elhatározták, hogy az estén gyüjtött összeget az elhunytakra való kegyeletes emlékezéssel, jótékony célra fordítják. Azután ismét Lendl Adolf dr. emelkedett szólásra és rámutatott arra, hogy Budapest kultúrális intézményeivel versenyre kelhet a világ bármelyik székesfővárosával.

Nagy hiánya a városnak, hogy sem természetrajzi müzeuma, sem botanikus kertje nincs. Ezek fejlődését sok ezer éven át ismertette, — ott kezdve Hoangti kinai császár pekingi kertjében, ahol 4000 év előtt, tudósai kiséretében sétálva, az egyik karó változó árnyékából fejlődött ki a nap óra, a nopot 24 órára osztva. De itt figyelték meg a selyemhernyót is és ott kezdődött a selyem-szövés. Tudományos kertje volt Matta Su egiptomi királynénak is Memphis-ben, ahol kitenyésztették a mai házi macskát. Rómában szeliditett vadállatokat vezettek pórázon a sétálók és Mexicóban volt a mult legnagyobb állatkerjte. Bécsben alakult ki a legnagyobb állatkert, de a leggazdagabb Londoné. Ezekkel kapcsolatosan fejlődtek a botanikus kertek és Pesten az első a Beleznay-kert volt, a régi Nemzeti Szinház és müegyetem helyén, utóbb az Üllői úton, de mindkettőt beépitették. Most nincs se múzeum, se botanikus kertünk. Nagy hiány. Ott helyezhető el a néprajzi falu is és a kihalt ősállatok kertje is, ami csodás látványosság. Ismertette tervezetét, amit a szakemberek nagy elismeréssel tanulmányoztak és úgy a múzeumot, mint a tudományos kertet az ősállatokkal a Lágymányosnak, most feltöltés alá kerülő dunapartjára tervezi, a vasuti összekötő híd elé. Közel van a Belvároshoz és szolgálná a kelenföldi egyetem-város céljait, ahogyan azt már ide tervezte Klebelsberg Kunó gróf is.

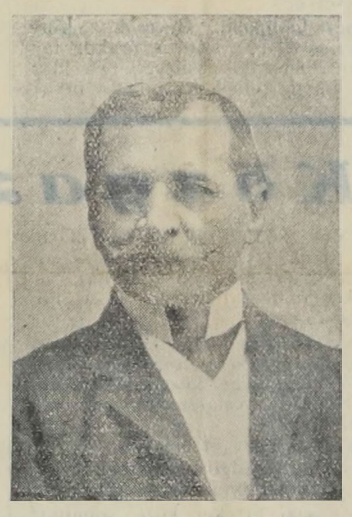

Mindez szolgálná az idegenforgalmat is.

Lendl Adolf dr. előadását lelkes és ismételt tapssal köszönte meg a hallgatóság, amelynek soraiban ott volt Ripka Ferenc, Kozm Jenő, Petracsek Lajos és mindazok, akik arra hivatottak, hogy tetté formáljanak minden olyan gondolatot, amely Buda fejlődését szolgálja.

Horváth kertben, Budának ebben a csodálatos szépségü, romnatikus multú parkjában állitják fel Ligeti Miklós szobrászmüvész kitünően sikerült alkotását, amely Dérinét, széppataki Schenbach Rozáliát ábrázolja. A kiváló magyar tragika müvészi pályafutása Pest városában kezdődött, ahol a belvárosi plébánia kántora tanitotta énekelni. A pesti színészek akkor a „Hacker szálában" ették a magyar színjátszás keserü kenyerét. A müvésznő első nagy sikerét a Hamlet-ben érte el. Hosszu vidéki vándorlás után 1836 augusztus 18-án Budára került havi 100 pengő forint havi fizetéssel. Szigligeti jellemezte müvészetét, amely a szárnyát bontogató magyar szinjátszásnak örök büszkesége lett. A budai szinészet akkor a Rondellában, a mai Lánchidfő közelében vert tanyát s most pár száz méterre odább a Budai Szinkör öcska deszkái mögött, végre megbecsülést kap a magyar művészet hőskora.

Utépitések Budán régen voltak olyan szükségesek, mint most. Legutóbb ismertettük azokat a terveket, amelyeknek végrehajtását legsürgősebbnek találja a polgármester. A vállalkozók hivatalos egységárakon jelölték meg az épités költségeit és névsorukban a budai útépitésekkel kapcsolatban elismert cégek nevével találkozunk. Az I. kerület útépitéseit Szegedy Béla, a II. kerületben Schaffer György, a III. kerületben Handl István kapták. Az aszfaltutak karbantartására az I. kerületben Biehn János, a II. kerületben Danubia müszaki vállalat, a III. kerületben Posnansky és Strelicz, a XI. kerületben pedig Bitumen útépitő rt. kaptak megbizást. Mult működésükkel bebizonyitották ezek a vállalatok, hogy a döntés a legérdemesebb cégeket emelte ki. —

Magyar Vöröskereszt Szent Imre városi **fiókegylete** április 14-én délután 6 órakor a Gellértszálló márványtermében a „Mózes kosár" alap javára müsoros teadélutánt rendez. A müsor keretében a Duday testvérek, Kazatsay Lázár Jolán, Simenszky Valéria müvésznők és Sebestyén Erzsébet tanár működnek közre, előljáró, elnök rendezi.

Tabán parkozása erős tempóban folyik, nyárra már zöld angol gyep, friss bokor és faültetvények mutatják majd a Morbitzer Dezső kertészeti igazgató tervei szerint készült ideiglenes rendezést. A Horthy Miklós körtér kiképzése és kertészeti megoldása is beillik a legközelebbi programmba a lapunkban már ismertetett gyermekjátszótérrel kapcsolatban. Király Kálmán tanácsnok nagy gonddal szivén viseli Buda parkozásának ügyét.

Erzsébethid kávéházat ápr. 3-én elárverezték. Bartha József dr. vette meg a berendezést 4.700 pengőért. Uj bérlő nyitja meg az uj kávéházat, amelyet Tabán névre kereszteinek. A bérlőnek a háztulajdonos Geist Gyuláné, aki Wekerle Sándor dr. v. pénzügyminiszter anyósa, az eddigi 3.000 pengő évi bérből 2.600 pengőt engedett.

Gyász. Kádár Lehel, a háboru utáni uj Magyarország ékestollú ujságirója 52 éves korában elhunyt. Fanatikus hittel, az invenció szent belső lázával szolgálta a magyar zsurnalisztikát. Talán sokszor elfogult volt világnézete, talán a fajszeretet áldozati tüzeivel olyanokat is megperzselt, akik simulni akartak a magyarsághoz. De mindig hitt a maga igzában, elhivatottságában és a misszióban, melyet betöltött. Az izraelita szeretetház párnáin hunyta le álmodó szemét csendes pihenésre, örök nyugalomra.

Nemzeti Kultur Egyesület a Pátria disztermében nagyszámú és előkelő közönség jelelétében nagysikerü idényzáró irodalmi délutánt rendezett. Gy. Czikle Valéria elnök megnyitó beszédet mondott. A müsor szereplői voltak: Rakssányi Mária, Szabad Antal, Vághy Panni, Melha Armandné, Gárdonyi-Ziegler Margit, Borsodyné Novy Panni, v. Végh Pálné, Kárpát Zoltán, Novotnyné Sipos Irma, Teleky Sándor, Kovách Ferenc.

A Kisfaludy Szinház igazgatása uj kezekbekerült. Megfiatalodva, arany és bordó szinekben pompázva fogadta a közönséget az átalakitott nézőtér az április 5-i bemutatón és az erzsébetvárosi és józsefvárosi szinpadokról imert kitünő gárda Uray-Nagypál: Cigánykirály c. operettjével komoly müvézi igényeket honorált. Horváth Böske kellemes megjelenésével, szép szoprán jával tehetséges primadonna, Kárpáthy Magda aranyos kis szubrett. Nádor Jenő nagy szinpadokról közismert müvészete ismét megfogta a közönséget, mellette Bellák Miklós természetes humorával volt nagyon jó. Kiemelkedett még Széles Adrianne káprázatos tánca, Sós Mihály nagyszerü epizódalakitása, de a társulat többi tagjai is megérdemelték sikerüket. Garai László vezetésével jó zenekart hallottunk, Bellák Miklós rendezése is tetszett. A bemutató napján két előadást táblás ház tapsolta végig, s a függöny előtt Erdélyi Mihály igazgató üdvözölte a közönséget. A helyi igazgatást Makra Pál intézi, a szinház régen szükséges ujjalakitását pedig Makray László müépitész vezette. Az uj életre született szinház premiersikere jó jel a jövőre. (M. J.)

Kálvin utcában föltárták az árpádkori óbudai prépostság romjait, amelynek nagyobb része a mostani református templom helyén terül el. Itt is, a Szép Juhászné környékén megkezdett ásatásoknál is érdekes kulturtörténeti maradványokat sejtenek, amelyeknek feltárása uj érdekességeket jelent Budának.

Idegenforgalom a főiskolai világbajnokságokon. Az Előkészitő Bizottságnak a versenyek sportbeli előkészületein kivül, nagyarányu és mindenre kiterjedő hatalmas propagandát folytat külföldön. Angliában a Magyar Nemzeti Diákszövetség utazási osztálya utján máris biztositottnak tekintheto a 75 tagu versenyzőn kivül több száz néző. Németországban Vásárhelyi Gyula dr. a berlini magyar idegenforgalmi iroda vezetője öt nagy német városból indítandó különvonathoz gyüjtötte össze a jelentkezőket. Ő szervezi a belga és holland társasutazásokat is. Csehszlovákiából eljön a bajnokságok előtt ott ülésező Nemzetközi Diákszövetség, és a többi érdeklődő. Franciaországból a CIE sportirodája különvonatot indit. Az északi népeket a VEB kiküldje Gedényi Mihály áprilisban fogja beszervezni. — Palesztinából — ha versenyző nem is, — de érdeklődő feltétlenül igen sok jön.

Londonban a Daily Mail rendezésében megnyitott „„eszményi otthonkiállitás„ keretében a budapesti Kurkomiszszió magyar pavillont létesitett, amely Buda és a magyar fürdőhelyek propagandájával az egész angol sajtóban érdeklődést keltett A magyar idegenforgalmi testületek képviseletében Szviezsényi Zoltán dr. min. tan. igazgató személyesen mutatta be a londoni sajtó és utazási irodák képviselőinek a magyar fürdőhelyek anyagát és már is több, komolyarányu tárgyalás indult meg, amelyek között legfontosabb és budapesti fürdők londoni vezérképviseltének megszervezése:

Margitparkban derékvastagságú diszfákat vágnak ki. Sorfáink a téli és nyári csapadékhiány miatt amúgyis folyton pusztulnak; miért bántják hát az árnyékot pihenést biztositó egészséges fákat is? Talán mégis csak lesz egyszer nyár, amikor hiányozni fog a lomb és a fák csöndje! Minden eszközzel meg kell akadályozni parkjaink további pusztitását. (S. B)

Tüzőrség felépitésére keresnek alkalmas helyet a Horthy Miklós körtér környékén, a fővárosi ingatlanok közt: A XI: kerületben legutóbb épült gyárak s a várható uj gyárváros felépülése indokolja a tüzbiztonság sürgős megszervezését, amihez most az illetékesek hozzájárultak.

Rombol a keserüviz

ahogy az a Kelenföldön legutóbb kiderült, mert feltünően rövid idő alatt tönkre teszi a csatornahálózatot. A sóstartalmu vizek általában ellenségei a közönségesen használt csatorna anyagoknak, éppen ezért különleges koagyagcsöveket használnak ilyen helyeken, sokszor még ezt is többszöri szigeteléssel. A kelenföldi csatornapusztulással kapcsolatban olyan hirek láttak napvilágot, mintha a városnak jelentékeny tulkiadásokat okozna a világhirü keserüvíztelep közelsége. Számokat irtak fel, amelyek szerint az egy és félmillió keserüvizexporttal szemben négy és félmillió az épitési költségtöbblet. A számok ilyen felsorakoztatása veszélyes a fővárosban, amely magát fürdővárosnak mondja, különben sem lehet elfelejteni, hogy a telep megszüntetésével sem szünne meg a talaj sósviz tartalma. A korszerü csatornaépitésnek éppen az a titka, hogy a talaj minőségéhez alakalmazkodó épitési anyagokat használ. Talajvizes, sósforrásos területen természetesen más a költség, mint homokon és ezeket a különbözőségeket nem lehet egy éppen fürdőkulturánknak világhirt szerzett, az államnak és városnak állandóan komoly hasznot jelentő telep személyes hibájának betudni. Ha a fürdő és ivókultura terén nem azt néznénk, hogy mennyivel kerül többe a csatornázás, hanem azt, hogy mennyivel többet produkálna kellő kihasználás mellett az értékes ásványi tartalmu budai talaj, akkor ez a költségtöbblet jelentéktelenre zsugorodnék össze az anyagilag is komoly bázist jelentő ásványvizexport révén. De nálunk még mindig nagy az idegenkedés — min-

REDÖNY készités, javitás, karbantartás
NAPELLENZŐ
szakszerü, olcsó készitése és javitása
FÖRSTNER LÁSZLÓ gépészmérnök redőny-karbantartási vállalata
II., BATTHYÁNY-U. 12. TEL.: 56-6-81.

RUHÁK
II., FÖ-U. 57. Tel. 55-3-85
Mérték szerint olcsón, izlésesen készülnek, átalakitások, forditások jutányos áron. Ruhakarbantartás teljesen garantálva. 2 öltöny P **2.50**
Első Budapesti Ruhakarbantartási Vállalat

Hány sorsjegyszámmal van érdekalve az uj osztálysorsjátékon ? . . .

Aki csak teheti, igyekszik több sorsjegyet venni, mert így sokkal nagyobb a **nyerési esélye, bizalmat és reménységet** szerez, aki vesz egy osztálysorsjegyet. Számos kis nyereményen kivül 10, 15, 20, 25, 30, 40, 50, 100, 200, 300 ezer pengőt, sőt szerencsés esetben 300.000 pengőt is nyerhet egyetlenegy sorsjeggyel. Rendeljen **még ma** egy sorsjegyet bármelyik főárusitónál, fizetni ráér legkésőbb az április 15-án kezdődő húzás előtt. Mindenkinek és mindenegyes sorsjegynek egyenlő a nyerési esélye.

KITÜNŐ EBÉDJÉT PONTOS IDŐBEN HÁZHOZ KÜLDI A

BELLEVUE

Telefon: 52-8-84

den hivatalos propaganda ellenére is — attól, hogy valóban értéket: pénzt, gazdagodási lehetőséget lássunk természeti kincseinkben. És zárójelben talán megjegyezhetnénk azt is — ha már mindenáron a kelenföldi keserüviztelepre akarják fogni a csatornaépitési többlet felelősségét — hogy éppen hivatalos kijelentések szerint a pesti oldalon a Terézés Erzsébetvárosban, a Rákospatak menti külső városrészekben ugyanezt a drágább módszert kellett alkalmazni, mert a talaj hasonló sósvizeket produkált. Tehát ne fogalmazzuk és ne címezzük ugy a kérdést a nagy nyilvánosság előtt hogy: „a csatornapusztító keserüviz 4 és fél milló kárt okozott a fővárosnak." Fogalmazzuk inkább ugy, hogy ideje volna már egyszer korszerüen foglalkozni Budapest gyógyerejü forrásainak célszerübb hasznosításával a polgárság nagyobb köreit foglalkoztató lehetőségekkel. A karlsbadi forrásoknál értékesebb gyógyvizek a budaiak, de a kutaknál és Buda parkjaiban létesített ivókurák bevezetése még ma is késik. No — majd a kurkomisszió! Egyszer. Vagy soha.

Budapest áramellátásának története

300 oldalas hatalmas diszmunkát bocsátott ki a Budapest Székesfővárosi Elektromosművek a budapesti áramszolgáltatás 40 éves jubileuma alkalmából. A modern nagyváros fejlődése szorosan összefügg a villamosságii technika fellendülésével s a párisi világkiállitás után az európai nagyvárosok egymással versenyezve vezették be előbb a közvilágitást, majd az üzemi berendezkedés terén az elektromosságot. Fővárosunkban kezdetben az Allgemeine Österreichische Gasgesellschaft-nak volt joga közterületen vezetékek fektetésére, később a magyar Villamossági rt., a Ganz és Tsa rt. és a Budapesti Általános Villamossági rt., mint leányvállalatok vették kezükbe a főváros elektrifikálását. Zipernovszky, Déry, Bláthy világhirü mérnök triója inditotta el a főváros egyenáramu és váltóáramú villanyszolgáltatás ügyét. — Egymásután váltotta meg a főváros a Magyar Villamossági rt. és a Budapesti Általános Villamossági rt. kötvényeit s az áramtermelés ezzel teljesen a főváros érdekkörébe került. A fejlődés folyamán 1914-ben a kelenföldi telep háromfázisu áramával a legüjabb vívmányokat alkalmazta. A háború után, 1922-ben kezdődött az Elektromosművek nagyszabásu új beruházása, amely végső formáját 1927-ben mutatta. Azóta a 15 atmoszférás gőz helyett 38 atmoszférás gőzt termel a 11 nagyteljesitményü kazán s ha ideirjuk azt is, hogy a ma már minden összehasonlitásra méltó kelenföldi telep új berendezését szinte kizárólag magyar iparvállalatok szállitották, meg kell emlékeznünk az Elektromosművek kiváló mérnöki karának sokszor kezdeményezést jelentő munkájáról is. A főváros részére szükséges áram egy részét a Dunántúli Villamossági rt. adja át.

A kiváló gonddal szerkesztett mü egyes fejezeteiről lehetetlenség volna rövid cikkben beszámolni, csak egy-két közérdekü adatot ragadunk ki a fejezetekből. A magánfogyasztókat érintő áramszolgáltatási zavarok közel 50%-át már félórán belül javította a müvek szerelő csoportja a mult évben. A közvilágitási lámpák száma 1919 óta (3914 drb.) a mult évig 22.601-re emelkedett. Külön fejezet tájékoztat arról, miképen kapcsolódik az Elektromosművek igazgatása a korszerü reklám nyujtotta lehetőségekbe valóban látványosság számba menő Honvéd-utcai állandó kiállításával és az áramfogyasztást népszerüsitő előadásaival.

A könyv előszava méltó módon emeli ki Stark Lipót és Deutsch Lajos volt vezérigazgatók érdemeit, de megfeledkezik arról a nagyszabásu munkásságról, amelyet Plósz Lajos, a jelenlegi vezérigazgató és közvetlen munkatársainak nagyarányu felkészültsége és irányitása jelent az Elektromosművek legujabb történetének lapjain.

KIRÁLY FÜRDŐ

Épitette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.

Budán, II., Fő ucca 84. sz.

45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot, magnéziumot tartalmazó **hévviz** közvény, csúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.

Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1, nőknek hétköznap d. u. 2-7.- **Ivókura**

GYORSIRÁST havi 8 pengőért tanulhat a KOZMA iskolában, II. Iskola-u. 27

Tizezer csomagot ajándékoz husvétra szegénysorsu többgyermekes családok részére a főváros. A szeretetcsomagokat az inségakció keretében működő konyhák útján osztják szét április 18-án a kerületi elöljáróságok nyilvántartott szegényei között.

Császárfürdő mellett éktelenkedő barakvárost néhány hét mulva lebontják. Állitólag sürgősen hasonló sorsra jut a Lenke-uti barak-tábor is. A Fő-utcai Nyul-kaszárnya udvarán is diszeleg még egy pár háború előtti tákolmány. Éppen a tizenkettedik órában határozta el a főváros és a minisztérium a bontást, mert igazán nem idegenforgalmi látványosság az ilyen ócska tákolmányok csoportja.

Nemzeti Gyermekhetet rendeznek ezidén is Budapesten, amelynek elnöke Szendy Károly polgármester. Róla köztudomásu, hogy minden alkalmat megragad a legfiatalabb magyarság életének megszépitésére és legutóbb is, az iskolai tejakció megszervezése során a legjobban rászoruló csöppségek legigazibb háláját kapta cserébe atyai gondoskodásáért. Az ezévi gyermekhét programmját részben már összeállitották és azt legközelebb közlik a nyilvánossággal.

Gellérthegyi aranyakról találtak ki legutóbb érdekes meséket egyes „tudósok és lapok közlésének aztán az lett a következménye, hogy jó öreg konyhakésekkel felfegyverkezve tisztességes budai családapák és egyébb szegénylegények kezdték kapargálni a néhol még szét nem robbantott sziklafalakat. Persze a romantikának hamar vége lett és az is kiderült, hogy nem mind arany, ami fénylik. Hanem hogy valami magja mégis volt a legújabb budai őrületnek, arra vonatkozólag sikerült kideriteni, hogy a gellérthegyi kőzetben pirit-előfordulásokra bukkantak. Ez a fém sárgás csillogásu és nem csoda, hogy voltak, akik többet reméltek a valóságtól.

Budai Zeneakadémia április 13-án fél 8 órai kezdettel az egyesület nagytermében (II. Fő-utca 30) rendezi harmadik házihangversenyét, amelyen kiváló müvészek között Bánki Margit, L. Hosszu Margit, jászapáti Kaszás Géza, Máthé A. Lajos és Kereszty Jenő működnek közre. A kiváló gonddal összeállított müsorban ezentúl a tanári kar egy részét ismerheti meg a közönség. Az esten vendégeket szivesen látnak.

XI. Levente Otthon és házi lövöldéjét ünnepélyesen megnyitották az elöljáróság épületében április 10-én este 8 órakor. Az otthon és lövölde létesitése Dudav Alajos dr. tanácsnok elöljáró érdeme. A megnyitás napján dijazott céllövő versenyt rendeztek, amelyen hölgyversenyzők nevezési dij nélkül indulhattak. A megnyitáson a testnevelési hatóságok is képviseltették magukat.

Gyász. Özv. sághi és felpéczi Horváth Mihályné életének 80-ik évében, április 7-én Budán elhunyt. A köztiszteletben állott uriasszony halála a Horváth, Euler, Liszka és Répássy családokat borította gyászba.

Budapesti Nemzetközi Vásár kiállitóinak száma az idén még a tavalyi hatalmas létszámot is túlhaladja, éppen ezért az április 1. után jelentkezett kiállitók a rendes helydijak után még 20%-os felárat kötelesek fizetni, mert az épitési munkálatok annyira előrehaladtak, hogy ujabb pavillonok csak rendkivüli költségekkel emelhetők. A vásár irodája állandó permanenciában van s a május 3-án megnyiló kiállitás sikerét és propagandáját reggeltől éjfélig tartó munkával készíti elő.

A Rudasfürdőt átépitő tervek elkészitésére tudvalevőleg Hültl Dezső és Pogány Móritz kaptak megbizást. Szendy Károly dr. polgármester elnöklésével most ült össze a terveket elbiráló zsüri, amely megállapitva Pogány Móritz terveinek kiválóságát is,

Hültl Dezső müegyetemi tanár terveit fogadta el.

Pogány terve szerint a fürdő régi jellege teljesen megváltozott volna, Hültl professzor viszont az érdekes régi keleti-török jelleget hangsulyozza. A zsüri egyébként mindkét tervet hat-hatezer pengő tiszteletdijjal jutalmazta, a főváros közönsége viszont azt várja, hogy az induló épitkezés mihamarabb jelentős munkaalkalmat teremtsen a pangó magyar épitőiparnak.

Duna felől széttolható üvegtetővel épül a Rudasfürdő és Gyógyszálló uj központi épülete, amelynek előcsarnokából az uszoda és a gőzfürdők közvetlenül megközelithetők. Az uszodának is nyitható lesz a teteje és napozó terraszt is épitenek. A gyógyszálló ablakai réis épitenek. A gyógyszálló ablakai részben a Döbrentei térre néznek, és minden szobához fürdőfülke tartozik. Döbrentei téri oldalon terraszos vendéglőt és kávéházat is épitenek és az ujjá épülő ivócsarnokot üveges fedett sétányokkal és folyosókkal kötik össze. Külön értéke az elfogadott tervnek, hogy a Rudasfürdő történelmü becsü részeit érintetlenül hagyja.

A mai ember nem sétálni akar kertjében, hanem élni, pihenni, napozni és hüsülni. A Vállalkozás Épitkezés most megjelent Perspektiva mümelléklete a modern kertépités kérdésével, a müvészi kerités-sel, szobrokkal, medencékkel, utakkal stb. foglalkozik behatóan a legkiválóbb magyar épitőmüvészek tollából. Pompás, fényképfelvételek, tervrajzok, részletrajzok egészitik ki a Perspektiva számát, amelynek cikkei Kozma Lajos, Manninger Vilmos dr. professzor, Ormos Imre és Jonke Kálmán irták. A lap Épitőgyakorlat mellékjete a kertépités kérdésében és a családi házépitésra ad tanácsokat. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal: Budapest, VII. Rákóczi út 6.

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I., Attila utca 8

Gyász. perbáli Hodula István zeneszerző, a fővárosi felső zeneiskola tanára április 9-én elhunyt. A kiváló pedagógust és szerzőt a Hodula és Virányi családok gyászolják.

Academia Sacrát rendezett a városmajori templomban a Szent Cecilia kórus, élén Bárdos Lajossal, akinek kiváló karnagyi képességeit sokszor volt elkalmunk méltatni. A gregorian számok századok előtti csodálatos varázsa kifinomult izléssel csendült ki az invencióval vezetett kórusból. Az ősi egyházi ének lelkét Zimányi Gyula professzor magyarázta, meg világitva a szertartások és müvészetek találkozását. Az őskeresztények puritánsága ragyog a gregorián dallamok fenségében, amely közel férközik minden technikán túl is, a mai ember lelkéhez. Kriegs Au Emil plébános az egyes müsorszámokat ismertette s a közönség áhitattal hallgatta az igényes müvészi hangversenyt, amelynek orgonakiséretét Péter József karnagy látta el hivatottan.

Az emberek élete összekapcsolódik a határtalan vágyódással egy jobb és szebb jövő iránt. Minden alkalmat fel kell tehát használni, amivel magunkon segithetünk. Ilyen alkalom most a m. kir. osztálysorsjáték, mely április 13-án kezdődik. Rossz viszonyok dacára önmagunknak, családunknak érdekében cselekszünk, ha veszünk egy sorsjegyet akármelyik főárusitónál, mert ezáltal megszerezzük a reménységet, hogy máról-holnapra vagyonosak lehetünk. Minden csak a szerencsétől függ! A sorsjegyek ára: egynyolcad 3, negyed 6, fél 12, egész 24 pengő. Minden egyes sorsjegynek egyenlő a nyerési esélye.

Budapest-Jobbparti Orvosok Köre 1935 március 27-én, este 8 órakor tartotta évi rendes közgyülését. Dr. Szaszovszky László elnök tartalmas beszámoló beszéde után dr. Horváth Ákos pénztáros tette meg jelentését, amelynek elfogadása után dr. Hartl Alajos korelnök vezetése mellett történt meg a tisztujitás. Az elnöki székbe újra egyhangúan dr. Szaszovszky Lászlót emelték. A választmányt és tisztikart ugyancsak egyhangúan választották meg a hivatalos lista szerint. A főtitkársággal továbbra is az agilis dr. Sirovicza Mihályt bizták meg. A megválasztottak nevében dr. Tamásy Béla alelnök mondott a közgyülésnek köszönetet. A közgyülés berekesztése után barátságos vacsora következett, amelyen a körnek az uj, a XI. kerületi csoportja részéről is többen vettek részt.

Uj utcanevek Budán. A Közmunka Tanács Rakovszky Iván dr. elnöklésével április 3-i ülésében a következő uj utcaelnevezéseket határozta el: Az I. Királyhágó utca Böszörményi út és Németvölgyi út közötti részét ezentúl Királyhágó térnek nevezik. Rózsadomb és Vidéke Egyesület előterjesztésére a II. Margitkörútból induló és különböző elnevezésü szakaszokból állott fő útvonalnak egységes nevet adtak. Eszerint a Keleti Károly utcának a Margit körút és Bimbó utca közti szakaszát, Bimbó utcát a Mész utcáig, a Mész utcát; végül a Bimbó utcának az Endrődy Sándor utcáig terjedő részét — Bimbó útnak nevezték el. Ezentúl Bimbó utcának csak a Buday László utcától a Bimbó útig terjedő kisebb szakaszt nevezik, ami majd apró zavarokat okoz. A III. kerületben a Farkastoroki útból kiinduló, már megépitett uj útat Jablonka útnak, a Remetehegy útból induló északnyugati irányú dülőutat Erdőalja útnak, a közvetlen közelében lévő dülőutat Berhovina utcának, annak végződésénél levő dülőutat pedig Laborc utcának keresztelték. A Viharhegyi útból induló, eddig névtelen utat Torony utcának, az ebből délnyugati irányban haladó és Viharhegyi útig terjedő dülőutat Körtvélyes utcának nevezték el. A XI. kerületben a Ballagi Mór utcából északnyugatra haladó, Horthy Miklós útig terjedő névtelen utcát a magyar történettudós emlékére Thallóczy Lajos utcának nevezték el.

Orajavitás: Szerafin Gy I Roham u.1

Verbőczy gimnázium volt növendékei köre április 10-én este fél 9 órakor a Zöldfa vendéglőben összejövetelt rendezett, amelyen Farkas Lajos dr. kerületi előljárót, mint az egyesület tagját üdvözölte.

Budai Izraelita Szentegylet március 30-án a képviselőtestületi választások során 62 szavazattöbbséggel elejtette az unifikációs párt listáját. Eszerint a budai és pesti egyházközségek egyesitése már a tisztikar választásainál megbukott. Az uj elnököt április 14-én választják meg.

Közgazdaság

REMÉNYI SCHNELLER LAJOS az Altruista Bank fővá[illegible] közszeretetben álló vezérigazgatója mint Baja városának követe foglal helyet az uj törvényhozásban.

HUNYADY FERENC a Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézete vezérigazgatóját aki méltó büszkesége közgazdasági életünknek Szalárdon választották meg orsz. gy. képviselőnek.

KNOB SÁNDOR a GyOSz. titkára az uj képviselő a dorogi kerületben.

ÉBER ANTALT, aki a mult képviselőháznak is igazi értékei közé számitott, Nyiregyháza választotta meg uj képviselőjének.

FELLNER PÁLT, a magyar szeszipar kitünő reprezentánsát választották meg egyhangulag képviselőnek Tatán.

BIRÓ PÁLT, közgazdasági életünk hivatott vezérét Ózd választotta meg képviselőnek.

REICH SAMU, aki 23 éven keresztül vezette nyugati szellemben az élelmiszerüzemet, félévi betegszabadságra ment, amely után nyugalomba vonul.

Nova közlekedési és ipari rt. részvényei uj érdeklődést váltottak ki a tőzsdén. A legutóbbi hossz ezeket a papirokat nem tudta föllenditeni, mig most bekövetkezett a régóta esedékes emelkedés, amely a „Nova" valódi erőviszonyainak jobb kifejezője. Nem szabad elfelejteni, hogy a Nova komoly áldozatot hozott a budapesti közlekedés érdekében. Mikor a HÉV érdekeltségét eladta a fővárosnak, mégiscsak egy jövedelmező vállalkozástól fosztotta meg magát, amiből kifolyólag a főváros és a Községi Takarék ma is súlyos arányokban adósa. A tőzsdei helyzetről a részvények emelkedése után sem mondhatjuk el, hogy kifejezője azon nagy értékeknek melyet a Nova kötvények képviselnek. A részvénytársaság Budapest legnagyobb háztulajdonosa, ami azonban az ingatlanárak mai lehetetlenül alacsony alakulása folytán számokban talán nem fejezi ki a valódi helyzetet és ennek következtében lehet a részvények valóságnak meg nem felelő áralakulása. Közgazdasági életünknek mindenesetre nyereség a legutóbbi, szinte ugrásszerű lendület, amely 18 pengőről 21.3 pengőre emelte a kötvényt, de az igazi nyereség az lesz, ha a Nova hatalmas erőtartalékai fedezetei és követelései a régi arányokban mutatják ismét azt az anyagi és erkölcsi tőkét, amelyet ez a vállalat gazdasági életünkben jelent.

Gazdasági tükör

— A biztositási intézetek teljes egészében kifizetik a valorizált életbiztositásokat.

— Uj osztrák karteltörvény készül az indokolatlan árfelhajtások megakadályozására

— Üvegtéglát mutattak be a londoni épitészeti kiállitáson.

— Eredménnyel biztat a dunántúli petróleumkutatás.

— Megalakult a petróleumkartel. (?)

— Chikagói egyetemen feltalálták a cseppfolyós rezet.

— Londonban két nagy idegenforgalmi iroda propagálja Budapest fürdővárost.

— A DGT közgyülése 38 percig tartott.

— Uj oláh költségvetésben az állami **adóterheket kétmilliárd lejjel** emelték.

— Rövidesen 42 fillér lesz a benzin ára.

— Magyar bútoripar nagy angol megrendeléshez jutott.

— Cseh gazdasági körök nagyobb beviteli lehetőséget követelnek Magyarország számára.

— Az ingó jelzáloghitel intézménye megvalósul.

— 40%-os áresés következett be egy év alatt a posztóiparban.

— Svájcban a tőkemenekülés folyamata indult meg.

— „MAHÁZ" nevü, a MÁV-val együtt működő uj szállitó-társulat létesül.

— A MFTR uj vontatóhajókat állit üzembe a Sión, amelyet a kormány Szekszárdig hajózhatóvá tett.

— A Ludovika német nyolcevezőseket rendelt.

Laptulajdonos: VIRÁG ÉS TÁRSA
Felelős szerkesztő: **Virág Béla**
Kiadásért felel: **Virág Béla**

Neufeld Zoltán (Pannonia) nyomda Budapest, VII., Rombach-u. 8. Tel. 42-3-09

KÁLYHÁS!
Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhirü céghez
BÉRES MÁRTON
I., Logodi-u. 19. Telefon: 53 0—33.

SPOLARICH KÁVÉHÁZ
RÁCZ BÉLA muzsikál
SPOLARICH GRILL
ÖTÓRAI TEA, TÁNC
ANTÓK FERENC, ÉVA, WILRE énekel
GUTTENBERG JAZZ
REGGELIG NYITVA

SASHEGYI-UTON a 8-as autóbusz Korompai-uti megállójánál 9 drb. 300□-öles közmüves telek **jutányosan eladó.**

Tulajdonos:
PATHÓ ISTVÁN
I., Roham-ucca 6. Telefon. 53-5-28.

CIMFESTŐ
Első budai, legrégibb cimtáblafestészet
VÁLI GÁBOR, II., Iskola ucca 18.
Alapitási év: 1895.

W. C. FÜRDŐKÁD, kályha mosdó stb. szabott áron
HUBERT, Liszt Ferenc-tér 4
Telefonszám: 22—2—67

HALLÓ! FIGYELEM!

Farsangi borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében. Kostolja meg nagydijjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhirü

SZEKSZÁRDI SAJÁT TERMÉSÜ BORAINKAT

Már öt litert is házhoz szállitunk. **Tegyen próbát!**

Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése.

POHARAZÁS!

VIII., JÓZSEF-UTCA 19.
TELEFON; 32—0—63.

Ügyeljen a cimre!

Kadarka, fanyarkás vagy édeskés, könnyü	—.70
Asztali fehér, zamatos izü, könnyü fajta	—.80
Ó-rizling, nehéz zamatos ábor	—.90
Vörös „Bikavér", igen nehéz, fanyarkás	1.—
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor . .	1.20
Vörös ürmös, édes, fűszeres „Vermouth"	1.50
Csemege fehér, édes nehéz	1.50

A TESZ nagydiját és aranyérmét nyerte el

Minden budai polgárt szivesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető.

A betegségek egész sora

igy: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség, stb stb. eseteiben a

HUNYADI JÁNOS

keserüvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló ereedménnyel használhatja. Az orvosok ezrei irják elő betegeiknek és a betegek tízezrei írnak róla elismerő nyilatkozatot.

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért zenekarával egész télen naponta
GUNDEL-GELLÉRT
ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

Vig esték ÓBUDÁN
Az ujjáalakitott, fővárosi nivóju Központi-kávéházban, III., Főtér
Nagyszerű konyha!
RADICS BÉLA jazzenekara

Éhgyomorra
naponta igyék egy pohár
Kristály vizet

MENCZER
TISZTITÓ
mos, fest, tisztit
Központ
II. TÖRÖK-U. 3.
Margit krt. sarok.
(Admiral mozinál)
Tel. 50-4-93.
Fiókok:
I., Győző-u. 5. (Pálya-u sarok) Tel. 54—9—71
IV., Duna-u. 6. (Belvárosi kávéháznál) Tel. 83—0—03
Háztól és házhoz mindent szállit vidékre is!

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő ucca 9.

Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámiabetéteket.

Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk.

Akár venni, akár eladni óhajt ingatlant, forduljon bizalommal ujonnan bevezetett ingatlan osztályunkhoz

Mindennemü bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésére.

Safe deposit

XXXII. évf. 1194. sz.

ELŐFIZETÉS

Egy évre . . 24.— P
Negyed évre . 6.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületek, amelyek nek hivatalos lapja, tagjai *féláron* kapják

Budai Napló

1935 április 21

HIRDETÉSEK

Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 fill. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint.

A hirdetés dija mindenkor **előre fizetendő.**

Állandó hirdetőknek nagy kedvezmény

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VIRÁG BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: II, Batthyány u. 63.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4-6-ig.

Buda vagy Ofen

Irta: SZÉLL SÁNDOR dr.

Ma már általánosságban elfogadott dolog, hogy mint a családnevet (illetve öröklött nevet) mint a keresztnevet (nem keresztény népeknél az adott nevet) nem lehet más nyelvü szövegben „lefordítani," hanem eredeti alakjában kell irni. Évszázadokkal ezelőtt szokásban volt a név lefordítása, erre érdekes példák: Cristobal Colon helyett Crostophorus Columbus, Emerigo Vespucci helyett Americus Vespucius, Hans Hauslicht helyett Joannis Oecolampadius, Endre Véghelyi helyett Wechelius, Péter Bihari helyett Petrus Bihariensis, sőt még a háború előtt is Ferencz Orsay helyett Francois d'Orsay, Béla Szöllősy helyett Adalbert von Szöllősy, stb.

A legtöbb keresztnevet nem is lehet megfelelő idegen névvel helyettesiteni. Péter, László, József, stb. nem magyar eredetü nevek s igy természetesen megvan a megfelelő idegen név a legtöbb idegen nyelvben. De pld. Árpád, Csaba, Csanád, Csongor, Gyula, Jenő, Nándor, Sándor, Solt, Zádor, stb. olyan ősi nevek; melyeket nem is lehetne idegen nyelvre lefordítani.

Ugyanilyen lefordíthatatlan ősi magyar név Etele és Buda is. Ez utóbbi név évszázadokon keresztül volt a történelmi Magyarország fővárosának neve is. Egy nyolcszázesztendős dicsőséges magyar mult minden fennkölt hagyománya fűződik ehhez a névhez. A nép tudatában a név mint Etele nagy hún király bátyjának neve él. Az országház nagy éttermében látható gyönyörü festmény örökiti meg a magyar eszme két nagyszerü alakját, ez alatt olvasható: Etele megmenti bátyját Budát. — Amint látjuk ez ősmagyar eredetü személynév és mégis előfordul, hogy nemcsak német és ausztriai lapok, hanem Magyarországon készült német lapok is ismételten Ofent irnak Buda helyett.

Pedig a hivatalos nyelvészek is régen eldöntötték már, hogy a budai részre tévedésből ragadt az Ofen név. Ugyanolyan elcsuszamlás történt körülbelül e név körül, mint Szlavónia nevével. Egész más volt Szlavónia és Horvátország, mint amit az osztrák tisztviselők tudatlanságból és hanyagságból annak hivtak és ez a téves elnevezés rajta is ragadt a megfelelő részeken.

Buda eredetileg a mai Ó-Buda helyén volt, az ősi római településtől délre. Érdekes megfigyelni, hogy a századok folyamán mint húzódik a település mindinkább délre a Duna mentén. A mai Buda városát IV. Béla király kezdte el épittetni a tatárdulás után a mai Belvárossal szemben a Várhegy lábánál. A hegyen épült erősségnek része ősidőktől fogva Budavárnak neveztetett magyarul, latinul ellenben egészen a töröktől való 1541-i visszafoglalásig a Castrum Novum Montis Pestiensis név alatt szerepel. A hegy neve Mons Pestiensis nedig mészégető kemencéitől ered, melyek itt ősidők óta állottak a forrásokból lerakódó mészkő kiégetésére. Ennek a IV. Béla által alapított városrésznek neve a köznép nyelvében volt tulajdonképen: Pest — valószinüleg átvették egy régebbi szláv telep nevét — és miután IV. Béla az elpusztult magyar lakosság helyébe németeket telepitett be, ebből az időből származik ennek a városrésznek Ofen neve, ami a szláv eredetü Pest névnek szószerinti fordítása. Érdekes megfigyelni, hogy a németek azonnal lefordították az idegen nevet a saját nyelvükre, mi magyarok pedig még ma is használunk ősrégi szláv helyiségneveket. Az említett Pest-Ofen városrész lakossága később a tatárjárás után átvonult a Duna másik partjára, ahol a település sokkal könnyebb volt, úgyszintén a városfejlesztés is, és ugyanekkor a nevet is magával vitte a másik partra (Pest).

A Budavár név alatt ismert rész, ahol később igen sok előkelő család lakott és amely fénykorát már fejlett város alakjában Hunyadi Mátyás alatt élte, később a tulajdonképeni Buda városa volt. Míg a régi Buda visszafejlődött és ekkor már Ó-Buda név alatt ismeretes. Ezekre a városokra az Ofen nevet abban az időben nem is használták.

Tévedésből és hanyagságból jóval a mohácsi vész után az osztrákok kezdték az ország fővárosának nevét minduntalan Ofen név alatt emlegetni Buda helyett. Mi magyarok még a mult század vége felé is minduntalan tiltakoztunk az ellen, hogy a Buda név helyett az Ofen nevet használják. Ami helytelen is, mert mint látjuk az Ofen név tulajdonképen a mai Belvárosra illenék, mert hiszen ez a régi Pest, melynek szószerinti fordítása Ofen.

Amikor 1872: XXXVI. t. c. a két várost Buda és Pest (Ofen) Budapest név alatt egyesítette, ez a sérelem megszünni látszott, bár ezután is feltünt a német sajtóban a mindenáron (de rosszul) németesített Ofen-Pest név, ami már azért is nonszensz, mert ugyanigy irhatták volna: Ofen-Ofen vagy Pest-Pest, lévén a két szónak jelentése egy. Ha már mindenáron fordítani akartak, akkor helyesebb lett volna: Buda-Ofen.

Tekintettel arra, hogy ujabban mindinkább komolyabb méreteket ölt az a mozgalom, amely a magyar főváros nevét meg akarja változtatni, illetve a régi, ősi magyar nevet akarja visszaállitani és azt követeli, hogy a magyar főváros neve legyen: Buda, — kétszeresen fontos, hogy leszögezzük, miszerint Buda olyan ősmagyar személynév, amely nem fordítható le más nyelvre és hogy az Ofen név németben legfeljebb Pest helyett használható.

Magyarországon egyébként egyáltalán nem volt szokatlan, hogy valamely helység nevéül személynevet használtak. Ily példák: Bátor, Csanád, Csaba, Csoma, Gara, Gyula, Jenő, Mór, Solt, Taksony, Tarján, Tass és Zádor.

(A tudományos kutatások most uj megállapításokat hoztak. Csaknem bizonyos, hogy avar nyelven a vizben beálló sziklát „Pest"-nek nevezték s ez volt a Gellérthegy ősi neve. A kelták idejében az óbudai hegyeken állott egyik főistenségük „Aufen" oltára vagy szobra s ez után nevezték az alatta épült várost Aufen-nek az „au" elkopott és lett „Ofen". Szlávul az ofen, illetve kemencze nem Pest, hanem „Peez", tehát innen aligha vehette nevét a város. A szerk.)

A községi választások

— Hirtelen megindult a korteskedés. —

Alig oszlatta fel a kormány a főváros képviselőtestületét, máris megindult városszerte itt Budán a szervezkedés és már is kész listák forognak közkézen.

A budai öt kerület mindegyikében 14 jelöltet állithat minden párt. Hét jelöltet és hét pótjelöltet, tehát összesen az öt kerületben minden párt 70 jelöltet állit. De mert a városi bizottsági tagok választásával egyidőbe esik a kerületi választmányok ujbóli megválasztása, oda minden párt 16 rendes és 16 póttagot jelöl. Igy aztán 70 és ötször 32, azaz 160 tagot, összesen 230 tagot jelöl minden induló párt, ha az ezer (1000) ajánló aláirást meg tudja szerezni. Ha tehát 7 párt indulna Budán, akkor 1610 jelöltre van szükség. Itt azután mindenki elhelyezkedhet, akit ambiciók fűtenek.

Budán föltétlenül számolni kell három párttal: — a Nemzeti Egység Pártja, — a Keresztény Községi Párt — és a Bethlen-párttal, ha Kozma Jenő és Ripka Ferenc elhatározzák, hogy kilépnek a porondra.

A Nemzeti Egység Pártja élén Zsitvay Tibor v. miniszter, Petracsek Lajos dr., Buda ismét megválasztott országgy. képviselője és Becsey Antal állanak és valószinüleg több kerületben indulnak a lista élén.

A Községi keresztény Párt két vezére Wolff Károly és Csilléry András — értesülésünk szerint — Budának mind az öt kerületében vezetik a listát.

A régi Községi Polgári Párt (Bethlen-párt) indulása esetén föltétlenül megszervezi pártját 3 kerületben: az I. a II. és a III. kerületben.

A Liberális Párt valószinüleg Apponyi György gróf vezetésével veszi fel a harcot, — de erősen szervezkedik a Keresztény Ellenzék Friedrich nevével és talán a legitimisták is Griegerrel. A szocialistáknak meg van a táboruk és jelöltjeik.

A régi szervezetek egész Budán még mindig számottevőek s igy számolni kell velök a községi választásoknál. A budai polgárság nagy része ragaszkodik Ripka Ferenchez, a másik számottevő tényező főleg községi kérdésekben Kozma Jenő, akinek több a személyes híve, mint ahogyan ellenfelei föltételezik. Az óbudai hegyvidék ragaszkodik Szilágyi Károlyhoz, a Rózsadomb Bárczy Istvánhoz és Harrer Ferenchez, Ujlak hegyvidéke Lugmayer Józsefhez. Viszont a Svábhegy alja Juhász Jenőhöz és a déli hegyvidék Szemlaki Szibinkics Györgyhöz. A Zugliget Oszoly Kálmánban és Hubert Vilmosban látja a jó embereit s ott van Porcs István is, aki új ember. A Vár Hampel Vilmost kivánja, a Krisztina: Cselényi Pált.

De itt vannak az új emberek. A Vizivárosban Szilágyi Ferenc, Kelenföldön Szántay István, Krisztinában Hencz Lajos, Óbudán Andréka Károly és Orova Zsigmond a régiek, — az újak már kész listával járnak, amelynek élén Zágon tanár, Zboray Sándor dr., Szarvas Géza és Komárnoky Gyula állanak. Kész listája van Sárközy közjegyzőnek és a Svábhegyen Sándor igazgatónak is.

Ha mint 8-ik párt indul az új Iparospárt, akkor talán ott helyezkednek el az iparosok, — de lehet, hogy a polgári pártok keretében lép föl Hubert Vilmos a hegyvidéken, Váli Gábor és Grenyó Bertalan a Vizivárosban, Kőszegi István Óbudán, Korányi Márton föltétlenül az Iparos párttal megy.

A politikai küzdőtérről eddig ezek az értesüléseink.

Buda komoly közönsége, amely a választásokban nem csak politikai sakkjátszmát lát, keresi azokat a szakembereket, akik Buda égető kérdései, a fürdőügy és az idegenforgalom terén gazdaságilag tudják nagy arányokban a hanyatló budai polgárság megélhetését, jólétét alátámasztani és itt első helyen áll Pávai Vajna Ferenc, a kiváló geológus, aki nemcsak Budán, de országszerte bebizonyította, hogy hatalmas alkotásai, — az anyaföld mélyéből feltárt kincsek — révén jólétet tud teremteni.

Ennek az önzetlenül dolgozó, európai hírü tudósnak alkalmat kíván nyujtani Buda polgársága, hogy illetékes helyen kifejthesse, bemutathassa Buda nagy jövőjét szolgáló terveit. Bizonyára szivesen veszi őt az első helyekre minden párt és hatalmas lobogót bont ki Budán az a párt, amely az ő nevével indul a választási harcba.

Gazdasági kibontakozás útjáról nyilatkozott Becsey Antal kormányfőtanácsos, székesfővárosi bizottsági tag a Fővárosi Hirlap husvéti számában. A főváros gazdasági üzemének legkiválóbb ismerője a 21 millió pengős kölcsönről nyilatkozott: — Ez a 21 millió pengő, melyet a főváros áldozatos készséggel frissitő injekcióként bocsát a gazdasági élet vérkeringésébe: csupán pillanatnyi segitség lesz, de ennél nem szabad megállapodni. A gazdasági válság megoldásának egyedüli célravezető útja a termelésnek a fogyasztáson keresztül való fellendítése. Németországban az évi háromnegyed milliárdos új tehervállalással szemben a nyereség évi két és háromnegyed milliárdra értékelhető. Fontos tehát, hogy a főváros gondoskodjék minél nagyobb rétegek állandó és tartós munkaalkalmakhoz juttatásáról.

Az elgáncsolt hegyvidék. Van Budán sok olyan dolog, amiről igen alkalmatos ilyen szent ünnep reggelén elbeszélgetni. Például itt van ez a szépséges Buda, nehezen kitermelt erdőséggel, tágas mezőkkel, hegyekkel. Igaz, hogy a fél Svábhegyre kiírták egy jó pár év előtt: „A Magyar Golf Klub területe. Az átjárás veszélyes és tilos." — Ahogy azt némi rosszindulattal megirtuk itt ugyancsak jó pár év előtt. Tisztelettel kérdjük: nem lett volna okosabb azt kiirni: „Budapest gyermektábora. Minden fiú szabadon beléphet, erősödhet, ehet, hancurozhat, hogy egyszer jó katonája legyen a hazának?!" Ehhez azonban szív kell, szociális érzék kell, belső magyarság kell. És minél kevesebb vezércikk. És még kevesebb ankét. És lehetőleg semmi akta. Hanem erről mégegyszer úgy is beszélünk.

Tabán területén szanatóriumot akart létesiteni egy érdekeltség, amely tervéhez ingyen telket kért a fővárostól. A Közmunkák Tanácsa elutasította a kérést, nemcsak azért, mert a végleges rendezés tervei még nem készültek el, hanem azért is, mert a Rácfürdő megvásárlásával a főváros maga kivánja megvalósitani a reumakórház gondolatát. Addig természetesen magánérdekeltségek nem kapcsolódhatnak a budai források kihasználásába, amíg nem alakul ki a végleges helyzet, hogy milyen gyógyhatású vizekre lesz szüksége magának a fővárosnak.

Budapest bécsi propagandájáról izléses kiállitású füzetben számol be, ezuttal harmadszor.

KOVÁCSHÁZY VILMOS
székesfővárosi tanácsnok.

A bécsi magyar idegenforgalmi iroda bejáratánál elhelyezett 108 nagymértü, átvilágitott diapozitiven és az osztrák állomásokon kifüggesztett plakátokon kívül Bécsben 20 utazási irodában, 186 szállóban, 854 orvosnál; vidéken 610 alakulatnál és 263 orvosnál találhatók tájszépségeink és látnivalóink ismertetései. Minden Magyarországra lépő autós ingyen Szent Kristóf plakettet kap a bécsi iroda utalványa alapján. Az 1933. évi 16.170-es számmal szemben 1934-ben 18.598 autó jött Ausztriából hazánkba. Markos Béla dr., az Idegenforgalmi Iroda h.igazgatója az „Österreichischer Touring Club"-ban adot elő; Dérföldy-Lux Vilmos, a bécsi iroda vezetője pedig 46 előadásban ismertette Magyarországot és fővárosát. A rendkivüli gonddal szerkesztett jelentés bizonyítja, hogy a bécsi iroda jó munkát végez. Zilahy Dezső, Markos Béla dr. igazgatók, Dérföldy-Lux Vilmos és Marót Gyula dr. előadó kiváló érdemeit külön is kiemeli a füzet. Ugy érezzük azonban, a kitünő munkatársak mellett mégis első helyen kell méltatni Kovácsházy tanácsnok személyes érdemeit, aki szeretettel, hivatottsággal szervezi fővárosunk és fürdőkulturánk érdekeit idegenben is.

Idegenforgalmi fényképpályázatot hirdet újból a polgármester. A pályázat célja, hogy Budapestet, mint Európa legszebb fekvésü nagyvárosát a magyar ipar, művészet, sport központját mutassa be az idegennek. A budapesti tájszépségek és érdekes események művészi megörökitése kiváló propaganda, ezért nem is köti meg különösebben a pályázat a résztvevők fantáziáját. A budapesti jellegzetességeken kivül a vidékről készült, csakis eredeti felvételekkel is pályázni lehet, s a jeligés munkákat az Idegenforgalmi Hivatal cimére (Budapest, V. Deák Ferenc utca 2.) 1935. szeptember 30-ig kell beküldeni. 400 darab különféle, összértékben 2.380 P tiszteletdijjal váltja meg a főváros a dijazott műveket, de joga van 5 P-s tiszteletdijjal minden pályamunkát átvenni. A pályázó fényképek legkisebb formája 18x24 cm. A dijazott és megvásárolt képeket a főváros kiállitás keretében mutatja be a közönségnek.

Reumakórház ügyében tárgyalt Budapesten J. van Breemen, a Nemzetközi Reumaellenes Liga főtitkára és holland egyetemi professzor, aki megtekintette Buda föltárt hévvizeit és nagy elragadtatással nyilatkozott hatalmas lendületü fürdőkulturánkról. Április 15-én, hétfőn a Gellért szálló márványtermében ismertette az amsterdami, vezetése alatt álló reuma ambulatórium működését és — a bemutatott filmtekercsekkel kapcsolatban — különös hangsúllyal emlitette, hogy Budapest gyógyvizei kiválóan alkalmasak a reuma elleni küzdelem központosítására.

Komoly érdekeit szolgálja az idegenforgalomnak az a javaslat, amelyet Tábori Kornél szerkesztő, ennek a mozgalomnak egyik hivatott harcosa nyujtott be előadása alkalmával az épitőipar két jelentős tényezőjéhez. Ezekben azt ajánlja, hogy a Budapesti Épitőmesterek Ipartestülete és a Magyar Épitőmesterek Egyesülete alakitson egy szükebbkörü bizottságot, amely az épitészet és idegenforgalom határkérdéseivel, közös érdekü problémáival foglalkozzék, célul tűzve maga elé, hogy legalább egy tagját hivják meg az idegenforgalmi tervekről döntő szervek kötelékébe, mindenekelőtt az új gyógy- és üdülőhelyi bizottságba, valamint a Idegenforgalmi Tanácsba és állitson össze szakszerü programot olyan reformokra nézve, amelyek Budapest idegenforgalmát épitészeti szempontból szolgálják. Állitson össze Budapest müemlékeiről és architekturális nevezetességeiről rövid ismertető szöveget és indítsanak akciót az épitészeti szervek nemzetközi épitészeti kongresszus rendezése érdekében, esetleg 1936-ra, Budavár visszafoglalásának 250-ik évfordulója alkalmából, tekintve, hogy 1686 után indult meg Buda és Pest ujjáépitése. A fővárosi Közmunkák Tanácsát és a Müemlékek Országos Bizottságát pedig kérje fel, hogy a Vár és a Városlat területén az eddigieknél megfelelőbben tartsák szem előtt a művészettörténeti környezetre való tekintettel az épületek magasságára és sílusára nézve előirt szabályokat.

Uj élet Kelenföldön

— XI. ker. Levente Otthon és Lövölde felavatása —

Az új Szent Imre város közintézményeinek fejlesztése során a kerületi előljáróság szép tervet valósitott meg azzal, hogy a főváros támogatásával és a testnevelési felügyelőség áldozatkészségével megépitette a leventék otthonát és házi lövöldéjét. Az új intézményt *Duday* Alajos dr. tanácsnok szerdán este 8 órakor szép és meleg ünnepség keretében adta át a hatóságok képviselői és nagyszámú előkelő közönség jelenlétében *Damó* Jenő tanácsnoknak, a XI. kerület testnevelési vezetőjének. A főváros polgármesterét *Tőkés* Gyula dr. tanácsjegyző, a testnevelési felügyelőséget *Szobovits* Sándor főtanácsnok, a rendőrhatóságot *Bartha* Gyula dr. főtanácsos képviselte. Az előkelőségek között ott láttuk *Galánthay Glock* Tivadar tábornok, orsz. képviselőt, *Dudkay* Béla és *Kovács* József tábornokokat, *Lukács* Pál testnevelési bizottsági tagot, *Csiky* János, *Balázs* Pál gyárigazgatókat és *Gyárfás* Gyulát, a XI. kerület fogalmazói és tisztviselői élén *Benedek* Szabolcs dr. főjegyzőt. Az ünnepély keretében női és férfi lőverseny volt, melynek értékes tiszteletdijait *Oláh* Lajosné, dr. *Varjas* Lászlóné, *Vida* László, *Damó* Jenő, *Kádár* Endre és vitéz *Domján* Gábor nyerték. A megjelentek a felavató ünnepélyt a XI. kerület áldozatkész közönségének adományaiból állitott buffet mellett igen jó hangulatban fejezték be.

ZBORAY GYULA dr.:

A Viziváros krónikája

— A Budai Polgári Kör története 1896—1902 —

Benedek Sándor megírta a „Budai Polgári Kör és Buda 50 év előtt" cím alatt visszaemlékezéseit az 1870-es évekről és felvonultatta az akkori idők budai vezérférfiait és társadalmi viszonyait. Elolvasva a bájos modorában irt történetét, már akkor elhatároztam, hogy papirra vetem a Viziárosnak a XIX. század végétől napjainkig lefolyt időszakának eseményeit. A Budai Polgári Kör régi irományai a kommün alatt elkallódtak s ha senki nem akad, aki az akkori események krónikáját megrögzíti, az én kötelességem, aki a kerületben születtem, itt végeztem iskolai tanulmányaimat. Az én korosztályom a mult század utolsó évtizedében kezdte a közélet kapuját döngetni.

Választások alkalmával a 48 és 67 csapott össze, nálunk mindig az utóbbi javára, ami, nyilt szavazás mellett természetes is volt. Annál mozgalmasabb volt a községi élet, amellyel a kormány nem törődött. A városatyákat titkosan s részben kerületenkint, részben a legtöbb adót fizetők soráből fővárosszerte együttesen választották.

A Budai Polgári Kör a kerület társadalmi és közéletének gócpontja volt.

A városi politika kerületek szerint tagozódott. A II. kerületben, bár különböző pártok kijelölése alapján megválasztott városatyák együttesen tartották meg kerületi értekezleteiket. Ismerték egymást és ismerte őket mindenki. Nem úgy volt, mint ma, amikor a „kerület" csak a mandátumot adja s mikor semmi sem számit, csak a kereszt a lajstrom élén. Akkor bizony vigan törölhettünk csak a voks számított, lett légyen az bármely listán. Szóval más volt a rendszer, de az eredmény ugyanaz, mert bizottsági tag mégis csak az lehetett, akit a mindenkori hatalmasok akartak. Akkor a kijelölő bizottság tessék-lássék tanácskozás után azokat jelölte, akiknek jelölését reájuk parancsolták. Egy esetet kivéve, amikor én ütöttem szét közöttük. 1912 év november havában történt s az akkori szereplők közül már csak dr. Kozma Jenő és dr. Hennyey Vilmos vannak életben.

A mult század utolsó szakában kerületünkben Dr. Darányi Ignácz akkori földmivelésügyi miniszter, kerületünk országgyülési képviselője és a Budai Polgári Kör tiszteletbeli elnöke volt az abszolut tekintély.

Városi közügyekkel nem foglalkozott, munkaerejét és idejét azok a nagy alkotások foglalták le, melyek nevét történelmivé magasztositották.

A városi vonatkozású kerületi ügyeket Rupp Zsigmond kir. körjegyző, törvényhatósági bizottsági tag, a Budai Polgári Kör és II. ker. törvényhatósági bizottsági tagok értekezletének elnöke intézte. Ismert tevékeny városi politikus volt. Közvetlen munkatársai voltak Ludvigh János, a pénzügyi közigazgatási bíróság másodelnöke, Kollár Lajos ügyvéd, Dr Ludvik Endre kórház igazgató, Eckermann Ede min. tan. Biscara Endre ny. főmérnök, Dr. Axaméthy Lajos min. tan., Kozma Gyula, polg. leányiskolai ig. Dr. Ernyei Mór, Dr. Rácz Károly, Dr. Kiss Károly, Dr. Weinek József ügyvédek törv. hat. biz. tagok, Filo János gyógyszerész, Ott Lajos kereskedő, Dr. Rose Henrik ügyvéd, Szalay Győző, Máv főfelügyelő, Dr. Vass Tamás min. tan. és mások, kiknek mindannyiuknak a kerület polgárságában mély gyökerük volt és ezért ezt a falanxot nehéz volt kikezdeni.

Mégis akadtak, akik nem voltak hajlandók a párturalmat eltürni és Del Medico Ágoston, tanár, szalámigyáros vezetése alatt „II. kerületi Polgári Kör" néven új kört alakitottak a Batthyány-téren, a mai vásárcsarnok helyén állott ház első emeletén. Ehhez a táborhoz tartozott dr. Csorba Ferenc min. tanácsos, Duma György főgimnáziumi tanár, Jencs Vilmos gyógyszerész, Bauer József kémény seprő mester, Beck Adolf kereskedő, dr Hoór-Tempis Mór akkori Ganzgyári főmérnök, Szabó Gyula asztalosmester, Palóczi Antal épitészmérnök, valamint sokan mások,. közöttük én, akit 1892-ben, 23 éves koromban a kör titkárává választottak.

A kerület polgársága tulnyomórészt e két körben tömörült s a két vezér mögött állott, mert kevesen voltak a nyiltan 48-as pártiak, akiket dr. Németh Imre ügyvéd és Péter János felsőkereskedelmi iskolai igazgató vezettek. A két vezető kör számos esetben egymás ellen is állást foglalt, amit vezető férfiak mindkét oldalon kifogásoltak.

Megindulak a fusiós tárgyalások, melyek 1896 április 30-án a már egyesült kör alakuló közgyülésén mindenkit kielégitő befejezést nyertek. Ezeket nagyon

BUDAI GYERMEKRUHAHÁZ
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 23. ALATT
MEGNYILT!
Speciális gyermekruha üzlet. Babi kelengyék, felöltők, leány és fiuruhák nagy választékban.

megkönnyitette dr. Csorba Ferenc nobilis szereplése, aki felszámolt körének fedezetlen adósságait a sajátjából egyenlíti ki, de kikötötték, hogy az egyesült kör engem válasszon meg titkárának. Ezt elfogadták.

A Budai Polgári Kör, melynek helyiségei akkor a II. Fő utca 10. sz. ház első emeletén voltak, hosszú időre visszanyerte egyeduralmát, mindaddig, míg dr. Lendl Adolf nem hozta létre a II. ker. Társaskört, majd pedig 1914. február 14-én a „Budapest II. ker. Demokrata Kört."

A két kör egyesülése idejében mai tagtársaink közül a következők voltak körtagok: dr. Vass Tamás (1884. körünk legrégibb élő tagja, Müller József, dr. Rose Henrik 1893-ból, Gattein Ede, Hirschberg Vilmos, Kögler Gusztáv, Saxlehner Andor és dr. Zombory János 1894-ből, dr. Hoór Tempis Mór, és dr. Zboray Gyula 1896-ból, míg Bánlaky Adorján és dr. Szalay Sándor 1898-ban, zilahi Kiss László és Sándy Gyula 1899-ben, tehát még a XIX. században lettek a kör tagjai.

Az 1900. évi május havában avatták fel a Budai Vigadót s ekkor nyílt meg a Budai Vigadó vendéglő és kávéház. Szabad idejüket itt töltötték a kerület fiatal mérnökei, orvosai, ügyvédei és a fiatal tisztviselők, akik farsang idején különböző bálbizottságokban szerepeltek, de együttesen mulatságot még nem rendeztek. dr. Laczkovich Elemér orvos vetette fel azt az ötletet, hogy a vizivárosi fiatalság rendezzen Budán elitebált, amelynek rendezésére az uj Vigadó első emeletét elfoglaló Budai Polgári Kör fényes termei megfelelő keretet biztosítottak. A vendéglői törzsasztal rendes látogatói: dr. Baittrok József orvos, Duma Béla, Hampek Vince, Hanusz László, Jatzkó Károly, Nyárády Béla, Pándy József, Schmidt Imre, dr. Szemler Jenő köztisztviselők, Kallina Béla és Oszkár banktisztviselők, dr. Lugmayer József, dr. Mészáros József, és dr. Zboray Gyula ügyvédek, Weimess Marián műépítész, Szabó Elemér és Szabó Jenő gyógyszerész, Szemes Ferenc fővárosi tisztviselő helyeselték a tervet és elhatározták, hogy 1901. február 14-én a Budai Vigadó összes termeiben a „Budapesti Szegénysorsú Tüdőbetegek Sanatórium Egyesülete „javára" Sanatórium-bált rendeztek.

A bálon Budapest szine-java találkozott s az általunk rendezett bál a fővárosi elit-bálok első sorában foglalt helyet. Ily fényes, nagyszabású táncmulatság ezelőtt Budán még nem volt. A rendezőség — melynek élén dr. Laczkovich Elemér orvos állott — a jótékony célnak 3734 k. 23 fillért juttatott.

Dr. Mészáros József ügyvéd tartalékos hadnagy az 1901. évi nyári hadgyakorlatokra Hercegovinába vonult be. Irodájában távollétében többen helyettesítették, e támogatás viszonzásául dr. Mészáros József 1901. december 11 napjára a Budai Vigadó vendéglőbe néhány pohár borra meghívta barátait. Vacsora közben a hangulat mindegyre emelkedett s talán a bor hatása, vagy Mészáros példája okozta, hogy felállt dr. Laczkovich Elemér és kijelentette, hogy a következő szerdán, mint borgazda, ő látja szívesen a jelenlevőket. Erre sorra felálltak valamennyien s ki-ki egy-egy szerdát foglalt le magának, úgy, hogy az 1901—2-i téli évad minden szerdájára akadt borgazda. Ebben az időben természetesen még senki sem gondolt arra, hogy állandó jellegű társaságot alakítunk.

Az 1901—2.-iki téli évadban rendezett szerdai összejövetelek a társaság tagjaiban azt a meggyőződést érlelték meg, hogy a borgazdai intézmény a barátság ápolására s az összetartás fokozására felette alkalmas és ezért elhatározták, hogy ezen intézményt állandósítják és évrőlévre ujraalakulnak.

Ennek a megállapodásnak az volt a következménye, hogy 1902. szeptember havában a rendes törzsasztalnál ujra összegyültek dr. Baittrok József, Duma Béla, Hampek Vince, Hanusz László, Jatzkó Károly, Kallina Béla, és Oszkár; dr. Laczkovich Elemér; dr. Lugmayer József; dr. Mészáros József, Nyárády Béla, Pándy József, Schmidt Imre; Szabó Elemér; és Jenő, Szemes Ferenc, dr. Szemler Jenő, Weimess Marián, dr. Weinek Károly és én s a jelentkezés sorrendjében megállapitottuk az 1902—3. évad borestélyeinek sorrendjét, melyet Kallina Béla sokszorosított.

Annak ellenére, hogy a társaság bevallott célja az volt, hogy az egy társadalmi körben élő budai intelligens elem között szoros baráti kapcsot létesítsen, még sem akarta magát a külvilágtól elzárni s a társaság fennállásának már második évében is szivesen látott vendégeket körében.

A következő évben 1903. szeptember havában, az ujra alakuló értekezleten, a mikor Cicatricis János, honvédelmi min. számtanácsos, Csabke Emil, főhadnagy, Fábry Alfréd vasuti főfelügyelő, Fasching Antal rendőrfelügyelő, dr Ludvik Elemér orvos, dr. Neuschloss-Knüsli Kornél műépítész, Schober Károly főhadnagy és dr. Szlávik Ferenc orvos csatlakozásával a taglétszám lényegesen megnövekedett, a borestélyeket a célszerűbb pénteki napra helyezték át és a Pénteki borgazdatársaság nevet vették fel, egyben pedig idegenkedve az asztaltársaságok szervezkedésétől, minden tisztség betöltésétől tartózkodtak s egyedül csak a mulhatatlanul szükséges irásbeli munkálatok miatt és az érintkezés közvetitése céljából biztak meg engem a jegyzői teendők ellátásával. Az 1904. évi szeptember havában megtartott ujraalakuló értekezlet a társaság a Budai Polgári Kör elnökségének felkérésére már e kör helyiségében tartotta meg s azóta minden borestély és minden értekezlet kivétel nélkül a kör helyiségében zajlott le.

Kerületünknek a „Pénteki Borgazdatársaságban" tömörült ifjusága még ezen baráti alakulat létesítése előtt kapcsolatot keresett a Budai Polgári Körrel, melynek vezetősége szeretettel, jóindulattal és barátsággal fogadta a fiatal nemzedéket. A XX. század legelején, az 1900. évben lépett a kör tagjai sorába dr. Koffler Adolf és dr. Szlávik Ferenc orvosok, úgy dr. Lugmayer József és dr. Mészáros József ügyvédek, az 1901. évben Schaeffer Jenő rendőrtisztviselő, és Szemes Ferenc fővárosi tisztviselő, az 1902-ik évben pedig dr. Fináczy Béla min. titkár, Hanusz László p. ü. min. számvizsgáló, dr. Kozma Jenő ügyvéd és Tóth József gyógyszerész.

A századforduló idejében a Budai Polgári Körben igen élénk társadalmi élet folyt. Ebben az időben a körnek a már említett elnökségén kívül a következő közismert társadalmilag és a közélet terén kimagasló tagjai voltak: Albár Ignácz műepitész, Benedek Sándor államtitkár, Biscara Endre főmérnök, Beck Adolf kereskedő, Kögler Gusztáv Ganzgyári vezérigazgató, dr. Németh Imre ügyvéd, Okányi Imre hentesmester, Ott Lajos kereskedő, Palóczi Antal épitésztanár, dr. Rose Henrik, Szmik Lajos, dr. Weinek József ügyvédek és Zipernovszky Károly műegyetemi tanár, fővárosi törvényhatósági bizottsági tagok, dr. Botzóky Ádám ügyvéd, dr. Bódy Tivadar alpolgármester, Duma Béla postatakarékpénztári titkár, dr. Grünn János, későbbi pénzügyminiszter, dr. Hankiss János, későbbi fővámigazgató, Havpál Benő ref. lelkész, dr. Hoór-Tempis Mór, mostani műegyetemi tanár, dr. Laky Árpád tiszorvos, Péter János felsőkereskedelmi isk. igazgató, dr. Szalay Sándor ker. előljáró, dr. Talabér István kir. járásbiró, és mások, akik nem csak egyéni sulyuknál fogva, hanem intenzív társadalmi szereplésükkel is biztositották a Budai Polgári Kör hegemóniáját.

Várta a közönség

azt a döntő fordulatot, amely megadja a kellő komolyságot és alapot azokhoz a tervekhez, amellyekkel az idegenforgalmat kell alátámasztani, de amelyek addig csak a levegőben voltak, amíg meg nem nyilatkozott

LAMOTTE KÁROLY DR.
alpolgármester

akinek a neve pénzt jelent. Ha ő mondja, hogy az idegenforgalom érdekében áldozatot kell hozni a fővárosnak, azt csak abban a föltétlenül biztos tudatban teszi, hogy a kellő fedezet megvan. Ezzel lehull minden fölösleges sallang és cafrang a tervekről, mert ilyesmire a főváros volt pénzügyi tanácsnokának sohasem volt pénze és tárgyalás alá kerülnek azok a tervek nyersen és meztelenül, amelyek okvetlenül szükségesek ennek az uj igazságnak további fejlődéséhez. Nekünk Budán létérdek. Az alpolgármesteri nyilatkozat azért megnyugtató, mert Lamotte Károly dr. igazán nem kényeztette el a főváros közönségét azzal — már felelőssége tudatában sem, — hogy kellően le nem tárgyalt tervekről nyilatkozzék. Övé volt az utolsó szó, — a döntő szó. Most oly különös melegséggel nyilatkozott a fürdőügyről, az idegenforgalom nagy kérdéséről, amely biztosítja a közönséget azokról a küszöbön álló lépésekről, melyek előbbre viszik Budának ezt a két nagy ügyét.

Iparos Párt

A budapesti iparosok érdekeik védelmeire mint „IPAROS PÁRT", külön keretben kívánnak tömörülni, mert az ipartestületek úgy látják, hogy a maguk közül választott országgyülési és városi képviselők jobban szolgálhatnák az iparfejlődés és iparral foglalkozók érdekeit. A községi választásokkal kapcsolatosan kibocsátott felhívásból, amellyel a szervezést megindítani kívánják, kiemeljük a következőket:

„Nem tűrhetjük, hogy szavunk nélkül döntsenek s a mi adófilléreinkből a város indokolatlan versenyt támasztó közüzemeket tartson fenn akkor, amikor mi súlyos közterhek alatt görnyedve, munka nélkül, a legnagyobb nyomorban sínylődünk. A közüzemek elleni megalkuvás nélküli harcot hirdetjük és követeljük azok leállítását, amelyek a magániparnak indokolatlan versenyt támasztanak." — „Az építési munka azonnali megindítását sürgetjük, adókedvezmények rendszeresítése, valamint annak kimondásával, hogy az inségadó címén befolyó összegek kizárólag uj munkaalkalmak megteremtésére fordítandók." — „Síkra szállunk a közszállítások tisztaságának biztosításáért és követeljük, hogy azokat a munkákat, amelyeket a kézműiparosság szállítani és teljesiteni képes, kizárólag általa végeztessék és pályázatoknál a szakmai irányárak legyenek mérvadók, amelyeken alul pályázatot figyelembe venni nem lehet." — „Kívánjuk, hogy a fővárosi intézmények és intézetek szükségleteiket kizárólag nyilvános árlejtés útján szerezék be." — „Követeljük a szövetkezetek üzletkörének szabályozását, hogy kizárólag csakis igazolt szövetkezeti tagok részére árusithassanak." — „Követelik az árromboló verseny elleni küzdelmet minimális árak és minimális munkabérek bevezetésével — és a hitel biztosítását a kisipar számára."

A szigorú hangú felhívás összefogásra késztette a különféle Iparosköröket is, amelyek igyekeztek megalkotni az Iparosközök Központját, ahová több budai iparoskör is belépett. A szervezet élére elnöknek megválasztották e hó 13-án rendezett díszvacsora keretében Girardi Tibor nőiszabó mestert elnöknek. Most pedig oly irányú tárgyalások folynak, hogy az Ipartestületek által indított mozgalom és az Iparoskörök Központja közösen küzdjenek az iparosság érdekében és mint külön párt szerezzenek képviseletet a városházán, amit nem tesz rokonszenvessé a túlzásba vitt korteshang, amelyet a felhivás szerkesztői túlságos erővel használnak.

Mózes-kosár

Előkelő vendégek jelenlétében rendezte meg a Szent Imre városi Vörös Kereszt fiókegyesület április hó 10-én fél 6 órai kezdettel a Szent Gellért szálló márványtermében állandósítani kivánt, fényes műsorral egybekötött havi teadélutánját, „Mózes-kosár" címen és annak jövedelméből a XI. közigazgatási kerület szegénysorsú családjai újszülött gyermekeinek babakelengyéit szerzik be. A kerület előkelőségei, megértve a fiókegyesület fáradságot nem kimélő, agilis elnökének,

DUDAY ALAJOS dr.
tanácsnok, a XI. kerületi előljárónak hivó szavát, tömeges megjelenésükkel siették támogatni őt megszivlelendő szociális munkásságában. A fáradságot siker is koronázta, mert ma már a befolyt jövedelemből vásárolt babakelengyében alusszák édes álmukat Budapest XI. kerületének legifjabb polgárai. Megjelent előkelőségek között a kerület notabilitásain kivül ott láttuk vitéz Simon Elemér főispánt, mint a Magyar Vörös Kereszt Egylet országos elnökét, báró Radvánszky Albert dr. helyettes elnököt, Lukács Sarolta alelnököt, a szociális osztály vezetőjét, vitéz Gátföldy Egonnét, az Egylet főmegbizottját, Galánthay Glock Tivadar ny. táboronok orszgy. képviselőt, Bartha Gyula dr. főtanácsost, Balázs Pált, Gyárfás Gyulát, Duday Alajosnét, Bronts Gézánét, Gyürky Tibornét, Varjas Lászlónét, Krén Margitot, Adorján Gézánét, Zboray Jenőnét és másokat, akik közül kiemelendő az ünnepen szereplő Kazatsayné Lázár Jolán, Sebestyén Erzsébet, Simenszky Valéria.

A metapsychikai tudományos társaság a Gellért szállóban lefolyt mult szerdai ülésén Wossala Ernő altábornagy olvasott fel a hetes szám misztikus jelentéséről. A felette érdekes előadást Hennyey Vilmos dr., a társaság elnöke méltatta és köszönte meg a megjelent nagyszámú és előkelő hallgatóság nevében.

RUHÁK
II., FŐ-U. 57. Tel. 55-3-85
Mérték szerint olcsón, izlésesen készülnek, átalakitások, forditások jutányos áron. Ruhakarbantartás teljesen garantálva. 2 öltöny P 2.50
Első Budapesti Ruhakarbantartási Vállalat

Nyelvtanulók figyelmébe
Menyasszonyod fiatal, de **nyelvmestered** tapasztalt, idős legyen. — Bővebbet a
Gáspár Bernát-féle nyelviskolában
I. Fillér-utca 62

MEGNYILT a
POZSONYI ÉTTEREM
KELLEMES
TERRASZA!
Tulajdonos: **TÖRÖK JÓZSEF**

TAVASZI
cipőkülönlegességeink
elkészültek
DIOSI cipőszalon
VI., Teréz-körút 1/b.
BUDAIAKNAK
ÁRENGEDMÉNY!

FOTOCIKKEK Zibriny nél I., Attila utca 8

VILLATELEK ELADÓ
1000 négszögöles, előnyös feltételek mellett a hűvösvölgyi villanegyedben (I. Hidegkuti út 93) Érdeklődni lehet a tulajdonosnál: Palóczy, II. Keleti Károly utca 19. Telefonszám: 52-3-81.

OLEUM
MŰSZAKI KERESKEDÉS
Telefon: 69—0—10. — XI. ker., Horthy Miklós-út 32, — Autócikkek, Bosch cikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF lerakat, gépszij, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont és padlóolajok, kocsikenőcs, gépzsir, autógumi. Házhoz szállitással.

IGYUNK HARMAT VIZET
Megrendelhető a székesfővárosi Ásványvizüzemnél, I, Gellért rakpart 1. Tel.: 53-0-03.

1935. V. 3—11.
B. N. V.
(Budapesti Nemzetközi Vásár)

KAKASKAPU SÖRÖZŐ
II., PÁLFFY-TÉR 4. SZ.
Családi menü P 1,60
Nagymenü P 1.20
Ebédet házhoz szállit

MEGNYILT A Margit-híd mellett **BUDÁN**
SZEIFFERT a legragyogóbban berendezett modern, kényelmes, uri **KÁVÉHÁZ**
mint CAFÉ RESTAURANT

A föld és a csillagok világa

Gróf Berényi János előadássorozata

Budán volt, Budán van és Budán lesz a csillagvizsgáló

VII. Az éghajlati övek. (Klimazónák.)

Valamely földrajzi helyen, a természeti erőknek, a szerves lényekre ható együttműködésének jellegzetes átlaga, adja meg az illető hely klimáját. A talaj és levegő nedvessége; a hely magassága: a légköri nyomás; a légáramlás (szeles vagy szélcsendes) az átlagos hőmérséklet és a napközi hőmérsékleti ingadozások; a levegő tisztasága (poros v. pormentes, mennyi a baktérium? E tekintetben hazánkban a két ellentétes végsőség: a Kékestető és a Király utca), a napsütés tartama és ereje (insoláció); a fényhatások; a levegő tartalma (konyhasó a tenger közelében, radioaktiv kisugárzás például Joachimstalban); a széntartalom — mindmegannyi közreműködő, mely az illető hely jellegzetességét megadja, amely szerint aztán vagy: magaslati, vagy tengeri, van sivatagi, mocsári, tropusi klima, stb.

A föld legszélesebb övén, az Egyenlitőn terül el széles sávként a trópusi klimazóna, amelyen összpontosul az egész világ (föld) növényzetének 90%-a. Ezek közül a kakao, kávé, füszerek nagy része, kókusz, olajpálmák, guttapercha, kaucsuk, a festékanyagok, cserzőanyagok, háncsfélék és nemesfák az egész föld szükségletét kielégitik.

Itt minden buján terem, és kevés emberi munkára szorul. A természet mindennel bőven ellátja az embert, minek következtében az itteni embertipus hajlik a restségre, nem törekszik, a kultúrát előmozdítani, mert könnyen megél és legnagyobb veszedelme az állatvilág mérges vagy vérengző egyedeinek közelsége.

A trópusi mérges állatoknak a mérge sokkal hatékonyabb. A nálunk ártalmatlan százlábú ott 25 cm. hosszú lesz és marása életveszélyes. A forró és meleg égöv skorpiója 16 cm. hosszúra is megnő és szúrása halálos (ha nem kezelik azonnal), a fiumei skorpió bár 5—6 cm-nyi, már csak kellemetlen helyi mérgezési tüneteket okoz. A délvidéki viperák mérge is mindjobban gyengül észak felé s a mi rákosmezei homoki viperánk marása már gyorsan gyógyul. Még a méhek is dühösebbek és izgulóbbak délfelé, mint például az élénk sárga,fekete olasz méh, melynek szúrása igen kellemetlen. Mindezzel ellentétesnek látszik lenni az a kevesek által ismert igazság, hogy a földkerekség legmérgesebb állatja a keresztespók, amely a mi klímánkban is jó kövérre hizik, de ártani nem tud, mert nem tudja a vastagabb bőrt átmarni. Egy keresztes pókban oly erős méreg van, hogy azzal az aránylag kis mennyiségű méreggel ezer macskát lehet elpusztítani.

A betegségokozó és trópusi baktériumok hatása is enyhül nálunk. Az ázsiai kolera közvetlen forrásból halálosan veszélyes, de ha körünkben pusztít és a mi fajunkban (környezetünkben) tenyésztődik tovább, akkor mindig gyengébb, enyhébb lefolyású lesz, míg végre megszünik. Ennek bizonyítéka volt az utolsó mohácsi kolerajárvány, a kilencvenes években.

A bak- és ráktérítő közelében két sivatagöv húzódik végig a földgömbön. Ezeknek jellegzetessége a szárazság. Itt kevés az ember s csak kivételes, helyi okokból keletkezett oázisokban van vegetáció. Erről a vidékről kapja az emberiség a gumit, datolyát, a gyógyfüveket, a salétromot és a guánót (madárürüléket), mert a legfeljebb csak néha eső csapadék nem lugozza azt ki.

A szárazsági zónák nem alkalmasak bizonyos betegségek kórokozóinak kifejlődésére mint főleg a tüdővész (általában légzőszervek), miért is itt világhirű gyógyhelyek keletkeztek a tüdőbajosok részéreí mint az algériai Biskrában, az egyiptomi Asszuánban és a portugál Madeira szigetén, ahol ugyan éppen az addig egészséges utolsó Habsburg király halt meg — tüdővizenyőben.

Más a helyzet, ha a szárazsági zónákat nagy és vizbő folyamok szelik át. Itt aztán keskeny, de termékeny földsávon sok ember tömörül, mint a Nilus, a Tigris, az Eufrát mentén. Ezek a munkára és találékonyságra serkentő vidékek voltak a kultura bölcsői. Itt laknak az egyptomiak, a szumirok, a babiloniaiak és aszirok utódai. Nagyszerű vízművekkel sikerült ezt a vidéket mindjobban kiszélesíteni és gabonát, gyapotot termelni.

Az őserdő és sivatag átmeneti zónája a legmagasabb napállás idején nedves, trópusi klimát mutat, télen pedig száraz, sivatagit, — itt tehát már megkülönböztethetők az ú. n. évszakok (tél-nyár). Itt keletkeztek a puszták és nagykiterjedésű legelők, melyeket Braziliában campos, mezőségnek hívnak, a venezuelai Orinocco mentén pedig Elanos-nak. Alacsonyabb szélességi fokok alatt ezek a vidékek ismét őserdőkké változnak, amelyek annyiban különböznek a trópusi őserdőktől, hogy bennük hosszabb ideig nagy a szárazság. A lapályos részeken itt sok ember tömörül s itt élnek a régi kultúrnépek, mint az indusok, kinaiak, japánok, akik együttvéve az egész emberiség felénél is többet jelentenek. Mezőgazdaság és állattenyésztés keletkezett ezeken a vidékeken és egyes helyeken a nomád lakosság urrá lett a földműves nép felett, másutt pedig az őslakosság átengedte helyét a gyarmatosító „európaiaknak". Ezek a vidékek árasztják el a világot gabonával, szarvasmarhával, stb., másrészt pedig tea, rizs, kukorica, cukornád, déli és egyéb gyümölcsök és gyapot kerül nagy mennyiségben mindenhova. A természet azonban olykor-olykor kiegyenlíti az emberokozta nagy túlhalmozásokat és az 1934. évben szárazsággal sujtotta az északamerikai farmereket, a világ gabonaárrombolóit. Ezekről a vidékekről származnak még a háziállatok és a hasznos növények is.

A sivatagi öveken túl következik az ú. n. középtengeri öv, amelyen már erősebb a különbség a tél és a nyár között, némi tavasszal és ősszel. A száraz nyarat mesterséges öntözéssel kell enyhíteni; a hidegebb idő ellen pedig a természet védekezik a gyümölcsök vastag héjával, mint a narancs, citrom, füge, szőllő, olajbogyó, és parafatölgy eseteiben. A fákat és növényeket kisebbfajta levelek is jellemzik. Terem itt még kukorica, dohány, árpa, korai termékek és korai burgonya. Ez a vidék vette át az előbbi sivatagzóna szűk helyein lakó őskultúrnépek műveltségét és átalakítva, hozzáidomítva azt, tette a kultúrát az egész emberiség közkincsévé. Itt virágzott a régi Hellász, Róma és virágzik a mai Itália.

A magasabb szélességi fokok (kb. 45—60) között terül el a mérsékelt égöv, amelynek jellegzetessége a négy évszak erős kidomborodása. Régente erdőségek borították ezt a tájat, de a mindinkább szaporodó emberiség kiirtotta azokat, helyet csinálván így a háziszükségletek tenyésztésének és termelésének.

Itt terem a búza, rozs, árpa, zab, tengeri, a cukorrépa, dohány, burgonya, komló, len, kender, a főzelékfélék, a takarmány, — tekintetbe véve természetesen a különböző hegymagassági helyzeteket. Itt telepedtek le a józan és nyugodtabb vérű népek, mint az angolok, franciák, németek, skandinávok, magyarok és ezek tudták élelmességükkel legjobban kihasználni a föld rejtett kincseit (bányászat) és megalapítani a gyáripart, még pedig egyenes arányban növelve azt a földmivelés csökkenésével. Mentül északabbra megyünk, annál fejlettebb a gyáripar, mert a természet nehezebben nyujtja a földművelés gyümölcseit.

A sarköveknél is fokozatos az átmenet, mint minden zónánál. Itt a délebbi régiókban van még nyáron némi vegetáció s a lappok és eszkimók mellett még megél az iramszarvas és a pézsmaökör, de feljebb a sark felé (a déli sark felé is.), bár 186 napig löveli egy évben ferde sugarait az éltető napisten, azért növényzet már nem terem.

Ime, közvetlenül, vagy közvetve, mindent a Napnak köszönhetünk. Érdemes lesz tehát legközelebb ezzel a tüzes csodával behatóan foglalkozni.

(Folytatom.)

Buda legrégibb fürdője:
A CSÁSZÁRFÜRDŐ
FÉRFI ISZAPFÜRDŐJE
megnagyobbítva
és modernül átalakítva
MEGNYÍLT
EGÉSZ NAP NYITVA!

SZEMÉLYI HIREK

BOLDOG HUSVÉTI ÜNNEPET!

HORTHY MIKLÓS kormányzó a képviselőház megnyitása és a reformjavaslatok előkészítése ügyében április 16-ra kormányzótanácsot hívott össze, amelyen az új magyar politikai helyzet problémái is megbeszélésre kerültek.

GÖMBÖS GYULA m. kir. miniszterelnök a kormány reformtörekvései végrehajtására négyéves tervet dolgozott ki, amelyet a kormányzótanács elfogadott.

ZSITVAY TIBOR dr. ny. igazságügyminiszter a Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezetének vezére nem fogadta el a neki felajánlott törvényhatósági örökös tagságot. A Bódy Tivadar halálával megüresedett helyet így az április 24-iki utolsó közgyűlésen HARRER FERENCCEL töltik be.

PETRACSEK LAJOS dr., Buda ismét megválasztott országy. képviselője a husvéti hetet édesanyjánál, Kutason tölti, hogy ott a választás fáradalmait kipihenje. Kedden tér vissza Budára.

SIPÓCZ JENŐ dr. főpolgármester kijelentette, hogy a szanálás során egyelőre nincs szó az alkalmazottak fizetésének csökkentéséről.

SZENDY KÁROLY dr. Budapesttől távol tölti a husvéti ünnepeket és csak április 24-én foglalja el újból hivatalát.

LIBER ENDRE alpolgármester Balatonfüredre utazott, ahonnan csak ünnep után tér vissza.

APPONYI GYÖRGY gróf, aki a budai ellenzéki képviselők közt kétségkívül a legszimpatikusabb egyéniség, a fővárosi politikában az autonómia kérdését fokozottabban kívánja szolgálni.

FARKAS ÁKOS dr. tanácsnok, az elnöki ügyosztály vezetője elkészítette a státus-rendezési javaslatot, amely véglegesen elkülöníti a közigazgatási és üzemi tisztviselőket, de egyúttal megszünteti az ideiglenes állásokat.

PAPP FERENC, a Vízművek új vezérigazgatója a m. kir. folyamőrségi vezérkapitányi címet kapta a Kormányzótól vezető állásban eltöltött katonai működése elismeréseül.

GAÁR VILMOS dr. elnökletével április 12.-én rendezett közgyűlésén a Szabadlevegős Iskolák Barátainak Egyesülete nevét Magyar Gyermekkultúr Egyesületre változttta.

LENDL ADOLF dr. ny. állatkerti igazgató, a Balaton régi szerelmese most adta közre a „Balatoni Kurir"-ban megjelent „Keszthelyi levelek" hetedik füzetét, melyben sok szó esik Budáról is.

J. VAN BREEMEN, a reumaellenes liga főtitkára és holland egyetemi tanár Budapesten nemzetközi reumakutató intézet felállítása érdekében tárgyalt.

TILLE GYULA dr. eddigi budavári segédleikész lett az új tabáni plébános. Megválasztásával nagytehetségű pap érdemeit ismerte el a főváros közgyűlése.

PINTÉR JENŐ dr.-t, a budapesti tankerület királyi főigazgatóját kiváló irodalomtörténeti munkássága elismeréseül a Kormányzó egyetemi rendes nyilvános tanári címmel tüntette ki.

BARLA SZABÓ JÓZSEF dr. egészségügyi főtanácsos a Faluszövetség április 15-én rendezett szakértekezletén rendkívül érdekes előadásban ismertette azt a kárt, amelyet a nyomoréknak született emberek jelentenek a társadalomra.

HÉVEY GYULA dr. budai érsek-helynöki titkárt és pápai kamarást választották meg terézvárosi plébánosnak. Személyétől nehéz szivvel búcsúzik Buda társadalma.

ANTALFFYNÉ FÉMES BECK MÁRIA szobrászművészt a Hollós Mátyás Társaság tagját fogműtétből származó csonthártyagyúladással napok óta 41 fokos lázzal betegen ápolják lakásán.

DURICS HUSSZEIN HILMI budai mufti a „Honszeretet" egyesület meghívására április 11-én a mohamedánok keleti küzdelmeit ismertette rendkívül érdekes előadás keretében.

HAYPÁL BÉLA budai református vezető lelkész „Békesség nektek!" című érdekesen szerkesztett egyházi folyóiratot adott ki.

MÁRTONFFY MÁRIUS dr.-t nevezte ki a polgármester május 1-i hatállyal az Elektromosművek új személyzeti vezetőjének. Hivatalbalépésével SCHÖBERL FERENC ny. tanácsnok alkalmaztatása megszűnik.

MALCSINER EMIL szerkesztőt melegen ünnepelték a Pátria Klub legutóbbi estjén abból az alkalomból, hogy lapja, a „Magyar Kurir" most 25 esztendős.

BELICZAY IMRE dr.-t a székesfőváros polgármestere főjegyzőnek léptette elő. —

KEIL TIBOR dr. tanácsjegyző lett a polgármesteri hivatal új vezetője, aki eddig a X-ik ügyosztályban töltött be fontos ügykört.

Befőttes üvegek, virágcserepek, játékok, keretezés, üvegezés
HOFFMANN
üveg-, edény-, porcellán-üzletében
II., HIDEGKUTI-UT 5. TELEFON: 64-7-98.
Az Zugligeti és Pasaréti egyesület tagjainak kedvezmény!

Ünnepi vacsorát rendezett a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége 1935 április hó 11-én, a legutóbb megválasztott tanácsnokok: Schmaderer Oszkár dr., Battlay Imre, Zielinszky Tibor, Rosta János dr. és Budó Jusztin dr. főlevéltáros tiszteletére. E vacsora keretében a tanácsnokokat Felkay Ferenc dr. tanácsnok üdvözölte, a főlevéltárost mint a Fansz. főtitkárát — különös tekintettel a klasszikus nyelvekben való jártasságára —Szokolay Leó dr. árvaszéki ülnök üdvözölte, ugyancsak klasszikus írók különböző idézeteinek gyönyörű összeállításával. Ezzel kívánt adózni a Fansz a 12 éven át odaadóan működő főtitkárnak, aki ez idő alatt sokoldalú tevékenysége mellett különös biztosítékot adott arra, hogy a Fansz. tisztviselő osztályában a társadalmi érintkezés nívós maradjon. Az ünnepi vacsorán Liber Endre alpolgármester vezetésével a tanácsnoki kar és a Fansz. igazgatóságának és választmányának tagjai vettek részt. Fé

Mátyás király egyeteméről is beszámolt Liber Endre alpolgármester legutóbbi rádióelőadásában. A nagy magyar reneszánsz uralkodó II. Pál pápától új egyetem alapítására kapott engedélyt és két évi szervezés után 1467-ben a budai egyetem megnyílt. A magyar oktatásügy XV. századbeli kiváló intézménye tulajdonképen csak vázlata volt annak a főiskolai alapításnak, amelyet Mátyás király tervezett. Vitéz János esztergomi érsek halála után 1473-ban a budai egyetem megszűnt. Mátyás király egyetemének nemzetközi büszkeségei voltak azok a tanárok, akiket Párizsból, Bolognából, a kor leghíresebb egyetemeiről hozatott Budára. Az egyetem megszűnése hosszú időre megbénította a magyar főiskolai oktatást, míg végre Pázmány Péter 1635-ben megalapította a nagyszombati akadémiát. Az alapítás 300-ik évfordulóját most ünnepli a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem.

Budahegyvidéki Polgári Lövész Egyesület folyó hó 13-án tartotta évi közgyűlését nagy érdeklődés mellett. A jelentésekből oly eredmények tüntek ki, melyeket még sok régi egyesület sem ért el. A további helyes fejlődés záloga az újonnan kiegészített tisztikar. Díszelnök: Kozma Jenő dr, elnök: Oszoly Kálmán, társelnök: Nagy Jenő, fővédnökök: Petracsek Lajos dr. és Duday Alajos dr., tb. alelnökök: Pybes Ignác, Dobner Rezső, v. Ratkóczy Bódog, alelnökök: ifj. Sebestyén, Delmár Walter, Daday József, Lejthényi Aladár dr., id. Klóse Róbert, Kováts Alajos, Macher Dezső. Főlövészmester: Klose Ferenc, Zsidányi Sándor; lövészmester: ifj. Klóse Róbert, főtitkár: Lejthényi László dr., titkár: Klégl Tibor, pénztáros: Klégl László, fegyvermester: Balázs József, háznagy: Kieser Hugó, ügyész: Matolcsy Kálmán dr., orvos: Steingauner Imre dr., ellenőr: Simon János. Szakbizottsági előadók: ifj. Till Gergely és v. Gyopáry Gyula. Az egyesületre nézve felvilágosítással szolgál a titkárság: I. Kiss Áron-utca 20.

BUDAI VIGADÓNÁL Corvin-tér 5. Tel. 53—5—32. KOTSIS ERZSÉBET művészi FÉNYKÉPÉSZ.

A **társaságból.** Detre László dr. főorvos és felesége Medveczky Mella operaénekenő április 13.-án sikerült teaestelyen látták vendégül a művészvilág számos kitünőségét. Pompás műsor szórakoztatta a meghivottakat, amelyben a bájos háziasszonyon kivül Márkus-Szoyer Ily operaénekesnő, Csóka Béla operaénekes, Medveczky Mária szavalóművésznő, J. Viraág Ilus orkesztikai művésznő, Molnár Antal zeneakadémiai tanár Márkus Dezső főzeneigazgató zongorakiséretével működtek közre. Megjelentek: Márkus Dezső és neje, Szoyer Ilonka, Molnár Antal és neje, Szabó Lőrinc író és neje, Mátray Sándor százados feleségével, Simon Klára festőművész, Sz. Zechmeister Ida iparművész, Rexa Dezső író, Bodrogh Pál író, Szentpály László országy. képviselő, Pasl Mária hegedűművésznő, Zigány Árpán és Lovászy Márton szerkesztők feleségeikkel, Hunyady Sándor író, **Kremmer Margit**, Medveczky Bertalan és mások.

Politizáljunk a fürdőkben! Ezt ajánlja Nemes Jenő György dr., aki a gyógyvízkultúra, fürdőügy egyik legaktivabb munkása. A régi rómaiak nem a cirkuszokban és nem a csarnokokban; a mórok és törökök sem híres kávéházaikban, hanem fürdőikben jöttek össze megbeszélni a napi élet és politika eseményeit. Amiképen a jó öreg Brutus is római fürdőben szőtte hires nevezetes összeesküvését jótevője és barátja, Julius Caesar ellen, azonképen a pompás budai fürdők is igen alkalmatosak némely politikai cselszövények előkészítésére. A jóbarátok és kegyes jótevők ellen. Az érdekes javaslatot új választások előtt ajánljuk a mélyen tisztelt választóközönség szives pártfogásába.

Nász. Zboray Gyula dr. és neje szül. Jezernitzky Erzsébet fia, ifj. Zboray Gyula dr. április hó 23-án délután fél 7 órakor vezeti oltárhoz a várkápolnában Petri Évát, Petri Lajos és neje szül. Le Blanc Louise leányát.

Siralmas állapotok. A Budai Ingatlantulajdonosok Egyesülete április 14-én a Pálvölgyi csárdában rendezett népes értekezletén Bárdos György dr. egyesületi elnök rámutatott, hogy

a Pálvölgy és Csatárka Budapest egyik legértékesebb része,

amely azonban elhanyagolt állapotban van, mert se vize, se egyéb közműve, megfelelő útjai nincsenek. Ez az oka annak, hogy az építkezések szépen megindult lendülete is alábbhagyott. Breszlovszky Ede b. that. biz. tag részletesen ismertette a környék kívánságait. Ő volt az, aki a városi bizottságban is állandóan napirenden tartotta ezt a kérdést. Kaszás József dr. ny. kerületi tisztiorvos megállapította, hogy Budapest a tuberkulózis statisztikájában szomorú vezető szerepet kapott, holott a budai hegyvidék és ez a környék is kiválóan alkalmas egészségvédelmi célokra. Kertes kolóniákat lehetne itt megvalósítani, aminek sürgetését — emlékiratba foglalva — Bárdos György dr. zárószavában megígérte. Elszász Oszkár dr., László Zoltán, Ramhab József, Varsányi Lajos és mások szólaltak fel még figyelem közben, majd ülés után is élénken foglalkoztak Pálvölgy és Csatárka siralmas mai helyzetével.

Hegyvidéki Társaság

Történelmünk megpróbáltatásoktól terhes évszázadai alatt Buda volt mindig a nemzeti hagyományok szent városa, országunk legféltettebb kincse. Ennek a gondolatnak a szolgálata külön lelkiséggel patinázódott rá a budai polgári öntudatra. Ma már minden akarásban, minden kulturtörekvésben megnyilatkozik a budai polgár önérzete, amelyet hatóerejében szervezett formában is megtalálunk minden budai alakulatban. A kulturális kérdésekkel foglalkozó társadalmi alakulatok közül elsősorban a „Hegyvidéki Társaság"-ot emeljük ki, amely összetételében is valóságos fellegvára a nemzeti gondolatnak. Ebben az egyesületben nemcsak a tudomány, művészet, irodalom lelkes szószólóit találjuk együtt, de ott láthatók a budai hegyvidék harcos vezéreit is, akik közül különös figyelmet érdemel

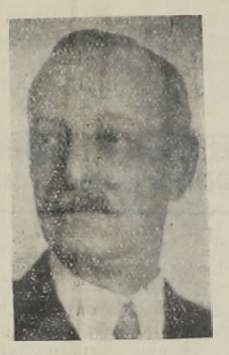

SZELLE JÓZSEF DR

személye, akit tapasztalatokban gazdag közigazgatási pálya vértezett fel arra, hogy nemcsak hangadója, de irányítója is lehessen minden olyan gondolatnak, amely Buda jövőjét van hivatva szolgálni. A Társaság megalakítása körül nagy érdeme van Juhász Jenő dr. gazd. főtanácsosnak. — Szelle József dr. 1880-ban Aradon született, azon a helyen, hol a golgotás emlékek külön is megacélozták a magyar lelkeket. Középiskolai tanulmányait szülővárosában, az egyetemet pedig Budapesten végezte. Mint katona a világháború borzalmait közvetlen közelről látta, a kommunista uralom után pedig részt vett minden olyan társadalmi és irredenta alakulatban, amely hivatva volt visszaadni az alélt nemzet életerejét, öntudatát. Így lett Szelle József dr. a Védőliga V. kerületi szervezetének elnöke, majd választmányi tagja a „Fehér Ház"-nak, amely egyesület igen sokat tett, hogy minden akarást, minden tudást a nemzeti élet összhangjába illesszen. Szelle József dr. mint városi tiszti ügyész, az életnek éppen azokat a vonatkozásait ismeri, melyek a mindennapi élet problémáit érintik és valahányszor szavát hallatja, mindig azt a meggyőződést kelti, hogy közéleti hivatottsága elé jogos reménységekkel nézhet Buda közönsége. *(R. Sz. M. dr.)*

RAVASZ cukrász
I., Krisztina körút 75. Telefon: 50-2-32.
ELŐKELŐ CUKRÁSZ SZALON

Nász. Magyar Kató és Medriczky Andor dr. házasságot kötöttek. Cím: VI., Anker-köz 1. Telefon: 138-18.

Kisfaludy Színház nagy sikerrel mutatta be „Marinka a táncosnő" c. operettet. A címszerepben kellemes hangjával, művészi játékával kitünt Kondor Ibolya, az ismert primadonna. Örömmel látta viszont a közönség régi kedveltjét, Zádor Évát. Iván herceg szerepében jó bonvivánnak bizonyult Jeney Ottó. A mulattatásról Tamás Benő és Cseh Iván, a nagyobb szinpadokon is bevált komikusok és Károlyi Vilmos gondoskodtak. A díszletek meglepően szépek s a zenekar Bakonyi Ödön vezetésével emelte a sikert. Április 20-tól egy hétig „A templom egere" című vigjáték kerül szinre d. u. fél 6 és este fél 9 órai előadásban.

Előadó estét rendez a Szent Imre-városi Kultúregyesület és Kelenföldi Társaskör f. évi április 24-én a Társaskör helyiségében, amelyen Bosnyákovits Károly és Nemes Jenő György fürdőorvos adnak elő.

Budapesti Polgári Lövészegyesület közreadta 1934. évi jelentését arról a komoly munkáról, amelyet az egyesület a legfontosabb nemzeti sport népszerűsítésében elért. 1 világrekord, 1 nemzetközi győzelem, 11 új országos rekord, 15 országos bajnokság (ezek közül 9 csapat és 6 egyéni bajnokság) és 14 országos csapatgyőzelem emelkedik ki a mult évi sikerből. Az egyesület összes bevétele 16.972 pengő volt, ezzel szemben csak a lövészetre fordított kiadások összege 6493 pengő. A versenyzők elért eredményeikkel, sportszerű viselkedésükkel a legjobb kritikát érdemelték ki. Szerény szavakkal emeli ki a jelentés, szinte

Az uri közönség találkozóhelye
GÜL-BABA SÖRÖZŐ-ÉTTEREM
A BUDAI MARGIT-HIDFŐNÉL. ◆ II., MARGIT-KRT. 2. ◆ TEL.: 57-6-05.
Művészien megtervezett termek. — Magyar, francia konyha. — Polgári sörök. — Menürendszer. — Hangulatos zene. — 10 % borravaló.

névsorszerűen Kozma Jenő főlövészmester kiváló érdemeit, aki nagy gonddal segített rendezni az egyesület vagyoni viszonyait; mellette Sternád István, Schaffer György, Tarits Tibor, Saxlehner Kálmán és mások érdemei kapnak elismerést.

Kaput nyitunk Keletnek! Budapest polgármestere a magyar mohamedán egyházközség és az üzemi választmány javaslata alapján hozzájárult, hogy a Rudas gyógyfürdő forrascsoportjához tartozó és a Török forrás barlangjában feltárt — eddig névtelen — forrást „Gül Baba" forrásnak nevezzék el. Rövidesen elhelyezik a Török barlangban az új elnevezésről szóló márványtáblát is. A keleti rokonságot hangsúlyozó forráskeresztelés Durics Husszein Hilmi budai mufti érdeme, aki minden alkalmat megragad, hogy a mohamedán világ figyelmét Buda gyógyerejű forrásaira irányítsa

Harc az életért a fiatalság sorsa s a harcban kevesen tudnak erősek, bátrak maradni. Mily büszkeség nekünk, hogy a „Diplomások Önsegitő Szövetkezete" egy sereg magyar ifjú erejéből maga kiván gondoskodni munkáról, kenyérről. Frankfurti példát idéztünk a multkor Baján Gyula szerkesztő tanulmányútjával kapcsolatban, ahol művészek álltak össze a műemlékek restaurálására. A budapesti fiatalok közt van sok technikus és technológus. Úgy képzelik a boldogulást, hogy kisipari vállalkozóknál keresnek munkaalkalmat, talán úgy, hogy költségvetést készítenek, elsősorban a gáz- és vizvezeték szereléséről, a város által megkívánt műszaki munkákról, felméréseket végeznek, vagy két kezük verejtékével küzdenek a holnapért. Város, állam, köz- és magánvállalat új magyar tűzhelyek épitését segíti elő, ha a Diplomások Önegitő Szvetkezetének ötletes fiataljait támogatja.

Nász. Cukor Miklós dr. főorvos és néhai Naletov Olga leányát, Cukor Lilly festőművésznőt eljegyezte Vámos Miklós aradi gyáros.

GYERMEKKÉPEK Blahosnál II., Fő u. 18.

Budai kávéházak mindig különös varázst jelentettek. Megfoghatatlan báj volt a régi kávéházak hangulatában, s a meghitt sarkok gázvilágitásos félhomályában kacagó szivel mosolygott Buda lelke. A romantikát régen felváltotta a modern élet tempója s az öreg budai kávéházak megfakultak az idő forgatagában. Tihamérry Kálmánné az érdem, hogy Budán is megteremtette a modern kávéház fogalmát. Nagyvárosi fények gyúltak a Szeiffert meleg izléssel berendezett termeiben. A gazda bőkezű áldozatkészsége kitűnő hangulatot biztosított a vendégeknek, akikkel máról holnapra megkedveltette Budának ezt az előkelő szórakozóhelyét. Mikor leszáll az est és kigyulladnak a margitkörúti kávéház fényei: itt ad találkozót az új Buda és a régi Buda uri társasága. Tihaméry Kálmánnak sikerült új szenzációként biztosítani Radics Gábor világotjárt pompázenekarát, amely május 1-től régi magyar nóták és lüktető modern számok művészetével hívja, várja a Szeiffert-kávéházba Budának minden szórakozásra vágyó polgárát, hogy feledve a napi élet gondjait, örülni tudjunk az örök Buda lelkének a Szeiffert kávéház csillogó éjszakáiban.

Császárfürdő igazgatósága csütörtökön délután mutatta be a sajtó képviselőinek a fürdő újjáépített iszapfürdőjét. Budapest nagymultú, legrégibb fürdőjének ez a fontos új osztálya méltó módon egészíti ki a tizenegy bővizű értékes forrással rendelkező fürdő gyógytényezőit. Egyszerre 100 személy haphat benne helyet. Gyógyvizét a 63 fokos Mária-forrásból nyeri. A Császárfürdő Budának legdúsabb vizű gyógyfürdője: naponta 15 millió liter különböző hőfokú forrásvizet ad és ebből 10 millió liter folyik naponkint a Dunába felhasználatlanul. A Császárfürdő nevében Hencz Dezső alapítványi titkár ismertette az ősi fürdő történetét. A budapesti gyógyító intézmények megjelent képviselőinek nevében dr. Csia Sándor igazgató-főorvos fejezte ki teljes elismerését az új iszapfürdő berendezéséért. Az iszapfürdő regel 6 órától egyfolytában este 7-ig áll nyitva Gáspárdy Géza főorvos vezetése alatt.

Gyász. Ambrózy Gyula ny. tábornok 61 éves korában tragikus hirtelenséggel elhunyt. A csendőrség helyettes főfelügyelője volt és élénk részt vett a budai frontharcos mozgalomban.

Főiskolai sportkiállítást rendez a Magyar Főiskolai Sport Egyesület a világbajnokságokkal kapcsolatban. A főiskolai sportnak évtizedek óta felgyülő emlékeit, győzelmi trófeáit, a kolozsvári egyetem, a selmeczi főiskola régi emlékeit kiállítás keretében óhajtják a nagyközönségnek együttesen bemutatni. Ezuton is felkérik a főiskolai sport minden barátját, akinek birtokában kiállításra érdemes anyag van, hogy azt a kiállítás tartamára a MFSE rendelkezésére bocsássa.

SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi és női osztály.
A legmodernebb berendezés.
Szakképzett személyzet.

REDŐNY készítés, javítás, karbantartás
NAPELLENZŐ
szakszerű, olcsó készítése és javítása
FÖRSTNER LÁSZLÓ gépészmérnök redőny-karbantartási vállalata
II., BATTHYÁNY-U. 12. TEL.: 56-6-81.

Budai autótulajdonosok!
magángarázs hét-nyolc autó részére Retek-utcában.
TELEFON: 50-7-48

ESPLANADE
CAFFÉ RESTAURANT
Nyári kettős terrasz a Rózsadomb oldalán.
TÁNCTERRASZ
Sajáttermésü és uradalmi, tisztán kezelt borok
Zónareggeli (pörkölt, tokány, gulyás, savanyúütődő) piccoló sör és kenyér . . 50 fillér
Reggeli kávé tejszinhabbal és süteménnyel 50 fillér
Kismenü . . . . . 1.— pengő
Nagymenü . . . . . 1·30 pengő
SEBOLD REZSŐ
vendéglős

Husvéti mosás

A lábmosás ma nem szerénység,
Az már ma fejedelmi jog,
S a jó apostolok helyét ma
Elfoglalják a koldusok.
De ha divatját multa is már
S nem tartja más, csak a király,
S ha pusztán formaséggá lett is,
— A jó szokás még máig áll.

Mi többien a bibliából
Átvettük azt, mi még jutott,
S nem is erényt csinálunk abból,
Hanem útszéli divatot.
Pilátus ma a divat hőse,
Ó neki hódol a szokás,
S miként két ezred év előtt is —
Divattá lett a — kéz-mosás.

VIRÁG BÉLA

Budai furcsa lexikon

BUDÁN FŐTT KÁSÁT FORRÓN LEHET BÉCSBEN MEGENNI.

Anekdota, talán a legrégebbiek egyike, hiteles, egészen bizonyos, hogy a török hódoltság előtti időkben, tehát 1541 előtti időből való. Pest város levéltára őrzi, Römer Flóris közli a „Régi Pest" című, 1873-ban megjelent munkájában, Tóth Béla nem említi. Az Anekdoton megértésére tudnivaló, hogy Bécs régi magyar nyelven valami területnek az alvégét, végét, alját, elővárosát, hóstátját talpát, lábját jelenti. Falubécse: a székelység máig élő nyelvkincsében annyi mint a falu alvége, alszege: cigánykovártélya. A lármázó gyerekfickókra így rivalt rá a sepsiszéki székely anya: „Es meg mi a fene falubécsit csaptok!" vagyis: „mit kiabáltok úgy, mint az alvégi cigányság!" Városbécse: a középkori város alvégén vagy felvégén levő falu is, esetleg a földesúri jogokat gyakorló királyi szabadváros jobbágyfaluja. Országbécse: az ország határgyepüjéhez tartozó terület, ezen levő város. Hogy ez a szó szláv eredetű-e, avagy sem, azt a Budai Furcsa Lexikon nem tudja, a filológusok bizonyára jobban tudják. Tény azonban, hogy a falubécse szó él és így logikus dolog, hogy a Pest királyi szabad város területén volt Bécsfalu, vagyis Ujbécs neve nyilván ezért volt Bécs, amiért Wien város neve is Bécs lett magyarul, országfelvégén volt, valamikor határmárkája volt Magyarországnak. Országbécse volt. A szlávok Viden-nek nevezték, de a török a Viden szó mellett Bécs néven is írta. Pestbécse ott volt a mai Rákospatak pesti torkolatánál, római Castrum volt rajta, rómjai 1848-ban még állottak, az Aquincumból a szemközti Transaquincumba átvezető híd hídfővédő erődje lehetett. Römer Flóris, a katholikus papból lett szabadságharci tüzérszázados, a későbbi nagyemlékezetű régész leírta.

Nos: 1686 után Pest városa nagy pert folytatott a mai Ujpest határa miatt. A peres felek az egykori Nyulak-szigetebeli apácák jogutódai és más volt pestkörnyéki birtokos nemesek voltak. A tanuvallatások során öregebb magyar parasztokat hallgattak ki az 1690-es évek végén. Ezek között sok olyan volt, aki túlélte a török hódoltságot. A tanuvallatás arra ment ki: Pest városhoz tartozott-e Pestbécse, vagyis a pusztahely a Rákospatak torka táján? Az egyik vén paraszt elmondotta, hogy még apjától és nagyapjától hallotta a régi tréfát, melyszerint ha a

KITÜNŐ EBÉDJÉT PONTOS IDŐBEN HÁZHOZ KÜLDI A
BELLEVUE
Telefon: 52-8-84

kását Budán megfőzik és fazékba teszik, azon forrón lehet azt Bécsett megenni. Azaz a Vizivárosban megfőzték a kását, csőnakon átvitték Pestre, onnan gyalogszerrel egy fél óra alatt elér[illegible]esét, tehát Pestbécsujfalun vagyis Ujbécsett csakugyan forrón lehetett vala enni a budai kását.

BUDAJENŐ

Öreg szabolcsvidéki magyar uraktól hallotta a Budai Furcsa Lexikon ezelőtt harminc éve, hogy Jenő régi magyar neven annyi lenne, mint Gyenő vagyis Gyenes, azaz a lábikrája. A városalja neve Városjenő lenne. Ezen a címen a régi Buda alvégi és felvégi falvai e címen viselték volna a Budajenő vagyis Budaalvége és a Borosjenő elnevezést. Mi igaz ebből? Nem tudjuk.

VASRUDASFÜRDŐ

Keresztesi Szabó József biharszacsali kálomista prédikátor uram 1890-ben irt Budai Itineráriuma a budai Rudasfürdőt Vasrudasfürdő néven nevezi. Mi alapon? Nem tudjuk.

ARANY JÁNOS ÉS A BUDAI KÁVÉ

Arany János a budai sátorban enyingi Thewrewk Bálinttal fekete levest vagyis kávét itat. Mostanában előkerült adatok igazolják, hogy nagy Szulejmán padisah 1533-ban az istambuli főmufti útján Fetvát bocsájtott ki, mely a kávé ivását megengedte a moslimoknak. Erről Arany tudhatott, ha a Fetva régi kiadását ismerte. Ebben az esetben költői fantáziáját adatokkal támasztotta alá. Ha nem tudott az adatról, annál érdekesebb, mert ez esetben a költői képzeletét utólag igazolják az adatok.

jegyzi: **Budai Hárombék Effendi.**

Orajavitás: Szerafin Gy. I. Roham u. 1

Budai iskolaépitkezéseket tekintettek meg a főváros középítési szakbizottságának tagjai Felkay Ferenc dr. tanügyi és Wossala Sándor dr. műszaki tanácsnokok vezetésével. A Horthy Miklós-út 141. szám alatti leányelemit a tervező Sárkány István műépitész mutatta be a bizottság nagy megelégedésére. A Pasaréten a Fenyves-úti földszintes iskolában Tscheuke Herman műépitész-tervező elgondolása keltett figyelmet, majd a külső Bécsi-úti elemi iskola higiénikus berendezése váltotta ki a bizottság őszinte megelégedését. Tervezője Padányi-Gulyás Jenő műépitész.

II. kerületi Iparoskör április 28-án, vasárnap délután 4 órakor rendezi saját helyiségében: II. Batthyány-tér 4. — XXXIV. évi rendes közgyűlését, amelyen a megnyitó beszéd és jelentések tudomásulvétele után a tisztikar és választmány megválasztására kerül sor. Esetleges indítványokat április 20-ig kell benyujtani.

Budai Mária Dorottya Evangélikus Nőegylet Bach János Sebestyén születésének kétszázötven éves emléknapja alkalmából a bécsikaputéri templomban nagyszabású ünnepélyt rendezett. Vitéz Mátyásfalvy Erich dr. egyháztanácsos előadása után a Budapesti Ének és Zenekar Egyesület Lichtenberg Emil karnagy vezényletével Bach Máté Passio-jának legszebb részeit adta elő, Basilides Mária, Báthy Anna, Győry Pál dr. szólóénekével, Zsámboki Miklós csellószámokkal, Szakolczay-Rigler Ernő orgonakontinuoval működött közre.

Budai Zeneakadémia tanárai nagysikerű hangversenyt rendeztek április 15-én este. A nagy siker a közreműködők tehetségére vonatkozik, nem pedig a közönségre, amely érthetetlenül kis számban jelent meg a különben ingyenes hangversenyen. Az igazán értékes számok közül a Tartini Concert Adagiójában kaptunk szép gordonkajátékot jászapáti Kaszás Gézától. Chopin szerzeményeket zongorázott cizellált izléssel L. Hosszu Margit. Bánky Margit énekművésznő komoly tehetséggel mutatott be műdalokat. Kellemes szopránja meglepetés volt. Máté A. Lajos bravuros klarinétszáma is nagyon tetszett. Kereszty Jenő orgonaművész mint a szólószámok zongorakisérője, finoman illeszkedett a művészek nemes előadásához.

Ferences Ifjuság április 21-én, husvét vasárnap, este fél 8 órai kezdettel a Zárda-utcai kulturházban színielőadást rendez, melyen budai műkedvelők Mikszáth-Harsányi: Vén gazember c. vígjátékát mutatják be. Műsor előtt Kéler: Csokonyai nyitányát Kalmár Mihály vezényletével a jól ismert zenekar játssza. Pompás díszleteket tervezett az előadás rendezője: Szabó László s az estén bizonyára jól szórakozik majd a fiatalok kedves közönsége.

KIRÁLY FÜRDŐ
Épitette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.
Budán, II., Fő ucca 84. sz.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas kiórnátriumot, magnéziumot tartalmazó hévvíz köszvény, csúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1, nőknek hétköznap d. u. 2-7.- Ivókúra

Simplon mozgóképszinház (XI. Horthy Miklós út 39.) Buda legszebb, leghangulatosabb filmpalotája, amelynek műsora és műszaki berendezése méltán érdemelte ki a közönség szeretetét és ragaszkodását. Gyárfás Gyula igazgató, aki a mozisok érdekképviseleti szerveződésében is évtizedeken át vezető szerepet vállalt, a filmpalota igazgatásával bebizonyította, hogy fillérekért világvárosi nivójú színházzal, filmekkel lehet szórakoztatni a közönséget.

Iparosok és Kereskedők Köre április 26.-án pénteken este 9 órakor rendezi évi közgyülését saját helyiségében (I. Krisztina körút 8—10.). Az 1934. évi titkári jelentés és zárszámadások bemutatása után megállapitják az 1935. évi költségvetést, kiegészitik a tisztikart és betöltik a választmányi tagságokat.

Hajójáratok. A M. kir. Folyam- és Tengerhajózási Rt. közli, hogy az első hajó Budapestről Bécsbe április 20-án, Bécsből Budapestre pedig április 23-án indul. Az egyidejüleg kiadott menetrend szerint fenti naptól kezdve a gőzös minden hétfőn, csütörtökön és szombaton 18 órakor indul Budapest Eötvös-térről és a közbeső állomások érintésével minden kedden, pénteken és vasárnap 16 órakor érkezik Bécsbe. Bécs-Reichsbrücke állomásról a gőzös minden kedden, csütörtökön és szombaton 8 óra 30 perckor indul és 20 óra 45 perckor érkezik Budapestre. Gönyüről Győrbe csatlakozó hajójárat van. Egyben közli, hogy a Budapest-Eötvös térről a nagy Dunaágban Esztergomba rendszeresitett turistahajójáratokat f. évi április hó 14-étől vasárnaponkint ez évben is fentartja. A turistahajó minden vasárnap 6 óra 30 perckor indul. Menettérti jegyek ára 1 P. 80 fillér. Szabadjegyek és egyéb kedvezmények nem érvényesek.

Irodalomtörténeti dolgozatok címmel adták közre Császár Elemér dr. egyetemi nyilv. r. tanár legkiválóbb volt hallgatói azt a 300 oldalas kötetet, amelyet ajándéknak szántak a professzor 60-ik születésnapjára. A Gálos Rezső szerkesztésében megjelent műből néhány igazán nevezetes dolgozatot emelhetünk ki. Magyar Bálint dr. a francia romantikáról irt művében értékes kritikai megállapitásokra jut. Berczik Árpád dr. Szigligeti dramaturgiáját boncolgatja hasznosan, Major Ervin dr. Fáy András zenetörténeti vonatkozásait ismerteti valószinüen. Haraszthy Gyula Kemény irodalomszemléletéről kissé talán felhős magasságból értekezik, sokkal több jót Kenyeres Imre. Népszinmű és népiesség c. munkájáról sem mondhatunk. Szabó Richárd Vargha Gyuláról irott hatásértelmezése némileg elnagyolt. Waldapfel József a Bánk bán idézetekkel régi iskola tudományosságát hozza elfogadhatóan. Kozocsa Sándor: Jegyzetek a kritikáról c. irása is sikerült. A néhány kiemelt munkáért érdemes volt a kötetet közreadni, megkoszorúzva vele az irodalom és esztétika fiatalos szellemü professzorát. **(rf.)**

Egyházi énekórát rendezett virágvasárnap délután 3 órakor a városmajor plébániatemplomban a Szent Cecilia Kórus. Az egyházi énekművészet világhíres szerzői közül Palestrina, Orlando di Lasso, Josquin des Prés szerzeményei kitünő előadásban, századok előtti istenhit csodálatos hangulatát sugározták. Modern és mégis gyökeres magyar zamat fogta meg a hallgatóságot Bárdos Lajos vegyeskari miséjében, amelyhez Krigs Au Emil plébános, az elismerten kitünő egyházi szónok mondott átszellemült magyarázatot. Péter József ezuttal is finom izléssel kisért orgonán. A Cecilia Kórus templomi hangversenyei Bárdos Lajos vezényletével mindig müvészetet, ujságot és kulturát jelentenek.

Rákóczi-ünnepélyt rendezett a MOVE Budapesti Társadalmi Sport Egylet nőiszakosztálya nagyszámú és előkelő közönség jelenlétében. Gy. Czikle Valéria elnök és Raikovich Kálmán alelnök Rákóczi-emlékbeszédet mondtak. A műsoron szerepeltek: Sz. Sólymos Bea, Gárdonyi-Ziegler Margit, Issekutz Viktorné, Sz. Zankó Eta, Péterné Komáromy Irén, Rakssányi Mária, Sz. Vámossy Ilona, T. Polyák Izabella, B. Zalka Erzsi és Börzsönyi Zoltán.

Városmajori Credo április hó 10-én zászlószentelési ünnepet rendez, amelyen Bogsch Géza dr. ny. államtitkár világi elnök mondott emelkedett ünnepi beszédet. Krigs Au Emil áldotta meg a Szent József zászlót és az ünnepséget litánia és gyertyás körmenet fejezte be, amelyen a katolikus férfiak impozáns számban vettek részt.

Modern szállodává tették tetemes befektetéssel az Esplanade szállót a felsőhévizi fürdők közvetlen közelében és azok szállodában el nem helyezhető közönsége befogadására. Az átalakitás óta kitünő Caffé-Restaurant is npilt a szállóban, mely most nyilt meg és már is nagy közönséget vonzott bevált konyhája és polgári árai. Az uj vendéglős, SEBOLD REZSŐ, régi fővárosi vendéglős családból származik, a Malosik, Miákics, Siposs családokból és éveken át a Waggon Lits főpincére, a háborúban pedig négy éven át tiszti szakács volt. Régebben a restaurant csak az utcai teremben volt, most azonban belső, családias jellegü termei is vannak egészen ujonnan berendezve, bizalmas fülkékre osztva. De már épitik a szálló udvarán, a Rózsadomb lejtőjén a nyári helyiséget, kettős terrasszal s abból egy lesz a táncterrasz. Különös gondot fordit Sebold vendéglős az asztalra és csak kiváló uradalmi, de főleg saját termésü dunántúli borait méri ki. Már a megnyitáskor 100 berni és 62 berndorfi vendége érkezik 4 napra, amely társaságok előre megrendelték a magyar különleges ételeket.

Hát ez meg micsoda? Világhires borunk a tokaji. A csodaszőlőt termő pompás hegyeket oda tette a magyarok Istene a szőke Tisza mellé. Szüret idején a világ minden tájáról eljönnek ide azért, hogy mustját, borát ott „helyben" izleljék meg. Hogy lehet mégis — irja egyik olvasónk, — hogy székesfővárosunk elemi iskoláiban a szüretet szemléltető tankép Németországban készült, „rajnamenti" hamisitásban, sváb szüretet példáz a budapesti magyar csemeteknek.

GYORSIRÁST havi 8 pengőért tanulhat a KOZMA-iskolában, II. Iskola u. 27

Lelki órát rendez Husvétvasárnap, április 21.-én d. u. 6 órakor a városmajori róm. kath. egyházközség a Csaba utcai autóbusz és villamos megállónál épült Ottokár Kultúrházban. A megboldogult nagy gondolkodó és szociális apostol: Prohászka Ottokár emlékezetére szentelnek egy órát, hogy a mélységek és magasságok költőjének szelleme hozzon igazi husvétot a fájdalmas magyar böjtbe.

Borárostéri híd 800 vagon nyersvasból készül. Egy hónap mulva teljesen kész lesz a híd vasgyári szerelése. Vasszerkezetének legnagyobb magassága 4 és fél méter. Az uj híd hossza 376 méter, útszélessége pedig 15.7 m. Érdekes, hogy a tervek majdnem 30 év óta készülnek. Az épitési munkákhoz naponta egy vagon cementet használnak fel. A híd budai feljárója már teljesen elkészült s a munkahelyén egész kis városrész épült a mérnökök, irodák és munkások számára. Az épitshez felhasznált kőanyag kifaragásán, Budakalászon állandóan 166 kőfragó dolgozik.

Kavics utcai fővárosi gyermeküdülőt 30.000 pengős költséggel kibővitik. A bővités évi 12.000 pengős költségtöbbletét husz fizető gyermek felvételével akarják kiegyenliteni. Az üdülőt mint ismeretes özv. Mahunka Imréné ajándékozta annakidején a fővárosnak, hogy 3—6 éves lábadozó gyermekek erősödjenek a pompásan felszerelt intézetben.

Várhegy alatti barlangokat hozzáférhetővé teszik a közönség számára is. Egyik nagyobb teremben földalatti muzeumot létesitenek, amely a barlangvirág érdekességét mutatja be. A város vezetősége elfogadta a Barlangkutató Társaság ilyirányú javaslatát, elrendelve az is, hogy a szükséges ásatásokat, feltárásokat és térképezéseket minél sürgősebben kezdjék meg.

Első Magyar Általános Biztositó előreláthatóan az idén is 8 pengő osztalékot fog fizetni, azaz ugyanannyit, mint tavaly.

Dunántúli Villamossági Rt. közgyülésén történtek meg azok a bejelentések, amelyek a Dunántúli Villamossági Rt. aktivitását, rentabilitását igazolják. A társaság befejezte a vasúti villamositás nagy munkáját. 1930-ban helyezték üzembe a bánhidai erőmütelepet és a mult évben megkötötték a szerződést a székesfőváros elektromos áramszolgáltatására vonatkozóan. A Győri Ipartelepek Rt-gal is szerződést kötöttek Győr városa áramszükségletének fedezésére. Az 1934. évben 129.000 pengő tiszta nyereséget mutat ki a Dunántúli Villamossági Rt. és ezen felül 720.000 pengővel dotálta az újitási tartalékalapot.

Óbuda-Ujlaki Takarék Friedländer Jenő ügyvezető igazgató vezetésével tovább izmosodott. A betéti tevékenység örvendetesen 10 százalékkal emelkedett s a takarékpénztár működése minden igényt kielégitett.

A Mezőgazdasági Ipar (Georgia), a Magyar Általános Hitelbank érdekeltsége 1934. évi zárószámadásaiban 9.975.000 pengő részvénytőke és 13.648.693 pengő tőketartalék mellett az előző évről áthozott 10.449 pengő nyereségmaradvánnyal együtt 2.813.433 (1933-ban 2.928.546) pengő nyers jövedelmet mutat ki s ebből 715.181 P tiszta nyereség mutatkozik az előző évi 570.576 P-vel szemben.

Gazdasági tükör

— A Mávnál az év első két hónapjában kevesebb volt a bevételi eredmény, mint tavaly.

— A hadirepülőgép ipar a világ leggyorsabban fejlődő ipara.

— Uj karteltörvény készül és rendelet a márkacikkek védelméről.

— Félmillió pengővel emelik a kisipari hitelkeretet.

— Tiz pengő osztalékot fizet a MÁK.

— A kúria megsemmisitette a HÉV. közgyülését.

— Belgium és Japán belépnek a nemzetközi selyemkartelbe.

— A gyárosok állapitják meg a román textilgyárak behozatali kvótáját.

— Élénk üzleti forgalomra van kilátás a Nemzetközi Vásáron.

— A barack és meggy állami márkázását is bevezetik.

— Öntött üveg gyártására rendezkedik be a magyar ipar.

— A Weisz Manfréd gyár bécsi csőgyárát Romániába telepiti át.

— A tőzsdetanácsot átszervezik.

— Standard, Orion és Philips-gyárak kartelba tömörülnek.

— Hungária szállót félmilliós költséggel modernizálták.

— Tizezer pengővel növekedett a Polgári Sör nyeresége.

— Hétszáz vagónra deszkaüzletet kötöttünk Romániával.

— A Bécs—Hegyeshalom vonal villamositásáról Ausztria lemondott.

— Rimamurányi Salgótarjáni átvette a Győri Vagón- és Gépgyár részvénytöbbségét.

— Április 23-tól érvényes a Nemzetközi Vásár 50%-os utazási kedvezménye.

— Gázművek egymillió pengős szénszállitásra hirdettek pályázatot.

— Május 15-ig meghosszabbitották a magyar-cseh kompenzációs egyezményt.

— Féláru telefondijat követelnek az érdekeltségek a tőzsdei forgalomban.

— Kartelba léptek a vattagyárak.

— Elhárultak az olasz export akadályai.

— Pénzintézeti Központ közgyülését május 1.-ére hivták össze.

— MABI félmillió pengős kölcsönt adott a vidéki uszodák és trandok létesitésére.

— TÉBE közgyülését április 27.-ére hivják össze.

Felelős szerkesztő: **Viraág Béla**
Laptulajdonos: VIRAAG ÉS TÁRSA
Kiadásért felel: **Viraág Béla**
Neufeld Zoltán (Pannonia) nyomda Budapest, VII., Rombach-u. 8. Tel. 42-3-09

Közgazdaság

PÁSZTOR MIKSA vezérigazgató bejelentette, hogy a Pénzintézeti Központ negyedmilliárd pengőt bocsájt a hitelélet rendelkezésére.

WUNSCHER FRIGYES dr., a Hangya vezérigazgatója márciusban Baselben és Párisban járt s a svájci és francia szövetkezeti intézmények szervezeteit és üzletpolitikáját tanulmányozta.

POPOVICS SÁNDOR **rendkivüli időkben, rendkivüli képességgel szervezte meg a Magyar Nemzeti Bank intézményét és európai vonalú bankpolitikájával megbecsülést tudott szerezni a magyar pengőnek. Kisérletek helyett reális érzékkel, óriási áttekintéssel gondoskodott gazdasági életünk hitelszükségletéről és a konszolidáció anyagi feltételeinek megteremtése: történelmi érdem. Sajnálatos, hogy a jó magyar ember ezt a nemzeti missziót idegenhangzásu névvel töltötte be, de hozzánk tartozott a szive minden vágyával, a vére minden rezdülésével. Aki mindnyájunkért küzdött, mindnyájunk halottja és a magyar közgazdaság méltán siratja távozásában elhivatott nagy vezérét.**

Magyar Általános Kőszénbánya Rt. igazgatósága e hónap 10-én tartott ülésében megállapitotta az 1934-iki üzletév mérlegét, amely a szokásos leirások után 3,298.483.13 pengő (1933-ban 3,268.430.32 pengő) tiszta nyereséggel zárul. Az igazgatóság április 27.-ére hivja egybe a rendes évi közgyülést, amelynek indítványozni fogja, hogy az 1934. üzletévre — a tartalékok és alapok dotálása után — részvényenkint (mint az előző évben) tiz pengő osztalékot állapitsanak meg.

Magyar Pamutipar tisztviselői kara meleg ünnepséget rendezett Szurday Róbert vezérigazgató tiszteletére abból az alkalomból, hogy képviselőnek választották. A Pannonia télikertjében Quittner dr. és Ausch igazgatók köszöntötték szükebb munkatársai nevében, majd Áronffy ny. ezredes a tisztviselők és üzemi munkások képviseletében nyujtott át diszes ezüstserleget. Az üdvözlések sorát Lehrbaum cégvezető szavai zárták be s a szivből jött gratulációkért Szurday vezérigazgató hálás, meleg szóval mondott köszönetet.

A Budapesti Kisipari Hitelintézet mérlegjelentésében rámutatott arra, hogy a kisipari hitelakció nagymértékben emelte az intézet feladatait. Az elmult évben 2953 tételben 2.766.000 pengő összegü uj hitelt folyósitott az intézet. Megnehezitette a feladatot, hogy az alaptőkét még nem tudták abban az arányban emelni, mely a hitelszolgálatnak minden tekintetben megfelelne. Az állandó hitelellátásra közel 14 millió pengő állott rendelkezésre. Az intézet váltótárcájában 11 millió pengő értékü váló 93 százaléka ingatlannal van fedezve. A mérlegszámla az intézet különböző bevételeit 942.000 pengőben állapitja meg. Az intézet tiszta nyeresége 22.140 pengő. Az intézet elvállalta a Kereskedelmi és Iparkamara által kezdeményezett kisipari és kiskereskedelmi hitelek folyósitását, amelyre a kormány és a főváros 100.000 pengőt bocsátott egyelőre a kisemberek rendelkezésére.

Budai Általános Takarékpénztár most közzétett zárószámadásai újabb bizonyitékát szolgáltatják annak, hogy ez a jóhirü budai pénzintézet milyen jogosan élvezi a közönség bizalmát. Az intézet betétállománya 1.25 millió pengőre emelkedett, a kihelyezések összege pedig meghaladja a 2 millió pengőt. 15.000 pengő a tiszta nyereség. Az intézet április 25-én tartja idei rendes közgyülését, előreláthatóan a 10 pengő névértékü részvények után 30 fillér osztalékot fog fizetni. Az elért eredmény Friedländer Andor vezérigazgató céltudatos munkájának köszönhető.

HALLÓ! FIGYELEM!
Farsangi borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében. Kostolja meg nagydijjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhirü
SZEKSZÁRDI SAJÁT TERMÉSÜ BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállitunk. **Tegyen próbát!**
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése.
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19.
TELEFON; 32—0—63.
Ügyeljen a cimre!

Kadarka, fanyarkás vagy édeskés, könnyü	—.70
Asztali fehér, zamatos izü, könnyü fajta	—.80
Ó-rizling, nehéz zamatos óbor	—.90
Vörös „Bikavér", igen nehéz, fanyarkás	1.—
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor . .	1.20
Vörös ürmös, édes, füszeres „Vermouth"	1.50
Csemege fehér, édes nehéz	1.50

A TESZ nagydiját és aranyérmét nyerte el
Minden budai polgárt szivesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető.

A betegségek egész sora
igy: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség, stb stb. eseteiben a
HUNYADI JÁNOS
keserüvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló ereedménnyel használhatja. Az orvosok ezrei irják elő betegeiknek és a betegek tízezrei irnak róla elismerő nyilatkozatot.

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért zenekarával egész télen naponta
GUNDEL-GELLÉRT
ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

Vig esték ÓBUDÁN
Az ujjáalakitott, fővárosi nivóju
Központi-kávéházban, III., Főtér
Nagyszerű konyha!
RADICS BÉLA jazzenekara

Ehgyomorra
naponta igyék egy pohár
Kristály vizet

MENCZER
TISZTITÓ
mos, fest, tisztit
Központ
II. TÖRÖK-U. 3.
Margit krt. sarok.
(Admiral mozinál)
Tel. 50-4-93.
Fiókok:
I., Győző-u. 5. (Palya-u sarok)
Tel. 54—9—71
IV., Duna-u. 6. (Belvárosi kávéháznál) Tel. 83—0—03
Háztól és házhoz mindent szállit vidékre is!

KÁLYHÁS!
Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhirü céghez
BÉRES MÁRTON
I., Logodi-u. 19. Telefon: 53 0—33.

SPOLARICH KÁVÉHÁZ
RÁCZ BÉLA muzsikál
SPOLARICH GRILL
ÖTÓRAI TEA, TÁNC
ANTÓK FERENC, ÉVA, WILRE énekel
GUTTENBERG JAZZ
REGGELIG NYITVA

SASHEGYI-UTON a 8-as autóbusz Korompai uti megállójánál 9 drb. 300□-öles közmüves telek **jutányosan eladó.**
Tulajdonos:
PATHÓ ISTVÁN
I., Roham-ucca 6. Telefon. 53-5-28.

CIMFESTŐ
Első budai, legrégibb cimtáblafestészet
VÁLI GÁBOR. II., Iskola ucca 18.
Alapitási év: 1895

W. C. FÜRDŐKÁD, kályha mosdó stb. szabott áron
HUBERT, Liszt Ferenc-tér 4
Telefonszám: 22—2—67

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő ucca 9.
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térit[illegible]nk.
Akár venni, akár eladni óhajt ingatlant, forduljon bizalommal ujonnan bevezetett ingatlan osztályunkhoz
Mindennemü bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésére.
Sale dépositi

XXXII. évf. 1195. sz.

ELŐFIZETÉS

Egy évre . . 24.— P
Negyed évre . 6.— P
Egyes szám 40 f.

Egyesületek, amelyek nek hivatalos lapja, tagjai *féláron* kapják

Budai Napló

1935. május 2.

HIRDETÉSEK

Egy hasáb széles, 1 mm magas sor egyszeri közlésnél 30 fill. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint

A hirdetés díja mindenkor **előre fizetendő.**

Állandó hirdetőknek nagy kedvezmény

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VIRÁG BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: I, Maros-utca 23.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig.

Uj választás előtt

Az országgyülési választások körül folyt harcokban kifáradt közönséget elég váratlanul érte a községi választás és maguk a pártok is elég kelletlenül láttak a szervezkedéshez, piacra dobva az előző harcok folyamán már előre kialakult városi listákat, ahol nagyrészt azok helyezkedtek el, akik az országgyűlési választásokon nem jutottak megfelelő szerephez. Minden pártnak maradtak a körzeti és másfajta vezérekkel szemben úgynevezett „erkölcsi adósságai" az előbbi választásról és talán többen várják előző munkájuk honorálását, mint ahányan elhelyezhetők. A mult hét végén azután jelentkezett minden jogos és minden képzelt igény, amely követelte a pártvezetőségektől, hogy megfelelő helyen kerüljön a listára. A harmadik hely már orrfintorgatást váltott ki, — a negyedik és az utána következők pedig valóságos ellenzéki hangulatba vitték a jelentkezőket. Természetes, hogy mint minden csoda, ez a csodálkozás is csak néhány napig tartott és ma már sokan beletörődtek abba, hogy a listán való szereplésük nem jelent egyúttal városi mandátumot. Főleg azért nem, mert a párt legfelsőbb vezetősége új embereket hozott a listákra, még pedig a jó helyekre. Sok helyen ez erős ellenzést váltott ki, elsősorban azoknál, akik ismerik a budai polgárság konzervatív felfogását.

*

Budán vannak polgári tekintélyek, amelyek évtizedek alatt emelkedtek és a polgárság is úgy vélekedik, hogy ezeknek a közéleti szereplése föltétlenül értékes és megválasztásuk csak a polgárság elimerésének volna méltányos kifejezése. Az iparos- és kereskedőtársadalom hálával tartozik Hubert Vilmosnak, mert a különböző nehézségekkel küzdő iparosok és kereskedők minden ügyét lelkesen felkaorlta és megtet tmindent, megszerezte mindazok hozzájárulását és pártfogását, akik ezekben az ügyekben sikert jelentettek.

Az elhanyagolt hegyvidék érdekében az északi részen Szilágyi Károly, mint az Óbudai Hegyvidéki Szövetség elnöke fejtett ki rendkivüli munkásságot és folytatott elkeseredett harcot a hegyvidék érdekeit sértő téglagyárak gazdálkodása ellen, Délen Szibinkits Szemlaky György, mint a Budapesti Gazdálkodók Tgyesületének elnöke tett sokat és végzett érdemes munkát a gyümölcstermelés érdekében, éppen úgy rászolgálva a polgárság elismerésére, mint északon Szilágyi Károly.

Ezek az urak nem a politikáóbl éltek, hanem társadalmi és gazdasági tevékenységet folytattak, inkább kerülve, mint keresve a politikai szereplést.

Gazdaságilag talán Pávai Vajna Ferenc dr. főbányatanácsos, főgeológusnak köszönhet legtöbbet Buda, mert sok természetadta kincsét tárta fel és mutatott rá tudományos alapon is azokra a tényezőkre, mint a karsztviz, amely véglegesen megoldaná Buda vizellátásának kérdését, — továbbá a különféle gyógyforrások feltárása, amelyekkel szaporította Buda gyógyítóerejű értékeinek a számát.

Társadalmi tevékenységük révén elsősorban Lugmayer József, aki Szilágyi Károlynak lelkes segitőtársa, — Bárdos György, mint a Budai Ingatlantulajdonosok Egyesületének rendkivül agilis elnöke, — Nádas Béla dr., a Rózsadomb és Vidéke Egyesület főtitkára, ennek a természetadta nyaralóhelynek a fejlesztése érdekében kifejtett munkásságával, — Pénzes Mihály dr., aki a kézműiparosság anyagi érdekeit szolgáló szervezkedéssel, — Buda déli részén az alsóvárosban Gömöri Győző és újabban — Mikola Géza dr., aki a Fehérvári út környéke és a „Bibictelep" érdekeit szolgálja nagy arányokban, de szerep vár még a következőkre is: Zeöke Antal v. országy. képv., Fischer József építész, kir. tanácsos, Vadász Mihály dr. kormányfőtanácsos, Paszthélyi Vilmos, Koch Gyula szintén bírják a polgárság rokonszenvét és bizalmát és méltók, hogy a Városházán Buda polgárságát képviseljék, — azok, akik — ha nem is keresik, — de bizonyára szivesen fogadnák a polgárság bizalmának megnyilatkozását.

A PÁRTURALOM

azonban kénytelen sok mindenféle körülménnyel leszámolni és néha a párt érdekében mellőzni a hivatottabbakat, hogy éppen a párt uralmát mentse meg továbbra is.

A „Nemzeti Egység Pártja", amely tulajdonképen a régi „Egységes Községi Párt" folytatása, kiegészítve a Tabódy-Benárd által felállított szervezettel, amelyhez csatlakoztatták a frontharcosokat és a hadirokkantak szervezetét, — kénytelen számolni ezekkel a tényezőkkel és számukra elfogadható helyeket biztosítani a listán.

A mult számban már rámutattunk arra, hogy a Nemzeti Egység Pártját Zsitvay Tibor, Petracsek Lajos dr. és Becsey Antal vezérlik, a központból. A kerületekben pedig: — Óbudán Andréka Károly, Orova Zsigmond dr. és Sárközi Sándor dr., vagy Komárnoky Gyula, Halaman János, Zboray Sándor dr. ügyvéd, Szarvas Géza dr. ügyvéd, Szendrei Zsigmond, a Beszkárt állomásfőnöke, Kovácshegyi Kálmán és Phillipp Kálmán dr. tanár; — a II. kerületben Harrer Ferenc dr., Szilágyi Ferenc dr., aki mögött rendületlen bizalommal sorakozik a Viziváros polgárságának nagy része, amely a közügyek és a kerület egyik hivatott vezetőjét látja benne, — továbbá Grenyó Bertalan és Pénzes Mihály dr. ügyvéd, Hivert Dezső, Kenyeres Endre dr., Gurszky Ernő dr.; — az I. kerület listái még sehogysem alakultak ki. Köztudomás szerint a listát maga Zsitvay Tibor vezeti. A listán lesz Tóth Gábor, mint az iparosok és kereskedők jelöltje, és talán Petracsek Lajos dr. is indul. Itt jelölik Damokos Tibornét, valószinüleg Hencz Lajost és Rátkay tábornokot is. — A XI. kerületben Becsey Antal, Szántay István és Kovács József tábornok, Schwarcz Samu vezérigazgató, Miketz Károly igazgató és Somody Pál, a párt értékes titkára; — a XII. kerületet Petracsek Lajos dr. vezeti, követi Juhász Jenő dr. valószinüleg. Itt különféle listák vannak forgalomban, amelyek várják a felsőbb jóváhagyást. Igy az egyik szerint Ports István dr., a másik szerint pedig Vitányi Béla dr. miniszteri tanácsos.

A Szabadelvű párt talán Rassay Károllyal, talán Apponyi Györggyel indul a kerületben, de tudtunkkal minden kerületben állítanak listát.

Nagy érdeklődéssel várják Ripka Ferenc szervezkedését, aki Knebel Miklós dr. plébánossal menne együtt a lista élén, ha ehez megjön a Rómában tartózkodó hercegprímás beleegyezése. A pártszervezetet adják Ripka Ferenc személyes hívei és barátai az I. kerületben és az egyházközség tagjai, akik a szavazók háromnegyedrészét képviselik. A Ripka-párt föltétlenül sikerrel veszi fel a harcot, de csak az I. kerületben állít listát és maga Ripka ejtette el a tervet, hogy más kerületben, Budán állítsanak jelölteket.

Amennyiben a hercegprímás eltiltaná a papságot a politikai szerepléstől, amire a Ripka-párt elkészült, változás áll be. A listán valószínűleg indul Cavallier József dr. szerkesztő, Halwa Sándor mint iparos-kereskedő jelölt feltétlenül jó helyen indul, csak a Knébel helyét töltik be a budai közélet egyik kiválóságával. A pártiroda a Karátsonyi palotában van (I. Krisztina-körút 121). Telefon: 509-37.

Az I. kerületet kivéve, minden kerületben szervezkedik Kozma Jenő dr. régi tábora, mely — értesülésünk szerint — a hegyvidéken Oszoly Kálmánt vinné második helyre, de itt szerepelne Orphanides János és Nagy,ősz,i Ferenc. A többi budai kerület listája most van kialakulóban. Kozma Jenőnek oly nagyszámban lekötelezettje nemcsak a II. kerület, de egész Buda, sőt Pest polgári társadalmának nagy része, hogy előreláthatólag eredményesnek igérkezik szervezkedése, mely a régi községi polgári pártot támasztja fel, mint középpártot.

Nem valószínű, hogy ezeken kívül más párt is indulna Budán, már csak azért sem, mert nem lesz módjában az ezer bolettát megszerezni, amely az induláshoz szükséges. —

A BUDAI IPAROSOK

több izben tanácskoztak az alakítandó „Iparospárt" ügyében és mindannyiszor a pesti iparos érdekeltségek is képviseltették magukat. Az első alkalommal a II. kerületi Iparoskörben találkoztak, ahol Grenyó Bertalan épitőiparos elnökölt, de megállapodás nem jött létre. Kifogásolták, hogy a nagyvállalkozók igyekeznek érvényesülni.

A második tanácskozás az I. kerületi Iparoskörben volt Korányi Márton elnöklésével. Határozatot itt sem hoztak. Megnehezitette azok helyzetét, kik ajánlották, hogy a NEP-hez csatlakozzon az iparosság, az egyik jelenlevő kézműiparos kijelentése, az egyik városi jelölttel kapcsolatosan, hogy tiltakozik az ellen, mi szerint nagyvállalkozók kerüljenek, illetve képviseltessék magukat a város közgyülésén a kis és kézműiparosok rovására. Elmondotta, hogy 1918-ban lent szolgált a háború alatt Boszniában és ott a munkás élelmezés körül különös visszaélést jelentettek be, amely szerint egy budapesti vállalkozó cég 15.000 munkást élelmezett, holott csak 5000 munkás volt. A fölös 10.000 adagot továbbították Dalmáciába és ott értékesítette nagy haszonnal a nagyvállalkozó cég. Néhány vasuti mérnököt megbüntettek, elcsaptak, a cégből pedig kénytelenek voltak törülni az egyik cégtárs nevét. Most az egyik jelölt révén ez a cég befolyáshoz juthat a városházán, ami a kisiparosságnak nem lehet célja, ahogy azt a reformnemzedék hivatalos lapja is megírta. A gyűlés itt is eredménytelenül oszlott szét, ami azt bizonyítja, hogy a kézműiparosság még nincs kellően megszervezve s igy a városi választások alatt aligha juthat szóhoz és mégkevésbbé érvényesüléshez.

*

Ahogy lapzártakor értesülünk a NEP hivatalos listáját Budán az alábbi felállitás szerint tervezik:

I. kerület: — vitéz jákfai Gömbös Gyula miniszterelnök, Bornemissza Géza keresk. miniszter, dr. Somogyi Béla ügyvéd, dr. Pálvi Gyula ügyvéd, Tóth Gábor kereskedő, dr. Nyulászi Alajos jogtanácsos, Munkó Rezső tanácsos. **II. kerület:** — Zsitvay Tibor dr. ny. miniszter, Harrer Ferenc ny. alpolgármester, Tarkócz Endre, Szilágyi Ferenc tanácsos, Fluck András pénzü. titkár, Juhász Ödön pénzü titkár, Grenyó Bertalan kőművesmester. **III. kerület:** — Zsitvay Tibor dr. ny. miniszter, Andréka Károly, Orova Zsigmond dr. ügyvéd, Sárközy Sándor dr. közjegyző, viléz Komárnoky Gyula tanár, Zajzon Sándor tanár, Halmann Sándor iparos. **XI. kerület:** — Becsey Antal, Szántay István Máv. állomásfőnök, Vályi Lajos dr. ügyvéd, Nagy István dr. min. titkár, Boer Lajos dr. ügyvéd, Olchváry Jenő épitőmester, Schwarcz Samu igazgató. **XII. kerület:** — Petracsek Lajos dr. országy. képv., vitéz Barczy-Barczen Gábor rt. igazgató, vitéz Juhász Jenő dr. ügyvéd, Demel Aladár dr. ügyvéd, Tóthy János titkár, Döröghy Antal tanácsos, Petrovicz Ferenc dr. főorvos.

Szeged 1935. IV. 24.

„Úgy érzem, nem vagyok pártember és azt akarom, hogy az egész nemzet egy táborban legyen!" — mondotta

GÖMBÖS GYULA
miniszterelnök

szegedi beszédében. Politikai életünkben talán szokatlan az ilyen őszinteség, talán vannak, akik a legilletékesebb megnyilatkozáshoz is rosszmájú megjegyzéseket fűznek, de lehetetlen letagadni a magyarság összekovácsolásának azt a fanatikus hitét, amely Gömbös Gyulát vezérli nemcsak szavaiban, hanem tetteiben is. Mi nem tudunk vitatkozni a vitatkozókkal, mi nem keresünk támadási felületeket egy minden politikai vonatkozásra kiterjedő szónoklat mondatai között, hanem csak csodálattal és mebecsüléssel tudunk nézni arra a férfiúra, aki merészen, bátran szembeszállt — fenyegető kétségbeesés, nemzeti összeroppanás idején — a lemondással; aki rácsókolta lelke szép tüzét a magyarság ravatalára, hogy ujra élni, akarni, merni tudjunk. Ha Gömbös Gyula jelentené a meggondolatlanságot, akkor is, feltétlenül rohannánk vele a harcmezőre, mert a hivatás őszinte hite diadalmasabb zászló mint a megalkuvások fekete kalózlobogója. De nekünk a magyar miniszterelnök lendülete — programmos igérete a jövőnek is. Vannak a nemzet életében dolgok, szükségletek, amelyek megvalósításán nem szabad töprengeni, amelyeket meg kell csinálni minden áron, akkor is, ha belepusztulunk! Telepités, ifjuságpolitika, a fronthősök megbecsülése, az elzüllött magyar középosztály feltámasztásával, a magyar ipar ügye, mezőgazdaságunk piacainak megszervezése a történelmi folytonosságot garantálják és jobb belőlük valamit megcsinálni, azonnal és talán rosszul, mint jól — később vagy soha. A szegedi beszéd hangja a feltámadás harangszava. Messzehangzó harang: itt Budán is sokan hallják, vezérek és tábor s a virradat pásztortüzeinél harcos álmodozók fanatikus serege köszönti Gömbös Gyulát, aki egyszer a nemzeti hadseregel, most pedig a nemzeti programmal jött a főváros felé. Buda kinyitja szívét és tavaszi pompában várja és segíti az épitő munkát hirdető magyar Húsvét szent hajnalát.

A XI. balneologiai kongresszus

Április 26.-án nyitották meg a Gellért-Szállóban a negyvenedik Balneológiai Kongresszust. Bánlaky Géza a fővárosi gyógyfürdők központi igazgatója elnöki bevezetőjében értékes képét adta Budapest-fürdőváros kialakulásának. Az igazgatótanács felkérésére

SZENDY KÁROLY dr. —

polgármester fürdőügyi intézményeink jövőjéről beszélt.

— Gyógyforrásaink — mondotta — bátran felvehetik a versenyt a külföldi világfürdők termálvizeivel. Fővárosunk predesztinálva van, hogy a reumakutatás nemzetközi centruma legyen. A Széchenyi fürdő mellett újabb mélyfúrás reményt nyujt, hogy különleges gyógyértékü jódos, konyhasós vizet nyerünk. A Tabánban most kezdett kutatómunka befejezése után lesz szó a reumakórház elhelyezéséről, úgy, hogy a magyar vállalkozás és külföldi tőke is szerepet kapjon.

Frank Miklós dr. főorvos olvasta fel a titkári jelentést, ismertetve az Egyesület 45 éves eseménydús multját.

Tausz Béla dr. 1934. évi fürdővendég forgalmunkat, Felber Lipót ásványvízfogyasztásunkat ismertette értékes statisztikai oszlopokban.

Az első nap délutánján Vámossy Zoltán dr. egyetemi tanár mondott megnyitót, Papp Lajos pedig Dalmady Zoltán dr.-ról szép emlékbeszédet. Szabó Imre dr. a gyógykurák pszichikus tényezőit ismertette a szakközönség előtt.

Szombaton a Királyi Orvosegyesületben folytatódtak a tanácskozások, itt Barla-Szabó József dr. a fürdőterápia és társadalombiztosítás lehetőségeit ismertette érdekesen. Nemes Jenő dr. a budai hévvizek és keserűvizek keverését szolgáló szellemes készülékét mutatta be. Ennél a pontnál Vámossy professzor nemcsak a budai hévvizek kéntartalmát, hanem a keserűvizek (szerinte: talajvizek) értékét is kétségbe vonta, amivel kapcsolatban a gyógyitó ásványvizek érdekeltségei — mint értesülünk — nyilatkozatra készülnek. A kiváló professzor-elnök már nem egy kitünő fürdőorvos kedvét vette el, (talán csak nem szerencsésen fogalmazott) felszólalásaival. Az ilyen legilletékesebb nyilatkozatok alkalmasak fürdőkulturánk megtámadására. Reméljük, Vámossy professzornak alkalma nyílik az Orvosszövetség vasárnapi közgyülésén félreérthető szavait helyreigazítani.

A Balneológiai Kongresszus eredményes tanácskozásain a magyar fürdőügy sok előkelő harcosa és vezére szólt a tárgyalt kérdésekhez.

Idegenek — nálunk

— A Kurkomisszió helységavató ünnepe —

Ötven év nehéz küzdelmei után végre ünnepet ült az „Idegenforgalom" nayg eszméje: — megnyiltak a Budapesti Gyógyhelyi Bizottság (Curcomissio) modern helyiségei, Pest városának legforgalmasabb, legélénkebb helyén, megfelelő külső dísszel és meglepő belső berendezéssel.

Az előkelőségeket, köztük *József Ferenc* főherceget, leveldi *Kozma* Miklós belügyminisztert, *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármestert, *Liber* Endre alpolgármestert, *Némethy* Károly v. b. t. tanácsost, *Scholtz* Kornél és *Winchkler* István államtitkárokat, *Kovácsházy* Vilmos tanácsnokot, — *Szviezsényi* Zoltán dr. ny. min. tanácsos, a Gyógyhelyi Bizottság ügyvezető igazgatója fogadta, aki évtizedes lankadatlan munkával törte az útját a megvalósulás felé ennek a nélkülözhetetlen intézménynek, — fogadta és kalauzolta. Bemutatta mindazt a kincs-számba menő alkotást, amivel a Kurkomisszió a nagyvilág meghódítására indul.

E hiányt pótló intézmény megalkotásában Szviezsényi Zoltán erős kézzel támogatta József Ferencz főherceg, de sikert csak Kovácsházy tanácsnok erélyes és öntudatos munkája és nagy horderejű kérdés kellő fölkarolása révén ért el. Ott küzdöttek vele *Zilahy* Dezső, a Szkfőv. Idegenforgalmi Hivatalának igazgatója, *Tábori* Kornél szervezkesztő és *Tausz* Béla, a fürdőügy tudósa és lelkes munkása.

Ünneplő szóval Budapest főpolgármestere, *Sipőcz* Jenő dr. nyitotta meg és adta át a forgalomnak a Krukomisszió új pompás helyiségeit.

A bizottság és annak agilis igazgatója már hónapok óta nagy buzgalommal készitették elő ezt a megnyitó ünnepet, megindítva azt a világpropagandát, amelyről az alábbiakban számolunk be:

Háromféle irányban kezdtük meg az akciót Budapest gyógyfürdőinek nemzetközi elismertetése terén. Éspedig: kiállitásokon, külföldi fürdőügynökségek felállításával és a külföldi orvosokkal való kapcsolatok felvétele útján. Ezidőszerint résztveszünk a londoni Dayl Mail Ideal Home Exhibition kiállitásán, amely a mult hó 26-án nyilt meg és amely igen nagysikerű volt már azért is, mert Magyarország volt az egyetlen külföldi ország, amely erre a kiállitásra meghivást kapott.

Május 5-én nyilik meg Bécsben az Allgemeine Krankenhaus 200 éves jubileuma alkalmából a Nemzetközi Orvoskongresszussal rendezett egészségügyi kiállitás. Nagy érdekünk fűződik ahhoz, hogy az ott megforduló külföldi orvosok előtt gyógyértékeinket megfelelően bemutathassuk. Az anyag már elkészült és most van úton Bécs felé.

Április 12-én nyilt meg Zürichben a „Das Bad von gestern und heute" retrospektiv fürdőkiállitás.

Az eddigi kiállitási részvételek közül e legmonumentálisabb fürdőanyaggal a brüsszeli világkiállításon fogunk résztvenni, amely tudvalévő, hogy hat hónapig marad nyitva és sok millió látogatóra számit. A kiállitásoknak mindig igen nagy a propagandasikere, mert egy helyben nagyon sok ember fordul meg és százezrek előtt tudjuk rögzíteni Budapestet, mint fürdőmetropolist. A brüsszeli kiállitás anyagát: Bánlaky Géza és Rimanóczy Gyula épitészek rendezték. Készítettünk egy ötletes forgókorongot, melyet Kóródi György műépitész tervezett és egy 3 m magas és 3 m széles nagy méretű plasztikus budapesti fürdőtérképet készítettek: Bernkhardt, Gottwald és más fiatal épitészek, amely valóságos szenzációja lesz a kiállitásnak, mert összes fürdőinket a térképen kis modelleken átvilágítva mutatjuk be.

A külföldi ügynökségek közül a Balti Államokban állitottunk fel eddig ügynökséget, Riga székhellyel. Londonban Dean and Dawsoon és Thos. Cook and Son cégekkel kötöttünk a vezérképviseletre vonatkozóan előnyös megállapodást. A két cég fogja hirdetni az angol világlapokban közösen Budapest fürdőit és valamennyi kiadványukban propagandát csinálnak Budapestnek. Általunk kiküldendő orvos Londonban felváltva fog a két irodában Budapest fürdőiről szakszerű felvilágositásokat kapni, akinek londoni megbizatása 6 hónapig fog szólni és ez alatt az idő alatt az angol orvosokkal is fel fogja venni a kapcsolatot.

Stocholmban Leffler Béla irányitása mellett működik fürdőexpozituránk, igen szép eredménnyel és most van szervezés alatt Amsterdamban és Varsóban a fürdőügpnökség beszervezése.

1500 válogatott külföldi orvos cimére szétküldöttük a budapesti fürdőket ismertető tudományos orvosi brosurákat, amelyet még néhai Dalmady Zoltán professzor irt. Az ismertetés mellé mellékeltünk számukra egy szabadjegyet, mely feljogositva őket az 1933. év folyamán, Budapest három elsőrendű gyógyszállójának (Szent Lukács, Szent Gellért, Szent Magitsziget) 3 napi dijtalan igénybevételére, a fürdők dijtalan használatára és egyuttal 50 százalékos vasuti kedvezményre, továbbá a határok dijtalan, vizummentes átlépésére. Ezzel a nagyszabású akcióval széles orvosi rétegeknek tesszük lehetővé, hogy Budapestet megtekinthessék, ha Magyarország közelében járnak, időhöz nem kötve. Csak akkor várhatjuk az orvosoktól, hogy pácienseiknek ajánlják Budapestet, ha elsősorban maguk látták és meggyőződést szereztek arról, hogy milyen pompás gyógykincsek fölött rendelkezünk.

Anapokban jár nálunk Van Breemen professzor, a rheumakutatás elismert hirű tudósa, akinek itt tartózkodása jelentős lépésekkel fogja előbbre vinni a hosszú ideje vajúdó rheumakórház dolgát.

Május 3-én olasz orvosok nagyobb csoportja érkezik, május 16-án francia orvosok, augusztus 1-én 100 tagú amerikai orvoscsoport, szeptember 3-én a lengyel orvosok tanulmányútja, szeptember 12-től kezdődik a kbl. 600 külföldi orvos résztvételével megtartott Dermatologiai Kongresszus és ugyancsak szeptember vége felé várjuk az Egyetem 300 éves évfordulója alkalmából kbl. 100 orvos részvételét.

Amint látszik az orvosok között kifejtendő munka is eléggé széles skálájú. Ezeken kivul természetesen még sok más mindenféle problémát kell megoldanunk. Fokozatosan ki kell egészíteni a képanyagunkat, kiadtuk 8 nyelven 32 oldalas fürdőprospektusunkat, plakátokat nyomtattunk, Budapest fürdőváros filmjét elkészítsük és igénybevesszuk a modern reklámtechnika minden eszközét, hogy minél nagyobb arányokban hozzuk ki Budapestet, mint a világ legérdekesebb és legvonzóbb világmetropolisát.

*

Szviezsényi Zoltán dr. felvidéki tisztviselő családból származott. 17 éves korában korengedéllyel érettségizett s a pesti egyetemen tanári diplomát szerzett. Már főiskolai hallgató korában éleük részt vett a diákmozgalmakban, elnöke volt a Bölcsész Segitőegyesületnek és szerkesztője az Egyetemi Lapoknak. Selmecbányán működött mint tanár s a megszállás alatt a városi tanács nevében ő tárgyalt a csehekkel a fegyverszüneiről. 500 egyetemi hallgató segitségével magyar területre mentette Selmecbánya műkincseit, ezért a csehek halálra itélték. Veszedelmek között menekült el Szviezsényi Zoltán Budapestre, ahol „Hogyan veszett el a Felvidék" című könyvében leleplezte Scotus Viatort. A kommün elől Bécsbe kellett menekülnie, ahonnan Dvorcsák Győzővel, Bethlen István gróf közbenjárására, Varsóba jutottak. Itt Pilsudszky marsall és Ratti nuncius — a mai pápa állottak a magyar ügy mellé. A vörös forradalom leverése után Szviezsényi a nemzetiségi minisztérium pótfőosztályának vezetője lett miniszteri tanácsosi ranggal. Az osztály megszűnése után kezdett élénken foglalkozni Buda balneologiai kincseinek és a fürdőváros gondolatának propagálásával, amelynek ma is exponált vezérharcosa. Mint „Budapest Fürdőváros Egyesület érdemes igazgatóját hivták meg a Gyógyhelyi Bizottság élére."

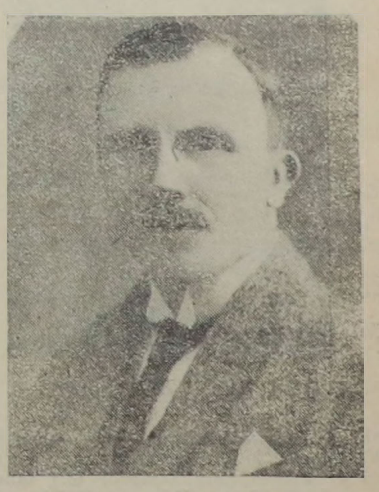

SZVIEZSÉNYI ZOLTÁN dr.

BUDAI NAPLÓ
uj cime:
I., MAROS-U. 23. magasföldszint
Telefon a régi: **50-2-96.**

Régi értékeink, uj egyéniségek

A forrongó idők, amelyek minden választás alkalmával új értékeket vetnek fel és régi értékeket állítanak háttérbe, megkövetelik a sajtótól, hogy filmfelvételekben mutassa be azokat, akiket előtérbe tolt a polgárság vagy egyéni értékeik. A főváros lüktető élete, főleg a választások alkalmával fordul érdeklődéssel mindazok iránt, akik egyes pártok zászlóvivői, vagy erős harcos katonái és mi szívesen teljesítjük azt a kötelességünket, hogy írásban és képben ismertessük azokat, akik felé most érdeklődéssel tekint Buda polgársága.

A budai hegyvidék polgárságának megbecsülése veszi körül,

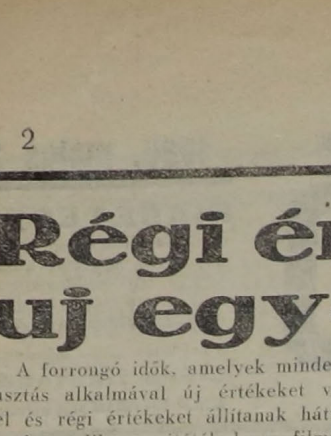

vitéz JUHÁSZ JENŐ DR.

gazdasági főtanácsost, ezt a kemény akarású magyart, aki nemcsak kiváló jogász, de emellett jónevű festő és elismert közgazdasági író is egyszemélyben. Magyar fajtájának a szeretetét a Rákócziak földjéről, Zemplén megyéből hozta magával, amelynek székvárosában Sátoraljaujhelyen született. Oda kötik diákéveinek az emlékei egészen az érettségi bionyítványig, melyet a piaristáknál szerzett meg. A jogtudományok doktori fokozatát, a berlini és budapesti egyetemek hallgatása után, Kolozsárt szerezte meg, de fejlesztette a művészet iránt való fogékonyságát és festményeivel a tárlatokon együtt szerepelt a legnevesebb művészekkel, akikkel együtt látogatták a münchení, és párisi festőakadémiát. Irodalmi szereplése a tudományos irodalom terén szerez neki egyre becsültebb nevet és egyik agrárpolitikai tanulmányából eredő tervezetét, az 1931 évi VIII. t. c. megalkotásával kapcsolatban a kormányzat is igen sok vonatkozásban felhasználta. Ezeket az eredményeket a Kormányzó úr őfőméltósága is honorálta, amikor 1924-ben gazdasági főtanácsossá nevezte ki, amire már előzőleg azzal is rászolgált, hogy a háborúban, ahová 1914 év folyamán mint kölegény vonult be, pedig mint az országos gazdasági bizottság tagja felmentést kaphatott volna. Három évet töltött a fronton, ahol megszerezte sok kitüntetését és a vitézi címet. Az 1918-as összeomlás után, néhányb arátjával, súlyos veszedelmek közepette Olaszország katonai és politikai veető köreivel kapcsolatot teremtett és ők sürgették eredményesen az Olasz misszió Budapestre való küldetését. A kommunizmus letörése után ő hozta létre az első frontharcos alakulatot, a hadviselt magyar közszolgálati alkalmazottak bajtársi szövetségét, amelynek élén sikerült orvosolni a háború alatt háttérbe szorult hadviselt tisztviselők és altisztek sérelmeit. Juhász Jenő dr. mint földmívelésügyi min. osztálytanácsos 1924-ben ment nyugalomba. Ezután szerzett ügyvédi oklevelet és közben még arra is volt ideje, hogy megszervezze a Hegyvidéki Társaságot, amely mint társadalmi alakulat fellegvára úgy a városfejlesztő, mint minden más kulturtörekvésnek. Vitéz Juhász Jenő a nemzeti egység gondolatának lelkes híve és már évekkel ezelőtt rámutatott arra, hogy a kormánynak kell irányítani a főváros politikáját is, ami ma már befejezett tény.

Az a nagy összefogás, amely a nemzeti egység jegyében testvéri kezet nyujtott a polgárság sok olyan rétegének, amely az építőmunkát csak a mai kormányzat irányításával tudja elképzelni, — Budán is kitermelte maga vezérkarát. A hivatottak első sorában foglal helyet

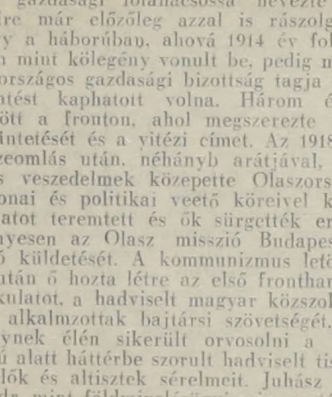

VITÁNYI BÉLA dr. — ny. miniszteri tanácsos,

aki a hegyvidék budai értelemben vett különleges helyzetében is nagy szervező és alkotó munkásságról tett tanubizonyságot. Vitányi Béla dr. 1883-ban Komáromban, Klapka városában született. Egyetemi hallgató korában a Joghallgatók Tudományos és Segitő Egyletének elnöke volt. Kitüntetéses szigorlatai után jogtudományi doktorrá avatták. 22 éves korában jelent meg „A Tripartitum államjoga" c. jogpolitikai monográfiája, amely olyan feltünést keltett, hogy Polonyi Dezső azonnal meghivta az igazságügyminisztériumba. Innen 1921-ben, mint miniszteri tanácsos vonult nyugalomba. Ezt megelőzően az ügyvédi diplomát is megszerezte. Alapvető irodalmi munkásságot fejtett ki a magánjog, büntetőjog és jogtörténet terén. Feltünést keltett a háboru után megjelent „Megegyezés az utódállamokkal" c. munkája is. Budán mint a városfejlesztés és hegyvidéki mozgalmak lelkes előharcosa szerepel. Maradandó érdemei az Erzsébet leányárvaház és Notre Dame de Sion intézetek uj elhelyezése. Utóbbinak ma is jogtanácsosa. A sashegyi közművek, uthálózat és autóbuszvonal létesitése személyes érdeme. Társadalmi működésének legjelentősebb pontja a „Hegyvidéki Társaság" megszervezése, amelynek agilis társelnöke. Állandóan sürgeti a hegyvidék kerületi elöljáróságának felállitását. Követeli az épitési lehetőségek megkönnyitését és minden erejével a polgárság érdekeit szolgálija. Nemes egyéniségét, politikai- és világszemléletét legigazabban tükrözi az a pohárköszöntő, amelyet a Hegyvidéki Társaság nevében Zsitvay Tibort a Nemzeti Egység fővárosi vezérét üdvözötte, amelyben rámutatott, hogy: „valamikor lengyel és olasz kérdésről tudott Európa. Ma már a magyar kérdés áll az előtérben. Az olasz Cavour ereje a fegyver és a vitézi rezolutió volt s ennek magyar inkarnációja, a katona és diplomata miniszterelnökre, vitéz Gömbös Gyulára és a magyar feltámadásra üritem poharamat." — A küszöbön álló törvényhatósági választásokkal kapcsolatban a hegyvidék polgársága, örömmel látja az első sorban Vitányi Béla dr. személyét.

Vannak emberek, akik nem keresik a közéleti szereplést, akiket a közóhaj emel vezető polcra, mert a becsületes munka, a polgári együttérzés, a társadalmi fejlődés komoly részesei. Igy ismerik Buda szivében

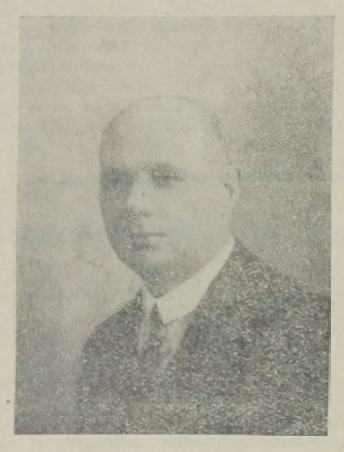

GURSZKY ERNŐ dr. — orvost, a pedagógiai tanárt, aki baranyai szülőföldjéről hozta közénk kiegyensúlyozott életszemléletét. Sokoldalú készültségü ember, tanitói, gyógypedagógiumi tanitóképző főiskolai tanári oklevele mellé megszerezte az orvosi diplomát is és utóbbi minőségében igen előkelő helyet foglal el a szakirodalomban. Tagja az Orvos Szövetségnek és az Orvosok Egyesületének. A háborút az olasz fronton küzdötte végig, ott tanulta meg a magyar faj felsőbbrendűségét megismerni, amelyben való hit vezeti ma is minden ténykedésében. Közel jutott, mint II. kerületi iskolaorvos a magyar élet legsulyosabb problémáihoz s az általa szervezett Nemzetpolitikai Társaságban a kérdésekre illetékesek figyelmét is rairányitotta. A Nemzeti Egység első szervezeteiben a Tabódy-csoporttal együtt dolgozott, mint Gömbös Gyula politikai stilusának rendületlen hive, aki a magyar élet minden tényezőjét a nemzeti alkotómunka szolálatába kivánja állitani. A budai tanügyi szervezetek szivesen tömörülnek mögéje s az a szellemi és lelki fegyelmezettség, amelyet ez a társadalmi osztály képvisel, magnetikus erővel sorakoztatja Gurszky Ernő dr. személye mögé mindazokat, akik a magyar jövőért tudnak harcolni.

A foradalmakat követő aléltság, megfeledkezett azokról, akik a háború frontjain vesztegették el fiatalságukat és történelmi szükségesség volt a frontharcos mozgalom és a Nemzeti Egység találkozása. Ez a találkozás markánsan jelentkezik

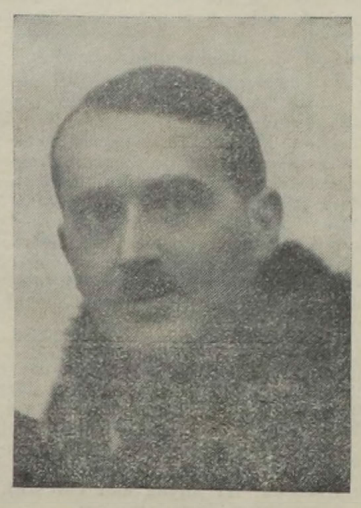

HIVERT DEZSŐ DR.
a Nemzeti Egység II. ker. szervezetének körzeti elnöke, ügyvezető h. elnöke és az elnöki tanács tagjának

közéleti szereplésében is, aki 36 havi frontszolgálat után 6 kitüntetéssel tért vissza otthonába. A komunizmus alatt üldözték s menekülnie kellett, de a diadalmas ellenforradalom után egyike volt az elsőknek, akik a MOVE zászlója alatt Gömbös Gyula politikai hitvallását fogadták el iránytünek. Kezdettől fogva vallotta, hogy minden akarását, tudását, a fegyelmezett nemzeti összefogás szolgálatába kell állitani. Ezt és a fiatal magyarság ügyét szolgálta akkor is, amikor Bornemissza Géza mai kereskedelmi miniszterrel együtt életrehívta a főiskolai ifjuság Centrum Szövetkezetét amely fiatal nemzedékeknek ma is legfontosabb anyagi erőtényezője. Hivert Dezső dr. irtózik a fórumok piaci zajától, de csendbe végzett alkotó munkássága mindenképen a közélet porondjára szólítja, ahol előkelő szerep vár reá kiváló képességei révén.

A régi nagy jogászpolitikusok emléke még élénken él Budán, ahol az évszázados hagyományok tiszteletén épült fel minden politikai megmozdulás. A nemzeti érdekek védelmében vivott közjogi harcok különleges szerepet biztositottak a jogászoknak s ez a társadalmi réteg jelentőségét máig is megtartotta. Az ujabb jogásznemzedék értékes tagja

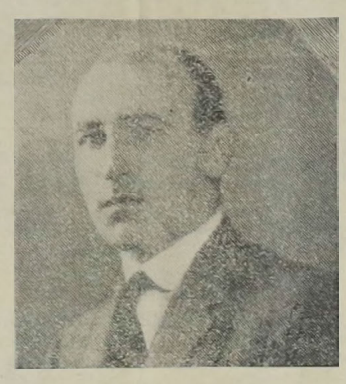

abaujszántói
KEREKES ENDRE DR. —

ügyvéd, aki már mint fiatal jogász az Egyetemi Kör egyik vezetője volt. A világháború fergetegében végigjárta az összes frontokat és mindenütt kitüntetésekkel igazolják vitézi voltát. Visszatérve a polgári élet hétköznapjaiba a forradalmak után a MOVE egyik vezető tagja lett, a maga erejével is szolgálva a magyar feltámadás reneszanszának nagyszerű gondolatát. Mint budai ügyvédet a Kamara az adófelszólamlási bizottságban delegálta és nagy jogi felkészültséggel szerkeszti az egyik a társadalombiztositásával foglalkozó kitünő szakfolyóiratunkat. Mint sajtóvállalati ügyész ismeri a magyar politikai élet minden rejtett rugóját és hatalmas energiával szolgálija szükebb hazájának a II. kerületnek polgári érdekeit. Hive volt a Nemzeti Egységnek már akkor is, mikor ez a gondolat még nem jutott a magyar élet homlokterébe. Közvetlen meleg egyéniségével számos hívet szerzett magának és közéleti működése elé őszinte bizalommal tekint Buda polgársága.

A városi polgárság történelmi szereplése révén a leghűségesebb őrállója volt a mult hagyományainak Óbudán is, amelynek polgársága a maga sajátos életszemléletével most is megtalálta azokat, akiket a maga nevében küld a városházára, köztük

SÁRKÖZI SÁNDOR dr. — kir. közjegyzőt, —

aki a fővárosban született, itt végezte tanulmányait és itt szerzett jogi diplomát is. Fanatikus harcosa a magyarságnak, a világháboruból, mint a 32-ik gy. e. főhadnagya számos kitüntetéssel tért haza. 1919-ben, amikor ügyésze volt a városnak, a kommunisták hazafias ellenforradalmi tényked ése miatt üldözték és állásától megfosztották. A nemzeti függetlenség gondolatát már mint fiatal egyetemi hallgató egész szivével szolgálta és egyike volt azoknak, akik a fejlődő magyar sportéletet a MAC kebelében diadalmas utján elindították. 1928-tól Óbuda közjegyzője, aki Gömbös Gyula kormányalakitásakor azonnal a Nemzeti Egység hive és egyik kerületi szervezője lett. Óbuda polgársága nem hiába látja benne egyik vezérét, mert Sárközi dr. viszont a nemzet jövőjét a polgári erények megbecsülésében s az ifjuság sorsának céltudatos felépitésében látja.

Rétyi Székely Miklós dr.

MEGNYILT A Margit-híd mellett BUDÁN
SZEIFFERT a legragyogóbban berendezett modern, kényelmes, uri KÁVÉHÁZ
mint CAFÉ RESTAURANT

A Hollós Mátyás Társaság előadóestje a Gellértben

Művészest és tudomány találkozása volt az a szép est, amelyet ápr. 29-én este rendezett a budai irók, művészek és tudósok —

HOLLÓS MÁTYÁS TÁRSASÁGA

a Gellért szálló dohányzójában. Hennyey Vilmos dr. államtitkár elnöki megnyitójában üdvözölte a megjelenteket és előadókat, köztük Becsey Antalt, a társaság alapító tagját, K. Császár Ferencet, a Közmunkatanács tagját, Horváth Istvánt, a Saxlehner keserüvizüzem igazgatóját, Schön Győző gázgyári h. vezérigazgatót, Kánitz Jacquest, a dicsőszentmártoni földigáz társulat elnökét, Faludi Béla bányatanácsost, az Akadémia tagját, Pantó Dezső bányatanácsost, a Pénzügyminisztérium képviseletében, Semsey Aladár Ujpest polgármesterét, Maros Imre főgeológust és az uj tagok közül megjelent gróf Berényi Jánost. A műsort J. Viraág Ilus mozdulatművésznő nyitotta meg, Szabó Lőrinc, Kaffka Margit, Reményik Sándor és Tóth Árpád verseit interpretálva kellemes hanggal és nagy ritmikai művészettel.

Általános figyelem közt emelkedett szólásra

PÁVAI VAJNA FERENC dr.
főbányatanácsos, főgeológus,

akinek programmszerű előadását lapunk mellékletén közöljük.

Az előadáshoz Becsey Antal korm. főtanácsos szólt hozzá elsőnek, mint Budapest és környéke hévviz, gáz és ivóvíz kutatás kérdéséhez a maga kiváló tudásával és tapasztalataival. A főváros eddig 70.000 pengőt áldozott gázkutatásra, — mondotta — és hasonló áldozatra volna szükség a hazai sótermelés (párolás) és karsztvizek felhasználásának megindítására. A hőenergia kitermelés kérdésével maga is foglalkozik. Ha mindazokat a lehetőségeket kihasználjuk, amelyeket csonka Magyarország nyujt, sok értéket menthetünk meg gazdasági tényezőink gyarapitására. Pávai Vajnában látja azt az egyéniséget, aki a főváros geológiai viszonyait lelkesedésével és tehetségével hivatott mindnyájunk érdekében gyümölcsöztetni. — Pénzügyminisztérium szakosztályát képviselő Pantó Dezső bányatanácsos reális alapon igyekezett bírálni az utóbbi évtizedek munkaeredményeit, amelyek teljes sikerét a pénzhiány gátolja. Nemes Jenő György dr. fürdőorvos érdekes kritikát mondott a kutatásokat gától előitéletekről. Majd Pávai Vajna Ferenc szólalt fel ismét, összegezve az értékes vita eredményeit.

A közönség melegen ünnepelte az előadóval együtt a hozzászólókat is. A Gundel éttermében a Társaság szükebb köre társasvacsorához ült.

Nemzeti Gyermekhét keretében a magyar gyermek fejlődésére hívják fel a figyelmet a május 6.-án d. u. 5 órakor a Rómaifürdő-telepi elemi iskola (III. Keve-u. 41.) értekezletén, amelyre a szülőket és az érdeklődőket meghívják. Kocsán Józsefné tanitónő a magyar gyermekvédelemről beszél; Reitter József dr. iskolaorvos a gyermek hygiénikus ápolása a szünidőben címen ad gyakorlati tanácsokat. Végül megtekintik a tanulók rajzaiból, irásbeli dolgozataiból, kézimunkáiból rendezett kiállitást.

Közgyülését május 3-án este rendezi a Budai Iparosok és Kereskedők Köre a Pozsonyi vendéglő különtermében.

GOMBOCZ ZOLTÁN †

A magyar tudományos világ fájdalmas gyásza öleli körül ennek a zseninek a koporsóját, aki a nyelvkutatás fényszórójával világított a magyarság történetelőtti homályába. Csodálatos szív és csodálatos tehetség költözött el a szép halál döbbenetes percében. Ha a szívnek van muzsikája, ha az Örökkévalóságnak vannak hangszórói, a mi zokogásunk orgonája búg most a vándornak gyászos melódiákat kiséretül, a csillagok messzi szép országútján.

Rossz nézni azokat az öntözőholmikat, amiket két kényelmes gebe rángat csigabiga módra a poros budai utcákon. Hol csurog belőlük valami vékony lé, hol nem, de inkább nem, mint igen. Ennek okáért mindig ott a legnagyobb por, ahol ezek a középkori lajtos szerszámok végigcammognak, pedig ahol egyszer már megfordultak, oda csak nagysokára térnek vissza. Fürdőváros vagyunk vagy mi és megérdemelnénk, hogy egy pár uj autóval a forgalmasabb közlekedési vonalak piszkos porát csillapitsák.

Első Dunagőzhajózási Társaság a Bécs—Pozsony—Budapest — Belgrád — Russe—Giurgiu közötti express-, illetve személyhajójáratokat első menettel Bécsből, illetve Budapestről Giurgiu—Russeba április 28-án, Budapestről Bécsbe április 28-án, Giurgiuból Bécsbe május 1-én és Russeből Bécsbe május 2-án megindítja. Bécsből Linzbe az első postahajó május 11-én, Linzből Bécsbe május 14-én, Bécsből Linzbe az első gyorshajó május 25-én, Linzből Bécsbe május 26-án indul. A társaság külön felhívja az utazóközönség figyelmét arra, hogy további intézkedésig Budapestről a gőzös vasárnap és szerda reggel 8 órakor indul Bécs felé és oda másnap reggel 6.30 órakor érkezik. Bécsből változatlan menetrend mellett a gőzös vasárnap és szerdán közlekedik.

Ház- és Telektulajdonosok Országos Egyesülete központi helyiségét V. Aulich utca 4. szám alá helyezte át. Az uj helyiség megnyitásán Somssich Tihamér gróf orsz. elnököt és Szende Péter Pál ügyv. elnököt meleg szeretettel ünnepelték a nagyszámban megjelent tagok. Szende Péter Pál kijelentette beszédében, hogy a házadó rendkivüli pótlékának eltörlése nemcsak a házbirtok rentabilitásának előfeltétele, hanem gazdasági életünknek is komoly érdeke.

Ős szumírok művészetéről beszélt C. Leonard Woolley londoni professzor, akinek nevét az őssumér — „Ur-város" területén folytatott nagyszerű eredményü ásatások tették világszerte ismertté, e hó 24-én este az Iparművészeti Múzeum előadótermében a Szellemi Együttműködés Szövetségének és a Magyar Keleti Társaságnak együttes estjén. Excavations at Ur (Ásatások Ur-ban) címen vetitettképekkel kisért angolnyelvű előadást tartott. Bemutatásra kerültek ez alkalommal többek között az úri királysírok pompás aranyleletei, melyek a Kr. e. IV. évezred sumér kulturájának legragyogóbb bizonyságai. Csak Woolley ásatásai nyomán láttuk tisztán, hogy az ókori mezopotámiai (babiloni és asszír) kultur ának a sumérok, illetve szavirok azaz fekete hunok voltak az alapvetői. Az ékirást ők találták fel s az ókorban már nagyhirű, lépcsős, tornyos szentélyek (Ziggurat) első példáit is ők építették.

Nyári főzőtanfolyam Budán

A „Volt Iskolatársnők Szövetsége" tagjai és a budai úriasszonyok és leányok részére — a székesfőv. Gázművek támogatásával — a II., Batthyány-utca 8. sz. alatti polg. leányiskola épületében főzőtanfolyamot rendez. A 4 hetes különleges tanfolyam a legfinomabb izlésü főzésre, sütésre, tálalás módozataira és az asztalterités művészetére tanitja meg a résztvevőket. A főzőtanfolyam résztvevői tandiját nem fizetnek. A beiratási díj 5 P, az anyaghozzájárulás esetenként 50 fill. A 4 hetes tanfolyam május 7-én kezdődik, minden kedden és csütörtökön d. u. 5—8 óráig tart. Jelentkezni lehet: minden hétköznap 9—10 óra között II. Batthyány-utca 8. alatti polgári leányiskola igazgatói irodájában. Ugyanebben az irőben az érdeklőnőknek ott telefonon is (51-8-60) felvilágositással szolgálnka.

MEGNYILT a POZSONYI ÉTTEREM KÉLLEMES TERRASZA!
Tulajdonos: TÖRÖK JÓZSEF

TAVASZI cipőkülönlegességeink elkészültek
DIOSI cipőszalon
VI., Teréz-körút 1/b.
BUDAIAKNAK ÁRENGEDMÉNY!

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I., Attila utca 8

VILLATELEK ELADÓ
1000 négszögöles, előnyös feltételek mellett a hűvösvölgyi villanegyedben (I. Hidegkuti út 93) Érdeklődni lehet a tulajdonosnál: Palóczy, II. Keleti Károly utca 19. Telefonszám: 52-3-81.

OLEUM
MŰSZAKI KERESKEDÉS
Telefon: 69—0—10. — XI. ker., Horthy Miklós-út 32, — Autócikkek, Bosch cikkek. Müszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF lerakat, gépszij, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont és padlóolajok, kocsikenőcs, gépzsir, autógumi. Házhoz szállitással.

1935. V. 3—11.
B. N. V.
(Budapesti Nemzetközi Vásár)

RUHÁK
II., FŐ-U. 57. Tel. 55-3-85
Mérték szerint olcsón, izlésesen készülnek, átalakitások, forditások jutányos áron. Ruhakarbantartás teljesen garantálva. 2 öltöny P 2.50
Első Budapesti Ruhakarbantartási Vállalat

Nyelvtanulók figyelmébe
Menyasszonyod fiatal, de nyelvmestered tapasztalt, idős legyen. — Bővebbet a
Gáspár Bernát féle nyelviskolában
II. Fillér-utca 62

BUDAI GYERMEKRUHAHÁZ
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 23. ALATT
MEGNYILT!
Speciális gyermekruha üzlet. Babi kelengyék, felöltők, leány és fiuruhák nagy választékban.

KAKASKAPU SÖRÖZŐ
II., PÁLFFY-TÉR 4. SZ.
Családi menü P 1,60
Nagymenü P 1.20
Ebédet házhoz szállit

Horthy Miklós

Magyarország kormányzója fényes külsőségek között nyitotta meg április 30-án a magyar nemzet országgyűlésnek új ülésszakát. Szózatában, amellyel a reformkorszak munkásaihoz fordult, megemlékezett azokról a súlyos feladatokról, amelyeknek becsületes és tökéletes megoldása erre a parlamentre vár és amelyek sikerétől, vagy bukásától függ a magyarság új, történelmi szerepe a Dunamedencében. Mennyi terv, mennyi gondolat, mennyi akarás fanatizmusa lobogott az ünnepien kivilágított kupolacsarnok ragyogó boltozata alatt! S ez a sok szent tűz mind megtagadása a halálnak, mind az élet hite; a képviselők és a nemzet szívéből fakad a vágy, hogy a magyarság imája ne csak remény legyen, hanem valóság:

— Isten áldd meg a magyart!

SZEMÉLYI HIREK

KOZMA MIKLÓS belügyminiszter május 11.-én Balatonföldváron a kormány nagyszabású idegenforgalmi programmját ismerteti.

ZSITVAY TIBOR dr. ny. miniszter, a NEP fővárosi vezére, budai mandátumáról lemondott és kecskeméti képviselőségét tartja meg.

SZENDY KÁROLY polgármester ápr. 30-án megnyitotta az Idegenforgalmi Fényképkiállítást a pesti Vigadóban.

VIDA JENŐ felsőházi tag, kormányfőtanácsosnak hosszú időn át kifejtett rendkivül eredményes közéleti, közgazdasági tevékenysége elismeréseül a Kormányzó az I. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta. A magas kitüntetéssel együtt jár a nagyméltóságú cím használata.

ANTAL ISTVÁN dr. miniszteri tanácsist, a sajtóiroda kiváló vezetőjét igazságügyi államtitkárnak nevezték ki.

PETRACSEK LAJOS dr. Buda országgyülési képviselőjét választották meg a NEP vitarendező csoportja előadójának.

MADARASSY-BECK MARCEL báró a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank elnök-vezérigazgatója évtizedes alkotó közgazdasági munkássága legfelsőbb elismeréseképen I. osztályú magyar érdemkeresztet kapott. Sikerekben gazdag életet koszoruzott meg a kegyelmes cím.

OSZOLY KÁLMÁN ny. isk. igazgató volt tvh. biz. tag súlyos fültőgyulladással kénytelen volt magát műtésnek alávetni. Rejtő tanár operálta sikerrel s egyheti kórház után e napokban tért haza a lakására.

KIRÁLY KÁLMÁN tanácsnok nagy érdeklődés mellett nyilatkozott az utak portalanitásának kérdéséről az Orsz. Közegészségügyi Egyesület ápr. 30-i előadóestjén.

NÁDAS BÉLA dr., a Rózsadombi Egyesület főtitkára, a siófoki fenyvesekben, a „Nádas-tanyán" pihent Húsvétkor.

ROSTA JÁNOS tanácsnok Húsvétra Abbáziába utazott. Szabadsága egy részét most is ott tölti.

vitéz DOMBAY ZOLTÁN dr. ügyvéd, hites könyvvizsgáló irodáját III. Zsigmond utca 68. sz. alá helyezte át.

MÁRTON GYÖRGY a Nemzeti Szövetség magyar bolgár bizottságában április 30-án Bulgária politikai helyzetét ismertette. Bevezetőt vitéz GALÁNTHAY GLOCK TIVADAR ny. tábornok mondott.

FELKAY FTRENC dr. tanácsnokot bízta meg a polgármester a közigazgatási tanfolyam vezetésével.

GEIGER GYULA, a Virányos-Kútvölgyi Gazdasági Egyesület alelnöke tette le a budai egyesületek koszoruját néhai Perczel Béla sírjára április 23.-án a kerepesi temetőben.

ESPLANADE

CAFFÉ RESTAURANT

Nyári kettős terrasz a Rózsadomb oldalán.

TÁNCTERRASZ

Sajáttermésü és uradalmi, tisztán kezelt borok

Zónareggeli (pörkölt, tokány, gulyás, savanyúfüdő) piccoló sör és kenyér . . 50 fillér

Reggeli kávé tejszinhabbal és süteménnyel 50 fillér

Kismenü . . . . . 1— pengő

Nagymenü . . . . . 1·30 pengő

SEBOLD REZSŐ vendéglős

Buda legrégibb fürdője:

A CSÁSZÁRFÜRDŐ

FÉRFI ISZAPFÜRDŐJE

megnagyobbitva és modernül átalakitva

MEGNYILT

EGÉSZ NAP NYITVA!

Befőttes üvegek, virágcserepek, játékok, keretezés, üvegezés

HOFFMANN

üveg-, edény-, porcellán-üzletében

II., HIDEGKUTI-UT 5. TELEFON: 64-7-98.

A Zugligeti és Pasaréti egyesület tagjainak kedvezmény!

REDŐNY készités, javitás, karbantartás

NAPELLENZŐ

szakszerű, olcsó készitése és javitása

FÜRSTNER LÁSZLÓ gépészmérnök redőny-karbantartási vállalata

II., BATTHYÁNY-U. 12. TEL.: 56-6-81.

PLÓSZ PÁL, VÉSSEI EDE

kiváló gonddal vezették hosszú időn át az Elektromosművek és a Gázművek világvárosi arányu üzemeit. A főváros szolgálatában töltött rendkivül eredményes munkásságuk elismerése az a szerződés, amelyet Szendy Károly polgármester április 24-én irt alá s amely a régóta üresedésben állott vezérigazgatói tisztségeket a legérdemesebb egyéniségekkel töltötte be. Ezzel jóidőre lekerült napirendről a két üzem egyesítésének gondolata is, amely ellen joggal tiltakozott a polgárság minden képviselője. A közszolgálatban töltött munka legszebb elismerése a két eddigi vezető pozíciójának megerősítése és osztatlan örömmel fogadhatja a főváros minden lakosa a polgármesteri döntést, amely a két nagyüzem további lendületes fejlődését Véssei Ede és Plósz Pál vezérigazgatók kinevezésével hosszú időre biztosítja.

Középkori Buda emlékeiről adott elő a Történelmi Társulat április 25-i felolvasó ülésén Gárdonyi Albert dr. volt fővárosi főlevéltáros. — A régi budai élet központja a „Tér" volt a mai Disztér helyén. A Szombat téren (mai Kapisztrán és Bécsikapu tereken) voltak a vásárok s a piacot két nagy párhuzamos utca kötötte össze a Térrel. Az Uri utcát Olaszutcának, a Fortuna utcát Szent Pál utcának és a Verbőczy utcát Zsidó utcának nevezték. XIV. és XV. századbeli okleveleinkben sok budai tér és utca neve maradt fenn s a sűrűn előfordúló magyar helynevek bizonyítják, hogy Buda város lakosságának jelentős része magyar volt. Történeti vonatkozású a helvőrségi templom is, amely a Vár északi plébániája volt, Mária Magdolna tiszteletére. Német plébániának hivták a mai Mátyás-templom helyén állott épületet, amely mellett a Domonkosok kolostora — a mai leányliceum — állott. Fortunaköz és Tárnok utca sarkán volt Corvin János herceg háza, ebben helyezték el 1777-ben a Nagyszombatból idehozott egyetemi nyomdát. — Gárdonyi dr. érdekes kutatásait most sajtó alá rendezi.

Mozog a Bíbicztelep. II. Rákóczi Ferenc halálának 200 éves évfordulója alkalmából a „Kelenföldi Gazdasági és Közművelődési Egyesület" m. hó 4-én rendezte első évi rendes közgyülését. A közgyülést emelkedett hangulat közepette Mikola Géza dr. elnök ünnepélyes szavakkal nyitotta meg, majd Bánhelyi Ferenc ügyvezető elnök részletesen számolt be az egyesület 1934. évi működéséről, valamint az eddig elért eredményekről. Az ünnepi beszédet Szentirmai Imre dr. tanár mondotta, aki a Nagy Fejedelem dicsőséges, tragikus életének részletes rajzában a hallgatósággal megismertette a nemeslelkű jó embert s félelmet nem ismerő Vitézt és a vagyonát, családi és egyéni boldogságát is feláldozó Magyar Főurat. Utána Rákóczi életéről szóló költeményeket szavaltak: Tábori Erzsébet, Weiler Vali, és Berek Edith; közben „Rákóczi siralmát" hegedűn előadta Forray Pál, majd a beteg iró: Szíklay János dr. a Hollós Mátyás Társaság elnökének „Rákóczi lelke" c. költeményét olvasta fel lendületesen Izsépy Béla társelnök, s ugyan ő mondotta a zárobeszédet is. A különösen sikerült ünnepi közgyülés a Himnusszal kezdődött és a Magyar Hiszekegy eléneklésével ért véget.

Idegenforgalmi előadásainak sorozatában a Baross Szövetség április 24-i estjén Ilovszky János elnök vezette be Kotál Henrik műépitész előadását, aki a nagynevű néhai Alpár Ignáccal értékes terveket készített a Tabán rendezéséről. A terv lényege, hogy a lebontott városrész helyén épüljön a fürdőintézmények központja, hatalmas parkövvel. A Gellértfürdőt a Citadellán át kapcsolnák a Rudasfürdőhöz s a gellérthegyi várat úgy alakítanák át, hogy déli része gyógyszálló, északi része pedig szórakozó hely lenne. Ehez a megoldáshoz hatalmas toronyszállodát építenének. A Naphegy déli lejtőjének megoldása úgy alakúl ki szerinte, hogy erre a részre panziószerű szállót terveznek. Kotál műépitész fejtegetéseit nagy érdeklődéssel hallgatta az egybegyült közönség.

Nász. Haypál Béla, budai református vezető-lelkész és Ceglédy Éva április 30-án délután a Szilágyi Dezső-téri református templomban örök hűséget esküdtek egymásnak. Az esketési szertartást Ravasz László dr. püspök végezte, aki lendületes beszéd kiséretében áldotta meg a fiatal párt.

Virányos Kutvölgyi Kulturális és Gazdasági Egyesület május 4-én este 7 órakor a Kutvölgyi-uti Wendl-féle vendéglőben rendezi 41-ik évi rendes közgyülését, amelyen Oszoly Kálmán v. főv. biz. tag mond elnöki megnyitót, Geiger Gyula dr. főtitkár jelentést terjeszt elő. A szokásos beszámolók után a megüresedett tisztségeket töltik be.

RAVASZ cukrász

I., Krisztina körút 75. Telefon: 50-2-32.

ELŐKELŐ CUKRÁSZ SZALON

Kultúrestet rendezett a budavári róm. kath. Egyházközség, az „Actio Catholica" budavári szervezeteivel egyetemben Lampel Vilmos egyházközségi világi elnök és az Orsz. Katholikus Népszövetség kormányzó-tanácsa tagjának irányitása mellett, vasárnap a Budavári Leánygimnázium zsúfolásig megtelt termében. A szép siker részesei: Lettner Vilmos rendezése mellett P. Ligeti Mária, Székely Sári, Bodor Teri, Rihász Gizella, Hegyi Ilonka, Lettner Vilmosné, Fridmann Lajos, Bánhegyi Antal, Laczkó Ernő, Palágyi Béla, Tóth László, Horváth Zoltán, Kecskés Ferenc, Knapp Lőrinc és Huszár István.

Frontharcosok I. ker. főcsoportja II. Rákóczi Ferenc halálának 200 éves emlékezetére diszgyülést rendezett a Budai Társaskörben ápr. 26-án. Munkó Rezső tanácsos, elnök mondott ünnepi beszédet a bujdosó fejedelemről, egyéb műsorszámokkal Farkas Gyula, Szabó Miklós, Kóbor Pál működtek közre. Szekeres Ödön ny. főjegyző, vezető tiszt tartalmas felolvasása fejezte be a számokat s a műsort az ifj. Zöld Károly vezényletével szépen szerepelt Tabáni Daloskör kórusa élénkítette.

Diszteret terveznek a Palota-térrel szemben, amelyre a fővárosi kertészet 4000 rózsatövet ültet. Virágzó cserjesorral veszik körül a rózsakertet s a domboldalon nemes díszpipacs, liliom, szarkaláb és pünkösdi rózsa pompáját tervezik. Három gyermekjátszóteret is létesítenek medencével és őszre befejezni kívánják a Tabán területének parkozását.

Pénteki Borgazda Társaság május 10-én este 8 órakor Neuschloss Knüsli Kornél dr. és Frommer Zsigmond dr. volt tagtársai emlékezetére gyászünnepet rendez, amelyen zilahi Kiss Jenő dr. ny. alpolgármester mond emlékbeszédet a Társaság két jeles tagjáról. Az ünnepséget kegyeletes emlékvacsora követi.

Déli pályaudvart a legujabb tervek szerint lebontják, területén a telkeket parcellázák és a jövedelmet a balatoni vasutvonal villamosításának költségeire fordítják. Ezzel a tervvel kapcsolatban szó van arról is, hogy az Alkotás utcai villamost Óbudától Kelenföldig vezetik, amivel Buda közlekedése lényegesen megjavulna. A tervek megvalósulásának előfeltétele, hogy a kormány járuljon hozzá legalább a Budapest-Siófok vonal villamosításához. Ez az elgondolás 17 millió pengős költséggel volna keresztülvihető.

Közmunkatanács átszervezéséről sűrűn volt szó az elmult napokban. Rakovszky Iván elnök helyére állitólag Bessenyei Zénó orszgy. képviselő kerül és más személyi változásokra is kilátás van. Élénken kommentálták azt a hírt, hogy a Közmunkatanács hatáskörét a főváros környékére is kiterjesztik és biztositani kívánják az intézmény politikai függetlenségét a különböző pártoktól. Egyelőre nehéz ellenőrizni a híreket, amelyek közt szerepel az is, hogy a Közmunkatanácsot egyesítik a Műemlékek Országos Bizottságával, amelynek munkaterülete ezzel az egész országra kiterjedne.

Budapesti Szimfónikus Zenekar egész évben komoly művészi programmal szórakoztatta Buda közönségét. Most rendezte 16. évadzáró bérleti estjét, amelyen Polgár Tibor érdekes szvitjét is bemutatták. 13 magyar karmester jutott szóhoz a zenekar 16 estjén, amelyen összesen 40 magyar szerző műve került bemutatásra. A zenekar vonósai kitűnőek, a fúvósok is nagy fejlődést mutattak. Sámy Zoltán vezető karnagy mindjobban összeforrt együttesével, amelynek tagjai sok szeretettel, tehetséggel, muzsikával ragyogták be az évad estéit.

Gyász. Rosinger Károlyné szül. jeddi Feiér Rózsa életének 55-ik évében április 24-én Szegeden elhunyt. Gyászolják: a Rosinger, Fejér, Makay, Babarczy, és Schiffer családok.

Harmatviz megdrágulásáról beszélnek hosszú idők óta illetékesek és illetéktelenek. A főváros vezetősége a versenytárgyalás alkalmával elsősorban a közönség érdekét kívánja szem előtt tartani, amire azért is szükség van, mert a bérlet iránt érdeklődők literenkint 2 fillérrel megdrágítani kívánják a szénsavval telitett palackozott ásványvizeket. Amenynyiben ez a terv valóra válik, a főváros közönsége évi félmillió pengővel fizetne többet a belső fogyasztásért. Ez semmiesetre nem közérdek.

Rózsaligetet terveznek a tabáni temető helyére. Ugy volt, hogy a Kormányzó nejéről elnevezett park lesz a Németvölgy gyönyörű szép virágos kertje. Ugy volt. De mikor lesz úgy? Egy pár sirt exhumáltak, egy kicsit megvakargatták a terepet és most tavasszal félbehagyták a munkát. Miért? Miért másodosztályú feltételes polgárság a Németvölgy lakossága? Szocialista alkotások ne börtönök, kórházak épitésében, hanem azok megelőzésében nyilatkozzanak. Napfényt, lubickoló medencét, parkot, játszóteret a apróságoknak és majd csak valahogy jobban akarnak alkalmazkodni a „fennálló társadalmi rend" mélyen tisztelt formáihoz.

Császárkertben alkonyat után leszáll az este és romantikus sötétség vagyon. A napközben, ott pihenő fürdővendégek és környékbeli srácok illedelmes nyugovóra térnek, azonban a fekete éjszakában fekete fejek bukkannak fel, amit semmiesetre sem lehet holmi drogéria reklámnak nézni. Pestről, a periferiákról kóválygognak ide félvilági nénik és alvilági bácsik és a budai éjszakában csúnya módon pajzánkodnak. Mindezt alig néhány lépésnyire a hidnál posztoló derék rendőrbácsitól, a világvárosi forgalomtól, az Irgalmasok kórházának tövében, a világhirű Császárfürdő mellett. Megkérjük szépen a nagybajuszú rendőrbácsikat kukkantsanak be néha a parkba és a bokrok közé, mert hogy azt a fergeteges idegenjárást tovább már nem szivlelheti a budai békés polgárság, és máris panaszt tett emiatt nálunk.

Budai Szinkör csodálatosan ittfelejtett deszkabódéjáról évek óta mesélik, hogy lebontják. Hát bontsák le. De ne úgy, hogy most nyáron vegyék el egy sereg színész kenyerét, hanem úgy, hogy ősztől tavaszig fölépitsék oda Buda új kőszinházát. Ennyit megérdemel a publikum, de el kell várnunk Sebestyén Gézától is, hogy komoly művészi programmot terjeszt az illetékesek elé, amellyel biztositani lehet a szinház egész évi működését és nemcsak két darabot hoz szinre négy hónap alatt.

Nagy művészestet rendez a Nemzeti Egység II. ker. szervezete május 11-én fél 9 órai kezdettel, a Budai Vigadóban Szilágyi Ferenc szaktanácsos vezetésével, aki oly nagymértékben tudta megnyerni a vizivárosi polgárság ragaszkodását és rokonszenvét. Közreműködnek a budapesti művészvilág kitünőségei: Ascher Oszkár, Bognár Elek, Cselényi József, Ferenczy Károly, Gárdos Kornélia, Hidas Hédy, Kiszely Gyula, Köpeczy-Boócz Lajos, Kőszeghy Ferenc, Lánczy Márgit, Lendvay Andor, Matány Antal, Pálffy Mária, Pethes Sándor, Polgár Tibor, Sándor Böske, Szedő Miklós dr., Tóth Erzsi és Uttry Anna. Műsorváltás kötelező.

Az uri közönség találkozóhelye

GÜL-BABA SÖRÖZŐ-ÉTTEREM

A BUDAI MARGIT-HIDFŐNÉL. ◆ II., MARGIT-KRT. 2. ◆ TEL.: 57-6-05.

Müvésziesen megtervezett termek. — Magyar, francia konyha. — Polgári sörök. — Menürendszer. — Hangulatos zene. — 10 % borravaló.

Zöldfa vendéglő a husvéti ünnepekben megnyitotta kerthelyiségeit s a derüs krisztinavárosi hangulatban jóizü serital mellett ünnepelték Buda polgárai a hires nevezetes vendéglátó ház százesztendős jubileumát. Sok szó esett pompás cigánymuzsika mellett a „Zöldfa" régi napjairól, de kijutott az elismerésből a legutóbbi vezetőknek is. Özv. Kodra Károlyné és Strassenreiter Jenő kitünő konyhával, hamisitatlan hangulattal tartották meg a közönség szeretetét, ami jó jel — reméljük — újabb százesztendőre.

Küzdelmek és alkotások

Fábián Gáspár dr. könyve

Az élet szép napsütése mindenkire egyformán ragyog, csak ki kell nyitni az ablakot, engedni kell, hogy a szépség, báj, a harmóniák lelke összecsókolja arcunkat, hogy illatos varázs és költészet legyen minden percünk. A mindennapok harcában is van poézis és lélek lehet minden tettünkben, ha hiszünk az ember magasabbrendű hivatásában és hiszünk a magunk missziójában. Fábián Gáspár dr. a kevesek között van, akik ezt a szépet, ezt a művészetet ki tudják értelmezni, az órák, napok és évtizedek egymásba folyó munkájából. A megfagyott muzsika, az épitőművészet költője, csodálatos élményeket tudott elmesélni téglák, kövek, házak és templomok épitésében s most egy izléssel, gonddal kiadott tartalmas kötetben vetíti elénk mindazt, amit a magyar művészetnek 25 év alatt, ötven éves koráig, gazdag szívvel adományozott. Nem tudjuk, amikor ezt a kötetet lapozzuk, mit csodáljunk jobban: a szerző alkotásairól készült fényképeket — ezeket a valóságba álmodott szépséges álmokat, — vagy azt a keresetlen, áhitatos modort, amellyel a szövegrészben elmeséli ötven év történetét, épitőművész életéből. A kiegyensúlyozottság, harmonikus szép családi élet, az Isten lelkének alázatos szolgálata szólhat csak ilyen férfias lírában, amit könyvében olvasunk és látunk. A lelkiember szépséget kutató láza, a reális igényeket művészi gonddal szolgáló csillogó izlés ragyog felénk ötven év és 25 évi épitőmunkásság történetének lapjain. Harc volt Fábián Gáspár élete, harc az érvényesülésért, a szárnyát bontogató zsenialitás magasbalendülő szép vonala talán néha megtört, de ez mindig csak újabb impulzust adott, tűzbe hozta fantáziáját, hogy mindig szebb, mindig értékesebb, mindig művészibb alkotásokat tudjon adni a magyarságnak. Ha lehet hazafiság a művészetben, ha van magasabbrendű hivatás a nemzet életének szolgálatában, akkor a művész élete lobogó fáklya, amelyre századokról is visszanéznek a nemzedékek. Nem lehet leírni azokat az épületcsodákat, amiket Fábián Gáspár templomokban, kollégiumokban, zárdákban, köz- és magánépületekben hintett szét a szűkreszorult magyar glóbuson. Nem is akarjuk szürke betűk hangulatával megközelíteni a művészetnek azt a teljességét és varázsát, amelyet élményi erővel hirdet minden alkotása, csak azt mondjuk küzdelmes szép élet ötven esztendeje után: — boldog család kedves budai fészkében legyen áldott az a férfi, aki zsenialitásával, alkotásaiban nyilatkozó szép lelkével közénk lopta lázas éjszakák után, irtózatos szenvedések ostromában az igényes, szebb, emberibb magyar élet hajnalát.

BUDAI VIGADÓNÁL Corvin-tér 5. Tel. 53—5—32. KOTSIS ERZSÉBET müvészi FÉNYKÉPÉSZ.

Görögkeleti magyar egyházról sok szó esett az utóbbi hónapokban. Ezzel a kérdéssel hatóságok és sajtó nagyon különböző érzelmekkel foglalkoztak, pedig ugyanakkor, amikor a magyarországi görögkeleti szerb egyház a leggyalázatosabb magyarellenes propagandát fejti ki és pánszláv ábrándokat locsolgat, óriási jelentősége van annak, hogy a magyarérzelmű görögkeleti hiveket kivonhassuk az idegen célokat hangoztató szerb egyház hatásköre alól. Németh Theodosius Istvánt, az antiochiai patriarka, püspök-érseknek nevezte ki és erről Magyarország legfelsőbb köreit hivatalos iratban tájékoztatta. Mindezek ellenére illetékes helyeken még mindig nem ébredtek rá a magyar görögkeleti püspökség nemzeti jelentőségére, ami a mi érdekünk, az állam érdeke és a jövő érdeke! Boldog büszkeség nekünk, hogy az egész magyar sajtóban lapunkon kivül a „Magyarság" az első pillanattól kezdve egész súlyával az igaz magyar ügy mellé állt és Németh István püspök elismerésének kérdésében becsülettel szolgálja a görögkeleti magyar püspökség nemzeti és jogi szempontból is támadhatatlan gondolatát.

Százötvenezer lakos költözött el tiz év alatt Budapestről a perifériákra. Akik mosolygó, parányi családiházról ábrándoztak: nem tudták megtalálni számításukat Budapest épitési rendelkezéseinek káoszában és elavult paragrafusok irott malasztja a legértékesebb rétegeket fosztotta meg a városi családiház kényelmétől. A kis házak és kis kertek lehetőségét biztositani kell elsősorban Budán és az ósdi rendelkezéseket idejében el kell tüntetni, hogy az élet és fejlődés tempóját ne zavarják.

Budai autótulajdonosok!

magángarázs hét-nyolc autó részére Retek-utcában.

TELEFON: 50-7-48

A regényes fekvésü

ÖRDÖGOROM CSÁRDA

a FARKASVÖLGY-ben

ERDÉLYI KÜLÖNLEGESSÉGEI

uri közönséget vonzanak.

Pompás üde hegyi levegő.

Elérhető néhány percnyi sétával az 59-es villamos végállomásától

Tulajdonos: GRUBER EMIL

Rózsadombon eladó jutányos áron két lakással biró emeletes családi ház; egy 4 és egy 5 szobás lakással. Érdeklődni lehet: 10-7-66 telefonszám alatt. (Ügyvédi iroda.)

Budai leányiskolák tanulói között a polgármester a Mária Valéria és Gizella főhercegnőkről elnevezett alapitványok ösztöndijait osztotta ki. Jutalomban részesültek: Nessenfeld Margit az iskolatéri leányliceum, Bende Magdolna és Hüller Etelka, a Horthy Miklós úti felsőkereskedelmi, Cserna Róza, a Böszörményi úti polgári, Chován Valéria, a Batthyány utcai, Max Emília, Izsó Emma, Erős Anna, Szőke Éva és Farkas Margit a Koronaőr utcai polgári iskola növendékei.

Vén gazembert, Mikszáth-Harsányi bájos színjátékát mutatták be Husvétvasárnap a „Ferences Ifjak" a Zárda utcai színpadon. Inokay báró szerepében Halász Károly, Borly Gáspár maszkjában Szabó László komoly igénnyel, szép művészettel lepték meg a közönséget. A nagyon jó előadás többi tényezői: Unger Klára finom profilja, Nárossy Richard főhadnagya, Tóth Lajos játéka, Gunszt Márton mint tisztiszolga. Az igazán kitünő mükedvelő előadást háromszáz ember tapsolta végig.

Kurucok Budán

A Budára vonatkozó, történelmi magvak kutatói egyébként a regényesség friss budai erdei virágocskáival tarkított mendemondái között ott van az is, mely szerint néhai való nagy jó Urunk, II. Rákóczi Ferenc Nagyságos Fejedelem Ur csellengő kuruc száguldói felverték Buda határát, felégettek egy-két majort, elhajtottak némineműlábas marhát, szekérre csaptak egy-két hordó jóféle sashegyi borocskát, ezután — és itt kezdődik a Regényesség, mert az előbbi dolgok igazak — kihasaltak egy meredek domb szélére. Szép nyári estén, anno 1705, odaálltak Buda falaira és megfújták a tárogatót. A tárogató mélabús és egyben vérforralo hangjai — mondja e szép mese — behallatszottak Budavárába és elhallatszottak a budakörnyéki sváb falvakba. A legényeket vonzották a csodálatos hangok. Jó édes anyjuk és szelíd mátkájuk könyörgésére mit sem hallgatva, követték a tárogató hivó, varázslatos hangját, odalopództak a kuruc tábortűzhöz. Mikor aztán felharsant a kurucok haditánca, ennek nem tudtak ellentállni a derék legények, felcsaptak a vén kuruc káplárok markába, beálltak kurucnak. Történt pedig ez mind ama leshelyen, hol a kurucok leselkedtek be Budára, — mely is azóta Kurucles néven neveztetik. Aki ezt el nem hiszi, menjen el a Kuruclesbe, ott találja a Labanc utat is, de van ott Tárogató utca is: ez mind bizonyítja a fentiek igazságát. A Kurucles nevét viszont Döbrentei Gábornak lehet tulajdonitani.

Hát ebből a meséből csak annyi bizonyos, hogy a néhai jeles műtörténész, Divald Kornél „Tarczay György" álnév alatt csakugyan bájos novellában irta meg a kurucok kuruclesi leselkedését és a budai németek és a budakeszi sváb fiúk kuruccá állását. Kötetének címe: Német világ Budán. Még egy rajzocska is van a novella mellett, a kuruc ott fujja a tárogatót és a német köntösü legények hallgatják. Herczeg Ferenc „Ocskay brigadérosa" hatása alatt irta ezt a jó öreg Divald Kornél 1897-ben, akkor még fiatal ember lévén. 1899-ben jelent meg Thirring Gusztáv pompás budahegyvidéki kalauza. A Kuruclessel kapcsolatosan ő is elmondja a leselkedést. Azóta ezren irták ezt meg. Lehet, hogy igaz az eset, mert az anekdoton akkor jó, ha benne valószinütlenség nincsen.

Tény, hogy a pesti Polgárkönyvekben is van nyoma a kuruc csete-páténak. Csete-páté: török szóból lett. Csata-patn annyi, mint kis csapatok összecsapása,

KITÜNŐ EBÉDJÉT
PONTOS IDŐBEN
HÁZHOZ KÜLDI A
BELLEVUE
Telefon: 52-8-84

annyi mint, amit a francia Scaramonde, vagy az olasz Scaramuccia és a német Plankterei. Igy például Bobitz János pesti rác szappanfőző és gyertyagyártó mesterről olvassuk, hogy a tényleges pestbudai kuruclárás idején a szőllőhegyen fegyverrel agyonlőtték. A Polgárkonyv elmosódott irással ezt irja: „im Weingebürig mit Gewöhr erschossen", vagyis: „a szőllőhegyen fegyverrel meglövetett". Szőllőhegy: ez lehet valamelyik budai szőllőhegy, de lehet a pesti Kőbánya is. Egyéb adatok szerint is történtek verekedések a szőllőkben a bor okán Budát megcsapó derék jó borivó kurucokkal, vált légyen egészségükre az őket ősi jusson megillető budai borocska, tekintet nélkül arra, ki szüretelte, ki szürte hordóba. Egy derék pest-budai krónikásunk ugyan Bóbitz urral, a szappanfőzővel csúnya blasphémiát cselekedett, keserves leiterjakabba esve bele. Ugyanis jeles cikket kanyarított Bóbitz urasság, mondván, hogy ez kávéfőző volt, ámde borosüveggel veretett agyon. Hivatkozik is a Pilgárkönyvre. A bejegyzés mutatja, hogy derék krónikásunk a Seiffensieder-t Kaffesieder-nek olvasta, a „Weingebürig"-et pedig borosflaskónak. Ami a tárogatót illeti, azzal is egynémely bajok vannak, mert az bizony recsegő hangú, éleshangú tábori jelzőhangszerszám volt. Hangja alkalmas volt a lármás táncmuzsikára is, menetütem adására is, de mélabúra nem. A neve sem tárogató volt, hanem taragató sip. Ezt Tóth Béla effendi írta meg, akinek nagyszerű írásai Csáky szalmájává lettek, mert újabban az összes ügyesek elfirkantják ötleteit és nem tartják eb és cigány által is vallott kötelességnek, hogy megírják, honnan nyirták-írták ki tudományukat. Az a valóban mélabús hangú keleti kétfúvókás kurta famuzsika, ami a mai oboa hangjához hasonló hangot ad, a török sip. Ennek a fúvókája alatt nagy fagömb van, mely a két nádfuvóka által adott hangot letompítja. Ennek hangja viszont fátyolozott és gyönge. Amit ma neveznek tárogatónak, az a francia clarine egy változata és újkori találmány. A fúrása tölcséres, mint az oboáé, a sípja azonban egynyelvű clarinette-síp.

Máig is kiül egy-egy érzelmes budai ifju a Gellérthegy oldalára és fujja-fujja tárogatóját. Szép dolog, hogy ezt cselekszi, de közben olyan keserves nótákat is fúj, melyek a magyar dallamkincs nyakának kitekerésével születtek meg.

Budai Hárombék Effendi

Hárshegyi cserkészparkban husvét előtt öt napon át az ország 120 városából és községéből 152 csapat képviseletében 650 örsvezető jelölt végzett örsvezetői tanfolyamot. A cserkészélet sok szépsége mellett komoly nemzetvédelmi problémák is bemutatásra kerültek. Gáz és légitámadás esetében való magatartás, harcszerű játékok, térképolvasás, természetjárás, morse szerepeltek a kiképzés programmján és esténként tábortüzek piros lángja ragyogta be a Hárshegy éjszakáját. Az örsvezetői tábor ismét pár száz magyar fiú szivébe lopta be Buda hangulatát.

61-es villamos vágányait néhány év előtt még csak megépítették az Alkotás-utcában, de ahoz úgy látszik külföldi tanulmányútra volna szükség, hogy a hosszú fényes sínekre európai közlekedés kerüljön. A Sashegy és Gellérthegy lejtőinek érdekelt közönsége még soha nem vette komolyan ezt a „közlekedést" amin nehéz volna csodálkozni. Mert várni a kocsira, körülbelül annyit jelent, mint elkésni. Ehez pedig Budán sincs mindenkinek kedve, ideje és pénze. 15-20 perces időközben indított kocsikkal — irja lapunknak egy elkeseredett utas — nem lehet fél Buda utasforgalmát lebonyolitani.

Orajavitás: Szerafin Gy. I. Roham u. 1

Főiskolai világbajnokságok előkészítésére a nagyhéten nagyszmú lett diák volt Budapesten, akik hosszabb ideig tartózkodtak a fővárosunkban. A lett csapat felkereste a Főiskolai Sportszövetséget is, ahol Neubauer Konstantin dr. tanárelnök, Rasztovich Imre ifj. elnök, Garam Jenő dr. főtitkár és Gedényi Mihály előadó látták vendégül a külföldi diákokat. Az élénk eszmecsere során a lett diákok határozott igéretet tettek arra, hogy a világbajnokságon a lehető legerősebb csapattal vesznek részt. — Az osztrák nemzeti diákszövetség jelezte, hogy a legerőteljesebb munkát indította meg Ausztria összes hivatalos fórumainál, hogy a budapesti világbajnokságokra minél nagyobb számú versenyző csapatot küldhessen.

KIRÁLY FÜRDŐ
Épitette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.
Budán, II., Fő ucca 84. sz.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot, magnéziumot tartalmazó hévviz köszvény, csúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1, nőknek hétköznap d. u. 2-7. - Ivókúra

A Kisfaludy-szinház a „Templom egere" című vigjátékban mutatkozott be. A cimszerepben Ferenczy Marika mindjárt első szereplésével megnyerte a közönség tetszését. Az irodistanőből lett félvilági nő szerepében jó volt Hermann Manci. A bankelnök szerepében Greguss Zoltán, a Nemzeti Szinház volt tagja tünt ki, akit baleset is ért. A bankelnök fiát mint kedvesen komikus alakot adta Alszeghy Lajosi akit már az előbbi társulatból előnyösen ismer a közönség. Schüntzl szerepében Szirmai Vilmos elsőrangú jellemszinésznek bizonyult. Az előadás nivós rendezéséért Békéssy Antalt illeti az elismerés, aki különben az öregedő udvarló szerepében is nagyon jó alakitást adott. Legközelebb egy hétig Az aranyszív című zenés játék kerül szinre.

Óbuda a politikában

A III. ker. Egységes Polg. Társaskör közgyülése. — Zsitvay Tibor diszelnök —

Régen volt Óbudán oly zsúfolt terem ünneplő hangulatban, mint április hó 25-én este a III. ker. Egys. Polg. Párt helyisége a Hajógyár utcában, ahová Zsitvay Tibor volt minisztert, a Nemzeti Egység Pártja budapesti nagymogulját várták, de csak a társasvacsorához tudott megérkezni, mai rengeteg elfoglaltsága mellett.

—

Andréka Károly elnöki megnyitója után, — Martin Gyula ügyv. elnök olvasta fel évi jelentését, amelyben kegyelettel emlékezett meg Berczik István és Kőszeghy István elhunytáról és végül túl szigorú bírálatot mondva a politikai tülekedés elfajulásáról. — lemondott tisztségéről. A közgyülés további folyamán Trausch Frigyes előterjesztette a zárszámadást és az új költségvetést, Szendi József számvizgáló pedig bejelentette, hogy minden rendben van, mire a felmentést megkapták. A tagdíj pedig marad a régi.

Következett a tisztújítás. Linder Gyula jegyző felolvasta a jelölő bizottság javaslatát, amelyet a közgyülés egyhangulag elfogadott. Csak Martin Gyula nem vállalta újból a neki felajánlott tisztséget. Tatai Boldizsár dr. méltatta meleg elismeréssel Zsitvay Tibor eddigi közéleti működését és díszelnöknek ajánlotta. Fölállva ünnepelte és fogadta el ezt a közgyülés. Tatai méltatta Martin Gyula érdemeit és sajnálta lemondását és jegyzőkönyvi köszönetet kért számára, amit szintén elfogadtak, meghallgatva dr. Rózsa Zsigmondné kedves szavait, amiket a női tábor nevében intézett Martinhoz.

Andréka elnök humoros zárószóval hívta asztalhoz a társaságot.

A választás eredményét legközelebb közöljük.

*

A közgyülést társas vacsora követte, amelyen részt vettek mindazok, akik Óbuda közéletében vezető szerepet töltenek be, és kitüntető lelkesedéssel fogadták a terembe lépő Zsitvay Tibor ny. minisztert és partelnököt, aki Terbóczy Imre kiséretében jelent meg. A köszöntők sorát Andréka Károly nyitotta meg, hivatkozva azokra az érdemekre, amelyek a nemzeti egység gondolatának teljesitésében Zsitvay Tibor nevéhez fűződnek. Örök büszkesége lesz az Óbudai Egységes Társaskörnek, hogy a nagy koncepciójú államférfiut díszelnökének mondhatja. Zsitvay Tibor amikor ezt a kitüntetést megköszönte a nála megszokott közvetlenséggel mutatott rá azokra a szükségességekre, amelyek ma úgy belmint külpolitikai szempontból parancsolólag követelik a nemzeti összefogást. Orova Zsigmond dr., a lebilincselő szavú szónok és Petracsek Lajos dr. országy. képviselő emelkedett hangú felszólalása után. Haidekker János óbudai előljáró beszélt, aki arra kérte az ujonnan megválasztott díszelnököt, hogy Óbuda fejlődése érdekében emelje azt a többi kerület szintjére. Joga van erre Óbudának, már csak a multja miatt is, hiszen már évszázadok sőt évezredek előtt erjesztője, kitermelője volt annak a kulturának, amelyre nemcsak a magyar nemzet, hanem egész kelet Európa történelmi büszkeséggel tekint vissza. Rózsa Zsigmond né mindig kedves beszédével az ünnepi felszólalások véget értek, de a vidám, meleg hangulat még az éjféli órákban is együtt tartotta az ünneplő társaságot.

Két új dalt adott közre Mátrai Ferenc Béla dr. amelynek szövegét ő irta, zenéjét pedig Angyal Armand szerezte. „Virágos a nótám. . . " és „Simogató kék szemednek" . . . melódiái régi hangulatokat tükröznek és szerelmes selymes szavak aranycsillogású ködén át mosolyog felénk ebből a muzsikából a költő lelke.

TÉBE 1934. évi működéséről hatalmas jelentésben számol be, amellyel keresztmetszetet ad közgazdasági és bank-életünkről. A bankpolitikai és tisztviselői kérdések, jogalkotás, adó és illetékügyek, szociálpolitikai és tisztviselői kérdések fejezetei különös gonddal, pontos hűséggel fotografálják gazdasági erőtényezőink alakulásait; a jótékonyságról beszámoló fejezet pedig a magyar bankélet szívét mutatja meg. A nagy áttekintéssel szerkesztett jelentés a tőke üzemeinek és szervezetének reális képét nyujtja.

Nemzetközi Vásáron a vidéki városok is bemutatkoznak. Az idegen nemzetek külön pavilonokkal szerepelnek az Iparcsarnok környékén. A magyar ipar jelentőségét főhelyen felállított hatalmas toronnyal kívánják kiemelni. Nagy érdeklődésre számíthat a repülőgépipar kiállítása, az épitő, útépitési, élelmiszer és mezőgazdasági iparágak megnyilatkozása. Bemutatásra kerülnek a munkásjóléti intézmények, a gyárak és vállalatok által létesített vikendtelepek, napközi otthonok, fürdők, játszóterek és sportintézmények. A tömegsportok bemutatására naponkint játékokat rendeznek s az idei vásár mindenképen a mai magyar élet hatalmas demonstrációja lesz. A Nemzetközi Vásárra szóló utazási kedvezmény április 27-én lépett életbe.

„Budai Művészek" kitünően sikerült, magas szinvonalu nótaestéket rendeztek a III. kerületi Korona Vigadó termében és a Benczúr-utcai Postás Otthonban. A gondosan összeállított műsorok keretében megérdemelt, nagy sikerrel működtek közre: Koncz Dezső zeneszerző, Spur Endre dr., Kárpát Zoltán, K. Votisky Alice, Hengl Nusi, Horányi Mária, Tóth Lia, Szabó Margit, Oláh Julia, Lévay Béla, Pozdora Pál dr., Lovassy Edith, Sánek Péter, Mendöl Ernő, Rózsa Zsigmond dr., Fehér István dr., Berdócz Dénes, Édes Baba, Majtényi Lea, az Országos Postás Zenekar ifj. Bondai Vilmos vezetésével és Rácz Laci cigányzenekara. A kiváló rendezésért Koncz Dezsőt illeti mindkét helyen elismerés, akinek versei a Petőfi Társaság e hó 14-iki felolvasó ülésén nagy tetszést arattak.

GYORSIRÁST havi 8 pengőért tanulhat a KOZMA iskolában, II. Iskola-u. 27

A Pasaréti uj templomban nagysikerü hangversenyt rendeztek a budai Ferencesek Énekkar és a Székesfővárosi Zenekar közreműködésével. A hangversenyt P. Zadravetz István püspök buzditó beszéde vezette be, utána Beretvás, Haydn, Händel, Halmos, Liszt és Sztojanovits műveit hallottuk elsőrangú előadásban, amelyben kitünt Tihanyi Vilma, Budánovits Mária, Závodszky Zoltán, Melles Béla és Szilágyi Béla az Operaház művészei, de ugyancsak kiválóak voltak Gesztes Gabriella és Posszert Emilia is, az Énekkar szólistái. Az orgonakiséretet Gállfy Sándor és Rossa Ernő látták el nagy zenei felkészültséggel. A hangverseny sikere elsősorban a két kiváló karnagy Bor Dezső és Schleicher Frigyes érdeme.

Magyar Nemzeti Szövetség Női osztálya és az Elszakított Területekről származottak Nőegyesületeinek Szövetsége müsoral egybekötött tea-délutánt rendezett április 24-én. A Géza utcai nagytermet zsúfolásig megtöltötte a közönség és nagy tapssal honorálta az előadókat. Dr. Thirring Gusztávné az elszakított területek nagyjairól, Szathmáry István dr. Rákóczi című époszából részleteket olvasott fel. Fiala Erzsébet dr. Magyar-olasz művészeti kapcsolatok cimen adott elő. Sz. Solymos Bea: költeményeiből szavalt. A záró beszédet Dr. Havel Józsefné mondta. Konferált: Krepuska Istvánné. H. B. L.

Térképészeti Intézet nagymultú szakintézményünk, amelynek hire-neve pár év alatt messzi földre eljutott. Most változás állt be a vezetésben, átszervezék a kitünően bevált tisztviselői kart, de leszállitották a fizetéseket is.

Társas hajókirándulás. A MFTR. közli, hogy május havában a következő társas hajóutazásokat rendezi: 1. A Felső-Dunára Passauig május 11-től 18-ig, egynapos salzkammerguti autóbuszkirándulással. Részvételi díj 68—148 pengőig. A salzkammerguti autóbuszkirándulás külön költsége 22 schilling (kb. 18 pengő). Útlevél nem szükséges, két fénykép elégséges. — 2. Az Al-Dunára a Kazán-szoroson és Vaskapun át. Május 22-től junius 2-ig lehetőséggel Konstantinápoly megtekintésére, vagy Várna Fekete-tengerparti fürdőhelyen üdülésre, vagy romániai körutazásra Bukarest bekapcsolásával.

Dunai hajóközlekedésről irja nekünk Sass Béla: A partok közti közlekedés megindítása sürgős feladat már csak azért is, hogy valami kis forgalom látható legyen a mi szépséges ezüst folyamunkon. A sétahajók inkább szórakozásra valók és nem elégitik ki a mindennapi szükségletet. Ha ezelőtt lehetséges volt az átkelő és margitszigeti járatok fenntartása, ez komoly akadályba a jövőben sem ütközhetik.

Közgazdaság

POSCH GYULA dr.

m. kir. gazdasági főtanácsos, közgazdasági életünk kimagasló egyénisége került a Pénzintézeti Központ vezérigazgatói székébe. Gazdasági életünk irányitásában addig is fontos munkakört töltött be, mint a Pesti Hazai ügyvezető igazgatója és nagy érzékkel, sokoldalu tehetséggel szolgálta mindig a bankélet, tőke és hitel ügyét. Megválasztása érdemekben gazdag multat koronázott meg s ez a mult egyben a legszebb garancia a jövőre is, hogy a nemzet életében fontos szerepet betöltő Pénzintézeti Központ ezután is biztositja a magyarság fontos mindennapos érdekeit.

HUNYADY FERENC országy. képviselő, a Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézetének vezérigazgatója rendkivül érdekes vezércikket irt a „Pesti Tőzsde" húsvéti számában a mezőgazdaság legfontosabb problémáiról.

LIPTAY LAJOS dr., a Községi Takarékpénztár h. vezérigazgatója, a Vásárpénztár új szervezéséről kijelentette, hogy az 500.000 pengős alaptőke nem lesz akadálya a legszélesebb jogos hiteligények kielégítésének.

LANTOS ERNŐ, a Nagybátony Ujlaki Rt. vezérigazgatója, mondotta a téglakartel megszünésével kapcsolatban, hogy a termelésben és fogyasztásban jelentkező aránytalanság és a hihetetlenül kevés épitkezés volt oka a megállapodásokat felboritó árzuhanásnak.

TÉBE megtartotta évi rendes közgyülését dr. Hegedüs Lóránt elnöklete alatt, aki az üdvözlések után nagyhatású emlékbeszédet mondott Popovics Sándorról, a Magyar Nemzeti Bank nagynevü elnökéről, amelyet a közgyülés előkelő közönsége mély meghatottsággal és helyesléssel hallgatott végig. Az évi jelentésnek az 1934. évi zárszámadásnak és az 1935. évi költségvetésnek elfogadása és a számvizsgáló-bizottságnak megválasztása után, a közgyülés elismerését és köszönetét nyilvánitotta dr. Kresz Károlynak és dr. Nyulászi Jánosnak, a TÉBE igazgatóinak, dr. Nyári Pál igazgatóhelyettesnek, dr. Görög Frigyes előadónak és dr. Jármay Pál főtitkárnak és Némethy Kálmánnak. Tzután Fleissig Sándor, az Angol-Magyar-Bank alelnök vezérigazgatója tartott előadást, amelyet az egész hallgatóság nagy tapssal jutalmazott. A napirend utolsó pontja az elnökválasztás volt. Weiss Fülöp, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnöke méltatta a nagy érdemeket, amelyeket Hegedüs Lóránt a TÉBE vezetése körül szerzett, indítványozta, hogy a közgyülés ismét őt válassza meg a TÉBE elnökévé, amit a közgyülés egyhangú lelkesedéssel magáévá tett.

Nagybátony-Ujlaki Egyesült Iparmüvek rt. igazgatósága megállapította az 1934. évre vonatkozó zárszámadásokat, melyek az értékcsökkenési tartalékalapnak megfelelő összeggel való dotálása után 264.683.34 pengő nyereséget eredményeztek és az 1935. május hó 9-ére összehivandó közgyülés elé azt a javaslatot terjeszti, hogy osztalékul a mult évivel azonosan 5%, vagyis részvényenkint —.75 pengő fizettessék ki.

Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézete rendes közgyülését Pesthy Pál elnöklete alatt tartotta meg. Az igazgatósági jelentés szerint az intézet likviditása az elmult évben további 643.000 pengővel emelkedett. A járadékhátrálékok a gazdavédelmi intézkedések következtében 10 százalékkal csökkentek s erre való tekintettel az intézet a mult év végén kis kölcsönök folyósitását ujból elkezdte. Az intézet a vele összeköttetésben álló vidéki intézetek rendes hitelkereteit az elmult évben is változatlanul fenntartotta. A tiszta nyereség 162.475.78 P. Alelnökké ujból dr. Pesthy Pált választották meg, akit egyúttal az elnöki teendők ellátásával is megbiztak. Igazgatósági tagokul ujból megválasztattak: dr. Hajós Kálmán ügyvéd és dr. Mutschenbacher Emil. Uj tagok: Csizmadia András országy. képv. Lukács Béla földbirtokos, országy. képv. dr. Reményi-Schneller Lajos és Haypál István földbirtokos.

Magyar Kender-, Len- és Jutaipar Rt. május hó első napjaiban hívja össze közgyülését, amely némi nyereségről számol be. Osztalék tekintetében tavalyi arányú kifizetésekre kerül sor.

Rimamurányi Vasmű részvényeinek a tőzsdén. A megindulo beruházások során minden vállalat elsősorban vasat vásárol, éppen ezért nagy a valószinüsége annak, hogy a Rimamurányi részvények hamarosan ismét elérik névértéküket.

A Magyar Alt. Kőszénbánya Rt. 27-én tartotta negyvenharmadik rendes évi közgyülését amelyen Berzeviczy Albert dr. b. t. t. elnökölt. Méltatta a társulat alelnök-vezérigazgatójának Vida Jenőnek a köz és a társulat érdekében egy emberöltőn át kifejtett eredményes munkásságát, abból az alkalomból, hogy a kormányzó úr ő főméltósága e munkásságot néhány nap előtt az I. osztályu magyar érdemkereszt adományozásával tüntette ki. A közgyülés megállapította az igazgatóság által előterjesztett zárszámadásokat és jóváhagyta a nyereség felosztására vonatkozó javaslatot, amely szerint az értékcsökkenési tartalékra fordított 2.600. ezer pengő, az ipari üzemek értékcsökkenési tartalékára fordított 1.200.000 P és az igazgatóság, valamint a tisztviselők jutalékára fordítandó 73.987.63 pengő levonása után a mult évi nyereségáthozattal együtt elért 3.308.545.50 P (tavaly 3,279.050 pengő) tiszta nyereségből az általános tartalékra 350.000 pengő, az alkalmazottak nyugdijalapjára 300.000 pengő, munkásüdülési célokra 100.000 pengő, kulturális célokra 50.000 pengő, osztalékul pedig részvényenként 10 pengő (mint tavaly) fordittassék és a fennmaradó 88.545.50 pengő uj számlára vitessék át. Az 1934. évi osztalékszelvények május 1-től kezdődően kerülnek beváltásra.

Gazdasági tükör

— Az ezüst ára lassú ütemben emelkedett a budapesti piacon 120 pengőre.
— Világszerte részvényhosszt és nyersanyagdrágulást várnak.
— Hadikölcsönvalorizációt évi hatmillió pengős költséggel rendezni lehetne.
— MÁV új utazási díjkedvezményeket nyujt a Balatonra utazóknak.
— Emelkedik a külföldi filmbehozatal.
— Reorganizálják a MFTR-t.
— Mezőgazdasági cikkek exportjának átszervezését követelik a gazdák.
— Tőzsdei hossz élősködőivel szemben rendszabályokat léptetnek életbe.
— A Shell Vacuum Oil megveszi a Nyirbogdányi Petroleum Ipart.
— Olcsó védőszerekkel látják el a gyümölcstermelőket.
— Köztisztviselők Fogy. Szöv. és a Konzum fuzionáltak.
— Külkereskedelmi Tanács hatáskörét kiterjeszti.

Felelős szerkesztő: Viraág Béla
Laptulajdonos: VIRAÁG ÉS TÁRSA
Kiadásért felel: Viraág Béla
Neufeld Zoltán (Pannonia) nyomda Budapest, VII., Rombach-u. 8. Tel. 42-3-09

KÁLYHÁS!
Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhirű céghez
BÉRES MÁRTON
I., Logodi-u. 19. Telefon: 53 - 0—33.

SASHEGYI-UTON a 8-as autóbusz Korompai-uti megállójánál 9 drb. 300□-öles közműves telek jutányosan eladó.
Tulajdonos:
PATHÓ ISTVÁN
I., Roham-ucca 6. Telefon. 53-5-28.

CIMFESTŐ
Első budai, legrégibb cimtáblafestészet
VÁLI GÁBOR, II., Iskola ucca 16.
Alapitási év: 1895.

W. C. FÜRDŐKÁD, kályha mosdó stb. szabott áron
HUBERT, Liszt Ferenc-tér 4
Telefonszám: 22—2—67

HALLÓ! FIGYELEM!
Farsangi borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében. Kostolja meg nagydijjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhirü
SZEKSZÁRDI SAJÁT TERMÉSÜ BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállitunk. Tegyen próbát!
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése.
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19.
TELEFON: 32—0—63.
Ügyeljen a cimre!

Kadarka, fanyarkás vagy édeskés, könnyü	—.70
Asztali fehér, zamatos izü könnyü fajta	—.80
Ó-rizling, nehéz zamatos ór	—.90
Vörös „Bikavér", igen nehéz, fanyarkás	1.—
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor	1.20
Vörös ürmös, édes, fűszeres „Vermouth"	1.50
Csemege fehér, édes nehéz	1.'0

A TESZ. nagydiját és aranyérmét nyerte el
Minden budai polgárt szivesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető.

A betegségek egész sora
így: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség, stb. stb. eseteiben a
HUNYADI JÁNOS
keserüvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló eredménnyel használhatja. Az orvosok ezrei irják elő betegeiknek és a betegek tízezrei írnak róla elismerő nyilatkozatot.

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért zenekarával egész télen naponta
GUNDEL-GELLÉRT
ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

Vig esték
ÓBUDÁN
Az ujjáalakitott, fővárosi nivóju
Központi-kávéházban, III., Főtér
Nagyszerű konyha!
RADICS BÉLA jazzenekara

Éhgyomorra
naponta igyék egy pohár
Kristály vizet

MENCZER
TISZTITÓ
mos, fest, tisztit
Központ:
II. TÖRÖK-U. 3.
Margit krt. sarok.
(Admiral mozinál)
Tel. 50-4-93.
Fiókok:
I., Győző-u. 5. (Pálya-u sarok) Tel. 54—9—71
IV., Duna-u. 6. (Belvárosi kávéháznál) Tel. 83—0—03
Háztól és házhoz mindent szállit vidékre is!

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő ucca 9.
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk.
Akár venni, akár eladni óhajt ingatlant, forduljon bizalommal újonnan bevezetett ingatlan osztályunkhoz.
Mindennemü bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésére.
Safe deposit!

Budai Napló
I., Maros-u. 23. magasföldszint
Telefon: 50-2-86.

Nagy-Budapest jövője:

természeti kincseinek feltárása és okszerű felhasználása

Pávai Vajna Ferenc dr. előadása

a Hollós Mátyás Társaság estjén

Rövid szakvéleményben foglalom össze — a Hollós Mátyás Társaság megtisztelő felkérésére — azokat a gazdasági lehetőségeket, amelyek Budapest székesfőváros és környéke altalajának, illetve az azt alkotó kőzetekben levő természeti kincseknek fokozottabb felkutatása és jobb kihasználása révén kínálkoznak.

Kimondhatjuk, hogy Budapest székesfőváros ezen a téren természeti adottságait legfeljebb csak részben használja ki. Egyáltalán nem állíthatjuk azt, hogy a főváros történelmi multjával szoros összefüggésben levő hévforrások is — bár tagadhatatlanul világhíresek — minden tekintetben kihasználtak, sőt azt kell mondanunk, hogy ennek

a kihasználásnak még mindig csak a kezdetén tartunk;

de a világ minden sarkában igazán ismert keserűvizeinkről sem mondhatunk egyebet. Egyenesen különös, hogy amikor Buda vidékén a szénbányáknak legnagyobb veszedelme.

a mészkő- és dolomithegységek óriási mennyiségű kitünő ivóvize,

amely mindegyre egész bányaüzemeket fullaszt el, az oda betörő hatalmas tömegeivel, Budapest vizellátása szempontjából a legujabb időkig szóba sem került.

Zsigmondy Vilmos már idestova több, mint 50 éve megfigyelte, hogy *a városligeti artézi kút* 600 m alatti mélységeiből olyan gázok jönnek fel, amelyeknek

48 százaléka volt földigáz.

1912-ben a *Veresegyháza melletti* Viczián-telep 230 méter mély furásából

óránkint 36 köbméter földigáz bugyogyant fel.

Ugyancsak sósvizet és meggyulladó földigázt ért el egy *Örszentmiklóson* mélyesztett több mint 400 méteres furás. De közelebb, *Rákospalotán* is furtak 1911-ben olyan kutat, amelyből

ma is sósviz és meggyujtható földigáz ömlik a felszinre.

Legujabban 1932-ben *Pestszenterzsébeten*, az ottani strandfürdőnél sikerült 100 és 170 m mélység közötti földrétegekben olyan,

minden azelőtti, Csonka-Magyarországon felszínre jutó sósvizeknél nagyobb sótartalmú

(literenkint 13.38 gramm só), ugyancsak földigázos vizet találnunk. Ezek a sósvizek az azon a környéken végzett fúrások tanulsága szerint, már 30 m körüli mélységben jelentkeznek. Ma már Budapest vidékén, Őrszentmiklóson ismerjük a csonka-ország konyhasóban, jódban és brómban leggazdagabb vizét, amely, bár 20 éve fúrták, még ki tudja, mikor fogjuk méltóképen értékesíteni, pedig valóságos csízi víz.

A városligeti kút esetében 50 év kellett ahhoz, amíg a főváros komolyan kezdett, 1932 óta, a földigázkutatás kérdésével foglalkozni és csak 20 év mulva, a harmadik fővár[illegible]nyéki konyhasós víz felfakasztása után létesült Pestszenterzsébeten az első konyhasós gyógyfürdő, 20 év anyagi és balneológiai hasznát veszítve el ennek a nagyjelentőségű természeti adottságnak.

Érczképződések

Néhány éve annak, hogy

a budai hegyekben is felvetettem az ottani régi hévforrások feltöréseivel kapcsolatos esetleges érczképződések

(pyrit, markazit) kiaknázhatásának kérdését, de még semmi sem történt ebben az irányban. Az ugyanezzel a kérdéssel kapcsolatos aluminiumérc (bauxit) kutatása sem jutott túl az előforduló nyomok egyszerű konstatálásánál. Ha ezeken kivül más kincse nem is volna a főváros és környéke altalajának, — sőt, ha ezekből csak egyik-másik felelne meg jövőben a hozzáfűzött reményeknek, — akkor is, tagadhatatlan tény, hogy az itt felsorolt természeti adottságok kihasználása a legtöbb esetben, még a kezdet kezdetén sincs.

Hőforrások

Nézzük csak például

a hőforrások kérdését,

amely — mondhatnám — kétségtelenül évezredes multra tekint vissza már. Kétségtelen, hogy hőforrásainkat a rómaiak fürdésre, vagy úgylehet már az ősember melegedésre használta fel. De fürödtek hőforrásainkban az árpádházi magyarok, a Budát elfoglaló törökök és mi is. Valami nagy lendületet a hőforrások kihasználása — a régebbiekhez viszonyítva — ma sem mutat, mert volt idő,

a török hódoltság korában, amikor 16 fürdője volt Budának.

Termális fűtés

A kommün alatti gazdasági viszonyoknak kellett bekövetkezniök, hogy felvetődjön a hévforrások kihasználásának egy másik gondolata: — ennek

a rengeteg hőviznek fűtésre való felhasználása.

Becsey Antal és *Schaffarzik* Ferenc érdeme, hogy a *Császár-* és *Lukács-fürdők* legfeljebb 62 C fok forró természetes hévforrásai közelében sorozatos furásokkal, 24 m mélységből 64 fokos forró vizet tártak fel s azóta ezzel a vízzel fűtik a Szent Lukács fürdőnek sok helyiségét. Majdnem természetesnek látszik, hogy amikor ilyen ólomlábon jár a gyakorlati előrehaladás, azóta sem történt jóformán semmi a budai hőforrások környékén, hogy újabb, fűtésre is felhasználható termális vizeket fakasszanak fel, hanem meg kellett érnünk azt, hogy negyedik éve az a *Szolnok* — és két éve az a *Debrecen*, — ahol a felszinen nyoma sincs hőforrásoknak, — megcsinálta

az országban a második és harmadik termális fütést,

az ő fürdőjüknek 872 és 1000 méter alatti mélyből fakasztott 56 és 65 fokos hévvizével. Talán ez a háttérbe szorítás adott impulzust annak a hőforrás-kutatásnak, amit az 1932-es évben a *Rudasfürdő* környékén végeztünk. Ismeretes, hogy ott ezek a furások

három új, felszin fölé kiömlő, az eddigi Rudas- és Szent Imre fürdők forrásainál jobb összetételű és forróbb vizű forrásokat eredményeztek,

de csupán a második fúrás ért el 46.6 C fok hőmérsékletet, vagyis ívókura és balneológiai szempontból nem is remélt *kénes és rádiumos vizeket* találtunk s minden reményünk meg lehet arra, hogy *a legmelegebb vizű forrás közelében mélyesztett újabb fúrás, vagy a régen esedékes tabáni fúrások, a már fűtésre használható 55—60 fokos termális vizeket is tárnak fel.* De a további ezirányú kutatás megakadt.

Füst nélkül

Remélhetőleg a termális vizeknek újabb, fűtésre való felhasználása valahol a vidéken, — megadja azt az impulzust is, amely megvalósítja a főváros altalajában levő termális vizek fűtőértékéhez fűzött reményeket. Mert akkor, amikor Budán 62 fokos természetes hőforrásunk van, a Városligetben 900 m alattról 74 fokos vizet ismerünk s tudjuk, hogy a geológiai viszonyok olyanok, hogy ezek alapján

még igen sok helyen tudnánk hasonlókat felfakasztani,

csak az idő és a hozzászokás kérdése, hogy mikor fogunk a Duna bal- és jobboldalán mélyfúrásokkal fakasztott termális vizekkel, úgylehet, nemcsak egyes középületeket, hanem egész házcsoportokat, vagy utcasorokat fűteni. Ha a tavaszi és nyári napfény után visszagondolunk arra

a füstös ködre, amely 1932—33 telén majdnem két hónapig takarta el a napot a főváros felett,

— s ez még néhányszor megismétlődik, — majd szélesebb körben ver gyökeret *a távfűtések és mesterséges gázfűtések* terve mellett *a termális víz- és földigáz-fűtéseknek* a gondolata is. Már most kimondhatjuk, hogy Budapest-Fürdőváros fejlődése és kialakulása lépést tart majd ezekkel a füstnélküli városfűtési problémáknak a megvalósításával.

Hőenergiák

Ezek után leszögezhetjük, hogy végre eljutottunk oda, amikor termális vizeinket már nemcsak mint *tisztasági és gyógyfürdő lehetőségeket* méltányoljuk, hanem valóságos

hőenergiaforrásnak tekintjük.

Hőenergiaforrásnak, melyet a technika mai felkészültségével állíthatunk főrosunk szolgálatába. Legfeljebb az alkalmazás módszere új, hiszen tudjuk, hogy már az ősember is megtelepedett és melegedett egyes hazai hőforrásaink környékén. (Tata-Tóváros, Bükkalja.)

A trópusi tengerek felszinen felmelegedett vizének és a mélyebb tengerréteg hidegebb vizének hőmérséklet-különbségét évek óta kisérlet tárgyává tette egy francia tudós: — *Claude.* A mi hőforrásaink kiömlési hőmérséklete és a Duna vagy Balaton és más felszines vizeink hőmérséklete közötti hőfokkülönbség sokkal nagyobb, mint amilyenekkel Claude kisérletezik. Ötödik éve egyik asszisztense a mi budai hőforrásainkat is megtekintette hasonló szempontból s odanyilatkozott, hogy ha másodpercenkint 1 köbméter hévvizet tudnánk produkálni, az a hődifferencia, ami a hőforrások és a felszines vizek hőmérséklete közötti különbségből kiadódna, egy a Talbot centrálé teljesítményétől nem sokban különböző erőtelep létesítését tenné lehetővé. *A budapesti langyos és hőforrások* egyes becslések szerint napi 80.000 köbméter vizet hoznak felszinre. Tudjuk, hogy a hírneves *hévizi tó* percenkint kereken éppen 60 köbméter hévvizet szolgáltat; de volt 1928-ban

Földi-gáz

a karcagi határban egy olyan 626 méter mély furásunk, amely másodpercenkint szintén 1 köbméter 45 fokos termális vizet eruptált, nem kevesebb, mint napi 180 ezer köbméter földigáz kiséretében.

Tehát Csonka-Magyarországon már három helyen ismertünk meg olyan hévviz-kvantumokat, amelyek gondolkozóba kellene hogy ejtsenek, vajjon nem nyilik-e alkalom a Claude-féle kisérletek itteni komoly lefolytatására is, annál inkább, hogy — amint láttuk — abban a bizonyos karcagi fúrásban annyi földigáz mutatkozott meg, amely — ha állandósítani tudjuk majd, —

két hasonló produkciójú gázkúttal Budapest egész évi 100 millió köbméteres gázszükségletét fedezni tudná.

Forró vizgőz

Csak úgy mellesleg kell megemlékeznünk arról, hogy vannak a világon olyan helyek, ahol a természetes hőforrások feltörése közelében olyan fúrásokat is sikerült mélyeszteni, amelyekből már nemcsak 100 fokot megközelítő termális vizek törtek fel, — mint a mi városligeti és hajduszoboszlói ásványos vizeink (74, 78, 80 fok) — hanem jóval

100 fokon felüli, géphajtásra is felhasználható vízgőzök.

Toscanaban és *Kaliforniában* ma már egy új bányászati ágazat indult meg, idestova három évtizede,

a hőenergiabányászat,

ahol egész erőtelepek táplálását látja el az a földből bányászott vizgőz, amely nem egyéb, mint a föld kifogyhatatlan belső melegének, az ember szolgálatába való állítása vízgőz útján. Valóságos megvalósított utópia. Nem utópia sem Toscanában, sem Kaliforniában, s úgy lehet nálunk sem, mert letagadhatatlan tény, hogy ott, az Alföld belsejében, a hajduszoboszlói 2032 méter mély második furásban, ahol a felszinen nyoma sem volt a termális forrásoknak,

már 127.5 fokos hőmérsékletet mértünk.

Csak anyagi felkészületlenségünk az oka, hogy ma Hajduszoboszlón, legalább mutatóban, nincsen nekünk is természetes gőzt adó kutunk. De vajjon, ki kezeskedhetik arról, hogy a magas hőmérsékletű természetes hőforrásaink környékén nem fognak a szoboszlóinál kisebb mélységű furások is gőz-hőmérsékletű temperaturán túlhevitett termális vizeket fakasztani?

Ivóviz

Ha a fővárosnak nagy, sőt talán legnagyobb értékei a termális hőforrások, amelyek, amint láttuk, nemcsak balneológiai kincset, hanem hőenergiaforrást is reprezentálnak, akkor a most következő dolog sem kisebb jelentőségű. Amikor milliókba kerül a fővárosnak az *ivóvize*, fel nem becsülhető értéket kell hogy képviseljenek azok,

a budai hegyeket megtöltő karsztvizek is,

amelyekre csak mint kártevő, szénbányákat veszélyeztető tényezőre mutattunk rá a bevezetésben.

Tudományosan bizonyított tény, hogy ez a minden, különösen mészkő- és dolomithegységeinkben meglévő karsztviz, a budai hegyekben általában 130 m tengerszin feletti magasságig tölti meg a hegyeket alkotó dolomit és mészkő üregeit és millió meg millió apró repedését és pórusát. A Duna vonala általában 100 m tengerszin feletti magasságig vágja be a budai hegyeket s

ez a karsztviz mégsem folyhat ki, mert a Duna mentén többé-kevésbé vízhatlan budai márgák s oligocénkorú anyagok borítják be köpenyszerűen,

amelyek csak egyes helyeken engedik kiömleni a karsztviz magasabb nívójú vizét. A budai hegyek lábánál ezek

a kiömlő karsztviz-források keverednek az ugyanott felfakadó termális vizek forrásaival

s mint a közismert Császár-Lukács-fürdői. „Őstő", az Árpádmalomnál, a Csillaghegy tövében, a Római fürdőnél, stb. feltörő 19—22 C fokos langyosvizű források állanak előttünk. Nyilvánvaló, hogy ezek a langyos, sok ezer köbméter vizet szolgáltató források a termális viz és a karsztviz keveredéséből állottak elő. Lehet, hogy egyszerű forrásfoglalás, illetve a bányászat feladata ezeknek a vizeknek termális

lasztása, amikor az említett helyeken egy vagy több, jóval melegebb termális gyógyforrást s ugyancsak néhány természetes, kitünő ivó- és közszükségleti-vizet szolgáltató forrást nyerhetünk. Ezeknek a karsztviz forrásoknak ilyen módon megtalált útjain előrehaladva, a hegység felé, minden kőrepedés vagy üreg újabb és újabb karsztviz tömegeket kell, hogy megcsapoljon, s úgylehet egyik-másik helyen

már egészen rövid behatolásokkal elérünk olyan viztömegeket, mint amilyenek már nem egyszer öntötték el a Pilisvörösvár, Szentiván, Dorog, Tokod és Esztergom környéki szénbányákat,

— mint legutóbb is a *Reimann-aknát*, amikor napi 80.000 köbméter víz zúdult abba s öntötte el hosszú időre a munka helyeit. Látjuk, hogy egyetlen ilyen víz-betörés a főváros napi vizszükségletének jelentős részét tudná fedezni, tehát elérkezett az ideje annak, hogy a bányászat példái és előttünk fekvő felsorakoztatott forrásadottságok alapján

ezen az úton próbáljuk megoldani a főváros folytonosan emelkedő vizszükségletének kielégítését.

De ha az említett forrásfoglalások és azon a nyomon való vizkutatás a ma nagymértékben vizet nélkülöző budai hegyvidék csupán egyes részeinek vizszükségletét fogják fedezni, hasznos szolgálatot végeztünk a főváros fejlődése érdekében még akkor is, ha — amint rámutattunk — közben nem nyilna új lehetősége annak is, hogy további termális forrásokkal gazdagítsuk Budapest-Fürdővárost. Mindenesetre, bár reménnyel kecsegtet a budai hegyek belsejében való karsztvizkutatás is, a magunk részéről

célravezetőbbnek itéljük a természetes forráskiömlések feltárásán és tovább bővítésén kezdődő ezirányú munkálatokat.

Akkor, amikor hazánkban *Tatabánya, Pápa, Rudabánya* s külföldön is számos kisebb-nagyobb helység és város vízellátása nyert megoldást ilyen módon, karsztvizek mesterséges feltárása alapján, semmi okunk sem lehet arra, — különösen ha még hadászati okokra is gondolunk, — hogy természeti adottságainkat ezen a téren továbbra is parlagon hevertessük.

Keserű vizeink

Mielőtt Budapest főváros és környékének vizkincseiről mondandókat befejezném, nem hallgathatom el azt az érthetetlen körülményt, hogy

amíg keserűvizeink, különösen a multban, az egész világon ismertek voltak

és forgalomba jutottak, addig sem világhires keserűvizforrásainknál, sem másfelé

a fővárosban ezeknek ivókúra helye nem alakult ki.

Ivókúra

A budai oldalon voltak már véletlen keserűviz forrás feltárások és céltudatos kutatással ujabbakra is tehetnénk szert,

amelyek a főváros belterületén könnyen hozáférhető ilyen irányú ivókura helyek létesítésére és kifejlesztésére vezethetnének.

Nem kell nagy fantázia hozzá, hogy legalább egy ilyen természetű kúrahely jelentékenyen szolgálná a főváros érdekeit, idegenforgalmi vonatkozásban is. Azon a mai állapoton, hogy a budai világhírű keserűvizekkel való kurázásra semmiféle alkalmuk nincsen az arra szoruló betegeknek, — véleményem szerint — feltétlenül és sürgősen változtatni kell. A lágymányosi keserüvizes területek közelében, a budai hegyek lábánál joggal gondolhatunk — mélyfúrások révén — nemcsak kénes-rádiumos hőforrások, hanem konyhasós-jódos ásványvizek feltárására is. Ezeknek

a gyógyvizeknek keverésével páratlanul álló ivókura hely létesítése kecsegtet

ebben a még csak most kialakuló városrészben.

Uj kutatások

Budapest főváros ezidőszerint összes

gázszükségletét drága pénzen vett külföldi gázszénből állitja elő.

Ezért a gázszénért, értesülésünk szerint, mintegy évi 6—7 millió pengő vándorol külföldre. A mai valutáris nehézségek könnyen odavezethetnek, hogy a fővárosnak nem lesz módjában a gázszükséglete fedezésére szolgáló külföldi szenet beszerezni, amikor is a gázszükséglet kielégítése körül a legnagyobb nehézségekkel kell majd számolni. Nemzetgazdasági szempontból sem lehet eléggé méltányolni azokat a törekvéseket, amelyek arra irányulnak, hogy a főváros gázszükségletét különösen gáztávfűtési célból a

lehetőség szerint hazai szenekből állitsák elő.

Másrészről meggondolást igényel, hogy vajjon célravezető-e különben is csak évtizedekre elegendő szénkincsünket a mindig fokozódó szükséglet mellett még ennek az igénynek a kielégitésével is terhelni, amikor végeredményben egyetlen mostani energiaforrásunkat idő előtt merítjük ki. Ez a meggondolás különösen akkor indokolt, ha — amint a bevezetésben rámutattam, — az *Alföldön, Dunántúl*, sőt még a *főváros közvetlen környékén* és belterületén is ismeretesek az energiaforrások egyik legrentabilisabbjának, a *földigáznak* kétségtelen, sőt igen jelentős nyomai *Örszentmiklóstól, Veresegyházán, Rákospalotán, Pestújhelyen* és a *Városligeten* keresztül *Pestszenterzsébetig*. Ha a földigáznak ezek a nyomai még ismeretlenek volnának, de a geológiai viszonyok ezek megtalálásával kecsegtetnének, akkor is mindent el kellene követnünk annak mielőbbi felkutatására és feltárására. Örvendetes tény, hogy *a Székesfőváros vezetősége* mielőtt újabb berendezkedésekre határozná el magát,

harmadik éve, komoly áldozatokat hozott a fővároskörnyéki geológiai kutatások szakszerű lefolytatására.

Mivel ezeket a geológiai kutatásokat nemcsak évek óta magam is propagáltam, hanem személyesen is volt szerencsém a m. kir. Földtani Intézet keretében végezni, anélkül, hogy részletekbe bocsátkoznék, ki kell jelentenem, hogy azok

a legszebb reményekre jogositanak,

s így nem feltünő, hogy már azokban a furásokban is előfordul a földigáz, amelyek csupán csak vizek felárását célozták.

Köztudomású, hogy az alföldi nagyobbarányú földigáz és forró, sós gyógyvizek *hajduszoboszlói, karcagi és debreceni* feltárása előtt is immár három-négy évtized óta vannak kisebb-nagyobb malmok és más üzemek táplálására is felhasznált *földigázos kutak*, mint — hogy csak nehányat említsünk — *a nagyatádi, mezőhegyesi, orosházi, nagyszöllőspusztai, csanádapácai, nagygerendási, püspökladányi, nádudvari*, stb., stb. Ilyen előzmények tudatában tényleg mulasztás volna, ha mindent el nem követnénk, hogy a főváros és környékének altalaját ebből a szempontból minden vonatkozásban tüzetesen feltárjuk.

Amint már emlitettem, a főváros évente mintegy 6—7 millióval adózik a külföldnek a ma fogyasztott gázszénért. Egy-egy budapestkörnyéki fúrás, amelynek révén földigáz feltárására számíthatunk, átlag 30—30.000 pengőbe kerülne. Könnyen kiszámítható, hogy az évente gázszénért külföldnek adott pénzből hány ilyen fúrást lehetne mélyeszteni. Ha egy olyan furás csak mint Hajduszoboszló, Karcag és Debrecen esetében látjuk, napi 3—4000 köbméter földigázt szolgáltatna, akkor is egyetlen évi külföldi gázszén ára elegendő volna annyi földigáz fúrás eszközlésére, amennyi apránkint nemcsak apasztaná a főváros mesterséges gázszükségletét, hanem azt egészében rendre pótolhatná, még abban az esetben is, ha ezek között a fúrások között nem akadna olyan, mint az 1928 január 24-én feltört karcagi forrás,

amely naponta — amig el nem szerencsétlenedett — 180.000 köbméter földigázt is eruptált.

Két ilyen produkciójú kút, amelynek előfordulását az említett példa alapján a budapestkörnyéki kutató fúrások között is jogunk van feltételezni, *évenkint 151 millió köbméter földigázt szolgáltatna*, szemben a főváros mai 100 millió köbméter világítógáz szükségletével. Tekintetbe véve, hogy a földigáz fűtőértéke kétszerese a mesterséges gáz fűtőértékének, a feltételezett reménybeli földigázmennyiség fölös mértékben elégítené ki ezirányú szükségletünket. Ha *Becsey* Antal elgondolása szerint, a 8000 kalóriás földigázt magyarszénből előállított generátor gázzal keverjük, minden átalakítás nélkül használhatjuk tovább is a főváros világitásra és tüzelésre alkalmazott mai berendezéseit s nemcsak a külföldi gázszén és kox fogyasztásunkat pótolhatjuk, hanem új ipari lehetőségeket teremtve a hazai szenek újabb nagy tételben való fogyasztására adunk alkalmat.

Legujabb tanulmányaim alapján merem állítani, hogy a főváros környékén már 3—600 m mélységben is találhatunk — tehát kis költséggel — nagyobb földigáz tömegeket.

Sós vizek

Bár tudjuk, hogy éppen itt *száraz földigáz* is van, csak örömmel üdvözölhetnénk Budapest környékén is, mint Hajduszoboszlón, Karcagon és Debrecenben,

ha forró sósvizek társaságában találnánk meg,

mert ezek a vizek nemcsak Budapest-fürdőváros kifejlődésére lennének mindennél nagyobb hatásuak, ahogy azt már a pestszenterzsébeti sósviz esetében látjuk és joggal várjuk

a városligeti második kút elkészítésével

kapcsolatosan.

Primőrök

Ezekkel a forró vizekkel a budapestkörnyéki

kertészeteknek adnánk természetes fűtőanyagot

szolgáltató, soha nem remélt üvegházi kultúra fejlődést, ami által nemcsak megint milliókra rugó zöldség, primőr és virágbehozatalunkat csökkenthetnénk le, hanem úgy lehet,

jelentős exportot is érhetnénk el

ezekből a terményekből a tőlünk északra fekvő országok felé.

Az elmondottakra visszatekintve, nemcsak csonka országunk, hanem Budapest főváros jövőjét is azokban a természeti adottságokban és kincsekben látjuk, amelyeket annak altalajában kutatásainkkal megtaláltunk, de amelyek még mindig kitermeletlenül szunnyadnak.

Uj munkaalkalmak

Nemcsak fővárosunknak, hanem az egész emberiség kultúrájának fejlődése hovatovább

az olcsó energiák

függvénye lesz, s így ha fővárosunk altalajában nemcsak új olcsó energiákat, hanem újabb értékes gyógy- és ásványvizeket, sőt ércféleségeket találunk és hozunk onnan felszinre, az olcsó energiák révén való feldolgozásukkal és kihasználásukkal annyi és

olyan munkaalkalmat teremthetünk,

amely nemcsak megélhetést biztosít Budapest és környéke, illetve Nagy-Budapest lakosságának, hanem

olyan magasabb kultúrájú életet és idegenforgalmat,

amely méltán tartana lépést Budapest természeti szépségeinek adottságaival s úgylehet eljutunk

a füst- és koromnélküli Budapesthez, az igazi Budapest-Fürdővároshoz.

A nagy jövendő

Bízom benne ,hogyha már ráismertünk és rámutattunk a felsorolt természeti adottságokra, azok felkutatásában és mielőbbi felhasználásában minden, a főváros érdekeit szem előtt tartó és szolgáló polgártársunknak nemcsak segítségére és támogatására számíthatunk, hanem olyan, a közjót szolgáló áldozatkészségére is, amelyből

Budapestnek talán minden eddigit felülmuló fejlődése sarjad ki.

Vajha a kicsinyes kételkedők és bátortalanok — legalább a kezdet elején — lennének elnézők és türelmesek a jobb jövő reményében, hiszen ezeknek a problémáknak a megoldása újabb és újabb munkaalkalmat és üzleti lehetőséget jelent. Az ország és a főváros gazdasági helyzete pedig éppen ezek megteremtését követeli azoktól, akik azokat meg tudják csinálni.

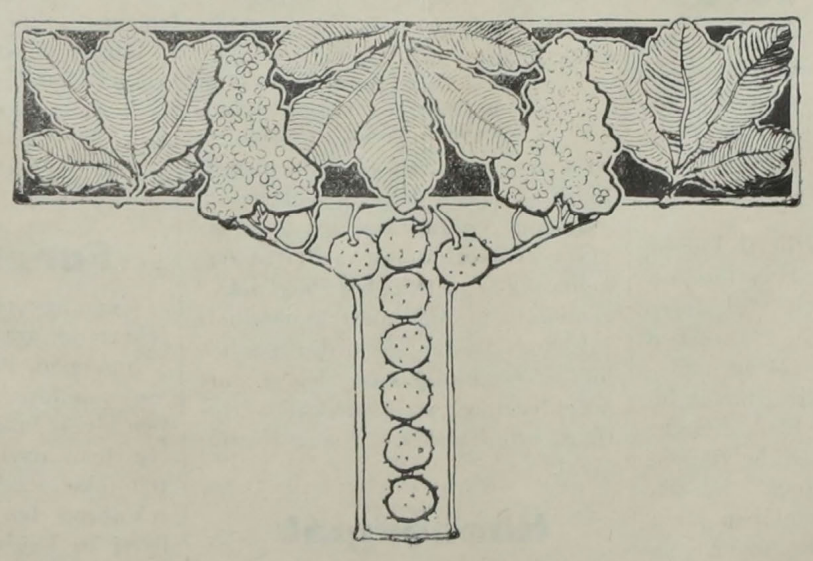

XXXII. évf. 1196. sz.

ELŐFIZETÉS
Egy évre . . 24.— P
Negyed évre . 6.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületek, amelyeknek hivatalos lapja, tagjai *féláron* kapják

Budai Napló

1935. május 17

HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 fill. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint.
A hirdetés dija mindenkor **előre fizetendő.**
Állandó hirdetőknek nagy kedvezmény

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VIRÁG BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: I, Maros-utca 23.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig.

Szemét

A budapesti vámvonalon belül fekvő téglagyárak által legutóbb benyujtott üzemtervek alapján, új telepengedélyek kiadása van tervbe véve. Így mondják. Ebből a híradásból azt lehet kiolvasni, hogy a székesfőváros még mindig komoly tárgyaló félnek tekinti a téglagyárakat és több évtizeden keresztül gyakorlatba vett visszaéléseik után még mindig azt tételezi fel róluk, hogy amit vállalnak, azt komolyan be is tartják.

A gyönyörű óbudai hegyvidék keleti lankájának védelme miatt is kötelességünknek tartjuk felhívni a székesfővárosi — különböző fokú — hatóságok figyelmét arra, hogy tévednek a fenti feltevésben, mert köztudomás szerint az egyik téglagyár évek előtt kötelezettséget vállalt — a városi hatóság vezetőségének közbenjöttével — közút építésére és pedig olyan út helyett, amelyet szabálytalanul gyakorolt üzeme következtében — elbányászott. A munka egy darabig folyt is; hogy milyen anyagból és milyen kivitelben, arról jobb nem is beszélni, de a pótlásnak ez a módja is abba maradt, az áta-botába igen kis részben készített utak ott állanak ma is befejezetlenül, várva: azt a bizonyos bibliai korbácsot.

Még különösebb azonban az alábbi eset, amit összefoglalóan a cikk címéül írtam. Az történt ugyanis, hogy egy másik külső Bécsi-úti téglagyárban,

ahol a 90-es években Budapesten felépett kolera megszületett,

a területén lévő és szabálytalan agyagbányászásból eredő tó vizébe néhány környékbeli gyermek belefulladt. Az érdekelt lakosság lépéseket tett a nyiltan álló telep bekerítetlen veszélyes vizének eltüntetése végett és évekig tartó talpalás és kilincselés után sikerült is elérni azt, hogy

1926-ban a székesfővárosi Közmunkák Tanácsa kötelezte a vállalatot a tó betöltésére.

Persze a vállalat — ősi szokásához híven — ügyet sem vetett a terhes kötelesség teljesítésére, míg végül több sürgetés után 1934-ben — tehát nyolc évvel később, mint ahogy kötelezettsége kimondotta — gondolt merészet és nagyot: érintkezésbe lépett a cég a székesfőváros köztisztasági hivatalával azért,

hogy a tó vizét a hivatal tüntesse el a budai oldal szemetének itt történő lerakásával

Köztudomású tény, de úgy látszik, még sem elég gyakran rögzítjük le, hogy Budapesten az év legnagyobb részében északnyugati szél fúj. Az adott esetben is az történt, hogy amint a szemétlerakodás megkezdődött, ez az uralkodó széljárás nemcsak a könnyebb szeméthulladékokkal borította el a környéket, hanem kezdte vinni a telep bűzét a lakott területen át, még a Margitszigeten is túl, amelynek levegőjére pedig — már idegenforgalmi szempontból is — vigyázni illik!

A környéket eleddig soha nem látott *zöld legyek lepték el*, székesfővárosunk az eddigiek mellé egy *új patkányteleppel gyarapodott* és a szemétbánya kotrói bizonytalanná tették annak egész környékét. Mindezeken felül pedig a rothadó szeméttől még jobban megfertőződött, tehát *bűzösebbé vált a tó vize.*

A már fentebb említett közönség megint zúgolódott, megint panaszkodott, persze megint kilincselt és talpalt — mint 1926 előtt — és az eredmény:

az itt ismertetett tények hatósági megállapítása volt,

amit egy — a telepre kiszállott vegyes bizottság állapított meg.

Most történt azután az — amit a viszonyokkal ismerős közönség „téglagyári mentalitásnak" nevez, az t. i., hogy az a vállalat, amelyet 1926-ban a területén szabálytalanul végzett munkája folyamányaként előállott tó betöltésére kötelezték, ajánlatot tett a székesfővárosnak, amely szerint:

több mint 10.000 pengő térítése ellenében hajlandónak nyilatkozott bűzösödő tavának vizét lecsapolni; hajlandónak nyilatkozott továbbá napi több mint 100 pengőért felügyelni arra, hogy a szemétlerakás — recte a tó gödrének betömése — úgy eszközöltessék, hogy a közegészségügyet számottevőleg ne veszélyeztesse.

Ugy tudjuk, hogy ezzel az ajánlattal szemben a székesfőváros illetékes ügyosztályának — a szeme megnyílt végre. Itt már látják azt, amit látni kell.

Most már csupán arra kíváncsi a főváros fejlődési lehetőségeit védő közönség, vajjon a telepengedélyek ügyében is nyitott — és főleg előrelátó szemmel — fogják-e lefolytatni a tárgyalásokat?

Budapestet a gyógyforrások és gyógyfürdők városává akarja nemcsak a Tanács, de most már a Kormány is kifejleszteni, — hiszen ebből az okból céladót is fizettetnek immár a közönséggel minden üveg szénsavas víz után. Ez a törekvés megköveteli azt, ami különben elvképen már évtizedekkel ezelőtt elfogadtatott, hogy

északon, de különösen északnyugaton semmi néven nevezendő bűzös üzemet létesíteni, avagy megfürni nem szabad.

A szemét lerakás kérdését meg kell oldani, de úgy, hogy féltett érdekeink sérelmet ne szenvedjenek és úgy, hogy hasonló üzleti ajánlatokra sor se kerülhessen.

Dubonai Pál.

Fabinyi miniszter Budáért

Az a hatalmas pénzügyi expozé, amelyet *Fabinyi* Tihamér dr. pénzügyminiszter a képviselőház nagy érdeklődése közben elmondott, sok olyan szempontot állított be a legközelebbi pénzügyi problémák sorozatába, amelyek Budán különös érdeklődésre tarthatnak számot. Ebből a beszédből is kitűnik az a korlátokat nem tűrő lendület, amely a Gömbös kormány reformpolitikáját erőteljesen jellemzi s amely a magyar élet minden szükségletét megvalósítani kívánja a szűkreszabott pénzügyi keretek között is.

A Budára vonatkozó költségvetési pontok közt első helyen áll

az új budai repülőtér megépítése,

amelynek előmunkálatait — mint a Budai Napló többször megírta — a budaörsi határban már megkezdték. Jelentős érdeklődésre tarthat számot a miniszternek az a kijelentése, hogy

a házadómentesség új engedélyezésével elsősorban az óbudai részek rendezését, újjáalakítását kívánja lehetővé tenni,

megszüntetve azt a falu-jelleget, amely a város szivéhez tízperces közelségben is lehetetlen viszonyokat tart fenn. Óbuda polgársága mindenképpen megérdemli ezt a miniszteri gesztust, amelyet Fabinyi Tihamér kiegészíteni kíván azzal is, hogy

további kedvezményeket fog adni Óbudának és a Boráros téri híd budai oldalán épülő új városrésznek.

Különös melegséggel foglalkozik a miniszter

Budapest fürdőváros jellegének kidomboritásával,

amivel kapcsolatban módot talál a Rudas-fürdő átalakítására és modernizálására s a Tabán parkozására. Idegenforgalmi és fürdőügyi célra összesen 700.000 pengőt állított a költségvetésbe, ami az államháztartás mai súlyos helyzetében a lehető legnagyobb áldozat, de olyan áldozat, amely Buda gyógytényezőinek az eddigieket is felülmúló világhírt szerez.

Buda polgársága igen régen tud arról a szeretetről, amellyel Fabinyi Tihamér Buda iránt viseltetik és tudja, hogy Fabinyi miniszterségе alatt még sok értékes akcióval: természeti adottságaink feltárásával és kihasználásával siet a nemzet és a főváros jólétének emelésére, mert sehol az országban nem szórja kincseit oly gazdagon a föld mélye, mint nálunk. Ezek felismeréséhez és felhasználásához érzék, bátorság és türelem kell, amit Fabinyi Tihamér miniszter nyitott szívvel igazolt expozéjában.

Rejtett kincsek — meglepetések

Bár ezuttal nem szorosan vett budai dolgokról szólunk, de kényszerítő erővel adja kezünkbe a tollat az a tudat, hogy mily nemtörődő, ázsiai gondatlansággal hagyunk parlagon drága pénzt érő és a főváros világhirnevét még jobban kiépíteni alkalmas természeti és kulturális kincseinket. A természet ingyen adja aranynál értékesebb, föld alatt rejtőző kincseit, de azzal sem hatóság sem állam nem törődik és a magánosok is csak ritkán foglalkoznak velük, talán annál az egyszerű oknál fogva, hogy sejtelmük sincs létezésükről.

A pesti oldalon sós-jódos forrásokat tártak fel és szinte hihetetlen, hogy e világfeltünésre méltó forrásokat egyáltalán nem kiséri a kellő érdeklődés, amellyel pedig — ha másért nem — saját egészségünknek tartoznának.

Első utam a rákospalotai református egyházhoz vezetett, melynek iskolaudvarán egy szegényes vascsöves kutacska áll, piszkos rongyokkal körülcsavarva: még csak kútháza sincs, hanem a földből áll ki a takaratlan vascső. Ha azonban megnyomjuk a fogantyúját, előtőr a talajból a sósvíz, de olyan koncentrált sótartalommal, hogy lenyelni alig lehet. A tiszteletes úr azonban szkeptikusan magyarázza, hogy nem tudni, mennyi a fúrás víztartalma és érdemes volna-e tőkét fektetni ebbe. Szerinte földgázt nem találtak, a víz hideg s különben is inkább az iskolaszolga ismeri a furást, amelynél jelen is volt. Vele ellentétben ez az egyszerű ember igen lelkes „fúráspárti"; elmondja, hogy 1932-ben találták meg a sósvizet 40 méter mélységben, amikor földgázt kerestek az iskolaépület fűtésére. — Pénzes ember kellene csak ide, uram — mondja — s aztán lehetne itt olyan fürdőt csinálni, hogy az egész község ebből élne.

Egyelőre azonban csak ott tartunk, hogy szomorú elhagyatottságban áll a rozsdás csövű kút s csak főzővizet visznek belőle az asszonyok. Ugyanis azt az ételt nem kell külön sózni, amelyet ezzel a vízzel főznek meg, van benne természetes só elég!

Valamivel kedvezőbb a helyzet a másik, szintén közeli sósforrásnál, a pestszenterzsébetinél. Itt egy leszerelt tengerészeti műszaki tiszt vette bérbe a várostól 20 évre a Dunapartnak azt a részét, amelyen forrás bugyborékolását tapasztalta. A Dunából feltörő gázok kénes szagúak voltak, ami felkeltette figyelmét s a város egyik műszaki tanácsosához fordult felvilágosításért. Az illető azonban kézlegyintéssel felelt, hogy ez csak a pöcegödrök leszivárgó tartalmának kénes gázszaga. Vitéz Földvárv János azonban nemhiába világot járt ember, nem hagyta annyiban a dolgot és Pávai Vajna Ferenc dr. segitségével 1932-ben lefúrt a talajba s 400 méter mélyen csakugyan meg is találták a sós-jódos-kénes gyógyvizet. Ma már szabad ég alatt nagy sósfürdő medence van a Duna parton, két kút ontja a gyógyvizet amelyet évente 16.000 ember keres fel, különböző betegségének gyógyítására. Jellemző, hogy a dolgot Németországban hamarább tudták meg az illetékesek, mint nálunk s már is kiküldtek szakembereket ide, kik mintát vettek a vízből, vegyelemzés céljából, hogy összehasonlítsák saját világhirű reichenhalli sós gyógyvizükkel. A bérlő anyagi erejéhez képest mindent megtesz, építkezés, parkirozás, feltöltés tekintetében. Csakhogy ide gyógyszállók kellenek, világreklám, s akkor ez az istenadta gyógytényező Pesterzsébet lakosságának örök jólétét jelenthetné.

Csak mint kuriózumot említem meg e város kimeríthetetlen természeti és történelmi érdekességeinek jellemzésére, hogy ez alkalommal, csak úgy mellékesen kiderült, hogy a fürdőtől nem messze megint kiástak egy római castrum alapfalait, falakkal, kutakkal, amely egyik láncszemét képezhette a Dunavédő hídfőknek Esztergomtól—Csepelig, de amelyről még hírt sem kapott a közönség. Anglia előkelő napilapjaiban állandó rovata van a régiségeknek, kapva-kapnak rajta, ha nagyritkán valami előkerül, ami ősi nemes pestbudai talajunkból majd mindennap kerül elő egy-egy ujabb kobevésett „nemesi oklevél," amit egyáltalán figyelemre sem méltatunk!

Oh, mily hatalmas, gazdag ország lehetünk, amelynek mindezekre a dolgokra semmi szüksége nincs . . . !

Földgáz- és sósvizkutak

A Veresegyház nyaralótelep melletti Kis Őrszentmiklós község katolikus temploma előtti téren a fák között, mint egy elsülyedt ház kéménye, úgy áll ki a földből a sósvízkút csatornája. De a víz nem merhető ki belőle, fadugóval van elzárva, mert a még 1912-ben történt fúrás csöveinek kiemelésekor azok kb. 19 m mélységben beletörtek a talajba s így a fúrólyuk betömődött. Nem messze onnan azonban, a Viczián-telep téglagyára mellett friss munka lármája hallatszik: a m. kir. Pénzügyminisztérium fúratja ott Pávai Vajna Ferenc főgeológus vezetése mellett — mint a tábla is hirdeti — az új földgázkutat. A régi kút, amelyet szintén még a háború előtt mélyesztettek, ugyan ma is szolgáltat még gázt, de olyan kis mennyiségben, hogy iparilag nem hasznosítható. Arra azonban ma is elegendő, hogy a téglagyár helviségeit télen fűtse s az alkalmazottak lakásába is be van vezetve karvastagságú vascsöveken. Látogatásunk alkalmával éppen

fánkot sütöttek földgáztüzhelyen.

A rendes tűzhely aljába van beleszerelve a földgázcső és hatalmas lánggal lobog a tűz belőle, amely percek alatt sütni ropogósra a tepsiben halmozódó fánkot, a körülálló gyerekek nagy örömére. Az új fúrás csövei már nagyobb átmérőjüek, úgy hogy ha rátalálnak a gáztartó medencére, esetleg Pestig is elvezethető a gáz. Jelenleg 150 méter mélységben tartanak, de mivel éjjel-nappal folyik a munka, rövidesen remélhető az eredmény, amit kb. 300 méter mélységben várnak. Ezután kerül sorra az ujabb, sós víz utáni kutatás, a régi őrszentmiklósi sósvizkút mellett, amely talán ivásra alkalmas artézi vizet is fog eredményezni a vízhiány miatt sokat szenvedő község részére.

Margittay Rikárd dr

Attila első szobra

Megcsonkitott hazánk nyugati végvárában, Sopronban, ahol fajunkat a germánság tengerének vészes hullámai fenyegetik, nagy nemzeti esemény játszódott le a minap. Az ottani II. Rákóczi Ferenc nevét viselő katonai főreáliskolában leleplezték „Isten ostora", a világverő Attila hún király első szobrát. A műalkotás létesítése vitéz nagyselmeci Mérey László tábornok érdeme. Nevét illik minden turáni lélekkel érző magyarnak emlékezetébe vésnie. Ezzel a szoborral a turáni faji eszmény hóditóan bevonult hadseregünk lelki világába, amely még csak pár éve árja volt minden porcikájában. Mérey tábornok cselekedete úttörés, hitvallás. A szobrot hatalmas elképzeléssel alkotta meg Vörös János művész, amivel betegesen németes művészetpolitikánk befejezett tény elé került. A szoborleleplezés a csillagos májusi est égboltja alatt játszódott le, titokzatos keleti külsőségek közepette. fáklyák fényénél. Mérey tábornok hatalmasan szárnyaló és mélyen szántó beszédében hódolt Attila szellemalakjának. Külön meg kell emlékeznünk a lánglelkű Erdélyi Tibor főhadnagyról is, akinek Attiláról zengő nagyszerű odáját száz torok lopta az ünneplő közönség lelkéből szavaló kórus keretében. Az egész ünnepség emberi és földi nyelven kifejezhetetlen erővel markolt a hallgatóság szivébe, —

Szegény Lengyelország

Pilsudszki marsal, a lengyel függetlenségi harc vezére nincs többé. Az álmodó forradalmár-lázadó orvosnövendék, akiben egy történelmi nemzet minden energiája inkarnálódott, aki megérhette elnyomott népe fölemelését, aki maga volt egyetlen szervezője az uj Lengyelország történetének, — örök álomra hajtotta fejét. A forradalmi tűzből a lengyel szabadság diadalmas máglyái lobbantak fel s ebből a fényből jutott melegség a szerencsétlen magyarságnak is. A ravatal mellett hálával gondolunk arra a férfiura, akinek nemzete a világon egyetlen őszinte barátja volt a magyarságnak, a trianoni éjszakában.

A Tabán jövője
— Uj elgondolások —

Irta: BERÉNYI JÁNOS gróf

Valahányszor villamoson döcögök a lebontott Tabán mellett, gondolatok torlódnak agyamban, hogy miképen lehetne ezt a kedves és szép környezetű helyet, a már készülő gyönyörű parkkal és mint adottság, a rajta levő Szt. Imre gyógyfürdővel, a hatalmas iskolaépülettel és a Bethlen-udvarral együtt, egységes rendeltetésű részletként, kevés befektetéssel és átalakitással, de semmi lebontással, jövedelmező módon felhasználni.

Ime a tervem:

A Szt. Imre fürdő, az iskola és a szerb egyházközség épülete közötti, teknőszerüen a Bethlen-udvar felé húzódó részen épittetnék egy — mondjuk — 50 méter hosszu és 30 méter széles betonmedencét, amelybe bevezettetném a Rácz-fürdő, továbbá a Hungária, az Attila, a Juventus forrás és a Rudas-fürdő felesleges termális gyógyvizeit egy olajmotor átemelő erejével. A két fürdő forrásaiból naponta átlag 930 ezer liter gyógyvíz folyik potyán a Dunába.

Az így keletkezett fürdőmedence volna Budapest legpompásabb

termális strandfürdője,

mert a helye védett, fekvése gyönyörű és insolációja páratlan a maga nemében.

Az iskolaépület keleti oldalának közepén, ott, ahol a kottázs kert van, kaput nyittatnék és az iskolaépületnek ezt az elkülönitett részét a tornateremmel együtt berendeztetném öltöző fülkéknek és helyiségeknek, stb.

Az iskolaépület többi részét elkülönitett, más kapuval, Gyógyszállóvá, esetleg reuma-kórházzá alakittatnám át, amelyben a szoba, négyszeri étkezés és orvosi kezelés, naponta 5 (öt) pengőbe kerülne, mint például a kitünő hírnévnek örvendő Alkotás-utcai Katonai-kórházban, amely polgári betegeknek is rendelkezésre áll napi 5 pengőért. Az idővel már kifejlődött és kétségtelenül népszerüvé vált fürdőtelephez hozzá lehetne venni a Bethlen-udvart, mint olcsó gyógyszállót.

Ezt a Szt. Imre gyógytelepet bele lehetne kapcsolni az ÖTI, MABI és szaktársai mozgalmába, sőt azok anyagi hozzájárulásával meg is lehetne valósítani.

Ugy gondolom, hogy az illetékes köröknek érdemes volna ezzel a tervvel foglalkozni és a megvalósításhoz hozzáfogni. Milyen érdekes volna például egy tószerű medence, amely télen nem fagy be és körülötte örökzöld növényzet emelné a hatást.

Budapest-Fürdőváros Egyesület ülésén
ünnepelték Szviezsényi Zoltánt

Népes választmányi ülése volt Budapest-Fürdőváros Egyesületnek e hó 8-án a Gellért-szállóban, ahol József Ferenc dr. főherceg mint elnök üdvözölte a megjelenteket, köztük Szviezsényi Zoltánt, a Curcomissió ügyv. igazgatóját és Hültl Dezső műegyetemi tanárt, a Rudasfürdő átépitése alkalmából. Megnyitó beszédében megemlékezett a főherceg a Tabán rendezéséről és jövendő nagy hivatásáról, — a Gellért-szobor alatti vizesés átalakitásáról, — Fellner Pál nagy propagandájáról az Operabarátok Egyesülete révén és — bejelentette a velszi herceg testvérének, Györgynek látogatását, aki feleségével jön Budapestre. A népszerű főherceget, aki még a királyi család nagy tekintélyét is latba vetette, hogy a Curcomissió mielőbb megalakuljon — lelkesen megéljenezték.

Techert Gyula dr., az új főtitkár terjesztette elő ezután nagy gonddal megszerkesztett jelentését, amelyben méltatta Szviezsényi Zoltán, a távozó ügyv. igazgató működését, — amit a társaság lelkes elismeréssel kisért. A főtitkár azt az új eszmét vetette föl, hogy minden külföldre menő magyar küldjön kárpótlásul onnan egy idegent ide. Az új elgondolás nagy tetszést aratott.

Nagy figyelem mellett szólalt föl az ünnepelt Szviezsényi Zoltán és kifejtette programmját, ismertetve azokat az eredményeket, amiket már eddig is elért a Curcomissió, ahogy azt a mult számunkban ismertettük, kitérve a részletekre is és bejelentve a világhirű Cook és a Dean et Dawson világutazó cégekkel kötött előnyös szerződést, amely m[illegible] számos külföldit hozott a Gellértbába.

Ezután átnyujtotta a [illegible]bitzer Dezső kerté[illegible] Egyesület díszok[illegible] szerüen kijel[illegible] tész" nem [illegible] azért m[illegible] a kitünte[illegible]

BUDAI NAPLÓ
uj cime:
I., MAROS-U. 23. magasföldszint
Telefon a régi: **50-2-96.**

36 éves cég
REICHER
II., Tégla-utca 9.
KELMEFESTÉS, VEGYTISZTITÁS

Ezután egyhangulag megválasztották Homonnay Andor dr. jegyző és ügyész indítványára tiszteletbeli tagoknak a következőket:

Sipőcz Jenő dr. főpolgármestert, Szendy Károly dr. polgárm., Tormay Géza dr. és Scholtz Kornél államtitkárokat, Vámossy Zoltán dr-t, Pölzl Jenő dr-t, Bánlaky Gézát, Porzsolt Bélát, Gellér Mihályt, Saxlehner Kálmánt, Bilkei Papp Lajost, Bársony Oszkárt és Marenchich Ottót, — akiket örömmel egyhangulag vettek föl és éljeneztek meg.

Szent Margit szigete

a boldogság és az örök május szigete, ahol akkor is kacagó tavasz nyilik, amikor már a városban sürű levelekkel pereg az ősz és hideg szél tépdes apró fodrokat a csillogó Dunán...

De szép is ez a május, amikor igazán itt a május és könnyüruhás fruskák sétálnak a gyönyörü zöld gyepágyak közt. S a padokon, a mindig hófehér szigeti padokon hatalmas fák lombsátora alatt pötyögő kérdésekben omlik a tavasz:

— Szeretlek... — és puha lány kacsók kulcsolódnak a fiú fejek köré. S mintha ezt a titokban mondott szent szót visszhangozná füszál a rózsának, szív a Dunának, aranyló, alkonyati fényben égő budai hegyeknek s az örökkévalóság orgonája zugná, dalolná tovább két gyermekszív titkát.

De szép is ez a sok szerelem, régi romok bolthajtásai alatt, zegzugos utak friss sóderén, a strand fövenyén vagy dunaparti sétányokon. Mintha csak ide nyitotta volna ki szivét legjobban az Isten: itt tisztább a csók, szebb a hüség. A mult szép illata száll, a régi kövek alól, itt lábujjhegyen jár a város fia s mikor estefelé idehangzik a vén Budáról az Angelus: százezer kis virág hajtja fejét nyugovóra. Aztán csönd lesz. Éjszaka. Kis ideig még szól a jazz tompa kürtje, de elhallgat ez is és csöndben, éjszakában, lágy szellő szavában feltámad a mult... Hallga csak... piros örökmécs pislog a kápolnában, valahonnan szép zsoltár éneke szüremlik s a csöndben, az áhitatos éjszakában Szent Margit lelke imádkozik...

Iparosok közgyülése

II. ker. Iparoskör április 28-án rendezte a XXIX.-évi rendes közgyülését Váli Gábor elnökletével, aki a Nemzeti Hiszekegy elmondása után szép beszéddel üdvözölte a megjelenteket. Bisi Gyula magvas titkári jelentést olvasott fel a kör évi működéséről amiért az elnök inditványára jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak meg neki. Pénzes Mihály dr. ügyész és Grenyó Bertalan ügyv. elnök érdekes felszólalásai után Csiszár Lajos pénztáros tett jelentést a közgyülés élénk helyeslése közben. A beszámolók sorában Szabó Márton és Horváth József számvizsgálók, Tóth Elemér könytáros tettek még jelentést. A megválasztott uj tisztikar névsora: Váli Gábor elnök; Grenyó Bertalan ügyv. elnök, Bisi Gyula titkár, Pénzes Mihály dr. ügyész, Csiszár Lajos pénztáros, Béles Géza, Frimmel József és Zverkó János jegyzők, Tóth Elemér könyvtáros, Huber György gazda, Dornbach Jakab és Nichter János ellenőrök, Szabó Márton és Horváth József számvizsgálók. — Grenyó Bertalan ügyv. elnök inditványára a közgyülés táviratilag üdvözölte vitéz jákfai Gömbös Gyula miniszterelnököt, Fabinyi Tihamér dr. pénzügyminisztert, Bornemissza Géza kereskedelemügyi minisztert, Petracsek Lajos dr. orszgy. képviselőt, Lendl Adolf dr. tb. elnököt és Kozma Jenő dr. ügyvédet. A Himnusz hangjai zárták be az emelkedett színvonalu közgyülést, amely után rögtönzött tagértekezleten vitatták meg a tagok a törvényhatósági választások várható esélyeit.

A Bécsikapu

ma már csak történelmi emlékezésünkben él, tényleg azonban nem egyéb, mint egy csunya falomladék, amin már nem sokat éktelenithet egy odarakott salakbucka. Azt hisszük pedig, hogy több jóindulatot és megbecsülést érdemelne ez a romjaiban még meglevő emléke Budavár hatalmasságának, amely évszázadokon át állta török és labanc ostromát és amelyen át az ősi vár kereskedelmének legjelentősebb részét bonyolitotta le a nyugat felé.

Európaszerte — sőt világszerte — minden város, amely régente vár volt, féltő gonddal ápolja, őrzi kapuit, mint nagyságának és fennmaradásának kipróbált őreit és az odaérkező idegennek büszkén mutatja ezeket az ereklyéket, amelyeket nem egyszer még cimereibe is befoglal. Ezt — talán — a Bécsikapu is megérdemelné. A vár többi kapuját az évszázados harcok, az épitkezés, a városrendezés elsöpörte; — csak ez az egy maradt meg — helyesebben ennek az egynek maradt meg az a különleges helyzete, hogy még a restaurált várfalak is csatlakoznak hozzá.

A Bécsikaput vissza kell állitani! Nem volna ez műemlék hamisitás, hiszen a várfalakról is mindenki tudja, hogy a mult század végén nagyrészüket ujból tatarozták, rendezték, akiknek szivük volt hozzá. Az uj kapu felépitése nem okozhat semmiféle nehézséget, hisz még az egyik sarokvas is ott van! A közlekedésnek sem árthat, mert hiszen a nyitott kapuszárnyak, a falhoz simulva, nem foglalnak helyet. És ami a költségeket illeti, aligha fogja ez a néhány száz pengő esődbejuttatni ezt a várost, ahol bizony ezreket fordítanak inproduktiv munkanélküli segélyekre és amely város elég gazdag ahhoz, hogy naponta kincseket érő gyógyviztömegeket öntsön a Dunába. — Valószinü, sőt bizonyos, hogy az ősi Bécsikapu restaurálása is egyik méltó programpontja lehet Budavár visszafoglalása 250 éves jubileumának. *W. V.*

Rotary Klub legutóbbi tisztujitásán Vida Jenő felsőházi tagot, Ripka Ferenc dr. ny. főpolgármestert és Kresz Károlyt, a TÉBE igazgatóját, igazgatósági tagoknak választotta meg. A klub mult évi tevékenységéből az a nagyobb összeg emelkedik ki, melyet a Jugoszláviából menekültek felsegélyezésére adakoztak. A klub állandó érintkezésben van a világ többi Rotary szervezeteivel és Magyarország megismerése érdekében éveken át eredményes munkát fejtett ki.

Blahos Rezső Fő-utcai fényképészeti műterme készitette „Régi értékeink — új egyéniségek" c. sorozatunk felvételeit. A legutóbbi időben ugyancsak elkészitette Fabinyi Tihamér dr. és Bornemissza Géza miniszterek művészi fényképeit.

Szent Imre fürdőt a városgazdasági ügyosztály és a gyógyfürdő igazgatóság megbizottai május 11-én és 13-án átvették. Május 13-a óta a Szent Imre fürdőt a székesfőváros kezeli.

SZÁVAY GYULA

Ismét elment közülünk valaki, aki egészen a miénk volt, aki tehetségével, munkájával, ragyogóan szép működésével örökre beirta nevét Buda és a magyar költészet aranykönyvébe. Nem kacagnak többé vidám strófák Szávay Gyula szerény kézjegyével, nem integetnek már napsugár szemei, amelyek bearanyozták tekintetét. Elmúlt a dal és a „Hollós Mátyás Társaság" ősz elnöke kiszakadt körünkből s azóta messze jár, a csillagok felé. De hagyott itt valamit köztünk: a szivét, a művészetét, örök fiatal szép lelkét, amelyen nem vesz erőt a halál, s amely tündökölni fog, mig Budán álmodói lesznek a tavasznak, az irodalomnak és a folyton újraszülető magyar életnek.

*

Május 4-én délután, előkelő nagy közönség jelenlétében, a farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra *Szávay* Gyula m. kir. kormányfőtanácsost, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, a Győri és Debreceni Kamarák, a Petőfi Társaság volt főtitkárát, a budai irók Hollós Mátyás Társaságának elnökét, aki 74 éves korában május 2-án hunyt el Budán. Az egyházi szertartás után, amelynél az Operaház énekkarának tagjai gyászéneket adtak elő, először *Éber* Antal, a kereskedelmi és iparkamara elnöke búcsúztatta Szávayt. *Rédey* Tivadar a Kisfaludy Társaság, *Havas* István pedig a Petőfi Társaság nevében beszélt és Szávay költői munkálkodását méltatta. A Hollós Mátyás Társaság koszorúját *Peterdy* Sándor helyezte el a ravatalon, aki a Társaság nevében az elhunytat, mint volt elnökét, a sokoldalú, kitűnő költőt, jóbarátot búcsúztatta. A sírnál az Otthon-kör nevében *Halmay* Bódog, majd *Radó* Dezső debreceni kamarai főtitkár és *Kántor* Leó győri kamarai alelnök mondottak búcsubeszédet.

BALÁZS VENDÉGLŐ Hüvösvölgy végállomás Specialitások: Rántottcsirke, dampfnudli. Nyitott és csukott terraszok. — Naponta cigányzene.

Hollós Mátyás Társaság

május 6-i összejövetelén Szilágyi Károly alelnök búcsuztatta el kegyeletes szavakkal Szávay Gyulát, az egyesület kiváló elnökét. A társaság tagjai nema felállással tisztelegtek a nagy iró emlékének. A gyász jeléül a napirend többi pontjait a 13-iki rendes összejövetelen vitatták meg, amikor Pávai-Vajna Ferenc főgeológus ismertette a hévforrásoknak a barlangok kialakulásánál játszott szerepét, amelyről Sebős Károly rendes tag is elmondta érdekes és tudományosan megalapozott teóriáját. Nagy megütközéssel tárgyalták a tagok azt a helyzetet, amely az óbudai téglagyári tónál a szemétlerakás következtében fertőzi a levegőt, amivel mai számunkban vezércikkben foglalkozunk.

Uj fővárosi repülőteret a budaörsi határ és a Kőérbereki út közötti 120 holdnyi sikságon épitik meg. A terület jelentős része a főváros tulajdona, egy részét azonban Budaörs községtől kell megváltani. A minden modern igényt kielegitő uj légi pályaudvar épitése két és fél millió pengőt igényel, aminek nagyob részét az érdekeltségek máris hajlandók rendelkezésre bocsájtani.

II. ker. Iparoskör 1935. május 16-án, csütörtökön este fél 9 órai kezdettel az Iparoskör helyiségében, II. Batthyány-budapesti II. kerületi főcsoport vezető tagjaival vacsorával egybekötött családtér 4. az Országos Frontharcos Szövetség dias ismerkedési estét rendez. Borgazdai tisztséget Tihaméry Kálmán az Iparoskör társelnöke tölti be.

Hogy segíthetünk a fagykáron? Ilyen cimen a M. kir. Növényvédelmi Szolgálat egy rövid útmutatót adott ki, mely mindazokat a tudnivalókat összefoglalóan tartalmazza, amelyeket a fagykár sujtotta gazdáknak a szántóföldön, zöldséges kertben, szőlőben és gyümölcsösben tudni kell. Ezt az útmutatót mindenki díjtalanul megkaphatja a Földmivelésügyi Minisztérium Növényvédelmi Irodájánál (Budapest, Földmivelésügyi Minisztérium), ahonnan válaszbélyeggel ellátott levélbeli kérésre postán is elküldik. Minden gazda tehát saját érdekében cselekszik, ha ezt az útmutatót figyelmesen elolvassa.

Szent Imre herceg útja feletti vasúti átjárót átépitik s a költségeket a Beszkárt, a főváros és a Máv közösen vállalták. Eredetileg a három tárgyaló fél külön-külön egyharmad arányban garantálta volna a 170.000 pengős költség fizetését; végső fokon azonban a kereskedelmi miniszter ugy döntött, hogy az utépités költségeit a BSZKRT, MÁV, egyenként 50 százalékos arányban viseljék.

Heti panaszok. S. B. úr gyakran felhivja figyelmünket Budán előforduló visszásságokra. Heti levele igy hangzik: A Döbrentei tér ócska házait lebontották. A pincéket, gödröket, mély gyalogjárókat betemették. A gödröket, mély utakat most úira kiássák, állitólag a kábelek lefektetése miatt. Az utca szintje alatt ezeket a kábeleket kevesebb munkával könnyebben helyezhették volna el! — A Gugger-hegy felé vezető átlós út egy részét kétszer emelték fel és kétszer mélyitették. Annak idején a Váci-úttal ugyanezt tették s ennek nyomai mai napig meglátszanak.

Kellemesen szórakozhat
NARDA I.
kerthelyiségében
II., KUT-UTCA 13. SZ.
ASZTALRENDELÉS TELEFON: 50-4-08.
Minden időben halászlé
ELSŐRENDŰ ZENE
DÉLBEN: Menürendszer

VÁLÓDI
DEBRECENI HENTESÁRUK
egyedüli készitője Budán
debreceni hentesáru
és csemegeüzlet
II., FŐ-UTCA 49.
ÁLLANDÓAN FRISS BORJU-, SERTÉS ÉS MARHAHUSOK

A PASARÉT ÉS ZUGLIGET
kényelmét szolgálja a
Budagyöngye Áruház
Textil - rövidáru, kötött - szövött vászonáru, illatszerek, piperecikkek
BUDAPEST, II., HÁZMÁN-UTCA 1. SZ.
BUDAGYÖNGYÉNÉL

Wágner János
vendéglője a 11. §-hoz
I., ISTENHEGYI-UT 19. SZÁM
Naponta zene

Befőttes üvegek, virágcserepek, játékok, keretezés, üvegezés
HOFFMANN
üveg-, edény-, porcellán-üzletében
II., HIDEGKUTI-UT 5. TELEFON: 64-7-98.
A Zugligeti és Pasaréti egyesület tagjainak kedvezmény!

REDŐNY készités, javitás, karbantartás
NAPELLENZŐ
szakszerű, olcsó készitése és javitása
FÖRSTNER LÁSZLÓ gépészmérnök redőny-karbantartási vállalata
II., BATTHYÁNY-U. 12. TEL.: 56-6-81.

LEGOLCSÓBB ÁRAK!
HÁRSHEGYI VENDÉGLŐ
83-as villamos
— Vadorzó-utcai megállója —
I., HIDEGKUTI-UT 84c.
Kitünő konyha — Figyelmes kiszolgálás.
NAPONTA CIGÁNYZENE. TÓTH JÓZSEF

A föld és a csillagok világa

Gróf Berényi János előadássorozata

Budán volt, Budán van és Budán lesz a csillagvizsgáló

Klimaövek.

Valamely földfelületi rész éghajlata (klimája) az illető hely geologiai alakulatától, továbbá a levegő, a viz, és a napsugarak együtthatásától függ. Ezek döntik el mindenek előtt azt, hogy az illető földrész az emberre nézve mire használható: lakóhelynek, munkahelynek, vagy pedig táplálkozási forrásnak. Mentől jobban egybeesik ez a három szükséglet, annál értékesebb az illető hely, mert a kényelmet szolgálja, ez pedig a föld urának legnagyobb gyengéje.

Minthogy földünk tengelye 23½ foknyira elhajlott, és ezen elhajlási irányt úgy a saját tengelye körüli forgásban, mint a Nap körüli keringésében is megtartja, (a tengely elképzelt folytatása az északi Sarkicsillagban végződnék) a Nap sugarai állandóan változó szögben érik a föld felületét. A változó szög következménye, hogy egyrészt a ferdülő napsugár ereje is gyengül, másrészt pedig nagyobb levegőrétegen kell áthatolnia, miáltal a levegőréteg több sugarat (meleget) szív magába, vagy abszorbeál.

Ha az elhajlás 90 fokos, ami az Egyenlitőnél van, akkor 51% napsugarat nyel el a levegőréteg. Ha 62½ fokos, akkor már 54%-ot. Ha 45 fokos, akkor 60%-ot. Ha pedig 23½ fokos, akkor már 75%-ot, ami a sarkvidéken van. Mindebből az is következik, hogy a nappal és az éjjel tartama sem egyenlő. A sarkvidéken hosszabb a nappal és az Egyenlitő felé mindinkább kiegyenlitődik a különbség. Pontosan az északi sarknál 186 napig van nappal, a déli sarknál 179 napig egy évben. Az északi sarkövnél 24 a déli sarkövnél is 24 óráig tart a nappal. A sarkövnél is 24 óráig tart a nappal. A ráktérítőnél és a Baktérítőnél 13.5 óra a leghosszabb nappal és 10.5 a legrövidebb. Az Egyenlitőnél pontosan 12 óra a nappal és 12 óra az éjjel, ami csak keveset változik aszerint, hogy a földferdülés következtében a Nap a Ráktérítő (északi félteke) vagy a Baktérítő (déli félteke) felett veti sugarait 90 fokos merőleges szögben a Földre.

Mindebből következik, hogy az Egyennyek az élet szempontjából. A növénylitő táján a legkedvezőbbek a körülmények a legbujább, a termelés többszörös és a föld alig kiván némi megmunkálást, ami azt jelenti, hogy az anyagcsere természetes úton, a Nap közvetlen munkája következtében történik. Az Egyenlitőtől észak és dél felé ez a folyamat mindjobban hajlik a mesterséges beavatkozás szükségessége felé. Igy például Délolaszországban kétszer is van évente termés; Északnémetországban pedig jóformán egyszer sem volna, ha a sűrű lakosság következtében erősen kihasznált termőföldet mesterséges trágyázással nem erősitenék, ami végeredményben nem egyéb mint az anyagcsere elősegitése.

Az eddig említett természeti erők azonban még nem az egyedüli irányitók, amelyektől az egyes helyek éghajlata függ, mert a különböző klimazónák nem követik pontosan a szélességi fokok irányát és határát, sőt nagy eltérések is mutatkoznak. Igy például valamikor megszoktam Fiume szubtropikus éghajlatát. Ez a város a 45 és 46 szélességi fok között fekszik és a körülötte lévő Karszthegység mint gyüjtő tükör veiíti a Nap sugarait ép a városra, úgy, hogy nyáron sziklák között mértem 50 fokos meleget a Napon, télen pedig erős bórában 5 fok hideget, ami már ritkaság. Ime a tenger közvetlen közelsége, a magas hegyektől körülvett sikság (tenger) és légáramlás hatása egy hely éghajlatára. Egy esztendőben pedig 113 melegesős napot is észleltem. Amikor azután jóval délebre fekvő Sarajevóba kerültem, akkor juliusban dideregtem a hideg esőben.

Az éghajlati viszonyokat legnagyobb mértékben befolyásolja elsősorban a tenger közelsége, vagy távolsága. A tengerpart mellett ugyanis a sok vízpára és felhőzet, továbbá a víznek az a tulajdonsága, hogy áteresztí a meleg napsugarakat és mintegy elraktározza a meleget, mert fajmelege (specifikus melege) igen nagy és sok kalóriát tud elnyelni, — alapjában véve nem engedi, hogy túlmagas nyári meleg kifejlődjék. Ezért mennek nyáron a viz mellé hűsölni. Télen aztán a tengervíz mélyebb rétegei kezdenek felfelé kihülni és a felette levő levegőréteg ezt a meleget átveszi. Ez a folyamat igen lassú, mert a tenger feletti felhőréteg nem engedi a gyors lehülést, a vízben pedig még mindig van meleg réteg, mely felfelé törekszik. Ellenben a szárazföld nem veszi fel mély rétegekben a nyári meleget, télen hamar kihül és beáll a nagy hideg. Ilyenkor aztán a tenger felől áramlik az elraktározott nyári meleg és ez adja az úgynevezett tengeri klímájú éghajlatot. Angliában ehhez még hozzájárul a (nyugati) partjai mellett elhaladó Golf-áramlat, amely tropikus középamerikai vidékről folyton szállitja a meleg vizet. Szóval a tengeri klima enyhébb és kiegyenlitettebb.

Ellentétje ennek a mélyen bent a szárazföldön elterülő olyan medence, melyet magas hegyek öveznek. Messze a tengertől, továbbá, mert a hegyláncolat nem engedi kiszabadulni a mélyen fekvő medencéből a levegőréteget, valamint a derült ég is hozzájárul a nagy földkisugárzáshoz (meleg elillanásához), ilyenkor aztán beáll a nagy hideg, amely például a szibériai Jakutskban átlag 42° C. hideget eredményez januárban. Ennek a helynek júliusi legmagasabb átlagos melege +18° C.

Ha azután ilyen szibériai, csikorgó hidegű óriási medence felett szélcsend uralkodik és a délfelé eltertilő földrészek is szélmentesek, akkor a nehéz, hideg levegő lomhán kezd délfelé ömleni s mire Magyarországra jut, okozza a rendkívüli 20—30 C fokos hideget. — A szibériai medencék roppant lehülése, a tartós szélcsend s általában az északi féltekén levő szárazföldek hideg-melegének alakulása szoros összefüggésben látszik lenni a napfoltokkal, melyek műszeren kimutathatóan befolyásolják a földmágnességet. Mostanában is észleltek szokatlan nagyságú napfoltot, — Szibériában 45 fokos hideg volt, szélcsend uralkodott mindenfelé és február közepére (1935) várták nálunk is a 20—30 fokos hideget.

A földfelület különböző helyeinek egyenlőtlen felmelegedése okozza a légáramlást, mely aztán széllé, majd egyes helyeken a különböző áramlások egyesüléseként és az eltérő hőmérsékletek kiegyenlitődéseként mint energiaeredmény okozza az orkánokat, stb. Mi a szelet 10 fokozatra osztott skála szerint a „légáramlás", „szellő"-től 10-ik fokozatot jelentő „orkánig" mérjük. Az utolsó 10-ik fokozat azonban nagon különböző erejü, (sebességü) lehet., Igy például a középamerikai tornádó óránkint 150 km sebességgel is halad.

Nagy általánosságban és főkiinduló pontként, mondhatjuk, hogy a trópuson a meleg levegő a magasba száll és az északi illetőleg déli sark felé áramlik. Mindjobban lehül, majd a 25 és 40 szélességi fok között ismét az egyenlitő felé áramlik. Ezek az úgynevezett passzát szelek, melyek állandóan fújnak s melyek hajdan a vitorlásközlekedésnek voltak erőforrásai. A Föld forgása következtében ezek a szelek nyugati irányba terelődnek és az északi féltekén északkeleti, a délin pedig délkeleti széllé változnak. A 25 és 40 szélességi fok közötti földrészen igen gyakori a huzamos szélcsend, ami az Egyenlitő alatt rendes dolog.

Az északi és déli sarkok fölött hatalmas jéghideg levegőtömeg borítja a Földet, melyet a földforgás keleti szelekké változtat. Ezek a jéghideg szelek találkoznak a fentemlített szélességi fokok alatt az onnan részben a sarkok felé áramló meleg levegővel és a földforgás következtében nyugati szelekké változnak. Ezek a szelek majd gyorsabban, majd lassabban hatolnak a mi mérsékelt égövünkbe és rendesen megváltoztatják a nálunk ősszel és tavasszal gyakori esős, borult időjárásokat. Április, májusban a feltűnő lehülést nálunk az ilyen nagy mennyiségben behatoló északsarki légáramlások okozzák.

Az úgynevezett monsun-szelek az évszakok szerint változnak. A nyári monsun a keletafrikai parttól India és Kina felé fúj és viszi az áldásos, rizstermelő esőt. A téli monsun októbertől márciusig hozza a hideg levegőt a belső ázsiai szárazföldről. Afrika nyugati partjain és a guineai öbölben le Ausztráliáig is fúj a monsun szél.

Huzamosabb ideig tartó szél és a tengerek vizének különböző sótartalma is okozhat tengeráramlást, igy a monsun az Indiai Oceán öbleiben nyáron körforgásszerű vízáramlásokat okoz. A passzátszelek pedig az Atlanti Oceán mexikói öblében okozzák a Golfáramot, amely Európa északnyugati partjáig hatol.

Még fontosabb szerepe van a szélnek, mint esőokozónak. A felmelegedett levegő sok vízpárát visz magával, melyet lehüléskor eső alakjában visszaad a földnek. Ezért van az, hogy a hideg vidékről jövő légáramlás száraz, ugyanis a forró sivatagokból jövő szél se hoz vizet magával, mert ott sincs pára. Középmeleg helyen keletkező szél páradús, tehát esőt hoz. Magas hegyek felfogják az esőt, mert a felső, hidegebb régiókban lecsapolják a párákat, még mielőtt tovább jutnának. Hideg, partmenti tengeráramok is maguk felett csapolják le a felhőket.

Az eső bősége befolyásolja az illető földrész használhatóságát. Vannak száraz helyek, különösen egyes sivatagrészek, ahol az évi csapadék átlag 1 cm. Viszont vannak magas hegységek, melyek felfogják a tenger felől jövő meleg, páradús levegőt, s azt lecsapolva, 2000 cm évi átlagot érnek el. A trópusok esőjét nem a szél hozza, hanem saját alsó levegőrétegük nedvessége száll fel oly magasságig, amíg a hidegebb levegőréteg azt eső alakjában vissza nem adja.

Petracsek Lajos dr.

És jó ezt a nevet egy pillanatra kiragadni a politikai események hullámveréséből. Jó leírni újra, meg újra, szembenézni vele ólombetűk fekete szemével, belenézni a szíve könyvébe és kiolvasni belőle a hűséget, szeretetet Buda iránt, a mi embereink, a mi problémáink, hibáink és erényeink iránt. Hisz oly nehéz ma becsülettel szolgálni a köz ügyét, amely mindig a mások érdeke és nem azé, aki szolgálja.

Hogyan lett az I. kerületi főgimnázium szorgalmas kis növendékéből Buda képviselője, ezen mi már nem törjük a fejünket. A mi képviselőink mindig a legkitünőbb budai emberek voltak, akiket szeretett és felemelt a polgárság, mert megismerte a nagy emberi értékeket, a törődést, jóságot, aktivitást mások bajai, problémái iránt.

Sokkal komolyabb és sokkal értékesebb egyéniség Buda közvéleményének Petracsek Lajos, semhogy őt valaki is megbántaná csekélységekkel. Akire a polgárság Buda jövőjét építette, annak egyénisége, lelke egészen ezé a polgárságé. A törvényhatósági választásokon hűséggel és rajongással tömörül körülötte Buda közönsége, mert megértette az idők szavát; mert hangos szóval hirdeti, hogy a mi munkánk, a mi életünk, a mi boldogulásunk — zászlóvivője akar lenni, ami azt jelenti, hogy ne legyen itt munkátlan kéz, éhesen tátogó száj. Akibe Isten ennyi lélek-szépséget öntött, aki ennyire hűséges sáfárja a budai polgárság érdekeinek: annak zászlója a mi harci lobogónk s annak sikere Buda és a budai gondolat büszke győzelme.

*

Petracsek Lajos dr. orszgy. képviselőt ellenségei és irigyei némileg idegenszerüen hangzó neve miatt támadják, holott tudott dolog, hogy már régen keresi nevének teljes megmagyarositását. Eredetére vonatkozólag büszkén vallja, hogy régi magyar családból származik, mert édes anyja Krisanich Rózsa családja IV. Béla királytól kapta nemességét és dominiumot, Kutas Somogy-megyei községet, ahová a tatárjárás után 42 horvát család költözött.

Budai népszerüségét azzal szerezte, hogy 4 év alatt 2700 budai polgár ügyét intézte el kedvezően.

Választás előtt

Nemzeti Egység Pártja

Az I. kerületben rokonszenves és nagyjelentőségű Gömbös Gyula miniszterelnök gesztusa, hogy oda állt a főváros I. kerületében fővezérnek, s így a fővárosi politikában olyan helyzetet teremtett, amely a legnagyobb reménységgel tölti el a főváros, de elsősorban Buda polgárságát. Követi Bornemissza Géza miniszter és Somogyi Béla dr. kir. közjegyző, akit helyettesítésével bizott meg a miniszterelnök, s akit megnyerő modora és rendkivüli agilitása — mondhatjuk — napok alatt kedveltté és népszerüvé tett a kerületben. Az I. kerületnek nagy nyeresége Somogyi Béla jelölése és a Vérmezőre néző villája kapuját sokszor nyitogatják majd az I. kerület polgárai.

I. KERÜLET: — vitéz Gömbös Gyula m. kir. miniszterelnök, Bornemissza Géza m. kir. keresk. miniszter, vitéz Somogyi Béla dr. kir. közjegyző, Pályi Gyula dr. ügyvéd, Tóth Gábor kereskedő, Nyulászi Alajos dr. érdekképviseleti jogtan., Munkó Rezső pénzügyi számvev. főtanácsos, Kosztolányi Gusztáv tanár, Gavora Jenő állomásfőnök, Kovács Béla dr. ügyvéd, LEBOSz tisztviselő, Szörényi Dezső dr. p. ü. titkár, Reiner Ferenc dr. ügyvéd, Domján István asztalosmester, Németh Mihály posta altiszt. — **A kerületi választmány jelöltjei:** Halwa Sándor, Dimsits, Kosztolányi Gusztáv, v. Mányi Sándor, Czére Kálmán, Vargha Gyula, Rebenyák István, Machát Ottmár, Kozányi Pál dr., Ajtay Kovách Gyula, Hurm Jenő, Bodócsy István, Perity József, Feketekuty Béla, v. Kasznár Ferenc, Mikler Gusztáv dr., Rehák Sándor, Máday László, Romhányi Oszkár, Helzer Fülöpné, Szászvári Ferenc, Assermann Ferenc, Horváth Kálmán, Burghardt Gyula, Huszár Lajos, Fischle János, Kovács József, ifj. Goschy Miklós, Seres Rezső, Ebert Lajos, Szalay István, Bartusek Rezső.

II. KERÜLET: — Zsitvay Tibor dr. ny. ig. ü. miniszter, Harrer Ferenc ny. főv. alpolgármester, Terbócz Imre orszgy. képv., sz. Szilágyi Ferenc vám. tanácsos, Raggambi Fluch András dr. tb. főszolgabiró, Juhász Ödön dr. p. ü. titkár, Grenyó Bertalan kőművesmester, Hivert Dezső dr. p. ü. titkár, Lédeczy Sándor posta műsz. főig., Kerekes Endre dr. ügyvéd, Jancsó Lajos kereskedő, Menczer Gusztáv nagyiparos, Fodor Rezső dr. legfőbb áll. számvevősz. titk., Szabó Imre munkás. — **A kerületi választmány jelöltjei:** Sz. Szilágyi Ferenc, Hivert Dezső dr., Lendvay Béla, Dullien Tibor, Királyfalvy Gusztáv, Jancsó Lajos, Cservenka Károly, Marczell Lajos, Klaniczay László, id. Funcsler György, Gaszner Aurél, Papp Károly dr., Pongrácz Lajos, Kolumbán István, Rajner Kálmán, Rohonczy Hajek Zoltán dr., Unger Ernő, Szlukovinyi Ferenc, Zombory József, Rumszauer György, Ziegler Béla, Heigl József, Lampel József, Linke Károly, Balassa Jakab, Budaváry József, Králik László, Jaszovszky Miklós dr., Gróf Endre, Mohácsi István, Olbert Károly, Lábaska József.

III. KERÜLET: — Dr. Zsitvay Tibor ny. igazságügyminiszter, Andréka Károly ny. rendőrfőkap. h., Orova Zsigmond dr. ügyvéd, Sárközi Sándor dr. kir. közjegyző, vitéz Komárnoky Gyula tanár, Gaupp József D. G. T. felügyelő, Kézdy-Kovács László festőművész, Hartay (Hübner) János dohánygyári igazg., Kovácshegyi Kálmán malomigazgató, Kováts Károly munkavezető, Foerk Ernő építési vállalkozó, Tatai Boldizsár Máv-főintéző, Czeglédy László üzemvezető, Krasznai Károly bádogos. — **A kerületi választmány jelöltjei:** Halaman János, Nádas Béla dr., Olaj Jánosné, Gévay Terézia, Tóth Ede, Rózsa Zsigmond dr., Prósz István, Kunszt Ferencné, Emperger Etel, Gyalmos János, Szendrey Zsigmond, Andor Mihály, Gonda Béla, Szántó József, Székány Béla dr., Pörge Gergely, Vladár Pál dr., Olveczky Vilmos, Lipter Elek dr., Marczinkech Ferenc, Buzál Pál, Hörcher Elemér, Haberl Andor, Menyhért József, Baksa Mihály, Szederkényi József, Fried József, Mihálkó Gyula, Móró István, Bodó Rezső, Hammer Rezső, Faragó Mihály, Bánki Károly, Horváth Lajos.

A XI. kerületben nincs változás és Becsey Antal iránt szeretettel, tisztelettel és hálával viseltetik a polgárság. — Szántay István pedig nagy összeköttetései és rendkivül agilitásával tartják összsze a komoly polgárság nagy táborát.

XI. KERÜLET: — Becsey Antal mérnök, Szántay István MÁV-állomásfőnök, Vályi Lajos dr., ügyvéd, MTA ügyésze, vitéz Nagy Iván dr. min. s. titkár, Boéi Lajos dr. ügyvéd, vitéz Olchváry Jenő építőmester, Schwarcz Samu rt. igazgató, Margittay Gyula bádogos- és szerelőmester, Bánhelyi Ferenc dr. tanár, Boncz Sándor kapus, Tuzsán Tibor műegyetemi adjunktus, Baktay Ervin író, Altorjay Ede műszaki tisztviselő, Németh Béla gépész. — **A kerületi választmány jelöltjei:** Mikécz Károly, Tóbiás Kornél dr., Ulmer Ágoston dr., Kolling Oszkár, Szabó Béla dr., Erős Jenő, Tihanyi Sándor, Kun Zoltán, Marton Pál, Fléger Dezső, Sánczy József, Pfeifer Győző Gesztessy Balogh Gábor dr., Kovács Pál, Tejfalussy Sidó Ferenc, Paréj László dr., Nemes István dr., Szirt Miklós, Moharos Ferenc, Jánszky Béla, Kaposi József, Szentistváni István, Majzik József, Csukárdi Jozsef, Bajcsi Lajos, Medve József, Dancs József, Amfer József, Fodor István, Szalay József, Nagy Lajos, Németh István.

A kormány méltányossága és Zsitvay Tibor választási elnök bölcsessége jóvátette azokat a sérelmeket, amelyek a városi jelölések terén elégedetlenséget szültek azidegenből hozott jelöltek miatt.

Igy a XII. kerületben kimaradt Hencz Lajos postaigazgató a NEP listáról, de rajta volt egy pesti jelölt: Bárczi-Barczen, még pedig közvetlenül Petracsek Lajos dr. orszgy. képv. listavezető után, második helyen. A kerületben megnyilatkozó elégedetlenség miatt felsőbb helyen úgy intézkedtek, hogy Bárczi-Barczen mint a Vitézi Szék kiküldöttje jut a város közgyűlésébe és helyébe másodiknak jelölték a népszerű Hencz Lajost. Igy valószinü, hogy a párt 3 jelöltet hoz be, harmadik helyen dr. Juhász Jenőt, akinek nagy érdemei vannak régen a kerület fejlesztése terén.

XII. KERÜLET: Petracsek Lajos dr. orszgy. képv., ügyvéd, Hencz Lajos dr. postaigazgató, vitéz Nemes Juhász Jenő dr. ügyvéd, vitéz Tóthy János testnevelési titkár, Dörögdhy Antal ptk. tanácsos, Petrovich Ferenc dr. főorvos, Gábor Szabó József dr. OTI-tisztviselő, Porcs István dr. egyházmegyei ügyész, id. Hajdu János magánzó, dr. Kozma Antalné Drost Lily egyes. eln., vitéz Horky Ferenc MÁV-főintéző, Torma Dezső vendéglős, Mezei Mihály kertész, Székely János gyárigazgató. — **A kerületi választmány jelöltjei:** Porcs István dr., Budinszky Sándor, Ravasz László, Szűcs József, Dénes János, Tóth István, Paluzsa László dr., Bócz Lajos dr., Havas Gyula dr., Kriszt Ferencné Kelemen Mária, Haber Ilona, Landesz Józsefné, Nagy Erzsébet, Jellinek Vilmosné Schlager Gabriella, Jung József, Kelemen József, Marchall Gerhardt dr., Fetter József, Nálik Károly, v. Hercegházy Károly dr., Hajdu Sándor dr., Szakalay Mária, Szepessy Elek, Morvay Ignác, Polgár Károly, Marosi Jenő, Végvári Ferenc, Dunst Andor, Czakó Pál, Szöllösi Andor, Harasztos Ferenc, Major Mihály, Fridrich József.

*

A NEP kerületi titkárai és helyiségei:
I. kerületi közp. titkár: Kováts István dr.: I. Pauler-u. 10. Telefon: 609-54;
II. kerületi közp. titkár: Hajós György dr.: II. Szász Károly-u. 4. Telefon: 610-37;
III. ker. közp. titkár: Kiss Károly: III. Hajógyár-u. 2. Telefon: 639-07.
XI. kerületi közp. titkár: Somody Pál: XI. Verpeléty-út 4-6. Telefon: 638-14;
XII. ker. közp. titkár: v. Kőszeghy Béla dr.: XII. Márvány-u. 40. Tel: 609-45.
A kerületi központokban a választásokra vonatkozó mindenféle felvilágositást megadnak.

Községi Ripka Párt:

Az I. kerületben az ellenzék nem állit listát és — értesülésünk szerint — Ripka Ferenc pártját, a „Községi Polgári Párt"-ot támogatja. Ennek ellenében második helyen hozza a Ripka-párt gróf Apponyi Györgyöt, aki Rassay-párti és Abt Albin ny. testőrtisztet harmadiknak, aki legitimista. A Ripka-párt két választási irodát tart nyitva: I. Krisztina körút 121. szám (Karácsonyi palota), telefon: 50—9—57, ahol Baránszky Gyula dr. kormányfőtanácsos és Abt Albin vezetik a szervezkedést, — továbbá a Déli vasut épületében levő „Budai Társaskör"-ben, ahol Ripka Ferenc személyesen intézkedik. A párt iránt nagy az érdeklődés a keresztény polgárság körében és bizonyára érdekes lesz Ripka Ferenc ny. főpolgármester szerepe a közgyűlésen.

I. KERÜLET: Ripka Ferenc dr. felsőházi tag, ny. főpolgármester, gróf Apponyi György orszgy. képviselő, Abt Albin dohányárus, ifj. Tóth Ernő dr. könyvelő, Lénárd Gusztáv ny. Máv-főfelügyelő, Kodnár Dömötör kereskedő, Bulya Pál hentesmester, Gulden Richárd ny. jószágigazgató, özv. Kovácsi Béláné gazd. akad. ig. özvegye, Häutler Ferenc magántisztviselő, Zelliger Ágoston ny. postaigazgató, Szabó Károly ny. igazgató, dr. Dobák Ferencné orvos neje, Alm Gyula magántisztviselő. — **A választmány jelöltjei:** Szitár Endre dr., Kemény Ferenc, Pásztory Béla, özv. Brozin Ferencné, Witkovszky Sándor, Rill Imre, Bodrogi Lajos, Abt Albinné, Heller Zoltán dr., Németh Gyula, özv. V. Hargittay Gyuláné, Kamenszky Árpád, Kóczián Gyula, Hering József, Grabovszky Arturné, Schmiederer Jenő, Pertl János, Hock Márton, Zeidler János, id. Pesti Kálmán, Tunikold József, Balogh János, Lovász János, Éder József, Mitterpacher Ferenc, Jakab Gyula, Máhner József, Páyer Ferenc, Seltenreich János, Szabó Pál, Jámbor József, Mitterpacher Tivadar.

KÖZSÉGI RIPKA PÁRT szervezőbizottsága tagjai között van a listán foglaltakon kivül: herceg Odescalchiné Andrássy Klára grófnő, özv. Ferencsik Jánosné, Ugron Gábor v. miniszter, Baranszky Gyula dr. korm. főtan., Knebel Miklós pápai kamarás, plébános, Gyulai Ágost dr. főigazgató, Szabó Károly igazgató, Gombos János igazgató, Szitár Endre dr. ügyvéd, Witkovszky Sándor isk. igazgató, Grabovszky Artur főfelügyelő, Bodrogi Lajos karnagy, Hanusz László épitész, Gyurtsó Márton háztulajd. és Baráth Mihály szabó.

Nemzeti Reform Párt

A III. kerületben külön listán indul Zboray Sándor dr. ügyvéd és a lokálpatriotizmus bizonyára biztosítja számára a siker.t

— Zboray Sándor dr. ügyvéd, Götzl Ervin dr. ügyvéd, Hokky István gyáros, vitéz Kolta Sándor pénzint. főtisztv., Csáktornyai Lajos dr. orvos, vitéz Pajor Márton hentes és gazdálkodó, dr. Wiesinger Frigyesné igazg. főorvos neje, Szeremley Cs. Ákos dr. ny. segéd tanfelügyelő, Hubay Géza dr., vitéz Lendváry György ny. postaigazg., Mészáros Jenő háztulajd., Lill Erich gépészmérnök, Schmör Hugó gyógyszerész. —

Keresztény Községi Párt

I. KERÜLET: Wolff Károly, Bocsáry-Spur Kálmán dr. ügyvéd, Pakányi Ferenc magánzó, Temesváry László magy. kir. külkereskedelmi hivatal h. osztályfőnök, Szücs László dr. orvos, Váczy Ferenc ny. százados hadirokkant.

II. KERÜLET: Wolff Károly, Toperczer Ákosné ny. h. államtitkár felesége, örökös törvényhat. biz. tag., Molnár László esperes-plebános, Divényi Károly dr. ügyvéd, Gidró László dr. rt. igazgató, Riesz Lajos dr. OTI fogalmazó.

III. KERÜLET: Wolff Károly, Kunczel Lajos dr. ügyvéd, Gáldy Béla áll. gimn. g., Petheő Béla dr. ügyvéd, Seidl József keresztényszocialista szakszervezeti titkár, Schödl Ferenc sütőmester, Hajnal Henrik épitőmester. —

XI. KERÜLET: Wolff Károly, Csillér y András dr. orvos országgyülési képviselő, K. Császár Ferenc épitész, Nemes Nagy Mihály dr. ügyvéd, Hegedüs Armand tanár, Szentgáli Antalné, m.-mérnök neje, Léber János dr. magántisztviselő. —

XII. KERÜLET: Wolff Károly, Cselenyi Pál dr. banktisztviselő, Kasics Margit ny. szfőv. tanitónő, Vály (Snassel) temi tanársegéd, Mohapt Gyula dr. ügyvéd, Bihari Ferenc főgimn. igazgató.

Egyesült Ellenzék

II. KERÜLET: Rassay Károly orszgy. képviselő, Pfeiffer Ignác ny. műegy. tanár, Rátkay Béla ny. kir. járásbiró, Garzó Zoltán bankigazgató, Román Ernő műépitész, Hoffmann Lajos OTI-tisztviselő. Lissauer Emil igazgató, Kardos Márk magántisztv., Nemes István ny. postasegéd hiv. főnök, Schulteisz Ernő okl. mérnök, Magyar László főgépész, házfelügy., Weinfeld Arthur dr. fogorvos, Mészáros János ügynök, Tabakovits József gyakorló ügyvéd.

III. KERÜLET: Rassay Károly orszgy. képviselő, Vörösvári Miklós dr. ügyvéd, Schlemmel Oszkár ny. DGT-főfelügyelő, Milkovich Vazul műsz. tisztv., Radó Sándor dr. ügyvéd, Gattein Henrik fuvaros, Kovács Ernő kereskedő, Kiss J. Jenő épitési vállalk. Bartal János magántisztv., Reisz Gyula magánhivatalnok, Resinger Ferenc üzemvezető, Szigeti Miklós tisztviselő, Várady Ágoston táncmester, Eisler Rezső kereskedő.

XI. KERÜLET: Rassay Károly orszgy. képviselő, Kabakovits József dr. ny. törvsz. ügyész, Borbás Gáspár dr. ügyvéd, igazgató, Egerszalóky Cziegler Béla főmérnök, Szongoth János bádogos és szerelő, id. Metzger József nyugdíjas, Faragó József dr. ügyvéd, Halmos Aladár banktisztv., Klein Miklós dr. orvos, Schmidt József gépkezelő, Varsányi Elemér dr. mozgóképszinház tulajd., Rotschild Tibor bőrkereskedő, Káldor Miksa könyvkiadó, id. Metzger Antal nyugdijas.

XII. KERÜLET: Rassay Károly orszgy. képv., Hann Arnold ny. h. államtitkár, Nagy Lajos dr. ügyvéd, Kenyeres Artur dr. ny. m. kir. honvéd főtörzsorvos, dinnyeberci Bozó Géza gyógyszerész, Sass József MÁV-felügyelő, Kun Bertalan mérnök, Baróthy Ernő tisztv., Darázs József b. tisztv., Varga Béla mázolómester, Bereczky Piroska banktisztv., Szalféter Ede kereskedő, ifj. Csepely István Beszkárt-kocsivezető, Csarankó Pál rokkant nyugd.. — **A ker. választmány jelöltjei:** Strasser Gyula nagykereskedő, Gombos Benő gépészmérnök, Ring Jenő banktisztv., Kövesdi Rezső hadirokkant, Bancs Emilné tisztviselő, Gandel Ignác pékmester, Havasi Arthur nyug. min. számv. igazg., Matarits Lajos fodrászmester, Wolf Dénes dr. fogorvos, Nyerges Sándor kertész, Kempsky Károly házfelügyelő, Szánthó Ferenc ny. Beszkártkalauz, áporkai Cserna Károly festőművész, Jellenik Vilmos vállalkozó, Margitta Salamon kőfaragómester, Szánthó Aladár épitész, Baróthy Ernő tisztviselő, Goldstein Ignác kereskedő, Kruppauer János kályhássegéd, Kálmán Mihály portás, Brück Imre kereskedő, Stern Mór szerkesztő, Löbl Miklós tisztviselő, Karner Pál fodrászmester, Tschinkel Ágoston kávémérő, Schinogl István szobafestő, Szűcs György gőzmosóda tulajd., Román János vendéglős, Szalféter Ede kereskedő, Szabó Béla m. tisztv., Czabán József áll. alk. Csarankó Pál rokkant nyugd.

*

Budahegyvidéki Polgárok Pártja

Azzal a céllal alakult meg, hogy viszszavezesse Budát a régi tradicionális útra, amely sorsdöntő időkben mindenkor példaadó volt az országban. Ez a párt a tiszta közéleti erkölcsöt akarja megteremteni és fővárosnak gazdasági, kultúrális, erkölcsi életét arra a piedesztálra óhajtja emelni, amelyről minden közület példát vehet.

Központi irodája: I. Enyedi u. 3. Telefon: 60—8—71 —

A párt jelöltjei: Oszoly Kálmán v. th. b. tag, Vészi Mátyás dr. ügyvéd, György Lajos bankigazgató, Rudvig Antal gazdálkodó, Répai Dániel ny. tanitóképezdei tanár, Czéh Péter postaaltiszt, Klose Ferenc kéményseprőmester.

A választmány jelöltjeit a jövő számban közöljük.

Régi értékeink, uj egyéniségek

A székesfővárosi törvényhatósági választások előkészitése sok munkát adott a kormányzó pártnak is, amikor arról volt szó, hogy a hivatalos jelölések a valódi érdekeket elégitsék ki a legértékesebb személyek kiemelésével. Befejezett tények állitották méltó helyre

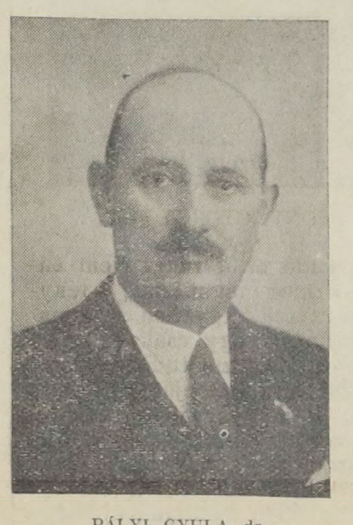

PÁLYI GYULA dr.

ügyvédet, aki eddig is élénk és mindenképen fontos szerepet játszott a főváros törvényhatóságában. Pályi dr. áldozatos frontszolgálatot teljesitett a háboru alatt s hazatérve részt vett abban a reform mozgalomban, amelyet az egyetemi ifjuság a magyarság felemeléséért, a jobb jövőért indított. Vezető szerepét diáktársai is elismerték, mikor az Egyetemi Kör elnökének, majd a MEFHOSZ főtitkárának választották. Az ügyvédpolitikai életben, mint a Kamara v. tagja szerepelt. Nagyon sokat harcolt a fiatalság ügyéért és természetes az is, hogy a mai irányzatnak kialakulásától kezdve hive. Pályi dr.-nak, mint volt frontharcos biz. tagnak a NEP listáján való indulás olyan startot jelent, amelynek végcélja személyes meggyőződésével találkozik.

Küzdeni akar a fürdővárosért, melynek megvalósulását az épitkezésben látja. A Tabán parkozása szerinte csak ideiglenes megoldás. Az idegenforgalom propagandáját egybe kell kapcsolni a gazdasági és természeti adottságokkal. Több önállóságot kiván biztositani az idegenforgalmi szervek részére, amelyek ily módon több eredményt mutathatnak fel. Küzdeni fog az ifjuságért, amelynek elhelyezését az álláshalmozások megszüntetésétől várja. Meggyőződése, hogy az uj törvényhatóság ezt a kérdést végleg rendezi. Közéleti tisztaságot sürget és a maga részéről nem hajlandó vállalati igazgatósági tagságot vállalni, ami puritán, nemes felfogását bizonyára legjobban ajánlja a polgárság bizalmába.

Azok között, akik a Nemzeti Egység politikai mozgalmaival kerültek az érdeklődés előterébe Budán sok értékes egyéniséget volt alkalma megismerni a polgárságnak. Az uj magyar élet stilus vezető gárdájában is kiemelkedő hely illeti meg

vitéz NAGY IVÁN dr.

miniszteri segédtitkárt, aki a kőszegi bencés gimnázium elvégzése után 1916-ban a soproni 18-as honvédekkel került a frontra. Román majd német frontokon hősiesen küzdve, elnyerte a nagy ezüst vitézségi érmet. Kitüntetett háborús működése után a magyar főiskolai élet legnagyobb egyesületeinek: a MEFHOSZnak és a Dunántuli Egyesületnek lett elnöke. Értékesen szervezte a diákság külföldi kapcsolatait a lipcsei, prágai, római, londoni, müncheni és genfi kongresszusokon. Kezdeményezője volt a Centrum nyomdavállalat alapitásának és szerkesztette a fiatal magyarság hivatalos lapját az „Uj Élet"-et. Jogi doktorátusa után állami ösztöndijjal a párizsi egyetemre, a hágai nemzetközi jogi akadémiára és a genfi Népszövetséghez küldték tanulmányútra. Budapestre visszatérve a Budapesti Hirlap munkatársa lett, ahonnan gróf Klebelsberg Kunó 1929-ben a minisztérium egyetemi osztályába hivta meg. Itt az ifjuság és külföldi tudományos kapcsolatok hivatalos referense lett. Antal István dr. sajtófőnök, igazságügyi államtitkárral 1927-ben megalakitotta a Nemzetpolitikai Társaságot, amelynek első főtitkára volt. Több könyvet adott ki, ezek közül a Magyar Szemle Társaság „Öt világrész magyarsága" cimü munkáját sorozatába illesztette. Munkássága elismeréséül a Magyar Statisztikai Társaság, Magyar Pedagógiai Társaság és Turáni Társaság rendes tagja és titkára a Tudományos Társulatok és Intézmények Országos Szövetségének, amelynek elnöke Hóman Bálint miniszter. Néhány héttel ezelőtt választották meg a hágai Nemzetközi Kisebbségjogi Egyesület pénztárosának. Ez a sokoldalu, rendkivül képességekkel megáldott ember hittel és fanatizmussal követi Gömbös Gyula politikáját Budán s ennek a programmnak keresztülvitelében munkás szerepet vállalt.

Az a golgotás sors, mely a trianoni tragédiával a magyarságra szakadt, a mai nemzedéken keresztül teszi próbára a nemzet életerejét. Nagy elismerés illeti tehát azokat, akik a politikai jelszavak szólamain túl a nemzeti összefogás lelki talaját előkészitették. Buda hegyvidékén a Nemzeti Egység gondolatának sok lelkes harcosa akadt, akik között is különös figyelmet érdemel

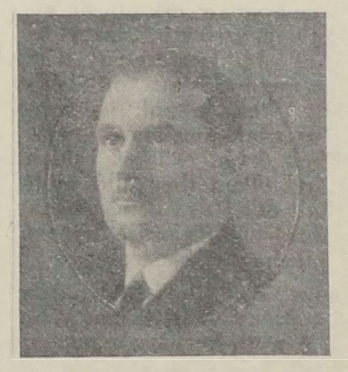

vitéz TÓTHY JÁNOS

Pestvármegye testnevelési felügyelőségének titkára, aki fajtájának szeretetét a Thökölyek földjéről hozta magával. Felvidéki tanulóéveiből ragadta ki a világháboru örvénye s végigjárva az összes frontokat, negyvenegy hónapos frontszolgálat után mint a hadsereg egyik legszebben dekorált huszárfőhadnagya, került vissza a csonkaországba. A kommunisták üldözése elől menekülnie kellett, de a polgári berendezkedés napjai után ismét az első sorban állt minden olyan megmozdulásban, mely a magyar jövendő szent céljáért szolgálta. A Frontharcos Szövetségnek ma is egyik vezető tagja, kiemelkedő érdeme a Csaba Lövész Egyesület megalapitása, amelynek alelnöke. Ebben a minőségben mindent elkövet, hogy a fiatalság ne csak sport, hanem kultúrális szempontból is értékes tényezője lehessen a magyar életnek. Vitéz Tóthy János egyénisége, magyarsága és munkássága a polgárság legszélesebb köreiben is megbecsüléssel találkozott. —

Fővárosi Nemzeti Egység II. kerületi szervezete május 11-én, szombaton rendezte második müvészestjét a Budai Vigadóban. A zsúfolásig megtelt terembe egymásután érkeztek: a miniszterelnök képviseletében Bessenyei Zénó dr. orszgy. képviselő, sz. Szilágyi Ferenc vámsz. tanácsos, a II. ker. Nemzeti Egység megszervezője, Harrer Ferenc dr. ny. alpolgármester, törvényhatósági bizottsági

RUHÁK
II, FŐ-U. 57. Tel. 55-3-85
Mérték szerint olcsón, izlésesen készülnek, átalakitások, forditások jutányos áron. Ruhakarbantartás teljesen garantálva. 2 öltöny P 2.50
Első Budapesti Ruhakarbantartási Vállalat

tagjelöltek, valamint még sokan a politikai élet vezetői közül. A kitünő műsoban Lánczy Margit, Gárdos Kornélia, szavalattal, Pálffy Mária, Tóth Erzsi, Szedő Miklós dr., Cselényi József, Lendvay Andor operaáriákkal, illetve dalokkal, Ferenczy Károly melodrámájával, Ascher Oszkár humoreszkjével aratott nagy sikert. Polgár Tibor és Kiszely Gyula legujabb szerzeményeiket adták elő, Hidas Hédy és Kőszeghy Ferenc pedig káprázatos csárdásukkal emelték ki az est magyaros jellegét. Köpeczy-Boócz Lajos, Bognár Elek és Matány Antal vitték kis jelenetükkel az estbe a politikai szinezetet, nevetségessé élezve ki a NEP és az apró pártok közti különbséget. De nem feledkezhetünk meg a mindig mosolygó Pethes Sándorról sem, akit a lelkes közönség még akkor is követelt, mikor talán már valahol Pesten ismételte közismert békekonferenciáját. Sándor Böskével, a Magyar Szivárvány primadonnájával együtt ünnepelte a közönség sz. Szilágyi Ferenc tanácsost, akit időszerű rigmusaiban mindenki szive szerint való bizottsági tagnak nevezett. A nagysikerű művészest éjfél után ért véget. (b. a.)

Apponyi György gróf
nyilatkozik Buda polgárainak

Közérdekről lévén szó, a Budai Napló kötelességet teljesít, amikor közismert, politikai pártállásától függetlenül, helyt ad minden olyan nyilatkozatnak is, amely községpolitikai szempontból érdekelheti Buda polgárságát.

A képviselőválasztások idején általános feltünést keltett, hogy *Apponyi* György gróf belépett a Rassay-pártba. A községi választásokkal kapcsolatban a Rassay-párt az I. kerületben nem állított listát, hanem bizonyos külön megegyezés révén Apponyi György gróf a „Községi Ripka Párt" listáján a második jelölt lett. Apponyi gróf jelölésének nemcsak nagy történelmi neve ad súlyt, de szellemi felkészültsége is. Mindezeket mérlegelve, kerestem fel a grófot Verbőczy-utcai lakásán, ahol közvetlenséggel tessékelt be a dolgozójába. Elfogultsággal néztem körül a puritán izléssel berendezett szobában, amelynek régies iróasztala mellett alig néhány év előtt Apponyi Albert gróf dolgozott. És most szemközt ülök a fiával ... aki a frontról való visszatérése óta szolgálja azt a törekvést, amely kivezető utat keres a magyar tragédiából. Elsősorban államfilozófiai és társadalom tudományi problémák érdekelik. Azok a nagy nemzeti és politikai célkitüzének, amelyeket a háború előtti vezető politikusaink képviseltek, képeznék szerinte a kivezető utat a tiszta parlamentárizmus, a demokratikus fejlődés lehetőségeihez és ennek volna a kiegészitője — már csak a szélsőséges irányzatokra való tekintettel — az alkotmányos királysághoz való visszatérés.

A külföldi nacionalista diktatúrákhoz nincs semmi közünk és kritikát sem mond felőlük, mert éppen mi, magyarok vagyunk azok, akik állami életünket illetőleg joggal tiltakozunk mindennemű illetéktelen beavatkozás ellen. Magyarországon azonban a diktatúrát elképzelhetetlennek tartja, mert itt legfeljebb egy klikk, vagy egy párt ideig-óráig tartó diktatúrája képzelhető el. Alkotmányunk megmutatja azt az utat, amelyen a nemzet legjobban érvényesülhet. Ennek a szellemével ellentétben álló nyilt vagy burkolt diktatúra nem a nemzet akaratának a kifejezője, hanem annak a meghamisitása volna.

— A nemzeti erők tömörítése a mai választási törvény mellett nem képzelhető el. A nyilt kerületek választási statisztikája bizonyítja, hogy a mai parlamenti többség az ország összlakosságának voltaképen a kisebbségét képviseli. Pártokra szükség van és szükség is lesz mindig, mert csak a pártokon keresztül nyilvánulhat meg a különböző felfogások versenye, amiből aztán természetszerüleg alakul ki a nemzet egyetemét érintő kérdésekben az egységes állásfoglalás.

— Gazdasági téren a helyesen értelmezett gazdasági liberalizmust kell biztositani, amely egyenlő feltételek mellett szabad versenyt biztosit mindenki számára, s igy a kisipar és kiskereskedelem számára is olyan helyzetet teremt, amely a becsületes munka számára becsületes kenyeret biztosit.

— Elsősorban meg kell emliteni a mai generációt, mert a ma-

APPONYI GYÖRGY gróf

gyar jövendő ettől függ. Nem engedhetjük meg magunknak a fényüzést, hogy csak egyetlen egy magyar tehetség, vagy csak egyetlen egy magyar dolgozni tudó és akaró testvérünk munkaerejét engedjük elveszni. A magyar jövő reménységeit csak úgy válthatjuk valóra, ha egész politikai, társadalmi, gazdasági és kultúrális berendezkedésünket olyképen alakitjuk át, hogy abban minden becsületes akarás és munka a nemzeti élet összhangjába legyen illeszthető. Ez nemcsak a gazdasági, hanem a szellemi értékekre is vonatkozik, mert a szellemi erők szabad versenye van legalább is olyan fontos, mint a gazdasági tényezőké. Ha külpolitikai súlyunkból veszitettünk is, kulturális vezető pozicionkat feladni nem szabad, mert nemcsak a politikusok és katonák jelentik a nemzet nagyságát, hanem azok a tudósok, irók és művészek is, akik a nemzet kultúrájának az uralmát a politikai határokon túl is biztosítani tudják. Ezért vagyok lelkes hive és tagja a budai Hollós Mátyás Társaságnak, amelynek egyik alapitója édes Atyám volt.

Melegséget sugárzó szemmel beszél Buda fejlesztéséről:

— Buda volt mindig a nemzeti hagyományok szent városa. A történelmi megpróbáltatások után, mindig innen indult útjára a nemzeti megújhodás. E tekintetben Buda az marad, ami volt. De kell, hogy tovább fejlődjön és igy természeti kincseit: — gyógyforrásait, fürdőit jobban kihasználhassa. Mátyás király városa ne csak a magyar öntudat büszke fészke legyen, hanem — fejezte be szavait Apponyi gróf — a világ szive, szeme mámorosodjon abban a varázsban, amelyet itt Buda jövendő képe teremt.

Csilingel a telefon. Értekezletre hívják a grófot. Azzal a meggyőződéssel búcsúzom tőle, hogy egyénisége nagy igéret nemcsak a főváros, de az egész ország közélete számára.

Székely Miklós dr.

Neufeld Zoltán (Pannonia) nyomdája készíti évek óta kitünő tipografiai izléssel a „Budai Napló" számait. Külön öröm nekünk, hogy a velünk jóban-rosszban összeforrt üzem lendületes fejlődéséről számolhatunk be olvasóinknak. Az uj szedő- és nyomógépekkel felszerelt nyomda május elején a Rombach-utcából a Vörösmarty-u. 47/a. alá költözött s uj helyiségeiben hatalmas gépterem és az emeleten külön szedőterem, iroda szolgálja a legmodernebb nyomdai igényeket. Neufeld Zoltán üzemének kifejlesztését annak a szivós, becsületes, művészi igényü tipografiai működésének köszönheti, amellyel az igényeket lapok, plakátok, körlevelek, könyvek és propagandanyomtatványok nagyon szép kiállításával elégitette ki. A modern, megujult üzemre örömmel hivjuk fel mindenki figyelmét. A nyomda címe: Neufeld Zoltán (Pannonia) könyvnyomdája, VI. Vörösmarty-utca 47/a. Uj telefon: 28—1—98.

Usetty Béla

nevenapját meleg szerettel ünnepelte Budapest közönsége. A szeretet glóriája most egyszer olyan egyéniséget ragyogott körül, aki embernek, képviselőnek és vállalati vezérnek egyaránt kiváló. Zsitvay Tibor dr., a Nemzeti Egység vezére mondotta róla az ünnepségen: — „Budapest közgyülésében is olyan férfiakra van szükségünk, mint Usetty Béla, akinek önzetlen, fáradtságot nem ismerő közéleti munkásságát egyformán elismerik fenn és lenn és akinek megbecsülése polgártársai részéről a legnagyobb jutalom, amit közéleti férfi elérhet."

A legilletékesebb elismerés szavaihoz keveset tehetünk hozzá, mert Usetty Béla mindig mindenkié volt és közéleti szereplésének napsütésében sem feledkezett meg arról, hogy a vezéri megbizatás csak igényeket, csak felfokozott munkát követel. A tehetség hivatása ragyog egyéniségéből, és oltja szivünkbe a reményt, hogy Usetty Béla az az ember, akire a társadalom kemény napokban is ráépítheti sorsát, boldogulását, jövőjét.

nitő erejük művészetével. A kisérő zenét, szavaló kórusokat ennél aszámnál is Bárdos Lajos kitünő Cecilia kórusa szolgáltatta.

Nemzeti kegyhely lehet rövid időn belül Óbuda, ahol most tárják fel a Calvin utcában az uj református templom előtt egy rendkivül szép ősi templom romjait, ahová 1301-ben temették III. Endre, illetve András királyt. Az erre vonatkozó krónikák és határjáró jegyzőkönyvek most már biztos irányt mutatnak Fehéregyháza felé, ahol Árpád apánk nyugszik. Ha ezt végre felfedezik, akkor Óbuda lesz a nemzeti kegyelet legelső helye az országban.

Auguszt pavillon a Hidegkuti úton évek óta a legjobb társasági körök találkozóhelyet most a Renaissance étterem tulajdonosa vette át. Kovácsevics Milos ügyvezető igazgató a legmodernebb igények szerint alakittatta át a különben is gyönyörü helyiséget, amelynek hangulatát leghübben talán egy Watteau képhez hasonlithatjuk. Az átalakitás során újszerű fényhatásokkal festik alá a helyiség meghitt hangulatát. Bizonyos, hogy az uj évadban fokozott mértékben lesz eseménye a budai vendéglátó iparnak a kor minden igényét kielégitő „Renaissance pavillon", amelynek üzemvezetése is a legszebb reményekre jogosit.

A nagymultú Császárfürdő kerthelyisége: — a Császárkert e hó 15-én megnyilt. A kiváló Bachmann zenekar hangversenyez és a közkedvelt Szántó Gyula énekel.

Óbuda lengyel vonatkozásairól beszélt Palóczi Edgár a Müczkieviez Társaság legutóbbi ülésén, amelyen a lengyel nők küldöttsége Daimel Margit vezetésével jelent meg. Az előadó Lenau Miklós életét ismertette, aki 1807—1812, a mai Schmidt Miksa kastélyban élte gyermekkorát. Óbuda cimerét valamikor a Jagellók fehérsasos cimere ékesitette, később itt volt a Lengyelország felé irányuló borkereskedelem fontos állomása. Palóczi Edgár idegenforgalmi szempontból is hasznos óbudai Lenau-emlék tervét vetette fel.

Kegyeletes estét rendezett a „Pénteki Borgazda Társaság" e hó 10-én Neuschloss-Knüsli Kornél és Frommer Zsigmond elhunyta alkalmából, ahol a nagyszámban megjelent tagok Zboray Gyula dr. bejelentése után áhitattal hallgatta Zilahi Kiss László ny. alpolgármester az elhunytakat méltató beszédét és néhány percnyi felállással hódolt a kegyeletnek.

Ketter étterem a Horthy Miklós úton Budának egyik leghangulatosabb helyisége. Legutóbb itt gyültek össze Galánthay Glock Tivadar tábornok vezetésével az astrachani volt hadifoglyok, akik elnökük és volt vezérük személyét ünnepelték orszgy. képviselőnek történt megválasztása alkalmából. A vendéglő izléses berendezése és kerthelyisége széles körben hirdeti a Ketter konyha kitünőségét s az a figyelmes kiszolgálás, amelyben a vendégek részesülnek, a legjobb jel arra, hogy népszerüsége csak fokozódik.

Kulturestet rendezett a Budai Vigadóban május 12-én a Mária Kongregáció Orsz. Szövetsége, amelynek rendezése Molnár László esperes-plébános, számos szociális intézmény megalkotójának érdeme. Kerényi György tanár vezetésével a benczés diákok énekkara nyitotta meg az ünnepséget, az ünnepi beszédet Boros Alán dr. mondotta. Harsányi Lajos és Demjén Dezső „Hajnal lovag" c. szimbólikus szimfóniáját a Cecilia kórus művészi közreműködése avatta eseménnyé. A Szervánszky testvérek pompás kamarazenéje és Székelyhidy Ferenc dr. csillogó szépen előadott Mária énekei után a „Tiz Szűz" c. evangéliumi parabola játékot mutatták be Dienes Valéria mozgásművészeti csoportjának tagjai, akik közül J. Viraág Ilona és Dienes Gedeon emelkedtek ki megjele-

Gazdasági tükör

— Engedélyhez kötik a nyers gyapju behozatalát és megszüntetik az osztrák gyapjufonal importot.

— Házadómentességi rendelet nyomában az épitkezés megélénkülését várják.

— Hat millió métermázsa búzát exportálunk az idén.

— Megváltoztatják az ipartörvényt.

— Az altruista bank vezető szerepet kap a kormány telepitési terveiben.

— Tizenötmillióval tartoznak a pékek a malmoknak. —

— A Hitelbank kompenzációs üzletet kötött a csehekkel, a magyar gömbfaszükségletek biztosítására.

— Kompenzációs térítést követelnek a magyar exportőrök.

— Három millió márkás kontingenst kaptunk Németországtól gyümölcs és főzelékexportra.

— Duna Gőzhajózási Társaság pécsvidéki bányáiból részvénytársaságot alakítanak.

— A MÁK három milliónál többet fordított mult évben szociális célokra.

— Hamis vámemelési hírekre 25 százalékkal drágult a kávé.

— Műgyanta gyártását kezdi meg a Kábelgyár.

— Kereskedelmi és Iparkpamara szervezetét megváltoztatják.

— Kétfilléres gyufatipust hoz forgalomba a gyufakartel.

— Május közepétől újabb ötmillió pengő LÁB kölcsönt folyósítanak.

— Módosítják a szabadalmi törvényt.

— A francia kozmetikai gyárak uj képviseletet kapnak Budapesten.

— Földgázkutatást kezdtek Sopron mellett.

— Több mint egymillió pengő volt a Goldberger gyár bruttó jövedelme.

— Az ezüsthossz Budapesten előbb kezdődött, mint Amerikában.

— Baross Szövetség akciót kezdett a faszén behozatal monopóliuma ellen.

— 600.000 pengő tőkével uj magkereskedelmi rt. alakul.

— Iparügyi minisztérium ősszel kezdi meg működését.

— Két uj Duna-tengerjáró hajó épül.

— MÁV beruházásokra 7 és fél millió pengőt fordítanak.

Rácfürdő átvételével

kapcsolatban irja a „Fővárosi Hirlap": Az átvétel után nyomban megkezdik a Tabán hydrológiai felkutatását is. *Szendy* Károly polgármester kiadta a rendeletét a Tabán egész területének a próbafúrásokkal való felkutatására. A főváros a kutatásokat *Pávay-Vajna* Ferenc főgeológus, m. kir. bányafőtanácsos és *Vendl* Aladár dr. professzor, a Műegyetem geológiai tanszékének vezetője szakvéleményei nyomán hajtja végre. A szakértők szerint a Tabán hydrológiai viszonyainak tisztázása és az ott feltárható thermálvizek megállapítása céljából hat, körülbelül 200 méter mélységű kutató furásra van szükség. Ezeknek a kutató fúrásoknak a költsége mintegy 40.000 pengőre rúg. Miután az idei költségvetésben erre a célra fedezet nincs, ezért egyelőre csak két mélyebb, mintegy 200 méteres és négy kisebb, kb. 50—60 méter mélységű próbafúrás végrehajtását rendelte el a polgármester. Ez a munka 18.000 pengőbe kerül. Az első próbafúrást — mondotta informátorunk — az egykori Fehérsas-téren, az iskolaépület közvetlen közelében hajtják végre és az itt szerzett geológiai és hydrológiai eredményektől teszik függővé a további fúrások helyeit. Valószinű, hogy a Vár-bazárnál és a Palota-téren is végeznek egy-egy próbafúrást. Ezeket a tudományos jellegű kutatásokat a főváros házilag végezteti el és reméli, hogy mire a Rudas-fürdő átépítése megtörténik, az eredmények nagyrésze rendelkezésre áll.

Budai Kupa végre visszakerül a Budai Kupa Bizottság birtokába, melyet kiirásra és rendelkezésre átad a Budai Sport Clubnak, ezen átadás ünnepélyes ülés keretében történik, 1935. május 19-én este 8 órakor, amikor is az átvevő Sport Club a Kupa Bizottság tagjainak munkásságuk elismerésképp átad egy elismerő oklevelet. A Buda Kupa kiirásra kerül a Budai Sport Club rendezésében, melynek döntő mérkőzése a budai Marcibányi téren kerül lejátszásra, ünnepélyes keretek között pünöksdi ünnepek alatt. Nevezni a Budai Kupa Bizottság elnökénél lehet (II. Zsigmond u. 6.), ahol Budai Kupa szabályai is kaphatók. Nevezési zárlat 1935. május 25-én este 8 órakor. Nevezési díj 15 pengő. Sorsolás 1935 május 26-án este 8 órakor a Budai Sport Club helyiségében, II. Zsigmond u. 6., melyre ezúton is meghívja a Club az érdeklődőket. Budai Kupa Bizottság elnöke: Buzás Gyula; főtitkára: Csima Béla; intézője: Izsák Ernő.

64. MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Főnyeremény 40.000 ar. P.

17.000 nyeremény 250.000 ar. P. értékben

NYERŐMÉNYEK:

20.000 ar. P.
10.000 ar. P.
2-szer 5.000 ar. P.
4-szer 2.500 ar. P.
6-szor 2.000 ar. P.
10-szer 1.000 ar. P.

és még számos nagyobb és kisebb nyeremény, melyek mind készpénzben fizettetnek ki,

HUZÁS JUNIUS 12.-ÉN.

SORSJEGY-ÁRAK:

Egész ar. P. 3.— Fél: ar. P. 1·50

Kapható minden sorsjegy- és főárusitónál, valamint az összes dohánytőzsdékben. Postai rendeléseket a pénz előzetes beküldése után azonnal teljesit a Székesfővárosi M. Kir. Pénzügyigazgatósá Budapest, V., Szalay-ucca 10.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
I. KERÜLETÉNEK ELÖLJÁRÓJA
12.814—1935-I. szám.

Fűárverés

Közhirré teszem, hogy a székesfőváros az alább felsorolt és az I. kerület, valamint a II. kerületben levő telkek, utak, árkok fűtermését nyilvános árverésen eladja és pedig: **május hó 21-én** az I. kerület, Kútvölgyi út 18. sz. alatti vendeglőben (megállóhely „Uj Szent János-közkórház) **délelőtt fél 11 órakor** eladásra kerül az

I. KERÜLET TERÜLETÉN LEVŐ

a Naphegy, az Orbánhegyi és Mártonhegyi utak, a Városmajor, Zugliget, a Virányos, a Lipótmező, a Nagykovácsi-út mellett fekvő Ormay-féle 7358., 7361. hrsz. ingatlan, továbbá az Ördögárok (az I. kerülethez, valamint külön a II. kerület területéhez tartozó része), a Petneházy-rét, a Béla király-út, az Istenhegyi-út és Tóth-féle Svábhegyirét fűtermése — és a

II. KERÜLET TERÜLETÉN LEVŐ

Rózsadomb, Rézmáli-dülő, Rókushegy, Vérhalom, Pasarét, Törökvészdülő fűtermése.

Az árverésre kerülő fűtermés területének részletes beosztásáról készitett kimutatás az árverés napjáig, az I. kerületi elöljáróság hivatalos helyiségében (I., Szentháromság-utca 2. sz. I. em. 19. altószám alatt) **naponta délelőtt 12 órától délután 2 óráig** megtekinthető.

Az eladás feltételei a következők: 1. A fűtermés árát az árverésen azonnal készpénzben kell kifizetni. — 2. Az árverésre kerülő fűtermés területén a legeltetés tilos, aki ez ellen vét, azt szigoruan megbüntetjük. — 3. A vevő köteles a megvett területről a gazt virágzás előtt lekaszáltatni és elszállitatni, az arankát pedig rendszeresen irtani, a mulasztót szigoru büntetéssel sujtjuk. — 4. A fűtermelő területet felszántani, vagy művelési ágra használni tilos, aki ez ellen vét, nemcsak a területhez tartozó további jogosultságát veszti el, hanem a jövő évi fűtermésben okozott kárt is köteles megtéríteni olyképen, hogy a területnek fűmaggal szükséghez képest való bevetését az illető költségére fogjuk elrendelni.

1935. május hó 2.-án.

Dr. Farkas Lajos s. k.
az I. kerületi elöljáró.

Fogalom immár Pestbudán a Lajos-utcai Schräpler halászkert. Kellemes kerthelyisége állandóan zsúfolt a legjobb közönséggel, akik barátai a pompás halászlének, a kitünően elkészitett ránttott halaknak és igazán jó bor mellett szeretnek vidám estét eltölteni, azoknak melegen ajánljuk a Schräpler-halászkertet. —

Nyelvtanulók figyelmébe

Menyasszonyod fiatal, de **nyelvmestered** tapasztalt, idős legyen. — Bővebbet a

Gáspár Bernát féle nyelviskolában
II. Fillér-utca 62

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA — AKVINKUM Késő őszig
Kitünő konyha. — A források napi hozama **160.000 hektoliter rádioaktiv thermálvíz**
A szentendrei HÉV vasútnak a MFTR hajóknak és az UJPESTI átkelő propellernek állomása

IGYUNK HARMAT VIZET
Megrendelhető a székesfővárosi Ásványvízüzemnél, I, Gellért rakpart 1. Tel.: 53-0-03.

MEGNYILT a
POZSONYI ÉTTEREM
KELLEMES
TERRASZA!
Tulajdonos: **TÖRÖK JÓZSEF**

VILLATELEK ELADÓ
1000 négszögöles, előnyös feltételek mellett a hűvösvölgyi villanegyedben (I. Hidegkuti út 93) Érdeklődni lehet a tulajdonosnál: Palóczy, II. Keleti Károly utca 19. Telefonszám: 52-3-81.

Óbuda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III. LAJOS UTCA 148
Telefon: 62—4—57
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legnagyobb kamatozás mellett.
Kölcsönket folyósit váltóra, folyószámlára, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

CSÁSZÁRKERT
BACHMANN-JAZZ SZÁNTÓ GYULA ÉNEKEL
MEGNYILT május hó 15-én
CSIRSZKA KONRÁD vendéglős.

SZEMÉLYI HIREK

SIPŐCZ JENŐ dr. a Tisza emlék-lakomán mélyen szántó nagy serleg beszédet mondott a tragikusan elhunyt kiváló magyar államférfiról. A főpolgármestert a pudapesti egyetem orvoskarán diszdoktornak választották meg.

SZENDY KÁROLY dr-t, Budapest polgármesterét a TESz elnöksége érdemkeresztjével tüntette ki, amelyet május 1-én küldöttség élén Zadravetz István püspök nyujtott át neki.

SZTRANYAVSZKY SÁNDORT a Nemzeti Egység kiváló szervezési irányitóját a Baross Szövetség legutóbb meleg ünneplésben részesitette abból az alkalomból, hogy a képviselőház elnökének megválasztották.

CSÁKY ISTVÁN gróf lesz a külügyminisztérium új kabinetfőnöke.

HENNYEY VILMOS dr. ny. államtitkár, a Hollós Mátyás Társaság főtanácsának elnöke néhány hétig Lillafüreden üdül.

HAIDEKKER JÁNOS dr., a III. kerület népszerű előljárója, aki közhasznu munkásságot fejt ki hivatalos elfoglaltságán tul is a legszegényebb kerület szociális és kulturális életében, a belügyminiszter engedélyével nevét a kettős Hanthy-Haidekkerre változtatta.

GEGUSS DÁNIEL ny. rendőrfőkapitány h. nagy sikerrel olvasta fel hazafias és vallás erkölcsi vonatkozású szép verseit a Budai Református Egyház legutóbbi vallásos estélyén. A felolvasásért Borbély Kálmán min. tan., presbiter mondott szives szavakkal köszönetet.

PÁVAI VAJNA FERENC dr. kutató munkásságával, a Budai Napló melléklete nyomán, a sajtó jelentős része foglalkozott. Legutóbb a Magyar Lloyd, a Fővárosi Hirlap és a Szabadság ismertette az illusztris geológus nagy programját.

SZEGHŐ SÁNDOR törzskarmestert, a Budai Dalárda volt népszerű karnagyát a Kormányzó a IV. oszt. magyar érdemkereszttel tüntette ki. Rendkivül eredményes és sikerekben gazdag működésének legfelsőbb elismerése nemcsak Budán, hanem országszerte is általános örömet keltett.

NÉMETHY KÁROLY dr. tanácsnok Palermoba utazik, hogy a főváros díszlámpáját elhelyezze az olasz egység egyik megteremtőjének, Tüköry ezredesnek siremlékén. Ugyanekkor adja át Ascoli polgármesterének Bonfini szobrát, amelyet Farkas Zoltán szobrászművész készitett.

dorogi FARKAS ÁKOS dr. tanácsnok, az elnöki ügyosztály vezetője, a mult heten egy napot Miskolcon töltött, mint a városi bizottság tagja és Lichtenstein br. főispán vendége volt.

SEBŐ BÉLA, a főváros kiváló főtisztviselője és főszámvevője hónapokon át Balatonfüredem kúrálta betegségét, amelyből felépült és a közeljövőben átveszi hivatala vezetését.

CZEBE JENŐ dr. tanácsi fojegyző 25. éves szolgálati jubileumához ért. A közszeretetben álló fővárosi főtisztviselőt lelkesen ünnepelte a polgármesteri IV-ik ügyosztály tisztviselői kara, Szepesváry Pál dr. tanácsnok vezetésével, aki az ünnepeltnek átnyujtotta kollégái emléktárgyát.

PALÓCZY ANTAL dr., az OTI ügyésze szivirritációi gyógyitására Balatonfüredre utazott.

LÉNÁRD ZOLTÁN dr. egyetemi tanárt, a tudományos és budai körökben is népszerű gége-sebészorvost választották meg egyik rektor-elektornak a budapesti tudományegyetem orvostudományi karán.

PALÓCZY EDGÁR tanárt, a „Magyar Lengyel Könyvtár" szerkesztőjét, lapunk régi munkatársát a „Magyar Mickiewicz Társaság" május 8-iki közgyülésén főtitkárának választotta.

ANKER GYÖRGY dr., a Nemzetközi Vásár kitünő főtitkárának gazdasági szervezőképessége a legutóbbi hetekben ismét kivívta az illetékes körök és a magyar közönség legszélesebb rétegének elismerését.

POGÁNY ZSIGMOND lesz a fővárosi Hirdető Vállalat uj igazgatója, akinek kiváló képességeit eddig is kellően méltányolta a város.

CZIKLE VALÉRIA irónőnek Obolenszky Szergej herceg átnyujtotta az orosz emigránsok főcserkészének kitüntetését.

REMETE VIKTORT, a székesfőváros kiváló képességü tanácsjegyzőjét a Társadalmi Egyesületek Szövetsége jubileumi érdemkeresztjével tüntette ki. A kitüntetést az ünnepeltnek Borsody Gyula, a TESZ társelnöke nyujtotta át.

ERDŐS LAJOSNÉ gázgyári tisztviselőt, aki hosszu ideig Ripka Ferenc dr. mellett volt titkár, a tisztviselői kar kitüntető melegséggel üdvözöle 25 éves szolgálati jubileuma alkalmából. Az ünnepelt érdemeit Véssei Ede vezérigazgató méltatta meleg elismeréssel.

KELLNER NÁNDOR, a Községi Kenyérgyár igazgatója szabadságon van és rövidesen nyugalomba vonul. Utódját ősszel nevezik ki.

Buda legrégibb fürdője
A CSÁSZÁRFÜRDŐ
FÉRFI ISZAPFÜRDŐJE
megnagyobbitva
és modernül átalakitva
MEGNYILT
EGÉSZ NAP NYITVA!

Van tekintet...

Van, melyre magamban
Nem találok választ,
S van, amely két szivet
Egymástól elválaszt...

Van, mely szúrón kutat
Valaki lelkében,
De van olyan is, hogy
Simogat gyengéden...

Simogat szép lágyan,
Hogyha sír, ha nevet...
— Áldja meg az Isten,
Anyám, — a szemedet!

Mezőtúr. **Mátyás Diák.**

PERCZEL GYÖRGY
MÁRKUS JENŐ

Két kiváló ember munkásságát becsülte meg Budapest főváros polgármestere, mikor PERCZEL GYÖRGY BSZKRT vezérigazgató és MÁRKUS JENŐ vezérigazgatóhelyettes szerződését három-három évre aláirta. A nagy üzem munkássága mozgatja a világváros életének vérkeringését és a polgárság számára nem lehet közönbös, hogy mi a vállalkozások üzletpolitikája? Perczel György és Márkus Jenő kiváló képességükről tettek eddig is tanuságot s ezek a képességek garantálják jövőre a BSZKRT európai szinvonalon való fejlődését. Tarifális és vonalépitő igényei vannak Budapest közönségének és ezeknek a problémáknak megoldását várva bizalommal tekint az uj vezetőségre, akiknek nagy áttekintése, üzemvezetése a jövő legszebb záloga.

MENYASSZONYI képek Blahosnál Fő-u. 18

Buda kiváltságlevelét tekintette meg Szendy Károly polgármester május 8-án a főváros levéltárában tett látogatása alkalmával, amikor Budó Jusztin dr. főlevéltárnok ismertette a polgármester és kisérete előtt az I. Lipót által adományozott okmányt. A kiváltságlevélhez hasonló okiratot kapott ugyancsak 1703. október 23-án, Budával együtt Pest városa is. A rendkivül érdekes történeti emlék mellett nagy érdeklődéssel nézték a látogatók a „Polgárok Könyvét" is, amelybe 1687—1848-ig mindenki nevét beirták, aki Buda, vagy Pest polgára volt.

„Magyar Iparművészet" 4-ik száma — mint rendesen és igen helyesen — tartalmát kivonatosan német és angol nyelven is hozza. Az ismertetés negyedik sorában azonban: „Fayencefabrik in Ofen" zárjelben: (Buda) olvasható. Ma már tisztázta a történettudomány, hogy Pesten voltak mészégető kemencék. A felületes osztrák katonahivatalnokok viszont Budát nevezték „Ofen"-nek, Budán sohasem voltak Ofenek. Ezekután minden magyarnak illik tudnia, hogy Budát Ofennek hívni egyrészt tudatlanság, másrészt a mindent eltiporni akaró alldeutsch hatalomvágy erőszakossága. Ugyanennek a német kivonatnak második lapján olvassuk: „Die Kirche von Budapest-Stadtmeierhof". Különös, hogy az angol szövegében Buda és Városmajor van!

Magyar fajkutyákat akar az elkényeztett külföldi ebek helyett a közönség szeretetébe bevezetni az Országos Ebtenyésztő Tanács, amely a Gellértszállóban rendezte első ülését. Az értekezleten megjelent József Ferenc kir. herceg a tanács elnöke és rámutatott az ebtenyésztés ügyének közérdekű szempontjaira: Más országok is saját nemzeti kutyafajtáikkal hóditanak — mondotta — nekünk is arra kell törekedni, hogy nemzeti érdekeinket, ősidők óta velünk élő, különlegesen gyönyörű kutyafajtáinkkal öregbitsük." — Az ülésen megbeszélték még a frankfurti kongresszuson elért magyar eredményeket és a május 12-i Budapesti Nemzetközi Ebkiállitás kérdéseit.

Budahegyvidéki református egyházközség május 5.-én avatta fel ünnepélyesen Böszörményi út 28. sz. alatti uj gyülekezeti otthonát. Ravasz László püspök magasztosan szép imával adta át rendeltetésének az uj házat, majd Szabó Imre esperes iktatta be lelkészi hivatalába

SZABOLCSKA LÁSZLÓT.

Szabolcska Mihálynak, a Hollós Mátyás Társaság néhai nagynevű elnökének fiát. Ravasz László püspök újabb beszédében Boér Elek főgondnokról mondotta: — „Amikor az egész magyar kálvinizmus elveszett a világ-összeomlás lángjában, akkor Boér Elek világforumok előtt szolgálta a magyar protestantizmus ügyét." — Az ünnepségen még Sebestyén Andor kelenföldi lelkész is felszólalt, aki a budahegyvidék első püspöki adminisztrátora volt.

A Várbeli leánygimnázium helyett, mint ismeretes, a főváros a Mészáros- és Koronaőr-utca sarkán uj iskolát épittet. A tervpályázatra 117 pályázó százhuszonhat tervet adott be. A zsüri Liber alpolgármester elnöklésével most hozta meg döntését. Eszerint a 3500 pengős I. dijat Weichinger Károly, a 2000 pengős II. dijat Koromzay Vilmos, az 1500 pengős III. dijat pedig Hüttner Tibor müépitész kapta. Ezenkivül megvásárolták 400-400 pengőért Körmendy Nándor, Gerlóczy Gedeon, ifj. Dávid Károly és Müller László. Lauber László és Simkovits Lajos, valamint Rimanoczy Gyula és Hönsch László tervét. 12 tervet dicséretben részesitettek és a zsüri azt javasolta a polgármesternek, hogy ezeket a terveket 200-200 pengőért vásárolja meg.

Gyermekbűnözés okairól mondott igen érdekes adatokat Német Péter dr. tanácselnök, gyermekbiró, a Zárda utcai kulturházban rendezett előadáson. Törvénykezési eljárásunkban a főelv, hogy a gyermeket nem büntetni, hanem javitani kell és elsősorban a megelőző eljárásra kell fektetni a sulyt. Békeidőben Magyarország vezetett a gyermekvédelem terén, a háború óta ezen a téren is más államoktól kell tanulnunk kezdeményezést. Előadó javaslatokat dolgozott ki a gyermekvédelem elősegitésére, amelyeket azonban idáig illetékes körök nem vettek figyelembe, pedig szükség volna rá, hogy a fiatal magyarság hajlamai jó irányban fejlődjenek. — Az értékes előadásért P. Kirchhoffer Pongrác h. plébános mondott köszönetet.

Gyász. Egan Ede miniszteri tanácsos, ny. Máv igazgató helyettes május 2.-án hosszas betegeskedés után, 72-ik életévében elhunyt. Nagy részvét mellett temették 4.-én a Kerepesi temetőben. Volt idő, amikor nagy szerepet vitt Buda életében.

Ahol legnagyobb a veszély, ott legközelebb a segély — mondja a példabeszéd. Vegyen államsorsjegyet és szerencsés esetben minden gondjától szabadul. Ha nem nyer, jótékonyságot gyakorol, mert az Államsorsjáték bevételét jótékonycélra fordítják. Sorsjegy ára: Egész: ar. P. 3.—, Fél: ar. P. 1.50.

Külföldi rádióállomások gyakran közvetitik egy fiatal magyar zeneszerző értékes zeneszámait. Ez a szerző: Kozma József. Budáról költözött el messzi idegenbe és fia annak a kiváló pedagógus házaspárnak, akik az Iskola utcában nemzedékeket tanitottak a modern irodai tudományokra. Kozma József legutóbb május 8-án délután 6 órakor a Rádio-Hilversum (Hollandia) adóállomásán adott értékes müsort. „Hétköznapok" cimü zenei riportázsa sok hűséggel szólaltatta meg a nyár, gyerekek, hidak, éjszakák városi hangulatát és mindenképen uj művészete gazdag szépségeit hintette szét a láthatatlan hullámokon. Boldogság volt ezeket az értékes szép számokat meghallgatni és kedves büszkeség tölthette el a szülőket is a budai lakásban felállitott hangszóró mellett.

A Margit-híd mellett Budán
SZEIFFERT a legragyogóbban berendezett modern, kényelmes, uri KÁVÉHÁZ
és CAFFÉ RESTAURANT

Öreg Diófa vendéglő hangulatos termeiben rendezték május 6-án este a magyar vacsoraverseny legutóbbi fordulóját. Hoffmann János hires-neves vendéglátó háza alaposan kitett magáért és a hires budai konyha legköltőibb kreációit tálalta az inyenc zsüri elé. Süllőszelet keszthelyi módra, alföldies pörköltcsirke és kapros turóslepény voltak a menü kiemelkedő állomásai, amely pompásan készitett bakonyi betyárleves preludiumával az igazi magyar konyhamüvészet legpompásabb ételeit adta. A zsüritagok és résztvevők annyi szem-szájnak kivánatos gyönyörüség elfogyasztása után némi barackpálinkás poharakkal készitették elő a müsort lezáró feketekávét, de a kedves est emlékét a feketekávén tul is szétvitték a városba hirdetve vele Hoffmann János és az Öreg Diófa dicsőségét.

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I., Attila utca 8

Reumakórház céljaira akarják igénybevenni a Fehérsas-téri iskola átalakitott épületét. Téves az álláspont, mintha ez mai formájában nem felelne meg a fürdőváros várható stilusának, s ezért egy emeletét lebontják, hogy lapos tetőterrasszal képezzék ki, külső formáját pedig átalakitsák, holott igy, ahogy van gyönyörüen beleillik a Morbitzer Dezső tervei szerint megvalósitandó tabáni parkövbe. A tervezett változtatás néhány százezer pengőt igényel, de az épület, úgy ahogy van, jól megfelel az uj reuma-kórház céljainak és megtakaritható az uj kórház megépitésének kétmillió pengős költsége.

ESPLANADE
CAFFÉ RESTAURANT
Nyári kettős terrasz a Rózsadomb oldalán.
TÁNCTERRASZ
Sajáttermésü és uradalmi, tisztán kezelt borok
Zónareggeli (pörkölt, tokány, gulyás, savanyúütődő) piccoló sör és kenyér . . 50 fillér
Reggeli kávé tejszinhabbal és süteménnyel 50 fillér
Kismenü . . . . . 1.— pengő
Nagymenü . . . . . 1·30 pengő
SEBALD REZSŐ
vendéglős

Budai Almanach

julius hó folyamán jelenik meg, de a közlendő kéziratok és kiigazitások nagy része — több rendbeli felhivásunk ellenére — még ma sem érkezett be. Mivel közönségünkkel szemben ez a késedelem ugy is tünhetik, mintha a mi hibánk volna, nyomatékosan felkérjük az érdekelteket, hogy junius 5-ig a hiányzó életrajzi adatokat és kieegészitéseket annyival inkább küldjék be, mert később érkező közleményeket nem tudunk figyelembevenni.

A „Budai Almanach" Buda legértékesebb vezető rétegeinek munkásságát ismerteti, a város történeti, müvészeti és tudományos eseményeinek keretében. Megjelenése komoly eseménye lesz a könyvpiacnak. Ismételten kérjük az érdekelteket, hogy a még hiányzó közlemények és adatok beküldésével munkánkat elősegiteni sziveskedjenek.

A szerkesztőség.

Nász. Csathó Andor miniszterelnökségi miniszteri tanácsos és Rédy Paula leányát, Andreát május 11-én vezette oltárhoz a Krisztina-téri plébánia templomban Gözsy Géza okl. gazda, m. kir. pénzügyi gazdasági szakértő.

Bérmálás Budán. Serédi Jusztinián dr. bíbornok hercegprimás május 26-án kezdi a fővárosban tavaszi bérma-körútját, amelyet június 8-án fejez be. 26-án Csillaghegyen, 29-én Kelenföldön, június 3-án Óbudán, 6-án a krisztinavárosi templomban, 8-án pedig a Koronázó főtemplomban szolgáltatja ki a bérmálás szentségét a budai katolikus fiatalságnak.

Gázművek főzőtanfolyama Budán, amelyre lapunkban is felhivtuk a figyelmet, minden várakozáson felül sikerült. Az első felhivásra 120 budai urinő jelentkezett, hogy részt vegyen a tanfolyamon. Május 7-én Pataky Ferenc dr. igazgató, a Batthyány utcai polgári leányiskolában a rendező „Volt Iskolatársnők Szövetsége" nevében ünnepélyesen nyitotta meg a tanfolyamot, amelyen a Gázművek képviseletében Tuly Géza üdvözölte a megjelenteket. A tanfolyam sikere azt mutatja, hogy a főzés tudományát még szeretik a budai hölgyek.

40 csontvázat találtak a Szebeny Antal-téren a tabáni ásatások során. A leletről az akvinkumi múzeum szakértői megállapitották, hogy 250—300 év óta vannak a földben és valószinűleg török hódoltság korának maradványai, amely időben a régi Tabán helyén temető lehetett.

Mária-Remete Boldogasszony Káplona Egylet 1935. évi május hó 19.-én délelőtt 10 órakor tarja 54-ik rendes évi közgyülését a „Budai Zeneakadémia" dísztermében II., Fő-utca 30. szám alatt, amelyre összes tagjait szeretettel meghivja az elnökség.

Bécsikaputéri ev. iskolában május hó 19.-én 6 órakor tánco fagylaltestélyt rendez a Budai Evangélikus Ifjusági Egyesület. Kenedy Kálmán közben svédországi élményeit ismerteti.

Salgótarjáni Kőszénbánya nyugdijpénztára az elmult napokban megvásárolta Köhler Adolfné Döbrentei-utca 12. szám alatti négy emeletes ingatlanát.

Gyász. Knapp Antal, a Magyar Általános Hitelbank ny. igazgató h. 60 éves korában elhunyt. Május 4.-én temették a budai közélet és a bankvilág nagy részvétével a Farkasréti temetőben.

Rudasfürdő átépitésének sürgős megkezdéséről a polgármester rendeletileg intézkedett. Szendy Károly mellett Lamotte Károly vezeti a munkát felügyelő bizottságot, amelynek tagjai Kovácsházy Vilmos, Salamon Géza, Wossala Sándor tanácsnokok, Csordás Elemér tisztifőorvos, Bilkei Papp Lajos dr. és Bánlaky Géza igazgatók.

Főiskolai világbajnokságokat előkészitő evezős bajnokságot junius 23-án d. u. 5 órakor a Margitsziget melletti pesti Dunaágban rendezik kb. 2400 m hosszon. Számok: 1. kormányos négyevezős; 2. kormányos nélküli kétevezős (pair oar), 3. egyes párevezős; 4. kormányos nélküli négyevezős; 5. kormányos kétevezős; 6. kettős párevezős; 7. nyolc evezős. Dijazás: bajnoki cimek, MFSE bajnoki érmek, győztes egyesületnek MFSE plakettek márványlapon. Nevezési dij: 1-3-nál 5 P, 2—5 és 6-nál 5—10 P, 4-nél 14 P, 7-nél 25 P. Nevezési zárlat junius 14-én déli 12 óra, dr. Kammermayer Oszkár sz. o. elnöknél.

Uj oltárt szentelt fel P. Zadravetz István O. F. M. püspök május 5-én a Pálosrend gellérthegyi sziklatemplomában. A szertartáson az egyházközség hivei nagy számmal vettek részt.

XI. Pius pápa sajátkezű aláirásával ellátott fényképet ajándékozott a II. ker. Batthyány utcai polgári leányiskola tanárai és növendékei számára. Pataky Ferenc dr. igazgatóhoz megérkezett az értékes ajándék, amellyel Buda legrégibb középfokú leányiskoláját tüntette ki a katolikus egyház feje. A pápa államtitkári hivatala kisérő leveléből idézzük: — „Őszentsége e fényképes áldása elismerése a minden tekintetben kiváló tevékenységnek, amelyet igazgató úr és a tanári kar az ifjuság tudományos, vallásos és hazafias nevelése körül oly eredményesen fejt ki."

A magyar nép egészsége. A „Magyar Vöröskereszt Egylet" két legutóbbi évi működéséről tartalmas jelentésben számol be, amelyből kiviláglik, hogy milyen hatalmas munkát végzett ez a szociális célü intézmény a magyar nép egészségügyének megszervezésében. A Vöröskereszt országos szervezetének élén, mint legfőbb védnök a Kormányzó áll, tiszteletbeli tagjai pedig Gömbös Gyula jelenlegi és Bethlen István gróf volt miniszterelnök. Elnöke vitéz Simon Elemér dr. v. főispán, alelnökök: Hász István dr. püspök, Radvánszky Albert báró felsőházi tag, társ- és alelnökök: gr. Károlyi Gyuláné, Petri Pálné és Lukács Sarolta. Tiszteletbeli alelnökök: Dollinger Gyula egyetemi tanár és Henneyey Vilmos dr. ny. államtitkár, a Hollós Mátyás Társaság elnöke. Ez a kiváló vezérkar gondoskodik, hogy a magyarság egészségügyi ellátása hiányt ne szenvedjen és mindazokon a helyeken, ahol szükség van rá, a társadalom segitő keze jelentkezzék. A Vöröskeresztnek 418 fiókegyesülete garantálja a közhasznú működését.

GYERMEKKÉPEK Blahosnál II., Fő u. 18.

Nász. Fabinyi Rudolf dr. áll. elmegyógyintézeti igazgató leányát: Magdát eljegyezte Istók János nagynevű szobrászművész fia: — Istók János dr., a balassagyarmati kórház osztályfőorvosa.

Szeiffert kávéházban május eleje óta a külföldről hazatért kiváló Radics kombinált jazz-zenekar számait élvezi a közönség. A kitünő kávéhá meleg hangulatával és szép berendezésével már régen meghóditotta Buda legjobb köreit és különös figyelmet érdemel az a gond, amellyel Tihaméry Béla tulajdonos mindig uj és nivós zenei meglepetésekről gondoskodik. A pompás zenekar játékát kiegésziti Cantelmo olasz énekes vendégszereplése, aki behizelgő hangjával, temperamentumos előadásával a forró olasz ég hevét vetiti a margitköruti kávéház csillogó villanyfényébe.

Mátyástemplom tornyának ujjáépitése sürgős tempóban folyik az eredeti minta szerint. A város vezetősége sulyt helyez arra, hogy a Szent István ünnepségekre az állványok lebontassanak és az idegenforgalom legmozgalmasabb napjaiban teljes szépségében láthassa mindenki Budapest egyik legszebb müemlékét.

Gyümölcs és konyhakerti termények feldolgozása cimen igen értékes könyv jelent meg Szabó Bélától, a kertészeti tanintézet jeles előadójától. A konzerválási modokat részletesen, komoly és tudományos módon ismerteti Szabó Béla könyve. A könyvet bármely könyvkereskedő 6 pengőért árusitja.

Munkapárt — Óbudán

Aki figyelemmel kiséri Budán a törvényhatósági választások előkozik olyan alakulásokkal, melyek kozik oyan alakulásokkal, amelyek sorsát előre eldönti az a szük személyes érdekkör, amely elsősorban önző céllal akar helyet biztositani magának a Városházán. A megjegyezhetetlen nevü pártocskák többségével a nagy pártok nem is számolnak, azonban el kell ismerni, hogy van egy helyi szervezet, amely megérdemli Buda közönségének rokonszenvét, mert apró politikai játékok helyett valóban komoly városrendezési és szociális célokat tüzött maga elé. A III. kerületben megalakult MUNKAPÁRT voltaképen elkészült rá, hogy a választásokon semmi komoly eredményt el nem ér. Tömörülése, szervezkedése inkább csak megmutatása annak, hogy a város legszegényebb negyedében is vannak keménykötésü férfiak, akik nem tudnak kétségbeesni a munkátlanság sötét hétköznapjaiban, hanem megteremtik maguknak a becsületes munka lehetőségét. *Czinterstein* Károly vezetésével alakult a Munkapárt és a legszebb, amit erről a szervezetről leirhatunk, hogy régen a választások előtt aktivitással, szervezéssel és fizikai munkával kapcsolódott be Óbuda szépitésének, rendezésének megoldásába. Dolgos emberek, nagyrészt helybeli munkások álltak össze és kis csapatuk HANTHY-HAIDEKKER JÁNOS dr. kerületi előljáró népszerű személyében jóságos pártfogót kapott, aki minden alkalmat felhasznál, hogy rendező munkája keretébe illessze a munkát kereső legszegényebb rétegeket. A Munkapárt buzgalmából és Hanthy-Haidekker előljáró megértő támogatásából valósult meg sok újítás Óbudán. Főleg utak fásitása és épitése, parkok és diszkertek létesitése az eredménye ennek a polgárság köréből indult mozgalomnak, mert a Munkapárt tagjai a Bécsi-utat, San Markó, Zápor, Beszterce, Szőllő, Galagonya, Nagyszombat, Viador, Timár és Szomolnok utcákat fásitották két kezük munkájával, a Bécsi út

Drágaköveket és törött nemes fémet vásárol: SZERAFN GY. II. Roham u. 8.

KETTER
ÉTTEREM POMPÁS
kertjében
XI., Horthy Miklós - ut 48.
szegedi KÁROLYI ÁRPÁD
zenekara muzsikál
LIPÓCZKY KÁLMÁN énekel
Pénteken szegedi halászlé
DREHER SÖRÖK FAJBOROK

ÁRPÁS PIROSKA
hölgyfodrászata
most: I., Hidegkuti-ut 18. sz.
Hadapród-utcai villamosmegálló
TELEFON: 64—5—28.
Hajfestés, dauerolás, szőkités, vas- és vizondulálás, hajvágás, manikür

VADASKERT
VENDÉGLŐ és CUKRÁSZDA
Hüvösvölgyi villamos végállomástól 2 perc
JAZZ — TÁNC
TEKEPÁLYA — PANZIÓ

Az uri közönség találkozóhelye
GÜL-BABA SÖRÖZŐ-ÉTTEREM
A BUDAI MARGIT-HIDFŐNÉL. ◆ II., MARGIT-KRT. 2. ◆ TEL.: 57-6-05.
Művésziesen megtervezett termek. — Magyar, francia konyha. — Polgári sörök. — Menürendszer. — Hangulatos zene. — 10 % borraváló.

két kisebb terét pedig parkozták.

KIRÁLY KÁLMÁN

tanácsnok megértő szívvel, a polgárság minden érdekét szolgáló szeretetével karolta fel az óbudaiak mozgalmát és elsősorban az ő érdeme, hogy azok az elgondolások, amelyek Czinterstein Károlyt és társait vezették, hasznosan voltak beállíthatók a fővárosnak Óbudára vonatkozó terveibe. De a fásítás és parkozás megvalósítása nem utolsó sorban függött *Morbitzer* Dezső fővárosi kertészeti igazgatótól, aki ugyancsak elősegítette, hogy a Munkapárt programmjához híven, szerényigényű óbudai családoknak megélhetést nyujthasson.

A Munkapárt alakulását Buda közvéleménye talán nem veszi még oly mértékben tudomásul, hogy mint erőtényezőt értékelje a fővárosi politikában. Politikai programjukban van valami él a Nemzeti Egység ellen; ez azonban nem lehet fontos akkor, amikor a választási harc kimenetele senki előtt nem kétséges és nem homályosíthatja el ennek az alakulásnak lényegét, amely Óbuda mindennapi szükségletének kielégítésén keresztül kívánja szolgálni Buda fejlődését. Ezt a valóban alkotó mindennapi dolgos munkát becsüljük meg a Munkapárt és nagyszívű pártfogói célkitűzésében, amelyhez hasonlót csak ritkán látunk a mi szépséges városunk egyéb részein.

*

Óbuda szabályozásának tervei a fővárosnál vannak és a végleges szabályozási tervet is megállapították. Óbudán eddig éppen a végleges szabályozási terv hiányában voltak nehézségek az új építkezéseknél. Ezek az építkezések az új szabályozási terv alapján újból megindulhatnak.

GYORSIRÁST havi 8 pengőért tanulhat a KOZMA-iskolában, II. Iskola-u. 27

HÉV-ügyben rendezte május 10.-én második választmányi ülését a Buda Alsóvárosi Egyesület, amelynek április 17.-i első ülésén, Lukács „Budai rózsakert" vendéglőjének különtermében Mikola Géza dr. ügyvezető elnök üdvözölte az új tisztikart, támogatását kérve abban a nagy munkában, mely e szép multu egyesületre vár. Szigethy Lajos alelnök a maga és a tisztikar nevében készséges együttműködést igért. Ezután a tárgysorozatot tárgyalta le a választmány, melyek közt fontosabbak voltak: a „Hév" leszállított tarifájának és süritett menetrendjének mielőbbi életbeléptetésére vonatkozó teendők; ezenkivül a Fehérvári út és Tétényi út rendezésének szorgalmazása; — postahivatal, tüzőrség, illemhelyek, gyógyszertárak létesítésének kieszközlése; valamint a túlmagas csatornaépitő járulékok mérséklését célzó szabályrendelet mielőbbi megvalósításának szorgalmazása, stb. — Szóba került vitéz Hajas István épitészmérnök, egyesületi titkár többrendbeli indítványa, köztük a Szent István sugárút irányvonalának tökéletesítése, hogy t. i. ne törjön meg az egyetlen ponton se, de legyen igazán sugárút. Egyben a választmány a feltöltés és kiépités sürgetését határozta el. — Itt közöljük az új tisztikar névsorát: Elnök: Becsey Antal; örökös tiszteletbeli elnök: Gömöri Győző; tiszteletbeli tag: Duday Alajos dr.; ügyvezető elnök: Mikola Géza dr.; alelnökök: Sinkó Pál, Szigethy Lajos; főtitkárok: vitéz Zilahi Balogh Gyula és Leber János dr.; titkár: vitéz Hajas István; főjegyző: Szebehelyi Győző; jegyző: ifj. Schopp János; pénztáros: Takács Mihály; ellenőr: Richter Ferenc; gazda: Lukács Gyula; ügyész: Walter Károly dr.; számvizsgáló bizottság: id. Schopp János, ifj. Háringáts Károly és Horzsa Miron.

Szülők napját rendezett a Rómaifürdőtelepi elemi iskola tantestülete május 12-én, vasárnap délután, hogy felujitsa és megerősitse a legtiszteletreméltóbb érzelmet: a szülők iránti forró és hüséges szeretetet. A gyermeknek e drága ünnepén a kedves szülőket és az iskola pártfogóit szép műsorral szórakoztatták az apróságok.

Orajavitás: Szerafin Gy. I. Roham u. 1

Igazi debreceni hentesárut készit és árusit a II. Fő utca 49. sz. alatt nemrégiben megnyilt Debreceni Hentes- és Csemegeáru üzlet, amelynek tulajdonosa Debrecenben tanulta ki a szakmát s igy a kitünő hirnévnek örvendő debreceni hentesáruk kedvelői bizalommal fordulhatnak hozzá.

Budapesti Soroptimista Club május havi összejövetelét dr. Kreszné Sztojanovits Lilly igazgatótanácstag lakásán rendezte fényes keretek között. Az estélyen Kreszné Sztojanovits Lilly saját pályájáról beszélt érdekes előadás keretében. Ezt Kálmán Mária hegedűművésznő és Braun Paula magas szinvonalu hangversenye követte. A soroptimisták barátai közül jelen voltak: Guilleaume Árpádné, Lányi Viktor, Kresz Károly, Avendick Félix és sokan mások.

Kisfaludy Színház legutóbb Erdélyi Mihály szinigazgatónak „Lehullott a rezgő nyárfa" c. operettjét adta elő. A legnagyobb sikere mint szinésznek is magának a szerzőnek volt az álujságíró komikus szerepében. Táncosnő alakításával kitünt Ferenczy Marika. Bellák Miklós ellenállhatatlan komikumával szünni nem akaró tapsokat aratott. — Május 10.-étől egy hétig Kosáry Emmy és Nádor Jenő vendégszerepeltek péntektől-hétfőig a Csárdáskirálynő, keddtől csütörtökig a Hollandi menyecske c. operettben.

Királyi családot fényképezte a koronázáskor Kardos Rózsi és Juci Váci-utcai fotóműterme, amely most II. Széll Kálmán-tér 3. alatt kitünő fotolaboratóriumával áll a fotoamatőrök rendelkezésére és művészi portréfelvételeivel bizonyára a budai uriközönségnek is kedvence lesz.

Magyaros vacsoraversenyen általános elismerést aratott Román János, a Tóth Lőrinc-utcai „Istenszem" vendéglő tulajdonosa. Most nyilt meg a vendéglő gyönyörű kerthelyisége, ahol mindennap győri Lakatos Flóris cigányzenekara muzsikál.

II. ker. Frontharcosok május 5-én a Marcibányi-téri vendéglőben népes közgyűlésen tárgyalták az uj politikai helyzet-alakulást. Juhász Ödön dr., a frontharcosok politikai csalódásairól beszélt, majd kérte, hogy a frontharcos törvény megalkotásánál jobban méltányolják a hadviseltek érdemeit. A központ képviselője, Engelbach ezredes kiemelte Juhász Ödön dr. kiváló képességeit és kérte a bajtársakat, hogy tovább is rendületlenül álljanak a kiváló szervező mögött. A lelkes hangulatú közgyűlésen a frontharcos élet sok problémáját beszélték meg, Árvátfalvy Nagy István dr. orszgy. képviselő és mások hozzászólásával.

Közgazdaság

REMÉNYI SCHNELLER LAJOS dr.

az Altruistabank vezérigazgatója Baja város követeként jutott az uj képviselőházba. Talán soha nem volt a magyar parlamentnek oly szüksége gyakorlati ismeretekkel rendelkező szakemberekre, mint a jelen időkben. Ezért tölt el nagy örömmel mindenkit Reményi-Schneller Lajos dr. uj poziciója, mert rátermettségével és szaktudásával kétségtelenül egyik legkomolyabb értéke lesz az országgyülésnek. Reményi-Schneller Lajos dr. működését a Leszámitoló Bankban kezdte. Itt Madarassy-Beck Marcell vezérigazgató ismerte fel az alig 23 éves tisztviselő tehetségét, maga mellé véve igazgatónak. A kormány megbizásából megszervezte az Egyesült Malomipari Rt-ot, majd átvette a Budapesti Egyesült Fővárosi Takarékpénztár szanálását. Innen a Községi Takarékpénztár vezérigazgatónak hivta meg. Az intézmény alapozását Reményi-Schneller Lajos dr. szaktudásának és financiális zsenijének köszönheti. Mult év novemberében illetékes tényezők meghivták az Altruista Bank élére. Megválasztása őszinte örömmel tölt el mindenkit, mert tetterős egyénisége és nagy látóköre mindenütt kitünően érvényesül. (K—i)

Két beszéd

Nemzeti életünk, erőnk, termelésünk megnyilatkozása minden évben a Nemzetközi Vásár. Ezen a nemzeti munkaünnepségen megjelent a magyar törvényhozás két házának küldöttsége is, akik előtt gazdasági életünk két kiváló vezéregyénisége: *Éber* Antal dr., a Vásár elnöke és *Chorin* Ferenc felsőházi tag mondott beszédet. — Mintha minden szavuk az életet igazolná, a meggyőződésnek olyan lendülete csillog beszédükből.

ÉBER ANTAL dr.

a Keresk. és Iparkamara elnöke, orszgy. képviselő mondotta: „Ez a vásár szoros kapcsolatban van az ország gazdasági és pénzügyi életével. Itt a számok beszélnek. Jellegzetessége ennek a vásárnak, hogy senkinek sem kerül semmibe, mégis mindenkinek öröme és haszna származik belőle. A vásár egész közgazdasági, társadalmi, fővárosi és idegenforgalmi életünkben áldozatnélküli hasznot jelent. Ezer és ezer munkáskéznek biztosit kenyeret és örülni kell, hogy a magyar munkanélküliség enyhitésének az egyik eszköze lett."

CHORIN FERENC

felsőházi tag beszédéből idézzük a következő részt: „Hol van az megirva, hogy az egyptomi pamutot Csehországban kell feldolgozni és nem Magyarországon? Miért volna melegházi ipar a konzervipar, amelynek fejlődése a magyar mezőgazdaságnak is érdeke, ugyanúgy, mint az iparnak minden előretörése, hiszen köztudomású, hogy a magyar mezőgazdaságnak az iparosság a legfőbb erőssége és a legjobb vásárlója s a magyar iparnak betonalapja úgy belenyúlik a magyar rögbe, mint a búzának a gyökere."

Ez a két beszéd a magyar termelés himnusza. Az évről-évre fejlődő igényű vásár jel nekünk, hogy keserves éjszakák után Husvét következik a magyar közgazdasági élet kibomló tavaszában is. Amit áhitattal vár minden közgazdasági vezér és minden jószándékú magyar ember, hogy erősen álljunk, a magunk erejéből a bekövetkező történelem nyiló kapujában.

„Szikra" Magyar Gyujtógyárak Rt. igazgatósága a társaság ezévi rendes közgyűlését f. évi május 24-re hivta egybe. A mérleg 387.221.59 P tiszta nyereséget mutat, mely összegből az „A" sorozatu részvények után 12 P osztalék kerül kifizetésre. Ugyanaznap tartja rendes közgyűlését a Magyar Általános Gyufaipari Rt. is. E társaság tiszta nyeresége 112.718 P 82 fill., melyből részvényenkint 9 P osztalékot fizetnek.

Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára (Trust) április 27-én tartott közgyűlése jóváhagyta az 1934. évi mérleget és elhatározta, hogy a részvények 6. számú osztalékszelvénye április 29-től kezdve 4 pengővel váltassék be a Magyar Általános Hitelbanknál.

Hangya szövetkezeti központ ezévi rendes közgyűlésén az igazgatóság jelentésében beszámolt a személyi változásokról. Almási Balogh Elemér, aki 36 esztendőn keresztül vezette a Hangyát, nyugalomba vonult és helyét dr. Wünscher Frigyes foglalta el, akit a Magyar Távirati iroda ügyvezető igazgatói székéből hivtak meg a Hangya élére. Az elmult gazdasági évek pusztitásai elsősorban az agrártársadalmat érintették, ami kifejezésre jut a mérlegben, mert a Hangya léte szoros összefüggésben áll a földmives nép életlehetőségével. Ezért a vezetőség gondosan mérlegelve a vagyontárgyak és kinnlevőségek értékét, a leirások után a mérlegben 1,239.724 pengő 99 fillér veszteséget mutat ki, melynek fedezésére a közgyűlés a korábbi évekről áthozott 1.216.000 pengő tőketartalék felhasználását határozta el, míg a fennmaradó 23.724 pengő 99 fillér veszteséget az uj üzletévre vitette át. Az elnöki tisztségtől megváló gróf Zichy Aladárt egyhangu lelkesedéssel a Hangya díszelnökévé választották meg.

Magyar Vasuti Forgalmi Rt. május hó 18-án tartja évi rendes közgyűlését. A belga érdekeltséghez tartozó vállalat, amely 1934-ben sikerült részvénytranzakció révén öregbitette nemzetközi súlyát és jelentőségét, ismét kitünő mérleget produkált, amennyiben 1,046.442 pengő jövedelem mellett 272.468 pengő tiszta nyereséget mutat ki, tehát majdnem megkétszerezte az előző esztendő hozadékát. A vállalat aktivái 25.000 pengőt reprezentálnak és maga a vasuti kocsik állománya 15,711.098 pengővel szerepel, míg az értékpapirok és a konzorciális üzletek tétele 7,007.806 pengő. Kevés olyan mobil vállalatunk van, amino a Vasutforgalmi, mert az adósok 2,209.359 pengős állományával szemben tartozásai mindössze 1,511.840 pengőt tesznek ki, amellett pedig az intézet készpénzkészlete és folyószámlabetétei 198.676 pengővel szerepelnek a zárszámadásokban. Az igazgatóság az aktivákból 440.000 pengőt irt le. Az igazgatóság az idén sem fizet osztalékot, hanem a nettó nyereséget az előző esztendő nyereségáthozatalával együtt a részvénytársaság belső erőinek fokozására fordítja. A meglepő fejlődést elsősorban Gergely Vilmosnak a vállalat kvalitásos ügyvezető-igazgatójának sikeres munkája eredményének tudjuk be.

Magyar Általános Ingatlanbank rt. május 14.-ére hivta össze évi rendes közgyűlését. Az Ingatlanbank mérlege különösen sikerült és egymillió pengőt meghaladó bruttó hozadék mellett, amiből a házak és telkek bérjövedelme 603 ezer pengőt tesz ki, a kimutatott tiszta nyereség 86.184 pengő. Az igazgatóság 83 ezer pengő leirást eszközölt az aktivákból. A bérházak, telkek és ingatlanok, valamint a vállalati érdekeltségek, beleértve a Hungária-fürdőt és az Ingatlanbank téglagyárait is, közel 8 és félmillió pengő értékkel vannak feltüntetve. A váltóállomány 3,846.762 pengő, az ingatlanokon biztositott követelések, vételárhátralékok és egyéb adósok tétele 2,002.994 P, vagyis a kihelyezési állomány változatlan maradt. Feltünően kedvező a betétállomány, amennyiben az 1933. évi mérlegben a könyvecskékre és folyószámlára elhelyezett betétek tétele 1.661.792 P volt, most pedig 1,704.045 pengő, ami az intézet iránt megnyilvánuló föltétlen bizalom jele, mert ritka eset, hogy valamely pénzintézet betétállománya egyetlen év alatt ilyen nagyarányú emelkedést mutasson fel. Ez a tény is bizonyiléka annak a nagyvonalú és eredményes tevékenységnek, amelyet az Ingatlanbank ügyvezetősége, élén Halom Dezső dr vezérigazgatóval, végez.

Goldberger Sám. és Fiai rt. nyeresége tavaly 1.088.478 P bruttóbevétel mellett 355.972 P volt, azaz az előző évi 313.648 P tiszta nyereséggel szemben számottevő többlet mutatkozik. Az értékcsökkenési tartalékot 400.000 P-vel dotálták. A vállalat részvénytőkéje 3.5 millió P és ugyanennyi tőketartalékkal rendelkezik. A gyártelepek becsértéke 14.3 millió P, ezzel szemben áll 6.4 millió P értékcsökkenési tartalék. Az üzleti forgalom ugy a fonódákban, mint a szövődéknél kedvezően alakult és a nyersanyagellátás is zavartalan volt. Buday-Goldberger Leó dr. felsőházi tag sikeres üzleti politikája a több mint 150 éves multra visszatekintő vállalatot a magyar gyáripar egyik legtekintélyesebb vezetővállalatai közé emelte — és május 14-én tartotta ezévi rendes közgyülését, melyen igazgatóságába ezen alkalommal beválasztották ifj. Horthy Miklóst, a Magyar Egyiptomi Rt. igazgatóját, Kenéz Béla volt kereskedelemügyi minisztert és Szüllő Géza dr.-t, a prágai parlament tagját.

Pénzintézeti Központ báró Korányi Frigyes elnöklete alatt folytatta le XVIII. rendes közgyűlését, amelyen az igazgatóság jelentését, a közgyülés tudomásul vette és megállapította az 1934 december 31-iki mérlegét, mely 1,555.543.66 pengő tiszta nyereséget eredményezett. A közgyülés a pénzintézeti üzletrészek után az alapszabályszerű maximális 6 százalékos osztalékot, a kincstári üzletrészek után pedig 4 százalékos osztalékot állapitott meg. A közgyülés uj tagokként megválasztotta Milos György kormányfőtanácsost, dr. Lukács Antalt és Tyrnauer Samu gazdasági főtanácsost. A megüresedett választmányi tagsági helyre dr. Halom Dezső kormányfőtanácsost, a felügyelőbizottságba pedig Alapi Bélát, Déry Vilmost, és dr. Barta Lászlót. A közgyülés után a Pénzintézeti Központ igazgatósága tartott ülést. Dr. báró Korányi Frigyes elnök bejelentette, hogy Pásztor Miksa vezérigazgató nyugdijba lép. Az elnök meleg szavakkal mutatott rá, hogy mily rendkivül nagy érdemei vannak Pásztor Miksának a magyar hitelügy egyeteme terén, és különösen a Pénzintézeti Központ létesitése, megszervezése és egész működése körül. Az igazgatóság ezután dr. báró Korányi Frigyes elnök javaslatára egyhangulag kinevezte a társulat vezérigazgatójává dr. Pósch Gyula kincstári főtanácsost.

Dreher-Haggenmacher Első Magyar Részvényserfőzde néhány év előtt vette fel üzemkörébe a szénsavgyártást. Most az a hir terjedt el a szakmában, hogy a Dreher-konszern szénsavgyárát kibővíteni kívánja és ezért körülbelül ezerhatszáz uj tartályt rendelt meg a hazai gyáraknál. Ezenkivül uj kompresszort is felállit telepén. Dréherék uj invesztációi körülbelül egyedmillió pengőbe kerülnek.

Első Magyar Gyapjumosó és Finomposztógyár 1934. évi mérlege az előző évivel szemben lényeges javulást mutat. Ez a javulás nemcsak a tiszta nyereségnek 62.459 pengőről 118.703 pengőre való emelkedésében jut kifejezésre, hanem abban is, hogy a vállalatnak sikerült a lefolyt évben áru- és anyagkészletét 2.4 millióról 1.9 millióra csökkentenie, ami a kötelezettségek hasonló arányu apasztását tette lehetővé. Osztalékot a vállalat a lefolyt évre sem fizet.

Felelős szerkesztő: Viraág Béla
Laptulajdonos: VIRAÁG ÉS TÁRSA
Kiadásért felel: Viraág Béla
Neufeld Zoltán (Pannonia) nyomda Budapest, VI. Vörösmarty utca 47/a. sz. Telefon: 28—1—98.

KITÜNŐ EBÉDJÉT PONTOS IDŐBEN HÁZHOZ KÜLDI A
BELLEVUE
Telefon: 52-8-84

HALLÓ! FIGYELEM!
Farsangi borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében. Kostolja meg nagydijjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhirü
SZEKSZÁRDI SAJÁT TERMÉSÜ BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállitunk. Tegyen próbát!
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése.
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19.
TELEFON; 32—0—63.
Ügyeljen a cimre!

Kadarka, fanyarkás vagy édeskés, könnyü	—.70
Asztali fehér, zamatos izü, könnyü fajta	—.80
Ó-rizling, nehéz zamatos óbor	—.90
Vörös „Bikavér", igen nehéz, fanyarkás	1.—
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor	1.20
Vörös ürmös, édes, fűszeres „Vermouth"	1.50
Csemege fehér, édes nehéz	1.50

A TESZ nagydiját és aranyérmét nyerte el
Minden budai polgárt szivesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető.

A betegségek egész sora
így: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség, stb stb. eseteiben a
HUNYADI JÁNOS
keserüvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló ereedménnyel használhatja. Az orvosok ezrei irják elő betegeiknek és a betegek tízezrei írnak róla elismerő nyilatkozatot.

SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi és női osztály.
A legmodernebb berendezés.
Szakképzett személyzet.

KÁLYHÁS!
Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhirü céghez
BÉRES MÁRTON
I., Logodi-u. 19. Telefon: 53 0—33.

SASHEGYI-UTON a 8-as autóbusz Korompai-uti megállójánál 9 drb. 300□-öles közmüves telek jutányosan eladó.
Tulajdonos:
PATHÓ ISTVÁN
I., Roham-ucca 6. Telefon. 53-5-28.

CIMFESTŐ
Első budai, legrégibb cimfüdülafestészet
VÁLI GÁBOR, II., Iskola ucca 18.
Alapitási év: 1895.

W. C. FÜRDŐKÁD, kályha mosdó stb. szabott áron
HUBERT, Liszt Ferenc-tér 4
Telefonszám: 22—2—67

Budai autótulajdonosok!
magángarázs hét-nyolc autó részére Retek-utcában.
TELEFON: 50-7-48

A regényes fekvésü
ÖRDÖGOROM CSÁRDA
a FARKASVÜLGY-ben
ERDÉLYI KÜLÖNLEGESSÉGEI
uri közönséget vonzanak.
Pompás üde hegyi levegő.
Elérhető néhány percnyi sétával az 59-es villamos végállomásától
Tulajdonos: GRUBE R MIL

KIRÁLY FÜRDŐ
Épitette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.
Budán, II., Fő ucca 84. sz.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot, magnéziumot tartalmazó hóvíz köszvény, csúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1, nőknek hétköznap d. u. 2-7.- Ivókúra

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő ucca 9.
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk.
Akár venni, akár eladni óhajt ingatlant, forduljon bizalommal ujonnan bevezetett ingatlan osztályunkhoz
Mindennemü bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésére.
Safe deposit

Éhgyomorra
naponta igyék egy pohár
Kristály vizet

MENCZER
TISZTITÓ
mos, fest, tisztit
Központ:
I. TÖRÖK-U. 3.
Margit krt. sarok.
(Admiral mozinál)
Tel. 50-4-93.
Fiókok:
I., Győző-u. 5. (Pálya-u sarok) Tel. 54—9—71
IV., Duna-u. 6. (Belvárosi kávéháznál) Tel. 83—0—03
Háztól és házhoz mindent szállit vidékre is!

RAVASZ cukrász
I., Krisztina körút 75. Telefon: 50-2-32.
ELŐKELŐ CUKRÁSZ SZALON

XXXII. évf. 1197. sz.

ELŐFIZETÉS
Egy évre . . 24.— P
Negyed évre . 6.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületek, amelyek nek hivatalos lapja, tagjai *féláron* kapják

Budai Napló

1935. május 31

HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 fill. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint.
A hirdetés dija mindenkor előre fizetendő.
Állandó hirdetőknek nagy kedvezmény

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VIRAÁG BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: I, Maros-utca 23.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig.

vitéz JUHÁSZ JENŐ dr.:
gazdasági főtanácsos

A hegyvidék jövője

Évek óta szeretettel foglalkozik mindazokkal a kérdésekkel a „Hegyvidéki Társaság", amely szűkebb hazánk, — a budai hegyvidék fejlődését elősegíti.

Látjuk azokat a hiányokat és azokat a multban történt hibákat, amelyek a természetes fejlődést akadályozták és tisztában vagyunk azokkal a teendőkkel is, amelyek lehetővé tennék ennek a különben is erős lépésben előre törő vidéknek jobb és szebb jövőjét.

Elgondolásaink és terveink a sürü megbeszélések során kikristályosodtak, de — előreláthatólag — csak a XII. ker. közigazgatási kerület felállításával kerülhetnek a megvalósítás stádiumába. Ilyen például elsősorban a hegyvidék szabályozási tervének észszerű és hosszú időre szóló megállapítása. A városrendezés terveit, ahol a magaslatok és völgyvonulások eltörölhetetlen adottságokat jelentenek, e helyi adottságok figyelembevételével úgy kell megalkotni, hogy a jövőben ne forduljanak elő olyan esetek, mint például a nagy fejlődést bizonyító „Fery Oszkár" utcában, ahol az úttestet az építési engedély kiadása és a házak felépítése után — egy évvel később — néhol másfél méterrel lesüllyesztették, úgy, hogy most az öt évvel ezelőtt földszintesnek épült házak a második emelet magaságában lebegnek a járókelők fölött. Az előkertek meredek agyaglejtőkké váltak, amelyeket csak támfalakkal lehetett a csuszamlástól — úgy ahogy — megvédeni. Ezért kell a városrész szabályozási tervét nagy gonddal előre megállapítani, mert viszszás helyzetet teremt és különös szinben tünteti föl a városigazgatás bölcsességét, ha pl. egy villanegyednek szánt részben váratlanul sorház építésére adnak engedélyt, vagy — mint ahogy ez az Istenhegyi út és Németvölgyi út torkolatánál történt — az egyik évben kiadják az engedélyt egy családi ház építésére — a következő esztendőben azután elhatározzák, hogy ezen a területen bérházakat építenek és a szerencsétlen kis családi ház kertjével együtt belekerült egy-két év alatt a 4-5 emeletes bérpaloták tűzfalai közé.

Fontos kérdése a hegyvidéknek — a Farkasréti temető beszüntetése, illetőleg terjeszkedésének megállítása. A halottak itt már kiszorítják az élőket, villák, kertek, családi házak esnek áldozatul a sírhelyeknek. Ennek a temetőnek határait fokozatosan a parcellák kiürítésével párhuzamosan eredeti szükebb méretére kellene redukálni és dísztemetővé alakítani át, vagy egészen beszüntetni.

A második nagy kérdés a Délivasut pályaudvar rendezése. Nyilvánvaló, hogy ez csak a kelenföldi pályaudvar kiépítésével kapcsolatban oldható meg, hogy a teherpályaudvar ott legyen elhelyezhető, azzal azonban, hogy a megoldás milyen legyen, máris időszerű foglalkozni. A legmegfelelőbb megoldásként kínálkozik a teherpályaudvar megszüntetése és a személyvonatok villamos vontatásának bevezetése, ami megszabadítaná ezt a gyönyörű városrészt tűrhetetlen füst- és koromfergetegtől. További teendő lehetne itt a személypályaudvar földalatti megoldása, vagy az Alagutig való visszatolása. és a pályatest elszabaduló részeinek feltöltése, a fenntartandó sínpárok átboltozása, ami megszüntetné a Krisztina és Hegyvidék kettészakítottságát. Ma ez a két budai városrész csak nagy kerülővel vagy esetleg hidon át közlekedhetik egymással. Ennek az átalakításnak a lehetősége anál közelebb fekvő, mert a költségeket jelentékeny mértékben fedezhetné az így nyert értékes építési területtel.

A budai kerületek határvonalainak rendezése is fontos. A XI. kerületből a XII. kerületbe kell feltétlenül átcsatolni a Sashegyet, amely természetileg és közlekedésileg is a hegyvidéké — a XII. kerület lejtőjéhez kapcsolódik és a XI. kerülettel semmi természetes összefüggése nincsen.

Mindenesetre szükséges, hogy azt az elavult rendszert, amely a XII. ker. nagyobb részében csak 600-1200 négyszögölig terjedő telektömböket engedélyez, mielőbb megváltoztassuk. A Hegyvidéket leghelyesebb volna e szempontból három övezetre bontani, a belterülethez kapcsolódó sávot ki kellene terjeszteni a 300 négyszögöles telkek határvonaláig — ezentúl meg kellene hagyni egy széles sávon 600-1000 négyszögöles telektömböket, a külső részén viszont ismét olyan kis telkekre is kellene adni építési engedélyt, amely lehetővé tenné a kisebb anyagi erővel rendelkező kisemberek számára az egészséges környezetben való települést. Ez alkalmas volna a kis egzisztenciáknak is a környező falvakba való átköltözésének csökkentésére is. A 600-1200 négyszögöles telkeken épülő luxusvillák parkos övezete gyér beépítettsége és dús növényzete révén klimatikus viszonyok kedvező voltát pedig továbbra is biztosítaná.

Természetes, hogy ezzel kapcsolatban a közlekedést is meg kell azután javítani, főképpen a külső települési központok felé, de feltétlenül meg kell építeni a Krisztina körút és Alkotás utca sarkán azt a száz méter hosszú vasuti sínpárt, amely a hegyvidékről átszállás nélküli közvetlen közlekedést biztosíthatna a Margithid felé. Szaporítani kell a 75-ös járatot és meg kell hosszabbítani a 19-es autóbusz útvonalát, hogy a svábhegyiek is használhassák. Ezt a vonal rentabilitása is megkívánja.

Fontos kérdés az előljáróság helyének megválasztása is. Itt nem lehet az az irányadó, hol van éppen üres fővárosi telek s nem lehet az előljáróság helyét ilyen kicsinyes szempontból sem a Svábhegy felé, sem a Hűvösvölgy felé eltólni. Az előljáróság székházának természetes helye a Hegyvidék legyezőjének forgójában, a Délivasut környékén van, mely a Zúgliget és Hűvösvölgy, mint a Svábhegy felől átszállás nélkül sugárvonalakon közelíthető meg és a kerület legsürübben lakott része.

Reméljük, hogy az ujonan összeülő városi közgyűlés mindezeket a kérdéseket állandóan napirenden tartja majd, aminek gondját kell, hogy viseljék azok, akiket a polgárság bizalma küld a közgyülésbe.

Kellemetlen illatok

szállnak Óbuda felől és belepik Budapestnek éppen azt a részét, melyet fürdővárosnak nevezett ki a főváros hatósága. Nem új dolog Óbudán, ahol csak most zajlott le

a nagy csata az új szemétlerakodó gödör körül

amelynek poshadt vizébe hányták a szemetet s annak bűzös párái szállták meg Budát és a Margitszigetet.

Érdekes, hogy még a háború előtt a székesfőváros elrendelte, hogy a város északi részén épült

gyárakat délre kell áthelyezni

a VII. övezetbe, mert a Duna sodrával délnek haladó légoszlop még szélmentes időben is a város felé és fölé vonzotta azt a füstös, bűzös levegőt, amelyet az északi gyárak kéményei megfertőztek. Akkor a Margithidról 17 gyárkéményt lehetett megolvasni Ujlaktól északra a Duna mentén. Azóta megszünt a cementgyár 7 füstokádó kéménye s így tulajdonképpen csak 10 gyárnak kellett volna maradnia, amelyek az áthelyezést várják. A rendelet dacára azonban

ma 26 kéményt olvas meg

a Margithidon járó polgár és sehogy sem érti meg, hogy a főváros rendelete dacára miképpen szaporodnak ott a gyárkémények.

Kétségek fogják el az óbudai polgárok lelkét, hogy vajjon az új óbudai hidnak is meg lesz-e olyan áldásos következménye, mint volt a Ferenc József hidnak, amelynek kelenföldi hídfőjétől kezdve pompás új városrész épült. Kérdéses, hogy

e mesterségesen fertőzött levegőn megindul-e majd az építkezés olyan arányokban,

aminőt rendes körülmények között egy új dunai hid vonz maga után, főleg akkor, ha az új hidfő közelében olyan gyárakat engedélyez a főváros, amelyeknél tudott dolog, hogy

a legelviselhetetlenebb bűzt terjesztik

Ilyenek elsősorban a keményítő- és csirizgyárak.

De kérdés, hogy szabad-e a most már erős fejlődésben levő óbudai hegyvidéket kitenni ilyen bűztámadásnak? A *Mátyáshegyen* 30 évig épitettt boldogemlékezetű *Guckler* erdészeti igazgató olyan

300 holdas új parkot, mely ritkitja párját egész Európában.

Ez a park talán nélkülözhetetlen része lesz a fürdővárosnak, de minden esetre olyan nélkülözhetetlen *kirándulóhely* ez, ahová csak a fölvezető utakat kell megépíteni és összeköttetésben áll a Schmidt Miksa által fölajánlott területtel, ami a történelmi emlékű *Királyné várat* tenné meg enek a parknak központjává.

Valóságos bűntényt követünk el a száz év óta tespedő Óbuda ellen,

amikor új, gyilkos gátat emelünk fejlődése elé, ahelyett, hogy a tőle északra fekvő gyárakat is rövid határidőn belül kényszerítenénk az átköltözésre, mert ezek a gyárak magukkal vonzzák munkásaik tömegeit s így megindulna végre Budapesten az a természetes folyamat, amely most a Lipótváros külső részében jelentkezik ,hogy

vízmentén fölfelé fejlődjék a város.

Buda déli medencéjében, a Kelenföldön a vasuti hidon túl megindult a gyárváros kiépülése és ott kell olcsón telkekhez juttatni azokat, akik gyárakat építenek és még átalakításokba sem szabadna belemenni a városnak, mint ahogy megtörtént most egy más esetben Óbudán. Ha ez az átalakítás nem is okoz bűzt, de füstöt mindenesetre, amit el lehetett volna kerülni.

Most újabb és még súlyosabb eset adta magát elő, amely e cikk „illatos" címére szolgáltatott alkalmat.

egy régi festékgyárnak a legújabb ügye, mert helyiségében keményítő és csirizgyárat óhajt létesíteni.

amely jámbor óhajtás már évek óta serkenti a gyár alapítására a gyártulajdonost, aki tudtunkkal gazdag ember és nem valami nagy szüksége van erre a gyárra. Ilyen keményítő és csirizgyár — ahogy a szakmabeliektől és a Kereskedelmi és Iparkamarától értesülünk — mintegy 26 van az egész országban, de komoly munkát csak 4-5 gyártelep fejt ki. bizonyára azért, mert a kereslet oly csekély, hogy ez a néhány gyár nagyon is tudja fedezni a szükségletet, tehát gazdasági szempontból nem hogy szükséges, de káros egy újabb gyár. A már meglévő többi gyár kénytelen volt éppen ez okból üzemét beszüntetni.

Az óbudai festékgyár már évekkel ezelőtt kapott engedélyt a kereskedelmi miniszteriumtól eléggé súlyos kikötésekkel körülsáncolva, ahol

a miniszterium is nagy súlyt helyez a bűztelenitésre

de a gyár eddig nem helyezte üzembe ezt a keményítő és csirizt gyártó, de főképpen bűzt termelő gyártelepet, hanem valami megállapodásra lépett a szakmával s így meg volt a kellő haszna gyár nélkül is. A kartelek dzsungelében itt is történhetett valami, ami most újabb tevékenységre készteti a festékgyáros urat s a közelmultban most már *telepengedélyt kért a várostól.* Az előljáróság és az érdekelt felek együttes alapos szemléje után

a III. kerületi előljáróság lehetetlennek vélte az engedély kiadását,

— a városháza azonban — a régebbi miniszteri engedély alapján — kénytelen volt hasonlóan szigorú föltételek mellett 3 évre az ideiglenes engedélyt megadni.

Minden valószínüség meg van arra, hogy

a gyártás a piac leromlott helyzete miatt aligha indul meg,

de már maga a lehetőség is rémületbe ejti a palgárságot. Talán éppen az állandóan ott füstölgő téglagyárak és más gyárak füstje birta rá József Ferenc főherceg őfenségét, hogy a Bécsi út mentén épített villájába ne költözzék, mi nagy hátrányára szolgálhat Óbudának, mint ahogy nagyon megfogják gondolni azok a pestiek is, akik az új hid fejénél, Óbudán épülő új és bizonyára díszes bérpalotákba költöznének szívesen, ha Óbuda másirányú termelésre adná magát és nem ilyen kellemetlen illatokat gyártana.

*

Kötelességemnek tartottam mindezt a nyilvánosság elé hozni, mert az óbudai hegyvidéki szövetség küldöttségileg kereste meg ez ügyben *Liber* Endre alpolgármestert és a Hollós Mátyás Társaságot, amely állandóan napirendjén tartja Buda kardinális érdekeit s azok sérelmét.

Hemnyey Vilmos dr.
a Hollós Mátyás Társaság főtanácsának elnöke.

A Gellérthegy vizesése a juniusi ünnepi hetek alatt ismét működni fog, mégpedig ezuttal, mint a mi világhirű hévforrásaink propagandája. A tabáni fürdők elhasznált termálvizeit nyomják fel a magasba az ujra leeső, hatalmas viztömeget, bodrozó gőzfelhőjével együtt, esténként kivilágitják. Jól esik megállapitani minden kezdeményezést, amely termális értékeinket propagálja, de nem akarjuk elhallgatni, hogy az igazi fürdőügyi alkotások java nemcsak a szinpadi hatások, hanem komoly népegészségügyi és általános egészségügyi követelések megvalósitását is célozza.

Görgey szobra

Görgey Arturnak, az 1848-49.-i szabadságharc zseniális vezérének szobrát fényes külsőségek közt leplezték le a budavári Primás-Bástyán május 21-én, délelőtt. Horthy Miklós kormányzó, vitéz jákfai Gömbös Gyula miniszterelnök és Serédi Jusztinián dr. bibornok-hercegprimás vezetésével Magyarország számos közjogi méltósága vett részt a katonai pompával lefolyt ünnepségen.

vitéz SVOY ISTVÁN

a honvédség főparancsnoka mondott ünnepi beszédet.

— Görgey Arturon Zrinyi Miklós gróf jelszava teljesedett be; Csak a jó sors, semmi más! Az igazság, ha nem is halad gyorsan, de biztosan halad. Ezt üzeni nekünk Görgey Artur.

SZENDY KÁROLY

polgármester költői beszéddel vette át a főváros gondozásába a Görgey-szobrot.

— Szerencsés kézzel és kegyeletes elgondolással állították ide e szobrot dicsőséges színhelyére. Itt áll Görgey Artur, aki visszaszerezte nekünk ezeket a köveket. Itt áll ő, aki történelemé. Arca hajdani főhadiszállása felé fordul, tekintete a határok felé van irányozva és szelleme látja a mai megnyomorítottságunkat. De látja azt is, hogy népében van élniakarás. Dolgoznak falvaink, küzdenek városaink és polgáraink akaratából és kitartásából új élet int felénk. Ez a szimbólum itt áll azon a várfokon, amelyet oly bőven áztatott a magyar vér, Görgey szelleme pedig annyi magyar vitéz között a Hadak útján várja a magyar feltámadást.

Választás előtt

— NEP nagygyülés a Budai Vigadóban —
— Fabinyi miniszter Buda fontos kérdéseiről —

A törvényhatósági választások előestéjén Buda minden kerületében lezajlottak az utolsó gyülések, amelyeken az egyes pártok a maguk embereit, elveit kívánták a közérdeklődés reflektorfényével megvilágítani.

Súlyra és jelentőségre messze kiemelkedett a helyi megnyilatkozások közül az a demonstrativ nagygyülés, amelyet a Nemzeti Egység Pártja rendezett május 19-én délelőtt a Budai Vigadóban. Különös érdekességet adott ennek az impozáns megnyilatkozásnak

FABINYI TIHAMÉR

pénzügyminiszter felszólalása, aki mint Buda régi törvényhatósági tagja és régi ismerője jött el a polgárok közé, amint erre nagyhatású, közel másfélórás beszédében többször büszkén emlékezett.

A nemzet és főváros csalhatatlan jeleit mutatja a fejlődésnek, amiben vezérszerep jutott Gömbös Gyula kormányának, Buda lakosságát közelről érinti, hogy kormányprogramm lett a fürdőváros kiépítése s azoknak a feltételeknek előteremtése, amelyektől az idegenforgalom jelentősége függ.

A Tabán rendezése nemcsak esztétikai gyönyörüséget ad a városnak, hanem a legszegényebb rétegeknek munkaalkalmat ad hosszú hónapokra. A tabáni parköv kiépítésével együtt jár a gyógyforrások fokozott felkutatása és felhasználása. Az eddigi geológiai eredmények a pillanatnyi szükségnél már is többet produkáltak.

Hamarosan sor kerül a Császárfürdő környékének rendezésére, ezzel kapcsolatban pedig Óbuda ügyeinek végső megoldására az új Dunahid, amelynek tengelyét már megállapították ,viruló életet teremt majd az elszegényedett városrész helyén.

Uj vonallal vezetik be a Hüvösvölgyön át a fővárosba a bécsi országutat s a Lágymányos kérdése is megoldódik a déli új hid és az új balatoni műút felépítésével.

A megoldásnak ezek a tervei elenyésző része a kormány programmjának, amelyeket a pénzügyi tárca lehetőségei közt konzekvensen meg fognak valósítani, hogy a friss élet lendülete magával ragadhassa a polgárság sorsát és Buda jövőjét.

Percekig ünnepelte a közönség a minisztert, ki minden alkalmat megragad, hogy Buda iránti hűségét és szeretetét bizonyítsa.

Rendkívüli figyelem közt szólaltak fel az ülés többi szónokai: *Harrer* Ferenc ny, alpolgármester, aki nagyhatású megnyitóbeszédet mondott, *Grenyó* Bertalan, aki az iparosok problémáit világította meg, *Raggamby Fluck* András, aki *Terbócz* Imre helyett mondott hatásos beszédet, *Hiver* Rezső dr. és *Juhász* Ödön dr., aki ugyancsak a legégetőbb kérdéseket vetítették a közönség elé. Nagyhatású záróbeszédében *Szilágyi* Ferenc értékes gondolatai csendültek fel a közönség szünni nem akaró tapsa jutalmazta azt a férfit, aki fáradhatatlan agilitásával, nagy szervezőképességével Buda ünnepévé avatta ezt a gyülést is.

*

Nagy arányokat öltött váratlanul az a gyülés, amelyet a

NEMZETI EGYSÉG PÁRTJA

hivott össze a Budai Lövölde helyiségébe, hogy ott a vezető jelöltek nyilatkozzanak az érdeklődő polgárság előtt. A gyülésen megjelentek: Zsitvay Tibar dr. volt miniszter, a NEP fővárosi szerevezetének elnöke, Harrer Ferenc a II. kerületi szervezet elnöke, Szilágyi Ferenc, a szervezet ügyvezető igazgatója, Klauser István közp. igazgató Hivert Dezső dr. Pataky Ferenc dr. Pózel István Kriszhaber Adolf dr. ügyvéd, Királyfalvy Gusztáv, Raggambi Fluch András, Dr. Terlócz Imre, orsz. gy. képv. Gergely Péter, Váli Gábor, Grenyó Bertalan az Iparos Kör elnöksége, Kliment Gottlieb és mintegy 300-an mások. A vacsora után Harrer Ferenc elnök bejelentette mint első szónokot: — Szilágyi Ferenc tanácsost, aki üdvözölte a megjelent vezérkart, méltatva sZitvay Tibor elnök

mérhetetlen munkáját . Azután szóvátette az „elátkozott városrész" elrettentő sorsát (Főutca, Batthyany u. Királyhegy u. és Margit körút között) fölhíva minden tényezőt, hogy ezeken a szerencsétlen polgárokon sürgősen segítsenek. Utána Zsitvay Tibor központi elnök köszönte meg a Viziváros iránta megnyilvánuló bizalmát és felhívta a polgárság figyelmét különösen arra a fáradhatatlan tevékenységre, amit a polgárság érdekében és a NEP megszervezése terén kifejtett. A közönség lelkes tapssal és éljenzéssel tüntetett Szilágyi mellett amikor Zsitvay bejelentette, hogy Gömbös miniszterelnök legmelegebb kézszorítását küldi neki köszönetül. Majd Harrer Ferenc szólalt fel, azt kérve, hogy a Vizivárost ne Hamupipőkének nézzék, de már ébredő Csipkerózsikának, akit ő s társai szeretettel csókolnak életre. Leimer Oszkár a rokkant szövetség Királyfalvy Gusztáv a reform nemzedék nevében mondott beszédével a népes gyülés véget ért.

*

A RIPKA-PÁRT iránt rendkivül fokozta az érdeklődést Bethlen István gróf, aki megjelent a párt rendkivül látogatott társasvacsoráján, e hó 29-én, a Budai Társaskörben és ott szellemes, sziporkázó, szatirikus beszédében, — ahogy azt a napi sajtó részletesen közölte — méltatta Ripka Ferenc dr. volt főpolgármester érdemeit, hangoztatta az iránta való hűséges barátságot és azt, hogy 11 évvel ezelőtt e társaskörben hivta életre azt az új városi pártot, a „Polgári Egység Pártját", amely megszüntette a gyülölet rendszerét a Városházán és ismét a virágzás és fejlődés útjára vezette Budapestet, amivel kapcsolatosan Ripka Ferenc elévülhetetlen érdemeket szerzett.

Az estét társasvacsora vezette be, amelynek víg hangulata és zaja megszünt, amikor Kapcza Imre bejelentette, hogy Knébel Miklós dr. pápai kamarás, Krisztinaváros plébánosa kíván felszólalni. Nagy figyelem kisérte a kiváló szónok beszédét, aki bevezető szavaiban üdvözölte Bethlen István grófot, aki újból nevet és megbecsülést szerzett a magyar nemzetnek, — azután Ripka Ferencet, aki újból a világ egyik legszebb városává és a magyar erkölcs védőbástyájává tette Budapestet. Végül a nagy államférfi Apponyi Albert gróf fiát Apponyi György grófot. Minden üdvözölt egyéniség érdemeit tudta szépen csengő szóval méltatni és beszédét lelkes éljen kisérte.

Utána szünni nem akaró taps közepette emelkedett szólásra Ripka Ferenc dr., aki üdvözölte a megjelent választókat és megköszönte, hogy ily nyiltan bizonyítják iránta való hűségüket. Közel 30 éve küzd Budáért és mint az autonomia lelkes hive azért vállalt jelöltséget, mert félti Budapes autonómiáját és nem szerené, ha a város sorsának intézését kivennék az arra hivatott polgárság kezéből az „előkelő idegenek" és „turisták". Az ő kezébe adta Bethlen István 11 év előtt az új zászlót, amely mellett a hagyományokat tisztelő polgárság áll. Félti a városfejlődését és a programmot is: — a hidak épitése, a halálsorompók megszüntetése, a fürdőváros és az idegenforgalom. Ez a város 60 év óta végzi a nemzeti megújhodás munkáját és csak a polgárság bátorságán mulik, hogy megvédjék ezt a zászlót, amely alatt eddig küzdöttek, mert ez Budapest jövőjének zászlaja!

Mindenki sietett koccintani Ripka Ferenccel és sokszor ismétlődött a taps és az éljenzés, míg fel nem állott szólásra Apponyi György gr., hogy bemutatkozzék az itt összejött választóknak, akiket külön-külön, csoportonként üdvözölt, — közben-közben elmondva országos és városi elgondolásait. Őt is megéljenezték.

Befejezésül mondotta el beszédét gróf Bethlen István, amelyet a bevezetésben méltattunk.

A lelkes hangulatot még fokozta végül a Budai Dalárda éneke, előadva a Ripka Ferenc által szervezett és vezetett londoni úton bemutatott és nagy világsikert aratott dalokat, kiérdemelve a közönség lelkes tapsait.

*

III. ker. Nemzeti Reformpárt azt a célt tűzte maga elé, hogy a Rómaifürdő és Csillaghegy összecsatolását sürgeti, ami a két fürdő- és üdülőhely fejlődését biztosítja. Kívánják a dunaparti vikend-telepek rendszabályozását, széles utcákat, a Nánási-úti villamos kiépítését, a Római fürdő helyén korszerű strand épitését s a tervezett aranyhegyi stadionhoz és a Péterhegyhez utak épitését. Ezek a lokális kérdések függetlenek minden politikai vonatkozástól és ezér számithatnak az érdekelt környék lakosaira a szervezők, akik a szükséges határidőn belül 1050 bolettát gyüjtöttek össze. A külső részek további fejlődését a helyi igények kielégitése, a szociális viszonyok megjavítása garantálják s az elmondott tervek, amelyeket május 23-án a Római fürdő Tóvendéglőben rendezett ülésen Zboray Sándor listavezető és Csáktornyai Lajos dr. orvos ismertettek, valóban elemi követeléseket igérnek megoldani. Az ülésen felszólalók mind nagy elismeréssel adóztak Zboray Sándor és Csáktornyai Lajos önzetlen munkálkodásának, amelynek talán legnagyobb érdeme hogy az erők versenyében is független tudott maradni minden pártpolitikától, minden véresszájú ellenzékieskedés nélkül.

*

A Keresztény Községi Párt mult héten, május 23-án, két nagygyűlést rendezett a fővárosban. A budai XII. kerület nagygyülésén Cselényi Pál dr. elnökölt. Első felszólaló Vályi Ferenc dr. a fiatal generáció nevében beszélt. A főváros parlamentjének ő a legfiatalabb jelöltje, telve vággyal, ambicióval az utánpótlás nagy készségével. Csik László dr. arról szólott, hogy jogos önvédelem minden kereszténynek, hogy ezt a pártot támogassa. Az egyén sorsa összefügg a nemzet sorsával. A nemzet hivatása, hogy szaporodjék, ha megszünik szaporodásunk, eltününk a földszinéről... Kasics Margit szék. főv. biz. tag jeligéje: „Tedd meg, ami tőled telik!" E jelige nem üres szólam, arról tanuskodik az elintézett egyezerháromszáz levél, ingyen rendelő a gyermekeknek, ingyen tej, ingyen orvosság, ingyen orvosi kezelés — intelligensek konyhája... Jövő programmja az életharcába kergetett nők érdekében dolgozni. Cselényi Pál dr. v. szék. főv: biz. tag: Nem kell programmbeszéd, mert a párt által gyüjtött kétezer bolettában benne dobog a pártnak tiszta választása, vagyis szive... — Kilencóra körül járt már az idő, amikor élénk tapsvihar között megérkezett a vezér, Wolff Károly, aki kifejtette, hogy ma külföld figyelme Budapestre néz és amilyen Budapest, olyan lesz az ország. Remény nélkül nem lehet harcba menni! A keresztény tömegek hüsége adja a pártnak az erőt! Uj embertipus? — éljen a polgárság és ne kolduljon a saját jogaiért... **H. Balázsy Lujza**

*

BUDÁN INDULÓ PÁRTOK:

I. kerület: Ripka párt, Nemzeti Egység, Pártja, Wolff Párt.

II. kerület: Nemzeti Egység Pártja, Wolff Párt, Szociálisták.

III. kerület: Nemzeti Egység Pártja, Egyesült Ellenzék, Nemzeti Reformpárt, Wolff Párt, Keresztény Ellenzék.

XI. kerület: Nemzeti Egység Pártja Egyesült Ellenzék, Keresztény Ellenzék, Wolff Párt, Szocialisták.

XII. kerület: Nemzeti Egység Pártja, Egyesült Ellenzék, Wolff Párt.

Ingyen autójárat viszi a vendégeket az Ördögorom csárdához az 59-es villamos végállomásától.

Régi értékeink, uj egyéniségek

A várospolitikai életben mindenütt előretörtek az újabb nemzedékek és kétségtelen, hogy a fiatalabb generációk markáns megnyilatkozása sok komoly értéket hozott felszinre. Az aktivitás, fokozottabb cselekvő készség szent joga ezeknek a rétegeknek és ha tudással párosul, az élet komoly tapasztalataival számottevő tényezője lehet a helyi és országos társadalmak jövőjének. A nyugodt fejlődés nem tür ugrásokat és az uj erők bekapcsolásának fokozatosan kell megtörténnie, mert a mindenáron való újitás, a multtal való teljes szakitás — katasztrófa oka is lehet. A Nemzeti Egység Pártja érvényesitette ezt a fokozatosságot és az egyes kerületekben a régi értékekkel szemben kivánatos arányban szerepelteti a fiatalabb nemzedéket.

A politikai életben fokozatosan bevezetett személyek között első helyen illik megemlékezni

TÓBIÁS KORNÉL dr.

organizáló és adminisztrativ képességeiről, amelyek a legkiválóbb emberi portrét mutatják. Tóbiás dr. mint Bornemissza Géza kereskedelemügyi miniszter személyi titkára eddigi működésével is komoly szerepet vállalt abban az uj Magyarországot formáló mozgalomban, amely a Nemzeti Egység Pártja útján szervezi a reális életlehetőségek felé a magyarságot. Egyelőre csak a XI. ker. választmányában kapott posszibilis helyet, azonban a fokozatosság alapján bizonyos, hogy következő alkalmakkor képességei és közéleti tehetsége a megfelelő arányban fog a köz javára szolgálni. Programmja annyira szimpatikus, általános igényeket kielégitő, hogy külön is meg kell emlékezni róla. Lelkes barátja a kereskedelem és ipar megsegitésének, különös súllyal kívánja képviselni a szomorú sorsra jutott kisemberek érdekeit. Budapest fejlődését a fürdőváros kiépitésétől várja, és szükebb hazájában, a Kelenföldön a nemzeti munka összhangjába akarja állitani természetes gyógytényezőinket. Éppen ezért a kelenföldi források s fürdők népszerüsitését az Idegenforgalmi Tanács munkarendjén keresztül szorgalmazza és értékes szakcikkei bizonyítják, hogy Kelenföld társadalma komoly barátot szerzett magának Tóbiás Kornél dr. személyében.

Igazságtalan volna politikai hitvallástól, pártállástól függővé tenni mindenkit, aki Buda közéletében a polgárság bizalmára számit, mert az igazi értékeket és egyéniségeket nem a keretek, hanem a programmok határozzák meg. Eredeti terv szerint a Budán számos hivére támaszkodó Hegyvidéki Polgárok (Oszoly) Pártja listáján indult volna a törvényhatósági küzdelembe

VÉSZI MÁTYÁS dr.

a frontharcosok XII. kerületi főcsoportjának elnöke, aki társadalmi és ügyvédi működésével széles rétegek mindennapi érdekeit szolgálja. Az Oszoly-lista visszalépése nem jelentheti azt, hogy Vészi Mátyás dr. munkásságára nem számit a hegyvidék közönsége. Éppen ő volt hosszú idő óta a XII. közigazgatási kerület felállitásának lelkes hive és a hegyvidéknek ez a lokális igénye közreműködése alapján is ért el odáig, hogy ma már a kerület megvalósitása előtt állunk. Soha nem keresett önző célokat a budai közéletben, nem tekintette korlátlan jogú hitbizománynak a törvényhatósági tagságot, és ha a minden oldalról kifogásolt boletta-rendszer elütötte is a valószinű győzelemtől, más időben bizonyára dísze s értéke lesz a fővárosi közgyülésnek. Áldozatos működésre tekinthet vissza s az áldozatokat Buda polgársága mindig megbecsülte. Mint a szegedi 46-os ezred hadnagya 44 hónapot töltött a fronton, ahonnan négy kitüntetést, köztük a tiszti nagy ezüst és a nagyezüst érmet hozta haza hősi magatartása elismeréséül. A magyar jogász életben is kiemelkedő szerephez jutott, tagja az egységes ügyvédi és bírói vizsgáló bizottságnak s a jogi szakirodalomban „Az ügyvédi hivatás művészete" c. munkája alapozta meg hirnevét, melyet feleségével Wagner Lillával együtt irt, „Autójog" című tanulmánya a nemzetközi szakirodalomnak jelentős értéke, szakcikkeinek tömegével pedig a magyar jogászvilág és ügyvédtársadalom szociális és jogi feltételeit szolgálta. Az országos ügyvéd szövetség főügyésze, az ügyvédek reformszövetségének egyik vezetője és szülővárosának, Hódmezővásárhelynek tb. főügyésze. Hegyvidéki munkásságáért választották meg a Svábhegyi Egyesület főtitkárának. Az uj egyéniségek között Vészi Mátyás dr. működésére a jövőben is biztosan számit Buda polgársága. **Sz. M. dr.**

MENYASSZONYI képek Blahosnál Fő-u. 18

Gyász érte Varannai István dr. ismertnevü ügyvédet, hogy nejének Glücklich Máriának édesatyja, Glücklich Emil dr. ügyvéd elhunyt.

CSÁSZÁRKERT

BACHMANN-JAZZ SZÁNTÓ GYULA ÉNEKEL

MEGNYILT május hó 15-én

CSIRSZKA KONRÁD vendéglős.

A Margit-híd mellett Budán

SZEIFFERT a legragyogóbban berendezett modern, kényelmes, uri **KÁVÉHÁZ és CAFFÉ RESTAURANT**

HOLLÓS MÁTYÁS TÁRSASÁG

május 13, 20 és 27-ik i ülésein állandóan foglalkoztatta az egybegyült tagokat Óbuda újabb problémája, a csiriz- és keményitőgyár felállitásának lehetősége. Az egyik ülésen a Hegyvidéki Szövetség vezetőségi tagjai is megjelentek és elhatározták, hogy ebben az ügyben Buda egyesületi életének és sajtójának együttesen kell állást foglalni, mert lehetetlen helyzet az, hogy Óbuda polgársága ki legyen szolgáltatva a hatóságok által is félreismerhető álszociális érdekeknek. Nem lehet igazi érdek, hogy Buda levegője még jobban mérgeződjék — munkaalkalom adásának ürügye alatt — amikor déli területen egy ilyen iparvállalat létesitése senkit sem bántana. Szóbakerült a vári Görgey szobor leleplezése is és nagy örömmel állapitották meg a tagok, hogy szoborhoz jutott Buda, amiben bizonyára nagy érdeme van a Hadimuzeum igazgatójának, Aggházy Kamil ezredesnek.

A jegyző Magyar József jelentette be ezután az elnöklő Szilágyi Károlynak, hogy lapunk szerkesztője Viraág Béla most érte el 72. éves korában — sajnos betegen — mint iró az 50-ik évfordulót, mert 1885. tavaszán jelent meg első közleménye; — „Akarom" című románca az Üstökös című élclapban, amelyhez fametszetű képet is közölt a lap. Azt indítványozta, hogy mint a „Hollós Mátyás Társaság" megalapitóját 15 évvel ezelőtt, azóta ügybuzgó háznagyát **de mint frót is jubiláris ülésen üdvözöljék** és válogatott költeményeit egy kötetben **a Társaság adja ki. Szilágyi Károly elnök bejelentette ezt az inditványt azzal, hogy a** Társaság adja ki ezt a díszkötetet s a tiszta **hasznát ajánlja fel tiszteletdijul a szerző**nek, aki oly rendkivüli érdemeket szerzett 32 év alatt Buda érdekeinek szolgálatában a „Budai Napló" útján, hogy Buda közönsége bizonyára hálás szivvel vásárolja majd meg ezt a különben közéleti szempontból is értékes könyvet.

A gyülés egyhangulag elfogadta az indítványt és lelkesen ünnepelte az otthon betegen fekvő szerkesztőt és poétát.

BUDAI POLGÁRI KÖR

május hó 31-én este 7 órakor rendezi LXIII. rendes évi közgyülését saját helyiségében, Budai Vigadóban, Kozma Jenő dr. orszgy. képv. elnökletével. A közgyülést társasvacsora követi, amelyen a borgazda tisztjét Bárczy Boldizsár dr. vállalta.

KENEDY GÉZA

A magyar ujságirásnak az első sorokban volt küzdő bajnoka, a toll finomságainak ötvösművésze, ki szerényen szolgálta nagy napilapok közönségén keresztül a magyarság szent érdekeit. Egyik utolsó irása pár hónap előtt a mi lapunkban jelent meg s most, hogy elment közülünk a halkszavú, némaságba visszavonult öregúr, megilletődve irjuk le nevét, talán utóljára. Iróasztalára még boldog ország napfénye sütött s ő már elérte amiről mindnyájan álmodunk, — a föltámadást.

Hetvenedik születésnapját ünnepelte Szendi utcai lakásán május 21-én

PYBER IGNÁC

ny. délivasúti főfelügyelő, aki évtizedeken lelkes előharcosa volt a Németvölgy és a hegyvidék törekvéseinek. A szük családi és baráti körben lefolyt ünnepségen Petracsek Lajos dr. orszgy. képviselő üdvözölte meleg szóval a 70 éves Pyber Ignácot. Az üdvözlők sorában megjelentek: Dencz Ákos, Leitner J., Lindenbach Károly, Vándor Mihály dr., Sperlágh Aladár dr., Sógor József, Kiss Ferenc. Üdvözlő levélben mentették ki távolmaradásukat Oszoly Kálmán, Jauernik Nándor, Hubert Vilmos Urbányi Jenő dr.

Bibicelepről irott cikkeink kedvező visszhangra találtak az érdekelt egyesületekben és legutóbb a „Kelenföldi Gazdasági és Közművelődési Egyesület" nevében Mikola Géza dr. elnök, Sziklay János dr. és Bánhelyi Ferenc elnöktársak aláirásával értesitették lapunkat, hogy az április 14-i közgyülés a „Budai Napló"-nak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg.

Küldöttség készül menni a kereskedelemügyi miniszterhez, a Bécsi úti villamosvonal Timár utcai megállója ügyében. Óbuda közönsége ugyanis már évek óta sürget legalább feltételes jellegű megállóhelyet a Timár utca sarkára, ami szerény számitás szerint is a polgárok ezrei kényelmét jelentené. Az előljáróság, városháza, rendőrhatóság mind jóindulatuan támogatja a javaslatot, mely 1934. október óta 192807—K. M. szám alatt várja az elintézést a minisztériumban. A környékbeli ipartelepeknek elsősorban a Gross és Weiss kalapárugyárnak külföldi rendelői miatt is nagy szükség volna az uj megállóra. A minisztériumba készülő küldöttség, amelyben az összes érdekeltségek részt vesznek, bizonyára dülőre viszi az óbudaiak nagyon szerény és nagyon jogos kivánságát.

JUNIUS 4.

A szenvedésből talán még most sem elég, a szivünk talán még uj sebekre vár, a jövőnk útja — lehet — még jobban elborul s a Kánaánból átok földje lesz. De a trianoni évfordulók után is ökölbe szoritjuk kezünket, mert a mult a miénk marad és ami fájdalom volt és megaláztatás, azt el nem felejtjük! Egyszer még eljön a mi óránk is s a sok jajgatásból szép halál lesz, vagy szent virradat...

RAVASZ cukrász

I., Krisztina körút 75. Telefon: 50-2-32.

ELŐKELŐ CUKRÁSZ SZALON

A Kutvölgyi-ut autóbuszára még mindig hiába vár a környék polgársága. Az érdekeltek már-már azt rebesgetik, hogy ez az autóbusz-ügy nagyon hasonlit az óbudai-hidéhoz, amit szintén mindig megigérnek választás előtt és mindig elfelejtenek választás után.

KETTER

ÉTTEREM POMPÁS **kertjében**

XI., Horthy Miklós - ut 48.

szegedi KÁROLYI ÁRPÁD zenekara muzsikál

LIPÓCZKY KÁLMÁN énekel

Pénteken szegedi halászlé

DREHER SÖRÖK FAJBOROK

ÁRPÁS P.

hölgyfodrászata

most: I., Hidegkuti-ut 18. sz.

Hadapród-utcai villamosmegálló

TELEFON: 64—5—28.

Hajfestés, dauerolás, szőkités, vas- és vizondulálás, hajvágás, manikür

Ujlaki nóta

HA JÓL ÉS OLCSÓN
AKAR ENNI,
AKKOR GUTTMANNHOZ
KELL MENNI.
OTT AHOL ESTE
VIG ZENE SZÓL,
HALÁSZLÉT ÉS MÁST
OTT FŐZNEK JÓL.

III., ZSIGMOND-UTCA 41.

Telefon: 51-3-18.

Guttmann vendéglő

RUHÁK

II., FŐ-U. 57. Tel. 55-3-85

Mérték szerint olcsón, izlésesen készülnek, átalakitások, forditások jutányos áron. Ruhakarbantartás teljesen garantálva. 2 öltöny P 2.50

Első Budapesti Ruhakarbantartási Vállalat

RÓMAI FÜRDŐ

ÓBUDA — AKVINKUM Késő őszig

Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálvíz

A szentendrei HÉV vasútnak a MFTR hajóknak és az UJPESTI átkelő propellernek állomása

OLEUM

műszaki kereskedés

Telefon: 69—0—10. XI. ker., Horthy Miklós-út 32. — Autócikkek, Boschcikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF-lerakat, gépszij, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont és padlóolajok, kocsikenőcs, gépzsir, autógummi. — Házhoz szállitással.

IGYUNK HARMAT VIZET

Megrendelhető a székesfővárosi Ásványvízüzemnél, I, Gellért rakpart 1. Tel.: 53-0-03

MEGNYILT a POZSONYI ÉTTEREM KELLEMES TERRASZA!

Tulajdonos: TÖRÖK JÓZSEF

VILLATELEK ELADÓ

1000 négszögöles, előnyös feltételek mellett a hűvösvölgyi villanegyedben (I. Hidegkuti út 93) Érdeklődni lehet a tulajdonosnál: Palóczy, II. Keleti Károly utca 19. Telefonszám: 52-3-81.

Óbuda-Ujlaki Takarékpénztár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, III. LAJOS UTCA 148

Telefon: 62—4—57

Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legnagyobb kamatozás mellett.

Kölcsönket folyósit váltóra, folyószámlára, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

BALÁZS VENDÉGLŐ Hüvösvölgy végállomás Specialitások: Rántottcsirke, dampfnudli Nyitott és csukott terraszok. — Naponta cigányzene.

NYÁRI CIPŐKÜLÖNLEGESSÉGEK
BELVÁROSI NIVÓJU MODELLEK
diósi
VI., teréz-körut 1/B
telefon: 10—3—92

SZEMÉLYI HIREK

ANNA királyi hercegasszony nagy érdeklődés közben szép sikerrel vizsgázott olasz nyelvből, a budapesti Dante Egyesület dísztermében. Colonna herceg követ a kitüntetéses diplomával együtt hatalmas rózsacsokrot nyujtott át a királyi hercegasszonynak.

JÓZSEF FERENC kir. herceget május 24-én a Szent Sír Lovagrend nagykeresztesének és tartományi helytartójának avatta fel a Mátyás templomban Serédi Jusztinián dr. bibornok, hercegprimás.

FABINYI TIHAMÉR dr. pénzügyminiszter legközelebb deviza-ankétet hív össze, amelyben megbeszélik az ipar és mezőgazdaság devizaigényeit.

APPONYI ALBERTNÉ grófnőt, a halhatatlan emlékü magyar államférfi nejét választotta ismét elnökének a Magyar Nők Szentkorona Szövetsége.

SIPŐCZ JENŐ dr. tizenötéves polgármesteri jubileumára tisztelői elkészíttették mellszobrát és plakettjét, amely Törzsök Károly fiatal művészünk munkája.

SZENDY KÁROLY dr. polgármester május 27-én délelőtt megtekintette a tabáni parkirozás munkáit és azokat az archeológiai érdekességeket, amelyek a terepegyengetés során napfényre kerültek.

LIBER ENDRE h. polgármester a weekend telepek és csónakházak tűzrendészeti szabályait rendeletben adta ki.

SASS ELEMÉR DR. miniszteri tanácsos a belügyminiszterium fővárosi osztályának vezetője a közelmultban udvariassági látogatást tett a városházán Sipőcz Jenő dr. fő- és Szendy Károly dr. polgármesternél.

OSZOLY KÁLMÁN, akit középfültől gyulladása gátolt meg abban, hogy erősebb agitációt fejtsen ki a mostani választások alkalmából, Balatonszabadiban levő nyári lakásába költözik, hogy ott végleges gyógyulást keressen.

vitéz GALÁNTHAY GLOCK TIVADAR ny. tábornok orszgy. képviselő a Magyar Nemzeti Szövetség magyar-bolgár bizottságában Boris király névnapját méltatta a május 14-i ülésen.

FELKAY FERENC tanácsnokot, aki 1933. óta kiváló gonddal vezette a főváros racionalizálási munkáit, tejles elismerésének nyilvánitása mellett Szendy Károly polgármester külön megbizatása alól felmentette, a tanácsnok saját kérelmére.

BÁRÓ BABARCZY ISTVÁN tanácsnok ellen 36.000 pengős kártérítési keresettel különös pert indított egy koporsókereskedő, aki jogtalanul árusított bizonyos temetkezési cikkeket s ezért üzletét becsukták A furcsa per elé kiváncsi várakozással tekint a közigazgatási hatóság.

VÉSSEI EDE gázgyári vezérigazgató érdeme, hogy tömeges, összesen 577 névmagyarositási kérelmet nyujtottak be a gázgyári alkalmazottak a belgyminisztériumhoz.

VÉRTES EMIL a Nemzetközi Vásár és a Fővárosi Kereskedők Egyesületének elnöke közgazdasági érdemei elismeréséül felsőházi tagságot kap.

DULIN ELEK dr.-t, a miniszterelnöki sajtóosztály közszeretetben álló osztálytanácsosát, a Nemzetközi Mentőügyi Konferencia megrendezése körül kifejtett munkássága elismeréseül a belga királyi érdemkereszttel tüntették ki.

TORMAY CECILE irónőt, a „Napkelet" cimü folyóirat kiváló szerkesztőjét a Nemzetek Szövetsége, Laval francia külügyminiszter javaslatára, a Szellemi Együttmüködés Bizottságába tagnak választotta. A Bizottságnak Curiené óta Tormay Cecile az első nőtagja.

PERCZEL GYÖRGY vezérigazgatót kinevezése alkalmából meleg ünneplésben részesitették a BSZKRT tisztviselői és alkalmazottai s a munkatársak nevében Márkus Jenő dr. vezérigazgató helyettes méltatta kiváló érdemeit.

MORBITZER DEZSŐ gazdasági tanácsos érdekes előadásban ismertette a kiskert és ablakdiszités versenyeit a Virágos Budapest Virágos Magyarország mozgalom legutóbbi ülésén.

OREL GÉZA dr. tankerületi főigazgatót a szombathelyi felsőkereskedelmi iskolához érettségi biztosnak nevezte ki a kultuszminiszter.

BUCSÁNYI GYULA dr. főorvos, egészségügyi tanácsos érdekes könyvben ismerteti a napfürdőzés és a napfény gyógyhatását.

ZAITZ LÁSZLÓ műszaki főtanácsos és SZABÓ JENŐ műszaki tanácsos, akik kiváló gonddal intézik a főváros csatorna ügyeit, Németországban tanulmányozzák az ottani csatornaszivattyú telepeket.

ESPLANADE
CAFFÉ RESTAURANT
Nyári kettős terrasz a Rózsadomb oldalán.
TÁNCTERRASZ
Sajáttermésü és uradalmi, tisztán kezelt borok
Zónareggeli (pörkölt, tokány, gulyás, savanyútüdő) piccoló sör és kenyér . . 50 fillér
Reggeli kávé tejszinhabbal és süteménnyel 50 fillér
Kismenü . . . . . 1.— pengő
Nagymenü . . . . . 1·30 pengő
SEBALD REZSŐ
vendéglős

HUSSZEIN HILMI budai mufti Genfbe utazott.

MIKOLA GÉZA dr. „Mit kiván a Szent Imre város?" cimmel a Vállalkozás és Epitkezés május 20-i számában ismertette a Budai Naplóban is sokszor tárgyalt méltányolt kivánságait a XI. kerületnek.

CUKOR MIKLÓS dr. lapunk munkatársa az Ujságirók Szanatórium Egyesületének fürdőorvosa francesbadi rendelését ezidén is folytatja.

VASTAGH GYÖRGY szobrászmüvészt, a Görgey szobor alkotóját, a Kormányzó kormányfőtanácsosi cimmel tüntette ki.

VITÉZ HORVÁTH LÁSZLÓ tanácsjegyzőt nevezték ki a főváros szociálpolitikai ügyosztálya helyettes vezetőjének.

KUNDTL ANTAL szolgálatonkivüli századost miniszteri tanácsosi cimmel a Külkereskedelmi Hivatal elnökének nevezték ki. Eddigi működése méltó garancia, hogy a magyar külkereskedelem legfontosabb szervét a szükséges gonddal fogja irányitani.

MARENCSICH OTTÓ a Szállodások Nemzetközi Szövetsége brüsszeli nagygyülésén tájékoztatta a belga királyt a magyar viszonyokról és idegenforgalomról. Nemzetközi forgalom javitására irányuló javaslatait egyhangulag fogadta el a szállodások kongresszusa.

MIKECZ KÁROLY dr. figyelemreméltó tanulmányt adott közre „A Nemzeti Egység pénzügyi programmja" cimmel.

GUTH FERENC dr. elöljáró május 17-én mint a Pénteki Borgazdatársaságnak aznapi borgazdája rendkívül érdekes előadás keretében foglalkozott a nálunk divatos és általánosan használatos idegen szavakkal.

GERMANUS GYULA dr. egyetemi tanár „Zarándokutam Mekkába és Medinába" cimmel érdekes vetitettképes előadását élvezte a Magyar Keleti Társaság május 16-i ülésén.

MEZŐ FERENC dr. tanárt, a szellemi olimpiász közismert győztesét századosi rangra léptették elő.

csepei ZOLTÁN ELEK dr. ultrarövidhullámú orvosi gyógykezelést vezetett be II. Margit krt. 5-b. alatti rendelőjében

SOMOGYI ÖDÖNNÉ énektanárnő növendékei május 19-én a Pesti Vigadóban hangversenyeztek ROSSA ERNŐ karnagy elmélyedő zongorakiséretével.

ROSSZKOR ÜNNEPELTÉK

országos pompával a nálunk látogatást tevő Mackensen vezértábornagyot, mert a magyarság elkeseredetten gondol arra a hazafiatlan, eléggé meg nem bélyegezhető mozgalomra, mit a háládatlan sváb községekben német agitátorok indítottak meg és amiben **oly szivesen vett részt ez a német származású bevándorolt elem, amely itt évszázadokon át tejben-vajban fürdött és soha senki sem kényszeritette arra, hogy sváb voltát megtagadja, de elvártuk volna, hogy méltányos elismeréssel és hálával viseltessék új hazájának nemzete iránt. A kormány kénytelen lesz új nemzeti katasztert életbeléptetni és ezeket a sváb falukat megbontani olymódon, hogy minden szinmagyar faluba áttelepit két-három sváb családot. Hadd lássák, hogy mi is tudunk erőskezü nemzet lenni, ha hivatlan kézzel avatkoznak belső állami rendünkbe.**

Juniusi ünnepi hetek 6-ától 20-áig tartanak és Ugron Gábor vbtt. valamint Fellner Alfréd elnökletével hatalmas rendezőgárda készíti elő a várható nagy idegenforgalom programmját. Az ünnepségek kapcsán jelentős szerephez jut a fürdőváros, délutánonként sportesemények, este pedig operabemutatók és hangversenyek gazdag választéka szolgálja a legkényesebb igényeket. Esztergomban Liszt Ferenc emlékezetére hangverseny, a belügyminisztérium gyönyörü dísztermében pedig kamarazene esték mutatják be legkiválóbb müvészeinket. A juniusi hetek iránt imegnyilatkozó óriási érdeklődés következtében az itthoni jegy igényléseket csak korlátolt számban és jóelőre tudja biztositani a rendezőség, amelynek helyisége a Vigadó épületében van.

Régi műgyüjtő kincseit találták meg a Fortuna ucca 6. sz. házban, ahol muzeális szempontból tökéletes numizmatikai gyüjteményre bukkantak a talajszigetelést végző munkások. 1544-től 1579-ig forgalomban volt ezüsttallérokból áll a gyüjtemény, amelyben a Hansa városok tallérjai mellett würzburgi, bajor, osztrák és cseh érmeket találtak. Összesen 141 darabból áll az értékes lelet, amely egy francia szinarany dukátot is magában foglal. A Fővárosi Múzeum szakértői szerint a középkori gyüjtő 1579-ben, amikor Raggendorf csapatai portyáztak a város körül, valószinüleg félelmében rejtette el tallérgyüjteményét a szoba padlózata alá. Érdekes megemliteni, hogy a házban azelőtt rendőrszoba volt és a szobában, amelyben az értékes gyüjteményt megtalálták, legutóbb egy szegény cipészmester lakott.

Jánoshegyi drótkötélpálya megépítése hosszú idő óta vajudó kérdése a hegyvidék közlekedésének. A Bszkrt régebben a Jánoshegyet a Zugligettel összekötő sodronypálya megépítésére kért engedélyt a kereskedelmi minisztertől, aki az építéshez azzal a feltétellel járult hozzá, hogy az előmunkálatokat még 1934-ben meg kell indítani. Mivel azonban a főváros közlekedési üzeme jelenleg nem tud komoly összeget invesztálni a belső és külső idegenforgalmi szempontból egyaránt fontos és érdekes uj alkotás megvalósítására, a minisztérium az előmunkálatokra vonatkozó engedélyt 1936 május 1-ig meghosszabbitotta. Ekkor tehát, — ha csak további nehézségek nem merülnek fel — a Jánoshegy—Zugligeti drótkötélpálya előmunkálatait meg kell kezdeni.

A GÁZMÜVEK IGAZGATÓSÁGA közli, hogy a Polgármester a gáztüzhelyek havi bérleti díját folyó évi junius hó 1-től 1.60 pengőről 1 pengőre szállitotta le. Egyben felhívják a háziasszonyok figyelmét, főleg az uj fogyasztókét, hogy a Gázművek VI. Vilmos császár út 3. sz. I. emeleti bemutató termében minden kedden és pénteken délután 5 órakor gyakorlati főzőelőadást rendeznek, a gázkészülékek helyes kezeléséről és a takarékos főzésről. Belépődij nincs, vendégeket szívesen látnak.

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I., Attila utca 8

Lágymányos madárvilágáról irt érdekes cikket a „Természet-be" Pénzes Antal dr. — Budán, a müegyetem és a vasuti összekötőhid között érdekes madárfajokkal találkozunk. Az uj hidfő töltésterületén a pacsirta nagyságu kis lilék, a fehérfoltos farku hantmadarak, vitorlázó füsti- és és partifecskék mellett a Duna-part fölött ott repdes az ezüstsirály. Lármás madár, a Balatonon gyakori közvágócsér. — Ez a sok apró madár megérdemel valami védett parkot a nagy városrendezési lázban is.

Bszkrt. budai programmjával kapcsolatban a következő terveket valósítják meg: 800.000 pengős költséggel a kiszélesitendő Margithidon a vágányokat középre fektetik. — A Boráros téri hiddal kapcsolatban a pesti hidfőtől a Verpeléti útig uj vonalat létesitenek, amelynek előirányzott költsége kb. két millió pengő. — Kiszélesitik a Szent Imre herceg uti aluljárót és az összes felmerülő költségek fedezésére a főváros vezetősége kölcsönt vesz fel.

Fővárosi barakok lebontásáról nyilatkozott Szendy Károly polgármester. Egyelőre nem mondhatunk le a barakiskolák tipusának fenntartásáról, mert a 2 millió 800 ezer pengős iskolaépitési programm végrehajtása után is jelentős iskolahiányok maradnak. Budán a Hengermalom uti és kelenföldi, valamint a vári s Labancz úti elemi iskolák baraképületeinek felszabadulása várható s ezeknek az épületeit nagyobbrészt a pesti oldalra fogják felállitani.

Orsolyarendi apácák rózsadombi gyönyörü székházukban az elmult héten ünnepelték nagy fénnyel a Rend alapitásának 400. éves jubileumát. A sorozatos ünnepségeken nagy számban vettek részt a magyar közélet, a főváros és budai polgárság képviselői és kifejezésre jutott az a szeretet és hála, amivel a legújabb leánynemzedékek tartoznak az orsolyarendi apácáknak. József Ferenc királyi herceg és Anna főhercegasszony, Serédi Jusztinián dr. hercegprimás vezetésével a magyar társadalom sok előkelő tagja juttatta el szerencsekivánatait a Rend soproni és budapesti főnökasszonyaihoz s az iskoláslánykák pompás müsorokkal hangulatos májusi ájtatosságokkal valami különös varázst hintettek szét a látogatók között a Rózsadomb csöndes zárdájában.

Hubay Jenő Társaság május 19-én a Nemzeti Szalonban koncertet rendezett, amelyen a ma élő irók, legkiválóbb előadó művészek működtek közre. Zathurecky Ede hegedűjátéka a szivárvány minden színével kápráztatta a közönséget a társaság névadó gazdájának romantikus szonátájának előadásában, amelyet Ticharich Zdenka kisért a zongorajátszás fölényes művészetével. Tutsek Piroska cizellált, légies énektudása. Szávay Gyula és Farkas Imre egy-egy költeményére irt dal előadásában ragyogott. Zathureczky Ede újabb számát Herz Ottó dr. kisérte zongorán, annyiszor megcsodált eleganciával. Befejezésül egy-egy Végváry, Szabolcska és Petőfi dalt mutatott be Tutsek Piroska, az illusztris szerzőnek; Hubay Jenőnek elmélyedő kiséretével. Az előkelő közönség sok szivvel ,a megérzett legmagasabb művészet hálájával tapsolt az ősz mesternek s a gazdag tehetségű közreműködőknek.

Kedélyes kuglipartira jött össze május 24-én, pénteken este, az idén először, a „Budai Iparosok és Kereskedők Köre" a Wendl-féle „Pacsirta" vendéglő kerthelyiségében, ahol a nagyszámban megjelent tagokat Hubert Vilmos elnök üdvözölte meleg szavakkal. Lelkesen ünnepelték Kollár Lajost születésnapja alkalmából. A kitünő hangulatban elmult estét minden pénteken este ugyanitt megrendezik, amire az iparostársakat szeretettel várják. Fábián József alelnök kimentette Ravasz László elnök elmaradását.

GYERMEKKÉPEK Blahosnál II., Fő u. 18.

Lebontják a Rácfürdőt. Egyes értesülések szerint, egyrészt, mert a Tabán rendezésének során a fürdőben amúgy is jelentős beruházásokra és átalakitásokra volna szükség, másrészt azért, mert a fürdő üzletmenete nem rentabilis. Ilymódon alkalma lesz a fővárosnak felhasználni a Rácfürdőt tápláló értékes hév-forrásokat és a törzsvendégeket a szomszédos Rudas- és Gellértfürdőkbe irányitani. Ugyancsak a Tabánrendezésekor sor kerül a Döbrentei tér 5-6. számú két nagy bérház lebontására, amelynek előkészitését és kisajátitását a Közmunka Tanács most intézi. Kár volt úgy látszik mégis a Rácfürdőt méregdrágán megvásárolni.

Talán a pénztelenség az oka, hogy néha néha megáll olyan nyilvános területek rendezésének munkája Budán, amelyek idegenforgalmi szempontból sürgősen és mielőbb rendezendők. Buda lelkes jóbarátja Király Kálmán tanácsnok igyekezik — még apró kérdésekben is — rendezni Buda sok kellemetlen ferdeségét és a nagyon ferdén lelógó utcakeresztezéseket apró sarokparkokkal úgy elmaszkirozni, hogy ezek a bántó részletek ne rontsák a látképeket. Az idegenforgalom egyik fontos útja Budán a Hunyadi János út, autóbusz út is, de sehogy sem méltó mai alakjában arra a szerepre, amelyre hivatott. Hunyadi János szobráig még csak volna városi képe, amely rendkivül megszépül a Halászbástya alatt, de azon túl a Bécsi kapuig a bástya alja oly kietlen, elhanyagolt, hogy még a várbeli lakókat is bántja, akik már több izben fordultak emiatt lapunkhoz. Szóvá tette ezt Lampel Vilmos miniszteri tanácsos is, aki gondos szemmel őrködik a Várban és igyekszik minden szépet megmenteni, minden rútat megszépiteni. Lehet, hogy magántulajdon az a szük bástyaalji részlet, amely a bástyára vezető lépcsőn túl valami szörnyü rendetlenségben, izléstelenségben várja az idegeneket, — remélhetőleg már nem sokáig.

Az elátkozott városrész sorsán nehéz javitani. Habár itt fekszik Buda szivében a Fő utca, Csalogány és Margit krt. által határolt háromszögben, de föltétlenül meg kell indítani ennek az apró házdzsungelnek a jövendő rendezését, mégpedig a Horváth utca kiszélesitésével. Ez az utca a Margit körút fordulójától, ennek a nagy útnak akár egyenes folytatásában is, hatalmas közlekedési vonalát képezne a Donáti utcán át a Várfelé. Ennek a forgalma uj életet vinne ebbe az elalélt városrészbe. Még ha nehéz áldozatok árán is, de mielőbb meg kell kezdeni a Horváth utca mentén fekvő házak kisajátitását és oda néhány hiányzó középületet épiteni, ami megindítaná ott az épitkezést, és nagyban előmozditaná ott az épitkezést, amit nagyban előmozditana a Görgey Arthur utca kiszélesitése a Dunáig.

Drágaköveket és törött nemes fémet vásárol: SZERAFIN GY. II. Roham u. 8

Autóbuszgaraget szándékozik épiteni a Bszkrt. a budai oldalon 120—150 kocsi részére. Az igazgatóság a garázst a déli pályaudvar környékére tervezi, ezenkivül szóbajöhetnek még azok a fővárosi ingatlanok, amelyek a Fehérvári út környékén és a Széna tér mellett várnak beépitésre. Illetékes helyen sajnálják, hogy a közelmultban jelentékeny veszteséggel adta el a város vezetősége az Alkotás utcai telekkomplexumot, amely garázs céljára kiválóan alkalmas lett volna.

Buda legszebb magánvillája a fogaskerekű vasuttal szemben öt éve üresen álló Fónagy villa, amelyet most a tulajdonosai az Aczél testvérek átépittetnek. A környék és kert panorámájával és hangulatával harmonizáló müvészi átalakitást a Dános és Fehér cég végzi és augusztus elsején az épület már lakható Eddig három bankigazgató egy iparvállalati igazgató és egy nagykereskedő vett ki lakást a gyönyörü palotában, amelynek kertjét is átalakitják úgy, hogy a Rajnapark étterem területének megszükitésével a lakókat is kerthez juttatják.

Ezüst nász. Grosshaus Károly a Cementmüvek volt vezérigazgatója, most a „Honi Ipar" cimü lapvállalat igazgatója e hó 14-én ülte bizalmas családi körben házasságának huszonötödik évfordulóját, mely alkalomból barátai és ismerősei melegen üdvözölték.

ELŐKELŐ URIASSZONY
hochdeutsch németnyelvi és társalgási órákat ad Budán. Telefon: 53—8—94.

Gellért rakpart világitásának kétségbeejtő viszonyaival már a napisajtó is foglalkozik. A „Magyarság" irja: A népes Szent Imre-várost csakis ez az ut köti össze a Tabánnal és még északibb budai városrészekkel. Ezen az uton sürübb villamosforgalom bonyolódik le, nagyszámu teherkocsi hordja a rakpartok tégla- és kavicsanyagát, sürü a gyalogos személyforgalom is és ez az egész fogalmas ut, vidéki mellékuthoz illően, sincsen kivilágitva. Ha autón kénytelen az ember rajta végigmenni, csak reflektorfénnyel lenne képes meglátni, vajjon nem ütközik-e bele előtte haladó járműbe? — ámde reflektort itt belterületen nem használhat, kihágás cimén megbüntetné érte a rendőrség. Gyalogosnak életveszélyes akárcsak egyik gyalogjáróról a másikra átmenni is. Közérdek tehát, hogy a főváros gondoskodjék ez utvonal megfelelő közvilágitásáról.

Gyász. Kabai-Kabakovits György, m. kir. postai főszámtanácsos, május 20-án Budán elhunyt. Nagy részvéttel temették 23-án a farkasréti temetőben a budai közéletben is szereplő polgárt, akiben Kabakovits József v. hat. biz. tag testvérbátyját gyászolja.

Kapisztrán Szt. János, a honvédség védőszentjének szobrát május 23-án délelőtt ünnepi külsőségek közt leplezték le a helyőrségi templomban. Hász István tábori püspök szent-mise közben hatalmas beszédben méltatta Hunyadi János pap-fegyvertársának hősi és vallásos erényeit. A mélyhatásu szentbeszéd után a püspök megáldotta a várbeli hölgyek nemzeti szinü virágokból font koszoruját, amelyet elsőnek helyezték el a felszentelt emlékmüvön. A müvészi szobor felavatására megjelentek; a miniszterelnök képviseletében Bárczy István államtitkár, a főváros nevében Liber Imre h. polgármester, a Katholikus Szövetség részéről Zsembory István dr. ügyv. elnök és a magyar ferences rendtartomány képviseletében P. Majsay Mór, szentföldi biztos.

Megnyiltak a Balatonnál

Balatonalmádi
Balatonlelle
Keszthely, Siófok
Balatonszemes
MEINL GYULA Rt.
idényfiókjai

Kellemesen szórakozhat
NARDAI
kerthelyiségében
II., KUT-UTCA 13. SZ.
ASZTALRENDELÉS TELEFON: 50-4-08.
Minden időben halászlé
ELSŐRENDŰ ZENE
DÉLBEN: Menürendszer

Wágner János
vendéglője a 11. §-hoz
I., ISTENHEGYI-UT 19. SZÁM
Naponta zene

Befőttes üvegek, virágcserepek, játékok, keretezés, üvegezés
HOFFMANN
üveg-, edény-, porcellán üzletében
II., HIDEGKUTI-UT 5. TELEFON: 64-7-98.
A Zugligeti és Pasaréti egyesület tagjainak kedvezmény!

LEGOLCSÓBB ÁRAK!
HÁRSHEGYI VENDÉGLŐ
83-as villamos
— Vadorzó-utcai megállója —
I., HIDEGKUTI-UT 84c.
Kitünő konyha — Figyelmes kiszolgálás
NAPONTA CIGÁNYZENE.
TÓTH JÓZSEF

36 éves cég
REICHER
II., Tégla-utca 9.
KELMEFESTÉS, VEGYTISZTITÁS

Buda legrégibb fürdője:
A CSÁSZÁRFÜRDŐ
FÉRFI ISZAPFÜRDŐJE
megnagyobbitva
és modernül átalakitva
MEGNYILT
EGÉSZ NAP NYITVA!

VADASKERT
VENDÉGLŐ és
CUKRÁSZDA
Hüvösvölgyi villamos végállomástól 2 perc
JAZZ — TÁNC
TEKEPÁLYA — PANZIÓ

Uj gyógyvizpolitika?

Kaptuk a következő hirt:

Május 14-én kedden, este ½7 órakor a budai „Juventus" ivókútnál az Érdről idegyalogolt munkanélküli vasöntő és felesége 8 fillérért gyógyvizet kért. A 8 fillérért másfélliteres üvegüket a kiszolgáló személyzet nem tölthette meg. A munkás egész pénzét forrásvizre költötte volna, de nem kaphatott érte gyógyvizet.

Kétségbeejtő!

A nincstelen, beteg ember Érdről idebandukol, hogy pár napig az Isten ajándékából kúrálhassa majd otthon a betegségét és akkor ott, ahol millió literszám gyógyvíz ömlik fel-

VALÓDI
DEBRECENI HENTESÁRUK
egyedüli készítője Budán
debreceni hentesáru
és csemegeüzlet
II., FŐ-UTCA 49.
ÁLLANDÓAN FRISS BORJU-, SERTÉS ÉS MARHAHUSOK

használatlanul a Dunába, 8 fillérért egy üveg vizet se adnak neki. Akkor se, ha ez a 8 fillér minden vagyona.

Talán titokban a sok mindenféle kartel mellé megalakult a gyógyvízkartel is? Talán az, amit illetékesek és illetéktelenek évtizedek óta a polgárok fülébe motyognak, mégis csak kis piszkos, pénzre felváltható propaganda volt? Talán itt nem is a népbetegségek elleni védekezés, a magyarság egészségügyének megjavítása a főcél: hanem csak stallumok, amiket meg lehet szerezni?

Nem kérjük, nem óhajtjuk, de reméljük, hogy, ami természeti kincs, ami Isten ingyen ajándéka: — az legalább a nyomorultakkal szemben ne lehessen üzlet. Ilyen eset ne ismétlődjék.

Óbudai trolleybuszt a közönség megindítása után hamar bizalmába fogadta s az első esztendő 305.000 utasával szemben az elmult évben összesen 440.000 ember vette igénybe az óbudai temetőhöz vezető járatot.

Rózsák Szentje és Tíz Szűz című misztériumjátékokat mutattak be Dienes Valéria dr. mozgásművészti iskolája május 24-én délután a Városi Szinházban. A szini- és mozdulat hatásokra felépített két mű nagyon tetszett a Szent Vince egyesületek világkongresszusára idesereglett hazai és külföldi katholikusoknak. Főszerepekben hatásosan érvényesült J. Viraág Ilus és Dienes Gedeon gazdag technikájú művészete és az egybegyült közönség sokat és lelkesen tapsolt.

Községi Birák és Előljárók Kézikönyve címen Várkonyi István Zsebnaptára c. mű VIII. évfolyama 1935. évre most hagyja el a sajtót. A könyv tartalmazza mindazon tudnivalókat, melyekre az előljáróknak hivatásuk gyakorlatában a közigazgatás életében szükségük van. A könyv megrendelhető Várkonyi István, nyug. főjegyzőnél, Budapest, VII. Nürnberg u. 29. III. 3, a szállitási költségekkel együtt 3 P. 10 fillér kedvezményes elővételi áron.

Budai Szépművészeti Társulat IV-ik évi kiállítása a Budai Klubban (Pálffy tér 4.) meglepő fejlődésről tesz bizonyságot. Lehiggadtak a szélsőségek és a hagyományok a fiatalság temperamentumával értékes összhangba jutottak, ami a művészi szempont fokozott igazolását jelenti. Bátran és hittel néznek szembe a kiállítók a ma tomboló irányok szertelenségeivel és örömmel kell megállapitani, hogy közel jutottak a bemutatott feladatok lelkéhez. A kiállítás nivója minden művész számára a legszebb elismerés, melyet megállapithat a közönség.

Második római amfiteátrumot tárt fel a Viador és Nagyszombat utcák XVIII. századból való házcsoportja helyén Nagy Lajos dr. az Akvinkumi Múzeum igazgatója. Az amfiteátrum létezéséről hosszabb idő óta tudott a tudomány és Buda közvéleménye is, most a részletek feltárása során a Pacsirta utcában megtalálták a Dunaparttól a cirkuszhoz vezető utat. Apróbb érmek és más régiségek is előkerültek, de az amfiteátrum teljes feltárása csak akkor lesz elérhető, ha a köralakú területen még fennálló összes apró házikók lebontásra kerülnek.

A Nemzetközi Vásárnak 70.000 látogatója volt. Magyar vidékről 52.000, külföldről 20.000 vendég érkezett. A látogatók közt öt világrész 30 állama volt képviselve.

Egyházi hangversenyt rendezett május 26-án a III. ker. Kövi Máriáról nevezett egyházközség énekkara, amelyen a budai ferences énekkar, Benedek Sándor hegedűművész, Péter József orgonaművész, Somogyi Ödönné operaénekes és Szilágyi Béla a m. kir. Operaház tagja működtek közre. Orlando di Lasso, Palestrina és a középkori többi nagy zeneszerzőktől a legmodernebbekig művészi előadásban érvényesültek a világhirű szerzemények. A szépen sikerült templomi hangverseny rendezése a nagyon agilis Peisz Lajos lelkész és Rossa Ernő karnagy érdeme.

Margitszigeti Szent Mihály kápolnában május 19-én zenésmisén működött közre Vidor József kitünő karnagy vezényletével a Margitszigeti Daloskör. Régi magyar egyházi énekek csendültek fel a kóruson s az áhitatos hangulatban brilliáns művészettel énekelte Rétyi Székely Sári énekművésznő Gounod: Ave Máriáját és Réger Mária bölcsődalát. A szép énekszólóhoz finom művészettel illeszkedett Horváth Zoltán hegedűjátéka s a két fiatal művész megnyilatkozása a margitszigeti vasárnap szép eseménye volt.

Orajavitás: Szeratin Gy. I. Roham u. 1

Betegélelmezés tanfolyamát rendezi a Kath. Háziasszonyok Orsz. Szövetsége és az Iskolánkivüli Népmüvelési Bizottság, Budapest Székesfőváros Gázműveivel karöltve május 28-tól. Az általános betegélelmezésre vonatkozó tudnivalók mellett a speciális betegek, úgymint gyomor, vese, cukorbetegek, a soványító- és hizlalókúrák változatos étrendjét ismertetik, az egyes ételek gyakorlati bemutatása mellett. A tanfolyam négyhetes, heti két napon délután 5 órai kezdettel, részvételi dija 5 pengő. A nyersanyag beszerzéshez hozzájárulás esetenként kb. 30 fillér. A tanfolyam helye és jelentkezés: Budapest Székesfőváros Gázművei propaganda helyiségei és bemutató termei, VI. Vilmos császár út 3. sz. I. emelet. Jelentkezőket csak korlátolt számban vesznek fel. —

Lórántffy Zsuzsanna lépcső köti össze az Olasz fasort a Trombitás úttal. Idáig úgy tünt, hogy a nagy történelmi névhez fűződő emlékeket a lépcső romjaiba akarják megbecsülni Budán, azonban végre kiderült, hogy a téli hónapokban valósággal életveszélyes közlekedési vonalat kilehet javítani. Király Kálmán tanácsnok most elrendelte, hogy az elhanyagolt lépcsőt még ebben a hónapban hozzák rendbe.

Mátraverebély-Szentkútra Szent Ferenc budai III. rendje junius 2-án zarándoklatot rendez. Indulás reggel 7 órakor a Keleti p.-u.-ról; visszaérkezés este 9 óra 40 perckor. Menettérti jegy ára 3.20 P, előreváltható a Margit körúti plebánia hivatalban.

GYORSIRÁST havi 8 pengőért tanulhat a KOZMA-iskolában, II. Iskola u. 27

III. ker. „Noe és Háromkirály" temetkezési egyletek elnöksége elhunyt tagjaiért május 23-án az ujlaki plébániatemplomban gyászmisét mondatott, amelyen a jelenlegi tagok nagy számmal vettek részt.

Evangélikus templomépitő egyesület alakult a Krisztinavárosban, amely május május 19.-i ülésén Varsányi Mátyás dr. lelkész imája után Móhr Győző dr. presbitert választotta meg elnökének. Langsfeld Géza kabinettirodai tanácsost s Plencner Sándor dr. főorvost társelnöknek választották meg.

Szeretetvendégséget rendezett május 22-én a budai református egyház emlékalapitványi nagytermében, amelyen Haypál Béla vezető lelkész nagyhatású beszédet mondott. Az estén résztvett előkelő közönség sorában megjelentek: Szász Károly dr. v. b. t. t., Borbély Kálmán ny. min. tan. Borsos Endre dr. közigazg. biró és sokan mások. Közreműködtek: Balogh Gábor, Haypál Béláné, Bary Zoltán dr. ügyész Sz. Szalay Ilona operaénekesnő és ifj. Szász Károly iró.

Zenélő kutat állitanak fel a Margitszigeti budai oldalán, ahogy a Közmunka Tanács elhatározta és mi is régebben sürgetünk. A kút pontos mása Bodor Péter székely ezermester remekművű marosvásárhelyi alkotásának és a benne működő zeneautomata pénzbedobásra székely népdalokat játszik. Az új alkotás felállitását nagy érdeklődéssel várják a Margitsziget barátai

REMÉNYI SCHNELLER LAJOS dr. rendkivül érdekes előadásban sürgette a közönség közgazdasági felvilágositását, a Magyar Tőzsdeklub rendes közgyülésén.

KRESZ KÁROLY dr. a Pesti Tőzsdében éles nyilatkozatban szállt szembe a bankokat támadó gazdaságpolitikusokkal.

IFJ. VITÉZ HORTHY ISTVÁN az Ailami Gépgyár igazgatója részt vesz a római kereskedelmi tárgyalásokon és két-három hét mulva tér vissza Budapestre.

DARÁNYI BÉLA dr.-t a Futura kiváló vezérigazgatóját a Kormányzó szolgálatonkivüli viszonyban huszárszázadosnak nevezte ki és ez alkalomból külön kihallgatáson fogadta.

SÖMJÉN ZSIGMOND az Első Magyar Gyapjumosó Rt. igazgatója az új iparügyi miniszterium egyik gyáripari főosztályának vezetésére kapott meghivást, miniszteri tanácsosi rangban.

FUTÓ DEZSŐ cégvezetőt a Hazai Általános Biztositó rt. aligazgatónak nevezte ki.

WEINER SAMU a Hungária Gőzmalom Rt. vezérigazgatója, a Kormányzó Ur Őfőméltóságától kiváló érdemei elismeréséül kormányfőtanácsosi címet kapott.

SZABLYA JÁNOS, a Ganz és Társa Rt. nyugalomba vonult központi igazgatóját közhasznú közgazdasági tevékenységéért a Kormányzó kormányfőtanácsosi címmel tüntette ki.

Kereskedelmi Bank tisztviselői sorában Farkas József cégvezetőt, az ellenőrzési osztály revizorát és — Láng József dr. cégvezetőt a nemzetközi devizapiacok egyik legalaposabb ismerőjét az igazgatóság aligazgatóknak nevezte ki. A két főtisztviselő megérdemelt kitüntetése osztatlan örömet keltett.

Magyar Általános Hitelbank legutóbb tartott igazgatósági ülésén lovag Wertheimstein Viktort és dr. Makay Oszkárt igazgatóknak, Rubner Károlyt, Lukács Miksát és Basch Hugót igazgatóhelyetteseknek, Bassa Jenőt, Biró Árpádot, Kraut Jenőt és Vermes Andort cégvezetőknek nevezték ki.

Nemzeti Hitelintézet Rt. 15 évi rendes közgyülésén egyhangú helyesléssel fogadták el az igazgatóságnak a mérleg megállapitására, az osztalék fizetésére és a nyereség felosztására vonatkozó összes javaslatát. A vidéki részvényesek nevében Falussy Gusztáv mezőtúri református lelkész szólalt fel, aki az intézetnek a vidéki fiókhálózat révén kifejtett munkáját méltatta és egyben az igazgatóságnak a részvényesek háláját tolmácsolta. Köszöntötte még a részvényesek nevében az uj vezérigazgatót, Molnár Andrást, akit a közgyülés ezuttal igazgatósági taggá választott meg.

Országos Központi Hitelszövetkezet május 28-ra hívta össze évi rendes közgyülését. Az igazgatóság jelentéséből megtudjuk, hogy az OKH alapitványi tagjainak száma 517, a rendes tagoké 1858 volt, összesen 20,546.423 pengő üzletrésztőkével. Az OKH eredményesen gazdálkodott az elmult esztendőben, mert a gazdatársadalom ismert nehézségei ellenére is bruttónyeresége 2,940.031 pengő volt, amiből a kamatjövedelem 405.646 pengő. A váltótárca állomány 156.071.994 pengővel szerepel a mérlegben, tehát hatmillió pengővel több, mint az előző esztendőben és ebből a reszkompt mindössze 31,253.859 pengő, vagyis a váltótárcának csupán 32 százaléka, ami szinte példátlanul álló visszleszámitolási arányszám. Az összes kihelyezések 220 millió pengős tételével szemben a hitelezők állománya 147,966.164 pengő, vagyis a mobilitás is teljes. A dr. Schandl Károly vezetése alatt álló szövetkezet 1934-ben is hatalmas érdemeket szerzett, elsősorban az agrártársadalom hitelellátásának biztositásával.

Magyar Kender, Len és Jutaipar Rt. május hó 23-ára hivta össze évi rendes közgyülését. A Juta az elmult esztendőben 2,247.613 pengő bruttó nyereséget ért el árukon, amellett pedig árukészletének mérlegszerű állományát 3,895.071 pengőről 3,125.272 pengőre csökkentette és tiszta nyereség cimén kimutat 60.389 pengőt. Az igazgatóság gondos előrelátással tartalékolja a tiszta hozadékot és z uj üzletév számlájára viszi át. Az igazgatóság az értékcsökkenési alapot 250.000 pengővel (1933-ban csak 10.000 pengővel) dotálta, behajthatatlan követelések cimén 39.458 pengőt irt le az aktivákból. A személyi és dologi kiadások tétele közel félmillió pengővel csökkent. Az ingók és ingatlanok értéke, nagyarányú beruházások keresztülvitele folytán 200 ezer pengős emelkedéssel 13 millió pengőt reprezentál, az értékpapir állomány pedig 304.881 pengő.

Az adósok tétele 3,579.810 pengőről 4,055.485 pengőre emelkedett, ugyanekkor pedig a hitelezőké 5,089.408 pengőről 4,801.420 pengőre csökkent. A részvénytársaság 476.000 pengő összegben folyósitott ujabb áruhiteleket, amivel gyártmányainak elterjedettségét biztositotta és fokozta.

Magyar Általános Utépitő Rt. most tette közzé az 1934-es üzletév zárszámadásait. A vállalat épitkezéseken 321.373 pengőt keresett, amiből a személyi és tárgyi költségek után 42.136 pengő volt a nettó jövedelem. A mérleg, 40.000 pengős leirást is tartalmaz. Az értékcsökkenési tartalékalap 60.000 pengő emelkedést mutat a tavalyihoz képest. Hitelezőinek 600.000 pengőt fizetett vissza a Magyar Álalános Utépitő rt, ami annál figyelemreméltóbb, mert ugyanakkor az adósok és értékpapirok tétele 2,329.957 pengőt reprezentál. A kormány uj utépitési programmja a legszebb reményekre enged következtetni a részvénytársaság idei, még jövedelmezőbb kilátásait illetően.

Szikra gyufagyár közgyülését váratlanul juniusra halasztották el, mert a svéd gyufatröszt magyarországi képviselője hirtelen meghalt. A juniusi közgyülésre a gyufatröszt ujabb megbizottat küld Budapestre.

A Chinoin Gyógyszer és Vegyészeti Termékek Gyára Rt. május 21-én tartotta közgyülését. A közgyülésen mutatta be az igazgatóság az elmult üzletév mérlegét, amely 18,177.32 pengő tiszta nyereséget tüntet fel. Az áruszámlán 706.678.29 pengő bruttó nyereség mutatkozik. Az értékesökkenési alapot 140 ezer pengővel dotálták. A mérlegben beszerzések cimén 188.254.89 pengős tétel szerepel, jeléül annak, hogy a fokozott forgalom szükségessé tette a gyár fejlesztését.

Magyar Ruggyataárugyár Rt. igazgatósága elhatározta, hogy részvényenként 2 pengő osztalék kifizetését fogja javasolni.

Stühmer gyár Kelenföldön hatalmas modern cukorka és csokoládégyárat épit, amelynek gépeit az Első Magyar Gazdasági Gépgyárnál már megrendelték. A világhirű magyar vállalat uj telepe reménhetőleg ismét Kende Ferenc művészi elgondolását veszi igénybe, aki ahogy azt a szaksajtó megállapitotta róla a legkisebb nyomtatványtól kezdve a kirakatok legapróbb figurájáig egységes keretbe tudta foglalni a gyár propagandáját. Reméljük, hogy a kelenföldi épitkezés bebizonyitja majd, mennyire lehetséges még gyárépitkezésnél is betartani a művészi izlés és esztétika szivetlelket gyönyörködtető követelményeit.

Sorg Antal Épitőipari Rt. most közzétett mérlegszámlája 320.000 pengő részvénytőke, valamint 440.000 pengő különböző tartalékalapok mellett 51.375 pengő tiszta nyereséget mutat ki.

Gazdasági tükör

— Megalakult a fémnagykereskedők kartelja.

— Ötnapos munkahét mellett is nagy nyereséget mutatnak a textilgyárak mérlegei.

— Nemzeti Bank a fixpapirok szelvényeinek beváltásánál igazolást követel.

— Két év alatt 600.000 pengővel csökkent a Gazdák Biztositójának dijbevétele.

— Karteltörvény módositását követeli az OMKE közgyülése.

— Uj mezőgazdasági exportlehetőségek nyilnak a németországi piacokon.

— Juniusi hetek iránt óriási érdeklődés nyilatkozik meg.

— Ismét tengeri behozatalra lesz szükség a takarmány hiány miatt.

— Két tőzsdetanácsosi tisztségre eddig hét jelölt van.

— Juniusra elkészül a dobogókői uj autóút.

— Bauxitrészvények 80 százalékát Zürichben zárolták.

— Uj Vásárpénztár rövidesen felemeli alaptőkéjét.

— Altruista intézeteink fuzionálnak.

— Budapesti malmok müsora: egy hét őrlés, két hét szünet.

— Magyar irógépgyár felállitását tervezik.

— Részleges nyersanyaghiány jelentkezik a szeziparban.

Felelős szerkesztő: Viraág Béla
Laptulajdonos: VIRAÁG ÉS TÁRSA
Kiadásért felel: Viraág Béla

Neufeld Zoltán (Pannonia) nyomda Budapest, VI. Vörösmarty utca 47/a. sz. Telefon: 28—1—98.

SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi és női osztály.
A legmodernebb berendezés.
Szakképzett személyzet.

KÁLYHÁS!
Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhirű céghez
BÉRES MÁRTON
I., Logodi-u. 19. Telefon: 53—0—33.

CIMFESTŐ
Első budai, legrégibb cimtáblafestészet
VÁLI GÁBOR, II., Iskola ucca 18.
Alapitási év: 1895.

W. C. FÜRDŐKÁD, kályha mosdó stb. szabott áron
HUBERT, Liszt Ferenc-tér 4
Telefonszám: 22—2—67

A regényes fekvésü
ÖRDÖGOROM CSÁRDA
a FARKASVÖLGY-ben
ERDÉLYI KÜLÖNLEGESSÉGEI
uri közönséget vonzanak.
Pompás üde hegyi levegő.
Elérhető néhány percnyi sétával az 59-es villamos végállomásától
Tulajdonos: GRUBER EMIL

KIRÁLY FÜRDŐ
Épitette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.
Budán, II., Fő ucca 84. sz.
45 fokos [redacted] szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot, magnéziumot tartalmazó hévvíz köszvény, csúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1, nőknek hétköznap d. u. 2—7.- Iródára

KITÜNŐ EBÉDJÉT PONTOS IDŐBEN HÁZHOZ KÜLDI A
BELLEVUE
Telefon: 52-8-84

HALLÓ! FIGYELEM!
Farsangi borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében. Kostolja meg nagydijjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhirű
SZEKSZÁRDI SAJÁT TERMÉSÜ BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállitunk. Tegyen próbát!
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése.
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19.
TELEFON; 32—0—63.
Ügyeljen a cimre!

Kadarka, fanyarkás vagy édeskés, könnyü	—.70
Asztali fehér, zamatos izü, könnyü fajta	—.80
Ó-rizling, nehéz zamatos óbor	—.90
Vörös „Bikavér", igen nehéz, fanyarkás	1.—
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor . .	1.20
Vörös ürmös, édes, füszeres „Vermouth"	1.50
Csemege fehér, édes nehéz	1.50

A TESZ nagydijját és aranyérmét nyerte el
Minden budai polgárt szivesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető.

A betegségek egész sora
így: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség, stb stb. eseteiben a
HUNYADI JÁNOS
keserűvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló ereedménnyel használhatja. Az orvosok ezrei irják elő betegeiknek és a betegek tízezrei irnak róla elismerő nyilatkozatot.

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért zenekarával egész télen naponta
GUNDEL-GELLÉRT
ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő ucca 9.
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk.
Akár venni, akár eladni óhajt ingatlant, forduljon bizalommal újonnan bevezetett ingatlan osztályunkhoz
Mindennemü bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésére.
Safe deposit

Éhgyomorra
naponta igyék egy pohár
Kristály vizet

MENCZER
TISZTITÓ
mos, fest, tisztit
Központ:
I. TÖRÖK-U. 3.
Margit krt. sarok.
(Admiral mozinál)
Tel. 50-4-93.
Fiókok:
I., Győző-u. 5. (Pálya-u sarok) Tel. 54—9—71
IV., Duna-u. 6. (Belvárosi kávéháznál) Tel. 83—0—03
Háztól és házhoz mindent szállit vidékre is!

Közgazdaság

Beszkárt közgyülése

A Budapest Székesfőváros Közlekedési Részvénytársaság május hó 22-én tartotta XII. évi rendes közgyülését Usetty Béla dr. országgyülési képviselő, törvényhatósági bizottsági tag, a társaság elnökének vezetésével. A közgyülés elfogadta az igazgatóságnak az 1934. évről előterjesztett jelentését az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak megadta a felmentést. A közgyülésen a székesfőváros közönségének képviseletében Liber Endre alpolgármester jelent meg, aki a székesfőváros nevében teljes elismeréssel emlékezett meg a vállalat vezetőségének az 1934. évben kifejtett tevékenységéről, a főváros köszönetét és elismerését nyilvánította Folkusházy Lajosnak, a Beszkárt 1934. augusztusában nyugalomba vonult vezérigazgatójának és Márkus Jenő dr. vezérigazgatóhelyettesnek, aki a folyó év májusáig vezette a vállalat ügyeit továbbá a szolgálati ágazatokat vezető igazgatóknak, a tisztikarnak és a személyzetnek. Az évi jelentés szerint az 1934. évben a Beszkárt személyszállitási bevételei az 1933. évhez képest 2.17 százalékkal emelkedtek. A bevételek alakulásának ez a biztató irányzata főleg a kisszakasz-rendszernek köszönhető. A Beszkárt az igénybevétel arányában növelte a teljesitményét és a naponta üzemben tartott kocsik átlagos számát az 1933. évi 1250-ről 1328-ra, a kocsikilométer teljesitményt pedig 76.5 millióról **80.5 millió kocsikilométerre emelte. A kis**szakaszrendszer életbeléptetésén kivül igen jelentékeny — 25-től 60 százalékig terjedő — tarifaleszállitást hajtott végre a Beszkárt a Svábhegyi Fogaskerekű Villamos Vasútnál. Az 1934. évben nyert befejezést a földalatti vasút teljes rekonstrukciója s a közönség a földalatti vasuton ma sokkal gyorsabban utazhat. A Beszkárt kezelésében levő autóbusznak az elmult évben 24.5 millió utasa volt, bevétele pedig 6,340.000 pengőt tett ki. A Beszkárt 1934. évi bevételei 54,040.169 pengőt tettek ki.

SCHOBER BÉLA a Nemzeti Bank vezérigazgatója elvi és egészségi okokból egyelőre nem fogadta el az Angol Magyar Bank elnökségét.

XXXII. évf. 1198. sz.

ELŐFIZETÉS
Egy évre . . 24.— P
Negyed évre . 6.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületek, amelyek nek hivatalos lapja, tagjai *féláron* kapják

Budai Napló

1935. junius 15

HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 fill. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint.
A hirdetés dija mindenkor **előre fizetendő.**
Állandó hirdetőknek nagy kedvezmény

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és müvészet terén szolgáló ujság

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VIRAÁG BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: I, Maros-utca 23. Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig.

A függöny legördült

a két felvonásból álló választási operett után és a közönség elég unottan tér napirendre fölötte. Most a függöny mögött dolgozik a rendező, hogy előkészitse a nagy életdrámát, ami az igéretáradat alapján most kerül majd előadásra. Ami eddig történt, az tulajdonképpen csak formaság, a lényeg az, hogy a nemzetet miképen tudjuk talpraállítani és az általános világromlásban olyan helyzetbe hozni, amely létét biztosítaná addig, amíg új világáramlások új viszonyokat teremtenek.

Az általános nagy bizonytalanságot, amelyben Európa ma él, az a ferde és beláthatatlan helyzet teremtette, amelybe a három világváros: — London, Páris és Berlin jutott a légitámadások eshetősége révén. E városok mindegyike meg van győződve, hogy 4—5 irányból történő légitámadás esetén óriási katasztrófák érhetik. A bizonytalanságot fokozza az a forrongás, amely ma lázban tartja Ázsiát, de minden fordulatában veszélyezteti Európát.

Minden kétezer esztendő meghozta a nagy népvándorlást Keletről, amely az ottani népfajok rendkivüli elszaporodásának a következménye. Kina legfeljebb 400 millió lakost tud eltartani, de már akkor is óriási tutajokon az azokra hordott egy méteres iszapban kell rizst termelni, hogy polgárait elláthassa. Kinta lakossága most túl van az 500 millión, Japánban, Mandzsuriában szintén van 30—40 milliónál több olyan lakó, akit az ország eltartani már nem tud. És hasonló a helyzet Indiában. Ez a — csaknem kétszázmillió — emberfelesleg okozza a zavarokat, még a sokezer esztendős kinai közigazgatási rendszer mellett, mert 10—20 ezer emberből álló hadseregszerüen megalakult éhező bandák minden áron élelmet igyekeznek szerezni éhező családjaiknak. Japánország vállalta a nagy feladatot, hogy rendet teremt Ázsiában és egyelőre békés telepitések útján igyekszik kenyérhez juttatni az éhezőket. Jáva szigetén élő hazánkfia és munkatársunk irja, hogy a japán kormány tárgyalásokat folytat Hollandiával, miszerint az ottani vizenyős területeket szabályozva, engedje meg ötvenezer japán család letelepedését, ami ellen azonban a holland kormány tiltakozik. Valószinü, hogy a kelet-indiai nagy szigetek mindegyikére igyekszik telepeseket átvinni Japán. Ma még kéri az engedélyt, de holnap — talán már fegyveres kézzel lesz kénytelen azt kicsikarni, hogy éhező népét megmentse.

A sötét árnyék, amely a bizonytalanságban élő Európára borul, ennek a másfélszázmillió ázsiai éhezőnek az elhelyezése. Ha ez a tömeg megindul Ázsia felől és az előrelátó japán politika irányitása mellett áttelepül a turáni és altáji vidékre és még tovább — Oroszországba, akkor oly arányú népvándorlás előestéjén állunk, amelyet föltétlenül sötét éjszaka követ majd Európában. Oly nagyarányú népeltolódások következnek be, amelyek évezredek óta államot alkotó népeket tolnak majd át más világrészekbe. Beláthatatlan a következménye ennek a mindinkább közeledő veszedelemnek, amely a japán bölcsesség mellett, talán kevésbbé lesz hátrányos az Ázsiából származott nemzetek számára, aminők a Déloroszországban lakó turáni eredetű népek és inkább az örök ellenség: Oroszország és Japán állammal szemben álló nyugati hatalmak ellen irányul. Lehetséges, hogy száz év mulva Párisban szláv nyelven beszélnek majd és ott új birodalmat alkotnak a kiszortíott oroszok.

A világfelfordulásnak ebben a szörnyű perspektívájában a magyar nép rokonszenves elbánásra számíthat, de föl kell vérteznie magát arra az időre, amíg a nagy változások bekövetkeznek.

Nekünk a sors megadta mindazt, ami a jövőt biztosítaná, ha meddő politikai harcok helyett a képviselőház időt és módot adna a kormánynak, hogy megindítsa azokat a munkálatokat, amelyek biztosabb alapon és nyugodtabb körülmények között tennék lehetővé e nemzet boldogulását. Itt van az az óriási energia, amit az egész Alföld rejt a mélyében, a forró víz, amely lehetővé teszi mezőgazdasági életünknek új alapokon való átszervezését, amit már külföldön is tudnak az élelmes népek, és megkisérlik annak kihasználását, de itthon mi csak gyógyszert látunk a forró vizben, nem pedig nemzetfenntartó energiát.

A Máv mintegy ötvenmillió pengőt fizet ki nyugdíjképen olyan egyéneknek, akik a földtől származtak el és szivesen térnek oda vissza, mert nyugdíjuk alig haladja meg az 5—600 pengőt évenkint. Még kisérlet sem történt azonban arra nézve, hogy ezeket a nyugdíjasokat a primőrtermelésre rendezzük be olymódon, hogy az állam fölépiti kétholdas területeken azokat a primőrtermelő kis gazdaságokat, amelyek termését, valamely élelmes és kereskedőkből alakult „külkereskedelmi" társaság értékesítene a nagyvilágon, ahol ma túlnyomó részben felváltotta már a húsevést az egészségesebb zöldségtáplálkozás. Külföldön egy holdas területeken, rendkivül drága tüzelőszerek felhasználásával kitünően megélnek a termelők, viszont nálunk a földművelő és régi rendszer szerint gazdálkodó paraszt 15 holdból sem tud megélni. Ellenben az ingyen fűtőerő mellett, ami a primőrtermelés költségeinek 75%-át teszi, mi 50%-kal olcsóbban tudjuk ezt a termelést bevezetni. Három-négy kis csoporttal kellene ezt elkezdeni, akik kapnák a telepet, az oktatást és két évig még nyugdíjat, — hogy az eredményeket látva, a továbbiak iránt biztosan intézkedhessen az állam. Ha csak a Máv-nál takarithatő meg 50 millió nyugdíj, akkor a vármegyék, városok és állami alkalmazottaknak ily módon való elhelyezése óriási összegeket takarítana meg az illető hatóság számára, ami föltétlenül olcsóbbá tenné a világitást, fűtést, közlekedést és a kisiparos által használt energiákat.

De megnyitható volna az országban száz és száz kis bányatelep, ahol mindenütt 8—10 család nyerne elhelyezést és mód nyilna olyan kincsek feltárására, amelyek ma még ismeretlenek előttünk.

A választás kevéssé érdekelte a választóközönséget és inkább kényszerből szavazott, mint lelkesedésből. Nem az a fő, hogy ki kormányozza az országot, hanem az, hogy miképen. A mai kormányrendszer bizonyára a legjobb akarattal és az emberi tudás legteljesebb kihasználásával hajlandó a bajokon segíteni, ha munkájában nem tartóztatják azok a pártok, amelyek éppen a néprétegek jólétét írták a zászlójukra.

A választások mögött legördült a függöny, amely mögött most folyik a rendezés nagy munkája s az ország sorsa függ attól, hogy az újból felgördülő függöny micsoda mozgalmas drámát tálal elénk.

DUBONAI PÁL

Óbuda — Árpádváros

Több mint két évszázada keresik, kutatják magyar régészek, történészek, tudósok és lelkes hazafiak *Árpád* fejedelem óbudai sírját. Akadtak neves tudósok, akik a sír pontos fekvéséről is hitet mertek tenni. *Jászay* Pál, a korán elhunyt nagy történetíró a mai Kiscelli-kastély helyére helyezte Fehéregyházát. *Rupp* Jakab, a főváros nagy topografusa az Aranyhegynek a római fürdőre néző lankáira tette a Honfoglaló sírját. Wekerle László dr., mármarosszigeti tanfelügyelő (az egykori miniszterelnök testvére) Árpád sírjának egyik legbuzgóbb kutatója, a Victoria téglagyár telkén előkerült középkori templomromokban vélte Alba Maria helyét megtalálni, *Horéczy* Aladár meg az óbudai temető mellett jelölte meg a felkutatásra fontos területet. Ám minden buzgó és elmés kutatás dacára Árpád sírja máig sem került napvilágra sem Óbudán, sem a vidéken, sem máshol. A föld megőrzi titkait, s van abban is igazság, hogy a magyar föld híven megőrzi legnagyobb fiának évezredes síri nyugalmát. Mintha ez a titoktartás misztikus utalás lenne arra a szép mesére, amelyben ősi kincset keresnek egy nagy apának fiai. Keresik és kutatják, felásnak mindent, de a kincs nyomára csak nem tudnak rájönni, mert ez a kincs csak egy nagy lélekben létezett, hogy örök serkentője, buzdítója és lelkesítője legyen eljövendő nemzedékek gyermekeinek. De a földet alaposan felásták és dús termést adott.

Még 1929-ben a Nemzeti Ujság hasábjain Budapest legrégibb és legelhanyagoltabb városrészéről, Óbudáról cikkezve felvetettem az *Árpádváros* elnevezésének eszméjét. Ezért ajánlottam az Óbudára tervezett Nemzeti Stadion nevéül: *Nemzeti Árpád Stadion* elnevezést.

Az óbudai Hegyvidék Szövetség régóta propagálja az Árpádváros elnevezés gondolatát. Most lesz a felszentelése az Óbudai Hegyvidéki Szövetség Árpád-zászlajának, Árpádváros első zászlajának, amelyet a Honfoglaló legendás alakjával, az Árpád-nemzetség címerével és a magyar mitológia szent madarával a *Turul*-lal készülnek felékesíteni. Az *Árpádváros* első zászlajának zászlóanyai tisztére *Anna* kir. hercegasszony őfenségét kérték fel, aki történelmünk nagy nőalakjaihoz: Gizella királynéhoz, Brunswich Terézia grófnéhoz, a Kanizsay Dorottyához és felejthetetlen emlékü Erzsébet királyasszonyunkhoz hasonlóan német földről jött hozzánk, itt magyarrá lett és lelkileg összeforrott ezzel a nemzettel, mely szeretettel ölel mindenkit, aki őszinte szivvel közeledik feléje.

Anna királyi hercegnő ősei évszázadokkal ezelőtt vérségi kapcsolatba kerültek az Árpádok nemzetségével. A fenséges zászlóanyában tehát az Árpádok nemzetségének egy késői leszármazottját köszöntjük. A kir. hercegasszony magyarsága elvezet bennünket azokba a dicső időkbe, amikor Óbuda büszke tornyai még az Árpádok büszke piros-fehér zászlait lengették.

Most csak Árpádváros első zászlóanyja lesz Ő kir. Fensége, remélhetően rövidesen a kir. hercegi családdal együtt Árpádváros hivatalos születés ünnepének központja, mert ne feledjük hogy a Habsburg-ház egyik korai jeles tagja, Ágnes királynő volt az utolsó árpádnak, III. Endre királyunknak hitvese, aki hat évtizeddel élte tul királyi urát és egy svájci zárdában élt jámbor szororként leányával, az utolsó Árpád-sarjjal. Évszázadok óta vándorolnak Ágnes királyné földi maradványai kolostorról-kolostorra és közelednek egyre jobban dicsősége egykori szinhelye: Magyarország felé. Ma már egy karintiai bencés kolostor kriptája őrzi azokat, és ha az óbudai Árpádvárosában felépül majd a millenáris törvény által szentesített *fogadalmi emléktemplom*, Árpádváros első egyházába nemzeti Árpád-ünnep keretében hozhatjuk majd haza kriptájába az utolsó Árpád hitvesének földi maradványait, amlynek hazaszállítására már egy alkalommal felhivták Hóman Bálint dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter figyelmét.

Uj nevek, uj eszmék születnek ma a függetlenségét visszanyert magyar földön. Szegényebbek lettünk anyagi javakban, de gazdagabbak a szabadság lelki javaival. Ma minden nagy célok szolgálatában áll. A magyar főváros kerületneveinek ki kell fejezniük e város két évezredes patináját. Ezért kell az óbudai hegyvidéknek az Árpádváros nevet felvenni.

Palóczi Edgár.

Mérhetetlen kincseket ont magából a föld Őrszentmiklóson

Anglia és Amerika is érdeklődik iránta

Felfigyelt az egész világ az Őrszentmiklóson, tehát Budapest közvetlen közelében feltörő gázömlésekre, amelyek ma még nem rendszeresek, de némely napon az 50.000 köbméter mennyiséget is túlhaladják. Ezt a kútfúrást, illetve a régen magára hagyott kutat, évek során át figyelmen kivül hagyta a tudományos kutatás, míg most *Pávai Vajna* Ferenc dr., a Földtani Intézet megbízásából tanulmány tárgyává tette a főváros közvetlen környékét, amelynek során került előtérbe az őrszentmiklósi kút, amely állandóan adott annyi gázt, hogy a szomszédos lakósok ezzel főztek és világitottak.

Az elhanyagolt kút tisztítása és a fúrás folytatása vezetett a meglepő eredményekre, de ezek a munkálatok is csak *Pávai Vajna* sürgetésére és kapacitálására váltak lehetővé és jártak ily világsikerrel. Ma már minden érdekelt tényező méltányolja ezeket az eredményeket és kedves igazságot szolgáltat nekünk, akik rendületlenül biztunk a sikerben.

Áldanunk kell a sorsot, mely csaknem az összes tehetséges mélyfúrókat külföldre sodorta, ahol tudásuknak megfelelő magas poziciókat töltenek be, — hogy *Pávai Vajna* Ferenc ős turáni vére annyira rabja a magyar földnek és annak áldozza fel minden tudását, agitációját és életét.

Hol volnánk Pávai Vajna Ferenc nélkül? V. B.

Küldöttség járt a Hév-ügyben junius 7-én a főpolgármesternél, a szentimrevárosi egyesületek részéről, Becsey Antal vezetésével. A küldöttség — illetve a szentimrevárosi polgárság — nevében Becsey kérte a Hév székesfővárosi vonalain az egységes városi tarifa és tökéletes menetrend sürgős életbeléptetését. A főpolgármester válaszában kijelentette, hogy a tarifa leszállítását és az egységes menetdíj életbeléptetését a maga részéről is sürgősnek tartja s mindent elkövet, hogy az intézkedés még a nyári szünet előtt megtörténjék, — inkább a saját pihenését is elhalasztja. — A küldöttség a kedvező választ megköszönve, megnyugvással távozott.

Budai Polgári Kör május 31-én rendezte közgyűlését Kozma Jenő dr. örökös főv. biz. tag elnökletével. Melegen ünnepelték a megnyitó beszédet mondó elnököt, majd Makoldy Viktor tanár titkári, Fekete Jenő pénztári jelentést olvasott fel. A lelépő választmányi tagokat újból megválasztották, ezután mindnyájan átvonultak a Pénteki Borgazda Társaság estjére, amikor a társasvacsorán vitéz Bárczy Boldizsár volt a borgazda. Zboray Gyula dr. a Társaság évi működését ismertette. A Péntekiek ezévi utolsó estjén is sokáig maradtak együtt a tagok és vendégek, a már szokásossá vált emelkedett hangulatban.

Szebeny Antal emlékezetére junius 15-án délután 5 órakor az I. ker. emlékbizottságba tömörült egyesületei gyász ünnepséget rendeztek a nagy emlékű budai képviselő sirjánál a farkasréti temetőben. Emlékbeszédet mondott Szabó Árpád dr., a Gázgyár igazgatója, a Szabadpolgári Kör társelnöke. A Budai Dalárda a sirnál énekelt.

Hulló vakolat, ócska épületek

Abban mindenki egyetért Budán, hogy a fővárosi idegenforgalom sulypontja ideesik, tehát elsősorban fontos, hogy a és rendezettek legyenek. Abban is mindenki egyetért, hogy ezek a követelmények nagyobb részt csak követelmények, amire felhozhatnánk indokul a gazdasági válság, elszegényedés elkoptatott frázisait. Mindenek ellenére mégis csak kell valamit tenni, hogy a hámló vakolatok, rendetlen utcák, disztelen kerítések, szemet-lelket facsaró sikátorából kijussunk és a lehetőséghez képest megfelelő tatarozási és rendezési munkákkal Budát méltónak avassuk az egyre nagyobb jelentőségű külföldi és belföldi idegenforgalomra.

Möller Károly dr., a Vállalkozás és Épitkezés cimű müszaki lap szerkesztője legutóbb érdekes cikkben foglalkozott az elhanyagolt fővárosi épületek állapotával, amelyek közül külön kiemeli, hogy nedves és pusztul a krisztinavárosi plebánia templom, sötét, szellőzetlen az alagut, omladozó és ósdi az óbudai fő-téri dohányraktár, hogy csak a legfontosabbakat emeljük ki szakszerü kritikájából. Kifogásolja, hogy a müemlékek bizottsága nem fordit gondot a Lánchid fő rendezésére, hogy a bécsi autó-ut végleges megoldása még mindig késik, pedig „fontos volna a bécsi autóútnak már régebben tervezett áthelyezése, hogy az érkező idegent a pompás budai hegyvidék panorámája fogatdja, nem pedig az Óbuda teherforgalommal tulzsufolt utcái. Óbuda falusi jeilegű utcái kedvesek, de ezek nem alkalmasak a forgalom lebonyolitására."

Nem szégyen a szegénység, de a gondozatlanság mindig szégyen. Több évre kiterjedő tatarozási tervezetre van szükség, amely megváltoztatja, kellemessé teszi Buda arcát és munkához juttatja a tengődő magyar épitészetet.

Akikre számit Buda polgársága

A hónapokig tartó választási küzdelmek utolsó felvonása is lezajlott és Budapest parlamentje, az új törvényhatóság szervezetében megújulva készül elő arra a munkára, amelyhez a polgárság bizalmát megnyerte. Bizonyára voltak olyanok is, akiknek közreműködése az új keretek közt értékes lett volna, de nem volt lehetséges; az új fővárosi közgyűlés mégis sok olyan embert bekapcsolt a törvényhatósági munkába, akiknek közszereplése kiemelő értéke lesz a magyar főváros legközelebbi történetének. A legméltóbbak között is méltó hely illeti meg

ANRÉKA KÁROLY

ny. rendőrfőkapitány helyettest, aki már 1925 óta tagja, 1931 óta pedig örökös tagja a törvényhatóságnak, Óbudának pedig hosszú idők óta lelke, szive és spiritus rectora.

BECSEY ANTAL

megválasztása is csak a köz szolgálatában eltöltött hosszú évtizedek újabb elismerése. Az ő munkája nélkül nehéz volna elképzelni Budapest üzemének szinte amerikai ízű felődését, szaktudása pedig közkincse a főváros életének. Kelenföld nemes patrónusa és minden igaz ügy védelmezője.

HARRER FERENC Dr.

sorsa össze van kötve a közélettel. Édesapja: *Harrer* Pál, Óbuda polgármestere volt. Nyugalmazott alpolgármester, ny. meghatalmazott miniszter és a budapesti egyetem magántanára. A Rózsadomb fejlődése elválaszthatalanul van összekötve munkájával.

HENCZ LAJOS

most került a közélet reflektorfényébe, de tudományos munkásságával hosszú idő óta elismert nevet vívott ki magának. A közérdeklődés emelte a polgárság vezetői közé, vele együtt

JUHÁSZ JENŐ Dr.

személye is most kapta meg a réger megérdemelt publicitást. Mint festő és mint író is elsőrangú munkásságot fejt ki, csak lapunk legutóbbi számára hivatkozunk, melyben széles látókörű cikket írt a hegyvidék jövőjéről.

OROVA ZSIGMOND Dr.

egyike azoknak, akik *Andréka* Károllyal szervezték az óbudai polgárságot. Mélyhatású szónoki emlékezetes szép mondása: Mi Óbudán nem azt nézzük, ki milyen templomba jár, hanem hogy ki imádkozik!

PÁLYI GYULA Dr.

a reformnemzedék tagja, aki a mai kereskedelmi miniszterrel és a sajtófőnökkel együtt kezdett szerepelni a közéletben, amelynek értékes igérete.

PETRACSEK LAJOS Dr.

hosszú évek küzdelmes munkájával szerezte meg Budán a legszélesebb körü elsimerést. Mint országgyűlési képviselő is minden gondolatával a polgárság legfontosabb létérdekeit szolgálja. Kiváló szervezőképességéről tett tanuságot az előző választások alkalmával is és

személyes varázsa, szónoki készsége, fáradhatatlan munkakedve avatták az új Buda hivatott vezérének.

RIPKA FERENC Dr.

ny. főpolgármester személyes tábora hatalmas arányban nyilatkozott meg a választáson és győzelmében sok letörölt könnyet hálált meg Buda nem felejtő közönsége. A munka friss kedvével, a polgárság szeretetével vonul be a Városházára, amelyben nemrég még ő volt a legnagyobb hatalmasság, ma pedig azt akarja bizonyítani, hogy a fővárosi érdekek hűséges katonája is tud lenni.

SOMOGYI BÉLA Dr.

kir. közegyző, a kormány szűkebb munkatársi gárdájához tartozik. Értékes, komoly egyéniségnek ismerik.

SZÁNTAY ISTVÁN

állomásfőnök pedig az Alsóváros minden ügyének hűséges szolgálatával nyert mandátumot a legkomoiyabb ember és polgár érdekek képviseletére.

Kelenföld ünnepelt
Leleplezték Becsey Antal arcképét

A mai sivár időkben talán egészen kivételes, szokatlan lelkesedéssel és szeretettel ünnepelte a három évtizeden át vezére: — Becsey Antal kormányfőtanácsost, aki ernyedetlen munkával, önzetlen közéleti szereplésével szolgálta a 30 év előtt még alig lakott s ma már egyik nagy fejlődésnek indult részét, a Kelenföldet.

Mintegy kétszázan jöttek össze Becsey Antal barátai és személyes hívei a „Kelenföldi Társaskör"-ben, hogy részt vegyenek Antal napján azon az ünnepen, amelyen a társaskör leleplezte Becsey arcképét és megülte névnapját, összekapcsolva ezt a kerthelyiség megnyitásával. A társasvacsorához a kertben terítettek, de ezt megelőzőleg a kör nagytermében gyült össze a társaság, ahol Dorner Gyula min. tanácsos, ügyvezető elnök méltatva Becsey Antal érdemeit és három évtizedes puritán közéleti tevékenységét, utalva arra a szeretetre és tiszteletre, amellyel Kelenföld polgársága övezi személyét.

Általános lelkesedés közben leplezték le ezután a bethlenfalvi Paál Ákos festőművész által festett kitünő arcképét és kisérték meleg ovációk közben Becseyt a kerthelyiségbe, ahol a társasvacsora után, Ulmer Ágoston Máv-tanácsos, a társaskör igazgatója üdvözölte a megjelenteket. Megköszönte hálás elismeréssel Paál Ákosnak, hogy az arcképet tiszteletе jeléül ajándékképen festette meg a Társaskör számára.

Az ünnepi szónoklatot Kovács József tábornok mondotta, szinte könnyekig hatva meg a közönséget poétikus beszédével, amelyben Isten áldását kérte Becsey Antal és neje, a kerület nagyasszonya számára, akiknek ragyogóan szép házas élete a valóságos boldogság. Majd Szántay István, a társaskör alelnöke és a főváros közgyűlésének új tagja szólalt fel az ifjabb generáció nevében, mely itt találkozik a régi gárdával és egyesülnek a Becsey Antal iránt való szeretetben. Az ő álmait akarják megvalósitani az uj városházában, a boldog polgárok kanaanját. A tetszés elültével Szigethy Lajos, a Buda Alsóvárosi Egyesület nevében Becseyben a kerület vezérét ünnepelte, aki a nehéz időkben uj hitet öntött a csüggedőkbe és arra kérte: — vezess, amig elérjük a nagy, a boldogabb Magyarországot! — Folallva ünnepelte a társaság Becseyt, akit feleségével együtt ezután Pécsi Pilck Dezső festőművész-tanár üdvözölt és megköszönte Kovács József tábornoknak, hogy ezt az ünnepet előkészitette. A szeretet vezérelte Becsey minden tettét és ez a szeretet hozta ide ezt a társaságot. E meleg szavak hatása alatt mindenki igyekezett koccintani az ünnepelt házasparral és jellemzi az estét, hogy még Székely Vladimir is, aki mindig a humor és a szatira jegyében szólal fel, meleg érzésü, komoly beszédben ünnepelte Becseyt. Nagyon kedvesen fogadták Nemes Jenő dr. fürdőorvos rövid, de érdekes felszólalását, amelyben Becseynek a fürdőügy és idegenforgalom terén szerzett érdemeit méltányolta.

Már éjfél felé járt az idő, amikor Becsey Antal kért szót és egyszerü, de mély hatásu beszédben köszönte meg a megtisztelő ünneplést. Komoly politikai és szubjektiv érzelmeinek adott kifejezést, amikor arról a magasabb rendü közéleti felfogásairól beszélt, amellyel a közélet terére lépett és a polgárság azzal viszonozta, hogy hatszor egymásután választotta őt meg képviselőjének a városi választásokon. Büszke a polgárság iránta való szeretetére és bizalmára, amit betetőz az arcképének leleplezése és a szép est, amely örök emléke marad. Hasonló örömet és boldogságot kivánt a társaság minden tagjának.

Becsey beszéde végeztével érkezett meg a képviselőházból Petracsek Lajos dr. országy. képviselő Klein Antal kiséretében, hogy részt vegyenek Kelenföld ez ünnepén.

Idegenforgalmi jelentés

Világszerte mindjobban érezteti hatását az a kiváló gonddal előkészített propaganda, amellyel a magyar idegenforgalom szervezetei a Duna királynőjére: — Budapestre hivják fel a közfigyelmet, amely kedvező fordulat előidézésében oroszlán része van

KOVÁCSHÁZY VILMOS

tanácsnoknak. A főváros maga is korszerü, minden igényt kielégitő Idegenforgalmi Hivatalával évtizedek óta készíti elő a helyesen értelmezett, Magyarország felé irányuló propagandát és az a jelentés, amelyet

ZILAHY DEZSŐ

igazgtaó, a kiváló szakember komolyságával és lelkiismeretességével és hűséges munkatársa:

MARKOS BÉLA dr.

h. igazgatója, pompásan szerkesztve, közreadtak, minden ponton azt bizonyítja, hogy ma már nem az osztrák kultúrterület függvényének, hanem a magyar alkotókészség örök kiállításának tekintik — szerte a világon — fővárosunkat.

Rendkivül becses adatokat közöl a jelentés, amelyből megtudjuk, hogy külkereskedelmi valuta-mérlegünkben a negyedik helyet foglalja el az ideirányuló idegenforgalom s ha az 1934 évi 29 millió pengős anyagi bevételhez hozzászámitjuk azt a mérhetetlen erkölcsi tartalékot, kialakult szimpátiát és barátságot, amelyet a magyar nemzet és főváros minden ismerője magával visz hazájába, akkor tudomásul kell venni azt is, hogy a jövőben a legfontosabb kötelesség minden lehetőséget és alkalmat felhasználni a jólértelmezett magyar és fővárosi propaganda kiépitésére.

Évről-évre hosszabb és huzamosabb itt tartózkodással szerepelnek az egyes külföldi nemzetek. 1934-ben összesen 604.271 éjszakát töltöttek idegenből jött vendégeink a főváros területén és egy-egy idegenre átlagosan 3 napnál hosszabb idő esett. Érdekes a jelentésnek a vendégek nemzetiségére vonatkozó része, amelyből megtudjuk, hogy legnagyobb számmal az osztrákok, legkisebbel pedig a szerbek szerepeltek. Az idegenforgalom Szent István hetében volt természetesen a legnagyobb és a tavaly augusztusi eredmény az előző évekhez viszonyítva 20%-os emelkedést mutat. A külső és belső idegenforgalom 26 millió pengős végösszegéből legalább 13 millió pengő külföldi bevétel volt. ami tizenháromszorosa annak az összegnek, amely propaganda céljaira rendelkezésünkre állt.

Zilahy Dezső és Markos Béla dr. igazgatók nemes szerénységgel hárítják el jelentésükben az Idegenforgalmi Hivatal érdemeit, azonban a gondos olvasó azt látja, hogy elsősorban az ő avatott vezetésük, szervező-készségük és tehetségük legszebb eredménye az a roppant jelentőségü gazdasági erőtartalék, amely a magyarság és a főváros számára az idegenforgalom emelkedésében érvényesül.

Évzáró szabadtéri ünnepély Budán

A II. ker. Batthyány-utcai és Marcibányi-téri polgári leányiskolák pünkösdkor rendezték évzáró tornaünnepélyüket Szendy Károly polgármester fővédnöksége és Felkey Ferenc tanácsnok védnöksége mellett a Marcibányi-téri sporttéren. A gyönyörü sporttelepet a közönség szinültig megtöltötte, de többezerre tehető azoknak a száma. kik már bejutni nem tudtak s kivülről, a Rózsadomb utcáiról nézték végig az ünnepélyt. Az egész Viziváros látni akarta a legrégibb budai középfokú leányiskolának a már hatvanhárom éve fennálló Batthyány-utcai polgárinak és az abból 23 évvel ezelőtt kivált Marcibányi-téri intézetnek nemes küzdelmét.

Pontban 5 órakor vonult fel a két iskolának 850 tanulója a 38. sz. Honvédcserkészcsapat zenekarának hangjai mellett. A müsoron szerepelt a két iskola növendékeiből alakult 300 főnyi tornászcsapat, 360 tagú énekkar és szavalókórus, továbbá 200 főnyi tánccsoport, melytiroli és magyar táncokat lejtett Ez utóbbinál különösen megkapó volt, hogy a két iskolának minden növendéke önmaga által készített, kivarrt magyarruhában jelent meg. A két iskolának sötét és világoskék színü ruhái gyönyörüen ható látványt nyujtottak. Kosárlabda, játékos versenyek, tréfás divatbemutató, jelmezes játékok kerültek sorra. Az utóbbinak volt talán a legnagyobb sikere, mikor bevonult a pályára 50 Miki-egér, 50 kis csirke a tyúkanyóval, 40 indián, 50 zöld levelibéka, nyuszlak, rókák, macskák, stb. stb. A müsor befejeztével az ünnepély főrendezői, a két iskola igazgatója: Putnoky Ferenc dr. és Szabó György a zászlókat kölcsönösen megkoszorúzták.

Még Budapesten nem láttunk ilyen nagyszabásü iskolai tornaünnepélyt, mert ehez méreteiben csak az összes polgári iskolák által négyévenként rendezett tornaünnep hasonlitható. Hogy ez igy sikerülhetett, annak oka a két kiváló igazgatón kivül a két iskola tanári kara közt fennálló harmonikus működésben található. A munka oroszlánrészét Fibel Antalné, a táncok betanitója, Rozik Béláné, a szabadgyakorlatok összeállitója, Radnay Paula és Szabó Józsefné, az énekkarok vezetői, továbbá Mokry Gabriella, dr. Matolay Gézáné, Gallner Márta és Nemesszeghy Aurél tanárok végezték el.

Az ünnepélyt Gecső Sándorné elöadása nyomán a magyar rádió is közvetitette és a világhiradó részére a filmiroda fényképezte.

A Mátyás diákok nagy győzelme
a középiskolák tanulmányi versenyén

Évek óta égetően vajudó problémája Budának a Mátyás-gimnázium sorsa, amely sehogy sem tud dülőre jutni a pedagógiai, célszerüségi, és — bizonyos fokig — felekezeti szempontok kisértő útvesztőjében. Minden év végén elterjed Budán a rémhir, hogy megszüntetik és beolvasztják a Mátyás-gimnáziumot más középiskolák szervezetébe és ez a hir, amely Damokles kardjaként ott lebeg a polgárság nyugalma felett, nagyon sok családnak, tanárnak és tanulónak a mindennapját mérgezi meg.

A Mátyás-gimnázium, amelynek létjogosultságát annyiszor kétségbevonták, most a középiskolai tanulmányi versenyek során olyan frappáns ellenbizonyitékot szolgáltatott, amelyet tudomásul kell venni a legilletékesebb közoktatási hatóságoknak is. A gimnázium tanulói 23 budapesti és vidéki intézet kiküldöttei közt abszolut győzelmet arattak és 22 ponttal megnyerték a „Magyarország legjobb VIII. osztálya" címet. A diákok, akik győzelmükkel az érdeklődés homlokterébe állitották a hányatott sorsú intézetet, megérdemlik, hogy munkájuk örök példa legyen a budai tanulóifjúság számára.

A győztesek névsora a következő:
Kócsi Elemér, földrajz, 6 ponttal.
Parlag Tibor, történelem, 6 ponttal.
Belopotoczky Lajos, szépirod., 6 p.
Krekó Béla, latin, 2 ponttal.
Szabó László, magyar irod., 2 ponttal.

A nyertes versenyző közül három: Kócsi, Parlag és Szabó a középiskolai lövészcsapatbajnokság II. díját nyerték ugyanakkor, amikor Szabó László a céllövészetben egyéni bajnok lett. Ezzel a szellemi és fizikai téren egyaránt kiváló teljesitménnyel a Mátyás-diákok megvalósitották a testi és lelki kultúrát egyformán munkáló görög férfiideált.

Talán a szavaknak nem is lehet olyan kifejező erejük, amilyennel a bizonytalan életü gimnázium diákjainak pompás teljesitményét Buda közvéleménye megdicsérhetné, de kell annyi értékének lenni, hogy illetékes helyről mindenki várja az intézet sorsa ügyében a megnyugtató életet jelentő kijelentéseket. A Mátyás-gimnázium e pillanatban megérdemli a „Buda Mintagimnáziuma" címet és a kultuszkormánytól nagy meglepetés volna, ha éppen ezt a mintaintézményt szüntetné meg.

De a Mátyás-gimnázium fenntartása mellett szól az is, hogy talán ez az egyetlen intézet, amelyben semmiféle „numerus clausus" nem érvényesül s igy végre egy iskola, ahová az egyenlőjogú polgárok valóban egyenlő jogokkal járathatják gyermekeiket.

Buda örömmel öleli szivére az intézetüknek dicsőséget hozó Mátyás-diákokat és bizalommal várja, hogy a hatóságok biztositani akarják és biztositani fogják a gimnázium méltó elhelyezését és további szerencsés fejlődését, amire szép igéretet mutatott a tanulmányi verseny.

*

Lapzárta után kapja a „Budai Napló" szerkesztősége a megdöbbentő hirt, hogy a Mátyás gimnáziumban, az „ország legjobb VIII." osztályának minositett érettségi csoportban mindössze ketten érettségiztek kitüntetéssel, ketten pedig jeles eredménnyel. A szülők elkeseredetten tárgyalják Laky Dezső műegyetemi tanár, érettségi elnök magatartását, akinek a tanulmányi versenyek eredményeit meghazudtoló eljárása miatt a tanulók 31 százaléka megbukott az érettségin. 13 növendék két hónapra, 3 pedig egy esztendőre lett visszautasitva, mert Laky professzornak az a véleménye, hogy minden osztálynak legalább a egyharmada tehetségtelen. Jellemző Laky professzor eljárására, hogy néhány esztendő előtt, az ugyancsak kitünő hirü Attila-utcai Verbőczy gimnáziumban is ugyanezt a kritikát nem türő luktatási arányszámot erőszakolta ki.

Érdekes volna a kultuszminisztérium véleményét hallani ebben az egész Budán kinos feltünést keltett ügyben, a mely megérett rá, hogy folytatása legyen.

BALÁZS VENDÉGLŐ Hüvösvölgy végállomás
Specialitások: Rántottcsirke, dampfnudli.
Nyitott és csukott terraszok. — Naponta cigányzene.

HIREK

Alsóvárosi Egyesületben május 31-én Duday Alajos dr. tanácsnok-előljáró ismertette érdekes előadásban az uj előljárósági törvénytervezetet. Mikola Géza dr. ny. postaigazgató a Szent Imre város szobrairól szólott, amelyekből eddig csak három valósult meg. A két értékes előadás anyagára még visszatérünk.

Hősök emlékversenyét rendez a Budapesti Polgári Lövészegyesület junius 23., 28., 29., és 30. napjain a Marcibányi-téri lőtéren. Hadi és kisfegyver egyéni és csapatversenyek céllövő pisztolyverseny szerepel a nagy gonddal szerkesztett programmon és értékes pénz, tisztelet- és éremdijak jutalmazzák a győzteseket. Nevezni lehet a lövészegyesület cimén: II., Marcibányi-tér 6. Telefon: 538—78, a 23-i versenyre feltétlenül előzőleg, a többiekre a helyszinen is.

GYERMEKKÉPEK Blahosnál II., Fő u. 18

Pasaréti Egyesület junius 12-én, szerdán este fél 8 órakor a Breckbauer vendéglőben rendezett barátságos összejövetelén Szabó László épitészmérnök a korszerü családiház problémáit ismertette érdekes vetitett képekkel kisért előadásban. A kedves hangulatu est közönsége élén Kozma Jenő v. országy. képviselővel nagy figyelemmel hallgatta az érdekes fejtegetéseket és előadás után is sokáig együtt maradtak.

Nász. Bizony Ede ezredes és neje, született jankafalvi Csathó Vilma lánya, Bizony Aranka junius 18-án este 7 órakor tartja esküvőjét Nagy Kálmán huszárfőhadnaggyal, a Szent Imre herceg utján levő plebániatemplomban.

BUDAI VIGADÓNÁL Corvin-tér 5. Tel. 53-5-32. KOTSIS ERZSÉBET müvészi FÉNYKÉPÉSZ.

Metapsychikai Tudományos Társaság a napokban tartotta közgyülését, melynek keretében Székely Illés mérnök olvasott fel „A tisztánlátás és rokon-képességek" cimen. Hennyey Vilmos dr. ny. államtitkár, elnök méltatta és köszönte meg a mélyen szántó, nagyon érdekes előadást. Ezután megválasztották az uj tisztikart. Nagy lelkesedéssel elnöknek ismét Hennyey Vilmos dr-t választották meg, ügyv. alelnöknek pedig Toronyi János dr. ügyvédet. Egyben elhatározták, hogy a Társulat folyóiratát továbbra is fenntartják és kisérleti célokra laboratóriumot rendeznek be.

— A társaság most az oslói metapsychikai nemzetközi kongresszus elnökének megkeresésére, orvosok és más szakértők bevonásával a nagy port felvert Farcády-esetet kivizsgálja. A leány spanyol nyelvtudásának eredetét kutatja és a madridi hasonló célú egyesület útján spanyolországi élete és rokonsága ügyében nyomozást indított.

Tüzoltószékházat épitenek a XI. kerület számára a Horthy Miklós körtéren. Eredetileg a régebben leállott Mátrai tolólétragyár telepét akarta megszerezni a főváros, amelyért azonban százezer pengőt kértek a tulajdonosok. Mivel az átalakitások költsége erősen megdrágitotta volna a vételt, illetékes helyen úgy döntöttek, hogy a XI. kerület tüzoltószékházát a Horthy Miklós körtéren, városi telken épitik fel.

Stühmer gyár kelenföldi uj telepéről hirek terjedtek el, aminek mindenki örült Budán, ahol a kitünő gyármányok jó nevet és közkedveltséget biztositottak a vállalatnak. A Stühmer gyár igazgatósága most közölte velünk, hogy szó sincs egyelőre budai telep létesitéséről. amire reméljük, a jövőben még sor kerülhet.

Palatinus strandfürdőt a legujabb tervek szerint áthelyezik a fedett uszoda mellett elterülő 12 holdas területre, ahol hullámfürdőt létesitenek. A Palatinus strand mai helyén viziállatkertet létesitenek. Az áthelyezésre azért van szükség, mert a mai strand jó közlekedését nem tudják megoldani.

Volt Iskolatársnők Szövetségének főzőtanfolyama a napokban ért véget a Batthyány-utcai iskolában. A főzőtanfolyanot nagy mintabuffettel fejezték be a résztvevők. Az ünnepélyen megjelent a Gázművek vezérigazgatója, Vécsey Ede dr. is, kit az iskola igazgatója s a tanfolyamok megteremtője: Pataky Ferenc dr. üdvözölt, megköszönve neki a Gázművek erkölcsi és anyagi támogatását, mellyel lehetővé tette a budai hölgyeknek, hogy a Duna jobbpartján is nyithattak főzőtanfolyamot. Az elsőízben megnyilt kurzuson kilencven budai hölgy vett részt. Terített asztalok mellett fogyasztotta el az előkelő közönség a 800 darab különféle izletes szendvicset, tortát, mignont, parfait-t, stb., melyet a tanfolyam résztvevői, annak vezetője: Dittmayer Andor szakácsmüvészeti előadó vezetése mellett készitettek. A tanfolyam Budán szeptemberben ismét megnyilik.

Középiskolai tanulók részére kiirt „Kolár Nándor" emlékversenyét junius 9-én rendezte a Budapesti Polgári Lövész Egylet. A tüneményes eredmények a középiskolai céllövő sport ujabb nagy haladását mutatják. A csapatversenyben első a „Mátyás" r. g. csapata (Berényi, Butkay, Kertész, Kócsy, Parlag) 903 pont, második a Szent István fsk. iskola csapata 874 ponttal, harmadik a Hunfalvi fsk. csapata 856 ponttal. Érdekes megemliteni, hogy a győztes csapat tagjai közül Kócsy E. a minap rendezett középiskolai tanulmányi versenyen a földrajzi versenyben, Parlag T. pedig a történelmi versenyben az első helyet foglalta el. Ugyanott Butkay G. a fizikai versenyen képviselte intézetét. A csapat két tartaléka, Szabó L. a magyar tanulmányi versenyen ötödik lett, Tauszig Ernő pedig jeles eredménnyel tette le az érettségit. Az egyéni versenyben I. Berényi (Mátyás) 188 p., II. Fischer (Mátyás) 184 p., III. Kócsy (Mátyás) 180 p., IV. Kálmán (Mátyás) 180 p., V. Koppány (Márvány) 180 p. A páros versenyben: I. Berényi (Mátyás) 15/140 p., II. Kertész (Mátyás) 15/13 p., III. Tömösi (Szt. István) 15/133 p., IV. Szabó (Mátyás) 15/133 p. — A Mátyás r. g. 1934—35. évi intézeti bajnokságát ugyancsak Berényi nyerte el (97+91) 188 ponttal. II. Kócsy 180, III. Parlag 180, IV. Kertész 178, V. Butkai 177 ponttal. A Mátyás r. g. régebben érettségizett öreg lövészei részére rendezett versenyben: I. Babay József postattisztviselő 91 ponttal a dr. Mező Ferenc örökös vándordijat nyerte. II. Haraszti János levente oktató 89 p., IIII. Kiss stván post. tiszt. 84 p., IV. Gazdag Pál 83 p., V. dr. Szőke Lajos orvos 82 ponttal.

Izraelita elemi iskola (XI. Váli ut 6.) beiratásai megkezdődtek. Az intézet nyilvánosjogu és négy osztállyal működik, osztályonkint 25 tanulót vesz fel. Tandij nincsen.

Lágymányoson templomot épit az izr. hitközség s most elkészültek a költségvetési tervek. Remélik, hogy a hitközségi tagok áldozatkészsége hamarosan templomhoz juttatja a lágymányosi hiveket.

Buda legrégibb fürdője:
A CSÁSZÁRFÜRDŐ
FÉRFI ISZAPFÜRDŐJE
megnagyobbitva
és modernül átalakitva
MEGNYILT
EGÉSZ NAP NYITVA!

Ó buda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III. LAJOS UTCA 148
Telefon: 62—4—57
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legnagyobb kamatozás mellett.
Kölcsönket folyósit váltóra, folyószámlára, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

IGYUNK HARMAT VIZET
Megrendelhető a székesfővárosi Ásványvizüzemnél, I, Gellért rakpart 1. Tel.: 53-0-03.

ÁRPÁS P.
hölgyfodrászata
most: I., Hidegkuti-ut 18. sz.
Hadapród-utcai villamosmegálló
TELEFON: 64—5—28.
Hajfestés, dauerolás, szőkités, vas- és vizondulálás, hajvágás, manikür

Ujlai nóta
HA JÓL ÉS OLCSÓN
AKAR ENNI,
AKKOR GUTTMANNHOZ
KELL MENNI.
OTT AHOL ESTE
VIG ZENE SZÓL,
HALÁSZLÉT ÉS MÁST
OTT FŐZNEK JÓL.
III., ZSIGMOND-UTCA 41.
Telefon: 51-3-18.
Guttmann vendéglő

ELSŐRANGU CIPŐT KÉSZIT
FEHÉR ISTVÁN
cipészmester
II., KELETI KÁROLY-UTCA 31. SZÁM.

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA — AKVINKUM Késő őszig
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálvíz
A szentendrei HÉV vasútnak a MFTR hajóknak és az UJPESTI átkelő propellernek állomása

Villatulajdonosok
kerti utjaikat csakis a
szilárd, fagyálló
kőlapokkal
burkolják.
Szállitja: Obermeyer Tamás
II., Fillér ucca 4. Telefon: 57—7—58.

OLEUM
műszaki kereskedés
Telefon: 69—0—10. XI. ker., Horthy Miklós-út 32. — Autócikkek, Boschcikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF-lerakat, gépszij, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont és padlóolajok, kocsikenőcs, gépzsir, autógummi. — Házhoz szállitással.

Gondoljon a könyvnapon vett könyvei müvészi bekötésére forduljon bizalommal
ROSTÁS ISTVÁN
Ezelőtt: TITTL LIPÓT
KÖNYVKÖTŐHÖZ
II., FŐ-UTCA 4.

CSÁSZÁRKERT
BACHMANN-JAZZ SZÁNTÓ GYULA ÉNEKEL
A közönség kedvelt találkozó helye
CSIRSZKA KONRÁD vendéglős

NYÁRI CIPŐKÜLÖNLEGESSÉGEK
BELVÁROSI NIVÓJU MODELLEK
diósi
VI., teréz-körut 1/B
telefon: 10—3—92

SZEMÉLYI HIREK

HORHY MIKLÓSNÉ, a kormányzó neje az elmult héten SZENDY KÁROLY polgármester kiséretében megtekintette azt a balatoni telepet, amelyen idén több ezer fővárosi iskolásgyermeket nyaraltatnak.

JÓZSEF FERENC dr. királyi herceg meghivására budapestre jön Ibn Saud arab király hasonló nevű fia, aki egész Európát beutazta már.

SERÉDI JUSZTINIÁN, bibornok-hercegprimás 6-án a krisztinavárosi, 7-én pedig a városmajori plébánia templomokban bérmálta a budai katholikus fiatalságot.

KOZMA MIKLÓS dr., belügyminiszter gyógyfürdőnek minősítette a pestszenterzsébeti jódos gyógyforrást.

SIPŐCZ JENŐ dr. 15 éves polgármesteri müködésének emlékére készült mellszobrát junius 6-án leplezték le nagy ünnepélyességgel a FANSZ székházában.

SZENDY KÁROLYNÉT, a polgármester feleségét választotta meg diszelnökének a Virágkedvelők Egyesülete.

SZALAY GÁBOR báró, a posta vezérigazgatója, Steyskal osztrák postavezérigazgatót Bécsben meglátogatta.

SZVIEZSÉNYI ZOLTÁN, a Gyógyhelyi Bizottság igazgatója, nagy nyilatkozatban ismertette a fürdőváros épitkezési programját az egyik szakfolyóiratban.

JANDA KÁROLY eddigi helyettes vezetőt nevezték ki a belügyminisztérium városi főosztálya uj vezetőjének.

FISCHER JÓZSEF kir. tanácsos épitészmérnök társszerkesztésében érdekes közgazdasági tanulmány jelent meg „Mik a legsürgősebb pénzügyi reformok?" cimen.

S. SCHACK MANKA értékes fiatal zeneköltőnk „Székelyringató" cimmel hatásos muzsikát irt JÉKEY VILMA hangulatos versére.

GEDÉNYI MIHÁLY, a Főiskolai Világbajnokságok agilis külügyi főtitkára junius 4-én a budapesti studióban érdekes francianyelvü előadásban ismertette a külföldi szervezetek munkásságát.

MIKOLA GÉZA dr., a Kelenföld lelkes vezére siófoki villájába költözött, ahonnan ősszel tér vissza.

SORBÁN IVÁN lett a Külkereskedelmi Hivatal elnöke.

KUNDER ANTALT nevezték ki a Külkereskedelmi Hivatal kormánybiztosának.

TILLE GYULA dr-t, az új tabáni plébánost pünkösdvasárnap iktatta be hivatalába nagy ünnepélyességgel MOLNÁR LÁSZLÓ pápai kamarás, a budai kerület esperese.

OREL GÉZA dr. tanker. főigazgató, miniszteri biztos volt a szombathelyi felsőkereskedelmi iskolában. Ez alkalommla a Kereskedelmi Kör meghivására „Az árusitás technikájáról, a kirakatrendezésről és a tanonciskolák gyakorlati átalakitásáról" adott elő, majd a hódmezővásárhelyi „Alföldi Hét" kirakatversenyén a zsüri elnöke volt.

RÓNA GYULA dr. orvost választotta meg a Budai Izr. hitközség kuratóriumi elnökének.

BLAHO RUDOLF, jeles budai fényképész üdvözölte Mackensen vezér tábornagyot, mint az ezred volt fotografusa. A vezértábornagy most meleg sorokkal köszönte meg Blahos figyelmességét.

BECSEY ANTAL IRJA:

„...Ne mondja senki, hogy a maroknyi magyar népnek nincs más teendője, mint várni mindaddig, amíg a nagy nemzetek válsága megenyhül. A bibliai Dávid és a nyersereju Góliáth mérkőzését is az öntudatos bátorság és erkölcsi fölény döntötte el. Nem azért szálltam be a Nemzeti Egység csónakjába, hogy saját porszemnyi egzisztenciámnak adjak rövidéletü védelmet, hanem hogy néhány alkotó gondolat evezőcsapásával igyekezzek én is segítségére lenni a kormányosnak. Ne feledkezzék meg aról senki, legyen öreg vagy fiatal, szellemi vagy fizikai munkás, jobb vagy baloldali politikus, hogy a mi kis lélekvesztőnk a világ legértékesebb rakományát: — a magyar nemzetet akarja révbe vinni. A nemzet életerejét egységbe fogni már nem új gondolat sem külföldön, sem itt: de nem szabad lélek és kritika nélkül lemásolni azt, ami másoknál eredményt hozott. A magyar televény nem alkalmas talaj idegen világok vegetációinak. A mi gazdaságpolitikánknak és módszereinknek a magyarság lelkiségéhez kell idomulniok. De cselekedni kell, különben céltalan az út és ismeretlenek a tájak, amelyekre nemzeti hivatásunk vezet, és nem lesz válasz a kérdő szóra: Quo vadimus?"

ESPLANADE
CAFFÉ RESTAURANT
Nyári kettős terrasz a Rózsadomb oldalán.
TÁNCTERRASZ
Sajáttermésű és uradalmi, tisztán kezelt borok
Zónareggeli (pörkölt, tokány, gulyás, savanyútüdő) piccoló sör és kenyér . . 50 fillér
Reggeli kávé tejszinhabbal és süteménnyel 50 fillér
Kismenü . . . . 1.— pengő
Nagymenü . . . . 1·30 pengő
SEBALD REZSŐ
vendéglős

Iskolaszanatoriumot épit a budai hegyvidéken az Iskolaszanatorium Egyesület, melynek Szentgotthárdon müködik első gyógypedagógiai intézete. Az intézményt Budapesten szándékoznak felépiteni és az egyesület vezetősége kérte, hogy a közérdekü cél érdekében a főváros ingyentelket bocsásson rendelkezésre a svábhegyi csillagvizsgáló intézet közelében. Többezer négyszögölnyi területet kérnek itt e célra kihasitani. Az Iskolaszanatórium Egyesület több mint egy millióra kontemplálta az épitkezés költségeit és az összeget a MABI-kölcsönből kivánja előteremteni. A kérelemmel most foglalkozik a főváros vezetősége és bár annak teljesítése ellen elvi kifogást nem támasztanak, a svábhegyi csillagvizsgáló melletti értékes területet azonban még sem hajlandók odaajándékozni. Van a fővárosnak a budai hegyes-erdős környéken több alkalmas területe, mely az iskolaszanatórium céljaira megfelelő volna. Hir szerint a budakeszi határban lévő városi területből a főváros készséggel engedné át a szükséges ingatlan részt, ha az Iskolaszanatórium Egyesület igazolja, hogy az épitkezésre szükséges tőke felett akár kölcsönszerzés útján, akár más módon rendelkezik.

Orajavitás: Szerafin Gy. I. Roham u. 1

Vizivárosi temető sorsáról irja a Pesti Városháza: A halottnak semmi joga sem volna? S ha már szükségesek a kilakoltatások, nincs arra emberségesebb mód, mint ahogy a budai régi temetők halottaival bánnak? Ahhoz, hogy a régi vizivárosi temetőből üdeséget fakasztó és madárdaltól zengő liget legyen, nem szükséges a temetőt kitakaritani belőle! Ilyen temetőket a német nagyvárosok jelentős áldozatokkal létesitenek. A „Wald-Friedhofok" elisiumi ligetek a prózai nagyváros szélén, ahol egy pillanatra megállunk gondolkozni a boldogság és a mulandóság fölött.

Magyar könyvnapok sikere Budán is megmozgatta a polgárság érdeklődését és vásárlókedvét és a legrégibb és legjobb budai könyvkereskedők sátoraiban úgyszólván mindenki vett valami emléket magának, vagy hozzátartozóinak. Különös sikerük volt a klasszikus és modern magyar irodalomból közreadott propaganda kiadványoknak, amelyek árukat meghazudtoló szép kiállitással, néhány napra ismét felfokozták a gazdasági bajokkal küzdő polgárok rokonszenvét a magyar könyv iránt.

Buda középkori helyrajzáról állapitotta meg Gárdonyi Albert dr. egyik előadásában, hogy a középkori Budát észak-déli irányban két hosszu utca szelte keresztül. Nevezetesen az Olasz- és Mindszent-utcák, melyek a mai Uri-, Országház- és Tárnok-utcák, melyek a szombati vásár helyéről a Szent Györgytérre, vagyis a mai Kapisztrán-térről a Disz-térre vezettek és amelyeket a Boldogasszony-templomával szemben a Boltosok-sora, illetőleg az itteni Piac-tér osztott két részre. A Szombat-kaputól, illetőleg a mai Bécsi-kaputól kiindulva két rövidebb utca haladt észak-déli irányban, nevezetesen a Szent Pál- és Zsidó-utcák, illetőleg a mai Fortuna- és Werbőczy-utcák, amelyek azonban csupán a mai Iskola-téren állott domonkosrendi kolostorig jutottak el. Itt egyesült a két utca és Szent Miklós-utca néven haladt a Boldogasszony templomig, ahol a középkori Buda főutvonalába, a Mindszent-utcába torkollott. A középkori Szent György-tértől, illetőleg a mai Disztértől ismét két rövidebb utca indult dél felé, nevezetesen a Szent János- és Szent Zsigmond-utcák, a mai Szinház- és Szent György-utcák, melyek a királyi palota előtti térbe torkoltak. Ez a tér nem azonos a mai Szent György-térrel, attól délre terült el és nem volt külön elnevezése.

Rendőrőrszobát kapott a hegyvidék. Az Orbánhegyi Egyesület a hegyvidék közbiztonságáért folytatott régi, szivós küzdelmét honorálta most siker, amikor az állami rendőrség főkapitánya és a belügyminiszter az érdekeltségek sürgető kivánságára a hegyvidéknek ezen a részén a közbiztonságnak felette szükségessé vált megvalósitása érdekében hozzájárultak a rendőrőrszoba felállitásához. Az Egyesület közbenjöttével meg is állapitották már a rendőrőrszoba helyét az Iskolatestvéreknek Orbánhegyi-uti házában. Az Egyesület Antalffy Andor ny. miniszteri tnácsos, elnök utján táviratban mondott köszönetet a belügyminiszternek örvendetes intézkedéseért.

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I.. Attila utca 8

Bekerítetlen telkek fontos útvonalak környékén, budai villanegyedekben régóta veszélyeztetik a közbiztonságot, eltekintve attól, hogy a szomszédos magántulajdonosokat is kiteszik a megbízhatalan elemek étvágyának. Az egyes kerületek, — nagyon helyesen — szigorú rendbirsággal sujtják azokat, akik nem kerítik be ingatlanukat; de meg kell állapítani, hogy mégis sokan vannak, akik a parcellázás, eladás ürügye alatt továb folytatják a mezőrendőri kihágást, minden komoly hatósági beavatkozás nélkül.

Császárfürdő uszodája nemcsak a nagy versenyeken érdekli a közönséget. Az Irgalmas Rend bőkezűségéből évek óta kitünő uszodában Buda aprajanagyja megtalálja a nyár minden kedves örömét — s a vígan lubickoló társaság a legjobb propagandaplakát volna, ha lefotografálva kiragasztanák a hirdetőoszlopokra. És olyan olcsó, olyan nemes az úszás sportja, hogy ha az ember kellemes órákat akar tölteni, másra nem is gondol, — elmegy a Császárfürdőbe. A Csaszíba! Ahogy a helybeli srácok mondanák.

Uj budai repülőtér ügyében komoly bonyodalmak támadtak egyrészt azért, mert a kisajátitásért magas árat követelnek a telektulajdonosok, másrészt, mert a repülőtér elhelyezése miatt a balatoni műut tervezett irányáról is le kell mondani. Az új úthoz 20.000 négyszögölnyi területet kell kisajátítani, ami legalább is 200.000 pengős előre nem látott kiadással terheli a balatoni ut költségeit. Mégis remény van rá, hogy az ut épitését sürgősen megkezdik.

Atuszóversenyt rendez Pest-Buda között, a Parlament vonalában, augusztus 18-án a Magyar Uszó Szövetség. Az érdekes és ujszerü versenyt Kelemen Kornél dr. az Orsz. Testnevelési Tanács elnökének javaslatára iktatták a Szent István-hét programmjába.

Dunaparti kisszakaszok beosztása ellen a polgárok ezrei nagy lapátokkal hintenek borsót a falra, ami közmunkának elég hasznos, de erdményesnek alig mondható. A Margit-hhídtól a Batthyány-térig a kisszakasz távolság tul rövid, a Batthyány-tértől a Szebeny Antal-térig — ehhez viszonyitva — hosszu. Az igazság az volna, hogy a Margit-köruttól a budai Lánc-hidfőig, onnan az Erzsébethidig helyezzék át a kisszakaszhatárokat. Ha Óbuda Főterére ki lehet jutni a körúttól két kisszakasszal, méltányos a dunaparti kisszakaszok jobb beosztása is.

Budai kirándulóhelyeken ünnep- és vasárnapokon sok tizezer ember fordul meg, aki nem egyformán hive a magántulajdonnak, jóizlésnek, polgári fegyelemnek. Nagyon kedves, ha a hatóság nem avatkozik bele a fölséges népnek ünnepi programmjába, de nagyon helytelen, hogy ezeken a helyeken sehol nem látni, mutatóba sem rendőrt, aki a sorozatosan előforduló incidensek, sokszor nemzet- és vallásgyalázások, okozóit (okunk van rá, hogy miért mondjuk!) megfelelő társadalmi rendre és illemre tanitaná.

Árpád vezér honfoglalását ábrázoló hatalmas domborművet készit a soproni Rákóczi Intézet számára Vörös János szobrászművész. Egyike lesz ez az emlék Mérey László tábornok nagy elgondolásából született intézeti történelmi szoborcsoportozatnak, amely a magyar mult minden kiemelkedő alakját megörökíti. Mérey László a parancsnoksága alatt működő intézetet az ezeréves história olyan Pantheonjává avatta, amelyre büszkén nézünk — kissé irigykedve is — innen Budáról Sopronra, a hűség városára.

BAJCSY ZSILINSZKY ENDRE IRJA:

„...Göring úr Mackensen budapesti német követ kiséretében ellátogatott Budaörsre és Budakeszire, két olyan sváb községbe, amelynek derék német lakosságát már esztendők óta fűtik és maszlagolják bizonyos pángermán agitátorok. El sem tudunk képzelni magunknak nagyobb fokú udvariatlanságot, nemzetközi ildomtalanságot egy szegény, százfelől tépdesett nemzet és állam önérzetével és szuverénitásával szemben, mint ezt a nyilvánvlón tendenciózus budaörsi és budakeszi látogatást, amely német, nemzetiségi, kisebbségi politikai célokra használta ki a magyarság uri vendéglátását. És csak a mai szörnyű szellemi, erkölcsi és nemzeti dekadencia, a nemzeti színekbe öltöztetett új labancvilág szolgalelkűsége magyarázhatja meg, hogy közvéleményünk, és elsősorban az a sokat emlegetett ifjúság fel nem zúdult ez ellen az inzultus ellen..."

172.000 pengőt spórol meg az új költségvetési évben az államháztartás a gyermekvédelmi kiadásokból. Talán jobb szerette volna a közönség, ha inkább a Margithídnál elajándékozott 300.000 pengőt spórolta volna meg; mert pillanatnyilag még fontosabb a magyarság élete új nemzedékekben, mint egy pár szerencsés vállalkozó minden gátat áttörő protekciója. Ahol nem épitenek játszótereket és gyermekothonokat: ott egyszer nagyon sok kórházra és börtönre lesz szükség.

Érdekes mozgalom foglalkoztatja hosszú idő óta Óbuda polgárságát, amelynek képviseletében az Óbudai Hegyvidéki Szövetség június 3-i ülésén Palóczi Edgár tanár, lapunk más helyén közölt tanulmányában követelte, hogy ezt a városrészt „Árpádvárosnak" nevezzék el.

Óbudán bérmált június 5-én Serédi Jusztinián dr., Magyarország hercegprímása, akit a kerület polgársága nevében Hanthy Haidekker János elöljáró üdvözölt meleg szavakkal. A főpásztor fogadására Botzenhardt János világi elnök és Leiner Mihály adminisztrátor-lelkész vezetésével az egyházközség tanácsa is megjelent, azonban igazán meleg szívvel örült Óbuda bérmálkozó fiatalsága annak, hogy a hatóságok képviselői élén a kerület népszerű elöljáróját is köréhen láthatta.

Rózsadomb és Vidéke Egyesület junius 15-én délután fél 7 órakor rendezi a Szent Lukácsfürdőben (III., Zsigmond u. 25.) 41. évi rendes közgyülését, amelyre József Ferenc dr. kir. herceg fővédnök is megigérte eljövetelét. Közgyülés után Germanus Gyula egyetemi keleti intézet tanára ad elő „A mohamedán világ és rózsadombi Gül Baba" cimmel. 8 órakor a Tarján étteremben társasvacsora lesz, amelyen a teriték 2.50 P. — Harrer Ferenc dr. ny. alpolgármester, elnök és Nádas Béla dr. főtitkár szeretettel hivják meg a Rózsadomb ünnepére tagtársaikat és az érdeklődő vendégeket. A társasvacsorán való részvételt junius 12-ig kell bejelenteni a titkárságnál vagy irásban vagy telefonon. (Szemlőhegy u. 25. Telefon: 52—9—97.)

Térzenét adott a BSZKRT zenekara a kirándulóközönség szórakoztatására junius 2-án, a svábhegyi fogaskerekü vasut felső állomásánál. Az érdekes ujitást nagy örömmel fogadták a kirándulók és a svábhegyiek, akik remélik, hogy a térzenét ezután rendszeresiteni fogják.

Minden erejét és energiáját Budapest Fürdőváros eszméjének és a Gellértfürdőnek szentelte a háboru óta Benczur Gyula dr. egyetemi rk. tanár, aki a budapesti Fürdőváros Egyesület orvosi megalapitója volt. Mint a Gellértfürdő igazgató-főorvosa hosszu időn át a legteljesebb megelégedésre müködött egészen legutóbb történt felmentéséig s azóta a belgyógyászati rheumatológiai és Budapest fürdőorvosi prakszisát XI., Horthy Miklós-ut 11. alá helyezte át. Rendel csütörtök kivételével d. u. 4-6-ig. Telefon: 692—98.

A sörgyárak történetéhez

Buda földhöz kötött települései a bortermelés nyomán keletkeztek. A közlekedésföldrajzi helyzet a borkereskedelemnek mindig nagy lendületet adott s hogy utóbbi nem maradt kizárólag az átmeneti forgalom területén, annak ismét a talaj nyujtotta kedvező körülmény, a szarmata-mészkő kitünő pincéi Kőbányán és Budafokon, voltak okozói.

A régi „kőbányai" kőbányák egy része hatalmas sörgyárakat vonzottak magukhoz azzal, hogy lefejtett mészfalakba elsőrendű és tetszészerinti nagyságu száraz pincéket lehetett vágni.

A budafoki borpincék ugyanilyen kitünő tulajdonságokkal dicsekedhetnek. Itt is épült sörgyár, mellette az ország első pezsgőgyárai is ide kerültek. Lehetetlen, hogy elkerülje figyelmünket a bornagykereskedelem raktárainak, a pezsgőbor és sörgyáraknak regionális elterjedése városunk területén, minthogy az teljesen összeesik a szarmata-mészkő határaival. Ezen utóbbi ipar és kereskedelem tehát szintén a helyhez és földhöz kötöttek közé tartozik.

Gellérthegyi villamos-üzemű sikló

építésére adott engedélyt 1929-ben a kereskedelmi miniszter a Schoch és Grossmann cégnek. Ezt az engedélyt az előmunkálatok és a súlyos gazdasági helyzet miatt a vállalkozók mindezideig nem tudták felhasználni, a méltánylást érdemlő körülményekre való tekintettel a miniszter minden alkalommal, úgy ezidén is egy évre meghosszabbította a sikló építési engedélyét.

Nász. — Széll Lajos dr. főv. tanácsi fogalmazó és Kollár Alice junius 5-én esküdtek örök hüséget a Szilágyi Dezsőtéri ref. templomban. Tanuk voltak: dorogi Farkas Ákos tanácsnok és Keil Lóránt dr. ügyvéd.

Kisfaludy-szinház a mult héten nagy sikerrel mutatta be a Cirkuszhercegnő c. operettet. A címszerepben Horváth Böske tűnt ki s egy műlovarnő szerepében, különösen táncaival nagyon tetszett Zádor Éva. A katonatisztből lett álarcos műlovart Nádor Jenő játszotta avval a kellemes hanggal és művészi játékkal, amivel ezt a szerepet már a Királyszinházban is alakította. A közönség mulattatásáról Bellák Miklós, Cseh Iván és Szirmai Vilmos bőségesen gondoskodtak. — Június 7-től egy hétig Én és a kisöcsém c. operettet adják.

Legutóbb az Én és a kisöcsém c. operett került szinre a főszerepben Ferenczy Marikával, aki a nő és fiú kettős szerepében igen nagy sikert aratott. A jó együttesből még Futó Klári, Jeney Ottó és Tamás Benő, (aki a darabot rendezte) tünt ki. Junius 14-től, péntektől 4 napon át a Tatárjárás c. operett kerül szinre Sarkadi Aladárral; junius 18-tól, keddtől pedig 3 napon át a „Szerencse tánc" c. operett.

Drágaköveket és törött nemes fémet vásárol: SZERAFIN GY. II. Roham u. 8

Főiskolai bajnokságok zömét minden évben pünkösdkor rendezik. Az idei bajnokságoknak különös suly adott az a tény, hogy az idei bajnoki versenyek, mintegy a világbajnokságok főpróbájának voltak tekinthetők. Az atlétikai bajnokságokat az idén Pécset rendezték meg. A mult évben a Peac nyerte a bajnokságok pontversenyét és a vándordij védelmét ez idén a hazai környezetben még biztosabban szerezte meg. A labdarugó bajnokságok Szegeden voltak a négy tudományegyetem csapatainak részvételével. Az uszóbajnokságokon, szombaton és vasárnap este a fedett uszodában Csik, Székely, Lengyel indulása volt szenzáció.

Kellemesen szórakozhat
NARDAI
kerthelyiségében
II., KUT-UTCA 13. SZ.
ASZTALRENDELÉS TELEFON: 50-4-08.
Minden időben halászlé
ELSŐRENDŰ ZENE
DÉLBEN: Menürendszer

RAVASZ cukrász
I., Krisztina körút 75. Telefon: 50-2-32.
ELŐKELŐ CUKRÁSZ SZALON

MEGNYILT a
POZSONYI
ÉTTEREM
KELLEMES
TERRASZA!
Tulajdonos: TÖRÖK JÓZSEF

Befőttes üvegek, virágcserepek, játékok, keretezés,
üvegezés
HOFFMANN
üveg-, edény-, porcellánüzletében
II., HIDEGKUTI-UT 5. TELEFON: 64-7-98.
A Zugligeti és Pasaréti egyesület tagjainak kedvezmény!

LEGOLCSÓBB ÁRAK!
HÁRSHEGYI VENDÉGLŐ
83-as villamos
— Vadorzó-utcai megállója —
I., HIDEGKUTI-UT 84c.
Kitünő konyha — Figyelmes kiszolgálás
NAPONTA CIGÁNYZENE. TÓTH JÓZSEF

VADASKERT
VENDÉGLŐ és
CUKRÁSZDA
Hüvösvölgyi villamos végállomástól 2 perc
JAZZ — TÁNC
TEKEPÁLYA — PANZIÓ

KIRÁLY FÜRDŐ
Épitette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.
Budán, II., Fő ucca 84. sz.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot, magnéziumot tartalmazó
hévviz kászvény, csúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1, nőknek hétköznap d. u. 2-7.- ivókúra

Magyar-Finn diákcsere akciót indít középiskolai fiuk és lányok részére a Turáni Társaság. Az akció célja, hogy kiszélesítse a kapcsolatokat, amelyek a magyarságot a finn nemzethez fűzik. A jelentkező középiskolai tanulók a f. évi nyári szünidőben egy hónapot Finnországban az ott jelentkező családoknál vendégként töltenek, ennek ellenében finn középiskolai tanulókat a magyar családok ugyancsak egy hónapig vendégül látnak. A résztvevők 190 pengő utiköltséget fizetnek. Ebben az összegben a vizumok költsége is bennfoglaltatik. A jelentkező elfogadó családoknál a családtagok valamelyikének németül, franciául, vagy angolul kell tudnia. Jelentkezni junius 1-ig lehet, Országházbn, a Turáni Társaságnál.

Tavasz a Szent Imre város alján

Szép tavaszi délutánon, hétmérföldes csizmát húzva, ódon tavaszi sétára indultam az új Szent Imre-város alján, hogy lássam, mi maradt meg abból, amit mint csavargó hajlamú suttyódiák a régi budai Lágymányos szineiből még láttam egykor, 1900 táján. Harmincöt év multjának tavaszi budai Dunapartját róttam. Láttam néhány szál kiütköző nádat a régi Lágymányos közepén, csillogó kis pocsolya közepén. Ez a Lágymányos egykori tocsogóinak utolsó hírmondója. A Budafoki-út 22. számú ház mellett még ütközik a búza, a telket a telkesgazda felszántotta, valószínűleg az idén utoljára, mert a Híd már épül!!

A feltöltött Lágymányosi Tó tizedrészére zsugorodott, de még láttam benne az utolsó békát. A Budafoki-út mellett, a tó közepén 1896-ban, a millenáris kiállítás idején ott volt a híres nyári mulató: Konstantinápoly. Még láttam turbános, törökfejes palánkjai közül a legutolsókat. A Budafoki-út egykor római hadiút volt. Az aquincumi légiók bronzkerekű katonai szekerei erre vágtattak Mohácson, Eszéken, Aquileián át Rómába. Római quadrigát nem láttam, de mialatt ilyet kerestem, majdnem elgázolt egy Centaur. Elül férfidereka volt, lólábak helyett gumikerekei voltak és a háta mögött egy elrabolt budai hajadon ült, görcsösen kapaszkodott a vadul nyerítő Centaur nyakába. Azt gondoltam, Juppiter rabolja el Európát és nem értettem, mire vonatkozik egy arra járó budai kis csibész kiáltása, aki: benzintyúk! benzintyúk! kiáltással fogadta a Centaurt. Ennek tényleg benzinszaga volt, de miért „tyúk"?

Innen tovább mentem az egykori Palatinus-kert felé. Egykori kapuoszlopait még láttam, de azokról eltünt a régi felírás: Oh beata solitudo, oh sola beatitudo!, vagyis óh boldog egyedüllét és óh egyedüli boldogság!!

1900-ban még lóvontatta paksi dereglyéket láttam itt a Dunaparton. Ezek eltüntek. Helyettük egy ádámcsutkás, keszegtermetű, szomorúarcú budai úriember evezett egy csónakban. Kormányánál szigorú arcú, igen termetes, kissé bajuszos, szemüveges, bubifrizurás dáma ült, láthatóan az előbb említett szegény, szomorú budai úriember kedves neje őnagysága. Láthatóan nemcsak a csónakot kormányozta a budai Duna habjain, hanem a kedves férjeura élethajóját is az élet tengerén. A tisztes családapa evezett, verejtékezett, húzta a lapátot, úgy dolgozott, mint egy ló. Itt van la!! — mondtam, az egykori lóvontatta parti dereglye utóda!

Mentem, mendegéltem, de az egykori Promontort seholsem találtam. „Ez hászt so a Pudafog" mondta egy öreg néni. Hol vannak a derék svábok? — kérdeztem én, hol van pörge, magyar kalapjuk? zsinóros magyar nadrágjuk? hegyes, magyar birkabőr süvegjük? magyar makrapipájuk, hegyesre pödört baluszuk? Hol van a lányok rózsaszín szoknyája, kurta zubbonyuk, a kikerikí? Hol

VALÓDI
DEBRECENI HENTESÁRUK
egyedüli készítője Budán
debreceni hentesáru
és csemegeüzlet
II., FŐ-UTCA 49.
ÁLLANDÓAN FRISS BORJÚ-, SERTÉS ÉS MARHAHUSON

van simára fésült hajukból a kerek fésü és lábukról a maguk kötötte fehér strumpfli? Fiatal pár jött velem szembe. Az ifjú fején angol sportsipka, derekán pullover, lábszárán lengyel sportnadrág. Bajusza borotvált, kackiás „á la Ramon Novarro" pofaszakála volt, lábán műselyemharisnya és lilapöttyös sárga gumikabát. Az öreg néni így szólt: Jősz szán die pudafoker Enkelskinder der guten olden promontorer Schwoben! Kute Nacht pitt schén!

Oh tempore, oh mores!! — mondanám én — idők és erkölcsök változása! Bánatomban a kedves, meghitt, barátságos, egyszerű, régimódi, falusias Kutyavillát kerestem, hogy bánatomat jó budafogi kadarkába fojtsam. Modern lokál fogadott, közelében vikend-ház, az egykori cigány helyett egy iskátulyából undok néger dzsez dörgött kifelé. A parton nimfák és faunok, tehát mégis jó helyen járok! Itt vagyok az egykori római Promonitorium helyén, a Római Hadiút mentén, hol kecses nimfák és patás faunok förödnek az agg Ister habjaiban? Tévedtem. Nem pucér nimfácskát láttam, mert bokáig érő bő pizsamanadrágja volt, egy festékes dobozból lakkot kent a csónak fenekére és egy másik kicsiny dobozból festéket kent a saját arcsocskájára. Jaj, jaj! — mondtam én és nemes bánatomat nemes kadarkába fojtottam. A kadarka jó volt, én megvigasztalódtam: íme, valami mégis megmaradt a régi jó időkből.

Vén Budai Hárombék Effendi.

Az áldott budai föld

A helybeli építkezésre alkalmas anyagokról már volt szó nálunk, most pedig az elterjedés határairól a kihasználás mértékéről kell szólnunk. Az első helyet az összes kőzetek közül a kiscelli-agyag foglalja el. Kiaknázhatatlan menynyiségben fordul elő a vörösvári völgytől a Lágymányosig, s csekély mélységben megvan a Belváros és Lipótváros alatt is. Buda régibb épületei tulnyomó részt kiscelli-agyagból égetett téglából épültek. A Széna-téren a mai korcsolyapálya helyén, a Margit-körtön a statisztikai hivatal parkjának helyén, valamint Óbuda mellett már a régi időben voltak téglavetők. E termelőhelyek a kiscelli-agyag elterjedésének szélein vannak, ahol a kőzet felszinre lép. De az óbudai és kelenvölgyi sikon a Duna fiatalkoru csekély vastagságu áradmányos lerakodása alatt is mindenütt a kiscelli-agyag alkotja az altalajt. A margitszigeti artézi-kut furásán kivül a Római-fürdő öt furólyuka is igazolja, hogy 10-15 méter mélységben mindenütt megvan a kiscelli-agyag. A kelenvölgyi és óbudai sikon, különösen az utóbbi peremén, továbbá az Ördögárok völgyében az utolsó században nagy téglaipar keletkezésére adott anyagot a kiscelli-agyag ezen nagy területe, felszini előfordulása.

Ma a kiscelli-agyag és a pannoniaagyag 8 nagy és számos kisebb ipartelepnek természetes alapja. Ezek. 1909-ben közel kétszáz millió darab téglát gyártottak, több mint 3000 családnak adva megélhetést.

A budai-hegység különböző kőzetei alkalmasak még ipari termelésre, igy a budai márga cementgyártásra; a hárshegyi homokkő halvány vereses szinével szép cyclops-falazatokhoz, s nagy dekorativ szerepet nyer az ujabb villa-rendszerü házakon. Lépcsők, peremek faragására már azelőtt is gyakran használták. Az édesvizi mésztufa is kitünően faragható kőzet. Ez volt a rómaiak kedvenc építőköve, s Aquincum romjait sokáig olcsó kőbányának tekintették a budaiak, akik igy az épületkövet mindjárt faragva kapták. A dachstein-mészkő mészégetésre alkalmas. A futóhomok bőven kiaknázható homokbányákban. A levantei kavics (Pestszenlőrinc) és a budai-hegység kőzetei útkavicsolásra, kisebb épületek építéséhez alkalmasak.

Kenti herceg és Marina hercegnő junius 23-án Budapestre érkezik, ahol a margitszigeti Palatinus szállodában rendeznek be részükre lakosztályt. A gyönyörü szálló első emeleti 136-143 számu szobáiban már is megtörtént minden előkészület, hogy a hercegi pár a legjobban érezze magát Budapesten. — A Margitsziget vendége lesz a kapurtalai maharadzsa legidősebb fia is és — a közeli napok polómérközései iránt érdeklődő Louis Rotschild, a bécsi Rotschild-ház feje. — Jelenleg Gál Franciska, Bolváry Géza, Lakatos László és Gusztáv Frölich a sziget népszerü vendégei.

Óbudai evangélikusok uj templomát pünkösd utáni vasárnap, junius 16-án avatja fel Raffay Sándor dr. bányakerületi püspök. A szokatlan gyorsasággal felépitett uj templom megépitése Fabinyi Tihamér dr. pénzügyminiszter egyházfelügyelő és Móhr Henrik lelkész kiváló érdeme. A templom a magyar főváros legrégibb városrészének szép épitészeti nevezetessége lesz.

Nem fog beválni a Ferencz József-tér és Krisztina-tér között rendszeresitett 3/A. jelzésü autóbuszjárat, mert a bevezetett 16 filléres tarifa semmiképen sincs arányban a nyujtott teljesitménnyel. Az érdekeltek hangsulyozzák, hogy igazán rendtábilis ugy lenne ez az ingajárat, ha a menetdijat legfeljebb két tantuszban állapitanák meg.

Margitszigeti polópályán a Budapesti Hangversenyzenekar közreműködésével, teljes operaelőadásokat rendeznek. Junius 15-én, megnyitásul Svéd Sándorral a főszerepben, a Rigoletto került szinre, 17-én pedig Beregi Oszkár cimszereplésével Shakespeare gyönyörü Hamletje. A polópálya hatalmas nézőterén 3.000 ember foglalhat helyet.

„Aki mer, az nyer!" lesz a Budai Szinkör uj slágeroperettje. Sebestyén Géza igazgató, akinek mosolygó művészprofiljа hosszu évek óta hozzátartozik Buda nyarához, junius 14-ére tüzte ki Rejtő Sándor zenés játékának premierjét. A megnyilatkozó nagy érdeklődés már előre is biztositja a szokásos forró sikert, amelyhez itt Budán mindenki szivből kiván táblás házakat és dus bevételeket.

Uj postahivatal nyilt junius 1-én Kelenföldön, a Horthy Miklós-ut 136. szám alatt. Az uj, „Budapest 19" elnevezésü hivatal régen követelt helyi igényeket elégit ki.

Lágymányosi Dunaág, az úgynevezett holt-Duna helyén 800.000 köbméter föld felhasználásával eddig 25.000 négyzetméter területet töltöttek fel. A további feltöltéshez 2 millió köbméter földre lesz szükség, amit a Máv uj, Máriabesnyő-Gödöllő vonalának átépitésénél termelnek ki. A szállitásért 9 éven keresztül 70.000 pengőt fizet a Közmunka Tanács a Máv-nak. A tereprendező munka befejezése után a Dunaág területét részben parcellázák, részben parkosítják.

GYORSIRÁST havi 8 pengőért tanulhat a KOZMA-iskolában, II. Iskola-u. 27

Uj gyógymódok. Régóta tudjuk, hogy az egyik leghatalmasabb gyógytényező a hő és a villamosság. Alkalmazásukat azonban korlátozta az a tény, hogy a bőr igen rosz hővezető és a hőingerekkel szemben nagyon érzékeny. Már régen felmerült a gondolat, hogy delejes vagy villanyos áram behatása útján kellene hőt fejlesztení. Az eddigi ilynemű kisérletek azonban csak tökéletlen, bizonytalan eredményüek voltak. Tökéletes sikert csak a Sliphakke német tudós által kigondolt rádiócsővel fejlesztett ultrarövidhullámokkal való kezelés ért el. A budapesti orvosegyletben tartott előadás szerint ezen az úton a különféle izületi megbetegedések, a gyulladások, a helyi gennyedések, a karbunkulusok, a gyomor és epebajok 95 százalékát lehet meggyógyítani. Ez az előadás sajnálattal említi meg, hogy Bécsben és külföldön egyetemi intézetek működnek, s nálunk mostohán és közönyösen bánnak ily nagy gyógyító hatású kérdéssel. A pesti oldalon egy pár szanatórium mégis már berendezkedett erre a gyógyeljárásra és most a főváros budai oldalán Elek Zoltán dr. rendezkedett be erre a célra és ér el igen szép eredményeket. Ugyanott újfajta vibrációs masszázsra is találunk készüléket, melyet többek közt migrén esetén alkalmaznak nagy sikerrel.

Heti panaszok. S. B. ur irja: A Margithid budai hidfőjénél lévő parkban kivagdosták az összes fákat és bokrokat, hogy helyet csináljanak a munkálatokhoz szükséges anyagraktárnak. Vandalizmus nélkül is találhattak volna elég helyet az annyiszor szidott homok- és kőraktárak helyén, az Üstökös utcáig. Legokosabb lett volna pedig a kiszélesitést a pesti oldalon kezdeni, ahol a bokrokat tövestől kiszedték még a télen. Hasonló oktalan pusztitásra emlékezünk a rózsadombi hársfák és a margitszigeti Flóris cukrászda területén s a hires Rákóczi hársak megmentése se lett volna utolsó kötelessége az illetékeseknek.

Közlekedési rendőreink próbaképen a nyári hónapokra fehér zubbonyt és tropusi sisakot kapnak. Remélhetőleg a közlekedési szolgálatot teljesitő őrszemélyzet után a többi rendőrök is hozzájutnak ehhez a kényelmesebb és egészségesebb öltözékhez, mert idáig a pestpudai polgár kétszeresen izzadt a rekkenő nyári napsugárdömpingben, amikor ránézett a kék posztóruhás utcasarki mozdulatművészekre.

Óbudai hid helyett alagutat akart furni a Duna alatt a furásairól közismert cég. Mivel azonban előzőleg az érdekelt minisztériumot kellett volna megfurni, ugy látszik, már ez az első furás sem sikerült, bizonyára nagy szomoruságára a vállalkozóknak. Könnyü is volna a Duna alatt, a sötétben elfurni az adófizetők pénzét, tessék akkor már inkább megépitteni a hidat, ahol mindenki tisztán látja, miről van szó, mint látja mindenki a Margithid esetében is.

Margithid budai oldalán junius elején megkezdték a kiszélesitési munkálatokat. Egyenlőre hatalmas anyagraktárt telepitettek a Przemysli-szobor környékére s a következő lépés a hidpillérek pneumatikus uton való meghosszabbitása. Buda közönsége reméli, hogy a Margithid kiszélesitéséből nem lesz olyan tengeri kigyó, mint a legutóbbi Dunaalagut esetében, amikor csak a polgármester erélyes intézkedése tudta megrendszabályozni a Margithidat átépiteni akaró Schiffer céget.

Orvosi továbbképzés központi bizottsága junius 13-tól 15-ig a reumás betegségek kezeléséről Budapest gyógyfürdőiben továbbképző tanfolyamot rendezett, melyet bilkei Papp Lajos dr. egyetemi magántanár, a Szent Gellért Gyógyfürdő igazgató főorvosa vezetett. A tanfolyamok a belgyógyászati és sebészeti klinikákon, valamint a Szent Gellért Gyógyfürdőben voltak. A budapesti szakorvosokon kivül két bécsi vendég tanár is előadott.

Munkát keres egy Szerbiából kiüldözött magyar kőmüvesmester, aki a Bácskában négy évtizeden át folytatta mesterségét. Budapesten vagy környéken szeretne elhelyezkedni, mint rajzoló, vagy bármily más minőségben is. Kéri a magyar vállalkozókat, hogy tegyék elviselhetővé munkához szokott életét. Cime a menekülteket gondozó irodában a Fehérsas-téri iskolában rendelkezésre áll.

Keszthelyen 1915-ben érettségizetteket felkérem több osztálytársunk kivánságára, hogy cimüket huszéves találkozó megrendezése céljából közöljék velem postafordultával. Azok is jelentkezzenek, akiket a háboru a tanév közepén elszólitott. Mindenki közölje osztálytársáról tudomására jutott adatokat, hogy megtalálhassuk egymást. Cim: Mosonyi Dezső dr. Tapolca.

Alduna, Várna, Tirnovo, Sofia, Konsantinápoly. A „Turul" Szövetség julius 5—27-ig rendkivül kedvezményes tanulmányutat rendez Bulgáriába. A 17 napos tanulmányut részvételi dija utazási költséggel, teljes ellátással és belépődijakkal 220 P. Jelentkezés junius 20-ig. Részletes tájékoztatót küld a „Turul" Szövetség Külügyi és Utazási Osztálya, Budapest IV., Semmelweis-u. 2. fm. Telefon: 83—4—24 d. e. 10—1-ig.

Virágkedvelők Egyesülete junius 6-án rendezte rendkivüli közgyülését, amelyet követően Vajda István, a Péti Nitrogén Mütrágya Rt. kiküldöttje érdekes előadásban ismertette a péti só előnyeit, a kerti és szobai növényeknél.

Benyomásom az uj Törökországról cimen Sperné, Bárdos Fétoronyi Magda dr. a Gellért-szállóban tartott érdekes előadást vetített képekkel. A nagyszámú előkelő közönség színes formában kapott tájékoztatót a mai Törökországról. Az előadó Kamal Atatürk — Kamal pasa a szultáni hatalom elleni 5 lázadásán, a török nemzet függetlenségi harcain és 12 évnek 11 vérnélküli forradalmán keresztül elevenitette meg uj Törökország mai szervezetét, népét és munkáját.

MENYASSZONYI képek Blahosnál Fő-u. 19

Molnár Anikó, a Fodor-féle zeneiskola II. éves akadémiai növendékének neve a hegedűművészetben jó hangzásra számithat. Kiforrott tehetség és jeles technikája a Zeneművészeti Főiskola nagytermében rendezett nyilvános hangversenyen sok megérdemelt tapsot aratott.

Tea-estét rendezett a Bp. Soroptimista Club R. Simonffy Margó szavalóművésznő villájában, ahol rohonczi Hajek Sára „A szinházi rendezésről" tartott érdekes előadást. Megjelentek mint vendégek: Mme Poska Laaman észt ujságirónő, Marik Klára tanárnő, Pongrác Margit, a magyar csipke szakértője, M. Hir Sári zongoraművésznő, A. Felvinczy Takács Alice hegedűművésznő és P. Schmitt Anna gyermekorvos.

Házasságfelbontó okok cimen Gerő Ernő dr. budapesti ügyvéd tollából rendkivül praktikus munka jelent meg, mely az összes magyar házasságfelbontó- és érvénytelenitő okokat, valamint az ugynevezett békés válás szabályait ismerteti. Ára 1 pengő.

Felsődunán rendez heti nyaralást julius 1—7-ig a MFTR s a kellemes üdülésen 112.— pengőtől lehet részt venni. — Felvilágositást adnak az összes utazási irodák és a MFTR központi irodája.

Gazdasági tükör

— Utépitéseknél másfél százalékban állapitották meg a mérnökök javadalmazását.

— Ezen a héten megindul a Nánási-út épitése.

— Egy vállalkozó végrehajtást foganatositott a kincstár ellen.

— A kábel-kartel basáskodása ellen felszólaltak a kereskedők.

— Villamossági cikkekben márciusban 2.5 millió pengős exportunk volt.

— Magyarország 1934-ben 63.9 millió mázsa szenet fogyasztott.

— A főváros a jövőben a budapesti hidak fenntartásának kétharmad költségét vállalja.

— Tárgyalások kezdődtek a jégkartel feltámasztásáról.

— Megrendszabályozzák a zugbankokat.

— 210 fiatal diplomást helyezett el a GYOSZ.

— A Bauxit magyarovári timföld gyára már az első évben nagy exportüzleteket bonyolitott le.

— Anglia érdeklődik kétezer vagón makói hagyma és zöldség kivitele iránt.

— A kormányzó jelenlétében nyitják meg a szolnoki uj gabonatárházat.

— Októberi határidős buzát is jegyezni fogiák a tőzsdén.

— Módositják az energiatörvényt.

— Magánnyomdák akciót inditottak a fővárosi házinyomda ellen.

— Belső kölcsönt bocsájtanak ki az ősz elején.

— A fővárosi textilszállitások során a legolcsóbb ajánlattevők kapnak rendelést.

— Villamositják a Budapest—Miskolci vonalat.

— Megreformálják a vidéki szállodaipart.

— Nagy sikerrel megnyitották a tiszántúli ipari és mezőgazdasági vásárt.

— Öt millió pengős váltóhitelt kap a MÁV a bankoktól.

— A jégkár következtében bevezetik a kötelező jégbiztositást.

— Megvalósul a Péti Nitrogén szódagyára.

— Ismét napirendre kerül a valuta, vagy pengő életbiztositás kérdése.

Felelős szerkesztő: Viraág Béla
Laptulajdonos: VIRAAG ÉS TÁRSA
Kiadásért felel: Viraág Béla

Neufeld Zoltán (Pannonia) nyomda
Budapest, VI. Vörösmarty utca 47/a. sz.
Telefon: 28—1—98.

Öröklakások, telkek, bérházak, villák eladása!
Horthy Miklós-út 89. alatt, 25 éves adómentességgel, társasházat épitünk, névre telekkönyvezett 2—3 szobás, napsütéses, kitünő beosztású öröklakásokkal. Társasvillát a Gellérthegy déli lejtőjén, autóbusznál és villamosnál. Rendkivül olcsó árak: garszonlakás már 5800 pengőért. Lakásokat fényes jövedelemre bérbeadjuk. — Olcsó telekárusitási akciónk keretében árusitunk többéves részletfizetésre Sasadon, Buda legegészségesebb, legszebb részén, 200 négyszögöles telkeket 3200, Budafok—Budatétény villatelepen és Balatonparton, Csopakon 1000 pengőtől! Díjtalan ismertető! Alkalmi vételek kitünő bérházakban, villákban.
„Centrum" Házépitő és Ingatlanvállalat m. sz. Horthy Miklós-út 15/c. Telefon: 693—01.

SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi és női osztály.
A legmodernebb berendezés.
Szakképzett személyzet.

KÁLYHÁS!
Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhirű céghez
BÉRES MÁRTON
I., Logodi-u. 19. Telefon: 53—0—33.

CIMFESTŐ
Első budai, legrégibb cimtáblafestészet
VÁLI GÁBOR, II., Iskola ucca 18.
Alapitási év: 1895.

W. C. FÜRDŐKÁD, kályha mosdó stb. szabott áron
HUBERT, Liszt Ferenc-tér 4
Telefonszám: 22—2—67

A regényes fekvésü
ÖRDÖGOROM CSÁRDA
a FARKASVÖLGY-ben
ERDÉLYI KÜLÖNLEGESSÉGEI
uri közönséget vonzanak.
Pompás üde hegyi levegő.
Elérhető néhány percnyi sétával az 59-es villamos végállomásától
Tulajdonos: GRUBER EMIL

KITÜNŐ EBÉDJÉT PONTOS IDŐBEN HÁZHOZ KÜLDI A
BELLEVUE
Telefon: 52-8-84

HALLÓ! FIGYELEM!
Tavaszi borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében. Kostolja meg nagydijjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhirü
SZEKSZÁRDI
SAJÁT TERMÉSÜ
BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállitunk. Tegyen próbát!
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése.
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19.
TELEFON; 32—0—63.
Ügyeljen a cimre!

Kadarka, fanyarkás vagy édeskés, könnyü	—.70
Asztali fehér, zamatos izü, könnyü fajta	—.80
Ó-rizling, nehéz zamatos óbor	—.90
Vörös „Bikavér", igen nehéz, fanyarkás	1.—
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor . .	1.20
Vörös ürmös, édes, fűszeres „Vermouth"	1.50
Csemege fehér, édes nehéz	1.50

A TESZ nagydiját és aranyérmét nyerte el
Minden budai polgárt szivesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető.

A betegségek egész sora
így: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség, stb stb. eseteiben a
HUNYADI JÁNOS
keserüvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló ereedménnyel használhatja. Az orvosok ezrei irják elő betegeiknek és a betegek tízezrei irnak róla elismerő nyilatkozatot.

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért zenekarával egész télen naponta
GUNDEL-GELLÉRT
ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő ucca 9.
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk.
Akár venni, akár eladni óhajt ingatlant, forduljon bizalommal újonnan bevezetett ingatlan osztályunkhoz.
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésére.
Saját épület

Éhgyomorra
naponta igyék egy pohár
Kristály vizet

MENCZER
TISZTITÓ
mos, fest, tisztit
Központ:
I. TÖRÖK-U. 3.
Margit krt. sarok.
(Admiral mozinál)
Tel. 50-4-93.
Fiókok:
I., Győző-u. 5. (Pálya-u sarok) Tel. 54—9—71
IV., Duna-u. 6. (Belvárosi kávéháznál) Tel. 83—0—03
Háztól és házhoz mindent szállit vidékre is!

Közgazdaság

SCHOBER BÉLA, a Nemzeti Bank ny. vezérigazgatója legutóbb ugy határozott, hogy elfogadja az Angol Magyar Bank elnöki tisztét.

STEIN EMIL dr.-t, a Kereskedelmi Bank vezérigazgatóját beválasztották az Ericsson villamossági Rt. igazgatóságába.

HARKÁNYI JÁNOS báró a Hitelbank közszeretetben álló elnöke felgyógyult betegségéből és utókurára a Svábhegyi Szanatóriumba vonult vissza.

RÓZ JENŐ, a Leszámitoló Bank igazgatója érdekesen nyilatkozott az aranyblokk valutái ellen intézett támadásokról.

WANKE GUSZTÁV, az OKH elnöki osztályának főnöke érdekes tanulmányt irt, amelyben helyteleniti az önnálló szövetkezeti bank létesitését.

RANSCHBURG PÁL, a Magyar Ruggyanta gyár igazgatója a Budapesten rendezett mentésügyi konferencia alkalmából a belga királyi Vöröskereszt I. osztályu érdemkeresztjét kapta.

EGRY AURÉL dr.-t választják meg a Beocsini Cementárugyár uj elnökének.

Hitelrögzitő egyezmény meghosszabbitására irányuló tárgyalások a jövő héten kezdődnek ujból Londonban. Imrély Béla, a Nemzeti Bank elnöke már elutazott Londonba, a hét végén pedig báró Korányi Frigyes, a Pénzintézeti Központ elnöke és dr. Nyári Jenő, báró Ullmann György a Hitelbank ügyvezető igazgatója, báró Madarassy-Beck Marcell, a Leszámitoló Bank elnök-vezérigazgatója, a Külföldi Hitelek Országos Bizottsága képviseletében utaznak ki. Ugyanakkor a Nemzeti Bank részéről még Baranyai Lipót ügyvezető-igazgató és Quandt Richárdt felügyelő is Londonba utaznak a tárgyalásokon való részvételre.

Telefongyár rt. 1934. évi zárószámadásában 1.625.000 pengő részvénytőkével 557.325 P (1933-ban 598.817 P) nyers gyártási hasznot ért el, amiből a költségek, kamatok és 88.800 (80.000) P értékcsökkenés leirás levonása után 21.124 P veszteség mutatkozik, úgy hogy az előző évről áthozott 27.706 P nyereség figyelembevételével az 1934. évi mérlegben még 6581 P nyereség mutatkozik.

Fonciere junius hó 14-én tartja 70. rendes közgyülését. Dijbevétele az elmult évben meghaladta a 9 millió pengőt. Az intézet konjunkturája lehetővé teszi, hogy gondos és bőséges tartalékolás után a tiszta nyereségből részvényenként 2.50 pengő osztalékot fizessen, úgy, mint az előző esztendőkben.

Magyar Asphalt rt. 1934. évi mérlegében 1.8 millió pengő részvénytőke mellett 394.270 (az előző évben 464.819) P nyers jövedelmet számol el és 10.000 (10.000) P értékcsökkenési leirás levonása után az előző évben áthozott 37.805 P nyereség figyelembevételével 53.017 P nyereséget mutat ki.

Hermes Bank és Váltóüzlet Rt. azzal a tervvel foglalkozik, hogy Siófokon a külföldi nyaralók valutaügyeinek és pengőcsekkjeinek lebonyolitására fiókot létesit. A Pénzintézeti Központtól függ, hogy a fiók létesitését engedélyezi-e idegenforgalmi érdekekre való tekintettel.

Hazai Fésüsfonó- és Szövőgyár Rt. az 1934. üzletévet az előhozatal tekintetbevétele nélkül 171.349.11 pengő tiszta nyereséggel zárta. A junius 3-án megtartott igazgatósági ülés elhatározta, hogy a folyó évi junius 21-re egybehivott XIII. rendes közgyülésnek 5% osztalék, illetve részvényenként 0.80 pengő kifizetését fogja javasolni.

Nagybátony-Ujlaki téglagyár Rt. a Csillaghegy határában lévő egyik gyárát kartonlemez előállitására alakitja át.

XXXII. évf. 1199. sz.

ELŐFIZETÉS
Egy évre . . 24.— P
Negyed évre . 6.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületek, amelyek nek hivatalos lapja, tagjai *féláron* kapják

Budai Napló

1935. julius 2

HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 fill. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint.
A hirdetés dija mindenkor előre fizetendő.
Állandó hirdetőknek nagy kedvezmény

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és müvészet terén szolgáló ujság

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA
Főmunkatárs: Szombathy Kálmán

Szerkesztőség és kiadóhivatal: I, Maros-utca 23.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig.

Megállott a kakukóra...

Megállok én is egy szóra, talán még nem az utolsóra. . .

*

Az idő ugyan könyörtelenül halad, és kivételt még a szerkesztőkkel sem tesz. Hát még, ha verseket is írnak. Pedig én is azzal kezdtem fél század előtt, amikor Szabó Endre bátyám közölte az „Ostökös"-ben első románcomat, még pedig Vajda Zsigmond művészi kivitelű rajzának fametszete keretében. Ez volt életem fordulópontja. Félszáz esztendő rohant el felettem azóta. Hálát kell adnom a jó Istennek, hogy a nagy megpróbáltatásokkal is megbirkóztam az ötven év alatt.

De végre is csak — megállott a kakukóra. . .

Elkopik évek folyamán minden, még a szív is. Ez a kis motor, mely 72 év óta itt dobog bennem, és hajtja a vérem, velem örvend, velem búsul, — mondhatnám éjjel-nappal. Mert különös, rendszertelen életet élünk mi ujságírók, akik nemcsak kenyéradó pályát kerestünk, hanem célokat is tűztünk magunk elé.

Ifjan a világot kívánjuk boldogítani. Nagy világeszmék szolgálatába szegődünk. 1892-ben, mint a Horváth Gyula szerkesztésében megjelenő „Magyar Hirlap" országgyűlési tudósítója ismerkedtem meg Puskás Tivadarral, a világszerte ismert feltalálóval és az ő találmánya alapján Budapesten létesitettük a Telefon Hirmondót, — egyedül csak Budapesten sikerült és sehol a nagyvilágon másutt. Gyerekemberek voltak, akk még élnek azok közül, akik velem dolgoztak, de talán már azok is elfeledték, hogy az én szavam hívta életre, én vittem tovább ezt a modern vállalatot, mert Puskás három havi együttműködés után, itt hagyott magamra. Nagy megilletődéssel emlékezem rá vissza mindig. Boldoggá tesz a tudat, hogy első bizalmas munkatársa én voltam. Ragyogó magyar lángész volt. Még őt is elfeledték. Hát még engem... Az élet pedig tovább sodort. . .

Férfikorunk delén a nemzeti gondolat uralja lelkünket. A nemzetem, a hazám, a népem sorsa. A kilencvenes évek végén, amikor a milleneumi Budapest átvette az ország vezetését, — innen indult ki, ide tért vissza minden. Budapestet kellett világvárossá fejleszteni. Már egy évtizeddel azelőtt, a nyolcvanas évek végén, amikor a Csávolszky Lajos szerkesztésében megjelenő, akkor vezetőszerepet betöltő „Egyetértés"-nél dolgoztam rövid ideig, került kezembe egyik regensburgi tanár könyve: — „Világutak jelentősége a világtörténelemben". Ez keltette fel bennem az érdeklődést az idegenforgalom iránt. Szerkesztőm biztatására néhány cikkem jelent meg erről a kérdésről, amely azóta is fogva tartja lelkemet. Szapáry Pál gróf idején, a Park-Club számára szerkesztettem képes szépirodalmi hivatalos lapot, és ez a fiatal, lelkes mágnás megértette, átérezte az idegenforgalom nagy fontosságát. Vele együtt igyekeztünk általánosítani az érdeklődést az idegenforgalom iránt. Akkor nem volt rá valami nagy szükségünk. Magyarország virágzott, nagy volt és gazdag.

Vergődésemet ezen a ki nem taposott ösvényen, sokan megmosolyogták. Boldog emlékezetű Rózsavölgyi Gyula alpolgármester — mint a főváros tanácsnoka — magához kéretett és megmagyarázta, hogy nincs mást mit mutatnunk az idegennek, mint a Margitszigetet és a — Vágóhidat. No, ez igazán nem sok. De mutatott egy a mult század közepén megjelent Baedeckert, ahol Pesten, mint látványosság szerepelt: „. . . . am Donaustrand die grichische Kirche mit ihrem rothen Marmorportale. . ." Tényleg, nem volt egyebünk. Se Országház, se királyi palota, sem hidak. A külső Lipótváros, a Margithidon innen, züllött, lerongyolt, apró bűntanyák telepe volt.

Kevesen is voltunk, akik birtuk, de nem csüggedtünk.

Már akkor erősen szolgálta törekvéseinket a Zsigmondy által — oly sok gúny kiséretében — megfúrt Artézi forrás vize, ezer méternél nagyobb mélységből.

De élt már akkor is a Sárosfürdő átépitésének gondolata a Városházán. Márkus főpolgármester, — Bárczy István (akkor még báró Sacher Pista) a maga rapszódikus elgondolásaival, — a mindenre fölfigyelő jegyző: Liber Endre — vitték előbbre ezt a tervet. A fürdő átépitésének első költségvetése akkor készült, amikor még gyertyák mellett dolgoztak az azóta lebontott régi városházán és — az épitkezést akkor fejezték be, amikor a városnak már elektromos művei voltak. A jelentéktelennek igérkező Sárosfürdőből így lett a világszerte elismert Gellért-fürdő.

Ezzel a fürdővel alakult ki a magyar fürdőügy nagy kérdése. Akkor már Budán éltem, ahová 1903-ban költöztem.

Láttam a nagy elmaradottságot, — és láttam a nagy lehetőségeket. Csak a budaiak nem látták. Buda polgárságát kellett felrázni abból — a fejlődő Pestet bámuló — öntudatnélküliségből, amely romlásba vitte az ósdi Buda népét.

Vállaltam a feladatot, pedig akkor már több volt az ősz hajszálam, mint a fekete.

Eleinte egyedül csak Becsey Antal állt mellém, bölcs szóval, egyszerű tervekkel szolgálva a Budai Napló utján a budai öntudat lassu ébresztését. Azután jöttek uj emberek: Szebeny Antal, Ripka Ferenc, Platthy György és Kozma Jenő.

Sok guny kisért utamon és sok félreértés. A városházán eleinte szintén félre értettek. Azt hitték, hogy a három egyesitett várost egymástól ismét elválasztani törekszünk. — pedig Nagy Budapest hivei voltunk mindnyájan.

Ma már lobogva él a budai öntudat — a Budai Napló olvasóinak nagy tábora lelkes öntudattal épiti Budát — csak épen az én fejem őszült meg, az én szivem kopott el, szóval — megállott a kakukóra!

*

Tiz évvel ezelőtt azt hittem, hogy a lapom révén nyugalmas szemlélője lehetek Buda fejlődésének, amely most Szendy Károly polgármesterben és Király Kálmán tanácsnokban melegszivű pártfogókra talált.

Sajnos a viszonyok leromlottak és minden romlást elsősorban a sajtó érez meg.

A folytonos izgalmak megőrölték az egészségemet is és keresnem kellett azokat az erőket, amelyek révén a Budai Napló uj szárnyakon száll tova Buda szebb jövője felé. A régi gárdában számosan vannak akik Budát a Budai Napló révén, annak irásain keresztül ismerték és szerették meg.

Ezeket szólitom most az első frontba, hogy közéleti szereplésük idején szerzett tudásukat Buda érdekeinek szolgálatába állitsák.

Buda jövőjének talaját tovább kell ásni, forgatni — gondos kertész kézzel — elhinteni a termőmagot és én — ahogy tizévvel ezelőtt készültem és irtam: „. . . . én, az öreg kertész lassan elmegyek . . ."

VIRÁG BÉLA

Megint új gyógyforrásokat tárt fel Pávai Vajna Ferenc dr. főgeológus, főbányatanácsos, aki legutóbb több sikeres fúrást végeztetett a Rudas-fürdő környékén. Most 80 méter mélységben találták meg a rakodópart alatti viz szélén a hévizet, amelynek hőfoka 45 fok. Egyúttal felfakasztotta már az első mesterséges tabáni gyógyforrást is. Vize felszinre ömlő s melegebb, mint a Szent Imre fürdő régi forrásai. Kénes viz, amilyen eddig nem volt a Tabánon. Remélhető, hogy Pávai Vajna és szakértő társai a rendelkezésükre álló vállalkozókkal, — a fűtésre szolgáló forróvizet adó kutat is megfúrják.

Utépitést kezd júliusban a főváros összesen 223.000 pengő költséggel. A budai részen a Bimbó utca, Branyiszkó út, Endrődy Sándor utca, Ágoston utca, Vörösvári út, Dayka gábor utca, Kapy utca, Eszék utca és Törökbálinti út épitését hajtják végre. Sor kerül az Orbánhegyi árok régóta várt beboltozására is, amiért oly nagy harcot folytatott a környék és a kerület polgársága.

Esti harangszó

csendült fel a forró júniusban. Az árpádkori belvárosi plébánia öreg harangja hirdette Budapest népének, hogy hat esztendőre újra vezéri pálcával tisztelték meg azt a férfiút, aki tudásával, lelkesedésével, állandó aktivitásával eddig is biztos kézzel vezette a válságokkal, viharokkal küzdő magyar főváros hajóját.

SZENDY KÁROLY

invenciója, ragyogó szervezői képességei, rokonszenves egyénisége és bebizonyitottan nagyvonalú multja felrázták és új irányba indították Budapest népét. Aránylag rövid polgármesteri szereplése is egész sereg kezdeményezésre, alkotásra adott alkalmat s a jövő legbiztosabb záloga: szép, becsülettel megharcolt eddigi működése. Bele tudot kapcsolódni a legszegényebb rétegek, nyomorult sorsra itélt gyermekek életének elrendezésébe; napsütést hozott a sötétségbe és a hit világosságát gyujtotta meg ott, ahol nem volt más, csak kétségbeesés. A vezető és az ember mély szociális érzékével párosult kultura szeretete, dinamikus alkotókedve modern lendületet biztositottak a városigazgatásnak, amelynek előkészitő iskolát ugyancsak a magyar főváros szolgálatában járta végig. A bizalom, pártokon felül álló társadalmi hűség megnyilatkozása volt uj megválasztása, amelyből élet, megerősödés, gazdasági lendület következhet csak. A zengő harangszó a szivek muzsikája volt, a választás pedig a legszebb koszorú, amellyel a polgárság legérdemesebb jóakaróját, vezérét tüntette ki.

Felszökkent az idegenjárás

— A Gyógyhelyi Bizottság munkája —

Az Eszt Orvosszövetség vezetősége a Gyógyhelyi Bizottság megbizásából megtekintette a budapesti gyógyfürdőket és behatóan tanulmányozta az eszt betegek budapesti gyógykezeltetésének lehetőségeit. Az eszt orvosok meglátogatták a Szent Gellért, a Szent Lukács, a Szent Margitszigeti és a Széchenyi Gyógyfürdőt, valamint a Császárfürdőt, ahol részletes tájékoztatást nyertek a Budapesten alkalmazott gyógyeljárásokról. A Saxlehner *Keserüviztelep* meghivására világhirű és világszerte használt keserüvizforrásainkat is megtekintették és látogatást tettek a Svábhegyi Szanatóriumban. *Lübek* dr., az Eszt Orvosszövetség elnöke a legnagyobb csodálkozás és elismerés hangján nyilatkozott a budapesti gyógyfürdőkről s hangoztatta, hogy

az észt orvosok teljes mértékben meggyőződtek a budapesti gyógyfürdők páratlan gyógyhatásáról és hazájukba visszatérve, a legnagyobb propagandát fogják kifejteni betegeik között,

hogy a jövőben ne a német, a csehországi, vagy az osztrák fürdőket keressék fel gyógykezeltetés végett, hanem *kizárólag Budapestre utazzanak*, ahol egyrészt a gyógyulás lehetőségei, a thermálvizek bősége és minősége miatt a legnagyobbak, másrészt pedig olyan országban tartózkodnak, amelynek lakossága iránt az észt nemzet évszázadok óta testvéri és baráti érzelmeket táplál. Az Eszt Orvosszövetség elnöke ily értelemben felhivást intézett a Szövetség 1800 tagjához, akik minden bizonnyal örömmel fogják a budapesti gyógyfürdőket betegeiknek ajánlani.

*

A Gyógyhelyi Bizottság — amint előre látható volt — fennállása óta jelentősen fejlesztette és biztos alapokra fektette idegenforgalmunkat. Hatalmas hálózatot épitett ki és óriási arányu állandó propaganda-tevékenységével a világ minden kulturnemzetének polgárait Budapest felé irányitja. Ebben a munkában oroszlánrésze van

SZVIEZSÉNYI ZOLTÁN dr.

igazgatónak, aki személyes értékeivel, felkészültségével, az idegenfogalom iránti lelkesedésével átütő erővel tudja képviselni a fürdőügy és gyógyforrások érdekeit. A főváros idegenforgalmának rohamos emelkedése elsősorban annak a munkának a következménye, amelyet Szviezsényi Zoltán dr. és közvetlen munkatársai már a multban kifejtettek. Ez a propaganda már számtalan érdeklődő csoportot irányitott Budapestre. Ha csak a legutóbbi eredményeket tekintjük is, szükségképen felfigyelünk a Kurmisszió sallangmentes, de annál intenzivebb tevékenységére.

A főiskolai nemzetközi élet figyelmét és érdeklődését is felkeltette Budapest iránt a Kurkomisszió propagandája. Áprilisban 50 lett diák járt nálunk tanulmányuton, juniusban pedig a finn egyetemi énekkarok látogatták meg a Duna királynőjét, Budapestet. A finn magyar diákcsere akció is szép sikerrel zárul s legközelebb 50 lengyel egyetemet végzett gyakornokot üdvözölhetünk városunk falai között.

Májusban negyven főnyi angol orvoscsoport járt nálunk s annak elnöke dr. Percival J. Hay következő levelet intézte a Gyógyhelyi Bizottság igazgatójának:

„Nem tudom szavakba foglalni — irja — hogy milyen nagyszerű hatással volt az angol orvosokra Budapest gyógyfürdőinek tökéletessége és szépsége. Hálásak vagyunk, hogy az angol orvostudomány számára felfedezhettük Budapest fürdővárost. A budapesti gyógyfürdők megtekintése európai tanulmányutunk legértékesebb tapasztalata, amelyet betegeink érdekében hasznositani fogunk."

Óbuda szabályozása

Évtizedek óta vajudó kérdése volt Budának a Tabán és Óbuda rendezése és amint az első radikális operáció sikerült, mindenki előtt világos volt, hogy a másik megoldás sem késhet soká.

A Közmunka Tanács

RAKOVSZKY IVÁN DR.

elnök gondos programmja és városrészeinknek már sok szépséget adó elgondolásai alapján Óbudának és Ujlaknak a szabályozási tervek elkészitésével megadta a modern fejlődési lehetőséget.

A magyar szaklapok közt előkelő helyet elfoglaló 56 éves „Vállalkozók Lapja", — amelyet kitünő gonddal Lakatos Mihály szerkeszt, — most hosszabb cikkben ismerteti ennek a nagy jövőre hivatott és ugyancsak nagy multtal rendelkező budai résznek szabályozását.

Városfejlődési, esztétikai, közegészségi- és közgazdasági szempontból is fontos Óbuda újjáépitése, mert ennek folytán erőteljesebben irdulhat meg a hegyvidéki település.

Az óbudai átvezető forgalom, amely fontos nemzetközi úthálózatot is kapcsol Budapesthez, az eddigi állapotban nem volt méltó világvárosi igényekhez. Óbuda belterületi utain és utcáin az országuti erősebb közlekedés csak szivárgásszerüen tud lebonyolódni, éppen ezért nagy jelentősége lesz a Szentendrei utat és Pacsirtamező uteát összekötő uj útszakasznak. Természetesen az egész szabályozási terv, főleg az uj utak megépitése föltételezi az uj híd megépitését, mert enélkül komoly eredményekre gondolni sem lehet. Ebben az esetben lesz csak értelme annak is, hogy a külső Bécsi út forgalmát a Vörösvári úton át vezessék a Dunához.

A három régi müemlék, a Kiscelli kastély, az óbudai katholikus plébániatemplom és neoklasszikus izlésü izraelita templom, szervesen illik az uj tervekbe, amely gondoskodik középületek és hőn óhajtott parkok elhelyezéséről is. Széles utat terveznek a Margitszigettel szemben a Dunaparton s a Császárfürdő parkjához hasonló parksávot vezetnek végig az uj út mentén. Megoldják a Zsigmond utcai szükület kérdését és a Rózsadomb keleti részét Ujlak forgalmába kapcsolják be. Óbuda és Ujlak belterületének beépitését zártsoros, csatlakozó udvaros háztömbökkel oldják meg, a kisebb utcákban pedig előkertek létesitését irják elő.

A rendkivül érdekes terveket, mint ismeretes, a Közmunka Tanács egyhangúlag elfogadta és

FORSTER GYULA

kereskedelemügyi államtitkár javaslatára az előkészités fáradságos munkájáért egyhangú köszönetet szavaztak Rakovszky Iván dr. elnöknek és

FODOR SÁNDOR

miniszteri tanácsnoknak, aki mint a mérnök-osztály főnöke, hosszú időn keresztül közvetlenül irányította a szabályozási tervek — egész Buda és az egész főváros jövőjére oly nagyfontosságú alapmunkálatait.

Reumakutató intézet és reumakórház

A Nemzeti Ujság május 30-i számában érdekes cikk látott napvilágot. Szviezsényi Zoltán dr., a Központi Gyógyhelyi Bizottság nagytehetségü és roppant agilis igazgatója vázolta a Budapesti „Kurkomissio" célkitüzéseit és közeli programját és mint befejezett tényt, a nemzetközi jellegü, hőn óhajtott reumakórház és reumakutató intézet megalkotását és felépitését. Amiolyen örömmel olvasta Budapest fővárosnak — a thermák metropolisának — minden rajongója ezt az elhatározást és bizik annak kivitelében, (hiszen amit eddig Szviezsényi igazgató kézbe vett, azt szivós energiájával dülőre is vitte), épen annyira nem lehet befejezett ténynek minősiteni azt, hogy a Nemzetközi Reumakutató intezet véglegesen a Császárfürdő tájékán épitsék fel. Jelen soraink a tudományos balneologia iránti tisztletünk formálja ki és ebből származó következtetéseinket fektetjük papirra, megjegyezvén, hogy már az idei Balneologiai Kongresszus megnyitó ülésén mondotta Szendy Károly polgármester, hogy a reumakórház felépitésének helyét illetően nem egységes a közvélemény és épügy van szó a Gellértfürdő tájékáról, mint a Császárfürdőről. Ezt a kérdést a telek- és épitkezési-, valamint más pénzügyi és gazdasági problémák útvesztőjéből tisztán és egyenesen csakis a balneológiai érdekek szempontjából lehet helyes irányban mérlegelni.

Vámossy professzor szerint is a budapesti hévvizek kül- és belföldi propagandájának alfája az orvosi tudományos kutatás kiépitése és annak bizonyitó erejü propagandája. Intézményes regisztrálása a hévvizek használata folytán beállott gyógyeredményeknek — a külföldi orvosok legmegkapóbb szószólója.

Igazán értékes gyógyeredményeket csakis a legértékesebb hőforrások használatával fogunk produkálni. Igy tehát mindenekelőtt azon hőforrások közelében kell épiteni a kutatóintézetet és klinikát, amelynek analizise és gyógyenergiája a legértékesebb balneológiai reményekre jogosit. Hogy erre feleletet adhassak, át kell vizsgálni a fővárosi gyógyforrások legutóbbi analiziseit. Sikerrel lapozhatjuk etekintetben az Orsz. Balneológiai Egyesület legutolsó fürdőismertetőjét, amelyből kitünik, hogy a reuma-kúráknál számbajöhető hőforrásoknál melyek a legértékesebbek. Valamennyit a hőfokukban rejlő gyógyerő jellemzi, tehát gyógyvizeink melege egyenesen a kádakba bocsájtva, ezerszer élőbb és hatékonyabb gyógyfaktor, mint a háztartásokban fölmelegitett vízvezetéki viz. De disztingválni kell és lehet is, éppen azért, amint Szviezsényi Zoltán is emliti, mert néha az egymás közelében fakadó, egyenlő hőfokú források fizikokémiai és tartalmi értéke egyiket a másik fölé helyezi.

A tudományos balneológia a legutóbbi évtized alatt — különösen a biokémia és fizikoterápiás felismerések további haladása folytán nagy eredményeket mutathat fel. Német, francia és angol tudósok egyaránt számos, egészen meglepő felfedezést tettek a gyógyvizek átértékelése terén. Jelentő példa a radioaktiv tényezők szerepének felismerése, a bőrnek a fiziokémiai mikroingerek iránti rendkivüli érzékenysége, a bekebelezett ion-oknak az egész anyagcserét és belső mirigykiválasztást befolyásoló hatásának megismerése. A parányi sók finoman osztott oldatában orvosság adagoknál is vehemensebben és kitünőbben tudnak hatni. Vizeink mészionjai is oly finom eloszlásban szerepelnek, hogy egészen a veseutakig jutva fejthetik ki gyulladást gátló hatásukat.

A gyógyforrások isteni adottsága: a gyógyitás, a gyógyforrások születésének pillanatában a legerősebb. A gyógyforrások tényezői ott érvényesülnek ideális szüzességükben, romlatlan molekuláris és gázalaku elrendeződésükben. Ugy fürdő-, mint főleg ivókúra Karsbadban és itthon is a források közvetlen közelében és idejében végezhető legalaposabban. Másként áll ez a keserüvizek kérdésében, melyek koncentrált, hideg oldatkomlexumok, elállnak, hatásukat később is (megfelelő eldugaszolás esetén) jól kifejthetik. De kénes-rádiumos hévvizeink a forrás közelében használhatók legfokozottabb gyógyhatással úgy fürdésre, mint ivásra és ennek előrebocsájtása után mindenki be fogja látni, hogy hatást kutató intézet létesitése is csak ilyen hatásos közelségben lehetséges.

A gyógyvizbe merülő ember és a gyógyvizet bekebelező ember sejtrendszere, vérkeringése, anyagcseréje lesz a Kutató Intézet vizsgálati anyaga. Ezeknek a vizsgálatoknak az eredménye lesz az, ami propagandára lekottázva kikerül külföldre és annak az indulójára küld ide az orvos idegen beteget, valutát. Eredményesnek és csalogatónak kell lenni ezeknek a tanulmányoknak; éppen ezért kell bizonyos tekintetben kifogásolnunk azt, hogy a Józsefhegyi fürdőcsoport közelébe tervezzék az internacionális reumaintézményt. A hőhatásvizsgálatok egyedül nem hoznak Budapest hőforrásainak perdöntő bizonyitékot kiválóságaik mellett. A Rudasfürdőtől északra közvetlen van ma a legértékesebb ivógyógyforrások centruma is. A Gellértcsoporthoz tartozó, a Szent Imre-Rácfürdő és a feltárandó tabáni források környékét kell a Kutató Intézet helyéül (mint a legértékesebb gyógyalkatú források centrumát) megjelölni. A Császár- és Lukácsfürdők vizmennyisége,

bősége, hőfoka érték és gyógyhatás tekintetében sok külföldit is felülmúló, de fél Mache egységnyi radiumemanatiotartalmuk kétségtelenül hátrányban van a 25 Maches és 245 billiomod grammos radiumsótartalmú rudasfürdői forrásokéval szemben.

Itt külföldi tudományos várta készül. Ennél a legexponáltabb helyet kell kijelölnünk. Itt milligrammok és billiomodgrammok döntik el az idegenforgalmi millió pengők sorsát!!

Nemes Jenő György dr.

*

Nemes dr. érdekes és tudományos szempontokat előnyben részesítő sorai hoz szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy a reumakórház megvalósításával kapcsolatban figyelemmel kell lenni azokra a kiváló praktikus eredményekre is, amelyeket a magyar fürdőügy szervezetei e téren eddig már elértek. Mindenekelőtt itt van a Szent Lukács fürdő reumakórháza, mely a legmodernebb igényekkel máris adottság, számtalan magyar és külföldi beteg gyógyulásának komoly tényezője. Elsősorban ezt a kiváló fürdőt kell százszázalékig kihasználni és csak akkor szabad a gyógyszempontból talán még értékesebb Gellért-forráscsoportot megfelelően hasznosító, de bizonyára óriási beruházásokat igénylő kórház és kutatóintézet felállítására gondolni. A Szent Lukács fürdő reuma-gyógyotthon meglévő nagy értéke Budapest fürdőváros gondolatának s a környék gyógytényezőiről sem szabad egészen megfeledkezni, amikor szívünkön viseljük a fürdőváros jövőjét. Különben itt is elv lehet: a több kórház és intézmény sose bai, ha a közönség bizalommal keresi fel Buda gyógyerejű, csodálatos hatású fürdőit, amelyeknek várhatóan hatalmas üzeme méltó propagandája lesz Kelet és Nyugat ütközőpontjában sokáig ismeretlenül elhanyagolt szépséges magyar fővárosnak.

Közgyűlés a Klotild Szeretetházban

— Ripka Ferenc dr. 20 éves elnöki jubileuma —

A Budakeszi-uti gyönyörű fiuárvaházban, amelyet a társadalom jótékonysága tart fenn, junius 26-án rendezték az egyesület évi rendes közgyülését.

RIPKA FERENC dr.

elnök megnyitójában rámutatott, hogy az elmult év különleges megpróbáltatásokat hozott az emberbaráti intézetre. A hatóságok támogatása lényegesen csökkent s ezt különösen az itt nevelt árvák ruhaellátása sinylette meg. Mégis hálát kell adni a Mindenhatónak és a jótevőknek, hogy a tartalékok felhasználásából az intézet üzemében komolyabb fennakadás nem állott be az utolsó pillanatban mindig megérkezett a kivánt pillanatnyi segitség.

SZABÓ ÁRPÁD dr.

főtitkár, a Gázgyár igazgatója terjesztette elő minden részletre kiterjedő alapos évi jelentését, amelyben megállapitotta, hogy Ripka Ferenc dr. husz éve áll a nemes emberbaráti hivatást betöltő intézet élén. Nagy lelkesedéssel ünnepelték a tagok a jubiláns elnököt és ezzel kapcsolatban Pakányi Ferenc szkfv. biz. tagot, aki szintén 20 éve fejt ki áldásos müdést a szeretetház érdekében. S a közönség hangulatának

BARÁNSZKY GYULA dr.

választmányi tag, kormányfőtanácsos adott hangot lendületesen szárnyaló beszédében.

— Az egyesület 20 évi müködése kizárólagosan Ripka Ferenc dr. szervezőkészségének eredménye. Az ő nagy szive az árvák ügyének gyámolitásában mindig megtalálta a legrejtettebb erőforrásokat is, amelyekkel a holnapokat biztositani lehetett. Forró köszönet illeti ezért a csöndben végzett nemzetmentő munkásságáért, vele együtt hálával kell megemlékezni a többi kiváló hivatást betöltő jubilánsakról elsősorban is Szabó Árpád dr. főtitkárról, és Pakányi Ferenc szkfv. biz. tagról, akik önzetlen fömunkatársai voltak az elnöknek, továbbá Liptay János intézeti igazgatóról, a jeles pedagógusról.

Szüni nem akaró éljenzéssel ünnepelte a közgyülés a jubilánsokat és köszönetet mondtak a nemeslelkü adakozóknak is, akiknek első sorában a magyar bankvilág és a budai kisiparosok és kiskereskedők vezérembere, a gazdasági tényezők mellett Hubert Vilmos is minden alkalmat megragadott, hogy gyüjtésével, adományaival az árvák sorsát megjavithassa.

A nagyszámu előkelő közönség soraiban ott voltak: Hennyey Vilmos dr. államtitkár, Kapcza Imre igazgató, Szlávik Ferenc dr. főorvos, Hubert Vilmos fémárunagykereskedő és Buda számos kiváló polgára.

A dömsödi Pádvár vagy az ezüstbánya titka

Irta: MARGITTAY RIKÁRD dr.

Ugy hangzik ez a cim, mint valami regényes, kalandos történet, pedig csakugyan megvan a valóságban és mint sok más hasonló dolgot, a páratlanul szép budai hegyvidéken, csak ki kellene emelni az elhagyatottság dzsungeljéből és nevezetességgé tenni. Itt van ez 1—2 órányira a Fővárostól és ha azt látjuk, — mennyire ismeretlen és járatlan ez a festői vidék is, amelynek tájszépsége messze felülmulja az agyonreklámozott Ischl, Gastein vagy más idegen földét, ugy csak helyeselni lehet azt a rendelkezést, mely bünteti a külföldre oktalanul tóduló, hazafiatlan közönséget.

Ismerjük a középkori magyar történelem ama mozzanatát, amely szerint I. Béla királynak a dömösi Árpádvárnak (a nép száján Pádvárnak) nevezett hegyén kastélya volt, mely 1063-ban országgyülés tartása közben, összeomlott s őt is romja alá temette. Szt. László király is itt lakott s innen szokott indulni hadjárataira. Álmos herceg. 1107-ben hatalmas prépostságot és káptalant alapitott Dömösön. Kálmán király, hogy megakadályozza Álmos trónralépését, fiával Bélával együtt megvakittatta, sőt pribékeket küldött ki elfogatásukra. Álmos azonban a templom oltárához kapaszkodva megmenekült, a hazatérő pribékeket pedig az erdőségben vadállatok tépték szét. Álmos halála után fia, II. (Vak) Béla néven mégis király lett s a prépostságot dús adományokban részesitette. Ekkor 59 falu és 761 szolga tartozott a prépostsághoz, melynek 12 kanonokja volt. A tatárok az egyházat később lerombolták. IV. Béla király egy év alatt azt ismét helyreállitotta s olivetói szerzeteseket telepitette ide, kiknek az első apátja, Filipponi Bernárdin is itt volt eltemetve és sirja kegyeletes zarándokhely volt, 1446-ban IV. Jenő pápa a Pálosoknak ajándékozta a prépostságot, mely a török idők alatt is fennmaradt s csak 1702-ben ment végleg tönkre. — A régi hagyományok szerint a Pádvár alatt Árpád kincse van elásva s mellette lévő mély szakadékban ezüstbánya volt, melyről a helyet még ma is Pénzverő árroknak hivják s itt régebben fegyvereket, ezüst- és rézdarabokat találtak.

A dömösi hajóállomásról kiindulva, a község temetője mellett, 15 perc járásra, meg is találjuk a prépostság romjait. 4-5 m. magas vastag toronyszerű falmaradvány áll csak eperföldek között, de körülötte több holdnyi területen a szántóföldiek tele vannak kő- és téglatörmelékkel, sőt egy gyümölcsös kertben egy hatalmas pincealagut bejárata tátong, melynek nyilását szederbokrok takarják el. Az alagut hossza a föld alatt kb. 8-10 m. s a Duna felé vezető végén törmelékkel van eltorlaszolva, honnan háromfelé elágazó ujabb menetek nyilnak. 30-40 évvel ezelőtt szőlő alá forgatták itt a talajt, mikor 1 m. mélységben sok faragott kő, emberi csontok, falazott sirboltok (talán ép Filipponi Bernardinóé?) kerültek elő, sőt egy kékzománcos aranykehely is, mely jelenleg a Nemzeti Muzeumban van. A romokat azonban ismét betakarták, a csont maradványokkal együtt. Érdeklődésemre kiderült, hogy az a gazdaember, ki a kelyhet találta, még ma is él, Dóka Istvánnak hivják, 72 éves jó erőben levé öregember, ki készséggel vállalkozott 2 liter bor ellenében a romok megmutatására. Elmondta, hogy az alagut beomlása előtt oly nagy volt, hogy kocsin lehetett bejárni, egy jelenleg őszi árpával bevetett területen harangot és fából faragott szószéket találtak. A harangot a háboruban bolvasztották. (!!!), a szószék azonban visszakerült a földbe s ma is ott van. Megerősiti ezt Kiss Lajos, a plébános tulajdonát képező föld jelenlegi bérlője is. Az öreg Dókának akkoriban a kehely megtalálásáért csak 1 forintot adtak, de bérbe adták neki a földet, melyből egy év alatt 800 forint ára bort termelt ki, ebből vette mai házát és földjét. Szerencsét hozott neki is az aranykehely, de állitása szerint 1 m mélységben még nagyon sok minden leletet lehetne találni a földben, mely 30-40 év óta már bolygatva nem lett.

A templomromoktól nagyszerű kilátás nyilik a Duna szorosára s a tulsó oldalon levő Szt. Mihályhegyre. Mögöttük a Dobogókő 700 méteres komor homloka sötétlik, jobbról-balról hatalmas hegyláncok, erdőborította vonulatai húzódnak; olyan panoráma ez, melynek kedvéért messze földről kellene idezarándokolni és csak bűn számba menő nemtörődömségnek lehet nevezni, ha a közeli Pestről is csak kevesen látogatják e nagyszerű helyet. Holdszámra menő eperföldek között haladunk ezután tovább Pádvár felé az öreggel, ki a hosszú és meredek uton korát meghazudtoló fürgeséggel halad elől és tart szóval régi történetekkel. Ismeri a Pádvár s a Pénzverő árok titkát s elmondja, hogy apja fiatal korában, 70-80 év előtt, ott gyakran látta a „szürösöket". Ezek a szürös lovasok voltak, kik éjjel jöttek az Alföldről a hegyoldalba, annak oldalán kiemeltek egy vasgyürüs követ, a barlangba bementek és hiába lesték őket társaival, nem tudta megállapitani, hová tüntek. Ő követ fuvarozott hajón Tolna megyébe a Dunán, hol szintén tudtak a Pádvári „szürösökről", kik ezüst pénzért mentek a hegybe. Az ut melletti 20 méteres szakadék mélyén, csobogó patak, a Büdösforrás csergedez. Ehhez is fűződnek történetek. Hatalmas ősi bükkfák szegélyezik annak partjait is és egyik fa keresztbe nőtt a széditő szakadék felett a vizre, mely a völgy mélyén egy sima sziklafalról zuhog alá. Volt a régi időkben Dömösön két eszelős ember, egy férfi és egy nő, a férfit Siskának hivták, az asszonyt Plumévának (Blum Éva?). Ezeket mindig ott lehetett látni a szakadék táján, a férfi rákuszott a szakadék feletti bükkfa vizszintes törzsére és lábait lelógatva lovagolt az alant, zugó széditő mély viz fölött, mig az asszony surolókefével sikálta naphosszat a viztől már amugy is simára csiszolt sziklafalat. Mint mondja, mindketten a kincskeresésbe bolondultak meg.

Közben felérünk a Pádvár 487 m magas, hegyes erdőboritotta csúcsára. Bizony a Béla király 900 év előtti várából már nem sokat látni. A sürű fák és bokrok alatt némi alapfal és kőlépcsőmaradvány van csak meg, továbbá 3 egymás mellett levő, részben szintén betömődött üreg, melyet a „tömlöcök" néven ismernek. Az észak-Duna felől süvöltő szelek 900 év óta, a romokat teljesen ledöntötték, de kétségtelen, hogy némi ásatás itt is sok mindent tudna még napfényre hozni. A vár kutjának helye a „laposon" betömödött állapotban még szintén megvan.

A Pádvártól 10 perc alatt lehet elérni a Pénzverő árkot, ahol a felhagyott ezüst és rézbánya volt. Itt a szakadékos, mély és széles árok látható, melynek meredek oldalfalai azonban csakugyan müvelés nyomait mutatják. Igen fontos volna ma, midőn nemes fémbányáink elvesztek, megkisérelni, hogy e régi legendának nincsen-e alapja s a leletek által is valószinüsitett régi bányákat megkeresni. Hátha meg lehetne találni a még ki nem aknázott ezüst- és rézereket!?

Közben azonban erősen besötétedett, sietni kell visszafelé, mert a körülálló sziklaóriások komor árnyéka mindinkább fenyegető homályba boritják a tájékot: a Pádvár romjai alá temetett Béla király szelleme kisért... Vajjon meg lehetne-e a csontjait találni?...

Mailáth József gróf ünnepeltetése

A Magyar Földhitelintézet felügyelőbizottsága junius hó 12-én tartott elnökválasztóülésén az elnöklő Szász Károly dr. üdvözölte

MAILÁTH JÓZSEF

gróf elnököt, aki 1888-ban, — mint egészen fiatal ember — a Magyar Földhitelintézet felügyelőbizottságának lett a tagja és harmincegy esztendeje, hogy az általános bizalom őt az elnöki tisztségre emelte. Fenkölt egyéniségét a kötelességteljesitésnek komoly felfogása mellett a kedély aranyos derüje vonja be. Lelkesen kelt a falusi tüzhelyek védelmére s rendkivül sokat tett a falu népének érdekében. A haza önzetlen szolgálatában verejtékkel és vérrel sokat áldozott elődök sarja lévén, aki lelkének előkelősége, szivének nemessége naggyá tett volna akkor is, ha nem selyem bölcsőben, ringatják, mert szereti és müveli ő a tudományt, nagybecsü munkái vannak a politika és a müvelődéstörténeti irodalom terén, — s amikor az orgonához nyul, szép lelke magaszos dallamokban szárnyal. Befejezésül azt inditványozta, hogy a lélekben mindig az intézetnek élő, és mindig itt is maradó Mailáth József elnöknek művészi képmása, akár festményben, akár szoborban készitessék el tanácsterem számára — amit a felügyelő bizottság egyhangulag, lelkesen elfogadott.

Mailáth József, a nemes gróf Budának is egyik legtiszteltebb, legelőkelőbb polgára, aki nagy arányu épikezések, a palóták egész sorával uj képet adott a Rózsadomb déli lejőjének, megindítva ezzel ennek a vidéknek erőteljes fejlődését.

Liber és Lamotte

alpolgármesterek iránt a közgyűlésen megnyilatkozott bizalom méltó módon egészitette ki a régi főtisztviselői kar újraválasztását, mert a legkiválóbb szakemberek munkásságát nem nélkülözheti Budapest polgársága az évek és évtizedek nyomán egyre súlyosabb gazdasági és társadalmi helyzetben. Megnyugtató a polgármester és alpolgármesterek személyének és működésének uj felemelése. Ebből a közgyűlési gesztusból világító fényességgel látható, hogy nem volt igazuk azoknak, akik forradalmi újitásokat, kipróbálatlan mozgalmakat vártak ettől a törvényhatóságtól. Liber Endre és Lamotte Károly személyes értékeit nem időszerű ma külön feltedezni, mert büszke közkincsei ők a főváros életének. A főváros gazdálkodásának hosszú időn át bevált vezérkari tisztjei az újonan megválasztott régi alpolgármesterek, akik a legméltóbbak, hogy jobb jövő felé vezessék Szendy Károly elgondolásai nyomán a megpróbáltatott magyar fővárost.

Törökkorabeli Viziváros bástyafalainak egy része került ismét napvilágra a Pálffy-tér és Fő-utca sarkán most épülő 5 emeletes bérpalota alapozási munkálatainál. Valamikor itt kórház állott, amelynek kápolnája volt a Nepauer Mátyás, neves XVIII. századbeli budai építész által emelt kis Flórián-templom. A Flórián laktanya volt mellette, melyben utászok állomásoztak. A földmunkálatok során hatalmas, méteres, faragott párkánykőtömböket ásfak ki a földből, amelyek az itt volt Karkas kapuhoz tartozó bástyából származhatnak. A bástya előtt vizesárok volt, amelynek felhasználásával a régi Ganz-gyár vízcsatornája torkolt a Dunába. Ennek téglaboltozatú hatalmas falazása most szintén láthatóvá vált és még mindig tele van vizzel. Most persze végleg telehordják földdel, bár kérdés, hogy a budai hegyek felől a régi vízér útja nem fog-e mégis utat törni magának a Dunához az ősi árok mentén? A mult még sokáig él a föld alatt!...

Dr. M. R.

Érdekes pörben hozott itéletet a héten a Kuria. Csorba Ferenc dr. ny. államtitkár a fővárostól több mint 5000 négyszögölnyi területet követel vissza. Ez a telek a Farkasréti temetőtől délkeletre terül el és az államtitkár szerint Buda új kataszteri felmérésekor tévedésből került a város kezére. A fővárosi ügyészség véleménye ezzel szemben az volt, hogy a kataszteri jegyzetek szerint is a város a telektulajdonos, de különben is 32 év óta háborítatlanul birta és használta és igy azt tulajdonjogilag is elbirtokolta. A Kuria a város érvelését fogadta el és Csorba Ferenc dr.-t keresetével elutasította. Ez az uj terület talán segit megérlelni azt az elhatározást, hogy a farkasréti temetőt le kell zárni és mielőbb áttenni a Kamaraerdő mellé.

Zágon felé...

— Valami Komáromi Jánosról —

Buja illatú gyepályak közt magányos ember sétál a Városmajor frissen locsolt aszfaltszalagján. Csend van, vasárnap reggeli szent csend. Végtelen, isteni álmok hullámain kifeszített fehér vitorlákkal szárnyal a mesék hajója.

Hová, merre vezet? Kapitánya, a nagyszivü poéta, a tegnapok ezer könnyel, ezer csillogással keretezett titkaiba ragadja lelkünket, hogy megmutassa nekünk, ami szép volt a mi históriánkból, megmutassa az álmok fehér hajójáról azt a csillagot, amely Zágon felé mutat.

A magyar mult zengő szavú igehirdetője: Komáromi János idelopta közénk történelmünk olimpuszának minden báját, minden fenségét. Maga szegény zempléni családból fakadt a kis magyar földre — halhatatlanságra, irásművészetre, örökkévalóságra. Harmincnyolc kötete (túlnyomórészben regény) Jókai mesemondó gazdagságát, Mikszáth csodálatos humorát szivárványozta szét a feketére borult magyar égbolt csöpp világába. Minden sora gazdagon termékenyitette meg a nemzet küzdelmét, hogy hit fakadjon a kétségbeesésből és reménység a véres áldozatok nyomán. Ez a diadalmas irásművészet nem Dosztojevszkij és nem Gorkij tragikus hőseit ültette át a magyar regényirásba, hanem a magunk fajtáját: kis problémákon elbukó, mégis mindig rokonszenves tipusait rajzolta elénk, tele megbocsátó szivvel, megértő testvéri rokonsággal. Tipusai mult időkre vonatkoztatva is magunk vagyunk: a mi fajtánk, a mi kétségeink, a mi szenvedésünk dadog és didereg minden szavukban, mozdulatukban, életrebbenésükben.

Mindig belebékéltünk a sorsunkba, Komáromi alakjai is megbékéltek.

Mindig tudtunk áldozatot hozni: Komáromi alakjai is vérükből predesztináltak az örök magyar sorsra. —

A Zágon felé, Kuruc világ, Esze Tamás, Ordasok és a többi Komáromi-regények mind ezt a megtörtségében is diadalmas predesztináltságot hirdetik: szóval küzdelmekkel, tragédiával és mégis folyton uj életre támadó zseniális művészettel.

Nem lehet csodálkozni, hogy ezek a váteszi hittel megirt regények a Wotanok városában, Berlinben, is hetvenezer példányban fogytak el; azon sem lehet csodálkozni, hogy a magyarság a legnagyobbaknak kijáró glória napsugarát fonta Komáromi János homloka köré. Büszkén csókoljuk meg a budai élettel összeforrt nagy költő művészetét, amellyel a városmajori virágok, fák és hangulat illatát irodalmi életre támasztotta a tegnapokról irt históriáiban, megtermékenyitve vele századokra és benne büszke jövőre a hitünket és az életünket.

Százötven éves a Lajos utcai elemi iskola

Érdekes iskolajubileumot ünnepeltek junius 15-én Ujlakon, ahol a Lajos-utcai elemi iskolába délelőtt a környék törzsökös polgárcsaládjai gyültek egybe, hogy az iskola alapitásának százötvenedik évfordulójáról megemlékezzenek.

A hatóságokat a minisztériumból Lőrinczy Szabolcs titkár, Morvay Győző tanker. főigazgató képviselték, a főváros nevében pedig

FELKAY FERENC

tanácsnok, a közoktatási ügyek népszerű vezetője jelent meg; ismét tanuságot téve arról, hogy a budai művelődés ügyének lelkes szószólója és vezére.

SZENTEY KÁROLY

igazgató ismertette a jubileumon az iskola történetét. 1785-ben, mint egy osztályos elemi iskola alakult az intézet kis ujlaki földszintes házában. Ebben az időben az iskolamesternek 267 frt. 44 kr. évi fizetése volt. 1793-ban megnyilt a második osztály és akkor már segédtanitót is munkába állitottak évi 16 frt. fizetéssel. Érdekes, hogy az intézet régi naplóiban ugyanazok a családnevek olvashatók, mint a napjainkban készitett feljegyzésekből, ami bizonyitéka annak, hogy Óbuda és Ujlak polgársága kevéssé vett részt a szokásos elköltözési mozgalmakban. A régi jegyzetekből a ma is szereplő családneveket érdekes kiemelni. Eszerint a Knotz, Strobl, Brunekker, Lindner, Kitzinger, Pfeiffer, Seybold, Bacher és Gebhard családok nevei bizonyitják a felső városi rész településének állandóságát.

1798-tól 1846-ig Appelhoffel volt az iskolamester, akinek megkezdett krónikáját mai napig irják és folytatják az igazgatók. 1846-tól 1877-ig Göth volt a nebulók mestere, ő lett később az első városi igazgató is. Göth különben Szönyi László dr. fővárosi tanácsjegyző nagyapja. Az iskola történetében fontos változást hozott az 1850-es év, amikor a magyar nyelv használata eltiltatott. Nemzeti nyelvünk csak 10 év mulva lépett ismét jogaiba. A következő igazgató: Lindner Károly 1911-ig müködött s az ő nevéhez

aminek szép eredménye volt, hogy 1896-ban a lakosság maga kivánta az ujlaki templomban a magyar prédikáció és népének bevezetését. 1911-től 1931-ig Reisinger Gyula folytatta elődje munkásságát, a legutóbbi időkben pedig Szentey Károly pedagógiai és szociális tevékenységével irta be nevét Ujlak régi családjainak szivébe. Szentey igazgató különben betöltötte szolgálati idejét és a jubileum után a jól megérdemelt pihenésre — nyugalomba vonul.

A jubileumon melegen ünnepelték a megjelent hatósági képviselőket, volt és jelenlegi tanitókat és a régi növendékek nevében Halaman János mondott néhány kedves szóval köszönetet.

Fiatalság és nivó

Van a budapesti reform-élgárdának egy lapja, mely sorozatosan azzal tünteti ki magát, hogy a fiatal magyarság nevében meggondolatlan és rosszindulatú cikkeket közöl. Csak legutóbb adott helyt Kussbach Ferenc dr. pángermán főagitátor nyilatkozatának, ami úgylátszik szintén hozzátartozik a reform-magyarsághoz. Most rádupláz erre a sajtóbaklövésre egy másik balfogással, amikor a magyar közgazdasági élet legkiválóbb szervezeteinek első sorában küzdő közéleti férfiak tevékenységét próbálja — átlátszó tendenciával és együgyü nagyképüséggel — birálgatni. A jeles lap és jeles szerkesztők a magyarságért még soha semmi nagyot nem produkáltak azonkivül, hogy a magyarositott nevü főszerkesztő — valami tévedés folytán — becsöppent a magyar képviselőházba. Másokkal szemben a kritika akkor jogosult, ha a kritikus mögött épitő mult áll, ha azonban csak a hatalom és a lap utolsó oldalán kiszolgált közgazdasági élet türelme, akkor több szerénység, több meggondoltság is és több magyarság illenék.

Óbuda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III. LAJOS UTCA 148
Telefon: 62—4—57
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legnagyobb kamatozás mellett.
Kölcsönket folyósit váltóra, folyószámlára, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

IGYUNK HARMAT VIZET
Megrendelhető a székesfővárosi Ásványvizüzemnél, I, Gellért rakpart 1. Tel.: 53-0-03.

Gondoljon a könyvnapon vett könyvei művészi bekötésére forduljon bizalommal
ROSTÁS ISTVÁN
Ezelőtt: TITTL LIPÓT
KÖNYVKÖTŐHÖZ
II., FŐ-UTCA 4.

ELSŐRANGU CIPŐT KÉSZIT
FEHÉR ISTVÁN
cipészmester
II., KELETI KÁROLY-UTCA 31. SZÁM.

ROMAI FÜRDŐ
ÓBUDA — AKVINKUM Késő őszig
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak a MFTR hajóknak és az UJPESTI átkelő propellernek állomása

OLEUM
műszaki kereskedés
Telefon: 69—0—10. XI. ker., Horthy Miklós-út 32. — Autócikkek, Boschcikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF-lerakat, gépszij, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont és padlóolajok, kocsikenőcs, gépzsir, autógummi. — Házhoz szállitással.

ESPLANADE
CAFFÉ RESTAURANT
Nyári kettős terrasz a Rózsadomb oldalán.
TÁNCTERRASZ
Sajáttermésü és uradalmi, tisztán kezelt borok
Zónareggeli (pörkölt, tokány, gulyás, savanyúfüdő) piccoló sör és kenyér . . 50 fillér
Reggeli kávé tejszinhabbal és süteménnyel 50 fillér
Kismenü . . . . . 1.— pengő
Nagymenü . . . . . 1'30 pengő
SEBALD REZSŐ
vendéglős

CSÁSZÁRKERT
BACHMANN-JAZZ SZÁNTÓ GYULA ÉNEKEL
A közönség kedvelt találkozó helye
CSIRSZKA KONRÁD vendéglős

VALÓDI
DEBRECENI HENTESÁRUK
egyedüli készítője Budán
debreceni hentesáru
és csemegeüzlet
II., FŐ-UTCA 49.
ÁLLANDÓAN FRISS BORJU-, SERTÉS ÉS MARHAHUSOK

NYILNAK A KERTBEN. . .

Nyilnak a kertben az orgonafák,
Csalfa a lányka, ha csókokat ád.
Add ide, add oda csöpp-pici szád,
S összeomolhat akár a világ.

Somlai bor buta bánatot űz,
Somlai lány csupa láng, csupa tűz.
Somlai bort ide, somlai lány,
Borra, a csókra ma szomjas a szám.

PÁPAI TÓTH GÉZA.

SZEMÉLYI HIREK

FABINYI TIHAMÉR dr. pénzügyminiszternek az Ipartestületek Országos Szövetsége aranyérmet és díszoklevelet nyujtott át a kézműipar felsegítése körüli érdemeiért.

LÁZÁR ANDOR dr. igazságügyminiszter Budapesten időző német jogászok tiszteletére junius 27-én este a Jánoshegyi vendéglőben vacsorát adott.

HÓMAN BÁLINT dr. vallás- és közoktatásügyi minisztert a műegyetem bányászati fakultása dísztoktorának avatta fel.

BUD JÁNOS ny. pénzügyminiszter lett a Gyapjumosó Rt. uj elnöke.

RIPKA FERENC dr. ny. főpolgármestert kérték fel a törvényhatósági bizottság pártonkivüli tagjai képviseletükre és ily minőségben már részt is vett az első pártközi értekezleten.

VÁKÁR P. ARTHUR dr. nagy figyelmet keltő cikket irt a magyar folyam és tengerhajózás jelentőségéről, a Pesti Tőzsdében.

PETRACSEK LAJOS dr. orszgy. képviselőt június hó 21-én és 25-én megoperálta szalóki NAVRATIL Dezső egyet. m. tanár, megtisztitva gennyedő manduláit. A községi választást 38 fokos lázas állapotban küzdötte végig.

SZILY KÁLMÁN kultuszállamtitkárnak a Kormányzó a kegyelmesi cimet adományozta.

BÁNLAKY GÉZA, Budapest székesfőváros fürdőinek központi igazgatója a szállodaügy tanulmányozása céljából beutazta Európa néhány fővárosát és meglátogatta a brüsszeli világkiállitást is.

FELKAY FERENC dr. tanácsnok, akinek nevéhez számos pedagógiai ujitás fűződik, elrendelte, hogy ősztől a filmet bekapcsolják az iskolai oktatásba.

HANTHY HAIDEKKER JÁNOS, a III. kerület népszerű elöljárója négyheti pihenésre családjával Parádfürdőre utazott. Július 8-án egy hétre ismét Budára jön, majd hátralevő szabadságidejéből két hetet Balaton-Kenesén szándékozik tölteni.

SZVIEZSÉNYI ZOLTÁN dr. ny. min. tanácsos, a Curcomissió fáradhatatlan igazgatója, a brüsszeli világkiállitás tanulmányozására szentelt egy hetet.

NÉMETH BÉLA dr. kormányfőtanácsost, a Háztulajdonosok Nemzetközi Uniója végrehajtó bizottsági tagjának választotta meg. Németh dr. 14 éven keresztül vezette a Magyar Háztulajdonosok Szövetségének ügyeit.

HOCHSTEIN REZSŐ, a Ganz gyár egyptomi kirendeltségének igazgatója egy negyed század óta, e hó 18-án Budapestre érkezett három napra, hogy édesatyját és testvéreit meglátogassa.

ENYVVÁRY JENŐ dr.-t a Fővárosi Könyvtár igazgatóját a Magyar Könyvtárosok és Levéltárosok Egyesülete alelnökévé választotta.

WIRTER LÁSZLÓ dr., a Beszkárt ügyésze, családjával ötheti szabadságra utazott Kemenczére, Hont megyébe.

HERZOG JÓZSEF dr. az Országos Levéltár igazgatója a Könyvtárosok és Levéltárosok Egyesületének alelnöke lett.

DULIN ELEK dr. min. osztálytanácsosi címmel felruházott miniszterelnökségi sajtóelőadót a Kormányzó miniszteri titkár-sajtóelőadónak nevezte ki.

SZUCHY LÁSZLÓ dr.-t névnapja alkalmából barátainak és tisztelőinek nagy csoportja ünnepelte a várbeli Fischl-féle vendéglő helyiségeiben.

HUBERT VILMOS, a budai iparosmozgalmak régi érdemes vezetőjének 67-ik születésnapját ünepelték meghitt baráti körben 23-án a Pozsonyi-vendéglőben.

KAPCZA IMRE, gázgyári főtisztviselő, a Hollós Mátyás Társaság kincstartója, néhány heti kúrára Radegundba utazott.

DETRE LÁSZLÓ dr., az új orvosi generáció kiváló tagja, egészsége ápolására néhány hétre Tátra-Széplakra utazott.

SEBESTYÉN GÉZA, a Budai Szinkör népszerű igazgatója mint ismeretes, mellhártyagyulladásban szanatóriumba került. Betegségét sikerült visszafejleszteni és az igazgató a napokban ismét átveheti a Szinkör vezetését.

KIRÁLY FÜRDŐ
Épitette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.
Budán, II., Fő ucca 84. sz.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot, magnéziumot tartalmazó hévvíz köszvény, csúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1, nőknek hétköznap d. u. 2-7.- Ivókúra

KURFÜRST ISTVÁN, a székesfőváros házinyomdájának vezérigazgatója julius hó második felében üli meg 25 éves évfordulóját, a nyomdában teljesitett szolgálatainak.

KLEMM ÁRPÁDOT, a székesfővárosi házinyomda tisztviselőjét fölavatták a Szentsir lovagjának.

GUNDEL KÁROLY a magyar vacsoraverseny zsürijének népszerű elnöke június 26-án hirdete ki Állatkerti vendéglőjében a verseny eredményét.

KRISZHABER ADOLF dr. tiszteletére a budai izr. hitközség 300 teritékes vacsorát rendezett abból az alkalomból, hogy a budai szervezetnek 10 év óta elnöke.

BLUM RFIGYES mérnök hat hét óta betegen fekszik lakásán.

MARGITTAY RIKÁRD dr., a Budai Napló belső munkatársa július 4-én 6 órakor ismét előadással szerepel a mikrofon előtt.

MOHR HENRIK a vallásoktatás helyzetéről, SZÁNTÓ RÓBERT pedig a belmisszióról értekezett az evangélikus egyházmegye közgyűlésén.

RUSZWURM REZSŐ dr. főorvost, a Mentők igazgatói szaksegédét 25 éves jubileuma alkalmából a belügyminiszter dszéremmel tüntette ki.

HUSSZEIN HILMI budai főmufti könyvet irt az Izlám történeti vonatkozásairól. A könyv érdekesen mutatja meg a kereszténység és mohamedánizmus párhuzamát és a Pallas kiadásában a napokban hagyja el sajtót.

dorogi FARKAS ÁKOS dr. tanácsnok, a polgármesteri elnöki osztály vezetője kormányfőtanácsosi címet kapott. A kinevezések és kitüntetések áradatában is vanak ünnepek, amilyen ünnep pályatársainak, tisztelőinek és az egész polgárságnak Farkas Ákos dr. új címe. Méltóságos úr volt akkor is, amikor a címe még nem volt az, úr tudott lenni elegánsan, finoman mindenki érdekével és a közösség érdekével szemben is mint egyén, mint köztisztviselő, mint a legfontosabb osztály vezetője. Programmos szép élet az övé, nincs szüksége legyezgetésre, megy a maga útján, amely valóban nagyvonalú új Budapest felé mutat. A kitüntetés perce után jönnek a hétköznapok, de Farkas dr. munkakedve a hétköznapokban mutatta meg és fogja megmutatni mélységes szép értékeit.

Drágaköveket és törött nemes fémet vásárol: SZERAFIN GY. II. Roham u. 8

Nem méltó a magyar fürdőügy nívójához az a feltűnően rossz németséggel fogalmazott propagandairat, amelyet a balatonszemesi Kiszely-penzió küldött szét. Ilyen zöldségeket mégse szabad leírni: Kinder und Zahnarzt in Parkplatz, an der nahliegender Molo. Vagy mi az: „diapetische Kost, Vorsesson, tringeld, Parke de Penzion" és a többi. Aki nem tud németül, az ne vigye piacra tudatlanságát. A „díszes" iratot a budapesti Alpha-nyomda csinálta, de nem szolgál nagy díszére.

Indiai vendégek jártak Budán és itt részt vettek a Rózsadombi Egyesület közgyűlésén. Két mohamedán ügyvéd: Sir Mohamed Zaizuddin és Amukaddan Musa (Hyderabbad, Decan) mellett a vendégek közt volt Chatterji kalkuttai egyetemi tanár is.

Uj utcaneveket adott egyes budai vonalaknak a Közmunkák Tanácsa. Az Óhegyi utat II. Rákóczi Ferenc táblornokáról Sibrik Miklós útnak, a Farkastoroki utat az Erdőalja úttal összekötő útszakaszt Farkastoroki lejtőnek, és a Farkastoroki út találkozásánál levő névtelen vonalat Jablonka útnak, a Viharhegyi útból délre ágazó útvonalat Toronya utcának, az ebből délre induló és Viharhegyi útig terjedő részt Körtvélyes utcának nevezte el. A Farkastoroki út elnevezést az út folytatásában a Zuzmara utcán túlra, a Bimbó utca elnevezést pedig hasonlóképen az Endrődy Sándor utcáig terjesztették ki.

Bódy Tivadarnak, a Svábhegy nagy barátjának és a Svábhegyi Egyesület volt elnökének szobrot állítanak a hegy valamelyik közterén, de még korai a sajtóban elterjedt hír, hogy a közeli napokban a fogaskerekű felső végállomásánál már le is leplezik az emlékművet. Az emlékmű felállítására vonatkozóan kérdést intéztünk Glückstahl Samu dr. felsőházi taghoz, a Svábhegyi Egyesület jelenlegi agilis elnökéhez, aki elsősorban propagálta a néhai jeles alpolgármester emlékének megörökítését. Az elnök kijelentette, hogy bár az emlékmű felállítását megfelelően előkészítették, ősz előtt annál kevésbbé kerülhet sor a leleplezésre, mert illetékes tényezőkkel még a szobor helyét sem lehetett véglegesen megállapítani.

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I., Attila utca 8

Városi főtisztviselők sorába ismételten megválasztotta Budapest közgyülése a poziciójukban jól bevált férfiakat. — Tisztifőügyésznek ismét Szemethy Károlyt, árvaszéki elnöknek pedig ezuttal is Csorna Kálmánt jelölte a választmány, amit a közgyülés egyhangulag elfogadott. — A Budán ismert törvényhatósági tagok közül az egyes szakbizottságok tagjai lettek: Zsitvay Tibor, Kozma Jenő, Harrer Ferenc, Petracsek Lajos, Wolff Károly, Rassay Károly, Bródy Ernő, Somogyi Béla, Szőke Gyula, Usetty Béla, Vörösváry Miklós, Pályi Gyula, Bocsáry-Spur Kálmán, Csilléry András.

Művészetünk kincsesházából merítette anyagát rajz- és kézimunka kiállításához a III., Keve-utcai elemi iskola ifjúsága. A gyermekek a tanmeneten kívül feldolgozták Erdély díszítő tipusait és napközi otthonukban stilusos székely házat rendeztek be. A bemutatott butorok, irásos kézimunkák, népviselei babák nagyon tetszettek a közönségnek és számtalan gratulációval keresték fel a környék vezető polgárai R. Rév Sándor igazgatót, aki mindig tud valami szépet, érdekeset mutatni iskolájában. A kiállítással egyidejüleg rendezett iskolai záróünnepélyen Bálint Erzsébet tanítónő mondott hatásos búcsúbeszédet.

Fehérsas-téri iskola lebontását ugylátszik mégis elhatározták illetékes helyen és az ideiglenesen ott elhelyezett délvidéki menekülteket vidékre telepitik.

Átköltözött a külügymimnisztérium útlevélosztálya június 19-én a II. kerület Fő-utca 1. számú házból II. Toldy Ferenc utca 32. sz. alá (I. emelet 7.). Az új hivatal bejárata a Kagyló utca 3. sz. alatt van.

Urnapját hagyományos fénnyel ünnepelték meg Budavárában, ahol az ünnepi istentiszteleten a magyar közélet minden kitünősége megjelent. A többi plébániatemplomokban vasárnap rendezték a szokásos körmenetet. Különös feltünést keltett a filatorigáti Kövi Mária kápolnában rendezett egyházi ünnepség. Itt a körmenet útvonalán hatalmas, pompás szinezetű virágszőnyeget készitettek, amint az Budaörsön emberemlékezet óta szokásban van. Hajnali két órától a körmenet indulásáig a környék aprajanagyja, nagyobbrészt egyszerű munkások csinositották az Ur útját és a meglepően szép rendezés érdeme elsősorban Peisz Lajos és Bárány Anselm lelkészek, valamint Lejkó Dezső egyházi tanácsos érdeme. Külön érdemel említést a közreműködő kórus, amely Rossa Ernő tanár vezényletével régi magyar énekeket adott elő szabadban rendezett misén.

Két előadás

Röviden hírt adtunk róla, hogy a Buda Alsóvárosi Egyesületben legutóbb két értékes előadás hangzott el.

DUDAY ALAJOS DR.

tanácsnok-elöljáró az új elöljárósági törvénytervezetet ismertette, helyes kritikával megállapítva, hogy az 1893. évi XXXIII. tc. aránylag sokkal körültekintőbb, egészségesebb és szociális szempontból is modernebb igényeket kielégítő intézkedéseket tartalmaz, mint az új tervezet. Nagy érdeklődéssel hallgatta a közönség Duday dr. érdekes fejtegetéseit, majd

MIKOLA GÉZA DR.

a Szent Imre város szobrairól olvasott fel, melyek közül máig mindössze 3 valósult meg. Pedig ezt a városrészt szinte predesztinálja sok tere szobrok állitására és első helyen követeli magának a Szent Imre város közönsége vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó lovasszobrát, amellyel az Etele-teret lehetne méltó módon diszíteni; ahonnan különben a diadalmas magyar fővezér a város fölmentésére indult. Kivánják Árpád és a hét vezér szoborcsoportját, de a polgármester intézkedését várják oly irányban is, hogy a volt 1-es honvédek emlékművét is a Szent Imre városban állitsák fel.

Az értékes előadásokat az egybegyült előkelő közönség nagy tetszéssel hallgatta végig.

Orajavitás: Szerafin Gy. I. Roham u. 1

Bájos gyermekmulatságot rendeztek az elmult vasárnap a Kelenföldi Gazdasági és Közművelődési Egyesületben, ahol szavalatokkal, színelőadással, énekkel, zenével mulattatták a Bibicz telep közönségét. Részt vett a kedves hangulatú délutánon Sziklay János társelnök, kormányfőtanácsos, a magyar ujságirás nesztora is, aki régi mesék aranycsillogású szivárványával beszélt a kicsinyeknek, Paprika Jancsi és a többi óperenciás hősöök legendáiról. Bánhelyi Ferenc tanár, ügyv. elnök a 200 gyermeket meleg szívvel köszöntötte és sor került Drégely Ilus színinövendék és a kicsinyek közül egész sereg apróság számaira. Uzsonna fejezte be a gyermekdélutánt, melyre a Központi Tejszövetkezet, Weiner Izidor és Stühmer cég adott össze kakaót, süteményt, édességet. Bánhelyi Ferenc és Csányi Antal alelnök rendezőknek kacagó gyermekszívek köszönték meg, hogy az egysület rájuk is gondolt.

Zenepavillont állítanak a Városmajorban a gyermekjátszótér nyugati oldalán százméteres közelségben a templomhoz. Julius 2-ikától majd a Budapesti Szinfonikus Zenekar hangversenyez délutánonként a téren és olyan hírek is forgalomba kerültek, hogy a hangversenyekre belépőjegyet szednek. A városmajori zenés délutánok ötlete kitünő, legfeljebb azon lehet csodálkozni, hogy eddig még nem valósult meg. A pavillon közelsége a templomhoz kevésbbé szerencsés megoldás, a belépődíjak gondolata pedig rövidesen csődöt fog mondani. Amit igazán sajnálni fog a Városmajor minden barátja.

Ballag már a vén diák... ballag az élet ismeretlen szépségei, vagy örvényei felé. Megint ballagás volt Budán, az ország első nyolcadik osztálya búcsúzott az Alma Matertől, a Mátyás-diákok búcsúztak nyolc esztendő munkahelyétől. Szólt a cigány, közvetlen hangon köszöntötték a fiúk a Horváth L. László igazgató helyettes, Mező Ferenc dr. osztályfőnök vezetésével a megjelent tanári kart. A könnyel, mosolygással telt szép estéért a szülők nevében Kócsy Elemér ny. ezredes mondott köszönetet a tanároknak és diákoknak.

Margitszigeti játékkaszinó terve újra kisért. Állitólag egy külföldi pénzcsoport 200 millió pengős invesztálásra volna hajlandó, többek között 1000 szobás luxusszállodát épitene a játékengedély ellenében. Lehetséges, hogy azoknak van igazuk, akik szerint illetékes helyen most már nem kifogásolják a tervet.

Csillaghegyi Dunaparton julius 6-án megnyilik az ország legszebb sportparkja, a Pünkösd-fürdő. Évszázados erdőben 9 hold területen, 50 méteres medence és gyermeklubickoló, 500 méter mélyről fakasztott 20 fokos vizzel állnak a pihenni vágyó közönség rendelkezésére és kitünő homok- és gyepstrand teszi kellemessé az uj fürdőt. Egyidejüleg vendéglő, tejivó és cukrászda nyilik, amelynek az üzemvezetését Tihaméry Kálmán a Budán közkedvelt Szeiffert-kávéház tulajdonosa látja el.

Gyász. Mátrai Antal kereskedelmi tanácsos, tűzoltószergyáros, a Nagy Szent Gergely-rend lovagja, számos budai társadalmi egyesület vezető tagja, június 17-én elhunyt. 20-án temették nagy részvét mellett a farkasréti temetőben.

BALÁZS VENDÉGLŐ Hűvösvölgy végállomás
Specialitások: Rántottcsirke, dampfnudli.
Nyitott és csukott terraszok. — Naponta cigányzene.

Uttjavitásokat és burkolómunkákat Király Kálmán tanácsnok szerint Budán a következő helyeken végeznek rövid időn belül: Orbánhegyi árok, Bimbó utca, Branyiszkói út, Endrődy Sándor utca, Kapy utca, Ágoston út, Vörösvári út, Dajka Gábor, Eszéki utcák és Törökbálinti út. A közmunkákat legközelebb kiirják és azonnal hozzáfognak végrehajtásukhoz.

Világító házszámtáblák kötelező alkalmazását határozta el a Közmunkatanács. Egyelőre csak az új építési szabályrendelet alapján épülő új házaknál kötelező a világító táblák alkalmazása, később azonban kiterjesztik a kötelezettséget a régibb épületekre is.

Mórra készül a budai társaságokból alakult működvelő gárda, amely a télen Bodó—Magyar—Weninger szerzők második operettjét az „Agglegény leány"-t mutata be. Tavaly is lent jártak a budai működvelők a híres bor hazájában s az ott töltött kellemes nap emléke élénken él köztük. Természetes, hogy elfogadták a móriak idei meghivását is. Az „Agglegény leány" együttese aug. hó 4-én reggel 32 főnyi szereplő gárdával és zenekarral autóbuszon indul a vidéki játékra, amelyre nemcsak Mór, hanem a környező községek, sőt Székesfehérvár közönsége is lelkesen készülődik.

MENYASSZONYI képek Blahosnál Fő-u. 18

Kelenföldi Polgári Kör július 1-én este 7 órakor rendezte közgyűlését az Erzsébet-sósfürdőben (XI. Tétényi-út 12), amikor a jelentések tudomásulvétele után az alapszabálymódosító és tisztikart kibővitő inditványokat tárgyalták. Közgyülés után Devecis Mihály műszaki főtanácsos tiszteletére, örökös tb. elnökké választása alkalmából társasvacsorát rendeztek.

Zászlót szentelt a Budahegyvidéki Polgári Lövész Egyesület 30-án az Angolkisasszonyok zugligeti templomában. A szentelést P. Zadravecz István püspök végezte nagy papi segédlettel. Utána ünnepség volt az egyesület lőterén (I. Zugligeti ut 16.), ahol az ünnepi beszédet dr. Petracsek Lajos oszgy. képviselő mondotta, megemlékezve a lövészsport nagy jelentőségéről.

GYORSIRÁST és gépirást együttesen 10 pengőért tanulhat a KOZMA-iskolában, II. Iskola utca 27

A Dunántuli Közművelődési Egyesület legutóbbi igazgatóválasztmányi ülésén foglalkozott a „Veszprémi Héten" való részvételével. Az egyesület a Bakony-Veszprém-Balaton nagybizottsággal van érintkezésben. Ennek a bizottságnak az elnöke Iklódy Szabó János kormányfőtanácsos, balatonmelléki birtokos. A bizottság augusztus 17-t jelölte ki a veszprémi hétből a Dunántuli Közművelődési Egyesület napjának. Ezen a napon az egyesület diszközgyülést rendez Veszprémben, este pedig diszhangversenyt ugyanott, a Petőfi Szinházban. Egyik érdekessége a diszgyülésnek az lesz, hogy az egyesület városlődi ovódájának kis növendékei is be fognak mutatkozni a programm keretében. Az igazgatóválasztmány ülésén a vitában élénk részt vettek: Sziklay János dr. elnök, Geguss Dániel ny. fökapitány h., Massány Ernő, Aggházy Kamil és Rákosy Gyula dr. Távolmaradásukat kimentették Viraág Béla főszerkesztő, aki gyengélkedése miatt nem tudott elmenni, Spur Endre dr., és Szalay Sándor m. kir. kormányfőtanácsos, ny. elöljáró.

15 japán atléta elindult a budapesti főiskolai világbajnokságokra. Az atléták Szibérián keresztül utaznak s julius elején érkeznek Helsinkibe, ahol a finn atléták társaságában 2 hétig fognak edzéseket tartani. Budapesre csak azután jönnek. Bulgária nevezése szerint tenniszezőket, evezősöket, vivókat, női tornászokat és futball csapatot küldenek Budapestre. A benevezett futball csapatok száma ezzel 8-ra emelkedett: angol, belga, bolgár, francia, német, olasz, román és magyar csapatok indulnak.

ILONKA

Mert a mi szűkebb családunknak, a Budai Napló szerkesztőségének is vannak eseményei, amelyek néha talán visszahatnak a cikkekben, vagy hibákat felejtenek a korrekturákban; mi is érzünk, lélegzünk, sirunk, vagy kacagunk, mert emberek vagyunk, akiket az élet ideállított a budai bástyákra. És összeszorult valami a szivünkben, mikor a leghűségesebb munkatársat, — Ilonkát, — a lapvállalat titkárnőjét, kórházba szállitották súlyos vakbélbántalmakkal. Ujjaink alatt kopogott az irógép, diktáltunk és telefonáltunk, amikor a beteg már ott feküdt a műtőasztalon, de minden percben összenéztünk, remegéssel, gyáván, hisz oly törékeny az élet és oly hamar kilobban a szépségre termett fiatal lélek! Amikor templom mellett mentünk el, rágondoltunk, — amikor üres iróasztalára néztünk, akkor is erte imádkoztunk. Akit szeretnek, az megérdemli ezt a hűséget és Ilonkát mindenki szereti, aki egyszer ittjárt a Budai Napló otthonában. Most vége a lázaknak és betegségnek és minden percben várjuk, mikor nyilik az ajtó, hogy Ilonka visszajön, ahogy elment: — mosolyogva, elszántan életre-halálra. És akkor megköszönjük a jó Istennek, hogy visszajött.

Uj egyéniségek — régi nevek a Budai Napló keretében

— Bejelentés —

A választások befejeztével visszatér a Budai Napló arra a területre, amelyen évtizedek óta szolgálja Buda polgárságának és a városrész fejlődésének fontos érdekeit. De felelős szerkesztőnk betegeskedése is megköveteli, hogy az eddig teljesített nagy munka alól részben felmenthesse önmagát és ennek pótlására

olyan erőket csatoljon a lap keretébe, akik régi nevek Budán

és évtizedes mult tevékenysége köti Budához

SZOMBATHY KÁLMÁN

szereplése Buda közéletében közismert és itt szerzett tapasztalatai alapján kifejtendő munkája, mint

a Budai Napló főmunkatársa

föltétlenül csak hasznára lehet Budának, értékes erőt állitva személyében a lap szerkesztői munkájába.

Az utolsó évtized budai eseményei elválaszthatatlanul összeforrtak

SZOMBATHY KÁLMÁN

nevével és markáns egyéniségével, igy szavát bizonyára szivesen fogadja Buda polgársága, melynek érdekeit szolgálva, kizárólag ennek szenteli minden tevékenységét.

A szerkesztőség.

Mégegyszer a budai Casanova

Tavaly emlékeztem meg a Budai Napló 1913 április 23-án megjelent cikkéről, melyben arról van szó, hogy 1836-ban Zech József brassói lutheránus lelkész Casanova budai tartózkodásáról irt. Hogy Casanova nem járt Budán, ezt Fenyő Miksa kitünő tanulmánya még ugyancsak 1913-ban bebizonytotta. Tavalyi irásommal kapcsolatban Fenyő Miksa újból nyilatkozott a Budai Naplóban a Casanova-kérdésről. Feltétlenül Fenyő Miksának van igaza. Közlésével a kérdést lezártnak tekintettük. Amit most elmondani óhajtok, az a Casanova budai tartózkodásáról szóló mendemonda újabb érdekes fejezete.

A Budai Napló 1913-iki cikke nyomán a fiatal Kárpáti Aurél „A HÉT"-ben novellává irta át Casanova budai kalandozásait. Egy év mulva egy másik novella jelent meg, ha jól tudom, a Renaissance című folyóiratban. 1914-ben jelent meg Kárpáti Aurél Budai Képeskönyve, ebben újra megirta Casanova budai kalandjait. Innen indult el a mende-monda újabb fejezete. 1929-ben előadást tartottam, melyen elmondottam (éppen Fenyő Miksa tanulmányára való hivatkozással), hogy Casanova budai tartózkodásáról egy szó sem igaz. Előadásom visszhangjául egy egész sorozat cikk jelent meg novella, vers és rajz alakjában, mely mind Casanova budai tartózkodásával foglalkoztak.

A budai romantika nem hagyta magát! Fenyő Miksa tavalyi cikke nyomán három fiatal novellairó megint csak megírta a maga novelláját Casanova budai tartózkodásáról. A regényesség örök, nem hallgat a logikára és a tényekre és ezt igen helyesen cselekszi, mert nem az a fontos a novellában, hogy igaz-e, hanem az a fontos, — Budáról és Casanováról lévén szó, — hogy regényes legyen!

A napokban beszéltem a kérdésről Kárpáti Aurállal. Elmondotta, hogy a novellája miatt 21 év múlva is még mindig szemrehányásokat kap, mert ő indította meg a kiirthatatlan mende-mondát. Pedig Kárpáti Aurél le sem irta Casanova nevét, csak Jacopórol, a kalandos lovagról irt. Egy egész kis külön budai-szépirodalom alakult ki Casanova körül. Komoly cikkirók tudni vélték, hogy a Hadnagy utca 8. számú ház volt Kosztits budai vendégfogadós háza, amelyben a selyma lovag megszállott és a szép Kosztits Száva fejét elcsavarta. Amikor a régi házat lebontották, több budai lelkes rajongó mérges cikket irt, hogy az már mégsem járja, hogy a Tabán eme klaszszikus idegenforgalmi nevezetességét, Casanova házát lebontják! Legalább ezt az egyet hagyták volna meg! Tóth Béla feledhetetlen effendi tollára kivánkozik a fenti eset, amelyben követhetjük a mende-mondák képződésének törvényszerűségét. Buda régi, Buda hangulatos, Buda izgató, Buda a romantika, a Tabán ez annyi mint Holdvilág, Sóhaj, Epedés, Kaland és óh — Szerelem! Mindez annyi, mint Casanova. Hogy lehet valaki oly gonosz, lelketlen, hogy tagadja azt, hogy Casanova járt a Tabánban, sőt: Tabán éppen Casanova számár keletkezett. A Romantika túléli a tényeket. A Tabánt lebontották, de Casanova szelleme örökre ott fog lebegni a Tabán felett, mint szellem belopódzik a tabánkörnyéki vil-

lák ablakán, a Szerelem piros virágait dobja be más ablakon, esetleg kötélhágcsón mászik be és szelleme örökéletű lesz! Ismét megfordul a Tabán lebontott ódon korcsmáiban. Kötelező irodalmi forma lesz, olyan mint az Őszi Strófák, avagy a Karácsonyi Ének. Külön kis irodalom fog kialakulni belőle. Bele fog kerülni Budapest város költészeti bibliografiájába, doktori disszertációkat írnak majd a tabáni Casanova mende-mondáról. Hatalmas regény fog megszületni: Kalandorregény születik, mely alkalmas lesz nagy Revü és világsláger film témájául. Utcát fognak elnevezni Casanováról, A Tabánban lesz Casanova-bár, Casanova kávéház, Serház a víg Casanovához. Strandoláshoz való arckrémet, cipőkrémet és izzasztó lapot fognak elnevezni róla. Ezekután szobrot emelnek neki. És ezután merje valaki tagadni, hogy Casanova nem volt Budán és Pesten. Ellen-doktori disszertációk fogják bizonyítani, hogy csak azért is Pesten volt! Nyilatkozni fog az Akadémia és a Hollós Mátyás Társaság. Az irodalmi modernizmus hívei átkos maradisággal fogják vádolni a szörösképű vén akadémikusokat, akik oly marhaságokat mondanak, hogy Casanova nem is volt Pesten! Meg fog születni a Casanova-mithosz. A legcsodálatosabb dolgok fognak történni. Külön politikai pártok fognak alakulni Budán. Kultuszminiszterek fognak belebukni a Casanova-kérdésbe. Európai diplomáciai bonyodalmak forrása lesz a Casanova-kérdés. Casanova Akadémia fog alakulni és mindezt egy novella okozta, illetőleg a Budai Napló, mely 1913-ban megírta, hogy Casanova Budán járt egyszer.

Vén budai Hárombék Effendi.

Dunaalagutak ügyében szines hírek kelnek szárnyra, amely szerint a vállalkozó Schiffer és Zsigmondi cégek a munkát befejezték. Most a „Magyar Pénzügy" című közgazdasági lap megállapítja, hogy a lelkes öröm még korai, mert az alagutat öt év után még most sem készítették el a vállalkozók. Az igazság az, hogy az 1920 méteres parallel vezető alagutakból csak az egyiket törték át. Csupán az történt, hogy a megyeri partról átjutottak a pesti partra, de még az első alagut sincs készen, a munkálatok még folynak és ha semmi nem jön közbe idővel be is fejezik. — A cikk szerint Schifferéknek eddig 225.000 P pönálét kellett volna lefizetni a fővárosnak késedelem miatt.

Sírkövet avattak a farkasréti izr. temetőben vasárnap délelőtt, amikor a budai hitközség volt vezető főrabbijának — Edelstein Bertalannak — emlékét idézték és méltatták a hitközség előljáróri. —

Nyaraló közönségünk valuta igényeinek kielégítésére — mint a Pesti Tőzsde írja — 9 millió cseh korona, 6 millió shilling és 10 millió lira áll rendelkezésre. Az összeg nem túlságosan nagy és talán éppen csak kielégíti a legfontosabb igényeket, azonban fontos, hogy valóban azok jussanak hozzá, akiknek egészségi, tanulmányi vagy kereskedelmi szempontból szükségük lehet valutára.

Baross Szövetség Idegenforgalmi és Fürdőügyi főcsoportja köszönetet mondott lapunk szerkesztőjének ápr. 29-iki „Adatok a magyar őskorból" című előadásért. A meleghangú köszönőlevelet vitéz József Ferenc dr. kir. herceg, mint elnök-vezér, Ilovszky János mint a Szövetség elnöke és Barna-Szögyén János, a főcsoport elnöke írták alá.

A mohamedán világnak nagy gyásza van. Junius 23-án meghalt Lord Headley, az egyetlen mohamedán angol főrend, akinek 1925-ben, mint ismeretes, felajánlották az albán trónt. Lord Headley halála a budai mohamedánokat is gyászba boritotta.

Uj rendszerű francia nyelvoktatás rendszerét mutatta be június 12-én az Áldás-utcai elemi iskolában Aczélné Gonda Lili dr. tanárnő, aki kisérleti csoportjában 15 iskolás gyermeket vezetett be a gloire nemzetének nyelvébe. Játék közben tanulják a gyermekek a francia szavakat és a könnyed mozgalmas pedagógiai stílus rövid idő alatt nagy eredményeket ért el. A tanárnőnek De Viel követségi attasé mondott meleg köszönetet a budapesti francia követ nevében, a szép számmal megjelent szülők is őszinte elismeréssel köszönték meg Gonda Lili dr. sikeres fáradozását.

Fegyver és Gépgyár minden évben juniusban rendezte meg rendes évi közgyűlését. Idén technikai okok miatt a közgyűlést őszre halasztották.

Kőbánya és Kőszénbánya Társulat Pesten mérlegmegállapitó igazgatósági ülésén beszámoltak a tavalyihoz mérten kedvezőbb üzleteredményről, azonban osztalék fizetésétől ez évben eltekintenek, hogy a vállalat tőkéit gyarapitsák.

Hibakiigazítás. A polgári leányiskolák évzáró szabadtéri ünnepéről irt cikkünkben Pataky Ferenc dr. a Batthyány utcai polgári leányiskola igazgatójának neve sajtóhibából tévesen jelent meg; — a „Volt Iskolatársnők" főzőtanfolyamáról irt hírben pedig Vössei Ede dr. a Gázgyár vezérigazgatója nevét szedték hibásan. A tévedéseket helyreigazítva, azokért az olvasók szíves elnézését kérjük.

Erdőnyaralói Hirek címmel komoly gonddal szerkesztett lapot adott ki az egri főkáptalan, monori erdőparcellázásának irodája, bemutatva Monor környékének eladásra kerülő villaterületeit, amelyek mindenkép méltók a saját otthon után vágyakozó közönség érdeklődésére. A tájékoztatás munkájában az Erdőnyaralói Hirek szép cikkekkel, a legkiválóbb szakemberek irásaival megérdemelt hasznos sikert biztositanak az egri főkáptalan parcellázási tevékenységének. A friss szellemű lap kiadóhivatala: IV. Kecskeméti utca 19. I. 2.

Uj budai szinház nyilik meg július 2-án a Budai Apolló helyiségében. Erdélyi Mihály igazgató, aki a legutóbbi szezon folyamán Makrai Pállal az óbudai Kisfaludy Szinházból csinált rentábilis vállalkozást, most a kitünő budai mozi színpadán mutatja be Szigeti: A vőn bakancsos és fia, a huszár című darabját, amelynek főszerepét Rózsahegyi Kálmán, a Nemzeti Szinház örökös tagja vállalta. Ezzel a fellépéssel egész nyárra biztositotta Buda érdeklődését a Budai Apolló szinházi vállalkozása iránt.

Kisfaludy-Szinház a hetekben a Tatárjárás c. Kálmán-operettet mutatta be. Wallenstein, tartalékos hadnagy szerepében Sarkadi Aladárral, a szerep eredeti kreálójával, kinek most is nagy sikere volt. Sándor Anna (Riza bárónő), Takách Rózsi (Mogyoróssy önkéntes) és Kárpáthy Magda váltak ki a nők közül, mig a férfi szereplők közül László Andor (Lőrenthey főhadnagy), Békéssy Antal (Bece béres), Kovács József (Türi szakaszvezető), és különösen Kardos József (Lohonyai altábornagy) tetszett a szép számu közönségnek. Jun. 21-től egy héten át az Önagysága nem hajlandó c. operett került szinre Szokolay Ollyval és Sziklai Józseffel.

Bolgár hősök emlékművét június 21-én délelőtt a rákoskereszturi katonai temetőben ünepélyesen beszentelték. A kegyeletes aktusnál a TESZ és a Magyar Bolgár Társaság tagjai Baross Gábor elnök vezetésével vettek részt.

GYERMEKKÉPEK Blahosnál II., Fő u. 18

Jótékonycélu művész-estet rendez a Szellemileg Elmaradottakat Gyámolító Emberbaratok Orsz. Egyesülete otthona javára a Pesti Szinházban (Révai-u. 18.) neves szinészek közreműködésével julius 29-én fél 8 órakor, amelyen bevezető beszédet mond udvarhelyi Kapcza Imre elnök, a Hollós Mátyás Társaság kinestartója.

Protestáns Diákszövetség, a magyar protestáns egyetemi és főiskolai egyesületek központja, azzal a kéréssel fordul a protestans társadalom tehetősebbjeihez, hogy amennyiben nevelőre, instruktorra, titkárra, irodistára, vagy bármily más hasonló munkaerőre volna szükségük, forduljanak bizalommal a szövetséghez, amelynek számos főiskolás és diplomás tagja örömmel fogadná a legszerényebb munkaalkalmat is. (Bejelentések: O. M. P. D. Sz. IX. Rákos utca 3. Telefon: 87-7-62, délután 2—3 között.)

Csonka-Magyarország vármegyéinek atlaszát adta ki az izleses kiadványairól ismert Magyar Kir. Állami Térképészet. A mű tartalmazza Magyarország politikai és hegy-vízrajzi térképeit és a csonka ország területén lévő 25 vármegyének járásonként színezett, gyönyörü 8 színü nyomásban készült uj térképeit. A nagyszerű gonddal kiállitott sötét, egész vászonkötésbe burkolt könyv ára 12 pengő. Megrendelhető Kókai Lajos főbizományos könyvkereskedésében, Budapest, IV. Kammermayer Károly utca 5.

Frankfurti gyorsiró-kongresszuson az uj német birodalom gyorsirói augusztus 2-tól 5-ig jönnek össze. Az előadások keretében nagyszabásu gyorsiróversenyt is rendeznek és eldöntésre kerül a gépirás német birodalmi bajnoksága is, amelyre számos dijat tüztek ki. A kongresszust Németország legnagyobb és legszebb ülésztermében rendezik, s arra a világ minden részéből számosan jelentkeztek. Ugyanakkor gyorsiró kiállitást is rendeznek. Külön, csarnokban a gyorsirás feltalálóinak művei, és ereklyéi fognak szerepelni. A gyorsirási kiadványok és irodai gépek iparának teljes képe kerül bemutatásra. E nagyszabásu ünnepek alkalmából a Deutsche Stenografenschaft Reichsführer, Lang Károly e napokban Budapestre jött és ez alkalommal, Traeger Ernő dr. miniszterelnökségi min. tanácsost, a gyorsirási ügyek m. kir. kormánybiztosát, valamint Magyarország gyorsiróit, ugy a kongresszuson, mint a gyorsirókiállitáson való részvételre hivatalosan meghivta, aki a meghivást szivesen fogadta, a kiállitáson való részvételt megigérte. A kormánybiztos a frankfurti gyorsirókiállitás rendezésével Kozma Bernátot, a Budán kitünően ismert gyorsiróiskola igazgatóját bizta meg.

Ének és Zenekaregyesület 21-én este 8 órától éjfélután 1 óráig müsoros tarkaesttel egybekötött sikerült táncmulatságot rendezett a M. F. T. R. lobogó és léggömbdiszitéssel ellátott termes hajóján. A Bach-kultuszt művelő egyesület Lichtenberg Emil kormányfőtanácsos, m. kir. operaházi karnagy fővédnöksége alatt ezúttal először rendezett hajókirándulást. A hajón rendezett hangverseny szünetében a „The Rilhengcaus" jazz tánczenét szolgáltatott, amelynek hangjaira a fiatalság táncra perdült. — A siker főrésze a rendező Sziklai Miklóst illeti, akinek zeneműkiadó és hangversenyrendező vállalkozása uj és első Budán. — Zsigmond utca 1. szám alatti irodájában arra törekszik, hogy a mellőzött, vagy be nem érkezett tehetségeket felkarolja, érvényesülésüket úgy a pódiumon, mint a zeneirodalomban előmozditsa. — Ily irányú munkásságát a budai polgárság bizonyára mindig szeretettel fogja támogatni.

Bellevue hosszú évek óta a budai uri társaság meghitt hangulatú vacsora- és találkozóhelye, ahová a pesti társaságok tagjai is szivesen járnak kedves hangulatáért. Ezen a nyáron nagy átalakításokat végeztek a kitünő éttermekben s a felfokozott igényeket a tulajdonos Gerő fivérek valóban világvárosi arányokban elégitik ki. Külön érdekessége a Bellevue étteremnek, hogy a tulajdonos az üzlet vezetését az országos hirű Kass Albert volt szegedi vendéglősre bizta, aki üzletvezetésében is azoknak a tradicióknak hűséges őrzője, amelyek a Kass dinasztiát hosszú évtizedek óta jellemzik.

Kerti ünnepséget rendezett a Nemzeti Egység Pártja XI. ker. szervezete Péter-Pál napján d. u. 4 órakor a Sósfürdőparkban (XI. Tétényi ut 12-16.). A müsor keretében Bodán Margit, Cselényi József, Dénes János és számos más jeles művész működött közre.

Uj gyógymódok címen a mult számban megjelent közleményhez megjegyezzük, hogy a Shiphakke-féle radiocsővel fejlesztett ultrarövid hullámokkal való gyógykezelésre csepei Zoltán Elek dr. rendezkedett be: II. Margit körút 5/b 8 alatti rendelőjében, nem pedig — ahogy tévesen szedték — Elek Zoltán dr.

Egyetemet és Főiskolát Végzett Magyar Nők Egyesülete jun. hó 18-án Révész Margit dr. zugligeti otthonában nagysikerű Garden Partyt rendezett. Magyaryné Techert Margit dr. elnök megnyitó szavaiban az egyesület 10 éves jubileumi évének munkásságáról számolt be. Örömmel jelentette, hogy az egyetemi városokban megalakultak az egyesület első vidéki csoportjai. Utána Spurné dr. legujabb tapasztalatai alapján a török nőről tartott előadást. Érdekesen ecsetelte, hogy mig a teokratikus, harcias imperialisztikus szultáni uralom mohamedánizmusa a nőt szükséges rossznak tekintette, addig a mai török törzseknél szokásban levő teljes egyenjoguságot érte el. Végül dr. Grosschmidné Kovács Ilona ösztönös erővel és érzéssel Liszt és Kodály műveiből adott elő. A Garden Partyn nagyszámu közönség vett részt.

BUDAI VIGADÓNÁL Corvin-tér 5. Tel 53-5-32. KOTSIS ERZSÉBET müvészi FÉNYKÉPÉSZ.

Budapest cimmel eleven szellemű, példás gonddal kiállitott folyóirat jelent meg Tábori Kornél szerkesztésében. A magyar, francia, angol, német nyelven megjelent harmadik szám szinpompás csoportba foglalja fővárosunk és a magyar vidék minden jellemző érdekességét és szépségét. A szerkesztő izlése a magyar művészet és kultura minden vonatkozását az idegenforgalom és fürdőügy szolgálatába állitja, amivel bizonyára eléri a külföldi körök nagyobb arányu érdeklődését: egyuttal a budapesti propaganda szervezeteket is fokozott munkára serkenti, gazdasági megerősödésünk érdekében.

Magyar Jogmutató címmel Bihari Károly dr. és Bihari Béla dr. szerkesztésében jelenik meg a jogszabályok betűsoros név- és számmutatója; az eddigi legnagyobb jogi tárgymutatókat is felülmúlja. Kedvezményes előfizetési ára 40 aranypengő, jogászok számára 28 pengő. A Bihari index kiadóhivatala: Budapest, IV. Bécsi utca 4.

Budai Társaskör a nyári szünet előtt **junius hó 27-én rendezte** utolsó ülését, amelyen számosan vettek részt. A gyülésen búcsúzott el Ripka Ferenc dr. elnök is, aki Reichenhallba utazik. Az ülésen megvitatták az utóbbi hetek politikai eseményeit és megbeszélték a Társaskör átszervezésére vonatkozó terveket.

Gülbaba rózsái újból kivirulnak 260 év mulva és díszessé teszik a mohamedánok e szentje sírját, azt a nehezen megmentett türbét, ahol örök álmát aluszsza. A keleti idegenforgalom nagy gondolatát szolgálja ezzel előnyösen Gubicza Dezső kertberendező, aki önzetlenül és áldozatkészen most ötven rózsatövet, ősszel ismét ötvenet és a jövő esztendőben szintén száz rózsafát ültet saját költségén a türbe mellé. Viszonozza ezt az áldozatkészséget Buda közönsége azzal, hogy ezentúl rózsaszükségletét Gubicza rózsatenyésztő telepein szerzi be.

Gyász. Ulm László okl. tanár, tart. főhadnagy, a Szt. István étterem tulajdonosa, június hó 18-án, életének 47-ik évében, sok szenvedés után elhunyt és június 21-én temették a farkasréti temető halottasházából. Gyászolja özvegye szül. Matulay Margit, nagy rokonsága és a Hrdlicka, Havlicsek, Klein, Egerer, Virág, Kiss, Lengyel, Major, Czézli és Ujszászi családok.

Közgazdaság

SCHOBER BÉLA, a Nemzeti Bank ny. vezérigazgatója tudvalévően elvállalta az Angol Magyar Bank elnöki tisztjét. Beiktatására július 22-én kerül sor.

POSCH GYULA, a Pénzintézeti Központ vezérigazgatója a Szavatossági Bank uj elnöke, akit a június 24-i közgyűlésen választottak meg egyhangúlag.

SZÉL JENŐ, a Kisipari Hitelintézet vezérigazgatójának leánya sikeres vakbélműtéten esett át.

FLEISSIG SÁNDOR, az Angol Magyar Bank kiváló ügyvezető alelnöke júliusban ünnepli negyedszázados szolgálati jubileumát. Július 5-én igazgatósági ülésen fogja a bank vezetősége háláját leróni a magyar közgazdasági élet kiváló vezéregyéniségével szemben.

REMÉNYI SCHNELLER LAJOS dr.-t a Fonciere igazgatóságába, GRECSÁK RICHÁRD dr. vezérigazgatót pedig a biztositó felügyelőbizottságának elnökévé választották meg.

GALGÓCZI ISTVÁN és HILLER GÉZA főtisztviselőket cégvezetőknek nevezte ki az Aluminium Ércbánya és Ipar Rt.

Magyar Francia Biztositó Rt. junius 22-én tartotta közgyülését. Az 55.390,97 pengő tiszta nyereségből részvényenkint 1.50 pengő osztalék kerül kifizetésre. A Magyar-Francia Biztositó Rt. vezetősége az elmult évben is konzervativ és előrelátó üzletpolitikát folytatott. Az intézet mult évi díjbevétele meghaladja az 1933. évit és a kifizetett károk összege, amelyeknek likvidálásánál a legnagyobb előzékenységet gyakorolja, nagyobb volt az elmult esztendőben, mint 1933-ban. Az intézet egész üzleti gesztiója nagyvonalú vezetés képét mutatja, amely dr. Kende Artur gazdasági főtanácsos, vezérigazgató és Balabán György igazgató érdeme.

Bauxit Trust A.-G., Zürich igazgatósága megállapitotta az 1935. január 31-én lezárt üzletév mérlegét és a Zürichben ez év julius havában megtartandó rendes évi közgyülésnek inditványozni fogja, hogy részvényenként 1,20 svájci frank osztalék fizettessék.

Magyar Cukoripar Részvénytársaság szombaton tartott közgyülése az osztalékot 7.50 pengőben állapitotta meg, mely junius hó 24-től a Magyar Általános Hitelbanknál, Budapesten kerül kifizetésre.

Magyar Pamutipar R. T. igazgatósága elhatározta, hogy a közgyülésnek a megfelelő leirások után megállapitott 398 ezer 346.54 P nyereségből részvényenként 4 P osztaléknak 1935 július 6-tól kezdve való kifizetését javasolja. A szelvények a Magyar Általános Hitelbank, Budapest pénztáránál kerülnek beváltásra.

Óbudai Fehérítő, Festő és Imregnáló Gyár június 26-ra összehivott közgyülésén 400 ezer pengő alaptőke mellett 63 ezer pengő nyereséget mutatott ki. A vállalat az elmult esztendőben üzembővitést hajtott végre és a textiliparnak olyan ágait honositotta meg, melyeket eddig külföldön végeztettünk el. A vállalat elért üzleteredményé igazolja a helyes üzletpolitikát.

Első Magyar Gyapjumosó és Finomposztógyár R. T. 66. évi rendes közgyűlése elé terjesztett 1934. évi mérleg 250.796.32 P leirás után 61.266.54 P tiszta nyereséggel zárult. A közgyülés elhatározta, hogy a mult évi nyereséggel együtt — levonások után fennmaradó 114.415 P 01 fillér a jövő évi számlára vitessék át. Az igazgatóságba a közgyülés a következő uj tagokat választotta: dr. Bud János ny. minisztert, dr. Fejér Ottó ny. államtitkárt és dr. Beöthy Andor ny. miniszteri tanácsost. Az igazgatóság ülésén a vállalat elnökévé dr. Bud János ny. minisztert választották meg.

Magyar-Cseh Iparbank Rt. XXIV. évi rendes közgyülése az 1934. évi tiszta nyereséget 25.464.90 pengőben állapitotta meg és elhatározta, hogy ezen összeget az uj számlára viszi át.

Gazdasági tükör

— Románia nem engedi állampolgárait külföldi fürdőhelyekre.

— Az olasz kormány lefoglalta az ezüstpénzeket.

— Negyedáron vásárolják vissza a Kreuger-féle gyufakötvényeket.

— Szeptember 15-ig kifizetik az összes valorizált életbiztositásokat.

— A részvények nosztrifikálása ellen foglalt állást a Tőzsde vezetősége.

— Jó adósnak minősitette Magyarországot a népszövetségi kölcsönök Bizottságának jelentése.

— Bővitik a tejgazdaságok számát.

— Szegedi paprika szindikátus alakul.

— Félmilió mázsa helyett csak 300.000 mázsa lisztet vittünk Ausztriába.

— Altruista pénzintézetek fuziója őszre marad.

— 30 éves az Angol Magyar Bank sportegyesülete.

— Textil fonódák csökkentették a munkaidőt.

— A cseh textilgyárak képviselői megjelentek a magyar piacon.

— A Nemzeti Bank intézetei ezentúl közvetlenül intézik a valutaigénylések felülbirálását.

Felelős szerkesztő: Viraág Béla
Laptulajdonos: VIRAAG ÉS TÁRSA
Kiadásért felel: Viraág Béla

Neufeld Zoltán (Pannonia) nyomda
Budapest, VI. Vörösmarty utca 47/a. sz.
Telefon: 28—1—98.

Öröklakások, telkek, bérházak, villák eladásal

Horthy Miklós-út 89. alatt, 23 éves adómentességgel, társasházat épitünk, névre telekkönyvezett 2—3 szobás, napsütéses, kitünő beosztású öröklakásokkal. Társasvillát a Gellérthegy déli lejtőjén, autóbusznál és villamosnál. Rendkivül olcsó árak: garszonlakás már 5800 pengőért. Lakásokat fényes jövedelemre bérbeadjuk. — Olcsó telekárusitási akciónk keretében árusitunk többéves részletfizetésre Sasadon, Buda legegészségesebb, legszebb részén, 200 négyszögöles telkeket 3200, Budafok—Budatétény villatelepen és Balatonparton, Csopakon 1000 pengőtől! Díjtalan ismertető! Alkalmi vételek kitünő bérházakban, villákban.

„Centrum" Házépitő és Ingatlanvállalat m. sz. Horthy Miklós-út 15/c. Telefon: 693—01.

SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi és női osztály.
A legmodernebb berendezés.
Szakképzett személyzet.

KÁLYHÁS!
Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhirű céghez
BÉRES MÁRTON
I., Logodi-u. 13. Telefon: 53—0—33.

CIMFESTŐ
Első budai, legrégibb cimtáblafestészet
VÁLI GÁBOR, II., Iskola ucca 18.
Alapitási év: 1895.

W. C. FÜRDŐKÁD, kályha mosdó stb. szabott áron
HUBERT, Liszt Ferenc-tér 4
Telefonszám: 22—2—67

A regényes fekvésü
ÖRDÖGOROM CSÁRDA
a FARKASVÖLGY-ben
ERDÉLYI KÜLÖNLEGESSÉGEI
uri közönséget vonzanak.
Pompás üde hegyi levegő.
Elérhető néhány percnyi sétával az 59-es villamos végállomásától
Tulajdonos: GRUBER EMIL

KITÜNŐ EBÉDJÉT PONTOS IDŐBEN HÁZHOZ KÜLDI A
BELLEVUE
Telefon: 52-8-84

HALLÓ! FIGYELEM!
Tavaszi borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében. Kostolja meg nagydijjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhirü
SZEKSZÁRDI SAJÁT TERMÉSÜ BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállitunk. Tegyen próbát!
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése.
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19.
TELEFON: 32—0—63.
Ügyeljen a cimre!

Kadarka, fanyarkás vagy édeskés, könnyü	—.70
Asztali fehér, zamatos izü, könnyü fajta	—.80
Ó-rizling, nehéz zamatos óbor	—.90
Vörös „Bikavér", igen nehéz, fanyarkás	1.—
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor	1.20
Vörös ürmös, édes, fűszeres „Vermouth"	1.50
Csemege fehér, édes nehéz	1.50

A TESZ nagydiját és aranyérmét nyerte el
Minden budai polgárt szivesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető.

A betegségek egész sora
igy: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség, stb stb. eseteiben a
HUNYADI JÁNOS
keserüvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló ereedménnyel használhatja. Az orvosok ezrei irják elő betegeiknek és a betegek tízezrei írnak róla elismerő nyilatkozatot.

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért zenekarával naponta
GUNDEL-GELLÉRT
ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő ucca 9.
Elfogad kamatozására takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk.
Akár venni, akár eladni ónját ingatlani, forduljon bizalommal újonnan bevezetett ingatlan osztályunkhoz.
Minden nemü bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésére.
Safe deposit

Éhgyomorra naponta igyék egy pohár
kéristály vizet

MENCZER
TISZTITÓ
mos, fest, tisztit
Központ
I. TÖRÖK-U. 3.
Margit krt. sarok.
(Admiral mozinál)
Tel. 50-4-93.
Fiókok:
I., Győző-u. 5. (Pálya-u sarok) Tel. 54—9—71
IV., Duna-u. 6. (Belvárosi kávéháznál) Tel. 83—0—03
Háztól és házhoz mindent szállit vidékre is!

Budai Napló

Szerkesztősége és kiadóhivatala
BUDÁN, II., MAROS-UCCA 23. SZÁM.
Telefon 50—2—96

XXXII. ÉVFOLYAM
Szerkeszti:
VIRÁG BÉLA

A Rózsadomb tükre

— Nádas Béla dr. főtitkár-ügyész évi jelentése a Rózsadomb és Vidéke Egyesület közgyűlésén —

A nehéz idők dacára állandó és mindinkább fokozódó fejlődésnek indult a Rózsadomb és a közvetlenül hozzá csatlakozó vidék, amiben rendkivüli szerep jutott a

RÓZSADOMB ÉS VIDÉKE EGYESÜLETNEK,

hogy szinte példaképen szerepel a budai hegyvidék egyesületei között és elért eredményei révén buzdító hatást is gyakorol a hasonló irányú társadalmi egyesülésekre, ami viszont kedvező hatással van Buda egész hegyvidékére.

Valóságos tükörképet rajzolt meg erről a komoly munkálkodásról *Nádas* Béla dr., az egyesület nagy agilitású főtitkára ezévi jelentésében, amelyet részletesen közlünk.

Az egyesület 41-ik közgyűlését június hó 15-ikén hivta össze a „Szent Lukács-fürdő" fehértermébe, amelyen Harrer Freenc dr., felsőházi tag, ny. polgármester elnökölt, a tagok nagy érdeklődése mellett. A közgyűlésen vitéz József Ferenc dr. kir. herceg, az egyesület fővédője és Bárczy István dr. ny. igazságügyminiszter, volt főpolgármester, az egyesület örökös díszelnöke is részt vettek. Elmaradásukat kimentették: Ripka Ferenc dr. ny. főpolgármester, Liber Endre és Lamotte Károly alpolgármesterek, Czabalay Kálmán dr., a Közmunkatanács alelnöke, Paikert Alajos ny. államtitkár, Szviczsényi Zoltán, a Curcomisszió igazgatója, izséri Izsák Gyula, a Balatoni Társaság alelnöke, Bánlaky Adorján államtitkár, Pöltzel Jenő dr. tanácsos, Aba Lehel tanácsos, Tábori Kornél író, almási Balogh Lóránt alelnök, Morbitzer Dezső, Medek Béla, Székely Dezső választmányi tagok.

Megnyitó beszédében Harrer Ferenc dr. elnök melegen üdvözölte v. József Ferenc dr. főherceg védnököt, Bárczy István dr. ny. miniszter díszelnököt, a nagy számban megjelent tagokat és vendégeket, akik közt ott láttuk: Andréka Károly ny. h. főkapitányt, Thorday Lajos dr. II. ker. tanácsnok-elöljárót, Bede József dr. rend. tanácsost, a III. ker. kapitányság vezetőjét, Bánsághy Károly, III. ker. rend. főfelügyelőt, Oszuszky István, a III. ker. útépítő főmérnökét, Szilágyi Károlyt, Bárdos György dr-t, Medgyaszay István korm. főtanácsost és Husszein Hilmi főmuftit: majd felkérte Nádas Béla dr. főtitkárt hogy évi jelentését terjessze elő.

A Rózsadomb egy éve

Királyi Fenség!

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Az ünnepi keretek közt emlékezetesen megült, 40-ik jubiláris díszközgyűlésünk óta ismét lepergett egy hosszú magyar esztendő a trianoni keserves idők homokóráján.

De — bármennyire is elnyomják e keserves idők élniakarásunkat, bármennyire megbénitják is ősi alkotó erőnket, bármennyire guzsbakötik is kezünket, lábunkat — mégis ez az esztendő sem mult el egyesületünk életében eredménytelenség jegyében, noha ez — ugylehet — nem volna csoda a gyászos Trianon okozta, mai általános sulyos gazdasági körülmények között, amelyek természetesen a székesfőváros budgetjét sem kerülték el. És ki tudja, mikor hajnalodik végre a magyar égbolton, — ki tudja, mikor jön el végre, mert el kell jönnie: a megváltó revisió?!

Míg mult évi jubiláris beszámolómban — szerény képeségemhez képest — hű emlékképet kivántam festeni a 40 év előtti és a 40 év utáni szépséges Rózsadombunkról és annak kialakitási körül egyesületünk 40 éves szerepéről és működéséről — addig most csak az elmult esztendő fontosabb eredményeiről és célkitűzéseiről igyekszem nagy ecsetvonásokkal vázlatot adni, remélve, hogy ez is kielégitő lesz.

AUTÓBUSZ.

Kezdjük tehát, mint már ezt évek óta szoktuk, a közérdeklődés központjában álló rózsadombi közlekedés problémájával: a rózsadombi autóbuszjárat kérdésével.

Ismeretes dolog, hogy 1929. augusztus 21-ike óta, mely nevezetes napon ugyanis teljes 5 évi, előzetes, szivós küzdelmünk után megindult az első autóbuszjárat a Rózsadomra, — több kisérletezés és a beszüntetés fejünk felett lebegő, állandó rémének, reméljük, végleg elüzése után megszületett a mai formájában a jelenlegi 11-es rózsadombi autóbuszjárat, amely mult év január 1-e óta futja be a Rózsadombnak csaknem egész lakott területét az olcsó kisszakasz rendszer áldásos intézményének egyidejű bevezetése mellett. Hogy mily nagy előnyöket jelent e járat a Rózsadomb és környéke magasabban fekvő, eddig közjárművel megközelithetetlen területei szempontjából, azt hisszük nem kell bővebben fejtegetnünk. Mégis ez az egyébként jószándékú elgondolás sem tekinthető olyannak, mint amely végleg megoldja a Rózsadomb egyetemes közlekedési problémáját s minden közérdeket és jogos magánérdeket egyaránt kielégit. Láttuk ezt a megindításakor egyesekből kiváltott, hangos elégedetlenkedésből, különösen az átszállás kényszere és az egyirányú ingajárat miatt. És valóban tagadhatatlan is, hogy még mindig vannak jogos közforgalmi óhajok e téren, igy pl. a Zárda-utca és környékének vannak ősi, szerzett jogon támasztott igényei, vagyis a Rózsadombnak a Margit-hid felől autóbuszon való, jó, gyors és olcsó megközelithetőség lehetőségének biztositása is. Éppen ezért a 11-es járat bevezetése óta az egyesületünk vezetőségének odairányult minden törekvése, hogy 11-es autóbuszjáratba kapcsoltassék be, mielőbb a Zárda-utca és Szerpentin-út is és pedig a kétirányu forgalom egyidejű bevezetésével és a jól bevált kisszakasz rendszer megtartásával.

Elnökünk őexcellenciája a közelmultban egyesületünk részéről deputációt is vezetett e célból Szendy polgármester úr őméltósága elé, átadva egyidejüleg őméltóságának a 11-ik autóbuszra vonatkozó memorandumunkat is. Birjuk is a polgármester urnak a deputációnak adott igéretét, hogy kérelmünket teljesiti, mihelyt legalább két újabb hegyitipusú kocsi rendelkezésre áll az uj megrendelések révén. Reméljük, hogy ez rövidesen meg is lesz s nem kerül a sor 10 éven belül (1924-ben kezdtük el ugyanis a memorandumozást) a 12-ik jubiláris memorandumunkra. Hiszen egyik elnökünk az őrszemünk és élharcosunk a Beszkártnál.

Itt kell megemlitenünk, hogy a fiatal „Vérhalomdűlő és környéke ingatlantulajdonosainak egyesülete" testvéregyesület azt óhajtaná, hogy 11-es autóbuszjáratba a Törökvész-ut a Gábor Áron-utcáig, továbbá a Pusztaszeri-ut felső szakasza és a Cimbalom-utca is kapcsoltassék be mielőbb. Óhajukat nem nevezhetjük teljesen jogosulatlannak s mihelyt a Zárda-utcai részek bekapcsolása utáni időben a megfelelő betelepülés, utak és kocsipark rendelkezésre fognak állani, szivesen kooperálunk is velük az ily irányú továbbfejlesztésében a rózsadombi autóbuszjáratnak.

Nem ejtjük el továbbá egyéb jól átgondolt eszméinket sem a rózsadombi autóbusz tökéletesitése körül. Ilyenek: a 9-es relációnak a Marcibányi-térne a Lövöldéig és a 12-es relációnak a Déli-vasutig mielőbbi meghosszabbitása. Az előbbi jórészt megoldaná a Rózsadomb déli lejtőjének közlekedési mizériáját, de sajnos egyetlen akadálya, hogy a Keleti Károly-utca a Majláth-palotáknál jelenleg teljesen összeszükül, ugyannyira, hogy egy az utcában történetesen bennálló teherkocsi mellett az autóbusz nem tud eljárni, se két szembejövő autóbusz egymásnak kitérni, amint a kérelmünkre megejtett próbajáratok igazolták. A 12-es relációnak a Délivasutig meghosszabbitása pedig nemcsak a Rózsadomb, hanem az egész Buda közlekedési érdeke és ezt nem pótolhatta a 3-as járatnak a Széna-térre való célszerütlen meghosszabbitása, amelynek végállomását a meghosszabbitás elrendelése után pár napon belül helyesen vissza is helyezték ismét a Délivasuthoz.

Legvégül ugyancsak nem csupán a Rózsadomb, hanem egész Buda, sőt egész Pest közlekedését szolgálná, ha a 9-es járatot jelenlegi végállomásától, az OTI-tól meghosszabbitanák a Keleti pályaudvarig.

Reméljük, hogy ez utóbbi korrekciókat az aránylag rövid kis meghosszabbitásokkal szintén el fogjuk érni a kocsipark közel jövőbeni szaporulatával, a már megrendelt és gyártás alatt levő 50 darab uj autóbusszal, valamint a 10 óra utáni járatok némi sürítését is...

Ugyancsak egyesületi tagjaink közóhajának tettünk eleget, amikor kieszközöltük a Beszkártnál egyelőre két fedett várócsarnoknak, a közel jövőbeni létesitését: a Mechwart-téri végállomásnál és a dombtetőn, a Vérhalom-térnél.

HÁZADÓMENTESSÉG.

A 30 évi rendkivüli házadómentesség megszüntével a mult évben megjelent 65300/1934. sz. pénzügyminiszteri rendelet vidékünket teljesen kihagyta a rendkivüli házadómentesség kedvezményének áldásaiból. Egyesületünk, a már fentebb is említett „Vérhalomdülő és környéke" társasegyesülettel karöltve, akciót inditott a pénügyminisztériumban, közös memorandum formájában, az idézett rendelet intézkedéseinek vidékünkre is sürgős kiterjesztése iránt. Akciónkat siker koronázta, mert a f. é. április havában 38181/1935. sz. alatt megjelent újabb pénzügyminiszteri rendelet a legfeljebb 4 szobával és hallal biró családi házakra a közművekkel (viz, villany, csatorna, út) ellátott területeken, vidékünkön is megadja a redkivüli, 15 évi teljes és 10 évi 50%-os házadómentességet. Reméljük, hogy ennek folytán a megakadt családi ház épitkezés az erre különösen praedesztinált vidékünkön ismét meg fog indulni nagyobb lendülettel a mostoha gazdasági viszonyok dacára is.

ÜDÜLŐHELY.

Vidékünk gyors betelepülésének és fejlődésének előmozditására nagy reményekre jogosit továbbá a 9900/1934. sz. miniszterelnöki rendelet, mely szerint a m. kir. miniszterium a fürdőtörvény végrehajtásával kapcsolatban Budapest főváros területén többek között a Rózsadombra a Szemlőheggyel és Szépvölgygyel együttesen engedélyezi az „üdülőhely" megnevezést azzal, hogy ez üdülőhely határait, mint a többi fővárosi üdülőtelepekét is, a belügyminiszter állapitja meg. Ez a határmegállapitás folyamatban van és nem kell nyugtlankodnunk, mert ebből vidékünkre hátrányok (pld. üdülőhelyi dijak szedése) nem származhatnak, csak remélhetőleg kizárólag előnyök (pl. pensiók épitésének előmozditására rendkivüli adómentesség adása) A 9800/1935. sz. M. E. másik rendelet ugyanis Budapesten a gyógyhelyi és üdülőhelyi dijakat a fogyasztott gyógy-, ásványs szikvizek és a fürdőjegyek után vetettek ki a Budapesti Központi Gyógy- és Üdülőhelyi Bizottság javára. Viszont, mint üdülőhely erkölcsi és esetleg anyagi támogatást is igényelhet a Budapesti Központi Gyógy- és Üdülőhelyi Bizottságtól és kérelmezhetjük, hogy a belügyminiszter a helyi üdülőhelyi bizottság hatáskörét és teendőjét egyesületünk vezetőségére és választmányára ruházza át.

Az is vitán felüli, hogy ez a miniszteriális rendelkezés feltétlenül nagymértékben emeli vidékünknek, mint az immár világhirű Margitszigeti fürdők s Lukács- és Császár-fürdők természetadta, pompás mögöttes területének jelentőségét fürdővárosi és idegenforgalmi tekintetben is. Különösen, ha még programmszerüleg ráterejük a közfigyelmet a szerencsés véletlen folytán területünkön levő Gül Baba siremlékben rejlő, elsősorban keleti idegenforgalmi attrakciónkra is, amelyhez fűződő s alapos reményekre jogositó tervekről, perspektivákról egyébként tudós előadónk Germanus Gyula dr. egyetemi keleti intézeti tanár ur fogja a mélyen tisztelt közgyülés közönségét a közgyülést követőleg szakszerüen és elhivatottan tájékoztatni.

Régi indokolt mozgalma egyesületünknek a Rózsadombnak és teljes környékének (Szemlőhegy, Józsefhegy, Rókushegy, Rézmál, Törökvész, Vérhalom, Szépvölgy stb.) közigazgatásilag és rendőrileg egy kerületbe olvasztása, amely mozgalmunkat csak még jobban alátámasztja ujabban a fentidézett üdülőhelyi rendelet. E mozgalmunk egyelőre fennakadt a törvényhatósági közgyülés egyes pártjainak ellentétes álláspontján, azonban bizonyára megoldást fog nyerni kielégitő formában a tárgyalás előtt álló elöljárósági törvény kapcsán szóbakerülő kerületi határok revíziója során.

Egyesületünk pártolólag csatlakozott ama nagy hullámokat vert szülői mozgalomhoz, amely a II. ker. áll. „Mátyás-király" reálgimnáziumnak a felekezeti II. ker. kir. egyetemi kath. reálgimnáziumba tervezett beolvasztásának felfüggesztését célozta és egyben előterjesztéssel éltünk a kultuszminisztériumhoz az iránt is, hogy amennyiben a Mátyás-király reálgimnáziumnak ujabb elhelyezéséről, vagy ujabb állami főreálgimnáziumnak felállitásáról lenne szó, — az a Rózsadombhoz közel, a Rózsadomb déli lejtőjének tövén, avagy magán a Rózsadomban helyeztessék el, illetve állittassék fel közszükségletnek megfelelőleg.

Sikerült elérnünk három fokon való instanciázással azt, — hogy Zárda-utcai gyógyszertárunk ezentúl háboritatlanul tarthat, sőt köteles tartani állandó, éjjeli, ügyeletes szolgálatot. Ma már a Budapesti Gyógyszerész Testület elnöksége és a szomszédos gyógyszertárak tulajdonosai sem kifogásolják ezt, amint a belügyminisztériumhoz hivatalos átiratukban bejelentették. Pártoljuk tehát gyógyszertárunkat, melynek tulajdonosa ily terhes állandó éjjeli szolgálatot készséggel vállal közegészségügyi érdekeink kellő ellátása érdekében.

KILÁTÁSVÉDELEM.

Egyesületünk vezetősége mindent elkövet az illetékes hatóságoknál (városi épitésügyi ügyosztály, Közmunka Tanács), hogy a rózsadombi újabb épitkezéseknél ezentúl egyrészt közszempontból megóvassék az egyes rózsadombi szép kilátóhelyek zavartalan kilátása, másrészt pedig a szomszédoknak is megóvassék a szép kilátáshoz való szerzett joguk. Elértük azt, hogy a legcsekélyebb panasz esetén hivatalos bizottság száll ki és a helyszinen birálja el és jelöli ki az ujonan emelendő épületek helyét, terjedelmét és magasságát az ellenérdekű felek érdekeinek lehető összhangba hozatalával. Sőt újabban már az egyes telekfelosztások alkalmával is igyekszik a hatóság e szempontok szem előtt tartásával előre megszabni a beépitési módozatot, azaz kijelölni az épület helyét, terjedelmét és magasságát, különösen kisebb parcellák engedélyezése esetén, amikor is e kikötésekhez, mint feltételekhez és tulajdonjogi korlátozásokhoz köti a kisebb parcella engedélyezését.

KÖZBIZTONSÁG.

Hála Istennek, közbiztonságunk még a mai leromlott viszonyok mellett is kielégitőnek mondható. Merülnek fel ugyan panaszok, helyesebben jogos igénylések e téren is, de sajnos, számolnunk kell a köztudomás szerinti anyagi nehézségekkel és a rendőrlegénység alaposan lecsökkentett létszámával. Mégis úgy a főkapitányság, mint a főparancsnokság, valamint a két kerületi (II. és III. ker.) kapitányság és felügyelőség is mindent megtesznek vidékünk közbiztonsága érdekében, amit a mai szükreszabott keretek és lehetőségek között csak megtehetnek. Igy az illetékes 83. és 84-es őrszobákat újonnan 2—2 rendőrkutyával is ellátták, amelyek már sokszor nyomára vezették a rendőrgazdájukat a bozótokban, árkokban, beépitetlen és bekerítetlen üres telkeken meghúzódó gyanús szándékú egyéneknek. Továbbá lovas és gyalogos őrjáratokat is rendszeresitettek vidékünk állandó portyázására éjjelnappal. Végül a kötött őrszemek számát is szaporították a lehetőséghez képest a közelmultban és reméljük, hogy lassankint sor kerül az általunk még szorgalmazott két újabb kötött őrszem felállitására is a Törökvész út és Vérhalom utca, illetve a Bólyai utca és Apostol utca keresztezésénél.

ÚTELNEVEZÉSEK.

Kérelmeztük, hogy a Margit körútból, illetve Mechwart-ligetből kiinduló és szakaszonként más-más névvel ellátott főútvonalnak egységes elnevezést adjanak, mert ezt a közönség könnyebb tájékozódás kívánja. A Közmunkatanács ennek az indokolt előterjesztésünknek figyelembevételével a szóbanlévő útvonalat, mely magában foglalja a Bimbó utcát a Mész utcáig, magát a Mész utcát és végül ismét a Bimbó utcának az Endrődy Sándor utcáig terjedő részét, egységesen „Bimbó útnak" nevezte el, tehát a „Bimbó utca" elnevezés ezentúl csak a Buday László utcától a Bimbó útig terjedő kisebb útra korlátozódik. Nem valami szerencsés megoldás ez az elnevezés, mi mást proponáltunk, utalással e nagy útnak rózsadombi jellegére. Ezenkívül még több kisebb-nagyobb névtelen utat is elnevezett kérésünkre a Rózsadombon és környékén a közelmultban a Közmunkatanács; a városi hatóság pedig ellátta azokat nyomban megfelelő utcajelzőtáblákkal.

PARKOK.

Közmegelégedéssel jelethetjük, hogy dacára a szűk anyagi kereteknek, sikerült elismertetnünk az illetékes városi hatóságokkal jóformán az összes időszerű igénylésünket a rózsadombi parkok kialakitása és kiképzése körül és ha egyelőre lassan haladnak is előre az elrendelt munkálatok, ennek okát nem az illetékes tényezők nemtörődömségében kell keresnünk, hanem kizárólag abban, hogy e munkálatok az inségmunkák keretében folynak, amely munkások teljesitménye köztudomásúlag lényegesen alatta marad a kombattáns munkások teljesitményének. Ezért készülnek látszólag Luca-szék módjára ezek a parkok. De még igy is hálás köszönetet kell mondanunk értük a lelkes tényezőknek és kivitelezőknek, akik feje egyesületünknek is rég időtől fogva ügybuzgó választmányi tagja és aki eddig is megajándékozta már Rózsadombunkat a Margit-utcai kis park-bizsuval és aki ennek mintájára kivánja megalkotni többi soron lévő parkjainkat is.

Rövidesen elkészül a Vérhalom tér és ezzel kapcsolatosan a Józsefhegyi kilátó és vízmedence körzetének terraszirozása és parkirozása is. Ezeknek befejezése után nyomban sor kerül a Veronika-úti kápolna körüli tér kertészeti kiképzésére és végleges befejezésére is, miután földmunkája, ügyes támfalazása, vízzel és világitással való ellátása már elkészült a Buda Országúti Szent Ferencrendi Plébánia Egyházközség vezetőségével együttesen folytatott, vállvetett akciónkra. Majd rövidesen következik még a Barsi utcai és az Áldás utcai kereszt körüli két kis terecske végleges rendezése is. Ennél többet parkokkal való dotálásunk körül egyelőre igazán nem kivánhatunk a mai viszonyok között.

Az elkészült parkokat természetesen egyidejűleg kellő számú padokkal is el fogják látni.

Itt említjük meg, hogy régi óhaja teljesült egyesületünknek, amikor elkészittették azt a két lépcsős lejáratot is, amelyek egyike a Barsi utcát és terecskét köti össze legrövidebb úton a két utcával, a másik pedig a Rózsahegyi utcát a Statisztika-parkkal.

Ugyancsak régi óhajunk teljesülése volt a Mész utcai áttörés támfalazásának elkészülte is.

Ami pedig főforgalmi, széles, új utaink fásitását illeti, ezt sem szününk meg állandóan szorgalmazni az illetékeseknél, azonban az anyagi eszközök hiánya miatt egyelőre vajmi kevés reménységgel. Éppen ezért újból apellálunk — úgy, mint régen — kedves tagtársaink áldozatkészségére e tekintetben és azt a megszivlelendő, praktikus tanácsot adjuk: ültessen minden rózsadombi telektulajdonos saját telkén a saját költségén, közvetlenül az utcai kerités mellett, belül, magasra növő, nagylombú fákat. Ezek majd beárnyékolják azután az utat is, azonban a keskenyebb gyalogjárókon nem fogják akadályozni a közlekedést, az egyes közművek lefektetését és nem fogják zavarni az utcai közvilágitást sem.

UTAK:

Nemcsak a parkjaink, hanem fontosabb utaink kiépitése körül sem panaszkodhatunk újabban jogosan, bármennyire szokásos is mai nap általában a panaszkodás. Céltudatos utépitési programmunk keretén belül, hogy a régebbi útépitkezéseket ne is említsük, befejezés előtt áll a Cimbalom utca és a régi Héja utca, jelenleg Gábor Áron utca felső szakasza s a Vend utca. Hozzáfogtak a bécsi autóstrádába bekapcsolni kért, 13 öl széles, pompás panorámájú „kilátó utunk": a Törökvész út végső szakaszának és a Görgényi útnak folytatólagos kiépitéséhez Pesthidegkútig, továbbá a Bimbó utca felső szakaszának és a Tövis utcának elkészitéséhez is. Ugyancsak kilátásba helyezték az általunk még nyomatékosan szorgalmazott Borbolya utca, Palánta utca, Fajd utca és a Józsefhegyi út legfelső szakaszának röviden járható állapotba való helyezését is. Továbbá kifogástalan bitumenes felületi kezeléssel látták el a 11-es autóbusz járatunk egész útvonalát, sőt tervezett meghosszabbitására tekintettel a Zárda utcai szerpentin utat is és rövidesen másodizben fogják ily bitumenes felületi kezeléssel ellátni a Zárda utca felső szakaszát is. Végül a 11-es autóbuszjárat megindításával kapcsolatban megjavitották végre a Szemlőhegy utca legfelső szakaszának állandóan sérelmezett nivóját is.

Örömmel tartozunk bejelenteni, hogy a Budai Ingatlantulajdonosok Egyesületével közösen vezetett akciónkra a Közmunkatanács elkészitette a Kavics utcának és környékének végleges szabályozási tervét Óbuda-Ujlak szabályozási tervével s az óbudai-hidfő rendezési tervével kapcsolatban olykép, hogy a Rózsadomb úgy a Császár- és Lukácsfürdő, mint a Zsigmond tér irányából mindenféle járművel való közlekedésre alkalmas, enyhe, legfeljebb 6.5 százalékos emelkedésü, széles szerpentin úton lesz észak felől is megközelithető. E rendkivüli jelentőségű tervezéshez csatlakozik a Szemlőhegy és környékének végleges szabályozása is, amely rész terveinek folytatólagos elkészitése most folyik a Közmunkatanácsnál. Mind e terveket rövidesen leküldik még a városhoz is esetleges észrevételezés végett, majd pedig visszaterjesztésük után véglegesitik. E tervezés során javaslatba hoztuk a Fajd utcának lépcsős gyalogút formájában meghosszabbitását célszerűségi okokból a Szemlőhegy utcán túl a tervezett szerpentin útig. Megjegyezzük, hogy a tervek szerint a jelenlegi Kavics utca is csak lépcsős gyalogút lesz, de akként, hogy azért a tervezett szerpentin útról minden egyes Kavics-utcai kialakitott telek kocsival is bejárható lesz.

Az utakat illetőleg még csak azt kell bejelentenünk, hogy kérelmünkre megnyitották már a Mandula utca II. kerületi részét is és folyamatban van az Apostol utca III. kerületi részének megnyitása is.

Végül, hogy több bitumenes gyalogjárda elkészitését is sikerült kieszközölnünk a belső részeken, a külső részeken pedig a gyalogjárdák megfelelő rendszeres salakozását.

OLAJOZÁS:

Állandóan figyelemmel kiséri egyesületünk a rózsadombi utaknak kellő időben és módon portalanitását is. Az autóbusz mentén kora tavasszal kisürgettük már az utaknak szükséges öntözését, míg a napokban megkezdték már a többi forgalmasabb utainknak szokásos évenkénti olajozását is.

SZIKLATÖMB:

Vajjon melyik jóizlésű tagtársunknak nem sérti a szemét az az oromszerűen kiemelkedő sziklatömb, amely visszamaradt a Mész utcai nagyszabású áttörésből és azóta ott éktelenkedik a Mész utca és Ribáry utca sarkán lévő telek felső részén, állandóan veszélyeztetve omlásával a járókelők testi épségét s rendkivül zavarva idomtalanságával a vidék látképét, különös tekintettel az előtte elhaladó auóbuszforgalomra is. Egyesületünk vezetőségének figyelmét nem kerülte el ez a szeplőfolt szépséges Rózsadombunk arcán és már régebben befolyamodtunk székesfővárosunk kozmetikusához, a Közmunkatanácshoz, hogy sziveskedjék saját hatáskörében sürgősen intézkedni annak mielőbbi leoperálása iránt. A Közmunkatanács a felhozott indokokból át is irt a városrendezési és útépitési ügyosztályokhoz e földtömeg azonnali eltávolitása iránt, bár egyelőre eredménytelenül. De egyesületünk vezetősége sem fog addig nyugodni, amíg e sziklatömböt onnét közérdekből közpénzen sürgősen le nem hordják, annál is inkább, mert már a szomszédot sikerült arra is rábirnunk, hogy igéretet tett 200 P adományozására a munkálatok megkezdéséhez, mit ezúttal is hálásan megköszönünk.

KÖZVILÁGITÁS:

Hála az elektromos és gázműveknek, közvilágtásunk egyre tökéletesedik. Jogos kivánságaink nagy előzékenységgel találkoznak mindkét közmű igazgatóságánál. Nem akarjuk most itt a részleteket felsorolni, csupán csak azt emltjük meg, hogy egyik főtörekvésünk a közvilágitás tökéletesitése körül az, hogy a főforgalmi útvonalakon — tekintettel a nagy lombos utcai sorfákra, amelyek kora tavasztól késő őszig eltakarják a gyalogjárdák melletti lámpák fényét — minél előbb térjenek át a jól bevált utcai középvilágitásra, elsősorban különösen az autóbuszjárat mentén és hogy az egyes utcakereszteződéseknél a megkivánt nagyfényü villanyégők mellé mindenüvé szereljenek fel a meglévő gázoszlopokra biztonsági okokból gáz gombaégőket is és ezek az utcakereszteződéseknél lévő villanyégőkkel együtt egész éjjel égjenek s nem csupán éjfélig.

EGYÉB KÖZMŰVEK:

Ami az egyéb közműveket: utcai szennycsatornák, háztartási villany- és gázvezetékek, vízvezetékek és telefonvezetékek fektetését illeti, a Rózsadomban és környékén, hála az illetékes hatóságok megértő készségének, ugyancsak nem lehet mondani, hogy mostohán kezelnének bennünket a megnyirbált közmunkaprogramm keretén belül. Éppen azért, mert az illetékes hatóságok meglehetősen dotálják egyesületünknek ily irányú jogos előterjesztéseit, felhivjuk ezentúl is m. t. tagtársainkat, hogy közöljék egyesületünk vezetőségével vonatkozó észrevételeiket s közérdekü kivánalmaikat, s mi azokat mindenkor pártolólag fogjuk továbbitani az intézkedésre hivatott hatóságokhoz.

Itt emlitjük meg, hogy most már két vízmedence: a Józsefhegyi és a Guggerhegyi is szolgálja vidékünk érdekeit a vízzel való akadálytalan és bőséges ellátásunk terén és reméljük, hogy nemsokára a szépfekvésü Hármashatárhegyet és környékét is ellátják megfelelő vízmedencével.

PIAC:

Állandó programmpontja marad egyesületünknek a megvalósitásig a rózsadombi piac helyének városrendezési szempontból mielőbbi kijelölése és létesitése, megnyugtatására és kielégitésére a rózsadombi háziasszonyoknak.

CSENDRENDELET:

Figyelemmel a csendrendeletre, vidékünknek üdülőhellyé kijelölésére és általában olyannyira vonzó csendjének s nyugalmának megőrzése érdekében — kezdeményezésünkre — a postavezérigazgatóság készségesen intézkedett az iránt, hogy a studió a csendrendeletre való utalással a nyári hónapokban többízben is figyelmeztesse a rádió közönségét, hogy rádiójukat s különösen hangszórójukat úgy használják, hogy azzal szomszédjaik nyugalmát ne zavarják. Mi is tisztelettel figyelmeztetjük erre ezuttal is igen tiszelt tagtársainkat s mindazokat, akik a Rózsadomb kertvárosrész és családi háztelep csendjét és nyugalmát szeretik, óvják, tiszteletben tartják s mások által is tiszteletben tartatják.

Ugyancsak ez okból eljárást indítottunk a rendőrségnél a Rózsadomb alsó részeit egyre jobban elárasztó s külvárosi nívóra sülyesztő verklisek megrendszabályozására, akik vásári lármájukkal megrontják az egész környék csendjét és nyugalmát.

FELÜGYELETI VIZSGÁLAT:

Az illetékes II. kerületi előljáróság megejtette az idén is a szokásos évi felügyeleti vizsgálatot és úgy pénz-, mint az ügykezelésünket mindenben megfelelőnek találta.

TAGGYŰLÉSEK:

Választmányunk elhatározta, hogy a jövőben időnkint az összes tagok részére taggyüléseket hívunk össze az Áldás-utcai községi elemi iskola tanácstermébe, ahol választmányunk is ülésezni szokott és e taggyűléseken meghívott szakelőadók útján szakszerű előadások és felolvasások keretében fogjuk ismertetni a rózsadombiakat közelebbről érdeklő kertészeti stb. szakkérdéseket és egyben közvetlenül meghallgatjuk tagjaink jogos s közérdekű panaszait, kérdéseit is, ami által az egyesületi tagok egymásközti érintkezése is közvetlenebbé válik s nem szorítkozik kizárólag a választmányi tagokra s választmányi ülésekre, avagy az évenként egyszeri közgyűlésre.

SZEMÉLYI HIREK:

Egyesületünk vezetősége szerető szívvel tisztelgett vitéz József Ferenc dr. kir. herceg fővédő urunk Őfenségénél rózsadombi palotájában 40 éves születésnapja alkalmából, kérve a magyarok Istenét, hogy még sokáig, nagyon sokáig éltesse a Fenséges Urat szeretett családjával együtt körünkben a köz- és szűkebb közös pátriánk: a Rózsadomb javára.

A közelmultban lezajlott, úgy az országgyűlési, mint a törvényhatósági választásoknál igen kedvezett a szerencse vidékünknek, mert egyesületünk oszlopos tagjai sorából többen, számszerint heten kerültek be a közbizalom folytán úgy az ország, mint a város parlamentjébe. Ezuttal is sok áldást kivánunk a közélet terén kifejtendő működésükhöz és kérjük őket, hogy ne feledkezzenek meg ezentúl sem rólunk és vidékünkről s ha közérdekű ügyeinkben többször is hozzájuk fordulunk, mindenkor számíthassunk lelkes és értékes támogatásukra.

Ugyanerre kérjük a minden szépért önzetlenül lelkesedő magyar sajtót is továbbra is, eddigi hathatós támogatásukért pedig ezuttal is hálás köszönetet mondunk.

ELHALÁLOZÁSOK:

A kérlelhetetlen halál az elmúlt esztendőben is könyörtelenül elszedte a maga áldozatait tagjaink sorából. Nem kevesebb, mint 15-en hagytak el bennünket örökre. Emléküket kegyelettel őrizzük meg! Nyugodjanak békességben!

Névszerint csak egyet említünk meg: a mi kedves, humoros, költői lelkű Szávay Gyulánkat, aki választmányunknak is sok-sok éven keresztül lelkes, buzgó, áldozatkész tagja volt egészen elhalálozásáig.

Ezzel be is végzem talán kissé már hosszúra is nyúlt beszámolómat.

Mindenesetre idei beszámolóm sokkal szárazabb, mint a tavalyi, 40 éves jubiláris beszámolóm volt.

De most nem dalt zengtem, nem csillogó, színes képet festettem a Rózsadomb multjáról és jövőjéről s nem bocsátottam a fantáziámat sem szabadjára, mint a Rózsadomb szerelmese, — hanem csak a Rózsadomb jelenéről, egy esztendő hangyamunkájának valóságos eredményeiről, reális célkitűzéseiről adtam számot, mint egyesületünk hűséges krónikása, verejtékes napszámosa.

De hogy mégis hangulatosan fejezzem be beszámolómat, azzal az óhajjal zárom én is, amellyel a mult évben közszeretetben álló elnökünk fejezte be jubiláris közgyűlési székfoglaló beszédét:

„Az elmult 40 év alatt egyesületünk megteremtette a Rózsadombot Budapestnek, reméljük, hogy a következő 10 év alatt Budapest meg fogja ajándékozni a rózsadombiakat azzal a Rózsadombbal, amelyet megálmodtak!"

Szeretném ugyan a 10 évet 5 évre lealkudni. De talán a 10 évet is megérjük még. Hiszen már el is telt belőle egy hosszú, trianoni magyar esztendő. Talán az utolsó trianoni esztendő. Talán már pirkad is valahol felettünk. Talán már nemsokára valóra válik mindennapi fohászunk: Hiszünk Magyarország feltámadásában!

Tisztelettel kérem jelentésem tudomásulvételét és elfogadását.

Kelt Budapesten, 1935. junius hó 15. napján.

Nádas Béla dr.
főtitk. és ügyész.

*

Lelkes éljenzés és megismétlődő taps után a közgyűlés köszönetet szavazott az elnökségnek és a főtitkárnak az eredményes működésért és tartalmas beszámolóért, majd Hoffmann Károly pénztáros jelentésének köszönettel elfogadása után kiegészítette a választmányt s végül dr. Vály Ernő, almási Balogh Lóránt, dr. Lengyel Endre alelnökök és Vidor Emil, Steinbach Kornél és dr. Szalay Pál közérdekű inditványait tárgyalta.

Ezután kiegészítették a választmányt s a tagok teljes névsora a következő: Asbóth Oszkár, Bartha Antal dr., Bánlaky Adorján, Domokos Ferenc, Harsányi Jenő, hámosfalvi Hámos Róbert, Hoffmann Károly, Jónás Géza dr., Klein István dr., Kónyi Hugó, Liszka Károly, Luspay Mihály, Maier Emil, vitéz Marton András Lajos dr., Márkus Lajos, Návay Aladár dr., Pályi Gyula dr., Pétery János, Politzer Sándor, Vikár János, Boros Rudolf, Csiky Ernő, Frank Richárd, Hendrich Antal, Hörcher Ödön dr., Kellner József, Lányi Zsigmond, Medek Béla, Mód Lajos, id. Munkácsy Gyula, Németh Ferenc, Párkány Sándor, Réti Zsigmond, Rieger Imre dr., Rontó János, Sásdy-Schack Béla dr., Simonyi Semadám Sándor dr., Szilas Nándor, Szepesváry Pál dr., Winchkler István dr., Abos Brunó, Bársony Oszkár, Boczkó János, Dischka Győző dr., Éber Antal dr., Egerer Gedeon dr., Fáber Fülöp, Sarkady Károly, Gerenday Tivadar, Gyulay Tibor dr., Knob Sándor dr., Légrády Ottó dr., Messer Miksa, Morbitzer Dezső, Sásdy János, Szegő Elemér dr., Székely Dezső, Terbócz Imre, Tholt József dr., Weszely Ferenc dr., Aujeszky László dr., Illés Andor, Kalmár Iván, Kovács Marcell dr., Kulcsár András, Messik Géza, Müller László, Országh Sándor dr., Varga Imre és Zilahy Lajos.

A közgyűlést Germanus Gyula dr. keleti egyetemi-intézeti tanár érdekes előadása követte „A mohamedán világ és a rózsadombi Gül baba" címen.

A nagy figyelemmel meghallgatott előadás után

TÁRSASVACSORÁRA

gyült a társaság, mintegy százötvenen és késő éjfélig maradt együtt, a Lukácsfürdő kellemes nyilt terraszán. **(Sz. J.)**

MŰTERMET keresek 6×8 méter vagy egy garszon lakást, egy nagy szobával és teljes komforttal, lehetőleg a budai hegyvidéken, közel a villamoshoz. — Telefon: 302-96.

„BUDAVÁRA"

cimen külön diszes kiállitásu és irodalmilag magas szinvonalon álló, illusztrált folyóirat jelenik meg a Budai Napló kiadásában, melyre már most felhivjuk t. Olvasóink figyelmét. Szerkesztik: Székely Miklós dr. és Magyar József.

A könyvek könyve

— Bárczy István magyar Evangéliuma —

És írhatnak nagyot, és írhatnak szépet, és írhatnak világirodalmat a Mesterről a Renanok, Papinik és Lagerjlöfök, ezek mind csak másodpercnyi értékek az örök forrás, az Evangélium világot alapító tekintélye előtt. Mert az evangélium a legbitelesebb hírszolgálat, amelyet Jézus életéről az emberiség kapott s aki a technikai civilizáció eget bombázó mai napjaiban is gyermeki alázatossággal tud gondolkozni a Végtelen titkairól, az rendkivüli szépségeket, életet teremtő művészi hangulatok varázsát találja meg maradéktalanul az isteni Fiuról emberi egyszerüséggel irt fejezetekben.

Bárczy István ny. miniszter és főpolgármester ideadta a magyar közönség kezébe Jézus tanitását és ez a gesztus méltó ünnep annak a társadalomnak, amely a felvilágosultság és kultúra hazug huszadik századában maga is megjárta a Golgota keserves, fájdalmas útját.

Mindent tanulhatunk ebből a könyvből, amire sötét éjszakánkban szükség lehet: bizalmat, Istenhitet, a feltámadás reménységét és hogy ezt a könyvet egy nagy müveltségű világi ember nyujtja át nekünk, ez azt is jelenti, hogy ő már elérkezett a megismerések elefántcsont tornyába, ahol meaculpás mellveréssel csak azt ismerhetjük be, hogy semmit sem tudunk, — a kinyilatkozáson kivül.

Bárczy István hű maradt jegyzeteiben, beosztásában, szerkesztési alaptételeiben a hivatalos Biblia kiadások és magyarázatok szellemében, de ez a hűség csak munkásságának értékét növeli és nem is leglényegesebb az új Evangélium-kiadás irodalmi szempontjai közt.

Igazi célja az volt, hogy közelebb hozza Jézus életének eseményeit az irodalmi magyar nyelv finomságain át minden napjainkhoz és az Evangélium-kiadás ebből a szempontból korszakos jelentőségű. Készakarva sehol nem újit, a történetek archaikus bűbája művészi szépségben csillog lapjain, szinte észrevehetetlen elegánciával gyujtott reflektort azokon a pontokon, ahol az eddigi magyar nyelvű kiadások kétségben, homályban hagyták az olvasót. Munkájával óriási felelősséget vállalt magára, mert ezek a szövegek a történelem folyamán szakrális megbecsülésben részesültek és kényes gonddal őrködött az egyház, hogy a fordítások is mindenben tükrözzék az eredeti szöveg stilusát és szellemét. Bárczy kiadása annak ideién a vatikáni és a magyar legfőbb egyházi hatóságok jóváhagyását és elismerését vívta ki és a kötet komoly könyvsikerét bizonyitja, hogy idén a könyvnapra az Evangéliumot újból közre kellett adni.

Drámai szépségű illusztrációk emelik Bárczy kiadásának könyvészeti értékét, a legkiválóbb biblikus festők, rézmetszők és rajzoló művészek ezer éven át ihlettel alkotott legszebb könyvvel érdemelte ki a szerkesztő.

Bárczy István a legkényesebb és legszebb könyvvel érdemelte ki a közönség háláját és Jézus Evangéliumának új kiadása bizonyitja mindig aktuális jelmondatát:

„Lélek az Isten, és akik imádják, azoknak lélekben és igazságban kell őt imádniok." (János, IV. 24.)

A hegyvidék lobogója

— Az Óbudai Hegyvidéki Szövetség közgyülésén szentelték fel az évforduló emlékére a

Honalapitó Árpád zászlót

A mindenható Isten kegyelméből és a magyar élniakarás erejéből az Óbudai Hegyvidéki Szövetség most töltötte be 25 éves müködését. Ennek emlékezését ünnepelte a szövetség zászlószenteléssel kapcsolatosan az óbudai Korona-vigadóban jun. 30-án, XXV. jubileumi közgyülésén.

Az Óbudai Hegyvidéki Szövetség hatalmas, társadalmi eseményén részt vettek:

Fővédnök: vitéz dr. József Ferenc főherceg, zászlóanya: vitéz Galánthay-Glock Tivadarné, védnökök: Fabinyi Tihamér dr., Harrer Ferenc dr., Sipőcz Jenő dr., Szendy Károly dr., Wolff Károly dr., Zsitvay Tibor dr., elnökök: vitéz Galánthay-Glock Tivadar, Szilágyi Károly, társelnökök: Karczag Vilmos, Köröskényi Gyula, Lugmayer József dr., vitéz Párkányi L. Sándor, Tuboly János, tiszteletbeli elnökök: Andréka Károly, Gönye Győző dr., Hanthy-Haidekker János, Tellér Gyula, Uhl Antal, alelnökök: Brandstein Artur, Gécs János, Habermann Oszkár, Kallós Bertalan dr., Kulcsár Sándor, Pető Andor dr., a rendező bizottság elnöke: Szervey György, zászló bizottság: vitéz Galánthay-Glock Tivadarné elnök, Borbiró János zászlóőr, Kiss Sándor elnök, Andréka Károlyné, Baradlay Jánosné, Bihar Jenőné, Bogyó Gézáné, Borbiró Jánosné, Boros Béláné, Brezovsky Emilné, Büchler Józsefné, Dukai Károlyné, özv. Dulay Lajosné, Endrei Gerzsonné, Gaál Ferencné, Garzó Gyuláné, Gécs Jánosné, Gillieh Andrásné, Gönye Győzőné, özv. Grusz Józsefné, Halász Ferencné, Halász Aladárné, Jankovics Sándorné, Karczag Vilmosné, Káldor Gyuláné, Kármán Béláné, Kemény Elemérné, Kemény Lajosné, Kováts Józsefné, Köröskényi Gyuláné, Kuszenda Ilona, dr. Laubál Károlyné, özv. Laufer Józsefné, dr. Lugmayer Józsefné, Mészáros Lajosné, özv. Pálmay Károlyné, vitéz Párkányi L. Sándorné, dr. Perényi Lászlóné, dr. Pető Andorné, Prósz Istvánné, Reiner Hugóné, Rupp Istvánné, Schwartz Jakabné, Spitzer Gyuláné, Scheuer Józsefné, Szabolcs Ferencné, Szilágyi Károlyné, Szervey Györgyné, Szmatana Józsefné, Tellér Gyuláné, Teleki Józsefné, Tornóczi Ernőné, Türk Györgyné, dr. Vajda Józsefné, özv. Weiser Rezsőné, dr. Ambrus József, Altmann Andor, dr. Baradlay János, dr. Bartos Dezső, dr. Bihar Jenő, dr. Brezovsky Emil, Büchler József, Dóra Andor, Dukai Károly, Gaál Ferenc, Garzó Gyula, Gilich András, dr. Halász Aladár, Halász Ferenc, dr. Jankovics Sándor, Káldor Gyula, Kármán Béla, Kemény Lajos, dr. Laubál Károly, Palóczi Edgár, Prósz István, dr. Sárközy Sándor, dr. Schäffer István, Scheuer József, Schwartz Jakab, Spitzer Gyula, Szabolcs Ferenc, Szmatana József, Tornóczi Ernő, Türk György, dr. Vajda József,, Zeisel István, Borbiró János pénztáros, Boros Béla és Szikora Bertalan gazdák, Reiner Hugó ellenőr, Pataky Erzsébet jegyző, Rupp István titkár, Kuszenda Gyula házmagy, Karge József főrendező.

Az ünnepség sorrendje kezdődött fél 9 órakor, amikor a zászlószentelés ünnepéhez gyülekezett a közönség és fogadták a vendégeket. Ezt zenésfelvonulás követte az óbudai Szt. Péter Pálról nevezett róm. kat. templomba, ahol a szentmise keretében történt a „Honalapitó Árpád zászló" megszentelése. Innen átvonult a közönség a Korona Vigadóba, ahol a különböző hitfelekezetek papjai megáldották a zászlót, ami után a zászlószegek elhelyezése kezdődött s mintegy délig tartott a 200 szög beverése.

Ezután a jubileumi közgyülést folytatták, amelyet a Magyar Hiszekegy nyitott meg. Énekelte az „Óbudai Dalkoszorú" Zöld Károly, karnagy vezényletével. Lelkes elnöki beszéddel Szilágyi Károly nyitotta meg a sorrendet és évi jelentésében beszámolt a szvetség történetéről Szervey György. Majd Palóczi Edgár tanár ünnepi előadásában a Székesfőváros III-ik kerületének „Óbuda-Árpádváros"-nak leendő elnevezését inditványozta. Lelkes hangulat közben terjesztette határozati javaslatát az 1907. évi XXVIII. t. c.-el elrendelt Árpád-templom és emlékmű megépitésének szorgalmazása ügyében Lugmayer József dr. és hazafias beszéd kiséretében javasolta a Honalapitó Árpád, óbudai dunahid megépitésének szorgalmazását Szilágyi Károly, ami az egész főváros érdekeit szolgálná. Elhatározták a Szövetség „Honalapitó Árpád" zászlójának s a szövetségi jelvénynek és diplomának alapitását.

Következett ezután a Szövetég 25 éven át volt tagjainak és támogatóinak: Szilágyi Károly, Berecz Vince, Borza János, Klassohn János, Loksa József, özv. Weiser Rezsőné, Zeisel István, és Viraág Béla a Budai Napló szerkesztőjének a megtisztelő üdvözlése, a szövetségi diszoklevél s diszjelvénnyel való kitüntetése és „néhai Laufer József gazdasági szakkönyvtár" alapitásáról szóló határozat, amelyet özv. Grusz Józsefné terjesztett be.

Hatóságok, testületek, egyesületek üdvözlését Nádas Béla dr. a Rózsadombi Egyesület főtitkára köszönte meg. Befejezte a hazafias, szép ünnepséget az Óbudai Dalkoszorú éneke: — a Himnusz.

Diszgyülést 2 órakor diszebéd követte a Korona Vigadóben.

RAVASZ cukrász
I., Krisztina körút 75. Telefon: 50-2-32.
ELŐKELŐ CUKRÁSZ SZALON

Befőttes üvegek, virágcserepek, játékok, keretezés, üvegezés
HOFFMANN
üveg-, edény-, porcellán-üzletében
II., HIDEGKUTI-UT 5. TELEFON: 64-7-98.
A Zugligeti és Pasaréti egyesület tagjainak kedvezmény!

Istenhegyi Egyesüle cimen alakult meg az Istenhegyi út és környéke érdekében serényen dolgozó „Hegyvidéki asztaltársaság", mely ezelőtt a Claridge-vigadóban rendezte gyűléseit hetenkint. Az asztaltársaság tagjainak száma állandóan emelkedett s most, hogy 200-as is elérte, egyesületté alakult át. Vezérei közé tartoznak, mint díszelnökök: — Nagy Emil dr. ny. miniszter, Petracsek Lajos dr. orszgy. képviselő, Antalffy Andor ny. min. tan., vitéz nemes Juhász Jenő dr. korm. főan., Hencz Lajos dr. postaigazgató. Elnöke: Vándor Mihály dr. ügyvéd, alelnöke: Szűcs József dr., a Nemz. Szövetség igazgatója; ügyésze: Szentiványi Dezső dr. A választmány 40 tagú. Az új egyesület felöleli az egész XII. kerület érdekeit és felosztotta azt külön körzetekre, s azok mindegyikét külön választmány vezeti, minden politikai tekintet nélkül. A kerületnek sok a hiánya: világitása kifogásolható, postaszekrény alig van, a rendőrőrjárat ritka és nyilvános telefon nincs is. A gyalogjárókon sár esetén alig lehet közlekedni, és salakozást vár Trencséni, Zsibói, Sárospataki út. A Petényi út sötétsége alkalmas búvóhely a csavargók számára. Fontos kérdés a 19. számú autóbusz meghosszabbitása, a Matyó utcáig, szükséges az is, hogy a Fogaskerekű vasuton az Orgonás megállótól befelé 2 kisszakasz legyen. E mindennapi kérdéseken kivül számos nagy tervezés, szép elgondolás és a fejlődést szolgáló eszme foglalkoztatja az új egyesület agilis vezetőségét.

Csodás élmény
egy nyári este a
RENAISSANCE
PAVILLONBAN
I. Hidegkuti-ut 22
Délután:
Radnay danzing jazz
Este:
Berkes Béla és cigányzenekara

Festékáruk, háztartási cikkek, illatszerek
legolcsóbban
PÁTRIA festékház
II. SZÉNA-TÉR 7 — T.: 56-2-23

Ideális nyári esték
Schräpler halászkert
III. Lajos-u. 27. T.: 57-6-41
Halkülönlegességek
Zene — Hangulat

A RÉGI
3 veréb vendéglő
UJ
vezetés alatt
MEGNYILT
II., Fő-utca 8. szám.

LEGOLCSÓBB ÁRAK!
HÁRSHEGYI VENDÉGLŐ
83-as villamos
— Vadorzó-utcai megállója —
I., HIDEGKUTI-UT 84c.
Kitünő konyha — Figyelmes kiszolgálás
NAPONTA CIGÁNYZENE.
TÓTH JÓZSEF

VADASKERT
VENDÉGLŐ és CUKRÁSZDA
Hüvösvölgyi villamos végállomástól 2 perc
JAZZ — TÁNC
TEKEPÁLYA — PANZIÓ

Kellemesen szórakozhat
NARDAI
kerthelyiségében
II., KUT-UTCA 13. SZ.
ASZTALRENDELÉS TELEFON: 50-4-08.
Minden időben halászlé
ELSŐRENDŰ ZENE
DÉLBEN: Menürendszer

MEGNYILT a
POZSONYI ÉTTEREM
KELLEMES TERRASZA!
Tulajdonos: TÖRÖK JÓZSEF

Küzdelem a rák ellen

— Az emberiség uj veszedelme

Világszerte riadót fujnak a rák betegség növekvő elterjedése miatt. A hazai statiszikai adatok szerint a rákhalandóság nálunk az utolsó három évtized folyamán megháromszorozódott. 1910-ben 1 millió lakosra 390, 1934-ben 1030 rákhalálozás volt.

Az északi és nyugati államokban már feülmulja a tuberkulózis halálozási számát, mert azt a betegséget nagyarányu és eredményes védekezéssel sikerült csökkenteni.

A rák elleni küzdelemnek három fontos eszköze van: az operációs beavatkozás, a röntgen és a rádiumterápia. Nálunk az 1930. évi XI. törvénycikk felismerve a helyzet komolyságát, elhatározta a külföldön jól bevált rádiumintézet felállitását. Sajnos e törvény végrehajtása immár öt éve késik. Angliában 17 rádium-központ müködik, mig nálunk egyké egyetemi klinikán kivül, csak az Országos Társadalombiztositó Intézet 1932-ben felállitott rádiumosztálya érdemel figyelmet, amely szakszerű vezetésével és a betegek mintaszerű nyilvántartásával és az utóvizsgálatok rendszeres intézésével éppen a szegényebb néposztályok körében fejt ki eredményes müködést. Az OTI rádiumosztályán 1934-ben, ambulancián 3366 beteg fordult meg, nagyobb részt azok a régi betegek, akik ellenőrzésre jelentkeztek. Ez a szám mutatja a helyzet komolyságát s azt, hogy az emlitett törvénycikkel elrendelt rádiumintézetet mielőbb sürgősen kell élebeléptetni.

Emlitésre méltó, hogy dr. Lóránd karlsbadi orvostanár tudományos kutatásai szerint a jódbrómos fürdők, mint amilyen az ausztriai Bad-Hall, nemcsak érelmeszesedéseknél nagyhatásuak, hanem kitűnő megelőző (profilaktikus) jelentőségüek a rákbetegségek esetében. Igy értehető, hogy Japánban, ahol jódtartalmu növényeket, mint főzeléket fogyasztanak, a rákbetegségek száma, más országokhoz képest, csak egy századrészre rugnak. Nálunk, néhány éve Pávai-Vajna Ferenc nagytehetségű geológosunk fedezett fel és furt meg jód-bromós nagyértékű forrást Hajdúszoboszlón, sajnos a fürdő primitiv viszonyánál fogva még nem számithat a nagyobbigényű közönség látogatására. **Hennyey Vilmos dr.**

Bécsi kaput ujra felépitik, ami méltányos kielégitése a lapunkban is sokszor szóvá tett budai történelmi kultusznak. 1936-ban ünnepeljük Budavár visszavételének 250 éves évfordulóját, amihez méltó keretnek kinálkozik a kapu, lehetőleg eredeti formában való ujraépitése. Ebből a szempontból általános megnyugvást kelt, hogy Lechner Jenő kiváló müépitészünket bizzák meg valószinűleg a terv végrehajtásával. Mivel egykorú feljegyzések és a kapu alapfalainak napjainkig megmaradt épsége a rekonstruálást lehetővé teszi, remélni lehet, hogy Budavár érdekességei, történelmi vonatkozásai ismét látható emlékkel gazdagodnak rövid időn belül.

Modiano Rt. gyártmányai hosszú idő óta uralják a piacot és csak természetes, hogy a gyár minden versenyen felül álló tempója a többi cégek számára nem a legkellemesebb. Hiba azonban, hogy akadt cég, amely mondvacsinált peralappal a tisztességtelen verseny vádjával és ipari termellésünkben is jelentős vállalatot, beleavatkozva annak legintimebb üzleti életébe és számitásaiba. Idáig Magyarországon nem volt szokás az üzleti versenyt kellő ok nélkül döntvényekkel befolyásolni, különösen akkor, amikor a közönség osztatlan bizalma és érdeklődése továbbra is változatlanul a Modiano gyártmányok kiválóságát hirdeti.

NYÁRI CIPŐKÜLÖNLEGESSÉGEK
BELVÁROSI NIVÓJU MODELEK
diósi
VI., teréz-körut 1/B
telefon: 10—3 92

XXXII. évf. 1200 sz.

ELŐFIZETÉS
Egy évre . . 24.— P
Negyed évre . 6.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületek, amelyek nek hivatalos lapja, tagjai *féláron* kapják

Budai Napló

1935. julius 17

HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 fill. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint.
A hirdetés dija mindenkor előre fizetendő.
Állandó hirdetőknek nagy kedvezmén

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA
Főmunkatárs: Szombathy Kálmán

Szerkesztőség és kiadóhivatal: I, Maros-utca 23.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig.

Verejtékcseppek

futnak végig arcunkon, mert nagy a meleg. Ezen a hő okozta izzadáson valahogy csak tudnánk segiteni, de nem tudunk védekezni az adóintések és köztartozások minduntalan megujuló hőhulláma ellen és itt már igazán nem segit se a tiszta zsebkendő se a Dunafürdő. Hiába alkuszunk meg valami elfogadhatóknak látszó részletekben, amit szivesen engedélyeznek az adóügyek satrafái, akik megértik az emberek keservét, mert egy-két hónap mulva már azt látja minden adózó, hogy ezeknek a részleteknek is csak nehezen, vagy egyáltalán nem tud eleget tenni.

Itt valami uj és nagy fordulatot vár az adózó közönség. Valami lehetőséget, valami alkalmat, amely módot adna neki, hogy ezt az államal, OTI-val, MABI-val szemben fennálló kötelezettségét teljesithesse. Legalább valami látszat kellene, ami abba a hitbe ringatná az adózókat, hogy mégsem fognak belefulladni a közterhek okozta hőhullámba.

Külföldön is nehezen élnek az emberek, de ott a hatóságok mégis módot nyujtanak az adózóknak arra, hogy egy ideig abban a hitben éljenek, mintha mégis eleget tudnának tenni a köztartozásoknak. Minálunk e téren még kevés történt, pedig e lap már sokszor rámutatott azokra a lehetőségekre, amlyeket a mélyfurások révén feltárt hévvizeink nyujtanak, mint a világ legolcsóbb energiáját, amelyek uj energiák termelésére is felhasználhatók. Igy lehetne fűteni, villanyáramot termelni és mindazt olcsón pótolni, amit ma drága fa és széntüzeléssel kell előállitani. Látnunk kellene a primőrtermelés megnyiló lehetőségeit, az ingyenes hővel fütött melegházakban, — látnunk kellene az apró bányák megnyitásával elérhető anyagi sikereket, ha egyébként nem is néhány családnak juttatott kenyér alakjában — és látnunk kellene sokfajta olyan törekvést, amely kenyérhez, keresethez juttatná az ország népét. A zavaros európai helyzetben sajnos minderre nem kerül sor, de ezzel kapcsolatban sem kellene cégeket gazdagitani holmi gázmaszkok és más ilyen ... gyon távolfekvő védekezés tulcsigázott adójával.

Az egész országban hasznos mozgalmakat kellene indítani. Megyék, városok, nagybirtokosok tegyenek meg mindent, amit apróbb befektetésekkel el lehet kezdeni és ami még sikertelenség esetén se jár nagyobb károsodással.

Budapest, mint az ország központja elindult ezen az úton, de a Városháza nagykoncepcióju emberei elé gátakat állitanak azok, akik elfogult pártszempontokból itélik meg a helyzetet, féltik uralmukat vagy befolyásukat és még azokat a fordulatokat is elgáncsolják, amelyek esetleg uj jövedelmekhez, uj keresethez juttathatnák Budapest népét.

Érdekes, hogy ezek az elfogult pártszempontok, hogy omlanak összse azokban a naiv védőbeszédekben, amelyeket épen a pártvédelem érdekében mondanak el a Városházán. Hogy csak egy ilyen kérdést emlitsünk: — itt van Nagy-Budapest kérdése, amely ma tényleg nem aktuális, ahogy azt a közgyülés több tagja kifejtette, csakhogy minden érvelés éppen az ellenkezőjét bizonyitotta, azt — hogy Nagy-Budapest megvalósitása égető és sürgős kérdés. A mai főváros mindenképen ráfizet a környékére, évente több milliót. A város visszafejlődik és lakossága fogy, mert akik itt keresik kenyerüket, azok innen a szomszédságba menekülnek, ahol olcsóbb a házbér és a megélhetés.

Ettől az eszmétől azért féltik egyes pártok a Városházát, mert attól tartanak, hogy a szociálistapárt kerülne többségbe Nagy-Budapesten. Engedelmet kérünk, de épen az ellenkezője áll, mert az a munkás, aki keserves verejtékével szerzett annyit, hogy Budapest határán tul valami kertes házikót tudott szerezni, az sohasem volt és sohasem lesz olyan szocialista, aki az emberiségnek ezt a nagy eszméjét csak a szociáldemokrata párt kulcslyukán át látja.

A legutóbbi választásnál hivatalból kerestek 50—60.000 olyan budapesti polgárt, aki most is itt él közöttünk ugyan, de mégis nyomtalanul eltűnt, — tullépve a főváros határát, ahol olcsóbban és jobban megél és hitelezői nem járnak a nyakára. Ez legalább 150.000 egyént jelent gyermekekkel és hozzátartozókkal.

Azt is hangoztatták ezekben a Nagy-Budapestet ellenző beszédekben, hogy hirtelen költséges közmunkák terhe zúdulna a főváros nyakába, ha a szomszédos községeket idecsatolnák. Csatorna, út, villany, gáz, közlekedés, pósta, rendőr, iskola kellene. A pártok bölcsei szerint be kell várni,amíg ezek a most alakult telepek és régebbi községek fölépitik a csatornájukat, útjaikat és megszerzik a kultura feltételeit és csak azután lehet szó a települések idecsatolásáról. Pedig ez is nagy tévedés. Ilyen rendszer mellett mindent kétszer kell megcsinálni, mert a csatlakozás után kiderül majd, hogy se a csatornák méretei, se az utak minősége és iránya, se más egyéb, keserves adófillérekből összetákolt életszükséglet nem kapcsolható a meglévő hálózatokba.

A felmerült problémákon úgy segithet a főváros, hogy a külterületet 20—25 övezetre osztja be és Budakeszin éppen úgy, mnt Rákospalotán, Cinkotán épp úgy mint Budafokon egyaránt tudni fogja minden háztulajdonos, hogy 12 vagy 17 év után kerül hozzá mindaz, amiért az adókat emelni szokás, de ami kedvesebbé teszi az életet.

De nemzeti szempontból, ami most a legfontosabb, föltétlenül szükségünk van arra, hogy Prága, Belgrád, Bukarest, rohamos fejlődése mellett mi ne visszaesést (ahogy ez ma bekövetkezett!) hanem hatalmas lendületet mutassunk, amiért is a 2 milliós lélekszám felé kell törekednünk, igy is bizonyitva azt, hogy Budapest Keleteurópa hatalmas központja.

Ezt a gondolatot szolgálná Budának néhány nagy kérdése, amelyek közül most csak a Vérmező és a Délipályaudvar ügyét emeljük ki.

Az osztrák szoldateszka erőszakosság volt az oka a mult században, hogy Buda nem tudta megszerezni a Vérmezőt, — die „Generálwiese" — mert az udvar is támogatta a generalisokat abban, hogy ez a 21 holdas terület gyakorlótér maradjon, — némi hasznot is hozva, mert szénát termeltek rajta. De akkor talán nem is volt rá olyan nagy szükség. Most azonban már létkérdés a Vérmező tulajdonjoga, mert e nélkül sem Buda további fejlődését sem pedig a fürdőváros kérdésének megfelelő megoldását elképzelni nem lehet. De kedvezően változott a helyzet is, mert a nemzeti kormány, amely különös sulyt helyez a székesfővárosra, — ahogy azt a legutóbbi községi választások bizonyitják — bizonyára megtalálja a módját, hogy. akár telekcsere, akár más alakban származtassa át a főváros tulajdonába a Vérmezőt. A gyakorló teret pedig át kell helyezni az Etele-térre. Az őszi közgyüléseken ezt sürgősen le kell tárgyalni, megállapodásra jutva előzetesen a kormánnyal. Ennek a nagy kaszáló rétnek az északi csücskére épülhetne Buda központja, mert ez minden oldalról könnyen megközelithető, — déli végére a Mikó-utca mentén nagy központi fürdőszállodát kellene épiteni a mezőre, illetve ennek helyére kerülő parkba kifutó emeletes terraszokkal. Az egész mezőt parkirozni kell, középen tóval és az Attila utca mentén a tér közepén hatalmas szoborcsoporttal amely a tó vizében tükröződnék. Ez volna a fürdővendégek délutáni sétahelye. Minderre pályázatot kell hirdetni és foglalkozni vele. A kertészetnek olyan remekművét kell itt megalkotni, amely ritkítja párját Európában. Most itt az ideje, amikor a kormány segitő kezét már nem köti le a szoldateszka.

Aki Budapest térképét figyelemmel megnézi, azt látja, hogy Budát a hegyvidéktől elválasztja egy mély árok, a Délivasút pályateste, amely bénitólag hat a hegyvidék fejlődésére. De azt is látja, hogy Budának mint fürdővárosnak szüksége van egy belső pályaudvarra igy ez a kérdés csak úgy oldható meg, ha Buda-világfürdő pályaudvarát visszatoljuk a Gellérhegy alatti alagut északi torkolatáig, a mai teherpályaudvar területére.

Buda rohamosan fejlődésnek indulna ezzel, ami egész Budapest föllendülését szolgálja. Ezt azonban nem naiv politikai eszmecserékkel tudjuk elérni, amelyek esetleg megkötik a cselekvésre kész vezetők kezét — hanem rá kell bizni annak az egyéniségnek tudására, tettre való készségére, akit rokonszenves nagy bizalom állitott a város élére.

Virág Béla

Idegen orvosok nálunk

A „Gyógyhelyi Bizottság" igazgatója: Szviezsényi Zoltán dr. most tért haza Brüsszelből, ahol a világkiállitáson méltó helyett kapott a magyar fürdőügy és idegenforgalom propagandája. Szviezsényi dr. kijelentette, hogy a magyar pavillonnak nagy sikere és naponkint 7—8000 látogatója is volt. Érdekes a propagandaeszközök változása is. Prospektusok helyett a rádió, film és fényreklám nyomult előtérbe. Sikerült is ezek révén Magyarországra ismét nagyobb csoportokat irányitani. Nagyon sok orvos készül Budapestre, augusztusban német, amerikai, szeptemberben bolgár és balti (finn, lett, litván, észt) vendégek csoportjaira számithatunk, de eljönnek a svéd orvosok is, hogy a fővárosi fürdőügyet tanulmányozzák. Nagyszabásu orvosi eseménynek igérkezik a szept. 14-én kezdődő budapesti nemzetközi „Dermatologiai Kongresszus", amelyen 1200 résztvevő jelentkezését vette eddig tudomásul a Kurkomisszió agilis tevékenységü igazgatója. Igy nagy idegenjárásra lehet reményünk.

A Városmajor, mint fürdő-park

Ünnepélyes keretek között történt a felavatás

Nagy megelégedéssel vette tudomásul Buda közönsége, hogy a főváros polgármestere — *Szendy* Károly dr. szakitott azzal a multtal, amely Budát mint másodrangú városrészt kezelte eddig, — és épen úgy szivén viseli Buda sorsát mint Pestét, ami főleg fürdőügyi szempontból fontos, mert ezen a téren elsőbbség illeti Budát.

A száz esztendőnél hosszabb idő óta vadul burjánzó, sőt mocsárlázt termelő Városmajor csak néhány éve került — sok utánjárás és sürgetés árán — a rendezés alá veendő területek közé és inkább a kertészeti hivatal buzgósága emelte lassan sétahellyé. Szendy Károly most fürdőparkká avatta azzal, hogy térzenét rendelt oda és müvészi magaslaton álló hangversennyel adta át hivatásának.

Az első fürdőpark!

Talán uj korszakot nyit Buda számára a fürdőügy révén. Hálásan tekint a közönség

SZENDY KÁROLY

polgármester felé, aki sokat foglalkozik Buda szépitésével, kulturájával s most a pesti oldalon már évek óta rendszeresitett zenés délutánok. szabadtéri hangversenyek intézményét elhozta a mi közönségünk szórakoztatására, lelki gyönyörüségére.

BOR DEZSŐ

operaházi karnagy kiváló művészi vezetésével évek óta a szimfónikus orkeszterek közt is kimagasló

SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR

kezdte meg julius 9.-én budai hangversenyszezónját a városmajori templom mögött, a gyermekjátszótéren emelt szabadtéri szinpadon és a közel ezerfőnyi közönségnek hely se jutott a felállitott padokon, hogy a bemutatkozás művészi élményének minden érdeklődő részese lehetett volna.

Erkel: Ünnepi nyitánya után a Pesti Karnevál, Liszt VI. rapszódiája, Beethoven III. Leonóra nyitánya, Wagner: Tannhäuser nyitánya és Schubert: Ave Mariája emelkedett ki a népszerű műsorból, amelyet Mendelssohnnak a Szentivánéji álom c. Shakespeare darabhoz irt bájos számai zártak be. Közben

MOIZER MARGIT

aratott kellemes hangjával, kulturált énektudásával nagy sikert a Delila és Carmen áriák előadásával és a Budán élő ősz mester: Hubay Könnyek c. dalával.

A bemutatkozást forró tapssal és nagy szeretettel fogadta Buda közönsége s a megjelent előkelő közönség soraiban ott volt a kerület minden számottevő egyénisége. Az első siker után bizonyosan következnek a többiek, előreláthatóan teljes operaelőadások és szabadtéri játékok is sorra kerülnek a városmajori öreg fák alatt Buda közönségének nagy örömére.

A zenekultura budai ünnepén azonban fel kell hivnunk a figyelmet arra is, hogy jobb megoldásnak kinálkoznék vagy a szinpad áthelyezése távolabbi, csöndesebb területre, vagy a gyermekjátszótér odébbtelepitése, mert a kettő együtt nem nyujt maradéktalan élvezetet. A gyerekek játszani akarnak és ordítani is: ez rendben van. De a kettő nehezen fér össze és ahogy ma a felnőttek pisszegése zavarja az édes kis budai kölykök játékát, azonmód az ő egészséges orditásuk is zavarja a maradéktalan művészetet.

Az a nagy szeretet és jóakarat, amely megnyilatkozott a budai hangversenyek hálával fogadott rendezésében, meg fogja találni a módot, hogy a gyerekeknek is meg a felnőtteknek is a megfelelő szórakozást nyujtsa a Városmajor a további zenés délutánokon.

Az óbudai ásatások

Hónapok óta szerényen folynak Óbudán azok az ásatások, amelyek a magyar őstörténet szempontjából oly fontos árpádkori emlékeket hozták napvilágra

NAGY LAJOS dr.,

az akvinkumi múzeum kiváló igazgatójának útmutatása szerint. Árpádkori emlékeken kivül, rengeteg római és még régebbi dukomentum is előkerült s a tudós igazgató kérdésünkre elsősorban melegen emlékezett meg

NÉMETHY KÁROLY dr.

tanácsnokról, akinek köszönhető, hogy a föld kultúráról regélő kincseit napvilágra lehetett hozni, majd az ásatások anyagáról igy nyilatkozott:

Legközelebb a Nagyszombat utca és Viador utca kereszteződésénél fekvő római katonai amphiteatrum kerül feltárásra. (Az akvinkumi amphiteatrum ugyanis a polgárságé volt.) E terület az óbudaiak szeméttelepe volt valaha, Galgenbergnek hivták, mert 1848-ban még akasztottak rajta. A jelenleg még álló házakat a Főváros kisajátotta s 6 méter mélységben alattuk feküsznek a cirkusz romjai, akárcsak Veronában. Itt volt a római város legdélibb vége. Észak felé, a Kalvin utcában nem régen került elő a Szent Péterről elnevezett prépostsági egyház maradványa, ahol Anonymus, Béla király jegyzője, is működött. Ujabban megtaláltuk a római tábor déli falát is, melyet a középkorban is használtak. A későbbi lakosság ennek közelébe költözött. Tovább ásva, mindenütt római emlékekre és nyomokra bukkantunk. Ez alkalommal került elő a Főtéren Óbuda egyik legnagyobb és legdíszesebb egyházi épülete és temploma, melyet formája után Nagy Lajos király anyjával, Erzsébettel kell kapcsolatba hozni s valószinüleg ez volt a Klarisszák hires nagy kolostora, melynek eddig nyomát nem találtuk. Most azonban az összes óbudai pincéket átkutattuk, felástuk a Zichykastélynál levő dohánygyár udvarát is, ahol kialakult e templom szentélyének bezáródása, mely a maga nemében budapesti viszonylatban oly monumentális, mint az egri ásatásoknál előkerült nagyszerű régi egyház. A Fő-téren 3 hajós templom romjaira találtunk, szélessége kb. 30 méter s ebből lehet következtetni a templomhajó 50—60 méteres hosszuságára is. E lelet alapján Óbuda topográfiáját újból meg lehet rajzolni s ez új kiinduló pontja lehet Fehéregyháza és Árpád sírja után való kutatásnak. A főváros most vizvezetéki csöveket fektet le a Laktanya utcában és kb. ott, ahol a régi zsidótemető kezdődik, melyet 1742-ben, Mária Terézia idejében avattak fel (s ahonnan az akvinkumi múzeum már korábban is kapott értékes emlékeket), több fal került elő, melyeket kiegészitve a régi római parancsnok (Legatus Augusti PrPopraetore) házának kell tulajdonitani. Most midőn a csatorna ásása napról-napra előre jut, az akvinkumi múzeum kettőzött erővel dolgozik a romok megmentésén. Naponta 5—6 targoncára való anyagot visznek a múzeumba feldolgozás végett. A parancsnok lakása mellett előkerült egy magánfürdő, ő tehát nem fürdött közösen a legénységgel. Előkerült (több mint 30 méter hosszuságbn)a annak az ólomcsőnek maradványa, amely a római nagy aquaeductusból bevezette a vizet a parancsnok fürdőjébe. Már látni a római tábor kiterjedését és nagyságát s az ásatások anyagából meg lehet állapitani, hogy Anonymus igazat irt, midőn megemlíti, hogy Árpád bejövetelekor itt látta a római város maradványait és csodálkozott, hogy ősének, Attila királynak városát itt megtalálta.

— A magyar középkor, a XII—XIII. században épen hagyta e nyomokat, sőt épitett hozzá és betelepitette azokat.

Különösen a magyar várostelepités szempontjából fontos, hogy nemcsak a Dunántúlon, hanem a Duna vonalánál is a magyar város alapitás nem német, mint ahogy bizonyos körök szeretnék elkönyvelni, hanem római eredetre mutat.

— Midőn a kalandozások után az ősmagyar szervezet az augsburgi vesztett ütközet után visszavonulva, városalapitó lett, e római alapokra települt. A Petőfitéren 1932-ben találtuk meg ama római vár helyét, melyet Diocletianus Kr. u. 294-ben épittetett.

A Debrecenbe távozó kiváló professzor értékes nyilatkozatát kiegészitette a tabáni ásatásokhoz fűzött megjegyzéseivel és az óbudai zsidótemető emlékeit szintén ismertette a Budai Napló és Buda közönsége számára. Az ugyancsak érdekes megnyilatkozást egyik következő számunkban fogjuk kiadni.

Margittay Rikárd dr.

PETRACSEK LAJOS dr.

betegágya körül aggódó szívvel állanak barátai. Mindig mindenkié volt és most mindenki szeretete és részvéte virraszt szanatóriumi betegágya mellett. Aki pártszempontokon felül egész politikai pályafutásával a dolgozó polgárság mindennapi érdekeit védte: — megérdemli ezt a hűséget. Szivburokgyulladással ment a szanatóriumba és örömmel közöljük a hirt, hogy a képviselő állapotában azóta örvendetes javulás állott be. Buda hűséges, munkás élharcosa ki fogja heverni betegségét, hogy továbbra is mindnyájunké legyen fanatizmusa és munkakedve, amellyel a budai élet keserves köznapjaiba tudott önbizalmat és napsugarat hozni, ihletett lélekkel. Nagy kérdések várnak megoldásra Budán és szükségünk van olyan vezéregyéniségekre, akiket szinültig átitatott a Buda iránti szeretet és akik már tanujelét adták szivós, kitartó harckészségüknek. Kivánjuk, hogy erőre kapjon e nyáron.

EGYEBEK KÖZT

MAGASZTOS DOLOG a honfibü és ha megütik a jobb arcunkat, lehetünk annyira pogányok, hogy a balt már nem tartjuk oda. De az erdélyi Székely Mózes iró elitélése alkalmából megtanulhattuk, hogy valami már csöndesedik a román-magyar szellemi fronton, hiszen a román Pen Club román elnöke tiltakozott elsőnek a Csütörtök szerzőjének elitélése ellen. Amikor a szláv és germán néptömbök között barátokat keresünk, talán azokra is számithatunk, akik velünk szemben is keservesen érzik a két nyelvtömb harapófogóját. A nagyobbvonalú hazafiasság alkalomadtán tulnő a mult sérelmeken és közös barátságra ihleti két sovén nemzet szellemi elitjét.

SOKAN VANNAK a választottak de kevesen a hivatottak. Igy aztán nem lehet csodálkozni, hogy Kenyeres-Kaufmannok kerülnek a parlamentbe. Pedig akármit is követett el Kenyeres alias Kaufmann: — mégsem az ő rokona épiti át a Margithidat 3.000.000 pengővel drágábban mint más, — még sem az ő rokona furja a Duna alatt emberemlékezet óta a vizszállitó alagutat és — akármit irjon Bajcsy Zsilinszky bátyánk, — még se egyedül Kenyeres-Kaufmann az az ember, akiről csak a jó Istenke tudja, hogyan kevcredett a hivatottak és választottak Parlamentjébe.

ARRÓL IS ILLŐ elmélkedni, hogy a königsbergi kongresszuson, amelyet a külföldi németek hivtak össze s ahol a magyarországiak is jelen voltak, imigyen szólt — egyebek közt — a meghivó: „Mi németek százmilliós nemzet vagyunk. Németország nem csak ez az állam, hanem minden terület, ahol németek laknak, németül beszélnek, németül gondolkoznak! Van-e jugoszláv, cseh, magyar nemzet? Vannak országok, amelyek ezt a nevet viselik, de ilyen nemzetek nincsenek. Az idegenben élő német nem külföldi, hanem német marad, bárhol éljen is." — Amit jó lesz emlékezetünkbe vésni!

INTÉZMÉNYES SZEGÉNYVÉDELEM kellene, talán nem is annyira a szegények, mint a polgárság érdekében. Ugyanis ujabban csak az szegény, aki koldus és mert mindnyájan még most sem csöngetünk a mások ajtaján kétkrajcárért, hát mi polgárok vagyunk, egy magasabb társadalmi réteg a koldusok fölött, akikre ily módon rászakad az alant állók eltartása is. Mert ugyebár, annyira jól már a polgárságnak sem megy hogy ezt a rohamosan fejlődő koldusipart, amely a világnak nem is legutolsó üzlete, holta napjáig saját kebelén melengesse.

POLGÁRI LÉGVÉDELEMRŐL eleget hallunk az utóbbi időben. Igy aztán sokáig nem tudunk aludni az ijedtségtől. A falrafestett őrdög előtt azonban időszerűbbnek tartanánk itt Budán, ha megvalósitanák azt a rendészeti légvédelmet, amely az ötödik emeletről hulló cigarettavégek és kirázott ronggok, esetleg büzös gyártelepek támadásával szemben oltalmazná meg a biztos fedezékkel még nem rendelkező, ki nem képzett polgárságot.

NYÁRI CIPŐKÜLÖNLEGESSÉGEK
BELVÁROSI NIVÓJU MODELEK
Diósi
VI., teréz-körut 1/B
telefon: 10—3—92

Közgyűlés Kelenföldön

Ünnepelték az uj és a régi elnököt a Kelenföldi Polgári Körben

Népes közgyülést rendezett julius 1-én Horthy Miklós-ut 29. szám alatti uj helyiségében a Kelenföldi Polgári Kör, amelyen az elmult egyesületi év kimagasló eseményeit ismertették a főtisztviselők. Nagyvonalu és minden részletre kiterjedő megnyitóbeszédében Fejér János dr. ügyv. elnök, ügyvéd ismertette az uj helyiség megszerzésének történetét, ezzel kapcsolatben melegen ünnepelték a tagok Baráth Lajos műépitész áldozatkészségét. Az év történetéhez tartozott egész sereg kulturelőadás, ezek közt Pávai Vajna Ferenc, néhai Kiss Menyhért, vitéz Nagy Iván, Havas István, Kratochwill Károly előadásai voltak események. A Kör tagjai közül sokan kerültek be a különböző politikai választásokon parlamentbe, városházára és kerületi választmányba. A megalakult különböző szakcsoportok közt a „Kereskedők és iparosok szakcsoportja" elnökségét

ZILAHY-KISS JENŐ

ny. alpolgármester vállalta. Női szakosztály is alakult Dévényi Jenőné vezetésével, mellette gróf Teleki Ferencné, dr. Mándi Márta és Weigand Tibor fejtenek ki értékes tevékenységet. Bócz Sándor főtitkári jelentésében inditványozta, hogy az egyesület nevét

SZENT IMRE-VÁROSI KASZINÓ-

ra változtassa, amit a közönség elfogadott. A tisztikart, amelyet alább közlünk, megválasztották ezután, majd Devecis Mihály volt és Mikecz Károly jelenlegi elnök tiszteletére rendezett társasvacsorához ültek a tagok, amikor ismét Fejér János dr. ügyv. elnök emelkedett szólásra, előbb Devecist köszöntötte meleg szavakkal, további szavaiban Fejér dr.

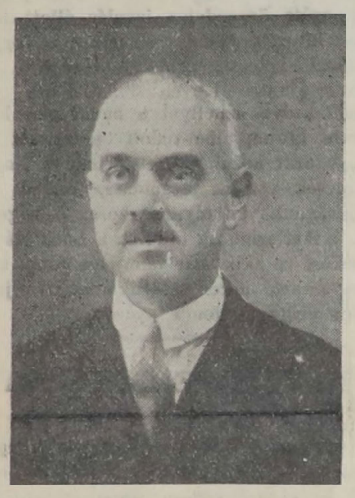

MIKECZ KÁROLY

kormányfőtanácsost, az uj elnököt üdvözölte:

— Százszázalékig megvalósitottad a célkitüzéseket, amelyeket magad elé tüztél. Közéleti munkádban mindig az önzetlenség vezetett és ezt a munkát: a te vezéri pálcádat mindnyájan zárt sorokban követni fogjuk.

Krivoss Árpád és Szacsvay József ügyvédek felszólalása után gr. Teleky Ferencné szólalt fel, majd az ünnepelt Devecis és Mikecz elnökök mondtak meghatottan köszönetet az ünneplésért.

A közgyülésen megválasztott tisztikar névsora a következő:

Tiszteletbeli elnökök: Kozma Jenő dr., Becsey Antal, Petracsek Lajos dr., Devecis Mihály, Dorner Gyula, Barla Szabó József. Elnök: Mikecz Károly dr. kormányfőtanácsos, Moktár igazgató. Társelnökök: Bánfalvy Ede Máv ny. főfelügyelő, Szántay István állomásfőnök, Vályi Lajos dr. ügyvéd, Zilahy-Kiss Jenő ny. alpolgármester, Szatmári Ferenc postafőigazgató, Horeczky Ottó br. ny. bankigazgató, Krivoss Árpád dr. ügyvéd, Wéber Sándor dr. a Községi Takarék igazgatója, Martonosi-Baráth Lajos műépitész. Ügyvezető elnök: dr. Fejér János ügyvéd. Alelnökök: dr. Türr Ervin rendőrtanácsos, Fagyas Rezső dr. Futura igazgató, Józsa Viktor pénzügyi tanácsos, Szigethy Lajos Vásárpénztár igazgatója, Szilárd Béla dr. posta-tanácsos, vitéz Nagy Iván dr. min. titkár, Tóbiás Kornél dr. min. s.-titkár, Rignárth Béla főjegyző, Szánthó József állampénztári főtanácsos, Tihanyi Sándor helyettes áll.-főnök, Nagy Sándor műszaki főtanácsos, Salamon Ernő dr. korházi adjunktus. Igazgatók: Csenger-Zalán Lajos javadalmi felügyelő, és Alexits György dr. szék. főv. tanár. Főtitkár: Bócz Sándor dr. orvos. Titkárok: Seliga János, Horeczky Lóránd br. banktisztviselők, Stresztik Károly dr. postatisztviselő. Háznagy: Stresser Aladár dr. cégvezető és Balthazár Előd dr. tisztviselő. Pénztáros: Madarász János nyug. számvevő. Ellenőrök: Kálmán Tóbiás főintéző, Bedőcz Mihály mérnök. Gazda: Puskás József tisztv. Ügyészek: Mándi Sándor dr., Szacsvay József dr. és Bócz Lajos dr. ügyvédek. Főjegyző: Nagy Sándor dr. tisztviselő. Jegyző: Fritz István és Gyurcsik Adorján tisztviselő. Számvizsgáló bizottság: Házay László dr. elnök, Peterka László dr. orvos és Rónay műépitész. Választmányi tagok: Csemiczky Ödön tisztviselő, Kozma Imre iskolaigazgató, Moharos Ferenc vasutti tisztv., Hollós Károly főintéző, Bense Lajos dr. orvos, Horzsa Miron kéményseprőmester, Radányi Antal tisztv., Rátay László dr. orvos, Biró László Bszkrt mérnök, Körössy László Bszkrt állomásfőnök, Andrik Andor Bszkrt felügyelő, Háringács Károly székesfőv. tiszt., Madarász Géza dr. OTI ügyész, Csányi Antal dr. ny. pénzügyi titkár, Vágfalvy Béla Máv főintéző, Heckkenást Gusztáv dr. orvos, Tichy Károly ny. Máv főfelügyelő, Kaposy József Máv irodatiszt, Onzó János róm. kath. lelkész, Hussy Antal műépitész, Sztojanovics Iván iparművész, Szepessy Árpád ny. csendőrszázados, Varga József női szabó, Kárpáthy Oszkár postafelügyelő, Kárpáthy Béla postafőtiszt, Simon Antal banktisztviselő, Matolcsy Atilla vámszaki felügyelő, Csató Pál vállalkozó, Gömöry Kornél tisztv., Fónay Jenő szőv., tanító, Marsovszky György dr. vállalkozó, Simon Árpád építészmérnök, Padányi-Gulyás Jenő építészmérnök, Böhm József dr. ügyvéd, Radácsy Pál dr. ügyvér, Philipp László dr. ügyvéd, Farkas Sándor szobrászművész, Udvary Pál festőművész, Kerecseny János iró, vitéz Fejér Árpád dr. vámszaki tiszt, Gyurcsó Zoltán Moktár fiók-főnök, Szilárd Bertalan dr. orvos, Matusovics Leó dr. orvos, Molnár Béla jegyző, Mándy Pál vegyész, Schweitzer Mátyás műasztalos, Bálint Sándor festő, Körmendy Gyula biztositási titkár, Bócz Lajos dr. ügyvéd, Szönyi György rendőrtisztviselő.

AZ „ÁPOLDA"

Sok szó hangzott el mostanában — pártvacsorákon és kupaktanácsokban — zegzugos budai mellékutcákról, nedvesfalú apró házakról és Budának sok egyéb romantikájáról, amin, ha már nem is egészségi okokból de legalább idegenforgalmi szempontokból segiteni kellene. Egy ilyen romantikus, zeg-zugos uccája Budának az Ápolda ucca, illetőleg újabb nevén a Báró Fiáth ucca. Ennek az uccának legnevezetesebb épülete az u. n. „ápolda," mely szerényen és diszkréten az ucca végén, a „Zöldhordóhoz címzett korcsma mellett húzódik meg. A be nem avatottakkal közöljük, hogy nevezett ucca vége az ucca elején van, mert az ucca házszámozása a különlegesség kedvéért a hegy felől. t. i. az ucca végén kezdődik s igy tehát az elején végződik. Amint mondottuk, a Zöldhordó mellett áll ama titokzatos ház, mely egyebek közt arról is nevezetes, hogy ez a ház az uccának egyetlen olyan háza, amelynek eresze is van, igy tehát esős időben nagy hiányt pótol, ugyanis a várbeli leánygimnáziumból ezen az utcán — mint fő közlekedési vonalon — lejövő leánykák ennek a háznak az eresze alatt sőt, ha sokan vannak, a kapu alatt is — húzódnak meg, s keresnek menedéket. Az uccának ezen legkisebb épületjével szemben emelkedik a magasba az uccának legnagyobb épületje, egy ötemeletes bérpalota, melynek ama lakói akiknek ablakai az Ápolda ucca felé néznek, gyakran igen épületes látványokban vagy cifra beszédekben gyönyörködhetnek.

Bár az emlitett gimnazista leánykák legnagyobb része nincsen tudatában annak, hogy ők az emlitett esős napokon milyen nagy megtiszteltetésben részesitik a szóbanforgó nevezetes objektumot, mégis akadnak néha közöttük olyanok, akik az uccai srácoktól ellesett vicceket utánozván az ablakon kocogni sőt az ajtó csengőgombját is megnyomni bátorkodnak s dolgukat jól elvégezvén utána elszaladnak.

E sok szempontból nevezetes épület ellen mégis — az idők folyamán — sürü panaszok hangzottak el az ucca egyéb — t. i. nyárspolgári — lakói részéről, mely panaszok illetékes helyen előadatván s mindenkor oda lyukadván ki, hogy ama bizonyos ház „épittessék le" vagy más módon helyeztessék B-listára, rendszerint azzal utasittattak el, hogy erre a nevezetes házra éppen idegenforgalmi szempontból van igen fontos szükség. (Ennek a háznak csakugyan igen nagy idegenforgalma van.)

A hatóságok azonban nem olyan kérlelhetetlenek és nem olyan kegyetlenek, mint amilyennek látszanak, sőt! A hatóságok igenis megértők, különösen ilyen fontos kérdésekben. Csupán a szanálás eszközéül nem a leépitést, hanem az ujabban jobban bevált racionálizálást alkalmazzák. Nem ama bizonyos házat szüntették meg tehát, hanem sokkal többet tettek: megszüntették az egész utcát. Köszönjük. Azt is köszönjük, hogy uj nevet adtak az uccának: Fiáth Pál báró nevét. Csak azt szeretnénk még, hogy ha már a cimet megvonták, vonják meg a — különleges jelleget is.

Rüblein Rikárd dr.

NAGY LAJOS DR.

az akvinkumi múzeum ig. rövidesen eltávozik körünkből. A debreceni Tisza István Tudományegyetem hivta meg rendes tanárának és a tudományos életben ez a fiatal kutatóval szemben szinte szokatlan elismerés mga után vonja a meghivás elfogadását. Szépen indult, folyton magasabbra törő karrier Nagy Lajos-é, aki halott kövek, régi feliratok, törött edények betemetett emlékeiből is mindig a régi magyar városkultura nyomait kereste elő és bizonyitotta megdönthetetlenül az európai szakirodalomban. Az ő távozása öröm nekünk és mégis szomoruság, mert az elárvult akvinkumi gyüjtemény és a budai ősatások nehezen nélkülözhetik alaposságát, lelkesedését, komoly szakképzettségét. A búcsú pillanatában Buda nevében és a főváros tudományossága érdekében legyen szabad remélnünk, hogy nem is sokára a budapesti egyetemre es Budapestre kerül vissza Nagy Lajos dr., ismét átvéve a parancsnoklást a római idők emlékét őrző akvinkumi muzeum fölött.

MEGNYILT a
POZSONYI ÉTTEREM
KELLEMES TERRASZA!
Tulajdonos: TÖRÖK JÓZSEF

Meleg ünneplésben részesitette a várbeli polgárság SZUCHY LÁSZLÓ dr. ügyvédet

Legutóbb meleg ünnepséget rendeztek a Vár polgárai a Fischl-féle vendéglő terebélyes fái alatt. A budavári mozgalmak egyik népszerű vezéregyéniségét,

SZUCHY LÁSZLÓ dr.

ügyvédet ünnepelték névünnepén. Tekintélyes számmal vettek részt a szines lámpákkal feldiszitett kerthelyiségben rendezett vacsorán a budai egyesületek kiküldöttei s a felköszöntők sorát Hegyi Károly dr. pénzügyi titkár nyitotta meg, aki Szuchy dr-ban az önzetlen, másokért küzdő polgárt ünnepelte. Rákosy Vilmos államnyomdai művezető a kisemberek nagy pártfogóját köszöntötte. Krivoss Árpád dr. pedig felszólalásában megállapitotta, hogy Szuchy mindig a politikai tisztaság hive volt. Kovácsay István igazgató 85 éves korát meghazudtoló kedves közvetlenséggel mondott néhány baráti szót, Gagics B. Sándor pedig sajnálatának adott kifejezést, hogy Szuchy dr. érdemeit nem méltányolták kellőkép a választásokon. Horváth Kálmán ny. min. számv. tan. hasonló értelemben nyilatkozott, Gyurmann Jenő p. ü. főtanácsos szerint is csak legszükebb köre is biztosithatta volna Szuchy posszibilis indulását. Földváry Miklós a frontharcosok, fáji Fáy László vezérigazgató pedig a Faluszövetség üdvözlését tolmácsolta. Tóth Gábor that. biz. tag szerint Buda közéletében tovább is szükség van az ünnepelt közreműködésére, majd nagy figyelem közt

SZOMBATHY KÁLMÁN

lapunk főmunkatársa szólalt fel. Szuchy Lászlóban a hűséges barátot köszöntötte, aki az igazi és harmonikus egység megteremtésének évtizedes harcosa. Szuchy dr.-t multja predesztinálja a további közérdekü munkára, amelyben a polgárság igazi érdekei fognak érvényesülni.

A nagy tetszéssel fogadott felszólalások után az ünnepelt hosszabb beszédben köszönte meg polgártársai bizalmát és igéretet tett, hogy azokat a nagy érdekeket, amelyeket eddig szolgált az ügyhöz méltó fegyverekkel, tovább is szolgálni fogja törhetetlen elszántsággal. A beszédet követő tapsvihar csillapulta után is sokáig együtt maradt a kedves társaság a legkitünőbb hangulatban.

A MI FÉNYKÉPÉSZÜNK

Blahos Rudolf jubileuma

Az évek viharfelhőket kergetnek Budavára felett és a küzdő, dolgos polgárembereknek alig jut néha napfény, hogy észrevegyük a munkájukat, a becsületüket, a hűségüket, ami pedig legigazibb talpköve a magyarságnak. Most megint bekandikál közénk, a hétköznapunkba egy nyugodt, aranyos fénysugár: Blahos Rudolf 40 éves jubileuma.

Aki névtelen volt a legnehezebb harcokban, aki hű volt, amikor más okosan rendezte el a jövőjét, aki a fotografáló masina mellett is elveket szolgált, tisztán, felejthetetlen művészetel: talán nem agyonreklámozott, dédelgetett kedvence a mondain köröknek, ahol ujabban a fényképezés is csak az érzékek alacsony igényeit szolgálja. De ott áll Blahos a maga nagy szaktudásával, mint a Budapesti Fényképész Ipartestület elnöke a szakmai érdekek harcvonalában és most is harcol előreküldött kolléga szent lendületével egy nagy ipar minden kis emberének, dolgozójának falat kenyeréért, holnapjáért. Hány könnycsepet törölt le már ez a szegényen élő fotografus-művész a pályatársai visszamaradottjai szeméből? Hány induló, hálátlan tehetséget inditott el az érvényesülés utján?

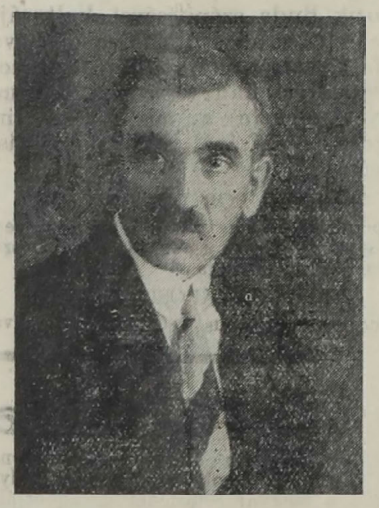

Budapest, Wien, Berlin, Dresda, Zürich legelőkelőbb műtermeiben tanult. Lencséje előtt megfordult Ferenc József, Vilmos császár, Eduárd angol király, Carol román és Péter szerb király. És ő szerény maradt, nem harcolt üres cimekért s amikor jött az 1914-es nagy vihar, azonnal bevonult és 1918 novemberéig nem tette le az egyenruhát. Számos hadi és polgári kitüntetést kapott, de ezeket soha nem használta fel hivalkodásul. A fényképészetből művészetet csinált, de ez a művészet nem azonos az agyonreklámozott üzemek ügyeskedésével. Gyermekképei országos hirűek és portréi közt a vezető társadalom minden kimagasló egyéniségének arcképét megtaláljuk.

Blahos állandóan részt vesz a várospolitikában és a társadalmi egyesületek közül a Baross Szövetség Fotó Szakosztályának alelnöke és a Mária-Remetei Egyesület pénztárosa.

Negyvenéves jubileumán szeretettel köszönti Blahos Rudolf fotografus-mestert Buda közönsége és a Budai Napló is örömmel köszönti benne régi, hűséges foto-munkatársát.

Aluljárókon közlekedik az átépités után a Margithid mindkét feljárója alatt a villamos s a legújabb tervek szerint a 16 méter széles hídfőket 21.5 méterre szélesitik ki. A villamossineket középre fektetik és a megállóknál járdaszigetet emelnek, hogy a közönség biztonságát megóvják. A gyalogjáró közönség is az uj aluljárókon közlekedhet majd, amivel elkerülik, hogy a Margithid budai és pesti oldalán a nagy gépjárműforgalmat a gyalogjárók akadályozhssák.

CSÁSZÁRKERT
BACHMANN-JAZZ SZÁNTÓ GYULA ÉNEKEL
A közönség kedvelt találkozó helye
CSIRSZKA KONRÁD vendéglős

HIREK

HOLLÓS MÁTYÁS TÁRSASÁG

legutóbbi ülésén, e hó 15-én Liszka Károly terjesztette az értekezlet elé a „Tabán"-ról irt tanulmányát, amely „Naiv füzetek" cime njelent meg, mint első szám. A társaság úgy határozott, hogy az érdekes és érdemes tervezetet külön ülés napirendjére tüzi.

Evés közben jön meg az étvágy, — tartja a régi jó közmondás — és tényleg, aki alagutat fur a Duna alatt az áztán alagutfúró étvágyat kap. Valami lassan, valami drágán elkészült végre a vizvezetéki alagut Megyer felől Budára és most ez az alagutfúró cég merészen azt inditványozza, hogy az óbudai hid helyett 4—5 alagutat furasson az állam és város: kettő közutit, egy a gyalogjárók, egy az autótaxik számára. Lehetne többet is furni! Egyet még a katonaságnak, egyet a cserkészeknek, egyet a — Budán adó miatt elárverezett háztulajdonosok számára, akik nagy tömegben járnak majd Pestre — koldulni; éppen az ilyen tervek miatt.

BUDAI VIGADÓNÁL Corvin-tér 5. Tel 53-5-32. KOTSIS ERZSÉBET művészi FÉNYKÉPÉSZ.

Hatemeletes modern szállodát akarnak épiteni az ujjáépülő Tabánban, az Attila u. 34. sz. telken. A fürdők átalakitásával kapcsolatban valóban számitani lehet az idegen és belső vándorforgalom megfelelő lendületére, amit olyan szivós gonddal propagál a Szviezsényi Zoltán dr. vezetésével működő Kurkomissio, Pávai Vajna Ferenc főgeológus vezetésével az uj gyógyforrásokat feltáró munka is előrehaladt, ami szintén fokozza majd a Budára irányuló érdeklődést. A Városházának egyelőre azonban az az álláspontja, hogy egy ilyen épület zavarná a Várhegyre a kilátást, ami szintén megfontolandó álláspont, amikor a Tabánban mindenki valami rendkivüli szépet szeretne produkálni.

Szent István hetének előmunkálatai serényen folynak Kovácsházy Vilmos tanácsnok és Zilahy Dezső, az Idegenforgalmi Hivatal igazgatójának vezetésével. 68.000 pengőt állitottak a költségvetésbe, ebből csak a tüzijáték 18.770 P-t emészt fel. Augusztus 18-án rendezik a virágos csónak felvonulást és szaporitják a Gyöngyösbokréta előadásait is. Propaganda céljára 12.000 francia, 7000 olasz és 7000 angol nyelvű művészien illusztrált füzetet küldtek szét külföldi cimekre s a nagy előkészület után bizonyára megfelelő idegenforgalomra számithat a főváros.

MENYASSZONYI képek Blahosnál Fő-u. 18

Fehérsastéri iskolából a napokban kitelepitik az eddig visszamaradt 30 jugoszláviai menekült családot. Eredetileg közel 1000 menekült lakott a közvetlenül lebontás előtt álló, stilusos szép iskolában. Ezek nagyrésze azonban a magyar társadalom és vállalkozók részvéte Budapesten vagy vidéken elhelyezte, illetve a Külügyminisztérium közbenjárására visszatérhettek az utódállamba. A legutolsó csoport megfelelő elhelyezéséről is a hatóság gondoskodik. Igy aztán lebontják a Tabán, sőt az I. kerület egyik legszebb épületét, holott csak föl kellett volna tölteni a talajt, emelni a kerités falát és megmaradhatna az épület. Ma még senkinek és semminek sem áll utjába.

GYORSIRÁST és gépirást együttesen 10 pengőért tanulhat a KOZMA-iskolában, II. iskola utca 27.

Gyász. Temesváry Alajos nyug. Máv. főfelügyelő, volt igazgatósági osztályfőnök, a Ferenc József-rend lovagja hosszu betegeskedés után, életének 75-ik évében, julius 14-én elhunyt és a Farkasréti temető halottasházából temették nagy részvét mellett. A régi Pilisvármegye történetének fáradhatatlan kutatója volt. Családján kivül gyászolják a Ramor és Kőmives családok és barátainak nagy köre.

Mohamedán vallás és a kereszténység világnézeti és vallási érintkező pontjait tárgyalja az a könyv, amelyet Durics Husszein Hilmi, budai mufti szerkesztett. Érdekesen mutat rá könyvében a Korán és az Evangélium erkölcsi tételeinek azonosságára és számos példával igazolja, hogy a történelmi vallások gyökés őshagyománya mindenütt ugyanazokat a normákat állitja a gyarló ember elé. A másvilág hite, a büntetés, és felmagasztosulás tana örökérvényü emberi hit, amelyet a nagy próféták és igehirdetők plasztikus, közeli, elérhető formában adtak a lelkiekre szomjazó emberek kezébe. A könyv történeti lelkiismeretességgel ismerteti az Izlám kialakulását és minden sora azt céloza, hogy a magyar közönség tisztán lásson ebben a kérdésben.

Orajavitás: Szerafin Gy. I. Roham u. 1

Hév. Pálffy-téri végállomását áthelyezik az Óbudára vonatkozó uj rendezési tervek szerint a Filatorigátra, amivel egyidejüleg a Filatorigátig vezetik majd a „közuti" vasut vonalát. Ennek a megoldásnak egyelőre még számos akadálya van, azonban a Margithid átépitésének munkái miatt rövidesen sor kerül arra, hogy a végállomást a hidon túlra, a Lukácsfürdő elé, esetleg a Császárfürdő-állomásra helyezik át.

Öröklakások, telkek, bérházak, villák eladásal
Horthy Miklós-út 89. alatt, 25 éves adómentességgel, társasházat épitünk, névre telekkönyvezett 2—5 szobás, napsütéses, kitünő beosztású öröklakásokkal. Társasvillát a Gellérthegy déli lejtőjén, autóbusznál és villamosnál. Rendkivül olcsó árak: garszonlakás már 5800 pengőért. Lakásokat fényes jövedelemre bérbeadjuk. — Olcsó telekárusitási akciónk keretében árusitunk többéves részletfizetésre Sasadon, Buda legegészségesebb, legszebb részén, 200 négyszögöles telkeket 3200, Budafok—Budatétény villatelepen és Balatonparton, Csopakon 1000 pengőtől! Díjtalan ismertető! Alkalmi vételek kitünő bérházakban, villákban.
„Centrum" Házépitő és Ingatlanvállalat m. sz. Horthy Miklós-út 15/c. Telefon: 695—01.

Befőttes üvegek, virágcserepek, játékok, keretezés, üvegezés
HOFFMANN
üveg-, edény-, porcellán üzletében
II., HIDEGKUTI-UT 5. TELEFON: 64-7-98.
A Zugligeti és Pasaréti egyesület tagjainak kedvezmény!

ESPLANADE
CAFFÉ RESTAURANT
Nyári kettős terrasz a Rózsadomb oldalán.
TÁNCTERRASZ
Sajáttermésü és uradalmi, tisztán kezelt borok
Zónareggeli (pörkölt, tokány, gulyás, savanyútüdő) piccoló sör és kenyér . . 50 fillér
Reggeli kávé tejszinhabbal és süteménnyel 50 fillér
Kismenü . . . . . 1.— pengő
Nagymenü . . . . . 1'30 pengő
SEBALD REZSŐ
vendéglős

Óbuda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III. LAJOS UTCA 148
Telefon: 62—4—57
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legnagyobb kamatozás mellett.
Kölcsönket folyósit váltóra, folyószámlára, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

IGYUNK HARMAT VIZET
Megrendelhető a székesfővárosi Ásványvizüzemnél, I, Gellért rakpart 1. Tel.: 53-0-03.

Gondoljon a könyvnapon vett könyvei művészi bekötésére forduljon bizalommal
ROSTÁS ISTVÁN
Ezelőtt: TITTL LIPÓT
KÖNYVKÖTŐ
II., FŐ-UTCA 4.

ELSŐRANGU CIPŐT KÉSZIT
FEHÉR ISTVÁN
cipészmester
II., KELETI KÁROLY-UTCA 31. SZÁM.

OLEUM
műszaki kereskedés
Telefon: 69—0—10. XI. ker., Horthy Miklós-út 32. — Autócikkek, Boschcikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF-lerakat, gépszij, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont és padlóolajok, kocsikenőcs, gépzsir, autógummi. — Házhoz szállitással.

DEBRECENI HENTESÁRUK
egyedüli készitője Budán
debreceni hentesáru
és csemegeüzlet
II., FŐ-UTCA 49.
ÁLLANDÓAN FRISS BORJU-, SERTÉS ÉS MARHAHUSOK

SZEMÉLYI HIREK

FABINYI TIHAMÉR dr. miniszter kedvezően nyilatkozott londoni utja eredményeiről.

UGRON GÁBOR ny. miniszter, szőv. örököstag hetekig betegen feküdt lakásán. Állapotában legutóbb örvendetes javulás állott be.

SIPOCZ JENŐ dr. főpolgármester julius 10. óta szabadságon van, de azóta is bejárt hivatalába.

KOZMA JENŐ dr., mint minden esztendőben, ezidén is néhány hétre terjedő európai autótúrára indult el és a nyarat valószinüen Sylt szigetén tölti.

SZALAY GÁBOR báró, a világhírű magyar pósta vezérigazgatója, aki kivívta az egész magyar közönség szeretetét, szabadságáról már nem tér vissza hivatalába és nyugalomba vonul.

SCHANDL KÁROLY dr. ny. államtitkárnak, az OKH alelnök-vezérigazgatójának a finn köztársaság elnöke a Fehér Rózsa Rend I. osztályu parancsnoki keresztjét adományozta.

MATÉ TÖRÖK GYULA testőralezredes szabadságát augusztus 1-ig, a legelső magyar ember nyári szálláshelyén: Gödöllőn tölti.

SOMOGYI BÉLA dr. kir. közjegyző, that. biz. tag, a nyáron hosszabb külföldi autóturát abszolvál.

HENCZ LAJOS dr. a. postaigazgató és törvényhatósági bizottsági tagot postaigazgatónak nevezték ki; ami városszerte nagy örömet keltett.

HERZOG JÓZSEF dr-t, az Orsz. Levéltár főigazgatóját a Nemzeti Múzeum alelnökének nevezte ki a közoktatásügyi miniszter az 1935-1941 ciklusra.

MADARÁSZ ISTVÁN dr. prelátus kanonok, a vallásalap miniszteri tanácsosa osztályfőnöki jelleget kapott.

DORNER AURÉL dr. pénzügyminiszteri tanácsosi cimet kapott.

FATTINGER SÁNDOR dr.-t a Dohányjövedék központi igazgatóját miniszteri osztályfőnöknek nevezték ki.

JALSOVICZKY KÁROLY dr.-t, miniszteri osztályfőnöki cimmel és jelleggel tüntette ki a Kormányzó.

CSÁNKY DÉNES dr-t, a Fővárosi Képtár kiváló képességű igazgatóját nevezték ki a Szépmüvészeti Múzeum uj főigazgatójának.

PINTÉR JENŐ dr. irodalomtörténetiró, a Hollós Mátyás Társaság tb. elnöke, a kiváló tudós marad a Kormányzó rendelkezése értelmében továbbra is a budapesti tankerület főigazgatója.

KÓSA KÁLMÁN dr-t, miniszteri tanácsosnak nevezték ki.

AGNER LAJOS dr. gimnáziumi igazgatót, a jeles kinai műforditót, a Hollós Mátyás Társaság rendes tagjai közé választották.

Özv. PORCSALMI KISS ANTALNÉ, szül. őrhalmi Hadady Olga szép kézimunkát ajánlott fel a Kormányzó Ur Őfőméltósága nejének, aki most meleghangu levélben mondott köszönetet a kedves figyelemért.

OREL GÉZA dr. tanker. főigazgató, a kitünő gazdasági iró a Baross Szövetség elnöki tanácsában a teljes vasárnapi munkaszünet szükségességét hangsulyozta.

HASPEL FERENC dr-t, Balázsy Lujza kiváló irónő, a Hollós Mátyás Társaság tagjának és lapunk kedves munkatársának férjét vesebántalmak miatt a Vöröskereszt Kórház szanatóriumi osztályán ápolják.

PATAKY FERENC dr., a Batthyány-utcai iskola népszerű igazgatója, családjával Zircen nyaral.

SZABÓ IMRE dr. eddigi másodtitkárt nevezte ki a hercegprimás a Hévey Gyula pápai kamarás távozásával megüresedett érsekhelynöki-titkári állásra. Az uj titkár személye a felsőkrisztinavárosi plébánia létesítése kapcsán lett népszerű Budán.

EDELMANN SÁNDOR, az Esplanadeszálló agilis igazgatója a vendéglősipar és idegenforgalom számára „Vendéglátó Ipari Szemle" cimen tartalmas szaklapot indított.

R. RÉW SÁNDOR igazgató családjával Balatonszabadin nyaral.

LÁSZLÓ ZOLTÁN dr., aki most fejezte be új Krisztus-regényét, a nyarat csopaki villájában tölti.

PERCZEL GYÖRGY vezérigazgató és Tóbiás Károly műszaki igazgató képviselték a fővárost és a BSZKRT-t a brüsszeli kisvasuti kongresszuson, ahol a magyar delegátusokat megtisztelő formában fogadták.

NEMES ÁRPÁD a Magyar Dalosszövetség volt ellenőre kivált a szövetség tisztikarából, ez alkalommal díszoklevelet kapott hosszu időn át kifejtett érdemes működéséért.

MÉREI OSZKÁR dr. a Neues Politisches Volksblatt főszerkesztője a Ganzgyár által parcellázott főutcai telekrészen négyemeletes bérpalotát épit.

RAVASZ cukrász
I., Krisztina körút 75. Telefon: 50-2-32.
ELŐKELŐ CUKRÁSZ SZALON

Csodás élmény
egy nyári este a
RENAISSANCE
PAVILLONBAN
I. Hidegkuti-ut 22
Délután:
Radnay danzing jazz
Este:
Berkes Béla és cigányzenekara

GERGELY ERNŐ DR.

a III. ker. előljáró helyettese most ünnepelte negyedszázados szolgálatának évfordulóját. Ebből az alkalomból, a szabadságát megszakító Hanthy-Haidekker János dr. ker. előljáróval az élükön meleg ünneplésben részesitették a III. ker. előljáróság tisztviselői, akik szeretetük, megbecsülésük jeléül ezüst babérkoszorut nyujtottak át az ünnepeltnek. Gergely Ernő dr. különösen közel áll a székesfőváros főtisztviselői közt a budaiakhoz és ő hozzá is a budaiak. Buda szülötte: szolgálatának nagyobbik része is Budára, a III. ker. előljáróságra esik, ahol ügyszeretetével, szolgálatkészségével és szociális érzékével kiváló közigazgatási tisztviselőnek bizonyult. A III. kerületen tulmenőleg Buda egész ügyes-bajos dolgát intéző — polgárságának osztatlan szeretetét és tiszteletét megszerezte magának. Az elmult esztendőben lett a III. kerületi előljáró állandó helyettese, ez év tavaszán pedig a polgármester bizalmából tanácsi főjegyzőnek nevezték ki. A budai polgárság különös örömmel üdvözli Gergelyi dr.-t negyedszázados, eredményekben gazdag, becsületes szolgálatának fordulóján.

Köszönetet mond

a Budai Napló szerkesztősége mindazoknak, akik

SZOMBATHY KÁLMÁN

Buda közéletében közismert egyéniségét, a Budai Napló szerkesztőségének kötelékébe való lépése alkalmából üdvözölték. Nincs módunk minden egyes üdvözlőlevélre és köszöntésre külön is válaszolni, éppen ezért kérjük, hogy az előlegezett bizalom maradjon meg továbbra is uj főmunkatársunk és lapunk iránt, mert minden törekvésünkkel és minden sorunkkal a jövőben fokozottan szolgáljuk tovább is azt a célt, hogy Buda multja, történelme és népe — minden pártpolitikától függetlenül — abban a szellemben érvényesüljön, amely szellem kialakításában eddig is a város és a polgárság érdekeinek hűséges zászlótartó katonája volt a Budai Napló.

Megállott a kakukóra. . . de bizony hogy a mi aranyos közönségünk nem akarja ezt nekünk elhinni. Nap-nap után kapja a Budai Napló a kedves levelek sokaságát, amelyek mind a hűség és szeretet hangján reklamálják, — mint Végh Mihály dr. nyug. államtitkár feleségének Madarász Rózsinak és gyermekeinek sorai is, — hogy: „Jó lesz azt a kakukórát egy kicsit rendesebben felhúzni és megolajozni, hogy még sokáig jól kakukoljon!" — Hát, — majd megpróbáljuk . . .

Kivilágitott Budáról érdekes cikkben állapitja meg a londoni Times, hogy a világ legszebb látványossága: — „A magyarok tudják, hogy a szépség lelkesit és hogy a szépséggel való fukarkodás hamis takarékosság volna éppen a legzordabb időkben." — Ez az elismerés a müvelt Nyugatról jön, de rajta kell lennünk, hogy a Kelet érdeklődését is megszerezzük. Azért nem volna talán mégsem felesleges, ha a rózsadombi Gül-baba emlékét is megfelelő világitással a fővárosi propaganda szolgálatába állitanák.

GYERMEKKÉPEK Blahosnál II., Fő u. 18

A polgármester városházi első napjairól közöl kedves visszaemlékezéseket az „Uj Budapest." 1905 március 27-én jelentkezett Szendy Károly az akkori segédhivatali igazgatónál: László Endrénél. Hosszas várakozás után engedték csak a nagyhatalmú igazgató elé, aki először azt próbálta ki, hogy a fiatal dijnokjelölt — tud-e irni? Végre is fölvették napi 2 korona fizetéssel. Sok drukk, sok kinlódás volt bizony az uj dijnok osztályrésze, aki ellen általában az volt a kifogás, hogy „tul becsületes arca van!" . . . Pedig ezzel a becsületes arccal érdemelte ki, hogy 30 év után a drukkoló kis dijnokból a magyar metropolis első polgára lehessen . . .

Érdekes nyilatkozatban ismertette terveit egyik napilap hasábjain Rakovszky Iván dr., a Közmunkatanács elnöke. A budai vonatkozásu programm homlokterében áll a Bécsikapu felépitése, a Horthy Miklós tér és Margithidfők környékének sürgős rendezése s a rómaipari kérdések megoldása. Ez utóbbival kapcsolatban fokozottabb kulturát, higiénikus berendezkedést tervez Rómaifürdő nagy jövőre hivatott környékére, ami az evezős- és sporttársadalom igényeit teljes mértékben kielégiti. A Margitszigeten megvalósitják a tervezett zenélő kutat és a vizesés körül sziklakertet létesitenek.

FOTOCIKKEK Zibrinyinél! I., Attila utca 8

Niagara a Gellérthegy oldalán igazán nem volna utolsó látványosság. Most egy Kaszás nevü vállalkozó tervezetet nyujtott be a városhoz, amelyben azt javasolja, hogy a Gellérthegy szikláin villanynyal utánozzák a Niagara vizesést, ami bizonyára megsokszorozná a magyar főváros iránt megnyilvánuló érdeklődést. Az érdekes terv megvalósitásáról most tárgyalnak az illetékesek.

Stadionszerű képe van a lágymányosi BEAC pályának, amely tudvalevően a főiskolai világbajnokságok színhelye lesz. Az átalakitás munkáját e héten befejezik és az augusztus 10-én kezdődő versenyeket jóval megelőzően a hatóságok, elsősorban a minisztériumok és a főváros áldozatkészsége folytán valóban szép és modern aréna áll az ideáramló diákversenyzők rendelkezésére. A pályát a világbajnokság szakbizottsága is megfelelőnek találta, a Sztankovich Szilárd elnökletével megejtett vizsgálat során.

Szent Gellértváros nevet akarja adni a Tabánnak az a küldöttség, amely Kamenszky Gyula, a Szt. Gellért Egyesület elnökének vezetésével tisztelgett Esztergomban a hercegprimásnál és kérte a terv illetékes helyen való támogatását. A terv illetékes helyen való támogatását. A mégis kár bolygatni, mert idegenforgalmi szempontból fontos, hogy a Tabán neve megmaradjon.

Uj strandfürdő nyilt meg e hó 6-án Békásmegyer közelében, a Duna mentén: — Pünkösdfürdő. Van langyos vizü, most feltárt forrása is. Néhány év mulva kedves park környezi majd. Most még küzd a kezdet nehézségeivel. Nehezen lehet megközelíteni, mert az odavezető utak még nem készültek el. Az egyik Hév.-állomás messze esik és másfél órát kell gyalogolni homokban. A másik állomásról jár oda autóbusz, de elég drága így a fürdőzés. Egyáltalában magasra szabták ott mindennek az árát, ami esetleg elriaszthatja a vendégeket. Ember Sándor dr. ügyvéd, a strandfürdő tulajdonosa bizonyára számol mindezzel és mindent elkövet majd, hogy a nagy reményekre jogosító, uj fürdőtelepet már e nyáron megkedveltesse a budai közönséggel.

Szabadtéri előadásokat terveznek a tabáni parkban, ahol a Morbitzer Dezső tervei szerint befejezéshez közeledő munkálatok végső kialakulása a legszebb keretet nyujtják az érdekes tervhez. Eszterházy Ferenc gróf, a bécsi zenei élet vezéregyénisége vállalta az irányitást, aki a tatai parkban évenkint rendezett előadásoknak is rendezője volt. A tatai játékok költségével szemben itt lényegesen olcsóbb lesz a játékok megrendezése, ami idegenforgalmi szempontból is sokat jelent Budának és a fővárosnak.

Orágaköveket és törött nemes fémet vásárol: SZERAFIN GY. II. Roham u. 8

Fővárosi üzemek uj választmányi elnökeit Szendy Károly polgármester kijelölte. Elnökök és elnökhelyetesek a következők: az Elektromosmüvek üzemi választmányának elnöke Kossalka János, elnökhelyettese Büben Miklós; a Gázmüvek választmányának elnöke Becsey Antals elnökhelyettese Nagy László; a Vizmüvek elnöke Szőke Gyula, helyettese Hencz Lajos; a Gyógyfürdők és Gyógyforrások választmányának elnöke Kállay Tamás, helyettese K. Császár Ferenc. A Községi Élelmiszerárusitó Üzem választmányának elnöke vitéz nemes Juhász Jenő, helyettese Pakányi Ferenc; a Községi Kenyérgyár elnöke Gyurkovits Henrik, helyettese Szentessy József, a Községi Lóhusüzem elnöke Struczky Sándor, helyettese Hegedüs Bertalan. A Községi Temetkezési Intézet választmányának elnöke Kertész Elemér, helyettese Krizs Árpád. A Hirdetővállalat elnöke Szakáll Antal, helyettese Katona János.

Virágok lelke

Kis türbe meséli Budán, hogy késő századok előtt itt élt a Duna partján Gül-Baba, a rózsák atyja. A percek, évek és századok már messze szállnak, de a rózsák mindig ujrafakadnak budán, ebben a csodálatosan szép új metropolisban inkarnálódott a virágok papjának szépséges tavaszi lelke. Ma is van közöttünk valaki, aki a parkok pázsitjait, sétányok peremét telehintette ábrándos, csillogó virágszirmokkal, csokorba kötötte a Teremtés bűbájos rendjét és minden szép szinét. Morbitzer Dezső, a főváros kertészetének igazgatója ez az ember, ez a szív, ez a poéta. Világszerte úgy ismerik, mint a legkiválóbb szakférfiut, aki arra is példa, hogy az igazi tudás és a lélek művészete régi rokonok. A Városmajor, Marcibányi tér, Horváthkert, a pesti oldal parkjai és mindennek fölött a Gellérthegyre telepített botanikus kert gazdag élmény a polgároknak. Az illatos virágok közt, parkok ösvényein megnyugszik a szív és felüdül a lélek s ahogy millió szentjánosbogár szemével kigyul körül az esti város: többek vagyunk, jobbak vagyunk és közelebb vagyunk a csillagba boruló ég szférás szépségeihez . . .

A „CSEHPIMASZ" nevezetű nemzeti eledel neve is jól kifejezi mindazt a szükséges tudnivalókat, amit egy szomszédos állam népének jelleméről tudnillik. Akinek ezirányban még kételyei volnának, az nézze meg a cseh pósta bélyegeit, amelyeken az uj Középeurópa szerencsés kezü kotyvasztója: — az Elnök föltett kalappal képviseli a nemzeti méltóságot. Hát láttunk mi már Elnököket, — a gloire nemzetének elnökeit — bélyegeken, de azok nemcsak Elnökök, hanem Urak is tudtak lenni és levették a kalapjukat, mikor a világ levélforgalmában nemzetük elegáns szerénységét, jómodorát akarták kitüntetni. Pedig amaz Elnök Urak és emez Elnök közt egyéb különbségek is vagynak, mert igazán nem sok, amit az újfent cseh állam kuruzslóiáról tudunk, legfeljebb annyi, hogy az Elnök: — Massaryk.

Házbirtokosok orsz. egyesülése. A „Háztulajdonosok Országos Szövetsége" és a „Ház- és Telektulajdonosok Országos Egyesülete" (HÁTOE) vezetősége huzamosabb idő óta folytat tárgyalásokat, hogy a házbirtokosság érdekeit képviselő két testület miképen működhetnék egységes tényezőként. A két vezetőség tárgyalásai most eredményre vezettek és hamarosan sor kerül a két egyesület egybeolvadására, amit a két egyesület legközelebb rendezendő rendkivüli közgyülései előreláthatólag megpecsételnek.

Régi időben oly hires Szelnár-cég utóda most ülte 50 éves házassági évfordulóját Kozálik Rozával. Az érdemes polgárt Buda társadalma a szép évfordulón meleg szivvel köszöntötte.

320 képviselőtestületi rendes és póttag választását semmisitette meg az igazoló választmány. A kizáró okok közt büntetett előélet is szerepel.

Kerti ünnepséget rendezett a Rómaifürdői Telepegyesület julius 6-án a Tóvendéglőben. Az elesett hősök emlékalapját szolgáló zártkörü esten ott volt mindenki, aki ennek a kedves fürdőnek meghitt életéhez hozzátartozik. A többszázfőnyi közönség nagy érdeklődéssel nézte végig az értékes müsort, amely a vendéglővel szemben az erdőben felállitott szinpadról órákon keresztül kitünő müsorral szórakoztatta a közönséget. A Telepegyesület gyengélkedő elnöke: Kézdi Kovács László helyett Zsolnay Frigyes igazgató mondott frappáns megnyitót, majd három bájos spanyol donna: Baán Gabi, Béky Lonci és Szilvássy Gabi gitáron kisért kis strófákban konferálták az egyes számokat. A Budáról kirándult és Római fürdőn is közismert Fölsinger Gyula behizelgő szép hangjával magyar nótákat, Halász Anna sanzonokat énekelt. Özv. Schmidt Sándorné „Cigányasszony" c. jelenete a szerzővel és Zsolnay Frigyessel került sikeres bemutatásra. Vége a férfi diktatúrának c. bohózatban Herpy Gyula, felesége és Schmidtné kacagtatták ismét a közönséget. Császár Teréz szép magyar nótákat énekelt, majd Szilvássy Károly ezredes, társelnök mondott komolyhangú emelkedett záróbeszédet és köszönetet mondott Szemesán Lászlóné főrendezőnek is, aki a szép müsort összeállitotta. Világos virradatig táncolt müsor után a fiatalság a szépen sikerült telepi ünnepségen.

BALÁZS VENDÉGLŐ Hüvösvölgy végállomás
Specialitások: Rántottcsirke, dampfnudli.
Nyitott és csukott terraszok. — Naponta cigányzene.

Nász. Kopasz Aurél, az ujabb egyházi zenész nemzedék tagja, a budavári udvari plébánia karnagya julius 11-én Pozsonyban vezette oltárhoz Cajda Magdát.

Állandó virágkiállitás céljára szerették volna a budaiak igénybe venni a Batthyány téri vásárcsarnokot, azonban az illetékesek most mást határoztak. A közélelmezési bizottság Lamotte Károly alpolgármester elnökletével rendezett ülésén értékes felszólalások közt Usetty Béla foglalkozott kimerítően a csarnok mai árusainak helyzetével és megállapította, hogy azok máshol helyezkedtek el, ugy hogy ma már csak alig egynéhányan árusitanak a csarnokban. Felkay Ferenc és Rosta István tanácsnokok felvilágositották a bizottságot a csarnok lehető felhasználásáról, és egyértelműen az a javaslat győzött, hogy a fejlődő nemzedékek és az ifjuság sportképzése szolgálatába kell az épületet állitani. Ez a sportcsarnok-elgondolás is hasznos lehet a budai polgárság életére, ha a szükséges hivatalos jóindulat továbbra is ébren tartható.

19-es autóbusz fenntartásáért az Orbánhegy, Mártonhegy, Istenhegy és vidékének közönsége julius 2-án népes értekezletet tartott Antalffy Andor ny. miniszteri tanácsos elnöklése mellett, az Istenhegyi-uti Wagner-féle vendéglőben. A gyülésnek nagy nyomatékot adott az a körülmény, hogy azon Cselényi Pál dr., Hencz Lajos dr., vitéz Juhász Jenő dr., Mohaupt Gyula és Vály Ferenc dr., a hegyvidék törvényhatósági bizottsági tagjai is pártkülönbség nélkül megjelentek. Az értekezlet tiltakozott az ellen, hogy havonta kelljen könyörögni egyetlen, egy kilométeres autóbuszrelációjának a további fenntartásáért és kivánta, hogy a közlekedési politika főirányelvének a szükségletet, a fejlődés közérdekü kivánalmait és ne csak a rentabilitást tekintsék. Felkérték a kerület összes bizottsági tagjait, hogy a gyülés álláspontját, a 19-es autóbuszhoz való feltétlen ragszkodását hozza tudomására a polgármesternek, aki minden budai ügy lelkes támogatója.

Budapest Székesfőváros Elektromos Müvei figyelmezteti az augusztusi negyedben lakástváltoztató fogyasztóit, hogy a költözések nagy tömegére való tekintettel a folytatólagos áramszolgáltatást csak az eseben tudja biztostíani, ha a fogyasztók a költözködést legalább két héttel előbb személyesen jelentik be az Elektromos Müvek bejelentési osztályánál: V. Honvéd-utca 22. szám alatt. A helyes adatok könnyebb beszerzése végett célszerű, ha a fogyasztó az utolsó havi áramszámlái egyikét magával hozza. Ha a fogyasztó a bejelentések elvégzésére megbizottját küldi el, a megbizottnak irásbeli felhatalmazást kell felmutatnia.

Alagut állapotáról több izben közölt cikket a Budai Napló. Most örömmel veszszük a hirt, hogy Clark Ádám kiváló alkotását a modern követelményeknek megfelelően tatarozzák. A talajvizet hosszú idő óta szigetelik és most sor kerül korszerű szellőztető és világitó berendezésre is. Különös érdekessége lesz a megifjodott alagutnak, hogy ujravakolás után a falat csempével fedik s ily modon átalakitva a tisztaság és egészség követelményei is jobban érvényesülnek majd a közönség érdekében.

A Rádióban Weisz Margit szereplése mindenkor különös zenei élvezetet jelent mindenkinek, aki a klasszikus zeneművek szépségeit élvezni tudja és azokban gyönyörüséget talál. Legutóbbi, julius 7.-i, müsorán Händel, Mozart, Mendelssohn és Liszt müvek szerepeltek. Valamennyit költői értelmezésben, nemes felfogásban, müvészi lényéből folyó elmélyedéssel tolmácsolta.

MEGVEHETŐ
2827 öl telek Farkasvölgyben, gyümölcsfákkal, Ördögorom-csárdánál, 5. P. — 521. öl gyümölcsös Csillaghegyen, strandfürdőnél, 15 P., tulajdonostól, készpénzért. Telefon: 4—6-ig, 60-3-86.

Festékáruk, háztartási cikkek, illatszerek
legolcsóbban
PÁTRIA festékház
II. SZÉNA-TÉR 7 — T.: 56-2-23

Ideális nyári esték
Schräpler halászkert
III. Lajos-u. 27. T.: 57-6-41
Halkülönlegességek
Zene — Hangulat

A RÉGI
3 veréb vendéglő
UJ
vezetés alatt
MEGNYILT
II., Fő-utca 8. szám.

LEGOLCSÓBB ÁRAK!
HÁRSHEGYI VENDÉGLŐ
83-as villamos
— Vadorzó-utcai megállója —
I., HIDEGKUTI-UT 84c.
Kitünő konyha — Figyelmes kiszolgálás
NAPONTA CIGÁNYZENE. TÓTH JÓZSEF

VADASKERT
VENDÉGLŐ és CUKRÁSZDA
Hüvösvölgyi villamos végállomástól 2 perc
JAZZ — TÁNC
TEKEPÁLYA — PANZIÓ

Kellemesen szórakozhat
NARDAI
kerthelyiségében
II., KUT-UTCA 13. SZ.
ASZTALRENDELÉS TELEFON: 50-4-08.
Minden időben halászlé
ELSŐRENDŰ ZENE
DÉLBEN: Menürendszer

Az Orsz. Magyar Dalosszövetség I. kerületének elnöksége az „Óbudai Dalkört" a közelmultban arany-éremmel tüntette ki, mint Magyarország 75 éves dalárdáját, amely Óbudán a müvészet terén hervadhatatlan érdemeket szerzett.

Gyöngyösbokréta szentistvánnapi előadásaira ismét müvészien szép prospektusokat küldött szét Kovácsházy Vilmos tanácsnok, aki nagy szeretettel és nagy szakértelemmel csoportositja minden esztendőben a főváros propaganda kiadványaiban városunk nevezetességeit. Az idei prospektus terjedelemre talán nem éri el a tavalyi méreteket, de izléses tárgyválasztása, a tájképi és etnográfiai bemutatások tökéletes összhangja bizonyára ismét az érdeklődők ezreit hozzák közénk Szent István hetére és a világhírű Gyöngyösbokréta előadásaira.

Bevilaqua Borsody Béla:

A régi Városmajor

Az egykori budai kisfiu legboldogabb percei közé tartozott, mikor úgy 1889 körül kedvei budai nagynénikéje így szólt hozzá: Megyünk a Városmajorba! A kisfiu ebből azt értette, hogy „Megyünk a Városmajomba!" Város: ezt nem értette az ötéves gyerek. Major: ez is értelmetlen szó volt a számára. Majom: ez a gyönyörüségek és örömök kútfeje volt egyébként is. Hát még a Városmajomban! Tudniillik volt ott egy kedves „Zöld Vendéglő", félig serház, félig kávéház. Zöld keritése volt, odasimult a Városmajor-utca házainak kertjeihez. Nagy árnyékos fák alatt húzódott meg: „A Majomhoz", illetőleg: „Zum Aff" volt a cégére, viszont e cégér eleven votl, igazi majomból volt. Egy valódi, igazi majom lakott egy pózna tetején. Szép takaros majom. Vékony láncocskára volt kipányvázva. Ott járkált az asztalok között és sovány fizetésért — sóskifli csücske, cukor, almacsutak, ütődött körte, mogyoró, füge, szentjánoskenyér, édesfa, csereszenye, és sült tök — a legkülönbözőbb kunsztstikliket tudta csinálni. Szalutált, bukfencet vetett, roppantul érdekesen tudott vakarózni, egyszerre négy lábbal, illetőleg kézzel. Hüvösebb időben szép piros, francia tábornok sipkája volt és kék zubbonya, a nyakára kendő volt kötve és köhögött. Tudott prüsszenteni és ha mérges volt, ugrált. Ha a huhogó orgonaverkli megszólalt, táncolt a majom. Ha bús volt, felmászott a pózna tetejébe és ott gubbasztott a polcán.

Volt a Városmajomban egyéb gyönyörüség is, úgymint egy rendes, szép kis budai Vurstli. Volt ebben Panoráma. Nagy kerek ablakokon bekukucskált az ember és látta a tüzhányó hegy kitörését, és Nápoly kikötőjének lámpásait, Moszkvát télen és Taormina siciliai virányait és tergerét nyáron. Látható volt a szegedi árvíz és a Sándor cár elleni bombamerénylet. Volt a városmajori Vurstliban ringlispil, vagyis ringlispi. Gyönyörü büszke, tarka lovak, elefánt, zsiráf, tigris, oroszlán, malac és egy néger hölgy turnürje hivogatták a nyájas publikumot körbe-körbe lovaglásra. A verkli a „Dunanan apó" és az „Angol asszony leánya" cimü régi operettek keringőit játszotta. A budai kisfiu büszke ménen lovagolt és sósperecet rágott. Ez nem volt katonás viselkedés, de jó volt. A Vurstliban volt látható a Buvár is. Valódi buvár volt, egy nagy, földbeásott kádba ereszkedett le. A kikiáltó igy szólt: „Tessék urrrak, hölgvek, tessék, ne tessék habbozni, tessék besétálni. Itt látható a valódi tengeri buár! A főnök az egyet int s a buár a vizbe bu." Látható volt Meluzina, a hableány és az óriáskigyó. Csepürágó nyelte a csepüt, kardnyelő nyelte a kardot, tüzevő ette a tüzet: gyönyörü volt. A legszebb volt a bábszinház. Vitéz László elindult kalandra. Az erdőben lefogta a zsandár. Vitéz László agyonverte. Ezután jött az ördög. (Vitéz László agyonverte.) Ezután jött az ördög nagymamája, a boszorkány. (Vitéz László mint fent.) Majd jött a vad óriás. V. L. m. f.) Jött a krokodilus-gyik sárkány. (M. f.) Végül jött a Halál. Vitéz László sintérhurokkal várta. A Halál kibujt a kúthól és rémesen fütyölt. Huzd rá! — kiáltott a Városmajor ifjusága. Vitéz László úr volt a föld fölött és ur volt a Városmajor fölött. Legyőzte a Halált! . . .

Az Ördögárok lapuleveles, bozótos mederágya fenekén lassan csörgedezett a hegyi vadviz. Ha záporeső volt a budai hegyekben, zúgó áradat omlott le a he-

gyekből. Az Ördögárok valóságos Niagarává lett. A beboltozott része a Maros utcával szemben kezdődött. Egész fákat görgetett az áradat, mely az 1878.-i budai nagy árviz idején számos emberhalált okozott, mint ezt Magyar Elek dr. megírta.

Ma rendes, uri, városi kert a Városmajor. Kápolna áll a II. József császár által ültetett vén fák alatt és mellette áll a templom. Eltünt a majom. A régi verkli helyett a Székesfővárosi Zenekar játszik. Eltüntek a veres fezes, kék bugyogós, délceg boszna és hercegova gyalogkatonák, a lószőrforgós tüzérek, a hetyke kék hajdunadrágos, medvekörmös magyar bakák, fülük mellett a Bergónyic, vagyis Virginia szivarral és karjukon jobbről az édes Julikával, balról az édes Bábikával. Eltüntek a kékkötényes pitykés mellényes budakeszi sváblegények és a fogaskerekű kis mozdonya sem liheg a hegyoldalban. A Trombitás ház régi korcsmájának cégérén nem fujja már a huszártrombitás a marsot és a sóskifli, az óriás sóskifli is eltünt a Városmajorból. A budai kisfiu már tudja, mi a különbség majom és major között. Nem mond már „Városmajomot" és nem lovagol büszke faparipán. A budai kisfiu 107 kilót nyom, szemüvege van és szép kopasz feje is van. Örök barátai azonban a kis budai fickók, kik máig is ott nyüzsögnek a Városmajorban.

Csak egy nem tetszik a 107 kilós budai kifisunak. Az, hogy párisi Jardin de Luxembourg-ban és a Parc Monceau-ban zöld füvön játszik a párisi gyerek. A rendőrbácsi nem arra vigyáz, hogy a gyerek a fűbe ne lépjen, hanem arra, hogy a fűben játszó gyerekeket senki ne zavarja. Letapossák a gyerekek a füvet? Annyi baj legyen. Miért ne játszhatnának a pest-budai gyerekek a füvön? Egyszerüen meg kellene engedni, hogy kisérővel a gyerekeket beengedik a fűbe. Andalgó pároknak tilos legyen oda menni. Tessék nekik összeházasodni és gyereket hozni a városi kertekbe. Akkor szabad nekik is a fűben játszani a gyerekükkel. Párisban csak tíz éves korig játszhat a gyerek a világ legszebb, legnemesebb parkjainak füvén. A budai apró gyerekeknek is kivánom, hogy legyen szabad nekik a fűre lépni.

Szinielőadások a Budai Apollóban. Erdélyi Mihály szintársulata a nyári hónapokban a Budai Apollóban rendezi előadásait s bemutatkozásképen a „Vén bakancsos és fia a huszár" c. népszinművet mutatta be címszerepben Rózsahegyi Kálmánnal, akit a közönség lelkesen ünnepelt. A huszárt alakitó Nádor Jenő kellemes hangjával és művészi játékával tünt ki, Pallós János pedig a csapláros szerepében nagyon jó jellemalakitást adott. A közönség mulattatásáról Bellák Miklós (Frici) és Cseh Iván (kántor) bőven gondoskodtak. Kárpáti Magda bájos megjelenésével, Horváth Böske ének- és táncszámaival aratott nagy sikert. — A zenekar Bognár Antal vezetésével működött dicséretesen. Keddtől csütörtökig Erdélyi Mihály: Szabad a csók c. operettje, péntektől hétfőig a Sárga liliom kerül szinre a Budai Apollóban.

Ne vegyünk virágot — a sváboktól! Valami csodálatos módon értenek hozzá a mi sváb szomszédaink, hogy a frissen ültetett virágot, miképen rántsák ki a cserépből, azt bizonyitva ezzel, hogy ez régi ültetés, pedig estére lankadtan pusztul el a virág. Régi trükkje ez a sváboknak, de azért minduntalan beleesnek a városi lakosok, hogy ilyen álcserépvirágot vásároljanak, holott alig van ember, aki már meg ne járta volna. Aki a lakásán vásárol a sváboktól virágot, ne fizesse ki aznap, hanem rendelje magához a svábot akkor, amikor az újból bejön a városba.

Nem szolgálják kellőképen az idegenforgalmat és a fürdők érdekeit olyan sikátorok, mint amilyen elválasztja egymástól a Lukács- és Császárfürdőket. Maga a lejáró grádics már rommá vált és életveszedelemmel jár ott a közlekedés. Ezt a sikátort, — írja egyik előfizetőnk — vagy föl kell tölteni, vagy hídszerüen átépíteni, hogy a Zsigmond-utca szintjével egy magasságban folytatódjék a Császárfürdő kertjéig. Szükség volna ott egy utcára, ezt azonban ma lehetetlen kívánni, mert a két főépület között húzódik ez a sikátor, amely így ahogy van, sehogy se válik díszére a két kitünő fürdőnek.

HÉV-vel a szabadba! — A Beszkárt sikeres propagandája, amellyel a helyiérdekü vasutakkal való utazásra buzditotta a főváros közönségét, most ujabb propagandaeszközökkel bővült. A Beszkárt igen csinos kiállitásu kis Baedekert adott ki Budapest környékéről. A környező falvak, városkák, fürdőhelyek ügyes leirását, történetét és nevezetességeit magában foglaló füzetben hatásos fényképek csábitják a közönséget. A kis füzetet ingyen osztogatják a Hév-vonatokon és állomásokon s a Beszkárt ezzel a modern propagandaeszközzel ismét sokezer ember érdeklődését fogja felkelteni Budapest környékének szépségei iránt.

Uj nagymozi épül Budán, az Atrium, amelynek igazgatója a filmkörökben jól ismert Lajtos Elemér lesz, aki annakidején a pesti UFA mozi vezetője volt. Mikor a Metro gyár átvette az UFA-t, Lajtos minden igyekezetét egy uj budai nagymozi megteremtésére forditotta, ami legközelebb már megvalósul.

Pört inditott a kiscelli kastély volt tulajdonosának, Schmidt Miksa végrendelete ellen Herta von Deskovich, a nábob unokahuga. Schmidt Miksa, mint ismeretes, egész vagyonát Budapest és Bécs városára hagyta és végrendeletében Bécsben élő öccsén kivül senki másról nem emlékezett meg. Unokahuga most igénypereben azt vitatja, hogy beszámitható volt-e a nábob, akinek szerinte az volt a rögeszméje, hogy mindenki ellene áskálódik és szükös viszonyok közé jutva, éhen fog halni. Az érdekes igénvper benyujtása nagy érdeklődést váltott ki, mert Herta von Deskovich állitólag jeles pszichiáterekkel és tanukkal kivánja bizonyitani kifogásai alaposságát.

Kertészeti Tanintézetet a földmüvelésügyi miniszter terve szerint kihelyezik Budapest környékére és lényegesen nagyobb területü mintagazdasággal szerelik fel. Az áthelyezéssel kapcsolatban megvalósul az a régi terv is, hogy az egész Európában hires intézetet akadémiai rangra emelik.

Közigazgatási Biróság a volt Népjóléti minisztérium palotájából a Fő-ucca 5. sz. állami épületbe költözik augusztus elsején. Ugyanekkor a régi helyiségbe költöznek az Iparügyi minisztérium hivatalai.

11-es villamos julius 11. óta a Török u.—Berlini-tér—Közvágóhid vonalon közlekedik.

Vendéglőt tervez a Széchenyi hegyre a Beszkárt. A fogaskerekű felső állomásánál erdélyi vadászház-stilusban épülne az uj idegenforgalmi látványosság, amelytől a fogaskerekü vasut forgalmának élénkülését várják. A részletes terveket már el is készitették. Ezzel kapcsolatban egyes igazgatósági tagok inditványozták, hogy vállalkozóknak adja bérletbe a város az új vendéglőt. A Széchenyi hegy látnivalóinak fokozása mindenesetre kitünő ötlet, mert a legközelebbi hegyeinken is még mindig kevés az idegenforgalmat csábitó érdekesség.

Állatkert fényképpályázata minden esztendőben nagy esemény az amatőr-fényképészeknek. A már tradicionális jellegű versenyt idén is megrendezik és azon állatkerti, szabadon választott témával minden amatőr résztvehet, ha 13x13 cm.-nél nem kisebb és 18x24 cm-nél nem nagyobb jeligés pályaművét november 1. déli 12 óráig az Állatkert igazgtóságánál a hivatalos órák alatt benyujtja.

Bellevue ma már közismert, kedvelt találkozóhelye lett Pest-Buda uri közönségének. Mint a mesékben megelevenedő csoda, úgy tárul elénk az uj pompába borult Bellevue képe. A felső terraszt teljesen befödi a sátortető, amely meleg szinekkel dekorálja az amúgy is virágoktól tarkított gyönyörű kerthelyiséget. Kúszó zöld növények fonódnak a fedett, kényelmes páholyok korlátfáira, mig a nyilt terraszon körzetekbe tagolva, fehérlik elénk az asztalok végtelen sora. A világitási effektusok a fényt kellemes elosztásban szórják a nyitott helyiségre és festői szineket hintenek a Várhegy oldalára. Az élet meleg összhangját találja itt együtt a szem, a szív, de az étvágy is megtalálja a magáét, mindazt, polgári árakért, amit a bel- és külföldi konyhaművészet teremteni képes.

Főiskolai világbajnokságok. Londonból hazatérő magyar főiskolások ujságolják, hogy Angliában, főképen Londonban minduntalan beleütköznek a budapesti világbajnokság plakátjaiba. Még az ugynevezett sandvich emberek is cipelnek hátukon világbajnoki plakátot. — Empain báró, belga milliomos a Nemzetközi Diákszövetség fővédnöke a budapesti versenyekre hatalmas 17 és fél kg. sulyú művészi kivitelű ezüst serleget készíttetett tiszteletdijul. Az értékes remekművet a vizipoló versenyek győztesének ajánlotta fel, így tehát remélhető, hogy a világbajnokságok egyik legszebb tiszteletdija Magyarországon marad.

[illegible] emlékversenyét rendezte meg a Budai Polgári Lövész Egyesület junius három utolsó napján. Az első helyezettek a különböző csoportokban: 1. Lövész egyéni verseny: Pepó György, Hradetzky Zoltán, 2. Andrássy Géza emlékverseny: Etény Ernő, Benkő János, 2-a. csapatverseny: Pestszentlőrinci MOVE, Bpesti Polg. LE. 3. Kisöbű puska egységes céltáblára: Tarits Tibor, Berzsenyi Ralph dr. 4. Jelenek Antal jubileumi verseny: ifj. Selmeczy Miklós, Jakab Albert. 5. Pisztolyverseny: Hradetzky Zoltán, Tölgyessy Sándor. 6. Verseny futóvadra: Középlövőverseny: Pintér János, Jakab Albert. 8. Hölgyverseny: Szelényi Mártha, Szilágyi Virgil dr., Jakab Albert. 7. Kö- Tarits Kató, Czelláth Mártha. A kiváló rendezésért és a komoly eredményeket mutató versenyért a résztvevők nagy elismeréssel emlékeztek meg a Budai Polgári Lövész Egyesület vezetőiről.

Sohasem hiányozhat a kulturember lakásából a művészi kép. A jól megválasztott képgyüjtemény nemcsak ékessége a lakásunknak, de értékálló befektetés is. Fontos, hogy képeinket megbizható, szakértő képkereskedőnél vásároljuk, mert épp a képvásárlásnál érhet a legtöbb csalódás. A Kőrös képszalon, II. Margit krt. 63. sz. művészi képek nagy választékával áll rendelkezésre lakásunk berendezésénél.

Fogalommá vált már Budán is a Diósi cipőszalon, VII., Teréz krt. 1-c. A Diósi-cipők belvárosi szabásukkal, elegáns külsejükkel és szolid áraikkal meghóditották a kényes izlésű hölgyközönséget s enek bizonyitéka, hogy a kérdésre: „Hol vetted ezt a gyönyörű cipőt?" mindig gyakrabban hallani a feleletet: „Természetesen a Diósi-cipőszalonban!"

„Napfürdőzés" a címe a Budán ismert és szeretett Bucsányi Gyula dr. orvos uj könyvének. Bucsányi dr. kutatásokban és felfedezésekben gazdag munkáit több nyelvre leforditották és természetes gyógymódja külföldön is teljes elismerést aratott. Uj könyve sok eredetiséggel tárgyalja a napfürdők erősítő, edző jelentőségét és megállapításait, a hasznos könyvvel együtt olvasóink figyelmébe ajánljuk.

H. V. dr.

Mussolini vásárolta meg a milanoi egyházművészeti kiállitáson azt a pompás kelyhet, amelyet Parrik Vilmos egyházi műötvös, még mint az Oberbauer cég alkalmazottja készített, megyeri Meyer főisk. tanár-iparművész tervei szerint. A tehetséges fiatal művész most Parrik és Feldsam címmel önálló egyh. műötvös és ezüstáru műhelyt nyitott XI. Bercsényi ucca 3. sz. alatt. —

Vízhatlan karóratokot szabadalmaztatott Berényi János gróf, lapunk munkatársa. A szellemesen szerkesztett tokban az óra mellett pénzt, gyürüt, stb. is tartani lehet, amivel az evezősök, kirándulók és strandolók kényelmét szolgálja az illusztris feltaláló. A természet barátai körében máris népszerű találmány ára 2 P. és Budán is kapható a Margit körúti Balogh drogériában.

A közönség jövedelmét akarja fokozni és megszervezni Kojnok termelési organizátor, aki ily irányú könyvét, lapunkra való hivatkozással, dijmentesen küldi meg olvasóinknak. (Levélcime: Kojnok Ádám munkaszervező irodája, Hódmezővásárhely, I. Vajda u. 8.)

Dömösi Pádvárról Margittay Rikárd dr. munkatársunk érdekes, színes riportban számolt be mult számunkban. Nyomdai hibából a cimszót Dömsödnek szedték, amit a szövegben sokszor előfordult helyiségnév is bizonyára helyreigazított, de amit közönségünkkel szemben itt is kötelességünk Dömös-re igazítani.

rendez be s a résztvevők és a látogatók igényeit ott elégíti ki. A bankügyek lebonyolitását tartalmazó mélynyomásos prospektus e héten hagyta el a nyomdát.

Bauxit Trust A. G. julius 5-én rendezte Zürichben Reitler Arthur dr. igazgatósági tag elnökletével közgyülését, amelyen a részvények többsége képviselve volt. A közgyülés Hiller József dr. vezérigazgató előadása után az igazgatóság jelentését, és lezárt zárszámadásokat elfogadta. Az elmult üzletévre részvényenkint 1.20 svajci frank osztalék kifizetését határozta el. Az osztalék Budapesten a Magyar Általános Hitelbnknál a 11. sz. szelvény beszolgáltatása ellenében kerül kifizetésre.

eKlenföldi Posztó- és Textilipar rt., amely a Freudiger-érdekeltséghez tartozik, alaptőkéjét a legközelebbi időben 10.000 darab uj 10 pengő névértékű részvény kibocsátása által 200.000 pengőre emeli fel és üzembővitést visz keresztül. Érdekes, hogy a vállalatnak 1933-ig 200 ezer pengő alaptőkéje volt, de azt 1933 november 23-án 10.000 darab részvény visszaszerzése és megsemmisitése utján 100.000 pengőre szállitották le. A tavalyi közgyülés azonban felhatalmazást adott az igazgatóságnak, hogy az alaptőkét 300.000 pengőre emelje fel. E felhatalmazás alapján történik most az alaptőke zás alapján történik most az alaptőkeemelés.

Gazdasági tükör

— Londoni hitelezőink bizakodók Magyarországal szemben.

— Ganzgyár uj Huba és Tass nevű sinautói még juliusban megindulnak Budapest—Bécs között.

— Megbukott a malomiparban tervezett fizetési kartel.

— Helyiérdekű vasutak járadéki ügyében a bankok őszszel kezdik meg a tár-

— 150 telket és sok házat árvereztet gyalásokat.

őszszel a főváros.

— 1 pengő osztalékot fizet a Rigler

— A „pótkávé" elnevezést megszüntetpapir.

ni akarják a kávéérdekeltségek.

— Bezárt a Bizánc kávéház.

— 1000 fővárosi irógép karbantartására 16 cég jelentkezett.

— Uj megállapodást kötött a Gáz és Elektromosművek a hazai szénbányákkal.

— Olaszország kompenzációs alapon szállit nyersanyagot Magyarországnak.

— Emelkedett a Vámmentes Kikötő forgalma.

— Irán többszáz magyar katonalovat vásárolt.

— Beszüntette a MÁK a brikettgyártást.

Felelős szerkesztő: Viraág Béla
Segédszerkesztő: Magyar József.
Laptulajdonos: VIRAÁG ÉS TÁRSA
Kiadásért felel: Viraág Béla

Neufeld Zoltán (Pannonia) nyomda Budapest, VI. Vörösmarty utca 47/a. sz. Telefon: 28—1—98.

Közgazdaság

FLEISSIG SÁNDOR

jubileuma tulnő a magyar közgazdasági élet megszokott ünnepségein. A financiális tehetség és a művészet ritkán talál egymásra: Fleissig Sándor megcáfolta ezt a tételt és bebizonyitotta, hogy a pénzvilág hivatottjainak is lehet érzékük a szellemi élet finomságai iránt. Ami igazi munkaterületét illeti, ott pályatársai és a magyar bankvilág egyik legszámottevőbb szervezetének: az Angol Magyar Banknak igazgatása révén tett tanuságot rendkivüli képességeiről. Büszke értéke a magyar pénzvilágnak, akinek személye is a legszebb emberi értékeket mutatja. Gazdagemlékü munkásságának fordulója gazdasági életünk iránytűje, amely a biztos kéz bankpolitikája és az erős akarattal szolgált kibontkozás virradatát mutatja a megpróbáltatott magyarságnak.

PESTHY PÁL dr. ny. miniszter lesz az altruista intézetek fuziójának igazgatósági elnöke.

vitéz PETNEHÁZY ANTAL államtitkár értekezletet tartott a Jossua gyár alapitása ügyében, amelyen a textilipar képviselői mondották el észrevételeiket.

REMÉNYI-SCHNELLER LAJOS dr. az Altruista Bank vezérigazgatója elvállalta a Háztulajdonosok Országos Szövetsége elnökségét.

HUNYADI FERENC a Kisbirtokosok eddigi igazgatója, az altruista intézetek tervezett fuziója során nyugalomba vonul. Távozásával érzékeny veszteség éri közgazdasági életünket.

WOLFF JENŐ, a Nova Rt. elnök-vezérigazgatója a Kormányzótól különösen közhasznu érdemei elismeréseül kormányfőtanácsosi cimet kapott.

STERN SAMU a Kereskedelmi Bank igazgatósági tagja lemondott a Viktória Kötszövőgyár Rt-nél viselt igazgatósági tagságáról.

VAJDA ÁKOS dr-t a Pénzintézeti Központ jogtanácsosát hivta meg ügyvezető igazgatójának a Pesti Hazai Első Takarékpénztár.

MEZEI REZSŐ és WERTHEIMER OSZKÁR cégvezetőket az Angol-Magyar Banknál aligazgatóknak nevezték ki. Az érdemes főtisztviselőket előléptetésük alkalmából számosan üdvözölték.

GYOSZ igazgatósági ülését dr. Chorin Ferenc felsőházi tag elnöklete alatt tartotta. Napirend előtt az elnök és az igazgató melegen ünnepelte dr. Schiller Ottót, a Magyar Textilgyárosok Országos Egyesülete főtitkárát 20 évese jubileuma alkalmából. Az igazgatóság elhatározta, hogy az iroda szaporodó teendőinek ellátására két uj helyettes titkárt alkalmaz: dr. Fenyő Istvánt és Végh Jenőt. Lengyel Géza titkár kereskedelempolitikai eseményekről számolt be, dr. Fenyő Miksa ügyvezető igazgató részletesen ismertette a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara párisi kongresszusát, amelyen a szövetség megbizásából részt vett, dr. Knob Sándor titkár pedig a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal genfi kongresszusáról tett jelentést.

IBUSZ kötelékében Raisz Sándor, Lázár Lajos és Bánhegyi István ny. MÁV igazgatókat valamint Lamotte Károly alpolgármestert az igazgatóságba beválasztották. Samassa ny. államtitkár a felügyelőbizottság tagja lett, mig Gutthard Tódor vezérigazgató egyelőre szabadságra megy, ahonnan már nem tér vissza hivatalába.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank érdekköréhez tartozó Budapest—Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő rt. megállapodást létesített a Georg Schwabe bielitzi gépgyárral. S a lengyel gyár szabadalmai alapján szövőszéket és más textilgépeket fo gyártani. Az uj gyártási ágnak azért van különös jelentősége, mert a hazai textilipar megelégedéssel fogadja, hogy gépszükségletét külföldi szabadalmak alapján a honi ipar fogja gyártani.

Társadalombiztositás tételeinek elengedése ügyében hosszu idő óta kilincsel az ipari és kereskedelmi élet. Lehetetlen, hogy a tulmagasan megállapitott dijtételek és nagyösszegü hátralékok fenyegessék nagyon sok önálló élete élő polgár existenciáját. Most vitéz Petneházy Antal iparügyi államtitkár kezdeményezésére megjelent a 6500/1935. M.E. sz. rendelet, amely szerint október 1-ig lehet törlési engedélyt adni, a további hátralékra pedig méltányos részletfizetés engedélyezhető. 5000 P-n aluli öszegeket a kerületi bizottságok, azon felülieket pedig a központi bizottság tárgyal.

Részletkereskedelmi vllalkozást finansziroz a Discontó Bank és az uj mozgalom élén Fónagy Aladár áll. A kereskedők és vevőközönség szellemes uj szervezési formája nagy érdeklődést keltett. A kereskedő tagok egymás között vásárolnának és csekkjeiket 12—15 százalék levonásával diszkontálná a központ. A részletkereskedelemnek ily módon való szervezése már nem uj dolog nálunk se, a legujabb alakulás mégis érdeklődést keltett.

Külön bank áll a főiskolai világbajnokságok résztvevőinek rendelkezésére. A Pesti Hazai Első Takarékpénztár nyerte el a főiskolai világbajnokságok kizárólagos megbizottja címét és az elmult hetekben a szervezést már megkezdte. A Sportszövetség és a bank levelekkel fordultak a világ vezető pénzintézeteihez és azokat a világbajnokság propagálására kérték fel. Japán és Északamerika is válaszolt a levelekre és a levelezés folyamán a plakátokat, amelyek a világbajnokság jólismert futóalakját ábrázolják, az egész világ elit-bankjainak csarnokaiban kifüggesztették. A külföldi részvételi jegyeket a Pesti Hazai bankösszeköttetései is árulják, prospektusok és ismertetők ezrei mennek a világ négy égtája felé, hogy a világbajnokságnak propagandát csináljanak. A valutaváltás a Magyar Nemzeti Bank engedélyével utazási pengőcsekkek útján történik. A Pesti Hazai a versenypályákon pénztárhelyiségeket

SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi és női osztály.
A legmodernebb berendezés.
Szakképzett személyzet.

KÁLYHÁS!
Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhirű céghez
BÉRES MÁRTON
I., Logodi-u. 19. Telefon: 53—0—33.

CIMFESTŐ
Első budai, legrégibb cimtáblafestészet
VÁLI GÁBOR, II., Iskola ucca 18.
Alapitási év: 1895.

W. C. FÜRDŐKÁD, kályha mosdó stb. szabott áron
HUBERT, Liszt Ferenc-tér 4
Telefonszám: 22—2—67

A regényes fekvésü
ÖRDÖGOROM CSÁRDA
a FARKASVÖLGY-ben
ERDÉLYI KÜLÖNLEGESSÉGEI
uri közönséget vonzanak.
Pompás üde hegyi levegő.
Elérhető néhány percnyi sétával az 59-es villamos végállomásától
Tulajdonos: GRUBER EMIL

KIRÁLY FÜRDŐ
Épitette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.
Budán, II., Fő ucca 84. sz.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot, magnéziumot tartalmazó
hévviz köszvény, csúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1, nőknek hétköznap d. u. 2-7.- Ivókúra

KITÜNŐ EBÉDJÉT PONTOS IDŐBEN HÁZHOZ KÜLDI a
BELLEVUE
Telefon: 52-8-84

HALLÓ! FIGYELEM!
Tavaszi borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében. Kostolja meg nagydijjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhirű
SZEKSZÁRDI
SAJÁT TERMÉSÜ
BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállitunk. Tegyen próbát!
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése.
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19.
TELEFON; 32—0—63.
Ügyeljen a cimre!
Kadarka, fanyarkás vagy édeskés, könnyü —.70
Asztali fehér, zamatos izü, könnyü fajta —.80
Ó-rizling, nehéz zamatos óbor . . . . —.90
Vörös „Bikavér", igen nehéz, fanyarkás 1.—
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor . . 1.20
Vörös ürmös, édes, fűszeres „Vermouth" 1.50
Csemege fehér, édes nehéz 1.50
A TESZ nagydiját és aranyármét nyerte el
Minden budai polgárt szivesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető

A betegségek egész sora
így: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség, stb stb. eseteiben a
HUNYADI JÁNOS
keserűvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló eredménnyel használhatja. Az orvosok ezrei irják elő betegeiknek és a betegek tízezrei írnak róla elismerő nyilatkozatot.

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért
zenekarával
naponta
GUNDEL-GELLÉRT
ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő ucca 9.
Elfogad [illegible] takarék- és [illegible]
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk.
[illegible]

Éhgyomorra
naponta igyék egy pohár
Kristály
vizet

MENCZER
TISZTITÓ
mos, fest, tisztit
Központ:
I. TÖRÖK-U. 3.
Margit krt. sarok.
(Admiral mozinál)
Tel. 50-4-93.
Fiókok:
I., Győző-u. 5. (Pálya-u sarok)
Tel. 54—9—71
IV., Duna-u. 6. (Belvárosi kávéháznál) Tel. 83—0—03
Háztól és házhoz mindent szállit vidékre is!

XXXII. évf. 1201 sz.

ELŐFIZETÉS
Egy évre . . 24.— P
Negyed évre . 6.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületek, amelyek nek hivatalos lapja, tagjai *féláron* kapják

Budai Napló

1935. aug. 8.

HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm magas sor egyszeri közlésnél 30 fill. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint.
A hirdetés dija mindenkor **előre fizetendő.**
Állandó hirdetőknek nagy kedvezmény

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA
Főmunkatárs: Szombathy Kálmán

Szerkesztőség és kiadóhivatal: I, Maros-utca 23.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig.

Éjfél a budai bástyán...

Irta: Szombathy Kálmán

Mintha minden szépséget, amit Isten és az emberek álmodni mertek valaha, gazdag kézzel ideszórták volna az éjszakai feketeségben hömpölygő Duna partjára.

Alszik a város.

Ragyogó villanyfény a sötétségben, éjféli emberek pompázó eleganciája, hamis romantikáju lokálkocsmák uri népe: — tudjátok-e, hogy túl a cigányzenés, jazzes mámoron, túl a paloták fényes ragyogásán van egy másik élet is, amely maga az élet és maga a társadalom. A jobb napokért remegő, irtózatos életkűzdelmet harcoló magyarok társadalma?

Mert a szépség varázsa, az éjszaka csendje lehet csend is, de lehet a problémák visszafojtott vergődése a lehuzott ablakredőnyök mögött. Az is lehet, hogy a mosolygó világváros felszine alatt lüktet a dolgozók társadalmának a tisztességes megélhetés utáni reménye. Hányan és hányan vannak, akik hiába várnak virradatot és ez a szépséges Buda sokkal inkább azoké, akik már-már belefulladnak a terhekbe; mint azoké, akiknek ez a szörnyüségesen hazug éjféli mámor is csak kábító szépséget tartogat.

A tündéri panorámát szemlélve lelkem a multba száll. Emlékképek peregnek le félig lehunyt szemeim előtt: — gyermekkorom rég letünt mozzanatai. Mint teljesen szegény, apátlan-anyátlan árva diákban, soha el nem érhető vágyként élt bennem a sóvárgás: — egyszer eljutni ide, hogy a budai várat, a budai hegyeket megpillanthassam. A debreceni mélyföld legnagyobb emelkedése, az öt méter magas Basahalma nem nyujthatott képzetet és fogalmat arról, hogy milyen lehet Budavára. Ez az olthatatlan remény sarkalt akkor már, amikor mint másodelemista gyerek egy osztrák 39-es főhadnagy kisfiát tanitottam havi kettő forintért magyar szóra.

Ugyanez hevitett, amikor mint gimnazista diák nyolc éven keresztül minden nap délután egy szemevilágát vesztett debreceni ügyvédnek olvastam fel a Budapesti Hirlapot, Rákosi Jenő vezércikkétől és Sipulusz tárcájától kezdve a közgazdasági közleményekig.

Belső tűz lángoltatta szemeimet valahányszor az önképzőkörben a szavalás művészetének hódolhattam.

De ezzel az érzéssel lelkemben csittitgattam sajgó fájdalmaimat, valahányszor az akkor még nem hivatalos nemzeti ünnepet jelentő március idusán és október hatodikán, az utcai tüntetések alatt a Vilmos huszárok kardlapjai paskoltak végig rajtam, vadul toporzékoló paripák tobzódása eszembe juttatta fajmagyar mivoltomnak örökidők szenvedéseire való itéltségét.

Több mint három évtizede, hogy mint árva törékeny fűszálat a sors szele e nagy kőrengeteg közepébe ide sodort. Annyi minden történt azóta az ezeréves országgal éppúgy, mint millió és millió magyar testvéremmel, de jó magammal is, hogy ennek soha előre nem hitt változatai klasszikusan hasonlitanak a budai völgyek és hegyek mélységeihez és feltörő magasságaihoz.

S most alattam az alvó város. Ez a néma csendben vergődő budai társadalom. Ó, hányszor tudott örülni egynémely fantasztikus, de szemérmetlenül felszinre dobódott jelszavaknak, mert azt hitte, hogy ezekkel valami morzsa neki is jut. És a hazug igéretekkel átfűtött napalok után mindig elkövetkezett a kiábrándulás kegyetlen éjszakája. Elvek helyett, társadalmi problémák helyett megint és megint csak a jószimattal kalkuláló ügyesek, élelmes törtetők érvényesültek a lángnyelő bűvészettel felidézett meghamisitott közhangulat vállain. Az ugynevezett polgári rétegek, a tisztviselő társadalom, a kisiparosság és kiskereskedők, a régi történelmi középosztály, Budán ősi jogu nemzedékei lassan belátják, hogy csak öntudatlan tömegei a szerencséskezű bohózatfáraoknak, akik semmi, de semmi közösséget nem vállalnak ez istenáldotta városnak a jobb életért való küzdelmével. A kenyér mindennap kisebb, az élet szűkebb, a fiatalság irtózatosra torzult problémája ugy lepi be a magyar középosztály életét, mint szegényes elhagyott tanyát a pókháló. Sehol egy csöpp hit, sehol egy halvány napsugár; vak éjszaka van — a ragyogás ellenére is sötétebb éjszaka, mint ahogy ennek a városnak a multja megérdemelné.

Valamikor sokat szónokoltak a háborus szállitók, a papirbakkancs liferálók, a vérből aranyat sajtoló hadigazdagok ellen. Ma pedig egy szó sem esik a gyilkos Trianon példanélkül álló katasztrófája nyomán kitermelődött tehetségtelen és tudatlan idegenek nem álmodott feltörtetéséről és ugyanezeknek a koldussá vált csonkaországot megcsufoló, hazafiasan monopolisztikus eszközök utján való meggazdagodásáról.

És az éjszakában, a budai bástya meseszépre szcenirozott éjszakájában mégis zörgetni kell a hitetlenség, letargia, félelem és megalkuvás lehuzott ablakredőnyein, mégis az ébresztő hangjait kell ennek a budai és ennek a fővárosi társadalomnak a fülébe és szivébe beletrombitálni: mert az első és a második és a századik kudarc után se szabad elismerni, hogy csődöt mondott a jóakaratunk, a tudományunk, a magyarságunk, a puritán becsületünk és az életkedvünk is. De nem ment tönkre a lelkesedésünk se és ha ellenünk esküszik az egész világ, mi akkor is fölemelt fővel akarjuk az emberi élet lehetőségét, a békés holnapot és a magunk jogát.

Mindig ujra elkezdeni a harcot, mindig feltámadni vereségek után: ez a hivatása történelmi nemzetnek. A magyarság sorsa, multja, történelme elválaszthatatlanul van összekötve az aktivitással és a szóvirágokon túlemelkedő cselekvéssel. Hányszor kellett volna elbukni mindnyájunknak Budavárával, — ha nem tudtuk volna ujra meg ujra meggyujtani a messzevilágitó őrtüzeket és nem tudtuk volna kierőszakolni igazságunkhoz az elismerést.

Amit elmondhatunk a nemzetről, az vonatkozik Buda társadalmára is. Él még a magyar, mert áll még Buda s a régi mondásban sok az igazság. Buda népe: az összmagyarság tökéletes, művészi miniatürje s a mi nagy életkérdéseink cseppjében benne van az egész nemzet könnytengerének háborgása. A lerongyolódott és nem utolsó sorban mesterségesen elzüllesztett magyar középosztály és kézműiparosság problémája messze túlnő a helyi kereten és szervesen illik bele abba a történelmi szégyencsarnokba, amely a magyar küzdés utjain minden szép látszat ellenére se tudott komoly eredményeket felmutatni. A magyarság életében a frázisgyárosok mindig csak Mohácsokat és Trianont emlegetnek, pedig hány Mohács és hány Trianon ismétlődik meg sorozatosan?

És a magunk viszonyai közt ideszámithatunk mindent, ami a magyar fővárosban nem valósult meg, holott megvalósulhatott volna. A nagyvonalu idegenforgalom, a fürdők és gyógyforrások javát szolgáló egész balneologiai kincstárunk föltárását — és az ezzel kapcsolatos, igazán impozáns arányu épitkezéseket mind elmulasztottuk. Elmulasztottuk az akarását a fiatalság elhelyezésének; elmulasztottuk a társadalombiztositás korszerű megszervezését; a népbetegségek elleni hatásosabb küzdelmet; a magyarság erősebb szaporodását elősegitő családi törvény előkészitését; a termelés és a munka tisztességes összhangját; a háborus hősök és visszamaradottjaik ügyének méltóbb emberi elintézését: — egyszóval sok főben járó dolgot elmulasztottunk, amit megtehettünk volna. Nem tettünk semmi olyat, aminek történelmi jelentősége lehetne.

De mi virrasztunk, ébren vigyázunk az éjféli bástyán, amikor eljön az idő, a mi időnk és Buda konzervativ, józaneszü és világos fejü népének ideje, — ne önthesse el ezt a bástyát öldöklő hazugságok özönvize.

Vigyázunk a magyar jövő hajnalhasadásáig, hogy olyan nap derüljön végre Budára, amely munkát, megélhetést hoz Buda népének és nyugodalmas pihenést a mostani hazugfényü éjszakák helyett.

A TITOKZATOS SZENT KORONA

amely egész állami létünk, alkotmányunk, biráskodásunk, pénzügyünk berendezkedésének alapja, — ott van a katonák csákóján, gombján, — a postabélyegen, a dohánytőzsdék cimerében, minden intézményünkön kivül és belül, — valami különös misztikus titokzatossággal van rejtve előlünk, hogy szinte szégyeljük az idegenek előtt, de magunk előtt is.

Alig van ember ebben az országban, aki látta volna.

Nincs nemzet a világon, amely annyira összeforrott volna a királyi koronával, mint a magyar. Sehol sem vált oly általános nemzeti szimbolummá, mint nálunk. Máshol szintén tisztelet övezi, — nálunk, mindannyiunk összefoglalása, egységesitése és mindegyikünknek van annyi köze benne, amint a viselőjének.

Él, — ha nincs is viselője. Magasan felettünk, hogy mindig lássuk, mindig egynek tartsuk magunkat vele és ezzel teremtsük meg a magyar egységet.

És a helyett, hogy mindnyájan látnánk, — nem látja senki.

Legyen ünnepünk, amikor láthatjuk, — kötelezzen mindenkit áldozatra, aki nézi, de — lássuk! Gyönyörködjünk benne, mint a sugárzó napban, amelynek melege, fénye egyaránt eláraszt mindnyájunkat.

De láthassuk.

Ne hunyja le szemét örökre magyar ember, aki a koronát ne látta volna.

De nincs is semmi oka, hogy oly mesterségesen rejtegessünk. A koronának ezt a fenségesen szent, kisugárzó erőt nem a titokzatosság adja meg, hanem a hazafias közérzés, a nagy nemzeti egység és összetartozás.

Minden nemzet székhelyén, állandóan, napról-napra megtekinthető a fejedelem koronája. Igaz, hogy sehol sincs oly nemzeti jelentősége, mint nálunk és inkább a fejedelem egyéniségének a kiegészitője, disze és jelképe. Csak nálunk egészen a nemzeté; — tehát közelebb áll hozzánk, mint más nemzeteknél.

Azért kell megkeresni a lehetőséget, hogy minden magyar áhitattal megtekinthesse és hűen ismerje a szent koronát, ne valami téves elképzelésben.

Kapcsolhatjuk ezt nagy királyaink emlékezetéhez, évfordulóihoz. Szent István, Szent László, IV. Béla, Kálmán, Nagy Lajos, Mátyás királyok ünnepén legyen látható, egy-egy hétig, — lehetőleg minden hónapban.

Füzzük ezt — a szent korona láthatását — valami nagy nemzeti ügyhöz, amelyért áldozatot kell hozni és — higyjék el — nem lesz magyar ember, aki örömmel ne hozná meg ezt az áldozatot.

Az idegenek is szivesen megfizetik a korona elé való járulás diját.

Nagy szükség volna erre, mert amikor sok a tévelygő világeszme, a vallási és nemzetiségi kavarodás, csak egyetlen gondolat állhat meg diadalmasan, — az ősmagyar nemzeti lét szent eszméje, amely kivétel nélkül kapcsolja a magyart a magyarhoz, és — senki máshoz.

Meztelenre vetkőzött előttünk minden más nemzet önzése, amely kegyetlenül érvényesül a mi rovásunkra. Mástól mi nem várhatunk semmit. De legkevesebbet a „müvelt" Nyugattól.

Csak a magyar szen koronába vetett fenkölt hitünk mentheti meg ezt a nemzetet. *Dubonai Pál.*

Uj élet a XII. kerületben

Erős társadalmi mozgalom indult meg a budai hegyvidéken, a tervezett uj XII.-ik kerületben, ahol most igyekeznek megteremteni azt a társadalmi központot, amely előkészitené azokat a terveket és eszméket, amelyek nélkül az uj kerület nem indulhat virágzásnak. Évek óta a Hegyvidéki Asztaltársaság volt ezeknek a törekvéseknek a központja. Csakhogy a választások ezt a társaságot megbontották s azt ujból össze kell toborozni. Ez volt a célja annak az estnek is, amely egyuttal v. *Juhász* Jenő dr. megválasztása alkalmából, a hegyvidéknek ezt a vezéregyéniségét ünnepelte, aki mint városatya még intenzivebb közéleti tevékenységet fejt ki. Az estén felszólaltak Szászi Kovács Ernő, Toporczy Emil dr., Konkoly Thege Pál,, Szombathy Kálmán, Viraág Béla, akiknek mindegyike meleg szóval üdvözölte Juhász Jenőt, de egyuttal hangoztatta, hogy minden politikai nézeteltérés és apró intrikák dacára meg kell teremteni a hegyvidék vezető társaskörét. Ezt helyeselték: Görgey Lajos tábornok, Ottovay Kálmán, Herenczházy Károly, Bardócz Lajos, Szele József, Molnár István, akikhez csatlakoztak azok, akik kimentették távolmaradásukat: Szabados Jenő, Pobera Lajos, Hajdu Imre, Iharos Endre és Szabó Miklós. Elhatározták, hogy széleskörű társadalmi mozgalmat inditanak és — értesülésünk szerint — már mintegy 140-en jelentkeztek az uj Társaskörbe tagokul.

Nyári rémhirek

terjedtek el arról, hogy a fővárosi uj törvény révén nagyarányu nyugdiazások lesznek a Városházán. Az ennek nyomán támadt nagy nyugtalanságot, most

SZENDY KÁROLY
polgármester

egyik nyugodt, de határozott kijelentése oszlatta el, amely megcáfolta azt és biztositotta a városháza tisztikarát, hogy a törvényvégrehajtásnál a legmesszebbmenő méltányosság és igazság alapján fog intézkedni.

Buda ünnepe

lesz Budavára visszafoglalásának 250-ik évfordulója 1936-ban. A székesfőváros nemzetközi nagyünneppé óhajtja ezt avatni, amelyen részt vennének az akkor itt harcolt nemzetek, amelyeket ünnepélyesen hivnak meg. Az idegenforgalomnak érdekében kifejtendő világpropagandát rendkivüli módon szolgálja ez a mozgalom. Mivel azonban Budavára minden várkapuját a mult század kicsinyes városrendezői lebontották — a főváros szükségesnek véli, hogy legalább a „bécsi kaput" állitsa helyre és erre vonatkozó megbizást kiadta *Lechner* Jenő müegyetemi tanár nagynevű müépitésznek, aki az épitést őszkor megkezdi.

Csend legyen!

Mindenek előtt csend legyen a kórházak környékén!! Különösen a Zsigmond-utcában, az Irgalmasok két kórháza, a csendőrök és a Dohányjövedék Üdülője, meg a főutcai Női-kórház környékén.

Csend helyett a falusi gyümölcsöt szállító kocsik döcögnek már éjjel tizenegy órakor a Zsigmond-, meg a Fő-utcán végig, libasorban, de meglehetős lármával. Ez a felvonulás tart reggel három óráig. Akkor következnek a tejeskocsik rettenetesen dübörgő vágtatással, majd a kenyeres és szódáskocsik.

Nem lehetne ezeket a dübörgő kocsikat az alsó Duna-partra terelni, a Lukács, meg a Császárfürdő mellett a kiszélesitett uj út megépitése és üzembehelyezése után? Miért nem nyitják meg az utat a Dunapart egész hosszában és miért keskenyitették meg ezt a Batthyány-térnél fel-, meg lejárókkal, alig tiz méterre? Továbbá miért nem pótolják az ellopott vizvezetéki csapokat és kagylókat újakkal, ellophatatlan rögzitéssel?

Csend legyen, természetesen a házakban is! Senki se tarthasson állatkertet az udvarokon. Senki se gyakorolhassa naturalista hamis tudományát, hamis zongorán, hamis fogásokkal, nyilt ablakok mellett. A rádió viszaéléseit hasonlóképen korlátozni kellene az ugynevezett Csend-rendelet szigorú végrehajtásával! Hogy végre tényleg csend legyen!

Sass Béla

19-es autóbusz sorsával ismételten foglalkoztunk. A hegyvidéket érintő fontos kérdésben most Szendy Károly polgármester mindenkit kielégitő végzést hozott, amely megállapitja, hogy a vonat forgalma javult, ezért a járatot szeptember 30-ig további kesérletképpen üzemben tartják.

Halászbástya muzeumát Horváth Henrik dr. müvészettörténész, egyetemi magántanár rendezte be és megirta annak tudományos katalógusát is. Most ujabb érdekes könyvet irt a budai és pesti faragott kövek kőfaragó jelvényeiről. A magyar főváros régi kulturemlékeinek kutatója megérdemelten került Csánky Dénes dr. eltávozása után a fővárosi muzeumok élére, amivel egyidejüleg az európai hirű fővárosi képtár igazgatását is rábizták. Horváth dr. munkássága bizonyára még sok budai kulturemléket hoz napvilágra.

Tegnap, ma, holnap a
Margitszigeten

A történelmi magyar középosztálynak a mult század közepétől nem volt még egy olyan kedvelt szórakozó, kirándulo és üdülőhelye, mint a Margitsziget. A Palatinusok nemzetségei; József nádor, István főherceg, és id. József főherceg sok-sok finomsággal, merész fantáziával tökéletesitették, ápolták és fejlesztették valóságos tündérszigetté Pest-Buda között a szent magyar királyleány emlékét hangulattal, régi kövekkel, százados fákkal őrző, bűbájos zugot. A magyarsággal annyira összeforrt királyi hercegi családtól mesébeillő ajándék volt a sziget megnyitása a közönség számára és mikor id. József főherceg a zseniális magyar geologust: Zsigmondy Vilmost munkatársául fogadta; a hangulatok, szépségek varázssziget én sikerült feltárni — 118.5 méter mélységből — a gyógyulást jelentő termálvizet. Ezzel a sziget a magyar főváros legértékesebb gyógytényezője lett és Ibl Miklós klasszikusan nemes fürdőpalotája megteremtette annak a nagyvonalu idegenforgalomnak alapjait, amely ma a Margitszigetet a Budapesten járó külföldiek, (de a főváros polgársága számára is) látnivalóink elsősorába állitotta.

A királyi hercegi család kezéből a Közmunkatanács gondoskodása vette át a sziget szépitésének további gondjait és a megépitett fürdő és sporttelepek, strandfürdő, szórakozóhelyek és parkkultura, — mindenképpen élménnyé avatták a Duna gyöngyét a gyógyulást, pihenést kereső közönség számára.

A Margitsziget nemcsak hangulatával, és sajátos lelkével, hanem közigazgatási határok szerint is Budához tartozik s ezért sokszorosan érdekli közönségünket, melyek azok a tervek, amelyek a sziget további fejlesztését garantálják s amelyekről

RAKOVSZKY IVÁN DR.
ny. miniszter, a Közmunkatanács elnöke, ehez a kincsünkhöz ragaszkodó, hűséges szeretetével nyilatkozott.

— Mindenekelőtt a fedett uszoda és a pólopálya közti területen új melegforrást kell feltárni, mert erre a helyre akarjuk telepiteni a mai elhelyezésében minden kivánalmat ki nem elégitő strand fürdőt. Ez az áthelyezés és a forrás föltárása természetesen hatalmas költséget igényel, de tekintettel kell lenni arra, hogy a strandnak jó megközelítése a közönség számára egyfelől bonyolult más felől többlet kiadást jelent a mai helyén. Annak idején amúgy is időlegesen épült a strand, amelynek faanyaga pusztul és ma már a modern követelményeket nem elégiti ki.

— Elkészült az új strandfürdő részletes terve, amely épitési megoldásával is harmónikusan illeszkedik a Margitsziget exclusiv környezetébe. Külön érdekessége lesz az új strandnak a többféle gyógy-, verseny, és gyermekmedencéhez csatlakozó hullámfürdő.

— A régi strand területén európai látványosságot tervez a Margitsziget vezetősége. A nagy medence megmarad és sekélyebb mélységű vizébe vizinövénykertet telepitünk, esetleg vízimadarakkal együtt. A parkositott homokterületen gyepnemesitő kisérleti telep létesül, szó lehet esetleg uj tenniszpályák felállitásáról is.

— A park kiszélesitése, az öntözési terület szükséges megnagyobbodása követeli a Margitsziget hidegvíz ellátásának megoldását is, mert a jelenleg rendelkezésre álló mennyiség (a mai igények szempontjából) elégtelen.

— Érdeklődésre tarthat számot még a

NYÁRI CIPŐKÜLÖNLEGESSÉGEK
BELVÁROSI NIVÓJU MODELEK
Diósi
VI., teréz-körut 1/B
telefon: 10—3—92

forrás körüli területre tervezett sziklakert, amelynek megvalósitása évekre terjedő programmot képez.

— Az évek óta különböző társulatok által rendezett szabadtéri előadások, különösen a Budapesti Hangverseny Zenekar ezidei szereplése megadják a kivánt kulturális programmot is, amely hatásában és hangulatában szervesen illik a Szent Margitsziget fürdő és üdülőhelyi jellegéhez és hivatásához.

A legilletékesebb nyilatkozat megnyugtathat mindenkit, hogy a Margitszigetet továbbra is az marad fővárosunk szépségei közt; ami eddig volt. Hangulat, báj, romantika, de egyidejüleg Rakovszky Iván dr. és hüséges munkatársai a városi kultura minden fontos tényezőjét is harmonikus összhangba hozzák a sajátos illatot lehelő dunai paradicsommal.

És mikor Buda közönsége hálával gondol a sziget nagy jótevőire: a Palatinus család királyi hercegeire és Rakovszky Iván dr. ny. miniszterre, most a Közmunka Tanács elnökére, aki nagy szeretettel viseli szivén ennek a csodálatos tündérkertnek jövő fejlődését, álljunk meg egy pillanatra. Gondoljunk azokra is, akik közvetlen munkásai a sziget szépségeinek, s akik maguk is minden napjukkal minden munkájukkal a közönség kényelmét, szórakozását, pihenését szolgálják. Legelsősorban gondoljunk szeretettel Dr. Keblovszky Lajos miniszteri tanácsosra, a Szent Margitsziget Gyógyfürdő Rt. ügyvezető igazgatójára, aki a maga univerzális kulturájával, kifinomult izlésével, szerencsés kézzel találja meg mindég azokat az eszközöket, amelyek ezt az egész világon páratlan természeti unikumot még szebbé varázsolják, s ott még több európai kulturát teremteni hivatottak és ezzel a legkényesebb, legfinyásabb külföldi érdeklődését is lekötni és elismerését kivivni képessé teszik. Polcz Géza dr. cégvezető titkár mindig háttérben maradó halk egyénisége is kedves nekünk, aki a szigeti életben neves Vidor József karnaggyal, a Kormányzóné tiszteletére épített premontrei kápolnában rendszeresitette a zenés, énekes Istentiszteleteket. Ezek a misék és ájtatosságok nemcsak a szigeti alkalmazottakból létesült dalárda szép teljesítményei, hanem mindenképen méltók a zárdai visszavonultságban élt magyar királyleány: Szent Margit századokon át idecsillogó emlékezetéhez is.

Magyar József

Sziklay János dr.:

Jobb tájékoztatást

Az idegenforgalom hiányai

A Közmunkák Tanácsa az ujabb években, leginkább a most épülő vagy rendezett budai részeken számos uj utcának adott nevet. Ez nagyon is helyes. De az már nem helyes, hogy még a hivatalos személyek egy része sem vesz tudomást, vagy nem vehet tudomást létesitésükről, mert sem ujabb térkép, sem ujabb utcanévsor nem áll rendelkezésére sem a hatósági személyeknek, sem a nagyközönségnek.

A budapesti nagyközönség, de még a sajtó munkásainak egy jó része is valami értelhetetlen közömbösség betegségében szenved, aminek hatása bizony nem csak a helyi polgári forgalomnak okoz kellemetlenségeket, hanem az idegenforgalom tekintetében egyenesen borzasztó hátrányokkal járhat.

Sőt mi több! — Vannak egészen ujonnan elnevezett uccák, de még régibb utcák is, amelyekről sem rendőr sem villamoskalauz nem tud felvilágositást adni a kérdezősködőknek. Mert sajnos, maga a közönség jó része is olyan nemtörődömséggel van megverve, hogy egyesek még a szomszéd ucca nevét sem tudják, amint azt legutóbb tapasztaltam, amikor egy barátomat a szomszéd uccában a szokásos „nem tudom"-mal és „olyan nincs"-csel bocsátották szélnek; szerencsére volt esze hogy egy közeli üzletben tudakozódott, aztán meglepve látta, hogy éppen annak a lakása mögött van a keresett ucca, aki őt nemtudomjával elutasította.

Lehetetlennek tartom, szintén a tapasztaltak után, hogy Bécsben egy rendőr vagy kocsivezető ne tudjon engem, az az idegent vagy csak járatlant útbaigazítani, ami Budpesten lépten-nyomon megtörténik.

Mondok hamarjában néhány megdöbbentő esetet. Rázhatják a fejüket az illetékes főemberek.

Az Attila- és Mikó utca sarkán egy asszony megkérdi az ott álló közlekedési rendőrt: merre van a Pauler-ucca? — Nem tudom . . . Éppen arra megyek és megüti a kérdés a fülemet . . . Hisz itt van az ucca a szemünk előtt! Ott annál a sarokháznál . . . Mentegetőzik, ő még uj ember . . . De hát nem kell az uj embert is kellően instruálni annak, aki arra a posztra odaállitják?

Más. Alig egy hónapja történt. A lánchidi vonalon. Egy vidéki (vagy talán pesti külvárosi) asszony kérdi a kalauzt: — A kereskedelmi minisztériumba megyek, hol szálljak le?

A kalauz úr azt feleli: Akkor kérem önnek fel kell mennie a várba; tessék a Lánchidnál leszállani, aztán a siklón föl menni . . .

— A pokolba! — kiáltottam közbe. Hisz a kereskedelmi minisztérium itt van a Lánchidnál!.

Megint más. A napokban egy 44-es kocsi kalauza nem tudta megmondani a kérdezőnek, hogy hol a Labanc út? . . . Elámult, hogy éppen a Szép Ilona közelében, a remisek mögött.

— Hát akkor ezzel a kocsival a végállomásig mehet az az úr?

— Persze hogy mehet, sőt kell mennie, ha csak át nem száll a zugligeti kocsira.

—Mert kérem, — mentegetőzött, — én egy másik remishez tartozom.

— Jó. De akkor, amikor fölrendelik a 44-es kocsira, talán mégis kioktathatnák, hogy milyen út vonul el éppen a mostani kocsijának remise mögött!.

Utóvégre a szegény tájékozatlan idegen nem mind részesülhet abban a véletlen szerencsében, hogy engem ott talál a kocsin vagy a keresett ucca mentén.

Tehát nagyon is kell gondoskodni arról, hogy a meglévő de elavult kézi könyvekhez, térképekhez (míg az uj megjelenik), névsorokhoz legalább évenkint egy pótívet adjanak. Ez ugyancsak nem kerül sokba. Kapja minden rendőr és minden kalauz ingyen.

De célszerű lenne a nagyközönség számára kerületenkint p. o. 10 fillérért skicczszerű tájékoztató térképet adni. Sőt az sem huzná meg a városi pénztárt, ha ilyet legalább minden trafikba, nagyobb kereskedésbe ingyen beadnának. A lemez, a kő megmarad, a következő évben könnyen belerajzolhatják az uj ucca neveket is. A közuti vasut megállóhelyein ügyesen vannak beillesztve az illető vonalak egy városi térkép részletbe. Ilyen célszerű utbaigazitóval lehetne ellátni a kalauzokat, hogy ne kelljen nekik meglepetten rábámulni arra az utasukra, aki abban á tévhitben fordul hozzájuk bizalmával, hogy hiszen a kalauz tudhatja legilletékesebben, hol kell leszállnia az ő vonalán valamelyik szomszéd ucca elérhetéséért.

— Tehát: jobb tájékoztatást!

Régi budai fagylaltos és más vándortaliánok

Bizonyára még mindnyájunk fülébe cseng az egykori budai fagylaltos taljánok csengője, illetőleg ennek budai gyermekkori emléke. Oh, igen nagy gyönyörüség volt látni e fagylaltost, amint feltünt az egykori Szentjános utca sarkán. Fején karimátlan, gombaalakú cukrászsüveg gömbölyödött, mint valamely nagy gomba. ,Szép, rendes kecskeszakálla volt mint egy rendes taljánhoz illett 1889-ben.

Süvegének nevéről ma már tudjuk, hogy annak neve Bratta, azaz vajaskörcsög. A franciák ezt Barettenek mondják. Ez az őse a mai ugynevezett svájci sapkának, amelyet az összes budai nagymamák, kedves leánykáik és e kedves mamák kedves unokái, mint süldő leánykák mindnyájan hordanak vala napjainkban.

Mondom, jött e talján, csengőjét rázta és „Fagylalt-Falé!" kiáltást hallatott. Mi volt ez a Falé? Örökre rejtelmes dolog előttem. Nem tudtam rájönni, mit akart mondani ezzel a derék talján. Jött és felemelte a fehérre mázolt kétkerekü kordélyán csillogó szép fényesre sikárolt három rézfedő egyikét. Ezek ama döbözöket fedték, melyek a fagylaltbéli gyönyörüségeket rejtették. Igy a „tutti-frutti" nevezetű gyermeki gyönyört is, mely annyit jelent, hogy: minden gyümölcsök fagylalt-levét. Ez igen tarka-barka volt, úgymint piros, sárga, fehér, csokoládébarna, és kávébarna. „Egyért" vagyis egy krajcárért egy kis babatányéron adott egy rendes porciót a derék budai Signor. Az ember, már mint a budai gyerek egyszerűen lenyalta a tányérkáról a fagylaltot. A Signor várt, a gondosan lenyalt tányért beletette a kordélya oldalán lógó bádogedénybe, melyben némi víz uszkált, amivel elég tétetett az egykori budai hygiénia szent követelményeinek.

E csengős fagylaltost ama derék férfiu követte, aki a talján hegylakók széleskarimáju hegyes süvegét viselte, nyakában kerek malaclopó köpenyeg volt keritve, avagy spanyolosan lélvállra csapva. E köpönyeg a római Civisek egykori tógájának volt utóda, de ama Carbonaro köpenyegeké is, melyeket nagyatyáink a Pilvax kávéház, vagyis a Szabadság és Petőfi Sándor korában viseltek. E talján férfiú lábán csavaros lábszárvédő ékeskedett. Dudás volt ő. Az ilyennek Pifferajó a neve, ami sipos dudást jelent. E dudás talján megállott budai házunk udvarán, tógája alol előhuzta kecskefejű bőrdudáját és — im lásd a csodát — a malaclopó köpönyeg alatt logó tarisznyából egy kis szomoru, ijedten pislogó vézna majmot is előhuzott. Bús volt a majom egyrészt azért, mert noha csak majom volt, mégis gyönyörű veres francia tábornoki zekébe volt öltöztetve. Aranyos vállrojtjai voltak a zekének, a majom viszont félrecsapott veres francia gyalogsági sipkát viselt. Olyat mint a francia gyalogos közlegények, a Piuopiuo-k. A majom úgylátszik azért is bús volt, mert ha már tábornok volt, akkor miért viselt közlegényi sipkát? Viszont ha azt viselte, akkor miért volt tábornok? Esetleg talán azért busult, mert a nyakán lánc volt, avagy talán Gibraltár szikláira vágyódott vissza, hol egykor szabad őse bölcsőjét ringatták? E bús majom táncraperdült a talján dudás nyekergő muzsikájára. Melódiája örökre fülünkbe cseng, és látjuk e talján göndör fürtjeit, balfülében a nagy rézfülbevalót, a majom markában a kis bádogtányért s a répacsutakot, melyet anyánk, ki a majmot igen sajnálta, jutalmul a táncosnak átnyujtott. Jó anyánk mindig megvendégelte a vándorzenészt. „Grazia tanta signora!" — mondá a talján, zsebrevágta a kapott köménymagos kenyeret s visszahelyezte tarisznyájába a majmot. Tógáját félvállra „panyókára" vetette. Mily szép volt e dudás és mily szomoru, hogy vénségünkre már azt is tudjuk, hogy panyóka e köpönyegről azt jelenti, hogy Spanyolka. Vagyis spanyolmódra felvállravetett.

E majmos dudás után signor Domenego Scarron, következett: a kéményseprő. Fekete fiu volt, fején szintén svájci olasz Baretta, vagyis vajaskörcsög formáju süveg volt, ez azonban, ellentétben fenn nevezett fagylaltoséval, fekete volt. Általában az egész kéményseprő fekete volt. Mondhatnánk koromfekete volt. Gyermeki ésszel nem tudtuk felérni, hogy mitől fekete már korán reggel a kéményseprő bácsi? Azt értettük, hogy napközben miért fekete, hiszen láttuk, hogyan rugja le lábáról a szegés papucsot és hogyan mászik fel konyhánk óriási széles kürtőjébe, hátát a falnak vetve, két kézzel, két lábbal tolva fel magát a kürtőn. Itt valóban megfeketedhetett a kéményseprő bácsi, de mért volt fekete már korán reggel, mikor még nem mászott fel a kürtőbe? Unokabátyánk, (huncut diák) egyszer azt mondotta nekünk, szegény kis négyéves budai gyermeknek, hogy a kéményseprő bácsi este megmosdik és olyan fehér mint a lisztesmolnár, reggel is fehéren ébred, de szégyel ilyen fehéren kimenni az utcára, tehát koromba mosdik meg, hogy már korán reggel olyan fekete legyen, mint egy rendes kéményseprő, vagyis hogy koromfekete legyen. Szerettük volna megkérdezni a kéményseprő bácsit, hogy igaz-e ez, de nem mertük megtenni. Öreg dajkánk többizben kijelentette nekünk: elvisz a kéményseprő bácsi, ha rossz leszel! Ezt ugyan a kéményseprő bácsi nem tette, de Istenkém, mit lehet tudni? Hátha megteszi? És akkor mi lesz?

E fekete Signor után tarkaruhás lányka következett. Vállán igen kedves upró állatka ült. Mormota ennek a neve, németül Murmeltier, magyarosan mormotér. E lányka szintén olasz volt, Savoya vidékéről jött és kenyerét egyrészt mormotájának táncoltatásával, másrészt csörgős dobjának verésével, végezetül pedig szerencsemondó planétáknak árusitásával szerezte.

Ma már tudjuk, hogy e vándor taljánok mind svájci olasz hegyvidékről jöttek: Locarno és Davos vidékéről, sötét, szürke hegyek völgyéből, a Graubündenből, honnan a szegénység kergette őket el, hogy szerencsét próbáljanak. Régi vándorműveseink közül a legtöbb svájci olasz volt a régi időkben. Kőfaragók, márványcsiszolók, padmajrakók, vagyis stukatérosok, ácspallérok, kéményseprők, szalámifőzők, köszörüsök, papagályos planétások, táncmesterek, kávéfőzőlegények, fagylaltosok, perecesek, cukrászok, kétkerekű taligás földfuvarmányozó barabérosok rozsolisfőzők, vándorparfümösök, parókacsinálók, szemüvegköszörüsök és hőmérősök voltak ők. Valamikor a középkorban, sőt máig is soraikból kerültek ki a Pápa délceg testőrei, a Svájcerek. Őseik épitették a régi magyar várakat és kastélyokat. A szegénység kergette őket ide az áldott magyar Kánaánba, sokan itt maradtak közülük. Ilyen szalámifőző volt a budai Rosconi és a Del Medico család őse. Kéményseprő volt a Devecis del Vecchio családé. Kékfestő az óbudai Finali család. Vándormuzsikus és kávés volt a hires Gobbi család őse. Padmajrakó volt a Della Valla és Melocco család őse. Svájci francia volt Monsieur Gerbaud a cukrász és svájci olasz vándoroptikus volt a Calderoni család őse. Soknak eltűnt a neve. Buda város levéltárában találunk egy Menegatta nevű családot. Ez a név annyit jelent, mint Damenico fiának, Domenicchionak fia, vagyis a kicsi Domonkoska. Igen ám, de ez a név nagyon hasonlított a Mangiagatta névre, mely macskaevőt jelent. Az olaszokat, tudniillik, azzal vádolják, hogy nem vetik meg a macskapecsenyét. Ez a név viszont németül Katzenbeissert jelent. Igy történt, hogy Manegetta — Mangiagatta családnév egy szép napon mint Katzenbeisser jelent meg, míg a család nevét az erdélyi tinkovai nemes Matskássy-ra magyarositotta. Igy tünt el a régi talján elem Budáról, de a svájci „vajas köcsög, a svájci sipka," máig ott van leánykáink fején, kik számos Gelateria Italianaban máig szörpölik az olasz fagylaltot a keserves budai kánikulában. A kistölcsér, melyből ezt teszik, az olasz Cornetta, vagyis Szarvacska, amiből régi budai kifli szarvas, helyesebben szarvacs neve lett. Eltünt a régi fagylaltosok csengője és parányi babatányérja, de még él a Del Medico és a Rosconi család ős él a svájci sapka. Locarnoban azonban má nem édes fagylaltot kevernek, hanem méregből főtt világpolitikát, melynek keserű levét a szegény izzadó európai issza meg.

Budai Vén Hárombék Effendi.

Egy előljáró emléke

Hanvai Sándor halálának 1935 julius 20-án mult tiz éve. Mint kerületi előljáró a kerületi közigazgatás uj módszerét dolgozta ki.

Munkásságát a sirjánál rendezett emlékünnepen

DUDAY ALAJOS

tanácsnok, előljáró méltatta kegyeletes szavakkal.

Hamvait 1894-ben, 37 éves korában a IV. kerület élére előljárónak választották meg, egész működése összeforrott azonban magával a kerületi előljárósági intézménnyel is.

Az 1893:XXXIII. t. c. az előljárósági törvény előkészitésével és az ezt kisérő szabályrendelettel oly művet teremtett, mely ma is aktuális.

Elgondolása megadta a kerületi előljárónak a módot, hogy orvosi, mérnöki, közélelmezési, állatorvosi, stb. ügyben közérdekű esetben 24 órán belül intézkedhessék. Megszervezte a kerületi előljárók értekezletét, mely vezetése alatt kiváló jogalkalmazó és tanácsadó testületté fejlődött.

A közigazgatásnak a mindinkább jelentkező szociális problémákba való bekapcsolódást is ő érezte át először, az 1895-ben létrejött VIII. kerületi „Közjótékonysági Egyesület" megalkotásával. A mai szociális szervezet felépitése az ő elgondolását mélyiti ki. Nem volt a közigazgatásnak tere, hol ujszerű ötletet, kiváló megoldást fel ne vetett volna. Ezek közül kiemelendő a szőv. tisztviselők elméleti és gyakorlati továbbképzésének kérdése, mely ma szintén aktuális. Mint érdekes jelenségre mutatunk rá ez utóbbi körülményre, hogy miért érlelhetődött meg épen egy kerületi előljáróban ennek szükségessége. A kerületi közigazgatás sokoldaluságanál fogva, a kerületi előljárók tapasztalhatják leginkább, milyen felkészültséggel kell rendelkezniük a kerülethez beosztott munkatársaiknak, hogy a közigazgatás labirintusában pillanatonkint felvetődő problémákban meg állják helyüket és a polgárság bizalmának megfeleljenek.

1913-ig volt Hanvai a kerületi előljárók értekezletének elnöke. 1925-ben bekövetkezett haláláig tudományos téren és a főpolgármester mellett mint szakelőadó, állandó munkása volt a közigazgatásnak.

*

A kerületi előljárók értekezlete Duday Alajos dr. tanácsnok, elnök vezetésével az évfordulón Hanvai sirjához zarándokolt és koszorut helyezett el azon ezzel a felirással: „Nem kell Rólad emlékeznünk, hiszen alkotásaidban élünk, melyek időszerübbek, mint valaha."

Ez a meggyőződés hatja át a kerületi előljárókat és mindenkit, mert ma, az egyszerüsitési reformmozgalmak tűzpróbáját is sikerrel állja. Ez mutatta az irányt az előljárósági intézmény modern értelemben vett racionális megoldására.

A bensőséges emlékünnepély kiemelkedő pontja volt, mikor Liber Endre alpolgármester a polgármester nevében megkoszoruzta a siremléket.

A yoghurtról

Irta: Berényi János gróf

Az utóbbi napokban egyes elárusitók áremelése következtében a közkedvelt yoghurtra terelődött a figyelem, amely tejtermék 1908 óta mindinkább „divatossá" vált tápláléka lett a legszélesebb rétegeknek. Mecsnikoff orosz biológus professzor tanulmánya szerint a yoghurtban nagy mennyiségben előforduló maya gomba, az emberi vastagbélben, a szervezetre nézve káros következményekkel működő (állítólag öregséget idő előtt okozó) rothadási gombákat semlegesiti, mintegy legyőzi.

A yoghurt mint ilyen, nemcsak Bulgáriában ismert táplálék, hanem Sziciliában is, ahol gioddu vagy mezoradu néven szeretik, Szardiniában cieddu, Amerikában mazun, Montenegróban grusavina, Bukovinában huslanka és Bánátban tarhó elnevezés alatt kerül forgalomba. Ez utóbbi elnevezésből keletkezett a yoghurt hatóanyagának tarhómag neve, melyet nálunk ojtó, ojtómagnak hívnak, tudományosan specializálva pedig bacillus bulgaricus-nak.

A yoghurt használatának hatása kétféle, az egyik az, hogy a bélhuzam tartalmának lassú, renyhe elvonulását (dugulását) megakadályozza, vagyis sietteti az anyagcserét, amihez hozzávehetjük a maya gomba már említett szerepét. A másik hatása pedig a roppant szugesztiv erő, mely a yoghurt élvezőiben él és másokra terjedve több és több hívet szerez ennek a tagadhatalanul jó és hasznos de legfőképpen pedig olcsó tápláléknak. Olcsósága és könnyű előállítása következtében éppen az említett országokban terjedt el leginkább a szegények között.

Előállítása olyképen történik, hogy a leölt szopós bárány, borju ú. n. kisgyomrának tartalmát (gyomornedv és szopott tejkeverék), vagy pedig magának a kisgyomor falának egy kivágott darabkáját körülbelül 45 foknyira lehült forralt tejbe tesszük és langyos-meleg helyen aludni hagyjuk. Ez a kezdő előállítási mód, mert ha már van yoghurtunk, akkor elégséges, ha egy liter lehült (45 fokra) forralt tejbe egy evőkanálnyi yoghurtot keverünk és ezt hagyjuk megaludni.

—

Ez volna az emlitett étel eredeti készitési módja. A modern tejüzemek már specializálják az eljárást és a gyomornedves tejtartalomból (vagy kisgyomorfalból) a többféle tejsavóbaktériumok közül kitenyésztik az ú. n. bacillus bulgaricust, amelyet azután egyedül használnak „ojtónak" a specializált yoghurthoz. Ez a legjobb hatóanyaga a „gyógyyoghurtnak".

Lévén a tej a legkényesebb állati termék, szigorúan betartott eljárásokkal és ellenőrzésekkel kell arra ügyelni, hogy a tejbe vagy annak termékeibe (tejszin, tejfel) kerüljön a roppant veszélyes Coli bacillus, amely még a tejszinből készült fagylaltokban (eper, vanilia, mogyoró stb.) is könnyen okozhat végzetes bajokat, amint azt ép a pünkösdi ünnepek alatt tapasztaltam egy ismerősömnél.

Ha van megbizható anyagunk, akkor a legegyeszerűbben és legolcsóbban a következő módon készithetjük a legzamatosabb izű yoghurtot: egy liter forralt teljes tejet hagyjunk félig lehülni és akkor keverjünk bele (lassan néhány mozdulattal) egy evőkanálnyi megbizható, friss tejfelt. Tartsuk langyosan meleg helyen, mig megalvad.

Kétségtelenül igaz, hogy a legjobb vacsora egy köcsög yoghurt, meg hozzá egy karéj vajaskenyér, de az egészséghez és a hosszu élethez az emlitett hegyilakó népeknél még hozzájárul a jó, tiszta hegyilevegő, a szerény, puritán életmód és a mélyebben ható bölcselet, melynek segélyével sok mindent lehet leküzdeni.

A kisiparos érdeke. Főváros számszékének vezetője: Papanek Elemér min. tanácsos, jelentésében elismerőleg emlékezett meg a Kisipari Hitelintézet működéséről és vezetéséről és hangsúlyozta, hogy ennek az altruista célt szolgáló intézménynek feltétlenül alaptőkeemelésre lesz szüksége, hogy a kisipar hiteligényeit fokozott mértékben tudja kielégiteni.

CSÁSZÁRKERT
BACHMANN-JAZZ SZÁNTÓ GYULA ÉNEKEL
A közönség kedvelt találkozó helye
CSIRSZKA KONRÁD vendéglős

BUDAI VIGADÓNÁL Corvin-tér 5. Tel 53-5-32. KOTSIS ERZSÉBET müvészi FÉNYKÉPÉSZ.

Festékáruk, háztartási cikkek, illatszerek
legolcsóbban
PÁTRIA festékház
II. SZÉNA-TÉR 7 — T.: 56-2-23

Kellemesen szórakozhat
NARDAI
kerthelyiségében
II., KUT-UTCA 13. SZ.
ASZTALRENDELÉS TELEFON: 50-4-08.
Minden időben halászlé
ELSŐRENDŰ ZENE
DÉLBEN: Menürendszer

ROMAI FÜRDŐ
ÓBUDA — AKVINKUM Késő őszig
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálvíz
A szentendrei HÉV vasútnak a MFTR hajóknak és az UJPESTI átkelő propellernek állomása

MENYASSZONYI képek Blahosnál Fő-u. 18

VADASKERT
VENDÉGLŐ és CUKRÁSZDA
Hüvösvölgyi villamos végállomástól 2 perc
JAZZ — TÁNC
TEKEPÁLYA — PANZIÓ

Ideális nyári esték
Schräpler halászkert
III. Lajos-u. 27. T.: 57-6-41
Halkülönlegességek
Zene — Hangulat

Óbuda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III. LAJOS UTCA 148
Telefon: 62—4—57
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legnagyobb kamatozás mellett.
Kölcsönket folyósit váltóra, folyószámlára, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

OLEUM
műszaki kereskedés
Telefon: 69—0—10. XI. ker., Horthy Miklós-út 32. — Autócikkek, Bosch-cikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF-lerakat, gépszíj, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont és padlóolajok, kocsikenőcs, gépzsir, autógummi. — Házhoz szállitással.

SZEMÉLYI HIREK

HORTHY MIKLÓS kormányzó a legutóbbi időben három izben látogatta meg a Svábhegyi Szanatóriumot, július 20-an történt látogatása alkalmával a közönség körében a nyilt terraszon vacsorázott.

JÓZSEF FERENC dr. kir. herceg és Anna kir. hercegasszony voltak a fővédnökei a július 21-én kezdődött Balatoni gyermekhetnek.

BENEDEK SÁNDOR dr., a közig. bíróság ny. másodelnöke, julius hónapban Balatonfüreden üdült, augusztusra pedig Debrecenbe utazott.

PETRACSEK LAJOS orszgy. képviselő a Balaton mellett keres gyógyulást és csak augusztus hó végén téri vissza.

v. JUHÁSZ JENŐ dr. gazdasági főtanácsos és neje néhányheti pihenőre ménfőcsanaki nyaralójukba utaztak, Győr mellé.

PORCS ISTVÁN dr. ügyvéd, a hegyvidék egyik lelkes harcosa négy hetet töltött most nyáron Miskolcon és é napokban tért vissza.

KURFURST ISTVÁN, a székesfővárosi házinyomda érdemes vezérigazgatója most ünnepli 25 éves szolgálati jubileumát. A munkás évfordulón dr. Horonyi Pálffy Aurél főjegyző üdvözölte a vezérigazgatót a főváros nevében.

NOVÁK LAJOS prelátus a fővárosi hitoktatás 94 éves érseki felügyelője a svábhegyi Isteni Szeretet Leányai templomában mutatta be acélmiséjét.

PÁVAI VAJNA FERENC főgeológus irányitja a Székesfehérváron 555 m. mélységben talált 42 fokos sós viz és gáz további feltáró munkálatait.

SZILÁGYI FERENC szaktanácsos, a II. ker. NEP vezető elnöke, akit rövid szereplése alatt rendkivül megkedvelt a Vizivaros polgársága, — visszatért visegrádi nyaralásából.

ROSTA JÁNOS dr. tanácsnok elkészitette a sertésvágóhid kibővitésének és az uj zsirolvasztó épitésének terveit, amelyeket szeptemberben vesznek munka alá.

KIRÁLY KÁLMÁN tanácsnok szabadnulmányuttal fejezte be, újból átvéve e hó elején hivatala vezetését.

ANDRÉKA KÁROLY ny. h. főkapitány és beteg felesége Gleichenberg osztrák fürdőhelyre utaztak gyógyulni és pihenni.

SZÉTSI MIHÁLY I. ker. községi fiu felsőkeresk. iskolai tanárnak nyugalomba vonulása alkalmából a Kormányzó az igazgatói cimet adományozta.

GÁLDY (GAJDA) BÉLA III. ker. áll. Árpád reálgimnáziumi tanárnak a Kormányzó a tanügyi főtanácsosi címet adományozta.

KULCSÁR RICHARD rt. igazgató Mallnitz-ban (Kärnten) nyaral.

MARGITTAY RIKÁRD dr. lapunk belső munktársa Balaton-Zamárdi-i villajában tölti a nyarát.

SCHWARZ SAMU a Fővárosi Tejüzem vezérigazgatója a Kékesen tölti a nyarat, hogy betegeskedéséből végleg felgyógyuljon.

MEZŐ FERENC dr. középiskolai tanár, a szellemi olimpiász nemzetközi győztese, a nyarat Esztergomban tölti.

MIKOLA GÉZA dr. ny. postaigazgató, a kelenföldi kulturélet egyik megteremtője Siófokon pihen.

ÖDÖN dr. postafőigazgatót nevezték ki a vezérigazgatóság elnöki osztálya uj vezetőjének.

KAPCZA IMRE igazgató a Hollós Mátyás Társaság tagja Radegundban nyaralt.

SULZER ANDOR dr. főorvos lett a Városmajor izr. kórház uj igazgatója, sebész főorvosnak pedig SCHEIBER VILMOS dr. mütősebészt választották meg.

URSCH NÁNDOR-t a Főkapitányság közigazgatási osztályának vezetőjét I. kerületi rendőrkapitánynak nevezte ki a főkapitány.

PAPP GÉZA főtanácsost a XI. ker. kapitányság éléről a IV. kerületi rendőrkapitányságra kerül.

RIDL REZSŐ dr. tanácsost, az I. ker. rendőrkapitányságról az államrendészeti osztály élére került mint helyettes.

BARTA BÉLA rendőrtanácsos lett a I. kerületi kapitányság helyettes vezetője.

KODÁLY ZOLTÁN a Psalmus Hungaricus világhirű komponistája három uj kórusművet fejezett be, amelyek legközelebb a Magyar Cantuale gyüjteményében jelennek meg.

ROSENÁK ZSIGMOND dr. egészségügyi főtanácsos, a városmajori kórház igazgató főorvosa nyugalomba vonult.

MELCZNER JENŐT, a Hollós Mátyás Társaság tagját és a magyar szókincs lelkes kutatóját és gyüjtőjét, kínos baleset érte. Elcsúszott, karját törte és súlyos zúzódásokat szenvedett.

PAPANEK ERNŐ, a székesfőváros számszékének igazgatója, hosszú, érdemekben gazdag működés után nyugalomba vonult.

KÉZDI KOVÁCS LÁSZLÓ, a kiváló festőművész és műkritikus rövidesen befejezi „Isteni művészet" című nagy természet- és művészet-filozófiai munkáját.

Csodás élmény
egy nyári este a
RENAISSANCE
PAVILLONBAN
I. Hidegkuti-ut 22
Délután:
Radnay danzing jazz
Este:
Berkes Béla és
cigányzenekara

Mátyás templom toronysisakjának zárókövét az elmult napokban Lamotte alpolgármester és székesfővárosi bizottság jelenlétében helyezték el, amivel a torony külső restaurálása befejezést nyert. Megállapitották, hogy a kénsavas tartalmú levegő támadja állandóan a terméskövet és ez volt a torony gótikus kőcsipkéinek tönkretevője is. A templom belső renoválása még hét-nyolc esztendeig tart és az átépités összes költsége 7—800.000 pengőt igényel.

Zugligeti írónők kitünően sikerült irodalmi estet rendeztek julius 28-án, a Fácán vendéglőben, amelynek szép közönség sikere nemes, szociális célt szolgált. Herceg Odescalchiné Andrássy Klára grófnő intuitiv előadása után a magyar írónők legjobbjai működtek közre s a műsort legkiválóbb előadóművészeink diszitették. A zugligeti írónők emberbaráti célokat szolgáló megnyilatkozását forró tapssal jutalmazta a közönség s az őszinte nagy siker elsősorban Huszár Elemér dr. helyi lelkész rendezői készségének szólt, aki különben mint iró és szónok is hivatott vezére a Zugliget szellemi életének.

Nász. Fabanyi Rudolf dr., a lipótmezei áll. elmegyógyint. igazgatójának leányát, Magdát, augusztus 11-én este fél 7 órakor, a lipótmezei kápolnában vezeti oltárhoz Istók János szobrászművész fia, Isták János dr. főorvos.

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I., Attila utca 8

Szabadtéri szinpadot akar létesíteni a Tabánban az e célra alakult társadalmi egyesület. A Gellérthegy északi lejtőjére tervezték a játékteret, melynek megvalósulása mindenesetre komoly munkaalkalmat teremthetett volna. Illetékes helyen azonban úgy látják, hogy megfelelő jelentős támogatás nélkül nincs komoly anyagi megalapozottsága a különben érdekes vállalkozásnak, a főváros pedig nem nyujthat támogatást az elgondoláshoz, mert a jelenleg üzemben tartott szabadtéri játékok is megismétlődő áldozatokat kivánnak.

Hőforrás tört elő a Rudasfürdő átépítésénél. Ciszternát épitenek és termál vízvezetéket, azonban a sziklafalban hatalmas hőforrásra bukkánták, amely négy méteres mélységben óránkint 60 hektoliter mennyiséget produkál. Mivel fennforgott annak a veszélye, hogy az egész uj épitkezést az ujonnan feltalált hévviz alámossa, tömitő beton alkalmazásával vasbetonból készitették az uj ciszternát és a feltörő hévvizet, amelyre a véletlen vezette rá a munkásokat, elszigetelték.

Margitszigeti MAC pályát, amely Budapestnek kétségtelenül legszebb sporttelepe a legközelebbi jövőben ujjáépitik. Fontos idegenforgalmi érdek is az átalakitás, mert a Budápestre irányuló idegenforgalom mindenképen utbaejti a Margitszigetet és sok külföldi látogatja állandóan a MAC sporttelepét is. A tervek szerint lebontják a fatribünöket és a pályát aréna-szerű nézőtérrel veszik körül. A főváros illetékes körei jelentős anyagi áldozattal járulnak hozzá a költségekhez.

Balatoni kérdésről irja nekünk Mikola Géza dr. ny. postaigazgató: A Budai Napló mindig Buda és a Balaton szerelmese volt, megirta a szépet és megirta az elmaradottságot. Még ma is együtt fürdik az ember a marhákkal a Balatonban es néhány száz méterrel odébb a gyönyörűen kiépitett strandokról ez nem a legesztétikusabb látvány. A Balaton-Szabadi-i gyermekszanatórium apróságait is veszélyezteti az állatok hátrahagyott szennye, amit egyszer már ideje volna tudomásulvenni. Nagy a vizhiány is, a kutak vizét a tőzegréteg fertőzi. Féktelen drágaság tombol a Balaton mellett és a külföldiek egymásután szöknek meg a fürdőhelyekről. A Budai Napló a közérdekű panaszokat magáévá szokta tenni és bizonyára a közügyekben oly kiváló főmunkatársa Szombathy Kálmán is rajta lesz, hogy a régi kakukóra még sokáig egészségesen kakukoljon Buda, a Balaton és a magyar fürdőügy érdekében.

Budai alagut átépitésével kapcsolatban Görög Sándor mérnök eredeti megoldást talált a közlekedés lebonyolitására. 15—20 méter szélességű második alagút furását ajánlja, amelyen a gyalogközlekedést bonyolitanák le mig a mai alagút egész szélességében a kocsiforgalom rendelkezésére állana. Az uj alagút épitése folyóméterenkint 800—1000 pengőbe kerülne és az egész munka mintegy 340.000 pengőt igényelne.

Drágaköveket és törött nemes fémet vásárol: SZERAFIN GY. II. Roham u. 8

Uj élet pezsdül az „Óbudai Hegyvidéki Szövetség"-ben és mind közvetlenebbé válik a tagok társadalmi érintkezése. Havonkint összejönnek valami kedves alkalomból és együtt töltik az estéket. Most, e hó 11-én gyermek-szinielőadást rendeznek a mátyáshegyi „Attila-park" vendéglő helyiségeiben, amely d. e. 10 órakor kezdődik. Változatos műsor keretében fellépnek: Bánky Rózsika, Édes Baba, Vas Ica gyermkeszinészek és Pataky Jenő sziniakadémiai növendék. A szünetekben a „Manna" és „Hindu" csokoládégyár által felajánlott édességeket sorsolják ki.

Szabadtéri hangversenyt rendeznek Nagyboldogasszony ünnepén a máriaremetei kegyhelyen. Az aug. 15.-i hangverseny fővédnökségét József és József Ferenc kir. hercegek vállalták. A szabadtéri ünnepség fél 4 órakor kezdődik és azon Basilides Mária vezetésével kiváló művészgárda működik közre.

Margitszigeten rendezik szeptemberben a vendéglősök és borkereskedők az országos jellegű borkiállitást, bolé és coctail versenyt, amelynek keretében legnemesebb szőllő és gyümölcsterményeink bemutatására is sor kerül. A kiállitás és verseny megnyitását szüreti ünnepséggel vezetik be s így a sok gonddal és szeretettel előkészített kiállitás bizonyára ismét nagy forgalmat irányit a szigetre.

Lukácsfürdőben volt megszállva a világhirű cambridgei evezősöket reprezentáló nyolc tagu társaság, amely megnyerte a legutóbbi dunai evezősversenyt. Elutazásuk előtt nagy elragadtatással emlékeztek meg a Lukácsfürdő ásványvizes uszodájáról, amelyben naponta többször is élvezettel fürödtek.

Szent György szobor kérdése került szóba a Közmunka Tanács legutóbbi ülésén. Elhatározták, hogy a szoborra felirást vésnek. Helyes volna, ha valamilyen formában a szobor története is megörökitésre kerülne, mert a Halászbástya alatt álló Szent György szobor mása a Kolozsvári Testvérek világhirű alkotásának, amely Magyarország egyik legrégibb műemléke.

Németvölgyi árok beboltozása hosszu idők óta égető kivánsága a környék polgárságának. A főváros gondoskodása most segíteni kiván a helyi panaszon és egyelőre a Böszörményi út és Törpe utca közti részen fedi be az eddig nyitott árkot.

Uj épitkezések között Budán a Fonciere Általános Biztositó a Margit rakparton öt emeletes bérházat, Oblath S. Pálné II.. Rózsahegyi útca 3. egyemeletes bérházat, gróf Bethlen Pál dr. I. Krisztina krt. 113-b. egy emeletes bérházat épit.

Budára helyezik át uj tervek szerint egyesitve a budapesti és pestvidéki büntetőtörvényszéket és e hiradás szerint az egyesitett uj igazságügyi szerv a pestvidéki törvényszék Fő-utcai székházában lesz elhelyezve, ahonnan a polgári bíróságot a budapesti törvényszék helyiségébe költöztetik. Az intézkedésre azért van szükség, mert a Markó utcai épület szük és elavult és a budai igazságügyi palota jobban kielégíti az igazságszolgáltatás külső kivánalmait.

Uj Dunaalagutat akart furni az óbudai hid helyett a jeles mélyfuró cég, amely a Boráros téri hidtól kezdve minden furást magának harácsolt össze. A vizművek igazgatósága megállapította, hogy az óbudai alagut furásnak semmi értelme nincs, mert összesen négy, egyenként 9 méter széles alagútra volna szükség, ennek költségéből pedig háromszor lehet megépiteni az óbudai hidat.

Ördögárok problémája ismét kisért, mert az uj tabáni városrendezés miatt az alsó szakaszt át kell telepiteni. Ezért a csatornaépitési ügyosztály kijelölte az Ördögárok körvonalának uj irányát s az uj csatorna épitéséhez rövid időn belül hozzáfognak.

Nász. Zilahy Dezső az Idegenforgalmi Hivatal igazgatójának és felesége Rákosi Eugénia leányát: Zilahy Mária dr.-t eljegyezte ifj. Gerő László müépitész.

GYERMEKKÉPEK Blahosnál II., Fő u. 18

Furcsa hir jelent meg a lapokban, hogy a főváros a Horthy Miklós körtérre nézö városi telken akarja a tüzőrségi telepet Szentimreváros részére felállitani. Nem hisszük, hogy ez hiteles és hivatalos hiradás akart lenni, mert a Horthy Miklós körtérre néző és diszes középület (esetleg templom) céljaira predestinált, tüzőrségnek pedig különben is célszerütlen, igen nagy értéket képviselő gyönyörű telek erre nem lehet alkalmas. — A tüzőrség létesitése már égető kérdéssé vált, de a telepnek a gyárakhoz közel van a helye és rendeltetése. Alkalmas volna a Hengermalom illetve az Etele úti valamelyik városi — vagy gyár telek. A Mátrai tüzoltószergyár is ki volt szemelve, amely házi gyárral és javitóműhellyel is szolgálhatott volna, de ezt drágának találták. Azonban akármely magántelek is olcsóbb és előnyösebb mint a Horthy Miklós körtéren levő becses ingatlan. A zsufoltan épült Bibictelep is megérdemelné, hogy a tüzveszélytől a közelében felállitandó tüzőrség minél sürgősebben biztositsa.

(M. G.)

Déli pályaudvar uj elhelyezésére érdekes terv merült fel az utóbbi napokban. A MÁV illetékes fővárosi hatóságoknál azt a bejelentést tette, hogy a holt Dunaág feltöltése után erre a területre kivánja összevonni a Déli pályaudvar és Kelenföld állomás forgalmát. Ebben az esetben a kelenföldi álomáson csak a teherforgalom összpontosulna.

Az idegenek tetszését megnyerte az a kivilágitás, amely, amely az egyes Dunamenti látnivalókat különleges megvilágitásban mutatja be. Most Szent István ünnépen fokozott kivilágitást tervez a város és esténkint próbavilágitásokat rendez. Sajnos, a Gülbaba emlék kivilágitására még mindig nem került sor.

Óbuda szabályozásának terve már elkészült és a Közmunkatanács már eiküldötte a főváros tanacsának, amely beható tanulmány után őszkor terjeszti a közgyülés elé.

Kuglizó verseny. A budai iparosok régi társaskőre, a II-ik kerületi Iparoskör ez évben is megrendezte a Kis Fészek vendéglőben a hagyományos kuglizó-versenyét, e hó 4-én, vasarnap este. A kedves estén résztvettek a III. ker. Iparoskör, a Budai Iparosok és Kereskedők Köre, a VIII. ker. Iparoskör és számos vendég. Szép és értékes dijakat adtak: Manczy Kálmán, Szabó Márton, Horváth József, Dinka István, Váli Gábor elnök, Gergely Péter társelnök és Grenyó Bertalan ügyv. elnök. A legnagyobb eredményt Csihák Károly és neje, Nagy Pál, Niesner Ferenc és Jaegermann érték el. Érdekes, hogy a késő éjjelig folyó versenyen ötször dobtak „kilencet".

Óbudai Hegyvidéki Szövetség Annanapi vacsorát rendezett julius 27-én a testvérhegyi Csukovits-féle vendéglőben, amelyen pompás műsorral szórakoztatták a nagyszámú közönséget. A rendezés fáradságos munkájában az elnökség következő tgjai osztoztak: Karczag Vilmos elnök, Kuszenda Gyula, Boros Béla, Karge József és Szikora Bertalan.

Gyász. Rogátsy Kálmán gyógyszerész, a budai mozgalmaknak is résztvevője, szkv. honvédfőhadnagy 65 éves korában elhunyt. Temetésén szükebb házáján a Józsefvároson kivül Buda és a Rózsadomb társadalma is gyászoló szivvel vett részt.

Gyógyszállót akar épiteni a Tabánban Lakatos Viktor dr. főorvos, a bádeni és abbáziai Lakatos szanatórium tulajdonosa. Két millió pengőt volna hajlandó befektetni a luxusgyógyszálló épitkezésébe, amely elkészülése után az első naptól a fővárosé volna; csak haszonélvezete maradna 50 évig a Lakatos család tulajdonában. Fővárosi illetékes körök nagy érdeklődéssel vitatták a főorvos javaslatát, akinek egyetlen kikötése volt, hogy a Fehérsas téri iskola mellett fekvő területet bocsássák rendelkezésére. Viszont érthető a főváros állásfoglalása is, mert a tabáni tervek elkészülte után valóban nem lehet kivánni, hogy a magánvállalkozás az eddigi terveket keresztezze.

BALAZS VENDÉGLŐ Hüvösvölgy végállomás Specialitások: Rántottcsirke, dampfnudli. Nyitott és csukott terraszok. — Naponta cigányzene.

Lakatos dr. a továbbiakban kivánná a gyógyforrások vizéből bizonyos napi mennyiség átengedését is. A fővárosnak egyelőre az az álláspontja, hogy a Fehérsas téri területet nem bocsátja Lakatos dr. rendelkezésére, azonban mivel a főorvos pótajánlatot is benyujtott, amely már az Orom utca és Hegyalja út közti telekre vonatkozik, még mindig fennforog annak lehetősége, hogy a nagyérdekességű kurhotel rövidesen megvalósul. Méltóztassék az ügyet szóvátenni a hiba még mindig reparálható.

Ha te vagy a napfény

Ha te vagy a napfény,
Én vagyok az árnyék.
Ha te ugy akarnád,
Sóhajodda válnék.
De ha rád gondolok,
Zúgó vihar támad!
Ha te vagy az élet,
Én vagyok a bánat . . .
Szabad mégis rólad
Álmodni titokban,
Két szemed keresni
Fenn a csillagokban.
Illatod keresni
Minden rózsaszálon!
Ha tied az élet,
Az enyém az álom . . .

Mátyás diák.

Margitsziget vendégei közt az elmult hetekben ismét számos nemzetközi előkelőség nevével találkoztunk. Legutóbbi vendégek nevei közül nemzetközi érdekességüek: Ferdinánd bolgár ex-cár. Hussein Assma egyiptomi hercegnő fiával, Wassif Kamel bejjel, Lilian Gish, Dorothi Gish, Német Mária, Anday Piroska, gróf Széchenyi Bálinték, gróf Béldy Ferencék, báró Wlasics Gyuláék, Missis Coolidgeék, Bachruchék, Heinrich Gáborék, dr. Petrovics Elek, Bubna grófnő és sokan mások.

Gyász. Földiák Vilmos a MOKTÁR ny. igazgatója a Ferenc József rend tiszti keresztjének tulajdonosa elhunyt. Közgazdasági életben jelentős szerepet játszott és halála nagy vesztesége a pénzvilágnak.

A Viziváros multjából

Az Anjouk és a Hunyadiak idejében Buda virágzásnak indult, s váraljai városrész keletkezett. Természetes volt, hogy először a Vár és a Duna közét töltötte ki a település. A Vizivárost egyik oldalról a Vár, a másik oldalról a Duna védte, délen pedig a Várnak Dunára ereszkedő bástyái határolták. Csupán északon állott nyitva, itt a Viziváros külön várfalat kapott. A mai Nádor-kaszárnya előtti sarok rondellából a Vérmező-ut és Logody-utcák sarkáig ereszkedett egy bástya, mely várfalakkal folytatódott a Vérmező-ut, Margit-körut és Királyhegy-utcák mentén a mai Pálffy-térig. Ez a várfal az országut környékének utcahálózatára volt elsőrangu befolyással, de meg kell jegyeznünk, hogy maga a várfal a Vár és Rózsadomb közötti völgy középvonalába haladt. Az északi várfalnak három kapuja volt, az Uj-kapu, melyet logothy vagy tótfalusi kapunak is neveztek. Innen vezetett a mai Ostrom-ut egyenesen a Szombati vagy Bécsi-kapuhoz. Már régebben az volt a legforgalmasabb Várba vezető ut. Az Uj-kapu előtt keletkezett a Széna-tér a nyerstermények egy kissebb piaca, mely kiegészitője volt a várbeli szombati vásárnak. Ide vezetett a tatai országut, a Szt. Lázár-ut a Pasarét felől, s a mai Lövőház-utca az északi szőlőhegyekből. A negyedik ut a bécsi országuttal kapcsolta össze a Várat, ez a mai Margit-hid környékén kétfelé vált, az egyik az Uj-kapuhoz, másik (a mai Zsigmond-utca), melyet Fő-utnak neveztek, a Vizi-kapuhoz a Pálffy-térre. Az Uj- és Vizi-kapu között volt a Vöröstorony-kapu, ennek azonban nem volt befolyása az utcahálózatra, tehát aligha volt forgalmas.

Öröklakások, telkek, bérházak, villák eladásal
Horthy Miklós-út 89. alatt, 25 éves adómentességgel, társasházat épitünk, névre telekkönyvezett 2—5 szobás, napsütéses, kitünő beosztású öröklakásokkal. Rendkivül olcsó árak: garszonlakás már 5800 P-ért. Lakásokat lakás már 5800 pengőért. Lakásokat fényes jövedelemre bérbeadjuk. — Olcsó telekárusitási akciónk keretében árusitunk többéves részletfizetésre Sasadon, Buda legegészségesebb, legszebb részén, 200 négyszögöles telkeket 3200, Budafok—Budatétény villatelepen és Balatonparton, Csopakon 1000 pengőtől! Díjtalan ismertető! Alkalmi vételek kitünő bérházakban, villákban.
„Centrum" Házépitő és Ingatlanvállalat m. sz. Horthy Miklós-út 15/c.
Telefon: 693—01.

ESPLANADE
CAFFÉ RESTAURANT
Nyári kettős terrasz a Rózsadomb oldalán.
TÁNCTERRASZ
Saját termésü és uradalmi, tisztán kezelt borok
Zónareggeli (pörkölt, tokány, gulyás, savanyútüdő) piccoló sör és kenyér . . 50 fillér
Reggeli kávé tejszinhabbal és süteménnyel 50 fillér
Kismenü . . . . . 1.— pengő
Nagymenü . . . . . 1'30 pengő
SEBALD REZSŐ vendéglős

Beföttes üvegek, virágcserepek, játékok, keretezés, üvegezés
HOFFMANN
üveg-, edény-, porcellán-üzletében
II., HIDEGKUTI-UT 5. TELEFON: 64-7-90.
A Zugligeti és Pasaréti egyesület tagjainak kedvezmény!

A Körös Képszalonban
I., MARGIT KÖRUT 56.
sz. alatt a legjobb nevü festőművészek és szobrászok alkotásai kedvező részletfizetési feltételek mellett is a legolcsóbb árban szerezhetők be.
KÉPKERETEZÉS, RESTAURÁLÁS, KARNISKÉSZITÉS

A Tichler család története

— Részlet a Budai Almanachból —

A legendás multból származott át e család a jelenbe — ősi, nemes hagyományokon felnevelkedve, — az ausztriai Tichlowitz helyiségből. Tichler Ferdinánd az első ős, aki mint kapitány 1742-ben beáll az osztrák seregbe, mely Mária Terézia roskadozó trónját a magyarok segitségével megmenti. Fia, Ferdinánd ugyancsak követi az apját a harcba és amikor az apa a Linz városáért folytatott ádáz küzdelemben hősi halált halt, fia továbbra is szivvel-lélekkel küzd a császárnőért és hazájáért. Résztvett azután az osztrák örökösködési és a hétéves háboruban, ahol — többször kitüntetve magát — nemességet kapott Mária Teréziától a tichlowitzi előnévvel 1774-ben. Tichler Ferdinánd a hős katona azután Bécsben telepedik meg, családot alapit és őseinek mesterségét a molnárságot folytatja. Fia Mihály Bécsben születik, majd megnőve, vándorútra indul és Budán telepszik meg, még pedig annak külvárosában: — Ujlakon, ahol nemcsak uj hazára, hanem meleg családi otthonra is talált, mert itt vette feleségül a régi budai patricius családból származó nemes Guttmann Juliannát 1764-ben. Husz év mulva a budai városi tanács a polgárok sorába iktatta őt és ezzel a Tichler család jövője megalapozódott a magyar földön. Közben a Bécsben maradt apa is eljött Budára és itt másodszor megnősült a budai országuti plébánián, majd megvette 1783-ban a Landstrasse-n, a mai Margitkörúton a 23-as számú házat 3200 osztrák forintért. A következő évben őt is a budai polgárok sorába iktatták. Előbb az apa, majd egy évre rá a fia is meghal.

Haláluk után a teljesen magára hagyott árva fiú, Mátyás szorgalommal és munkaszeretettel növekedett fel őseinek molnár mesterségében, majd gazdagon nősülve 1803-ban már ő is házat vesz a budai Landstrassen. Felesége meghal és ő másodszor a régi budai, jómódu és a molnár céhben nagy szerepet vivő Perschmann családból Anna Máriát veszi feleségül, rokonságba kerülve igy a Kollowich, és Osztermann régi patricius családokkal. Tichler Mátyás apósával együtt járt a Dunára a vizimalmához, szorgalmasan gyüjtögetve a kis vagyont. Egymásután született öt fia. Tichler Mátyás vezeti a budai helytartó-tanács elé a budai molnárok küldöttségét, — ő kapja a kincstári buzaörlést is. A pesti piacon is árulja lisztjét, sütődéje van a Rókus és a Gellérthegyen, de az egyházi életben és a molnár-céhben is jelentékenyen vett részt. 1830-ban a budai molnár-céh főmestere lett. Ferenc fia házassága után önállósitotta magát és saját malmában nagy szorgalommal dolgozott. Ebből a házasságából négy gyermek született, azonban három korán elhalt, sőt az apa is 30 éves korában. Károly, János és Mihály nagyatyjuk, az öregedő Mátyás mellé kerültek és ott tanulták meg a molnármesterséget. A legidősebb fiu, Tichler Károly nemecskai és kosztolányi Nemecskay Juliannát vette feleségül, akinek édesatyja tekintélyes szücsmester volt Pesten a Terézvárosban, mig annak édesanyja a bonyhádi Percel nemzetségből származott.

Az ifju házaspár Pesten telepedett le, majd a Józsefvárosba költözött át. Közben a Tichler család budai ága teljesen kihalt. A 48-as események is erősen befolyásolták a család életét. A két nőtlen Tichler fiu — János és Mihály — a pirossapkás, nemzetikokárdás honvédségbe lépett be és ott harcolt lélekben és érzelmeiben teljesen magyarrá válva most már a magyar hazáért. Tichler János az isaszegi csatában lángoló hazaszeretetből fel is áldozta ifju életét, hogy kiontott forró vérének egy-egy cseppjével hozzájáruljon a magyar feltámadáshoz. A sza-

badságharc után Mihály, Károly bátyjához költözött és azzal teljes egyetértésben folytatja a mesterségét. Tichler Károlynak három leány és két fiu gyermeke született. Mihály és Károly. De Tichler Mihály is megnősült, Budáról hozván feleséget a Kroaten — mai Horváth — utcából nemes Speiser Mária Annát, akitől tiz gyermeke született. Közben szereztek is szép kis házat a Terézvárosban. Mihály, Károly bátyjával továbbra is közösen dolgozott, felesége pedig a saját házukban lisztüzletet nyitott, amely szépen virágzott. Itt született Mihályéknak ujra egy leányuk, Borbála és három fiu gyermekük.

Tichler Mihály, az apa, java férfikorában hirtelen halt meg 1872-ben. Ezalatt a józsefvárosi Tichler Károlyék gyermekei is növekedtek, Mihály és Károly a pesti piaristák gimnáziumába kerültek, ahol az utóbbi érettségit is tett és 1873-ban Budapest Székesfőváros tisztviselője lett. Helyes gondolkozásával, őszinte becsületességével nem csak a családjának, hanem hivataltársainak is megnyerte szeretetét. Ő vette el azután feleségül 1884-ben nagybátyjának, az elhunyt Mihálynak leányát, Borbálát, a terézvárosi templomban. Három fia született Imre, Károly és Ödön.

Az elhalt Mihálynak János és Károly fia a négy középiskola elvégzése után papirkereskedő lett és János az idősebbik, 1892-ben leányágon a görgői és toporci Görgey nemzetségből származó Wohlstreich Viktóriát vette feleségül, aki rokonságban volt a Rottenbiller, Sáretzbügl és Otzmüller régi pesti családokkal. János 1897-ben az Ó-utcában alapitott papirárugyárat, amellyel megalapozta kitartó szorgalommal családja jövőjét. Felesége János nevű gyermekük után Viktor és Lajos ikergyermekkel ajándékozta meg. Ujpestre költözve fiai közül a legidősebb, János elvégezte a középiskolát, a Székesfőváros szolgálatába lépett és a család nagy örömére 1923-ban államtudományi doktorrá avatták a Pázmány Péter Tudomány Egyetemen. A következő évben a régi történelmi nevű borosjenői Kádár nemzetségből, Kádár Jenő kir. kuriai biró leányát, Abigélt vette feleségül. Tichler Viktor és ikertestvére Lajos a négy középiskola elvégzése után édesatyjuk gyárába léptek és az egész üzemet modern alapokra fektették. Tichler Viktor is megnősült az ugyancsak történelmi nevezetességü nagymádi és várbogyai Bogyai családból származó Bogyay Magdát Ujpesten a katolikus templomban vezette oltárhoz. Házasságukból egy kis leány, Magda és egy kis fiucska, Viktor született, az utóbbi azonban az egész család nagy bánatára 1930-ban meghalt. A Tichler család Károly ágának legidősebb tagja, Mihály nőtlen maradt, leány testvérével Budakeszin töltötte élete utolsó napjait és ott is temették el a családi sirboltban. A papirkereskedő Tichler Károly egyetlen fia József István a háboru előtt 1914-ben 17 éves korában hunyt el. Az élettel meghasonlott apa fia halála után Károly-körúton lévő országos hirű papirkereskedését megszüntette és ő is Budakeszin lévő kis nyaralójába vonult, ahol feleségével együtt elhunyt gyermekük emlékének ápolásában morzsolták le életüket.

Tichler Károlynak, a fővárosi tisztviselőnek fiai közül Imre Amerikába ment, második fiuk, Tichler Károly kereskedelmi iskolai tanulmányainak befejezte után 1907-ben a székesfővárosnál kezdte meg pályafutását, mig Tichler Ödön szintén a kereskedelmi iskolát végezte. Az utóbbi kettő a világháboruban hadi szolgálatott teljesitett és a tiszti vizsga letétele után a harctérre kerültek, hol hősiesen álltak meg helyüket, az ősök századokkal ezelőtt mutatott példáját követve. Tichler Ödön olasz fogságba került, ahonnan 1919 októberében jött haza. Tichler Károly Andreyka Arankát vette feleségül. Tichler Ödön pedig 1925-ben kötött házasságot Hofhauser Mária Antóniával, a régi, katholikus, budai patricius család sarjával. Házasságukból 1927-ben kisleányka, Hildegard és 1932-ben Antal nevű fiú született, akiket a kis család telve reménnyel és odaadással nevelt.

*

Egy kétszázéves szép multra tekintő, az ősbudai földön magyarrá vált, polgári erényekben gazdag, vallásos és hazafias érzésben szilárd, nemes családnak rövidre fogott adatait adjuk itt példaadásául és bűzditásul a jelen és jövendő generációnak.

Budai műkedvelők jártak Móron aug. 4.-én, az ottani férfi dalegyesület meghívására. Szinre került Bodó-Magyar-Weninger: „Agglegény-leány" c. 3 felvonásos operettje, amelyet előző napon, zártkörű főpróba keretében a budai Zárda-utcai kultúrházban is bemutattak. A főszereplők: Zsolnay Marianne, Polyák Mici, Halmes István és Edelényi Tibor szép sikert értek el.

Budai kertészek aktuális problémáiról emlékezik meg a „Budai Kertészeti Egyesület" nagy gonddal összeállitott tagértesítője, amelynek lapjain Mezei Mihály elnök melegen utal a Budai Napló számainak a kartársakat érdeklő cikkeire. Sürgeti az Értesitő a megfelelő kertészeti érdekképviselet megalkotását, hogy a készülő kertésztörvény valóban megoldja a kar minden problémáját. Itt emlitjük meg, hogy a Budai Kertészeti Egyesület 1935 május 5-iki közgyűlésén „Magyar Képesitett Gykorlati Kertészek Országos Egyesülete" nevet vette fel és hivatalos helyisége, I. Tárogató út 70. szám alatt van. Az évi tagdíj 6.— Pengő.

Perényi-uti posta-kézbesitésről panaszos levelet közöl a Magyarság: — „Ha a főváros területén felad valaki levelet a reggeli órákban, azt a Perényi uti cimzett, csak másnap délután kapja meg. Az egyidejüleg feladott Debrecenbe és Szegedre irányitott leveleket már másnap reggel kézbesitik. Pest és Buda sok részén napinta háromszor kézbesitenek, a Perényi utiak csak azt kérik, hogy naponta egyszer, de reggel jussanak postájukhoz. Kis dolognak látszik az ügy, de néha állásra való jelentkezésről, idézésről stb. van szó, amiből sok lekésés és kár származhat."

Lovagló és hajtóiskolát vezetett be a közönség számára az Állatkert igazgatósága julius 1-én. Máris sokan vannak, akik a minimális 50 filléres és 1 pengős félórás leckékre tanitványokul szegődtek és az összel felállitandó fedett lovardában az eddigi 10 nyerges lovon kivül kiegészitett lóállománnyal folyik tovább az oktatás.

Lengyelországban járt a magyar cserkészek árvalányhajas kis csapata, hogy a tavalyelőtti jamboree kedves emlékeit a testvérnemzet fiai körében felmelegitsék. A magyar csapatban résztvett Ravasz László az I. ker. Iparosok és Kerskedők Köre elnökének László fia is, akinek leveléből idézzük: „Nagyon jól érezzük magunkat, csak fáradtak vagyunk egy kicsit. Minden állomáson lelkesen fogadtak, Krakkóban és Censtochovában egy-egy napot töltöttünk. Spalában 16.000 lány és 30.000 fiu vett részt a felvonuláson. Nagy keletje volt a magunkkal hozott 6000 tartalék árvalányhaj csokornak, egy-egy csokorért 6 zlotys nyakkendőket is kaptunk. Megnéztük a leánytábort és 3—7-ig autogrammokat osztogattunk. Ugy szeretnek, hogy a közönség a kalapunkról csipkedi el az árvalányhajat. Nem akarják elhinni, hogy az nem fű, hanem termés, igy hát mindenki „sárga magyar fűvet" kér tőlünk."

Gellérthegyi vendéglőről azt irja az Ujság: A Gellérthegyen, a pesti oldalra nézően, van egy vendéglő. Erről a pontról legszebb a kilátás, talán páratlan az egész világon. Ennek ellenére a vendéglő berendezése szegényes, elmaradt, a közlekedés oda nehézkes s az illetékes körök még nagyon távol vannak attól, hogy a Gellért-szállóhoz hasonló szállodát épitsenek. A vendéglőnek oly elsőrangunak és minden igényt kielégitőnek kellene lennie, hogy egyetlen idegen se mulassza el, hogy oda fellátogasson és ott tartózkodjék.

Margitsziget közvilágitásáról az egyik lap azt irta, hogy a fő utvonal szegényesen és ósdi módon van világitva, ahol még rablótámadás is lehetséges. Meg kell állapitani, hogy a Margitsziget rt. éppen az elmult hetekben gondoskodott a villanykörték kicseréléséről, a kétszeres fényerejü lámpák és a már régebben alkalmazott középvilágitás a legfontosabb igényeket kielégitik.

9-es villamos eddigi utvonalát az őszi Bszkrt programm keretében megröviditik és ezentul a kocsik csak a Török utcáig járnak Kelenföld felől. A tervbevett vonalváltozásokkal egyidejüleg a Budáról Pestre járó 4, 7, és 7a. villamosok nem fordulnak be a Nagykörútra, hanem végállomásuk a Nyugati pályaudvarnál lesz. Számos pesti vonal is megváltozik, viszont a jegyekkel ezentul egy órán belül korlátlanul lehet átszállani.

Budán vivják a Főiskolai Világbajnokságokat, a BEAC kelenföldi pályáján, ahol állandóan száz ember dolgozik a sporttelepen. Az eredeti pályát a főváros hozzájárulásából jelentősen kibővitették, és a tribünökön összesen 16.000 ember számára biztositottak helyet. Megnagyobbitották a klubházat, kiépitették a sporttelephez vezető utat és minden előkészület megtörtént, hogy a versenyekre a pálya komoly sportkultura képét nyujtsa.

Állatkerti séták cimmel adta közre Nádler Herbert az állatkert kiváló igazgatója legutóbbi külföldi tanulmányutjának eredményeit. Berlin, Halle, Hamburg-Stellingen, Düsseldorf, München-Hellabrunn és Wien Schönbrunn állatkertjeinek tanulságai sorakoznak a házinyomda pompás kiállitásában fényképekkel gazdagon illusztrált füzetében, amely érdekesen világitja meg az állatok elhelyezésének, gondozásának és szaporitásának különböző módszereit. A szakember alaposságával tér ki Nádler igazgató a különböző telepeken gondozott állatok életkörülményeire és arra a kulturára, amelylyel az idegen égövek zoologiai együtthatóit varázsolta Európába az emberi találékonyság. A mindvégig érdekfeszitően megirt füzet elolvasása mindenki számára élmény.

Magyar Semmeringgé akarja varázsolni a Jánoshegyet Bánó Dezső Balatonfüred volt vezérigazgatója. A tervezett függővasut megvalósitásán kivül gyógyszállót akar épiteni és magaslati gyógyhellyé kivánja nyilvánitani a hegyet. Állitólag pénzügyi körökben is komoly visszhangja van a tervnek, amely iránt Szendy Károly polgármester is ismételten érdeklődött.

Gyász. Csóri Ferenc a Dunajobbparti Szeretetotthonok érdemes ellenőrének Csóri Józsefnek fivére julius 12-én hirtelen elhunyt. A szeretetotthon ápoltjai igaz megilletődéssel kisérték utolsó utjára a Farkasréti temetőben.

Érdekes vezércikket irt legutóbb az Ujság „Szakemberek" cimmel, amelyben többek között Mező Ferenc dr.-nak az 1928 évi szellemi olimpiász győztesének mellőzését is szóvá teszi a tanügyi kinevezéseknél. A lap szerkesztősége Kovács Ákos dr-tól a következő levelet kapta: — Nagybecsü lapjuk vezércikke nyomán, kérdem én is, mint teljesen pártatlan szemlélő, miért mellőzte a hatalom Mező Ferenc tanárt, aki hirt és dicsőséget szerzett hazájának. Legalább az igazgatói cimet csak megérdemelte volna?

4-es autóbuszon julius 25-ike óta uj 24 filléres szakaszt léptettek életbe a Krisztina-tér és Lenke-tér között.

Önképzés utjai cimen értékes tanácsokat ad az életbe induló érettségizett ifjuságnak Orel Géza főigazgató a Kossuth Lajos Felsőkereskedelmi Iskola értesitőjében. — A munkanélküliség az egész nemzetre megdöbbentően nagy veszélyt jelent. Mindenki bizalmatlan oly fiatalemberrel szemben, aki éveken át semmit sem csinál. Hosszú tapasztalatom alatt nem találtam olyan ifjat, akiben lett volna elég előrelátás és kitartás, hogy a német, francia vagy más követség több éves tanfolyamát alaposan elvégezze és alaposan megtnulja egyik vagy másik nyelvet. Pedig az idegen nyelvek igazi — és nem képzelt — tudásával ma is lehet állást kapni, főleg ha az illető a gyors és gépirást is érti és tud helyesen irni. Az önképzés az örökös hajtóerő, amely nem csak tartalmat ad az életnek, de végül is sikerhez vezet.

Festékáruk, háztartási, pipere és illatszeráruk legolcsóbb beszerzési forrása a Széna tér 7. alatti Pátria festékház, mely dús raktárával és szolid áraival méltán versenyez a pesti üzletekkel. A Pátria festékház minden megrendelést dijtalanul házhoz szállit 61—0—53 szám alatt történő telefonrendelésre.

Budai Ferences Énekkar julius 13-án este a Zárda utcai kulturházban rendezte évadzáró vacsoráját, amelynek különös jelentőséget adott, hogy azon P. Schrotty Pál ökonomus és definitor generális (Róma) volt margitkörúti házfőnök és plébános is megjelent. P. Schrotty Rómában is lelkes harcosa a magyar ügynek és mint a Ferencrend egyik első egyházjogi méltósága számos barátot szerzett nemzetünknek. A vacsorán Schleicher Frigyes karnagy üdvözölte P. Schrottyt, mint az énekkar régi lelkes patronusát és a difinitor generális válaszában régi szeretetéről biztositotta a budai hiveit. Értékes műsor egészitette ki az estet, amelyben a zenekar, Cecilis Kató és Lajtai Károly működtek közre. A kedves hangulatú vacsora után a fiatalság táncra perdült és a késői órákig maradt együtt. A társaság a Stambul kávéházban folytatta az estét, ahol melegen ünnepelték Halász Károlyt a kedves vacsora főrendezőjét.

Boráros téri híd épitkezéséről hatalmas riportot közöl a Magyarság. Havonkint 170—200.000 pengőbe kerül az épitkezés. Az állam évi egy, a főváros évi két millió pengővel járul a költségekhez. 1933-ban a budai parti munkák és mederpillérek épitésére megbizást kapott a Zsigmondy Béla rt., a Palatinus rt. és a Fábián-Somogyi és György cég (szóval megint Schifferék!?) Egyelőre úgy látszik, hogy 1937-re elkészül a híd, habár a kesson munka nagyon lassan halad. (A nevezetes magyar mélyépitő triumvirátus természetesen mindig az alagutakban és a kessonokban piszmogja el a drága időt és a polgárság keserves adómillióit!)

Közgazdaság

SCHOBER BÉLA

az Angol-Magyar Bank élén örvendetes eseménye gazdasági életünknek. A közgazdasági életben vezérszerepre hivatott Nemzeti Bank volt vezérkari főnöke nem pihentette kipróbált tevékenységét a magyar bankvilágra is komoly időkben. Megnyugtató és biztató, hogy a magyar élet minden zugához szervezeti szálakkal fűződő Angol-Magyar Bank nyerte el Schober Béla további munkakészségét, amivel a gazdasági irányitásra hivatott bankvezérek testülete ismét kiemelkedően nagy egyéniséggel bővült. Schober Béla bankpolitikája konzekvensen folyik az előző állomáshelyén alkalmazott etikai elvekből és mindenképpen értékes téglája lesz az ujjászülető magyar közgazdaságnak.

FLEISSIG SÁNDOR alelnök-vezérigazgató a kormányzótól első osztályu magyar érdemkeresztet kapott, amivel együtt jár a kegyelmesi cim használata. A jubiláns bankvezér kitüntetése a magyar közéletben osztatlan örömet keltett.

SZURDAY RÓBERT vezérigazgató fehér selyemből gyönyörű aranyhimzéssel készült 3000 pengő értékű uj zászlót ajándékozott a Pázmány Péter Tudományegyetemnek.

POSCH GYULA dr. a PK. vezérigazgatója felakarja emeltetni a vidéki pénzintézetek hitelkeretét.

BUDAI-GOLDBERGER LEÓ javaslata alapján valósul meg az egész ipart érdeklő exportkassza.

STEIN EMIL dr. vezérigazgató Pörtschachban nyaral.

Ganz gyár ismét kimagasló teljesitményt mutatott a Budapest—Hegyeshalom vonal villamositásával. Az elmult napokban nyitották meg az uj szakaszt s a megnyitáson a Ganz gyárat Práger Pál és Klein Ferenc vezérigazgatók képviselték. A meleg ünneplésből jutott Kandó Kálmán mérnöknek is, aki elektromos mozdonyaival világhirt szerzett a magyar iparnak.

A Brüxellesben rendezett Nemzetközi Világkiállitás Intéző Bizottsága a kiállitással kapcsolatban vajminőségi versenyt rendezett, melyben minden ország részt vehetett. A versenyre beküldött mintákat megfelelő tárolás után nemzetközi bizottság vizsgálta felül. A birálóbizottság az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ budapesti telepe által beküldött vajmintát a legmagasabb dijra a „Diplome d'Honeur"-ra találta érdemesnek. A nemzetközi fórumnak ez az elismerése nemcsak az OMTK-nak, hanem az egész magyar vajiparnak a legnagyobb dicsérete és világviszonylatban számottevő elismerése.

Phönix Általános Biztositó rt. legutóbbi közgyűlésén ismét beválasztotta igazgatóságába Carl Vaugoin ny. osztrák szövetségi hadügyminisztert és Otto Korvik vezérigazgatót.

Stühmer Frigyes rt. a német Trumpf gyárral ujfajta csokoládé- és cukorkaülőlegességek gyártására, Trumpf Csokoládé Kft. cég cim alatt, 12.000 P törzstőkével önálló vállalatot alapitott, amelynek telephelye VIII. Szentkirályi utca 6. szám alatt van.

Brassói Cellulozegyár rt. közgyűlését julius 26-án tartotta. Az alapszabályok lényegtelen módositása után tudomásul vették, hogy a vállalat ez évben sem tudott sokkal kedvezőbb üzleti eredményt elérni és a multévi áthozattal együtt a veszteség 11.813.37 pengő.

A Hoffher-Schrantz Clayton-Shuttlewort Magyar Gépgyári Művek rt. mult üzletévében forgalmát uj piacok megszerzése utján emelte, mig a belföldi és szomszédos felvevőképesség alig javult; ennek **tulajdonitható, hogy a lezárt** mérleg a tartalékalapnak 252.843.93 P-vel való dotálása után 920.360.83 P veszteséggel zárult. Az igazgatóság a közgyülésnek javasolta a veszteségnek a tartalékalapból leirását. A folyó üzletévben a forgalom tovább emelkedett.

Mercur Váltóüzlet rt. 1934. évi mérlege további örvendetes fejlődést mutat. Az alaptőke 500 ezer pengő, az idegen tőkék összege megközeliti a négymillió pengőt. Bruttó nyereség, áthozattal együtt, 115 ezer pengő, a kimutatott iszta nyereség 10.665 pengő.

Idegenforgalmi, Beszerzési, Utazási és Szállitási rt. julius 5-és tartotta közgyülését a MÁV igazgatósági palotájának tanácstermében. A vállalat mult évben eszközölt nagyarányu átszervezése meghozta várt gyümölcseit. Az 1934 évi üzletek 155.060 P nyereséggel zárultak.

Magyar Fém- és Lámpaárugyár rt. (a Magyar Általános Hitelbank érdekeltsége) 1934-ben 1.8 millió P részvénytőkével 994.663 P üzemi nyereséget és 3893 P házbérjövedelmet számol el. A mérleg 1,630.861 P veszteséggel zárul, ami egészen megegyezik a mult évről ezen a cimen áthozott összeggel.

Gazdasági tükör

— Kényszerracionalizálási tervek hire terjedt el a malomiparban.

— Magyarország Brémában szabadkikötőt kap.

— Veresegyházi földgáz forrás felhasználásával foglalkozik a főváros.

— Az uj vásárpénztár egy millió pengős alaptőkével alakul meg összel.

— Megkétszereződött a Balaton vasuti forgalma.

— Bérlő jelentkezett a karcagi gázkutak felhasználására.

— A kukorica áremlkedése miatt a Futura ismét román és jugoszláv árut hoz be.

— Hosszhullámot idézett elő a szárazság az árutőzsdén.

— Nemzeti Bank szerint tulsokan igénylenek utazási valutát.

— Felbontották a török-magyar kliring megállapodást.

— Dunántuli magyar katonalovakat vásárol Olaszország.

Felelős szerkesztő: Viraág Béla
Segédszerkesztő: Magyar József.
Laptulajdonos: VIRAÁG ÉS TÁRSA
Kiadásért felel: Viraág Béla

Neufeld Zoltán (Pannonia) nyomda
Budapest, VI. Vörösmarty utca 47/a. sz.
Telefon: 28—1—98.

BELLEVUE
SZÁLLODA ÉTTERME!
A legszebb terrasz
Eső esetén is fedhető
ROOSZ EMIL zenekara. TÁNC
Telefon: 52-8-84

HALLÓ! FIGYELEM!
Nyári borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében. Kostolja meg nagydijjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhirű
SZEKSZÁRDI
SAJÁT TERMÉSÜ
BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállitunk. Tegyen próbát!
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése.
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19.
TELEFON; 32—0—63.
Ügyeljen a cimre!

Kadarka, fanyarkás vagy édeskés, könnyü	—.70
Asztali fehér, zamatos izü, könnyü fajta	—.80
Ó-rizling, nehéz zamatos óbor	—.90
Vörös „Bikavér", igen nehéz, fanyarkás	1.—
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor	1.20
Vörös ürmös, édes, fűszeres „Vermouth"	1.50
Csemege fehér, édes nehéz	1.50

A TESZ nagydiját és aranyérmét nyerte el
Minden budai polgárt szivesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető

A betegségek egész sora
így: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség, stb stb. eseteiben a
HUNYADI JÁNOS
keserűvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló ereedménnyel használhatja. Az orvosok ezrei irják elő betegeiknek és a betegek tízezrei írnak róla elismerő nyilatkozatot.

SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi és női osztály.
A legmodernebb berendezés.
Szakképzett személyzet.

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért zenekarával
naponta
GUNDEL-GELLÉRT
ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

KÁLYHÁS!
Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhirű céghez
BÉRES MÁRTON
I., Logodi-u. 19. Telefon: 53—0—33.

MENCZER
TISZTITÓ
mos, fest, tisztit
Központ:
I. TÖRÖK-U. 3.
Margit krt. sarok.
(Admiral mozinál)
Tel. 50-4-93.
Fiókok:
I., Győző-u. 5. (Pálya-u sarok) Tel. 54—9—71
IV., Duna-u. 6. (Belvárosi kávéháznál) Tel. 83—0—03
Háztól és házhoz mindent szállit vidékre is!

Éhgyomorra
naponta igyék egy pohár
Kristály
vizet

CIMFESTŐ
Első budai, legrégibb cimtáblafestészet
VÁLI GÁBOR, II., Iskola ucca 18.
Alapitási év: 1895.

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő ucca 9.
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerinti magas kamatot térítünk.
Akár venni, akár eladni ónajt ingatlant, forduljon bizalommal ujonnan bevezetett ingatlan osztályunkhoz
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel áll rendelkezésére.
Saját deposit

W. C. FÜRDŐKÁD, kályha mosdó stb. szabott áron
HUBERT, Liszt Ferenc-tér 4
Telefonszám: 22—2—67

KIRÁLY FÜRDŐ
Épitette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.
Budán, II., Fő ucca 84. sz.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot, magnéziumot tartalmazó hévviz köszvény, csúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1, nőknek hétköznap d. u. 2-7.- Ivókúra

IGYUNK HARMAT VIZET
Megrendelhető a székesfővárosi Ásványvizüzemnél, I, Gellért rakpart 1. Tel.: 53-0-03.

XXXII. évf. 1202 sz.

ELŐFIZETÉS
Egy évre . . 24.— P
Negyed évre . 6.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületek, amelyek nek hivatalos lapja, tagjai *féláron* kapják

Budai Napló

1935. szept. 8.

HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 fill. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint.
A hirdetés díja mindenkor **előre fizetendő.**
Állandó hirdetőknek nagy kedvezmén

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

Felelős szerkesztő: **VIRAÁG BÉLA**
Főmunkatárs: **Szombathy Kálmán**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: I, Maros-utca 23.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig.

NEM VOLT OLY FONTOS SOHA

mint éppen most, a nagy letörés, a nagy nyomoruság, nincstelenség, kenyérhiány és állástalanság idején, hogy „. . . a megfelelő helyre a megfelelő embert. . ." állitsák. Első sorban ott, ahol a vezetőszerep valami különös szakképzettséget kiván. Sajnos, vannak még, azaz alakultak ki újabban olyan szakmák, ahol a legalaposabb tudás még valami különleges ős-ösztönöket is megkiván. Szinte jósszerű képességeket.

Ennek a nemzetnek a szerencséje, hogy mindig voltak kivételes képességű fiai, akik nagyrészt külföldön boldogultak. Liszt Ferenc, Zichy Mihály, Munkácsy, Puskás, Kőrösi Csoma Sándor és még egy végtelen sora a világnagyságoknak. Volt bőven, jutott a külföldnek is. Magyarországon több zseniális ember termett mindig, mint egész Európában. Milliókra megy azok száma, akik itthon nem tudtak boldogulni, de külföldön megbecsülték tudásukat.

Nálunk viszont boldogulnak és gazdagodnak a bolgár kertészek. Ezt ne tudná a magyar gazda megtanulni? Tudná. Példa rá Kecskemét, Nagykőrös. Ott művészek már e téren és baromfitenyésztésünket szivesen látja a londoni piac, — lovunkat, ökrünket az egész világ.

Fekete hó cimen megírtam egyszer, hogy geológus mélyfúróink az egész világon urai a föld belsejét kutató munkának. Pedig azelőtt sohasem foglalkoztunk ezzel. Itthon újabb fúrásaink eredménye: — a titokzatos „Juventus" forrás, amely játszva gyógyítja az orvosok által megállapitani nem tudott nehéz betegségeket. De ott van Hajduszoboszló, Debrecen, Karcag, — néhány év alatt világhirre tettek szert. De itt van Buda!

Évezredek óta mutogatja világhirre érdemes, földalatti gyógykincseit, de Zsigmodny óta — ötven éven át — senki fölszálló vizet nem tudott hozni, az egyetlen Pávai Vajna Ferencen kivül. Itt is, az országban is. Az ő sikeres fúrásai nyomán, mások is próbálkoztak — hiába. Csak óriási költségeket pocsékoltak el. Pávai Vajna ellen irigyei és epigonjai állandóan Lillafüred abbamaradt fúrását hánytorgatják fel. Pedig azt laikus is tudja, hogy ott, ahol a hegyek között melegvizű tó van, ott mélyen lent, valahol forró forrásnak kell lennie. Lillafüred fúrását a politika dugaszolta el. Egy megállitott fúrás a harminc sikerrel szemben jelentéktelen. Miért nem a harminc sikereset emlegetik?

Nemcsak, hogy nem emlegetik, de az irigyek aknamunkája még azt is lehetetlenné tesz,i hogy ezt a rendkivüli tudású embert, az ő rettenetes munkakészségével, csodás ösztönével, — kellőképen kihasználhassuk a nemzet érdekében.

Mennyi munkaalkalom, a megélhetésnek mennyi alkalma és alig-alig felfedezett forrása szunyad ezekben a felkínálkozó természeti kincsekben. A Máv. nagy terhét, azt a 70 milliót meghaladó évi nyugdíjat 3 év alatt lehetne leszállítani az egyharmadára, ha azokat a föld mellől került alantas alkalmazásban állott nyugdíjasokat, a feltárt melegviz-források révén primőr termelésre lehetne fogni, amiből ők maguk is jobban megélnének, mint nyomoruságos nyugdíjukból. Ezek az ingyenes energiaforrások az egész világ piacát biztositanák nekünk, mert az üvegházak fűtőanyagának megtakaritásával, 75%-kal olcsóbban termelnénk, mint a Páris melletti primőrtermelők, akik egy holdon gazdálkodnak és autón járnak. Az utolsó tíz év alatt Pávai Vajna száz forró forrást feltárt volna, lehetővé téve a primőrök olcsón való termelésén kivül, az olcsó világitást, fűtést és más olcsó energiát.

Nagy érték a földgáz! Talán ma a legnagyobb — a nagyvárosokban, ahol világit és füt. Ez kiséri a legtöbb forróvizet, amely a mélységből feltör. Valóságos, nagy ipartelep lehetne az egész Alföld, — ahelyett szócsatákba fullad minden becsületes törekvés. Minden nagy gazdasági kérdés — nálunk — egy ember megélhetésének a kérdésévé válik. A szakmákban, a nem szakemberek számára. Egy ember megél és milliók pusztulhatnak.

Ez a nagyétvágyú, kistudású emberek kora, akiktől éhenhalhat a nemzet.

Bizonyitja ezt a közel mult. Unosuntalan olvassuk, hogy valahol a Bükk tövében, a Tisza mentén, Szatmárban annyi lesz a petroleum, hogy azontúl egy cseppnyit sem kell behozni és — sehol semmi. De van, valahol a Dunántúl, Mihályiban, ahol — már szagolnak valamit. Sajnos, nem földgáz, hanem szénsav s éppen ez nem kell az ott fúró külföldieknek. Az ilyent aztán sietnek az állam nyakába varrni.

A pestkörnyéki most feltárás alatt álló petróleum- és földgáz-fúrások mégis csak mások, csakhogy — ezeket Pávai-Vajna Ferenc tárta fel. És. . .?

Nehéz ezt megérteni, Uraim!

A szenvedő ország, a görnyedő polgárság érdekében felzúdul itt minden jobb érzés.

De ma — fojtsuk vissza a lélegzetünket, mert sorsdöntő órák, napok előtt állunk.

Ma hallgasson el minden jogos panasz, — ma némuljon el minden kétkedő szó.

A magyarság jövője van kockára téve, és nem mi intézzük, kevés a szavunk hozzá. Osztatlan bizalom kell, hogy kisérje azokat, akik ma a gyeplőt tartják és a helyes utat keresik.

A magyarok istene segitse őket!

VIRAÁG BÉLA

A Viziváros létérdeke

a Batthyányi vásárcsarnok életképes fentartása. — Állandó virág és gyümölcskiállitás. — Az Óbudán túli országrész lerakodója

A budai kereskedők panasza, mely szerint túlnagy költséggel és időveszteséggel vásárolnak be a „csepeli" nagy vásáron, arra készteti a II. kerületet, de egész Buda társadalmi köreit és egyesületeit, hogy élénkebben foglalkozzanak a Batthyány-téri vásárcsarnok ügyével. Tény, hogy a kereskedők és vendéglősök már hajnali 3 órakor kénytelenek embert, kocsit elindítani Csepelre, hogy idejében haza kerüljön az áru. Ez a 2—3 órai idő és az a költség, amellyel ez a bevásárlás jár, rendkívül megdrágítja az árut, — azt az árut, amit hajón, vonaton és kocsin hoznak északról, az Óbudán túl, Esztergomig terjedő vidékről, — elsétálva itt a Batthyány-téri csarnok előtt, mert a gyümölcsöt és a zöldségféléket, finom primőröket csak lépésben szállíthatja a termelő, nehogy összetörje és eltölt 3—4 órát azzal, hogy innen Csepelre jusson és vissza.

Ugy a termelőnek, mint a nagyban vásárló kereskedőknek, vendéglősöknek nagy hasznára válna, ha ebben a vizivárosi vásárcsarnokban létesítenének Buda számára nagy vásárt reggel 5—10 óráig. Mi budaiak olcsóbban élnénk és úgy a kereskedő, mint a vendéglős mégis többet keresne.

Ezzel a kérdéssel foglalkozott legutóbbi ülésén a

II. KERÜLETI IPAROSKÖR,

amelyen részt vett több régi kereskedő és ismertette ezt a ferde helyzetet.

Váli Gábor elnöklete alatt bizottság alakul, amely ezt a kérdést állandóan felszínen tartja és *Grenyó* Bertalan ügyvezető elnök inditványára elhatározták, hogy népes küldöttséget vezetnek a polgármester elé és föltárják előtte azt a különös helyzetet. Szendy polgármesterről tudják, hogy minden kérdést megfontol, igyekszik azt legjobban megoldani és — ami fő — be is fejezi. Azt is tudják, hogy Budát szereti. Bizalommal mennek feléje.

Az iparoskör ez ülésén Váli Gábor szóvátette, hogy Budának kötelezettsége van a Budai Napló szerkesztőjével, Viraág Bélával szemben, aki már 32 esztendeje szolgálja Buda és polgárainak nagy érdekeit és számos általa felvetett eszméje vitte Budát mai fejlődése útjára. 72 esztendős az ősz szerkesztő, aki beteg is, most lépett irodalmi működése „ötvenedik" esztendejébe és ezt az alkalmat ki kell használnia Budának, hogy vele szemben háláját bizonyíthassa. Az elnökség felhívja a budai iparos és kereskedő köröket és egyesületeket, hogy e jubileum megünneplését beszéljék meg.

A „Budai Iparosok és Kereskedők Köre" vasárnap déli összejövetelén szintén élénk vitára adott alkalmat a Batthyány-téri vásárcsarnok ügye.

Most hogy a Testnevelési Tanács nem vállalta a vásárcsarnok átalakításának költségeit, ismét nyilttá vált ennek a vásárcsarnoknak az ügye.

Itt az az álláspont talált élénk pártolásra, hogy azt tegyék a fürdőváros egyik kedves helyévé azzal, hogy ott állandó

VIRÁG- ÉS GYÜMÖLCS-KIÁLLITÁST

rendezzenek, ami kedves látványosság volna, használna a gyümölcstermelőknek és nem járna valami nagy költséggel a csarnok átalakítása, — sőt jövedelmező volna, mert csekély beléptidíj mellett jövedelmet is hozna, de elrekesztve a csarnok egy részét üvegfallal, ott kávéházat és éttermet rendezne be méltányos bér ellenében — szivesen látogatná a közönség. Igy megtérülne minden költség, — volna a Vizivárosnak érdekes látványossága a fürdővendégek és idegenek számára, — de fejlesztené ez az állandó kiállitás Buda kertészetét és gyümölcstermelését. *Hubert* Vilmos elnök ily irányú propagandát készít elő.

A két elgondolás kapcsolható és föltétlenül hasznára válna Budának, az idegenforgalomnak és a fürdőügynek.

Dubonai Pál

Nincs forrás, nincs madárdal a budai hegyvidéken

„. . . Sokszor szó volt arról, hogy a budai hegyvidék vízszegény, — vagy hogy mélyen járnak azok a karsztvizek, amelyeket fel kellene tárni s így a madár nehezen tud itt megélni. Főleg a dalos madár. Azért nincs, vagy csak nagyon ritka a madárdal a budai hegyvidéken. Pedig erre szükség van, mert a vidék szépségét, báját, kedvességét emeli.

Ezen okvetlenül segíteni kell.

Vagy meg kell keresni a forrásokat, még ha mélyebben vannak is, vagy mesterséges forrásokat kell teremteni. A vízvezetéket tovább, kiljebb kell vezetni és ott apró tavakat alkotni. Ezek a pihenőhelyek máris kedvesebbé tennék a kirándulásokat, de föltétlenül vonzanák az éneklőmadarakat, ami csattogó madárdallal telítené az erdőket. Ezek mellé téli etetőket is állíthatna a város, megszaporítva az erdőőrök számát.

Az ügyesen levezetett vizek csak hasznára volnának az erdei fáknak, az egész erdei kulturának, — de állandóan vízzel látnák el a hegyekeből levezető árkokat, apró vízcsíkok tennék azokat kedvessé.

Mindez nem járna valami elviselhetetlen költséggel, de aránytalanul emelné a hegyvidék szépségét. . ."

Történelem a föld alatt

— A tabáni és óbudai uj ásatások —

A Budai Napló 1935. július 17-i számában Margittay Rikárd dr. belső munkatársunk tollából tudósítást közölt „Az óbudai ásatások" címen,

NAGY LAJOS DR.,

az akvinkumi múzeum igazgatójának lapunk részére tett nyilatkozata nyomán. Kiegészítésül most adjuk közre a Debrecenbe egyetemi tanárnak kinevezett tudós igazgatónak a tabáni és óbudai ásatásokhoz fűzött további felvilagosításait.

— A tabáni városrendezéssel kapcsolatos földmunkák során római őrtorony került napvilágra, melyet 374 körül Frigeridus római helytartó emeltetett s amelyet most a fővárosi kertészet méltó módon, díszes helyen fog megőrizni. Sikerült feltárni a római kort megelőző kelták putrilakásait is a Tabánban és 4 szobára való anyagot a kutató tevékenység már összeszedett. Igy bebizonyosodott, hogy az a kelta korról való kapcsolat, melyet azelőtt csak gyanítottunk, tényekkel is bebizonyítható. Stradovitz Alcsia régész, II. Napoleon császár idejében a franciaországi Bibracte kelta várost találta meg és írta le.

Ugyanakkor azonban a kutatók ott még korábbi korszakok anyagát is megtalálták és pedig a csiszolt-kőkorszak neolit emlékei mellett előkerültek a korai bronzkor mészbetétes edényei is, melyet kagylók mészpáncéljából nyert fehér anyag díszít. Utána a Hallstatti (vas) korszak emlékei kerületk napfényre s így mindezekből megállapíthatók, milyen ősi történelemelőtti időkben létesült az a dunai révátkelő hely, hol azután már a magyar középkorban a sokadalmakat (vásárokat) tartották s amely alapul szolgált a Minor vagy Parvus, Pest, azaz a mai Buda kialakulásához.

Megemlitettem, Óbudával kapcsolatban a Laktanya-utcai régi zsidótemetőt. Ennek sírkövei között több olyan darabot fedeztünk fel, melyek korábban római sírkövek voltak és 1733-ban átfaragták. Ugyszólván ezek képezték az óbudai zsidó múzeum alapításának magvát, melyet azután Orova Zsigmond dr. székesfővárosi bizottsági tag valósított meg, díszhelyre állítva e kőemlékeket. Különösen fel kell hívni a figyelmet e múzeum ötvös tárgyaira, melyek a kiállítási anyag bővítésekor odakerültek. Itt olyan nagyértékű, ritka tárgyakat őriznek, hogy az Iparművészeti múzeumban megnyílt ötvösművészeti kiállításon külön fülkében mutatták be a zsidó múzeum által kölcsönzött anyagot s a thóradíszek, takarók, függönyök több szekrényt töltenek meg. E darabok már az 1888. évi országos kiállításon is szerepeltek de akkoriban azokat mint „augsburgi" jellegű ötvös munkákat könyvelték el az ott létezett híres ötvösműhelyekről s csak most, mióta a saját magam és Mihalik Sándor kutatásai alapján pontosabban ismerjük Pest-Buda ötvösművészetét, derült ki, hogy annakidején az óbudai zsidó hitközség nem az augsburgi műhelyből, hanem a pesti és budai ötvösöktől szerezte be kegytárgyszükségletét. Ezáltal olyan anyag került a tudomány elé, mely egész új színbe és világításba helyezi Buda és Pest eddig nem ismert és félreértett ötvösművészetét."

Eddig tartott tudós professzorunk páratlan érdekességű közleménye, mely után előmunkása, Hugyecz József mutatta meg e sorok írójának a feltárásokat. Ez az ember is valóságos archeológus, csak úgy dobálózik egyszerű ember létére a „hypocaustum" (földalatti fűtés) „szarkofág, „Dis Manibus" felirattal, szakkifejezésekkel, s notesza tele van a kutató árkok pontos rajzával és felmérési adataival. Fényképezés után búcsúzunk Nagy Lajos igazgató úrtól aki nemsokára itthagy bennünket mindnyájunk nagy szomorúságára s titokbna csab abban reménykedünk, hogy egyszer mégis csak Budán fogjuk őt ismét viszontlátni.

Margittay Rikárd dr.

Szalay Sándor dr.:
ny. elöljáró

A Sashegy

. . . „Nem tudom, van e olyan élő magyar lény, akár Budapesten, akár a vidéken, aki még nem volt a Sashegyen? Könyörgöm neki, saját érdekében, hogy mielőbb pótolja a mulasztást. Kalapot kell emelni a főváros Sipőcz rezsim-je előtt, azért, amivé varázsolták a Sashegyet. Valóságos miniatür Svájc! A nagyszerű sziklák alatt, felett és mellett kedves szerpentin utak kigyóznak, egyik a másik fölött olyan költői módon, aminél szebbet, főváros közelében lehetetlenség volna találni. A hegy két csúcsáról pedig olyan gyönyörű kilátás nyilik, hogy talán a legpompásabb az összes budai kilátások között."

Igy ir, a ragyogó tollú Nagy Emil, volt m. kir. igazságügyminiszter, a Pesti Hirlap aug. 11-ik vasárnapi számában

Évtizedek óta, nap nap után járom a gyönyörű, mesék országába illő helyet és a természet fenséges szépségei után vágyó lelkem még sohasem fáradt el. E táj látása mindig ujat nyujt. A felhők örökösen változó játéka: a város, a hegyek, a völgyek fölött; a szinpompa különfélesége, amelyet egyfelől az élet, a szüntelen mozgás, másfelől a békesség birodalma: — a szabad természet, a kék hegyek, az alföld áldott termésének szingazdasága — nyujtanak. Mind megannyi, festő ecsetjére való kép. Hát még a napkelte! Vagy a fenséges tüzes korong lenyugta, az égi erő és hatalom fényszórója, milyen hatással van a porszemre, akit a Föld nevű bolygócsillagon — embernek hivnak, saját magát pedig a teremtés koronájának mondja?

A Sashegy mindkét magaslata dolomit kőzet alakulat és ott ahol megfelelő földréteg is van, fenyőfával boritott. Kár, hogy a kommunisták ideje alatt két izben is erdei tűz pusztitotta a szép fenyőfa kulturát. Távolsága a belvárostól tiz perc. A 8. számu autóbuszjáraton, amely a legkiválóbb, szinte csodálatos műszaki megoldással épült transverzális uton halad át, a hegy északi részén. A keleti és nyugati hegyoldalt pedig az 59. és 61-es villamosvonal érinti. A hegynek mind a négy oldalát villák és ezek parkjainak százai diszitik. Levegője tiszta, száraz, por-, füst- és kénmentes, szubalpin és a déli oldalán való állandó lakás — az orvosok tapasztalatai szerint, — a alkalmas a légutak betegségének és az ugynevezett Basedow-kórnak gyógyitására.

Egykor a világhires sashegyi bor termelőhelye volt, most pedig a legizletesebb őszibarack hazája.

Ha azonban mind azokhoz kellene eljuttatni ezt a lappéldányt, akik eddig a Sashegyet és vidékét felkeresni elmulasztották — mondjuk — csak a fővárosunk lakosai cimére, akkor is, félmillió példányban kellene e lapot megjelentetni; mert többször, mint nem, megesik, hogy legragyogóbb napokon is, alig pár százan élvezzük ezt az elragadó kilátást és üde levegőt. Pedig a közmondás szerint: — „galambok csak oda repülnek, ahol galambok vannak". A fürdőváros idegenei előtt, de ugy látszik a főváros polgárai előtt is — magunknak kell az utakat kitiporni, hogy nyomunkban forgalom, élet ébredjen.

Itt vannak a főváros területén müködő elemi- és középiskolák, — irányitsanak ezek ősszel és tavasszal csak egy-egy kirándulást a Sashegy és vidékére — például ősszel a barackos Sasadra — megtelik a tiszta, egészséges levegőjű vidék eleven élettel, szárnyaló dallal, játékkal és vidámsággal és a hazatérés rövid utja sem igényel fáradalmat a játszásban elfáradt gyermekektől. A sok turista szervezet pedig, amely nagyobb feladatokra szokott vállalkozni, téli programjába állithatná be, a télnek majdnem minden napján fehér kalapu Sashegyet és ennek romantikus vidékét.

A mi büszkeségünket: — Nagy Emilt is leleplezem. Hogy miért tartja velem és másokkal együtt a sashegyi kilátást a legpompásabbnak, az összes budai kilátások közül? — mert innen elláthat drága csonka hazánknak arra a tájára is, ahol az ő bölcsője ringott, amerre a látás olyan végtelen, mint a magyar fájdalom.

Régi budai óhajtás

amely minden választás után megnyilvánul, most is jelentkezik már a régi módon és a régi keretek között. Bizalmas, baráti társaságokban kerül szóba, hogy kellene egy bensőséges, minden erőszakosságot kizáró B u d a i P á r t . . . Mert — valahányszor ezen a cimen tömörült a polgárság és kiválasztotta a maga vezéreit, azok egyidő mulva már átjátszották magukat Pestre, nagyvonalu fővárosi politikát csináltak, ahelyet, hogy városrészpolitikát csináltak volna és a budai polgár ismét ott volt, ahol azelőtt, minden budai ambiciójával és a Budához ragaszkodó szeretetével. Pedig annak igazát, hogy ilyen budai tömörülésre szükség van és hogy ennek révén is válhat valaki nagyszabású városi politikussá, — ott van a multban a „Szebeny-párt", vagy, hogy ugy mondjuk a „Szabad Polgárok Pártja". De itt volt a közel multban a „Polgári Egység Pártja", amely Budáról indult ki és néhány év alatt meghóditotta a fővárost. Buda és Pest két különböző világ. Már láttunk olyan pesti embert, aki átkerült Budára és egy-két év mulva már vérbeli budainak vallotta magát, — de alig tudunk rá esetet, hogy budai ember Pestre kerülve ne emlegetné sóhajtva Budát. Minden választásnak van utóize. A ki nem elégitett vágyakozás, de a más irányu érvényesülés is valami elégedettlenséget vált ki, amely szinte lehetetlen helyzeteket teremt, mint, ahogy ez **most** is

NYÁRI CIPŐKÜLÖNLEGESSÉGEK
BELVÁROSI NIVÓJU MODELEK
díósi
VI., teréz-körut 1/B
telefon: 10—3—92

megtörtént a II. és a XII. kerületben, ahol a helyzetet tulságosan alulról felhozottak segitségével akarják egyesek uralni — vagy ahol az összekevert társadalmi vagy szakmabeli csoportok ismét elkezdik élni a választás előtti életüket. A mellőzött vezérek jelentkeznek ujból és igyekeznek a politikai életet visszaszoritani, hogy a maguk régi rendszere alapján valami vezér-féle szerephez jussanak. Itt is jelentkezik a vágy, hogy hát talán mégis... kellene egy budai párt. A polgárság, amely nem ér ra behatóan foglalkozni a vezetőpárt belso kulissza titkaival, de látja a lezárt párthelyiséget, szintén eltünődik a jelenen és a mindég szebbnek látszó multon, hogy végül ő is arra a következtetésre jusson, hogy jó volna mégis valami nyugodtabb „budai párt", mely az országos pártot azért kellő módon támogatná. — Mert hát nekünk itt Budán vannak külön kérdéseink... stb.

*

Kétezer aláirást gyüjtöttek a felső Zugligetért!

A Zugligeti Egyesület közgyülése

A Fácán vendéglőben rendezte legutóbb a Zugligeti Egyesület évi közgyülését, amelyen a vidék társadalmának minden kimagasló egyénisége részt vett.

RADOS GUSZTÁV

műegyetemi tanár, alelnök nyitotta meg az ülést, aki a távollevő Manninger Vilmos dr. egyetemi tanárt az egyesület elnökét kimentette, majd méltatta az elnöknek a Rákkutató Intézet felállitása körül szerzett valóban nagy érdemeit, amit a közgyülés jegyzőkönyvileg örökitett meg.

OSZOLY KÁLMÁN

v. th. biz. tag, ügyv. elnök ismertette azt a törekvést, hogy a Kútvölgyi-utat az egyesület néhai elnökéről, Sigray Istvánról nevezzék el, aminek lehetősége ma már megnyilt, mivel a néhai elnök halála óta 10 esztendő már eltelt.

WLADÁRCZYK JÓZSEF dr.

főorvos, egyesületi titkár részletesen megemlékezett az egyesületi év kiemelkedő eseményeiről.

A jelentés méltatta Oszoly Kálmán ügyv. elnöknek Budapest közgyülésében közismert érdemeit, amely munkától az uj választás megfosztotta ideiglenesen Oszoly Kálmánt. Sikerült a kerület közbiztonságát Szacsvay András főtanácsos kerületi rendőrkapitány szives közreműködésével Ferenczy Tibor dr. főkapitánynál megjavittatni, és gyakoribb őrjáratok, polgári ruhás őrszemélyzet és rendőrkutyák beállitása révén a közbiztonság kérdése ideiglenesen megoldást nyert. A városrendezési kérdések közül első helyen szerepel a régóta vajudó Kútvölgyi-úti autóbuszközlekedés. Amíg ez a kérdés meg nem oldódik, a Zugliget további nagyvonalú fejlődése nem látszik biztositottnak. Sikerült az egyesületnek keresztülvinni a Zugligeti-út gyalogjárójának salakozását a Szarvastól felfelé. A Szarvas -téren kövezett átjáró és járda létesült. A Zugligetben az útjavitások és útolajozások mindenütt az egyesületi kivánalmakat fedik és a Virányos közön is jobb világitás volt keresztülvihető. A ródlizóutak kijelölésénél is nagy előzékenységet mutatott a főváros, meghallgatva az érdekelteket. Érdekes sportalkalom nyilt a Harangvölgyben a téli sporttelep létesitésével, amelyhez az egyesület értékes Sigray-serleg vándordijjal nyujtott nemes támogatást. Régi szokás szerint a Zugligeti-úti iskolában az egyesület évvégi jutalomdijait osztotta ki Hajós Mihály igazgató. Szociális szempontokat honorált az egyesület intervenciója a Városházán a Zugligeti-úti iskola főzőkonyhájának felállitásáért, amely karöltve

HUSZÁR ELEMÉR dr.

Zugliget vezetőlelkésze által kezdeményezett karitász akcióval örvendetesen azt eredményezte, hogy párt és felekezet különbség nélkül a Zugliget minden polgára teljesítette emberbaráti kötelességét

Budapesti alapitványok

Schuler Dezső dr. tanácsnok tanulmánya

Budapest közjótékonyságának fejlődése kétségtelenül szoros összefüggésben van azokkal a szociális és emberbaráti alapítványokkal, amelyeket tehetős budai és pesti polgárok hagytak végrendeletükben a főváros társadalmának szegényebb rétegeire és emberbaráti intézményekre. *Schuler* Dezső dr. tanácsnok „Budapest székesfőváros által kezelt alapítványok és alapítványszerű juttatások gyüjteménye" címen gazdag kötetben adta közre ezeket a végrendeleti elhatározásokat az érdekesebb rendelkezéseknél a teljes vagy részleges szöveget is közölve, amiből érdekes módon állapitható meg, hogy milyen szempontok vezették Buda és Pest polgárságát, amikor utolsó akaratával a köz számára használni igyekeztek. Ebben a kötetben világosság derül a legtöbb fővárosi szociális intézmény kezdetére, de megdöbbentő módon jut kifejezésre az is, mennyivel több szociális érzék volt még egy-két nemzedékkel ezelőtt is Budapest tehetős polgári rétegeiben, mint napjainkban. A nemzeti hivatású intézmények árva- és szeretetházak fenntartása úgyszólván teljesen a városi közület nyakába szakadt s a társadalmi rétegek gazdasági erőkifejtése szinte megszünt. Egy kicsit ólombetűkbe öntött lelkiismeretfurdalás ez a könyv, bizonyitva a háború utáni társadalom érzéketlenségét minden rétegnél, mégsem magyarázható részvétlenségét és csak az szomorú, hogy Schuler Dezső dr. tanácsnok kitünő könyve éppen azok kezébe nem fog kerülni, akiknek súlyos polgári kötelességeik volnának a főváros szegényebb rétegeivel szemben.

Tartós, kiadós, tehát olcsó kutyaeledelek, különféle baromfitakarmányok kaphatók:
ERŐTAKARMÁNYRAKTÁR-NÁL
II., GYORSKOCSI-UTCA 22. SZ.

Saját készitményü
konyha-, előszobabutorok
STYL, VII., Dohány-u. 29
Kamara mozival szemben Nagy fizetési kedvezmény

Az alagut pora

A Londonországot megjárt gyöngyösbokrétásoknak egyik sokat emlegetett élménye volt az orrukban hazáig megmaradt londoni szag, amelytől, mint mondották, odakünn néhányan rosszul is lettek. Nos hát ez a jellegzetes londoni szag nem koholmány, hanem valóság és nem egyéb mint az autók sokaságától felvert finom pornak a benzinszaggal való keveréke. Amennyire speciálitása az angol fővárosnak ez a londonszag, mint például Stájerországnak a fenyőszag. Ámde erős azoknak, akik ezzel a szaggal meg akarnak ismerkedni, nem kell okvetlenül Londonba utazniok, mert megtalálják azt vagy legalább is annak tökéletes hasonmását a budai alagutban is.

Ez a benzinbűzös, poros szag sem kellemesnek sem egészségesnek nem mondható s éppen ezért szeretném a budai alagutat ettől megszabaditani. Tökéletesen az aligha fog sikerülni és a bentrekedt régi port az alagut egyik végén alkalmazott ventilátorral lehetne csak eltávolitani.

De legalább uj port ne csináljunk! Ennek pedig egyetlen módja a célszerű öntözés. A rendes köruti öntözés azonban itt nemcsak alkalmatlan, hanem célszerütlen is. Ezért tehát módját kellene találni annak, hogy

az állandóan szükséges nedvességet maguk az autók hozzák be.

E célból az alagutnak mindegyik bejárata előtt egy alig észrevehetően s legfeljebb nehány centiméternyire bemélyedő aszfaltozott homorulatra volna szükséges, amely

állandóan vizzel legyen tele.

Egy-egy darab ilyen nedves terület sokat segitene az ügyön és az ezeken a széles és lapos nedvességtartókon ezrivel keresztülrobogó autóknak átnedvesedett gumija — épugy, mint esős időben szokta — jól és ingyen elvégzi az alagut portalanitását. R. R. dr.

Pichler Rezső
cukrászdája
II., Margit-krt. 7. Telefon: 51—2—54.
Jutányosan és pontosan készit mindennemü legfinomabb tortákat, desserteket, bonbonokat, fagylaltokat, parfait és minden e szakmába vágó cikket.

Régi magyar kincsek

A budavári koronázó Nagyboldogasszony temploma, a mai Koronázó főtemplom a XV. században, ha az épitészeknek nem is, de szobrászoknak, festőknek, ötvösöknek szép müködési teret adott. A festmények, szobrok, sajnos, nyom nélkül elpusztultak, de kincstárának gazdaságáról a XVIII. századig fennmaradt leltárai tanuskodnak. Pedig akkoriban már alaposan megdézsmálták, mert a törökök elől a Pozsonyba hurcolt drágaság közül soknak lába kelt s a török ellen készülődő II. Lajos is sokat elherdált belőlük. De a kincstár még igy is gazdag maradt, ami abból tűnik ki, hogy amikor II. József felháboritó módon elárvereztette a maradványokat akkor az elsőizben eladott 13 drb. gyöngyökkel és drágakövekkel kirakott selyem és bársony egyházi ruháért és 8 kehelyért 10.747 forint folyt be. Sajnos, az egész kincstárból csak két egyszerűbb, aranyozott ezüstkelyhet ismerünk, amelyek ki tudja mi okból — II. József emberei még az árverés előtt a budai kapucinusoknak és az ujlaki plebánia templomnak kölcsönözték. Az utóbbi kehely 21 és fél cm. magas, filigrán diszitésü, kései csúcsiveskori ötvös mű. Az előbbi három cm-rel kisebb az ujlakinál s oly nevezetes, hogy 1873-ban a bécsi világkiállitáson is bemutatták. A kerek talpához forrasztott nagy öntött medaillon Krisztust ábrázolja a kereszfán, továbbá Jézus születését, a három király imádását, és Jézus bemutatását a templomban. Öt ágú gombjának lapjait átetsző, kék zománcos alapon az Istenanya nevének gótszabású nagy betűk diszitik. Fölötte pedig a gyűrűben Jézus alatta pedig János apostol neve. Ez a budainak nevezett kehely teljes egészében olyan izléséses és formájában olyan nemes, hogy a XIV. századbeli gótikus kelyhek valóságos mintaképe. Bele is került Kraus német mütörténetirónak a kereszténység müvészetéről irt nagy munkájába. A kehely később a Szent János kórházba, majd a vizivárosi plebánia vasszekrényébe került.

Kivételes alkalom!
Már csak rövid ideig vásárolhat 100 havi részletfizetésre a Velencei-tónál
GÁRDONYFÜREDEN
villatelket □-ölenként P 3-tól
INGYEN AUTOBUSZ indul XI., Horthy Miklós-körtér 3 b. Kérjen prospektust! Telefon: 69-4-33.

Rádióeladókat
keresünk:
ROMÁN, II., Margit-krt. 8.
Nyugdijas tisztviselőknek szép mellékjövedelem.

VADASKERT
VENDÉGLŐ és CUKRÁSZDA
Hüvösvölgyi villamos végállomástól 2 perc
JAZZ — TÁNC
TEKEPÁLYA — PANZIÓ

Ideális nyári esték
Schräpler halászkert
III. Lajos-u. 27. T.: 57-6-41
Halkülönlegességek
Zene — Hangulat

A Kőrös Képszalonban
I., MARGIT KÖRUT 56.
sz. alatt a legjobb nevü festőművészek és szobrászok alkotásai kedvező részletfizetési feltételek mellett is a legolcsóbb árban szerezhetők be.
KÉPKERETEZÉS, RESTAURÁLÁS, KARNISKÉSZITÉS

Női tábor a hegyvidéken

Lelkes szép mozgalom bontogatja szárnyát a Svábhegy és Istenhegy vidékén. A hegyvidéki hölgyek kedves gárdája szervezkedik nemes emberbaráti és szociális céllal és ebben a mozgalomban a magyar nagyasszonyok és az egri nők szelleme inkarnálódik, hogy a szükös téli hónapokban a szegény budai családok életébe lopjon könnyebbséget, mosolyt, és megelégedettséget.

Augusztus 15-én, Nagyboldogasszony ünnepén este Jean bácsi hangulatos kisvábhegyi vendéglőjében gyültek össze a hegyvidéki hölgyek, az őket támogató férfiak és a fiatalok, közel százan s a hangulatos összejövetelt

dr. KOZMA ANTALNÉ

a mély szociális érzékü patróna nyitotta meg, szivből fakadó és sok mélységet mutató beszéddel.

— Könnyeket szárítani és nyomort enyhíteni akarunk. Láncot fonunk a magyar asszonyok lelkesedéséből, hogy ne legyen többé szenvedés, csak folyton ujrafakadó magyar élet. Harminc éve vagyok Buda hegyvidékének szerelmese és úgy érzem, hogy a magyar asszonyok szociális munkájának a tiszta levegővel kell leáramlani a magyar főváros szive felé.

Hatalmas tapsvihar fogadta dr. Kozma Antalné igaz magyar asszonyi lelkéből fakadó szavait s az éljenzés csillapultával

HÁBER ILONA

a mozgalom egyik főmunkatársa, emelkedett szólásra. Kedves figyelemmel hivatkozott arra, hogy a szabadságharcban Görgey az Óravillából inditotta el Buda felszabaditását s most a hegyvidéki hölgyek szervezkedése is dr. Kozma Antalné órautcai villájából indult el diadalmas útjára.

A szép beszéd után egymást követték a felszólalások, amelyeknek sorában jákfai Gömbös Lászlóné biztositotta a hölgyek összefogásáról a meleg családi körben otthont talált társaságot, majd Földváry Miklós a frontharcosok üdvözletét tolmácsolta.

A tisztikarba dr. Kozma Antalné díszelnök és Háber Ilona főrendező vezetésével a hegyvidéki társaság hölgyközönségének számos kitünősége került, köztük: Auguszt Istvánné, Balogh Árpádné, dr. Székely Gáborné, lovag Beer Vilmosné, Ujváry Sándorné és mások.

A meleghangulatu estén ott láttuk: Madoriczky Imre, Sándor Károly igazgatókat, Renk Károlyt és a fiatalságot kedvesen nagy számban.

Dr. Kozma Antalné és nagy tábora mindenkép meghóditotta a hegyvidéki társadalom szine-javát és munkásságuk elé komoly érdeklődéssel és szeretettel tekint Buda közönsége. m. j.

AZ ÖSSZES
FÉRFI és NŐI DIVAT CIKKEK
HAUER és MÁRTON
II., SZILÁGYI DEZSŐ-TÉR 6. SZÁM.
A.B.C. kötelékébe tartozó cég

Örökellátásos uj appartement-házat épit a Siesta Szanatórium a Ráth György-utcában

örököklakás, örökellátás és gyógyellátás nyujtása! Csak egyszer fizet — s amig él, gondtalan!

A „Siesta" Szanatórium hézagpótló új intézményt létesit! A szanatórium Ráth György-utcai 8000 □-öles kertjével határos telkein teljesen különálló appartement házat épit, amelyben egy összegnek egyszer és mindenkorra való megfizetése által a szerződő félnek élete végéig előkelően bútorozott, modern, összkomfortos lakást, elsőrangu — kivánatra diétás — élelmezést, fütést, világitást, kiszolgálást, gyógyszerellátást, orvosi kezelést, szükség esetén mütéti beavatkozást is — szabad orvosválasztással — és az összes szanatóriumi gyógytényezőket (laboratóriumi vizsgálatok, röntgen, szivvizsgálat, elektromos hő- és hidegvizgyógykezelést) nyujt minden további fizetési kötelezettség nélkül. A szanatórium parkja, étterme, olvasó- és zeneterme a lakók rendelkezésére állnak.

Minden lakás tágas, erkélyes szobából, különbejáratú előszobából, fürdőszobából és ruhatárfülkéből áll. Állandó melegvizszolgáltatás, lift, telefon, központi fütés — a lépcsőházban és folyósókon is — teszik tökéletessé az épületet.

Egy 60 éves egyén 29.000 pengőt, idősebb évjáratonként fogyó, fiatalabb emelkedő összeget fizet. Az öröklakás és örökellátás telekkönyvi bekebelezéssel biztositatik.

Örökös luxuséletet biztosithatnak maguknak ezen újitás folytán oly egyének vagy házastársak, akik kevés tőkéjük kis jövedelméből csak legnagyobb gonddal tudják legegyszerübb életszükségleteiket fedezni.

Miután összesen 40 lakosztály fog rendelkezésre állni és a reflektánsok a jelentkezés sorrendjében vétetnek tekintetbe, sürgős érdeklődés ajánlatos.

Részletes felvilágositást nyujt és ismertetőt küld a Siesta Szanatórium vezérigazgatója, léczfalvi Bodor Pál, I., Ráth György-utca 5. szám.

SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi és női osztály.
A legmodernebb berendezés.
Szakképzett személyzet.

Az öreg korcsmáros

— Korrajz a mult század 80-as éveiből. —

Irta: VIRÁG BÉLA

Mutatványszám a „Megállott a kakukóra" cimü jubileumi verses kötetből.

Tompa morajával elnyugszik a város,
Hosszú utca során, míg a szem határos,
Ezer lámpa fénye
Terjed a sötétbe:
S mint a nyüzsgő kasba a fölzavart méhek:
Estve nyugovóra, pihenőre tér meg
A nagy utak népe.

Távozó lépésnek hallszik dobogása...
Csend lesz. A sötét éj álmok vermét ássa,
S mintha oda vetnék,
Egy-két álmos vendég
A sarki korcsmában bólintgat egymásra,
És a vén korcsmáros, hogy a vendég lássa,
Ugy tesz, mintha innék.

Valamikor, régen, más világ volt erre:
Maga a ház büszkén állt ki a szegletre,
Nagyra volt gazdája,
Hogy nem akadt párja:
Körötte, sorjába apró kicsiny házak,
Kedves ösmerősök hű tanyái álltak,
Egy sem ért nyomába.

Árnyas nagy akáczfa nőtt az ajtó előtt,
Megpihent alatta, aki csak erre jött.
Fuvarozó népek,
Mind csak ide tértek,
Itt megállapodtak, elbántak a lóval,
Mi hír a vidéken, mind elmondták, szóval
Mindent elbeszéltek.

Négy kőlépcső vitt fel a korcsmaajtóba,
Az „új" árvíz ellen igy volt jól megóva.
Odabent meg épen
Más világ járt régen:
A szomszédok estve egy-két pohár borra,
Vidékről jött hírre oda gyültek sorra,
Meg is értek szépen.

Az egész szomszédság, mind csupa rokonság,
Testvér, koma, sógor egymást mért is [rontsák?
És ha akadt néha,
Aki korhely, céda,
Elmaradt magától, mint ki rossz helyen jár,
A gazda se bánta, az ilyenért nem kár,
Másnak — kedves préda.

Magát a korcsmárost, mind rokonnak hitte,
Pedig idegenből telepedett itt le.
Bécs, a császár széke
Ringatta ölébe'.
Rokon népre akadt itt a város végén,
Egy a nyelvük, lelkük, meg is értek békén,
Már tán negyven éve.

Csodás szeretettel csüng régi hazáján,
Mézédes dicséret csurog ki a száján,
Ha szó kerül Bécsről;
Nem fogy ki dicséből,
Fénye, zaja, népe kiváló, páratlan.
A szomszédok régen élnek ily tudatban,
Ösmerik híréből.

A mellett ez, itt lent, falu csak egyéb sem,
Azért él a „császár" oly szivesen Bécsben,
Annyi pompa után,
Mit is látni Budán?
Csend van itt örökké, mintha temetnének,
Nem hiányzik más, csak a halottas ének,
Egy holt város torán.

*

... Egyszerre csak jöttek sohsem látott [népek,
Hallatlan dolgokról lelkesen beszéltek,
S jött egy új kor árja,
Divat is más járta.
... Mintha fordult volna a világ azóta,
Más ma itt már minden, változott a nóta,
Alig ösmer rája.

A csöndes szomszédok le-elmaradoztak,
Helyt adva apránkint az újnak, „gonosz- [nak".
Más nép jött a tájra,
Örökös a lárma,
A csöndes ivóban, más, idegen beszéd,
— Tele szájjal ejtve, — hallatszik szerteszét,
Itt lelt új tanyára.

Egy-egy régi vendég néha még betoppan,
Mintha véletlenül járna épen ottan,
De nem lel helyére,
S meghüzódik félve.
Öntudatos hangon beszél az új vendég,
Kincsért a réginek egy szavát se vennék,
Nem is veszik észre.

A szomszédok házát megbontja a csákány,
Pedig bírta volna tovább is akárhány,
De az új kor népe
Mást épit helyébe,
Égbe nyúló magas tornyokkal, falakkal,
Kiugró erkéllyel, három sor ablakkal
Egymás tetejébe.

Az utca is bővült, kétszer olyan széles,
Épitett kövekkel hosszában szegélyes,
És hogy gátra leljen,
Az új árviz ellen
Feltöltik derékig, sok ház ablakáig,
A híres kőlépcső felesleggé válik,
Tán a ház is süppen.

Az öreg akácfát is kivágták végül,
Gesztenyét ültetnek egy sorba, szegélyül,
De hát az akácnak
Nyomába se hágnak,
Hitvány seprőnyél, mind, alig-alig él meg,
De ma már ágaik — lám — egymáshoz [érnek,
Út díszére válnak.

Túl a másik sarkon, — bántja ez a tudat —
Épitenek széles, körbenjáró útat.
Jár is már vasútja,
Villám, ami hajtja.
Csoda dolog, látta, de nem hiszi még sem,
Hogy ilyen vasutat ne találna Bécsben,
S eltünődik rajta.

De ami leginkább fájhat az öregnek,
A koronás király gyakran itt pihen meg.
A budai várba',
Zajos élet járja,
Lám, az öreg „burg"-gal versenyre kél [gyakran,
Itt pezsdül az élet és amott meg csappan,
... Már ez sem oly árva.

Eltünődik rajta néha csöndes éjjel,
A korcsmaajtóból lopva tekint széjjel,
Vigaszt vár a sorstól.
Aztán beljebb fordul;
Odabent bólingat egy-két álmos vendég,
S az öreg korcsmáros, úgy tesz mintha
S a könnye kicsordul. [innék

Budai elite közönség
szűcsmestere
WADLER JÓZSEF
Budapest, III. Polgár ucca 13.
TELEFON: 62—7—65.

AJÁNDÉK UTALVÁNY

Mindazon olvasóink és előfizetőink között, akik a fenti utalványt cimükkel ellátva a kiadóhivatalba „Ajándék 3" jeligére beküldik, 500 darab gyönyörü karmantyút osztunk szét, csupán csekély kezelési díjat kell megfizetniök.

BALÁZS VENDÉGLŐ Hüvösvölgy végállomás Specialitások: Rántottcsirke, dampfnudli. Nyitott és csukott terraszok. — Naponta cigányzene.

SZEMÉLYI HIREK

JÓZSEF FERENC királyi herceg az egyik városi ujságban érdekes nyilatkozatot adott a Szent István-hét impozáns nemzetközi térhódításáról.

FABINYI TIHAMÉR és IMRÉDY BÉLA is résztvesz a Népszövetség pénzügyi bizottságának szeptember 4.-én Genfben kezdődő ülésén.

MAILÁTH JÓZSEF grófot most mintázza rózsadombi palotájában Ligeti szobrász a Földhitelintézet megbízásából, ahol a szobrot elhelyezik, — Őexcellenciája ott kifejtett működése emlékeül.

NEMES ANTAL püspök ünnepi szentmisét mondott szeptember 2-án Buda visszavételének évfordulóján a koronázó főtemplomban és bejelentette az 1936-ban a visszavétel évében rendezendő nagy ünnepet.

USETTY BÉLA dr. országgyűlési képviselő elvállalta a Serma ügyészi tisztségét.

SZENDY KÁROLY polgármester tisztelgő látogatáson jelent meg a kormányzónál Gödöllön, megköszönve, hogy őt polgármesteri állásában megerősítette.

REMÉNYI-SCHNELLER LAJOS, a Magyar Közgazdaság c. lapban érdekesen nyilatkozott a telepités megoldásáról, a hitelkérdésről és a belső kölcsönről.

PETKO-SZANDTNER ALADÁR államtitkárnak nyugalombavonulása alkalmával a II. oszt. Magyar Érdem Keresztet adományozta a kormányzó.

FLEISSIG SÁNDORT az Angol Magyar Bank vezérigazgatóját küldöttségileg üdvözölte a Magyar Sakkszövetség, az I. oszt. polgári érdemkereszttel való kitüntetése alkalmából.

PÉTERY ÖDÖN dr. államtikárt, mint a tőzsde uj h. biztosát, kitüntető rokonszenvvel fogadták a tőzsdén, ahol most tanulmányozza az áruforgalmat.

LIBER ENDRE alpolgármester aug. 1-én kezdte meg szabadságát, ahonnan szeptember 15-ig tér vissza.

LAMOTTE KÁROLY dr. alpolgármester vezeti tovább a Városháza adminisztrativ ügyeit szeptember 15-éig.

FELKAY FERENC tanácsnok képviselte Mohácson a székesfővárost, az új emlék leleplezésén és a szokásos csatatéri ünnepén.

NÉMETHY KÁROLY dr. tanácsnok melegen nyilatkozott a várnai Ulászló ünnepségekről, visszatérőben, elmondva, hogy Boris király a búcsuzáskor magyar nyelven mondta neki: „Nagyon szeretem Budapestet!"

HALÁSZ MANÓ epebántalmai miatt szabadságát orvosi gyógykezelésben tölti, de állapota nem aggasztó.

PAPANEK ERNŐ székesfővárosi számszéki igazgatót kiváló buzgalommal és szakértelemmel teljesitett szolgálata elismerése mellett állásától saját kérelmére felmentette a belügyminiszter.

FELBER LIPÓT és neje rövid pihenőre a Fekete tenger partjára utaztak és Plaja Movila (Carmen Sylva) fürdőhelyen tartózkodtak. Aug. hó végén tért vissza és vette át ujból a Gyógyhelyi Bizottság gazdasági vezetését.

OREL GÉZA dr. keresk. isk. főigazgató és közgazdasági szakíró a rádióban érdekesen fejtegette azt a kérdést: — „Hogyan bánjon a kereskedő a vevővel?"

SZIGETHY LAJOS igazgató Badacsonyban nyaralt, de ismét átvette már vezető szerepét az Alsóvárosi Egyesületben.

BALOGH ELEMÉR, a Hangya elnöke köszöntötte a külföldi vendégeket a Homeopathia kongresszus záróvacsoráján.

TÓTH B. LÁSZLÓ, a Külkereskedelmi Hivatal propaganda főnöke állitotta összse az őszi bécsi vásár magyar agrár-kiállitását.

DOMONKOS LAJOS min. számv. tanácsost, a Budapesti Gazdálkodók Egyesülete Farkasréti főcsoportjának elnökét melegen ünnepelték kartársai 25 éves szolgálati jubileumának alkalmából.

VERES IMRE dr. miniszteri tanácsost nevezték ki főváros számszékének igazgatójává, aki nyilatkozatában kijelentette, hogy egész szivével a főváros közönségének javát kivánja szolgálni.

LISZKA KÁROLY, gazd. tanácsos Badgasteinban keresett és talált gyógyulást.

HORVÁTH LAJOS, a III. ker. Egys. Polgári Társaskör agilis titkára Spitz a. d. Donau nyaralóhelyről üdvözli a budaiakat.

KADIC OTTOKÁR dr. egyet. tanár a várhegyi barlangokról kimeritő, érdekes cikket irt a Magyarság aug. 25-iki számába.

haralyi FEJÉR JÁNOS dr. ügyvéd irodáját áthelyezte XI., Horthy Miklós-út 29. szám alá.

VEIXLGARTNER TIVADAR ny. czredesnek megengedte a m. kir. belügyministerium, hogy családi nevét „Váry"-ra változtasa és tekintettel atyjának, néhai Weixlgärtner Vince akadémiai festő és közismert tanár a köz érdekében kifejtett tevékenységére, a „Váry-Weixlgärtner" kettős nevet használhassa.

MARGITTAY RIKÁRD dr., lapunk belső munkatársa, aki jelenleg Balatonzamárdi-i villájában pihen, legutóbb érdekes képesriportban számolt be az Ujságban a Balatonmenti várakról.

SZILY KÁLMÁN dr. államtitkár lett az új tanévben is a József Nádor egyetem miniszteri biztosa.

SZUCHY LÁSZLÓ dr. ügyvéd, a Budavári Asztaltársaság elnöke Balatonföldváron nyaral.

SEBŐS KÁROLY, a H. M. T. tagja, ismert jeles barlangkutató, szeptemberben Lillafüredre utazik, ahol már megkezdett zsomboly-feltáró munkáját folytatja.

SEBESTYÉN GÉZA, az Orsz. Szinészegyesület elnöke, hosszú betegségéből teljesen felgyógyult és augusztus 24-én már megjelent a Budai Szinkörben is, ahol lelkes szeretettel fogadták.

Drágaköveket és törött nemes fémet vásárol: SZERAFIN GY. II. Roham u. 8

VIRÁG BÉLA szívbaja ismét annyira elhatalmasodott, hogy újból kénytelen 14 napra igénybe venni a belgyógyászati klinikán báró Korányi Frigyes dr. és kiváló asszisztense, Kalapos Imre dr. tanársegéd gyógykezelését, — akik már egyszer visszaadták az életnek a mi beteg szerkesztőnket.

Hagyományos pompával ünnepelte a magyarság Budavárában Szent István első apostoli királyunk névünnepét s a körülhordozott Szent Jobb után Magyarország kormányzójával az élén az országgyűlés, honvédség és a társadalom kimagasló képviselői vettek részt a menetben. Szent István napja és a Szent István hét ünnepi programmja idegenforgalmi szempontból is túlhaladta az eddigi arányokat és minden jel biztatóan arra mutat, hogy a magyar főváros évről-évre többet, jobbat és szebbet tud mutatni az egyre nagyobb számban idesereglő külföldieknek. A polgárság szeretete hálálja meg Szendy Károly polgármesternek és Kovácsházy Vilmos tanácsnoknak gazdagszivű irányitását, amellyel a hivatalos fővárost az egész magyarság ünnepén közhasznú és művészi munkába állitották.

Teljesen bizalmas baráti körben ülték meg Ripka Ferenc dr. születésnapját, kerülve azt, hogy annak politikai szinezete legyen. Legbensőbb hivei gyültek össze Ripka Ferenc fonyódi villájában és szeretettel, meleg barátsággal ünnepelték a ház urát, akit rendkivül nagy számban üdvözöltek barátai, hivei és tisztelői.

A **városházán új rendet** vezet be Szendy Károly polgármester, — akinek újbóli megválasztását a nyári szünet alatt hagyta jóvá a kormányzó, — és akit a legközelebbi közgyűlés iktat be, — úgyszintén Liber Endre és Lamotte Károly alpolgármestereket a rákövetkező közgyűlés. A polgármester most a két alpolgármester ügykörét megnagyobbitotta és Liber Endrének a közjogi, közlekedési, közjótékonysági, szociális, közegészségügyi és művészeti ügyosztályokon kivül a tanügyit is alárendelte; — viszont Lamotte Károlynak az út- és csatornaépités, magánépités és városrendezés, közélelmezés, városgazdasági és magánépitészeti ügyosztályokon kivül a pénzügyi és üzemi osztályokat. Mindkét alpolgármester nagyszabású és a polgárság érdekeit szolgáló programmot ad az őket beiktató közgyűlésen.

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I., Attila utca 8

Petracsek Lajos dr. országgyűlési képviselő névünnepét ünnepies keretek között ülte meg a „Kelenföldi Társaskör" népes társasvacsorán. A távollevő, de később megérkező Becsey Antal helyett Gömöry Győző köszöntötte az ünnepeltet, úgy a társaskör, mint a Buda-Alsóvárosi Egyesület részéről. Petracsek Lajos ez alkalommal is mély tartalmú, az összes gazdasági és politikai kérdéseket felölelő beszédben válaszolt, azzal fejezve be beszédét, hogy nehéz eseményekre kell elkészülnünk, amihez erős, egységes nemzeti kormány kell, amely a polgárság uralmát biztositja. A nagy teszéssel fogadott beszéd után Becsey Antal fejtette ki nézeteit a mai gazdasági helyzetről, újabb akciókat sürgetve. A társaság késő éjfélig maradt együtt, éltetve Buda népszerű képviselőjét.

Ünnepre készülünk

Viraág Béla szerkesztőnk irodalmi munkásságának ötvenedik évfordulóján. A hetvenkétéves Viraág Béla költői lelke mindig átcsillant az ujságírás mesterségén. Poéta volt, amikor Puskás Tivadar találmányát, a „Telefon-Hirmondót" valósította meg, — és poéta volt, amikor a vidékies Buda életébe beleálmodta a világvárosi fejlesztés lehetőségét: — a gyógyvizeket, az idegenforgalmat. Mindannyi ma már a városi programm kincses valósága. De talán éppen ezért, késő vénségére is szegény maradt, — gazdag-szegény, aki beteg szivének fáradt dobbanása közt is Mátyás király Bodavárát álmodja vissza király Budavárát álmodja vissza ágyán.

Ezt az ötvenedik évfordulót (1885—1935) használja fel a „Hollós Mátyás Társaság", hogy az ötven év alatt megjelent költeményeiből az örökbecsüt, a marandandót kiválogatva, azt mint jubiláris kötetet:

„MEGÁLLOTT A KAKUKÓRA!"

címen kiadja, irodalmi emléket állitva a Budai Napló szerkesztőjének. Egyúttal kedves emléket, amely Buda minden családjában otthon lesz, mindenkinek lelki gyönyörüségére, kedves szórakozására.

Ezzel nyitjuk meg a jubileumot, amelynek társadalmi rendezését a „Hollós Mátyás Társaság" vette a kezébe és megválasztotta a jubileum előkészitő bizottságát. Ez viszont fölhívás útján csatlakozásra hívja fel a budai egyesületeket, társaskörőket és szakegyesületeket, hogy október vagy november hó folyamán közösen rendezett jubiláris gyűlésen hálás szeretettel nyilatkozzék meg Buda polgársága.

Akik szeretik Viraág Bélát és részt akarnak venni a nagybizottságban, azok irják meg ezt Henynyey Vilmos ny. államtitkár cimén: II. Vérmező-utca 14. szám.

Igy válik teljessé a mi ünnepünk!

Az Alagut átépitése sem maradhatott el, mert hogy mindent átépitünk. A sok fantasztikus terv közül kiválik Vákár Tibor mérnök — Vákár Arthur fiának — terve, amely szerint legcélszerűbb a kiszélesités érdekében, ha a csempével kirakott Alaguttal párhuzamosan — jobbról-balról — folyósó épülne, ami félmillióba kerülne és harmincezer köbméter márgát kellene kiemelni. De szélesitető 10 méterre az Alagut azzal is, hogy a két gyalogjárót konzólokra épitenék 4 méter magasságban, ahová lépcső vezetne. Legtetszetősebb volna az a megoldás, — Vákár Tibor szerint — amely, a régi rendet megtartva, praktikusan, kereskedelmi cégek kirakatait állitaná fel a gyalogjárók mentén, egy kissé a falba süllyesztve. Ezek kivilágitása ragyogóvá tenné ezt a sötét, csúf budai lyukat.

Nász. Váry-Weixlgärtner Tivadar ny. ezredes és neje leánya Stella és Heisler Ferenc ny. szőv. számszéki főtanácsos fia, István szőv. tisztviselő augusztus 8-án házasságot kötöttek. Tanuk voltak a vőlegény részéről Zilahy Kiss Jenő dr. ny. alpolgármester, a menyaszony részéről báró Eperjesy Árpád miniszteri tanácsos. E házasság révén két régi budai patricius család lépett rokonságba.

BUDAI VIGADÓNÁL Corvin-tér 5. Tel 53-5-32. KOTSIS ERZSÉBET művészi FÉNYKÉPÉSZ.

Meleg és bensőséges ünneplésben volt része Tóbiás Kornél dr. miniszteri titkárnak a „Kelenföldi Polgári Kör"-ben, abból az alkalomból, hogy Bornemissza Géza iparügyi miniszter kitüntető bizalmával személyi titkárának osztotta be. Méltatták közkedvelt egyéniségét minden tekintetben. Elsősorban Fejér János dr., utána köszöntötte Krivoss Árpád dr., majd Szombathy Kálmán, akinek beszéde ünnepi hangulatot váltott ki. Tóbiás Kornél meghatva mondott köszönetet az elhangzott üdvözletekért, akit ezután még üdvözöltek: Stessel Aladár dr., Farkas Sándor, Strestik Károly dr., gróf Teleky Ferenc, Boér Lajos dr. és vitéz Fejér Árpád dr.

Nász. Csepely Györgyike és Gallyas István e hó 5-én délután 6 órakor tartják esküvőjüket a ferencrendiek Margitkőrúti templomában. — Címek: menyasszony: I., Bors-utca 24. vőlegény: I., Ráth György-utca 20.

Gyász. Hollós Oszkár gyászbaborult, megtört szivvel jelenti, hogy forrón szeretett édesanyja: özv. Hollós Jakabné szül. Lichtenstadt Ernesztin, aki egész életét családjának és a jótékonyságnak szentelte, 91 éves korában, augusztus 21-én elköltözött a mennyek világába. Boldogan élt. Isten szerette. Haló porait augusztus hó 22-én délután helyezték örök nyugalomra a Farkasréti temetőben. Számosan őszintén gyászolják.

Yoghurtról irt közleményembe hiba csúszott, amenyiben a cikk végén körülirt házireceptben, az otthon elkészitendő yoghurthoz egy liter forralt és félig lehült tejbe nem egy kanál, hanem kettő evőkanálnyi tejfel kell. Ezt nemcsak mi próbáltuk ki, hanem igen sokan voltak, akik kitűnőnek minősitették. Mindenesetre kifogástalan **teljes tej** és **tejfel** kell hozzá. **Berényi János gróf.**

Háztulajdonosok egységes érdekképviselete jött létre az eddigi két országos szervezet: a HOSz és HATOE egybeolvadása révén. Régi bajok orvoslását hozza meg ezen a téren az erők összefogása, különösképen azért, mert az új vezetőség teljes biztositékot nyujt arra, hogy a Háztulajdonosok Országos Szövetsége hamarosan olyan fontos és jelentős érdekképviseletté válik, aminőt a nemzeti vagyon e hatalmas része méltán megérdemel. Reményi Schneller Lajos orsz. gyűlési képviselő, közgazdasági életünk e kiválósága az elnöke a HOSz-nak. Ezirányú működésétől sokat vár a magyar házbirtokosság. Jankovich Oszkár és dr. Szende Péter Pál elnökhelyettesek kipróbált erők. Jankovich osztatlan tekintélye, markáns egyénisége és általános népszerűsége, Szende szaktudása és agilitása mind olyan tényezők, amelyek a HOSz szebb és jobb jövőjét és eredményes működését már eleve biztositják.

„Ép testben ép lélek" jelszó jegyében rendezte Debrecenben a „Keresztény Ifjusági Egyesületek" világszövetségének magyarországi ága aug. 15-től, aug. 18-ig e negyedévenkinti nagy összejövetelét. Míg a délelőtti lelkigyakorlaton a tiszta élet megvalósitását tűzték ki célul, addig délutánonkint sportban mérte össze erejét a mintegy 1600 főnyi ifjuság. Budát tizenegyen képviselték Kiss Ferenc és Laczik István vezetésével. Elhozták a verseny gyönyörű fődiját, a K. I. E. vándorzászlót és az ifjusági vándor-szobrot. Junior számok: 100 m. távolugrás: Franck Dezső, súly. diszkosz: Sebestyén Sándor, magasugrás, gerely: Szijj Géza, 400 m: Kosa Antal, 800 m: Kéri Sándor, személyében mindenhol a budaiak nyertek; valamint a 4x100 stafétát és a szenior 800 m, 1500 m: Márta János, 400 m: Jákocsi János, személyeiben budai bajnokokra találtak. Ezenkivül még számos jó helyezés bizonyitja, hogy Buda fiatalsága is tud küzdeni városáért.

Ákosi Makoldy Viktor halála mély és igazi részvétet váltott ki mindnyájunkban, akik ismertük, szerettük és becsültük. Ismertük, mint kiváló aranyszivű pedagógust, mint páratlan jóindulatú — minden önzéstől mentes — jó barátot. Tántorithatatlan hű fia volt egyházának s örök szerelme és magasztalója szükebb hazájának — a bérces Erdélyföldnek, amelynek felszabaditásában fanatikus hittel bizott. (Sz. K.)

Nász. Tory Vilma és Kunsági Imre augusztus 23-án délután esküdtek egymásnak örök hűséget a Szent Anna templomban. Cim: Tory, II. Hattyu u. 14.

Kedvesen sikerült kugliversenyt rendezett augusztu hó 23-án az egyik budai vendéglőben a „Budai Iparosok és Kereskedők Köre", amely a tagok és vendégek nagyszámu jelenlétében zajlott le. Hagyomány ez a „Szent István-napi kugliverseny" a körben és számos szép, értékes nyereményt ajánlanak fel a budai cégek. Most 29 dij került sorsolásra. A hölgyversenyben az I. dijat Csihák Károlyné, a II. dijat Zach Ferencné, a III. dijat Ravasz Lászlóné nyerte. A gyermekverseny I. dijját Csihák Károly, II. dijat ifj. Ravasz László, III. díjat pedig Ravasz kislánya nyerte. A férfiak versenyében a I. dijat Csihák Károly, a II. díjat Csibi István, a III. dijat Tollár Lajos vitte el. Dijadományozók között van: Balázs Farkas, Ravasz László, Hubert Vilmos, Fabián József, Jány Árpád, Zach Ferenc és mások.

Hollós Mátyás Társaság behatóan foglalkozott két legutóbbi összejövetelén azzal, a jubiláris gondolattal, amely Viraágh Béla szerkesztő életének 72-ik esztendejében (született 1863-ban) megünnepelné irodalmi és hirlapirói mutjának ötvenedik évfordulóját (1885—1935). Bizottságot jelölt ki e célból, a mellyel az ünnepélyt előkészitené, belevonva Buda egész társadalmát. Viraág Bélát betegsége ismét a klinikára utalta s igy a jubileumot csak október második felére kellett elhalasztani, esetleg novemberre. Elhatározta a társaság, hogy Viraág Béla választott költeményeiből egy kötetet ad ki: — Megállott a kakukóra! — és ennek a jövedelméből rendezi a jubileumot.

Számos magyar nóta kitünő komponistája, Strausz István zeneszerző, aki szinte minden nagyobb budai kultúrünnepségnek résztvevője volt. Kellemes dalai mindenhol elterjedt gramofónlemezei és zeneszerzői sikerei a közönség kedvencévé avatták Strausz Istvánt, aki most Frank János vendéglőjében minden este magyaros zongorahangversenyt rendez. A Pasaréti-út és Hadapród-ucta sarkán levő kedves vendéglő (tel.: 64-0-93) kedvelt találkozóhelye Buda közönségének és új műsorával bizonyára még jobban meghóditja a szép iránt fogékony polgári rétegeket.

Jólét, nyugalom, boldogság — matematikai alapon! Sok töprengő ember súlyos problémáját oldotta meg egy egészen újszerű elgondolás alapján létesülő intézmény. Ez a — ma már megoldott — probléma minden olyan javakorabeli férfit és nőt érint, kik a rendelkezésükre álló anyagi eszközökkel életük hátralevő részére tökéletes biztonság mellett akarják maguknak a jólétet, nyugalmat és egészségük védelmét megszerezni. Mindezt együtt és a legtökéletesebben nyujtja a „Siesta" szanatórium égisze alatt ujonnan épülő appartement-kertpalota, amelynek lakói matematikai alapon kalkulált, egyszersmindenkorra szóló megváltási összeg ellenében élvezhetik életük végéig a luxusélet minden szépségét és kényelmét s ezzel jövőjük minden gondjától és kockázatától mentesitik magukat.

TANULJON VARRNI és SZABNI urilányok és uriasszonyok varrótanfolyamán II., SZÁSZ KÁROLY-UTCA 2. II. 21.

Sötét lelkű emberek valami különös, alattomos módon nehezitik Husszein Hilmi budai muftinak ama célok megvalósitását, amelyek érdekében megalakult a „Gülbaba" mohamedán vallású magyar polgárok hitközsége. Buda érdekében föl kell hivni a Kelet figyelmét a mi fürdőinkre és ebben gátolják a muftit különféle besúgásokkal, ráfogásokkal, hazugságokkal. Ennek elejét veendő, most följelentést tett Husszein Hilmi a főkapitányságon, kérve egyúttal multja megállapitását, mielőtt Genfbe utazik, a mohamedánok nagy világkongresszusára, ahová külön meghivta az elnök, — Arszlán herceg — hogy ott Magyarország érdekeit képviselje.

Kerti ünnepet rendez a Budai Klub a Rózsadombi Kávéház kerthelyiségében (II. Keleti Károly ucca 9.) szeptember 11-én, szerdán este 9 órakor. Hangulatos kivilágitás, jazz-zene, tánc. stb. Uj helyiségének (II. Margit-körút 48. I. em. Szász Károly u. sarok) nagyobb átalakitása miatt az idén a szokottnál később költözik téli helyiségeibe.

Tánc reggel 5-ig!
BÁRBAN RODOSSY EDITH és Szalay Irén ABÁN kávéházban CINKA PANNA
I., DÖBRENTEI-TÉR 6. (GELLÉRT-SZOBOR ALATT)

Éles kirohanást intéz Magyarország ellen a „Neue Rundschau", Németország legelterjedtebb tudományos, kritikai és szépirodalmi lapja, egyik legutóbbi számában, a küszöbön álló Liszt Ferenc ünnepségek alkalmából. „A zeneszerzés nagy fejedelme nem volt magyar — állapitja meg a Neue Rudschau — hiszen a magyarok nyelvét nem is beszélte. Hiányzott tehát a legelemibb feltétele is annak, hogy a magyarság lelki és érzelmi világát megismerhette volna. A sokat emlegetett hátrahagyott leveleiben, ha Liszt mégis magyarnak nevezte magát, ez csak kényszerű udvariasság volt Budapesttel szemben, amelynek zeneakadémiáján tiz évig tanárkodott." Igy elmélkedik a Neue Rundschau. Az ünneprontóktól azt kérdezzük ismerik-e L. F. egyik legszebb zenei alkotását: a „Magyar Rapszódiát"? Egy évezredes mult minden megpróbáltatásán sóhajt, sir, kacag ebben a halhatatlan műben. A muzsika tul van a szó hatalmán és Liszt Ferenc a legszebb zenei alkotásában tett örök vallomást a magyarsága mellett.

Tárogató hangversenyt rendezett aug. 19-én a Halászbástyán az Országos Rákóczi Szövetség Szijj Dénes karnagy vezényletével. A szebbnél-szebb kurucnótákat nyolc tárogatós adta elő nagy művészi sikerrel. Bebizonyosodott, hogy a csodálatos szépen kivilágitott budai bástya kiválóan alkalmas hasonló hangversenyek rendezésére és a város vezetősége ezt a szempontot bizonyára a szokott lelkesedéssel fogja felkarolni.

A Dunántuli Közművelődési Egyesület a Balaton-Veszprém-Bakony ünnepségek keretében 1935. augusztus 11-én, vasárnap, délben 12 órakor, a Bakonyi-ház felavatása után Veszprémben, a mozgókép-szinház termében diszközgyülést rendezett. Az elnöki megnyitót Sziklay János dr. mondotta, ezt követte városlődi óvóda növendékeinek és Geguss Dániel ny. főkapitányhelyettes alelnök előadása. Ünnepi beszédet Pekár Gyula v. miniszter, a Petőfi-társaság elnöke mondotta.

Gyógyhelyi Bizottság értékes munkáját nagyban elősegiti a fürdőjegyek után szedett pótfillérek összege, amelyet helyes értékkel a Szviezsényi Zoltán dr. vezetése alatt álló hivatal külföldi orvosok budapesti vendéglátására fordit. Csak legutóbb fejeződött be a magyar orvosok átképzőtanfolyama, amelyet az Országos Közegészségügyi Intézetben rendeztek, s amelyen négyszáz orvos ismerte meg a budapesti gyógytényezők tudományos értékét. A bizottság minden évben 1500 külföldi orvost hiv meg 3 napra Budapestre és ezzel a munkájával leghasznosabban szolgálja gyógytényezőink megismertetésének ügyét. — Itt emlitjük meg, hogy Magyar József, lapunk segédszerkesztője, „Budapest a gyógytényezők Mekkája" cimmel kimeritő angolnyelvű cikket irt az egyik magyar propagandalapba, amelyben gyógytényezőink ismertetése mellett behatóan foglalkozik Szviezsényi Zoltán dr. és közvetlen munkatársai érdemeivel.

Veronika kápolna meghitt bűbájos zug a Rózsadombon. A kápolnában érdekes régi orgona áll, de a berendezés és a kórus már túlságosan korhadt, talán életveszélyes is. Ez a megkapóan kedves környezetbe illesztett kálvária-kápolna megérdemelné az alapos renoválást. A fővárosi kertészet kedves környezetet varázsolt a Veronika kápolna köré és rózsakertet telepitettek annak emlékére, hogy ezen a környéken élt Gül Baba, a rózsák szentje.

KIVÁLÓAN ALKALMAS
bármely üzem számára a **II., Kapás-utca 45.** számú ház, amely 171 négyszögöl terület és utcai frontja 25 méter. Pincéje az utca alá is terjed és kocsi fordulhat meg benne. Ára 48.000 pengő. Van benne egy 3 szobás lakás mindennel és hat lakás: 1 szoba-konyhás, továbbá egy
7 méter hosszú és 5 méter széles műhely.
Rendelkezik az összes közművekkel a legtökéletesebb felszereléssel. Bővebb felvilágositás telefon: 518-53.

Budaiak vásároljanak Budán!
Most megnyilt uj üzletünkben.
Rádiót: uj Standard, Orion, Eha és Philips typusokat. — ***Villamos*** háztartási cikkeket: főzőt, vasalót stb. — ***Petroleum főzőt,*** kályhát. — ***Csillárt,*** világitó testet.
Román Vilmos és Társai kft.
II., Margit-körut 8. Telefon: 57-6-16.
(Admirál mozgóval szemben)

Margitszigeti kápolnában augusztus 21-én, a vasárnap délelőtti szent misén ismét örvendetes művészi esemény vonzotta a látogatókat. Lapunkban már megemlékeztünk arról, hogy a Margitsziget rt. művészi érzékű titkára: P o l c z Géza dr. — habár maga református — milyen előszeretettel rendezi szebbnél-szebb művekből összeállitott istentiszteleti programmot. Ezen a misén nagy sikerrel működött közre a szigeti dalárda V i d o r József karnagy vezényletével, J a n c s ó Pál postafelügyelő, aki szép tenorjával és R é t y i S z é k e l y Sári — aki H o r v á t Zoltán hegedüszólójával művészien kisért — bársonyos szopránjával ért el művészi sikert.

MENYASSZONYI képek Blahosnál Fő-u. 18

Avar időkből származott tűzhelyeket és különféle edényeket találtak — állitólag — Budán, a most folyó földmunkák révén. Ugy értesülünk, hogy ezeket újból elboritják földdel és azok feltárását jobb időkre hagyják. Ez lehetetlen elképzelés! Ezeket föl kell tárni és legalább is olyan féltő gonddal fdni, az idegenek számára is hozzáférhetővé tenni, mint a római vagy más idegen leleteket. Ezek számunkra ősbizonyitékok, hogy ez az ország már ezer év előtt is a miénk volt. Ugy tudjuk, hogy ezekről megfelelő jelentések nem is kerültek a város intézőkörei elé, s így remény van rá, hogy okos tettel, bölcs szóval elintézik ezt a kérdést is.

A betegségek egész sora

így: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség, stb stb. eseteiben a

HUNYADI JÁNOS

keserűvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló eredménnyel használhatja. Az orvosok ezrei irják elő betegeiknek és a betegek tízezrei írnak róla elismerő nyilatkozatot.

Hungária gyógyforrás ivócsarnokát H ü l t l Dezső műegyetemi tanár tervei szerint a Rudasfürdő átépitésével kapcsolatban az Erzsébethid alá helyezik át és eltávolitják mai helyéről az ivócsarnok előtti gyógykutvizet is, amely ily módon szintén a hid alá kerül. Vannka, akik ezzel kapcsolatban ugy látják, hogy az áthelyezésre különösebb szükség nincs és hogy az Erzsébethid ivei alatt, az állandó nappali sötétségben az ivócsarnok és gyógyvizkut mai bájos környezetét nem lesz lehetséges föltámasztani. Az ivócsarnok helyén további parkositási munkákat fognak végezni.

Kelenföldi feneketlen tó régóta vajudó kérdése a környék fejlődésének. — Most sikerült olyan megoldást találni, amely esztétikusan és a környék hangulatával harmonizálva oldja meg a problémát. A tó partjait sással ültetik körül és a parkba illesztik, amivel dekorativ kifejezést kapott az egész környék és végérvényesen megoldottnak tekinthető az egykori téglagyár helyén süllyesztett nagykiterjedésű gödör.

Érdekes rádióelőadást követitett a budapesti studió szeptember 3-án délután 6 órakor, amikor O r e l Géza dr. tanker. főigazgató számos egyesület vezető tagja és közismert közgazdasági iró „hogyan bánjon a kereskedő a vevőkkel ? cimen adott elő. Előadásában a vveők 41 tipusát mutatta be, érzékeltetni kivánva a kereskedelmi képzés és szervezés fontosságát, ami elengedhetetlenül fontos az ország gazdasági talpraállitása szempontjából.

Budai Zeneakadémia évtizedeken át bérelte a Kapucinus Rend Fő utca 32. sz. alatti épületét. Most a mindegyre terjeszkedő Rend rövid határidőre felmondta a nagymultú kultúrintézmény helyiségeit. A hajléktalanná vált Budai Zeneakadémia C l a u s e r Mihály zeneigazgató és a választmány vezetésével azonban oly nagyarányú kultúrmunkásságot fejt ki, hogy a tanitványok és a szülők egyértelmű kivánsága volt, hogy működését továbbra is biztositsa. A Budai Zeneakadémia következő tanévét már a Margit körúton a Ferenciek templomával szemben lévő házban kezdi meg és bizonyos, hogy a budai társadalom új helyiségében is megérdemelt szeretettel fogja támogatni az intézetet fenntartó egyesületet kultúrális munkájában.

GYORSIRÁST és gépiást együttesen 10 pengőét tanulhat a KOZMA-iskolában, II. Iskola utca 2

Szent István estélyt rendezett a mátyáshegyi Attila-park vendéglőben az Óbudai Hegyvidéki Szövetség augusztus 22.-én. A nemzeti eszme munkálása és tagtársi szolidaritás ápolása hozta össze az ünnepélyes alkalomra a tagokat és ismerősöket s a rendezőség élén Galánthay Glock Tivadar elnök, Karczag Vilmos, Kiss Sándor szakosztályi elnökök, Kuszenda Gyula háznagy, Boross Béla és Szikora Bertalan gazdák vezetésével a legmelegebb családi körben fogadta a vendégeket s az egyidejüleg rendezett társasvacsorán ünnepi hangulatban vett részt a hegyvidék társadalmának minden számottevő egyénisége.

Rózsadombi vendéglők zenélése ellen szólal föl K a p p l o n y Elemér az egyik hetilapban, mondván: „A Rózsadomb nem arra való, hogy a vendéglőben lármázzanak és énekeljenek." Lehet valami igazság abban, hogy a Rózsadomb exkluzivitása különleges szempontot jelent, azonban aligha kifogásolják éppen a rózsadombiak, hogy most egyszerre néhány vendéglősnek kitekerjék a nyakát, csak azért, mert Kaplony Elemér úr ott lakik a közelükben.

A régi budai lövészház

Mi öreg budaiak fájó szivvel látjuk nap-nap után letünedezni a régi világ emlékeit, melyeket várostörténelmi értéküknél fogva dédelgetnünk, ápolgatnunk kellet volna.

Hogy idegenforgalmi szempontból milyen értéket jelentenek a várostörténelmi emlékek, azt jól láthatjuk Prágában, ahol az alkimisták uccája, a jelvényes házak, a régi zsidótemető és sok más régiség mind megannyi csemege a turistaságnak.

Szokás nálunk azt a mentséget felhozni, hogy nem is volt sehol annyi háboru, annyi török-tatár dulás, hát nem is maradhatott itt meg semmi. Ennek az indoknak azonban kevés az alapja, mert nem annyira a háborúk, mint inkább a kultura eredménye volt a legtöbb pusztitás. Igy például török emlékünk alig van. Egy pár fürdő a rózsadombi türbé s a Margit-körúton egy darabka fal. Ennyi az egész. (A türbe valószinüleg csak annak köszönheti megmenekülését, hogy már azelőtt is nehéz volt odatalálni.) A szép mecseteknek semmi nyoma, pedig volt egy tucatnyi Budán és négy Pesten is. Micsoda vonzóerőt gyakorolna, hacsak egy-kettő is állna még itt közülük. Ezeket akkor a kereszténység jegyében pusztitották el, mint annyi más szép dolgot a kultura jegyében.

Még egy-két évvel ezelőtt, ha valamelyik pesti ismerősöm meglátogatott, elelvittem őt a Menház ucca és Szegényház ucca, illetőleg ma Görgei Arthur ucca sarkán (a. 44. számu háznál) levő járdadombra és onnan megmutattam neki Pest-Buda legrégibb lövöldéjét, a XVIII. század első felében itt maradt „Schliesshaus"-t, melynek egyemeletes épülete homlokzatán kopottas, de azért jól kivehető eredeti freskó diszlett, lövészjelvényeket, ugymint puskákkal és zászlókkal körülvett céltáblát ábrázolt. Ennek, a még pár év előtt kékesszürke szinű lövészháznak a patináját, de egyben a hitelességi bélyegét is az itt emlitett lövészjelvényes freskó adta meg. Mindez jobban volt látható a szegényház alsó udvarából a törökségből itt maradt pirosfallal együtt. Mikor legutóbb megint ott jártam, a lövészház épülete ugyan még ott van, de már fel nem ismerhető. A freskó eltünt. Ezt gondosan és alaposan lekaparták s az egész falat okkersárgára bepamacsolták, mert régiség ide, történelmi emlék oda, a „Kulturának", úgylátszik, csak egy célja lehet éspedig az, hogy az épület újnak tünjék. Ezzel pedig nem fér össze, hogy holmi idejétmult kép éktelenkedjék rajta.

Kár érte. Ez a lövészház, melynek egyesülete különleges királyi kiváltságokat élvezett, egy darab történelmet képviselt. Az öreg S c h a m s az 1822-ből való „O f e n" cimű könyvében külön kis fejezetet szentelt neki.

De történt itt még valami. A török időkből itt maradt városfalat ugylátszik idegenforgalmi szempontból modernizálták s a városfalból a nagyobb hatás kedvéért várfalat csináltak, mely modernizálási müvelethez nyilván más minta hiányában a tuloldali Koch-féle vendéglő háztetején látható reklámot: a „török bástyát" vették alapul. Hirdetve vele „Várostörténetet" és „Kulturát" vagy amit akarunk ! . . .

Rüblein Richárd dr.

GYERMEKKÉPEK Blahosnál II., Fő u. 16

LI-TAI-PO
a kinai költő magyarul

A kinai irodalom reprezentáns költője: L i - T a i - p o világviszonylatban is elsőrangu lirikus, a Tang dinasztia virágkorában, a Kr. u. VII. században élt. A nyugati államok kritikusai a kinai Byronnak, Schillernek, Hafiznak nevezték el, mi azonban Petőfi, Csokonay, Arany költészetének döbbenetes hasonlatosságát érezzük ki Li-Tai-Po költeményeiből. Bor, szerelem, vitézség himnuszát zengi Li-Tai-Po, de elvezet a filozófiának világába is. Turán misztikus varázsa árad költeményeiből ; a magyar és kinai lélek dobban össze százhusz versében, amelyek magyar forditását

AGNER LAJOS dr.

évtizedes lelkes munkásságának köszönhetjük. A világ leggazdagabb szókincsű nyelvének irodalmi tudása kellett a forditásához, de kellett költői lélek is, amely tökéletes visszhangot tudott adni Agner dr. irodalmi munkásságában Li-Tai-Po költészetének, gondolat és érzelemvilágának. Szemelvényül közöljük egyik turáni vonatkozásu költeményét.

A KHÁN ARÁJA

Kuszu-hegyen őszi napfény
Süt a tájra, süt a fákra
Őszi ágon fogoly madár . . .
(Sir, zokog a khán arája)

Mongol puszták végtelenje
Ha vigasztal is : „hiába,
Messze az út Jemmen felé,
Ahol vár a szivem párja . . .

— „Hitegettek, csititgattak,
Vigasztaltak, csalogattak :
Észak és Dél madarai
Gyakran össze házasodtak."

De szivemen Észak jege
Kihül ott az érzés lángja
Nem lelem meg boldogságom
Nem leszek a khán arája ! . . ."

Kuszu-hegyen nincsen vigasz
Fogoly madár bánatára:
— „Édes hazám, ha elhagylak :
Meghalok én nemsokára . . ."

Kellemesen szórakozhat

NARDAI

kerthelyiségében

II., KUT-UTCA 13. SZ.

ASZTALRENDELÉS TELEFON: 50-4-08.

Minden időben halászlé

ELSŐRENDŰ ZENE

DÉLBEN: Menürendszer

ESPLANADE

CAFFÉ RESTAURANT

Nyári kettős terrasz a Rózsadomb oldalán.

TÁNCTERRASZ

Sajáttermésű és uradalmi, tisztán kezelt borok

Zónareggeli (pörkölt, tokány, gulyás, savanyútüdő) piccoló sör és kenyér . . 50 fillér

Reggeli kávé tejszinhabbal és süteménnyel 50 fillér

Kismenü . . . . 1.— pengő

Nagymenü . . . . 1'30 pengő

SEBALD REZSŐ vendéglős

KÖZGAZDASÁG

Szerkeszti GÁBOR ARMAND

A Magyar Nemzeti Bank jegyforgalma az augusztus 23-iki kimutatás szerint az augusztus 15-iki forgalommal szemben 17.7 millió pengővel 327.88 millióra csökkent. E csökkentést főképen az állami giroszámlákra történt befizetések idézték elő. Az állami számlákra 25.8 millió pengő folyt be, ellenben egyéb számlákról 1 millió pengő kiutalás történt, úgyhogy végeredményben a girokövetelések állománya 24.8 millió pengővel emelkedett s összesen 116.9 milliót tesz ki. A váltóbenyujtások összege a váltóesedékességek összegét 6.3 millió pengővel haladta meg s a váltó stb. kölcsönök 495.29 millióra rúgnak. Kézi zálogra 11.78 milliót adtak. Az állam adóssága 65.71 milliót tesz a jegybanknál. Az érckészlet a válótpénzkészlet eemelkedése következtében 0.1 millió pengővel növekedett. Az „Egyéb követelések" 0.5 millió pengővel 71.5 millióra gyarapodtak, az „Egyéb tartozások pedig összesen 158 millióra rugnak.

Szent Margitsziget Gyógyfürdő Rt. szanálása befejeződött. Most tették közzé a multévi mérleget, amelyben szembeötlő, hogy az előző év veszteség után a tavalyi mérleg már nyereséggel zárult. A tartalékot is igen lényegesen gyarapították. A háramlási tartalék 21.840 pengőről 154.215 pengőre, az értékcsökkenési tartalék pedig 206.195 pengőről 240.087 pengőre gyarapodott. A tartalékalapok növekedése 150.000 pengő. A hitelezők követelése 86.000 pengővel kisebb és a leltár értéke is 22.000 P-vel csökkent. Az adósok tartozása 1.39 millió P-ről 678.305 P-re csökkent. Míg az előző évben 197.000 pengő volt a veszteség, a mult évben már nyereségegyenleg mutatkozott. Az eredmény mutatja, hogy a Közmunkák Tanácsa és az igazgatóság elsősorban dr. Keblovszky Lajos min. tan. ügyv. igazgató nagy munkát végzett.

Ganz és Társa Rt. igazgatósága legutóbb tartott ülésén megállapította az 134. üzletévre szóló mérleget, amely 3.959.375.90 pengő veszteséggel zárul. A veszteség közel hárommillió pengővel kisebb az előző évinél és az eredmény javulása elsősorban a foglalkoztatás mérvének emelkedésére vezethető vissza. Az idei év eddig elmúlt hónapjaiban a munkamennyiség a tavalyi szinten maradt, ami a hazai közhatóságok megbízásainak nagymérvű csökkenése mellett csakis a külföldről és éles versenyben szerzett rendelések révén volt elérhető. Az igazgatóság a társaság rendes közgyűlését ezévi augusztus hó 31-ikén tartotta meg.

Gazdasági tükör

— Kétezer bérházat 19 milliós költséggel tataroztak a fővárosban.

— Magyar kereskedelmi delegáció utazik Belgrádba a magyar-jugoszláv tárgyalásokra.

—A fiumei kikötőben a magyar árucikkek számára uj kedvezmények nyiltak meg.

— Erőteljes sertésexportunk Ausztriába és Csehországba, angliai zsirkivitelünknek uj lehetősége nyilt.

— Emelkedett az elektromosáram fogyasztás, a gázfogyásztás nem változott..

— Butorszállitásra hirdet versenytárgyalást a főváros.

— Augusztus 30-án megnyilt az őszi lakberendezési vásár.

— Erősen javul külföldön a pengő árfolyama.

— Harisnyakartel megalakulása körül nehézségek támadtak.

— Textilexportunk lendületesen indult meg Csehország felé.

— Balesetbiztositási tarifák revizió-jára sürgősen sor kerül.

— Emelkedett a Ganz foglalkoztatása.

— MAVAUT veszi át az összes autóbuszjáratokat.

— Idegenforgalmi hivatalt szerveznek a Külkereskedelmi Hivatal mintájára.

— Dunatengerjáró hajók tarifamérséklése ügyében tárgyalások indultak.

— MÁV tranzitóforgalmának dijtételeit ezentúl svejzi frankban állapitják meg.

— Lámpagyár állitólag beleolvad a Hoffer Schrantzba.

Felelős szerkesztő: Viraág Béla
Segédszerkesztő: Magyar József.
Laptulajdonos: VIRAÁG ÉS TÁRSA
Kiadásért felel: Viraág Béla
Kiadóhiv. igazgató: Muraközy Árpád.

Neufeld Zoltán (Pannonia) nyomda Budapest, VI. Vörösmarty utca 47/a. sz. Telefon: 28—1—98.

Befőttes üvegek, virágcserepek, játékok, keretezés, üvegezés

HOFFMANN

üveg-, edény-, porcellán-üzletében

II., HIDEGKUTI-UT 5. TELEFON: 64-7-98.

A Zugligeti és Pasaréti egyesület tagjainak kedvezmény!

Jubileumi virágkiállitást rendezett aug. 14—22 közt a Stefánia-uti állandó virágkiállitási területén az Országos Magyar Kertészeti Egyesület. M o r b i t z e r Dezső igazgató és V a r g h a Márton, a fővárosi kertésziskola igazgatója valóban rendkivüli látványosságot produkált ebből az alkalomból. Látni kellett a sok szépséget, ami összehalmozva volt a kiállitáson és különös sikert értek el a budahegyvidéki őszibarackok is. Morbitzer és Varga igazgatókon kivül Kovács József titkár fáradoztak nagy buzgalommal a kiállitás rendkivüli sikerén. (Sz. V.)

— Egy öreg régi kertész küldte ezt a kis hírt, régi ember a régi gárdából, akinél már szintén megállott a kakukóra. De azért ha megolajozzák, mégis továbbketyeg, míg be nem rozsdásodik egészen a természet rendje szerint. . .

Öröklakások, telkek, bérházak, villák eladása!

Horthy Miklós-út 89. alatt, 25 éves adómentességgel, társasházat épitünk, névre telekkönyvezett 2—5 szobás, napsütéses, kitünő beosztású öröklakásokkal. Rendkivül olcsó árak: garszonlakás már 5.800 Pengőért. — Olcsó telekárusitási akciónk keretében árusítunk többéves részletfizetésre Sasadon, Buda legegészségesebb, legszebb részén, 200 négyszögöles telkeket 3200, Budafok—Budatétény villatelepen és Balatonparton, Csopakon 1000 pengőtől! Díjtalan ismertető! Alkalmi vételek kitünő bérházakban, villákban.

„Centrum" Házépítő és Ingatlanvállalat m. sz. Horthy Miklós-út 15/c.

Telefon: 693—O1.

RÓMAI FÜRDŐ

ÓBUDA — AKVINKUM Késő őszig

Kitünő konyha. — A források napi hozama **160.000 hektoliter rádioaktiv thermálvíz**

A szentendrei HÉV vasútnak a MFTR hajóknak és az UJPESTI átkelő propellernek állomása

KÁLYHÁS!

Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhirű céghez

BÉRES MÁRTON

I., Logodi-u. 19. Telefon: 53—0—33.

W. C. FÜRDŐKÁD, kályha mosdó stb. szabott áron

HUBERT, Liszt Ferenc-tér 4

Telefonszám: 22—2—67

CIMFESTŐ

Első budai, legrégibb cimtáblafestészet

VÁLI GÁBOR, II., Iskola ucca 18.

Alapitási év: 1895.

Éhgyomorra

naponta igyék egy pohár

Kristály

vizet

Festékáruk, háztartási cikkek, illatszerek

legolcsóbban

PÁTRIA festékház

II. SZÉNA-TÉR 7 — T.: 56-2-23

OLEUM

műszaki kereskedés

Telefon: 69—0—10. XI. ker., Horthy Miklós-út 32. — Autócikkek, Boschcikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF-lerakat, gépszíj, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont és padlóolajok, kocsikenőcs, gépzsír, autógummi. — Házhoz szállitással.

Óbuda-Ujlaki Takarékpénztár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, III. LAJOS UTCA 148

Telefon: 62—4—57

Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legnagyobb kamatozás mellett.

Kölcsönket folyósit váltóra, folyószámlára, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

BELLEVUE

SZÁLLODA ÉTTERMEI

A legszebb terrasz

Eső esetén is fedhető

ROOSZ EMIL zenekara. TÁNC

Telefon: 65-5-82

KIRÁLY FÜRDŐ

Épitette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.

Budán, II., Fő ucca 84. sz.

45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot, magnéziumot tartalmazó **hévviz** köszvény, csúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.

Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1, nőknek hétköznap d. u. 2-7.- **Ivókúra**

HALLÓ! FIGYELEM!

Nyári borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében. Kostolja meg nagydijjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhirű

SZEKSZÁRDI SAJÁT TERMÉSŰ BORAINKAT

Már öt litert is házhoz szállitunk. **Tegyen próbát!**

Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése.

POHARAZÁS!

VIII., JÓZSEF-UTCA 19.

TELEFON: 32—0—63.

Ügyeljen a cimre!

Kadarka, fanyarkás vagy édeskés, könnyü	. . .	—.70
Asztali fehér, zamatos izű, könnyü fajta	. . .	—.80
Ó-rizling, nehéz zamatos óbor	. . . .	—.90
Vörös „Bikavér", igen nehéz, fanyarkás	. .	1.—
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor	. .	1.20
Vörös ürmös, édes, fűszeres „Vermouth"	. .	1.50
Csemege fehér, édes nehéz	. . . . .	1.50

A TESZ nagydiját és aranyármét nyerte el

Minden budai polgárt szivesen lát **FEKETE SÁNDOR** üzletvezető

KÓCZÉ ANTAL

külföldről visszatért zenekarával naponta

GUNDEL-GELLÉRT

ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

MENCZER

TISZTITÓ

mos, fest, tisztit

Központ:

I. TÖRÖK-U. 3.

Margit krt. sarok. (Admiral mozinál)

Tel. 50-4-93.

Fiókok:

I., Győző-u. 5. (Pálya-u sarok) Tel. 54—9—71

IV., Duna-u. 6. (Belvárosi kávéháznál) Tel. 83—0—03

Háztól és házhoz mindent szállit vidékre is!

Budai Általános Takarékpénztár

Részvénytársaság

Budán, II., Fő ucca 9.

Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.

Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk.

Akár venni, akár eladni óhajt ingatlant, forduljon bizalommal újonnan bevezetett ingatlan osztályunkhoz

Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésére.

Safe deposit

IGYUNK HARMAT VIZET

Megrendelhető a székesfővárosi Ásványvízüzemnél, I, Gellért rakpart 1. Tel.: 53-0-03.

XXXII. évf. 1203 sz.

ELŐFIZETÉS
Egy évre . . 24.— P
Negyed évre . 6.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületek, amelyek nek hivatalos lapja, tagjai *féláron* kapják

Budai Napló

1935. okt. 3.

HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 fill. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint.
A hirdetés dija mindenkor **előre fizetendő.**
Állandó hirdetőknek nagy kedvezmén

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA
Főmunkatárs: Szombathy Kálmán

Szerkesztőség és kiadóhivatal: I, Maros-utca 23. Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig.

Egészen különös felfogás

alakult ki a várospolitikával szemben az utóbbi időben, az országos politikában beállott változások révén. Akiknek nem jutott hely az országos politikában, azokkal elhitették, hogy azzal teljesen egyenrangú a városi politika, holott éppen az ellenkezője áll. Az országos politika *hatalmi* célokat szolgál, nagy gazdasági és társadalmi átalakulásokat van hivatva vezetni és állandósitani, az uj világnézetek számára medreket ásni és ügyelni arra, hogy az igy behömpölygő idegen áramlások nem romboló, hanem alkotó erőt vigyenek a nemzeti életbe.

Ezzel szemben a városi közélet egészen más alapokon fejlődik, egészen más célokat szolgál és egészen különös gazdasági alapokon épül fel. Az országos politika pártjai itt csak egészen letompitott szinekkel jelenhetnek meg és üdvösen szolgálhatják azt még a legszélsőségesebb univerzális alapon szervezett pártok is. Itt legkevésbé van jogosultsága a hatalmi törekvéseknek, mert alig képzelhető el olyan bizottsági tag, aki a város bármely tervezetét előterjesztésében — csak azért támadná, mert évekkel ezelőtt másirányu párt tagja vetette fel az uj gondolatot és dolgozta azt ki ezen az alapon a város vezetősége. Se magának, se a kerületének nem használna, sőt éppen ellenkezőleg, — ártana önmagának is és a polgárság igyekezne megtorolni azt, hogy az ő javát szolgáló városi tervet ellenezte.

A székesfővárosnak vezetősége — talán önkéntelenül is — valami régi magyar, józan elgondolás alapján fejlődött ki. A város élén ott áll a nádorispán, mint főpolgármester, aki mögé sorakozik a régi vármegyei rendszerhez hiven, a modernül megjavitott megyei kormányzat, élén a polgármester — az alispánnal. Az ország legintelligensebb közönsége megköveteli, hogy életadta szakmákat felelős miniszterek és államtitkárok kormányozzák, nevezvén őket tanácsnokoknak, főjegyzőknek, — szóval székesfővárosi tanácsnak. A legjobb rend minden tehetség érvényesülésére, minden értékes terv szakszerű keresztülvitelére.

Maga a városi közélet a *lehetőségek* politikáját űzi, mert minden ténykedése arra vonatkozik, hogy a felmerült jó terv megvalósításához megvan-e a megfelelő pénzügyi fedezet. Nem lehet várospolitikának nevezni néhány uj utcának a megalapozását, vagy valamely gyalogjáró salakozását és — mégis az. Ki tudja mi lehet a következménye?

A várospolitikában mérvadók azok a kérdések, amelyek egy-egy városrész fejlődését szolgálják. — Ezek a kérdések sokszor annyira összefüggőek a szomszéd városrészek és a város általános fejlődésével, hogy még kerületi kérdésnek sem mondhatók.

A városi tanács igazán nem aszerint kormányozhatja a várost, hogy valamely terv az egyik kerületben népszerű, a másikban pedig már alig-alig kelti fel az érdeklődést, hanem egyedül azon az alapon, hogy az uj terv, elgondolás mennyire szolgálja a város és a polgárság érdekeit.

Csapnivaló rossz várospolitikus volna, ha például — budai oldalon — nem volna tisztában azzal, hogy nekünk itt négy-öt nagy kérdésünk van, amelyek óriási területek jövőjét döntik el. Igy elsősorban: — a *DÉLI VASUTI PÁLYAUDVAR kérdésének* végleges eldöntése és annak az ároknak, amely a Krisztinavárost kettészeli, a betemetése. Óriási fejlődésnek állja utját ez az árok, amelynek dacára az árkon tul mégis megindult a nagyarányu fejlődés. De árkon innen tespedő a városrész

A Krisztinavárosnak másik fontos, nagy kérdése: — a *VÉRMEZŐ*. Nem kell hozzá különös zsenialitás, amely megállapitaná, hogy lehetetlen dolog a város belsejében, még pedig a fejlődés leghivatottabb részén, miszerint egy 21 holdas kaszálórét állitsa meg ezt a fejlődést, csak azért, hogy ott néhány száz ujoncot képezzenek ki. Ez a mező annak a képzeletbeli fürdővárosnak *délutáni központja* lesz a betegek számára — ha világszép parkká alakitják át — ahol a beteg, aki délelőtt gyógykezelteti magát, a délutánját kellemes, szivetlelket felderitő, megnyugtató helyen tölti el.

A sors különös játéka megadta hozzá pompás főuri épületben, a Karátsonyi palotában azt a patinás központi épületet, ahol a külés belföldi beteg mindent megtalál: — a központi hivataltól, a nemzetközi kaszinótól kezdve ittlétének minden döntő tényezőjében.

A II. kerület fontos kérdése a budai hegyvidék folytatólagos kiképzése — nyaralás szempontjából — a pesti oldal számára. Mert a Pasarét, a Hűvösvölgy már betölti hivatását és sor kerül most a *ROMANTIKUSABB SZÉPVÖLGYRE*, amelynek csak a fő utvonalát kell kiépiteni és ellátni azt a közlekedéssel, ami egyszerűbb körforgalommal is elérhető, ha a Nyugatitól kiinduló 4-es a Hüvösvölgyön át jár ki és kerül be a Szépvölgyön át, vagy forditva. Ez az egy hurok megteremtené a kapcsolatot Pest és a hegyvidék között. Uj életet vinne ez Ujlakra, ahol ma oly ritka az épitkezés és pompás levegője dacára kevés a többemeletes bérház.

Óbudának nagy kérdése *A HID*, amely már szerencsésen kezdi irányitani Óbuda jövőjét, de megnyitja majd azt a háromszáz holdas gyönyörű parkot is, amely a Mátyáshegy tetején épült egy emberöltőn át, egy csendes erdőfőmérnök terve alapján, akinek a hálás utódok ott bizonyára szobrot emelnek, ahogy szobor illeti meg majd annak a városi vezérembernek az emlékét is, aki ezt a gyönyörűen kultivált területet bele tudja vonni a város életébe.

Ezért fontosabb az óbudai hid, mint a lágymányosi, amely folytatja a Ferenc József hid városépitő hivatását, aminek a Fehérvári-út és környéke köszöni kiépülését és amely hid tovább fejleszti a Kelenföldet a vasuti összekötő hid felé, ahol már a modern városrendezés nagytudásu mérnökei megvetették egy csodálatosan szép városrész alapjait. E nagy kérdések mellett befejezik a Tabán rendezését, Európának szállodai nagyvállalkozói elé teritve az uj világváros egyik legszebb részét és megtalálja a Tabán is a maga nagyvárosi megoldását, akár, mint a fürdőváros egy része, akár, mint villaváros, — amelynek országos vonatkozású és az egész országot idekapcsoló hivatását — sajnos — elmosta a szerencsétlen háború és a megcsonkitott ország szomoru sorsa.

Az itt felvetett kérdések nem újak a városházán, élnek minden városi képviselő lelkében, de — ugyebár — egyáltalában nem állithatók párhuzamba az országos politikával, amely a városnak segitségére siethet a hidak kiépitésével, a Vérmező és — a Máv útján — a Déli vasút kérdésének megoldásával.

DUBONAI PÁL

Szendy Károly

beiktatása megpecsételése volt annak a szerencsés és kedves frigynek, amellyel Budapest közönsége ismét ki tudta választani magának a legméltóbb férfiut, hogy a világváros hajóját boldogabb idők hajnaláig az éjszakában is biztos kézzel vezesse. Nem méltatni akarjuk az embert, ezt elvégzik helyettünk mások de, visszatér emlékezetünkbe a magyar főváros melegszivű polgármesterének első hivatali tettkedése, amikor elment a gyermekek közé, magához ölelte azokat, akiktől mindenünk: — a jövőnk, boldogságunk, az életünk függ, s akiknek egészséges arca, mosolygós szeme minden keserves csalódás után is kibontott szép igérettel hinti lelkünkbe a feltámadás hitét.

Ez a gesztus, ez a férfias, apás lehajlás a kicsinyekhez; bemutatkozásnak legkedvesebb, programmnak a leggazdagabb volt. Aki enynyire tud örülni a gyermekszivek mosolyának, az csak erőskezű kormányosa lehet a várospolitika és az országos politikai élet hullámveréseinek is, mert a jövőt és történelmet nem emberek, pártok és stilusok fogják biztositani a magyarságnak, hanem az életre, munkára született gyermeklégiók. Szendy Károly polgármester ezzel nemes példát mutatott nemcsak a politikusoknak, hanem minden férfiaknak és programmot adott nemcsak holnapra, hanem egy uj ezerévre. Programmot, amelyre büszkék vagyunk.

BUDAI SFINX

Görögtüzek gyúltak az éjszakában és Buda polgársága megint azt hitte, remélte, hogy neki is a melegségből, a fényből, a jóból is jut — de elmult a káprázat és ... uj csillagok nem jöttenek... Feketébb maradt az éjszaka s a régi őrtüzek körül idegen árnyékok settenkednek.

Éjszaka van. Mindnyájan érezzük, hogy milyen fekete, milyen sötét ez az éjszaka. Hiába riadunk fel, ha valahol megújják a kürtöt, a szivünk nem egész melegével dobban rá vissza... Ez volna a megváltó szava? Mert sokan vannak, akik talán jószándékkal, akarják újra szervezni a polgári élet légióit, de nagyon kevesen, akiknek hivó szavára elindulhatnánk biztatóbb holnapok felé.

És a homályos éjszakára hatalmas konturokban nehezedik rá a háttérben a Sfinx keményebb árnyéka, amely előtt lelohadnak a görögtüzek. A régi szentély papjai, ha uj próféták lettek is, — ha bálványok is talán már az uj oltárokon — de amikor leszáll a fekete éjszaka misztikus sötétje, lopva óvakodva, visszasompolyognak a Sfinx néma nagysága elé, hogy kibékitsék a multat a görögtüzekkel és nyitva tartsák a visszavonulást a késlekedő hajnal utánra.

A Sfinx pedig csak nézi ezt az éjféli nagy kisértetjárást — némán, mosoly nélkül. Talán hang nélkül. Tudja, hogy minden kábulatnak egyszer vége lesz. Talán kellett nekünk a görögtüz, a szirénák búgó hangja, távoli zászlók lobogtatása, hogy nagy letöröttségünkbenn, siralmas tengődésünkben megmaradjon továbra is Buda annak a más, patinás világnak és hogy a mi életünk mosolygásunk és erkölcsünk ne essen sárba, szemétbe — s ha öntudatlanul is, tán tévutakon járva — várni tudjuk az igazi virradatot.

A Sfinx nagy úr, A Sfinx hatalma nagy és titokzatos. A sereg szabadságra ment. Volt aki albérlője lett idegen eszméknek, de félszemmel odasandított némán, szótlanul... ahol a Sfinx szeme rebben, ahol a Sfinx álmodik.

Forrás temetés

Ugy látszik ős magyar szertartás ez, mert mióta ez a város épül, azóta állandóan temetünk gyógyforrásokat, amelyek talán nagyobb értéket képviselnek, mint aminőnek elfogult emberek állitják be azokat. Ki ne emlékezne odaát Pesten az Első Pesti Hazai Takarékpénztár Deák Ferenc uccai épitkezésére, ahol csaknem egy évig azért állott meg az épitkezés, mert egymásután bukkantak föl különféle források, amelyek — természetesen — be lettek temetve, el kellett tömni, ahelyett, hogy azok vizét olyan helyre vezették volna, ahol az értékesithető. Igy jártunk az Erzsébet-hid épitkezésénél a budai hid-főt környező gyógyforrásokkal, — igy temették el a Vizivárosi temetőben az ott felbuggyant hatalmas keserűvizforrást, — igy áll hasznavehetetlenül számos feltárt forrásunk, — sőt lassan ezeket is eltemetik, mert nem illenek azok terveibe, akik csak az irodában geológusok, akik csak papiroson és az iróasztalon tudnak furni és akik szerint minden más ember által feltárt forrást be kell temetni.

Erre vonatkozik az alábbi levél, amelyet magasállásu egyéniség intézett a lapunkhoz:

*

Talán sehol sem olyan hálátlan dolog produkálni valamit, mint nálunk. Itt soha sem azt szidják, aki semmit sem csinál, hanem azt, ki elég meggondolatlan, értékes és hasznos munkájával a tehetetlenek irigységét és féltékenységét maga ellen kihívni.

Egy példa: ötven évig senki sem talált Budapesten felszinre kiömlő forró gyógyvizet. Akkor Zsigmondy Vilmos fúrta meg a Margitszigeten és a Városligetben. Azóta csak akartak ilyet fakasztani, de a sikertelenséget senkinek sem rótták fel bűnül.

Harmadéve végre a Rudasnál három új gyógyforást fedeztek fel. Az egyik a „Juventus". Ez rádiumosabb mint a gasteini vizek s hire már is túlnőtt az ország határain. A másik kettő vize is különb a Rudas eddigi forrásainál, de azért az egyiket a Döbrentei parkban levőt eltömték, hogy miért, senki sem tudja!

Az idén azután a Tabán helyén kezdődtek meg a forráskutatások, sőt már három geológust kértek fel. Találtak is már az első két forrásban olyan két kénes forrást, amilyen még nem volt a Tabánban és egész kis patakban elfolyó vizük forróbb mint a Szent Ime fürdő eddigi forrásai. A harmadik fúrás most megy a fehérsastéri iskolánál és lesz a hetedik a Rudas fürdőben környékén, mert a hatodik, amelyet a nyáron fakasztottak az Erzsébet hid budai lábánál, már dugták. Csak egy nagy kő mutatja, hogy ott is egy olyan gazdag kénes gyógyforrás van eltemetve, amelyik magától folyt volna be a Rudas medencéibe, ahová most szivattyuzni kell a vizet!

Senki sem kérdi, hogy miért ezek a forrástemetések, ha már keresték és megtalálták őket? Ahelyett, már másodszor olvassuk némely ujságban azt, ami legfeljebb másodsorban volt a fúrások célja, hogy nem találtak még olyan forró vizet, amellyel fűteni lehetne. Mintha bizony azért romboltuk volna le a Tabánt, hogy ott természetes forró vízzel fűtött házakat épitsünk? Hogy ne kelljen elismeréssel adózni annak és azoknak akiknek új, nem is remélt gazdag gyógyforrásokat köszönhetünk, el akarja hitetni az üzleti féltékenység és szakmai irigység, hogy semmit sem ér az eddigi munka és áldozat, mert nem találtak még olyan vizet, amivel házakat fűtsenek. Mit mondanak, ha majd olyan is fakad? Nyilván azt, hogy most már nem lehet a Tabánban fürdővárost épiteni, mert termális vizfűtéssel elmarad a fürdőváros legfőbb kelléke a füst és korom!

Csak tessék nyugodtan féltékenykedni és irigykedni, mert ha ki tudja miért, el is tömtek új forrást, van még és már négy újabb s készül a hetedik. Bár nem fúrtak hétszáz, csak kettőszáz méter mélységig, már van az egyikben ötven fokos forróság, mennyi lesz, ha tényleg megjelenik a falrafestett ördög s hétszáz méterig fúrnak? Tessék csak nyugodtan féltékenykedni és irigykedni s igy lesz Buda tényleg fürdőváros, még pedig füst és korom nélkül! A Budai Napló már most örül Buda új gyógyforrásainak s hálás azok fölfedezőjének. Hisszük, hogy eljön az eredményes munka széleskörű általános elismerésének ideje is!

Egyelőre rösteljük az ellenkezőjét!

PARKOT LÉTESIT a főváros az újlaki Dunaparton, a Zsigmond, Dara, Harcsa utcák és a Dunapart közti 4070 négyszögölnyi területen. A területet a főváros a Budapesti Gőzmalom Rt-tól szerezte meg. A területen parkot épitenek és a rakpartot is kiépitik, ami régi kivánsága a környék lakosságának.

A III. kerület problémái

Budapestnek október 1-től közigazgatásilag legnagyobb területe a III. óbudai kerület lesz, amikor a mai legnagyobb X. kerület egy részét átcsatolják az új XIV. (zuglói) kerülethez. A X. kerület eddig 4051 hektár területen fekszik. A népsürüség a X. kerületben 18.4 százalék, az új XIV. kerületben pedig 35.9 százalék, a II.. kerületben a népsürüség 17.8 százalék. A közigazgatás sokszorosan nehezebb Óbudán, ahol számolni kell a hegyvidékkel való kapcsolat nehézségeivel. A Vörösvári úttól északra fekvő terület közlekedési viszonyai olyanok, ezért a kérdés nehézsége még szembetűnőbb.

Minden kerületnek természetes határa a fő útvonalakra esik. Kivétel a III. kerület, ahol az Üstökös és Vérhalom utca a határ egy része, amely kitolandó volna a Margit körútig és a Zárda utcáig. Igy aztán nem nyulna be a II. kerületnek egy kis csücske a III. kerületbe, másrészt pedig megszünne az anomália, hogy a hatóság sajat területére egy idegen területen át jusson. Ideje volna már, hogy Óbudával végre az illetékesek érdeme szerint foglalkozzanak. Nem is említve az idegenforgalmi érdekeket, Óbuda volt évszázadokon keresztül a nemzeti hagyományok szent helye, a polgári erkölcsök tisztultabb felfogásának fészke. Óbuda fejlődésének szempontjából jóvátehetetlen hiba volna annak az elgondolásnak a megvalósitása, amely Óbuda megkerülésével Hüvösvölgyön keresztül akarja az idegenforgalmat lebonyolitani. Az Óbudai út rövidebb is és ez a városrész a jövő fejlődésnek minden feltételét magában rejti.

A városfejlesztés és rendezés szervei, amikor ügykörükben eljárnak, éppen csak azoknak a véleményeit kérik ki, akik minden részletben is ismerik a partikuláris vonatkozású kérdéseket. A Lajos utcáról kihelyezendő volna a villamos a Duna partra a HÉV útvonalára és ez esetben a Lajos utcai fővonal felszabadulna az autóbusz közlekedés számára. Megfelelő adókedvezménnyel még tőkehiány mellett is hallatlan módon fellendülne az épitkezés és igy rövidesen Óbuda lenne a főváros legegészségesebben, legmodernebbül felépülő városrésze. Természetes ehhez nemcsak a társadalmi összefogás, hanem az illetékesek jóakarata is kell, akik előkészitett állapotban megadnak minden előfeltételt a városfejlesztési politikához, mert Óbudán a közigazgatás élén erősakarású tehetséges ember áll, aki lelkének és agyának minden gondolatával Óbuda fejlesztésének az ügyét szolgálja. Hanthy Haidekker előljáró és Gergely főjegyző kiváló közigazgatási szakemberek, akik az élet más vonatkozásaiban is szivükön viselik a III. kerület sorsát.

Ünneplő szivvel

gyült egybe szeptember 25-én a II. kerület és Buda polgársága, hogy megemlékezzék két kiváló főtisztviselőjéről, akik nemcsak a hivatali érintkezésben voltak vezetői a kerület társadalmának, hanem áldozatosan tudtak résztvenni a hétköznapok problémáinak szolgálatában is.

THORDAI LAJOS dr.

az I. ker. népszerü tanácsnok-előljárója szülőhelyéről, Nagybányáról hozta a magyar fővárosba a faj szeretetét. Különös jóindulattal fordult közszolgálata során az elesettek felé és a szegényügy rendezésére kidolgozott tervei mintaképül állithatók az egész ország szegényügyének gyökeres megoldására. Thordai Lajos dr. előljáró közszolgálatának harminc esztendeje a pozitiv munka, a kötelességen tulmenő lelkes szolgálat jubileuma is és éppen ezért tudott a II. kerület és a főváros tisztviselőkara oly imponáló összhangban együtt ünnepelni a nevezetes évfordulón a kerület és Buda társadalmával, mert Thordai előljáró megteremtette ennek a közvetlen, szivélyes együttmunkálkodásnak értékes feltételeit.

De a tanácsnok előljáró munkásságában kiemelkedő szerep jutott a II. kerület élén

VEZÉR KÁROLY dr.

tanácsi főjegyző, előljáró-helyettesnek is, aki egyik legrégibb munkása a budai törekvéseknek s akinek neve szintén mindenütt szerepel, ahol a kerület nagy társadalmáért kell áldozatot hozni. Sok-sok szív, sok-sok letörölt könnye a legszebb rózsacsokor, amelyet láthatatlanul nyujtott át a polgárság és a szegények társadalma Vezér Károly főjegyzőnek, aki példát mutatott minden főtisztviselőnek: előkelő állásban is hogyan kell hű maradni a mindenki gondjához.

Rádiót: új Standard, Orion, Eha és Philips typusokat. — **Villamos** háztartási cikkeket: főzőt, vasalót stb. — **Petroleum főzőt** kályhát. — **Csillárt** világító testet.
Román Vilmos és Társai kft.
II., Margit-körut 8. Telefon: 57-6-16.
(Admirál mozgóval szemben)

Az elismerés és hála szirmaiból font csokrot

RÓZSÁS PÁL

szőv. műszaki tanácsos szép beszéddel nyujtotta át az ünnepeltnek, elsősorban Thordai Lajos tanácsnok előljáró érdemeit méltatva: — „Földi vándorok vagyunk mindannyian, a völgyből indulunk a hegygerincre. Te már elérted a gerincet, pihenés nélkül üzve-hajtva tovább a közjó szolgálatában. Itt áll az út mentén barátaid szeretetének, munkatársaid nagyrabecsülésének terebélyes, lombos fája, jer annak árnyékába s pihenj meg alatta. Mi megigérjük, hogy még fokozottabb erővel fogunk melletted dolgozni, munkádban támogatni, hogy ezzel irántad érzett igazi hálánkat leróhassuk."

A nagyhatásu beszéd végigvezette a hallgatóságot az előljáró egész működésén és lelkes ünnepi taps dübörgött fel a szivből fakadó szónoklat után.

Thordai Lajos dr. mélyen meghatva köszönte meg munkatársainak s az egybegyült polgároknak az ünneplést és figyelmes szép szavakkal mondott köszönetet a vele együtt jubiláló Vezér Károly dr-nak is, aki szerényen háttérbe húzódva mindig értékes és legfőbb támogatója volt a köz szolgálatának.

A két főtisztviselő jubileuma kedves alkalom a Budai Naplónak is, hogy a polgárság nevében megköszönje Thordai előljárónak az emberszeretet terén kifejtett és példát mutató müködését, — és Vezér főjegyzőnek az évtizedes szakadatlan épitő munkát, amivel Buda társadalmának kérdéseit fáradhatatlan kedvvel, lelkesedése javával mindig példásan és hasznosan szolgálta.

M. J.

Évadnyitó est Óbudán

Az elmult csütörtökön rendezte a III. Egyesült Polgári Kör „Borgazda Társasága" jólsikerült évadnyitó estjét, amely alkalommal a társaskör helyiségeit zsúfolásig megtöltötték Óbuda polgárságának színe-java. Az első est borgazda tisztségét vállalták: Andréka Károly ny. főkapitány h., elnök, ifj. Gaár Vilmos polg. isk. igazgató, dr. Krammer Nándor orvos, Bichler Jenő nyomdatulajdonos, Kovácshegyi Kálmán vezérigazgató és Trauschenfels Frigyes bankfőnök. Az estélyen jelen voltak közül sikerült feljegyeznünk: dr. Hanthy Haidekker János III. ker. előljáró, Pólya Antal dr. adófelügyelő, Szepessy Ágostan ny. postahivatali igazgató, vitéz Komárnoky Gyula középisk. igazgató, Beke Mózes, Andor Mihály és Gyalmos János isk. igazgatók, Káldor Gyula főtanácsos, Rózsa Zsigmond dr. ügyvéd, ny. postaigazgató, Téri Miklós dr. orvos, ffőv. adjunktus, Szemlő Barna dr. gázgy. orvos, Kunitzer István dr. orvos, Halaman János asztalosárúgyáros, Günther Béla háztulajdonos, Tatay Boldizsár MÁV főintéző, Franzoso Richárd főv. tanító, Fried József kereskedő, gyöngyöshalászi Takách Gyuláné polg. isk. igazgató és még számosan feleségeikkel együtt.

A felszólalások sorát Szepessy Ágoston a Borgazda Társaság elnöke nyitotta meg, aki szeretetteljes szavakkal üdvözölte az est borgazdáit. Andréka Károly borgazda társai nevében köszönte meg az üdvözlést s örömének adott kifejezést, hogy már első alkalommal is ily szép számmal gyültek össze a társaság tagjai. Orova Zsigmond sziporkázó szellemességgel, változatos fordulatokban gazdag beszédében melegen aposztrofálta az ötven éves írói jubileumához közeledő Viraág Béla főszerkesztőt s szives szavakkal üdvözölte Szombathy Kálmánt, akit szívesen ünnepeltek. Humoros hangon ajánlotta Orova Zsigmond a kerület népét dr. Pólya Antal adófelügyelő szíves jóindulatába. Pólya Antal dr. előadta, hogy az óbudai kerület adózás tekintetében a fővárosban első helyen áll, mert az idén 250.000 pengővel több adót fizetett be, mint tavaly. Viraág Béla, mikor szólásra emelkedett igen meleg ovációban részesült s a közönség már szinte előlegezte az ünneplést az ötven éves írói munkásságát megérő írónak. Viraág Béla meghatottan köszönte meg a spontán fakadó szeretet megnyilvánulását s elnézést kért, hogy betegsége miatt csak nehezen jut szóhoz, de így is szeretettel üdvözölte Óbudát, kedves szeretettel szorongatták meg kezét. Hanthy Haidekker János előljáró sikerült felszólalása után gyöngyöshalászi Takách Gyuláné beszélt, aki két Perzsiából érkezett vendégét hozta el az estére, amelyen egyébként két francia állampolgár is résztvett. Horváth Henrik nagy tetszést aratott felszólalása után Rózsa Zsigmondné dr. és Tatai Boldizsár beszélt, majd közkivánatra Szombathy Kálmán mondott nagyhatású beszédet, melyben példaképpen állította oda a III. kerületben megnyilvánuló teljes egységet és harmónikus együttműködést, amely kétségtelenül a kerületi polgárság vezetőinek érdeme, akiket viszont Óbuda polgársága mint egy ember követ. A beszédet sokszor megéljenezték.

Az est folyamán még számos felszólalás hangzott el s a társaság a legjobb kedélyhangulatban sokáig maradt együtt. A kitűnően sikerült est főrendezője Tatay Boldizsár főtitkár volt, akinek ezen munkájában hűséges munkatársai és segítői voltak Franzoso Richárd és Fried József gazdák és a kör agilis titkára Horváth Lajos.

Törökbarlangok a somogyi erdőkben

Nemrégiben volt olvasható, hogy Németországban egyesület alakult, amelynek jelszava; „Fedezzük fel Németországot!" Bizony nálunk sem ártana egy ilyirányú egyesület, mely igyekeznék helyrehozni azt a sok mulasztást, amit az elmult évtized alatt a magyar vidékkel szemben elkövettünk. Túl gazdagok voltunk ahoz, hogy minden szépséget és érdekességet méltányoljuk és értékeljük; pillantásra sem méltatva haladtunk el mellettük. Most százszorosan kell megbecsülnünk azt, ami még megmaradt s ami még mindig oly sok hogy nem győzzük csodálni, milyen teli kézzel szórja kincseit elénk, ez a szegény, szép ország!

A Siófoktól néhány kilométernyire fekvő Endrőd községben például oly érdekességek vannak, melyek megfelelő feltárása erős idegenforgalmat vonna az ismeretlenségben lappangó kis község felé! A török időkben itt vár volt, amelynek egyik fala a kath. templomba van beépitve, a többi részét széjjelhordták. Az endrődi pasa magyarnyelvű levelei, melyeket a tihanyi várkapitányhoz intézett, ma is megvannak a pannonhalmai apátság levéltárában, zsoldjegyzék is maradt, melyben az ott szolgálatot tevő katonák fegyverneme és száma is fennmaradt. A templom előtt kell felhaladni a Csirke utcán át a 900 éves község további nevezetességéhez, a Dudahegyen levő Barátlyukhoz melyben a török elől menekülő magyarság huzta meg magát. Kiderül, hogy a Dudahegy onnan nyerte nevét, hogy itt volt a török parancsnok rendes sétahelye, ahol dudaszóval kísértette magát, a Csirke utca pedig tulajdonképpen Csirkesz utca, egy török csirkassziai aga után.

A Barátlyuk felé vezető mély úton érdekes leleteket lehet találni: az út baloldalán hegyes csontok állanak ki a meredek partból. Bicskával kaparva a csontok körüli földet, rövidesen két emberi lábszárcsont kerül elő az agyagtalajból: itt a török időben temető volt s az egész út mentén török sírok egész sorozata van még, a földben föltáratlanul. Az endrédi iskolásgyerekek játékból szokták a sírokat bolygatni s közben rengeteg régi római, török és Habsburg pénzt találnak. Maga a Barátlyuk az út jobboldalán van, a szakadékos út felett körülbelül 20 méter magasságban, erdőben van a bejárata a meredek hegyoldalon. Nyilásán csak hajlott derékkel lehet bebújni s akkor egy előcsarnokban találja magát az ember, amelytől jobbra-balra további üregekbe vezető járatok láthatók. Egyszer egy Jámbor nevű tanító behatolt lámpa és kötelek segítségével a balodali járatba és abban három kilométert haladva a Zamárditól nyugatra eső szántódi pusztán lyukadt ki. Időközben azonban ez az alagút beomlott s ma már járhatatlan, bár egyes szellőző nyílásai még megvannak. A hagyomány szerint a törökök a lenn húzódó mély útról biztatták előbújásra az ott rejtőzőket: „Gyere ki Juli, gyere ki Jancsi aratni megyünk, nem lesz bántódástok." Az aratás után azonban galádul legyilkolták az ígéretükben bízó falusiakat.

Még egy ilyen török barlang van a községtől délkeleti irányban néhány kilométerre fekvő Likasdomb oldalán is. Azt mondták hogy ott van egy 36 szobából álló barlangrendszer, melynek bejárata fölött IV. Béla király címere látható s van egy terem, melyben kőből faragott asztalok és székek állanak... Itt sok ezer holdas erdőség borítja a 2-300 méter magas hegyoldalakat, melyek hajlatában frissvízű patak csörgedez, festői kis fahidak vezetnek át rajta s most látjuk, hogy nemcsak a Balaton partja, hanem az onnan jobbra eső vidék is nagyon érdemes a felkeresésre! Az erdőrengeteg útvesztőjében csa kaz éppen arravetődő uradalmi vadász segítségével lehetett a barlangot megtalálni, aki a nekünk láthatatlan jelek nyomán vezetett annak nyílásához. De bizonyára volt is okuk az odarejtőzőknek arra, hogy ily jól eltakarják a barlanghoz vezető utat.

Villamos zseblámpák fényénél lehet csak behatolni az ugyancsak szűk nyílású üregbe, melyben ugyan 36 szobát már nem találni, de megvan még teljes épségben 9 kisebb-nagyobb helyiség, amelyek egymással búvólyukakkal vannak egybekapcsolva. Az egyikben csakugyan megvannak a fal mellett körös-körül a kőlócák. de megtaláljuk az egyik nagyobb üreg fölött, bár ez nem IV. Béláé, hanem mint a lámpák fényénél megállapítjuk, egy 1887-ből való magyar címer, melyet talán az akkori látogatók vésték a barlang falába. Az erdész szerint nem tatár és török időkből való a barlang, hanem Patkó Bandi, a hires somogyi betyár és bandájának búvóhelye volt. Mindenesetre, mindkét barlang van olyan érdekes hogy feltárásuk és idegenek részére való megnyitásuk érdemes lenne. Ekkor talán meg lehetne találni a hagyomány szerinti többi üreget is, sőt a barlang talajának felásása érdekes leleteket szolgáltatna. Külföldön ebből már bizonnyal nagy látványosságot csináltak volna!

Margittay Rikárd dr.

A szeretet jegyében

nap-nap után hozza a posta a leveleket, megható üdvözleteket, amelyekben a Budai Napló hüséges táborа, a szeretet és a ragaszkodás meleg őszinteségével köszönti Viraág Bélát 50 éves írói és ujságírói jubileuma alkalmából.

Sulyosan beteg főszerkesztőnk ez úton köszöni meg a személye iránt megnyilvánuló meleg elismerést. Amint többször emlitette, ha Isten segedelme ujból erőhöz segiti, akkor egyenként válaszol azoknak, akik a jubileumot számon tartva, köszöntő leveleikkel drága zálogát adták egy hosszú közéleti munkásság elismeréséhez.

Ez alkalommal emlitjük meg azt is, hogy az egyesületek és társadalmi alakulatok vezetői között nemes célzatú mozgalom indult meg arra nézve, hogy megfelelő ünnepélyes keretek közé emeljék Viraág Béla jubileumát — november hó folyamán.

SZERKESZTŐSÉG

Küzdelem a rák ellen

Már szóvá tettük ehelyen, hogy 1910. óta a rákbetegségekben való halálesetek száma világszerte a háromszorosra növekedett. Ezért mindenfelé fokozatosan felvették a rák elleni küzdelmet, főleg rádium állomások szervezéseivel és a rákbetegek időnkinti ellenőrzésével. Az utóbbi időben Stock, Percy és Lorrand tanárok foglalkoztak a kérdéssel és megállapitották azt, hogy azon vidékeken észlelni sürübben a rákbetegség elterjedéseit, ahol a lakosság golyvában szenved. Ez azt mutatja, hogy a jód hiánya egyik tényezője a ráknak. Ezzel kapcsolatban statisztikai tény, hogy sokkal ritkább a rák ott, ahol a vizben és talajban nagyobb mennyiségü jód van. Igy Japánban, ahol a jódtartalmú tengeri növényekkel táplálkoznak, feltűnően ritka a rák megbetegedés. Az Északamerikai Egyesült Államokban 300-szor több rákhalálesetet van, mint Japánban. De közelebb fekvő statisztikai adatokat is ismerünk. Bad-Hallban, a világhirű jódfürdőben 3% a rák halálozás, mig az alig egy órányi vasuttávolságra eső Liuzben ez a szám 11%. A rákbetegség magasabb korosztályokat támadja meg inkább, főleg azért, mert idősebb korban a pajzsmirigyek müködése lanyhul, ez az a szerv, amely az emberi testben a jódot szolgáltatja. A jódfürdőket tehát előnyösen alkalmazzák a rákbetegségek megelőzésére. Nálunk Hajdúszoboszló ilyen természetű fürdő és kivánatos ennek modern kifejlesztése, nemcsak az érelmeszesedésben szenvedők számára, hanem megelőzés szempontjából azok részére, ahol a családban rákbetegségre való hajlandóságot észlelnek.

H. V. dr.

Apró szépséghibák

Nem tagadom, hogy nagyobb problémák foglalkoztatják a világot, mint az én apró megfigyeléseim. Az olasz-abesszin háború mellett eltörpül az a kérdés, amelyről szólni akarok. De ha az első elemiben a tanító nem hagyja figyelmen kívül a kisfiú hibáját, én sem állhatom meg, hogy ne tegyek szóvá egypár olyan dolgot, amelyen naponként mindenkinek megakad a szeme.

Ha az ember véletlenül elindul a Fery Oszkár utca elején és megy kifelé, az elején Ferry Oszkár két „r" betüvel díszlik az utcajlző táblákon, de később már az egyik „r" betű eltünik és r-el szerepel Fery Oszkár a kommunizmus alatt vértanuhalált halt csendőrezredes neve, amint azt az emlékére elhelyezett emléktábla is helyesen megörökíti. Csekélység az egész, majdnem olyan, mint az i betüről hiányzó pont, de valami következetesség mégis lehetne abban a jeles férfiuban, akinek hatásköréhez ezek a dolgok tartoznak. Hasonló tévedésben volt az a valaki is, aki Kinizsi utca tábláit y-al öntette vala, mert minden elemista gyerek úgy tanulja, hogy Kinizsi Pál, a hires törökverő i-vel irta a nevét és y-al irva, majdnem olyan nevetséges, mintha valaki Rákóczi és Petőfi Sándor neveit y-al irná. Nem állitom, de az a gyanum, hogy a szomszédságában levő Lónyai utca is helytelenül van i-vel irva, mert a Lónyay grófok y-al irták a nevüket. Üdvözlettel **Andriska Károly.**

BELLEVUE
SZÁLLODA ÉTTERMEI-ben
minden este és vasárnap délután is
JÁVOR SÁNDOR
zenekara.
Telefon: 60-5-82

NYÁRI CIPŐKÜLÖNLEGESSÉGEK
BELVÁROSI NIVÓJU MODELEK
Diósi
VI., teréz-körut 1/B
telefon: 10—3—92

A CSILLAGOS ÉG VÉGTELENJÉBE beleálmodott magyar virradat reális programmjáért harcolt egy életen át

BECSEY ANTAL,

aki az álmodók merész fantáziájával és a munkás hivatotta szent alázatával szolgálta egy életen keresztül a városi kultura mellett a vidék kulturáját. Látta a rengeteg nyomort, amely a népbetegségek nyomán fakadt, és az embermilliók elesettségét, a megdöbbenés, a részvét adta neki az erőt, hogy kidolgozza a maga munkatervét, amelynek nincsenek parlamenti ambiciói, de amely alkalmas arra, hogy az egész magyar közegészségügyet, modern alapokra fektesse és visszahódítsa ezt a sínylődő népet az életnek, a magyarság létéért való küzdelemnek és a magunk történelmének. Becsey szerint mindössze 22 városban van vízmű, amely összesen 2 millió embert lát el iható vízzel. Az OTI törvényes kötelessége is, hogy a városokat kölcsönökkel segítse és ezekből a pénzekből támogatva, áldásosabb és fontosabb feladat el sem képzelhető, minthogy minden vidéki városban vízmű épüljön. El kell fogadni tehát Becsey tervét, amely egyelőre 6 millió magyar munkáskészséget és egészséget ivóvizét védi s amely tervről szakszerű és értékes cikket irt Bikkal Dénes dr. a Vállalkozás és Épitkezés legutóbbi számában, az elismerés fényébe állitva azt a férfit, aki Budáról indult el igazán épitő és igazán reális programmjával a véreinkért és a magyarság holnapjáért.

KÉT UJ FIUOTTHON épül 400 ezer pengős költséggel a Marcibányi téri volt községi szeretetház helyén s a költségek fedezésére a főváros kezelésében lévő egyik alapitványt használják fel.

SZENT IMRE városrész, illetve a XI. kerület legfontosabb kérdéseiről nyilatkozott legutóbb Szántay István szőv. biz. tag, a kelenföldi pályaudvar állomásfőnöke: — A végletek kerülete ez. Egy-két helyen, mint a Horthy Miklós út környékén modern városi kultúra, hatalmas bérpaloták, jó út és jó közlekedés; máshol mindebből semmi. Remélhetően a balatoni új müút és az új repülőtér épülése meghozza a XI. kerületnek a külső részeken is új utak épitését és közművekbe való bekapcsolását és a közlekedés problémáinak sürgős és radikális megoldását.

Pockné a Krisztinaváros legelőkelőbb hölgyfodrásza
I., Attila-u. 10. Telefon: 54-9-19.

A Kőrös Képszalonban
I., MARGIT KÖRUT 56.
sz. alatt a legjobb nevü festőművészek és szobrászok alkotásai kedvező részletfizetési feltételek mellett is a legolcsóbb árban szerezhetők be.
KÉPKERETEZÉS, RESTAURÁLÁS, KARNIS KÉSZITÉS

IRODAI MUNKÁT VÁLLAL intelligens, jómegjelenésü, fiatal urileány, kereskedelmi érettségit tett, **magyar-német — gyors- és gépirónő, a francia nyelvben is jártas,** mindennemü irodai munkát vállal. **Muraközy Livia, II. Fő u. 40.** I. 2. Telefon: 54—9—98.

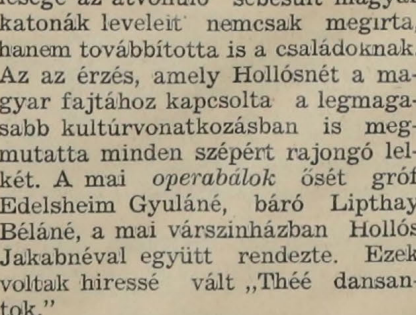
SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi és női osztály.
A legmodernebb berendezés.
Szakképzett személyzet.

Budai elite közönség
szűcsmestere
WADLER JÓZSEF
Budapest, III. Polgár ucca 13.
TELEFON: 62—7—65.

Régi idők, régi nagyasszonyok

Budán ismét áldott élet lobbant ki, amelyről csak a gyászjelentés szűk keretében emlékezhettünk meg. Derült lelkületű, lebilincselő modorú egyéniség volt. Hollósné Lichtenstadt Ernesztin, a nagyaszonyok mintaképe, a ki 92 esztendő korában bekövetkezett haláláig meleg érdeklődéssel kisért minden kultúrális és szociális kérdést. Ez az érdeklődés az öregségben is természetes kisugárzása volt Hollósné lelkületének, kapcsolat azzal a korral, amelynek emléke is lassan kiveszik a köztudatból.

A 70-es s 80-as évek nagy magyar lendülete Budán is elsősorban a vezető családok összefogásából terebélyesedett élő valósággá. Jellemzi ezt a kort, hogy az emberbaráti téren tevékenykedők semminemü elismerést nem vártak, nem kértek, pedig együtt éltek azokkal, akik az ország sorsát intézték.

Hollós Jakab mérnök, az északkeleti vasút későbbi főfelügyelője és felesége, az elsők között volt, minden olyan törekvésben, amely a magyar élet előbbvitelét célozta. Hollósné különösen közjótékonyságáról volt közismert. Ő létesitette báró Liptay Bélánéval a tabáni szegény gyermekkertet és szép otthonát a nagynevű Hauszmann professzor ingyen tervezte. A Tabán rendezésekor került lebontásra. Hollósné volt az, aki Ivánka Imrével együtt életrehívta az első melegedő és levesosztó helyet, Emich Kornélné Fő tucai házában. Mindezt szívvel. sugallatból tette, ezrektől áldva, pedig Hollósné, osztrák leány volt, aki 1864-ben jött be Magyarországba, idegen szóval ajkán. De ez a szent magyar föld ezúttal is csodát tett. Hollósné, született Lichtenstadt Ernesztin két év alatt nemcsak szívében lett magyar, hanem uj hazája nyelvét is ugy elsajatította, hogy amikor 1866-ban az olasz hadjárat idején férjét Steinbrückbe helyezték — dacára a kolerajárványnak — a vasúti tisztviselő fiatal felesége az átvonuló sebesült magyar katonák leveleit nemcsak megirta, hanem továbbította is a családoknak. Az az érzés, amely Hollósnét a magyar fajtához kapcsolta a legmagasabb kultúrvonatkozásban is megmutatta minden szépért rajongó lelkét. A mai *operabálok* ősét gróf Edelsheim Gyuláné, báró Lipthay Béláné, a mai várszinházban Hollós Jakabnéval együtt rendezte. Ezek voltak hiressé vált „Théé dansantok."

Hollósné ugyanakkor példás feleség is volt, aki özvegységében rajongásig szeretett Oszkár fiával a háború után, éveken át a Margitszigeten lakott. Elmenekült a megváltozott világ elől. Vonzotta a szigetnek a csendje, a misztikum, amely a boldoggá magasztosult királyleány emlékezetéből árad szét. De így elvonultan is bölcsességbe tisztult szemlélődéssel figyelte a magyar élet minden olyan vonatkozását, amely a a nemzeti hagyományokból merítette minden szellemi és lelki erejét. Amint többször hangoztatta; a legkedvesebb lapja Budai Napló és a Fővárosi Lapok voltak, amelynek tudvalevően ugyancsak Viraág Béla volt a szerkesztője. Friss sírhantja mellett szeretettel búcsúzunk egyik leghűségesebb olvasónktól. Boldogan élt, — Isten szerette! Elaludt. Őrizze álmát csendesen a magyar föld, melyet szíve utolsó dobanásáig a nagyasszonyok hűségével szeretett.

Székely Miklós dr.

BALÁZS VENDÉGLŐ Hűvösvölgy végállomás
Specialitások: Rántottcsirke, dumplnudli.
Nyitott és csukott terraszok. — Naponta cigányzene.

eggel 5-ig!
BÁRBAN
RODOSSY EDITH
és Szalay Irén
ABÁN
kávéházban
CINKA PANNA
I., DÖBRENTEI-TÉR 6. (GELLÉRT-SZOBOR ALATT)

SZEMÉLYI HIREK

JÓZSEF FERENC királyi herceg Columbus című látványos színművét szeptember 21.-én és 22.-én Miskolcon a Sajó vizére épített korszerű hajón is nagy sikerrel adták elő.

INNITZER TIVADAR dr. bíboros, bécsi hercegérsek, a Pázmány Péter Tudomány egyetem 300 éves jubileuma alkalmával Budapestre érkezett. Az Emericana ezt a nagynevű pártfogóját szept. 27-én d. u. 6 órakor a Szent István Társulat dísztermében avatja tiszteletbeli főprotectorának.

BORNEMISZA GÁBOR a Centrum Rt. igazgatója lett a Mozgóképszinház Tulajdonosok Egyesületének új elnöke.

SCITOVSZKY TIBOR a Hitelbank élén tizéves vezérigazgatói jubileumát ünnepli legközelebb.

HENNYEY VILMOS dr. ny. államtitkár visszatért magaslati nyári üdüléséről és tovább vezeti ügyvédi irodáját.

LAMOTTE KÁROLY alpolgármester személyesen vette kezébe a pénzügyi és üzemi osztályok felülvizsgálatát.

BEODRAI BAITZ JÓZSEF kormányfőtanácsos lett a Községi Élelmiszerüzem új vezérigazgatója.

FELKAY FERENC dr. tanácsnok és Havlin Elemér tanácsjegyző képviselték a fővárost Mohács ünnepén és a göcseji héten.

KOVÁCSHÁZY VILMOS tanácsnok kijelentette, hogy a fővárosban rendelkezésre álló 7.80z szállodai és vendégszoba nem elégséges az idegenforgalom igényeinek kielégítésére.

SZEPESVÁRY PÁL tanácsnokot választották a BSE céllövő szakosztályá elnökének.

DOROGI FARKAS ÁKOS fővárosi tanácsnokot a magyarországi görögkatolikusok orsz. szövetsége Hajdudorogon tartott közgyülésén a szövetség elnökének választotta meg.

KIRÁLY KÁLMÁN tanácsnok és MORBITZER DEZSŐ kertészeti igazgató képviselték a fővárost a római kertészeti kiállításon.

EÖTTEVÉNYI OLIVÉR dr. a Külügyi Társaság ügyv. alelnöke, aki sokat tett a magyarság külpolitikai látókörének fejlesztéséért, magas olasz kitüntetést kapott.

BILKEY PAPP LAJOS dr. egyet. tanár a bőrgyógyászati kongresszus első előadója a megnyitó ülésen a budai gyógyfürdők gyógyhatásáról értekezett.

KOMARNICKI GYULA dr. min. tan. igazgatót bízták meg a MFTR. vezérigazgatói teendőinek ellátásával.

WEISZ MARGIT a kiváló zongoraművésznő hangversenyciklust rendez a Zeneművészeti Főiskolán Beethoven, Mozart és Liszt műveiből november 10-én, január 12-én és március 8-án.

MEZŐ FERENC dr. tanár tollából érdekes cikksorozatot közöl a jövő évi berlini olimpiász hivatalos lapja, az „Olimpische Spiele 1936", amelynek címe: Olympia hajdan és ma. A történelmi és sport szempontból is rendkívül érdekes tanulmányt számos szép illusztráció tarkítja.

RÖKK MARIKA 100.000 pengőért megvette Farkas Bernát 1343 öles kuruczlesi telkét.

KRIVOSS ÁRPÁD dr. Kéthly Károlyné bárónőnek 59.000 pengőért eladta Gellérthegy-utcai 189 öles ingatlanát.

VIDOR PÁL dr. rabbit választotta meg a Budai Izr. Hitközség Edelstein Bertalan dr. örökébe. Kiss Arnold dr. vezető főrabbi iktatta be szeptember 25.-én az új rabbit hivatalába.

BLAHOS RUDOLF budai fényképészmestert az Ipartestület és a Baross Szövetség fotó szakosztályának alelnökét jubileuma alkalmából melegen méltatta a Baross Szövetség c. lap augusztus elsejei száma.

AJÁNDÉK UTALVÁNY

Mindazon olvasóink és előfizetőink között, akik a fenti utalványt címükkel ellátva a kiadóhivatalba „Ajándék 3" jeligére beküldik, 300 darab gyönyörü karmantyút osztunk szét, csupán csekély kezelési díjat kell megfizetniök.

HUSSZEIN HILMI budai mufti legutóbb ismét Genfben járt, ahol értékes szolgálatot tett a magyar ügynek. Onnan tovább utazik Egyptomon át, Arábiába és Indiába.

HIREK

PÁZMÁNY PÉTER kultúrtörténeti alapításának a BUDAPESTI EGYETEMNEK 300 éves jubileumi ünnepségei zajlottak le legutóbb, amikor az egész világ egyetemi oktatásügyének legkimagaslóbb személyei jöttek el közénk hódolni a néhai nagy bíboros emlékének. Ez a hódolat talán tüntetés volt a magyar szellemiség világ nívója mellett is, mert elnyomatásunk legsötétebb napjaiban világító fáklya fényében állította a kultúr nemzetek elé a magyar kultúrmozgalmak történelmi mélységét. Pázmány Péter esztergomi érsek zseniálitása a nemzet egész történetére kihatóan vetette meg a főiskolai oktatás alapjait s a Nagyszombatról Budára, utóbb Pestre telepitett egyetem jubileuma csak közbeeső állomás lehet a magyar szellemi élet és művelődés további renaissanceja felé.

ELSŐIZBEN FORDULT ELŐ, hogy a londoni rádió riportere egy budapesti gyógyfürdőből szólalt meg. Az angol rádióé az érdem, hogy bátor kezdeményezéssel úttörő munkát végzett ezen a téren és, hogy a rádióhallgatók millióival ismerteti meg a népbetegségek elleni küzdelemben alkalmazott leghatásosabb gyógyeljárásokat. Külön elismerés és hála illeti az angol rádiót, hogy erre a célra éppen a budapesti gyógyfürdőket választotta ki. A gyógyfürdő jelentősége a gyógyfürdő propaganda szempontjából szinte felbecsülhetetlen értékü, hiszen azt mintegy 35 millió ember hallgatta: Hozzávetőleg 10 millió anyaországi és 5 millió dominiumi angol, valamint 20 millió amerikai, akik számára 80 leadóállomás közvetítette a műsort. A budapesti iszapkezelést a londoni rádió egyik legkitűnőbb ripartere ismertette és ezzel kapcsolatban kérdést intézett egy, a Szent Lukács Gyógyfürdőben éppen kezelés alatt álló angolhoz, a gyógyeljárás eredményére vonatkozólag. Ezt az interjut a gyógyfürdő és a rheuma elleni küzdelemben Budapesten alkalmazott gyógyeljárás részletes leírása előzte meg. A riporter a Szent Lukács Gyógyfürdő hullám- és pezsgőfürdőjéből adott közvetítést, ahonnan megemlékezett a legelőkelőbb budapesti fürdővendég, a walesi herceg ottani gyakori látogatásáról. A Margitszigetről is eredeti helyszíni közvetítés volt, amelynek keretében a riporter hangsúlyozta, hogy a „Duna Gyöngye" páratlan szépségeivel és káriumos gyógyforrásaival, a világ legszebb és legideálisabb fekvésü gyógyparkjainak egyike. A rendkívül nagyjelentőségü helyszíni közvetítést a Gyógyhelyi Bizottság irányitása és a Magyar Rádió hathatós támogatása mellett Maschwitz Eric, a londoni rádió külföldi igazgatója vezeti.

Drágaköveket és törött nemes fémet vásárol: SZERAFIN GY. II. Roham u. 8

A FŐVÁROSHOZ NEM IGEN MÉLTÓ IZLÉS és stilus jelentkezik a városmajori templom mellett abban a fejtetőre állított betonskatulyában, amely legfeljebb csakhogy épen párja a néhány év előtt odatelepített templom külső formájának. A katholicizmus két évezreden át dominálóan vezette a világ müizlését és stilusban, gondolatokban, szépségekben valami egészen mást produkált, mint amit most a városmajori templom és toronyépitkezésekben látunk. Rossz példa áll előttünk, olyan példa, amelyet sem a történelmi templomstilus, sem az új Budapest arca is csak nehezen tűr meg. Tény, hogy szegény időket élünk, a szép templomok építésének kevés a lehetősége, de talán inkább semmit, mint ezt.

A GYERMEK BUDAPESTEN. *Illyefalvy* Lajos dr. a székesfőváros statisztikai hivatalának igazgatója tanulságos statisztikai „zsebkönyvvel" látta el agyermekek barátait. Érdekes fejezetekben tárgyalja a gyermek helyzetét, a születések és halálozások, felbomlott házaságok, egészségügy, közerkölcs, jótékonyság és közművelődés és a gyermekvédelem szempontjából. A kis könyv fejezeteiből örömmel látható, hogy a főváros mindent megtesz a magyarság legnagyobb kincse; a — Gyermek Őfelsége — érdekéért.

A TÖRÖK MEGSZÁLLÁS emlékei iránt érdeklődnek elsősorban a külföldi autósok, — mondotta Delmár Valter — a kiváló autóversenyző a z Ujság munkatársa előtt. Csakhogy hiányzanak megfelelő prospektusok, amelyek ezeket a maradványokat nyilvántartják és az emlékek sincsenek olymódon karban tartva, mint azt történelmi becsük megérdemelné. Eger kazamatái, a budai Vár pincebarlangjai, a dunántúli török nyomok több gondot igényelnének és szükség van rá, hogy ezeket a történelmi objektumokat elsősorban a magyarság becsülje meg.

GYÁSZ. Mélységes megdöbbenéssel értesült a magyar közvélemény kisbaczoni *Benedek* Sándorné szül. *Monó* Alojzia haláláról. A közigazgatási bíróság ny. másodelnökének felesége és egy életen át a társadalmi munkában hűséges munkatársa a magyar nagyasszonyok lelkes önfeláldozó szivével szállt sírba szeptember 22-én, életének 83-ik, házasságának 58. évében. Az elköltözött matróna tevékeny részt vett a társadalmi és szociális munkában, különösen a világháború hőseinek gondozása terén érdemelte ki a magyarság hálaját. Legfelsőbb helyről a Vöröskereszt II. oszt. díszjelvényével, a II. oszt. polgári hadi emlékkereszttel és a háborus emlékéremmel tüntették ki tevékenységét. Friss sírja körül megtört szivvel állott kiterjedt rokonsága és a magyar főváros közönsége a Mindenhatóhoz küldött fohásszal: Requiescant in pace!

BEAC KLUBHÁZÁT ünnepélyes keretek között adták át az egyetemiek sportközönségének. Az átadással kapcsolatban rendezett díszvacsorán Hóman Bálint, Lázár Andor, Darányi Kálmán miniszterek, Szendy Károly polgármester, ifj. Horthy Miklós a MUSZ elnöke, Kelemen Kornél az OTT elnöke, Kornis Gyula rektor is megjelentek. Szendy Károly polgármester a házigazda szeretetével mutatott rá a sport fejlődésére és a főváros nevében a fiatalság számára minden támogatást megigért.

TANULJON VARRNI és SZABNI urilányok és uriasszonyok varrótanfolyamán II., SZÁSZ KÁROLY-UTCA 2. II. 21.

HETVEN SZOBÁJA VAN a kiscelliuti Schmidt kastélynak, amelynek átvételéről sokáig bizonytalanságban volt a közvélemény. Most már biztos, hogy a főváros átveszi a kastélyt, amelynek termében — mint a „Magyarság" irja — nagyon elszaporodtak a denevérek és molyok. A nagyértékü gobelinek és párnázott bútorok megmentésére Hammer Dezső a Fertőtlenitő Intézet igazgatója kiszállt a helyszinre, hogy a berendezésre ártalmas denevér- és molyrajok inváziójat visszaszoritsa.

ÓBUDAI HÍD gyors felépítése ügyében Vályi Lajos dr. bizottsági tag életrevaló indítvánnyal fordult az illetékesekhez. Az indítvány lényege az, hogy a meghatározott időre megállapított hídvámszedés jogának segítségével keressenek olyan megoldást, amely a munkák megindítását azonnal lehetővé teszi. Az átmeneti időre szóló hídvám a gyalogosokra és kocsikra elenyésző terhet róna, viszont egész összegében komoly hitelművelet alapját képezhetné.

ZSIGMOND UTCA, Óbuda és Ujlak városépítési kérdéseiről irt komoly cikket a „Budai Ingatlan Ujság"-ba nemes Nátly Ignác ny. ezredes. Szerinte mértékadó köröknek sem a Lukács, sem a Császárfürdő kiépítése nem időszerü, pedig ezzel a főváros idegenforgalma is meg van akasztva. Fontos kérdés az óbuda-újlaki fürdőváros megépítése. A Margitsziget méltó keretbe foglalása a Duna mindkét partján sporttelepek létesítésével, a józsefhegyi lejtők megnyitásával és az Ujlipótvárosban tapasztalható müépitészi fegyelmezettséggel valóban értékesen illeszthető Óbuda-Ujlakot a Budapest-fürdőváros elgondolásba.

BUDAI VIG ADÓNÁL Corvin-tér 5. Tel 53-5-32. KOTSIS ERZSÉBET művészi FÉNYKÉPÉSZ.

NAGY ELRAGADTATÁSSAL nyilatkozott a Touring Klubok Nemzetközi Szövetségének (AIT) elnöke: Henneberg tanár Budapestről: — Gyönyörü a Margitsziget, a Svábhegy és meglepően szépek és érdekesek a fürdők. A budapesti luxus szinte elkényezteti az idegen turistát. Várost, világfürdőt, magaslati kirándulóhelyeket, színgazdag környéket, egyszerre mindent: más centrumokban alig találunk.

PESTI SZÁLLODÁBA akarnak budai gyógyvizet vezetni a Duna alatt azok a svájziak, akik két és félmillió zárolt pengővel a hazájukbeli Hanza szállók mintájára a Petőfi térre 450 szobás luxushotelt terveznek. Ez a zelgondolás teljesen fedné a kialakuló fürdőváros követelményeit is és reális vállalkozásnak igérkezik azért is, mert a Gyógyhelyi Bizottság szerint a nagy idegenforgalmi megrohanások idején amúgy sincs elég szoba Budapesten.

MONTE CARLO BUDÁN, vagy Pesten, esetleg a Margitszigeten, mint terv, minden évben felüti fejét. A legújabb hírek szerint akarnak felállitani holland tőkével játékkaszinót s a „Magyarság" híradása szerint a finanszirozók megbízottja Budapesten már a NEP vezetőivel is folytatott tárgyalásokat.

Tartós, kiadós, tehát olcsó kutyaeledelek, különféle baromfitakarmányok kaphatók: ERŐTAKARMÁNYRAKTÁR-NÁL II., GYORSKOCSI-UTCA 22. SZ.

NÁSZ. — Gschwindt Edithet a Gschwindt gyár vezérigazgatóját eljegyezte Hadik Antal gróf. Az eljegyzéssel egyidejüleg Gschwindt Edith tisztségéről lemondott és az új vezérigazgató Hadik Antal gróf lett.

BUDAI REPÜLŐTÉR ÜGYE — a balatoni müút megépítésével kapcsolatban — közeledik a megvalósuláshoz. A jövő hónapban már megkezdik a terep egyengetését és a kormány több kedvezménnyel segíti elő a magyar aviatikára oly fontos repülőtér megvalósulását. A kisajátitandó területet kormányintézkedéssel Budapesthez csatolják, amiért természetesen Budaörs megfelelő kártalanitást kap. A főváros a kisajátitással kapcsolatban mindennemü átruházási és egyéb illetékek alól mentesül, abban az esetben is, ha egyes gazdákkal szemben perre került a sor. 1936. év elején már hozzáfognak az állomás és hangárok építéséhez és remény van rá, hogy a jövő év tavaszán az új budai repülőtér már bekapcsolható lesz a világforgalomba.

NÁSZ. — Vidor Pál dr. budai rabbi és Kálmán Zsuzsa dr. jegyesek.

BANDHOLZ AMERIKAI TÁBORNOK a kommunizmus alatt Budapesten székelő katonai misszió egyik legfőbb vezetője nagyon sok szolgálatot tett annak a társadalmi rétegnek, amelynek részére a szovjet nem volt berendezkedés, nem volt üzlet s amelynek minden oka megvolt, hogy féljen Kun Béláék rendszerétől. Bandholz tábornok a tüszul elfogott fehér forradalmárok megmentésén kivül a magyar művészeti gyüjteményeket is megóvta a román megszállók mohóságától és a később Amerikában kiadott emlékirataival az egész világ előtt leleplezte a román megszállás körülményeit. Bandholz tábornoknak most amerikai magyarok kezdeményezésére szobrot emelnek Budapesten 18.000 pengő máris összegyült a szoboralapra s az emlékművet vagy a Nemzeti Múzeum kertjében, vagy a Gellért téren állitják fel. Buda joggal követeli magának az emlékművet a hála jogán, de azért is, mert a nagylelkü amerikai tábornok missziójának székhelye a Gellért szállóban volt.

ÓBUDAI TELKEKET akart értékesiteni a Groedel-konszern-hez tartozó Terrenum Rt. Az óbudai híd környékén mintegy 85 ezer négyszögölnyi ingatlan eladásáról volt szó s a vállalat által filléreken vásárolt négyszögölekért 300—400 pengőt akartak kérni. Most a Közmunka Tanács — mint a Magyar Közgazdaság irja — beleszólt a telekspekulációba és mindössze 1000 négyszögöl parcellázását engedte meg, elsősorban azért, mert nincs tisztázva, mennyi terület kisajátitására lesz szükség az új óbudai hídfőnét.

GYÁSZ. — Frank Ferenc a III. ker. Árpád reálgimnázium tanára szkv. százados 61 éves korában elhunyt. Az ifjúság s tanártársai nagy részvéttel temették szeptember 20-án a sopronmegyei Dör községben a jeles pedagógust.

BUDAI KÉRDÉSEKRŐL nyilatkozott az egyik várospolitikai lapban Hencz Lajos dr. postaigazgató: — A gyönyörü hegyvidéket, amely tele van kincsekkel ki kell aknázni. A NEP a Keresztény Párttal együtt már megmentette a 19-es autóbuszt. A fogaskerekü vasút hétköznap irreális, csak vasárnap üzlet. Jobb lett volna tehát hétköznap csak motorkocsikat járatni. Fontos kérdés, hogy 600 négyszögölnél kisebb telekre is lehessen épiteni. A vízvezetéki hálózat kiépítése, az utcai világitás és közbiztonság rendezése is sok kivánnivalót mutat. Az útépités is elsőrendü feladat a Budakeszi és Balatoni út artériája az egész városnak. Ha a hegyvidék megkapja a modern városi kultúrát, megindul az épitkezés és rálépünk a fejlődés útjára.

GYÁSZ. — Horovitz Izidor a Pesti Kereskedelmi Bank igazgatója és 43 éven át tisztviselője elhunyt. Temetésén Weiss Fülöp elnök vezetésével a magyar pénzvilág számos kitűnő egyénisége igaz részvéttel vett részt.

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I., Attila utca 8

FŐISKOLAI VILÁGBAJNOKSÁGOK rendezőbizottsága nevében Neubauer Konstantin dr. egyetemi tanár, a MFSE. elnöke levél kíséretében küldte el lapunk szerkesztőjének a világbajnokságok emlékérmét, megköszönve és külön is kiemelve azt a támogatást, amellyel a Budai Napló a Budán rendezett világbajnokságok ügyét szolgálta.

A HEGYVIDÉKI TÁRSASÁG baráti összejöveteleit a most kezdődő őszi és téli szezónban ismét rendszeresen megrendezi minden hét csütörtökén d. u. 6 és 8 óra között az „Öreg Diófa" külön termében. I., Pálya utca 3. sz. Az első idei — vacsorával egybekötött — összejövetel e hó 19-én, csütörtökön este 8 órakor volt amely alkalommal Juhász Jenő szőv. tvh. tag elnök előadása a „városélelmezésről" aratott rendkivüli sikert. Hozzászóltak a felmerült problémákhoz Tóth Gábor bizottsági tag, Szombathy Kálmán és Szászy Kovách Ernő.

TUBERKULÓZIS ELLENI KÜZDELEM Magyarországon most ünnepli harmincötéves fennállását. Korányi Frigyes professzor a budakeszi szanatórium világhirü apostola majdnem negyven év előtt egy saját szövegkönyvére irt film felvételeit kezdte meg a budakeszi nagyerdőn s a film kedves meséje szerint végül a két főszereplő kigyógyul és boldog lesz. A budakeszi szanatóriumban 35 év alatt 45.562 beteget ápoltak és a szanatórium, amely 1921-ben Okolicsányi Kuthy Dezső főorvos igazgatása alatt 120 ággyal kezdte meg működését, az első ilyen népegészségügyi intézmény volt Magyarországon.

BUDAI IRÓK, művészek és tudósok Hollós Mátyás Társasága keretében lapunk főszerkesztőjének tiszteletére az ősz folyamán rendezendő „Viraág Béla jubileum" előkészitő munkálatairól és az ősz irő pályafutásáról közölt legutóbb Doby Ferenc kitünő várospolitikai lapja, az „Uj Budapest" napsugaras kis cikket. A kollegiális ragaszkodás és szeretet nyilatkozott meg ebben, a városi ujságiras nesztorával, a Budai Napló Budával összeforrt lelkes vezérével szemben.

Ismét itt az alkalom!
Ezer meg ezer ember nyert már a **m. kir. osztálysorsjátékon**
Ma majdnem mindenki vesz osztálysorsjegyet, mert **kis összeggel nagy vagyont nyerhet!**
Október 19-én kezdődik
az uj sorsjáték, nagyon ajánlatos, hogy
rendeljen egy sorsjegyet bármelyik főárusitónál,
mert akkor **reménye** biztosan lesz, sőt **gyorsan meg is gazdagodhat.**
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben
500.000
ut alcm és nyeremények készpénzben: 300.000, 200.000, 100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000
stb. stb. aranypengő, összesen közel **8 millió aranypengő,** mely összeget azonnal kifizetik.
A sorsjegyek fele nyer!
Az I. oszt. sorsjegyek hivatalos ára:
Egész Fél Negyed Nyolcad
24 pengő 12 pengő 6 pengő 3 pengő
Kifizetni van ideje a húzás előtt.
Mindenki viszonyaihoz mérten vehetrészt a sorsjátékon! Nincs különbség a sorsjegyek között, mert mindenegyes sorsjegynek egyforma a nyerési esélye!
Uj sorsjáték! — Uj reménység

Pichler Rezső
cukrászdája
II., Margit-krt. 7. Telefon: 51—2—54.
Jutányosan és pontosan készit mindennemü legfinomabb tortákat, desserteket, bonbonokat, fagylaltokat, parfait és minden e szakmába vágó cikket.

AZ ÖSSZES
FÉRFI és NŐI DIVAT CIKKEK
HAUER és MÁRTON
II., SZILÁGYI DEZSŐ-TÉR 6. SZÁM.
A.B.C. kötelékébe tartozó cég

Saját készitményü
konyha-, előszobabutorok
STYL, VII., Dohány-u. 29
Kmara mozival szemben Nagy fizetési kedvezmény

OLEUM
műszaki kereskedés
Telefon: 69—0—10. XI. ker., Horthy Miklós-út 32. — Autócikkek, Boschcikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF-lerakat, gépszij, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont és padlóolajok, kocsikenőcs, gépzsir, autógummi. — Házhoz szállitással.

JÓLMENŐ
cukorkabódét
a legforgalmasabb uton
jutányosan átvehet
hadirokkant

IGYUNK HARMAT VIZET
Megrendelhető a székesfővárosi Ásványvizüzemnél, I, Gellért rakpart 1. Tel.: 53-0-03.

ESPLANADE
CAFFÉ RESTAURANT
Nyári kettős terrasz a Rózsadomb oldalán.
TÁNCTERRASZ
Sajáttermésü és uradalmi, tisztán kezelt borok
Zónareggeli (pörkölt, tokány, gulyás, savanyú-tüdő) piccoló sör és kenyér . . **50 fillér**
Reggeli kávé tejszinhabbal és süteménnyel **50 fillér**
Kismenü . . . . . **1.— pengő**
Nagymenü . . . . . **1'30 pengő**
SEBALD REZSŐ
vendéglős

Budai Társaskör e hó 26.-án hivta össze választmányát, amelynek ülésén számosan, többek közt: — Ripka Ferenc elnök, Jauernik Nándor, Kapcza Imre, Zoltay Ágoston, Dobák Ferenc dr., Fejér József ny. államt., Szitár Endre dr., Vörös István dr. főtitkár szólaltak fel. Az ülés egyetlen tárgya az október hó 10.-én tartandó XI-ik közgyűlés előkészítése, és kiküldték a jelölő bizottságot is. Ezenkivül a helyiség tatarozása és a házbérkérdés képezte vita tárgyát. Számos hozzászólás után a választmány egyhangulag elfogadta az elnökség előterjesztéseit, azzal, hogy azokat a közgyűlés elé terjeszti. Mintegy 25 új tag jelentkezett, akiket egyhangulag felvettek. Az ülést társasvacsora követte.

Gyógyhelyi Bizottság meghívására Budapestre érkezett lengyel orvosdelegáció tagjai Szviezsényi Zoltán dr. igazgató kedves vezetésével két napot töltöttek a magyar tenger partján. A vendégek első nap Siófokon voltak, második napon pedig Tihanyba rándultak át, ahol Gácsér főigazgató a Bencés rend nevében üdvözölte őket. J. Modrakowszky professzor és F. Czimbalszky varsói prorektor nagy elragadtatással nyilatkoztak a Kurkomisszió, különösen pedig az új Kurkomisszió nagyértékű munkájáról; majd Szviezsényi Zoltán dr. igazgató kérte, hogy a magyar földet és annak népét a professzorok vessék a lengyel fiatalság emlékezésébe.

Gázfőzőtanfolyamot rendez Budán a Népművelési Bizottság a Batthyány utcai polgári leányiskolában. A tanfolyam szeptember 19.-én nyilt meg. Különleges ételek elkészitését oktatják a háromhónapos heti kétszer háromórás kurzuson, amelynek beiratási díja 3 pengő, havi tandíja pedig 8 pengő. Jelentkezni lehet 9—12 óra között az iskola igazgatói irodájában (tel. 51—8—60). — Itt emlitjük meg, hogy a nyári befőzés gyakorlati bemutatására a Gázművek VI., Vilmos császár út 3. alatti kiállitási helyiségében minden kedden és pénteken d. u. 5 órakor előadásokat tartanak, amelyekre a belépés díjtalan.

NÁSZ. — Néhai Borvendégh Ferenc volt főpolgármester leányát Piroskát szeptember 15.-én vezette oltárhoz Engel Károly szobrászművész, Engel Árminnak a Budapestvidéki Kőszénbánya RT. vezérigazgatójának fia.

UJ SZENT JÁNOS KÓRHÁZ nőgyógyászati pavillonjának építkezése rövid időn belül megindul s erre az időre a fővárosi nőbetegeket az egyetemi klinikákon helyezik el.

Gyász. Dr. Szuchy László ügyvédet sulyos csapás érte édes anyjának özv. Szuchy Jánosnénak elhunytával. A megboldogultat a farkasréti temetőben temették el nagyszámú gyászoló közönség részvétele mellett.

GYORSIRÁST és gépiást együttesen 10 pengőért tanulhat a KOZMA-iskolában, II. Iskola utca 2

A Házbirtok cimmel jelent meg a Háztulajdonosok Országos Szövetségének új hivatalos lapja, amelyben dr. Reményi-Schneller Lajos, Jankovich Oszkár, dr. Szende Péter Pál, dr. Weiszmann Károly, Szombathy Kálmán, dr. Krausz Béla, Kurzweil István, dr. Tömösváry Tivadar, és dr. Takách László irták a főbb cikkeket. A kitünően szerkesztett szaklap szerkesztőtanácsának elnöke Szende Péter Pál dr.

Gyász. Vitéz Szombathy-Zwolenszky József huszáralezredes 53 éves korában váratlanul elhunyt. Az elhunyt ezredesben Szombathy Kálmán lapunk főmunkatársa, sógorát gyászolja.

Érdemes-e hirdetni? Ezt fényesen tudja bizonyitani Leopold Gyula hirdetővállalata, Budapest, Erzsébet körút 39. Telefon: 42—1—55., hol elsőrendü nagy cégek összpontositják összes reklámjaikat. E megbizható, modern hirdető iroda nem sablonosan, hanem individuálisan, 4 évtized alatt szerzett tapasztalatokkal és tanulságok célszerü felhasználásával irányitja, intézi a propagandát. Odaadó lelkiismeretességgel és felülmulhatatlan pontossággal teljesiti a rendeléseket és főtörekvése, hogy a reklámozás minél jobban sikerüljön és az eredmény biztos legyen.

MENYASSZONYI képek Blahosnál Fő-u. 18

Gyász. Özv. Meszéna Lajosné szül. Bellovits Mária, a kiváló zongoraművésznő és tanárnő szept. 17-én éjjel 2 órakor, életének 67. évében, hosszú szenvedés után elhunyt. A Budán is közszeretetben állott uriasszonyt Esztergomban, szept. 18-án helyezték örök nyugalomra, a belvárosi temetőben levő családi sirboltba. Gyászolják a Meszéna, Bellovits, Horváth és Kemény családok.

Kelenföldi Polgári Kör

az elmult szombaton rendezte évadnyitó vacsoráját, amely alkalommal iktatták be tisztségébe a kör uj elnökét, Mikecz Károly kormányfőtanácsost, a Moktár igazgatóját. A nagyszámú és előkelő közönség soraiban ott voltak: Becsey Antal, és neje, Dorner Gyula, Szombathy Kálmán, Wander Miklós, az Alkaloid rt. vezérigazgatója, Krivoss Árpád dr., és dr. Szacsvay József ügyvédek, Stessel Aladár, gróf Teleky Ferenc, Gömöry Győző igazgató és még számos kelenföldi polgár. A vacsora során Fejér János dr. a kör ügyv. elnöke méltatta Mikecz Károly érdemeit s beszéde közben lehullott a lepel Mikecz mellszobráról.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után gróf Teleky Ferencné a hölgybizottság elnöke üdvözölte Mikecz elnököt igen szép, de keresetlen szavakba öntött megnyilatkozással. Utánna Krivoss Árpád dr. és Szacsvay József dr. ügyvédek beszéltek, majd általános figyelem között emelkedett szólásra Becsey Antal aki a társadalmi szervezkedés jelentőségét méltatta s mint ilyent üdvözölte a kört és elnökét. Majd Dorner Gyula mondott hatásos beszélet.

Lelkes ünneplés közben köszönte meg Mikecz Károly a szónokok üdvözléseit és a lelkes szeretet megnyilvánultát, s egyúttal a kör tagjainak élénk helyeslése közepette fejtette ki programmját, amelyet a közel jövőben megvalósitani kiván.

Budahegyi református egyházközség tanácstermében (I. Böszörményi-ut 28.) október 16-án rendezi közgyülését a budapesti református egyházmegye.

MEGNYILT A KISFALUDY SZINHÁZ. Az óbudai Kisfaludy-színházat A három sárkány c. vígjáték előadásával nyitották meg. A 3 sárkány szerepében szép sikert értek el Fekete Irén, Kormosné és Keller Erna. Bellák Miklós (a könnyelmü apa) és Jeney Ottó (a fia) állandó derültségben tartották a közönséget. A színésznő szerepében Horváth Böske úgy kellemes hangjával, mint művészi játékával sok tapsot aratott. Kisebb szerepekben főleg Kállay Irén (Kitty) és Kormos Ferenc (Kempelen) tűntek ki. Péntektől, szeptember 27-től d. u. fél 6 és este fél 9 órai kezdettel „Történnek még csodák" c. operett kerül szinre. (dr. P.)

Szept. 20-tól egy hétig a Három grácia c. látványos operett kerül szinre d. u. fél 6 és este fél 9 órai kezdettel, a főszerepekben Jatzkó Liával és Oltay Babával. (P)

ÓBUDA multjából elevenit fel XVIII. és XIX. századi emlékeket Schoen Arnold dr. bíró, aki a török kor utáni idők művészeti emlékeit magyarázza most megjelent tanulmányában. Érdekes helytörténeti vonatkozások avatják a budai szakirodalom eseményévé Schoen dr. könyvét, amely számos fényképen is bemutatja Buda északi részének mütörténeti értékeit. kő

KÉT UJ ISKOLA ÉPÜLT Budán a Szent Imre városban, az egyika Soproni és Bánát utcák sarkán, a másik pedig a Horthy Miklós út 141. szám alatt. A Soproni úti iskola kétemeletes, külön emeletes szárnyban van elhelyezve az ovoda s a földszintes tornaterem is külön elhelyezést kapott. Az építkezés köbméterenként 33, összesen 472.578 pengőbe került. — A Horthy Miklós úti iskola épitése a feltörö keserü talajvizek miatt különleges szigetelési eljárással készült. Épitési költsége köbméterenként 28.81, összesen 292.240 pengő.

Király Szinház mindig a káprázatosan kiállitott nagy operettek szinháza volt, egy darab átmentett békebeli Magyarország; ahová a legutóbbi időben is hangulatért, párórás varázsért, vidámságért járt a budai polgár. A szinház uj szezonját Spitz Artur kiváló igazgatásában és filléres helyárakkal Abrahám Pálnak a „Viktória" cimü világsikert aratott operettjével kezdte meg, amelynek harmadik felvonását erre az alkalomra átdolgozták. Harmath Imre operettversei, Földes Imre izes librettója pompásan érvényesült az előadáson, amelynek meglepetése volt Hont Erzsi, a bájos primadonna, Erdődy Kálmán pedig, mint táncoskomikus. Komlós Juci, Pataky Juci, Kertész Gábor, Késmárky Kálmán voltak az igazán forró siker kiemelkedő részesei. Október 1-től a „Három a kislány" kerül szinre, legközelebb pedig a „Marica grófnőt" újitják fel, Kosáry Emmivel a cimszerepben.

Csodákat tud művelni a reménység! Aki szépet és jót vár az élettől, keresse a reménységet, hajszolja a szerencsét! Egy elszalasztott pillanatot nem pótolhat semmi. Október 19-én kezdődik az uj osztálysorsjáték. Már egy sorsjeggyel — szerencsés esetben — 500.000 pengő nyerhető. Jutalom 300.000 pengő, főnyeremény 200.000 pengő, azonkivül 100.000, 50 ezer, 30 ezer, 25 ezer pengő stb. Nyerési esélyek tekintetében az összes sorsjátékok élén áll. Ezen körülményben és a feltétlen megbizhatóságban leli magyarázatát ezen népszerü intézmény napról-napra fokozódó közkedveltsége. A sorsjegyek ára: egész 24, fél 12, negyed 6, nyolcad 3 pengő. **Szerencse fel!**

ÉRDEKES RÁDIOELŐADÁST tartott Orel Géza dr. ker. isk. főigazgató és szakíró: „Hogyan bánjon a kereskedő a vevőkkel." cimmel. Szólott a különböző vevőtipusokról, akik az üzletekben vásárolnak. Nehezen kezelhető vevők: rosszindulatú-, érzékeny-, nyegle- stb. — könnyebben kezelhetők: vidám-, hallgatag-, alkudozó-, elővigyázatos- st. főbb tipusok. — Orel dr. arcképsorozata is igazolja, mennyi gyakorlati, és elméleti lélektani ismeretre van szüksége az igazi kereskedőnek. Hazánkban Orel Géza dr. szakmunkájában megbecsülésre méltó eredménnyel dolgozik és felhivja a magyar középosztály gyermekeit a becsületes, tisztességes s jövedelmethajtó kereskedői és ipari pályákra.

KÖZGAZDASÁG

LAMOTTE KÁROLY alpolgármestert az IBUSZ legutóbbi ülésén igazgatósági tagjának választotta be.

REMÉNYI SCHNELLER LAJOS dr. a Tőzsde Klub elnöke nyitja meg október 3.-án a klub ezévi előadás sorozatát, amelyen Fleissig Sándort is ünnepelni fogják s ahol a négy gazdasági miniszter is megjelenik.

HALÁSZ MANÓ, a Magyar Általános Takp. h. vezérigazgatója, már annyira felgyógyult, hogy ismét átvette az intézet vezetését.

SZURDAY RÓBERT vezérigazgatónak, akit Suvich államtitkárhoz személyes barátság füz, Colona herceg, olasz követ átnyujtotta az olasz király kitüntetését a Koronarend parancsnoki keresztjét. A kitüntetés hire kellemesen lepte meg a magyarországi köröket, mert Szurday Róbert lelkes ápolója az olasz-magyar jóviszonynak.

ÉBER ANTAL önként lemondott a Nemzetközi Vásár elnöki tisztségéről.

DOMONY MÓRIC a MFTR. ny. vezérigazgatója lett a Cukorgyárosok Egyesületének uj elnöke.

HARIS ANDOR titkárt a Ganz és Társa Rt. igazgatóságának ülésén a vállalat főtitkárának nevezték ki. A kiváló főtisztviselő előléptetését osztatlan rokonszervvel fogadták.

KOLTAI MÁTYÁS a Magyar Asphalt Rt. vezérigazgatójának „Minisztérváltozás és útépités" cimen érdekes cikke jelent meg a Pesti Tőzsdében.

ÁGOSTON MANÓ vezérigazgatót a Nemzeti Bank elnöke a Jegybank cenzorbizottsága tagjának nevezte ki.

PESTHY MÜLLER JÓZSEF, kormányfőtanácsos az IBUSZ uj vezérigazgatója október 1.én foglalja el állását.

MAKAI ERNŐ dr. a Belvárosi Takarékpénztár vezérigazgatója érdekes cikket irt a Hitel c. lapba „A valutaügy a népszövetség megvilágitásában" cimmel.

KNOB SÁNDOR dr. kisebb operáció után felgyógyulva ismét elfoglalta a GYOSZ-ban hivatalát.

JOHANN EGBERT FREDERICH DE KOH-ot választották meg a Schell konszern elnökének.

A NAGYBÁTONYI ÉS DRASCHE a multban szenvedett veszteségek tanulságainak hatása alatt beszüntette az árromboló versenyt. Most megért a két vállalat között a fúzió gondolata. Az erre vonatkozó tárgyalások folyamatban vannak. A két vállalat koncentrációját megkönnyiti az a körülmény, hogy mindkét vállalatnak az Angol Magyar Bank a főrészvényese. A fuziós terv előreláthatólag még ezév folyamán megvalósitásra kerül.

A DRASCHE cég CSEHSZLOVÁK TŐKE és szakemberek bevonásával porcellángyárat létesit Magyarországon. Draschet erre a tevre a Zsolnay sikere buzditja mert ez a gyár néhány év előtt 80 munkással dolgozott, ma 1300 munkást foglalkoztat. Drasche terveit az a kereskedelmi politika magyarázza, amelynek következtében Csehszlovákia elvesztette porcellánárukban a magyar piacot, holott ez 15 millió csehkorona értékü árút tudott felvenni.

A DUNAGŐZHAJÓZÁSI TÁRSASÁG SZANÁLÁSA SORÁN az igazgatóság felhatalmazást kapott, hogy az alaptőkét 10 millió schillinggel felemelje. Az alaptőkét a legutolsó közgyülés alkalmával 20:1 arányban 0.94 millió schillingre szállitották le, majd az osztrák szövetségi állammal szemben fennálló követeléseknek részvényekre való átváltoztatásával 11.6 millió schillingre emelték fel. Bécsi hirek szerint a még kibocsátásra váró újabb tizmillió schilling értékü részvényt Olaszország fogja átvenni és ebben az esetben 11.6 millió schilling osztrák érdekeltséggel 10 millió schilling olasz érdekeltség fog szemben állni.

MAGNEZIT IPAR RT., amelynek ma Magyarországon már csak egy chamottgyára van, elhatározta, hogy a budapesti üzemét többmillió pengős költséggel fejleszti és modernizálja. Tavaly már uj generátorokat állitottak be, a téglaégető berendezést hazai szénre alakitották át, most pedig az üzemet villamositják és újabb munkagépekkel látják el.

RIMAMURÁNYI IGAZGATÓSÁGA október első hetében rendezi mérleggyülését, amelyen az 1934—35. üzletév eredményét fogják megállapitani. A Rima a lefolyt üzletév után részvényenként 1.75 pengős osztalékot fizet, azaz 75 százalékkal többet, mint a mult évben.

Gazdasági tükör

— A gazdaadósságok rendezésétől a hitelélet fellendítését várják.

— A főváros közreműködésével uj alapokra fektetik a Nemzetközi Vásárt.

— Megreformálják a magyar kereskedelmi szakoktatást.

— Magyarország lett Németország főbauxitszállitója.

— Kis repülőgépek gyártását kezdik meg a müegyetemi sportrepülők.

— Egy belga bőrgyár kalapbőrgyárat alapit Magyarországon.

— Fegyvergyár-mérlegülését szeptember végére összehivták.

— Zsebtelefont vezet be a posta.

— Burgonyatőzsde létesül.

— Átszervezik a MÁV igazgatóságát.

— Hat nagy vasszerkezeti gyár kartellbe lép.

— Országos kartellt készitenek elő a téglagyárak.

— Weiss Manfréd-gyár fényszórók gyártására is berendezkedik.

— Házikezelésbe veszi a MÁV a podgyászbiztositást.

— Tizmillió pengőt ad az OTI és MABI az IMI-nek.

— A nasici Tanningyár és Gőzfürész Rt. 143.000 pengőért megvásárolta Batthyány Iván gróf kerkápolnai fenyőerdejét.

— 1.200 vagón kokszot vásároltak Magyarországtól az olaszok.

— 2,700.000 pengőért megveszi az OTI a Tisza Kálmán téri gázgyár telkét a fővárostól.

— A 4%-os kamatlábtól a gazdasági helyzet jobbra fordulását várják.

Felelős szerkesztő: **Viraág Béla**
Segédszerkesztő: **Magyar József.**
Laptulajdonos: VIRÁG ÉS TÁRSA
Kiadásért felel: **Viraág Béla**
Kiadóhiv. igazgató: Muraközy Árpád.

Befőttes üvegek, virágcserepek, játékok, keretezés, üvegezés
HOFFMANN
üveg-, edény-, porcellán-üzletében
II., HIDEGKUTI-UT 5. ELEF 64-7-98.
A Zugligeti és Pasaréti egyesület tagjainak kedvezmény!

A betegségek egész sora
így: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség, stb stb. eseteiben a
HUNYADI JÁNOS
keserüvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélmüködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló ereedménnyel használhatja. Az orvosok ezrei irják elő betegeiknek és a betegek tízezrei írnak róla elismerő nyilatkozatot.

KIRÁLY FÜRDŐ
Épitette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.
Budán, II., Fő ucca 84. sz.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot, magnéziumot tartalmazó **hévviz** köszvény, ösz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1, nőknek hétköznap d. u. 3-7.- Ivókúra

HALLÓ! FIGYELEM!
Nyári borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében. Kostolja meg nagydijjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhirü
SZEKSZÁRDI SAJÁT TERMÉSÜ BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállitunk. **Tegyen próbát!**
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése.
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19.
TELEFON: 32—0—63.
Ügyeljen a cimre!

Kadarka, fanyarkás vagy édeskés, könnyü	—.70
Asztali fehér, zamatos izü, könnyü fajta	—.80
Ó-rizling, nehéz zamatos óbor	—.90
Vörös „Bikavér", igen nehéz, fanyarkás	1.—
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor . .	1.20
Vörös ürmös, édes, füszeres „Vermouth"	1.50
Csemege fehér, édes nehéz	1.50

A TESZ nagydiját és aranyérmét nyerte el
Minden budai polgárt szivesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető

MENCZER
TISZTITÓ
mos, fest, tisztit
Központ:
I. TÖRÖK-U. 3.
Margit krt. sarok.
(Admiral mozinál)
Tel. 50-4-93.
Fiókok:
I., Győző-u. 5. (Pálya-u sarok) Tel. 54—9—71
IV., Duna-u. 6. (Belvárosi kávéháznál) Tel. 83—0—03
Háztól és házhoz mindent szállit vidékre is!

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért zenekarával naponta
GUNDEL-GELLÉRT
ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

Öröklakások, telkek, bérházak, villák eladása!
Horthy Miklós-út 89. alatt, 25 éves adómentességgel, társasházat épitünk, névre telekkönyvezett 2—5 szobás, napsütéses, kitünő beosztású öröklakásokkal. Rendkivül olcsó árak: garszonlakás már 5.800 Pengőért. — Olcsó telekárusitási akciónk keretében árusitunk többéves részletfizetésre Sasadon, Buda legegészségesebb, legszebb részén, 200 négyszögöles telkeket 3200, Budafok—Budatétény villatelepen és Balatonparton, Csopakon 1000 pengőtől! Díjtalan ismertető! Alkalmi vételek kitünő bérházakban, villákban.
„Centrum" Házépitő és Ingatlanvállalat m. sz. Horthy Miklós-út 15/c.
Telefon: 693—01.

Óbuda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III. LAJOS UTCA 148
Telefon: 62—4—57
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legnagyobb kamatozás mellett.
Kölcsönket folyósit váltóra, folyószámlára, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

KÁLYHÁS!
Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhirü céghez
BÉRES MÁRTON
I., Logodi-u. 19. Telefon: 53—0—33.

W. C. FÜRDŐKÁD, kályha mosdó stb. szabott áron
HUBERT, Liszt Ferenc-tér 4
Telefonszám: 22—2—67

CIMFESTŐ
Első budai, legrégibb cimtáblafestészet
VÁLI GÁBOR, II., Iskola ucca 18.
Alapitási év: 1895.

Festéka uk, gáztalási cikkek, illatszerek
legolcsóbban
PÁTRIA festékház
II. SZÉNA-TÉR 7 — T.: 56-2-23

Éhgyomorra
naponta igyék egy pohár
Kristály vizet

ROMAI FÜRDŐ
ÓBUDA — AKVINKUM Késő őszig
Kitünő konyha. — A források napi hozama **160.000 hektoliter rádioaktiv thermálvíz**
A szentendrei HÉV vasútnak a MFTR hajóknak és az UJPESTI átkelő propellernek állomása

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő ucca 9.
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Leköttt betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk.
Akár venni, akár eladni óhajt ingatlant, forduljon bizalommal újonnan bevezetett ingatlan osztályunkhoz
Minden egyéb bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésére.
Saját üzemi

XXXII. 1284 sz.

ELŐFIZETÉS
Negyed évre 6.— P
Egy évre . . 24.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületi tagok féláron kapják, ha az egyesületnek hivatalos lapja

Budai Napló

1935 nov. 2

HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 f. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint.
A hirdetés dija mindenkor
el öre fizetendő

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA
Főmunkatárs: Szombathy Kálmán

Szerkesztőség és kiadóhivatal: I, Maros-utca 23.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig

AZ ALKOTÁS KORA!

Az elénk kerülő ügyeknek mindenekelőtt a lelkét kell néznünk. Az új polgármester első költségvetését kísérő beszédet ez a mondat jellemzi leghűségesebben:

„Budapesten éhező, éhenhaló vagy fedélnéküli embernek nem szabad lennie.“

Úgy adjuk vissza, mintha egy költeménynek visszatérő sora volna: *„Nem szabad lennie.“* Ez a beszéd lelke. “

Nagy szó ez a mai időkben, amikor 1928 óta a város költségvetése évenkint átlag több mint 5%-kal csökkent, úgyhogy legutóbb ez a csökkenés már 35.6%-ot tett ki, szemben a hét év előtti költségvetéssel.

Maga a költségvetést kísérő beszéd pedig olyan mint a szorgos családapának a hangos gondolkozása. Az elején kinyitja a remény zsákját és engedi kihullani elénk a jobb gazdasági és pénzügyi reményeket ragyogó mozaikdarabjait. Egyik-másikat nevén szólítja és elmondja nekünk, hogy mit vár tőlük. Bizonyára azért, hogy bennünket is megerősítsen halkuló reményeinkben.

Kimutatja a költségvetési hiányt, de mindjárt előveszi a foltokat is, amikkel a réseket befedni kívánja. Nem az adózás eszközéhez nyúl, mert látva-látja, hogy a főváros polgársága ezen a téren szinte a lehetetlenségig túl van terhelve és egyes viszonylatokban — például a házbér, adó — olyan mérvű adózás alatt áll, mint egyetlen más ország fővárosában sem. “

Ott keresi a pótlást, ahonnan a pénzügyi logika alapján elérni reméli: az 5%-os további takarékosságban, a rendőrségi hozzájárulás indokolt mérvű csökkentésében és az emberséges szanálás keresztülvitelében.

Az alkotások terén, úgy mint az igazságos családapa, egyik gyerekéről sem feledkezik meg, az Angyalföldre éppenúgy van gondja, mint a Lágymányosra, Óbudára legalább annyi gondot fordít mint a Ferencvárosra. Az egyiknek juttat utat, a másiknak iskolát. Budának fürdőt, Pestnek templomot. Az új kerületeknek elöljárósági székházat, a régieknek jobb közlekedést, mert 50 új autobuszt állít be a közönség szolgálatára.

Szendy Károlyt különben a befejezett tettek jellemzik. Mint jó tisztviselő nem szereti a restanciát. Itt van pl. a Tabán esete. 23 év után ő intézte el és egyelőre „tabula rasat“ csinált. Ha *most* mást csinált volna, mint amit keresztülvitt, az a városnak legalább 1 millió pengő olyan ráfizetésébe került volna, ami most nem áll rendelkezésére. A polgárság szívesen fogadta ezt.

Látja a polgármester is, hogy mennyire divatba jött a budai hegyek lankáin való építkezés és nagyvonalúságát mi sem jellemzi jobban, mint az a hatalmas útépítési terv, amely a Sasadot, Farkasvölgyet és a Jánoshegyet a fogaskerekű felső állomásig kívánja kapcsolatba hozni.

Munkatervébe már beilleszti a Borárostéri *Horthy Miklós-híd* megépítésével kapcsolatos útrendezéseket, éppen úgy, mint ahogy készíti Óbudán keresztül is azt a közlekedési érhálózatot, amelyre az Óbuda—Hungáriaúti *„Honalapító Árpád“ híddal* kapcsolatban van szükség.

Hogy mennyire takarékos, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy dacára annak, miszerint iskoláink 22%-a barakképületben van elhelyezve, mégis csupán három iskolát épít — kettőt a Kelenföldön — pedig mindenki tudja, hogy a közoktatásügynek éppen olyan szerelmese, mint Bárczy István volt.

Kórházi építkezést juttat Pestnek és Budának is. A János-kórház befejezése, a Bakátstéri rádiumkórház létesítése — ezekben a nehéz időkben öles betűkkel kellene mindkettőt leírni — alkalmas szinte teljessé tenni székesfővárosunk jóhírű egészségügyi intézményeit.

A mi lapunk Buda krónikása. A költségvetés tarisznyájából nekünk is jut egy csomó vásárfia. Meg is érdemeljük, mert hovatovább szerte ezen a világon mind nagyobb fénnyel ragyog Buda szépsége és az idegenforgalom emelkedése, a gyógyvizek mind elterjedtebb igénybevétele, fürdőink öregbedő jó híre, amit nehéz adatok bizonyítanak. Ezek szerint egyik angol cserevonat 12.200 vendéget hozott, itt ülésezett az orvoskongresszus, Budapesten járt a román jogászok 75 tagú társasága. Felbecsülhetetlen értéke van a walesi herceg és az angol rádió budapesti látogatásának. Ezek révén emelkedett a fürdők, ásványvízművek, gyógyfürdők és az Állatkert forgalma is. A fővárosi üzemek bevételei is javulást mutatnak. A BSZKRT százezer pengővel, az autóbuszüzem 5.7 százalékkal, a trolleybusz 32 százalékkal növelte a bevételét. A mult hónapban újabb 28 szoba-konyhás lakás készült el. A nyaraltatási akcióban 11.500 gyermek, az étkezésiben 22.400 felnőtt és 14.800 gyermek részesedett. A fővárosi iskolákban 103.300 gyermeket iratták be.

Magának a budai oldalnak szinte soha nem képzelt építkezési fellendülése, új adóalanyok létesülése mind-mind azt bizonyítják, hogy amit ide fektetnek be, az meghozza a maga kamatát nemcsak Budának, hanem Pestnek is.

Szeretetteljes bizalommal köszönti Buda polgársága a polgármestert első költségvetése alkalmából. Az ő multja, tervei, szándékai mind azt bizonyítják, hogy vezetése alatt a városi kormányzat a nehéz időszakban is a nyitott kérdések befejezője és az új eszmék megalkotója lett.

SZILÁGYI KÁROLY.

Bíbic sirámok

Egyik legfontosabb kérdése Budapest fejlődésének a kelenföldi nagy medence megfelelő beépítése. A Dunapart felé eső része a Csepellel szemben gyárváros lesz föltétlenül, mert ennek füstje egyáltalában nem érinti majd Budának azt részét, amely az úgynevezett „fürdővárost“ foglalja majd magában. Ennek a képzeletbeli városnak egy része szintén ebbe a medencébe esik és annak a nyugati részét foglalja el, a hegyek alján vonulva egész a Kamara erdőig. A Kelenföld belső része, a vasúti töltés lebontása után hatalmas fejlődésnek indul és Budapest nagyvárosi képének kiegészítő része lesz.

Ennek a kelenföldi medencének legdélibb részén csaknem Budafokkal határosan új városrész, jobbanmondva új telep létesült, amelyet tréfásan „Bibic-telep“-nek nevezett el a közönség, azoknak a panaszoknak a révén, hogy se útja, se csatornája nincs és zsombékról-zsombékra ugrálva járnak iskolába a gyerekek. Akárcsak a bibicek úgy közlekednek ott a járókelők, akik egyesületet is alkottak már, hogy a legújabb budai telep ügyét kellő súllyal szorgalmazhassák.

Ezek a bíbicsirámok egyelőre még elég ártatlanok, mert olyan dolgokat követelnek, amelyek maguktól értetődők és el nem képzelhető Budapest mai kormányzata mellett, hogy olyan helyen, ahova építkezést engedélyeztek, ne építenének utat is, amelyen a közönség hazajárhasson. Utat, csatornát, világítást és vizet feltétlenül juttat a város mindenkinek, hacsak nem esik a terület annyira kívül és annyira távol, hogy mindezek építése óriási költségekkel jár.

Budapest kormányzatában az a szerencsés és örvendetes fordulat állott be, hogy a város ügyosztályai élén is olyan egyének állanak, akik nemcsak fölvetik az új kérdést, nemcsak elkezdik, *de be is fejezik azokat*. Az új kormányzat élén *Szendy* Károly polgármester még a régebbi kormányzás nyitva álló, be nem fejezett kérdéseit is igyekszik befejezni. Huszonhárom év óta áll Buda legszebb részén egy romváros, amely sehogy sem találta meg azt a megoldást, amely befejezéshez vitte volna. A *TABÁN* kérdése, mint a kígyó vonul végig ezen a negyedszázadon, amíg Szendy polgármester nem vette kezébe és szép tájképpé alakítva át a tabáni romokat, befejezte ezt a kérdést azzal, hogy minden eshetőségre készen álló, a főváros látképét erősen megjavító területet állított a jövő lehetőségek számára. Az évtizedek óta vajúdó fürdőkérdés, Budapestnek világhírre méltó csodás gyógyforrásainak ügyét *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok odáig fejlesztette, hogy ma már csak a világnyugalom hiányzik, hogy Buda Európa első fürdőhelyévé váljon. Azokat a túlságosan a levegőben járó terveket, — gyógyszállodák, új fürdők stb. — egyelőre lezárta azzal, hogy a főváros újabb fürdőt, újabb szállodát nem épít, de lehetővé teszi a magánvállalkozásnak, hogy ilyeneket építsen. A polgármester segítségével lezárja a Rudasfürdő alakításával kapcsolatos fantasztikus terveknek újabb és újabb föltevését is, azzal, hogy a legegyszerűbb megoldás szerint megmenti ezt a régi fürdőt, modern gyógyfürdővé alakítva át és beállítja az ivókúra nagy területére központnak, amely gyógymód nincs kitéve a divatnak és az orvostudomány változó felfogásának.

Amikor tehát maga a város igyekszik befejezni a függő kérdéseket, szinte lehetetlen elképzelni, hogy ne fejezné be a Bíbic-telep rendezését, ne építené meg az utakat, csatornákat és más közműveket. Csakhogy nem ezeken múlik ennek a telepnek a jövője. Mi, akik láttuk a Ferenc József-híd kisugárzó erejét és városépítő kihatásait, tudjuk azt is, hogy az új borárostéri-híd ugyanilyen kihatással lesz a Kelenföld déli részére. Az építkezés tehát megindul, de élesztő erővel hatna e városrész fejlődésére, ha felépülne a medence közepén az Erzsébet sósfürdő mind a nők gyógyfürdője és a város megalkotná a világ egyik leghatásosabb ivókúra telepét a keserűvízforrások gyüjtő medencéjében, a Dobogódomb környékén, Ormező és Örsöd felkínálkozó területein, összekötve ezt a ma ismeretlen részét Budának sugárútszerű hatalmas útvonallal a borárostéri-hídon át Budapesttel. Ma ez a vidék rettenetesen távol esik a várostól, holott közelebb van, mint a Jánoshegy és más látható része Budának. Viszont ha sugárút kötné össze a Dobogódombot a Boráros-térrel és Pestről volna látható a Dobogódomb, sőt két kisszakasszal el is volna érhető, rögtön közelebb jutna a városhoz, de föltétlenül éreztetné városfejlesztő hatását a közvetlen mellette elterülő Bíbic-teleppel. De segítene ezen a Tétényi-út kiépítése és a Sósfürdőig járó villamos folytatása a Tétényi-út végéig. A siránkozó bíbiceknek, akik panaszaikat most egy hete sírták el a „Szabadságharang“ vendéglőben, mi azt üzenjük, hogy szívesen verjük félre a harangot, szívesen továbbítjuk a sirámokat, de ne azt kérjék a várostól, amit föltétlenül és mielőbb meg kell kapniok és meg is fognak kapni, hanem azt, ami fokozná az ő értékeiket és emelné egyúttal magát a várost is, az általunk itt most elmondott döntő tényezők létesítését, amelyeknek azonban idő kell a megérleléshez és amelyek súlyos anyagi áldozatokat követelnek a várostól.

Előbb-utóbb meg kell lenniök ezeknek is és ha a bíbicek jól csinálják a dolgukat, hamarább, mint ahogy ők maguk elgondolják, amely időpont összeesik azzal, amely megteremti Nagybudapestet.

Viraág Béla.

A Bécsi-kapu . . .

Mátyás király országa még nagy részben őrizte azokat az építészeti emlékeket, melyeket a honfoglaló magyarság és az Árpádok kora hívott életre. A Jagellok, az Anjouk építkezései pedig sértetlenül hirdették a magyar erőt, tudást, művészetet. De a mohácsi vész után odaveszett dicsőséges multunk sok értékes, kőből formált emléke. A vérbefulladt századok kábulatában eltűntek: az árpádházi híres királyi templomok, az országos intézmények székházai, a főúri dinasztiák pompás várkastélyai. Elpusztult Székesfehérvár koronázó bazilikája s benne a királyi dinasztiák sírjai. Majdnem egy évszázaddal ezelőtt, 1848-ban Székesfehérváron véletlenül rábukkantak III. Béla király és felesége, antiochiai Anna hercegnő sírjára. Az egyetlen királyi sír, mely az Árpádházból megmaradt. A nemes városi tanács tagjai fanyarul néznek össze. Mi tévők legyenek? A bölcs megoldás eredményeképpen a királyi csontokat papírba csomagolták és őfelségeik csaknem ötven éven át két faládában pihentek a városháza padlásán. Csak 1895-ben, a millennium előtti esztendőben kerültek a drága hamvak a Mátyás-templomba, ahol minden magyar megilletődve áll meg ma is az előtt a két díszes kő sarkofág előtt, amelyeket Ferenc József császár-király csináltatott ki királyi elődeinek. A két árpádházi halott csontjait megmentette a királyi kegy, de építészeti emlékeink megmentésével senki sem törődött. Sőt, ahol a városfejlesztés úgy kívánta, maga a városi bőtség bontatta le a régi épületeket s az erődítőműveket. Műemlékeink pusztulása azokat terheli akik vezető pozícióban voltak, de a magyar fajtával nagyon sekély érzelmi közösségben éltek. Könyvet lehetne írni arról, hogy érzéketlenségből, vagy felületességből a fővárosban hány történelmi emlékünk pusztult el. A fejéregyházai templom alapköveit az óbudai svábok építkezés céljára hordották el. Ezeknek a köveknek értékét ma aranynyal sem lehetne felmérni — hiszen alatta pihent honfoglaló Árpád! De ki tudná megmondani, hogy a Bécsi-kaput miért bontották le annak idején? Azt a Bécsi-kaput, amelyre 1848-ban úgy néztek a honvédeink, mint a magyar szabadság zálogára s amelynek birtoklásáért Görgey egy hónapot töltött Budavára alatt.

A világháborúnak kellett jönnie, megaláztatásunk legfájdalmasabb korszakának, honszeretetben növekedett városi kormányzatnak, hogy a magyar mult ellen elkövetett hibákat legalább részben jóvátegyék. Egerben a régi várat restaurálják. Esztergomban a Szent István-korabeli székesegyház alapfalait most hozzák a napvilágra. Ezzel egyidőben serény munka folyik a visegrádi várajon is, Salamon tornyának újraépítésével. A székesfőváros vezetősége immár megtesz mindent a még meglévő műemlékeink megmentése érdekében. A nyár elején restaurálták a Margit-körúti Kis-Rókus melletti várfalat, Budavárának legalsó övezetét. És vörös terméskövekből formálva, régi alakjának tökéletességében áll majd ismét a Bécsi-kapu, — tömör ívelésben hirdetve a magyar erőt a budai várfalak fölött, *Lechner* Jenő műépítész, a Hollós Mátyás Társaság kiváló tagja a multat méltató nemes elgondolásában.

A jövő évben 250-ik évfordulója lesz Budavára visszafoglalásának. Ha majd az ünneplő sereg átvonul a Bécsi-kapu titáni kövekből formált boltozata alatt, bizonyára minden magyar szív összedobban majd egyik nagy költőnk mondásával: „. . . Áll Buda, él magyar még . . .“

(Sz. M. dr.)

Horthy Miklósné

Őfőméltósága

a közelgő tél beköszöntése előtt ismét kérő szóval fordul a magyar társadalomhoz, hogy segíthessen a szükséget szenvedőkön. A magyar társadalom, amely megérezte, hogy segítőmunkájával nemcsak pillanatnyi gyámolítást nyujt a szegényeknek, immár tíz év óta megható szeretettel ajánlotta fel áldozatkészségét a magyar nagyasszony segélyakciójának. Az idén is — miként a multban — elfogadnak pénzadományokat, élelmiszereket, ruhát, cipőt, tüzelőfát. Minden adomány Őfőméltósága Horthy Miklósné segélyakciója, Királyi várpalota címre küldendő.

A maharadzsa!

A Gellértfürdő október elsején már nem működteti a hullámfürdő-berendezés gépeit, mert az idei szezón végetért. A fővárosban időző kapurtalai maharadzsa, amikor megtudta, hogy azért nem működik az elektromos hajtógép és azért nem hullámzik a víz, mert a főszezón befejezése után már nem hozza meg a költségeket sem, mert ez 700 pengőt emészt naponkint — úgy intézkedett, hogy itt tartózkodása alatt mindennap indítsák meg a gépet és a felmerülő költségeket írják számlájára. A fürdőt látogató közönség azóta a leszállított szezónvégi árak mellett vígan úszkált a hullámokban a maharadzsa számlájára. — A Budai Naplót megmosolyogták akkor, amikor a „Kelet“ bekapcsolását követelte az idegenforgalmi propagandába és az indiai maharadzsákat emlegettük, mint az eljövendő fürdőélet kimagasló alakjait. Íme, — beigazolódott — hogy egy maharadzsa többet ér néhány száz „nyugati“ vendégnél.

A Schmidt Miksa-féle hagyaték tárgyalásán a főváros tiszti ügyészségének kiküldöttje kijelentette, hogy a fővárosnak még nem áll módjában nyilatkoznia, hogy a hagyatékot elfogadja-e. Az utó-örökösök között szerepel a Pálosok generálisa is. Max Korkus bécsi ügyvéd vitatta az örökösödési jogukat. Dorogi Kálmán dr. a Pálos-rend képviselője nyilatkozatot tett, hogy miután a Pálos-rend tagjai csakugyan szegénységi fogadalmat tettek, a Rend generálisa helyett maga a Rend, mint jogi személy értendő örökös alatt.

Budai Társaskör közgyűlése

— Új helyiség — új élet —

A mai részvétlen, bizonytalan világban meglepő nagy számban jelentek meg a Budai Társaskör közgyűlésén e hó ...s nagy figyelemmel hallgatták meg ... Ferenc dr. elnök megnyitó be... amelyben megrajzolta a hagyomá... hű, erkölcseiben erős, megélhe... leromlott budai polgárság képét, ...lgárság olyan befolyások alá ke... ...ek eddig Budán nem tudtak érvé... Kifejtette, hogy a közéleti erkölcs ... megzavarta a békét és zavarja a ... elhatározásaiban is. Mindezt ő ... rossznéven, mert mindenkinek fon...hetése és nyugalma. Önmagára nézve ...levonta a szigorú következtetést és ... az úton tovább, amelyen évtizedek... elindult, szolgálva a budai polgár...it, tisztelve a tradíciókat. Mindez ...t kíván nemcsak magánosoktól, de ...letektől is, ha meg akarjuk menteni ... zászlót, amelyet tíz év előtt itt eb...askörben emelt magasra Bethlen ...tván. E zászlóhoz való hűség nehéz helyzet elé állítja a társaskört, mert vannak akiknek szemében szálka ez a hűség, akik elhagyták a társaskört, de akik bizonyára vissza térnek majd, ha az árnyas oldalról a napsütéses oldalra kerül ismét az a felfogás, az az erkölcs, amely eddig a Budai Társaskört jellemezte.

A lelkesen fogadott beszédet azzal fejezte be az elnök, hogy bejelentette, miszerint elkerülendő a fölösleges harcokat, e régi helyiségből a Társaskör november első napjaiban kiköltözik és átmegy, *I., PAULER-UTCA 21.* szám alatti új helyiségébe, amit a közgyűlés helyesléssel vett tudomásul.

Ezután Veörös István dr. főtitkár olvasta fel évi jelentését, amely megemlékezett minden a körben történt eseményről, képet adva ezzel a társaskör társadalmi működéséről. Ezt az alkalmat használta fel Ripka Ferenc arra, hogy meleg részvéttel emlékezzék meg a lapunk szerkesztőjét ért gyászról, biztosítva őt, hogy Buda polgársága meleg részvéttel kísérte a boldogultat utolsó útjára. Azután köszönetet mondott a főtitkár úgy a gondosan megszerkesztett évi jelentésért, mint pedig egész éven át folytatott buzgó munkálkodásáért. Bejelentette egyúttal, hogy új tagok igen szép számmal léptek be a társaskör tagjai sorába. Majd Kiss Dezső ismertette a vagyonmérleget és a költségvetést a távollevő Csohay Géza pénztáros helyett, amely fölösleggel zárult. Úgy ezt, mint a jövő évi költségvetést egyhangúlag elfogadta a közgyűlés, köszönetet szavazott Csohaynak odaadó működéséért és megadta a számvizsgáló bizottság jelentése után a fölmentvényt.

Következett ezután a közgyűlés legfontosabb része, az elnökség és a választmányi tagok választása, amelyet a jelölőbizottság nevében Eibl Antal terjesztett elő. Fölállva lelkesen éljenezték meg az újból elnöknek megválasztott Ripka Ferenc dr.-t, de egyhangúlag közfelkiáltással választották meg társelnököknek a következőket: Apponyi György gróf, Fejér József, Knebel Miklós dr. Ugron Gábor. Tiszteletbeli elnökök: Geszty Andor, Ziegler Géza. Alelnökök: Abt Albin, Kapcza Imre, Hubert Vilmos, Trunkhahn Lipót. Tiszteletbeli alelnökök: Hank József dr., Kadnár Károly, Szitár Endre dr., Zboray János, Baranszki Gyula dr. Ügyv. alelnök: Bakonyi János. A választmány tagjainak névsorát a jövő számban közöljük.

Az új elnökség és választmány nevében Ripka Ferenc köszönte meg a spontán megnyilatkozó bizalmat. Mire *Kádár* Gusztáv üdvözölte az újonnan megválasztott elnököt, rámutatott arra, hogy a polgárság uralma a választáskor is megnyilvánult iránta és két tagot küldött be a székesfőváros képviselőtestületébe, ami számottevő eredmény. A Társaskörből kilépett néhány tag helyett 25 új tag jelentkezett, akik értékes, társadalmi súllyal bíró egyének, ami biztató jel és bizonyság a mellett, hogy Ripka Ferenc nevének megvan a régi varázsa. Vele voltunk a multban, vele vagyunk a jelenben és követjük őt a jövőben. Az üdvözlést meghatottan köszönte meg Ripka, kiemelve azt, hogy Kádár Gusztáv hagyásfája a budai polgárság életének, akit általános tisztelet és szeretet övez. Ezzel bezárta a közgyűlést, hogy a

választmányi ülés

elintézhesse az ő ügykörébe tartozó kérdéseket, elsősorban a tisztviselők választását.

Ezt megelőzőleg Ripka Ferenc meleg szavakkal szolgáltatott erkölcsi és társadalmi elégtételt, az ok nélkül meghurcolt *Balás* Farkas építésznek, akit az ellene emelt vád alól a legfelsőbb bíróság fölmentette — *bűntény hiánya miatt,* amit a választmány örömmel vett tudomásul.

Kelenföld nagy kérdései

— A Kelenföldi Gazdasági és Közművelődési Egyesület közgyűlése —

Új helyiségbe költözött Buda legdélibb — *Gömöri* Győző által „Buda Alsóváros"-nak elkeresztelt — részének most fejlődő új telepének egyesülete, a „Kelenföldi Gazdasági és Közművelődési Egyesület" és áttette székét a „Szabadság harang" vendéglőbe. Itt rendezte most közgyűlését és annak keretében az aradi vértanuk gyászünnepét.

A közgyűlést *Sziklay* János, a nagymultú újságíró és író nyitotta meg, *Bánhelyi* Ferenc dr. ügyv. elnök tett előterjesztést, hogy a kerület vezérembereit, mint díszelnököket, dísz- és tiszteletbeli tagokat válasszák be az elnökségbe, ami közfelkiáltással meg is történt. Azután bejelentette az új helyiséget és ezzel a közgyűlés véget ért, hogy helyet adjon az aradi vértanúk ünnepének. Ezt is Sziklay János vezette be, a mély hatást kiváltó ünnepi beszédet

GEGUS DÁNIEL
ny. főkapitányhelyettes,

az ismert nevű poéta mondotta, akinek „Október 6-án" című költeményét is elszavalták.

Az ünnep után társasvacsorára gyült össze a társaság. A szónoklatok sorát *Sziklay* János elnök nyitotta meg, aki *Horthy* Miklós kormányzót köszöntötte, amit a társaság felállva hallgatott végig. Utána pedig *Bánhelyi* Ferenc dr. ügyv. elnök ünnepelte a közgyűlésen megválasztott új dísztagokat és tiszteletbeli tagokat, köztük elsőhelyen *Duday* Alajos elöljárót, aki már oly sokat tett az egyesületért — *Sziklay* János társelnököt buzgó tevékenységéért, — továbbá *Becsey* Antal, *Petracsek* Lajos dr. országgyűlési képviselőt, *Dorner* Gyula miniszteri tanácsost, *Szántay* István és *Vályi* Lajos dr. bizottsági tagokat és megköszönte *Paidler* István művésznek a díszoklevelek tervezését és rajzolását. Rátért azután azokra az elsőrendű szükségletekre, amelyek ma még hiányzanak az új telepen, melyek között első és legfőbb kérdés az Etele-úti gyüjtőcsatorna, de meg kell nyitni még több utat is, amelyek már részben nyitottak és rendkívüli szükség van egy elemi iskolára, mert nagyon távol esik minden elemi iskola ettől a területtől. *Csányi* István ügyész üdvözölte ezután *Becsey* Antalnét, *Buday* Alajosnét és kérte, hogy az egyesületet támogassák. Beszédét *Gömbös* Gyula miniszterelnök éltetésével fejezte be. A következő szónok *Becsey* Antal volt, aki megemlékezett Geguss Dániel ünnepi beszédéről és a maga részéről is méltatta az aradi gyásznapot, hozzáfűzte a trianoni csapást, amelyet mielőbb le kell magunkról ráznunk. Elismeréssel adózott a városnak a Kelenföld fejlesztése körül kifejtett munkájáért, mely néhány év alatt fejlesztette hatalmas arányokban a városrészt. Mindnyájan emlékszünk még rá — mondotta —, hogy nem is oly régen tábla állott a Szent Imre-szobor helyén, azzal a felírással: — „Itt vadászni tilos!" Ez a rohamos fejlődés is bizonyítja, hogy nekünk jogunk van rá, miszerint a Kelet és Nyugat között mi legyünk Európa vámszedői. Kell, hogy itt keresztezzék egymást a világutak, mert Budára nagytörténelmi feladatok várnak, amelyekről minden alkalommal beszélnünk kellene. Ami pedig a kerület legégetőbb sérelmeit illeti, bizalommal néz *Szendy* Károly polgármester kijelentései alapján a jövőbe, mert rövid időn belül meg lesz a méltányos tarifa — 24, esetleg 26 fillér — a HÉV vonalain.

A lelkes éljennel fogadott beszéd után *Sziklay* János méltatta azt az évtizedes munkát, amit lapunk szerkesztője a Budai Napló révén végzett és üdvözölte a szerkesztőt, mint régi kollégáját jubileuma alkalmából.

Petracsek Lajos dr. országgyűlési képviselő emelkedett ezután szólásra, aki üdvözölte az új települést új otthonában és köszöntötte azokat, akik nehéz pionírmunkát végezve teremtették meg az új telepet, ami nehéz munkát kívánt, mert a milliós város inkább a központot dajkálja. Megköszönte, hogy a bíbicek őt és társait díszbíbiceknak tették meg és megígérte, hogy az ő közreműködésére mindig számíthatnak. *Dorner* Gyula számolt be ezután arról, hogy mi készül a Városházán az új telep érdekében, amely iránt a hatóság a legjobb akarattal viseltetik. Köszönetét az őt ért megtiszteléséért nem puszta szóval, hanem tettekkel fogja bizonyítani. *Duday* Alajos tanácsnok-elöljáró azt köszönte meg az egyesületnek, hogy megkönnyítik a hatóság munkáját és ismételve *Mussolini* szavait, amiket a nála való tisztelgése alkalmával hallott tőle, hogy ő is kívánja Magyarországnak a Trianon alól való mielőbbi felszabadulását. *Csányi* Antal szólalt fel ezután, aki szintén köszöntötte a vendégeket és az egyesület új illusztris vezetőségét, kedves humorral emlékezvén meg a küzdelmes évekről. Végül lapunk szerkesztője köszönte meg az üdvözlést és rámutatott arra, hogy a telep jövőjét előmozdítaná a vasúti töltés eltávolítása, a kelenföldi fürdők kiépítése, a keserűvíz ivókúra megteremtése, ami Nagy-Budapest kérdésével kapcsolatosan oldható meg. A lelkes hangulatban a társaság éjfél utánig együtt maradt.

KÁLYHÁS!
Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhírű céghez
BÉRES MÁRTON
I., Logodi-u. 19 Telefon: 53-0-33

HIREK

A Palatinus családot ünnepelték *vitéz József Ferenc* dr. királyi herceg és felesége Anna királyi hercegasszony személyében Szegeden, akik részt vettek a Honi Ipart és Mezőgazdaságot Pártoló Mozgalom nagygyűlésén, amelyen József Ferenc királyi herceg elnökölt. Utána a főhercegi pár a szegedi tanyákat látogatta meg, ahol a tanyai nép nagy lelkesedéssel fogadta őket.

Kultúrestét rendezett a Budavári róm. kat. Egyházközség, valamint az „Országos Katolikus Népszövetségnek" és az „Actio Catholikának" budavári szervezetei, vasárnap, okt. 13-án, a Vári leánygimnáziumnak zsúfolásig megtelt termében, *Lampel* Vilmos egyházközségi világi elnök vezetésével nagysikerű kultúrestét rendezett. Megnyitás után dr. rápolti *Nagy* István, *Lampel* Vilmos örökös fővárosi bizottsági tag aranylakodalma alkalmából lelkes beszédben méltányolván Budapest fővárosnak és különösen a Várnak fejlesztése és szépítése körüli érdemeit, egyúttal átnyujtott neki egy, a Vár közönsége által adományozott fínom művű aranybabérkoszorút. Az ünnepelt a Vár szeretetének és ragaszkodásának ezt a megnyilatkozását meghatottan köszönte meg. A kultúrestét a „Fehér Galamb" vendéglőben bankett követte, amelyen az ünnepeltet többek közt dr. *Turchányi* Egon, dr. *Szabó* Imre, dr. *Korenek* József, dr. *Semtey* László és dr. *Terrayné* köszöntötték fel. A kultúrestén közreműködtek *Lettner* Vilmos vezetése mellett: *Váradi* Árpád, *Horváth* Erzsi, *Szöllősy* Etus, *Palágyi* Béla, *Papp* Mária, *Laczkó* Ernő, *Huszár* Mihály, *Kecskés* Ferenc, *Varga* Sári, *Friedmann* Lajos, *Peszneker* Károly, *Rihász* Gizi, *Sudár* István és *Lettner* Vilmosné.

Nász. *Zilahy* Dezső, Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala igazgatója és neje született *Rákosi* Eugénia leányát, *Máriát,* nőül vette ifj. *Gerő* László építészmérnök, *Gerő* László dr. ny. mérnökkari alezredes és neje, született *Saly* Lucia fia. A díszes esküvő szeptember hó 30-án este 6 órakor volt ferencrendiek pasaréti-úti Szent Antal-templomában.

Csaba Polg. Lövészegyesület, mely a háború után keletkezett, a budai egyesületek között megkülönböztetett jelentőséggel bír és kultúrmunkát végez. Öt évvel ezelőtt a II. kerületi vitézek hívták életre. Az egyesület fővédnöke: vitéz *Horthy* István, védnöke: *Hencz* Lajos dr. postaigazgató, *Vessényi* Jenő min. tanácsos, *Tóth* Bálint pénzügyigazgató, elnöke; *Kállay* Ubul, alapító társelnök: vitéz *Xavér* Ferenc, ügyv. elnöke: vitéz *Tóthy* János, alelnöke: dr. *Szerdahelyi* László. Az illusztris nevek mellett az egyesület megalapításában elévülhetetlen érdemeket szereztek: *Kozma* Miklós és vitéz *Báthy* István koronaőrségi alezredes. Az egyesület célja a nemzeti gondolat szolgálatába állítani minden erkölcsi és gazdasági törekvést. Erős hazaszeretet, őszinte bajtársiasság kapcsolja össze az egyesület tagjait, akik nemcsak a sport nemes hagyományait ápolják, de felolvasó estélyeikkel, hangversenyeivel igazi kulturális otthont teremtettek a Hunyadi János-út 3. sz. alatt lévő helyiségeikben.

Gyász. *Lórencz* Dániel bádogozási, szerelési és egyészségügyi vállalkozó, ipartestületi szakértő, okt. 5-én, életének 65-ik, házasságának 38-ik évében rövid szenvedés után elhúnyt. Október hó 7-én temették a farkasréti temető halottasházából, szaktársai és ismerősei nagy számban kísérték utolsó útján. Özvegyén és gyermekein kívül gyászolják a Krammel, Tomcsányi és Bischitzkowitz családok.

Gázfőzőtanfolyam Budán. Az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság a II., Batthyány-utcai polgári leányiskolában új népművelési telepet nyitott meg, amelynek keretében a volt Iskolatársnők Szövetségének *gázfőzőtanfolyamai* f. hó 19-én nyilt meg. A tanfolyam tartama három hónap, hetenként kétszer 3—3 óra. Beírási díj 3 pengő, havi tandíj 8 pengő. A tanfolyam résztvevői mind a polgári, mind a különleges konyha ételeinek készítését megtanulják. Beiratkozni a fenti iskola igazgatói irodájában lehet minden nap délelőtt 9—12-ig (telefon: 51-8-60).

Gyász. Özvegy *Wolmuth* Józsefné, szül. *Prokisch* Anna 78 éves korában október 8-án elhúnyt. A megboldogultban *Bódy* László dr. tanácsnok anyósát gyászolja.

A betegségek egész sora

így: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség stb. eseteiben a

Hunyadi János

keserűvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló eredménnyel használhatja. Az orvosok ezrei írják elő betegeiknek és a betegek tízezrei írnak róla elismerő nyilatkozatot.

Az adófelszólamlási bizottságok elnökei és tagjai Budán. — *I. kerület:* elnök: Dereano István dr., h.-elnök: Lampel Vilmos, rendes tagok: Prinner Ede, Tóth Gábor, póttagok: Puskás István, Stark Ferenc, Haidegger Ernő dr. — *II. kerület:* elnök: Végh Mihály dr., h.-elnök: Tóth József, rendes tagok: Divényi Károly dr., Pataki Ferenc, póttagok: Szlávik Ferenc dr., lovag Fehrentheil Gruppenberg László dr., Kruck Elemér dr. — *III. kerület:* elnök: *Botzenhardt* János dr., h.-elnök: Szepessy Ágoston, rendes tagok: Lopós Gyula, Szemkő Barna dr., póttagok: Frey István, Haluskay Sándor, Gittinger György. — *XI. kerület:* elnök: Saly Árpád dr., h.-elnök: Natzler Ervin dr., rendes tagok: Wehrmann Béla, Mikecz Károly dr., póttagok: Hunyadvári Arányi Béla dr., Várnay Alajos, Schlager Andor.

VITÉZ JÓZSEF FERENC dr. főherceg és ANNA főhercegasszony a Magyar Polo Klubban viselt elnöki tisztükről lemondtak.

Üzlettulajdonosok figyelmébe. Új üzletek nyílnak november hó elsején és az új üzlettulajdonosok figyelmét felhívjuk arra, hogy azt már számtalan esetben megtettük előfizetőinknek, hogy az összes adó, illeték és pénzügyi ügyekben útmutatással szívesen állunk rendelkezésükre. Így az összes egyenes-, forgalmi- és fogyasztásiadó, vám, illeték, dohány-, só-, lőpor-, szacharin- és italmérési jövedék, szesz-, sör-, cukor-, ásványolaj-, gyujtószer-, szivarkapapiros és hüvely-, villamos fényforrás- és elektrócső-adó és közúti adó, továbbá az ezekkel kapcsolatos teendőkben és a törvényben előírt cukor, gyufa, tűzkő és villanykörte stb. árusítása előtt kötelező bejelentések, valamint az adóbejelentések szerkesztési ügyében.

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért zenekarával naponta
GUNDEL-GELLÉRT
ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

BUDAI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDÁN, II, FŐ-U. 9

Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.

Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk.

Akár venni, akár eladni óhajt ingatlant, forduljon bizalommal újonnan bevezetett ingatlan osztályunkhoz.

Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre.

Safe deposit

KIRÁLY FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.
BUDÁN, II. KER., FŐ-UTCA 84. SZÁM.
szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot, magnéziumot tartalmazó
45 fokos **hévvíz,** köszvény, csúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1-ig, nőknek hétköznap d. u. 2—7. — **Ivókúra**

Öröklakások, telkek bérházak, villák eladása!

Horthy Miklós-út 89. sz. alatt, 25 éves adómentességgel, társasházat építünk, névre telekkönyvezett 2—5 szobás, napsütéses, kitűnő beosztású öröklakásokkal. Rendkívül olcsó árak: garzonlakás már 5.800 P-ért. Olcsó telekárusítási akciónk keretében árusítunk többéves részletfizetésre Sasadon, Buda legegészségesebb legszebb részén, 200 négyszögöles telkeket 3200, Budafok-Budatétény villatelepen és Balatonparton, Csopakon 1000 pengőtől! Díjtalan ismertető!

Alkalmi vételek kitűnő bérházakban, villákban.

„Centrum"
Házépítő és Ingatlanvállalat
m. sz. Horthy Miklós-út 15/c.
Telefon: 69-3-01.

SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi- és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

Személyi hírek

JÓZSEF FERENC dr. kir. herceg a szegedi városházán hatalmas közönség jelenlétében ismertette azt a mozgalmat, amelyet öt év óta folytatnak a magyar ipar fejlesztése érdekében.

NEMES ANTAL c. püspök, a budavári koronázó főtemplom plébánosa október 20-án mutatta be aranymiséjét pappá szentelésének 50-ik évfordulója alkalmából.

RIPKA FERENC dr. udvari tanácsos, ny. főpolgármester névnapját — tiltakozása dacára — szűkebb baráti körben mégis megülték lelkes hangulatban. Baránszky Gyula dr., udvarhelyi Kapeza Imre és Abt Albin köszöntötték a Budai Társaskör vacsoráján.

LUMNITZER SÁNDOR dr. volt a főrendezője a margitszigeti galamblövőversenynek.

SZENDY KÁROLY polgármester lesz a Nemzetközi Vásár elnöke.

LIBER ENDRE alpolgármester avatta fel az esztergomi országzászlót.

DOROGHI FARKAS ÁKOS tanácsnoknak a főváros szolgálatában eltöltött, eredményekben gazdag munkásságának elismeréseként a kormányzó a m. kir. kormányfőtanácsosi címet adományozta.

FELKAY FERENC székesfővárosi tanácsnokot a földmívelésügyi miniszter kinevezte három évi tartamra az Országos Gazdasági Szakoktatási Tanács tagjának.

PAPANEK ERNŐ dr. ny. miniszteri tanácsos, a főváros számszékének volt igazgatója nyugalombavonulása alkalmából kormányzói elismerést kapott és Sipőcz Jenő főpolgármester nyujtotta át neki a Signum Laudist.

DUDAY ALAJOS dr. a XI-ik kerület tanácsnok-elöljárója azokról a tapasztalatokról számolt be a Kelenföldi Kath. Körben, amiket olaszországi útján szerzett, amely érdekes előadást legközelebb ismertetjük.

CZAKÓ ELEMÉR államtitkárt, aki a sebészeti klinikán súlyos műtéten esett át, meglátogatta József Ferenc kir. herceg.

FERENCZY TIBOR dr. rendőrfőkapitányt kormányzói kitüntetése alkalmából az államrendőrség budapesti tisztikara és a Budapesti Napilapok Rendőri Rovatvezetőinek Szindikátusa meleg ünneplésben részesítette.

OREL GÉZA dr. főigazgató Szombathelyen „A kereskedői önfegyelmezésről és a csomagolás „A kereskedi önfegyelmezésről és a csomagolás jelentőségéről" címen adott elő. Külön méltatásra érdemes *Orel* Géza dr. úttörő tevékenysége a gyakorlati kereskedelmi tudomány terén.

NAGYBESSENYŐI BESSENYEY ZÉNÓ dr. orsz. képviselőt nevezték ki a Közmunkák Tanácsának elnökévé.

KONKOLY-THEGE GYULA dr., a Központi Statisztikai Hivatal aligazgatója és

HÉRICS-TÓTH JENŐ dr. kísérletügyi főigazgató a József nádor műegyetem magántanárai lettek.

HÜTTL KÁROLY törvh. biz. tag küldöttséget vezetett az ujlaki hegyvidékről *Szendy* polgármester elé, aki az ottani közlekedés javítását meg is igérte.

BUDATÉTÉNYI VÁLY ERNŐ kórházi főorvos, egészségügyi főtanácsos, a MABI orvosi tanácsának elnökségéről lemondott. A tanács KELETI JÓZSEF főorvost egyhangúlag elnöknek, GŐCZY LAJOS egyetemi magántanár főorvost pedig egyhangúlag alelnöknek választotta meg.

SZÜSZ MANÓ MIHÁLY dr. ügyvéd családi nevét *„Szücs"*-re változtatta.

SZOMBATHY KÁLMÁN mondotta az ünnepi beszédet a Kelenföldi Polgári Körben az aradi vértanuk emlékünnepén, *Mikecz* Károly korm. főtanácsos fölkérésére. Az ünnepet *Fejér* János dr. ügyvéd ügyv. elnök beszéde zárta be.

VÁLYI NAGY GÉZA, a „Petőfi Társaság" és a „Hollós Mátyás Társaság" tagja, november hóban üli meg költői munkásságának huszonötéves évfordulóját. Az ismert katonaköltő első üdvözlése a „Petőfi Társaság" novemberi felolvasóülésén lesz, ahol a jubiláns új költeményeit fogja bemutatni.

MEDVÉS-MEDICO ISTVÁN dr. vizsgálóbírót táblabíróvá nevezték ki.

TILLE GYULA dr. a Tabán új plébánosa. — TURCHÁNYI Egon a Várban, — NÉMETH József a Városmajorban, — HOFFMANN Antal a Felsővizivárosban, — BERTÓK János a Csillaghegyen az új segédlelkészek.

PLENCZER SÁNDOR dr. főorvos Bad-Nauheimból, ahol orvoskongresszuson és tanulmányúton volt, visszajött és új lakásán újból rendel: Margit-körút 62. III. 3. Lift.

MAYER KÁLMÁNT, a III. kerületi elöljáró helyettesét 30 éves közszolgálati jubileuma alkalmából ünnepelték.

A Budai Napló új cime: I, Maros-utca 23. Telefonszám: 50-2-96.

Viraág Béla felelős szerkesztő, aki nehéz szívbajából *Dormány* Endre dr. gondos kezelésében felgyógyult, másfél év után ismét átvette a *Budai Napló* szerkesztését.

†

Köszönöm...

Köszönöm mindazoknak akik jószívvel, barátsággal és részvéttel igyekeznek megvigasztalni az engem ért nehéz gyászban, hogy meleg szóval osztoztak fájdalmamban.

Köszönöm mindazoknak, akik áldott feleségemet utolsó útján elkísérték és a koporsójára hullott minden görönggyel emlékeztettek engem és gyászoló családomat arra a szeretetre, amellyel már életében kísérték és ölelték magukhoz a megboldogultat, akinek emléke legyen örökké áldott!

Köszönöm

soha el nem múló hálával
Viraág Béla

Fejedelmi gesztus volt József főherceg részéről, amikor lemondott arról a mázsánkénti négypengős ráfizetésről, amelyre a kormányrendelet kötelezte a terménykereskedőket, amiket a *vetőmag-borsónál* még a tavasszal kötött szerződések alapján is teljesíteinök kell, s amely rendelet révén rendkívüli károsodás érte a világpiacot ellátó magyar exportkereskedőket. Erről az utánfizetésről József főherceg önként lemondott, ami nemcsak anyagilag, de erkölcsi szempontból is nagy hálára kötelezi vele szemben a magyar exportcégeket.

Szilágyi Ferenc, a Nemzeti Egység Pártjának II. kerületi ügyvezető alelnöke két hét óta pajzsmirigygyulladással a hűvösvölgyi „Park Szanatorium"-ban gyógykezelteti magát. Értesülésünk szerint állapotában örvendetes javulás állott be és 1—2 héten belül teljes aktivitással léphet ismét — híveinek osztatlan örömére — a párt további szolgálatába. Itt említjük meg azt is, hogy a budapesti házfelügyelők egyesülete Szilágyi Ferencet díszelnökének választotta meg.

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I., Attila-utca 8

Hangversenyt rendeznek *Huszár* Elemér dr. zugligeti lelkész és *Vikár* Gézáné a zugligeti szegények javára november 4-én d. u. 6 órakor a Vikár-villában (II., Trombitás-u. 5), amelynek műsorán szerepelnek: Seregély Irma, Székely Julia, Beregi Oszkár, Básthy Lajos, Friss Antal, Fleischer Antal, Sándor Erzsi, Halász Gitta, Székelyhidy Ferenc dr., Szügyi Kálmán. Minden adományt köszönettel fogad a rendezőség. Hangverseny után a *Trombitásnál* társasvacsora.

A Pénteki Borgazda Társaság okt. hó 11-én az újonnan megválasztott tagok közül mutatkozott be

PÉNZES MIHÁLY dr.

ügyvéd, mint új tag és borgazda. Beszédében megköszönte az őt ért megtiszteltetést, hogy Buda ez elsőhelyen álló, előkelő társaság tagjának megválasztotta. Azután beszámolt arról, hogy menekült Szatmárnémetiből és hányódott itt a fővárosban, amíg Szalay József min. tan. segítségével itt telepedett meg Budán és jutott el a „Péntekiek" sorába. A borestén mintegy ötvenen vettek részt.

Budai Klub új helyiségeit II., Margit-körút 48., I. emelet, 6. szám alatt újonnan átalakítva és központi fűtéssel ellátva megnyitotta. Hírlapok, folyóiratok és egyéb szórakoztatás: bridge, billiárd, sakk, stb. rendelkezésre állanak. Szezónnyitó vacsoráját a közeljövőben rendezi, amelyre külön meghívót küld. Előadásaink programmjáról szintén. Tájékoztatásul szolgáljon, hogy az uzsonnakávé 1 süteménnyel 50 fillér. Fekete kávé 36 fillér. Vacsoramenű 1 pengő. Borravaló nincs.

Drágaköveket és törött nemesfémet vásárol: SZERAFIN GY. II, Roham-u. 8

Második borgazda-estjét ezidén okt. hó 10-én rendezte a III. ker. Egyesült Polgári Kör, amely hatalmas fejlődésnek indult és helyiségei immáron nem bírnak elég befogadó képességgel. A borgazdai tisztséget ezúttal Orova Zsigmond dr., Horváth Henrik, Nagy Lajos dr., Andor Mihály, Szepessy Gusztáv, Günther Béla, Szendrey Zsigmond és Braun Jenő látták el. A vacsora folyamán Szepessy Gusztáv elnök szép beszéde után *Tatay* Boldizsár főtitkár volt, aki szellemesen méltatta a kerület vezetőinek: Andréka Károlynak és Orova Zsigmondnak érdemeit. Beszéde közben lehullott a lepel egy kitűen sikerült karrikaturarajzról, amely Andrékát és Orovát örökíti meg *Franzoso* Richard főv. tanító, rajzolóművész sikerült munkájában. A borgazdák beszéltek ezután. *Orova* Zsigmond dr. a tőle megszokott derültséget fakasztó humorával, *Nagy* Lajos dr. egyetemi tanár és *Horváth* Henrik dr. fővárosi múzeumigazgató. Vitéz *Komárnoky* Gyula nagy helyeslés közben jelentette be a kerületi frontharcos otthon megalapítását. *Káldor* Gyuláné lelkes beszéde után Szombathy Kálmán meghatottan köszönte meg a szeretetteljes fogadtatást, végül Andréka Károly hálás szavakkal köszönte meg hívei lelkes ovációit.

Kálmán napján lelkes ünneplésben részesítette a Kelenföldi Polgári Kör *Szombathy* Kálmánt, az ismert nevű budai politikust. Részt vett az estén a „Tabáni Daloskör" is, amelynek Szombathy az elnöke. Melegen köszöntötték őt Fejér János dr., Viraág Béla, mint főmunkatársát, Szacsvay József dr., az ismert nevű író, Mándi Márta dr., a hölgytábor, Klein József és Siposs Lajos a háztulajdonosok, Krivoss Árpád dr. a régi barátok, Tóth István az I. ker. Iparoskör, Udvarhelyi Károly dr. az ifjúság nevében.

Nász. Fényes külsőségek mellett tartotta esküvőjét a Krisztina-téri templomban okt. hó 10-én *Jankovich* Oszkár huszárezredes és neje *Szalay* Margit fia, ifj. *Jankovich* Oszkár, *Reischl* Gusztáv műépítész és neje *Schwaab* Emilia leányával, *Valériával*. A templomot zsúfolásig megtöltötte az előkelő rokonok, barátok és tisztelők nagy tábora és az ifjú párt elhalmozták szerencsekívánataikkal.

Gundel Károly

Huszonöt esztendeje, hogy a Gundel vendéglős-dinasztia jelenlegi feje, *Gundel* Károly a legízesebb falatokat nyujtja az előkelő magyar és a még előkelőbb külföldi vendégeknek. A régi nagy világvárosok sem dicsekedhetnek olyan szakértő vendéglátó gazdával, mint Gundel Károly, aki 25 esztendőn át a magyar idegenforgalom fejlesztésének szolgálatában áll művészetté fejlesztett mesterségével, mert mindenki tudja, hogy a külföldit elsősorban és maradandóan az ínyenckedésén át lehet meghódítani. Amit ő 25 éven át, mint becsületes és jó üzletember véghezvitt, az már nemcsak üzlet, hanem valóságos hazafias cselekedet volt. Gundel Károly mint szakíró is jelentős eredménynyel mutatkozott be a magyar közönségnek és külföldi vonatkozásban is páratlanul áll a szakirodalomban az a munkája, amelyet a konyha és a terítés művészetéről írt.

Költözködők figyelmébe! Budapest Székesfőváros Elektromos Művei figyelmezteti a novemberi negyedben lakástváltoztató fogyasztóit, hogy a költözések nagy tömegére való tekintettel a folytatólagos áramszolgáltatást csak az esetben tudja biztosítani, ha a fogyasztók a költözködést legalább két héttel előbb személyesen jelentik be az Elektromos Művek Bejelentési osztályánál: *V., Honvéd-utca 22. szám alatt.*

A helyes adatok könnyebb megszerzése végett célszerű, ha a fogyasztó az utolsó havi áramszámlái egyikét magával hozza.

Ha a fogyasztó a bejelentések elvégzésére megbízottját küldi el, a megbízottnak írásbeli felhatalmazást kell felmutatnia.

TÁNCTANÍTÁS megkezdődött a Budai Vigadóban levő gyönyörű táncintézetben **ANDRISKA KÁROLYNÉ** tánctanárnő tanítása mellett.

— Nagy díjat nyert a budapesti kurkomisszió a brüsszeli világkiállításon modern és ötletes fürdőpropaganda reklámanyagának kiállításával. A Grand Prix elnyerése igen nagyjelentőségű s méltó elismerése annak a nagyszabású, sikeres propaganda tevékenységnek, amelyet a gyógyhelyi bizottság a budapesti gyógyfürdők népszerűsítése érdekében külföldön kifejt.

Gyász. *Udvarhelyi* Károly dr. egyetemi m. tanár, egészségügyi főtanácsos, ny. rendőrfőtanácsos orvos okt. hó 17-én rövid, súlyos és kínos szenvedés után, boldog házasságának 40-ik évében elhúnyt. Lapunk szerkesztőjéhez 50 éves barátság fűzte és násznagya is volt. Okt. 19-én, szombaton délután temették a Kerepesi-úti temető halottasházából. Gyászolja özvegye, szül. Senger Berta, a Kovács és Lani családok.

Kedvezményes színházjegyek kaphatók
II, Corvin-tér 7
Telefon: 57-3-62
Dohánytőzsde

Vándordíjversenyt rendez november 9-én és 10-én a Budahegyvidéki Polgári Lövészegyesület, első elnökének „bonyhádi Perczel Bélának emlékére". A versenyre vonatkozó bővebb részleteket a szétküldött meghívókon közölték.

150 éves lesz november havában a budai „Erzsébet"-kórház. Az Árpádházi Szent Erzsébetről elnevezett betegápoló nővérek 1785-ben telepedtek meg és szervezték meg női kórházukat, a főváros egyik legrégibb kórházát, amelyben a másfél évszázad alatt sokezer beteg lelt odaadó, gyengéd ápolást. A szerzet ezt a ritka évfordulót november közepén három napos ájtatossággal szándékozik vízivárosi templomában megünnepelni.

Budai Iparosok és Kereskedők Köre az ősz beálltával péntek esti összejöveteleit a kör helyiségeiben, I., Krisztina-körút 10 (Pozsonyi-vendéglő) tartja és kérjük, hogy úgy azokon, mint vasárnap déli összejöveteleinken is állandóan jelenjenek meg a tagok.

Detre László dr. kir. tanácsos, ny. h. pénzügyigazgató **KÖZGAZDASÁGI ÉS ADÓPÉNZÜGYI IRODÁJÁT** áthelyezte: **II., MÁRIA-TÉR 1. SZÁM ALÁ.** TELEFON: 52-6-03. IRODAI ÓRÁK: 3—6.

A PIACOKON VASÁRNAP csak reggel 7 órától 8 óráig lehet vásárolni a módosított rendelet értelmében, október 20-tól, vasárnaptól kezdődően. A hús árusítása továbbra is szünetel.

BELLEVUE
SZÁLLODA ÉTTERMEIBEN
minden este és vasárnap délután is
JÁVOR SÁNDOR
ZENEKARA
Telefon: 60-5-82

IGYUNK HARMAT VIZET
Megrendelhető a székesfővárosi Ásványvízüzemnél, I., Gellért-rakpart 1. Telefon: 53-0-03.

AZ ÖSSZES
FÉRFI és NŐI
DIVATCIKKEK
HAUER és MÁRTON
II., SZILÁGYI DEZSŐ-TÉR 6. SZÁM
A. B. C. kötelékébe tartozó cég

Előkelő ízléssel vezetett
URI KONYHA
nyílt meg
I, Hidegkuti-út 18. szám alatt
Kis menü P 1.20
Nagy menü P 1.80
Leves, sült köretel, főzelék, tészta vagy sajt
Házhoz szállítás külön 20 fillér
Tóth Lujza és Temesi Mihályné
Telefon: 65-7-89

Ékszerlopás a Belvárosban

150 évvel ezelőtt

Porcunkula napján éppen százötven esztendeje volt a nyáron, hogy a déli órákban nagy ribillió támadt a pesti Kígyó-utcában.

Éppen a szokott sétájukat végezték az elegáns dámák, a jurátusok és az aranyifjúság egyéb tagjai spektálásának magukat szívesen kitéve. Egyszerre a Kígyó-patika felől nagy lárma és jajveszékelés támad. Az utca összeszalad s íme egy halálraijedt óbudai zsidó csapta a lamentációt: kilopták zsebéből az ékszeres zacskóját.

Ékszerkereskedő volt, Elkán Herzl nevezetű, rendes inkorporált tagja a királyi koronauradalom védelme alatt álló községének. Bejárta a vidéket is üzleti dolgaiban. Előtte való nap jött meg Egerből, hol a vármegyei indzsellér úrtól vett meg három kisebb gyűrűt. Ugyancsak valami csereberéüzletet kötött a főorvosnéval is, 92 forint értékű árut hozván tőle haza. A többi ékszer nagyobb része is az övé volt, de a bajt tetézte, hogy bizományi áru is volt közte. Adta pedig az egyik részét egy Goldschmied nevű óbudai ötvösmester, mely családi mesterségből eltérve, annak egyik testvére, ki II. József császár rendelete folytán a Goldberger nevet vettel fel. Kékfestőműhelyt, majd gyárat rendezett be. Ennek a Goldberger Ferencnek fia, Károly, már budai predikátummal magyar nemességet is kapott.

De maradjunk a károsultnál, ki szegény, minden óvatossági rendszabályt megtett, mikor reggel Óhudáról üzleti útjára ment. A vászonzacskóba elhelyezett drágaságokat gondosan kabátja zsebébe tette és nehogy elveszítse, két zsebkendőt is dugott föléje. Egy kéket, meg egy pirosat, utóbbi rácsos mintájú volt és párját is fel tudta mutatni. Azután ilyen értékes dolgokkal nem illik gyalogolni, „Wagedl" nevű vászonnyavás, társaskocsi alkalmatosságra ült, azzal jött Újlakon keresztül egészen a budai hídfőig. Onnan gyalog ment át a nagyhídon, a rondella mellett bekanyarodott a Váci-utca felé. Itt már benézett ismerős ékszerészekhez, áruját ajánlgatva, de a főcélja a Kígyó-utca volt, ottan sorakoztak a drágaságokkal kereskedők boltjai.

Amint az egyikhez betérni készült, megtapogatta kabátja zsebét. De már abban nem volt se tarka zsebkendő, se ékszeres zacskó. Lármájára boltjaikból kiszaladtak: Reisner órás, Poll gombkötő, az öreg Ádler bácsi, Korbélly úr és „még több tisztes polgár a Kígyó-utcából" — de biz' mást nem tehettek, mint csóválgatták a díszes hímzésű, de nagyobbára kopottas házisapkával ékesített fejüket. Persze szaladt Elkán Herzl a rendőrségre, hogy 700 forintok körüli kárát bejelentse. Másnap a pesti kerületi adminisztrációnál, értsd

diósi cipőszalonban VI, teréz-körut 1/b
telefon: 10-3-92 **belvárosi nivójú modellek**

a vármegyeházán is tett jelentést, sőt beállított a belvárosi p[illegible]ános úrhoz is, megkérve őt, hogy a te[illegible] hirdesse ki a kártételt. A főtiszte[illegible]n sajnálta, de segíteni nem tudott, [illegible]tést csak a magas m. kir. Helytar[illegible] tehet meg.

[illegible]uzódott, de eredmény nélkül és a [illegible] a károsultat tették felelőssé. Így került az ügy az illetékes hatósága: az óbudai zsidó magisztrátus elé.

Janot Moyzes bíró, Grassheimer Simon és Kunitzer Dávid esküdtek és még két assesorból álló magisztrátus citálta sessió elé, hogy examino útján állapítsa meg az igazságot.

A tanács előtt azután előadta a károsult az ismertetett tényállást, megnevezvén sorba az ellopott drágaságokat, a szívgyűrűket, három köves koszorúalakú gyűrűket, az allianc-, azaz eljegyzési gyűrűket, melyek párosak voltak. Azonkívül a zacskóban volt karneolos, gyémántköves gyűrű, díszes tű. Megnevezte a drágaságok egyrészének készítőit: Miller műötvöst a Kigyó-utcából és Blechl mestert a Vízivárosból.

A bíróság bölcs határozata az volt, hogy Elkán Herzl az általa vallottak igazolására, tehát hogy azok valósággal ellopattak tőle és így ő nem csinált a rábízott dolgokkal semmiféle suskust, a bíróság és a törvénytudós papi személyek előtt „Todtkörperischen Eyd", tehát halálos erejű testi esküt kell letenni. Mi meg is történt hiteles napon és évben. Aki pedig arra kíváncsi, hogy a kígyóutcai Miller és akkori más budai és pesti ötvösmesterek mit tudtak, az ne restelje a fáradságot és sétáljon be az üllőiúti Iparművészeti Múzeumba, ahol a régi, remekbe dolgozó mesterek műremekeit őrzik.

Gálosi Soma.

Éhgyomora naponta igyék egy pohár
Kristály
vizet

A főváros elhatározta, hogy a budai, hegyvidéki XII. kerületet tavasszal megszervezi és megkezdi a Rudas-fürdő átépítését.

BUDAI VIGADÓNÁL Corvin-tér 5. Tel.: 53-5-32. KOTSIS ERZSÉBET
művészi fényképész

Budai Sport Club november 10-én műkedvelő előadást rendez, színre kerül a „*Náni*" eredeti népsz. 3 felvonásban. Rendező: *Sóvári* József.

P. A. J. Ha végigmegyünk a Várban levő Werbőczy-utcán, az egyik palota csengője felett egy apró kartonlap hirdeti: — „Tricotage, kosztümök, Pulloverek P. A. J." — Érdekelt a titokzatos három betű, mert komoly üzleti vállalkozás, amelyet gróf *Pálffyné Apponyi Júlia* létesített, amikor kötött-szövöttáru-üzletet nyitott a grófi palotában. Egyelőre a gyönyörű Biedermayernappali az üzlethelyiség. Az asztalon kis üzletszerűen modellek, állványon. Csupa ötlet, remek szabás és elegancia minden darab. Az utcán autók, a vásárlók kocsisora. Méla csend az egész környéken, a régi nagy idők zárkózottsága, míg az Apponyi-palota földszintjén áldásos, friss vállalkozással megmozdult a mai élet ereje.

Gyász. *Ostián* Antal, a legfőbb állami számvevőszék ny. oszt. tanácsosa, az I. kerület volt városbírája és ker. választmányi tagja életének 64-ik, házasságának 37-ik évében okt. hó 22-én elhúnyt és 24-én délután temették a farkasréti temető halottasházából a gyászoló közönség nagy részvéte mellett. Özvegyén, sz. Hanzély Vilmán kívül gyászolják gyermekei: Antal, Vilma férj. Halm Sándorné, Gina férj. dr. Rauch Ivánné, testvérei, köztük *Becsey* Antalné, a Fassberger-, Bélafy-, Bauer- és Lefèvre-családok.

Petőfi-kéziratok a lebontott Tabánban. *Pávay* Ödön volt állami tisztviselő, aki a Tabán lebontása alkalmával, családiházuk padlásán Petőfi Sándornak hetven darab kézzel írott versét és egy teljesen ismeretlen Petőfi-regény töredékét találta meg az ócskaságok között, — hír szerint — a Nemzeti Múzeumnak ajánlotta fel megvásárlásra.

A könyvjelző, mely azt volna hivatva jelezni, hogy az olvasó hol hagyta abba az olvasást, ma már nélkülözhetetlen kelléke minden lakásnak — és így kedves szolgálatot tett ifjú poéta-munkatársunk azoknak, akik édesanyjukat óhajtják ilyesmivel meglepni — alábbi verses dedikációjával:

Édesanyám könyvjelére

Múlik az Élet —
— könyvlapod fordul, mint a kerék,
s változik lassan [illegible] talán . . .
Ám a Te szíve[illegible]
életem-őrző, [illegible]melegét
Érzem ör[illegible] Édesanyám!

Mátyás Diák

Piros [illegible]ől... *Dobákné, Trozonyi* Kató, az ismertnevű zongora- és énekművésznő daloskönyvet adott ki, am[illegible] külön eseménye az, hogy jórészben a versesszövegeknek is Dobákné a szerzője. A daloskönyvhöz *Balázs* Árpád, a jeles nótaköltő írt előszót: — „Piros szívből fehér női arc mosolyog felénk — írja Balázs Árpád. — Dobákné Trozonyi Kató ez a fehérarcú, piros szívű erdélyi úriasszony, akinek lelke mélyén, szíve legelrejtettebb zugában nyílottak e dalvirágok. Piros szívek, magyar szívek ajtaján kopognak most e dalok. Bebocsátást kérnek!"

Hisszük, hogy Dobákné Trozonyi Kató daloskönyve rövidesen ott lesz minden zene- és dalkedvelő magyar család otthonában.

Filléres színházi előadásaival úgylátszik, megtalálja számítását a *Király Színház* igazgatója, *Spitz* Artúr, aki az idén bevezette, hogy naponkint 2 előadásban, vasárnap és ünnepnap 3 előadásban hozza színre a legjobb operetteket olcsó helyárak mellett. A mult héten *Kálmán* Imre nagysikerű operettjét, a „Marica grófnőt" adták kitűnő előadásban. A szereplők egytől-egyig kiválóak s a nézőteret zsúfolásig megtöltő közönség 50—250 filléres helyárak mellett gyönyörködhetett a pompás előadásban. November 1-től a „Fehér ló" kerül színre.

Áthelyezések Budán. A polgármester áthelyezte az I. kerületből *Liftner* Emil műszaki főtanácsost a VII. ker. elöljárósághoz, innen *Makoldy* József műszaki tanácsost az I. ker.-be; *Fery* Pál számvevőségi főtisztet a XI. ker. elölj. számvevőségétől a XIV. kerületbe osztályvezetőnek; *Horváth* József kezelőfőtisztet az I. kerületből az árvaszékhez, innen *Klimkó* István kezelőfőtisztet az I. ker. elöljárósághoz; *Jakoby* Péter adóhivatali főtisztet a II. ker. adószámviteli osztályhoz; *Horvátovics* István dr. ideigl. hivatalnokot a II. ker elöljáróságtól a X. kerületbe, innen *Végh* György dr. ideigl. tanácsi segédfogalmazót a XIV. ker.; *Füle* Ernő tanácsi segédfogalmazót az I. ker. elöljárósághoz, innen *Salamonfay* Nándor dr. tanácsi fogalmazót a XIV. ker.; *Isoz* Emil dr. ideigl. hivatalnokot a XI. ker.; *Rottenbiller* Alajos dr. orvosgyakornokot az I. kerületből a VIII. ker.-be, innen *Bisitz* László dr. ideigl. hatósági orvost a III. ker.-hez, onnan *Hajdu* István dr. tiszti orvost a VI. ker.-be; *Csorna* Tivadar számvevőségi szakra beosztott ideigl. gyakornokot a számvevőségi szakról a kezelési szakra osztotta be és a központi számvevőségtől a II. ker. elöljárósághoz helyezte át, végül *Veix* Erzsébet ideiglenes hivatalnokot az árvaszéktől a II. ker elöljárósághoz, innen *Tomcsányi* Margit ideigl. hivatalnokot a X. ker. elöljárósághoz helyezte át.

...naplójegyzetek

— Az óbudai autobusz megállóhelyeinek egyszerűen a villamosmegállóhelyeket jelölték ki. Az autobuszjárat útvonalát a Vörösvári-úton át a Bécsi-út és Vörösvári-út kereszteződéséig próbaképpen meghosszabbították.

— Külön nagy tárgyalótermet nyitottak meg a Pestvidéki törvényszéknél is a nagyobb bűnügyek tárgyalására.

— A Buda-Alsóvárosi Egyesület nagy közönség részvétele mellett gyászolta meg az aradi vértanuk kivégzésének 86-ik évfordulóját. A vértanukról nagyhatású beszéddel emlékezett meg *Mikola* Géza dr. és *Mócsy* László.

— Egymillió pengős invesztícióval modern luxusszállót épít Dobogókőn egy holland pénzcsoport.

— 29 millió pengő volt Budapest idegenforgalmának egy évi bevétele. 202.113 idegen 604.271 éjszakát töltött a fővárosban. Vendégeink naponkint átlag 51 pengőt költöttek.

— Mésfélmillió köbméter földet vásárol a főváros a MÁV-tól töltés céljára, hogy a Lágymányoson tervezett Budapesti Nemzetközi Vásár részére nagyobb helyet biztosíthasson.

— Hajdúszoboszló félmillió pengős kölcsönt vesz fel a Pávai Vajna Ferenc által feltárt gyógyforrások fürdőügyi fejlesztésére.

— Műkőből készült síremlék — tilos! Így rendelte el a polgármester.

— 1 millió értékű közmunkát adott ki a főváros. Felépítik többek között Budán a Mészáros- és Koronaőr-utca sarkán a Szilágyi Erzsébet leánygimnáziumot.

— Pilsudszki-utca Budán. A Magyar-Lengyel Társaság kérelmére a lengyel testvérnemzet nagy fiának, a magyarok lelkes barátjának, Pilsudszki marsal nevéről utcát neveznek el. Minden valószínűség szerint valami lehetetlen nevű budai utcát keresztelnek át Pilsudszki nevére.

— A polgármester tudomásul vette a lágymányosi hitközségnek azt a bejelentését, hogy a fővárostól kapott Lenke-úti telken a templomot most, az iskolát pedig 4 éven belül felépíti.

— József Ferenc dr. királyi herceg Columbus című drámáját Bécsben is bemutatják.

Eladó vagy szerényebb budai házért elcserélhető két BALATON-RÉVFÜLÖP fürdőhely legforgalmasabb helyén épült ház, összesen 6 szoba s mellékhelyiségekkel, 25 évig adómentes. Külön hozzá egy telek. A két ház 13.500 P, a telek 3500 P, összesen 17.000 pengő. Prima borvidék s híres fürdőhely. Értekezhetni: *Mázor* Pál okl. gazda, Alsónémedi.

— A Péterhegyi-út Szent Szabina Kisegítő Kápolna Egyesület történelmi emlékű kápolnáját kibővítették.

— A Szilágyi Dezső-téri református templomban reformáció emlékünnepén Haypál Béla, Endrédi János és Koszorus István mondottak ünnepi beszédeket.

— Parcellázzák az üzemen kívül álló óbudai „Lujza" gőzmalom telkeit, de előbb az épületeket, — amelyeket néhány év óta csak közraktár gyanánt használnak, — lebontják.

KÖZGAZDASÁG

SCHIFFER MIKSA, a Magánmérnökök Országos Szövetségének elnöki tisztségéről lemondott.

HIRMANN FERENC, a magyar fém- és rézöntődeipar megalapítója a mult héten töltötte be 80. életévét és meleg ünneplésben volt része.

MILOS GYÖRGY, a Pesti Hazai Takarékpénztár vezérigazgatója október 21-én ünnepelte 40 éves szolgálati jubileumát. A gazdasági élet e kitűnőségének jubileumán nemcsak a szűkebb bankvilág, hanem a társadalom széles rétege is résztvett.

FUCHS RICHÁRD, az Urikány rt. vezérigazgatója Bukarestben résztvett a Petrosani igazgatósági ülésén.

DUNCKEL KÁROLY, a Magyar Acélárugyár igazgatója nyugalomba vonult.

BARANYAI LIPÓT dr. és POLDER MÓRIC JÁNOSNAK, a Magyar Nemzeti Bank igazgatóinak a kincstári főtanácsosi címet adományozta a kormányzó.

— **A Nikotex Rt.-nak** 500 ezer pengő alaptőkéje mellett 360.000 pengő volt a gyártási jövedelme. A vállalat fejlődését bizonyítja, hogy a közönség mindjobban vásárolja a Nikotex-gyártmányú dohányneműeket.

— **30 vagón** saját gyártású alumíniumedényt hoz piacra a Weiss Manfréd cég. Az edények minősége — szakkörök megítélése szerint — mindenben megfelel a kívánalmaknak.

— **Kamatamnesztiát** kapnak az illetékadósok a fővárostól, főleg azok, akik legalább egy éve fennálló útépítési és csatornaépítési járulék, valamint vagyonátruházási illeték tartozásukat 1936. március 1-ig kiegyenlítik. A tartozások részletekben is törleszthetők.

— **A Kereskedelmi Bank** Szabadság-téri fiókja, amely két ízben is volt bankrablási kísérletnek színhelye, az V., Nádor-utca 28. szám alá költözött.

— **A Chinoin-gyár** most ünnepelte meg 25 éves fennállását. *Wolf* Emil dr. vegyészmérnök és munkatársa *Kereszty* György dr. vegyészmérnök szinte csak laboratóriumi keretekben indította el a fejlődés útján a vállalatot, de a vegyészetiipar fontos tényezőjévé vált *Ungár* Endre dr. vezérigazgatóhelyettes kémiai tudása révén, aki a világversenyben kiharcolta a Chinoin-gyár elsőrangú készítményeinek értékesítési lehetőségét.

— **Kétmillió pengő árú** iparművészeti cikket exportáltunk az „Országos Magyar Iparművészeti Társulat" jelentése szerint az 1935. évben.

— **A Nasici Tanin és Faipari rt.** október hó 28-án tartotta meg közgyűlését. A vállalat az idén sem fog osztalékot fizetni, hanem az elért egész nyereséget tartalékolja.

Gazdasági tükör

— *25 millió aranykoronát fizet rá* évenkint a MÁV a HÉV-vasutakra. A deficites HÉV-vonalakon beszüntetik a közlekedést.

— *2400 község villamosításáról* folynak tárgyalások az ipari minisztériumban.

— *A kész-búza ára* 13.75 pengőről 18.50 pengőig emelkedett.

— *Negyedszázados jubileumát üli* a Gázgyár decemberben annak, hogy 1910-ben vette át a főváros az osztrák társaságtól és azóta Heltay Ferenc, Ripka Ferenc, Rózsa Károly és legújabban Véssei Ede vezérigazgatók alatt Budapest egyik legnagyobb közüzemévé fejlődött.

— *A vendéglők* száma 1540-ről 1100-ra csökkent 4 év alatt.

— *Két pengő osztalékot fizet a Rimamurányi-Salgótarjáni Vasmű rt.* Az új üzletév eddig lefolyt szakában úgy a termelés, mint a forgalom újabb emelkedést mutat.

— *Urikány-Zsilvölgyi* Magyar Kőszénbánya rt. 2.50 pengő osztalékot fizet.

— *Modern központi zsírolvasztót* épít a főváros, amelynél Rosta János közélelmezési tanácsnok külföldön szerzett tapasztalatait is felhasználja.

ELSŐRENDŰ
MUNKÁT KÉSZÍT
VÁLI GÁBOR
CÍMFESTŐ
II., ISKOLA-UTCA 18
TELEFON HÍVÓ: 56-8-63

ESPLANADE
CAFFÉ • RESTAURANT
Nyári kettős terrasz a Rózsadomb oldalán.
TÁNCTERRASZ
Sajáttermésű és uradalmi, tisztán kezelt borok
ZÓNAREGGELI (pörkölt, tokány, gulyás, savanyútüdő) pikkoló sör és kenyér. . P —.50
REGGELI KÁVÉ tejszínhabbal és süteménnyel . . . P —.50
KISMENÜ . . . P 1.—
NAGYMENÜ . . . P 1.30
SEBALD REZSŐ vendéglős

Tartós, kiadós, tehát **olcsó kutyaeledelek, különféle baromfitakarmányok** kaphatók:
ERŐTAKARMÁNYRAKTÁR-NÁL
II., GYORSKOCSI-UTCA 22.

OLEUM
műszaki kereskedés * Telefon: 69-0-10
XI., Horthy Miklós-út 32.
Autócikkek, Boschcikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF-lerakat, gépszíj, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont- és padlóolajok, kocsikenőcs, gépzsír, autógumi. — Házhoz szállítással.

Délivasút kávéház
(tul. özv. Donreich Árminné, I, Alkotás-u. 7/b.)
Kellemes hangulatú uzsonnák, elsőrendű vacsorák. Kitűnő konyha. Szolid polgári árak
A budai úri közönség találkozóhelye

Befőttes üvegek, virágcserepek, játékok, keretezés, üvegezés
HOFFMANN üveg-, edény-, porcellánüzletében
II., HIDEGKUTI-ÚT 5. TELEFON: 64-7-98
A Zugligeti és Pasaréti egyesület tagjainak kedvezmény!

W. C. FÜRDŐKÁD, KÁLYHA, MOSDÓ stb. szabott áron
HUBERT, LISZT FERENC-TÉR 4
Telefonszám: 22-2-67

Budai elite közönség
szűcsmestere
WADLER JÓZSEF
Telefon: 62-7-65 Budapest, III., Polgár-utca 13. sz.

POCKNÉ
a Krisztinaváros legelőkelőbb hölgyfodrásza
I., ATTILA-U. 10
TELEFON: 54-9-13

HALLÓ! FIGYELEM!
Borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében. Kóstolja meg nagydíjjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhírű
SZEKSZÁRDI
SAJÁT TERMÉSŰ
BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállítunk.
Tegyen próbát!
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19
TELEFON: 32-0-63
Ügyeljen a címre!

Kadarka, fanyarkás vagy édeskés könnyű	—·70
Asztali fehér, zamatos ízű, könnyű fajta	—·80
Ó-rizling, nehéz zamatos óbor	—·90
Vörös „Bikavér" igen nehéz fanyarkás	1·—
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor ...	1·20
Vörös ürmös, édes fűszeres „Vermouth"	1·50
Csemege fehér, édes nehéz	1·50

A TESZ nagydíját és aranyérmét nyerte el.
Minden budai polgárt szívesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető

Felelős szerkesztő: **Viraág Béla**
H.-szerkesztő: **Andriska Károly**
Szerkesztőség titkára: **rétyi Székely Miklós dr.**
Kiadásért felel: **Viraág Béla**
Laptulajdonos: **Viraág és Társa.**
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája,
Budapst, V., Vadász-utca 16.
(Nyomdaigazgató: Linzer M.)

XXXII. 1205. sz.
ELŐFIZETÉS
Negyed évre 6.— P
Egy évre . . 24.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületi tagok féláron kapják, ha az egyesületnek hivatalos lapja

Budai Napló

1935 nov. 15
HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 f. Szövegsor ára 2P. Ismertető közlemények megállapodás szerint
A hirdetés dija mindenkor előre fizetendő.

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA
Főmunkatárs: Szombathy Kálmán

Szerkesztőség és kiadóhivatal: I, Maros-utca 23.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig

Becsey Antal:

A főváros rovására...

A székesfőváros jövő évi költségvetésének tárgyalását Szendy Károly polgármester széles látókörű expozéval nyitotta meg, amelyet kétségtelenül

sok realitás és tiszteletreméltó szókimondás jellemez.

Vitathatatlanul igaza van abban, hogy a fővárosi háztartás rendjét kiegyensúlyozott, deficitmentes költségvetésre lehet csak alapozni; igaza van abban is, hogy ennek az egyensúlynak fenntartása az 1930. évet követő idők gazdasági viszonyainál fogva kemény, szinte emberfeletti feladat volt; igaza van abban is, hogy mindezen nehézségek dacára fővárosunk helyzete még világviszonylatban is elég kedvezőnek mondható, mert minden egyéb beállítással szemben

tény, hogy a székesfőváros önkormányzata és vezetősége úgy a viszonyok megítélésében, mint a szükséges óvintézkedések végrehajtásában körültekintőnek és erélyesnek bizonyult.

A székesfőváros polgársága tehát megnyugvással veheti tudomásul, hogy sorsa jó kezekben van letéve; és nem kell végzetes meglepetésektől tartania.

Hogy azonban a feladatoknak *a jövőre vetett képét* megrajzolhassa, néhány őszinte és bátorhangú megállapításra volt szükség. A főváros deficit felé hajló költségvetésének a világgazdaság által felidézett okai vannak, amelyek a székesfőváros akciórádiusán kívül esnek; hiszen nemzeti jövedelmünk is az utolsó években 4 milliárd pengőről csaknem a felére apadt.

Vannak azonban e jelenségnek oly okai is, amelyek a székesfőváros és állam viszonyának rendezetlenségében gyökeredznek;

ebből kifolyólag állottak elő az állam és a székesfőváros háztartásában oly eltolódások, amelyek a székesfőváros bevételi forrásait erősen elapasztották, ugyanakkor, amikor egyidejűleg ugyanezekből a forrásokból az állam bevételei hatalmasan megduzzadtak. Számszerűleg ez annyit jelent, hogy amíg 1930-ban az államnak a székesfőváros területén 134 millió pengő adóbevétele volt, amely 1934-ig 153 millióra emelkedett, ugyanakkor a székesfőváros 110.6 milliós adóbevétele 71.5 millióra esett vissza; végeredményben tehát az állam budapesti adóbevételei körülbelül 20 millió pengővel emelkedtek a főváros rovására, mert a székesfőváros adóbevételei ugyanakkor 40 millió pengővel visszaestek. Ez az aránytalanság előrelátható volt azok előtt, akik adórendszerünket ismerték; hiszen az azóta *megszünt törvényhatósági tanácsban* még idejében hangzott el nem egy figyelmeztető szó a *fázisadó* behozatala alkalmával, amely a forgalmiadórészesedés elkerülhetetlen összezsugorodására vezet. Idejében hangzott el a figyelmeztetés, hogy

a fogyasztásiadó várható csökkenése tisztán adótechnikai intézkedések eredményeképpen fenyeget nagy jövedelemkiesésekkel;

mindezeket természetesen erőteljesen fokozták a gazdasági helyzet súlyosbodásával járó kimaradások, amelyek elsősorban a községi *pótadó és keresetiadó visszacsésben* jelentkeztek. A polgármester tehát jogosan állította szembe ezekkel a nagyobbrészben kormányzati intézkedések által előidézett kiesésekkel azokat az egyre fokozódó terheket, amelyeket a polgárság a legnagyobb erőfeszítésekkel bír csak elviselni.

Mindezen megállapítások konklúziója megszabja azokat az irányelveket, amelyeket a városkormányzásnak követnie kell.

Az egyik alapelv:

az állam és a főváros között sürgősen rendezni kell a terheknek és adótermészetű jövedelmeknek viszonyát

és megosztását. Nem lehet egyfelől a város terheit a kulturális, szociális és gazdasági élet egész vonalán csak fokozni és ezzel szemben a város jövedelemforrásait fokozatosan elsorvasztani. Ez az út feltétlenül összeroppanásra vezet.

A másik alapelv az, hogy a túlzásba vitt takarékosságnak azt a módját, amely csak negatívumokat termelt ki, nevezetesen leszállította az alkalmazottak fizetését és munkabérét s a munkaalkalmak csökkentésével megbénította a gazdasági életet, — tovább folytatni vagy pláne fokozni nem lehet. Ezzel szemben

a költségvetés egyensúlyát a termelő gondolat segítségével kell biztosítanunk;

— és ebben az irányban mindenekelőtt

az üzemeinkben rejlő gazdasági energiákat kell a kommunális feladatok szolgálatába állítanunk.

Ám bármily tetszetős legyen is a gondolat: — a főváros gazdasági egyensúlyát *üzemeink fejlesztésével vagy racionalizálásával* biztosítani, — mégis súlyos feladat e gondolatot megvalósítani, mert az üzemek célját és feladatkörét

két egymással szöges ellentétben álló követelmény szabja meg.

Az egyik:

minél olcsóbbá tenni a közszolgáltatások árát a fogyasztóközönség számára;

a másik:

minél több jövedelmet juttatni a közpénztárnak,

hogy könnyítsünk a polgárság adóterhein. Más szóval revízió alá venni, vagyis magyarán szólva, olcsóbbá tenni a közszolgáltatásokat és ezekből a lecsökkentett árakból adódó jövedelemmel felduzzasztani a közpénztár bevételeit. Ebben a formában a feladat matematikailag megoldhatatlannak látszik és mégis meg kell oldanunk.

Meggyőződéssel vallom, hogy meg is lehet oldani; de erre a célra a sokat hangoztatott racionalizálások, személyzetredukcióval járó üzemegyesítések, úgynevezett ösztönző hatású tarifarevíziók stb. nem alkalmasak;

mindez csak kuruzslás,

vagy legjobb esetben tüneti kezelés. A megoldásra vezető gondolatok sokkal mélyebben fekvők és a hozzá vezető utak

a közüzemi gazdálkodásnak teljesen új területein keresendők.

Jövedelmet hajtó üzemeink hozamát csak úgy tudjuk felfokozni,

ha a szükségleteknek olyan új területeit szervezzük meg a fogyasztás számára, amelyek az üzemek jelenlegi termelését meghatványozzák.

Ez a lehetőség ma úgy az elektromos, mint a gázüzemnél egyaránt fennáll. Az *áramfogyasztás* területén a székesfőváros évi fejkvótája 200 kilowattóra körül van; Svájcban a fejkvóta ennek ötszöröse, Svédországban tízszerese; elektromos centrálénk kapacitásának körülbelül kétharmada nincs kihasználva. A *gázfogyasztás* évi 80 millió m³, hiszen pl. a lakásoknak alig egynegyede főz gázzal; holott a főváros melegenergiaszükséglete (fűtést és ipari termelést beleértve) évi 1—2 milliárd m³ gázt igényelne. A fogyasztásnak ezek a superlativuszai tehát adva vannak. Az is

minden szakember előtt tisztán áll, hogy a termelés arányainak felfokozása a termelési költségek erőteljes csökkenésével jár.

Azzal is tisztában vannak a szakemberek, hogy

a felfokozott termelésbe számos olyan tényező kapcsolható be, amely mint jövedelemforrás eddig egyáltalában nem szerepelt.

Hogy csak egy példával szolgáljak, a szénben levő kátrány és drága kén nem arra való, hogy a szénnel együtt elégessük; hiszen a kénből sokmilliós évi importra szorulunk. Végül az is természetes, hogy a fogyasztás fejlesztése csak a fogyasztói árak erőteljes mérséklése útján lehetséges; aminthogy a közpénztárak jövedelmének fokozására sem a fogyasztói árak emelése, hanem csupán a felfokozott termelésből származó jövedelemtöbblet vezethet.

A székesfőváros közüzemeiben rejlő energiák kibontakozását tehát ebben az irányban kell keresnünk és elősegítenünk.

Budapest neve legyen „Budavár"

— Válasz Herczeg Ferenc cikkére —

Írta: **Hennyey Vilmos dr.**

A gondolatot és eszmét a viszonyok és körülmények termelik ki. Ezek alapján ideák és elgondolások alakulnak ki rendszerint egyszerre több ember lelkében. Aztán élelmes tollforgatók hozzák nyilvánosságra. Az elhintett mag azonban életre csak akkor kél, ha a gondolatot, az eszmét a nagyok egyike megértő lélekkel felkarolja és tekintélyével vagy hatalmával megvalósítani tudja. Mondjuk tehát, hogy övé az érdem, nem pedig azé, aki a gondolatot először felvetette.

Budapest nevének megváltoztatása sokszor volt elgondolás tárgya, de a kérdés csak most ölt komoly alakot, hogy Herczeg Ferenc a Pesti Hirlap egyik legutóbbi számában éles tisztánlátásával formát és jelentőséget adott neki.

Herczeg Ferenc a maga úri szerénységével és őszinteségével megmondja, hogy nem tudja, hogy a gondolatot hol olvasta. S mi ez alkalommal, hogy az ő elgondolása mellett lándzsát törünk, rámutathatunk arra is, hogy az eszme először a Budai Napló hasábjain és szerkesztője, Viraág Béla avatott tollából jutott szélesebb nyilvánosságra.

A helyzet megértésére szükséges történelmileg elemeznünk, hogy tulajdonkép hogyan is keletkezett Budapest neve.

Az ókorban létesült legelébb a régebbi kelta *Ak-ink* nevű telep, ezt a rómaiak idején *Aquincum*-nak nevezték. Ettől délre a mai Óbuda helyén a hunok és avarok idején épült fel *Buda* néven egy népesebb város s *ez adta meg a mai Budapest nevének első szavát.*

Buda ősrégi hun-avar vagy indus szó, tekintélyes öreget jelent és Indiában 19 Buda nevű helység van. A rege szerint Attilának fivérét hívták így. Sőt még az *öregisten*-nek is Buda volt a neve.

Személyneveket volt szokás letelepedések elnevezésére használni. Példa erre: Csanád, Csaba, Gyula, Jenő, Solt stb., mind ősmagyar nevek. A Buda név is így keletkezett.

Pest neve későbbi keletű. A Gellérthegynek volt régen pesti hegy a neve. S az ennek alján épült helységet nevezték el Pestnek. De ezt a nevet adták annak a telepnek is, mely a Gellérthegygyel szemben a Duna másik oldalán épült halászkunyhókból keletkezett. Ezekből a főváros mai pesti oldalán telepített kunyhókból fejlődött lassanként a mai nagy város, mert a budai oldalon a város terjeszkedését a Dunát szegélyező hegylánc akadályozta meg.

Ez a nagy jövőnek indult város megtartotta a Pest elnevezést. *S ez Budapest nevének második része.*

Hogy a Pest név hogyan keletkezett, arra a tudósok véleménye eltérő.

Rendesen a szláv Pecz szóból származtatják, ez kemencét jelent és ennek német fordítása lenne Ofen. De Viraág Béla alig hihetőnek mondja, hogy az óbudai hegyek aljában épült téglaégető-kemencékről nevezték volna el a várost. Valószínűbbnek tartja, hogy a Pest szó a „Becs" szóból eredt, ahogy szlávul a várost nevezték. Így lett „Becs"-ből Bécs, Pécs, Becskerek, Óbecse stb. De ha ebből lett, akkor hogyan lehetett belőle a német Ofen? Harmadik feltevés szerint Pest avar szó és folyóvízbe ékelő sziklát jelent. Ez azokra az időkre emlékeztetne, amikor a Gellért-hegyet köröskörül víz övezte, amint ezt a geológusok állítják.

Akárhogyan vagyunk azonban a névvel, tény az, hogy a török uralom után az elnéptelenedett vidékre és a magyar fővárost körülvevő községekbe is az osztrák politikának megfelelően németeket telepítettek.

Ezek a régi Pest neve helyett, hihetően e név szláv kemence értelmének német fordításával a főváros budai részeinek gyüjtőneveként *Ofen* nevet vették fel. De az Ofen névnek ez az eredete sem bizonyos. Lehet, hogy a kelta főisten: „Aufen" szobra után nevezték így, mely a római település idején még állott a Határ-hegyen. De lehet, hogy azért, mert *„nyílt"* város volt, nem sáncokkal körülzárt vár, tehát „Offene Stadt". Azaz „Offen".

Bármely eredetű is azonban az Ofen név, mely magában megállhatott volna; ez az elnevezés teljes képtelenséggé vált, mihelyt az Ofen nevet a Duna másik oldalán kiépült Pest nevével hozták kapcsolatba. Mert így az Ofen-Pest tulajdonképpen németül Ofen-Ofent, avagy az eredeti Pest elnevezést megtartva: Pest-Pestet jelent, mert hiszen Ofen a Pest szónak német ellenértéke. Hiszen a Gellért-hegy alján volt Pest nevű helységet nevezték a németek Ofennek.

Ebből a fonásságból csak úgy menekülhetünk, ha elfogadjuk Herczeg Ferenc javaslatát és Budapestnek németre le nem fordítható, de történelmi multjának megfelelő új nevet adunk.

Nemzeti szempontok is szólnak a névváltoztatás mellett. Egy múzeumkörúti antikvárius kirakatában most is ott díszeleg a mult század hatvanas éveiből ránk maradt útmutató: „Ofen-Pest und Umgebung" a címe. Az osztrák abszolutizmus csempészte be ezt a szót és mostanában a pángermán rajongók ugyanezt az elnevezést használják, mert a németségbe való bekebeleztetésünk idejére emlékeztet. Annyira használatos és ismert volt akkor az Ofen-Pest elnevezés, hogy később az alkotmányos Budapestet összetévesztették Bukarest-tel és a Budapestre címzett levelet Románia országjelzéssel látták el. Ez még ma is így van, ami nagyon kellemetlen.

Norvégia, amikor függetlenítette magát, fővárosa, Christiania nevét „Osló"-ra változtatta. Kívánatos tehát, hogy mi is nemzeti magyar nevet adjunk székesfővárosunknak most, amikor elnyertük teljes függetlenségünket.

Herczeg Ferenc Budapestet Buda névre kívánja átkeresztelni és ez ellen csak az szól, hogy a sokkal nagyobb Pest, a főváros zöme, esetleg zokon venné, ha a kis Buda egyszerűen bekebelezné.

Ne legyen tehát Pest rovására csak „Buda", hanem keressünk a mult, a hagyomány alapján nevet, amely fogalom. Ma már nincs vár, falait nagyrészt lebontották és így összeforrt ez a hegy az egész várossal.

Legyen tehát: BUDAVÁR!

•

Örvendek, hogy ez a közérdekű ügy alkalmat szolgáltatott arra, hogy a Herczeg Ferencből kiinduló fényesóva egyik megvilágító sugarát vesse a Budai Napló és régi érdemes szerkesztője, *Viraág* Béla működésére. Mindkettő éppen most készül jubileumra, a Budai Napló háromévtizedes fennállásának emlékére és ősz szerkesztője félszázados irodalmi és közérdekű tevékenységének évfordulója alkalmából. A budai írók, művészek és tudósok egyesülete, a „HOLLÓS MÁTYÁS TÁRSASÁG" vette kezébe az emlékünnep rendezését; Viraág Béla egyik alapítója és évtizedeken át alelnökháznagya, egyúttal spiritus rector-a volt a társaságnak, mely neki mélységes hálára van leköte-lezve.

A szép kilátás autóbusza

— Kis-Svábhegy-, Ráth György- és Hieronymi-utak közlekedése —

Ez év elején népes küldöttség kereste fel *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármestert és *Szendy* Károly polgármestert, akiktől is azt kérte, hogy Kis-Svábhegy-, Ráth György-utca, Hieronymi-út, Kis-Svábhegyi-út szakaszán autobuszjárat létesíttessék; azt próbaautobuszon a város szakértői is bejárták és megállapították, hogy az utak alkalmasak az autobuszjáratra. A küldöttség, amelynek vezetői *Nagy* Emil dr. ny. igazságügyminiszter, *Tárnok* Béla dr., *Kossinszky* Károly min. tanácsos, *Sugár* István, a Siesta-szanatórium igazgatója, dr. *Merkovics* Ferencné kinestári ügyész neje stb. voltak, különösen arra hivatkozott, hogy ez a gyönyörűen fejlődött városrész semmiféle közlekedési eszközzel ellátva nincsen, pedig itt szebbnél-szebb parkok, villák, házak épültek, szanatóriumok, iskolák (erdei iskolák) stb. vannak, ahova serdülő gyermekek százai is megteszik naponta az utat. Budapest és környékének panorámája a legszebbek ennen érvényesül, idegenek százai keresik fel -ezt a helyet. Mindezt tekintetbe véve *Szendy* Károly polgármester kijelentette, hogy az akkor még megrendelés alatt álló 50 drb autobuszból három autobuszt fog kapni a Kis-Svábhegy, de a Szőv. Közlekedési Bizottság is egyhangúlag megvalósítandónak találta a kisssvábhegyi autobuszjáratot és aktuálissá is vált, mert a belügyminiszter is jóváhagyta a város autobusz-megrendeléseit.

A Kis-Svábhegyi Egyesület népes értekezletén, okt. 15-én, Nagy Emil dr. ny. igazságügyminiszter elnök ismertette a Kis-Svábhegyre vonatkozó autobuszjárat-ügyet, Tárnok Béla dr. pedig felolvasta a memorandumot, amelyben statisztikailag

kimutatta, hogy miben rejlik az új autobuszvonal révén elért eredmény.

Szekeres Sándor dr. táblai tanácselnök, *Sugár* István, a Siesta-szanatórium igazgatója, *Vándor* Mihály dr., az Istenhegyi Társegyesület elnöke, *Bayer* min. titkár, *Kerey* altábornagy hozzászólása után Tárnok Béla dr. memorandumát egyhangúlag elfogadták és azt küldöttség útján a polgármesterhez és a főpolgármesterhez sürgősen felterjesztették.

A közalkalmazottak sérelme az arcképes igazolvány körül

— Károsodik a MÁV is —

Az a sérelem érte a közelmultban a közalkalmazottakat, hogy a m. kir. Államvasutak a félárú jegy váltására jogosító arcképes igazolvány kiállítási árát a tényleges és nyugdíjas közalkalmazottak számára — régebben 2 pengő — újabban 9 pengőre emelte és ugyanezt a hozzátartozók számára külön-külön évi 24 pengőre, ami az utóbbi évek nehéz gazdasági viszonyai között hatványozottan sujtotta ezt a hatalmas társadalmi osztályt.

Ma, amikor minden drágul, amikor a hazáért élni is igazán nagy feladat, segíteni kellene ezen annál is inkább, mert

az államnak ez semmiféle újabb megterhelést nem jelent.

A felemelt kiállítási díj miatt maguk a közalkalmazottak a saját személyük számára sem váltják ki az igazolványt. A családtagok számára pedig azt lehet mondani, hogy a legritkább esetben. Így sokkal kevesebb igazolványt állít ki a MÁV, tehát kevesebb a bevétele már a kiállítás körül is, ami számottevő jövedelem volt. Az egész vasúti jegyet megfizetni a közalkalmazottak túlnyomó része nem tudja, ennélfogva egyáltalában nem utazik. Eddig legalább évente egyszer-kétszer elutaztak nyaralásra, látogatásra, temetésre, lakodalomra, szüretre, disznótorra. Ha csak évente egy utazást számítunk fejenkint, akkor is többszázezer utazás árától esik el az állam évente, ami nagyösszegű bevétel elmaradását jelenti.

Hétköznapokon a vonatok csaknem teljesen üresen szaladnak és mégis csak jobb volna, ha a vonatban — féljegy árán is — ülnének. Tanulság erre a filléres gyorsvonatok sikere és — több helyi-érdekű vasút üzemének a beszüntetése.

Ez az arcképes igazolvány minden alkalomra szóló, kéznél levő, azonnal felmutatható *személyes igazolványt* is jelentett, akárhol volt erre szükség más irányú kedvezmények (hajó, színház, fürdő) igénybevételénél. Fontossága volt ennek a gyerekeknél is, akik számára értékes igazolási eszköz volt. A nyári szünidő gyermekigazolványa csak három hónapra szól.

Célszerű volna, ha a közalkalmazottak intézményei és egyesülései küldöttségileg megkeresnék a kereskedelemügyi minisztert, aki föltétlenül jóakarattal viseltetik irántuk és megkérnék, hogy ezt a többszázezer embernek jólmegérdemelt szociális segítséget és technikai megkönnyítéseket nyujtó igazolvány ügyét a régi alapon intéztetné, amit már csak a Budán nagyszámban lakó tényleges és nyugdíjas közalkalmazottak nevében mi is kérünk — és elrendelné, hogy a jövő 1936. esztendőre

a félárújegy váltására jogosító arcképes igazolvány kiálltási ára, úgy mint azelőtt, családfőre és hozzátartozóikra egyaránt 2 pengőben állapíttassék meg.

Ennek mindenki csak hasznát fogja látni. Úgy az állam, mint az állampolgár.

Szombathy Kálmán.

Utat a parkhoz!

A Vár Bécsi-kapujának a felépítésével kapcsolatosan más fontos kérdések megoldására is alkalom kínálkozik. Ugyanis a Lovas-utcának az Államnyomda alatti részén néhány évvel ezelőtt létesített igen kedves, rendezett és gyermekjátszótérrel ellátott kis parkjának a Prímás-bástyával ninesen közvetlen összeköttetése és a park a Várból csak nagy kerülővel vagy a Bethlen-bástyasétány végétől a Lovas-úton át, vagy még nagyobb kerülővel a Bécsi-kapun át közelíthető meg, különösen az előbbi a nagy bástya alatti hirtelen és szűk kanyarodása miatt a parkot látogató gyermekeknek és idősebb egyéneknek nem egészen veszélytelen közlekedési hely. A Bécsi-kapu felépítésével kapcsolatosan többízben felmerült az az aggodalom, hogy az a Vár mai személy- és járműforgalmának nem fog megfelelni s azért is határozta el a Közmunkák Tanácsa, hogy az új kaput a réginél szélesebbre építteti. Hogy a kapu a személyforgalom egyik igen jelentős részétől mentesítessék, azon kívül a lovasutcai parknak is a Várból való közvetlen megközelíthetése elérhető legyen, — *két megoldás kínálkozik*, amely az építkezéssel kapcsolatosan nem nagy költséggel volna megoldható. Az egyik: — az Országház-utcának az Államnyomda melletti lépcső folytatásaképpen egy új lépcső készítése; a másik pedig — miután a Brandenburgi-bástyán lévő alsó lőrések arra engednek következtetni, hogy oda a *bástyán belül lejárat vezetett*, — ennek helyreállításával lehetne a kis parkba lejáratot létesíteni. Mindkét megoldás úgy a belügyminisztérium és az Államnyomda, mint a laktanya személyi forgalmának jelentékeny részét bonyolítaná le s azzal nemcsak a Bécsi-kapu személyi forgalma csökkenne lényegesen, de a lovasutcai park is a közvetlen lejárata révén a Prímás-bástyához és a Várhoz tartozóvá, a bástyán sétáló közönség részére pedig megközelíthetővé válna.

Dubonai.

Kelenföld fejlesztése

Nyomortanyák, bódélakások, — gátak és töltések

Szokatlan és a maga nemében páratlanul gyakorlatias utat választott az új XI. közigazgatási kerület vezetősége a hatáskörébe vágó városfejlesztési problémák megismerésére és megoldására. A kerületi programm összeállítása előtt ugyanis tanácskozásra hívta össze a kerületben dolgozó egyesületeknek képviselőit, akik városrendezési kérdésekkel foglalkoznak. Ilyenformán közvetlen értesülést szerzett az elöljáróság a lakosság széles rétegeinek kívánságairól. Most írásban ismertette a kerületi elöljáróság az egybefoglalt kívánságokat, várospolitikai, városfejlesztési és szociális szempontokból rendezve és egyeztetve azokat úgy, amint az a magasabb közszempontok figyelembevételével a vezető elöljáróság hivatása!

Míg egyfelől a magunk részéről a valóban a szó nemes értelmében demokratikus és mindenképpen bölcs eljárásért úgy dr. *Duday* Alajos tanácsnok-elöljárót, mint *Mottl* János műszaki főfelügyelőt a köz nevében örömmel köszöntjük, addig — másfelől — a kerületi programm tárgyát a következőkben ismerteti a „sasadi Ingatlan Tulajdonosok Egyesülete".

A hatalmas kiterjedésű *Szt. Imre város* az utóbbi években igen gyorsan fejlődik, úgy a lapályos, mint a hegyes-völgyes részén. A dunaparti részeken számos új gyártelep létesült, ami a település és a népsűrűség gyors emelkedését hozta magával. A település a városra nagy feladatot ró, mert igen sok utat kell közművekkel ellátni, ami a kelenföldi részen a talajvízzel való külön küzdelmet is jelent.

Az adminisztratív építésrendőri feladatok összetornyosuló tömkelegében külön pontot alkot

a szocializmus és városkép szempontjából egyaránt tűrhetetlen nyomortelepek és barakk-telepek megszüntetése,

valamint a háború alatt és után keletkezett **bódé-lakásoknak a városképből való eltüntetése.**

Ugyane szempont vezette és vezeti a XI-ik kerület elöljáróságát az anyagtelepeknek a kertvárosból való kiszorításánál is.

A szabályozás kérdéseinek középpontjában áll az összekötő vasúti híd és a déli-vasúti pályaudvarra vezető töltések problémája. Ezek a kerületet három részre osztják és ottlétük minden szempontból csapás az egész Szt. Imre városra. Minden erővel támogatni kell a *Duday* dr. tanácsnok-elöljáró és *Mottl* műszaki főfelügyelő által felvetett azt a kitűnő eszmét, hogy a Déli-pályaudvart egyáltalán szüntessék meg,

a kelenföldi pályaudvart pedig helyezzék át a Budafoki-út mellé, az Andor-út magasságában.

Ezáltal az összes bajok egy csapásra megszünnének és a Szt. Imre város komoly fejlődésének nem volna többé fizikai akadálya. A déli-vasúti pályaudvar megszüntetésével kapcsolatban feleslegessé válik az az alagút, amely a Kis-Gellérthegy alatt vezeti át a vasútat. Hogy a nagyértékű mű kárba ne essék, helyes volna talán, ha belőle a hatóság gáz- és bombabiztos üzemi helyiségeket csinálna, ahonnan az egész budai légvédelmet is irányítani lehetne.

A megépülő Horthy Miklós-híd környékének kiépülését elősegítendő, a kerületi elöljáróság rendkívüli adómentességet javasol,

mint bevált eszközt, az itt tekintetbe jövő területekre. Örömmel üdvözöljük az elöljáróságnak a Gellért-téri Hév állomás megszüntetését célzó terveit, mert végre be kell szüntetni a város szívében lassan kullogó vonatok közlekedését, amikor a fejlődés útja a gyors autobusz-forgalom felé vezet.

A joggal elégedetlenkedő és elkeseredett *sasadiakra* is gondolt az elöljáróság, amikor

a Sashegyi-úti autobuszvonalat a Sasadi-úton keresztül akarja vezetni,

illetve kapcsolatba hozni a város szívébe futó valamelyik vonallal. Ez az autobusz-kérdés Sasad legégetőbb problémája, amelyet azonban nem lehet rentabilitási és üzleti kérdések szellemében megoldani. A programmból látható, hogy az elöljáróság szeme úgy a fennálló mint a jövő fejlődési kérdéseken állandóan rajta van.

A sasadi Sasok

A sasadi városrész fejlődése

A „Sasadi Ingatlantulajdonosok Egyesületének" október hó 20-án megtartott rendes közgyűlésén *Székely* Miklós ügyvezető-alelnök a jelentésben beszámolt az egyesület másféléves munkásságáról. A jelentés szerint *a Sasadi Ingatlantulajdonosok Egyesülete* az úttörők nehéz munkájára vállalkozott; arra, hogy a fővárosnak ezt a gyönyörűséges, hegykoszorúzta részét: a Sasadot, amely már a középkorban is ugyanezen a néven volt ismeretes, kiemelje ősi elhagyatottságából. Büszkén mondhatja az egyesület, hogy Sasad ma már benne van a köztudatban, hogy élni akar, hogy vágyai, kívánságai vannak, amelynek érvényt tud és érvényt fog szerezni a jövőben.

Az egyesület első lépésének eredményeképpen bejelenti hogy az Érdi-út véglegesen kiépült. Az egyesület vezetősége azonnal megtette a szükséges lépéseket az iránt is, hogy a *8-as autobusz végállomását helyezzék ki a zsidó-temetőhöz, mert ezt a közérdek így kívánja.* A Sasaddal szomszédos *Farkasrét* oly erős ütemben épül, fejlődik, hogy a modern közlekedési eszköz közellétét már nem nélkülözheti, *ezenfelül pedig a temető-látogatók ezrei is joggal megkívánják, hogy a 8-as autobusz a köztemető új, egyre jobban terjeszkedő részeihez is kiszállítsa őket.*

1934 junius 15-én előterjesztést tett az egyesület a polgármesternek, aminek eredményeképpen megkezdődött a Tömös-utca földmunkálata. A Süveg-utca fél-úttestjének és járdájának kiépítése megtörtént és folyamatban van a Dajka Gábor-utca egyik, már kiépült szakaszának az építése, míg a Rákó-utca rendezésére vonatkozó rajzok a helyszínen való kitűzés alapján szintén elkészültek.

A Sasadon terpeszkedő bódék eltávolítására, az utcák és utak őszi salakozására, az utak fásítására is gondja volt az egyesületnek; a salakozás és a nyári öntözés és olajozás minden évben az egyesület kérelmére és sürgetésére történik meg. Nyilvános illemhely felállítását kérték a köztemető előtti térre s remélhetőleg ez hamarosan felállításra is kerül. A vezetőség eljárása eredményeként az *egész Sasad közvilágításának az ügyét revizió alá is veszik.* Még a mult esztendő végén beadvánnyal fordultak a polgármesterhez *az egész Sasad egységes csatornázási tervének elkészítése ügyében.* Indokolt előterjesztést tettek a belügyminiszterhez, akitől a *Sashegy és a Sasad üdülőhellyé való nyilvánítását kérték.*

Ügyvezető alelnök indítványozta, hogy a közgyűlés fejezze ki háláját és elismerését Becsey Antal, dr. Csilléry András, Bechtler Péter, Nagy Ferenc és Szántay István törvényhatósági bizottsági tagok iránt, akik a Sasadi Egyesület minden közérdekű ügyét lelkesen támogatták.

A Viziváros fejlődése — kiüldözi a kispolgárokat!

Rohamos fejlődés észlelhető legújabban Budapest II. kerületében, a „Vizivárosban". A fejlődés, a munka örömébe azonban üröm is vegyül. Erről kívánok ezúttal szólni.

A Vizivárosban tömegével laknak igen szerény viszonyok között élő kispolgárok, kiskereskedők és kisiparosok. Ezek legnagyobb része egy szoba-konyhás lakásban lakik, amiért havi 25—30 pengőt fizet. Nincs „modern kényelem", nincs „összkomfort", de van fedél fölöttük, ami alatt szerényen meghúzódva élik nehéz küzdelmes életüket munkaalkalom és megélhetési forrásukhoz aránylag közel. E szerény lakbért meg tudják és becsületükre legyen modva, meg is fizetik. Ennek 3—4-szeresét azonban képtelenek megfizetni és éppen ezért mint a dúvad ijesztett nyáj, úgy megvannak riadva e jobb sorsra érdemes kispolgárok. Ha ez így tart, ami kívánatos ugyan — hova menjenek? Hol húzódjanak meg? Kézenfekvő a felelet, de egyszersmind könnyelmű és lelkiismeretlen is: Menjenek a közeli falvakba, a perifériákra. Buda összes lakossága, amely hibáján kívül a sors mostohasága révén itt szegényedett el, vándoroljon ki? Ha ki is kapcsoljuk a lelki, a méltányossági szempontokat e kérdésből, e rideg álláspontnak, a gazdasági szempontnak is ellentmondnak. Sűrűn megismétlődnek a főváros törvényhatóságában azok a különben jogos sirámok, hogy a környék lakossága Budapesten keresi megélhetését, de szükségletét nem itt szerzi be és főként nem járul hozzá Budapest közterheinek viseléséhez. Ezt a helytelen, káros helyzetet észszerű-e növelni? Szabad-e lehetetlenné tenni e helyhez ragaszkodó kispolgárság itt maradását? Nem volna megokolható ez a felfogás sem lélektani, sem erkölcsi, sem gazdasági alapon.

A város fejlődését megakadályozni nem szabad, az őslakosságot kiüldözni észszerűtlen és lelkiismeretlen volna. A megoldás egyszerű: olcsó, egyszerű kislakásos házakat kell építenie — esetleg a fővárosnak, amelyek azonban a mai kor legszerényebb követelményeinek megfeleljenek és amelyek alagsori helyiségeit műhelyeknek képezzék ki.

Ez elsősorban a főváros kötelessége, saját jól felfogott érdekében. De a magántőkét is könnyen ide lehetne terelni, hosszabb ideig tartó adómentességgel, ipari üzemeknek nyujtani szokott olcsó víz, villany, gáz stb. szolgáltatásával. Az ilyen magánvállalkozáshoz a főváros igen jutányosan, vagy talán egészen ingyen is adhatna a magasabb cél érdekében telket, vagy legalább is hosszú időre szóló bérleti jogot. De minden kedvezmény nélkül is jó üzletnek mutatkozik a sok lerombolt kis ház lakóinak igényeit kielégítendő kis házak építése.

A részletkérdésekhez nem szólok, az szakértő dolga. Úgy érzem azonban, hogy áldozatok árán is meg kell menteni az egyes városrészek őslakosságát Budapest érdekében.

Pénzes Mihály dr.

ELSŐRENDŰ
MUNKÁT KÉSZÍT
VÁLI GÁBOR
CÍMFESTŐ
II., ISKOLA-UTCA 18
TELEFON HÍVÓ: 56-8-63

PATAKY VILMOS
a Rádió révén közismert
zenekara a
SEIFFERT-KÁVÉHÁZBAN
szórakoztatja az úri közönséget a tél folyamán

Sürgős partvédelmet a Balatonnak!

Irta: Margittay Rikárd dr.

Az illetékes tényezők is rájöttek már, hogy a Balaton e csonka hazánk egyedülálló kincse. Évről-évre több és több idegen keresi fel, akik mindnyájan az elragadtatás hangján beszélnek a látottakról; bármily sivár is a gazdasági helyzet, a Balatonparton évenkint százával nőnek ki a földből a szebbnél-szebb nyaralók, munkát adva ezzel az iparosok ezreinek. Kül- és belföldi pénz özönlik tehát a Balaton 200 km-es partszegélyére.

Külföldi vizek partvidékén luxusberendezkedések épültek a magyar fürdővendégek pénzéből, míg a Balatonpart sokáig a legelhanyagoltabb állapotban maradt: villany, vízvezeték, szennycsatorna, társalgóterem (Kursalon) rossz idő esetére, még ma is hiányzik a legtöbb népes fürdőtelepről is.

Van azonban egy ezeknél is fontosabb hiány, mely a legsürgősebb pótolnivalók egyike s a Balatonfejlesztés tennivalói között a leglényegesebb: — rögzíteni kell a Balatonpart vonalát! A nagy európai tavak partja kemény sziklába ágyazva évszázadok óta változatlan, — a Balaton partja homokos, vagy agyagos lösz, úgyhogy a víztükör magassága úgyszólván évről-évre változik, miáltal a Balaton partjának vonala bizonytalanná lesz, ami tetemes anyagi károsodásnak és jogbizonytalanságnak kútforrása. Ezen most már sürgősen segíteni kell!

A Balatonpart legutolsó nagy felmérése 80 évvel ezelőtt történt! Az akkori térképek rongyokra szakadva feküsznek a telekkönyvi hivatalok térképtáraiban s ma már egyáltalán nem megbízhatók. A szombathelyi földmérési felügyelőség most folytatja az újabb felméréseket, ami sokáig elhúzódik még, mert csak csekély anyagi alap áll rendelkezésre. Így azután a multban sok helyen megtörtént az az eset, hogy a vevő telekkönyvi kiterjedés szerint vette meg a balatonparti telket s arra számított, hogy például — mint a Gardatónál látható, közvetlen a vízpartra építi majd villáját. A Balatonról azonban saját kárán azt kellett tapasztalnia, hogy az nem Garda-tó, mert a telkét ,— amikor építeni akar rá, — nem találja, mert csak papíron van meg és tényleg elnyelte a víz.

Ez azonban a jobbik eset: volt olyan szerencsétlen villatulajdonos is, aki villáját annak idején a szárazon fekvő partra építette, 4—5 év alatt azonban a Balaton vize előrehaladva, teljesen alámosta a vízparti villákat, úgyhogy azok rombadöltek. Fényképek fekszenek előttünk balatonzamárdi villákról, amelyeket a Balaton hullámai mostak el és döntöttek halomra. Ugyanily helyzet van a kövesebb zalai parton is, ahol pl. Zánkán a telekkönyv szerint szárazföldnek jelzett telken ma félméteres víz áll.

Ez a lehetetlen helyzet tovább nem tartható! Valakinek felelősnek kell lennie azért, hogy a parti telektulajdonos vagyona ilyképpen megsemmisül! Ha telekkönyvileg meg lehetett a telket venni, akkor az szárazföld is legyen, ne pedig víz! Van ugyan Siófokon zsilip, melynek megfelelő kezelése mellett a Balaton vizét a kellő alacsonyságra lehetne leereszteni, de úgylátszik, vannak ellentétes érdekek a Balaton két partján a tulajdonosok között, — egyiknek a mély, másiknak a sekély víz az érdeke, — melyek mindeddig megakadályozták ez ügy végleges megoldását, már pedig ezt tovább

ily bizonytalanságban hagyni nem lehet, mert a Balaton évről-évre nagyobb földterületeket nyel el és sok helyen már nem csak a parti telkeket, de az azok mellett elhúzódó közutakat is elmosta a víz!

A jelenlegi nagy munkanélküliségben kapóra jönne a Balatonpart szélének fixírozása a telekkönyvi térkép alapján olymódon, hogy e ma sekély vízben fekvő határt a zalai part vörös homokköveiből épített gáttal megjelölnék, a Balaton szélét körös-körül 200 km-es betonsétánnyal körülvennék s ezáltal a parti telektulajdonosoknak a villaépítésre lehetőséget adnának, a víz további terjedését megakadályoznák s last but not least egy olyan, európai viszonylatban is grandiózus kilátóutat létesítenének, mely az idegenek további százezreit vonzaná ide, mert ilyesmihez hasonlót a világon nem lehetne látni.

Honnan vesszük azonban hozzá a pénzt? Erre azt felelem, hogy nem is kellene hozzá közpénz, hanem elég volna, ha *a 200 km hosszú Balatonpart ingatlantulajdonosai a víz szélétől számított 200—300 m távolságig telkeik négyszögöle után 20 fillért adnának e célra progresszív kulcs szerint.* Egy e célból hozott

„Balatonszabályozó törvény"

alapján ilymódon össze lehetne hozni azt a sok millió pengős összeget, mely e célra bőven elegendő volna és a munkanélküli föld- és egyéb munkások ezreit évekig tudná foglalkoztatni. A Balatonpart telektulajdonosai e csekély járulékot meg sem éreznék, viszont biztonságuk s telkeik értékemelkedése által bőven kárpótolva lennének. Természetesen legelsősorban azokat a partokat kellene megerősíteni, hol már fürdőtelepek vannak s csak azután a még lakatlan partokat. Ilyenek azonban már nem sokáig lesznek, mert aki pl. a somogyi déli parton végigutazik, már ma is azt látja, hogy a villasorok gyöngyfüzérei úgyszólván megszakítás nélkül folynak egymásba s a fürdőhelyek idővel teljesen összeépülnek, mert már mindenütt újabb és újabb parcellázó vállalatok árusítják a Balatonpartot ott is, ahol eddig a földbirtokos papság vagy főúri földbirtokos idegenkedett Balatonpartjának árubabocsátásától.

Feltétlen állami feladat a Balatonpart ekkép való szabályozása, mert hiába akarná a telektulajdonos vagy egész fürdőtelep is saját partját külön megerősíteni; ha mellette e munka nem folytatódik, úgy a víz oldalról és hátulról támad neki az elülről már biztosított teleknek, — amint ez több helyen szintén lehet látni — s idővel „szigetté" alakítja a védett telket.

Karafiáth Jenő kultuszminisztersége korában már megindultak e partszabályozás munkálatai, Kenesén már meg is van a szép töltés, ez azonban nem elég, itt körös-körül sürgősen meg kell építeni, a már állítólag meg is levő tervek szerint a Balatonpart körüli védgátat. Úgy a magyar földmunkásszövetségnek, kő- és cementiparüzemeknek a balatonparti parcellázó vállalatokkal (Égisz, Magyar-Holland Bank, Parkváros rt. stb.) együttesen kellene összefogni a parti telektulajdonosokkal e Balatonszabályozó törvény mielőbbi létrehozásában, mert innen datálódnék a balatoni fürdőhelyek igazi felvirágzása, ami nemcsak nekik, de az egész országnak egyik legfontosabb pénzkereseti lehetősége lesz!

A Dunántúli Közművelődési Egyesület nemzetközi hivatása

Írta: GEGUS DÁNIEL.

A szép, a nagy Magyarország miniszterelnökének, *Széll* Kálmánnak alkotása, de később átadta a harminc millió magyar nagy álmodójának: — *Rákosi Jenőnek*. Mit akartak ők ezzel az egyesülettel? Társadalmi megmunkálását a Dunántúl kultúrájának, magyarságának, jövendőjének. Évtizedekre kiterjedt munkássággal népkönyvtárakat, óvodákat állítottak fel a Dunántúl községeiben, az utóbbiakat a nemzetiségi, idegen nyelvű, főleg sváb nép közé, hogy a magyar nyelv csengése váltsa fel a jövő generációban a magyar honpolgár idegen nyelvű beszédét.

Mint minden magyar intézmény, a világégés alatt ez a dunántúli kultúregyesület is elnémult, hosszú, néma tespedésbe süllyedt, nagyszerű alkotói is kihaltak. A tűz kialudt, de nem a parázs. Most, hogy a trianoni Magyarországra rászakadt az újjáépítés nagy feladata, a parázsból megpróbáljuk újra fellobbantani a tüzet, amelyre soha nagyobb szükség nem volt, mint mostan. A Dunántúl hálás talaja különben is a kultúrának. Történelmi emlékekben dús, népe szorgalmas és fogékony, ragyogó városai, mint *Veszprém, Szombathely, Győr, Székesfehérvár, Pécs* és a többi, mind alkalmas gócpontjai az elhagyatottabb községek és az azok magyar népének a megmunkálására. Magyar a nép, jóérzésű, becsületes, jó hazafi, de nyelvében nagyon sok helyen idegen. Abban a nyelvben, amelyről így szól a költő:

„Élet, halál, bú s kedvre megnyer,
Igéiben bűbáj lakik,
Behat, mint a kétélű fegyver,
Mind a velők oszlásaig."

A nemrég lefolyt bakonyi hét keretében hangos életjelt adott magáról Veszprémben a Dunántúli Közművelődési Egyesület. Díszközgyűlést ott rendezte, este pedig ragyogó hangversennyel vonta magához a Dunántúl közönségét.

A díszközgyűlésnek legkiemelkedőbb s maradandó emlékű pontja volt, — cikkem is azért született meg, hogy ez a teljesítmény, ez a megragadó kép feledésbe ne menjen, — amikor a dobogóra felvonult huszonnégy magyarruhás, óvodás apróság, *Városlőd* svábnyelvű községének óvodás gyerekei s pompás magyar nyelven magyar verseket szavaltak, magyar dalokat énekeltek s magyar játékokat adtak elő. Bájosak voltak ezek a szép, tiszta, jól ápolt falusi apróságok, mélyen meghatóak, amikor ajkaikon megzendült a magyar nyelv. Nekem bizony a könny kicsordult a szememből erre a jelenetre. De mély és nagy hatást tett a közönségre is, amelynek sorai élén ott volt a Dunántúl kiváló püspöke, *Rott* Nándor is, aki ma a Dunántúl kulturális életének legkiemelkedőbb oszlopa. Főispán, alispán, polgármester s mind, aki ott volt, szeretettel ünnepelte a kis sváb gyerekek magyar nyelvben való előhaladását s kis versekben, kis nótákban megnyilatkozó magyarságát. De ünnepelte — és méltán — a Dunántúli Közművelődési Egyesületet is, amelynek értékes munkásságát egyszerre kivetítette ez a bájos gyermekprodukció.

A bakonyi hetet egy miniszter, *Kánya* Kálmán külügyminiszter nyitotta meg s eljött a mi közgyűlésünkre is. Mielőtt a városlődi gyerekekre került a sor, eltávozott. Pedig jó lett volna, ha látja s bereferálja a kormánynak az egyesület kulturális és hazafias munkásságát. Nagyon szerettem volna ott látni a kultuszminisztérium képviselőjét, de nem láttam.

Fellépésnek, kezdetnek elég, meg voltunk vele elégedve. Ezen az úton fog tovább haladni a Dunántúli Közművelődési Egyesület s azt hiszem, jó úton halad.

Köszönöm a *Budai Naplónak*, hogy mindezek elmondására — főleg ilyen idejétmúltan — nekem helyet és alkalmat adott. Ennek a nagyrabecsült lapnak a szerkesztője többször ütött meg már olyan hangot, hogy a Dunántúl megmunkálását, vele természetesen a Balatonét is, kössük össze Budával — Dunántúli Kaszinó, stb. — csoportosulván a nagymultú *Budai Napló* tervei körül. A gondolat jó, beállok s a magam részéről szívesen istápolom. Talán mindkettőnek haszna lesz belőle.

Milyen lesz az új Rudasfürdő?

Hültl Dezső műegyetemi tanár már elkészítette az új Rudasfürdő terveit. Külön fürdőegység lesz az új Rudas. A Tabánban a Szent Imre fürdő környékén mindazt fel lehet építeni, amit a közönség fürdőváros címen elgondol, a Rudasfürdő körül azonban a terjeszkedésnek nagyobb lehetősége nem nyílik. Legfeljebb arról lehet szó, hogy idővel a Rudas- és a Gellértfürdő között a Dunapartot valami különös gyógysétánnyá építik át.

A Rudas mostani épületére emeletet építenek, de az épület magassága még így is alatta marad a mostani épület tetőgerincének. Azt az átjárót, amely az úszócsarnok és a fürdő között van, beépítik és ott lesz az új Rudas előcsarnoka. A bejárat csarnokának fedele széttolható üvegtető lesz. Az úszócsarnok is szétnyitható üvegtetőt kap.

A fürdőt már ma is fokozott számban keresik fel a betegek, főleg a Juventus-fürdők miatt. A jelenlegi 9 kabint 22-re egészítik ki. A gőzfürdőben 7 különböző hőfokú medence lesz, azonkívül előfürdő, zuhanyozó és két kisebb iszapfürdő, egyik a férfiak, másik a nők számára. Kényelmes pihenőhelyiséget is kap a fürdő. A műemlékszámba menő évszázados törökfürdő-épület változatlanul megmarad, — és lerombolják még azt a falat is, amely a Gellérthegy felől a járókelők elől a kupoláig eltakarja ezt a keleti jellegű fürdőt. A gyógyszálló szobáit az I. és II. emeleten helyezik el. 63 szoba lesz az új Rudasfürdőben, 1 és 2 ágyas szobák, mindegyik külön előtérrel és toaletthelyiséggel. Legtöbbjének külön fürdőszobája is lesz. A szálló bejáratát a Gellérthegy felőli oldalra tervezte Hültl. Az új Rudas kimondottan gyógyszállónak épül és nem szórakozó vendégek számára. Az I. emeleten elektroterápiai intézetet állítanak. A földszinten a hídfelőli oldalon helyezik el a vendéglőt és a konyhákat. A Hungária ivócsarnok pavillonját lebontják és helyére mintegy háromszor akkora új csarnok kerül. A Hungária-forrás új ivócsarnokát zárt, fedett ívócsarnok köti majd össze a Juventus-forrással, amely szintén zárt ivócsarnokot kap. Ezáltal lehetővé válik, hogy az ivókúrát használók rossz időben is sétálhatnak. A fürdő Duna felőli oldalán az úttestet parkká alakítják. Hültl tanár a kész terveket már átadta a polgármesternek, aki intézkedett, hogy az építési munkákat munkanemenkint írják ki és így az új Rudasfürdő építkezésénél több vállalkozó jusson munkához.

A betegségek egész sora

így: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség stb. eseteiben a

Hunyadi János

keserűvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló eredménnyel használhatja. Az orvosok ezrei írják elő betegeiknek és a betegek tízezrei írnak róla elismerő nyilatkozatot.

diósi cipőszalonban VI, teréz-körut 1/b

telefon: 10-3-92 **belvárosi nivójú modellek**

Andréka ünneplése

Az óbudai vigadó hatalmas termét színültig megtöltötte a III. kerület közönsége, amely *Andréka* Károly ny. főkapitányhelyettesben buzgó vezérembert kapott. A III. kerületi Egységes Polgári Egyesület elnöki székében sok könnyet szárított fel nehéz sorba jutott polgártársai szemében és kemény harcot vívott a kerület érdekében a városházán. A jótékonyság terén pedig neje érdemelte ki Óbuda nagyasszonya címet áldásos működésével.

Károly napot megülni gyűlt össze a közönség társasvacsora keretében és a megjelenteket *Orova* Zsigmond dr. üdvözölte. Azután *Zsitvay* Tibor dr. ny. miniszter, pártelnök mondott meleghangú beszédet, amelyet lelkes éljenzés kisért. *Petracsek* Lajos dr. országgy. képviselő szép gondolatok, okos tervek kíséretében méltatta Andréka működését. Majd *Pözel* István orsz. képviselő a déli választókerület nevében, Reisinger Gyula ny. főigazgató „Sarlós Boldogasszony egyházközség", *Kövich* Gyula dr. a III. ker. Keresztény Társaskör, vitéz *Komárnoky* Gyula isk. igazgató az Orsz. Frontharcos Szövetség III. kerületi főcsoportja, *Rózsa* Zsigmondné a N. E. P. női tábora nevében üdvözölték az ünnepeltet.

Az ünneplő közönség kívánságára a vendégek közül szurdai *Szurday* Róbert dr. orsz. képv. a nagyiparosok üdvözletét tolmácsolta, *Harrer* Ferenc dr. pedig a II. kerület üdvözletét tette le az ünnepelt elé. *Pólya* Antal a „Római fürdő", *Juhász* Jenő dr. szkfőv. biz. tag az I. kerületi hegyvidék nevében üdvözölte Andrékát. A társasvacsora közben az óbudai „Dalkoszorú" dalegylet szórakoztatta a közönséget és az elnök *Tóth* Ferenc igazgató üdvözölte, *Zöld* Károly karnagy pedig az ez alkalomra írott „Üdvözlő" dalát énekeltette el a dalárdával. Az üdvözlőbeszédeket *Andréka* Károly nagyszabású beszédben köszönte meg, amely felölelte Óbuda minden függő kérdését és nagy érdeklődéssel hallgatta a közönség, gyakran megszakítva azt rokonszenves lelkes tüntetéssel. A társaság zajos ovációkkal tüntetett *Zsitvay* Tibor dr. mellett, amikor a díszelnökké történt megválasztását dokumentáló díszoklevelet nyujtotta át neki ünnepélyesen. Az okmány *Marcinkech* Győző nagytehetségű művész rajza.

A sikerült estét, mely későn éjfélután ért véget, *Éder* Ernő, a Gázművek osztályfőnöke rendezte. *(a. k.)*

Amikor a halál helyreigazit . . .

Mosolygó őszi napfény ült a Városmajor fáin, amikor a szomszédos Maros-utca egyik házában kilobbant a mi nagyasszonyunk fehér, szép élete. Ez a halál fájdalmas közelről érintette a Budai Napló szerkesztőségét, hiszen Viraág Béla ötven esztendőn át hűséges élettársa költözött el a mindennapokból az örökkévalóságba. Megállt az írógép, elhalkult a kattogása s mi, akik annyiszor adtunk hírt fájdalmas halálokról, most a magunk munkájának lélekzetelállító csendjében közelről láttuk a könyörtelen Halált.

Az őszi napfény azért tovább ragyogott, az élet tempója sem állt meg a fájdalmunk mellett, de amikor ezek a fekete betük ismét Buda életének eseményeit vetítik az ősi városban; a szerkesztők és írók törvénybe nem iktatott nagy erkölcsi felelősségével kell helyreigazítanunk azt a hírt, amelyet írtunk s amely oly nagyon fájt a boldogabb életre költözött, halkszavú budai nagyasszonynak.

*

A Budai Napló egyik számában — egyik építész-előfizetőnk levele alapján — kritika jelent meg a városmajori templom és torony építkezéséről, amely toronyra a mult vasárnap tűzték fel a keresztet és amely alkotás sokkal többet mutat befejezésében, mint elindulásában. A lap megjelenése után a boldogult kedvetlenül jött a szerkesztőségbe, ahová oly ritkán nyitott be:

— Miért bántják az Isten házát? Miért kell nekünk haragban lenni a városmajori Templommal? Én nem akarom ezt, mert azt szeretném, hogy halálom esetén a Városmajor ősz plébánosa: — Kriegs Au Emil temessen el! . . .

. . . és el is temette.

*

Magunk sem hittük, hogy olyan hamar sor kerül erre a könnyes aktusra, amilyen megdöbbentően kitépte közülünk a gyász a nagyasszonyt. És ez a még ma is oly friss ravatal, az őszirózsák gyertyafényes csendjében kisimultan pihenő drága halott megérdemli, hogy — összetett kézzel reáemlékezve — vonjuk vissza a kifogásolt kritikát, amely talán kritika volt a művészet magasabb szemszögéből, de méltatlan volt a végtelen akaratú Isten hajlékához és ahhoz a férfiúhoz, aki lelke ezüsthegedűjével, forró imájával búcsúztatta mindnyájunk kedves halottját, a kinyitott sír és az örök élet kapujában. (M. J.)

Kedvezményes színházjegyek kaphatók

II, Corvin-tér 7

Telefon: 57-3-62

Dohánytőzsde

Nefelejcset küldök sírhalmodra

— Ibolykának —

Mért hull el a virág, mért hull el a rózsa,
Mért hajtja le fejét, fehér koporsóba?
Mért rontja a vihar a virágos kertet,
Melyben az örömnek pillangói keltek?
Tegnap még bimbósan bókoltak az ágak,
Rózsa súgott titkot fehér gyöngyvirágnak.
Csalogányok ajkán dalok tüze gyulladt, —
S a sok fehér őszi-rózsát
Mért kötözik, minek fonják
Ma sírodra mirtuskoszorúnak?

Ifjú lányszívében a hit lángja égett
— Méltóbb hely nem őrzött soha — Isten — Téged.
Angyalok a lelkét liliomból szötték,
Napsugaras kertben mért nem hagytad itt még?
Gyermekszívek kertjén ültetgetett, oltott,
S kinyíltak szavára a kis léleklombok,
Mintha tavasz jöttén enyhe kikeletre
Fagyos burkát földre rázva
A patakzó napsugárba'
Fölpattan a vadrózsafa kelyhe. —

Mért hull el a virág, mért hull el a rózsa,
Mért hajtja ma fejét fehér koporsóba?
Tegnap még bimbósan bókoltak az ágak?
S rózsa súgott titkot fehér gyöngyvirágnak?
Ma . . . egy könnytől ázott virágos halomra
Ráhullik a remény hervadozó lombja.
Küldök egy virágot. Az emlékezetnek:
Nefelejcsnek kék virágát
Őrizzék ők sírod álmát,
Hiszen őket Te is úgy szeretted.

pápai Tóth Géza.

Kettős névnapot ült

az „Óbudai Hegyvidéki Szövetség"

Ünnepelték Szilágyi Károlyt és Galánthai Glock Tivadar elnököket

Hatalmas társaság gyült össze e hó 8-án a Császárfürdő nagy éttermében, túlnyomóan az „Óbudai Hegyvidéki Szövetség" tagjai, de számos vendég is, akiket *Huszenda* Gyula háznagy üdvözölt.

A társasvacsora keretében az első felköszöntőt *Szilágyi* Károly mondotta, meleg szóval üdvözölve ezt a családi kört és annak élén *Glock* Tivadar tábornok elnököt névünnepe alkalmából, aki viszont *Szilágyi* Károlyt üdvözölte Károly napján, a régi vezért, akinek hervadhatatlan érdemei vannak úgy a hegyvidék, valamint az elesett Óbuda felvirágoztatása és fejlesztése körül. Majd *Szervey* György, a kör fáradhatatlan főtitkára köszöntötte a két harcos elnököt és méltatta Szilágyi negyedszázados elnökségét. De köszöntötte egyúttal az ő munkájukat önzetlenül szolgáló *Viraág* Bélát, a Budai Napló szerkesztőjét, aki ötven éve dolgozik a hirlapírás terén és ebből 30 évet szentelt Budának. A tagok lelkes ovációja közt köszönte ezt meg lapunk szerkesztője és éltette a hegyvidék és Óbuda vezető egyéniségeit, akik közül *Lugmayer* József dr. korm. főtanácsos méltatta a mult eredményes munkáját, kijelentve, hogy azért nem csatlakozott egy politikai párthoz sem, mert nem akarta alárendelni Óbuda fejlődését pártszempontoknak.

Hanthy-Haidecker János elöljáró, aki szívvel-lélekkel szolgálja e városrész fejlődését, lelkes éljenzés közt jelentette ki, hogy megszerette néhány év alatt Óbudát, ismeri a hiányokat és hibákat és igyekszik segíteni.

Közkívánatra felszólalt ezután *Pávai Vajna* Ferenc dr. főbányatanácsos, bejelentve az új honfoglalást a föld alatt. Megvan győződve, hogy eredményes fúrások eszközölhetők Óbuda felsőmedencéjében, ahol gyógyvizek és energiaforrások tárhatók fel. De a hegyvidék telve van nagyszerű ivóvízzel (karsztvízzel), amelynek feltárása felszabadítaná Óbudát a pesti víz alól.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Brezovsky* Emil dr. a hegyvidék szerelmesét, — *Vörösváry* Miklós dr. bizottsági tagot köszöntötte, aki minden jó ügynek ajtót tár a Városházán. De éltette *Szervei* György főtitkárt is, aki 25 éve küzd ernyedetlenül a szövetség nagy érdekeinek szolgálatában. Végül üdvözölte *Herczeg* József főmérnököt a városrész érdekében kifejtett buzgó munkáért.

Bartos Dezső az összes városi biz. tagoknak mondott köszönetet, mire — *Vörösváry* Miklós dr. köszönetet mondott Brezovskynak, akit mint buzgó bizottsági tagot tanult meg tisztelni. Azután rámutatott arra, hogy 1700 óta Óbudán lakik családja, e így nem pártszempontból szolgálja Óbuda közügyét. A politikát ki kell kapcsolni, ahogy Szilágyi Károly is tette, nagy munkát végezve Óbuda érdekében.

Éjfélfelé járt már az idő, amikor *Szilágyi Károly* felolvasta a gödöllőiek verses köszöntőjére küldött verses válaszát, nagy derűt keltve.

Szervey György köszönete után *Borbás* János gyüjtött a karácsonyi gyermekfelruházás pénzalap javára és későn éjfélután oszlott szét a kedves est közönsége.

HIREK

Halász Manó, a „Magyar Általános Takarékpénztár" n. vezérigazgatója most ünnepelte ötvenéves szolgálati jubileumát, amely ünnepen örömmel vesz részt Buda társadalma, amelynek köztiszteletben álló tagja. Büszke lehet arra az ünnepelt, hogy tanítómesterei *Kronberger* Lipót és *Jókai* Mór voltak. Annak a tradíciós szellemnek, amely szinte patinássá teszi e takarékpénztár épületét, egyik legkiválóbb megteremtője, fenntartója, ápolója, kifejlesztője volt mindig.

Sziklay János, aki nemcsak a hírlapírás terén, de a szépirodalom terén is maradandó értékű munkásságot fejtett ki, elérkezett pályájának hatodik évtizedéhez. A ritka esemény megünneplésére *Berzeviczy* Alberttal az élén, országos jubileumi bizottság alakult, amely elsősorban azt a célt tűzte ki, hogy a jubiláló író „Magyar Végzet" című drámai költeményének a ritka jubileumhoz méltó kiadásáról gondoskodjék. A Hollós Mátyás Társaság, amelynek a jubiláns a megalakulástól kezdve tagja, külön ünnepséget rendez tiszteletére.

GYORSIRÁST és gépirást együttesen 10 pengőért tanulhat a KOZMA iskolában, II., Iskola-utca 2. szám

Haldoklók jelentkezése. A *„Magyar metapsychikai tudományos társaság" Hennyey* Vilmos dr. elnöklésével november hó 13-án szerdán a Gellért-szálló márványtermében összejövetelt rendez, amelyen Zoe *Wassilko-Sereckt* grófnő, bécsi vendégünk, *„Haldoklók jelentkezése"* címen német nyelven ad elő. A grófnő november 15-én pénteken a Tisztviselő Kaszinóban (Esterházy-u. 4.) *Mi igazság az asztrológiában* címen másodszor is felolvas. A grófné azért jött Budapestre, hogy a magyar társasággal felvegye az érintkezést, mert a nyár folyamán Oslóban lefolyt nemzetközi metapsychikai kongresszus határozata szerint, a legközelebbi ilyen összejövetel 1936-ban Budapesten lesz a magyar és osztrák metapsychikai társaságok együttes rendezésében.

Gyász. *Máté* István szobafestő- és mázolómester, volt törvényhatósági bizottsági tag, kamarai tag, az I. ker. Iparoskör díszelnöke, aki egész életét a budai iparosok érdekeinek szolgálatába állította, október hó 31-én életének 63-ik évében, rövid szenvedés után elhúnyt. E hó 4-én délután temették a farkasréti temető halottasházából a budaiak nagy részvéte mellett.

Új dalok. A Rózsavölgyi zeneműkiadó Pápai *Molnár* Kálmán kiváló zeneszerzőnek újabb dalait adta ki. Az öt dal közül a „Buzavirág . . ." kezdetű hallgatónóta *Tóth* Gézának, a fiatal, nagytehetségű poétának versére készült. Aki kedvelője a szép hallgatónótáknak, annak melegen ajánljuk Pápai Molnár Kálmán újabb szerzeményeit.

GYERMEKKÉPEK Blahosnál, II., Fő-utca 18

Villamos főzés és háztartási készülékek bemutatása. Az Elektromos Művek állandó kiállításán, V., Honvéd-utca 22. szám alatt, szerdán d. u. fél 6 órai kezdettel villamos főző- és háztartási készülékbemutató előadást, hétfőn, csütörtökön és pénteken pedig d. e. fél 10 órakor a bemutató villamos konyhában főzési gyakorlatot rendez. Húsneműek, sütemények sütése. Részvétel díjtalan. A kiállítás nyitva d. e. 8—12-ig és d. u. 4—7 óráig.

Jótékonycélú műsoros teadélutánt rendez e hó 20-án 6 órakor a Magyar Vöröskereszt Szent Imre fiókegylet *Duday* Alajos dr. a fiókegylet elnökének agilis megszervezésével a Gellért-szálló márványtermében. A Vöröskereszt fejlesztéséről beszél v. *Galánthay-Glock* Tivadar ny. tábornok, országy. képviselő, a fiókegylet társelnöke. Közreműködésüket készséggel felajánlották: *Takách* Clementin operaénekesnő, zongorán kíséri *Fajth* Tibor dr., *Sziklay* János dr. kormányfőtanácsos és a Tátrai—Wilkinson—Heisler—Magyar vonósnégyes. Teajegy ára: 1.50 P.

MENYASSZONYI képek Blahosnál, Fő-utca 18

Az ifjúság érdeke. Az „Országos Magyar Protestáns Diákszövetség" kéri, hogy akinek nevelőre, instruktorra, titkárra, irodistára van szüksége, forduljon bizalommal a szövetséghez. Címe: IX., Knézits-u. 2. Telefon: 877-62., d. u. 2—4.

A soffőrtanfolyam a m. kir. Technológia és Anyagvizsgáló Intézetben (Budapest, VIII., József-körút 6) november 18-án este fél 7 órakor nyílik meg. Beírás és felvétel naponta d. e. 9—1 óra között.

Beszámol a Fővárosi Könyvtár, amelynek működése különben is a nagy nyilvánosság szemeláttára folyik. A könyvtár azonban gondoskodik arról is, hogy munkájának betűkbe és számokba sűríthető adatait összefoglaló képben mutassa be. Nagyvárosok kulturájának a könyvtár ma már annyira szerves része, hogy nélküle a szellemi művelődés el sem képzelhető. És ha azt olvassuk az Évkönyvben, hogy a Fővárosi Könyvtár 1934-ben 14.700 kötetet szerzett be és hogy a könyvtárnak 15.856 állandó kölcsönzője volt, akik 894.593 kötetet vettek kölcsön, olvasótermeiben pedig 153.645 kötetet használtak, meg kell állapítanunk, hogy a könyvtár 1,048.238 kötetnyi összes forgalma oly nagyarányú, amilyennel semmi más közművelődési intézetünk sem vetekedhetik. A könyvtárigazgató jelentésében kifejezi reményét is, hogy a főváros vezetősége meg fogja találni a módot a mulhatatlanul szükséges dotáció visszaállítására, annál is inkább, mert a könyvtár az általános közművelődés céljainak szolgálata mellett nagy hasznára volt a közigazgatásnak és a szaktudományok művelőinek is.

A BELLEVUE-BEN
minden este és vasárnap délután is
RÁTZ VALY
énekel a **Jávor zenekar** kísérete mellett

Geyzir-szerű, 70 fokos bővizű új gyógyforrás a Margitszigeten

Pávai Vajna Ferenc legújabb sikere

A szenzáció erejével hatott a főváros közönségére az a bejelentés, hogy a Margitszigeten, a sportpálya közelében páratlanul álló, forró, kénes, gazdagvizű hőforrást tártak fel, azon a helyen, amelyet

PÁVAI VAJNA FERENC dr.
főgeológus jelölt ki.

A magyar tudás és akarás ismét csodát tett. Az ámulat perceiben még nem is lehet felmérni azokat a lehetőségeket, amelyeket üdülő- és gyógyfürdő kulturánkban a margitszigeti új kinceses forrás jelent.

Háromszáz méteres mélységből percenkint ezerszáz liter, 70 fokos forró vizet lövel fel ez az új forrás.

Hatalmas erővel tör fel a kénes víztömeg, amelynek sok-sok milliárdnyi cseppje megfürösztve az őszi napsugárban, mint reménységünk csillogó gyöngyszemei zuhognak vissza

tizennyolc méter magasságból

az áldott magyar földre. Hála a főváros vezetőségének, hála mindenkinek, aki valamely formában segítő kezet nyujtott a margitszigeti új csodaforrás feltárásához. De elismerés illesse elsősorban *Pávai Vajna Ferencet*, akinek tiszteletére hétfőn este a Császárfürdő éttermében, a baráti kézszorítás melegségén messze túlmenő házi ünnepséget rendezett a „Hollós Mátyás Társaság". Ünnepelték a tudóst, a hinni tudó, kemény magyart, aki a csonka ország kincseinek feltárásával — egy új honfoglalás nagy ívelésű lehetőségét teremtette meg minden eddigi forrás feltárásával itt és az egész országban.

Hennyey Vilmos dr. lelkes köszöntőjére *Pávai Vajna* Ferenc rámutatott arra, hogy túl a kötelességen, a munka gyönyörűsége is vezette a margitszigeti munkálatoknál, mert megértő segítőtársakra akadt, köztük elsősorban *Zsigmondy* Dezső mérnökre, aki a technikai munkálatok vezetését

az általános elcsüggedés dacára áldozatos készséggel vállalta,

emlékezéssel nagybátyjára,

ZSIGMONDY VILMOSRA,

aki Magyarországon elsőnek tárt fel magasbaszálló hőforrásokat: így az artézi és a *felsőmargitszigeti* forrást is. Pávai Vajna beszéde további során ismertette a főváros és környékének geológiai szerkezetét és azt a meggyőződését fejezte ki, hogy aránylag csekély áldozattal a gyógyvizeken kívül hozzájutunk.

olyan fűtési energiákhoz is, amelyek olcsók, versenyen kívül állók és füstmentessé teszik ezt a fürdővárost.

Ezzel szolgálja a „Hollós Mátyás Társaság" nagy célkitűzéseit és Buda mindinkább leromló polgárságnak anyagilag is jobb jövőjét.

Szikulusz.

Jubileumi számot

ad ki december hó folyamán a **Budai Napló** háromévtizedes fennállása emlékére.
Ez a jubileumi külön szám hivatott bemutatni **Buda fejlődését** az elmult 30 év alatt és már most felhívjuk rá Buda polgárainak figyelmét.

Előfizetőink ezt a jubileumi számot díjtalanul kapják.

De jól van dolgunk!

Olvassuk a „Bányászati Lapok"-ban, hogy a Rudas-fürdőnél olyan forrást fakasztottak az idén, amely naponta 600.000 liter vizet öntött a felszínre. Nagyon kénes és nagyon forró volt. Kerestük, de már a helyét sem találtuk meg. Megnéztük, hogy mi van azzal a kúttal, amelynek a vize odafolyt a Döbrentei-tér parkjának medencéjébe s két év előtt még tavirózsák virultak a télen-nyáron párolgó vizében. Bizonyítottuk ezzel, hogy nem mesterségesen melegített vízvezetéki víz, hanem természetes hévforrás. Mintha eltömték volna. Nincs. Pedig ez a forrás napi 130.000 liter forró gyógyvizet adott. Még néhány hét előtt a régi Hadnagy-utcán egész kis patakja folyt a forró kénes víznek. Gyerekek lubickoltak ott s betegek áztatták benne fájós tagjaikat. Most már alig szivárog valami kis víz abból a fúrásból, amit a Szent Imre-fürdő sarkán mélyesztettek e nyáron. Szakemberek állítása szerint itt naponta 120.000 liter gyógyvizet veszítettünk el. Mennyit is tesz ki ez a sok víz összesen? Naponta: 950.000 litert, nem is egészen egy milliót. Mi az nekünk! Hiszen az egyik tabáni fúrásból még mindig folyik az áldott forró kénes gyógyvíz s gyógyulnak benne most is a szegény emberek fájós lábai. Hányan fogják sajnálni, ha ez is eldugul majd? Persze, ők gyógyulni szeretnének, de miért nem akarunk mi gyógyítani, ha van mivel? Egészen megfeledkeztünk róla, bizonyára azért van ez így, mert Budapest-világfürdő vagyunk!

(Egy budai orvos.)

A Virányos-Kútvölgyi Egyesület *Oszoly* Kálmán elnöklésével lefolyt választmányi ülésén elhatározta, hogy e hó 17-én üdvözli névnapján *Kozma* Jenő díszelnökét és megvitatta Czéh Péter, Lojzár és Vajda, az Állatorvosi Akadémia tanárainak hozzászólása után az autobusz, útjavítás és világítás ügyét, amely a legjobb mederben halad.

Minden magyar szívét megdobogtató, kegyeletes hangú előterjesztéssel fordul az Országos Rákóczi Szövetség vezetősége *Bessenyey* Zénóhoz, a Közmunkák Tanácsának új elnökéhez, akit arra kértek, hogy a főváros utcáit a végvári vitézekről és a kuruc szabadsághősökről nevezzék el, egyben tegye lehetővé a Közmunkák Tanácsa azt is, hogy a Margitszigeten 100 hársfa elültetésével áldozzon a fővárosi közönség a nagy vezérlő fejedelem, II. Rákóczi Ferenc emlékének. Itt említjük meg azt is, hogy november 6-án este 8 órakor a Józsefvárosi Keresztény Községi Párt körében (Tavaszmező-utca 6. sz.) *Pálos* Ödön főtitkár vetített képekkel szemléltette Rákóczi korát és életét, kegyeletes szavakkal adva bizonyságát annak, hogy a nagy fejedelem halálának kétszáz éves évfordulóján töretlenül él ma is a nemzet lelkében az a ragaszkodás, amelyet hazánk történelmének legfenségesebb alakja a magyar szabadságért folytatott áldozatos küzdelmeivel biztosított minden időkre magának.

A Zugligeti Egyesület jól sikerült népes választmányi ülését, amely október 31-én volt a Papp-féle vendéglőben, *Manninger* Vilmos dr. egyetemi tanár nyitotta meg, üdvözölve a megjelenteket, kimentve *Petracsek* Lajos dr. képviselőt és *Oszoly* Kálmán ügyvezető elnököt távolmaradásukért. Felkérte *Rados* Gusztáv műegyetemi tanárt és *Wladárczyk* József dr. főtitkárt, hogy a folyamatban lévő egyesületi ügyekről számoljanak be. Letárgyalták a „Szép Ilona"-remíz környékének rendezését, ahová a most parcellázott Rupptelkek budakesziúti frontja elé gyalogjáró létesítését kérték, hogy ezáltal az itteni úttesten való átkelés életveszélyes voltát megszüntessék. Ezenkívül az egyesület lépéseket tett a Ferenchalmon lévő Rupp—Darányi-telkeknek a főváros tulajdonába való jutása érdekében, ahol arboreum létesítését javasolják. Az egyesület ismételten kéri a Disznófő körül lévő Haggenmacher-telepnek köztulajdonba vételét és a Zugliget fejlődésének elengedhetetlen feltételeképpen a Kútvölgyi-úti autobuszjárat megindítását.. Az egyesület kívánságait a jelenlévő vitéz *Juhász* Jenő dr. bizottsági tag magáévá tette és megigérte, hogy úgy a maga, mint pártja nevében a Zugliget fejlesztéséért mindent meg fog tenni, amit a jelenlévők kitörő lelkesedéssel fogadtak. A választmány köszönetet mondott Wladárczyk dr. főorvos-főtitkárnak fáradozásaiért és felkérte, hogy *Farkas* Lajosnak, az I. kerület gyengélkedő elöljárójának az egyesület nevében mielőbbi felgyógyulást kívánjon.

Gubóért fejkendőt! Az országos selyemtenyésztési felügyelőség a gubótermelés iránti vállalkozás kedvének növelésére az év tavaszán külön jutalmakat helyezett kilátásba a selyemtenyésztőknek. Aki legalább 10 kg gubót termelt, a beváltási áron felül egy szép, színes fejkendőt kapott ajándékba. Akik legalább 20 kg I. osztályú gubót szolgáltattak be, azok az ingyenes fejkendőn kívül pénzjutalomban is részesültek. *Mihók* Ernő dr. min. tan. élelmes terve révén majd a menyecskék is érdeklődnek a gubótermelés iránt.

Emlékünnepet rendez az „Orsz. Gárdonyi Társaság" november 13-án (szerdán) d. u. ½6 órakor, a Pátria Magyar Írók, Hírlapírók és Művészek Clubjában, (VII. Erzsébet-krt. 43.) Gárdonyi Géza halálának évfordulója alkalmából, ahol vendégeket szívesen látnak. Az ünnepi vacsorán, a beszédet *Hegyaljai Kiss Géza*, a Társaság rendes tagja mondja.

A Hegyvidéki Társaság továbbra is az „Öreg diófa" vendéglőben jön össze minden héten és pedig nem pénteken, mint azelőtt, hanem minden *csütörtökön este* 6-tól 8-ig. November hó 14-én csütörtökön pedig este 8 órai kezdettel társas vacsorát rendez ugyanott; melyen előadást tart a főtitkár, *Kiss* Aladár dr. ügyvéd „Hegyvidék" címmel és az első hozzászóló gróf *Berényi* János. Az estről az értesítést a Hegyvidéki Társaság elnöksége nevében jegyezték: vitéz Juhász Jenő dr., Porcs István dr. és Vitányi Béla dr.

Értékes kultúrestét rendezett a „Budavári Római Katolikus Egyházközség" az „Orsz. Kath. Népszövetség"-nek és az „Actio Catholica"-nak budavári szervezeteivel egyetemben, *Lampel* Vilmos egyházközségi elnök vezetésével, vasárnap, e hó 3-án a vári leánygimnáziumnak zsúfolásig megtelt termében. Közreműködtek Lettner Vilmos rendezése mellett: Palágyi Béla, P. Ligeti Mária, Papp Mária, Porst Erzsébet, Horváth Erzsébet, Laczkó Ernő, Bérczes Lajos, Pesznecker Károly, Rihász Gizi, Tóth László, Kecskés Ferenc, Kleberg Valéria, Knapp Lőrinc, Csiszár István, Sudár István, Gémes János. Az estét kedvesen és szellemesen konferálta be Lampel Vilmos.

Bódy Tivadar elhunyt polgármester domborművű arcképét mintázta meg Lányi Dezső szobrászművész és azt a Nova Rt., amelynek Bódy nyugdíjazása után elnöke volt, — szerezte meg és helyezte el egyik termében.

Szabadtéri színház Budán

Budapest Fürdőváros Egyesület választmányi ülésén — *József Ferenc* dr. kir. herceg elnöklete mellett — *Kaffka* Péter műépítész, a Közmunk Tanács főmérnöke ismertette a gellérthegyi szabadtéri színház terveit, amely lehetővé tenné, hogy a nyári hónapok alatt Budapesten tartózkodó idegenek, különösen a fürdővendégek, megfelelő zenei és színházi szórakozást találjanak. Az ötletes és művészi terv 200.000 pengővel megvalósítható és szervesen illeszkedik be a Gellérthegy és a Tabán parkosítása programmjába. — Benyujtottak egy másik tervet is, amely a Várkert déli lejtőjén húzódó várbazárnak karlsbadi és marienbadi ivó-sétányokhoz hasonló oszlopsoros csarnokká való átalakítására vonatkozik.

Pest meglátta Budát!

Elvégre éppen elég volt, hogy Pest csak félszemmel nézte Budát és nem látott itt egyebet, mint ródlipályát a hegyek közt és kedélyes kis korcsmákat bent a budai viskók között. Nem is oly régen, még a városháza is így nézte Budát, de — hála a magyarok Istenének — ma már fordult a dolog. A város nagy gonddal rendezi Budát és az „alkotó" polgármester minden félbemaradt tervet, rendezkedést — befejez. Így alakult ki a romhalmaz *Tabán* helyén a szebb jövőt igérő park és felfigyelt rá az élelmes pesti vállalkozás. Új üzletek nyílnak ennek táján és az Alagút-utca ma keresett hely.

Elsősorban azok figyeltek fel, akiknek kapcsolatuk van Budával, így a *Spolarich* cég, amelynek agilis tagja *Spolarich* György, aki éveken át Budán lakott és leánykái most is budai iskolába járnak, de más rokonság is ide fűzi.

Az Ulm-féle vendéglő megszűntével nagyon alkalmas helyiség szabadult fel a Színkörrel szemben, a Pauler-utca sarkán és itt nyitja modern, nagy söröző jét:

BUDAI SPOLARICH SÖRÖZŐ
ÉS ÉTTEREM

címen az egészen átalakított helyiségben, amely Buda-világfürdőhöz méltó berendezése révén hamar válhat a budaiak kedves találkozóhelyévé. A fődolog, hogy nem pesti, hanem budai árakat vezet be.

Ezt a vállalkozást bizonyára több követi.

KIRÁLY FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.
BUDÁN, II. KER., FŐ-UTCA 84. SZÁM.
Szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot, magnéziumot tartalmazó
45 fokos hévvíz, köszvény, csúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1-ig, nőknek hétköznap d. u. 2—7. — **Ivókúra**

A legjobb cipők Budán **Budai cipőszalonban**
Horthy Miklós-út 46. — Lágymányosi-utcai oldalon.

IGYUNK HARMAT VIZET
Megrendelhető a székesfővárosi Ásványvízüzemnél, I., Gellért-rakpart 1. Telefon: 53-0-03.

Homokszem

Homokszem vagyok a szennyes föld porában,
Valaha a büszke sziklának a része,
Fenn ragyogtam én is, arany napsugárban
És testvérem volt a hegyek orma-bérce.

Mélyen a völgyben, lent laktak az emberek,
S félve nézték, hogy mily elérhetlen vagyok,
Csodálták ormaim, hótól mint fénylenek
S pihentek vállamon napba néző sasok.

Most a földön fekszem, sötét vad viharok
Sodortak le engem, le a föld porába.
Senki se tudja már, hogy most is az vagyok,
Aki fönn ragyogtam fénylő napsugárba'.

Vagy tán akkor mégis meglátnak majd engem,
Hogyha zúzott testem a földből kilátszik,
S megcsillanok megint, mint a kis gyémántszem,
— Mert a nap sugara csak én velem játszik.

Udvarhelyi K. Imre.

Személyi hírek

FABINYI TIHAMÉR dr. pénzügyminiszter megtekintette a Turul Szövetség által rendezett egészségügyi kiállítást a városligeti Iparcsarnokban.

PETRACSEK LAJOS dr. országy. képviselő, mint a törvényhatósági bizottság tagja irányítja a költségvetési vita rendjét.

SIPŐCZ JENŐ dr. főpolgármester erős influenzája miatt csak hétfőn jelent meg néhány órára hivatalában, hogy a betegsége alatt felhalmozódott folyó ügyeket elintézhesse.

SZENDY KÁROLY polgármester a vasárnapi rádióelőadásáért járó 100 pengő tiszteletdíját a kormányzóné nyomorenyhítő akciója javára utalta át. — A polgármestert ünnepies külsőségek között főprotektorává avatta a Foederatio Emericana 15 éves fennállása alkalmából. — Névnapja alkalmából számos küldöttség ünnepelte őt a polgármesteri hivatalban.

LIBER ENDRE alpolgármester, aki a közelmultban a főváros szobrainak történetét írta meg, az „Uj Budapest" című várospolitkai hetilap közlésében értékes tanulmánnyal számol be Budapest templomairól.

Dorogi FARKAS ÁKOS dr. tanácsnok, kormányfőtanácsos, az elnöki ügyosztály vezetője, kihallgatáson jelent meg a kormányzónál és megköszönte az őt ért kitüntetést.

SEMSEY GÉZA dr. székesfővárosi főállatorvost, a fővárosi közvágóhidak igazgatóhelyettesét, a műszaki és gazdaságtudományi egyetem állatorvosi osztályán egyetemi magántanárnak képesítették. A kultuszminiszter ezt most megerősítette.

VÁLYI NAGY GÉZÁT, az országos nevű poétát írói munkásságának 25. évi évfordulója alkalmával meleg ünneplésben részesítették a Petőfi Társaság november 10-iki ülésén.

HORONYI PÁLFI AURÉLT az elnöki ügyosztályból a közélelmezési ügyosztályba helyezte át a polgármester, mint Rosta János tanácsnok helyettesét, ahol minden irányban kipróbált szaktudását értékesíti.

KARÁTSON FERENC dr. ny. min. oszt. tanácsos lett az Ipari Jelzálogintézet vezérigazgatója.

KISS FERENC, a Gázművek budai városi irodájának osztályfőnöke és *Tóth János* helyettes főnök 40 esztendőt meghaladó közszolgálat után nyugalomba vonultak.

TULY GÉZA főfelügyelőt nevezték ki a Gázművek budai városi irodájának főnökévé.

Pápai áldás Budának. XI. Pius pápa *Nemes* Antal dr. c. püspök budavári plébános aranymiséje alkalmából megküldte neki és híveinek áldását. Nemes püspök a vasárnapi szentmise végeztével, zsufolásig megtelt koronázótemplomban híveinek ünnepélyes keretek között adta át a pápa áldását. Utána *Lampel* Vilmos egyházközségi világi elnök előbb a hívek soktagú deputációja, majd az egyházközségi tanács és képviselőtestület küldöttsége élén, felköszöntötte a jubilánst, amit az mélyen meghatva köszönt meg. Ezzel az aktussal Nemes Antal c. püspök be is fejezte működését és saját kérelmére a hercegprímás fel is mentette a további munka alól.

A nagyarányokban növekvő telefon díjbeszedőhivatal főnökének *Hencz* Lajos dr. posta- és távirdaigazgatót nevezte ki a kereskedelemügyi miniszter. A postaközigazgatás egyik legfontosabb ügykörének az élére került így Hencz Lajos dr., a kiváló szakember, aki új beosztásában is érvényesíti tudását és rendkívüli képességeit, emelve a magyar postának tekintélyét, amely világvonatkozásban is első helyen áll.

Megjavul a Várhegy látképe a Krisztina-körút felől azzal, hogy Szendy Károly polgármester elhatározta az Attila-utcában dísztelenkedő és az új pompás útvonal kiépülését gátló „Szegényház" eladását. Telke 1700 négyszögméter s ezt 12 140 öles parcellára osztva, árverés útján eladják, hogy ott 12 új bérpalota épüljön. Kikiáltás ára 300 pengő négyszögölenként. A befolyó pénzből modernebb, nagyobb „szeretetotthont" építenek megfelelő helyen, ahol nem rontja olyan hagyományos történelmi hely látképét, mint a budai vár.

Ötödik emeletet építenek a Gellért-szállóra, hogy az idegenforgalom örvendetes fellendülése óta főleg a nyári hónapokban jelentkező szobahiányon segítsenek. Az ötödik emelet ráépítésével a szálló és a gyógyfürdő építészetileg még inkább érvényesülne, befogadóképessége pedig 50 új szobával és 24 fürdőszobával bővülne. A figyelemreméltó beadványt *Hegedüs* Ármin műépítész, a Gellért-szálló tervezője nyujtotta be a fővároshoz. A terv megvalósításával már is foglalkozik a törvényhatóság.

Grác város polgármestere, Hans *Schmid* és a gráci elektromosművek igazgatója hétfőn tisztelgő látogatást tett *Szendy* Károly polgármesternél. Az osztrák vendégek több napon át Budapest üzemeit és intézményeit tanulmányozták.

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I., Attila-utca 8

Oszlopos ivókúracsarnokot terveznek mérsz elgondolású vállalkozók, a *Királyi várbazár* átépítésével az Ybl Miklós-térre és — ezt mutatták be a „Budapest Fürdőváros Egyesület" legutóbbi választmányi ülésén József Ferenc főhercegelnöklésével A tervezők *Gecső* Jenő és *Lichtmann* Győző főmérnökök, akik a tetszetősnek látszó tervet ismertették, amellyel szemben az a vélemény alakult ki, hogy ez a hely már térbelileg is kicsiny és eléggé távol esik minden gyógyforrástól. Ha csak talán Pávai Vajna Ferenc...?

A „Budai Társaskör" e hó 2-án költözött át új helyiségeibe I., Pauler-u. 21. szám földszint 3 alá. *Ripka* Ferenc elnök most arról értesíti a tagokat, hogy az új helyiséget november hó 14-én, csütörtökön nyitják meg.

Gyászoló galambok. Meglepően szép és megható jelenet volt *Ostián* Antal elhúnyt városbíró temetésén a galambok gyászának kifejezése. Tudvalevő, hogy az elhúnyt híres galambtenyésztő volt és nevét az ország határán túl is ösmerték, számos galambtenyésztő egyesület elnöke, dísztagja volt, amely egyesületek megjelentek a temetésen, magukkal hozva egy-egy zsák — galambot. Amikor a lelkész beszentelte a koporsót és leengedték a sírba, az egyesületek egymás után bocsátották szabadra a hozott galambokat, amelyek felszállva, tájékoztatás miatt néhányszor körülrepülték a temetőt és megtalálva a helyes irányt — haza szálltak. Egymás után röppent fel egy-egy galambraj és a gyászoló közönség áhítatos figyelemmel kísérte a galambok gyászának e szokatlan, de végtelenül kedves megnyilatkozását.

Turáni Máriát festett *Unghváry* Sándor festőművész, a Hollós Mátyás Társaság tagja Tiszanyárád község temploma számára, amelyet *Waelder* Gyula építész tervezett. Ez az *első* Máriakép, a mi Nagyboldogasszonyunk képe, aki nem ült csacsira, hanem ős turáni magyar szokás szerint *lóháton járt*. Rendkívül rokonszenves hatású kép, közvetlen és magyar.

Drágaköveket és törött nemesfémet vásárol: SZERAFIN GY. II, Roham-u. 8

Külső-Kelenföld panaszai. A Külső-Kelenföldi Ház- és Telektulajdonosok Szövetsége folyó hó 4-én Kovács Géza elnök vezetésével rendezett összejövetelén a legnagyobb megdöbbenéssel és elkeseredéssel tette szóvá, hogy a főpolgármester határozott ígérete ellenére a HÉV-tarifa-revizió ügye mindeddig elintézetlen maradt és elhatározta, hogy e kérdés sürgős megoldása érdekében újabb mozgalmat indít.

A vendégfogadás művészetének minden titkát ismeri a magyar nemzet — állapítja meg cikksorozatában egyik belga újságíró, aki résztvett a Gyógyhelyi Bizottság által rendezett újságíróösszejövetelen. A legelőkelőbb belga lapban számos fényképpel ellátott cikkekben írja le Magyarország mai politikai és gazdasági helyzetét és hosszasan fejtegeti Budapest fürdőváros jelentőségét.

„Budapest ma a legmodernebb világfürdő, — írja — amelynek gyógyforrásai már a középkorban is híressé tették a várost. A magyar orvosok világhírnévnek örvendenek és a reumagyógyítás terén páratlan gyógyításokat művelnek. Budapest egyébként ma az elegáns európai világ találkozóhelye is. A külföldinek, aki Budapestre ellátogat, az a benyomása, hogy igazi európai műveltségű szigeten él, távol a mostani zavaros és feldúlt világtól. A magyar a legszebb értelemben vett nemes faj, amelynek nem kell nemesi diplomáit bemutatnia, hogy nemes eredetét igazolja. Nincs a földkerekségen még olyan ország, mely annyira ismerné a vendégfogadás művészetének minden titkát és úgy gyakorolná a finom udvariasságot, amely egymaga már a szellemi nagyság egyik jellegzetes megnyilatkozása. Magyarország a háború utáni években rendkívül sok szenvedésen és megpróbáltatáson ment át, de a jobb jövőbe vetett hite tántoríthatatlan. Ez az erős hit és ez a szilárd akarat feltétlenül megnyitja számára a szebb jövő kapuit."

BUDAI VIGADÓNÁL Corv n-tér 5. Tel.: 53-5-32. KOTSIS ERZSÉBET
művészi fényképész

A budai hegyvidék barátai elhatározták, hogy erőteljesebb mozgalmat indítanak e természetadta szépségünk jobb értékesítése érdekében és a „Budai Hegyvidék Barátainak Társasága" (BuHeBaT — indus szónak látszik e rövidítés) *Galánthay Glock* Tivadar tábornok-elnök meghívására e hó 15-én este fél 9 órakor találkozik a Gresham-kávéházban. De miért Pesten?

A Kisfaludi-Színház nagy sikerrel hozta színre a „120-as tempó" című vígjátékot. A bankigazgató leányának szerepében *Jatzkó* Cia tökéletes alakítást adott. A férfiszereplők közül egyéni humorával különösen *Kormos* Ferenc tünt ki (Richter bácsi szerepében). Nagyon jók voltak *Kardos* József (az elnök), *Körössy* Zoltán, *Cseh* Iván, *Tassy* Béla és *Erdőssy* László is. Nov. 15-éig d. u. fél 6 és este negyed 9 órai előadásban az „Aki mer, az nyer" c. operett kerül színre, majd az *„Egy görbe éjszaka"* és a *Süt a nap"* c. darabok következnek.

Megállott a kakukóra . . .

Sokatmondó beszédes szimbólum ez a cím azon a versesköteten, amelynek szerzője Viraág Béla, s amely a közeli hetekben a Hollós Mátyás Társaság kiadásában jelenik meg. Akik elolvassák a kötetet, csodálkozással teszik majd fel a kérdést, hogy tulajdonképpen az irásművészet melyik formájában csodálják a szerzőt?... Viraág Béla mint újságíró, a Budai Napló betüerdejéből mindig úgy rajzolódott elénk, mint aki finomodott éleslátással és megkapó közvetlenséggel tud véleményt mondani mindarról, ami szeretett Budánk életével összefügg. De hol rejtőzött az a másik Viraág Béla, aki most versesköteteben mutatkozik be nekünk? Mily titkok küszöbéről indult el? Mikor épitette lelke szebbik felére azt a fehér elefántcsont tornyot, amelynek ablakait és ajtaját kitárja felénk, hogy lelkünk fölé ringassa az érzések csodálatos zenéjét, amely nemcsak a gondolat ritmusában, de formai művészet tekintetében is — legjobbjaink szellemi alkotásai mellé állítja Viraág Béla verses kötetét. Budapest nagylendületü fejlődése idején, az 1885—1895 közötti években irta százával azokat a szatirikus szép verseket, amelyekkel sarkantyúzta az elmaradottakat, — de irta románcait és azokat a viharzó költeményeit, amelyek a magyarság nagy hivatását, titáni multját és titokzatos jövőjét énekelték meg. „Megállott a kakukóra"... Megáll és lassankint elfakul az a világ is, amelyet Viraág Béla és kortársai képviseltek. De bármilyen célok és eszmények után is igazodik majd a vajúdó jelen, mindig lesznek emberek, akik könnyharmatos lélekkel idézgetik vissza azt a multat, amely Viraág Béla versesköteteből romantikus bájjal és meleg varázzsal elvenedik felénk.

rétyi Székely Miklós dr.

Helyreigazítás. Legutóbbi számunkban a szerkesztőnk visszatéréséről szóló hírben, sajtóhiba révén kezelőorvosának neve: — *Domány* Endre dr. — tévesen jelent meg így: — Dormány, amit ezzel kötelességszerűen helyreigazítunk.

Emlékestjén, amelyet a korán elhúnyt *Makkoldy* Ferencnek szentelt a „Pénteki Borgazdatársaság", *Szlavik* Ferenc dr. főorvos korm. főtanácsos üdvözölte a nagyszámban megjelenteket és *Zboray* Gyula dr. mondotta az emlékbeszédet, méltatva az elhunyt hazafias érdemeit.

30.000 gyógyulást kereső vendég tartózkodott a fővárosban hosszabb-rövidebb ideig, — 3900 külföldi orvossal vettük fel a kapcsolatot, — nagy propagandát jelent a vendégül látott számos külföldi újságírócsoport, — 600 orvost láttunk vendégül, akik egyenként jöttek a fővárosba, ezenkívül — 220 tagú osztrák, 280 tagú német, 32 tagú svájci tanulmányúton lévő társaság tekintette meg Budapest gyógyfürdőit. — Félmillió fürdőprospektust adtunk ki az összes európai nyelveken, — a Magyar Filmiroda pedig filmet készített Budapest Fürdővárosról és — 2000 külön fénykép is készült. Ezekről számolt be a távollévő Szviczsényi Zoltán igazgató helyett *Felber* Lipót, a Kulturkomisszió gazdasági főnöke a Gyógyhelyi Bizottság beszámoló gyülésén.

Beethoven-est. *Weisz* Margit, a kitűnő zongoraművésznő, aki évekkel ezelőtt *Mozart* remekműveinek emlékezetesen sikeres előadásával tette nevét közismertté és népszerűvé, az idén három estére terjedő hangverseny-ciklusban lép a pódiumra. Vasárnap volt a ciklus első estje, amelyen csupa Beethoven-mű volt műsoron. Weisz Margit klasszikus stílusban gazdag, színdús fantáziával, bársonyos billentéssel szólaltatta meg Beethoven remekeit és elmélyedő előadásában maradéktalanul érvényre jutottak a klasszikus remekművek szépségei. A Zeneakadémia termét zsúfolásig megtöltő közönség zajosan ünnepelte Weisz Margitot az egész est folyamán.

Évadnyitó kultúrestjét a budavári „Actio Catholica" vasárnap, e hó 10-én rendezte a budavári leánygimnázium termében. *Nemes* Antal dr. címzetes püspök megnyitóbeszéde után *Haasz* István dr. táb. püspök ecsetelte előadásában élénk színekkel a különböző vallások felfogását a keresztény hittel szemben. *Lampel* Vilmos egyházközségi világi elnök mondott köszönetet az előadásért. Végül *Zimmermann* kisasszony Áve Máriákat adott elő, *Várhelyi* Antal kíséretével.

A kézműiparosok érdekeit szolgálta a „Turul" Szövetség az „Egészség hete" rendezésével és annak keretében. Ezt igyekszik meghálálni az I. ker Iparoskör és e hó 14-én, csütörtökön este, különleges társasvacsorát rendez saját helyiségében, a borgazda tisztjét pedig *Petracsek* Lajor dr. országy. képviselő és városatya, a budai iparosok igaz barátja vállalta. Egyúttal évadnyitó vacsora is, amely alkalommal márvány emléktáblán megörökítik *Korányi* Márton érdemeit az Iparoskör fellendítése körül.

Vándorserleg versenyét rendezte e hó 9. és 10-én saját lövöldéjében *Oszoly* Kálmán elnöklete alatt a „Buda-Hegyvidéki Polgári Lövészegyesület", amelyen 6 egyesület vett részt, az egyéni versenyen pedig 14-en. A serleget ismét a „Budahegyvidéki Polg. Lövészegyesület" csapata szerezte meg. Az egyéni versenyek győztesei: *Jávor* Zoltán 276 ponttal, — a női versenyben: *Nagy* Sándorné 260 ponttal.

Az óbudai ásatások és — tévedések

Az óbudai régiségek buzgó kutatója: R. *Réw* Sándor megállapítja, hogy tévesen nevezve felcserélik a Kálvin-utcai és főtéri középkori maradványokat. A Kálvin-utcai ásatások révén felszínre került középkori díszes épület romjait, ahogy azt a Budai Napló is a mult alkalommal megírta, a prépostsági templomnak vélik, míg a Fő-téren és a régi „Montursdepot" alatt lévő hatalmas épületmaradványokat a nagyhírű klarissza-kolostornak minősítik. Pedig éppen fordítva áll a dolog. A református templom és a Kálvin-utca nagyrésze a világlátott Zsigmond király 1391-iki oklevélben is csodálatos művészetűnek nevezett apácakolostor, — míg a főtéri romok a Péter király által alapított Szent Péter prépostsági templom alapjait rejtik. Nem csoda, ha manapság is összetévesztik a két nagyarányú építkezést, hiszen az 1300-as évek derekán még a pápai okmányok másolatai is összecserélik a két közeli szomszédságban lévő templomot és a klarisszák Szűz Mária templomát a székesegyházénak jelzik.

Ebbe a hibába azonban nekünk nem szabad beleesnünk.

Több határjáró levél adata azt a felfogást támogatja, hogy a Szent Péter székesegyház a Duna mellett, az akkori főforgalmi út mentén, mint a többi nagy templom is, a mai Fő-tér keleti oldalán állott. Már Havas is, Budapest régiségeinek nagynevű kutatója ilyen irányban tapogatódzott azt mondván, hogy a mai hajógyár-utcai Zichy vadászkastély környékén állhatott a székesegyház.

E nagyszerű templomról különben a lengyelek Gallus krónikája is megemlékezik, amelynek szerzője 1112. év körül Óbudán járt és a Szent Péter bazilikáról azt mondja, hogy eddig „a megkezdett módon egy király sem fejezte be" az építését. Szent László is segítette a királyi kincstárból 360 pénzzel az óbudai nagy egyház építését, ahogy azt II. Géza 1148. évi oklevele tanusítja.

Különben II. Géza korában az óbudai, akkor még budainak nevezett káptalan befejezte a bizonyára ó-keresztény bazilikára emlékeztető románstílű templom építését, amelyről Divald azt állítja, hogy négy sarkához egy-egy tornyot iktattak, hogy külsejének hatása jelentősebb legyen. Ő is úgy vélte, hogy az ősi székesegyház helye a régi katonai ruharaktár helyén, a mai Fő-téren lehetett, amelynek építéséhez nagyrészt a római-kori épületek falait használták fel.

A meglevő kevés adat szerint száz évig a fejlődés élénk idejét élte az óbudai Szent Péter prépostsági templom, de a tatárjárás után már roskadozó állapotban van. Erről értesíti Róbert Károly a pápát, az írva kérvényében, hogy a káptalan szegénysége miatt nem tudja helyreállítani az elhanyagolt templomot és ő, a király is csak akkor vállalkozik erre, ha a pápa megengedi, hogy a dömösi Szent Margit prépostságot az óbudaival egyesíthesse.

Hogy a renoválás ekkor megtörtént-e, azt nem tudjuk, de hogy Róbert Károly neje, Erzsébet a visegrádi Zách tragédia után Óbudára költözvén 1355-ben a klarisszakolostor alapításával egyidőben, azt újjá építette, arról biztos tudomásunk van. Olyan nagy és szép lett akkor a Szent Péter templom, hogy vetekedett a büszke püspöki székesegyházakkal.

Ezután még 135 év mulva is, Mátyás király halálakor, amikor Óbuda az Anjouk alatti fényes virágzás után Budavára előtérbe nyomulásával faluvá süllyedt vissza, a Szent Péter temploma még mindig épségben áll és az itt átutazó Ransanus püspök így emlékezik meg róla: Itt Óbudán, amely olyan, mint egy csöndes falu, van egy bazilika, amely felépítésénél, szerkezeténél és művészeténél fogva olyan nagyszerű, hogy nem is illik erre az elhagyatott helyre és úgy hat, mintha valami híres városban emelték volna." Persze, hogy ez az utazó nem tudta, hogy 100 évvel ezelőtt itt még milyen fényes élet volt s valószínűleg az akkori óbudaiak gyámoltalansága miatt is tevődött át Zsigmond idejében a súlypont a Pestihegyen levő új Budára s így hanyatlott fokozatosan Óbuda a ma is érezhető mostoha sorsába.

De a mohácsi vészig még ebben az állapotban is volt élet a hatalmas székesegyházban, amit

több okmány is igazol. Tudjuk ezek alapján, hogy 1484-ben oltárt emelt itt a bold. Szűznek Eszényi István óbudai kanonok és bácsi prépost és ennek az oltárnak VIII. Ince pápa búcsút engedélyezett. Ugyancsak az évben az ittlévő Szent András oltárnak Kelemen nevű pap a rektora. Ceglédi András mesterkanonok 1507-ben a szent Kereszt oltárnak az őre, míg 1522-ben a szent Katalin oltár őrének Márton papot említi az okmány, Krisztus szent testének oltára számára 1513-ban engedélyez búcsút a pápa.

A mohácsi vész előtti évről még azt tudjuk, hogy a Szent Péter és Pál oltárnak Miklós pap a rektora. A török megjelenésével, az óbudai ősmagyar lakosság Esztergomba menekülésével magára maradt a sok díszes és szép épület között a hatalmas székesegyház is. Hadterületté vált a nagymultú Óbuda. Rombadöl itt minden. Csak az alapfalak maradnak meg, de ezt is betemeti a sok homok, sár és kőhalmaz.

A Bajorországból hajókon idevándorló új telepesek, az új földesúr Zichynek jobbágyai nagyszerű kőbányát találtak itten. Csak el kellett hordani a nagyszerű köveket, nem is kellett sokat faragni rajtok és az apró kis földszintes házak egykettőre felépültek. A legnagyobb talán a malom-utcai (a mostani Lajos-utca) új templom építéséhez kerültek. Mindig több kis ház épült és mindig kevesebb lett a sok pompás kő: a székesegyház, kolostorok, királyi várak százados kövei.

A nagy mult tanui így tűntek el századokig nyomtalanul, míg most egy-egy csőfektetés, utcarendezés felszínre hozza két-három méter mélységből a ma is sziklaszilárd alapfalakat. Így kerül elő most a nagy vízeső fektetésénél az ősi Szent Péter templom alapfala, amelynek néhány nagy követ kiemeltek és egyelőre a Hajógyár-utcában fekszenek, míg a többi rommaradványt újra betemették.

A Kálvin-uteai romok a klarissza kolostornak romjai, amelynek építését 1334-ben engedélyezi a pápa. Temploma a Szűz Máriáról volt elnevezve és ennek 1348-ban VI. Kelemen pápa búcsút engedélyez. A templomot és kolostort a pápák a kiváltságok egész sorával gazdagon látják el, amiről sok okmány tanúskodik. Erzsébet királyné 1358-ban újabb kiváltságokért folyamodik a pápához, amikor azt írja, hogy „száznál több apácát, mintmegannyi főnemesi és nemesi leányt helyeztem el benne." Ugyanez az okmány említi, hogy a kolostornak temetője s minden melléképülete is megvolt.

Ez a kolostor Magyarország legnagyobb női kolostora volt és művészi pompájáról Ransanus azt mondotta, hogy „az óbudainál az összes kereszténységben kevés szebb női klastrom volt." A főnemes leányok legelső nevelőintézete volt ez az óbudai kolostor, amely még a margitszigetit is túlszárnyalta. Benne a tudományos kiképzésen kívül a legfinomabb kézimunkákat, különösen a művészi hímzést tanulták. S ebben Erzsébet királyné járt elől, ami nyilvánvaló a krónikásnak a szavaiból, aki azt panaszolja, hogy Zách éppen azokat az ujjakat vágta le, amelyekkel miseruhákat varr és díszít. A királyné sok áldozatot hoz a kedvenc klarisszákért, akik irataikban mint szent királynéról emlékeznek meg róla. Itt is temették el a kolostor Szűz Mária templomának Krisztus szent teste kápolnájában 1380-ban. A török elől menekülve bizonyára a szentnek tisztelt királyné tetemét is magukkal hurcolták az apácák s az azután a vándorlás alatt veszett el.

A csodálatosan díszes kolostor is elpusztult. Gyönyörű faragott köveinek egy részét a kálvinista paplak építésekor találták meg s vitték a Halászbástya múzeumba. Alapfalait pedig mostanában ásták ki. Díszes kövei arra utalnak, hogy ez csak a nagyhírű klarissza kolostor lehet.

Innen nem messze, bizonyára a mai Miklós-uteában állhatott a klarisszák lelki gondozására rendelt minoriták kolostora, amelyet szintén Erzsébet királyné alapított, amihez az engedélyt még 1331-ben XXII. János pápától kapta. Ez a minorita kúria kicsiny lehetett, mert még cintermе sem volt s a barátok a klarisszák cintermébe temetkeztek. Ott állhatott valahol ez a férfiklastrom a Miklós-utca 25—27—29. számú házak helyén, a középkori Óbuda északi végén, a római rondella, a mai „Rundeln" alatt.

A minorita kolostornak a kapuja Nagy Lajos király 1355. évből való határjáró levele szerint — szemben volt az Árpád sírja melletti Fehéregyházzal. Ha a fenti feltevés helyes, akkor ez a kapu éppen szemben volt a mai Raktár-utcában talált őskeresztény templommal.

Talán így lassan kialakul a középkori Óbuda helyszínrajza s általa Honszerző Árpád fejedelmünk sírját is megtaláljuk.

Áthelyezések az elöljáróságoknál. A polgármester áthelyezte *Szabó* Károly tanácsi fogalmazót a polgármesteri ügyosztálytól az I. kerületi elöljárósághoz, innen *Füle* Ernő dr. tanácsi segédfogalmazót a polgármesteri II. ügyosztályhoz. *Rátsi* László dr. ideiglenes hivatalnokot (hatósági orvost) a XI. ker. elöljáróságtól a X. ker. elöljárósághoz.

Áthelyezések a budai elöljáróságoknál. A polgármester áthelyezte *Nemeslaki* András mérnököt a XIV. ker. elöljáróságtól az I. ker. elöljárósághoz, innen *Tóth* János ideigl. hivatalnokot a XIV. ker. elöljárósághoz; *Raff* István ideigl. segédmérnököt a polgármesteri II. ügyosztálytól a XI. ker. elöljárósághoz; *Weinbér* János adóhivatali főtisztet a III. ker. elöljáróság adószámviteli osztályához; *Egyedi* Ilona havijegyzékes hivatalnokot a XI. ker. elöljáróságtól a polgármesteri VIII. ügyosztályhoz.

A szénatéri községi élelmiszerüzem részére bérelt új helyiség a Széna-tér 1. szám alatt rövidesen elkészül és a téren levő kis épület eltűnik onnan, hogy ne álljon útjában a régi Szent János-kórház előtti térség rendezésének. Nem sokáig díszlik ott a lóhúsüzem sem a virágüzlet kis faházikója mögött és az olajjal szagtalanított helyiség is a föld alá kerül a forgalmas térségnek és piacnak megfelelő bővített kivitelben.

A várhegyi barlangot, szakszerű vezetés mellett, minden csütörtökön, szombaton és vasárnapon meg lehet tekinteni. Csoportos látogatás — 3 nappal előbb bejelentve — más napokon is lehetséges. Cím: *Barbie* Lajos, Budapest, V., Akadémia-utea 13. Belépőjegyek ára 50 fillér, katonáknak, turistáknak, cserkészeknek és leventéknek 30 fillér, tanulóknak 20 fillér. Iskolák csoportos látogatásakor 10 fillér.

KÖZGAZDASÁG

ODESCALCHI KÁROLY herceget ügyvezető-igazgatónak hívta meg a Ganz-gyár.

TURMAYER GYULA lett a Magyar Általános Takarékpénztár központi igazgatója. A takarékpénztár érdekkörébe tartozó Miskolci Kereskedelmi és Gazdasági Bank rt. állandó fejlődésében nagy szerepe volt neki, s munkájának értékelése, hogy a jövő hó elején ő fogja ellátni a bank ügyvezetését.

POSCH GYULA dr., a Pénzintézeti Központ vezérigazgatója a Pesti Tőzsdében nyilatkozott a vidéki pénzintézetek megsegítéséről és kijelentette, hogy pénzintézetek erőszakos összeolvasztásáról, vagy felszámolásáról nincsen szó.

BARANYAI LIPÓT dr., akinek kinestári főtanácsossá történt kinevezéséről mult számunkban hírt adtunk, pénzügyi körökben elterjedt hírek szerint január 1-től a Nemzeti Bank helyettes vezérigazgatója lesz.

PERÉNYI ISTVÁN dr.-nak, a Magyar Általános Hitelbank ügyvezető-igazgatójának a kormányzó pénzügyi téren szerzett érdemei elismeréséül a m. kir. kinestári főtanácsosi címet adományozta.

BECK RÓBERTET, a Hitelbank igazgatóját kinestári főtanácsossá nevezték ki.

BARTA FERENC dr. intézeti ügyész-szindikust a Phönix Életbiztosító Társaság igazgatónak nevezte ki.

— A téglagyárak termelése emelkedett és ebben a termelési évben 100 millió téglát adtak el a mult év ugyanezen időszakáig eladott 45 millió darab téglával szemben.

— Tízmillió schilling értékben olasz csoport veszi át a Dunagőzhajózási Társaság elsőbbségi részvényeit. A részvények ellenértékét négy éven át egyenlő részletben fizetik be az olaszok a társaság pénztárába. Az új tőkét beruházásokra fordítják.

— Hosszú tárgyalás után létrejött az új magyar-török árucsere- és fizetési egyezmény, amely lehetőséget nyujt úgy az ipari, mint a mezőgazdasági kivitel fejlesztésére. A szerződés október közepén már életbe is lépett.

— Nova Közlekedési és Ipari rt. október 25-én rendezte közgyűlését. A vállalat bérházai és telkei 7.65 millió pengő értéket képviselnek, a pénzkészletek és bankkövetelések összege közel 2 millió pengő. A kimutatott tiszta nyereség 171.000 pengőről 200.000 pengőre emelkedett. Az igazgatóság az osztalék némi emelését, részvényenként 50 fillérről 60 fillérre javasolta.

— A magyar vas- és gépgyárak által foglalkoztatott munkáslétszám a tavalyi 21.000 fővel szemben 46.000-re emelkedett. A legtöbb munkással a Rima dolgozik, amennyiben 8000 embert foglalkoztat.

— A magyar bőrgyárak bőségesen el vannak látva külföldi megrendelésekkel. Az exportlehetőség úgy Nyugatra, mint Keletre igen kedvező.

— Ketmillió részvénytőke mellett 70.153 pengő tiszta nyereséget ért el a „Magyar Gabonakereskedelmi rt.". Bruttónyeresége árukon 518.634 pengő volt. A személyzeti kiadások, költségek, adók és illetékek lefizetése után maradt ennyi nyeresége.

— A MÁV beruházó programmja figyelemmel van a főváros fejlődésének érdekeire és azt kéri, hogy előlegezzen 10 millió pengőt és ezért megkapná a ceglédi vasúti vonal és a déli pályaudvar megszűnése révén felszabaduló hatalmas telektömböket. Az ajánlat eléggé előnyös, mert a ceglédi vonal megszűnésével elmarad a halálsorompó kérdésének tervbevett megoldása, amire a főváros 600.000 pengőt irányzott elő s a déli vasút helyén is hatalmas telektömb értékesíthető.

Gazdasági tükör

— *3861 millió pengő* a magyar pénzintézetek összes dolgozó tőkéje.

— *12 milliót megközelítő osztalékot* fizetett ki a Rimamurányi egy év alatt.

— *Ötvenháromezer mázsa sertés-zsírt* exportáltunk Angliába.

— *Az új Vásárpénztár* január 1-én kezdi meg működését.

— *7 millió mázsa cukorrépa-termésre* számítanak.

— *Megindult a pulykaexport Angliába.*

— *Önműködő festékmártó-készüléket* gyárt az Óragyár. Gombok, irónok, tollszárak, ecsetnyelek gyorsan, egyenletesen, automatikusan színezhetők, tekintet nélkül arra, hogy milyen anyagból készültek.

— *440 vagon csomagolópapirt* szállíthatnak jövőre az osztrák papirgyárak.

— *Oroszország 4 sínautobuszt* akar rendelni a Ganznál.

— *Két nap alatt 500 vagon buzát* vásároltak a malmok.

— *Három nap alatt 1.60 pengővel* drágult a liszt.

— *Az előirányzott 5½ millió kilogramm* gyapjúmennyiség 90%-ának átvételét tette lehetővé a gyapjúértékesítési rendszer.

— *A Salgótarjáni Üveggyár* Angliába exportál.

— *A kispesti kőedénygyár* a Keletre szállít árut.

— *A Herendi porcellángyár* megkezdte a művészi kivitelű porcellán-kályhák gyártását.

— *A németországi marha- és sertésexport* megkönnyítése folytán érdemes már a húzlalás, mert szedett parasztmarhát is lehet Drezdába szállítani.

— *A bútorgyárak az árakat 15—30%-kal felemelték* a munkabér és nyersanyag drágulása miatt.

— *240 milliós áruforgalmat* akar lebonyolítani Csehszlovákia Magyarországgal.

— *Az újpesti téli kikötő* kiépítése iránt francia tőke érdeklődik.

— *A Dunagőzhajózásinál* (?) 11 motort, 13 uszályt és egy tankhajót építenek.

— *Olasz tőkével* új üveggyárat akarnak létesíteni.

— *Javult a cukor* világpiaci helyzete.

— *Az 5-ös buzalisztből* készült kenyér ára kicsinyben 30 fillér, a 4-es lisztből készült kenyér ára 36 fillér.

— Autobuszjáratot indít a BSzKRt a Dobogókőre.

— Az óbudai híd építését már a jövő év elején megkezdik.

— Magyarországon 14.365 egyesület létezik. Ebből Budapesten 2236 van. Taglétszám 1,377.417. Bevétel 5,976.250 pengő.

— Felavatták *Pályi Sándor* igazgatónak, a népművelődés úttörőjének síremlékét. a Farkasréti-temetőben. A felavató-beszédet Lukács György dr. v. b. t. t. mondta.

— A postának 200.000 pengő portódíj-átalányt fizet évenként a főváros a közel kétmillió darab küldeménye után.

— *A 48 órás munkaidő* bevezetése az asztalosiparban csökkentette a munkanélküliséget.

— *A külkereskedelmi mérleg* félévi egyenlege 60 millió pengő aktivával aktív.

— *Októberben* több mint 16.000 vagón belföldi tűzifa kerül vasúton és víziúton forgalomba.

— *150 vagón* tökmagot exportálunk Olaszországba.

— *Ipari exportunk* 11 millió pengővel emelkedett az új gazdasági év első negyedében.

— *Mezőgazdaság fellendülése* körül kitűnő munkát véges a Futura. Darányi vezérigazgató elsőrangú szakember, akitől még sokat vár a gazdasági élet.

— *Autó- és kerékpárreflektorok* gyártását kezdte meg a Weiss Manfréd-gyár. Eddig külföldről kellett ezeket behozni.

— *Vámmentes kikötő* az 1934/35. üzemi évben 1,482.377 pengő bevételt ért el 1,153.462 pengő kiadásával szemben.

ESPLANADE
CAFFÉ • RESTAURANT
Nyári kettős terrasz a Rózsadomb oldalán.
TÁNCTERRASZ
Sajátterméső és uradalmi, tisztán kezelt borok
ZÓNAREGGELI (pörkölt, tokány, gulyás, savanyútüdő) pikkoló sör és kenyér. . P —.50
REGGELI KÁVÉ tejszínhabbal és süteménnyel . . . . . P —.50
KISMENÜ . . . . . P 1.—
NAGYMENÜ . . . . . P 1.30
SEBALD REZSŐ vendéglős

Tartós, kiadós, tehát olcsó kutyaeledelek, különféle baromfitakarmányok kaphatók:
ERŐTAKARMÁNYRAKTÁR-NÁL
II., GYORSKOCSI-UTCA 22.

OLEUM
műszaki kereskedés * Telefon: 69-0-10
XI., Horthy Miklós-út 32.
Autócikkek, Boschcikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF-leragkat, gépszíj, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont- és padlóolajok, kocsikenőcs, gépzsir, autógumi. — Házhoz szállítással.

Délivasút kávéház
(tul. özv. Donreich Árminné, I, Alkotás-u. 7/b.)
Kellemes hangulatú uzsonnák, elsőrendű vac orák. Kitűnő konyha. Szolid polgári árak
A budai úri közönség találkozóhelye

Befőttes üvegek, virágcserepek, játékok, keretezés, üvegezés
HOFFMANN
üveg-, edény-, porcellánüzletében
II., HIDEGKUTI-ÚT 5. TELEFON: 64-7-98
A Zugligeti és Pasaréti egyesület tagjainak kedvezmény!

W. C. FÜRDŐKÁD, KÁLYHA, MOSDÓ stb. szabott áron
HUBERT, LISZT FERENC-TÉR 4
Telefonszám: 22-2-67

RAVASZ cukrász
I., Krisztina-körút 75. Telefon: 50-2-32
ELŐKELŐ CUKRÁSZ-SZALON

POCKNÉ
a Krisztinaváros legelőkelőbb hölgyfodrásza
I., ATTILA-U. 10
TELEFON: 54-9-13

HALLÓ! FIGYELEM!
Borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében. Kóstolja meg nagydijjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhirű
SZEKSZÁRDI SAJÁT TERMÉSŰ BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállítunk.
Tegyen próbát!
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19
TELEFON: 32-0-63
Ügyeljen a címre!
Kadarka, fanyarkás vagy édeskés könnyű —·70
Asztali fehér, zamatos ízű, könnyű fajta —·80
Ó-rizling, nehéz zamatos ábor ..... —·90
Vörös „Bikavér" igen nehéz fanyarkás 1·—
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor ... 1·20
Vörös ürmös, édes fűszeres „Vermouth" 1·50
Csemege fehér, édes nehéz..... 1·50
A TESZ nagydiját és aranyérmét nyerte el.
Minden budai polgárt szívesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető

KÁLYHÁS!
Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhírű céghez
BÉRES MÁRTON
I., Logodi-u. 19 Telefon: 53-0-33

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért zenekarával naponta
GUNDEL-GELLÉRT
ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

Éhgyomora naponta igyék egy pohár
Kristály
vizet

AZ ÖSSZES
FÉRFI és NŐI
DIVATCIKKEK
HAUER és MÁRTON
II., SZILÁGYI DEZSŐ-TÉR 6. SZÁM
A. B. C. kötelékébe tartozó cég

Felelős szerkesztő: Viraág Béla
H.-szerkesztő: Andriska Károly
Szerkesztőség titkára: rétyi Székely Miklós dr.
Kiadásért felel: Viraág Béla
Laptulajdonos: Viraág és Társa.

Révai Irodalmi Intézet Nyomdája, Budapest, V., Vadász-utca 16.
(Nyomdaigazgató: Linzer M.)

XXXII. 1206. sz.

ELŐFIZETÉS
Negyed évre 6.— P
Egy évre . . 24.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületi tagok féláron kapják, ha az egyesületnek hivatalos lapja

Budai Napló

1395 nov 28

HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 f. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint
A hirdetés díja mindenkor előre fizetendő.

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA
Főmunkatárs: Szombathy Kálmán

Szerkesztőség és kiadóhivatal: I, Maros-utca 23.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig

Éltető jelkép

Nemsokára újból ünnepet ül ősi Budavára, hogy tanúságot tegyen a turáni gondolat átütő ereje és a magyar élniakarás mellett.

Budavára, a magyar előidők hatalmas kulturális gócpontja, amelynek fénye Keleten a csin-birodalom keleti tengerpartjáig, nyugaton pedig az Atlanti-óceánig verődött, minden időkön át éltető jelképe volt a turánság eszmeköréhez tartozó nemzeteknek. Ez a szent fellegvár sokat szenvedett vészes idő-évezredeken át, de sok örömteljes ünnepet is látott. S amíg ez a kulturális mérföldjelző itt a nyugati és keleti kultúra határmesgyéjén büszkén áll a történelmi géniusz által kijelölt helyén, nem kell a magyar feltámadás fölött kétségbeesnünk. Sajnos, nagy árat fizettünk becsületes, férfias magatartásunkért, elvéreztünk nem egyszer idegen célokért, szembefordultunk a turáni, keleti fajtestvér nemzetekkel. De ne hánytorgassuk fel egymásnak a multat s térjünk a jelenre.

A székesfőváros közmunkatanácsa újjá építtette az annyi vért látott, híres Bécsi-kaput: Lechfeldi Lechner Jenő műegyetemi tanár tervei szerint. A kapu már készen áll, az utolsó simításokat végzik rajta, hogy rövidesen ünnepélyes keretek között felavassák és Budavárának történelmi emlékeit *ismét életre keltsük* s ezáltal a főváros idegenforgalmának újabb lökést adjunk.

Műemlékeinkkel sok évtizeden át nem törődtünk. Igy pusztult el a székesfehérvári koronázó bazilika is, így kerültek lomtárba III. Béla királyunk és felesége, antiochiai Anna drága csontjai. Igy hordták széjjel a mérhetetlen történelmi becsű fehéregyházai (óbudai) templom romjait a budahegyvidéki sváb atyafiak s így bontották le, — Isten tudja miért? — a Bécsi-kaput is. Azt a Bécsi-kaput, ahol a turáni hős Abdurrahman basa elvérzett janicsárjaival s a jó magyarok nagy véráldozatokkal mentették meg a nyugati keresztény civilizációt.

A negyvennyolcas szabadságharc honvédei is úgy néztek a Bécsi-kapura, mint a magyar nemzet szabadságának zálogára, amelynek birtoklásáért Görgey Artúr egy hónapot töltött vitéz katonáival a bástyák alatt.

A világháborúnak és vörös forradalmaknak kellett jönnie, megaláztatásunk legfájdalmasabb korszakának, honszeretetben növekedett városi kormányzatnak, hogy a magyar történelmi mult ellen elkövetett hibákat legalább részben jóvátegyék.

A székesfőváros vezetősége — élén Szendy Károllyal — immár megtesz mindent a még meglévő műemlékeink megmentése érdekében. A nyár elején restaurálták a Margit-körúti Kis-Rókus melletti várfalat, Budavárának legalsó várövezetét.

Vörös terméskövekből formálva régi alakjának tökéletességében áll most már a Bécsi-kapu, — tömör ívelésben hirdetve a turáni magyar fajta erejét a budai várfalak fölött.

A jövő évben 250-ik évfordulója lesz Budavára visszafoglalásának a török nagyszultántól. Abban az évben avatják fel és adják át a forgalomnak az újjáéledt Bécsi-kaput, amely büszkén hirdeti országnak-világnak, hogy él még a magyar és büszkén áll ősi Budavára.

László Zoltán dr.

Igy leszünk fürdőország!

Az ősi koronázó városnak, Székesfehérvárnak régen van már szénsavas fürdője. Tavaly már ilyen vizű strandfürdőt is csináltak Mátyás Aladár építész tervei szerint. Magas, karcsú boltíveit olyan biztos kézzel formálta meg, mintha a turáni mult nézne a magyar jövőbe. Jó a hideg szénsavas víz, de a meleg még jobb, még értékesebb — mondották a fehérváriak. De ki varázsolja a meleg vizet, a karcsú oszlopoktól övezett medencébe? A felelet kézenfekvő volt, mert hiszen Pávai Vajna Ferenc híre nemcsak Székesfehérvárig jutott el. Budai főgeológusunk tervezett is már egy fúrást, de egy kicsit elszámította magát. Ő maga büszkélkedik azzal is legjobban, hogy fúrtak és kaptak is szénsavas vizet, de aztán egy öreg palába jutottak. Eleinte nem mutatkozott eredmény! Nem is fúrt senki sem ilyen kőbe azelőtt, de Pávai Vajna azért se állíttatta le a fúrót.

— Bátraké a szerencse! — szokta mondani és jött a meglepetés: gáz, sósvíz! A maga nemében páratlan mind a kettő. A víz nem szénsavas, hanem sós; a gáz sem szénsavas, hanem egy egész gázgyüjtemény. Minél mélyebbre fúrnak, a víz annál sósabb. Elmarad mögötte Szoboszló, Debrecen, Szeged, Pesterzsébet, mert nemcsak a víz, de a gáztartalom is egyre emelkedik.

Bátraké a szerencse! Új problémák, nemvárt kincsek! Székesfehérvár, ha elég élelmes lesz, olyan fürdőhelye lesz az országnak, amilyen még nem volt: szénsavas, sós-jódos vize páratlan lesz az egész világon.

Hajduszoboszló, Debrecen, Karcag, Szeged, a Margitsziget, a Juventus-forrás mind egy-egy diadalmas állomáshelye a magyar fürdő- és gyógyügynek — kineses valósága a szebb magyar jövőnek.

A SZÉKELY FŐREND

Irta: dr. vitéz primor Ákosfalvi Szilágyi László

Hazánk háromnegyed részének elvesztése az elszakított területek lakosságát és történetét az érdeklődés homlokterébe állította. Mivel ez az érdeklődés különösen a székelységgel szemben jut kifejezésre, ezért indokolt, hogy a székelyek rendi felosztásáról az alábbiakban egyetmást elmondjunk.

Az egyes nemes családok között különbséget teszünk a szerint, hogy azok belföldiek vagy külföldiek. A belföldi nemesség nálunk eredete szerint kétféle: magyar és székely nemesség. A magyar nemesség két rendre oszlik. A főnemesrend hercegi, grófi és bárói ranggal. A nemesrend, nemesi ranggal. A székely nemesség három rendre oszlik, ezek: a főnemesrend, primori ranggal. A lófőnemesrend, lófői ranggal és a nemesrend vagy gyalogrend, nemesi ranggal.

A székely főnemesek — primorok — rangja a székely nemesség hármas rendi felosztásán alapszik. (Mátyás király 1473. évi oklevele: Szabó Károly „Székely Oklevéltár" I. 219—221. Tripartitum III. rész 4. cím. Az 1790—1791. évi erdélyi országgyűlési jegyzőkönyve 460., 542—543. Az erdélyi udvari kancellárnak 435/1943. sz. előterjesztése, amelyet V. Ferdinánd király 1843 január 29-én kelt elhatározásával elfogadott. Dósa Elek „Erdélyhoni jogtudomány" I. 93. Wenzel Gusztáv „ A magyar magánjog rendszere" 3. kiad. I. 171. A belügyi, pénzügyi és igazságügyi minisztereknek 10.598/1868. B. M. sz. közös előterjesztése, amelyet I. Ferenc József 1869 II. 16-án kelt elhatározásával elfogadott.)

Miként a magyar főnemeseket a 15. század második felében „primores" (1490. évi tc. 1. §) és „proceres" (1495. évi tc. 1. §) néven nevezték, éppen úgy a székely főnemeseket is ebben az időben „primores"-nek (Mátyás király 1473. évi oklevelében: Szabó Károly „Székely Oklevéltár" I. 219—221) és „proceres"-nek (a székely nemzetgyűlés 1505. évi végzéseiben: Barabás Samu „Székely Oklevéltár" 220) mondták. Hóman Bálint m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter „Magyar Történet" c. műve III. kötetének 137—138. lapjain és Asztalos Miklós egyetemi tanár „A magyar nemzet története ősidőktől napjainkig" c. műve 117—118. lapjain foglalt megállapítások szerint a székely tisztviselőarisztokrácia — a magyar fejlődéshez hasonlóan — ugyanazon családok folytonos tisztségviselése révén hamarosan születési arisztokráciává alakult át, mely pontosan fedi a magyar főnemesi osztályt s melynek tagjait primoroknak nevezték.

Ennek az arisztokráciának — miként a magyar arisztokráciának is — születési arisztokráciává való tökéletes fejlődése akkor fejeződött be teljesen, amikor a király az ivadékokra is átszálló székely primori rangot privilégiális oklevéllel kezdett adományozni. Az első ilyen oklevél 1569-ből ismeretes (Szabó Károly „Székely Oklevéltár" II. 266). Ezt az arisztokráciát a 16. századtól kezdve a magyar nyelvű hivatalos iratokban és törvényekben *„főurak"* (1566: Szabó Károly „Székely Oklevéltár" II. 195), *„főnemesek"* (1571. évi törvény: Szilágyi Sándor „Erdélyi Országgyűlési Emlékek" II. 504., Szádeczky Lajos „A székely határőrség szervezése" 653. 1653. évi törvény: Approbata Constitutio III. rész 76. cím 10. cikk, a belügyi, pénzügyi és igazságügyi minisztereknek 10.598/1868. B. M. sz. közös előterjesztése, amelyet I. Ferenc József 1869 február 16-án kelt elhatározásával elfogadott), *„főrend"* (1653. évi törvény: Approbata Constitutio III. rész 76. cím 4. cikk) és *„úrirend"* (1791: Az 1790—1791. évi erdélyi országgyűlés jegyzőkönyve 647) kifejezésekkel nevezik. Minthogy azonban a „primor" rangjelzőszó megfelelőbben fejezi ki a rendi állást és egymagában is kétségtelenné teszi, hogy a vele megjelölt család vagy személy székely főnemes, ezért a közhasználatban és a hivatalos használatban ez vált általánossá.

A székely primorok helyzetét és tekintélyét Bornemisza Pál veszprémi püspök és Werner György királyi tanácsosoknak és királyi biztosoknak 1552-ben I. Ferdinánd magyar királyhoz intézett hivatalos jelentése világítja meg, mely szerint a székely nemesség első rendjének tagjai mintegy bárók vagy előkelők (quasi barones aut patricii), a második rend mintegy lovagrend (quasi equestris ordo) s a harmadik rend szintén nemes (omnes nobiles). (Szabó Károly „Székely Oklevéltár" II. 100—101. Az 1790—1791. évi erdélyi országgyűlés jegyzőkönyve 342.)

A primori rang megállapításának primori oklevél vagy az 1713. évi, illetve ezelőtti időből származó székely rendi jegyzőkönyvek bizonysága szerint a primori rendbe történt felvétel képezi az alapját.

A primorok címzését illetőleg meg kell jegyezni, hogy azokat az erdélyi grófokkal és bárókkal együttesen a 18. században „méltóságos" címmel kezdték illetni. Ennek az az alapja, hogy a magyarországi és az erdélyi szokás a főnemeseket méltóságolta, mely címzést az örökös főrendiházi tagsági joggal nem bíró magyar bároknak és grófoknak s rajtuk kívül még azoknak a külföldi főnemeseknek is megadta, akik magyar vagy erdélyi főnemességgel egyáltalában nem bírtak. A primorokat illetőleg ez azért indokolt, mert őket már 1552-ben a bárókhoz hasonlóaknak tekintették s mert a primori rendbe az ősi székely nemességnek kizárólag olyan előkelő családai tartoznak, melyeknek elődei ezzel a rendi állással már 1713 előtt valóban bírtak.

Ezideig az alábbi családok primori rangja állapíttatott meg hivatalosan: gróf Csikszentkirályi és Krasznahorkai *Andrássy*, báró Altorjai *Apor*, Bágyoni *Balogh*, Kálnoki és Hodgyai *Bedő*, Görgényszentimrei és Sámsondi *Berzenczey*, gróf Uzoni *Béldi*, Csikszentmártoni és Csikdelnei *Botskor*, Csikszentkirályi *Bors*, Tompai *Bothos*, Alsócsernátoni *Cseh*, Nagyajtai *Cserey*, Czófalvi *Csia*, Alsócsernátoni *Damokos*, báró Vargyasi *Daniel*, Makfalvi *Dósa*, Csikszentsimoni *Endes*, Patakfalvi *Ferentzi*, Fülei és Maroskoppándi *Fosztó*, Szombatfalvi *Gálffy*, Léczfalvi *Gyárfás*, Sepsiszentiványi *Henter*, Imecsfalvi *Imecs*, Szentábrahámi *Jakabházy*, gróf Köröspataki *Kálnoky*, Uzoni *Kuthi*, gróf Osdolai *Kuun*, gróf Szárhegyi *Lázár*, Küsmödi *Marton*, gróf Zabolai *Mikes*, gróf Hidvégi és Bodoki *Mikó*, gróf Hidvégi és Oltszemi *Nemes*, báró Lengyelfalvi *Orbán*, Tarcsafalvi *Pálffy*, Csikszentdomokosi *Sándor*, Csikszentmihályi *Sándor*, Csikszentmártoni *Szabó*, Esztelneki *Szacsvay*, Rétyi *Székely*, Ákosfalvi *Szilágyi*, gróf Nagyertsei és Gelenczei *Tholdalagi*, Kadicsfalvi *Török*, Ábránfalvi *Ugron*, Bágyoni *Váró*, Dálnoki *Veress*.

A magyar főnemességgel bíró primor családok nem akkor emeltettek a főrendbe, amikor grófi vagy bárói címet kaptak, mert — mint primorok — előbb is a főrend tagjai voltak. Ezek a családok grófi vagy bárói címük elnyerésekor ősi székely főrendiségük mellett a magyar főrendnek is tagjaivá váltak. Ilyenkor a már korábban birt főrendi álláshoz egy másik nemesi szervezet főrendi állása járult, ugyanúgy, mint amikor egy magyar báró külföldi báróságot vagy egy külföldi báró magyar báróságot kapott. Ezért a magyar főnemességgel is bíró primor családok mindenkor büszkén tekinthetnek azokra az őseikre, akik már a grófság vagy báróság megszerzése előtt is főnemesek, primorok voltak.

A városmajori templomtorony

Leszedték már az állványzatot a városmajori templom mellett épült hatalmas toronyról s csak most látni, hogy a modern vasbeton templom nem is az utolsó lépés volt a merész újítás útján, de talán még csak az utolsóelőtti sem.

A templomtól függetlenül épült egymagában álló nagy és masszív haranglábra eddig csak Olaszországban láthattunk példát. Aligha nem onnan hozta az ihletet Árkay Bertalan ehhez az új alkotáshoz. Az az érzésünk, hogy a városmajori torony azokat is ki fogja békíteni, akik a templomára idegenkedve néznek.

Nagy erővel, hatalmas lendülettel indul az égnek a torony. Nincsen semmi dísze, falát nem barázdálja se párkány, se fríz, nem díszíti se szobor, se festmény. Az egyetlen motívum, amely megélénkíti, az emeletről-emeletre megismétlődő ablakok. Tizennégy ablaksor van rajta alulról fölfelé ugyanennyi emeletnek megfelelően. Szemelőtt látjuk a tervező művész optikai fogását: az ablakokat emeletről-emeletre megkeskenyebbítve valamicskével, amint a torony maga is vékonyodik valamelyest felfelé haladtában.

A torony mégsem egészen dísztelen, mert tetejét a művész úgy oldotta meg, hogy kitakarta a falakból az építmény vázát. A három legfelső emelet a vasbetongerendák elmés elhelyezésétől kap érdekes építészeti megformázást. A három emelet egymás fölött elhelyezett tartógerendái összekötő vonalukkal keresztet rajzolnak s ez a keresztformáció kétszer ismétlődik a két emeleten. A torony teteje már szabad, de még nincsen helyén a korlát, amely összefoglaló vonala lesz a szerkezetnek. És nincsenek helyükön a harangok, amelyekkel az építőművésznek dekoratív szándékai vannak s a toronytető vázszerűségét igyekszik velük masszívabb hatásúvá tenni. A tornyot az építmény aljából kell megnézni, mert úgy érvényesül legjobban tömegének monumentális ereje és a toronytető áttört hatású, érdekes megoldása.

A további terv szerint a tornyot födött árkádsorral kötik össze a templommal és árkáddal fűzik egybe az új templomot a „kultúrház"-zá változtatott régi templommal is.

Egyelőre három harangot helyeznek a toronyba, de tervbe van véve az építésznek az az elgondolása, hogy harangjátékkal szereljék fel a torony tetejét. Húsz-huszonöt kisebb haranggal elragadó szép melódiákat lehetne a magasban kipengetni. Ehhez azonban nem kevesebb, mint 25.000 pengő kellene. Hogy ez milyen sok pénz, akkor válik megfoghatóvá, ha tudjuk, hogy az egész torony megépítése földmunkával együtt nem került többe 45.000 pengőnél. Még ennél is kevesebb lett volna a költség, ha alapozás közben komplikációk nem jelentkeznek a templom és a torony között a föld alatt jó mélyen vonuló beboltozott Ördögárok miatt.

A torony méreteiről az alábbi számadatok adnak fogalmat. Az alapja 6.5×7.5 méteres négyszög, magassága 60 méter. A torony falai vasbetonból valók s ez anyag természetének megfelelően vékonyak: mindössze 15 centiméter a vastagságuk. A toronyszerkezet vázrendszer. Vasbeton pilléreken nyugszanak az emeletek és a pillérek közeit töltik ki a falak.

A torony ugyan elsősorban az Úr nagyságát és a hívek hozzávágyódását hirdető jelkép, de gyakorlati rendeltetése is lesz. Az alsó négy emeletsoron irodahelyiségek lesznek az egyházközség különböző hivatalai számára. A toronyba a tetőig fel lehet menni lépcsőkön a harangokig. Amint elkészül odafönn az alsó terraszt körülzáró korlát, elragadó kilátásban gyönyörködhetnek majd azok, akik nem sajnálják a fölkapaszkodás fáradságát.

16 filléres autobusz-szakaszjegy érvényességét, amelyet a 3/A autobuszvonalon a Krisztina-tér és a Ferenc József-tér között rendszeresítettek, az ezen a vonalon közlekedő valamennyi viszonylatra kiterjesztették. A 2-es, 3-as és 4-es viszonylaton a Krisztina-tér és a Ferenc József-tér, az 5-ös, 9-es, 16-os és 16/A viszonylaton a Ferenc József-tér és Clark Ádám-tér között, végül a 14-es viszonylatban a Clark Ádám-tér és Krisztina-tér közötti vonalrészen érvényes a 16 filléres szakaszjegy.

Befőttes üvegek,
virágcserepek, játékok,
keretezés, üvegezés
HOFFMANN
üveg-, edény-, porcellánüzletében
II., HIDEGKUTI-ÚT 5. TELEFON: 64-7-98
A Zugligeti és Pasaréti egyesület tagjainak kedvezmény!

Szentimrevárosi élet

A „Buda-Alsóvárosi Egyesület" november 20-án tartotta a „Budai Rózsakert" vendéglő különtermében november havi rendes választmányi ülését, amelyet *Mikola* Géza dr. ny. postaigazgató, ügyvezető-elnök nyitott meg. Megható szavakkal emlékezett meg az egyesület tb. választmányi tagjának, *Viraág* Béla főszerkesztőnknek hirtelen elhúnyt feleségéről, Buda nagyasszonyáról. Azután a környék legégetőbb kérdését, a HÉV ügyét tárgyalták. A Fehérvári-úti vonalnak az albertfalvai határra való kiszorítását sürgették s addig is, amíg ez megtörténhetik, legalább ezen a vonalon a BSzKRT tarifájának és menetrendjének sürgős behozatalát követelték. Az elvi döntés végrehajtását szorgalmazták. Megemlékezett a választmány a Simplon-mozgóban az egyesület nagy értekezletének impozáns sikeréről, amely szintén a HÉV kérdését tárgyalta. A választmányi ülésen ezután a XI. kerület elhagyatott részeinek közműveiről és útjainak fejlesztéséről referált *Kanta* Jenő kerületi mérnök, aki külön elismerést érdemelt ki azért, mert kötelességén jóval túlmenőleg dolgozik a kerület utainak járhatóvá tételén, minden panaszt, sérelmet igyekszik orvosolni. Ezért a választmány elismerését fejezte ki. Majd a „Buda-alsóvárosi polgári lövészegyesület" ügye került sorra. Az ugyanekkorra egybehívott értekezleten megjelent tagok tekintélyes része bejelentette a lövészegyesületbe való belépési szándékát. Négy új tagot is felvett a választmány a „Buda-Alsóvárosi Egyesület" kebelébe. A felmerült kérdésekhez ismert ékesszólással szólt hozzá *Leber* János dr. főtitkár, továbbá *Gömöri* Győző örökös tb. elnök és *Szigethy* Lajos alelnök szólaltak fel nagy tetszéssel. A népes választmányi ülés végeztével a megjelentek még sokáig együtt maradtak barátságos eszmecserére.

A Várhegyet csúfító házak tetőszerkezetét lebontják

A főváros vezetősége és a Közmunkák Tanácsa az utóbbi időben különös gondot fordít arra, hogy a Várhegy természetes szépségét elhibázott építkezésekkel — mint a multban történt — ne rontsák. Ezért a Közmunkatanács a városrendezési és magánépítési ügyosztállyal történt előzetes tanácskozások után most újból megállapította, illetve szabályozta a Várhegy nyugati oldalának, tehát a Vérmezőre néző lejtőnek beépítési módját. A különleges építési szabályok az Attila-utca, a Vérmező-út, a Logody-utca, Körmöczy-utca, Lovas-út, Gránit-lépcső, Mikó-utca és ismét az Attila-utca által határolt területre vonatkoznak. Az említett területre az egyik új építési szabály kimondja, hogy az épületek legfelső részének — különösen a Lovas-úton 5 méterrel alacsonyabbnak kell lennie a Várbástya szintjénél és ezen az útvonalon a házakat csak terrasztetővel és tetőkerttel szabad ellátni, külön tetőt építeni nem szabad. Korlátozták az épületmagasságot az Attila-utcában is. A Körmöczy-utcától kezdve az Attila-utca, Vérmező-út, Logody-utca és Körmöczy-utca által körülvett tömbnek az Attila-utca és a Vérmező-utcai telkein olymódon szabad építkezni, hogy az épület legfeljebb 19 és fél méter magas lehet, a tető gerince pedig az épület külső magasságától számított öt méternél magasabbra nem nyulhat. Folyamatban van a Várhegy keleti, tehát Dunára néző lejtőjének újabb szabályozása is, ahol szintén korlátozni fogják az építkezéseket és lényegesen alacsonyabb házakat szabad a jövőben építeni, mint eddig, sőt szó van arról is, hogy egyes kiugró épületek legfelső emeletét, vagy tetőszerkezetét a harmonikus városkép érdekében el fogják távolítani.

Villanyáramlopásért egy hónapi fogház!

Figyelemreméltó ítéletet hozott egy lopási ügyben a büntetőtörvényszék. Nemrég a Székesfővárosi Elektromos Művek egy villanyszerelő villanyóráját tartozás miatt kikapcsolta. Az Elektromos Művek közegei egy este meglepetésszerűen vizsgálatot tartottak és megállapították, hogy a szerelő az Elektromos Művek tudta és beleegyezése nélkül a villanyt ismét bekapcsolta.

Minthogy a jogtalan áramvételezés tételes törvényeink szerint lopásnak minősítendő, az Elektromos Művek a villanyszerelő ellen bűnvádi feljelentést tett. Ebben az ügyben most ítélt a büntetőtörvényszék Fonyódi tanácsa és a villanyszerelőt áramlopás vétsége miatt egy havi fogházbüntetésre ítélte.

Különös jelentőséget az ad az ítéletnek — amely egyébként még nem jogerős — hogy ilyen szigorú büntetést állapít meg. Ez valószínűleg annak tudható be, hogy az áramlopást éppen egy villanyszerelő követte el.

Régi budai házcímerek

Írta: Dr. MARGITTAY RIKÁRD

A házak számozása csak a mult század elején terjedt el nálunk. Két-háromszáz év előtt a városok utcáinak még nem volt neve és számok sem jelezték az egyes házakat, ami miatt bizony elég nehezen lehetett a keresett személy lakóhelyét megtalálni. De hiába is írták volna ki az útelnevezést a régi budai ház falára, mert ezt a legkevesebb ember tudta volna elolvasni, lévén akkor az írás-olvasás tudománya még a nemesség köreiben is elég ritka erény.

Akkoriban a nagyobb városok, mint Buda, Prága, Bécs, a tájékozódás megkönnyítésére úgy segítettek magukon, hogy a háziurak különböző útbaigazító jelvényeket faragtattak rendszerint kőből a kapu fölé, amelyről nemcsak az illető ház, de néha az egész utca is elnevezést nyert. Bécsben és Prágában még ma is igen sok házon láthatók ezek a jelzőszobrocskák, míg nálunk, sajnos, nem nagyon ügyeltek ezek megóvására s azokból már csak kevés maradt fenn. *Fontos volna ezentúl vigyázni arra, hogy az évszázados házak lebontásakor azok helyükből óvatosan kiemelve, múzeumba kerüljenek.* A falaink közé kerülő s elsősorban eredetiséget kereső idegen figyelmét pedig fel kell hívni a régmult idők ábécéjét őrző ama házcímerekre, amelyek még eredeti helyükön vannak.

Sajnos, például a „Zu den 3 Herzen" címerű ház, amely a mai Tégla-utcának „Szívutca" nevet adta, ma már nincs meg, a „Hőttan fekvő Veronika ház" is eltünt az Attila-körút 47 alól s csak nemrég dőlt össze a bontócsákányok csapásai alatt a Margit-körút 55. szám alatti 270 éves törökkorbeli vályogház áhítatos Szűz Mária jelzőcímere, hogy helyet adjon a hétemeletes üvegpalota neoncsöves harsogó fényáradatának...

Gyermek és család

— Előadássorozat —

A városmajori egyházközség Credó férfiegyesületének rendezésében magas színvonalú kultúrest volt november 15-én a „Prohászka Ottokár" kultúrházban. Elnöki megnyitójában Bogsch Géza ny. áll. titkár rámutatott létünk nagy problémájára: — a család, a gyermek mentésére, a válási statisztika emelkedésének, mint súlyos nemzeti csapásnak szomorú következményeire, az ártatlan gyermek sorsát illetőleg... Végh Sándor hegedűművész Péter József zongorakíséretével művészi hegedűszámokat adott elő.

Knebel Miklós dr. pápai kamarás a mai Oroszországról beszélt, ahol a legutóbbi időben heteket töltött. Hosszú, mindvégig lebilincselő előadását igen nagy érdeklődéssel hallgatta a termet megtöltő közönség. Közbiztonság Oroszországban: — az emberek egymástól félnek... — Bíráskodás: ügyvédek ingujjban, egy péksegéd ingujjban, egy piaci kofa, egy leány az utcáról, aki bírói funkciója közben a száját pirosítja — ezek hoznak ítéletet...

Akitől lopni lehet, az már burzsuj...

Aki a nőt magántulajdonnak tekinti, az már nem szovjet...

Munkamegosztás: inkább a nőkkel dolgoztatnak, az olcsóbb!...

Gyár van rengeteg, de nincsen szakképzett munkás, a drága berendezést a hozzá nem értő kezek hamarosan tönkreteszik.

Családi élet: ünnep nincsen, de van tíznaponként teljes szabadság, külön az asszonynak, külön a férjnek...

H. Balázsy Lujza.

Újabb nagy alkotások a Balaton mentén

A Balaton-kultusz erősen fejlődik s a Balaton rajongói máris számos sikert könyvelhetnek el. Az idegenforgalom évről-évre emelkedő vonalat mutat és a BIB, valamint idegenforgalmi vállalataink már nagyban készülnek az 1936-os évi tavasz-nyári főévadra.

Balatonfüreden a szent Benedek-rend agilis főjószágkormányzója: *Gácser* József szerzetes-tanár iniciatívájára új szállodát épít az apátság a nem-beteg, hanem mulatni, és üdülni vágyó közönség számára, eltűnik a parti sétányról a régi, idomtalan fa-kikötő s helyébe modern új, nagy hajó-kikötőt épít az állam a mostani jacht-építő helyén, amely mellé nagy strandfürdő épül s így Füred modernizálása megkezdődött s nem fog Európának e legrégibb, egykor turáni fejedelmek, ind királyok, római császárok, kelta uralkodók gyógyhelye, magyar nagyurak kulturális és politikai központja, ősi híréhez hűtlenné válni.

Tihanyban is nagy újítások lesznek. *Abonyi* István kormányfőtanácsos, a magyar sakkozók elnökének, id. *Mangold* Gusztáv szerkesztőnek és *Haverland* Antal felvonógépgyárosnak kezdeményezésére a tihanyi úrbéri közbirtokosság a biológiai intézettől az apátsági templomhoz sikló-vasutat, 50 szobás turista szállodát, söröző-borozót, turista kilátótornyot építtet, mely nemcsak hiányt pótol, de nagyban emelni fogja az ősi, több évezredes kulturális multtal bíró Tihany értékét az egész világ előtt.

diósi cipőszalonban VI, teréz-körút 1/b
telefon: 10-3-92 **belvárosi nivójú modellek**

Balatonfüred falu megnyitja az idegenforgalom számára a híres *Lóczy*-cseppkőbarlangot, amely egyedülálló Túladunán.

Tárgyalások folynak egy Balatonfüred mellett építendő iparos-üdülőház, fővárosi tisztviselő szálló és katonai (folyamőrségi) telep létesítése érdekében.

Lovas községben a Magyar-Hollandi Bank tervez tisztviselői szanatóriumot a Királyvölgyben és a malomréti szénsavas ásványvízforrást is feltárják és a közönség számára hozzáférhetővé teszik.

Csopakon a budai Irgalmas-rend nagy strandfürdője elkészült már s a tavasszal megnyílik, addigra elkezdik a tervezett szanatórium építését is.

Siófokon újabb szállodák épülnek OTI s MABI-kölcsönnel.

Az új Grác—Buda közti műút építését kiadták, sajnos, nem közvetlen a Balaton mellett fut, hanem Veszprémen át. De Devecserből összekötő utat kap Sümegen és Tapolcán át a Balatonhoz és Veszprémből is a vadregényes Nosztor-völgyén keresztül Csopak—Balatonfüredre.

Nagy reményekkel néznek a balatoni érdekeltségek az új esztendő elé, melyben a szent Bál Tava s ősi fürdői új köntösben fognak a közönségnek bemutatkozni. *L. Z. dr.*

Üzemi évkönyv

— Megjelent a fővárosi üzemek első hivatalos almanachja —

Valóban hézagpótló könyv hagyta el az elmult napokban a sajtót: *Reminiczky* Lajos tanácsjegyző szerkesztésében megjelent a főváros üzemeinek és részvénytársaságainak első évkönyve. A könyv előszavát maga *Szendy* Károly polgármester írta, aki a könyvhöz írt előszavában rámutat arra, hogy évenként számos könyv és naptár hagyja el a sajtót, amelyek a székesfőváros közigazgatását különböző szempontokból ismertetik és tájékoztatják a közönséget, miként kell a hivatalokban eljárnia. A polgármester azért rendelte el az üzemi évkönyv összeállítását, mert olyan könyv, amely a székesfőváros önálló vagyonkezelésű intézményeit és részvénytársaságait ismertette volna, mindezideig nem jelent meg.

Morvay Endre dr. tanácsnok, a világkiállítási és közüzemi ügyosztály kiváló vezetője, a tőle megszokott energiával hajtotta végre a polgármester elhatározását és ennek köszönhető, hogy a könyv minden tekintetben megfelel a hozzáfűzött várakozásoknak.

A könyv hivatalos címtári anyaga nemcsak belső vonatkozásban — az érdekelt hivatalok és alkalmazottak szempontjából, nélkülözhetetlen, hanem a törvényhatósági bizottság, az üzemek választmányai, az üzemi ügyekben tájékoztatást kereső közönség, továbbá a kereskedelmi és ipari körök szempontjából is. A könyv magában foglalja az egyes üzemek és részvénytársaságok keletkezésének történetét is és ismerteti röviden azok pénzügyi viszonyait és árszabását is.

IV. Károly király élete és politikája

(LAJOS IVÁN dr. könyve)

IV. Károly király a magyar történelem egy szakának dominánó tényezője volt, éppen ezért *Lajos* Iván dr. könyve az események és források tárgyilagos szemlélése esetén a magyarság széles köreiben érvényesülhetett volna. A könyvolvasó kultúrközönséget nem szabad olyan átlátszó tendenciával befolyásolni, amelynek egyetlen célja a legitimizmus igazolása. Ha ezek a tendenciák jogosultak is: engedni kell, hogy a jóindulatú konzekvenciákat maga az olvasó vonhassa le. Előnye a könyvnek, hogy *IV. Károly* környezetének tagjait eseményeken és forrásokon át világítja meg, viszont a jellemek megrajzolása sok ellentmondást mutat. A szerző erőszakosan hárítja át a történelmi felelősséget a Habsburg-házról a katonai és politikai vezetőkre. *Lajos* Iván dr. mégis jó munkát végzett azok számára, akik a Magyar Nők Szeatkorona Szövetsége kiadói szempontjait nem respektálják, mert ez a mű közelebb hozza a tragikus sorsú király életét a megértéshez, bemutatva azokat az erőfeszítéseket, amelyeket *IV. Károly* a béke érdekében és a magyarság politikai értékelése tekintetében történelmileg igazolható módon kifejtett.

Hallóssy István jubileuma

Húsz éve annak, hogy Hallóssy István dr., a Nemzetközi Vásár igazgatója a Kereskedelmi és Iparkamara szolgálatába lépett. Ez alatt a húsz esztendő alatt különösen a Nemzetközi Vásár fejlesztésével és propagálásával felmérhetetlen szolgálatokat tett a magyar iparnak és kereskedelemnek. Hallóssy István dr. a legkitünőbb adminisztratőrnek bizonyult és különösen külföldi relációkban ért el eredményeket, amelynek segítségére volt a közel keleten szerzett tapasztalata és bő nyelvtudása. Hallóssy Istvánt 20 éves jubileuma alkalmából szivből jövően és bensőségesen üdvözli az egész közgazdasági élet.

A magyar dal diadala

Az élet kényszerű valóságain túl létezik egy álomvilág, amelyre az örök eszmény, az örök szépség utáni vágyakozás aranyporát hintette az emberi lélek. Ebben az álomvilágban keres magának utat a művészet is, amely az áhítat meleg sugarába szeretné ringatni egész földi létünk rejtelmes voltát.

A művészetek világában a dal a lélek legőszintébb vallomása, amely mögött mindig két érzés határolja a gondolatokat: a könny és mosoly. Minden nemzet lelkületét meg lehet ismerni népi dalaiból. Mintha ezeréves történelmünk minden könnyforrása azért patakzott volna nemzetünk életében, hogy kitermeljük azokat a szivárványos érzelmeket, amelyek valójában a nép szivéből és ajkáról fakadtak, de igazában az örök turáni őserő megnyilatkozásai művészi értelemben is.

A magyar népdal a háború után mintha hosszú éveken át száműzve lett volna — a modernkedés, a divatirányító, a jazz őrületébe kábították a dal szépségei után vágyódókat. Ma azonban diadalmasan vonul be a magyar dal nemcsak a koncert-termekbe, de a kávéházakba is — mindenhová, ahol magyarok magyarokat gyönyörködtetnek. Örömmel számolunk be erről a jelenségről, mint ahogy örömmel és ujjongó szívvel hallgatja a budai közönség a budai Stambul-kávéházban *Sebő* Miklóst, az istenáldotta tehetségű művészt, aki valóságos kultúrmissziót teljesít a magyar népdal esodálatos interpretálásával. *(Sz. M.)*

A készülő Dunahidakról

Egyre fokozódó tempóban folyik a *Boráros-téri híd* építése. A budai oldalon a Duna közepéig már fel van szerelve a híd vasszerelvénye és még ebben a hónapban a pesti oldalon kezdik meg a pillérépítéseket. Nincs kizárva, hogy ilyen tempó mellett a híd a kitűzött időnél hamarabb elkészül.

Eredetileg 1937 végére tervezték a hídnak megnyitását, előreláthatólag azonban már nem lesz kétévi munkára szükség és 1937 első hónapjaiban átadhatják a forgalomnak Budapest új Dunahídját.

Tekintettel arra, hogy az új híd budai oldala most még beépítetlen terület, előbb ott végzik el a rendezési munkákat is. Hamarosan hozzáfognak a budai terület teljes rendezéséhez, a hídfőhöz vezető utak kiépítéséhez, ami a jövő nyárig el is készül.

A pesti oldalon, a Boráros-téren, a jövő év derekán hajtják végre a nagyszabású területrendezést, amelynek során a tér szintjét több méterrel emelik, a tér közepén társasszerű mélyedés keletkezik, amely a nagykörúti villamosok visszaforduló helyéül fog szolgálni.

Igen előrehaladott stádiumba jutott a *Margit-híd* kiszélesítésének munkája is. A pillérek meghosszabbítása már mindenütt megtörtént és most már kezdik bontani az állványzatot. Tavasszal már felszerelik a kiszélesített rész vasszerelvényeit és haladék nélkül hozzákezdenek a hídon a villamossínpárok középrefektetéséhez.

Azok a hírek, amelyek az *óbudai híd* építéséről jelentek meg, koraiak, mert amíg a Boráros-téri el nem készül, az óbudai híd építéséhez nem kezdenek hozzá.

A Magyar Általános Ingatlanbank Rt. igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztikara mélyen lesujtva tudatja, hogy az intézetnek megalapítása óta vezetője, irányítója

Dr. HALOM DEZSŐ
m. kir. kormányfőtanácsos,

a Magyar Általános Ingatlanbank Rt. alelnök-vezérigazgatója, a Magyar Általános Takarékpénztár Rt. igazgatósági tagja, stb. november 24-én elhúnyt.

A megboldogultban jeles képességű, kristálytiszta jellemű férfiút tiszteltünk, akiben a polgári kötelességtudás erényei nagy látókörrel, műveltséggel, tudással párosultak. Benne nemcsak vezetőnket tiszteltük, hanem a megbízható hű barátot és a tisztikar megértő, melegszívű, jóakaratú támogatóját. Az ő távozása nagy ürt hagy hátra.

Megfogadjuk, hogy emlékét mindig szerető kegyelettel fogjuk megőrizni.

SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi- és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

Személyi hírek

SZENDY KÁROLY polgármester elvállalta a budapesti cserkészkerület díszelnökségét és kijelentette, hogy mivel nagyraértékeli a magyar cserkészek munkáját, a díszelnöki méltóságon kívül dolgozó-cserkész is kíván lenni.

REMÉNYI SCHNELLER LAJOS országgyűlési képviselőnek, az Altruista Bank vezérigazgatójának a pénzügyi élet terén szerzett érdemei elismeréseül a kormányzó a II. oszt. magyar érdemkeresztet adományozta.

SZENTE MIKLÓS nyug. székesfővárosi tanácsnoknak, a volt III. kerületi elöljárónak, a kormányzó a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta négyévtizedes közszolgálata alatt kifejtett odaadó és buzgó tevékenysége elismeréseül.

OREL GÉZA dr. főigazgatót, a jeles közgazdasági írót, hazánk legrégibb kereskedelmi alakulata, a győri Lloyd tiszteletbeli tagjává választotta azzal az indokolással, hogy az eladás lélektanának szinte egyedüli művelője tudományos téren Magyarországon.

ZLINSZKY LÁSZLÓNAK, a Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár Rt. ny. vezérigazgató-helyettesének a kormányzó a m. kir. kormányfőtanácsosi címet adományozta.

MÁRTONFFY MÁRIUSZ tanácsjegyzőnek az Elektromos Művek igazgatójává való kinevezését az állami felügyeleti hatóság jóváhagyta s ennek folytán a fővárostól az Elektromos Művek státusába került.

FRIDRICH LAJOS műszaki főtanácsos a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben nagyértékű előadást tartott a budavári koronázó főtemplom (Mátyás-templom) folyamatban lévő restaurálásáról.

DOMONY MÓRIC dr. min. tanácsost, a Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Rt. vezérigazgatóját nyugalombavonulása alkalmával a kormányzó a II. osztályú érdemkereszttel tüntette ki.

POSCH GYULA dr.-ral, a Pénzintézeti Központ vezérigazgatójával akarják betölteni a Pénzügyi Szindikátus alelnöki állását.

KOMLÓS PÁLNAK, az Angol-Magyar Bank ügyvezető-igazgatójának negyedszázados szolgálati jubileumát ünnepelte a bank vezetősége és tisztviselői kara.

OETL-PÁLFFY DÉNES országgyűlési képviselőt a Magyar Acélárugyárt Rt. igazgatósága a vezérigazgatói teendők vezetésével megbízta.

KÁLLAY RUDOLF, a Magyar Általános Hitelbank ügyvezető-igazgatójának a kormányzó a II. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta.

BOGSCH GYULÁNAK, a Futura Rt. igazgatójának a kormányzó a m. kir. gazdasági főtanácsosi címet adományozta.

DÉSCHÁN ACHILL dr. miniszteri tanácsost, a Pénzintézeti Központ vezérigazgató-helyettesét, a felülvizsgáló és kiegyenlítő hivatal igazgatóját az igazgatói tisztsége alól saját kérelmére felmentették és MAKRA ZOLTÁN dr. pénzügyminiszteri miniszteri tanácsost a felülvizsgáló és kiegyenlítő hivatal vezetésével megbízták. A kormányzó Déschán Achill dr.-nak a II. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta.

FEY ŐRNAGY volt német szövetségi minisztert beválasztották a Dunagőzhajózási Társaság igazgatóságának tagjai közé és nyomban a társaság elnökévé választották meg.

Terv a Várbazár átalakitására

Budapest fürdőváros kiépítésének programmjában előkelő helyet kapott a Várbazár átalakításának terve. Az ötlet Lichtmann Győző volt fővárosi főmérnöké, aki rámutatott arra, hogy a Budapestre látogató idegenek főképpen fedett sétányt és kurszalont nélkülöznek, pedig ezt a kívánságukat könnyűszerrel teljesíteni lehetne, ha Ybl Miklósnak gyönyörű alkotását, a Várbazárt fedett sétánnyá alakítanák át.

A Várbazárt, amely 55 évvel ezelőtt épült, előbb-utóbb úgyis alaposan tatarozni kell. A számítások szerint csupán a nedvesség elleni szigetelés 210.000 pengőbe kerülne, a külső tatarozás pedig további 80.000 pengőbe. Célszerűbb tehát, ha ezeket a költségeket mindjárt arra használják fel, hogy a Várbazárt fedett sétánnyá alakítanák át.

A Budai Kioszk épületét kurszalonná lehetne átalakítani. Ez az épület valamikor a királyi vár vízműtelepe volt. Hatalmas pincéje van s ebben a pincében a kurszalon fűtőberendezését állíthatnák fel.

A számítások szerint 600.000 pengőbe kerülnének ezek az átalakítások, s Budapesten lenne a világ egyik legszebb ivócsarnoka és kolonnádja, amely a világ egyik leghosszabb fedett sétánya lenne.

HIREK

A folytonos érdeklődés meleg hangjában Buda egész társadalmának szive dobban Viraág Béla felé, aki komoly kezelést igénylő betegséggel fekszik ismét a Korányi-klinikán. Egy hosszú élet munkássága és legutóbb a családi gyász viselték meg főszerkesztőnk egészségét, de a kezelőorvosok véleménye szerint minden remény megvan arra, hogy Viraág Béla szívós fizikuma megbirkózik ezúttal is a betegséggel és rövidesen visszakerül árvánmaradt íróasztalához, ahonnan a betük erdejéből annyi életté valósult elgondolás sugárzott — ősz főszerkesztőnk tolla útján — Buda életébe.

Sipőcz Jenő főpolgármestert meleg ünneplésben részesítették névünnepe alkalmából. Az üdvözlések során megjelentek a főpolgármesteri hivatal tisztviselői kara, *Szendy* Károly polgármester, *Liber* Endre és *Lamotte* Károly alpolgármesterek, valamint az egész tanácsnoki kar és kifejezték jókívánságaikat a főpolgármester előtt. A kerületi elöljárók után a FANSz küldöttségét fogadta Sipőcz Jenő. *Usetty* Béla a NEP székesfővárosi szervezetének népes küldöttségét vezette a főpolgármester elé, aki az üdvözlő szavakra meghatottan válaszolt és hangoztatta, hogy rendkívül fontosnak tartja, hogy a két kormányzópárt a fővárosban megtalálja azt a harmóniát, amely a békés alkotómunka biztosítéka. Az üdvözlések során testületileg fejezték ki jókívánságaikat a főpolgármester előtt a városházi újságírók, akiknek nevében *Kelemen* Géza biztosította Sipőcz Jenőt a sajtó változatlan nagyrabecsüléséről.

Duday Alajos dr. szfőv. tanácsnokot, a XI. ker. közszeretetben álló elöljáróját a *Szent Adalbert egyházközség* — a nyáron elhúnyt nagyérdemű *Mátrai Antal* helyébe — világi elnökévé nagy lelkesedéssel választotta meg. *Duday* Alajos dr. a tisztséget elfogadta és november hó 22-én mutatkozott be az Egyházközség közgyűlése előtt.

Mindgyakrabban jelennek meg a külföldi sajtóban cikkek Budapest szépségeiről. Legutóbb Svédország egyik legtekintélyesebb és legelterjedtebb lapja, a „Göteborge Handelsoch Sjörfarts-Tidning" emlékezett meg Budapest Fürdővárosról. Megállapítja a svéd cikkíró, aki a Gyógyhelyi Bizottság és a budapesti idegenforgalmi rovatvezetők szindikátusa meghívására látogatott el hozzánk, hogy „Budapest a legtökéletesebb város, amely gyógyerejű forrásaival, elegáns szállodáival és csodás természeti fekvésével magában egyesíti mindazt, ami naggyá, széppé és vonzóvá teszi egy modern nagyváros életét. A beteg gyógyulást, az üdülő nyugalmat és szórakozást, a turista a legérdekesebb látványosságokat találja Budapesten, Európa kétségtelenül legszebb fővárosában, Magyarország ünnepi fényárban úszó, vendégszerető metropolisában.

Különös találkozása az eseményeknek, hogy a Hollós Mátyás Társaság három országosnevű író tagjának esik egybe a jubileuma. *Viraág* Béla író és újságírói munkásságának ötévtizedes jelentőségével ismételten foglalkoztunk. Jubileumának visszhangja már ott él Buda minden polgárának a szívében, ott él a társadalmi alakulatok azon elhatározásában, amely szerint lapunk ősz főszerkesztőjének jubileumát egész Buda ünnepévé avatják. De örömmel számolunk be azokról a lelkes ünnepeltetésekről is, amelyekben *Sziklay* Jánost részesítik, aki 60 esztendő óta melegszívű, eleven tollú harcosa a magyar parnasszusnak. A jubilánsok között legfiatalabb a Hollós Mátyás Társaság katona-poétája, *Vályi Nagy Géza*. Az ő írói munkássága mögött is 25 esztendő van már, könnyzivataros határkövei a trianoni végzetnek, amelynek golgotás fájdalmát és a magyar föltámadásban való hitet senki szebben meg nem énekelte.

Ünnepre készül a Hollós Mátyás Társaság — a jubileumok gazdagon sugárzó ünnepére. Azok a jegyzőkönyvi lapok, amelyeken a legközelebbi ülésen megörökítik a jubiláló három író érdemét, aranylapjai lesznek a társaság évkönyveinek.

Szerzői estjét rendezte Domokos Géza dr., a Szt Imre Szanatórium Egyesület főorvosa, f. hó 17-én a Zeneakadémia nagytermében. Szebbnél szebb nótákat hallottunk kitűnő művészek előadásában a 150 tagú cigányzenekar kísérete mellett. A jólsikerült hangsersenyen legnagyobb tapsot *Gesztes* Gabriella énekművésznő aratta. Eddig csak mint kitűnő tanárnőt ismertük, de nagy nyeresége a hangversenydobogónak is. A hangversenyt, melyet *Szentiványi* Kálmán konferálása tett változatossá, *Usetty* Béla orszgy. képviselő bevezető előadása nyitotta meg. (—)

Budai Klub fennállásának 10-ik évfordulóját azzal ünnepelte meg, hogy a Margitkörút 48. szám alatti új helyiségeit felavatta. Az ünnepi vacsora első felszólalója *Harrer* Ferenc dr. elnök volt, aki magasszárnyalású beszédben méltatta a Budai Klub jelentőségét. *Bárczy* István dr. ny. igazságügyminiszter, díszelnök, *Hegedüs* Miklós dr. ügyvezető alelnök, *Orbók* József dr. főtitkár, *Vadász* Mihály alelnök, m. kir. kormányfőtanácsos, *Wolf* Jenő m. kir. kormányfőtanácsos, *Bicskei* Jenő műszaki főtanácsos, *Spanyol* Sándor Hév. igazgató felszólalása után még a késő éjféli órákban is együtt maradt a lelkes hangulatú társaság, ünnepelve a tízéves jubileumot.

Budai Társaskör *Viraág* Bélát, lapunk főszerkesztőjét legutóbbi közgyűlésén választmányi tagnak választotta meg.

Budai művészek közreműködésével zártkörű magyar estét rendez november 30-án, szombaton este 8 órai kezdettel a Nemzeti Egység III. kerületi táborának művészi csoportja a Korona-Vigadó különtermében. *Farkas* Imre dr. ny. min. tanácsos, a népszerű író és zeneszerző tartja a megnyitó előadást. A magyar dalirodalom régi és legújabb gyöngyszemei kerülnek előadásra. A szebbnél-szebb magyar dalok műsorát *Sánek* Péter tilinkóművész előadása, *Szabó* Margit előadóművésznő tréfás jelenetei tarkítják. Belépődíj nincs!

Budai zenebarátok egyesülete védnöksége alatt álló Budapesti Szimfónikus Zenekar ismét megkezdte hangversenyeit a Budai Vigadóban. A mult szezonban 45 hangversenyt adott a zenekar s az idén 8 bérleti hangversenyt hirdet a Budai Vigadóban. A Budai Zenebarát Egyesület évi tagsági díja 20 pengő, a tagsági igazolvány a 8 bérleti hangversenyre díjmentes belépőjegyül szolgál.

Autós idegen Bécs felől a Hidegkúti-úton épülő új országúton érkezik a fővárosba, mert a bécsi országút budapesti betorkolását szebb környezetbe helyezik át. Az óbudai útvezetés ugyanis az egész környék sivársága, a téglagyárak gödrei, a környék apró házacskái miatt nem alkalmas arra, hogy az autón érkező idegenek kellemes benyomást szerezzenek, amikor a főváros határát átlépik. Azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a bécsi országutat Pilisvörösvárnál tereljék el mai irányától, Solymár községen át Pesthidegkútig vezessék és ott kapcsolják be a Hidegkúti-útba. Ez az útvonal olyan területeken halad át, amelyek már az első percben a legkellemesebb és leggyönyörűbb benyomást keltik a hozzánk érkező idegenekben. A jövő év tavaszán meg is kezdik a nagyszabású új útépítést. A fővárosnak negyedmillió pengő kiadást jelent ez a munka, de bizonyos, hogy a növekvő idegenforgalom megéri ezt az áldozatot.

Eltávolítják az utcákról a bódékat és az ordító reklámtáblákat. A belügyminiszter locsolás helyett elrendelte az utcák éjszakai mosását. Külön úttestek épülnek a kerékpárosok számára, a villamos vágányokat pedig az úttest közepére helyezik át. Mindezt a főváros fejlődő autóforgalma teszi szükségessé.

Apponyi grófnő boltjáról hírt adtunk már november 2-iki számunkban, közölvén, hogy a Vár egyik legelőkelőbb házában, néhai *gróf Apponyi Albert* palotájában P. A. J. jelzéssel üzletet nyitott leánya, *gróf Pálffy* Ferencné, Apponyi Júlia. Ez a hír nemesak a magyar, hanem az egész világsajtót bejárta és nagy feltűnést keltett a magyar társadalom minden rétegében, akik közül számosan keresték fel bevásárlás céljából az Apponyi-palotát. Rövidesen olyan nagyszabású lett az új üzlet forgalma, hogy üzlet-áttelepítésre kellett gondolni. November 25-től kezdve Apponyi Júlia grófnő üzletét a Váczi-utca 11/B számú házba helyezte át, ahol nagyszámú és a társadalom minden rétegét felölelő bevásárló-közönségét könnyebben és közvetlenebbül szolgálhatja ki.

Budai Izraelita Hitközség november 24-én tartotta meg a Lágymányos-Kelenföldi Templom alapkőletételi ünnepségét a XI. kerület Lenke-út és Zsombolya-utca sarkán épülő templom színhelyén.

A gyufa feltalálásának százéves évfordulóját a jövő évben rendezi az I. ker. Iparoskör. *Korányi* Márton elnök kezdeményezésére a Nemzetközi Technikus Kongresszussal kapcsolatban rendezik a centennárium ünnepét az osztrákokkal is közösen. *Irinyi János* mint fiatalember a bécsi műegyetemen találta fel a gyufát. Ezért kereste meg az osztrák kirmányt is az „Irinyi János Társaság". Az osztrák kereskedelemügyi miniszter a legnagyobb lelkesedéssel vállalkozott a bécsi ünnepség megrendezésére. Az ő elgondolása, hogy a rendezendő technikai kongresszust úgy intézzék, hogy a külföldi vendégek Budapestre jöjjenek és viszont a magyarok az Irinyi-ünnepségre Bécsbe utazzanak. Az „Irinyi János Szoboralap Bizottság" arra kérte a kormányokat, hogy utasítsák a gyufakartellt, hogy az 1936. évben forgalomba kerülő gyufadobozokra a mostani felírások helyett Irinyiről megemlékező címkét ragasszon. A százéves fordulóra vonatkozó postabélyegek forgalombahozatalát is tervezik. A gyufát mint kultúreszközt sohasem tudja kiszorítani az öngyujtó, amint az automobilok miatt sem tűnik el a ló a föld színéről.

Délivasút kávéház
(tul. özv. Donreich Árminné, I, Alkotás-u. 7/b.)
Kellemes hangulatú uzsonnák, elsőrendű vacsorák. Kitűnő konyha. Szolid polgári árak
A budai úri közönség találkozóhelye

Kedvezményes színházjegyek kaphatók
II, Corvin-tér 7
Telefon: 57-3-62
Dohánytőzsde

A BELLEVUE-BEN
minden este és vasárnap délután is
RÁTZ VALY
énekel a Jávor zenekar kísérete mellett

Utca már van elnevezve a nagy feltalálóról Budán, a Fehérvári- és Budafoki-út között. Időszerű volna, ha szobrot is kapna Irinyi János. A Döbrenteiteret gondoljuk a legalkalmasabbnak a szobor elhelyezésére, amennyiben ő maga sokat és szívesen járt Budára.

Államsorsjegyek árának befizetését kéri a Székesfővárosi M. Kir. Pénzügyigazgatóság. Felkéri az igen tisztelt közönséget, hogy a címükre küldött állami sorsjegyeket, ha megtartani kívánják, a küldött postatakarékpénztári befizetési lap felhasználásával azok árát mielőbb fizessék be. Akik a részükre küldött sorsjegyeket nem kívánják megtartani, szíveskedjenek a küldött portómentes küldésre jogosító visszboríték felhasználásával visszaküldeni ahhoz, akitől kapták. Az állami sorsjáték jótékony célt szolgál. Akik a megtartani nem kívánt birtokukban lévő sorsjegyet vissza nem küldik, a jótékony célt károsítják meg. A sorsjegyek visszaküldése díjtalan.

Öt miniszter jelent meg a Városi Mérnökök Országos Szövetségének tízéves jubileumi közgyűlésén. A mérnökegylet székházában lefolyt közgyűlésen *Berzenczey* Domokos elnöki megnyitójában, *Bánóczy* Béla főtitkár jelentésében a szövetség tízéves működéséről emlékeztek meg. *Pap* Ferenc vízmű-vezérigazgató javaslatára a vidéki városok vízzel való ellátásának előmozdítását vették tervbe. *Bánóczy* Béla műszaki tanácsos, *Viola* Rezső dr. műszaki főtanácsos és *Karfner* János műszaki tanácsos tettek érdekes indítványokat. A közgyűlést százterítékes ünnepi vacsora követte.

Országos iparos-évkönyv jelenik meg Dobsa László dr., az Ipartestületek Orsz. Közp. igazgatójának szerkesztésében ez év folyamán. Az ipartestületi intézmény félszázados jubileuma alkalmából megjelenő mű gazdag tartalmával felöleli mindazokat a tudnivalókat, amelyek az iparosnak könnyen áttekinthető tájékozást nyujtanak az ipartörvény, ipari közigazgatás, testületi élet, hitel, közszállítások, társadalombiztosítás, adózás, tanonc- és segédügy stb. terén. Ismerteti az iparügyi minisztérium szervezetét, az érdekképviseletek és ipartestületek címtárát. A minden iparosnak nélkülözhetetlen kiadvány naptárt, vásárjegyzéket és ipari szakcímtárt is tartalmaz. Megrendelhető a szerkesztőségnél: Budapest, VII., Erzsébet-körút 9.

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I., Attila-utca 8

Megkétszereződött két év alatt a hullámfürdői illetve pezsgőfürdő látogatóinak a száma és megkétszereződött a bevétele is a fővárosnak. A hullámfürdő már kifizette magát és már jelentős hasznot is produkál. Európai nevezetesség lett és a külföldiek előszeretettel keresik fel a Gellért-fürdőnek ezt a különleges látványosságát.

Rózsadombi 11-es autobusz november 11-től kezdve reggel 7—9, délben 12—3 és este 6—8 óráig jár a Mechwart-tértől a jelenlegi útvonalon, de azután folytatólag a Zárda-utca sarkáig, onnan a Margit-körút, Török-utca találkozásánál lévő új végállomásig. A kéthónapi próbaidőre új megállóhelyeket létesítettek.

Gyász. Székelyudvarhelyi *Szenti* Bálint ny. miniszteri tanácsos, a Tabáni Egyházközség örökös tb. elnöke elhúnyt.

Óbuda építkezése. *Friedländer* Jenő, az Óbuda-Ujlaki Takarékpénztár ügyvezető igazgatója értékes tanulmányt adott ki, amely azzal a kérdéssel foglalkozik — hogyan indulhat meg Óbuda építkezése? Erre a célra elsősorban a magyar közjogban jólismert telekadóslevél intézményének felelevenítését javasolja. Ezen az alapon mindazok, akik tehermentes építőtelekkel s az építkezési költség 30—40 százalékával rendelkeznek, banktőke igénybevételével kockázatmentesen építkezhetnek. Az építkezés terveit az Óbuda-Ujlaki Takarékpénztár készítteti el és az építkezés lebonyolítását és kivitelét szintén az intézet építésze intézné. Lépések történtek abban az irányban is, hogy az új építkezésekre Óbuda belterületén nagyobb adómentesség legyen elérhető.

Hatalmas filmstudiót építenek Budapesten angol tőke részvételével. Ifj. vitéz *Horthy* Miklós, a Magyar-Egyiptomi Kereskedelmi Rt. igazgatója hajtotta végre Londonban a nagyszabású tranzakciót. Az ember tragédiája filmváltozatát készítik el.

Gyógyfürdőinket tanulmányozta Budapesten a svéd orvosszövetség főtitkára. Szerinte a magyar főváros nem kelti kórházváros benyomását, sőt a Duna partján a *legmeseszerűbb világváros* Budapest, amelyet természetadta és kulturális szépségei miatt is érdemes felkeresniök az üdülésre szoruló idegeneknek.

A magyar úri barátság minden szépért, nemesért lelkesülő hangulatában folyt le a Hegyvidéki Társaság első őszi összejövetele, amelyet az „Öreg diófa" vendéglőben november 14-én este az aktuális kérdések megbeszélése végett rendezett meg a vezetőség. *Porcs* István dr. elnök a nála megszokott kedves közvetlenséggel köszöntötte az egyesület megjelent tagjait és ama reményének adott kifejezést, hogy az a lelkes összefogás, amely annak idején az egyesületet életre hívta, a jövőben is kútforrása lesz minden olyan törekvésnek, amely a hegyvidék fejlődésének a céljait szolgálja.

65-ik M. Kir. Államsorsjáték

Főnyeremény 40.000 ar. pengő

17.000 nyeremény 250 ezer ar. P értékben

Nyeremények:

20.000 a. pengő **4-szer 2500 a. P**
10.000 a. pengő **6-szor 2000 a. P**
2-szer 5000 a. P **10-szer 1000 a. P**

és még számos nagyobb és kisebb nyeremény, melyek mind készpénzben fizettetnek ki.

Húzás: december hó 5-én

Sorsjegyárak:

Egész: ar. P 3.— **Fél: ar. P 1.50**

Kapható minden sorsjegy és főárusítónál, valamint az összes dohánytőzsdékben. Postai rendeléseket a pénz előzetes beküldése után azonnal teljesít a Székesfővárosi M. Kir. Pénzügyigazgatóság Budapest V, Szalay-utca 10.

Egy balatoni író jubileuma. *Id. Mangold* Gusztáv, a 34. évfolyamát élő könyomatos *Balatonvidéki Hírmondó* felelős szerkesztője a napokban ünnepelte 70 éves születése napját és 50 éves írói jubileumát. A Balatonnak ez az ifjú energiájú rajongója könyvtárt kitevő munkát írt össze az ő örök szerelméről s magas kora dacára rendületlenül agitál minden balatoni ügyben. Az ország minden részéből elhalmozták jókívánatokkal.

A budai nagymufti keleti utazása. *Huszszein Hilmi Baba* budai nagymufti, a magyar mohamedán világ feje, kíséretével a *Gül Baba*-mecset és főiskola érdekében hónapok óta a Keleten utazik, ahol hitsorsosai között agitál és csinál propagandát Buda érdekében.

MENYASSZONY! képek Blahosnál, Fő-utca 18

Amint a szerkesztőségbe beküldött keleti arab lapokban olvasható, útja eddig Kairóban, Mekkában, Jeruzsálemben és Irakban igen nagy sikerrel járt. A főpapot Bagdadba, a kalifák szent városában nagy ünnepségekkel fogadták. Innét a mult héten Indiába utazott, ahol a jahorei szultán s más indiai muzulmán fejedelmek vendége lesz. Gül Baba kultusza újra fellángol a Keleten és *Buda* ismét vonzó pont lesz a mohamedán világ előtt.

Japán és Kína nagy íróinak irodalmi alkotásait idáig a magyar közönség mindig valamely nagy európai világnyelvről való átültetésben kapta meg, amely körülmény az eredetiség rovására ment. Az első eset, hogy Kína reprezentáns nagy írójának: Li-Tai-Pó-nak a költeményei eredeti átültetéssel kerülnek a magyar közönség elé Ágner Lajos dr. fordításában, aki 30 éve tanulmányozza a kínai nyelvet és irodalmat. Nemcsak a szakkörök, de a művelt nagyközönség is meleg érdeklődéssel várja Ágner Lajos dr. Li-Tai-Pó-kötetét.

Drágaköveket és törött nemesfémet vásárol: SZERAFIN GY. II, Roham-u. 8

Budapesti (Budai) Torna Egylet december 11-én, szerdán este 7 órakor tartja évi rendes közgyűlését az I. kerület Attila-utca 2. sz. alatti tornacsarnokának tanácstermében. Határozatképesség hiányában december 15-én vasárnap délelőtt 10 órakor.

Felavatták Halottak napján a Farkasréti-temetőben *Sebők* Imrének, az Érseki Gimnázium alapító igazgatójának új síremlékét. Sebők volt az, aki Budán elsőnek kapcsolta be Mária kongregációba a középiskolák ifjúságát.

BUDAI VIGADÓNÁL Corvin-tér 5
Tel.: 53-5-32. KOTSIS ERZSÉBET
művészi fényképész

Irredenta előadást rendez ezeréves hazánk iránti hűséges szeretet ébrentartására a Rómaifürdő-telepi elemi iskola ifjúsága december 1-én (vasárnap) d. u. 4 órakor, amelyre a szülőket és az iskola pártfogóit tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Hajléktalanok menhelye lesz a Thék Endre-féle gyárból, amelyre ugyancsak ránehezedett a balszerencse. A Vöröskereszt Egyesület megvásárolta az üllői úti egykori gyárépületet és azt hajléktalanok menhelyének rendezi be.

GYORSÍRÁST és gépírást együttesen 10 pengőért tanulhat a KOZMA iskolában, II., Iskola-utca 2. szám

A Színházi Élet, amelyet Incze Sándor, az annakidején Kolozsvárról Budapestre jött fiatal íróember alapított, október közepén élte meg megindulásának negyedszázados evfordulóját. A fiatal szerkesztő tehetsége, rajongó ügyszeretete, hozzáértése teremtette meg ennek a színházi lapnak nagy népszerűségét.

OLEUM
műszaki kereskedés * Telefon: 69-0-10
XI., Horthy Miklós-út 32.
Autócikkek, Boschcikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF-leragkat, gépszíj, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont- és padlóolajok, kocsikenőcs, gépzsir, autógumi. — Házhoz szállitással.

KÖZGAZDASÁG

— **A Hangya több új értékesítő** szövetkezettel folytatja január 1-től kezdve azt az áldásos tevékenységet, amellyel már negyven éve szolgálja a fogyasztók érdekeit. Budapesti székhellyel megkezdi működését a *Tojásértékesítő, Baromfiértékesítő, Méztermelő és Értékesítő, Tolltermelő és értékesítő, Állatértékesítő, Gyümölcs-, zöldség- és terményértékesítő és Termelő, Háziipari Termelő és Értékesítő Hangya Szövetkezet.* A Hangya igazgatóságát az a cél vezeti, hogy minden értékesítési ágra külön szövetkezetet alapít Budapest székhellyel és ezen új szövetkezeteknek a vidéki Hangya szövetkezetek képviseletei, illetve tagjai lehetnek.

— **Részvénysör** ezévi üzleteredménye igazolja, hogy a többi sörgyárakkal szemben a részvénysör gyártmányait keresték a legjobban a fogyasztópiacon. Az 1,600.000 pengős haszon hű tükre annak a gondos vezetésnek, amelyért az elismerés a részvénysör igazgatóságát teljes mértékben megilleti.

— **Megjelent a Kallós-Kompasz 1935—1936. évfolyamának második része.** A Pesti Tőzsde kiadásában és Kallós János szerkesztésében most jelent meg tizenegyedik évfolyamában a Kallós-féle „Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz" második része, amely az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági, közlekedési részvénytársaságok és biztosító intézetek stb. legújabb és legpontosabb személyi- és mérlegadatait tartalmazza. Most már komplett a négykötetes kompasz, mely pontos beszámolója a Magyarország gazdasági életében szerepet játszó vállalatoknak. A kompasz mind a négy kötetének ára csak 60 pengő és így a legolcsóbb magyar kompasz. Megrendelhető a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában, Budapest, VI., Anker-kör 2. I. 4. Az új kompasz praktikus összeállítása és áttekinthetősége biztosítja a Kallós-féle kompasz döntő sikerét és megmagyarázza, hogy évről-évre miért népszerűbb ez a kompasz.

— **Magyar Általános Hitelbank,** amely Magyarországon a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank mellett a legtekintélyesebb és egyben a legbiztosabban fundált pénzintézet a Magyar-Olasz Bankkal tárgyalást kezdett a fúzió ügyében. A végleges megállapodás már befejezés előtt áll a részvények áteserélésének és az alaptőkeemelés mikéntjének a keresztülvitelére.

— **„Hermes" Magyar Általános Váltóüzlet** igazgatósága november 25-én tartott ülésében megállapította az intézet 1935 junius 30-ára lezárt mérlegét, mely 127.065.15 pengő (tavaly 124.035.57 pengő) nyereséggel zárult. Az igazgatóság a december 7-én tartandó közgyűlésnek indítványozni fogja, hogy osztalék fizetése mellőztessék és az elért nyereség a tartalékalap és a nyugdíjpénztár javadalmazása után az új üzletév számlájára vitessék át.

— **Gazdasági életet mutatja be számokban** a most megjelent „Statisztikai Havi Közlemények" idei második negyedévi füzete. A megszokott, gazdag, változatos tartalommal vetíti elénk a számok tükrében a magyar gazdasági életet. A nép szaporodására vonatkozó statisztikai adatok szerint az 1935. év második negyedében az ország területén 17.454 házasságot kötöttek, az élveszülöttek száma 46.624, meghalt 33.603, a természetes népszaporodás 13.021.

A külkereskedelmi forgalom mérlege a folyó év első felében 19.1 millió pengő kiviteli többlettel zárult. (Néhány érdekesebb importszám: kutyát behoztak 3000 pengő értékben, szekfű, rózsa, ibolya bejött 31.000, mimóza, ciklámen 6000, babér, pálmalevél 17.000, cseresznye 5000, vöröshagyma 68.000 pengő értékben.) Újdonság a füzetben a vadászati rész. Megtudjuk ebből, hogy az 1933/34. évben több, mint egymillió nyulat, csaknem 800.000 foglyot, közel 300 ezer fácánt, 10 ezer őzet, 5500 szarvast, 13 ezer rókát lőttek vadászaink. A *társadalombiztosító* szervek 1934. évi pénzügyi statisztikája szerint 106,987.819 pengő bevétel 74.7 százaléka a tagjárulékokból és biztosítási díjakból került ki, és abból 52.4 millió pengőt (49 százalék) táppénzre, segélyekre és gyógyászati célokra használtak fel. Az 1934. évi *gyáripari* statisztika az ország területén 3410 gyártelepet állapított meg. E gyártelepek közül 150 az egész éven át szünetelt. A gyárakban foglalkoztatott munkások átlagos évi létszáma 202.623 volt, 10.6 százalékkal több, mint az előző évben. A termelés névleges bruttó értéke 1.93 milliárd pengő, az előző évi 1.76 milliárd pengővel szemben, ami 9.7 százalékos emelkedésnek felel meg.

— **Megcáfolta az igazgatóság** a NOVA Közlekedési és Ipari Rt. közgyűlésén azokat a híreket, amelyek a tervbe vett sződagyári alapítás végleges meghiusulásáról kerültek forgalomba, mert a társaság mobil tőkéinek megfelelő vállalkozásba való fektetésével foglalkozik és ebben az irányban már huzamosabb idő óta folytat tárgyalásokat.

Két és félmillió tojást, 240.000 kiló húst, 300.000 kiló gyümölcsöt, 300.000 liter tejet, 72.000 kiló cukrot, 60.000 kiló zsírt, ugyanannyi vajat és 150.000 kiló burgonyát fogyasztottak a külföldi vendégek Budapesten. Ezt a kimutatást a „Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara" állította össze az elmúlt évről. A vidéki élelmiszerfogyasztás növekedés az idegenforgalom következtében a fenti számok 10 százalékának felel meg.

— **Spolarich Károly,** a közismert Spolarich-kávéház volt tulajdonosa „Irak" Olaj és Vegyipari Rt. névvel új vállalatot alapított 150.000 pengő alaptőkével. A vállalat külföldi félkész olajáru behozatalával, azoknak feldolgozásával, bel- és külföldi olajok nagybani vásárlásával, finomításával, általában minden, a vegyiparba vágó kereskedelmi tevékenységgel szándékozik foglalkozni. A részvénytőke 1500 drb 100 pengő névértékű részvényre oszlik, telephelye Budapest, Üllői-út 101. szám alatt van, az igazgatóság tagjai: Spolarich Károly, Bulyovszky Aladár és Mester Sándor.

— *18 millió pengőt* vesznek fel a vidéki városok az OTI-tól és a MABI-tól beruházásokra.

— *Német filmvállalatot* alapítanak Budapesten.

— *Hárommillió pengős* kisipari hitelalapot teremtenek az OTI-pénzből.

— *Sinautobusz-sorozatot* gyárt a Ganz-gyár 15 millió pengő értékben.

— *Hatszáz vagon szenet* vásárolnak a székesfőváros vízművei.

— *A gyenge olasz burgonyatermés* folytán további exportra van kilátásunk.

— *102.000 mázsa lisztet* exportáltunk októberben.

— *A vadász-idegenforgalom* növekedését jelenti, hogy az idén itt járt 200 külföldi vadász egymillió pengőt eredményezett.

— *Parcellázzák* a Budai Cementgyár Rt. telkeit. Óbudáról kitelepítik a téglagyárakat.

— *Háziipari exportunk* 2 és félmillió pengőre emelkedett háromnegyed év alatt.

KÁLYHÁS!
Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhírű céghez
BÉRES MÁRTON
I., Logodi-u. 19 Telefon: 53-0-33

AZ ÖSSZES
FÉRFI és NŐI DIVATCIKKEK
HAUER és MÁRTON
II., SZILÁGYI DEZSŐ-TÉR 6. SZÁM
A. B. C. kötelékébe tartozó cég

IGYUNK HARMAT VIZET
Megrendelhető a Székesfővárosi Ásványvízüzemnél, I., Gellért-rakpart 1. Telefon: 53-0-03.

Aranyérték, nagy jövedelem!
„Krisztina társasházunk" (huszonegyedik társasházunk) a tabáni óriás parknál, a Krisztina-körút 159. sz. a. épül, remek kilátással a Királyi Várra, a Belvárostól 2 kisszakasznyira. Parkranéző remek egyszoba-, kétszoba-hallos, páratlanul értékes lakrészek már leköthetők. Központi melegvízfűtés.
Horthy Miklós-út 89. sz. a. „Hunyadi-udvar" társasházunk már felépült; pár kétszobás, kétszoba-hallos, olcsó fixáru, önálló tulajdonjogú lakrész még kapható. Bérbeadásnál ca 7% tiszta jövedelem. Bérbeadást vállaljuk. Prospektus, öröklakásvevők szaktanácsadója díjtalan.
„Centrum"
Házépítő és Ingatlanvállalat
m. sz. Horthy Miklós-út 15/c.
Telefon: 69-3-01.

HALLÓ! FIGYELEM!
Borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében. Kóstolja meg nagydijjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhírű
SZEKSZÁRDI SAJÁT TERMÉSŰ BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállítunk.
Tegyen próbát!
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19
TELEFON: 32-0-63
Ügyeljen a címre!

Kadarka, fanyarkás vagy édeskés könnyű	—·70
Asztali fehér, zamatos ízű, könnyű fajta	—·80
Ó-rizling, nehéz zamatos óbor	—·90
Vörös „Bikavér" igen nehéz fanyarkás	1·—
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor	1·20
Vörös ürmös, édes fűszeres „Vermouth"	1·50
Csemege fehér, édes nehéz	1·50

A TESZ nagydíját és aranyérmét nyerte el. Minden budai polgárt szívesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető

ESPLANADE
CAFFÉ • RESTAURANT
Nyári kettős terrasz a Rózsadomb oldalán.
TÁNCTERRASZ
Saját termésű és uradalmi, tisztán kezelt borok

ZÓNAREGGELI (pörkölt, tokány, gulyás, savany útüdő) pikkoló sör és kenyér . . P	—.50
REGGELI KÁVÉ tejszínhabbal és süteménnyel . . . . . P	—.50
KISMENÜ . . . . . P	1.—
NAGYMENÜ . . . . . P	1.30

SEBALD REZSŐ vendéglős

POCKNÉ
a Krisztinaváros legelőkelőbb hölgyfodrásza
I., ATTILA-U. 10
TELEFON: 54-9-19

Tartós, kiadós, tehát **olcsó kutyaeledelek, különféle baromfitakarmányok** kaphatók:
ERŐTAKARMÁNYRAKTÁR-NÁL
II., GYORSKOCSI-UTCA 22.

Éhgyomorra naponta igyék egy pohár
Kristály vizet

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért zenekarával naponta
GUNDEL-GELLÉRT
ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

W. C. FÜRDŐKÁD, KÁLYHA, MOSDÓ stb. szabott áron
HUBERT, LISZT FERENC-TÉR 4
Telefonszám: 22-2-67

A legjobb cipők Budán **Budai cipőszalonban**
Horthy Miklós-út 46. — Lágymányosi-utcai oldalon.

PATAKY VILMOS
a Rádió révén közismert zenekara a
SEIFFERT-KÁVÉHÁZBAN
szórakoztatja az úri közönséget a tél folyamán

RAVASZ cukrász
I., Krisztina-körút 75. Telefon: 50-2-32
ELŐKELŐ CUKRÁSZ-SZALON

A betegségek egész sora
igy: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség stb. eseteiben a
Hunyadi János
keserűvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló eredménnyel használhatja. Az orvosok ezrei írják elő betegeiknek és a betegek tízezrei írnak róla elismerő nyilatkozatot.

Felelős szerkesztő: **Viraág Béla**
H. szerkesztő: **Andriska Károly**
Szerkesztőség titkára: **rétyi Székely Miklós dr.**
Kiadásért felel: **Viraág Béla**
Laptulajdonos: **Viraág és Társa.**

Révai Irodalmi Intézet Nyomdája, Budapest, V., Vadász-utca 16.
(Nyomdaigazgató: Linzer M.)

XXXII. 1207. SZ.

ELŐFIZETÉS
Negyed évre 6.— P
Egy évre . . 24.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületi tagok féláron kapják, ha az egyesületnek hivatalos lapja

Budai Napló

1935 dec. 12

HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 f. Szövegsor ára 2 P. Ismertetőközlemények megállapodás szerint
A hirdetés dija mindenkor előre fizetendő

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

Felelős szerkesztő:
VIRAÁG BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: I, Maros-utca 23.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig

A feltámadó Víziváros

hatvanéves tespedéssel fizette meg azt az új életet, amely most indult meg ebben a nagyjövőjü városrészben, amely Buda szívében, közvetlenül a Vár alatt, a városfejlesztő Duna mentén élte át ezt a félszázadot csupa csalódásban, küzdve a lehetetlen viszonyokkal és azzal a nemtörődömséggel, amelyben a Városháza részesítette.

Körülbelül hatvan év előtt épült a Margithíd és városfejlesztő hatása még a Pálffy-téren sem terjedt túl, csak éppen hogy a Zsigmond-utca épült föl a hídfőtől jobbra és balra, de szinte hihetetlen, hogy az úttestre ereszkedő Rózsadomb ily gátló hatással tudott volna lenni.

Az az elátkozott városrész, amelyet a Batthyány-utca, Fő-utca, Királyhegy-utca és Margit-körút határolnak, a Széna-tértől a Dunáig, valamikor élénk városrésze volt a Vár által uralt Budának, de nem terjedt tovább, mint a Szegényház-utca és Ganz-utcáig, ahol a várfal húzódott. A vársáncok lebontása után elfelejtett a város a Királyhegy-utcából utcákat nyitni, amelyek forgalmat vittek volna ebbe az elátkozott városrészbe, amelyről már annyiszor volt alkalmunk írhatni és ecsetelni azt a lehetetlen helyzetet, amely ott az apró telkek révén kialakult.

Talán két esztendeje lehet, hogy ezt az ügyet *Szendy* Károly, a mai polgármester elé vittük, aki szomorúan jegyezte meg:

— Sokat jártam ezt a városrészt, sokat néztem . . .

Talán akkor még nem volt megoldása.

Ma már van. Az a bűvös vessző, amelynek érintésével egymás után fejezi be azokat a félbemaradt terveket, amelyek évtizedeken át tartóztatták Buda fejlődését, — föltámadás elé vitte ezt az örök kínlódásra kárhoztatott városrészt, melynek hivatására nem is kell rámutatni, mert Budapest térképe hangos szóval kiáltja a néző felé ennek az előnyösen fekvő darab földnek a gyönyörű hivatását. Körülbelül húsz bérpalota épült e nyár folyamán és máris mintha megfordult volna Buda tengelye a Pálffy-térről kiinduló és a Margit-körútban folytatást nyerő út emelkedett a világváros magas szintjére, versenyre kelve a Lenke-út mentén fejlődő városrésszel. Mintha varázsütésre ébredt volna föl a főváros népe, úgy kereste itt az építkezés lehetőségét és kerültek át még Pestről is nagy cégek, hogy ennek az új alakulásnak üzleti előnyeit kihasználják.

Volt alkalmunk ismertetni azt a rendszert, amelyet a Közmunka Tanáccsal együtt állított fel a székesfőváros, új háztömbökre osztva be azokat az apró viskókat és lehetővé téve így az építkezést. Igy oldható meg a Margit-körút elágazása a Horváth-utcánál, amely útvonal körútszerűen épül a Mária-térig és a Donáti-utcán át visz fel a Várba. Ezzel az útvonallal megindult a festői városldal építkezése is, amelynél kedvesebb kilátást nyujtó, de egyúttal csendesebb városrész alig kínálkozik a pesti zajból menekülő üzletember számára, pihenést nyujtó lakásul.

Mindenesetre meg kell oldani azt a nagy kérdést is, hogy az építkezés remekei, a legmodernebb lakásokat nyujtó bérpaloták mellett, a mellékutcákban olyan bérházak is épüljenek, amelyek lehetővé teszik az itt élő kispolgárok további ittlakhatását, mert ideköti őket a sok apró üzlet: zöldségboltok, szénkereskedések, kis fűszerüzletek és különböző ipari műhelyek. Ez talán a város feladata volna és bizonyára gondját viseli ennek a városrendező mérnöki hivatal, mely köteles a szegény ember sorsának is a hóna alá nyúlni.

Új életet jelent ez az egész Víziváros számára, amely lassú haldoklásnak indult és szomorú kihatással volt az egész Margit-rakpartra, amely sehogy sem tudott olymódon kialakulni, ami megfelelt volna a szemközt álló Parlament és a világvárosiasan fejlődő Lipótvárossal. De megold ez a váratlanul jött feltámadás számos olyan kérdést, amely eddig a fejlődés hiánya miatt, kellő megoldást nem talált. Ilyen például a Batthyány-téri vásárcsarnok, amely a most megindult fejlődés mellett néhány év mulva már szűknek is bizonyulhat és megmarad annak, aminek tervezték, vásárcsarnoknak. Föltétlenül fölépül és modern fürdővé alakul át a Királyfürdő, mely egyike a legértékesebb török fürdőknek, a maga eredetiségében és gyógyhatása mellett érdekes látványosság. És nem lesz szinte megoldhatatlan feladat a Halászlépcső megépítése a Dunáig, ami egyik legszebb látképe lesz Budának a pesti oldalról.

A Víziváros ezzel nyugodtan vállalhatja azt a gyönyörű feladatot, hogy az alsóhévízi és a felsőhévizi fürdők között az összekötő kapocs szerepét töltse be méltóan, mert a Margit-rakpart szinte hivatott arra, hogy parkszerűen rendezve — ott épüljön a gyógyszállodák egész sora. És talán jobb is, hogy hatvan évig tengett és pangott, mert lehet, hogy kicsinyes szempontok vezették volna azokat, akiket ma nagy vonalakra utal a megindult fejlődés.

Viraág Béla

A szegényházak egyesítése

Hírt adtunk már arról, hogy az Attila-utcai szegényház több mint 1700 négyszögöles ingatlanát a főváros értékesíti. Parcellázás útján 12 házhelyet jelöltek ki a szabályozás után fennmaradó telekrészekből. Egy-egy házhely 140 négyszögöles lesz. Az Attila-utcai parcellázás széles körben nagy érdeklődést keltett és a már előrelátható siker arra az elhatározásra bírta a fővárost, hogy ezt az akciót tovább fejlessze. Így a többek között komolyan foglalkoznak azzal a tervvel, hogy a belterületen lévő összes szegényházakat megszüntetik és a telkeket értékesítik, a szegények részére pedig a főváros külső részén, vagy a közeli környéken létesítenek központi szegényházat. Ilyen telkek például az Alsóerdősoron lévő központi szegényház, amelynek hatalmas telke a Dohány-utcában és a Rózsák-terén foglal el hatalmas területet. Ezenkívül az Izabella-utcában, az Alföldi-utcában, a Rottenbiller-utcában, a Széna-téren is vannak szegényházak. Mindezek a területek olyan értéket képviselnek, amelyek mellett valóban könnyelműség ezeken az előkelő helyeken szegényházakat fenntartani. A főváros tehát célszerűnek véli, ha ezeket az ingatlanokat eladja, mert a befolyó vételárból nemcsak kitelnék egy *központi szegényház* építési költsége, hanem a szegényház gondozásának központosítása és a tervezett önellátás révén az eltartás költségeit annyira le tudná szorítani, hogy a főváros a mai állapottal szemben hatalmas arányú megtakarításra tenne szert.

Az óbudai hegyvidék

minden súlyos problémája napirendre került az „Óbudai Hegyvidéki Szövetség" december 2-re összehívott választmányi ülésén, ahol a beteg *Galánthay Glock* Tivadart elnöki teendőiben *Kiss* Sándor társelnök helyettesítette. Közmegelégedést keltett az a bejelentés, hogy november 9-én küldöttség tisztelgett Fabinyi miniszternél, akit arra kértek, hogy

a mátyáshegyi ingatlantulajdonosok számára 30 éves rendkívüli házadómentességet engedélyezzen.

A kérelmet azzal indokolta a küldöttség, hogy az Attila-park létesítése miatt

az építési engedélyek kiadása majdnem egy évtizedig szünetelt.

A küldöttség felkereste a BSzKRt elnökét, *Usetty Bélát* is, akinél nemcsak a bécsiúti villamosközlekedés javítását szorgalmazta, de arra is kérte, hogy az újonnan beszerzendő ötven autobuszból jusson Óbudának is, mert a Hegyvidék közlekedésének a javítása elsőrendű közérdek. Szóbakerült az is, hogy

az ürömi vasútállomásig kell meghosszabbítani a bécsiúti villamost,

amelynek megépítését annakidején kötelezőleg vállalta a főváros. Szociális probléma ez Óbudára nézve, mert ma Üröm és a mögötte lévő községek az olcsó vasúti közlekedés révén Újpestre gravitálnak, aminek súlyos következménye, hogy

Óbuda ma a főváros egyik legdrágább városrésze

az élelmezés szempontjából. Indítványozták a választmányi ülésen azt is, hogy Óbuda utcái új neveket kapjanak, olyan elnevezéseket, amelyek Óbuda történelmi multját kiemelik. Egyhangúlag elfogadták az elnökség ama indítványát, hogy a szegény gyermekek részére karácsonykor felruházási akciót rendezzenek. Élénk hozzászólást keltett az az indítvány, hogy a Csúcshegytől a Zsigmond-térre való betorkolással az óbudai hegyvonulaton olyan útvonal volna építendő, amely az óbudai híd megépítésével kapcsolatban kedvezően oldaná meg azokat a problémákat, amelyek az idegenforgalom érdekét szolgálnák. A választmányi ülés folyamán az elnök meleg szavakkal emlékezett meg a Budai Napló beteg főszerkesztőjéről — Viraág Béláról, akit mint a Szövetség tiszteletbeli tagját ötvenéves írói és újságírói jubileuma alkalmából meleg óvációban részesítettek. *(Sz. M.)*

Nagy-Budapest

kérdésével foglalkozott legutóbb *Harrer* Ferenc, a székesfőváros v. alpolgármestere, nagy rutinjával megérezvén azt, hogy Budapest fejlődésének országos érdekű kérdése csak ezen az alapon oldható meg. Felsorolta a városfejlesztés egyes problémáit, amelyek csak így állíthatók a fejlesztés szolgálatába, de — a régi iskola híveinek felfogása szerint — nem merte vagy nem akarta határozottan kijelenteni, hogy a törvényhozás, a vármegye és a városháza egyik első és legsürgősebb feladata, — törvényben kimondani a Budapestet környező, a vele összekötött 23, illetve 28 község egy várossá való összeforrasztását, — új név alatt, legyen az *Buda* vagy *Budavár!*

Az új lakbérleti szabályrendeletet a főváros elkészitette s az úgy a lakók, mint a háztulajdonosok igényeit, szociális szempontok figyelembevételével, teljesen kielégíti. A belügyminisztériumban legnagyobbrészt stiláris változtatásokat eszközöltek az új lakbéleti szabályrendeleten, amelyet az illetékes szakbizottság a városházán újból megvitatott, végleges formába öntött úgy, hogy az most már a közgyülés elé terjeszthető. Most már semmi akadálya nincsen annak, hogy a szabályrendeletet a főváros törvényhatósági bizottsága elfogadja és annak életbeléptetését a belügyminisztérium szentesítse. A fővárosnál úgy tervezik, hogy még decemberben elintézik ezt a kérdést, úgyhogy december végén, de legkésőbb a jövő év január elején életbe is léphessen az új lakbérleti szabályrendelet. — Értesülésünk szerint még karácsony előtt tárgyalja a főváros közgyülése az új lakbérszabályrendeletet. *Sipőcz* Jenő főpolgármester a legközelebbi közgyülés napirendjére egyedül a lakbérleti szabályrendelet tárgyalását tűzi ki.

Az „Ottó-vita"

— A királykérdés tisztázásához —

Az összeomlás, illetve Trianon óta folyik már ez az áldatlan hare a politikai pártok és a kormány között a magyar legitimizmus kérdésében. Nem lehet nyugodt légkört teremteni, amíg ez a kérdés közmegnyugvást nem kelt. Kétségtelen, hogy a legitimizmusnak szerte az országban jóval több híve van a széles néprétegekben, mint amennyi hivatalos legitimista képviselője van a magyar törvényhozásnak s egy titkos választás esetén nagyobb számban jöttek volna be a parlamentbe a különböző pártokon lévő dinasztikus királypártiak, ezt mindenki, aki mint semleges szemlélő nézte a választásokat, észrevehette. Mert a legitimista gondolatnak a kormányzó pártokon épp annyi titkos híve van, mint az ellenzéken. Az áldatlan politikai hare onnan ered, hogy nem tisztázták eléggé a közjog alapján a magyar történelmi álláspontot. Sem a hivatalos legitimisták, sem a Habsburg-ellenes front.

A magyar történelem és közjog nem ismeri az *örökös királyt*, ebben a legitimisták tévednek, de a koronás király fiát viszont nem lehet *csak per főherceg* titulálni, ebben meg az ellentábor téved.

A mi közjogunk ismeri az *ifjabb király* intézményét, a *királyfit* is, de az *örökös király* nyugati fogalom, amely a magyar jogérzékkel ellenkezik. Ám ismeri a történelem tanúsága szerint a *rex haereditariust*, magyarul: — *az öröklő királyt*. Ez az egyetlen helyes közjogi fogalom a konkrét politikai harcban is. A haereditas (örökség, öröklés) római jogi fogalom, akire örökség vár, akár vagyon, akár jog, akár ingatlan, akár trón, az haereditarius, mégha királyfi is és ha extrónörökös is, ez jogi fogalom, jogcím s az illető jogosan viseli és címeztetheti magát rex haereditariusnak, — *öröklő királynak*. A nyugati államokban az ilyen királyi címet trónpretendensnek nevezik.

A jelen esetben Ottó, a vértanú IV. Károly apostoli királyunk elsőszülött fia nem örökös király, hanem csak *öröklő király*, ezt a legitimisták szíves figyelmébe ajánlom, viszont nem egyszerűen Habsburg Ottó úr vagy Ottó főherceg, ahogyan a Habsburg-ellenesek és a köztársasági tábor nevezik. Ezt a finom disztinkciót fenn kell tartani s akkor egyrészt elül ez az áldatlan harc és a hatóságoknak sem lesz oka az állandó beavatkozásokra.

Hogy a két ellentétes tábor miként fogja törvényes eszközökkel a maga vélt igazát érvényre juttatni, az más kérdés és nem tartozik ide.

A Bethlen-udvar — mint gyógyszálló

Figyelemreméltó ajánlattal léptek a kormánykörök elé. *Berczel* Jenő ny. alpolgármester külföldi pénzemberekből tőkéscsoportot hozott létre és tervet dolgozott ki a Bethlen-udvar épületének megmentésére, olyan átalakítások árán azonban, amelyekkel az épületet nemcsak a környezetbe tudják beilleszteni, hanem egyúttal a fürdőváros szolgálatába is állítják. A tőkéscsoport már ki is dolgozta a rendkívül érdekes terveket. Ezek szerint a Bethlen-udvar legfelső emeletét eltávolítanák, miáltal az épületkolosszus mindjárt barátságosabb hatást váltana ki. Az úttest kiszélesítése érdekében az épület jelenlegi üzlethelyiségeit köröskörül megszüntetnék és a gyalogforgalom számára árkádokká képeznék ki. Ilyenformán a kocsiúttest egész az épület széléig szélesednék ki és ez a nehézség is megoldást nyerne.

Az átalakítások során 190 szállodai szobát létesítenének 300 ággyal, megfelelő számú fürdőszobával és egyéb mellékhelyiségekkel. Az épület pincéjében földalatti garázs létesülne, ahová liften szállítanák le a vendégek autóit. A tervező szerint legkésőbb 8 hónap alatt végeznék el az átalakításokat és adnák át az épületet új rendeltetésének, s így a Tabánban modern szálloda, illetve szanatórium állana rendelkezésre.

Pecz . . . ?

Régi vicc nálunk, hogy mindig hamis vágányra kerül valami, olyan szó révén, amit meggondolatlanul vetettek a vitába. A gyógyfürdők beteg- és idegenforgalmát hozzáfűzték a „fürdőváros" szóhoz, ami csak ideális fogalom lehet, de a nagyközönség úgy vette, hogy az valami épületcsoport vagy városrész. Most is, hogy megbeszélés tárgya *„Budapest"* nevének valami elfogadható és cserére, tévedésre nem alkalmas más új névre való változtatása, — minden vita abból indul ki, hogy: — Pecz! Hol van Budapest nevében ez a Pecz? Ami tótul kemencét jelent és le is fordítják németre, hogy „Ofen", ami viszont kályhát jelent. Mért neveznék a németek a kályha, vagy a kemence után „Ofen"-nek Budát, amikor itt, Akvinkumtól mintegy 3 mérföldnyire volt csupán egy téglavető és égető, amilyen volt a Dunántúlon száz, de sehol ez alapon falut, várost erről el nem neveztek. Kérdem, — miképpen kellene ezt a vitát ilyen sallangoktól megtisztítani.

Dubonai

A közelmult — kedves tükre.

— Teljesen politikamentes volt KOZMA JENŐ dr. névnapi borgazda-estje, amelyen a tíz év előtti baráti köre jelent meg. —

Érdekes, hogy Kozma Jenő dr. külön kifejezett kívánsága dacára, — mely szerint borgazda estjére, amely minden esztendőben a nevenapjával esik össze — ne hívjanak vendéget, mégis megtelt a „Buda Polgári Kör" nagyterme és csodálatosan emlékeztetett azokra a tíz év előtti estékre, amikor Kozma Jenő nagy baráti köre gyült össze, hogy kedvesen ünnepelje az akkori pártvezért. Az összegyült társaságban ott láttuk most is a budai régi pártok vezetőit: a régi szabadelvűeket, a függetlenségi pártiakat, ott láttuk Ripka Ferencet Kozma Jenő egyik oldalán, a másikon pedig ott volt Petracsek Lajos dr. és így tovább — a Víziváros, de mondhatnánk, hogy egész Buda színe-java, nem azért, hogy politikailag tüntessen, hanem azért, hogy bizonyítsa a budai barátság, a budai hűség, a budai polgári szeretet és tisztelet zavartalan létét. A mintegy 150 tagú társaság alig tudott a teremben elhelyezkedni.

Kedves, mosolygó hangulatban üdvözölte tízéves fordulója alkalmából Kozma Jenőt a Budai Polgári Kör ügyvezető elnöke,

FINÁCZY BÉLA

miniszteri tanácsos, jókívánságait is tolmácsolva névünnepe alkalmából.

A borgazdák örökös jegyzője,

ZBORAY GYULA dr.

a maga kedves modorában üdvözölte az egybegyült társaságot és bejelentette, hogy kimaradásukat kimentették: *Lendl* Adolf Keszthelyről, Benedek Sándor, a Közigazgatási Bíróság nyugalmazott másodelnöke és Csobádi Samu dr. Szerinte Kozma Jenő ma is az, aki volt és a jövőben is az lesz, aki ma. Ezen az estén tántoríthatatlan hűséggel környező barátai gyültek össze és sajnálja, hogy csak egyszer van ilyen ünnep az esztendőben. Válaszul

KOZMA JENŐ dr.

kijelentette, hogy ebben a körben találkoztak mindig az ellentétes életpályák és örömmel látja,

hogy baráti köre nem csorbult, mert ugyanaz a társaság van itt ma is, mint évekkel ezelőtt. A borgazda-társaság ritkán vesz fel új tagokat, pedig a péntek mellett kedden is találkozhatna ez a társaság. Igyekszik fejleszteni a Polgári Kört is, mert örömmel ápolja a régi barátságot, amit nem külső formák közt tesz, hanem belső érintkezésben. Sok mindent megbonthattak az újabb alakulások és áramlások, csak ezt a baráti kört nem tudták megbontani. Üdvözölte a Diana Társaságot, Ripka Ferencet, Petracsek Lajost, akikkel nem került szembe és várja az időt, hogy ismét összekerülve, az országnak abból kellő haszna legyen. Az egyszerű, őszinte szavakat kedves figyelemmel hallgatta és szeretettel honorálta a társaság.

MORVAY ZSIGMOND dr.

szintén üdvözölte Ripka Ferencet és Petracsek Lajost és örülne, ha minden alkalommal találkoznának. Nagy figyelemmel hallgatták ezután

RIPKA FERENC dr.

felszólalását, akit saját szavai szerint a régi barátság vonzott ide. Tanuságot tesz gyermekkori barátságukról Kozmával, akivel együtt nehéz harcokat vívtak a főváros érdekében. Mindketten visszatértek azok körébe, akiknek bizalma őket felemelte és találkoznak most is, mint régen, bízva a jobb jövőben, amelyet úgy valósítson meg a jó Isten, mint ahogyan azt Kozma Jenő kívánja.

Erre a kívánságra kedvesen koccintott a társaság, hogy azután meghallgassa

PETRACSEK LAJOST,

aki nem mint politikus jött ide, hanem mint Kozma neveltje, aki a Korvin-téri irodában kezdte pályafutását, amiről sohasem szabad megfeledkeznie. Az ő politikája összekötő kapocs a mult és jelen között, mert árulás útján nem akar a politikában érvényesülni. Az elmult tíz esztendő Buda történetében döntő volt és éppen ezért ebből kell kiindulnia a jövőnek. Nem vagyunk forradalmárok és éppen ezért azt kívánjuk, hogy a rendes történelmi fejlődés révén boldoguljunk és végül meleg szavakkal üdvözölte Kozmát.

A társaság későn, éjfél után oszlott szét.

(A. K.)

diósi cipőszalonban VI, teréz-körút 1/b
telefon: 10-3-92 belvárosi nivójú modellek

GÜL BABA MECSET

— 300 millió mohamedán zarándokhelye lesz Gül Baba sírja —

LECHNER LÓRÁND építész terve

Arszlán Chehib emir, fejedelmi herceg, aki Genfben a népszövetség városában a világ mohamedánjainak érdekeit képviseli, hatalmas programmot készít elő európai mohamedán zarándokhelyek felépítésére.

Az előkelő herceg a mult év tavaszán néhány napig Budapesten is tartózkodott, ahol a turáni eszmék illusztris ismerőjével, vitéz *Galánthay Glock* Tivadar ny. tábornok, országgyűlési képviselővel is komoly megbeszéléseket folytatott Gül Baba sírja helyén építendő iszlám templomról és zarándokhelyről, amely kapcsolatot képezne Kelet és Nyugat mohamedánjai között. Vitéz Galánthay Glock Tivadar tábornok társaságában ismerkedett meg az emir *Lechner* Lóránd építészmérnökkel, akivel részletes tanulmány tárgyává tették a mecset megvalósításának művészi, városépítészeti lehetőségét. Lechner Lóránd vázlattervet küldött Genfbe, melyről az emir elragadtatással nyilatkozott és illetékes körökben a megvalósítás érdekében élénk tevékenységet fejt ki.

Husszein Hilmi budapesti modamedán mufti jelenleg keleti nagy propaganda úton van, hogy a Gül Baba sírja fölé emelendő mecset révén Budapestet a mohamedánok zarándokhelyévé tegye és ezáltal Budavár idegenforgalmi, kereskedelmi és művészeti kapcsolatait kimélyítse.

LECHNER LÓRÁND
építészmérnök,

mint a hatalmas elgondolás megteremtője, a következőkben tájékoztatta munkatársunkat:

— A mohamedán vallás követőinek régi óhaja teljesülne, ha Közép-Európa határmesgyéjén, Budapesten olyan zarándokhelyet létesítenének, mely kapcsolatot jelentene a mohamedánok között, elsősorban azoknál, akik az iszlám területi egységéből kikapcsolódva ma szétszórtan élnek Közép- és Dél-Európában. Ez a részben vallási, részben kulturális célokat szolgáló

mecset az európai mohamedánság központjává avatja a magyar fővárost.

— Az impozánsfekvésű, kegyelettel őrzött *rózsadombi* Gül Baba sírja fölé emelendő mecset művészi értelemben is kell, hogy az összhangjában is teljes színpompáját adja a keleti templomépítő művészetnek. Az a hely, amely fekvésénél fogva is legalkalmasabb arra, hogy Buda és az egész főváros látképét uralja, tökéletessé teljesedik azzal a képpel, amely a Gül Baba sírja fölé állítandó karcsu minaretekkel övezett aranyozott kupolát a Duna felé csillogtatja.

Erről beszélgettünk Galánthay Glock Tivadar társaságában Arszlán Chehib hercceggel, akivel mélyreható eszmecserék alapján ter-

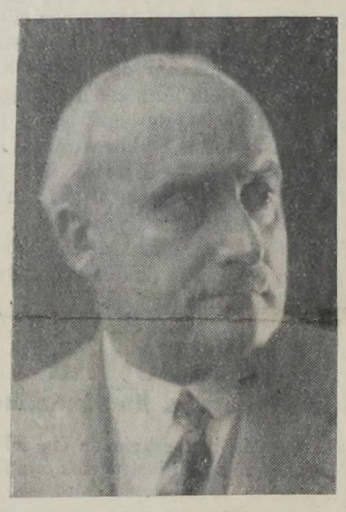

LECHNER LÓRÁND
építészmérnök

veztem meg a mecsetet, amely nemcsak hogy megnyerte a herceg teszését, de Genfben magáévá is tette elgondolásomat. Husszein Hilmi budapesti mufti, akivel szintén megvitattam elképzelésemet, két hónap óta propaganda-úton van, amelyre magával vitte tervemnek fényképét. Remélem, hogy siker fogja koronázni a herceg és a budapesti mohamedánok buzgó munkáját, fővárosunkat pedig egy olyan építőművészeti alkotással fogja gazdagítani, amely Kelet világának minden színpompáját idevarázsolja.

— Képzeljük el a széles lépcsőn az előudvarba érkező látogató első benyomását. Az árkádsorral övezett tér tavában visszacsillanó hatalmas homlokzatot. A tó körül Gül Baba kedves virágai, a rózsák. A mecset sarkain égbemeredő négy miraret.

— A centrális belső tér a középső kupolához csatlakozó félkupolák harmóniájával milyen méltó keretet képezne a mai helyén maradó sírnak. A jobboldali hatalmas apszis szolgálna Gül Baba ereklye-helyéül, Kelet világát lehelve ismét a régen hamvadó, hazájától távoleső porok fölé. A baloldali udvaron az Apostolok-utcáján jönnének az autón érkezők Közép-Európa zarándokhelyének látogatására.

— Az anyag? A téglától a márványig. Az egyszerű kupolától az aranyozottig minden lehet. Ez pénzkérdés. Ez már csak gazdagabbá teszi a monumentális mecsetet, mely legegyszerűbb formájában is éppen úgy fogja hirdetni a világ mohamedánjainak vallásosságát és áldozatkészségét, mint a müezzin szózata hirdeti majd a testvér Kelet örök barátságát a messzeszakadt magyarsággal."

Eddig a lelkesen tervező építőművész.

Mi legközelebb bemutatjuk a mecset rajzát is.

Dubonai Pál

A budai Szent Erzsébet-kórház és temploma

— A Szerzetesápolónők letelepedésének 150 éves évfordulója alkalmából. —

A régi Budának egyik legrégibb, legpatinásabb s egyik legszebb barokk-épülete a budai Szent Erzsébet-apácák kórháza és temploma. Több mint másfélévszázados multra tekintenek vissza, és lakói a régi Budának patricius családjai közé emelkedtek, nemcsak azért mert másfélévszázad jó és sokkal több balsorsában osztozkodtak, hanem elsősorban mindenkor, még az idők nagy viszontagságaiban is kifejtett közhasznú tevékenységükért.

Ha csak puszta számjegyekben mutatnák be azt a hosszú működésüket, már ez is tiszteletreméltó jelentés volna, jubileumi évkönyvük* azonban ennél sokkal több. Várostörténet és egyháztörténelem kapcsolódik ebben szervesen egybe a hazai történet díszes keretében.

Szemünk elé lép a török hódoltság ideje érdekes minaretjeivel és látjuk a boszniai ferences rendtartomány buzgó barátait, akik titokban, álruhában az akkori katakombákban, pincékben teljesítik szent missziójukat, a hívek lelki gondozását, fenn az utcákon pedig mint egyszerű, dolgozó napszámosok, kőművesek kerülik ki a török hatóságok gyanakvó tekintetét. Mikor aztán szabadabban élhetnek szent hivatásuknak, felépítik a mai épület egy részét kolostoruknak és hozzálátnak barokképítkezésünk egyik gyöngyéhez, a mai templomhoz is. A következő korkép a jozefinizmusé. Azonban ki hinné, a templomokat becsukató, kolostorokat megszüntető kalapos király lép most elénk, mint zárdaalapító, mert mint a humanizmusnak egyik legfennköltebb szellemű képviselője kórházzá alakítja a ferences kolostort és Bécsből küldi ki a kiváló betegápoló nővéreket, a Szent Erzsébet apácák 48 tagját. Egykori illusztrációk alapján látjuk a dereglyéken utazó nővéreket, amint Buda népe szeretettel fogadja a császártól Buda betegeinek ápolására küldött nővéreket. Jönnek a város urai és jószívű polgárai, hogy segítségükre legyenek a kezdet nehézségeiben.

Krónikás feljegyzéseik íme még százötven év mulva is hirdetik az alamizsnátadó polgárok nevét, holott házuk, családjuk, vagyonuk már rég eltűnt, csak a szegénységben élő apácák hálálkodó kar-imája tartja fenn mindaddig, míg zsolozsmájuk szólni fog e helyen. II. József azonban nemcsak rendeletileg intézkedett, hanem személyesen is jár itt, amikor csak teheti, hogy meghallgassa az ápolónővérek panaszait, kérelmeit, előterjesztéseit és teljesítette is azokat. De vajjon kik is ők, merre van hazájuk? Ezt is tudjuk. Bécsből jönnek ugyan, de eredetük Aachen városába nyúl vissza, a szent városba, amely a magyar egyháztörténelemmel is kapcsolatos.

A Függelék nevüket is közli nemzedékről-nemzedékre, de az ő szemükben is nem ez a fontos, hanem az irgalmasság testi és lelki cselekedetei, amelyekre vállalkoznak immár százötven éven keresztül. Nem jutalomért, hanem pusztán „Isten iránti nagy szeretetből". Ezt a jeligét látjuk mindenegyes betegágyukon. Az Emlékkönyvnek egyik legszebb része az, amely a barokkstílus remekével, a templommal foglalkozik és részletesen tárja elénk ennek szépségeit és nevezetességeit.

Dr. Pokorny Emanuel prelátus, a szerzetesház lelki igazgatója e részben is, mint a ker. műarcheológia hivatásos művelője lép elénk csakúgy, mint a kolostor oknyomozó történetének szakavatott felépítésében a tudományos módszert élénk, figyelemkeltő, lebilincselő előadással egyesítve.

A számos szebbnél szebb illusztrációval ékes könyvnek díszes kiállítása is az ő áldozatkészségét hirdeti.

Aki beletekint e könyvbe, az mindenesetre megilletődéssel és szent büszkeséggel tekint a nagy Árpádházi Szent Asszonynak szellemét kisugárzó épületre.

Fallenbüchl Ferenc dr.

* Pokorny Emanuel dr. A Szent Erzsébet-Szerzet. Tekintettel budapesti kolostorára, templomára és kórházára. 170. l. 1935. Bpest, Szent István T.

BUDAI VIGADÓBAN
CSALÁDI
SZILVESZTER-ESTÉT
rendez ANDRISKA KÁROLYNÉ táncintézete.
Szívesen látnak mindenkit, aki jókedvvel akar búcsúzni az ó-esztendőtől.
Tánc reggelig!

Karátsonyi-palotában
a régi jónevű, hagyományos
ULM-féle SÖRÖZŐ!
Csütörtökön: disznótor
Pénteken: halászlé
TULAJDONOS DÉLBEN 1 PENGŐS MENÜ
ÖZV. ULM Lászlóné
I., KRISZTINA-KÖRÚT 121

Évezredek távlatából

HENCZ LAJOS dr. magyar őskori tanulmánya

A magyarok őshazáját s a honfoglaló magyarok kultúráját, vallását megbízható forrásokból részletesen nem ismerjük.

Sajnos, történetíróink, kultúrtörténészeink csaknem kivétel nélkül abba a megbocsáthatatlan hibába estek, hogy kutatásaiknál, ha a környező népeknél hasonló kultúradatra vagy elnevezésre találtak, inkább hajlandók voltak azt állítani, hogy a kultúrának ezt vagy azt az elemét mi vettük át tőlük, mint azt bizonyítani, hogy ők tanulták el tőlünk. Így, ha íróink állításait összegezzük, kiderül, hogy őseink teljesen kulturátlan, csaknem vademberek voltak, akiknek nem volt semilyen irányú műveltségük, tudásuk.

Ezek a megállapítások hamisak. Honfoglaló őseinknek sokkal magasabb fokú műveltségük volt, mint az itt talált, leigázott vagy az őket körülvevő más népeknek.

Ennek bizonyítására csak nagy vonásokban, néhány szóval mutatunk rá a következőkre. Őseink kiváló lovasok voltak. Vezéreik fényes, aranyozott sátrakban telepedtek meg. Fegyvereik kitűnőek voltak és a harcban teljesen új taktikai módort hoztak magukkal az őshazából. Külön írásmódjuk volt, a rovásírás, melyet Európában egyetlen nép sem ismert s melyet Erdélyben még a XVI. században is többen olvasni tudtak. Őseink könnyű szekereken jöttek be hazánkba, mely közlekedési eszköz akkor még ismeretlen volt Európában. Vallásuk nem volt bálványimádás, szertartásaikhoz tartozott az ének, zene és a tánc.

Ezek olyan adatok, amelyeket ellenségeink egykorú feljegyzéseiből is kétségtelenül bizonyítottnak vehetünk. Megállapíthatjuk továbbá, hogy a színmagyar községekben a házak alakja, stílusa és berendezése teljesen eltérő a környező nemzetiségek és szomszédos nemzetek építkezési és berendezkedési módjától. A magyar ruházat a legújabb időkig, sőt a népviselet ma is más jellegű, mint más európai népek ruházata; a régi magyar zene és a népdalok ma is más üteműek, ritmusúak, sőt ezeknek háromféle, az általánostól eltérő skálájuk van (magyar skálák), melyekhez hasonlót sem a nemzetiségeknél, sem a környező népeknél nem találunk. (Megjegyezzük itt, hogy Szent Gellért püspök, aki kora legtökéletesebb, legfejlettebb zenéjének, az egyházi zenének alapos ismerője volt, Hódmezővásárhely körül a tanya tornácán egy magyar lányt látott, aki kézimalommal gabonát őrölt s munka közben valami pogány nótát énekelt. Hallgatta hosszabb ideig s utána azt írta, hogy ez a pogány magyar nóta „csodálatosan szép" volt. Ha ezt ő, a magyar pogányok legnagyobb ellenfele, a nagyműveltségű, de idegen származású főpap elismerte, akkor az bizonyára fölülmúlta az akkor körülöttünk vagy köztünk élő népek zenéjének szépségét.) Hangszereink is eltérők voltak az európai népek hangszereitől, melyeken az igricek, regősök, hegedősök játszottak, énekeiket kísérve. A magyar táncok szintén elütők minden más európai nép táncaitól és olyan gazdag változatúak voltak, hogy egyetlen európai nemzet sem tud hasonló változatosságot felmutatni. (Szövétnekes tánc, halottas tánc, tapsos tánc, lapockás tánc, süveges tánc, esürdöngölő, kanásztánc, magyar körtánc, fűzértánc, palotástánc, kállai kettős, boszorkánytánc, leventetánc, a sokféle verbungos tánc, ugrós tánc, párnás tánc stb.) Ezek a táncok nem komikus ugrándozások, hanem mindannyian méltóságteljesek és a művészi ízlésnek minden korban megfelelnek. Magyarországon ezeket lejtette tekintélyének csorbulása nélkül nemcsak a nemes, de minden főúr, sőt a király és az erdélyi fejedelem is.

Iparuk is kellett, hogy legyen, mert fegyvereik, lószerszámuk, ruházatuk más volt, mint az európai népeké és egységes rendszer szerint, bár különböző kivitelben készült. A közjog, illetve alkotmány terén pedig a középkori hűbérrendszerrel szemben a magyar meg tudta őrizni saját külön jogrendszerét, annak ellenére, hogy a környező államokban más kormányzati rendszer van... A történelem azt mutatja, hogy a műveletlenebb hódítók rendesen beleolvadnak a nagyobb műveltségű meghódított nemzetbe (keleti, nyugati gótok, longobardok, gepidák, vandálok stb.). A magyarokkal ez nem történt, nem történhetett meg, mert műveltség tekintetében messze fölötte állottak a legyőzött népeknek.

A történelem tudja azt is, hogy a műveltség bölcsője mégis csak Ázsia volt, ahonnan őseink származtak. Tudjuk, hogy a kínaiak már Krisztus előtt 2000 évvel ismerték a porcellángyártást és a puskaport. Őseink a kínai birodalom közelében laktak, sőt egyik indus történész (Jivanji Jamshedji Modi dr. bombayi professzor) szerint a kínaiak egyenesen őseink ellenében emelték a kínai falat.

*

A sokezeréves kínai kultúra kölcsönhatása ott él ma is népünk őserejében, él különösen a képzőművészeti megnyilatkozásban, hogy egyebet ne említsünk, mint a képzeletnek azokba a fínom vonalaiba formált hímzést, amelyet a mezőkövesdiek készítenek, valamint a halasi csipkét, amelyek ma már világszenzációszámba mennek.

Legyünk büszkék ázsiai, turáni voltunkra. Legyünk büszkék őskultúránkra, különösen pedig a nyelvünkre, melynek muzsikája, tömörsége, kifejezőereje sok évezredes mult távlatából fejlődhetett azzá, ami: a filológusok által megbámult csodálatos nyelvszerkezeti egységgé, amely bár rokontalanul áll, művészetté fínomult irodalmi hangjával is páratlanul áll az egész világon.

SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi- és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

Belső vihar

Az égen semmi felhő nincsen,
Kék, zöld az ég, a víz és minden.
És mégis zúgnak a habok,
A Balaton úgy háborog.

Homlokomon nincs bánat árnya,
Kék szemem nevet a világba.
De szivem, ez a Balaton,
Viharzik, sír, zokog nagyon.

Kornai István.

Személyi hírek

JÓZSEF FERENC királyi herceg nyitotta meg az Idegenforgalmi Főcsoport előadássorozatát.

SIPŐCZ JENŐ főpolgármester könnyebb természetű influenzában megbetegedett és lázasan fekszik a lakásán.

SZENDY KÁROLY dr. polgármester december 2-án kihallgatáson jelent meg a kormányzónál és másfél órát töltött az államfő dolgozószobájában.

Ifj. HORTHY MIKLÓST, a Magyar Úszó Szövetség elnökét, az Országos Tetsnevelési Tanács a legnagyobb kitüntetéssel, az aranyéremmel tüntette ki.

LIBER ENDRE alpolgármester, aki nyári szabadságát csak részben vette igénybe, két heti szabadságra ment most a Balaton mellé.

BALTAZÁR DEZSŐ református püspök december 8-án prédikált a Szilágyi Dezső-téri református templomban.

KIRÁLY KÁLMÁN tanácsnokot a kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter az országos közlekedési bizottság tagjává nevezte ki.

GROFFITS GÁBOR egyetemi magántanár, gazdasági főtanácsost a gazdasági akadémiák felsőházi tagválasztása során — a Mosonvármegye c. lap közlése szerint — a kiküldött elektorok útján Budapesten felsőházi taggá választották.

budai GOLDBERGER LEÓ, az európai nevű budai textilgyárosnál november hó 28-án rendezett családi estélyen végleg elsimultak a családi békét zavaró nézeteltérések.

OREL GÉZA dr. főigazgatót a kereskedelemügyi minisztérium előadói tisztséggel tisztelte meg az „Országos Magyar Idegenvezető Tanfolyam"-on. Az előadások tárgyai: Hogyan inspirálhatjuk az idegent vásárlásra, — gyáraink ismertetése, — export-import.

GYERMEKKÉPEK Blahosnál, II., Fő-utca 18

MEZŐ FERENC dr. dec. 12-én d. u. 4 órára a rádióban jelzett előadását „A kolozsvári viadal iskola" cimen, nagy érdeklődés előzi meg.

nádasi TERSTYÁNSZKY ÁKOST, a m. kir. posta vezérigazgatóját a Társadalmi Egyesületek Szövetsége társelnökei sorába hívta meg.

Alsócsernátoni DAMOKOS TIBOR primori (székely főnemesi) rangját a belügyminiszter igazolta.

SZÉCHENYI KÁROLY grófot, az Országos Magyar Kertészeti Egyesület vezetőjét a Magyar Magkereskedők Országos Egyesületének elnökévé választották meg. Ugyanakkor ORSZÁGH SÁNDOR dr.-ral, az egyesület eddigi vezetőjével töltötték be az ügyvezető-elnöki tisztséget.

ANDRÉKA KÁROLY ny. főkapitányhelyettes influenzában súlyosan megbetegedett, de már a javulás útján van.

SZABLYA JÁNOS kormányfőtanácsosnak, az Iparművészeti Társulat elnökének, a TESZ társelnökének, a Társadalmi Egyesületek Szövetsége jubileumi érdemkeresztjét nyujtották át ünnepség keretében.

ORSZÁGH OSZKÁR dr.-t, az Erzsébet királyné Szanatórium igazgatóját 25 éves szolgálati jubileuma alkalmából meleg ünneplésben részesítették a szanatórium orvosai, tisztviselői és a hálás betegek. Barát Irén dr. főorvosnő részletesen méltatta munkásságát, amellyel az intézetet oly naggyá fejlesztette.

RAVASZ LÁSZLÓ, a Budapesti Cukrászok és Mézeskalácsosok Ipartestületének alelnöke, meleghangú felköszöntőben méltatta Spelter Henrik elnök érdemeit abból az alkalomból, hogy immár 15 éve vezeti egyfolytában az ipartestület ügyeit.

THOMÉE JÓZSEF, az „Országos Gárdonyi Társaság" ünnepségén Gárdonyi című költeményével aratott nagy és osztatlan sikert.

KOZMA JÓZSEFET, a tehetséges fiatal zeneszerzőt, a Budán közismert Kozma-féle gép- és gyorsíróiskola igazgatójának fiát, a párizsi rádióhoz szerződtették. Ez a megtiszteltetés újabb állomása a fiatal művész magasra ívelő pályájának.

RAVASZ cukrász
I., Krisztina-körút 75. Telefon: 50-2-32
ELŐKELŐ CUKRÁSZ-SZALON

HIREK

Ritka bíróság az, amelynek csak öt *alperese* lehet és azok is hercegek és főhercegek. Ilyen bíróság a *főudvarnagyi*, ahol ritkán van tárgyalás és a legutóbbi négy év előtt volt. Most egy Klein Miksa nevű uradalmi főintéző perli Frigyes főhercegeet valami 640 pengő illeték levonása miatt és a pert Meszlényi főudvarnagyi bíró tárgyalja.

A magyar zsenik végzete teljesedett be azzal az élettel, amely *Csokonai Vitéz Mihály* rövid, de annál nehezebb megpróbáltatásokkal küszködő pályafutását tükrözteti vissza. Aki tudja, hogy mit jelentett másfél évszázaddal ezelőtt magyar írónak lenni, amikor a nyilvánosság hiányában, csak a belső lelki kényszer volt az egyetlen mozgató erő, csak az követheti sejtéssel a gondolatnak és az érzésnek azt a misztikus varázsát, amely soha szebben, merészebben, találóbban még magyar költő szívéből nem csurrant ki, mint Csokonai lírájából. Ennek a bús turáni végzetű nagy zseninek a költészetéről és a költészetét inspiráló lelki hullámzásokról számolt be tudományos formában is *Gegus* Dániel, lapunk munkatársa, az ismert nevű költő és író, aki a Csurgói Öregdiákok egyesületében december 10-én este rámutatott kritikai irodalmunknak ama hiányosságaira, amelyek még most sem adták meg Debrecen szülöttjének igazi méltatását, azt a glóriát a feje fölé, amely Csokonainak költészetét odaragyogtatja Petőfi és Balassa halhatatlansága mellé.

Meleg szeretet sugarai ragyogják ismét körül azt a karácsonyfát, amelyet december 22-én, vasárnap, d. e. 10 órakor a Császárfürdő Hollós Mátyás Társaság termében az *„Obudai Hegyvidéki Szövetség"* a hagyományoknak megfelelően az idén is felállít azzal a nemes céllal, hogy azok a szegény, még nem iskolaköteles kis gyermekek, akik arra rászorulnak, részesei lehessenek a karácsonyi örömöknek. *Vitéz Galánthay Glock* Tivadarné, a hölgybizottság elnöke és *Kiss* Sándor, a társadalmi bizottság elnöke buzgólkodnak, hogy a karácsonyi szent ünnepek örömeiben a szegény gyermekek is részesüljenek. A nemesszívű adományokat kérik *Szervey György* ügyvezető címére küldeni (VIII., Horánszky-u. 7), ugyancsak oda küldendők be azoknak a hegyvidéki gyermekeknek nevei, akik a köztudatban úgy szerepelnek, mint akik valóban rá vannak utalva.

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I., Attila-utca 8

Karácsonyfájához hívja a Klotild Szeretetház elnöke, Ripka Ferenc dr. és Szabó Árpád dr. titkár a tagtársakat és minden jólelkű embert és kérik, tegyék le erre a karácsonyfára adományaikat, hogy az árva fiúk arca felderüljön, a szeretetházat fenntartó egyesület pedig egyidőre újabb támaszt nyerjen emberbaráti munkájában. *December 22-én, vasárnap d. u. 5 órakor rendezi a szokásos karácsonyfa-ünnepét a Klotild Szeretetház.*

Kreszné Sztojanovits Lily dalestélye iránt, amely december 15-én vasárnap este 8 órakor lesz a Pesti Vigadó kistermében, rendkívül nagy az érdeklődés. Közreműködnek még: *Melles* Béla (I. hegedű), *Banda* Márton (II. hegedű), *Dömötör* Lajos (fuvola) és *Hütter* Pál (gordonka). Zongorán kísér: *Braun* Paula. Jegyek: 50 fillértől 5 P-ig kaphatók Rózsavölgyi és Társánál IV., Szervita-tér 5. (Telefon: 82—0—83.)

Banketten ünnepelték december 2-án tanítványai *Heller* Farkas műegyetemi tanárt kitüntetése alkalmából, aki több mint húsz év óta a magyar közgazdasági életnek úgyszólván egy egészen új generációt nevelt, amelynek soraiból számos vezető egyéniség került ki. A vacsorán résztvettek *Hóman* Bálint kultuszminiszter és *Bornemisza* Géza iparügyi miniszter is, továbbá Matolesy Mátyás képviselő, Andreics Jenő, Zelovich László, Buday Béla, Vér Tibor műegyetemi magántanár, Hallósy István, a Budapesti Nemzetközi Vásár vezérigazgatója, Héder János, a Külkereskedelmi Hivatal vezérigazgatója, Frisch Ferenc egyetemi magántanár, a Pénzintézeti Központ igazgatója és még számosan a közgazdasági életben szerepet játszó vezető tényezők közül. A volt tanítványok nevében Tátray István műegyetemi magántanár üdvözölte, majd *Bornemisza* iparügyi miniszter meleg szavak kíséretében nyujtotta át Heller Farkasnak a II. osztályú érdemkeresztet és a kitüntetésről szóló okmányokat.

Könnyező árvák és sírdogáló szegény anyák kísérték örök nyugalomra Óbuda Nagyasszonyát: Andréka Károlynét, akinek temetésén megjelentek Zsitvay Tibor, Kozma Jenő, Ripka Ferenc, Petracsek Lajos, Orova Zsigmond, Ferenczy Tibor, Liber Endre, Lamotte Károly, Bezegh-Husz Miklós, a budai elöljárók, városi tanácsnokok és a budai társadalom színe-java. Meghatóan búcsúztatták a jótékonyságnak élő nagyasszonyt dr. Kovácsné, Tatai Boldizsár, Rózsa Zsigmondné és Reisinger Gyula. Az elhúnyt emléke sokáig él majd Budán és Újlakon.

Násznagy. *Buzáth* János dr. ny. alpolgármester és felesége: *Mezey* Margit leánya: *Buzáth* Klárika és *selmeci Pöschl* Imre dr. okl. gépészmérnök esküvője december 14-én fél 1 órakor lesz a tabáni plébániatemplomban.

Irredenta előadást rendezett nagy sikerrel a Rómaifürdő-telepi elemi iskola ifjúsága az ezer éves haza iránti szeretet ébrentartására és ápolására. Kedves és hatásos színdarabok, szavalatok, *Szabó* Jenő művészi tárogató száma, *Jankovics* Géza operaénekes gyönyörű éneke és az irredenta kardalok gyöngyei szerepeltek a műsoron, amelynek minden számát sok hálás tapssal jutalmazta a zsúfolásig telt terem közönsége. A rendezés áldozatos és sikeres munkájáért elsősorban *Reischl-Rév* Sándor igazgatót, *Kuncze* Ilona, *Kollázs* Anna, *Dubrovay* László tanítókat illeti a dícséret.

A Hegyvidéki Asztaltársaság e hó 5-én jött össze a havonta rendezett vacsoráján, nagyszámban. Az egybegyültek felállással és háromszoros éljennel ünnepelték a Kormányzót névnapja alkalmából. *Javornitzky* Jenő dr. II. Rákóczi Ferencről, és törökországi útját ismertette vetítettképes vonzó, tanulságos és megható előadásban. Az előadó grammofonon ismertette az idevonatkozó zenét is. A társaság éjfélkor jó hangulatban és egy kedves esténk szép emlékeivel oszlott szét.

MENYASSZONYI képek Blahosnál, Fő-utca 18

Nagy költséggel alakította át *Makrai* Teofil a „Budai Apollő" filmpalotát mintegy százezer pengőt fektetve az átépítésbe, abban a tudatban, hogy a Víziváros rendkívüli fejlődése előkelő közönséggel szaporítja meg régi törzslátogatóinak számát. A Budai Apolló most teljesen tűzbiztos, mert mind a négy oldala szabadon áll és 12 kijárás vezet a szabadba, holott itt még a nagy garral hirdetett új mozik is egy kijárattal rendelkeznek és ott tódul ki tűz esetén az egész közönség.

Lévai Szabó Jánost ügyvezető alelnökké választotta a NEP XII. kerületi szervezetének az ifjúsági csoportja. Lévai Szabó János közismert agilitása, lebilincselő egyénisége biztosítéka azoknak a nemes feladatoknak és kultúrtörekvéseknek a keresztülvitelére, amelyeket a november 29-én megalakult ifjúsági csoport maga elé tűzött. Lévai Szabó János annak idején bizalmi állásban maradandó értékű munkásságot fejtett ki a Budapesti Polgári Lövészegyesület életében is. Jelenleg a „Csaba" társadalmi és sportegyesület megtisztelő szolgálatában áll és mint főtitkár olyan sokoldalú kulturális tevékenységet fejt ki, amely már eddig is jóhangzású nevet biztosított neki az egyesület nagyvonalú életében.

A NEP XII. kerületének szervezete január 1-én a Márvány-utca 40. szám alól elköltözik a Délivasút épületébe a vasúti étterem feletti emeletes helyiségbe.

Fiókot nyit a „Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület" Budán a Horthy Miklós-körtér 9. szám alatt (a gyógyszertár helyén), amely működését e hó 16-án kezdi meg.

A sportolók, de főleg a sielők figyelmét felhívjuk, hogy megfelelő idő esetére a Normafa-menedékháznál a szokott első segélynyujtó őrség megerősítésére külön mentőőrséget rendel ki a Budapesti Önkéntes Mentőegyesület. Egyébként pedig az egyesület erdő- és mezőőri házaknál, vámkirendeltségeknél és hegyvidéki rendőrőrszobákon felállított 24 első segélynyujtó helye is szükség esetén rendelkezésére áll a balesetet szenvedetteknek.

Karácsony Budán. Az I. ker. elöljáróság népjóléti osztálya immár hatodik éve ruházza fel a kerület szegény gyermekeit, segélyezi különböző célszerű, hasznos dolgokkal Buda I. kerületének leventéit, bensőséges meleg karácsonyi ünnepség keretében. Ez a szép, kedves szokás még *Duday* Alajos dr. tanácsnoktól ered és távozása dacára a szép karácsonyi szokás megmaradt, és a lényegében és vagyonosságában is megkisebbedett I. kerület áldozatkész lakossága körében mindjobban elterjedt, megerősödött a Buda szegény gyermekei felruházásának és megajándékozásának gondolata. Így a mult évben Buda polgársága az elöljáróság karácsonyi ünnepélyén 10 fiút és 10 leányt tetőtől talpig felruházott, 40 leventét pedig különböző ruhanemüt tartalmazó csomagokkal ajándékozott meg. A régi budai kerület jelenlegi elöljárója *Farkas* Lajos dr., valamint helyettese *Jenkey* Zsigmond főjegyző is magukévá tették ezt a patriarchális szokást és ebben az évben is megszervezték, megindították a gyüjtést, s így Buda szegény gyermekei az Úr 1935-ik esztendejében is érezni fogják a karácsony melegét és a Jézuska eljövetelét.

Geiger Gyula dr.

ILLIS DEON
New-York legnépszerűbb jazz énekesnője december 1-től
A BELLEVUE-BEN

Kisfaludy-szinház Óbudán szép számú közönség előtt nagy sikerrel hozta színre a „Gyurkovics fiúk" c. operettet. *Kárpáthy* Magda bájos játékával, *Lakner* Ilona szép hangjával, *Horváth* Böske rutinos, művészi előadásával aratott sok tapsot. *Bellák* Miklós és *Károlyi* Vilmos a közönséget állandó derültségben tartották. *Kardos* József kellemes hangjával ért el nagy hatást. Dec. 6-tól egy hétig d. u. fél 6 és este fél 9 órai kezdettel a „Lányok a tilosban" (Weekend) c. operett kerül színre.

Az uj csodaforrás

a Margitszigeten alig adott 10 percenként *egy* liter vizet, azután felszökött percenként 700—800— egészen 1000 literig. Néhány méternyi újabb fúrás után 1000 litertől felszökött 2500 liter 70 fokos vízmennyiségre. De újabb egyheti fúrás után ismét emelkedett és

ma már percenkint 3500 liter forró vizet ad.

Ez naponkint ötmillió litert jelent és egy év alatt 1839 millió és 600,000 litert. Világeredmény, amely most eljutott oda, hogy érdemes fölötte vitatkozni. Elsősorban a felett, hogy a fúrás helyét hivatalból megállapító *Pávai Vajna* Ferenc dr. főbányatanácsoson kívül kinek vannak itt még méltánylást követelő érdemei. Tudtunkkal a Közmunkatanács volt az, amely hatóság ezt a fúrást sürgette és a megbízást is ő adta ki, — biztosítva ezzel a Margitsziget forróvíz-szükségletét nemcsak mint gyógyvizet, hanem mint fűtőlehetőségét is értékelve.

Nagy kérdés, hogy a kereskedelmi felfogásnak megfelelően jár-e el a *Meinl* cég, amikor csak a Margit-körúton *három* fióküzletet nyit, — holott a II-ik kerületben máris négy fiókja van. Az tötdik most épül a Margitkörúton a *Széna-tér és ferenciek* közötti rövid szakaszon. Ezt a konkurrenciát nehezen bírják azok a margitkörúti fűszeresek, akik 20 év óta várják ennek a budai körútnak a nagyobb arányú kiépülését.

Új kultúregyesület Óbudán. A Polgár-utca 12. számú helyiségében megalakult a III. kerületi keresztény egység tábora, amely mint társadalmi és kulturális egyesület kíván működni. Elnöknek Sárközi Sándor dr. kir. közjegyzőt választották meg. Ügyvezető alelnök Gaupp József DGT-főfelügyelő lett.

Drágaköveket és törött nemesfémet vásárol: SZERAFIN GY. II, Roham-u 8

Gyász. *Herman* József dr. igazgató, műegyetemi tanárt, a Székesfővárosi Elektromos Művek üzemeinek nagy halottját a mult héten temették el óriási részvét mellett. A végtisztességen ott volt az Elektromos Művek egész vezetősége, élén *Plósz* Pál vezérigazgatóval, aki megrendült lélekkel búcsúztatta kiváló munkatársát. A gyászbeszédek közül kiemelkedett *Vigh* Bertalan szakiskolai igazgató és *vitéz Pétery* dr. miniszteri osztálytanácsos búcsúztatója.

„Őserő". Ez a címe *Istók* László képes folyóiratának, amelynek december elején megjelent első száma, mint a magyar szellemi élet erőtől duzzadó új orgánumára felfigyelt az érdeklődő társadalom, amely értékelni tud minden olyan kultúrtörekvést, aminőt az „Őserő" már első számában is képvisel. Irodalom, tudomány, művészet útmutatóját a tájékoztató és ismeretterjesztő formában. Istók László, a nagynevű Istók János szobrászművész fia, tudásával, hozzáértésével és ízlésével megteremtette az új sajtóorgánumot, amely őrálló helye, számontartója, megfigyelője és ellenőrzője minden olyan szellemi megmozdulásnak, amely a szebb magyar jövő, magasztos céljait szolgálja. Egyes szám ára 60 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budán, II. ker., Margit-körút 54.

GYORSÍRÁST és gépirást együttesen 10 pengőért tanulhat a KOZMA iskolában, II., Iskola-utca 2. szám

Nagysikerű kultúrestét rendezett december 1-én a budavári leánygimnázium termében a budavári római katolikus Egyházközség, az Orsz. Kat. Népszövetség és az Actio Catholica budavári szervezeteivel egyetemben, *Lampel* Vilmos egyházközségi elnök vezetésével. Közreműködtek *Lettner* Vilmos rendezése mellett: Palágyiné Ligeti Mária, Horváth Erzsi, Váradi Árpád, Palágyi Antal, Bérczes Lajos, Laczkó Ernő, Kléebel Valéria, Kecskés Ferenc, Csiszár István, Huszár Mihály, Pesznecker Károly, Tóth László, Knapp Lőrinc, Rihász Gizi, Mészáros Ferenc, Sudár István. — Lampel Vilmos konferálta az estét az ő kedves modorában!

JUBILEUMI SZÁMOT

jelentet meg a BUDAI NAPLÓ lapalapító szerkesztője: VIRÁG BÉLA 50 éves írói és újságírói munkásságának évfordulója alkalmából.

A Hollós Mátyás-Társaság író, művész és tudós tagjaiból alakult szerkesztő-bizottság állítja össze ezt a jubileumi számot, amely visszhangja lesz ama törekvéseknek, amelyekkel a magyar nemzeti reneszánsz fellegvárává akarjuk ismét tenni Budát, a nemzeti hagyományok szent városát. Magasztos cél érdekében indul tehát útjára a jubileumi szám, amely

„Kik dolgoztak és dolgoznak Budáért?"

címmel kútforrása lesz minden szellemi és erkölcsi értékeinknek, hirdetője patinás, kulturális kincseinknek, amelyeket évezredek hallmoztak fel itt: a Duna jobbpartján, BUDÁN. A mult és jelen ölelkezik ebben a jubileumi számban, mert a történelmi Buda ismertetése után azokkal foglalkozik, akik a Jelennek felelősségteljes útját járják, akik Viraág Bélával együtt küzdöttek és így megörökítésre méltó munkásai Buda politikai, társadalmi, tudományos, művészi, kereskedelmi, ipari és sportéletének.

A BUDAI NAPLÓ jubileumi száma valóságos Pantheont állít Budán azoknak, akik puritánságukkal, a munka becsülésével, családi életükkel, polgári és hazafiúi erényeikkel példát adtak az egész magyar társadalomnak.

rétyi Székely Miklós dr.

A „Dunántúli Közművelődési Egyesület"

ezidei évi rendes közgyűlésén a tagok most is rendkívül szép számmal jelentek meg. *Szíklay* János dr. kormánytőtanácsos elnök melegen köszöntötte a tagokat. A közgyűlés tudomásul vette a főtitkári jelentést, amely beszámolt az egyesület óvódáinak munkájáról, továbbá az egyesület díszközgyűléséről és hangversenyéről, mely augusztusban volt Veszprémben a veszprémi hétel kapcsolatban. Az elnök bemutatta a Balaton-Veszprém-Bakony nagybizottságának levelét, amelyben Iklódy Szabó János és Rosos Károly polgármester meleg köszönetet mondtak az egyesületnek nagysikerű veszprémi szerepléséért. Ezután következett a zárószámadások előterjesztése, továbbá a számvizsgáló-bizottság jelentése, amelyet a közgyűlés tudomásul vett és megadta a felmentvényt. A közgyűlés elfogadta a költségvetést. Ezután tárgyalták az alapszabálymódosítást, melyet a közgyűlés vita után elfogadott. Meleg szavakban emlékezett meg a közgyűlés *Viraág* Béla alelnökről, aki betegsége miatt volt távol. Az az óhaj nyilvánult meg, hogy Viraág Béla minél előbb megjelenhessen az egyesület ülésein és jó egészségben szolgálhassa tovább az egyesület ügyét. A közgyűlés ezután örökös tiszteletbeli taggá választotta *Pekár* Gyula v. miniszter országgyűlési képviselőt, továbbá Porzsolt Kálmán írót, az egyesület első főtitkárát. Alelnök lett *Németh* Imre dr. országgyűlési képviselő, a Magyar Országos Tudósító szerkesztője, ügyész *Spur* Endre dr., ellenőr *Kapcza* Imre. A választmányba beválasztották *Ilosvai* Lajos Károlyt. A számvizsgáló bizottságba egy évi megbízással megválasztották elnöknek *Mikola* Gézát, rendes tagnak *László* Sándort és *Lukács* Sándort, póttagoknak pedig *Rákosy* Bélát és *Weber* Vilmost.

Műsoros ülést rendezett december 2-án a III. ker. Keresztény Tanügyi Bizottság a III. ker. Keresztény Társaskör helyiségében (Koronatér 3.) Magyar dalokat adott elő *Jankovich* Béla, tárogatón kuruc nótákkal gyönyörködtette a közönséget *Szabó* Jenő, zongorán kísérte őket *Csirszka* Konrád. Verdi, Lavotta, Brahms-műveket adott elő *Vida* Mária hangversenyénekesnő, zongorán kísérte *Dubrovay* L. A nemzeti önérzetre való nevelésről értekezett magasnivójú előadásában *Gáldy* Béla tanügyi főtanácsos, főv. biz. tag. A régi Budát ismertette *Reischl-Réw* Sándor, vetített képekkel kísérte az előadást *Flory* Gy. *Csirszka* Konrád egyházi karnagy zongorajátékával is nagy tetszést aratott. A műsor után fehér asztal mellett maradt együtt a közönség.

BUDAI VIGADÓNÁL Corvin-tér 5
Tel.: 53-5-32. KOTSIS ERZSÉBET
művészi fényképész

Jótékonycélú műsoros estét rendezett december 1-én a Margitkörúti Szent Ferencrendi Plébánia a Balaton-Zamárdi gyermeknyaralótelep javára. Az ünnepi beszédet *Mészáros* János dr. érseki ált. helytartó mondotta. *J. Viraág* Ilona orchestikai művésznő *Dienes* Valéria „D" mozdulatkórusával, *Sik* Sándor dr. költeményeinek megelevenítésével nyujtott hatásos műelvezetet. Lakner bácsi gyermekszínházának két kis tagja *Igaz* Jucika és *Láng* Sanyi arattak fellépésükkel zajos tapsvihart, a Margit-körúti elemi iskola szavalókara és furulyazenekara, valamint az egyházközségi énekkar nagy tetszés mellett működött közre a jótékonycélú est sikere érdekében.

Szánkózásra a budai oldalon, felnőttek és gyermekek részére a polgármester a következő utakat jelölte ki: — *Az I. kerületben* a Svábhegyen fekvő Tündér-utca 12. sz. ház és Költő-utca között, a Zugligetben fekvő Csillagvölgyi-út a Mátyás-úttól lefelé és a Hunyadlejtő-út, a Hűvösvölgyben fekvő Görgény-út a Nagybányai-úttól a Szalonka-útig és a Lipótmezei-út a Széher-út és a Tárogató-út között; — *a II. kerületben* a Törökvészen fekvő Endrődy Sándor-utca és a Ruszti-út a Fillér-utcától a Csopaki-útig; — *a III. kerületben* a Szemlőhegyen fekvő Pusztaszeri-út déli oldala és a Vend-utca, a Muraközi-út és Pusztaszeri-út között, a Pálvölgyben fekvő Csatárka-út a Szépvölgyi-úttól a Törökvészi-útig; — *a XI. kerületben* a Gellérthegy déli lejtőjén fekvő fővárosi területek, az utak és utcák kivételével. *Csak gyermekek részére: az I. kerületben* a Naphegyen fekvő Piroska-utca, a Városmajorban fekvő Szamos-utca, a Svábhegyen fekvő Kakuk-út a Tündér-úttól lefelé és a Diana-út a 24. sz. háztól a Tündér-útig, valamint a Cinege-út a Csipke-úttól a Kútvölgyi-útig, az Orbánhegyen fekvő Agárdi-út, a Zugligetben fekvő Kuruclesi-út a Labanc-úttól lefelé; *a III. kerületben* a Szemlőhegyen fekvő Áfonya-utca; *a XI. kerületben* a Gellérthegyen fekvő Dobogó-út a Budaőrsi-úttól a Poprád-út irányában. Más helyen a szánkázás szigorúan tilos és ezt a rendőrközegek feltétlenül megakadályozzák.

Trafikosok is kötelesek cégtáblájukon, vagy az üzlet ajtajában feltüntetni a nevüket, ha nem kizárólagosan dohányneműeket árusítanak. Mivel nincs olyan trafik, amelyik nem tartana cigarettahüvelyt, szopókát, papírt, rajzszereket, könyveket, minden trafikosnak fel kell tüntetni a nevét, mert kihágási eljárásnak és büntetésnek teszik ki magukat.

Kedves, hangulatos Mikulás-estét rendezett 7-én lövőházutcai új otthonában a II. ker. nemzeti egység szervezete. A Himnusz fohászos hangjai vezették be az ünnepélyt, amelyen a központi kiküldötteken kívül nagy számban jelentek meg Budáról mindazok, akik a mai kormányzati rendszer hívei. *Hivert* Dezső dr., mint a II. kerületi szervezet vezetője, a Miklós-nap jelentőségét méltatta és rámutatott arra, hogy ez a név ma már történelmi patinát kapott a nemzet életében, államfőnk gondviselésszerű küldetésével. Rámutatott az évezredes magyar sors változataira és történelmi évekkel bizonyította azt is, hogy dacára a széthúzó törekvéseknek, a rokontalan magyarságot mindig a nemzeti egység gondolata mentette meg. Különösen az ifjúság figyelmét hívta fel arra, hogy ne felejtsék el azokat a kötelességeket, amelyeknek egyetlen zászlóvivői ők lehetnek. A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után a késő éjféli órákig maradt együtt a vidám társaság. A hangulathoz méltó keretet adott a tetszetősen és kényelmesen berendezett NEP II. kerületi új otthona, amelyet a Lövőház-utca 24. szám alatt a közeli napokban ünnepélyesen is felavatnak azzal a célzattal, hogy kultúrtörekvésekben is megszervezzék társadalmi alapon a nemzeti egység gondolatát.

Sik Sándor szerzői estjén, amelyet a városmajori „Prohászka Ottokár" kultúrházban rendezett december 6-án a Városmajori róm. kat. egyházközség, *Aradi* Zsolt méltatta Sik Sándort, *Kéthelyiné Wakots* Margit, Sik Sándor verseire írt dalokat énekelt Péter József zongorakíséretével. A Budai Szent Cecilia Kórus, Bárdos Lajos karnagy vezetésével, Sik Sándor költeményeire írt karműveket adott elő nagy sikerrel, míg *J. Viraág* Ilona és *Dienes Gedeon,* Sik Sándor szavaira írt mozdulatképek előadásával gyönyörködtették az egybegyült díszes közönséget.

KÖZGAZDASÁG

BÁRÁNY KÁROLYT, a Községi Takarékpénztár ügyvezető-igazgatóját hívják meg az új fővárosi Állatvásár rt.-hoz ügyvezető-igazgatónak.

DARÁNYI BÉLÁNAK, a Futura vezérigazgatójának a kormányzó a miniszteri tanácsosi címet adományozta.

Ifj. HORTHY ISTVÁNNAK, az Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak h.-vezérigazgatójának a kormányzó a miniszteri tanácsosi címet adományozta.

LÓRÁNT ERNŐT a Hermes Bank igazgatósági ülésén helyettes ügyvezető-igazgatónak nevezték ki.

KOÓS ZOLTÁN dr., a Földhitelintézet vezérigazgatója fontos tárgyalásokra Londonba utazott.

TELEKI ISTVÁN gróf dr. kereskedelmi tanácsosnak, a Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő és Értékesítő Szövetkezete vezérigazgatójának a kormányzó a kereskedelmi főtanácsosi címet adományozta.

LEINER MIHÁLYT megválasztották az óbudai Szent Péter és Pál egyházközség plebánosának.

— **Ujjászületö Vásárpénztár** december 4-ére hívta össze közgyűlését. Az új vásárpénztár hivatalos neve: Budapest Székesfővárosi Állatvásár Pénzforgalmi Részvénytársaság. A megállapodás szerint a főváros és a községi takarékpénztár között 30 évre szóló szerződést kötnek a vásárpénztári intézmény fenntartására. A részvénytársaság alaptőkéje egyelőre félmillió pengő, amely ötezer darab egyenkint 100 pengős névértékű részvényre oszlik. Az újjászületö vásárpénztár már a jövő év elején megkezdi működését.

— **Budapest Szkfőv. Gyógyfürdői és Gyógyforrásai** nevét viselő céget most vezették be az egyéni cégek jegyzékébe. Miután a cégbirtokos Budapest Székesfőváros Közönsége mint iparüzlettulajdonos, a cég jegyzésére jogosult a főváros mindenkori polgármestere — most *Szendy* Károly —, a főváros mindenkori csoportvezető alpolgármestere — most *Lamotte* Károly —, a fürdőügyeket intéző ügyosztály mindenkori vezetője — most *Kovácsházy* Vilmos —, a cég mindenkori központi igazgatója — most *Bánlaky* Géza — és a cég mindenkori helyettes vezetője — most *Kállai* Sándor. Ezek a céget önállóan és egyedül vezetik, per prokura toldattal pedig az ásványüzem mindenkori üzemvezetője — most *Kiss* Elek.

— **Az OFA** (Faipari rt.) november 30-án megtartott közgyűlésén elfogadta az 1935 június 30-án lezárt mérleget, amely a forgalom határozott emelkedését igazolja. Az OFA az előző évi 76.368 frank nyereségáthozattal együtt 143.082 svájci frank tiszta nyereséget mutat ki. Künnlevőségei 8½ millió frankban, különféle érdekeltségei csupán 6,750.000 svájci frankkal szerepelnek a mérlegben.

— **A NOVA Közlekedési és Ipari rt.** most tette közzé mérlegét, amely a multévi 170.942 pengővel szemben 200.000 pengő tiszta nyereséget mutat ki, annak ellenére, hogy a vállalat bevételei az elmult évben csökkentek. Azáltal, hogy az adóterhek kb. 125.000 pengővel, a költségek kb. 17.000 pengővel csökkentek, vált lehetővé a nagyobb tiszta jövedelem kimutatása. A mérlegben az ingatlanok 7.64 millióval vannak értékelve s 38 fővárosi házból és kb. 50.000 négyszögöl telekből állanak. Az ingatlanok tiszta bérjövedelme 261.400 pengő, tehát csaknem 6% jövedelmezőséget mutatnak. A közgyűlés az elmult évi 50 fillér osztalékkal szemben 60 fillér osztalék kifizetését javasolta, ami a részvények után 3% osztalékjövedelmezőséget biztosít.

— **Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank** a Pannonia-utca 23. sz. alatt új fiókot nyitott december 1-én, amely — mint a bank berlinitéri fiókjának váltóüzlete — kezdte meg működését. Ez az első bankfiók az új Lipótvárosban.

A Dreher-Haggenmacher Első Magyar Részvényserfőződe Rt. november 30-án tartotta meg évi közgyűlését a Magyar Országos Központi Takarékpénztár tanácstermében. A közgyűlés a zárszámadások megállapítása után 3.60 P osztalék kifizetését határozta el és a szelvények december 5-től a MOKTÁR-nál és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál válthatók be.

Gazdasági tükör

— *Postatakarékpénztár* 1936 február 1-én ünnepli fennállásának 50. évfordulóját. Ebből az alkalomból az intézet félszázados történetét tartalmazó díszes albumot ad ki.

— *Dohányjövedék* megállapodást létesített az Olajmagértékesítő Szövetkezettel az 1935. évben termelt dohánymag átvételéről.

— *2550 vagon* nagymányoki szenet szállít a Gázműveknek a Salgótarjáni Kőszénbánya.

— *52 millió kilowattóra* villamosenergiát fogyaszt évente a MÁV. Az általa üzemben tartott izzólámpák száma pontosan 47.350.

PATAKY VILMOS
a Rádió révén közismert zenekara a
SEIFFERT-KÁVÉHÁZBAN
szórakoztatja az úri közönséget a tél folyamán

IGYUNK HARMAT VIZET
Megrendelhető a Székesfővárosi Ásványvízüzemnél, I., Gellért-rakpart 1. Telefon: 53-0-03.

AZ ÖSSZES
FÉRFI és NŐI DIVATCIKKEK
HAUER és MÁRTON
II., SZILÁGYI DEZSŐ-TÉR 6. SZÁM
A. B. C. kötelékébe tartozó cég

Éhgyomorra naponta igyék egy pohár
Kristály vizet

POCKNÉ
a Krisztinaváros legelőkelőbb hölgyfodrásza
I., ATTILA-U. 10
TELEFON: 54-9-19

ESPLANADE
CAFFÉ • RESTAURANT
Nyári kettős terrasz a Rózsadomb oldalán.
TÁNCTERRASZ
Saját termésű és uradalmi, tisztán kezelt borok

ZÓNAREGGELI (pörkölt, tokány, gulyás, savany ütüdő) pikkoló sör és kenyér . . P	—.50
REGGELI KÁVÉ tejszínhabbal és süteménnyel . . . . . P	—.50
KISMENÜ . . . . . P	1.—
NAGYMENÜ . . . . . P	1.30

SEBALD REZSŐ vendéglős

HALLÓ! FIGYELEM!
Borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében. Kóstolja meg nagydíjjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhírű
SZEKSZÁRDI SAJÁT TERMÉSŰ BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállítunk.
Tegyen próbát!
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19
TELEFON: 32-0-63
Ügyeljen a címre!

Kadarka, fanyarkás vagy édeskés könnyű	—·70
Asztali fehér, zamatos ízű, könnyű fajta	—·80
Ó-rizling, nehéz zamatos óbor	—·90
Vörös „Bikavér" igen nehéz fanyarkás	1·—
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor ...	1·20
Vörös ürmös, édes fűszeres „Vermouth"	1·50
Csemege fehér, édes nehéz.....	1·50

A TESZ nagydíját és aranyérmét nyerte el.
Minden budai polgárt szívesen lát
FEKETE SÁNDOR *üzletvezető*

Délivasút kávéház
(tul. özv. Donreich Árminné, I, Alkotás-u. 7/b.)
Kellemes hangulatú uzsonnák, elsőrendű vacsorák. Kitűnő konyha. Szolid polgári árak
A budai úri közönség találkozóhelye

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért zenekarával naponta
GUNDEL-GELLÉRT ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

KÁLYHÁS!
Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhírű céghez
BÉRES MÁRTON
I., Logodi-u. 19 Telefon: 53-0-33

W. C. FÜRDŐKÁD, KÁLYHA, MOSDÓ stb. szabott áron
HUBERT, LISZT FERENC-TÉR 4
Telefonszám: 22-2-67

Hol kapható Budán valódi borecet?
Szívesen hirdetjük díjtalanul, mert **borecetet** most gyógykezelés céljaira keres számos beteg

OLEUM
műszaki kereskedés * Telefon: 69-0-10
XI., Horthy Miklós-út 32.
Autócikkek, Boschcikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF-lerakat, gépszíj, csiszolópapír, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont- és padlóolajok, kocsikenőcs, gépzsír, autógumi. — Házhoz szállítással.

Aranyérték, nagy jövedelem!
„Krisztina társasházunk" (huszonegyedik társasházunk) a tabáni óriás parknál, a Krisztina-körút 159. sz. a. épül, remek kilátással a Királyi Várra, a Belvárostól 2 kisszakasznyira. Parkranéző remek egyszoba-, kétszoba-hallos, páratlanul értékes lakrészek már leköthetők. Központi melegvízfűtés.
Horthy Miklós-út 89. sz. a. „Hunyadi-udvar" társasházunk már felépült; pár kétszobás, kétszoba-hallos, olcsó fixáru, önálló tulajdonjogú lakrész még kapható. Bérbeadásnál ca 7% tiszta jövedelem. Bérbeadást vállaljuk. Prospektus, öröklakásvevők szaktanácsadója díjtalan.
„Centrum"
Házépítő és Ingatlanvállalat
m. sz. Horthy Miklós-út 15/c.
Telefon: 69-3-01.

A betegségek egész sora
igy: az epekőbetegség és epehólyagbántalom, gyomorbajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedence betegségek, alkati kövérség stb. eseteiben a
Hunyadi János
keserűvíz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló eredménnyel használhatja. Az orvosok ezrei írják elő betegeiknek és a betegek tízezrei írnak róla elismerő nyilatkozatot.

Felelős szerkesztő: **Viraág Béla**
Társ-szerkesztő: **rétyi Székely Miklós dr.**
H. szerkesztő: **Andriska Károly**
Kiadásért felel: **Viraág Béla**
Laptulajdonos: **Viraág és Társa.**
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája,
Budapest, V., Vadász-utca 16.
(Nyomdaigazgató: Linzer M.)

XXXII. 1208. sz.

ELŐFIZETÉS
Negyed évre 6.— P
Egy évre . . 24.— P
Egyes szám 40 f.
Egyesületi tagok féláron kapják, ha az egyesületnek hivatalos lapja

Budai Napló

1935 dec. 22

HIRDETÉSEK
Egy hasáb széles, 1 mm. magas sor egyszeri közlésnél 30 f. Szövegsor ára 2 P. Ismertető közlemények megállapodás szerint
A hirdetés dija mindenkor előre fizetendő

Buda érdekeit a várospolitika, közélet, közgazdaság, társadalom és művészet terén szolgáló ujság

Felelős szerkesztő:
VIRÁG BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: I, Maros-utca 23.
Telefon: 50-2-96. Hivatalos órák: délután 4—6-ig

CSENDES ÉJ...

A legszebb látomásnak szentséges éje, amelyben hirtelen csillagok szikráznak, angyalok dalolnak, pásztorok szíve veri a dicsőség himnuszát. Rejtelmes éj, amelyben az elhagyatott, durva, borzalmasan meztelen, kemény és faragatlan betlehemi istállóban az Isten lép le a földre, hogy egészen az embereké lehessen. Titokzatos éj, ahol a Kisded igézete megállítja a világtörténelmet s a végtelen áldás, az áramló öröm, a diadalmas erő, az égig érő szépség fínom és alázatos, lágy és meleg csodáival elindítja az emberiséget az élet sötétjéből az örök világosság felé. Az angyalsugaras első betlehemi éj ezerkilenczázharmincötödik glóriás ismétlődése most érkezik el újra hozzánk. A karácsonyi angyalkák hímes szárnyai már itt suhognak mellettünk, súrolják már a szíveket, amelyekből a gyémántnál is ragyogóbb tüzek gyulladnak és zengeni kezdenek, zengeni, gyöngyöző, jóságos, kacagó csengéssel, amitől megédesednek, illatossá, ünnepivé válnak a legkeservesebb, a legszürkébb percek is. Zuhog belőlük, mint kiapadhatatlan forrásokból az öröm szivárványos olaja, a jóság aranya, a szeretet bíboros, forró méze. S mindeniken rajta a Jézuska üdvözítő csókja.

A békés és jóakaratú emberek az Úr várásának ebben az izgalmas idejében még külön is keresik és fakasztják e drága forrásokat. S közöttük az első sorban a jó budai egyesületek, asztaltársaságok és családok járnak, hogy minden helyen minél kedvesebben, minél adakozóbb bőséggel lehessen jelen a kicsi Jézus. A szentséges éj gyönyörű varázsát gondosan készíti elő sok-sok ezer kéz, szétsugározva a Szeretetet a szívtől a szívig, a lélektől a lélekig, lehozva így az eget a földre. Kitárulnak a szeretet zsákjai, hogy a nagy nyomorúságunkban is kiönthessék piciny és nagy magyaroknak egyaránt a boldogító ajándékokat.

De minden kis és nagy budai karácsonyi ünnepségen, csak egy pillanatra félrevonulunk az ablakhoz és elnézve a háztetők között, a felhőfüggönyök mögött keresünk egy kis, egy egészen kis darab eget. Az égen pedig a csunya földi ködön és füstön keresztül meglessük a fényes csillagokat. ... a betlehemi csillagot, hogy annak izzásában megláthassuk a mosolygó édes pici Jézust, aki világot gyujt szegény mindnyájunknak s áldását adja széttépett hazánkra, búban-bajban élő Budánkra, imádkozó, árva magyarokra.

R. RÉW SÁNDOR

Boldog karácsonyt!

Az ősmagyar dicsőségnek szenteli a karácsonyt a magyar nemzet székesfővárosa

Évszázadokat kívánó lépések egyikét teszi meg most Budapest székesfőváros, amikor oltárra helyezi a magyar ősiséget és meghódol a sokezer éves dicső hagyományok előtt, amelyek a hún magyar népet már évezredekkel ezelőtt a világot uraló népek között a legelsők sorába emelte.

Az Árpádházból származó királyok idején még megvolt a kapcsolatunk azzal a Kelettel, amelyet turáni népek laktak és amelyen mintegy kétezer éven át vonult Tibet alól a húnok és magyarok s a velük rokontörzsek egész sora Európa szívébe. Lehet, hogy még korábban nyugatról indult el ez a népcsoport a Mádja földről Afrikán és Kis-Ázsián át a turáni tájakra, de honvágya visszahozta az ősi mezőkre Európába. Az Árpád-ház idején még melegen élt a tudat, hogy Ukrajnában 150 évig uralkodtunk, törzsünk nagyrésze ott is maradt, mert Nagy Lajos idején Ukrajnában is magyar volt még az intelligencia és még éltek a rokonsági kapcsolatok is.

A mohácsi vész után, amikor rászorultunk a germán népek segítségére — ferde helyzetbe jutott a nemzet, mert elszegényedve, kipusztulva szolgaságba igyekezett a germánság szorítani a magyar nemzetet.

A germán uralom megerősödésével megszűnt a magyar ősi dicsőség és deresre került, aki emlegette. A magyarok őstörténete feledésbe jutott és különös kegyelemből megengedték, hogy fölvigyük Álmosig, Árpád édesatyjáig, aki elindította a magyarságot a mai Magyarország felé és hogy ne keressük tovább az ősiséget, feleségül adták hozzá az ősmagyar hit ősanyját, Emesét, aki tulajdonképpen a magyarok Évája. Céltudatosan vakarták ki a történelemből a germán fajok a mi dicsőségünket, mert nem tűrték, hogy a germán népek határán túl kelet felé, náluknál ősibb, nagyobb multú, dicsőségesebb, kulturáltabb nép is létezzen. Évszázadokon át tiporták lábbal ezt a mi ősiségünket és igyekeztek egyenrangúvá nevelni velünk a bevándorolt bocskoros oláhokat, rácokat és más multtal nem bíró néptöredékeket.

Magát Budát, a magyarság hagyományos várát, amelyet az Árpádok idejében a germánok és a sok harc és háborúban megritkított falvak népét sváb telepesekkel pótoltak olymódon, hogy Buda és Pest nagy körzetben németajkú lakossággal volt körülvéve.

Mintegy száz esztendeje annak a nagy nemzeti lépésnek, amelyet Boráros János, Pest egyik vezérembere iktatott törvénybe, hogy Pesten magyar nyelven kell tanítani az elemi iskolákban. Az a törvény tette lehetővé Pest elmagyarosodását és azt, hogy a németajkú Pozsonyból ide tették át az országgyűlést, elkerülve ezzel Bécs nyomasztó közelségét is. A szabadságharc utáni időben ezt a törvényt beszüntették ugyan, de 17 év mulva ismét életbelépett és most hetven év óta ez volt Budapest magyarosodásának az alapja.

A mi tudományos világunk, minden intézményünk, amely a nemzet multját lett volna hivatva kutatni, tisztázni és fölemelni, annyira a germán kulturális fölényének hatása alá került, — oly téves és visszás utakra terelte a kutatást, hogy az ősmagyar történelem ez alatt a hetven év alatt csakis az adatgyüjtésre szorult, amit lelkes emberek végeztek saját anyagi romlásuk árán.

Ma már oly óriási adathalmaz áll rendelkezésre, tudósok egész sora tette tanulmány tárgyává a multat, hogy szinte bűn volna, ha továbbra is takargatnánk azt, aminek föltárásával bizonyíthatjuk, hogy Európának legrégibb műveltséggel bíró népe él a Duna és Tisza között, olyan ragyogó, ötezer esztendőre visszamenő multtal, aminővel egy nemzet sem rendelkezik.

A nemzet teljes függetlensége új utakra terelte a magyar székesfőváros kormányzatát és csak a rátermett egyéniségek jöttére volt szükség, hogy a magyar hagyományos ősiség, a hún-magyar dicsőség, a görög és római mitológia mellé sorakozó ősmagyar mitológia helyet foglaljon abban a tananyagban, amely a magyar ifjúságot van hivatva a nemzeti szolgálat eszméjében nevelni, hitet, biztatást, erőt adva neki a mai nehéz nemzeti küzdelemben.

Ma már csaknem befejezett tény, hogy a székesfőváros a kormány segítségével mint vezértantárgyat bevezeti iskoláiban a magyar ősiség történetét, amely elhatározás évszázadokra biztosítja a mai városi kormányzat számára a magyar nemzet háláját és elismerését.

VIRÁG BÉLA

Betlehemesek

járják Luca-napjától kezdve a budai utcákat, betérve házakba, vendéglőkbe hirdetni: dicsőség az Istennek... békesség a jóakaratú embereknek! Színes papirokból összetákolt templomocskát vagy istállót ábrázoló ládikát hordoznak magukkal, amelyben kicsiny gyertya fénye mellett a Szent Család papírból kivágott, vagy gipszből, viaszból formált alakjai láthatók. Sorrajárják a lakásokat s a legtöbb helyen szívesen meghallgatják a betlehemesek karácsonyi énekeit, az isteni Kisded születéséhez, a pásztorok imádásához, a három királyok zarándoklásához fűzött ártatlan mókákat. Végül megajándékozzák a betlehemes gyermekesapatot, amely azután odébb vonul egy házzal. A betlehemjárás nem különleges magyar szokás, a legtöbb európai keresztény népnél a magyar betlehemezéshez hasonlóan megtalálható, ami azt bizonyítja, hogy templomi eredetű, általános ünnepi szokás. Most már sokat vesztett eredeti jelentőségéből. Az ország némely vidékén azonban a régi hagyományokat híven megőrizték s a betlehemesek ajkán ugyanazok az énekek és mondókák szólalnak meg, amelyek már évszázadok előtt ringatták ünnepi hangulatba az ájtatos híveket. Ne kergessük ki a betlehemeseket! Az édes Jézuska eljövetelének örömét hirdetik s ezért megérdemelnek néhány fillért vagy egy-egy falat ételt.

Új pártalakulás — Budán

Buda polgársága kerüli a politikát, de annál szívósabban ragaszkodik azoknak a kérdéseknek sürgős megoldásához, amelyek Buda fejlődését szolgálják. Minden kerületnek vannak ilyen problémái, kezdve Buda legdélibb csücskén, ahová nincs közúti közlekedés és a sósfürdői szárnyvonalat kell meghosszabbítni, — lebontani a kerületet kettéosztó vasúti gátat, — áthelyezni a kelenföldi pályaudvart. De ott van Sasad is. A Krisztinában fontos a déli vasút kitolása a gellérthegyi alagútig, hogy egybeforrhasson a felső szép hegyvidékkel. Az alagútnál új fürdőforgalmi pályaudvar. A Vérmező átalakítása fürdőügyi parkká, északi részén állandó zenekarral. A Széna-tér végleges rendezése a a II. kerületben és a Margot-rakpart fürdőügyi sétánnyá való átalakítása. És így sorjában a hegyvidék bajai, a Szépvölgy közúti közlekedése (a 4-es hurok), — Újlak rendezése, — Óbuda szabályozása, az Árpád-templom felépítése, a felső medence szabályozása és parcellázása, — a Mátyáshegyi park rendezése és hozzá való út stb., stb. képezi az új budai párt programmját. Kerülni akarja az országos politikát és csak a városházára kíván néhány képviselőt küldeni. Úgy értesülünk, hogy a taggyüjtő íveket már mintegy százan írták alá a budai öt kerületben és január folyamán hívják össze az alakuló gyűlést.

A CSALÓDÁSOK VÁROSA

— Új élet indul Óbudán —

A hídkérdés révén végre szabályozáshoz jut Óbuda és megvan minden valószínűség, hogy ez a városrendezés impozáns és nagyarányú lesz. Ennek a szerencsétlen városrésznek minden nagy kérdése félévszázadon át érik és a hídkérdéshez hasonlóan húzódó Árpád-emléktemplom ügyében kapjuk előkelő kézből az alábbi sorokat.

HONALAPÍTÓ ÁRPÁD APÁNK!

Egy kis patak közelében, amely kömederben folyik Attila király városa felé, temették el a magyarok Árpád fejedelmet. Anonymus arról is megemlékezik, hogy a Boldogságos Szűz Mária tiszteletére a magyarok Árpád sírja fölé templomot építettek, amelyet Fejéregyházának neveztek el. Árpád fejedelem halálának ezredik évfordulóján a magyar országgyűlés a honfoglaló érdemeit törvénybe iktatta és ugyanakkor elhatározta azt is, hogy Óbudának azon a részén, hol Fejéregyháza egykori helyét sejtik, emlékművet és székesegyházat emeltet Árpád emlékezetére. Mindez 1907-ben történt. Megalakult az emlékműépítési bizottság, melynek elnöke Forster Gyula báró lett, aki nagynevű munkatársakra talált a bizottság tagjai között: Hausmann Alajos és Csánky Dezső személyében. Az emlékmű és templom terveinek elkészítésével Tisza István gróf Schulek Frigyes világhírű műépítészet bízta meg. Igy volt. Tudjuk mindannyian, akik akkor részt vettünk a közéletben. És mi történt? Jött a világháború. Azok az államférfiak, művészek és tudós mesterek, akik az emlékmű előkészületeit szervezték, egy-két kivétellel, ma már nincsenek életben. De él Schulek Frigyes fia, Schulek János műépítész, akinek a birtokában vannak a gyönyörű tervek, amelyek ma már részletekben is kidolgozva, várják azt az időt, amikor életre kelnek majd azok a nagyszerű elgondolások, amelyek az Árpád-templom fölépítésével nemcsak a magyar mult dicsőségét hirdetik, de jelképezik a magyar jövőt is, azt a szétsugárzó ős, turáni erőt, amelynek legbeszédesebb emléke lehetne az Árpád-emlék. A mai kormányzat minden vonalon a nemzeti érzés és gondolat megvalósítására törekszik. Az Árpád-emlékmű megalkotása a leghálátosabb feladat volna, mert ennek a kérdésnek a visszhangja már évtizedek óta ott él a magyar társadalom szívében. Szendy Károlyról, a főváros polgármesteréről mindenki tudja, hogy lelkes támogatója minden nemes elgondolásnak s így reá vár a feladat, hogy illetékes helyen szószólója legyen az Árpád-emlékmű és templom mielőbbi megvalósításának.

A szerkesztőséget üdvözli (Aláírás).

KARÁCSONYI BŰVÖS TÁJKÉP

amit SZENDY KÁROLY polgármester tárt Budapest jövőjéről az olvasó elé

CZAKÓ ELEMÉR nyugalmazott államtitkár kérelmére

Külön élmény az előrehaladó nagy hajónak gépházába beletekinteni. Újonnan felfedezett metropolisunknál is kívánesiak lehetünk arra, milyen a belső szerkezete, milyen kerekeken forog az élete. Meglátogattuk kétszeresen megválasztott polgármesterét, aki mindent elkövet, hogy felemelje kis országunk szenvedésektől megviselt szép fejét. Köszöntöm amint *számoszlopok* mellett készíti éppen csatatervét és kérdem, hogy miképpen látja városának helyzetképét a többszörösen egymást követő hét szűk esztendők közepette?

A háború megpróbáltatásai után úgy látszott, hogy mindennek eláll a lélekzete, hogy itt megszűnik minden fejlődésnek a lehetősége. Úgy látszott, hogy ez a székesfőváros, melyben az ország lakosságának csaknem 12%-a éli a maga ünnepi és hétköznapi életét, a művelődés és a gazdasági továbbhaladás országútján kátyuba jutott.

A súlyos 14 esztendő alatt Budapest nemcsak hogy nem veszít népi erejéből, hanem ipara és kereskedelme éledni kezd az inflációs időszak megszűnése után, hatalmas építkezési mozgalom növeli és szépíti a várost.

A sok megpróbáltatás és a gazdasági válság ellenére, a jelenlegi Budapest statisztikai eredményei állják az összehasonlítást a háborút megelőző boldog évek adataival. Lebírhatatlan életbátorsággal megtalálja a maga fejlődési irányvonalát.

Kerek hatvan esztendővel ezelőtt a Budapestté egyesített három város

lélekszáma

együttvéve 280.000 főből állott. Az 1900. évben 733.000 főben, 1910-ben pedig 880.000 főben állapította meg a népszámlálás a főváros lakosszámát. Az időközben bekövetkezett súlyos események csak meglassították, de megakasztani nem tudták a székesfőváros népese-

dését. A háborús évtizedben 48.000, az 1920. és 1930. évek között pedig 75.000 lélekkel növelte Budapest népességét, úgyhogy legutóbb 1,004.770 főnyi lakosságával már túlhaladta a milliós határt. A háborút megelőző időponttal szemben tehát Budapest népgyarapodása 14% volt, a legutóbbi tíz év népszaporulata pedig 8.1%-nak felel meg s ennek is nagyobb fele az utolsó 5 évre esik. Ebből következik, hogy Budapest fejlődése ismét gyorsulóban van. Ez annál érdekesebb, mert ugyanakkor Bécs és Berlin lakossága lényegesen csökken.

Egyre fokozódnak Budapest nagyvárosi méretei. 1910-ben 18.035

épület

állott Budapesten, 20 év multán pedig 25.868-ra emelkedett ez a szám. Ugyanezen idő alatt a *lakások* száma 40.2%-os emelkedéssel 174 ezerről 244.000-re szaporodott.

Az építkezési mozgalom

a mult év végéig még tovább fejlődött. 9262 új épülettel gazdagította Budapestet. Ugyane tíz év folyamán keletkezett új lakások száma 46.881, a szobák száma pedig 106.317. Egyedül az 1928. évben 1123 új épület került tető alá. A családiház építkezése újabbkori nagy elterjedése folytán a keletkezett lakások száma nem ennyire kimagasló. Az 1933. és az 1934. évben is 4255, illetve 4366 új lakással gyarapodott Budapest lakásállománya.

A város mindent elkövet, hogy lakóit korszerű közművekkel lássa el. A

vízvezetékkel

ellátott házak száma 1913-ban 17.000, 1933-ban pedig 28.500. A vízcsőhálózat hossza ugyanezen idő alatt 847 km-ről 1404 km-re emelkedik.

A századforduló idején a

csatornahálózat

hossza 292 km, illetve 1913-ban 426 km, tavaly 688 km-t. 1933-ban csatornák építésére és fenntartására 2,240.000 pengőt fordít.

Hasonló a helyzet a

villamosvilágítás és gázellátás

terén. A gázcsőhálózat hossza 1913. és 1934. között 748 km-ről 912 km-re bővült. A háborút közvetlenül megelőző évben a villamosáramelosztó-hálózat hossza 464 km, míg 1934. évben már a 3000 km-t is meghaladja. A fogyasztók száma ugyane húsz év alatt 33.000-ről 243.000-re, a termelt árammennyiség 22 millió kilowatt óráról 289,000.000 kilowatt órára emelkedik. A fejlődés tehát húsz év alatt több mint tizenháromszoros.

A székesfőváros

burkolt útterületének

nagysága ma 723 hektárt tesz ki, a háború-előtti időpont 519 hektárjával szemben.

A közutak és vasutak tekintetében a fejlődés kevésbbé a

villamosvasúti hálózat

kiépítése terén mutatkozik, minthogy a szükséges vonalak már 1913-ban is legnagyobbrészt rendelkezésre állottak, hanem inkább a forgalmi eszközök és a forgalom emelkedése terén nyilvánul meg. A pályahossz, amely az 1900. évben 110 km, 1913-ban 162 km, az 1934-ig pedig 182 km-re épül ki. A személyszállító kocsik számát a BESZKÁRT az 1913. évi 1463-ról 1770-re emelte, ami annál jelentősebb teljesítmény, mert időközben a háború és a forradalmak alatt tönkrement járműállomány helyreállításáról, illetve kieseréléséről is gondoskodni kellett. A megtett kocsikilométerek száma 1913. évi 64.5 millióval szemben a legutóbbi esztendőben már 80.5 milliót ér el, míg a szállított utasok száma az 1900. évi 66 millióról, illetve az 1913. évi 219 millióról 286 millióra emelkedik. Pedig éppen a legutóbbi esztendők forgalmát erősen befolyásolják a kedvezőtlen külső körülmények, úgyhogy a gazdasági válságot megelőző 1928. esztendőben a villamos vasutak 317 millió utast szállítanak.

Az 1934. évben az

autobuszforgalom

9 millió hasznos kocsikilométert jelent Budapest közlekedése számára és a szállított személyek száma 63.7 millió.

A forgalom terén bekövetkezett fejlődés elbírálásánál meg kell emlékeznünk a Budapesti Helyiérdekű vasutakról is. Ezek most kerültek a város tulajdonába. Személyvonataink száma 1900-ban 48.000, 1910-ben 205.000, 1934-ben 334.000. Utasainak száma pedig ugyanezen idő alatt 3.6, illetve 11.3 millióról kereken 25 millióra emelkedett. A békeévekhez viszonyítva tehát erősen megkétszereződött.

A forgalmi kérdések közt

az idegenforgalom

bír legnagyobb jelentőséggel. 1913. évben a szállodákban és penziókban megszállott külföldiek száma 55.100, 1934-ben pedig ugyanezen adatszolgáltatás tanúsága szerint 110.455 külföldi keresi fel Budapestet. Budapest külföldről érkező idegenforgalma ezek szerint 47.8%-kal több, mint aminő a békeévekben volt. A külföldiek által itt töltött napok száma ugyanezen idő alatt 207.981-ről 280.184-ra emelkedik. Meg lehetünk elégedve.

Igen nagy áldozatokat hoz a székesfőváros az

iskolaügy

fejlesztése érdekében. A legutóbbi tanévben a fenntartott iskolák száma 357, összesen 106.786 tanulóval. Összehasonlítva ezt az 1900. évi 77.000 és az 1913. évi 114.000 főnyi tanulólétszámmal, a legutolsó békeesztendővel szemben valamelyes visszaesés mutatkozik, amit a születések és ezzel a gyermeklétszám visszaesése magyaráz. A székesfőváros új iskolaépületek emelésével és a tanítási intenzitásának előmozdításával emeli a közoktatásügyet mind magasabb színvonalra. A legutóbbi költségvetési évben a székesfőváros 31.2 millió pengőt fordított közoktatásügyi célokra. Csaknem minden tizedik tanuló, pontosan 9.1%, vidéki.

A községi

kórházakban

1900-ban 3466, a háborút közvetlenül megelőzött években 4264 kórházi ágy áll rendelkezésre. Ez a szám a legutóbbi évben 7209-re emelkedik, vagyis a kórházi férőhelyek szaporodása éppen a legutóbbi időkben volt legnagyobb mértékű. Tízezer lakóra ugyanis 1913-ban 45.5, 1934-ben pedig 69.3 közkórházi ágy jut. Az ápolt betegek száma 1900-ban 46.000, 1913-ban 67.000, a legutóbbi esztendőben pedig már a 90.000 főt is felülmulja. Az ápolási napok kétmilliót meghaladó száma szintén kétszerese a harmine év előtti adatoknak.

A tüdőbeteg gondozó intézetek 1913-ban 120.012, 1933-ban pedig 316.348 vizsgálatot, illetve kezelést végez.

Örvendetes eredménye a közegészségi fejlődésünknek, hogy a lakosság átlagos

élettartama

a jelen század első három évtizede alatt kereken *tíz évvel megnagyobbodott*. 1900-ban ugyanis a férfiak átlagos élettartama 45 év, a nőké pedig 52 év. 1930-ban viszont az átlagos élettartam 55.5 évre, illetve a nőknél 51 évre javult. 1900-ban ezer budapesti lakóra a gümőkórhalandóság aránya 4.5 s még a háborút megelőző években is 3.6 ezrelék. 1934-ben ezzel szemben a nehéz gazdasági megélhetési viszonyok ellenére a gümőkór halandósági arányszáma 1.008-ra esett vissza.

Hasonlókép örvendetes javulást sikerült elérni a

csecsemőhalandóság

tekintetében. Száz élveszülöttre számítva a csecsemőhalandósági arány az 1900. évi 16.02, illetve az 1913. évi 15%-ról 11.9%-ra sikerül leszorítani.

Lényeges javulás mutatkozik a

fertőző betegségek

pusztítása terén; míg 1913-ban az arányszám 1.8 ezrelék, addig 1934-ben ezer lakóra mindössze 0.7 fertőző halálozás esett. E húsz év alatt a fertőző bajokban elhaltak 1693-ról 719-re csökkentek. 1935-ös költségvetésében már 13.1 milliót fordít közegészségügyi célokra.

A háborús idők óta Budapest megkezdte felfelé ívelő fejlődését.

Aktív népesedési mérlege révén ma is Budapest veszi fel a nagyszaporaságú vidékek népfeleslegét. A gazdasági élet megerősödése, a pillanatnyi válságokon túl fokozatosan halad előre úgy, hogy Budapest mai gazdasági ereje a világháborút megelőző időkkel nemcsak felveszi a versenyt, hanem felül is múlja az akkori viszonyokat.

Ha Budapest a háború és a forradalmak pusztításai után megtalálta fejlődésének lehetőségét, ha az országcsonkítás szörnyű kálváriája sem sorvasztotta el ennek a városnak az élniakarását, akkor olyan erőtől duzzadó életcsirákat rejt magában, melyek a jövő fejlődésének is biztos zálogát képezik.

Nincs ok a csüggedésre, ezt kiáltják felénk a statisztikai adatok. A magyar főváros népességi és gazdasági életében ott rejlenek azok az őserők, melyek leküzdik a sorscsapásokat és az átmeneti nehézségeket egyaránt. A mult és jelen tapasztalataival felvértezve, a nehézségek józan ismeretében, de egyúttal hittel, bizalommal és a győzelem biztos tudatában kell dolgoznunk a fővárosnak és ezzel az egész magyarságnak a jobb jövőjéért.

Ezekből mindnyájan megérthetjük az ország szívének életritmusát. Reánk nézve csak az a kötelesség háramlik, hogy ahhoz igazodjunk s lelkességtől átfűtve igyekezzünk támogatni és erősíteni. A jól felfogott szolidaritás nagy erőtényezőt jelent a jelen idők mostohaságában.

Budapest kultúrváros, Budapest sportváros, Budapest gyógyváros: a lelki szépség, testi épség és a jóegészség világvárosa.

Hol kapható Budán valódi borecet?
Szívesen hirdetjük díjtalanul, mert borecetet most gyógykezelés céljaira keres számos beteg

ROSKADOZIK A GELLÉRTHEGY,

mert a hőforrások rongálják— Négy előadás a mélyfúrásokról —

A budai új mélyfúrásokról és azoknak gyógyvizeiről a *Földtani Társulat* hidrológiai szakosztályán szerdén délután négy előadás hangzott el.

A szakülésen elsőnek *Weszelszky* Gyula dr. egyetemi tanár számolt be a budai hévvizek rádiumemanáció tartalmáról. Beszéde során felhívta a figyelmet arra is, hogy

a Gellérthegy belseje ma már valósággal szivacsos szerkezetű,

mert a vízgőzök és a hévvizekben lévő kénes savak bomlasztják és málasztják a sziklát. Ezt a gondolatot fűzte tovább *Mazalán* Pál dr. főmérnök is, aki szerint a Rudasfürdő kazánháza felől, mintegy két méterrel a források jelenlegi szintje fölött

barlang volna megnyitandó,

amely egy nagy tómedencében egyesítené az összes forrásokat és így megnyitva a megtámadott sziklarészeket,

gátat vetne a Gellérthegy további korhadásának.

Emett Kálmán dr. ismertette ezután a tabáni hévvizek kémiai elemzésének adatait.

Feszült érdeklődés fogadta *Pávay Vajna* Ferenc dr. előadását, aki azokról a mélyfúrásokról számolt be, melyeknek fúrópontjait közös tanulmány alapján, az alsó Dunaparton, a Rudasfürdő mellett a Fehérsas-tér keleti sarkán és a Szent Imre-fürdő közelében *Wendl* Aladár dr. és *Weszelszky* Gyula dr. professzorokkal együttesen jelöltek ki.

A Fehérsas-téri fúrás fedezet hiányában félbenmaradt, miután körülbelül száz méter mélységet értek el. A másik három fúrás eredményes volt. A Szent Imre-fürdővel szemben létestiett fúrás kétszáz méter mélységből percenkint mintegy kétszáz liter negyvennyolcfokos kénes vizet ad, hasonló vizet kapnak a Szent Imre-fürdő mellett létesített második fúrásból is.

A Rudasfürdő alatt, a Dunaparton feltárt forrás különösen bővizű, amely percenkint mintegy 390 liter kénes melegvizet ad, százméteres mélységből. Amennyiben ezen a ponton kétszáz méterig folytatják a fúrást, 55—60 fokos, tehát

fűtésre is alkalmas melegvíz várható.

Ismertette ezután *Pávay Vajna* Ferenc dr. a szakértő-bizottság jelentését, amely szerint a tabáni fúrások igazolták, hogy

a Tabánban még lehet igen értékes gyógyforrásokat fakasztani,

amelyek dús rádiumemanáció és kéntartalmúak és hőfokuk magassága folytán fűtési célokra is alkalmasak. A legutóbb megnyitott hat új termális gyógyforrás mindenesetre jogos alapja ennek a reménységnek.

Előadását lelkes taps és éljenzés között fejezte be Pávay Vajna Ferenc dr., aki már eddigi munkásságával is küldetésszerű szerepet töltött be a gyógy és energia források feltárásával.

r. Sz. M.

Kelenföld nehéz kérdései

— Az Alsóváros létküzdelme —

A *„Buda-Alsóvárosi Egyesület"* e hó 11-ére hívta össze december havi rendes választmányi ülését a *„Budai Rózsakert"* vendéglőben. *Mikola* Géza dr. ügyvezető-elnök vezetése mellett lefolyt ülésen több előkelő meghívott vendég vett részt s a tárgysorozathoz, — mely magában foglalta az alsóvárosi fontosabb közérdekű ügyeket — több értékes hozzászólás hangzott el. Elhatározta a választmány, hogy a *„HÉV"* kérdésében a polgármesterhez a Simplonbeli nagygyűlés folyományaként készülő 30 tagú küldöttségben nagyobb számmal vesz részt. Szóba került az esőzések folyamán tönkrement

salakjárdák sürgős rendbehozása,

a Tétényi-, Lenningen-, Etele-, Halmi- és Ecseduteák siralmas állapota és elhatároztatott a Sósfürdő mentén levő gyalogjáró szegélyezésének és fásításának tavaszra való kisürgetése,

a Fehérvári-út csatornájának meghosszabbítása Albertfalva felé;

a Szent István-sugárút haladéktalan kiépítésének szorgalmazása, a Szentimrevárost csúfoló ócska vas- és építőanyagtelepek, széna- és szalmakazlak eltávolításának követelése, mely ügyben különben az elöljáró tanácsnok segítségünkre van; szó volt arról is, hogy az utak és csatornák létesítése — a szfőváros pénztelensége folytán — az érdekelt ingatlantulajdonosok költségelőlegezési készségén múlik.

A választmány ezután 12 új tagot vett fel az egyesület tagjai sorába. *Mikola* Géza dr. ü. v. elnök ezt követőleg bejelentette, hogy az egyesület közreműködése mellett a *„XI. ker. Szt. Gellért"* polgári lövészegyesület e hó 9-én nagy érdeklődés mellett *Schreiner* János tábornok elnöklésével megalakult, melynek ügyvezetőelnökévé Mikola Géza dr.-t választották meg. Bekerültek még a lövészegyesületbe az Alsóvárosi Egyesület tagjai közül: alelnökök: Szántai István állomásfőnök, Szigethy Lajos vásárpénztári igazgató, vitéz Tanka Tibor dr. p. ü. titkár, Szebehely Győző főmérnök, Kisperjéssy Lajos szkv. százados és vitéz Hajas István építészmérnök; főtitkár: Rácz János ip. isk. tanár; ellenőr: Takács Mihály MÁV segédtiszt; ügyész: Mekker György dr. ügyvéd; helyettes orvos: Gömöri Pál dr. Ezenkívül egyéb tisztségekre megválasztattak az Alsóvárosi Egyesület tagjai közül még nyolcan. Az ügyvezető-elnök indítványára a *Duday* Alajos dr. tanácsnok által szervezett Szegények Karácsonyfája akciója részére az egyesület és a tagok 15 P-t adományoztak. Bejelentette ezután az ügyvezető-elnök az egyesület téli műsoros előadásait, amit a választmány magáévá tett. Az ülés barátságos vacsorával ért véget.

Ünnep a hegyvidéken

A budai hegyvidéknek egyik régi egyesülete, a „Farkasrét-Mártonhegy-Németvölgy és Vidékének Egyesülete" december hó 15-én, vasárnap rendezte *25-ik évi jubiláris közgyülését* a farkasréti Királyné-féle vendéglőben, ami egybecsett gyerkényi

PYBER IGNÁC

elnök 70. születése napjával. Napirend előtt Weitner Béla ny. postatakarékpénztári főszámtanácsos, választmányi tag szép beszéddel méltatta Pyber elnök érdemeit, hasonló szellemben szólaltak fel Kiss Ferenc az Orbánhegyi-, Vándor Mihály dr. az Istenhegyi-, Kierer Hugó a Polgári Lövész- s végül Wallendumszt János a Széchényi gr. Hadastyán-Egyesület nevében. A jubiláns egyesület tisztikarába egyhangúlag megválasztották három évre elnöknek ismét Pyber Ignácot, alelnököknek Dencz Ákos dr.-t és Jauernik Nándort, titkárnak Kiss Ferencet, végül választottak még tíztagú választmányt.

Ugyanekkor volt a Farkasréti Buda-hegyvidéki Polgári Lövészegyesület közgyűlése is *Pyber* Ignác elnöklete alatt. A közgyűlések után mindkét egyesület tagjai a meghívott vendégekkel együtt népes vacsorára gyültek össze, amelyen számos pohárköszöntő hangzott el. Az első felköszöntőt

DENCZ ÁKOS DR.

min. tanácsos, volt orszgy. képviselő mondotta, amelyben kitért a budai hegyvidéknek és az egyesületnek multjára s köszöntötte annak keretében Pybert, a fáradhatatlan elnököt, embert és jó családapát.

VÁNDOR MIHÁLY DR.

ügyvédet kormányfőtanácsosi kinevezése alkalmából üdvözölte

KISS FERENC,

aki ugyanekkor érte meg *házasságának 25 éves fordulóját*. Az ünnepeltek meghatott szavakkal köszönték meg az egybegyültek meleg és szives üdvözletét.

Levélben üdvözölték még Pyber Ignácot 70. születése napján Antalffy Andor és Breznay Béla min. tanácsosok, Hentz Lajos dr. szfőv. biz. tag, Petracsek Lajos képviselő, Ripka Ferenc ny. főpolgármester és többen.

AZ ÖSSZES
FÉRFI és NŐI
DIVATCIKKEK
HAUER és MÁRTON
II., SZILÁGYI DEZSŐ-TÉR 6. SZÁM
A. B. C. kötelékébe tartozó cég

BUDAI VIGADÓBAN
CSALÁDI
SZILVESZTER-ESTÉT
rendez ANDRISKA KÁROLYNÉ táncintézete.
Szívesen látnak mindenkit, aki jókedvvel akar búcsúzni az ó-esztendőtől.
Tánc reggelig!

POCKNÉ
a Krisztinaváros legelőkelőbb hölgyfodrásza
I., ATTILA-U. 10
TELEFON: 54-9-19

Éhgyomorra naponta igyék egy pohár
Kristály
vizet

KARÁCSONY

GEGUS DÁNIEL

Legenda volt, mégis valóság,
Hogy földre szállt az égi jóság,
Szent béke, örök szeretet
Uram, megváltóm, Te veled.

Bűnök borongtak a világon,
Ember lelkét megülte álom, —
Alacsony földi indulat
Megváltó út után kutat.

A jászol hőse ott pihen még,
Körüle minden nesztelen még,
De zárt szempillái alatt
Érik már a nagy gondolat.

A jászol hősét munka várja:
Az ősi bűnök szennyes árja
— Valóság ez, nem sejtelem, —
Ott ül ma is a lelkeken.

Kereszt volt a jutalmad akkor,
A várt, az első virradatkor,
Ma sem erény a megvetett
Szent béke, égi szeretet.

De jöjj azért, legendák hőse,
Lelkünknek régi ismerője,
Mosolyogj ránk, maradj velünk
S add vissza a hitet nekünk.

Az első roham

— Ragyogó képekben ismeri meg a világ Budapestet —
— „Budapest fürdőváros" film rendkívüli sikere —

Az érdekelt és érdeklődő közönség nagy számban nézte végig azt a filmsorozatot, amely hivatva van világszerte bemutatni Budapestet, mint a Kelet Metropolisát, a milliós lakosú fővárost 80 hőforrásával, kétszáznál több glaubersós forrásával, pompás fürdőpalotáival, mint a világ legnagyobb és legszebb fürdővárosát. De bemutatja egyúttal Budapestet, mint a magyar kultúra ragyogo központját és úgy az üdülesnek, mint a sportkedvelésnek is a latványosságoknak és szórakozásoknak gazdag változatát nyujtja.

Nekünk budaiaknak kedves, hogy a filmsorozat Budáról indul ki, még pedig a Döbrentei-tér egyik kedves szökőkútját mutatja be, ahol három hancurozó gyerek viaskodik és ketten a harmadikat igyekeznek a vízbe buktatni. A Városliget nagy szökőkútján folytatva ismét visszatér a film Budára és a gellérthegyi vízesést mutatja be néhány kedves fürdési jelenettel a hullámfürdőben. Tarkítják a szöveget budapesti látképek: Szent Istvánszobor, a Halászbástya, Szent Gellért szobra, a parlament, Pest látképe Budáról, a Lánchíd és külön a Lánchíd egyik oroszlánja.

Néhány kedves utcarészlet után a matyó árusokat és kézimunkáik tömegét mutatja be s ezzel mintegy kapcsolatosan a Műcsarnok épületét. Itt áttér a millenniumi emlékműre és látható az Árpád-szobor, valamint a hősök emlékköve. Szép képekben tárja a közönség elé a városligeti tavat Vajdahunyad várával és azután néhány kedves állatkerti képpel, majd ismét visszatér a fürdővárosra s néhány szép képet mutat be a Széchenyi-fürdőről.

Ezután ismét visszakerülünk Budára, képekben látjuk a Szent Lukács-fürdőt, a svábhegyi szép szanatóriumot és strandfürdőt, mindenhol beleszőve egy-két kedves fürdői jelenet. A nagyjövőjű budai északi medencét mutatja be azután a Csillaghegyi stranddal és a Rómaipartot vadevezőseivel. Így kerül a Margitszigetre a Margithídhoz, adva a sziget néhány kedves, érdekes képét. Impozáns kép a Palatinus szálloda.

Visszatér itt a Gellérthegy aljára, bemutatva a Hungária gyógyforrást és a hídfőnél lévő kis parkban szelíd galambok nagy csoportját, sőt gyógyvizetivó galambokat is. Így vonul a kép tovább, elénk tárva az Erzsébethíd pompás látképét, a Ferenc József hídjáig; számos képet szentel ezután a Szent Gellért-fürdőnek a maga hullámfürdőjével, vízörvényével és pezsgőfürdőjével, végigmenve minden gyógymódon, amelyik a Gellért-fürdőben használatos.

Befejezi ezt a sorozatot a különféle sport s ezzel kapcsolatosan látható a svábhegyi golfpálya, a lovaspóló, az ügetőverseny, a pompás új galoppversenytér és befejezik a filmsorozatot hangulatosan szép esti felvételek a Duna mentén, mint amilyen a Gellérthegy Citadellája, a Parlament, a Királyi palota és más estéként megvilágított képek, a városligeti szökőkút színes képét nyujtva pompás kivitelben befejezésül.

*

Két évtizeden át küzdöttünk csaknem hétről-hétre, hogy Kurkomissziót állítson a város, amelynek egyetlen feladata volna Budapestet olyan arányokban vinni a nagyvilág elé, hogy az így fejlődő idegenforgalom a polgárság egyik nagy jövedelemforrásává váljék.

Eleinte gúnyos mosoly fogadta ezeket a különleges kívánságokat, de utóbb mégis jött a jobb belátás és ma már nagy léptekkel megyünk a nagyvilág elé.

Ennek az ügynek nagy szolgálatot tett *József* Ferenc királyi herceg, aki még a külföldet is bejárta, hogy felhívja az illetékes körök figyelmét ott Budapestre, mint világfürdőre. Hatalmas munkát végzett itt *Szviezsényi* Zoltán dr., aki ma büszkén tekinthet az első nagy lépés várható sikerére.

A kultúrfilm megalkotásánál közreműködtek: *Kandó* László, *Somkúti* István és *László* Sándor, mindannyian a legjavát adva tudásuknak. A filmet a Budapesti Központi Gyógy- és Üdülőhely megbízásából készítette a Magyar Filmiroda.

Hogyan készül a választók névjegyzéke?

— 1600 tanító intézi el —

Az év utolsó napjaiban nagyszabású összeírási munkálatok kezdődnek a fővárosban. A törvény rendelkezései értelmében a képviselőválasztókat ötévenkint kell összeállítani és a névjegyzék elkészítését megelőzően — mindenkit állandó lakóhelyén össze kell írni. Ezzel a népösszeírással egyidőben hajtják végre az *épületek és lakások* — továbbá a *munkanélküliek* számbavételét.

Szendy Károly polgármester előrelátó gondossága tette lehetővé, hogy a végrehajtandó munkálatok nagymértékű célszerűsítésével és összevonásával jelentékeny összegek megtakaríthatók legyenek. Ehhez járul, hogy a polgármester az országgyűlési képviselőválasztók begyüjtött anyagából egyúttal a törvényhatósági választók névjegyzékét is összeállíttatja és ezzel ismét igen jelentős összegű megtakarítást ér el, de ilymódon a közönség többízbeni zaklatása is elkerülhető.

Az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzéke szempontjából minden lakásnak úgynevezett „Összeírójegyzék"-et kell kitölteni, amelyet dec. 18. és 20. közt osztanak ki és amelyben a törvény rendelkezései értelmében a december 1-i állapotnak megfelelően kell a lakás állandó lakóit felsorolni. Az összeírójegyzékek közokirati jelleggel bírnak, úgyhogy a családfők, illetve az ürlapok kitöltői felelősséggel tartoznak a bejegyzett adatok helyességéért.

Minden olyan lakó adatait, aki 18. életévét betöltötte, az összeírójegyzék külön-külön sorába kell bevezetni. A 18 évnél idősebb egyénekről az összeírójegyzék mindazokat a kérdéseket tudakolja (pl. életkor, iskolai végzettség, helybenlakás tartama), melyek a választójog elbírálásához is szükségesek. A 18 évnél fiatalabbakról csak nevüket és életkorukat kérdezi ez a nyomtatvány.

Ezekkel a munkálatokkal egyidőben folyik az épület- és lakásösszeírás, mely az ötévenkint szokásos székesfővárosi időközi népszámlálást képviseli és mindenki külön szelvényen vétetik fel, aki *december 20. és 21. közötti éjfél időpontjában* — a lakásban tartózkodik. A lakók 24 óra alatt, de legkésőbb december 23-ig kötelesek az íveket kitölteni.

A munkanélküliek összeírásánál a statisztikai hivatal külön veszi számba a szellemi foglalkozású és külön a fizikai (testi) foglalkozású munkanélkülieket, különböző színű kérdőíveken. Ezek a kérdőívek csak karácsony után — december 28. és 31. között — kerülnek kiosztásra.

A 24. életévüket betöltött férfiak és a 30. életévüket betöltött nők, továbbá az egyetemi végzettségűek — életkorukra való tekintet nélkül — még külön, úgynevezett „Számlálólapokat" is kötelesek kitölteni 1936 január hó 15-ig.

A polgármester kisebb részben közigazgatási, túlnyomórészben pedig *tanügyi* alkalmazottakat rendelt ki e célra. Ez az 1600 székesfővárosi tanító és tanítónő abban a reményben indul felelősségteljes útjára, hogy a székesfőváros közönsége meg fogja érteni a reájuk bízott feladat fontosságát és munkájukat elősegíti és nem akadályozza.

Ezek az óriási méretű munkálatok igen nagy teherpróba elé állítják a Székesfővárosi Statisztikai Hivatalt is. Ez a hivatal azonban nagytudású igazgatója: *Illyefalvi* I. Lajos dr. szakavatott vezetése alatt és kipróbált tisztviselői gárdájának áldozatos munkájával meg fogja oldani a legnehezebb feladatokat is.

KIRÁLY FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSZTAFA budai basa.
BUDÁN, II. KER., FŐ-UTCA 84. SZÁM.
Szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot, magnéziumot tartalmazó
45 fokos hévvíz, köszvény, csúz, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, epe-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdők: férfiaknak reggel 5—1-ig, nőknek hétköznap d. u. 2—7. — Ivókúra

A várhegyi barlang

SEBŐS KÁROLY tanulmánya

A várhegyi barlang feltárását még nem fejezték be. A munkálatok folytatódnak s csak a Becsikapu-térig terjedő többi teremnek feltárásával fejezodnek majd be. A várhegyi barlang feltárása nemcsak idegenforgalmi, hanem tanulmányi, sőt honvedelmi szempontból is nagyjelentőségű. Esetleges repülőtámadás alkalmával, a barlang feletti vastag, szilárd kőréteg nagy embertömegek számára biztosít könnyen megközelíthető bomba- és gázbiztos fedezéket.

*

A várhegyi barlang már a török hódoltság alatt is ismert volt. A várat védő sereg a barlangot nemcsak tűzbiztos lőszer- és fegyverraktárnak, hanem istállóknak is használta (főleg birkanyájakat tartottak lent, amelyek egyrészt igénytelenségükkel, másrészt pedig azzal, hogy a „barlangi" levegőt és napfényhiányt sokáig bírták, hosszú időre biztosították a védő sereg friss hús szükségletét). Sőt, szükség esetén menedékhelynek használták, amit a budai pasa által az 1686-i ostrom alatt kiadott parancs is igazol, amely szerint: „A csapatok veszély esetén nem a Vízivárosba, — amint azt történetíróink hitték — hanem minden bizonnyal a most feltárt és még feltárásra váró várhegyi barlangba vonulnak." Menekülő útnak is jó volt a barlang. A várhegyi barlangból — mintegy folytatásképpen — alagutak vezettek a budai hegység, közeli, elhagyatottabb helyeire. A barlangba vezették — égetett, mintegy 40 cm hosszúságú, egymásbaillesztett téglacsövek felhasználásával — a Mátyás király forrás vizét. A már feltárt barlangszakaszon is találunk kristálytiszta vizű „kutat".

A barlang természetesen a török uralom megszűnése után sem maradt kihasználatlanul. Mikor még Buda és közvetlen környéke virágzó bortermő vidék volt, a várhegyi barlangot borospincékké alakították át. Amint a szőlőkultúra megszűnt, a rohamosan újjáépülő Vár háztulajdonosai használták fel pincének a barlangot. Ekkor falazták el egymástól az egyes, egymással összefüggő termeket. Egy részüket be is tömték törmelékkel. Érdekes látvány, a már feltárt barlangszakaszban, a nagynevű Ruszwurm-cukrászda volt pezsgős- és borospincéjének gyertya- és mécseskoromtól fekete mennyezete.

Amint a már rendezett, villanyfénnyel kivilágított barlangot járjuk, itt is, ott is látunk egy-egy agyonkoptatott lépcsőt, régi divatú vasajtót, amelyek a pincét kötötték össze a házzal. Ma már gondosan lezártak az ajtók s a barlangot csak a Szent Háromság-utcai elöljáróság épületének udvaráról lehet megközelíteni.

Unnepi ajándék az egész életre

a Singer varrógép
Csekély havirészletek
Singer varrógép részv. társ.
II, Corvin-tér 1 — VII, Rákóczi-út 18
IV, Semmelweis-u. 14 — BUDAPEST — VII, Rákóczi-út 68
VI, Andrássy-út 33 — VIII, Baross-u. 86
Fióküzletek minden nagyobb városban.

Százezer háztartás ünnepe

— A gázművek jubileuma —

A Székesfővárosi Gázművek üzemi választmánya hétfőn délelőtt díszülést rendezett abból az alkalomból, hogy a főváros 25 éve vette át a „Légszesztársulattól" az üzemet. *Becsey* Antal elnöklete alatt résztvett az ülésen *Lamotte* Károly alpolgármester, *Morvay* Endre tanácsnok, Nagy László, Finály István, Horovitz Gábor, Lilin József választmányi tagok, *Véssei* Ede vezérigazgató, *Schön* Győző h. vezérigazgató, *Szigeth* Gábor műszaki igazgató, *Felsőőri* Jenő a számszéki igazgató, *Behyna* Ákos a főszámvevő képviseletében. Továbbá a üzem igazgatói, főtisztviselői és a munkások képviselői. A megnyitás után vitéz *Kapuváry* Kálmán dr. főtitkár felolvasta *Ripka* Ferenc dr. kimentő levelét, majd Becsey Antal mentette ki *Szendy* Károly polgármestert, akit hivatalos elfoglaltsága meggátolt az eljövetelben.

BECSEY ANTAL
elnök

hálás szavakkal emlékezett meg Némethy Károly v. b. t. t.-ról és Buzáth János ny. alpolgármesterről, akiket betegségük akadályoz meg a részvételben. Becsey javaslatára mindkettőjüket, továbbá Sipőcz Jenő főpolgármestert, Bárczy Istvánt és Ripka Ferencet táviratilag üdvözölték.

Becsey elnök ezután méltatta a nap eseményét. Megállapította, hogy a jubileum *nemcsak a Gázművek ünnepe, hanem az egész székesfővárosé.* Harmadfélezer embernek ad kenyeret, *százezer háztartást* lát el, s vegyi termékeivel az iparnak és közgazdaságnak tesz szolgálatokat. Hatvanmillió pengő értéket reprezentál és évente kereken 8 millióval gyarapítja a fővárosi háztartás bevételeit. Visszapillantást vetett ezután a 25 évvel ezelőtti időkre, hálával emlékezve meg Ripka Ferenc, Bárczy István és hajdani munkatársaik érdemeiről. Ezután

LAMOTTE KÁROLY
alpolgármester

méltatta az üzem jelentőségét, hangsúlyozva, hogy a fővárosi háztartás egyik legjelentékenyebb intézménye éppen a Gázművek. Köszönetet mondott a főváros közönsége nevében a választmánynak, az üzem vezetőségének és valamennyi alkalmazottnak komoly kötelességtudásukért és arra kérte őket, hogy az elkövetkezendő időkben ugyanebben a szellemben harcoljanak a közös, nagy célért, a főváros egyetemes érdekeinek eléréséért és a nagyközönség megelégedéséért.

VÉSSEI EDE DR.
vezérigazgató

szólalt fel ezután. Beszédében megemlékezett a fővárosi Gázművek multjáról és az azt megelőző időkről. Ismertette azokat a körülményeket, amelyek a fővárosban megérlelték a gondolatot, hogy az üzemet saját kezelésébe vegye. 1909-ben szerződtették Heltai Ferencet első vezérigazgatóként, 1910 december 15-én pedig megtörtént az üzem házikezelésbe vétele. Alig vette át az új óbudai gázgyár a négy elavult gázgyár helyett a termelést, kitört a világháború és éveken át óriási küzdelmeket kellett folytatni a szénért, hogy a gyár az üzembeszüntetés folytonos veszedelmét elkerülje. 1919-ben sötét napok következtek, az üzemnek át kellett térnie a hazai barnaszeneknek gázgyártáshoz való felhasználására és e gázok kéntartalma milliókra menő károkat okozott a gázgyárnak. A diktatúra bukása után Ripka Ferenc dr. vezetősége alatt tovább folytatódott a gázszénért való küzdelem. Mindezen nehézségek mellett a fejlesztés munkája azonban egy perere sem szünetelt. Egymásután rendezkedett be a gázgyár új termékek gyártására, így kátrány, cseppfolyós ammóniák, szalmiákszesz gyártására. De ezenkívül sok más intézkedés mind az üzem fejlődését szolgálták. 1934-ben a benzolgyár kezdte meg működését. 25 év alatt a gázfogyasztók száma 47.000-ről 111.000-re, a bérbeadott készülékek száma 4000-ről 148.000-re, a fogyasztás 63 millió m^3-ről 88 millió km^3-re emelkedett. A különböző szolgáltatások a termelt gázt köbméterenként majdnem 9 fillérrel terhelték, mindezek ellenére mégsem emelkedett a gázár. Budapesten ma is olcsóbb, mint a külföldi nagyvárosokban és a régi 20 aranyfilléres egységárnak ma 20 pengőfillér felel meg.

Az ünnepi ülést *Becsey* Antal zárta le meleg szavakkal, majd az üzemi választmány, a vezérigazgató és az igazgatók kíséretében a Kerepesi-temetőbe ment ki, ahol koszorút helyezett el Heltay Ferenc, Rózsa Károly, Schődl Lipót és Borvendég Ferenc sírjára.

Megkoszorúzták az óbudai gázgyári hősi emlékművet is.

Aranyérték, nagy jövedelem!
„Krisztina társasházunk" (huszonegyedik társasházunk) a tabáni óriás parknál, a Krisztina-körút 159. sz. a. épül, remek kilátással a Királyi Várra, a Belvárostól 2 kisszakasznyira. Parkranéző remek egyszoba-, kétszoba-hallos, páratlanul értékes lakrészek már leköthetők. Központi melegvízfűtés.
Horthy Miklós-út 89. sz. a. „Hunyadi-udvar" társasházunk már felépült; pár kétszobás, kétszoba-hallos, olcsó fixáru, önálló tulajdonjogú lakrész még kapható. Bérbeadásnál ca 7% tiszta jövedelem. Bérbeadást vállaljuk. Prospektus, öröklakásvevők szaktanácsadója díjtalan.
„Centrum"
Házépítő és Ingatlanvállalat
m. sz. Horthy Miklós-út 15/c.
Telefon: 69-3-01.

OLEUM
műszaki kereskedés * Telefon: 69-0-10
XI., Horthy Miklós-út 32.
Autócikkek, Boschcikkek. Műszaki cikkek, szerszámok, izzólámpák, SKF-lerakat, gépszíj, csiszolópapir, autó, gőzhenger, gép, dynamo, csont- és padlóolajok, kocsikenőcs, gépzsír, autógumi. — Házhoz szállítással.

SZENT GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ VIZGYÓGYINTÉZET
Külön férfi- és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

Dal
a világ minden nyelvén

Írta: ANDRISKA KÁROLY

Ha a gyertyafényben ragyogó karácsonyfa alatt, vagy a fényesen kivilágított templomban felhangzik a „csendes éj, szentséges éj" áhitatos akkordja, talán senki sem gondol arra, hogy kinek is köszönhetjük ezt a szép karácsonyi dalt. Mindenki azt hiszi, hogy ez már hozzátartozik a karácsonyhoz, az mindig megvolt és már ősrégi.

J. *Gottlieb* kutatta ki, hogy ez a dal eredeti szövegben német nyelven 1818-ban született (Stille Nacht, heilige Nacht...). Tehát 117 évvel ezelőtt költötték, zenésítették és a Szent Miklós-templomban, a Salsach folyó mellett a salzburgi Obendorf falucskában énekelték először nyilvánosan.

Az ének költője, *Mohr* Ferenc muskétásnak hasonló nevű fia papi pályára lépett és 1815-ben mint kisegítő pap működött egyik plebánián. Két évvel később betegen visszatért szülővárosába, ahonnan Obendorfba került. Itt költötte 1818 december 24-én a dalt. Egy beteghez hívták és amint gyalogolt az úton, a szép, csillagos éjszaka ihlette őt a dal költésére. Még sok más egyházi éneket is szerzett, azonban egyetlenegy sem oly ismeretes, mint ez a költemény.

A dalocskának megzenésítője *Gruber Xavérius* Ferenc tanító volt, egy szegény takácsmesternek a harmadik fia. Szülőfalujának akkori tanítója, *Peterlechner* András ismertette meg vele az orgonajáték alaptudását titokban, mert az apa fiának zenei hajlamát ellenezte. A tanító kérése, rábeszélése és az ottani papság komoly szemrehányása eredménytelen maradt és még jobban megkeményítette az apa szívét. Így dolgozott a fiú nappal az apjánál a fonószéken, éjjel pedig lopva járt a tanítóhoz, de mivel otthon nem volt hangszere, kis kamrája faoldalának házagaiba fadarabkákat vert és azokon végzett ujjgyakorlatokat.

Végre egy esemény megjavította a zeneszerető fiú sivár helyzetét. Amikor egyszer a tanító megbetegedett és az a kérdés merült fel, hogy ki játszék vasárnap a templomi orgonán, ajánlkozott a 12 éves Ferenc és olyan mesterien orgonázott, hogy az összes templomlátogatók el voltak ragadtatva, sőt a kis orgonista apja is megengedte neki a zene tanulását. 1807-ben nevezték ki tanítónak és orgonistának Obendorfra, ahol összebarátkozott Mohrral, az obendorfi kisegítő pappal és együttesen alkották meg a halhatatlan karácsonyi dalt, amely azóta meghódította az egész világot. Eljutott az mindenüvé az egész világon és szegényeknél, gazdagoknál egyaránt befogadást talált. Misszionáriusok elvitték Amerikába, Afrikába, Kínába és Japánba, úgyszintén az északi országokba is.

Szomorú karácsony elé néz a Vízivárosban is rengeteg sok család, sok munkanélküli és munkaképtelen, tehetetlen öreg, hány szegény, rongyosruhájú, lyukastalpú cipőkben járó gyermek fagyoskodik fűtetlen, nedves oduban. Ezeknek a szerencsétleneknek szeretnének karácsony szent estéjére némi kis örömet szerezni s a gyermekek halvány arcára a boldogság mosolyát varázsolni — mondja felhívásában *Molnár* László esperes-plébános, — azért kéri, hogy szegényei részére (mintegy 500 család) bármily adományt, pénzt vagy természetbeni, cukor, dara, rizs, liszt, zsír, szalonna, szappan stb.: II., Batthyány-tér 7. sz. Egyházközségi irodába juttatni szíveskedjenek.

Nagy Szilveszter a Budai Vigadóban

Vigassággal, igaz jókedvvel akarja Buda közönsége köszönteni a küszöbönálló új esztendőt, mert érzi, hogy csak optimizmussal és derült lélekkel hidalhatja át az élet sok nehézségét, azokat a megpróbáltatásokat, amelyeket a háború után a mindennapi gond kényszerűsége majdnem végzetszerűséggel halmoz életünk elé. De ez a minden idegszáláig megtépett társadalom sohase esett kétségbe. Most is mulatni akar és fog, mert mindig azzal a gondolattal lépett a következő esztendő küszöbére, hogy a jövendő, a boldogabb napok hajnalát jelenti számára Szilveszter! A megpróbáltatásunkon keresztül egy évezreden át ápoltuk — de ápoljuk ma is — a szebb jövő gondolatát, mi budaiak. Ott leszünk a Budai Vigadóban boldogságos vigasságban az együttérzés meleg szeretetével azon az éjszakán, amelynek tündéri, minden szivet gyönyörködtető programmját most készíti elő *Andriska Károlyné*, az ismertnevű tánctanárnő, akinek személye biztosíték arra nézve, hogy az idei Szilveszter-éjszaka olyan eseménye lesz Buda életének, amilyenre még a legöregebb bohémek is alig emlékeznek.

OLASZ BARÁTSÁG

DUDAY ALAJOS dr.

tanácsnok-elöljáró előadása az olaszországi társasutazásról

Az alábbi közlemény érdekes szemelvénye annak a felolvasásnak, amelyben **DUDAY ALAJOS** dr. *tanácsnok, a XI. kerület elöljárója, a Szentimrevárosi Katolikuskör vezetőségének felhívására olaszországi útján szerzett tapasztalatait ismertette.*

Nyár volt, amikor Budapestről olaszföldre elindultunk. Utunkat az 1. honvéd és 1. népfelkelő gyalogezredek szoborbizottsága készítette elő, amely az olasz harctereken elesett bajtársak emlékére állítandó szobor céljaira az isonzómenti Karsztról az olasz frontharcosoktól követ kért. Ezt a jelképes ajándékot átvenni volt utunk célja.

Első állomásunk Trieszt volt, ahol átadták a magyar és olasz zászlókkal átfont jelképes követ, amely kicsinyben ábrázolta a St. Michelen felállított emlékművet. Ugyanazzal a felírással van ellátva, amely felírás az ottani emlékművön is feltalálható.

Innen folytatódott a fáj ón szép zarándokút olasz barátaink kíséretében.

Redipuglia... Ventimiglia... San Michele... A szívünk szorult össze, amikor a borongós őszi napon ugyanazokon a kopár és nehezen járható sziklákon jártunk, amelyekhez a magyar és olasz hősiességnek annyi véres emléke tapad.

Lelkesedésünk tetőfokát Görzben érte el, ahol az olasz temperamentum minden fellángolásával ünnepelték vendéglátóink a magyar barátságot. Görzi bajtársaink lelkesült vendégszeretetét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy azon a napon, amikor átadtuk nekik emlékül ezredünk patronájának, Erzsébet királynőnek plakettjét, a vacsoránál már megjelent egy küldöttség és viszonzásul egy gyönyörű urnát adott át, melynek tetején a görzi hősi emlékmű kicsinyített mása látható. Az urnában pedig két kis zacskóban vérrel szentelt isonzói föld volt.

Zarándokutunk utolsó állomása Róma volt. Az ottani fogadtatás sem maradt el a többi mögött. A lobogóval díszített állomáson a Himnusszal fogadtak. Amilcare Rossi képviselő készítette elő fogadtatásunkat a Ducenál. Ez nem könnyen ment, mert Olaszország vezérének minden percét lefoglalta azokban a napokban a sorsdöntő politikai helyzet. Annál nagyobb megtiszteltetés volt, amikor a harmadik napon mégis időt szakított számunkra és láthattuk és hallhattuk korunk legnagyobbvonalú államférfiát: Mussolinit.

A Duce üdvözletünket igen szívélyesen fogadta és arra válaszolva a következőket mondotta: „Én is ott voltam a Doberdó-síkon és ott tanultam meg tisztelni, értékelni a magyar katona bátorságát és hősiességét. Mindig tragikus sorsnak és végzetszerűnek tartottam, hogy a két népnek egymással szemben kellett állnia, noha semmi ellentétes érdekük nem volt. Azóta Magyarország és Olaszország között úgy megerősödött a barátság, hogy szembenállásra nem kerülhet többé sor. Mondjátok meg a magyaroknak, ha hazamentek, hogy az én barátságom és Olaszország barátsága Magyarország iránt őszinte, megingathatatlan és örök".

A küldöttség ezután emlékplakettet nyujtott át a Ducenak, aki azt örömmel fogadta, majd hosszasan elbeszélgetett a küldöttség tagjaival.

Az ismeretlen katona sírjánál nekem jutott a megtisztelő feladat, hogy ezredünk koszorúját ott elhelyezzem. Az olasz frontharcosok Rossi képviselő vezetésével vonultak ki és velünk együtt mentek az emlékműhöz, ahol a zenekar a Himnuszt játszotta, amíg a megkoszorúzás végbement. Onnan a frontharcosok külön temetőjébe mentünk, ahol Dereano János ezredes koszorúzta meg az emlékművet.

Zarándoutunk legfenségesebb eseménye ő szentségénél tett látogatásunk. A fogadásnál a bíboros államtitkár úr ő emineneiájának jelenlétében a pápa ő szentsége kiemelte különleges szeretetét nemzetünk iránt és áldását küldte általunk az országnak és gyermekeinek.

Utunk innen már hazafelé vezetett. Firenze, Milánó, Velence voltak határállomásaink. Minden állomáson a szeretet és bajtársi érzés sugárzott felénk: sorozatos ünnepléssel és bankettel vártak bennünket mindenütt.

Firenzében érdekes hősi emlékművet láttunk. Egy kisebbszerű obeliszk állott egy szökőkút közepén. Az obeliszkre vízcseppek hullottak könnyformájában, mintegy jelképezve ezzel a kiapadhatatlan könnycseppeket. Egyszerű a maga nemében az emlékmű, de a hozzáfűződő gondolat adja meg értékét, melegségét.

Kedves epizódja utunknak, hogy Milánóba véletlenül jutottunk el. Amikor a firenzei állomásfőnök a királyi várótermen keresztül a kocsihoz kalauzolt bennünket, mi teljes nyugalommal foglaltunk helyet, gondolván, hogy csak jó helyre vihet a vonatunk. Pár óra mulva megjelent a kalauz — aki egyébként sohasem zavart bennünket — hogy hova is óhajtunk utazni, mert ez a vonat Milánóba megy.

Örömmel fogadtuk programmunk ily akaratlan bővítését és csodálattal adóztunk a duomó városának, mint ahogy meleg hangulatú órákat töltöttünk Velencében is.

Itt említem meg, hogy bár a legnagyobb politikai emóció és csapatszállítások idején utazgattunk Itáliában, a mozgósítás oly ügyesen volt keresztülvive, hogy sehol semmi nyugtalanságot, zavart nem észleltünk.

Utunk végetért. Az élmények, amelyeket nyertünk, valamint a szeretet és ragaszkodás bensőséges megnyilvánulása örök hálával töltenek el bennünket olasz barátaink iránt, akiknek annyi szép emléket köszönhetünk. Az olasz barátság nem külszín, de a nép széles rétegeiben gyökerező valóság.

Amikor Milánóban San Bartolomes templomában megmutatták azt a helyet, ahol II. Lajos királyunkat megkoronázták, nemcsak azt éreztük, hogy mekkora hatóereje volt egykor Szent Koronánk varázsának, de lelkünket átmelegítette az a hit is, hogy Magyarország napja ismét fel fog virradni.

GENF!! .....SEGÍTS!!

A turáni hún-magyar származású MÁN-TÖRZSET hivatalosan kiirtja Törökország

Írta: LÁSZLÓ ZOLTÁN

Szomorú hírt olvastam a bagdadi lapokban. Az ottani nemzetgyűlés törvényt hozott, mely az Irak államban élő, kb. százötvenezer főnyi dszidek törzsét, a turáni eredetű *Mán* törzsét törvényen kívül állóknak nyilvánítja s mint az ország ellenségeit, halálra ítéli és vagyonukat elkobozza.

Gázi szultán (király) a törvényt szentesítette s így ez az érdekes, szorgalmas, becsületes népfaj eltűnik a föld színéről, mert a muzulmán jog nem tesz kivételt nőkkel, aggokkal és gyermekekkel sem. A genfi népszövetség nem törődik az üggyel, Angliát a mezopotámiai petróleummezők érdeklik, az északamerikai Unió pedig Ur város romjai körül a legenda szerinti paradicsomot kelti újjá néhány százmillió dollárral.

A jezidik pedig azalatt kiirtatnak utolsó szál emberig.

Ám nézzük meg a jezidik törzsét, vallásukat, szokásaikat s azokat a bűnöket, amiért fajtájuk kiirtásával lakolnak.

A jezidik törzse ott él évezredek óta Felső-Mezopotámiában, beékelve Kurdisztán, Irak és Perzsia (Irán) közé. Teljesen elzárkózva, semmi más fajjal nem érintkezve, keveredve. Turán uralaltáji hún-magyar testvérnépnek maradványai, sajátlagos nyelvvel, melyben igen sok az avar, hún, magyar, arab, kurd, örmény, perzsa és török szó. Legfőbb állami-vallási fejük a „nagy *Pír*", olyan főpapféle s annak engedelmeskednek. Ősi hazájuk a Szindsár-hegység.

Ötven év előtt a Kisázsiában (Damaszkusz, Aleppo, Diarbekr, Mardin, Schán, Mosszul vidékén, Erivánban az orosz Kaukázusban és Délnyugat-Perzsiában) körülbelül kétmillió főt számoltak a jezidek (dszezid), ma leolvadtak tán félmillióra s ebből még 150 ezren élhetnek még Irak államban. Állattenyésztők és mezőgazdák. Mindig pontos adófizetők voltak s csak egyszer, a mult század hetvenes éveinek végén tört ki közöttük lázadás a török basák lelketlen karmányzása ellen. Sok vér folyt el, de Ozmán basa aleppói váli méltányos békét kötött velük, a bűnös tisztviselőket megbüntették és a jezideket a katonai szolgálat alól is felmentették. Ez az emberséges török nagyúr magyar emigráns volt.

Borovszky (1886) és May Károly (1890) írtak értékes, kimerítő ismertetéseket a jezidekről, akiket a török-izlamita írók ördögimádóknak neveztek, mert vallásukat és rituális szokásaikat *nem értették meg*. May Károly nagy elégtétellel szolgáltatott (A vad Kurdisztánon keresztül, Bagdadtól Sztambulig című műveiben) a jezidek törzsének.

Vallásuk eredete Mán-ra (Mánes, maniheusok), annak dualisztikus rendszerére vezet vissza, amely felekezetnek jó nehány évig Szent Ágoston is tagja volt. A jó Isten és a rossz, gonosz szellem (Sátán) uralkodnak a látható világon; a jók üdvözölnek, a gonoszak elkárhoznak. Tilos a lopás, gyilkosság, házasságtörés, hazugság, a háborúskodás (katonáskodás). Krisztus az Isten által látszólagos emberi testben a földre küldetett a jó emberek megváltására s a gonoszok üldözésére. De a gonoszok legyőzték és keresztre feszítették. Csak látszólag halt meg (gnosztikus felfogás) s eljövend ítélkezni. Vallásuknak ezek a lényeges hittételei.

Ellenségeik ráfogták, hogy ördögimádók, mert kétszer egy évben állati s gyümölcs áldozatot mutatnak be a Gonosz Szellemnek is, hogy haragját a törzsbeliek ellen mérsékelje. Ez volt az egyik vád, a másik már súlyosabb, mert ragaszkodnak őseik hitéhez s nem hajlandók paranesra az izlámra áttérni. Pedig bort nem isznak, sertéshúst nem esznek. A harmadik vádpont, hogy kimondott pacifisták s nem hajlandók fegyvert fogni és katonáskodni, mert vallásuk tiltja. Ez aztán eldöntötte sorsukat.

Államilag jóváhagyva kiirtják a jezideket. Szovjet-recipe szerint. Sok ártatlan vér fog folyni. Ilyen pogromot nem látott még a világ.

Mán törzsének tagjai éltek magyarországon és Erdélyben is, amiről a sok Mán, Mánd, Mányok, Mány, Mándok helységnevek és a Mán (Mán-iu, a volt román miniszterelnök is ebből a törzsből eredt), Mándy, Mándoky, Mányi, Mányoki, Manay családnevek tanúskodnak.

Ez az ural-altáji-turáni néptörzs a Szindsár vidékéről küldött az ó-korban mindenfelé kisebb családokat Ázsia és Európa minden részébe, ahol a középkorban is minden vallási üldöztetés dacára tartották vallásukat és fajukat. Aztán beolvadtak, eltüntek s csak a Jezid-törzs maradt meg Mezopotámiában, ahol most hatóságilag kiirtják őket. A többi elszéledt törzsbeliek lassan kihalnak. Száz év múlva nem lesz hírmondó belőlük. Pedig a hozzájuk való tartozást Szent Ágoston sem tagadta soha, csak vallásilag fordult el tőlük, de az a mondása a kereszténység nagy polemikus bölcselőjének „credo, quia absurdum", a mánes-i iskolában keletkezett.

Kár, fájdalmas, hogy most a jezidekkel a mánbeli kultúra utolsó nyoma is eltűnik a föld színéről.

Genf!... segítség!

ILLIS DEON
New-York legnépszerűbb jazz énekesnője december 1-től
A BELLEVUE-BEN

KÓCZÉ ANTAL
külföldről visszatért zenekarával naponta
GUNDEL-GELLÉRT
ÉTTERMÉBEN MUZSIKÁL

IGYUNK HARMAT VIZET
Megrendelhető a Székesfővárosi Ásványvízüzemnél, I., Gellért-rakpart 1. Telefon: 53-0-03.

Karátsonyi-palotában
a régi jónevű, hagyományos
ULM-féle SÖRÖZŐ!
Csütörtökön: disznótor
Pénteken: halászlé
TULAJDONOS DÉLBEN 1 PENGŐS MENÜ
ÖZV. ULM Lászlóné
I., KRISZTINA-KÖRÚT 121

KÁLYHÁS!
Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhírű céghez
BÉRES MÁRTON
I., Logodi-u. 19 Telefon: 53-0-33

HALLÓ! FIGYELEM!
Borszükségletét idejében szerezze be a torlódás elkerülése érdekében. Kóstolja meg nagydíjjal és nagy aranyéremmel kitüntetett világhírű
SZEKSZÁRDI SAJÁT TERMÉSŰ BORAINKAT
Már öt litert is házhoz szállítunk.
Tegyen próbát!
Szekszárd-borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló pinceszövetkezetének termelői kimérése
POHARAZÁS!
VIII., JÓZSEF-UTCA 19
TELEFON: 32-0-63
Ügyeljen a címre!

Kadarka, fanyarkás vagy édeskés könnyű	—·70
Asztali fehér, zamatos ízű, könnyű fajta	—·80
Ó-rizling, nehéz zamatos óbor	—·90
Vörös „Bikavér" igen nehéz fanyarkás	1·—
Nemes kadarka, édes nehéz vörösbor	1·20
Vörös ürmös, édes fűszeres „Vermouth"	1·50
Csemege fehér, édes nehéz	1·50

A TESZ nagydíját és aranyérmét nyerte el.
Minden budai polgárt szívesen lát
FEKETE SÁNDOR üzletvezető

W. C. FÜRDŐKÁD, KÁLYHA, MOSDÓ stb. szabott áron
HUBERT, LISZT FERENC-TÉR 4
Telefonszám: 22-2-67

Személyi hírek

TASNÁDI NAGY ANDRÁS államtitkárt az egyházközségi presbiteriumok teljes egyöntetűséggel a budapesti református egyházmegye gondnokává választották meg.

CZAKÓ ELEMÉR államtitkár a szép könyvről tart előadást december végén az Iparművészeti Társulatban.

CZABALAY KÁLMÁN, a Közmunkák Tanácsának alelnöke nyugalomba vonul. A Közmunkák Tanácsa kedden tartott teljes ülésén tárgyalták a miniszterelnök leiratát az alelnök nyugdíjazásáról.

LIBER ENDRE alpolgármester, aki pihenőszabadságát tölti a Balaton mellett, egyetlen napra hazaérkezett *Kurucz* Kálmán árvaházi igazgatónak temetésére.

ÉBER ANTALT, a Kereskedelmi és Iparkamara eddigi elnökét újból megválasztották elnöknek, *Székács* Antalt és *Nagy* Antalt alelnököknek.

VÁNDOR MIHÁLY budapesti ismert nevű ügyvédet a közélet terén szerzett érdemei elismeréseül a Kormányzó kormányfőtanácsosi címmel tüntette ki. Harminc éve vesz részt tevékenyen Buda közéletében. Elnöke az Istenhegyi Egyesületnek és alelnöke a Farkasréti Egyesületnek, amelyek most melegen ünnepelték.

KOZMA JÓZSEF tehetséges fiatal zeneszerző párizsi szerződéséről legutóbb hírt adtunk. December 15-én már a Genfi Rádió közvetítette Chantsdu Ghetto zongoraszvitjét.

FALLER MIHÁLY ny. BESZKÁRT igazgató két hétig spanyolnáthában feküdt betegen.

RÉTYI SZÉKELY DEZSŐ őrnagy primor (székely főnemesi) rangját a belügyminiszter igazolta.

FEKETE LAJOS gör. kat. áldozó papot segéd lelkésznek nevezte ki *Miklóssy* István hajdudorogi püspök.

HIREK

Budai Napló szerkesztősége és kiadóhivatala a lap m. t. Olvasóinak és Hirdetőinek kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kíván.

SZENDY KÁROLY dr.
polgármestert
az elmult szombaton egyéves polgármesterségének évfordulóján számos küldöttség üdvözölte hivatalában. Először a polgármesteri hivatal személyzete köszöntötte fővárosunk népszerű polgármesterét, majd az egyes pártok nevében jókívánságaikat tolmácsolták: *Csilléry* András dr. és *Rassay* Károly. Az évforduló alkalmával ugyancsak megduzzadt a polgármester napi postája, annyi üdvözlő levél és távirat érkezett részére.

Legnagyobb mecénása Buda városának *Széchenyi* György gróf esztergomi érsek volt, aki 1695-ben 103 éves korában húnyt el. A Nemzeti Ujság közölt legutóbb érdekes cikket a jótékony kardinálisról, amelyben nagyon igazságosan állapítja meg, hogy Budán egyetlen utcanév sem őrzi a jótékony főpásztor emlékét. Érdekes megemlíteni, hogy Széchenyi prímás Budának milyen adományokat juttatott. A várfalak helyreállítására 30.000 frt, a kapuk fenntartására 180.000 frt, az egyetemi tanárok javadalmazására 107.000 frt, egyéb célokra pedig 230.000 frt jutott a bőkezű érsek magánpénztárából. Valóban méltó volna Széchenyi bíboros emlékét valamelyik budavári téren, vagy utcán megörökíteni.

Bem apó halálának nyolcvanötödik évfordulóján a Magyar Nemzeti Szövetség lengyel osztálya és a Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Lengyelbaráti Egyesülete a Ferencrendiek Margit-körúti templomában gyászmisét mondatott. Mise után a Bem-szoborra koszorút helyeztek el. A Bem-család képviseletében *Bem* Vladimir gróf lengyel ulánus őrnagy volt jelen az ünnepségen, a lengyel követséget *Miczielski* Kázmér gróf követségi titkár képviselte.

Egy napon és órában született *Kállay* István Benjamin György, a nagy Kállay *Benjámin* unokája 1935 december 6-án. Atyja: nagykállói Kállay György, anyja: váradi Várady Sárika. Szinte jellegzetes történelmi véletlen, hogy a nagy magyar államférfi, volt közös pénzügyminiszter, Bosznia-Hercegovina újjáteremtője, a nagy tudós és író ugyanazon napon és órában született ezelőtt 90 évvel, mint most az unokája.

Vadásztrofea-kiállítást rendezett a Nemzeti Vadászati Egylet a Vigadóban, ahol a különböző csoportokban első díjat nyert *Gömbös* Gyula miniszterelnök 26-os, *Inkey* József báró 20-as, *Hohenlohe Oehringen* Ágost herceg 16-os szarvasagancsával. A muflonecsigák közül a legnagyobb *József* királyi herceg zsákmánya. Az erdélyi zergekampók csoportjában az első díjat *Hunyady* Ferenc gróf nyerte el a Retyezáton lőtt zergebakjának a kampóival. *Széchenyi* Zsigmond gróf és *Horthy* Jenő néhány afrikai antilop preparált fejét állította ki. Ezek között két világrekordméretű trofea van. A nagysikerű kiállítás rendezésének az érdeme *Nadler* Herberté, a székesfővárosi Állat- és Növénykert kiváló igazgatójáé.

RAVASZ cukrász
I., Krisztina-körút 75. Telefon: 50-2-32
ELŐKELŐ CUKRÁSZ-SZALON

Idei hangversenyét *Kreszné Sztojanovits* Lilly, a kiváló énekművésznő a Vigadóban rendezte. Műsorán: *Buxtehude* „Herr, auf dich traue ich" c. kantátéja, *Beethoven:* Geistliche Lieder c. dalciklusa, *Brahms, Ravel* és *Liszt* dalok voltak. A művésznő ismert nobilis művészetével adta elő műsorának valamennyi számát, érvényre juttatván azoknak minden szépségét. *Sztojanovits* Lilly magasrendű törekvését, amellyel a klasszikus, örökérvényű művek tolmácsolására vállalkozik, a legteljesebb elismerés illeti. Nagyrahivatott művészi tevékenység ez, amelyért a kultúra minden igaz barátja hálával és köszönettel tartozik. A hangverseny előkelő, nagy közönsége az elismerés teljével fogadta a kitűnő művésznő teljesítményeit és elragadtatásának az egész est folyamán zajos ovációkban adott kifejezést. A műsor érdekességét nagyban emelte az egyes énekszámok kíséreténél szerepelt: *Melles* Béla, *Banda* Márton, *Dömötör* Lajos és *Hütter* Pál közreműködése. *(Dr. B. Gy.)*

BUDAI NAPLÓ jubileumi száma

Buda életének ötven esztendejét tükrözteti vissza és január folyamán jelenik meg *Viraág* Béla 50 éves írói és újságírói jubileuma alkalmából.

„Kik dolgoztak
és kik dolgoznak
Budáért"

címmel indítjuk útjára a jubileumi számot. A Hollós Mátyás Társaság, írók, művészek és tudósok budai egyesülete állítja össze gondosan mérlegelve minden olyan társadalmi és kultúrvonatkozást, amely Buda életében rávilágít mindazokra, akik tehetséggel és tudással szolgálták Buda fejlődésének magasztos céljait.

Felkérjük az egyesületek, társadalmi alakulatok vezetőségét, hogy minden olyan adatot, amelyet megörökítésre alkalmasnak találnak, közöljék még lehetőleg december folyamán lapunkkal, jelezve azt *Rétyi Székely* Miklós dr., a lap társszerkesztőjének nevével, akinek megbizatása, hogy a jubileumi számra vonatkozó minden értékes anyagot összegyüjtsön.

A szénatéri községi élelmiszerüzem már az új helyiségben bonyolítja le árusítását. Ragyogó üzlethelyiséget rendezett be számára a főváros a Széna-tér 1. szám alatt és már nem áll hegyénhátán a karácsonyi vásárlóközönség, mint az eddigi szűk helyiségben. Ragyog minden az új boltban és ragyog mindenkinek az arca, amikor kényelmes, gyors kiszolgálás után elhagyja az új élelmiszerüzem ragyogó, tiszta, fehér áruesarnokát. *Rosta* János tanácsnok különös gondot fordít arra, hogy a közönség az Élelmiszerüzem elsőrangú hentesáruját ne a régi piaci keretben vásárolhassa.

BUDAI VIGADÓNÁL Corvin-tér 5. Tel.: 53-5-32. KOTSIS ERZSÉBET
művészi fényképész

Boszorkánykonyha a népszámlálás és aki sohasem pillantott bele, el sem tudja képzelni, hogy milyen meglepő feladatok és problémák merülnek fel. A hajléktalanok menhelyein lakó népesség bizottságilag történő éjszakai felvétele a nagyvárosi nyomor mélységeibe enged bepillantást. Felkeresik a tömegszállásokat, ahol egy szobában 30—40 ember a puszta földön, nemre való tekintet nélkül, egymás mellett hever és keresi éjjeli nyugalmát. A székesfőváros területén álló dunai uszályok és hajók, valamint a kórházak, laktanyák, szállodák, téglagyárak, bódék, komédiáskocsik, földbevájt viziyilók lakóinak számbavétele nagy körültekintést igényel.

Régi iparos céhvilág hagyományos bálja elevenedik meg az I. ker. Iparoskör rendezésében, a „Budai Iparosok Bálján" január hó 25-én a „Budai Polgári Kaszinó" összes termeiben (I., Krisztina-tér 1). — Meghívóigénylés, asztalrendelés és jegyelőjegyzés a bálirodában, I., ker. Iparoskör (Attila-körút 50). Telefon: 60-2-41.

Az év öt legszebb magyar könyvét minden évben kitünteti a Magyar Bibliophil Társaság. Ebben az évben az első díjat *Márai* Sándor *„Naptárcsere"* című könyve nyerte el, ezenkívül oklevéllel tüntette ki *Márai* Sándornak legutóbb megjelent *„Válás Budán"* című regényét is, amelynek mintaszerű kiadása a *Révai-nyomdát* dícséri.

GYORSIRÁST és gépirást együttesen 10 pengőért tanulhat a KOZMA iskolában, II., Iskola-utca 27. szám

Két díjat nyert
Margittay Richárd dr.
a Budai Napló belső munkatársa
a Rádió pályázat 7 díja közül

Örömmel számolunk be a Rádió 10 éves jubileuma alkalmából kiírt *hét* pályázat eredményeiről, mert igazságot szolgáltat lapunk belső munkatársának, *Margittay* Richárd dr. fáradhatlan munkájának, amennyiben a hét díj közül két díjat nyert, a többi ötöt pedig nem adták ki. Mind a két pályanyertes művének lényeges részei megjelentek nálunk is. Az első díjat — *„Zarándoklat a niklai remete sírjához"*, — a másodikat pedig: — „Barlangok, csipkék, pásztornóták faluja Endréd" című tanulmánya. A két díj 450 pengő — s ahogy mondja munkatársunk — jó része adóra megy. Számosan üdvözölték várban és telefonon ez alkalomkor.

Drágaköveket és törött nemesfémet vásárol: SZERAFIN GY. II, Roham-u. 8

A mi postásunk. Van nekünk egy kedves, hajlotthátú öreg postásunk, aki valahogy hozzánk tartozik és mindig nagy-nagy szeretettel intézi el a Budai Napló kiadóhivatalának ügyes-bajos dolgait a budai postavezérigazgatóság hivatalában a vérmezőúti nagy palotában, ahol *Stampfer* Sándor II. o. altiszt csak egy kis szegecs a hatalmas műben. Ebben a hidegszívű világban Stampfer Sándor és a Stampfer Sándorok hűsége, előzékenysége megérdemelt napsugarat kell, hogy kapjon. Amikor megköszönjük, hogy különb, mint sokan mások: — mert ő is idetartozik Budához és ehhez a kakukórás budai álomvilághoz.

GYERMEKKÉPEK Blahosnál, II., Fő-utca 18

Az ifjúságé a jövő! ... Az utolsó években egymásután alakultak meg Budán az ifjúsági egyesületek azzal a nemes céllal, hogy lendületet adjanak minden olyan kultúrtörekvésnek, amelyek a magyar élet egyetemét szolgálják. Igen jelentős társadalmi esemény most az a megmozdulás, amelynek eredményeképen november 29-én megalakult a XII. kerület ifjusági csoportja. Az alakuló közgyűlésen vitéz *Rátvay* Imre ny. tábornok elnökölt, aki meleg, lelkes szavakkal üdvözölte az új alakulást, a Nemzeti Egység Pártjának a központ részéről. Szondy Zoltán dr. központi alelnök buzdító szavakkal mutatott rá azokra a kötelességekre, amelyeknek teljesítésében a történelmi felelősséget a mai nemzedéknek, elsősorban pedig az ifjúságnak kell viselnie. A lelkes beszédek után a tisztikart választották meg egyhangulag: Ugyvezető-alelnök: — *Lévai Szabó* János, alelnök *Marsay* László dr., főtitkár *Isépy* László dr., titkár *Ramasetter* Róbert és *lovag Babnigg* István.

A Kisfaludy-színház eredeti operettet mutatott be. Az óbudai Kisfaludy-színház nagy sikerrel mutatta be *Erdélyi* Mihálynak, a színház igazgatójának *Túl a Dunán, Baranyában* c. operettjét. Nagy sikerrel lépett fel maga a szerző, *Erdélyi* Mihály is egy muzsikus cigány szerepében. Egy gazdag csúnya lány szerepében *Kömives* Erzsi úgy maszkjával, mint alakításával sok tapsot aratott. Végtelenül kedves volt *Ferenczy* Marika egy bárhölgy szerepében. Jók voltak a többi szereplők is: Nádor Jenő, Futó Klári, Kormos Ferenc és Szenes László. A darabot revüszerűvé tette a 8 tagú, ötletes és ragyogó öltözetekben táncoló görlcsoport. Dec. 20—22-ig, valamint karácsony első napján *Az ártatlan Zsuzsi*, karácsony második napján pedig *A huszárfogás* c. operett kerül színre.

Dohányzás a villamoson

Ha az ember külföldön jár, mindenütt tapasztalja, hogy a villamos pótkocsikon füstölnek az utasok. Meg is látszik a dohányfogyasztás emelkedése a külföldi dohányjövedék forgalmi kimutatásában. Nálunk a dohányjövedék és a trafikosok sürgetése hiábavaló volt eddig és a BSZKRT figyelmen kívül hagyja a dohányzó közönség óhaját is. Idegenforgalmi szempontból is kívánatos volna megengedni a dohányzást a villamos pótkocsikban, mert a Budapesten időző külföldi vendégek és turisták megütköznek ezen a rendelkezésen, amely végeredményben árt az idegenforgalmi propagandának is. Hányszor voltunk tanui annak, hogy a villamosra felszálló utas bosszankodva dobta el cigarettáját, mások pedig inkább tovább dohányoztak, de nem szálltak fel a kocsira. Méltányolhatnák a többségben lévő dohányosok kívánságát azok a bizottsági tag urak is, akik ellenségei a gondűző füstölésnek, mert nemcsak a dohányjövedék, államháztartásunk egyik pillére, de a BSZKRT is károsodik. A vasúti kocsikban is tartanak külön nemdohányzó fülkéket és vannak kocsik a dohányosok részére. Miért ne lehetne a villamos kocsik utasát is kétfelé osztani: dohányzókra és nemdohányzókra? Különben is minek az a nagy gyámkodás az utasközönség felett! Aki nem szereti a füstöt, az szálljon az első kocsiba, aki pedig a villamosutazás unalmát füstöléssel óhajtja elűzni, annak engedjék meg, hogy az utcán kezdett élvezetét folytathassa a villamoskocsiban is. Miért ne szívhatná azt a jó Nikotexet, amelynek népszerűsítéséért annyit áldoz a dohányjövedék a villamoskocsikban való hirdetésére is, hirdetvén, hogy

MI A DOHÁNY LELKÉT ADJA:
NIKOTEXBEN MIND MEGKAPJA!

Feleslegesnek tartjuk annyira óvni az utazóközönséget, hogy egymás ruháját könnyen kiégethetik. Vigyáznak majd azok magukra és ha mégis megtörténik a baleset, legalább keresethez jut az a néhány műstoppoló szabómester, aki kiégetett ruhák helyrehozásával foglalkozik.

KARÁCSONYI NAGY VÁSÁR
Buda legnagyobb úri- női divatáruházában:
FÁBIÁN JÓZSEF
I., KRISZTINA-krt 8—10. (ANNA-UDVAR)
Rendkívül nagy választék kötött áruban, úri-, női- gyermek fehérneműekben, — méter áruban. — Hó-, sár- és házi-cipőkben.
Több száz darab KÖTÖTT RUHA és PONGYOLA
rendkívül olcsó áron.

„Mentse meg a világhírű budai bort!"
Erre kéri **Liber Endre** polgármestert **Bevilaque Borsody Béla**

A budai Várhegy oldala: — a Sashegy, a Naphegy, Gellérthegy és a kis Gellérthegy lejtői, a Kissvábhegy, az Orbánhegy és a Mártonhegy lankái, az óbudai hegyvidék végig és el a Kissvábhegy lejtőjéig világhírű bortermő hegyvidék volt már a magyar középkorban is. A budai mészáros céh középkori okleveleiben, amelyeket a Budapesti Mészáros Ipartestület féltékeny gonddal őriz, sok szó esik a céh szőlőskertjéről, a céhbeli mesterek és más budai mesteremberek egyéb szőlőskerteiről is. Így az oklevelekben olvasott, az akkor még ősi magyar nevén Kelenhegynek nevezett kopasz, vagyis tar, azaz török-tatár és finn-ugor eredetű nevén Kelenhegynek nevezett hegy szőlőskertjéről. Az oklevelekben szó esik a budai várdomb oldalán levő másik szőlőskertről, mely a Vadkan Utcájában volt. Van szó egy szőlőskertről, mely a Pacsirtásdomb (Lerchen perig) volt, ez talán a későbbi Sashegy nevezetű, öt ormú hegyet jelenti. *Zsigmond* király idejéből sok adat szól a budai borról, sőt arról is, hogy az óbudai polgárok kötelezték magukat, hogy csak budai borral kereskednek. Több adat szól az 1541—1686-ig tartó török hódoltság alatt Budun szőlőhegyeiről. Mende-monda, hogy a török nem itta volna meg a bort. A néhai tudós piarista, *Takáts* Sándor számtalan eredeti adatot közöl a budai török jó borissza nemzet voltáról. Köztudomású, hogy 1686 után Buda polgárságának legfőbb jövedelmi forrása a bortermelés volt. Földesúri telkesjussos polgárjogon minden budai polgár maga mérte a borát, az 1700-as évek elején házról-házra járó soros cégér szerint. A csendes budai utcákon az éjjeli bakter kiáltotta ki, melyik budai házra van kitűzve a cégér.

Mindezek köztudomású dolgok. Azt is tudja mindenki, hogy a híres nevű budai bor régi gyüjtőneve „Budai Bor" volt, a német vidéken „Ofner Wein", illetve „Sashegyi", egész Ausztriában és Németországban „Ofner Adlesberger". Azt is tudja mindenki, hogy az 1870-es években bekövetkezett országos filoxera-csapás tönkretette a budai szőlőket. Azóta a köztudat a budai borvidéket kihaltnak tartja, a híres-neves sashegyi borról, mint régi emlékről beszél. Az irodalom is azt írja számtalan novellában, budai tárgyú regényes elbeszélésében, hogy a budai sashegyi meghalt.

Pedig nem halt meg. Van, iható, él, csak éppen megfeledkeztek róla. A magyar bortörvény még mindig nyilvántartja a budahegyvidéki bort, mely a régi sashegyinek ugyanolyan területi borvidéki tarcali, az olaszliszkai, a sárospataki bor azonos a tokaji borral, mert is az egész hegyvidék tokaj-hegyaljának nevezetik. Ugyanez az eset áll a budaörsi borra. A mai budaörsi szőlősgazdák nagyszerű borvidéke átnyúlik a Budaörs-budai határon. A hegyek déli lejtője már Budaörshöz tartozik, tulsó máljuk leereszkedik a Sasad tündéri szép völgye felé, mely már Buda, illetőleg Budapest határa. A budai, illetőleg budapesti határszélen a Farkasréti temető és az Ördögoromcsárda alján a sasadi dülőben a budaörsi gazdák csakúgy szüretelik borukat, mint ezelőtt 400—500 évvel. Teljes zárt szőlővidék, borvidék egységét alkotja a Sashegytől Budaörsig elterülő hegyoldal. Érthetetlen és csodálatos dolog, hogy soha senkinek eszébe nem jutott, hogy igaz valós és idegenforgalmilag nagyjelentőségű Pest-budai tőkét kovácsoljon a Sasad-budaörsi szőlőtőkékből. Ha a magyar bor folyékony arany, akkor az a Buda-budaörsi bor is, főleg mert arannyá válik, ha egyszer valaki: — állami borpincészetünk és — Budapest Székesfőváros Tanácsa kezébe veszi a dolgot. Nem tudjuk, igaz-e, de azt állítják a környékbeliek, hogy a budaörsi bor vagontételekben megy ki Bécs felé, ahol a sülány ausztriai borfajtákat öntik fel ezzel a nemes

magyar itallal és különböző hangzatos, jól bevezetett, jól reklámozott, jól palackozott, címkézett butéliákban adják el. Tény, hogy frankföldi és délbajorországi kóborlásaim alatt, de meg Berlinben és Lipcsében is a háború után is ittam irtózatos silányságú német mismásokat, melyeken megdöbbenve vettem észre az *Ofner Adlersberger*, az *Ofner*, vagy egyszerűen csak *Adlersberger* címkét. Ami magyarán azt jelenti, hogy a keserves német borokat keverve a német élelmesség ma is szédelgést űz a budai márkával, mert annak értéke máig él a német köztudatban.

Világhírű magyar állami pincegazdászatunknak nincs szüksége az ilyen fogásokra. Ha a maradi budaörsi-budai szőlősgazdákat felvilágosítanák arról, hogy ezen az aránylag kis területen egységes bortípust teremtsenek, ha jogos és vitathatatlan valutamentő állami beavatkozással, illetve gyámkodással jóindulatú kényszer alkalmazásával arra szorítanák a gazdákat, hogy európai ember számára való jellegzetes palackozásban, nyomdatechnikailag kifogástalan címkével, Budapest város címere alatt, esetleg a székesfőváros által felállított „Budapest Székesfővárosi Városi Pincegazdaság" jegyével hozzák forgalomba boraikat: — ugyan micsoda ragyogó idegenforgalmi vonzóereje lenne a budai bornak? Budai fürdők, budai kilátás, budai bor! Az idegen boldogan venné tudomásul a budai specialitást.

Ha én csinálnám a dolgot, az Idegenforgalmi Hivatal útján minden Pestre érkező idegennek egy félmesszelyes kis *Vin de Buda, Vino di Budapest, Vin of Buda* ajándékot adnék. Mellékelve hozzá angol, francia, olasz, német nyelven a budai bor 15—20 soros históriáját. Minden budai vendéglős, mint budai specialitást adná ama „fütyülőnek" nevezett, eredetileg azonban „pisztoly" nevezetű gusztusos ivókészségben a budai bort, a magyar paprikáscsirke és más inyencségbéli pest-budai magyar gyönyörűségek mellé. Nem tudjuk, hogy lehet mindezt megvalósítani. De hogy meg lehet és meg kell valósítani, azt tudjuk. Liber Endre általánosan tisztelt és szeretett alpolgármesterünk, minden pest-budai városi kultúra igaz őszinte és nagyszerű barátja, nagyrabecsült és igen tisztelt barátom, mindenesetre tudná a módját annak, micsoda pest-budai tőkét lehetne ebből csinálni. Az idegen mindíg el van bájolva a dolgok históriás régiségétől. Egy kis brosura, mely Bertrandom de la *Brocquire* 15. századbeli flandriai nemes, *Evlia Cselebi* 17-ik századbéli török világjáró, *Hoffmannsegg* szász gróf, *Andersen* dán meseköltő, vagy bárakárki összegyüjtött nyilatkozatait közölné a budai borról, a minden palack mellé odacsomagolt kis leírásban megtenné a maga hatását. Szerény ötletemet *Liber* Endre alpolgármester úr szíves figyelmébe ajánlom, — tisztelettel.

Farkasréti temetőben ezután csak I. osztályú sírhelyekre lehet temetkezni, amivel kapcsolatban az eddigi 150 pengős sírhelyek árát egyes parcellákban 100 pengőre mérsékelik. Olcsóbb sírhelyek Budán ezentúl csak az óbudai köztemetőben lesznek és nagy kérdés az is, nyit-e a főváros a budai részen új köztemetőt? A szegény temetések helye a jövőben a rákoskeresztúri temető lesz és lehetséges, hogy a budai temető lezárása után minden temetést a pesti oldalon bonyolítanak le.

A sajtójogi reformról adott elő a „Szakírók Egyesületében" *Bárdos* György dr., az ismert nevű kriminalista ügyvéd, azon az alapon, hogy az írói szabadságnak teljesen érvényesülnie kell. Ismertette a jelenleg érvényben levő sajtótörvény keletkezésének történetét, amely az ideiglenesnek készült első sajtótörvényt az 1848-ikit váltotta fel. A 64 évig érvényben volt 48-as sajtótörvény kiállotta a gyakorlat tűzpróbáját; nem mondható ez el az 1914 április 12-én életbe lépett, jelenleg érvényben levő sajtótörvényről, amely a háborús és az azt követő zavaros idők folyamán alig jutott alkalmazáshoz. A törvényjavaslat tárgyalásánál a parlamentben számosan hangoztatták, hogy a sajtótörvény nem büntetőjogi, hanem alkotmánybiztosítási törvény, magának az alkotmánynak egy része. A sajtótörvény nyomán kifejlődött bírói gyakorlat részletes ismertetésére tért ezután át az előadó. Megállapította, hogy a bírósági gyakorlat a legliberálisabban kezelte a sajtóval összefüggő kérdéseket és a legfelsőbb bíróság az esetek legtöbbjében a sajtó szabadságának lehető teljes érvényesülése mellett foglalt állást. Erkölcsi kártérítés iránti igények megítélése tekintetében főszempont az, hogy erkölcsi kártérítés csak annak jár, akivel szemben a közlemény az elsőrendű létérdekét képező közbizalmat lerontja. Előadásában arra a konkluzióra jut, hogy a jelenlegi sajtótörvény minden visszaélés megtorlására biztos és elégséges védelmet nyujt.

FOTOCIKKEK Zibrinyinél I., Attila-utca 8

Valóságos geológiai csodának nevezi Ragnar Lundmark a Svenska Dagbladed legutóbbi számában fővárosunkat, amelyről képekkel tarkított cikket írt. Megállapítja, hogy Budapest a modern nyugati kultúra valamennyi vívmányával rendelkezik. Különösen nevezetessé teszi a föld mélyéből hallatlan bőséggel felfakadó gyógyvíz. A magyarok rendkívül ügyességgel és gyakorlati érzékkel igyekeznek ezeket a gyógyforrásokat gazdaságilag értékesíteni. A városban szebbnél-szebb fürdőpaloták épülnek és egy nemrég lebontott és modernizált városrészt gyógyparkká alakítanak át. A külföldiek nagy számban látogatják az immár világhírű fürdőket.

Szilveszter-estét rendez a Buda-Alsóvárosi Egyesület a „Budai Rózsakert" vendéglőben. A 8 órakor kezdődő társas estén érdekes ismeretterjesztő előadás lesz. Belépődíj nincs. Vendégeket szívesen látnak,

Idegenforgalmi üzletek felé is orientálódik újabban a *„NOVA"* igazgatósága, hogy ezen a téren szolgálatára legyen a hazai gazdasági életnek és a házak kezelésén kívül újabb komoly ügykört kapcsol óriási vagyona mellé. Szó van arról, hogy amennyiben Lillafüredet bérbeadják, a bérlőt a NOVA finanszírozza. Lillafüred bérbevételével kapcsolatosan a NOVA nagyobb erdőbérletre is gondol. Mindenesetre jelentőséget ad ennek a vállalkozásnak az, hogy a NOVA új angol üzletbarátai — akiket *Magyar* Miklós, a NOVA igazgatósági tagja legutóbbi londoni tárgyalásai alkalmával szerzett meg — szintén érdeklődnek Lillafüred bérbevétele iránt.

A TÉBE karácsonyfa-ünnepet rendezett december 15-én a tőzsde kupolacsarnokában. Megjelent a szép ünnepségen a Kormányzóné ő főméltósága is, akit *Weisz* Fülöp, *Kresz* Károly dr. és *Némethy* Kálmán ny. alezredes fogadtak. *Hegedüs* Lóránd, a Takarékpénztárak és Bankok Egyesületének elnöke üdvözölte a főméltóságú asszonyt. A főváros képviseletében *Schuler* Dezső tanácsnok beszélt és utána megkezdődött a szegény gyermekek között az ajándékok szétosztása.

Egy pakli kártyával a zsebükben járnak a vendégek Bécsben a kávéházba, amióta az egyik kávéháztulajdonos elengedte vendégeinek a kártyapénzt abban az esetben, ha a magukkal hozott kártyával játszanak. Mennyire megnövekednék a budapesti kávéházak látogatottsága is, ha itt is bevezetnék ezt az új rendszert és nem kellene a vendégeknek egy-egy délután tekintélyes kártyapénzt fizetniök. A kártyások játék közben úgyis fogyasztanak s a kávés jobban járna, ha nem kellene az amúgyis drága kártyákról gondoskodnia.

Képkiállítás nyilt meg Budán a Margitkörút 48. szám alatt, ahol a „Budai Szépművészeti Társulat" valóban szép, művészi értékkel bíró képek, szobrok közt való válogatás hozzáférhetését tette lehetővé a budai közönségnek, most az ajándékvásárlás idején. A tárlat január 7-ig van nyitva. A megvásárolt műtárgyak nyomban elvihetők. Megtekinthető naponta délelőtt 10-től délután 2 óráig.

MENYASSZONYI képek Blahosnál, Fő-utca 18

A zsidóság híven kitart a haza érdekeinek istápolásában — mondotta *Kriszhaber* Adolf dr. hitközségi elnök a budai izraelita hitközség közgyűlésén, — megnyitó beszédében, megemlékezve a lágymányosi templom alapkőletételének ünnepségéről és megemlítette, hogy azon a főváros polgármestere, tanácsa, valamint az államrendőrség is képviseltette magát. Jelentést tett a budai szentegylet örvendetes munkájáról és megemlítette a budai nőegylet önfeláldozó munkálkodását.

Teaestélyt rendezett e hó 13-án este a Bristolban az Országos Frontharcos Szövetség *Bornemisza* Géza iparügyi miniszter és *Szendy* Károly polgármester tiszteletére. *Takách-Tolvay* József grőf üdvözlő szavaira Bornemisza Géza válaszolt, hangsúlyozva azt a nagy társadalmi munkát, amelyet a Frontharcos Szövetség végez. A lelkes ovációval fogadott beszéd után *Szendy* Károly emelkedett szólásra és fogadalmat tett, hogy minden tettében a frontharcos gondolat vezeti és meleg szívvel lesz a régi bajtársak iránt mindíg, de különösen azokkal szemben, akiket kenyérhez kell juttatni. Az egybegyültek a késő éjjeli órákig maradtak együtt a legjobb hangulatban.

A hadirokkantak segélyezésére Filmmatinét rendez december 15-én, vasárnap d. e. fél 11 órakor a Budai Apollóban a HONSZ I. kerületi csoportja. A filmszínházat *Makray* Teofil díjtalanul bocsátja rendelkezésre és a filmipari vállalatok is ingyen adják kölcsön a műsoron szereplő érdekes filmeket. Minél számosabb látogatást kér az elnökség, hogy minél többet adhassanak az ínséget szenvedőknek. A jótékonycélú matiné sikere érdekében *nemes vitéz Kenyeres* János országgyűlési képviselő, elnök és *Rebenyák* István ügyvezető-elnök buzgólkodnak.

A főváros gyógyfürdőinek modernizálását célozza *Szabó* Géza bizottsági tagnak a főváros legutóbbi közgyűlésén előterjesztett indítványa, hogy mondja ki a közgyűlés a *Szent Imre* gyógyfürdő modernizálásának szükségességét és olcsó átépítését *szegénysorsú* betegek számára. Ugyancsak indítványozta, hogy a *Gellért* szálló legcsendesebb helyén 30—40 személyre berendezett szanatóriumszerű gyógyintézetet állítsanak fel. Végül indítványozta, hogy a *Széchenyi-gyógyfürdővel* kapcsolatosan sürgősen kezdjék meg a forráskutatást és javítsák meg a fürdő közlekedését.

Nemesi évkönyv VI. kötete a közeli hetekben kerül a könyvpiacra és értesülésünk szerint a VII. kötet munkálatai is folynak. A szerző királydaroczi *Daróczy* Zoltán felhívja ezúton Magyarország nemes családjait, hogy a kérdőívekért 10 filléres postabélyeg csatolása mellett forduljanak a szerkesztőséghez (Budapest, Vámház-körút 12. Telefon: 840-53), ahonnan díjtalanul küldik ki a szükséges nyomtatványokat. Egyúttal értesítjük az érdeklődőket, hogy a szerző a székely *primorcsaládok névsorának* (székely főrendek és főnemesek) összeállításán is dolgozik és e téren is szívesen fogad minden értesítést és adatot.

Szülészeti pavillon épül az Új Szent János-kórházban teljesen korszerű, modern architekturával. A terveket a székesfőváros XIII. ügyoszálya készítette, az egész épületet Hermetika-acélablakokkal szerelik fel.

Gazdasági tükör

DÉNES GYULA, a Nemzeti Baleset Biztosító és a Magyar-Francia igazgatója nyugdíjba ment.

— *380.000 pengő* értékű beruházást végez 1936-ban a Közmunkák Tanácsa.

— *Január 1-én* életbelép a módosított textilfázisadó.

— *Tavasszal Budatétényben* az Ingatlanbank 10.000 négyszögöl kitűnő telket parcelláz közművekkel ellátva.

— *Kilenc év alatt* 70%-kal csökkent a főváros vigalmiadóbevétele. 1926-ban két és félmillió pengővel szemben 1934-ben már csak 700 ezer P volt a bevétel.

— *A takarékbetétek* november folyamán 599.2 millió pengőről 606.4 millió pengőre, vagyis 7.2 millió pengővel emelkedtek, a folyószámlabetétek álladéka viszont 1 millió pengővel visszaesett.

— *A tőzsde* a Bauxit osztalékát 2.50 svájci frankra, a Salgóét 1.50-re, a Kőszénét 12 pengőre, a Trust-ét 4.50-re, a Cukorét 9 pengőre, a Georgiáét 1.50-re, a Rimáét 3 pengőre becsüli.

Budai különlegesség

A „pestiek" kedves helye

Mayer: Hubertus

Budán, II, Kapás-utca 36

Országosan elismert konyháját a háziasszony vezeti

ITALOK!

Saját termésü balatoni borok, mintaszőllők

„Öreghegyi"

150 ÉVE JÁR A **HOSER** ÓRA MÁR!

Telefon: 43-1-39

Órás-ipari viszonylatban európai hírű cég

Budán, I, Attila-út 48

Modern új helyiség. Saját ház
Régi budai családoknál még ma is kedvesen ketyegnek a 150 éve vásárolt órák!

140 ÉVES CÉG!

FISCHER ANTAL

ÓRÁSMESTER

BUDÁN, II, CORVIN-TÉR 5

ÓRIÁSI VÁLASZTÉK
KITŰNŐ ÓRÁKBAN
GYÖNYÖRŰ ÉKSZEREKBEN

Értékes Irodalmi Ujdonságok

Ady összes versei; amatőrkiadás, bibliapapiron, vászonkötésben	10.— P
bőrkötés	14.— P
Allen H.: Anthony Adverse, 3 kötet, fűzve	12.— P
vászonkötés	18.— P
Balassa I.: Mozart csodálatos élete	5.80 P
Harsányi: Magyar Rapszódia. Liszt Ferenc életregénye, 4 kötetben fűzve	14.— P
kötve	22.— P
Jelisich: Caesar. Fűzve	5.20 P
kötve	6.40 P
Juhász—Kovács: A fejedelem. II. Rákóczi Ferenc élete. Fűzve	4.80 P
kötve	5.80 P
Körmendi: Bűnösök. Kötve	5.— P
Márai Sándor: Válás Budán. Kötve	4.80 P
Nyirő József: Az én népem. Kötve	4.80 P
Ranke: A pápák története. Kötve	10.— P
Surányi: Egyedül vagyunk. Gróf Széchenyi élete. Fűzve	15.— P
kötve	21.— P
Szántó György: Fekete éveim. Kve	4.80 P
Walpole: A Herries család. 4 kötet, fűzve	20.— P
kötve	30.— P

TISZA TESTVÉREK

könyvkereskedése, II., Fő-u. 12. Tel.: 52-7-13.

Nagy raktár irodalmi újdonságokból. Ifjúsági iratok. Képeskönyvek. Papíráruk. Töltőtollak.

Védekezzünk az érelmeszesedés ellen!

Ha gyalog megy fel a lépcsőn, vagy ha dombnak megy, valószínűleg észrevette, hogy „kifullad", szívdobogása erősödik, lélekzése nehézkés. Éjjel sokszor nem tud aludni, gyakori főfájás kinozza, sőt néha szédülést is érez. Ezek az előrehaladottabb korral járó érelmeszesedés tünetei. A felvett táplálékot a gyomor ugyanis sohasem emészti meg teljesen, a visszamaradt, sokszor káros anyagokból sók képződnek, melyek az erek belső falára lerakódva azokat megvastagítják. Az érfal megkeményedik, elveszti rugalmasságát, a vérkeringés nehézkesessé válik, sőt sokszor megakad, ami rohamokra vezet. Ha pedig az érelmeszesedés a szívet tápláló erekre terjed át, végzetes lefolyású szívrohamok keletkeznek.

Előzze meg ezt a veszélyes betegséget, mely együttjár ugyan a hajlott korral, de bekövetkezését hosszú időre kitolhatjuk és a bajt nagymértékben enyhíthetjük, ha gondoskodunk, hogy az érfalakra lerakodó sók kellő időben eltávolíttassanak a szervezetből. Ezt legbiztosabban eléri, ha minden reggel éhgyomorra ¼—½ pohár

HUNYADI JÁNOS

gyógykeserűvizet iszik, mely ivókúra nemcsak kitisztítja a beleket és szabályos munkára készteti az emésztőszerveket, hanem a szervezetből minden káros anyagot elvon, a nélkül, hogy Önt hivatásában zavarná. A Hunyadi János gyógyvízben rejlő gyógysók és azoknak egymásközti aránya az egészség titka. A Saxlehner cég irattárában sokezer köszönőlevél tanúsítja ezt. Kezdje meg még holnap a Hunyadi János kúrát, Ön is újjá fog születni!

ÁDÁM ANNA
első magyar
OSTYA
sütődéje
100 esztendős cég
ALAPITVA 1836-ban.
BUDÁN, II, Kapás-u. 45.

FISCHER ANTAL és FIA
KÉSMŰVES
és műköszörűs
ALAPITVA 1826-ban
110 esztendős cég
BUDÁN, II, Iskola-u. 42.

Délivasút kávéház
(tul. özv. Donreich Árminné, I, Alkotás-u. 7/b.)
Kellemes hangulatú uzsonnák, elsőrendű vacsorák. Kitűnő konyha. Szolid polgári árak
A budai úri közönség találkozóhelye

ESPLANADE
CAFFÉ • RESTAURANT
Nyári kettős terrasz a Rózsadomb oldalán.
TÁNCTERRASZ
Saját termésű és uradalmi, tisztán kezelt borok

ZÓNAREGGELI (pörkölt, tokány, gulyás, savany útüdő) pikkoló sör és kenyér	P —.50
REGGELI KÁVÉ tejszínhabbal és sütemménnyel	P —.50
KISMENÜ	P 1.—
NAGYMENÜ	P 1.30

SEBALD REZSŐ vendéglős

PATAKY VILMOS
a Rádió révén közismert zenekara a
SEIFFERT-KÁVÉHÁZBAN
szórakoztatja az úri közönséget a tél folyamán

Felelős szerkesztő: **Viraág Béla**
Társ-szerkesztő: **rétyi Székely Miklós dr.**
H. szerkesztő: **Andriska Károly**
Kiadásért felel: **Viraág Béla**
Laptulajdonos: **Viraág és Társa.**
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája, Budapest, V., Vadász-utca 16.
(Nyomdaigazgató: Linzer M.)